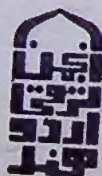

URDU-HINDI DICTIONARY

اُردو-ہندی
ڈکشنری

उर्दू-हिन्दी
डिक्शनरी

انجمن ترقی اردو (ہند) نئی دہلی

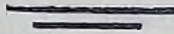

کتاب- ۹۳۷

URDU-HINDI DICTIONARY

اردو ہندی ڈکشنری

اردو-ہندی ڈکشنری

انجمن ترقی اردو (ہند) نئی دہلی

۵۲۰ سلسلہ مطبوعات انجمن ترقی اردو (ہند)

اشاعت سوم - ۱۹۸۶ء

طباعت - شمر آفسیٹ پریس دہلی

بہ اہتمام - ایم۔ حبیب خاں

قیمت - ساٹھ روپے

حرف آغاز

انجمن ترقی اردو ہند نے اسی سال قبل علمی اور ادبی کاموں کا جو سلسلہ شروع کیا تھا اس کی ایک اہم کڑی وہ انگریزی اردو لغت ہے جسے ملک کے کئی ماہرین لغت کی مدد سے ڈاکٹر عبدالحق نے مرتب کیا تھا۔ اس ڈکشنری کے پہلے ایڈیشن کو شائع ہوئے چالیس پچاس سال ہو چکے ہیں۔ اس دوران میں ہندوستان اور پاکستان سے اس ڈکشنری کے بے شمار مستند اور جعلی ایڈیشن شائع ہوئے۔ آج بھی تمام دنیا میں انگریزی اردو کی یہ واحد مستند لغت سمجھی جاتی ہے۔

اس سلسلے کی دوسری کڑی سات جلدوں میں فرہنگ پیشہ دراز ہے۔ اس لغت میں ایسی تمام اصطلاحات جمع کی گئی ہیں جو پیشہ در حضرات اپنے پیشے کے سلسلے میں استعمال کرتے ہیں۔ یہ لغت کافی عرصے سے نایاب ہے۔ تیسری اہم لغت جو انجمن نے مرتب کی تھی وہ اردو ہندی لغت ہے اس کی ترتیب کے لیے ہندی اردو کے ماہرین کی خدمات حاصل کی گئی تھیں۔ اس لغت کا اصل مقصد یہ تھا کہ ایسے اردو الفاظ کے ہندی مترادفات جمع کر دے جائیں جو سرکاری دفتروں اور ہندی اخباروں اور آل انڈیا ریڈیو پر استعمال ہوتے ہیں۔ انجمن کی پہلی دو لغتوں کی طرح اس لغت کو بھی غیر معمولی مقبولیت حاصل ہوئی۔ بہت عرصے سے اس کا پہلا ایڈیشن ختم ہو چکا تھا۔ پہلے لغت ٹائپ کے ذریعہ چھاپی گئی تھی اب ہم اسے آفسیٹ کے ذریعہ شائع کر رہے ہیں۔

خلیق انجم

حرکات (ماہنامہ)

ا	a	اب	(ab)	کم	(kam)
آ	a	ام	(am)	باس	(bas)
آ	a	آب	(ab)	بعد	(bad)
ما	a	عام	(am)	جس	(jis)
ع	a	اعظم	(azam)	بیس	(bis)
ا	i	اس	(is)	بن	(bun)
آ	i	علم	(ilm)	دوب	(dub)
ای	i	ایک	(ikh)	کرشن	(krishn)
می	i	عید	(id)	نیک	(nek)
ا	u	اُس	(us)	نعمت	(nemat)
آ	u	صو	(umr)	بیل	(bail)
او	u	اون	(un)	گول	(gol)
مو	u	مور	(ur)	موتقید	(motaqid)
ری	ri	رن	(rin)	ممکنہ	
اے	e	ایک	(ek)	رونی	(raunaq)
ع	e				
اے	ai	ایسا	(aisa)		
ے	ai	عوب	(aib)		
او	o	اوس	(os)		
ع	o				
آر	au	اور	(aur)		
مو	au	اورت	(aurat)		

हروف (अक्षर माला)

क	(क)	k
ख	(ख)	q
ग	(ग)	kh
घ	(घ)	<u>kh</u>
ङ	(ङ)	g
च	(च)	<u>gh</u>
छ	(छ)	gh
ज	(ज)	n
<hr/>		
झ	(झ)	ch
ञ	(ञ)	ohh
ट	(ट)	j
ठ	(ठ - ड - ङ - ञ)	z
ड	(ड)	jh
ढ	(ढ)	n
<hr/>		
त	(त)	t
थ	(थ)	th
द	(द)	d
ध	(ध)	r
न	(न)	dh
प	(प)	rh
फ	(फ)	n
ब	(ब)	t
भ	(भ)	th
म	(म)	d
<hr/>		
य	(य - ट - ङ - ञ)	t
र	(र)	th
ल	(ल)	d
व	(व)	t
श	(श)	th
ष	(ष)	d
स	(स - ङ - ञ - ण)	t
ह	(ह - ङ - ञ - ण)	th
ळ	(ळ)	d
व	(व)	th
न	(न)	d
श	(श)	t
क	(क)	th
ख	(ख)	d
ग	(ग)	t
घ	(घ)	th
ङ	(ङ)	d
च	(च)	t
छ	(छ)	th
ज	(ज)	d
झ	(झ)	t
ञ	(ञ)	th
ट	(ट)	d
ठ	(ठ)	t
ड	(ड)	th
ढ	(ढ)	d
त	(त)	t
थ	(थ)	th
द	(द)	d

ध	(ध)	dh
न	(न)	n
<hr/>		
प	(प)	p
फ	(फ)	ph
क	(क)	f
ख	(ख)	b
भ	(भ)	bh
म	(म)	m
<hr/>		
य	(य)	y
र	(र)	r
ल	(ल)	l
व	(व)	v
श	(श)	sh
ष	(ष)	sh
स	(स - ङ - ञ - ण)	s
ह	(ह - ङ - ञ - ण)	h
<hr/>		
ळ		chh
व		tra
न		gya
श		kwa
क		twa
ख		dwa
ग		dhwa
घ		shwa
ङ		swa
च		
छ		
ज		
झ		
ञ		
ट		
ठ		
ड		
ढ		
त		
थ		
द		

اشارات (संकेत स्त्री)

उर्दू	(ا)	اردو
तुर्की	(ت)	ترکی
तुर्की फ़ारसी	(تف)	ترکی فارسی
सिफत (विशेषण)	(ص)	صفت
अरबी	(ع)	عربی
अरबी फ़ारसी	(عف)	عربی فارسی
फ़ारसी	(ف)	فارسی
मुक़द़्दर (पुस्तिका)	(مذ)	مذکر
पु० और स्त्री० दोनों में		مذکر اور مؤنث دونوں
व्यवहृत	(ذ)	میں استعمال ہونے والا
मुक़म्मल (स्त्री लिपि)	(مٹ)	مؤنث

اردو ہندی ڈکشنری

ستمبر ۱۹۴۹ء میں انجمن کی مجلس عاملہ نے ایک اردو ہندی ڈکشنری کی ترتیب و تدوین کا کام شروع کیا تھا اور اس کے لئے ماہرین کی ایک سب کمیٹی مقرر کی گئی تھی۔ اس سب کمیٹی نے ڈکشنری کی تالیف کے متعلق یہ طے کیا کہ اردو کے دس ہزار ایسے الفاظ جمع کئے جائیں جنکے ہندی مترادفات اردو دان لوگوں کے لئے مفید ہوں اور جنکی عام طور پر تعلیمی، اخباری اور سرکاری کاموں کے لئے ضرورت ہوتی ہے۔

چنانچہ ۱۹۵۰ء میں یہ کام شروع ہوا اور اب ۶ سال بعد ۱۹۵۵ء میں اسکی تکمیل ہوئی ہے۔ حسوت الفاظ جمع کئے جانے لگے تو یہ محسوس ہوا کہ ۱۰ ہزار لفظوں سے کم کا انتخاب ہمارے مقصد کو پورا نہ کریگا۔ اس لئے کہ الفاظ کی تعداد کو زیادہ محدود کرنے سے بہت سے ضروری الفاظ چھوٹ جاتے تھے۔ جب انجمن نے یہ ذمہ داری قبول ہی کر لی تو کوشش کی گئی کہ ڈکشنری ایسی جامع ہو کہ ضرورت مندوں کی تمام عام ضرورتوں کو پورا کرے چنانچہ لفظوں کی تعداد تقریباً دس ہزار سے بھی کچھ زیادہ ہو گئی۔

اردو لفظوں کے ہندی مترادفات کے انتخاب میں بھی بہت دشواریاں پیش آئیں اور بار بار ماہرین سے مشورہ کرنا پڑا۔ یہ ممکن تھا کہ ہر اردو لفظ کے تمام ہندی مترادفات جمع کر دئے جائیں مگر اس طرح ڈکشنری کا حجم بہت بڑھ جاتا اور قیمت بھی اتنی زیادہ ہو جاتی کہ وہ اہل علم اور عوام کے دسترس سے باہر ہو جاتی۔ انجمن نے شروع سے یہ کوشش کی کہ ڈکشنری کی طباعت اور ترتیب اچھی ہو اور قیمت بھی اتنی زیادہ نہ ہو کہ عام شائقین کے لئے اس کا خریدنا مشکل ہو جائے۔ اس مقصد میں انجمن کہان تک کامیاب ہوئی اس کا صحیح اندازہ تو ڈکشنری کی اشاعت کے چند روز بعد ہی ہو سکتا ہے جب اہل ملک اس سے مستفید ہو کر اسکی افادیت کا اندازہ کو سکیں گے۔ بہر حال ہم نے بدلے ہوئے زمانہ کے تقاضوں کا لحاظ کر کے ایک صحیح اور مفید چیز کا اردو ادب میں اضافہ کیا ہے۔

ڈکشنری کی ترتیب اور تدوین میں ایک امر یہ بھی قابل ذکر ہے کہ ہم نے ہندی اور اردو لفظ کے تلفظ کو ادا کرنے کے لئے، رومن رسم الخط سے بھی مدد لی ہے لیکن اس رسم الخط کے جدید اور زیادہ سائنٹیفک قواعد کو اختیار نہیں کیا اس لئے کہ ان سے سوائے ماہرین لسانیات کے عام لوگ ابھی تک نامانوس ہیں اس نئے طریقہ سے تلفظ کے سمجھنے میں انکو

عام طور پر دشواری ہوتی - لہذا ہم نے رومن رسم الخط کا قدیم طریقہ اختیار کیا اور یقین ہے کہ اس صورت میں عام شائقین کو تلفظ کے سمجھنے میں آسانی ہوگی -

یون تو آزادی کے بعد اکثر اداروں اور اہل علم نے انگریزی ہندی اور اردو ہندی اور اردو ڈکشنریاں تیار کر کے شایع کی ہیں، لیکن انجمن نے خاص اردو والوں کے لئے، یہ ہندی ڈکشنری ممکنہ تفصیل کے ساتھ مرتب کر کے ایک ایسا کام کیا ہے جسے انجمن ترقی اردو کا ایک کارنامہ کہہ سکتے ہیں اردو کے الفاظ کا انتخاب زیادہ تر فور اللغات اور فروہنگ آصفیہ سے کیا گیا ہے ہندی مترادفات کا انتخاب کرنے میں ہندی کی حسب ذیل ڈکشنریوں سے زیادہ مدد لی گئی ہے -

(۱) ہندی شبد ساگر (ناگری پرچانی سبھا)

(۲) برہت ہندی شبد کوش (کیان منڈل بنارس)

(۳) آدرش ہندی شبد کوش (پنڈت رام چندر پانٹھک)

(۴) شبد ارتھ پارجات (پنڈت دوارکا پرشاد)

(۵) بہاشا شبد کوش (ڈاکٹر رام چندر شکل)

(۶) آنکل بھارتی مہاکوش (ڈاکٹر رکھو ویر)

(۷) امر کوش (سنسکرت)

(۸) ہندی اردو، اردو ہندی لغت (مولوی امام الدین)

اس کے علاوہ بھی ہندوستان کی زبانوں کی قدیم فرہنگوں اور ڈکشنریوں سے جس کا ایک اچھا ذخیرہ انجمن کے کتب خانے میں موجود ہے مدد لی گئی ہے۔ مترادفات کے انتخاب میں موجودہ رجحان کا لحاظ رکھتے ہوئے اس امر کی کوشش کی گئی ہے کہ ہندی کے وہی الفاظ چنے جائیں جو عموماً سرکاری دفتروں اور ہندی اخباروں میں استعمال ہوتے ہیں۔ ساتھ ہی یہ بھی خیال رکھا گیا ہے کہ سنسکرت کے موئے موئے اور غیر مانوس لفظوں کو اس فرہنگ میں نمایاں جگہ نہ دی جائے مگر ہندی اردو کے وہ سب لفظ لائے جائیں جو ہماری روز مرہ کی بولی کا جزو ہیں۔

آخر میں ہندی مصطلحات کی وہ مستند فہرست بطور ضمیمہ لگا دی گئی ہے جو حکومت ہند کی وزارت تعلیمات نے مرتب کرائی ہے۔

ہمیں امید ہے کہ اس ڈکشنری کی اشاعت سے انجمن کا بنیادی مقصد پوری طرح حاصل ہوگا اور اردو بولنے اور پڑھنے والے لوگوں کے لئے یہ کتاب ہر طرح مفید ثابت ہوگی۔ اگر اتنا ہو جائے تو انجمن اپنے اس کارنامے کو اپنے لئے قابل فخر سمجھے گی۔

(الف)

(Khush hál خوش حال) خوشحال
3. शोभन (Shobhan شوبھن) चारौनक
(Bá raunaq بارونق)
آباوا حداد (ع - مذ)

ÁBÁ-O-AJDÁD आवाओ अजदाद
पूर्वज (Púrvaj پوروچ) वापदादे
(Báp dáde باپ دادے)

ÁBAÍ आवाई (फ - म्) आवाई
पैत्रिक (Paittrik پیترک) पुश्तैनी
(Pushtainí پشتیلی)
آب پاشی (ف - م्)

ÁB-PÁSHI आब पशी
सिंचन (Sinchán سینچن) सिचाई
(Sinchái سینچائی)

ÁB-E-HAYAT आबे हयात
अमृत (Amrit امرت) सुधा (Sudha سودھا)
آب حیات

ÁB-RÚ आवरू (फ - म्) आबरू
1. प्रतिष्ठा (Pratishtha प्रतिष्ठा) सम्मान (Sam-mán सम्मान)
सत्कार (Sat-kár सत कार) इज्जत (Izzat عزت)
2. सतीत्व (Satitv सतिव) इस्मत (Ismat عصمت)

AB आब (फ - म्) آب

1. वारि (Vári वारी) सलिल (Salil سلیل)
जल (Jal جل) पानी (Páni پانی)

2. रस (Ras رس) निचोड़ (Nichor نیچور)

3. आसव (Ásav असو) अरक (Araq عرق)

4. आभा (Ábhá آبھا) चमक Chamak چمک

5. तीक्ष्णता (Tikehlnatá تیکھلناتا)
बाढ़ (Bárh باره) तेज़ी (Tezí تیزی)

6. शोभा (Shobha شوبھا) रौनक (Raunaq رونق)

ÁBA आबा (ع - مذ) آب کی جمع

पूर्वज (Púrvaj پوروچ) वापदादा
(Báp dáda باپ دادا)

ÁBÁD आबाद (ف - ص) آباد

1. वसित (Vasit وست) आबाद (Ábád آباد)

2. सम्पन्न (Sampann सम्पन्न)

ÁBNÁI آبنای (ف۔ مذ)

جل-ڈمرو-مध्य (Jal-damarú-maddhya
(جل قمر و مدھیہ)

ÁBNUS آبنوس (ف۔ مذ)

एक प्रसिद्ध काली और भारी लकड़ी
(Ek prasiddh káli aur bhári lakri
(ایک پرسدھ کالی اور بھاری لکڑی)

آب و هوا (ف۔ مٹ)

ÁB-O-HAVA آبوہوا

जलवायु (Jal-vāyu (جل وایو
आवहवा (Ab-havá (آب هوا

ÁBYÁNA آبیانہ (ف۔ مذ)

जलकर (Jal-kar (جل کر
महसूल (Páni ka mahsúl (پانی کا
(محصول)

ÁTASH آتش (ف۔ مٹ)

1. अग्नि (Agni (اگنی
(Krishánu (کرشانو पावक (Pavak
(پاوک) अनल (Anal (آنل
आग (Ág (آگ)

2. ज्वाला (Jwála (جوالا
(Lapat (لپٹ)

3. तपन (Tapan (تپن) जलन (Jalan
(جلن)

4. प्रभा (Prabha (پربھا) कान्ति (Kánti
(نور) (Núr) (نور)

آبر و باخته (ف۔ ص)

ÁBRÚ-BÁKHTA آبرو باکستا

1. अपमानित (Apmánit (آپمانیت)

बेइज्जत (Be-izzat (بے عزت)

2. नीच (Ních (نیچ) गुंडा (Gunda (گنڈا)

آبر و ریزی (ف۔ مٹ)

ÁBRÚ-REZI آبرو ریزی

1. भर्त्सना (Bhart, sana (بھرت سنا

तिरस्कार (Tiraskár (تیرس کار

बेइज्जती (Be-izzatí (بے عزتی

2. सतीत्य हरण (Satity-haran (ستیتو

इस्मत दरी (Isnat-dari (هون

(عصمت دری)

ÁBSHAR آبشار (ف۔ مذ)

जल प्रपात (Jal prapát (جل پریات

निर्भर (Nirjhar (نرجھر

भरना (Jharna (جھرنا

آب کاری (ف۔ مٹ)

ÁBKÁRI آبکاری

1. मद्य विभाग (Maddya-vibhág

(مدیہ و بھاگ) शराब का महकमा

(Sharáh ka mahikama (شراب کا

(محکمہ)

ÁBLA آبلہ (ف۔ مذ)

फफोला (Phaphola (فپھولا

(Chhála (چھالا

آتش بازی (ف - مٹ)

ÁTASH-BÁZI آتاش بازی
 آگنی کریڈا (Agni krída)
 بارود کے خیلوانے (Barúd ke khilaune)
 بارود کے کھلونے

آتش پرست (ف - مڈ)

ÁTASH-PARAST آتاش پرست
 آگنی پوجک (Agni-pújak)
 آگنی (پارسی) (Pársi)
 آگ پوجنے والا (Ág pújno vála)
 پوجنے والا

آتش دان (ف - مڈ)

ATASH-DÁN آتاشدان
 1. آگنی کُنڈ (Agni-kund)
 ہون کُنڈ (Havan-kund)
 2. آنگار-دھانی (Angár dhání)
 چولہا (Chúlha)
 دھانی

آتش زدگی (ف - مٹ)

ATASH-ZADAGI آتاش زدگی
 آگنی کاند (Agni-kánd)
 آگ لگنا (Ág lagna)

آتش فشان (ف - مڈ)

ÁTASH-FISHÁN آتاش-فشان
 جوالا मुखی (Jwála mukhí)
 آگ اگلنے والا (Ág- ugalnovála)
 آگ اگلنے والا

آتشک (ف - مٹ)

ÁTASHAK آتاشک
 آپ دَنش (Updandsh)
 گرمی (Garmi-rog)

آتش کدہ (ف - مڈ)

ÁTASH-KADA آتاش کدا
 آگنی شالہ (Agnishála)
 پوجا کی آگ رکھنے کا स्थान (Púja)
 ki ág rakhne ka isthán
 (پوجا کی آگ رکھنے کا स्थान)

آتش گیر (ف - مڈ)

ÁTASH-GÍR آتاشگیر
 جوالن شیل (Jwalan shil)
 (ویسٹوٹک) (vis, photak)
 تुरنت آگ پکڑنے والا (Turant ág)
 pakarnevála
 (تورنٹ آگ پکڑنے والا)

آتش نوا (ف - مڈ)

ÁTÁSH-NAVA آتاش نوا
 آگنی بہاشی (Agni.bháshi)
 دھواں دہار دینے والا (Dhuán)
 dhár bháshan dene vála
 (بہاشن دینے والا)

آتشیں (ف - ص)

ÁTASHÍN آتاشیں
 آگنی مے (Agni-mai)
 آگ کا بنا ہوا (Ág ka bana hua)
 (آگ بنا ہوا)

آثار (ع - مڈ)

- ÁSÁR آسار
 اثر کی جمع
1. لکھن (Lakshhan)
 علامت (Alámat)
  2. چہن (Chinh)
 نشان (Nishán)
  3. نیاس (Nyás)
 نیو (Nív)
  4. دیوار کی چوڑائی (Divár ki chaurái)
 دیوار کی چوڑائی

آخرت (ع - مٹ) ĀKHIRAT آخیرت

پارلوق (Parlok) یملوق (Yamluk) دوسری دنیا (Dúsari dunya)

آخر کار (ع - ص)

ĀKHIR-KÁR آخیرکار

آخر میں (Antatah) آخرت: (Akhir men)

آخری (ع - ص) ĀKHIRÍ آخیری

آخر کا (Antim) آخرت: (Akhir ka)

آخور (ف - مٹ) ĀKHOR آخور

نیرتھک وستی (Nirarthak-vastu) نیکم می چیز (Nikammí chiz)

آداب (ع - مڈ) ĀDÁB آداب

ادب کی جمع - واحد معنوں میں بھی مستعمل ہے

1. پرنام (Pranám) نامسکار (Namaaskár) تسلیم (Taslim)

2. نیام (Niyam) قاعدے (Qáide)

3. ڈھنگ (Dhang) شیلی (Shaili) ڈھنگ (Dhang)

4. شیشٹاچار (Shishtáchar) اخلاق (Akhláq)

آثار قدیمہ (ع - مڈ)

ĀSÁR-E-QADÍMA آسارے قدیمہ

بھگناو (Bhagnáo shesh) پورانی عمارتوں کے خنڈر (Puráni imáraton ke khandar)

آثم (ع - مڈ) ĀSIM آسیم

پاپی (Pápi) پاتکی (Pátaki) گنہگار (Gunah-gár)

آحاد (ع - مڈ) ĀHÁD آحاد

اکائیہاں (Ikáiyán)

آختہ (ف - مڈ) ĀKHTA آختہ

کوش میں (Kosh hín) کھسی (Khasí)

آخر (ع - ص) ĀKHIR آخیر

1. پار (Pár) انت (Ant)

2. سامپت (Samápt) ختم (Khatm)

3. کم وھونا (Kim-vahui.á) القصہ (Alqissa)

آخر میں (ع - مڈ)

ĀKHIR-BÍN آخیر بین

دور دوشی (Dúr-darshí)

اگر شوچی (Aggr shochí)

پارنام دشاں (Parinám-darshí)

کام کا نتیجہ

سوچنے والا (Kám ka natíja sochne vála)

کام کا نتیجہ سوچنے والا

ÁDÍNA आदीना (फ-मड) आदीने

शुक्रवार (Shuk, kr-vár शक्रवार)

जुमा (Juma جمعہ)

ÁZAR आज़र (फ-मड) आज़र

1. अग्नि (Agni अग्नी) आग (Ág आग)

2. ईरानी नवाँ महीना (Íráni naván mahína ایرانی نواں مہینہ)

आरास्तगी (फ-मड)

ÁRÁSTAGI आरास्तगी

1. सुसज्जा (Susajja सुसज्जा) सजावट (Sajávat سجاوٹ)

2. श्रृंगार (Shringár श्रृंगार) बनाव (Banao-Singár بناؤ سنگار)

ÁRÁSTA आरास्ता (फ-स) आरास्ता

1. सुसज्जित (Susajjit सुसज्जित) सजा हुआ (Sajá hua سجا ہوا)

2. श्रृंगारित (Shringárit श्रृंगारित) बना (Bana thana بنا تھا)

ÁBÁM आराम (फ-मड) आराम

1. विश्राम (Vishráam विश्राम) ठहराव (Thahráav ठہراؤ)

2. सुख (Sukh सुख) चैन (Chain چین)

3. संतोष (Santosh संतोष) सुकून (Sukún سکون)

4. निरोगता (Nirogata निरोगता) सेहत (Sehat صحت)

ÁRAM-DEH आराम देह (फ-मड) आराम देह

सुखप्रद (Sukhap, prad सुखप्रद)

आराम देने वाला (Árám dene vála آرام دینے والا)

ÁDAM आदम (ع-मड) आदम

सब से पहला आदमी (Sab se pahla सब سے پہلا آدمی)

ádami (Manu मनु) हज़रत आदम (Hazrat حضرت آدم)

Ádam (Manu मनु) हज़रत आदम (Hazrat حضرت آدم)

आदम खोर (ع-मड)

ÁDAM-KHOR आदम खोर

नर भक्षी (Nar-bhakehhi نر بھکھی)

मनुष्य का मांस खाने वाला (Manush' मनुष्य کا مانس کھانے والا)

shya ka máns kháne vála (Manush' منشیہ کا مانس کھانے والا)

आदम زاد (ع-मड)

ÁDAM-ZÁD आदम जाद

मानव (Mánav मानव) मनुज (Manuj मानव)

Ádami (Ádami आदमी) (मनुज)

ÁDAMI आदमी (ع-मड) आदमी

1. मनुष्य (Manush, shya मनुष्य)

नर (Nar नर) इन्सान (Insán इन्सान)

2. शिष्ट (Shisht शिष्ट) सभ्य (Sabh, bhya सभ्य)

तमीज़दार (Tamíz dár तमीज़दार)

(Sabh, bhya सभ्य)

आदमित (ع-मड)

ÁDAMÍYAT आदमीयत

1. मानवता (Manavata मानवता) इन्सा-

नियत (Insaniyat انسانیت)

2. सभ्यता (Sabh, bhyata सभ्यता)

सुशीलता (Sushilata सुशीलता)

भलमंसी (Bhal mansi بھل منسی)

خواہش (Kháhish-mand) خواہش
مند)

ÁROGH آروغ (ف - مٹ) (مٹ)
उदगार (Udgár) डकार (Dakár)
(ڈکار)

ÁZ आज (ف - مٹ)
लिप्सा (Lipsa) लोभ (Lobh)
(لولی) लालच (Lálach)

ÁZÁD آزاد (ف - ص)

1. स्वतंत्र (Swatantr) स्वाधीन
(Swádhín)
2. स्वेच्छाचारी (Swech, Chhá-Chári)
(نیرنکوش) निरंकुश (Niran
kush)
3. निश्चित (Nish chint) (نیش چنت)
बेफिकरा (Befikra) (بے فکر)
4. निर्लज्ज (Nirlajj) (نرلیج) बेहया
(Be-haya) (بے حیا)
5. मुक्त (Mukt) (مکت) बेकैद (Be-qaid)
(بے قید)
6. एक प्रकार के फकीर (Ek prakár
ke faqír) (ایک پرکار کے فقیر)

آزاد خیال (ف - ص)

ÁZÁD-KHAYÁL آزاد خیال

1. स्वतंत्र विचार (Swatantr vichar)
(खुले दिमाग का) (سوتنتر وچار)
(Khu'e dimágh ka) (کھلے دماغ کا)
2. नास्तिक (Nástik) (ناستک) लामज़हब
(Lámazhab) (لامذهب)

آرام طلب (ف - مذ)

ÁRÁM-TALAB آرام تطلب

सुख प्रिय (Sukhap, priya) (سکھپ پریہ)
आलसी (Álusi) (آلسی) निकम्मा
(Nikamma) (نکما)

آرام گاہ (ف - مدت)

ÁRÁM-GÁH آرامگاه

1. विश्राम गृह (Vishráam grih) (وشرام گره)
आराम घर (Árám ghar) (آرام گھر)
2. शयनागार (Shayanágár) (شینا گار)
सोने का कमरा (Sone ka kamra)
(سونے کا کمرہ)

آرائش (ف - مٹ) ÁRÁISH आराइश

अलंकार (Alankár) (الانکار) सजा
(Sajja) (سجا) सजावट (Sajavat)
(سجاولت)

آرزو (ف - مٹ) ÁRZÚ آرزو

1. इच्छा (Ich, ohha) (اچھا) अर्मान
(Armán) (ارمان)
2. लालसा (Lálsa) (لالسا) इशतियाक
(Ishtiyáq) (اشتیاق)

अभिप्राय (Abhip, prai) (ابہپ پرایہ)
मकसद (Maqsad) (مقصد)

लोभ (Lobh) (لولی) लालच (Lálach)
(لالی)

آرزو مند (ف - مذ)

ÁRZÚ-MAND آرزو مند

अभिलाषी (Abhiláshí) (ابھی لشی)

1. अप्रसन्नता (Ap, prasan, nātā) (ناپراسننتا) (Nārāzī)
2. मनो मालिन्यं (Manomālinnyā) (منو مالینیہ) (Man mutáo) (من متاو)

ÁZURDA आज़ुर्दा (آزردہ - ف - ص)

1. अप्रसन्न (Ap, prasann) (ناپراسن) (Ná khush) (ناخوش)
2. उदासीन (Udasín) (اداسین) (Udás) (اداس)
3. खिन्न (Khinn) (کھن) (Afsurda) (افسردہ)

آزردہ خاطر (ع - ف - ص)

ÁZURDA-KHÁTIR आज़ुर्दा खातिर
دیکھو آزردہ دل

آزردہ دل (ف - ص)

ÁZURDA-DIL आज़ुर्दा दिल

1. अप्रसन्न चित्त (Ap, prasann-chitt) (ناپراسن چیت) (Bad 'dil) (بد دل)
2. दुःखित (Dukh, khit) (دکھیت) (Ranjída) (رنجیدہ)

آزمائش (ف - مٹ)

ÁZMÁISH आजमाइश

1. परीक्षा (Paríkehha) (پریکھا)
2. इम्तिहान (Imtiḥán) (امتحان) (Jánoh) (جانچ)

آزمودہ (ف - ص) ÁZMÚDA आज़मूदा

1. परीक्षित (Parí-ehhit) (پریکھیت)
2. जांचा हुआ (Jánohá hua) (جانچا ہوا)

آزاد طبع (ع - ف - ص)

ÁZAD-TABA आज़ाद तब़ा

1. स्वेच्छाचारी (Swech, ehḥá-ḥarí)
2. मनमौजी (Man-maujī) (سوچھا چاری)
3. (من موجی)

آزاد منش (ف - ص)

ÁZÁD-MANISH आज़ाद मनिश

1. उदार हृदय (Udár hridai) (ادار) (Baland khayál) (بلند خیال)
2. भेद भाव रहित (Bhed bháo rahit) (بھد بھاو رھیت) (Sab ka dost) (سب کا دوست)

ÁZÁDI आज़ादी (آزادی - ف - مٹ)

1. स्वतंत्रता (Swatantrtatá) (سوالتنرتا) (Khud-mukhtári) (خود مختاری)
2. मुक्ति (Mukti) (مکتی) (Rahái) (رہائی)

ÁZÁR آزار (آزار - ف - مڈ)

1. रोग (Rog) (روگ) (Bimárá) (بیماری)
2. पीड़ा (Pírā) (پیڑا) (Dard) (درد)
3. दुःख (Dukh kh) (دکھ) (Taklíf) (تکلیف)
4. प्रेत बाधा (Pret-bádha) (پریت بادھا) (Áseb) (آسیب)

آزردگی (ف - مٹ)

ÁZURDAGI आज़ुर्दगी

ĀSTĀNA آستانہ (ف - مذ)

1. دهلیز (Dehlīz) चौखट (چوکھٹ) (Chaukhat)
2. گھر (Ghar) घर (Grih) (گھر)
3. مکتبہ (Samādhi) समाधि (مکتبہ) (Maqbara) مقبرہ

ĀSMĀN آسمان (ف - مذ)

- آکااش (Ākāsh) नभ (Nabh) (آکااش)
 گگن (Gagan) अंबर (Ambar) (گگن)
 (Vyom) व्योम (ویم)
 فلک (Falak) फलक

آسمان بوس (ف - ص)

ĀSMĀN-BOS آسماں بوس

- گگن چمبی (Gagan chumbī) गगन चुंबी
 (Nabhasparshi) नभस्पर्शी (نہس پرسی)
 (Āsmān tak pahunchne vāla) आस्मान तक पहुँचने वाला
 (آسمان تک پہنچنے والا)

آسودگی (ف - مٹ)

ĀSŪDAGI آسودگی

1. سمپننتا (Sampannata) समृद्धि (سمردھی)
 (Khush hāli) खुशहाली (خوش حالی)
2. سنتوشٹی (Santushti) इत्मीनान (اٹمینان) (Itmīnān)

ĀSŪDA آسودہ (ف - ص)

1. سمپنن (Sampann) खुश-हाल (خوش حال) (Khush hāl)
2. سنتوشٹ (Santusht) मुत्तम (مطمن) (Mut,ma,in)

آزمودہ کار (ف - مذ)

ĀZMŪDA-KĀR آزمودہ کار

1. ابھست (Abh, bhyast) मशशक (Mash,shāq) (مشاشک)
2. انوبھوی (Anubhavi) तज्रिबा کار (Tajriba kār) (تجربہ کار)

ĀZŪQA آزوقہ (ف - مذ)

آنن (Ann) آنا (Khāna) (کھانا)

ĀSĀN آسان (ف - ص)

1. سارل (Saral) सुगम (Sugam) (سول)
 (Sahl) سهل (سہل)
2. سادھارن (Sādhāran) मामूली (Māmūli) (معمولی)
3. سمبھو (Sambhao) मुम्किन (Mumkin) (ممکن)

ĀSĀNI آسانی (ف - مٹ)

1. سارلاتا (Saralata) सहलपन (Sahlpan) (سہل پن)
2. سمبھونا (Sambhāona) इम्कान (Imkān) (امکان)

آسایش (ف - مٹ)

ĀSĀISH آساایش

1. سچ (Sukh) चैन (Chain) (چین)
 آرام (Ārām) (آرام)
2. سمردھی (Samriddhi) खुश-हाली (خوش حالی) (Khush hāli)

ĀSTĀN آستان (ف - مذ)
 دیکھو آستانہ

2. संधि (Sandhi सलद्दी) सलाह
(Saláh صلاح)

آشفته (ف - مت)

ĀSHUFTAGI आशुफ्तगी

1. अस्त व्यस्तता (Ast vyastata است व्यस्त)
(Abtari ابتری) अवतरी (ویست)
2. खिन्नता (Khin,nata کهن نعا)
(Poreshānī پریشانی) परेशानी

ĀSHUFTA आशुफ्ता (ف - ص) آشفته

1. अस्त व्यस्त (Astvyast است व्यस्त)
(Titar bitar تیتار بیتار) तितर बितर (ویست)
2. आतुर (Ātur آتور) बद हवास (Bad havās بدحواس)
3. उद्विग्न (Udvign उद वुग्न) परेशान (Preshān پریشان)
4. खिन्न (Khinn کهن) उदास (Udās ادااس)

آشفته بیان (ف - ص)

ĀSHUFTA-BAYÁN आशुफ्ता बयान

- मिथ्या व दी (Miththya vādī متهیاوادی)
फुजूल गो (Fuzúl-go فضول گو)
अंत शंट बातें करने वाला (Ant shant انت شنت باتین کرنے والا)

آشفته حال (ف - ص)

ĀSHUFTA-HÁL आशुफ्ता हाल

- दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha grast دوردشا گراست)
(Preshān hál پریشان حال)

آسوده حال (ف - ص)

ĀSŪDA-HÁL आसूदा हाल

1. समृद्ध शाली (Samriddh-Shālī समृद्ध शाली)
(Daulat-mand دولت مند) दौलत मन्द (سندھ شالی)
2. संतुष्ट (Santusht سن توشٹ) मुत्तमइन
(Mut,ma,in مطمئن)

ĀSYA आस्या (ف - مٹ) آسیا

पेपणी (Peshani پی شنی) चक्री
(Chakki چکی)

ĀSEB आसेब (फ - मंड) آسیب

1. प्रेतबाधा (Pret-bādha پریٹ بادھا)
(Chhāya چھایا) आसेबी छाया
(Āsebi khalal آسیبی خلل) खलल
2. भूत प्रेत (Bhūt pret بھوت پریٹ)
(Bad rūh بد روح) बंद रह

آسیب زده (ف - ص)

ĀSEB-ZĀDA आसेब ज़दा

प्रेत ग्रस्त (Pret grast پریٹ گراست)
जिन या भूत का सताया हुआ
(Jin ya bhūt ka satāya hua جن یا بھوت کا ستایا ہوا)

ĀSH आश (फ - मंड) آش

ऐसा भोजन जो पिया जा सके (Aisa bhojan jo piya ja sake ایسا بھوجن جو پیا جاسکے)
(Paiya پیہ)

ĀSHTI आशती (फ - मٹ) آشتی

1. मैत्री (Maitrī मैत्री) दोस्ती
(Dosti دوستی)

4. उपद्रव (Ūpad,drav ایدرو)

बगवत (Baghāvat بجاوت)

آشوب چشم (ف - مذ)

ĀSHOB-E-CHASHM आशोवे चश्म-

नेत्राभिष्यंद (Nettrābhishyand نیترآ)

بهش یند

आखाना (Ānkh-āna آنکه آنا)

آشوب زمانه (ف - مذ)

ĀSHOB,E,ZAMĀNA आशोवे जमाना

काल चक्र (Kāl chakkr काल चक्र)

गर्दिश (Gardish गर्दिश)

ĀSHIYĀN आशिया (ف - مذ)

دیکھو 'آشیانہ'

آشیانہ (ف - مذ)

ĀSHIYĀNA आशियाना

1. नीड (Nīd نیڈ) घोंसला (Ghonsla

گھونسلا)

2. गृह (Grih گره) घर (Ghar گھر)

ĀGHA आगा (ت - مذ)

स्वामी (Swāmī سوامی)

मालिक (Mālik مالک)

ĀGĀHZ आगाज (ف - ص)

1. आरंभ (Ārambh آرہمب)

शुरूआत (Shurūāt شروعات)

2. आदि (Ādi آدی)

ابتدا (Ibtida ابتدا)

ĀGHOSH आगोश (ف - نث)

अंक (Ank انک) क्रोड (Krod क्रोड)

गोद (God گود)

آشفته سر (ف - ص)

ĀSHUFTA-SAR आशुफ्ता सर

हत बुद्धि (Hat buddhi هت بدهی)

सिर फिरा (Sir phira سر پھرا)

آشفته مزاج (ف - ص)

ĀSHUFTA-MIZĀJ आशुफ्ता मिजाज

1. क्रुद्धात्मा (Krud,dhātma क्रुद्धआत्मा)

चिड़ चिड़ा (Chir chira چڑ چڑا)

2. अनुरागी (Anurāgi انورآگی) प्रेमी

(Premi عاشق) आशिक (Āshiq آشیق)

ĀSH,KĀR आश कार (ف - ص)

دیکھو 'آشکارا'

آشکارا (ف - ص)

ĀSH,KĀRA आश कारा

प्रकट (Prakat پرکٹ) व्यक्त (Vyakt

ظاهر) ज़ाहिर (Zāhīr زاهر)

ĀSHNA आशना (ف - مذ)

1. मित्र (Mitr मित्र) دوست (Dost دوست)

2. परिचित (Parichit परिचित)

पहचान वाला (Pahichān vāla

پہچان والا)

3. जार (Jār جار) उपपति (Up pati

یار) (Yār آپ پتی)

ĀSHOB आशोब (ف - ص)

1. विप्लव (Viplav ویپلو) इनकिलाब

(Inqilāb انقلاب)

2. अशांति (Ashānti اشانتی) गड़बड़

(Garbar گڑبڑ)

3. कोलाहल (Kolāhal कोलहल) शोरगुल

(Shorghul شورغل)

1. सूर्यपूजक (Súrrya-pújak سوریه) सूरज का पुजारी (Súraj
ka pujári) (سورج کا پجاری)
2. कृकलास (Krikalás क्रकलस) सरटक
(Saratak सरٹک) गिरगट (Girgat
گیرگٹ)

آفریدگار (ف - مذ)

ÁFRÍD-GÁR आफ्रीद्गार
सृष्टि कर्ता (Srishti-karta स्रष्टी कर्ता)
पैदा करने वाला (Paida karne vála
پیدا کرنے والا)

- ÁFRÍN आफ्री (ف - ص)
1. धन्यवाद (Dhannya-vád دهلیہ واد) शाबाश (Shábásh
2. उत्पादक (Ut pádak उत्पादक) पैदा
करने वाला (Paida karne vála
پیدا کرنے والا)
दुसरे मेलों में مرکب ہو کر آنا ہے
جیسے جہاں آفریں

آفرینش (ف - مٹ)

ÁFRÍNISH आफ्रीनिश
उत्पत्ति (Utpatti उत्पत्ति) सृष्टि
(Srishti स्रष्टी) पैदाइश (Paidáish
پیدائش)

ÁQA आका (फ - مذ)
स्वामी (Swámi سوامی) प्रभु (Prabhu
مالک (Málik مالک) (پرہو)

ÁGÁH आगाह (ف - ص) آگاہ

1. अवगत (Augat (لوگت) सूचित

ÁFÁT आफत (ع - مٹ) آفت
آفت کی جمع دیکھو 'آفت'

ÁFÁQ आफक (ع - مذ) آفاق
افق کی جمع
संसार (Sansár سنسار) दुनिया (Duniya
دنیا)

ÁFAT आफत (ع - مٹ) آفت

1. आपत्ति (Ápatti आपत्ति) आपदा
(Ápada आपदा) मुसीबत (Musibat
مصیبت)
2. दुःख (Dukh दुःख) क्लेश (Klesh
तकलीف (Taklíf क्लेश)

आفت زده (ع - ص)

ÁFAT-ZADA आफतजदा
दुःखित (Dukkhkhit दुःखित) व्याधित
(Vyádhit व्याधित) मुसीबत का मारा
(Musibat ka mára مصیبت کا مارا)

आفت नाگहानी (ع - مٹ)

ÁFAT-E-NÁGAHÁNI आफते नागहानी
दैवी दुर्घटना (Daiví-durghatana दैवी
(Achának-musibat अचानक मुसीबत
(अचानक मुसीबत)

ÁFTÁB आफतब (फ - مذ) آفتاب
सूर्य (Súrrya سوریه) भास्कर (Bháskar
(Ark अर्क) मिहिर (Mihir
(Marband मारबند) रवि
(Ravi रवी) सूरज (Súraj سورج)

आفتاب پرست (ف - مذ)

AFTÁB-PARAST आफतब परस्त

3. दूषित (Dúshit) (دوشیت) दोषयुक्त
(Dosh yukt) (دوش یکت) कुसूर वार
(Qusúr vár) (قصور وار)

آلوده دامن (ف - ص)

ÁLÚDA-DÁMAN आलूदा दामन

- कलंकित (Kalankit) (کلن کت)
आरोपित (Áropit) (آروپیت) गुनाहगार
(Gunáhgar) (گناهگار)

ÁLA आला (ع - مذ)

1. आयुध (Áyudh) (آیدھ) हथियार
(Hathiyár) (هتھیار)
2. यन्त्र (Yantr) (یلتھر) कल (Kal)
(کل) पेच (Pech) (پیچ)

ÁMÁJ आमज (ف - مذ)
लक्ष्य (Lakchhya) (لکچھیه) निशाना
(Nishāna) (نشانہ)

आमज गह (ف - مذ)

ÁMÁJ-GÁH आमज गह
लक्षितचिह्न (Lakohhit-chinnhya)
(लकचिह्न चिह्न)
निशाने की जगह (Nishāne ki Jagah)
(नشانے کی جگہ)

ÁMÁDAGI आमदगी (फ - मं)
तत्परता (Tatparata) (तत् परता)
(Musta,iddi) (مستعدی مستعدی)

ÁMÁDA आमदा (ف - ص)
तत्पर (Tatpar) (तत् पर) सन्नद्ध
(San,naddh) (سن نده) (Musta,id)
(مستعد)

(Súchit) (सुचित) वाकिफ (Váqif)
(واقف)

- 2 परिचित (Parichit) (پریچیت) जान
कार (Ján kár) (جان کار)

ÁGÁHI आगाही (फ - मं)

1. सूचना (Súchana) (सूचना) इत्तिला
(Ittila) (اطلاع)
2. परिचय (Parichai) (پریچے) जानकारी
(Jánkári) (جان کاری)

ÁL आल (ع - मं)
सन्तान (Santán) (سلطان) औलाद
(Aulád) (اولاد)

ÁLÁT आलात (ع - مذ)
आले की جمع दिकهو 'आले'

ÁLÁM आलाम (ع - مذ)
आलम की جمع दिकهو 'आलम'

ÁLÁISH आलाइश (फ - मं)
1. मल (Mal) (मल) गिलासत (Ghilázat)
(غلاطت)

2. पूय (Púya) (पूय) पीप (Píp) (पीप)

आलुदगी (फ - मं)

ÁLUÐAGI आलूदगी

1. आद्रता (Ádrata) (आद्रता) भीगापन
(Bhigápan) (भीगापन)
2. पाप (Páp) (पाप) गुनाह (Gunáh) (गुनाह)

ÁLUÐA आलूदा (ف - ص)

1. आद्र (Ádr) (आद्र) भीगा (Bhiga) (भीगा)
2. ओत प्रोत (Otprot) (ओत प्रोत)
लथड़ा (Lathra) (لثڑا)

آمخته (ف - مذ)

ÁMOKHTA आमोख्ता

पूर्वपठित (Purv-pathit पुरव पठित)

पिछला पाठ (Pichhlá páth पिछला पाठ)

آموزگار (ف - مذ)

ÁMOZ-GÁ R आमोज़गार

शिक्षक (Shikohhak शिक्षक)

अध्यापक (Ad,dhyápak अध्यापक)

آمیزش (ف - مثنی)

ÁMEZISH आमैज़िश

उपधि (Upadhi उपधि)

समिश्रण (Sammishran सम मिश्रण)

मिलावट (Milávat मिलावट)

ÁMÍN अमीन (ع - مثنی)

एवमस्तु (Evamastu एवमस्तु)

ऐसा ही हो (Yathástu ऐसा ही हो)

(Aisá hi ho ایساہی ہو)

ÁN आन (ع - مثنی)

1. समय (Samai से) वक्त (Vaqt وقت)

2. क्षण (Chhan च़न) पल (Pal पल)

آنا فنا (ع - ص)

ÁNAN-FA-ÁNAN आनन फ़आनन

तत्क्षण (Tatohhan तत क्षण)

उसी वक्त (Usi vaqt उसी वक्त)

फ़ौरन (Fauran فوراً)

آوارگی (ف - مثنی)

ÁVÁRAGI आवारगी

1. दुश्चरित्रता (Dush,charittrata दुश्)

ÁMÁS आमास (ف - مذ)

शोथ (Shoth शोथ)

सूजन (Sújan सूजन)

ÁMAD आमद (ف - मثنی)

1. आगमन (Ágaman आगमन)

(Ána آنا)

2. आय (Ái آ) आमदनी (Ámadani आमदनी)

(آمدنی)

ÁMADANI आमदनी (ف - مذ)

1. आय (Ái آ) आमद (Ámad आमद)

2. उत्कोच (Utkoeh उत्कोच)

रिशवत (Rish,vat رشوت)

آمدورفت (ف - مثنی)

ÁMAD-O-RAFT आमदो رफّت

1. यातायात (Yátá yát यातायात)

आना जाना (Ána jána آنا جانا)

2. प्रेम व्यवहार (Prem vyavhár प्रेम व्यवहार)

मेल जोल (Meljol میل جول)

آمرزش (ف - مثنی)

ÁMURZISH आमूर्ज़िश

मुक्ति (Mukti मुक्ति)

निर्वाण (Nirván निर्वाण)

मोक्ष (Mokchh मोक्ष)

बख़शिश (Bakhshish بخشش)

آمرزگار (ف - مذ)

ÁMURZ-GÁ R आमूर्ज़गार

1. मुक्ति दाता (Mukti-dáta मुक्ति दाता)

बख़शने वाला (Bakhshne vála بخشش وال)

2. ईश्वर (Ishwar ایشور)

ख़ुदा (Khuda خدا)

ÁVÁZA آوازا (ف-مذ) آوازہ

1. यशध्वनि (Yaśh dhvani, یسھ دھونی)

नाम वरी (Nám vari, نام وری)

2. ख्याति (Khyāti, کھیاتی) शुहरत (Shuhrat, شہریت)

ÁVEZÁN आवेज़ा (ف-ص) آویزاں

लटका हुआ (Latka hua, لٹکا ہوا)

ÁVEZA आवेज़ा (ف-مذ) آویزہ

कान का लटकन (Kán ka latkan, کان کا لٹکن)

ÁH आह (ف-مٹ) آہ

आः (Áh, आँ) हाय (Hái, हाے)

ÁHISTA आहिस्ता (ف-ش) آہستہ

1. शनैः शनैः (Shanaih Shanaih, شنہ شہ)

धीरे से (Dhíre se, دھیرے سے)

2. दबे पांव (Dabe páon, دبے پاؤں)

ÁHAN आहन (ف-مذ) آھن

लोह (Loh, لوہ) अय (Ai, اے) लोहा

(Loha, لوہا)

आहन پوش (ف-ص) آھن پوش

ÁHAN-POSH आहन पोश

लोहाच्छादित (Lohách, ohhádit, لوہا چھادیت)

लोहे से मढ़ा (Lohe se marha, لوہے سے مڑھا)

आहन रूपा (ف-مذ) آھن روبا

ÁHAN-RUBA आहनरूपा

1. लोहाकर्षक (Lohákarsak, لوہا کرشک)

लोहे को खींचने वाला (Lohe, لوہے کو کھینچنے والا)

कुचाल (Kuchál, کوچال) चर्तता

बद चल्नी (Bad chalni, بد چلنی)

2. व्यर्थ भ्रमण (Vyarth bhraman, ویرتھ بھرم)

बेकार इधर उधर मारा मारा फिरना

(Bekár idhar udhar mára mára, بیکار ایدھر اودھر مارا مارا پھیرنا)

phirna

phirna

ÁVÁRA आवारा (ف-ص) آوارہ

1. लंपट (Lampat, لمپٹ) कुमार्गी

(Kumárgi, कुमारگی) बद चलन

(Bad chalan, بد چلن)

2. व्यर्थ भ्रमी (Vyarth bhrami, ویرتھ بھرمی)

बेकार में इधर उधर घूमने वाला

(Bekár men idhar udhar ghúmne, بیکار میں ایدھر اودھر گھومنے والا)

vála

والا

آوارہ گرد (ف-مذ)

ÁVÁRA-GARD आवारा गर्द

व्यर्थभ्रमी (Vyarth bhrami, ویرتھ بھرمی)

बेकार चक्कर काटने वाला (Bekár, بیکار چکر کاٹنے والا)

chákkar kátne vála

والا

ÁVÁZ आवाज़ (ف-مٹ) آواز

ध्वनि (Dhwani, دھونی) स्वर (Swar, سوار)

शब्द (Shabd, شبد) बोली (Boli, بولی)

आواز بازگشت (ف-مٹ)

ÁVÁZ-E-BÁZGASHT आवाज़े बाज़गश्त

प्रतिध्वनि (Pratid, dhvani, پرتد دھونی)

अनुस्वान (Anus, swán, آنس سوان)

प्रतिनाद (Pratinád, پرتکی ناد)

والا (Áno vála) والا (Áno vála)
(Aglā) (اگلا)

2. भविष्य (Bhavish,shya) (بهوشیه)
मुस्तक़ बिल (Mustaqbil) (مستقبل)

ÁÍN आइन (फ - मड)

1. नियम (Niyam) (نیم) काइदा (Qáida)
(قاعدة)

2. विधान (Vidhán) (ودهان) कानून
(Qánún) (قانون)

ÁÍN-DÁN आइनदां (फ - मड)

विधानक (Vidhának) (ودهانک)
(Vidhanaggya) (ودهانکگيه) कानून दां
(Qánún dán) (قانون دال)

ÁÍN-SÁZ आइन साज़ (फ - मड)

विधायक (Vidháyak) (ودهايك) कानून
बनाने वाला (Qánún banáne vála)
(قانون بنانے والا)

ÁÍNA आइना (फ - मड)

दर्पण (Darpan) (درپن) मुकुर (Mukur)
(آدرش) (Ádarsh) आइना
(Áina) (آينه):

आइने साज़ (फ - मड)

ÁÍNA SÁZ आइना साज़

दर्पणकार (Darpan kár) (درپن کار)
आइना बनाने वाल (Áina banáne vála)
(آينه بنانے والا)

ÁÍNA-GAR आइनागर (फ - मड)

दिको 'आइने साज़'

ÁÍNI आइनी (फ - मड)

वैधानिक (Vaidhánik) (वेदहानक) कानूनी
(Qánúni) (قانونی)

लोह को कहेल्ले वाला (ko khinchne vála)

2. चूबक पत्थर (Chumbak paththar)
(چمک پتھر)

ÁHANG आहंग (फ - मड)

1. संकल्प (Sankalp) (سن کلب) इरादा
(Iráda) (ارادة)

2. आलाप (Áláp) (آلاپ) गाना (Gána)
(گانا)

ÁHAN-GAR आहनगर (फ - मड)

लोहकार (Lohkár) (لوه کار) लुहार
(Luhár) (لوهار)

ÁHŪ आहू (फ - मड)

1. हरिण (Harin) (هرن) मृग (Mrig)
(हरन) (Hiran) (هرن)

2. दोष (Dosh) (دوش) ऐब (Aib)
(عیب)

आहू चश्म (फ - मड)

ÁHŪ-CHASHM आहू चश्म

मृग लोचना (Mrig-lochana) (مرگ لوجنا)

मृगनयना (Mrig-naina) (مرگ نیلا)

हिरन जैसी सुन्दर आखों वाली (Hiran)

jaisei sundar ánkhon váli) (هرن جیسی)

सुन्दर आंखों वाली

ÁHU-GÍR आहूगीर (फ - मड)

1. व्याध (Vyádh) (ویاده) वधिक (Vadhik)

(शिकारी) (Shikári) (شکاری)

2. छिद्रान्वेषी (Chhiddranveshi)

(Álochak) (आलोचक) (چهدران ویشی)

(Burái) (बुराई) (بۇراي) (बुराई) (بۇراي)

dhūdhne vála) (برائی دھوندهلے والا)

ÁYANDA आयन्दा (फ - मड)

1. आगामी (Ágámí) (آگامی) आने

الف مقصوره

اب ح

اب

1. अधमता (Adhamata) (अधमता)
नीचता (Nichata) (नीचता) कमीनगी
(Kamínagi) (कमिङ्गी)
2. अश्लीलता (Ashlilatá) (अश्लीलता)
पन (Phakkar pan) (फककर पन)

ABTAR अवतर (अ - व - त - र)
अस्त व्यस्त (Astvyast) (अस्त व्यस्त)
तितर वितर (Titar bitar) (तितर वितर)
गडवड (Garbar) (गडवड)

- IBTILA इवतिला (इ - व - त - ला)
1. विपत्ति (Vipatti) (विपत्ति) मुसीबत
(Musibat) (मुसिबत)
  2. परीक्षा (Parikchha) (परिकछा)
इम्तिहान (Imtihán) (इम्तिहान)

IBTIHÁJ इव तिहाज (इ - व - त - हा - ज)
हर्ष (Harsh) (हरश) प्रसन्नता (Prasan
natá) (खुशी) (Khushi) (खुशी)

ABJAD अबजद (अ - ब - ज - द)
अरबी वर्ण माला का एक विशेष क्रम
(Arabi varnamála ka ek vishesh kram)
(عربی ورن مالا کا ایک وشیخ کرم)

ABKHAL अबखल (अ - ब - ख - ल)
अति कृपण (Ati kripan) (अति कृपण)
मक्खी चूस (Makkhi chús) (मक्खी चूस)

AB अव (अ - व)
पितृ (Pitr) (पितर) पिता (Pita) (पिता) बाप
(Báp) (बाप)

ABÁBÍL अबबील (अ - ब - म - ल)
एक काली और छोटी चिड़िया (Ek káli
aur chheti chiriya) (एक काली और
छोटी चिड़िया)

IBÁHAT इबाहत (इ - ब - अ - ह - त)
अनिषेध (Anishedh) (अनिषेध)
(Auchittya) (अवचित्त) जवाज़ (Javáz)
(जवाज़)

- IBTIDA इवतिदा (इ - व - त - दा)
1. प्रारंभ (Prárambh, प्रारम्भ) अनु-
ष्ठान (Anash, thán) (अनश थान)
शुरुआत (Shurúát) (शुरुआत)
  2. आदि (Ádi) (आदी) शुरु (Shuru) (शुरु)
  3. पहल (Pahal) (पहल)

IBTIDÁAN इवतिदाअन (इ - व - त - दा - अ - न)
आरंभतः (Arámbhatáh) (आरम्भतः)
शुरु (Shurú men) (शुरु में)

IBTIDÁÍ इवतिदाई (इ - व - त - दा - ई)
प्रारंभिक (Prárambhik) (प्रारम्भिक)
शुरुका (Shurú ka) (शुरुका)

IBTIZÁL इवतिजाल (इ - व - त - ज - अ - ल)

IBRÍQ इब्रीक (ف - مذ) ابریق

جل کھیکا (Jal kumbhika) मल कुम्भिका

لوٹا (Lota) सुराही (Suráhi) लोटा (Lota)

IBTÁL इब्ताल (ع - مذ) ابطال

کھلتن (Khandan) खंडन

تیردید (Prativád) (پرتی واک) प्रतिवाद

(تردید) (Tardíd)

IBLÁGH इब्लाग (ع - مذ) ابلاغ

मेजना (Preshan) प्रेषण

पहुंचाना (Pahun-ehána) (پہنچانا)

ABLAQ अब्लक (ع - ص) ابلاق

1 चित्रांग (Chitráng) (چترانگ)

चितकचरा (Chit kabra) (चितकचरा)

2 काले और सफेद रंग का घोड़ा

(Kále aur safed rang ka ghorá)

(کالے اور سفید رنگ کا گھوڑا)

ABLAH अब्लह (ع - مذ) ابله

मूर्ख (Múrkh) (मूर्ख) अबोध (Abodh)

(बेवकूफ) (Be-vaqúf) (बेवकूफ)

IBLÍS इब्लीस (ع - مذ) ابلیس

शैतान (Shai tán) (शैतान) दैत्य (Daitya)

(شیطان)

IBN इब्न (ع - مذ) ابن

पुत्र (Puttr) (पुत्र) आत्मज (Átmaj)

(बेटा) (Betá) (बेटा) (आत्मज)

ابن الوقت (ع - ص)

IBNUL-VAQT इब्नुल वक्त

अवसर वादी (Ausr-vádi) (अवसर)

मौका परस्त (Mauqa-parast) (मौका)

ABAD अबद (ع - مذ) ابد

अनंतकाल (Anant kál) (अनंत काल)

वह समय जिसका अंत न हो (Voh samai)

وہ سے جس کا (jis ka ant na ho)

(अंत न हो)

ABR अब्र (ف - مذ) ابر

मेघ (Megh) (मेघ) जलद (Jalad)

अन्न (Abhr) (अन्न) बादल (Bádal)

ابر آلود (ف - ص)

ABR-ÁLŪD अब्र आलूद

मेघाच्छादित (Meghách, chhádit) (मेघाच्छादित)

अभ्रमय (Abhr-mai) (अभ्रमय)

ABRÁR अब्रार (ع - مذ) ابرار

یہ لفظ جمع ہے اس کا واحد

مستعمل نہیں ہے

अश्विगण (Rishigan) (अश्विगण)

(اولिया) (Auliya)

ABRAS अब्रस (ع - مذ) ابرص

सिध्म (Sidhm) (सिध्म) श्वेत कुंठी

(Shet kushthi) (श्वेत कुंठी)

(مہروص) (Mabrús)

ABRŪ अब्रू (ف - مٹ) ابرو

भ्रू (Bhrú) (भ्रू) भ्रुकुटी (Bhrikutí)

(Bhaun) (भौ) (भौ) (भौ)

ابریشم (ف - مذ)

ABRESHAM अब्र रेशम

कच्चा रेशम (Kachcha resham) (कच्चा)

रेशम का कोया (Resham ka)

koya (रेशम का कोया)

اتصال (ع - مذ)

IT, TISÁL इत्तिसाल

1. संमिलन (Sam, milan सम ملن)
समन्वय (Samanvai समن وے)
मिलाप (Miláp ملاپ)
2. निरंतरता (Nirantarata निरंतरता)
तसल सुल (Tasalsul تسلسل)

IT, TIFÁQ इत्तिफाक (ع - مذ)

1. एकता (Ekata ایکتا)
(Ittibád اتحاد)
2. संयोग (Sanyog संयोग)
अचानक (Achának pan اچانک پن)

اتفاقاً (ع - ص)

IT, TIFÁQAN इत्तिफाकन

- सहसा (Sahasa सहसा) अकस्मात्
(Akaśmāt अकस्मात्) संयोग वश
(Sanyog-vash संयोग वश) अचानक
(Achának अचानक)

IT, TIQA इत्तिफा (ع - مذ)

- संयम (Sanyam संयम) इन्द्रिय निग्रह
(Indriya-niggrah इन्द्रिय निग्रह) जुहद
(Zuhd जुहद)

ITLÁF इत्लाफ (ع - مذ)

- नाश (Násh नाश) हानि (Háni हानी)
बरबादी (Barbádi बरबादी)

IT, MÁM इत्मा (ع - مذ)

1. समाप्ति (Samápti समाप्ति)
खातिमा (Khátima खातिमा)
2. पूर्ति (Púrti पूर्ति) तकमील
(Takmíl تکمیل)

ابوالبشر (ع - مذ)

ABUL-BASHAR अबुल बशर

मनु (Manu मनु) आदम (Ádam آدم)

اب و جد (ع - مذ)

AB-O-JAD अबोजद

पूर्वज (Púrvaj پوروچ) बाप दादे
(Báp-dáde باب دادے)

IBHÁM इब्हाम (ع - مذ)

1. अंगुष्ठ (Angushth انگشت) अंगूठा
(Angútha انگوٹھا)
2. अस्पष्टता (Aspashtata اسپشتتا)
गुंजलक (Gunjlak گونجلك)

ABYAZ अबयज (ع - ص)

श्वेत (Shet श्वेत) सित (Sit सित)
सफेद (Safed سفید)

ATÁLÍQ अतालीक (ع - त)

शिक्षक (Shikchhak शिक्षक)
चार सिखाने वाला (Shishtáchár
sikháne vála चार सिखाने वाला)

IT, TIBÁA इत्तिवाअ (ع - مذ)

अनुकरण (Anu karon अनुकरण)
सरण (Anu saran अनुसरण) पैरवी
(Pairavi पैरवी)

IT, TIHÁD इत्तिहाद (ع - مذ)

1. एकता (Ekata ایکتا) इत्तिफाक
(Ittifáq اتفاق)
2. मैत्री (Maittri मैत्री) दोस्ती
(Dosti دوستی) मेल जोल (Meljol
मेल जोल)

IJÁBAT इजाबत (ع - مٹ)

1. स्वीकृति (Swikriti) (سوئی کرتی)
मंजूरी (Manzúri) (ملظوری)
2. शौच (Shauch) (شوچ) पाखाना
(Pákhána) (پاخانه)

IJÁRÁ इजारा (ع - مڈ)

1. अधिकार (Adhikár) (ادھیکار) हक
(Haq) (حق)
2. एकाधिकार (Ekádhikár) (ایکا دھیکار)
ठेका (Theka) (ٹھیکہ)

IJAZÁT इजाज़त (ع - مٹ)

1. अनुमति (Anumati) (انومتی) रज़ा-
मन्दी (Razámandi) (رفامندی)
2. आज्ञा (Aggya) (آگیا) हुकम
(Hukm) (حکم)
3. स्वीकृति (Swikriti) (سوئی کرتی)
मंजूरी (Manzúri) (ملظوری)

اجازت نامه (ع - مڈ)

IJÁZAT-NÁMA इजाज़त नामा

अनुमति पत्र (Aaumati pattr) (انومتی)
आज्ञा पत्र (Ággya pattr) (آگیا پتر)

اجتماع (ع - مڈ)

IJTIMÁA इज्तिमाअ

1. सम्मेलन (Sammelan) (سم میلن)
गोष्ठी (Goshthí) (گوشتهی)
2. जमाव (Jamáu) (جماؤ) भीड़
(Bhír) (بھیڑ)
3. अधिवेशन (Adhiveshan) (ادھی ویشن)
इजलास (Ijlás) (اجلاس)

IT, TIHÁM इत्तिहाम (ع - مڈ)

दोष (Dosh) (دوش) अपराध (Aprádh)
(لاڻڇهن) लांछन (Lánchhan) (ایرادہ)
तुहमत (Tuhmat) (تہمت)

ASÁSA असासा (ع - مڈ)

1. संपत्ति (Sampatti) (سم پتی) धन
दौलत (Dhan-daulat) (دھن دولت)
2. सामग्री (Sámaggri) (سامگری)
सामान (Sámán) (سامان)

ISBÁT इस्बात (ع - مڈ)

प्रमाणित करना (Pramánit karna)
साबित करना (Sábit Karna) (ثابت کرنا)

ASAR असर (ع - مڈ)

1. प्रभाव (Prabháo) (پربھاؤ) (प्रभाव)
2. चिह्न (Chinh) (چہ) निशान
(Nishán) (نشان)
3. गुण (Gun) (گن) खासियत (Khási-
yat) (خاصیت)

اثر انداز (ع - ص)

ASAR-ANDÁZ असर अन्दाज़

प्रभावकारी (Prabháo kári) (پربھاو کاری)
असर डालने वाला (Asar dálné vála)
(اثر ڈالنے والا)

اثر پذیر (ع - ص)

ASAR-PIZÍR असर पिज़ीر

प्रभावित होने वाला (Prabhávit-hone-
vála) (پربھاوت ہونے والا)

ASNA अस्ना (ع - ص)

मध्य (Maddhya) (مدھیہ) बीच (Bích)
(بیچ)

IJ-LÁS इज्लास (ع - مذ) اجلاس

1. अधिवेशन (Adhi veshan अधि) सभा (Sabhá सभा) (ويشن)
2. न्यायालय (Nyá, yá, lai न्या) (کچھری Kachahri) कचहरी

AJLÁF अजलाफ (ع - مذ) اجلاف

- جلف کی جمع ہے لیکن اس کا واحد مستعمل نہیں ہے
- अधम लोग (Adham log अधम) कमीने (Kamíne) कमिने

IJ,MÁA इज्माअ (ع - مذ) اجماع

1. एकत्रित होना (Ekattrit hona) जमा होना (ایکت، توت) (جمع) (Jamá honá) جمع ہونا
2. किसी बात पर सब का सम्मत होना (Kisi bát par sab ká sammat hona) کسی بات پر سب کا سممت ہونا

IJMÁL इज्माल (ع - مذ) اجمال

- सन्धेय (Sanchhep सन्) (سن چھپ) (خلاصہ Khulása) खुलासा

AJ,NABI अज् नबी (ع - ص) اجنبی

- अपरिचित (Aparichit अपरि) अनज्ञात (Ag.gyát अग) (ان جان) (An, ján) जान

AJVAF अज् वफ (ع - ص) اجوف

- सुधिर (Sushir सुधर) पोला (Polá पोला)

AJ HAL अज् हल (ع - ص) اجهل

- निपट मूर्ख (Nipat mūrkh निपट) (मूर्खतम Mūrkh-tam) (मूर्ख) (मूर्खतम)

IJTINÁB इज्तिनाब (ع - مذ) اجتناب

1. विरक्ति (Virakti विरक्ति) बचाव (Bacháo) (پرهیز Parhez) परहेज़
2. घृणा (Ghrina) (کھرنا) (Nafrat) (نفرت) नफرت

AJR अजर (ع - مذ) اجر

1. प्रतिकार (pratikár प्रति) बदला (Badla) (پہل phal) बदला
2. पुण्य (pun, nya पुण) (ثواب Saváb) (ثواب) (Saváb) ثواب

IJRA इज्रा (ع - مذ) اجرا

- संचालन (Sanchálan) (سن چالان) (انش ثھان) (Anush, thán) अनुष्ठान
- प्रारंभ (prá, ram, bh प्रारंभ) (شروعات Shurúát) (شروعات)

AJRÁM अज्राम (ع - مذ) اجرام

- جرم یعنی جسم کی جمع
1. आकाश संबंधी पदार्थ (Akásh sambandhi padárth) (آکاش سم بلدھی) (یدادته)

UJRAT उज्रत (ع - مٹ) اجرت

- भृति (Bhriti) (بھرتی) (Nish, krai) (نیش کرای) (Nish, krai) निष्क्रय
- पारिश्रमिक (párish, shramik) (پاریش شرمک) (Mazdúri) (مزدوری) (Mazdúri) مزدوری

AJAL अजल (ع - مٹ) اجل

1. समय (Somai) (سے) (Kál) (کال) (Kál) काल
2. मरण (Maran) (مرن) (Maut) (موت) (Maut) मौत

EHTISHÁM एह तिशाम (ع-مذ) احتشام
 वैभव (Vai,bhav) ऐश्वर्य (وے بہو)
 (Ai,shwar,rya) (ایشوریہ) شان
 शौकत (Shán Shaukat) (شان شوکت)
 EHTIQÁN एहतिकान (ع-مذ) ا حقان
 वस्तिक्रिया (Vasti kriya) (وستی کریا)
 हुक्ना (Huqna) (حقنہ)

EHTILÁM एह तिलाम (ع-مذ) ا حلام
 स्वप्न दोष (Swapn dosh) (سوین دوش)
 खवाब (Khwáb) (خواب)

EHTIMÁL एहति माल (ع-मذ) ا حتمال
 संदेह (San,deh) (سن دیہ) आशंका
 (Áhsanká) (اشکا) शक (Shak) (شک)

EHTIYÁJ एह तियाज (ع-मथ) ا حتياج
 आवश्यकता (Ávash,shyakata) (آوش
 शिकता) (Ákánk,ohhá) आकांक्षा
 (Zarúrat) (अकंक चها) (ضرورت)

EHTIYÁT एहति यात (ع-मथ) ا احتياط
 1. सावधानी (Sáodhání) (ساو دهانی)
 सतर्कता (Satarkata) (ستركتا)
 होशयारी (Hoshyári) (هوشیاری)
 2. सुरक्षा (Surak,ohhá) (سورک چها)
 रख वाली (Rakhváli) (رکھوالی)

AHAD अहद (ع-مذ) احد
 एक (Ek) (ایک) अकेला (Akelá)
 (Ad,dwitiya) (ادوتیہ) अद्वितीय (اکہلا)

EHRÁQ एहराक (ع-मذ) ا حراق
 1. जारण (Járan) (जान) दाहन
 (dahan) (داهن) जलाना (Jalána) (جالانا)

AJÍR अजीर (ع-مذ) اجیر
 श्रमिक (Shramik) (شرمک)
 मजदूर (Mazdúr) (مزدور)

EHTIRÁS एहतिरास (ع-मذ) ا احتباس
 बंद होना (Band hona) (بند هونا)
 रुकना (Rukná) (رکنا)

احتجاج (ع-مذ)

EHTIJÁJ एहतिजाज
 किसी अनुचित बात पर असंतोष प्रकट
 करना (Kisi anuchit bát par áasantosh
 کسی انوچیت بات
 prakat karná) (پر اسن توش پرکٹ کرنا)
 (Virudh,dh vákya) (وردده واکیه)

EHTIRÁZ एहतिराज (ع-मذ) ا احتراز
 पार्थक्य (Páarthak,kya) (پار تهکیه)
 बचना (Baohná) (بچنا) अलग रहना
 (Alag rahná) (الگ رهنا)

EHTIRÁQ एहतिराक (ع-मذ) ا حتراق
 दाह (Dáh) (داه) दहन (Dahan) (دهن)
 जलना (Jalna) (جلنا)

EH,TIRÁM एहतिराम (ع-मذ) ا احترام
 सम्मान (Sam,mán) (سم مان)
 सत्कार (Sat,kár) (ست کار) इज्जत
 (Izzat) (عزت)

EH,TISÁB एह तिसाब (ع-मذ) ا احتساب
 1. निरीक्षण (Nirikohhan) (نریکھن)
 जांच (Jánoh) (جانچ)
 2. गणना (Gan na) (گننا) शुमार
 (Shumár) (شمار)

AHMAṚ अहमर (احمر - ع - ص)
अरुण (Arun (ارن) रक्त (Rak,t (رکت)
लाल (Lāl (لال)

AHMAQ अहमक (احق - ع - مذ)
अत्यंत मूर्ख (At,tyant mūrkh
(निबुद्धि (Nir budh
dhi (मूर्ख (مورخ) (नर बुद्धि)

AHVÁL अह वाल (अحوال - ع - مذ)
حال کی جمع
समाचार (Samāchār (साचार) वृत्तांत
(Vrittānt (ورت تانت)

AHVAL अहवल (अहवाल - ع - ص)
वह जिसे एक चीज़ की दो चीज़ें दिखाई
पड़ें (Voh jise ek chiz ki do chizen
dikhāi parēn (وہ جسے ایک چیز کی
दो چیزیں دکھائی पड़یں
भेंगा (Bhenga (بھینگا)

EHYÁ एहया (احيا - ع - مذ)
जीवित करना (Jivit karna (جیوت کرنا)
जिलाना (Jilānā (جلانا)

EHYÁNAN एहयानन (احياناً - ع - مذ)
कदाचित् (Kadā chit (کداچت)
कभी कभी (Kabhi kabhi (کبھی کبھی)
भूले चूके (Bhūle chūke (بھولے چوکے)

AKHBÁR अखबार (اخبار - ع - مذ)
खबर की جمع

1. समाचार (Samāchār (साचार) खबरें
Khabren (खबरیں)

2. समाचार पत्र (Samāchār pattr
(अखबार) (Akhbār (साचार पत्र)
(اخبار)

2. भस्मी करण (bhasmī karan
(फूंकना (Phūnkna
(भस्मी करन)

EHSÁS एहसास (احساس - ع - مذ)
चेतना (Chetana (चितना) अनुभव
(Anubhav (انو بھو))

EHSÁN एहसान (احسان - ع - مذ)
उपकार (Upkār (اُپ کار) भलाई
(bhalāi (بھالائی)

احسان مند (ع - ع - مذ)

EHSÁN-MAND एहसानमन्द
कृतज्ञ (Kritaggya (कृतज्ञ) आभारी
(Ábhāri (आभारी) ममनून (Mam nún
(ममनून)

AHSAN अहसन (احسن - ع - ص)
उत्तम (Uut,tam (اُت تم) सुंदर
(Sundar (سلندر)

AHQAR अहकर (अहकर - ع - ص)
बहुत छोटा (bahut-ohhota (بہت
تھوٹا) तुच्छ (Tuoh-ehh (تھوٹا)
(اس لفظ کا استعمال بڑے آدمی
انکसार سے اپنے لئے کرتے ہیں)

AHMAD अहमद (احمد - ع - مذ)

1 बहु प्रशंसित (Bahu prashansit
(बहु प्रशंसित)

2 हज़रत मुहम्मद साहब का नाम
(Hazrat Mohammad Sahib ka nám
(حضرت محمد صاحب کا نام)

2. हृदयकंपन (Hridai Kampan
(हरो ے کمپن) दिल धड़कना
(Dil dhaṛakna) دل دھوکنا

IKHTILĀT इख्तिलात (ع - مذ) اختلاط

1. अनुराग (Anurāg) (انوراک) प्रेम
(Pre) (پريم) मेल जोल (Mel jol)
(मिल जोल)
2. समागम (Samāgm) (سماگم) सहबत
(Suhbat) (صحبت)

IKHTILĀF इख्तिलाफ (ع - مذ) اختلاف

1. भिन्नता (Bhinnata) (بهن ننا)
अनेकता (Anekata) (انیکتا) फर्क
(Farq) (فرق)
2. शत्रुता (Shattruta) (شتروتا) रिपुता
(Reputa) (ریوتا) दुश्मनी (Dushmani)
(دشمنی)
3. विरोध (Virodh) (وړود) प्रतिकूलता
(Prati kūlata) (پرتی کولتا) मुखाल-
फत (Mukhālafat) (مخالفت)

اختلال (ع - مذ)

IKHTILĀL इख्तिलाल

- विघ्न (Vigh,n) (وگهن) बाधा (Bādha)
(खराबी) (Kharābi) (خرابی)

اختلال دماغ (ع - مذ)

IKHTILĀL-E-DIMĀGH इख्तिलाले दिमाग

- उन्माद (Unmād) (ان ماد) पागलपन
(Pāgal pan) (پاگل پن)

IKHTIYĀR इख्तियार (ع - مذ) اختیار

1. सामर्थ्य (Samarthya) (سامرتهیه)
शक्ति (Shakti) (شکتي) जोर (Zor)
(زور)

اخبار نویس (عف - مذ)

AKHBĀR-NAVĪS अख् बार नवीस
पत्रकार (Pattr-kār) (پترکار)

IKHTITĀM इख् तिताम (ع - مذ) اختتام

1. समाप्ति (Samāpti) (سماپتی) खातिमा
(Khātima) (خاتمه)
2. पूर्ति (Pūr,ti) (پورتی) तकमील
(Takmīl) (تکمیل)
3. अंत (An,t) (انت) अखीर (Akhīr)
(اخیر)

AKHTAR अख्तर (ع - مذ) اختر

- उड्ड (U,du) (آدو) तारक (Tā,rak) (تارک)
नक्षत्र (Nakchhat,tr) (نک چھت) सितारा
(Sitāra) (ستاره)

اختراع (ع - مذ)

IKHTIRĀ,A इख् तिराअ

- नई बात निकालना (Na,i bāt nikālna)
आविष्कार (Āv sh,kār) (نئی بات نکالना)
(آوش کار)

IKHTISĀR इख्तिसार (ع - مذ) اختصار

- संक्षेप (Sanchhep) (سن چھپ) इज्माल
(Ijmāl) (اجمال)

اختصاص (ع - مذ)

IKHTISĀS इख्तिसास

- विशेषता (Visheshata) (विशेषता) असा-
धारणता (Asādhāranata) (اسادهارنता)
खुसूसियत (Khusūsiyat) (خصوصیت)

IKHTILĀJ इख्तिलाज (ع - مذ) اختلاج

1. कंपन (Kampan) (कंपन) कांपना
(Kānpna) (کانپنا)

AKHÍR آخر (ع - ص) آخیر
آنت (Ant) آخر (Ákhir)

ADÁ آدا (ع - مٹ) آدا

1. चुकता (Chuktá) बेचाक (Be, báq) (چکنا) بے باقی
2. हाव भाव (Háo bháo) नखरा (Nakhra) (हाव भाव) (نخرو)
3. वर्णन (Varnan) बयान (Bayán) (वर्णन) (بایان)

IDÁRA इदारा (ع - مذ) اداره

1. परिषद (Parishad) संस्था (Sans,tha) मंडली (Mandali) सभा (Sabhá) (परिषद) (سندس تها) (منڊلی) (سभा) (انجمن) अनजुमन (Anjuman) (سمها)
2. संपादक मंडली (Sampádak mandali) (سمپادک منڊلی)

ADA-KÁR आदाकार (फ - مذ) आकार
अभिनेता (Abhineta) ऐक्टर (Actor) (अभिनेता) (ایکٹر)

ADAB आदब (ع - مذ) ادب

1. सभ्यता (Sabh,bhyata) शिष्टाचार (Shishtáchár) तमीज़ (Tamíz) (सभ्यता) (ششٹا چار) (تمیز)
2. साहित्य (Sáhit,tya) लिटरेचर (Literature) (साहित्य) (تیه) (لٹریچر)
3. सम्मान (Sammán) इज़्ज़त (Izzat) (सम्मान) (سمان)

IDBÁR इद्बार (ع - مذ) ادبار

1. हतभाग्यता (Hatbhágyata) दुर्दशा (Dur,dasha) बद किस्मती (Bad,qismati) (हतभाग्यता) (دردشا) (بد قسمتی)

2. सत्ता (Satta) प्रभुत्व (Pra-bhut twa) हुकूमत (Hukúmat) (सत्ता) (پرہمت تو) (حکومت)

3. अधिकार (Adhikár) स्वत्व (Swat,twa) हक (Haq) (अधिकार) (الهي کار) (سوت تو) (حق)

AKH,Z अखज (ع - مذ) اخذ

1. ग्रहण (Grahan) लेना (Lena) (ग्रहण) (گرن) (لینا)
2. प्राप्ति (prápti) पाना (Pána) (प्राप्ति) (پراپتی) (پانا)

IKHRÁJ इखराज (ع - مذ) اخراج
निष्कासन (Nish kásan) निकालना (Nikálná) बाहर करना (Báhar karna) (निष्कासन) (نہس کاسن) (نکالنا) (باهر کرنا)

IKHFÁ इखफा (ع - مذ) اخفا
गोपन (Gopan) गुप्ति (Gupti) छिपाव (Chhipáo) दुराव (Duráo) (गोपन) (گوپن) (گپتی) (چھپاو) (دراو)

AKHGAR अखगर (ف - مذ) अक्र
स्फुलिंग (Ispuling) अग्नि कण (Agni kan) चिंगारी (Chingári) (اس پھلنگ) (اگنی کن) (چنگاری)

IKHLÁS इखलास (ع - مذ) اخلاص
1. निःस्वार्थता (Nis,swarthata) (خلوص) (Xhulús) (निःस्वार्थता) (نسوارتھا)

2. मैत्री (Mait,tri) دوستी (Dosti) (मैत्री) (میت تری) (دوستی)

AKHLÁQ अखलाक (ع - مذ) اخلاق
सद्व्यवहार (Sadvyavhár) सदाचार (Sadáchár) खुलकी (Khush khulqi) (सद्व्यवहार) (سد اچار) (خوش خلقی)

اذیت (ع - مٹ) AZÍYAT अजीयत

1. यातना (Yátaná पीडा) (Azáb عذاب) (Pírā پیڑا) अज्ञाव
2. क्लेश (Klesh क्लेश) कष्ट (Kasht कष्ट) तक्लीफ (Taklif तक्लीف)

ارادت (ع - مٹ) IRÁDAT इरादत

1. श्रद्धा (Shrid,dhá श्रद्धा) आस्था (Ás,thá आस्था) एतिकाद (Etiqád اعتقاد)
2. विश्वास (Vish,shwás विश्वास) प्रतीति (Pratíti प्रतीति) यक्रीन (Yaqín یقین)

اراده (ع - مڈ) IRÁDA इरादा

1. संकल्प (Sankalp संकल्प) निश्चय (Nish,chai निश्चय) अहद (Ahd عہد)
2. विचार (Vichár विचार) खयाल (Khayál خیال)

ارضی (ع - مٹ) ARÁZÍ अगजी

1. भूमि (Bhūmi भूमि) जमीन (Zamín زمین)
2. खेत (Khet کھیت) काश्त (Kásht کاشت)

اراکین (ع - مڈ) ARÁKÍN अराकीन

وکن کی جمع الجمع ھے دیکھو 'وکن'،

ارباب (ع - مڈ) ARBÁB अर्बाब

رب کی جمع

ادخال (ع - مڈ) IDKHÁL इदखाल

प्रवेश (Pravesh प्रवेश) दाखिला (Dákhila داخلہ)

ادراك (ع - مڈ) IDRÁK इद्राक

1. बोध (Bodh बोध) ज्ञान (Gyán ज्ञान) तमीज़ (Tamíz तमीज़)
2. बुद्धि (Bud, dhi बुद्धि) अक्ल (Aql عقل)

ادق (ع - ص) ADAQ अदक

दुर्बोध (Dur bodh दुर्बोध) दुर्ज्ञेय (Dur,ge,ya दुर्ज्ञेय) कठिन (Kathin कठिन)

ادنی (ع - ص) AD,NÁ अदना

तुच्छ (Tuch,ehh तुच्छ) अधम (Adham अधम) पामर (Pámar पामर) नीच (Ních नीच)

ادیب (ع - مڈ) ADÍB अदीब

साहित्यकार (Sáhittya kár साहित्यकार) साहित्य सेवी (Sáhittya seví साहित्य सेवी) कलाकार (Kala kár कलाकार) फनकार (Fan kár فنکار)

اذن (ع - مڈ) IZ,N इज़न

1. आज्ञा (Ág, gyá आज्ञा) इजाज़त (Ijázat اجازت)
2. निर्देश (Nir,desh निर्देश) हुक्म (Hukm حکم)

آذن (ع - مڈ) UZN उज़न

कर्ण (Karn कर्ण) कान (Kán کان)

उच्चता (Uch, chatu (اچ چتا)
(Unchái, (اونچائی)

IRTIQÁ इर्तिका (ع - مذ)
उन्नति (Un,nati (ان نتي)
(Ut,thán (ات تھان) प्रगति (Pragati)
(Tarqqi (ترقی) तरक्की (پرگتی)

IRTIKÁB इर्तिकाब (ع - مذ)
पाप या अपराध करना (Páp ya aprádh
karná (پاپ یا اپرادھ کرنا)
ارجمند (ف - ص)

ARJ, MAND अर्जुमन्द
प्रतिष्ठित (Pratish,thit (پریش تھیت)
सम्मानित (Sam,mánit (سممانیت)

URDÚ उर्दू (उ - मं)
1. छावनी (Chháóní (چھاؤنی) सेना
वास (Sonávás (سینا واس)
2. उर्दू भाषा (Urdú bhásha (اردو بھاشا)

AR,ZAL अर्ज़ल (ع - ص)
अधम (Adham (ادھم) पामर (Pámar
दुष्प्रकृति (Dush pra kriti (دش
निक (Nik,krisht (نیک) (प्रकृति)
कमीना (Kamíná (کمیנה) (کرشت)

ARZÁN अर्ज़ान (ف - ص)
अल्प मूल्य (Alp mulya (الپ مولیہ)
सस्ता (Sastá (سستا)

IRSÁL ईर्साल (ع - مذ)
प्रेषण (Preshan (پرے شن) भेजना
(Bhejná (بھجنا)

स्वामी (Swámi (سوامی) मालिक
(Málik (مالک)

یہ لفظ ہمیشہ مرکب ہو کر ابتدائے میں
آتا ہے اور 'والے' کے معنی دیتا ہے
جیسے 'ارباب شوق' (شوق والے)
ارباب سخن (ع - مذ)

ARBÁB-E SUKHAN अर्बाबे सुखान
कविगण (Kavi gan (کوی گن) शाहर
लोग (Sháir log (شاعر لوگ)
ارباب نشاط (ع - مذ)

ARBÁB E NISHÁT अर्बाबे निशात
गाने नाचने वाले (Gáno náchne válo
गाने नाचने वाले)

IRTIBÁT इर्तिबात (ع - مذ)
प्रेम (Prem (پریم) मित्रता (Mittrata
(मेल जोल (Mel jol (میل جول) (मित्रता)

IRTIHÁL इर्तिहाल (ع - مذ)
अंतिम यात्रा (Antim yat,tra (انتم یا ترا)
मृत्यु (Mrityu (مرتیو) निधन (Nidhan
(मौत (Maut (موت) (नदहन)

IRTIDÁD इर्तिदाद (ع - مذ)
धर्म से फिर जाना (Dharm se phirjáná
(धर्म परिवर्तन (Dharm parivartan
(دھرم پروردتن)

IRTI, ÁSH इर्तिआश (ع - مذ)
कंपन (Kampan (کمپن)

थरथराहट (Thartharáhat (تھرتھراہٹ)
ارتفاع (ع - مذ) इर्तिफाअ
(استفادت) उत्तंगता (Ut,tungata

IRAM इरम (ع - مت) ارم

1. शहाद बादशाह का बनाया हुआ
कृत्रिम स्वर्ग (Shaddād bādshāh kā
banāya hua kritrim swarg شداد
بادشاه کا بنایا ہوا کرتیم سوہرگ)
2. स्वर्ग (Swarg سوہرگ) सुरलोक
(Surlok سُرلوک) बिहिशत (Bihisht
بہشت)

AR,MÁN अर्मान (ت - مذ) ارمان

- लालसा (Lālasā لالسا) अभिलाषा
(Abhilāsha ابھی لا شا) आकांक्षा
(Ākānk, chhā آکانک چھا) खाहिश
(Khāhish خواہش)

ارمغان (ف - مذ)

ARMA (U) GHÁN अर्म (सु) गां
उपहार (Uphār آپ ہار) उपायन
(Upāyan اُپاین) भेंट (Bhent بہنت)
तोहफा (Tuhfa تحفہ)

AZ-KHUD अज्ञ खुद (ف - ص) از خود

स्वतः (Swatah سواتہ) अपने आप
(Apne āp اپنے آپ)

از خود رفتہ (ف - ص)

AZ-KHUD-RAFTA अज्ञ खुद रफूता
उन्मत्त (Unmatt ان مت) अचेत
(Achet اچیت) बेसुध (Be sudh بے سدھ)

از سر نو (ف - ص)

AZ-SAR-E-NAU अज्ञ सरेनौ

पुनः (Punah پلہ) नए सिरे से
(Na, e sire se نئے سرے سے)

IRSHÁD इर्शाद (ع - مذ) ارشاد

1. आदेश (Ādesh आदेश)
(Āg,gyā आग گیا) हुकम (Hukm
حکم)
2. कथन (Kathan कथन)
(Kahna کہنا)

AR,SHAD अर्शद (ع - ص) ارشد

पहुँचा हुआ (Pahunchā huā پہنچا
ہوا) निपुण (Nipun نپن) दीक्षित
(Dikohhit دیک چیت)

AR,Z अर्ज (ع - مت) ارض

1. पृथ्वी (Pritth,vī پرتھوی) मेदिनी
(Medinī میدنی) कुरएअर्ज (Kurai-
arz کرۂ ارض)
2. भूमि (Bhūmi بھومی) जमीन
(Zamīn زمین)
3. स्थान (Isthān استھان) जगह
(Jagah جگہ)

ارغوانی (ف - ص)

ARGHAVĀNĪ अर्गवानी

रक्त (Rak,t رکت) लाल (Lāl لال)

ARFA अर्फा (ع - ص) ارفع

उत्तंग (Ut,tung उत्तंग) बहुत ऊँचा
(Bahut ūncha بہت اونچا)

IRQĀM इर्काम (ع - مذ) ارقام

लेखन (Lekhan لیکھن) लिखना
(Likhna لکھنا)

ARKĀN अर्कान (ع - مذ) ارکان

رکن کی جمع دیکھو رکن

پنیاں (Patniyān) ستیریاں (Istriyān)

ازکاررفتنہ (ف - ص)

AZ,DAR اژدر (ف - مذ) اژدر
اژگر (Ajar) اژدہا (Azdaha)
اژدہا

AZ-KÁR-RAFTA اژکار رفتا
نپنسک (Napunsak) کلن
ہیجرا (Hijra) کلیم (Klib)

AZDAHÁ اژدہا (ف - مذ)
بہت بڑا ساپ (Bahut bara saap)
اژگر (Ajar) بہت بڑا ساپ

IZÁLA ازالہ (ع - مذ)
نیراکرن (Nirákaran) نیراکرن
دور کرنا (Dúr karna)
ہٹانا (Hatána) دور کرنا

ASÁTIZA اساتذہ (ع - مذ)
شیخکھگن (Shikohhak-gan)
شیخکھگن

IZDIHÁM اژدہام (ع - مذ)
جن سموہ (Jan samúh) جن سموہ
(Bhír) جن سموہ

ASÁS اساس (ع - مذ)
1. مول (Múl) نیو (Ni,u)
2. آدھار (Ádhār) بونیاد
(Buniyád) بونیاد

ازدواج (ع - مذ)

IZ,DIVÁJ اژدیواج
ویواہ (Viváh) پارینای (Parinai)
پانگ گرن (Pánig,grahan) پانگ گرن
(Byáh) پانگ گرن

ASÁMÍ اسامی (ع - مذ)
1. پراجا (Praja) رایت (Raiyat)
2. کیشک (Krishak) کسان (Kisán)
3. بھوہاری (Bouhári)
4. نوکری (Naukari) پد (Pad)

IZDIYÁD اژدیاد (ع - مذ)
ادھکاتا (Adhikata) باہول
(Bábul,lya) زیادتی (Ziyádati)
(زیادتی)

AS,BÁB اسباب (ع - مذ)
1. سبب کی جمع دیکھو 'سبب'
2. سامان (Up,karan) سامان
(Sámán) سامان

AZAL ازل (ع - مذ)
انادی کال (Anádi,kál)
سرشتی کال (Srishti kál)
وہ سامی جب سرشتی کی رچنا ہوئی
(Voh samai jab srishti ki rachna hui)
وہ سے جب سرشتی کی چٹا ہوئی

ASP اسپ (ف - مذ)
اشو (Ash,shwa) اشو

AZVÁJ اژواج (ع - مذ)
زوج کی جمع ہے لیکن بیویوں کے
معنی میں مستعمل ہے

2. प्राप्त کرنے کی इच्छा करना

(Prápt kárne kí ich ohha karna

پراپت کرنے کی اچھا کرنا

استحصال بالجبر (ع - مذ)

IS,TEHSÁL-BILJAB,R ইস্তেহسال

بیلز

अपहरण (Ap,haran अप हरण)

बलात् प्राप्ति (Balátprápti बलात् प्राप्ति)

ज़बरदस्ती छीनना (Zabar dasti ohhinna

ज़बरदस्ती چھیننا)

استحفاظ (ع - مذ)

IS,TEH QÁQ ইস্তেহকাক

1. अधिकार (Adhikár अधिकार) स्वत्व

(Swat,twa स्वतः) हक (Haq

حق)

2. पात्रता (Pat,trata पात्रता) योग्यता

(Yog,gyata योग्यता) काबिलीयत

(Qábiliyat قابلیت)

استحکام (ع - مذ)

IS,TEHKÁM ইস্তেহکام

1. दृढ़ता (Driḥhata दृढ़ता) पुष्टता

(Push tatá पुष्टता) मज़बूती

(Mazbúti مضبوطی)

2. स्थायित्व (Isthá,it,twa स्थायित्व)

(Nit,tyata निरति) नित्यता

(Mustaqili مستقلى)

استخراج (ع - مذ)

IS,TIKH,RÁJ ইস্‌ তিখ্‌ রাজ

निष्कासन (Nish kásan निष्कासन)

निकालना (Nikálana निकालना)

(Tu,rang ترنگ) हय (Hai वाजी

(Váji वाजी) घोड़ा (Ghora گھوڑا)

USTÁD उस्ताद (ف - مذ) استاد

शिक्षक (Shikohhak शिक्षک)

अध्यापक (Ad,dhyápak अध्यापक)

गुरु (Guru گورو)

USTÁZ उस्ताज़ (ع - مذ) استاد

دیکھو 'استاد'

استبداد (ع - مذ)

IS,TIB,DÁD इस्तिवदाद

अन्याय (An,nyá,i अन्याय) अत्याचार

(At,tyá,cháर अन्याय) अन्याय

(A,níti अन्याय) ज़ुल्म (Zulm ظلم)

IS,TITÁR इस्तितार (ع - مذ) استار

गोपन (Gopan गोपन) छिपाना (Chhi-

pána چھپانا)

IS,TIS,NÁ इस्तिस्ना (ع - مذ) استنا

अपवाद (Apvád अपवाद) अनिवंधन

(Ani bandhan अनि बंधन)

استجابات (ع - مذ)

ISTIJÁBAT इस्तिजाबत

स्वीकृति (Swikriti स्वीकृति) मंजूरी

(Menzúri منظورى)

استحصال (ع - مذ)

IS,TEHSÁL ইস্‌ तेहसाल

1. प्राप्त करना (Prápt karna प्राप्त کرنا)

ka auzár (بال موندنے کا اوزار)

چھر (Chhur)

IS, TIS, QÁ (استسقا) (ع - مذ) ہستیسکا

1. پانی مانگنا (Páni mángna) (پانی مانگنا)

2. جلودر (Jalodar) (جلندر) (جالدھر) (Jalándhar)

(استصواب) (ع - مذ)

IS, TIS, VÁB (ہستیسواہ)

سम्मति (Sam, mati) (سممٹی) (پرامرش) (Parámarsh)

(استصواب رائے) (ع - مذ)

ISTISVÁB-E-RÁI (ہستیسواہے رای)

मत याचना (Mat yáchana) (مت یاچنا)

वोट लेना (Vote lena) (ووٹ لینا)

(استطاعت) (ع - مٹ)

IS, TI, TÁ, AT (ہستی تا اٹ)

1. सामर्थ्य (Sámarthyā) (سامرتھیہ)

शक्ति (Shakti) (شکتی) (ताकत) (Táqat)

2. क्षमता (Chhamatā) (چھمٹا) (योग्यता) (Yog, gyata)

(अहलियत) (Ahliyat) (یوگیہ تا) (اہلیت)

(استعارہ) (ع - مذ)

IS, TI, ÁRA (ہستی آرا)

1. रूपक (Rúpak) (رؤپک)

2. लक्षणा (Lakchhana) (لکچھنا)

(استعانت) (ع - مٹ)

IS, TI, ÁNAT (ہستی آنات)

(استخفاف) (ع - مذ)

IS, TIKH FÁF (ہستیخفاک)

अनादर (Anádar) (انادر) (तिरस्कार)

(Tiraskár) (تیرسکار) (अपमान) (Apmán)

(नाकद्री) (Náqadri) (ناکدڑی) (अपमान)

(استخوان) (ف - مذ)

US, TU, KHÁN (هستوخان)

अस्थि (As, thi) (اس تھی) (हड्डी) (Haddi)

(هڈی)

IS, TID, Á (ہستید آ) (ع - مٹ)

प्रार्थना (Prár, thaná) (پرارتنہا) (निवेदन)

(Nivedan) (نویدن) (अनुरोध) (Anu, rodh)

(विनय) (Vinai) (وے) (गुजारिश)

(Guzárish) (گزارش)

(استدلال) (ع - مذ)

ISTIDLÁL (ہستیدلال)

1. प्रमाणित करना (Pramánit karna)

(साबित करना) (Sábit karna)

(ثابت کرنا)

2. तर्क (Tark) (تړک) (दलीل) (Dalíl)

(प्रमाण) (Pramán) (پرومان)

(Subút) (ثبوت)

(استراحت) (ع - مٹ)

ISTIRÁHAT (ہستیراہت)

विश्राम (Vish, sbrám) (وش شرام)

विश्रांति (Vish, Shránti) (وش شرانتی)

(आराम) (Árám)

US, TURA (هستورا) (ع - مٹ)

बाल मुंडने का औजार (Bál múnḍne)

استغراق (ع - مذ)

IS, TI, GHRÁQ ইস্তিগারাক

تल्लीناتا (Tallinata تل لیں تا)
 तन्मयता (Tanmaita تن مے تا) लितता
 (Liptata लिप्तता) निमग्नता (Nimag-
 nata नमग्नता) महवियत (Mahviyat
 مہکویت)

ISTIGHNA ইস্তिगنا (ع - مذ)

निसृष्टता (Nisprihta निसृष्टता)
 अनिहा (Aniha अनिहा) बेनियाज़ी
 (Be niyází بے نیازی)

ISTIFÁDA ইস্তیفادہ (ع - مذ)

लाम उठाना (Lábh uthána लाभ
 उठाना) विद्या आदि का लाभ (Vidhya
 ádi ka lábh वीदिया आदी का लाभ)

استفراغ (ع - مذ)

IS, TIF, RÁQH ইস্তیفراغ

उद्गार (Udgár उद्गार) वमन (Vaman
 वमन) कै (Qai कै)

استفسار (ع - مذ)

IS, TIF, SÁR ইস্তिफ़सार

प्रश्न (Prish,n प्रश्न) पूछना (Pú-
 ohhna पूछना)

استفهام (ع - مذ)

IS, TIF, HÁM ইস্তیفھام

जिज्ञासा (Jiggyása जिज्ञासा) प्रश्न
 (Prish,n प्रश्न) पूछना (Púchhna
 पूछना)

सहायता (Saháyatá سہایتا) मदद
 (Madad मदद)

IS, TEJÁB इस्तेजाब (ع - مذ)

आश्चर्य (Áshcharya आश्चर्य) विस्मय
 (Vis, mai रस मے) अचंभा (Acham-
 bha अचंभा) तश्चज्जुब (Ta,ajjub
 تعجب)

ISTEDÁD इस्तेदाद (ع - مذ)

1. पात्रता (Pátrata पात्रता) योग्यता
 (Yog,gyata योग्यता) कबिलीयत (Qábi-
 liyat قابلیت)

2. पांडित्य (Pándittya पान'दित्य)
 विद्वत्ता (Vid,dwat,ta वीद्वत्ता)
 इलमियत (Ilmiyat علمیت)

ISTEFÁ इस्तेफा (ع - مذ)

1. त्यागना (Tyágna त्यागना)
 (Chhorna चھونا)
 2. त्यागपत्र (Tyágpattr त्यागपत्र)
 इस्तेफा (Istéfa استعفا)

ISTEMÁL इस्तेमाल (ع - مذ)

प्रयोग (Prayog प्रयोग) व्यवहार
 (Vyavhár व्यवहार) काम में लाना
 (Kám mon lána काम में लाना)

استفائہ (ع - مذ)

IS, TI, GHÁSA इस्तीरासा

1. वाद (Vad वाद) नालिश (Náliah
 नालिश)

2. अभियोग पत्र (Abhiyog, pattr
 (अभियोग पत्र) परिवाद पत्र
 (Parivád, pattr परिवाद पत्र)

استکراه (ع - مذ)

IS, TIK, RÁH इस्तिक्राह

घृणा (Ghrina گھڑنا) नफ़रत (Nafarat
نفرت)

استماع (ع - مذ)

IS, TI, MÁA इस्तिमाअ

श्रवन (Shravan شرّون) सुनना (Sunna
سندا)

ستمرار (ع - مذ)

IS, TIM, RÁR इस्तिम्रार

निरंतरता (Niran, tarata نون توتا)
नित्यता (Nit, tya, ta نت تیتا)
हमेशगी (Hameshagi همیشگی)

IS, TI, VÁ इस्तिवा (ع - مذ) استوا

1. बराबर होना (Barábr hona برابر
होना)
2. विषुवदरेखा (Vishuvad rekha
भूमध्य रेखा (Bhú
maddhya rekha وهو مدهیه ریکھا)
नाड़ी मंडल (Nari mandal
ناڑی مندل)

US, TU, VÁR उस्तुवार (ع - ص) استوار

1. दृढ़ (Drirh درزھ) पुष्ट (Push, t
مضبوط) मज़बूत (Mazbút مضبوط)
2. चिरस्थायी (Chiras, thái چرس
پایدار) (Páidár) (Páidár) (تھائی
استیصال (ع - مذ)

IS, TÍ, SÁL इस्तीसाल

1. उन्मूल (Un, mú, lan ان مولن)

استقامت (ع - مٹ)

IS, TI, QÁMAT इस्तिकामत

दृढ़ता (Drirhata درزھتا) अचलता
(Achalata اچلتا) अटल रहना
(Atal rahna اٹل رھنا)

استقبال (ع - مذ)

IS, TIQ, BÁL इस्तिक़बाल

1. आगे बढ़ना (Áge barhna آگے
بڑھنا)
2. स्वागत (Swágat سوائت) अगवानो
(Agváni اگوانی)
3. भविष्य (Bha vish, shya بهوش شیه) (Bha vish, shya
مستقبل (Mustaqbil مستقبل)
استقرار (ع - مذ)

IS, TIQRÁR इस्तिक़रार

1. स्थिरता (Isthirata استھرتا) ठहरना
(Thaharna تھارنا)
2. प्रमाणित होना (Pramánit hona
साबित होना (Sábit
hona ثابت होना)

استقلال (ع - مذ)

IS, TIQ, LÁL इस्तिक़लाल

1. ध्रुवता (Dhruvata دھرووتا) दृढ़ता
(Drirh, ta درزھتا) मज़बूती (Maz-
búti مضبوطی)
2. धैर्य (Dhair, rya دھیرریه) सुकून
(Sukún سکون)
3. उत्साह (Utsáh اتساح) हौसला
(Hausala حوصله)

IS,QÁT इसकात (ع - مذ) اسقاط

1. गिराना (Girāna) निपातन (Nipātan) (نہاتن)
2. गर्भपात (Garbh pāt) (گربہ پات)

اسقاط حمل (ع - مذ)

IS,QÁT-E-HAM,L इसकाते हमल

- गर्भपात (Garbh pāt) (گربہ پات)
गर्भस्त्राव (Garbhās,śrāv) (गर्भस्रस्राव)
हमल गिरना (Hamal girna) (حمل گرنا)

AS,LÁF असलाफ (ع - مذ) اسلاف
سلف کی جمع

पुराने बुज़र्ग (Purāne buzurg) (پورانے بزرگ)

IS,LÁM इसलाम (ع - مذ) اسلام

1. गर्दन झुकाना (Gardan jhukāna) (گردن جھکانا)
सेवा करना (Sevá karna) (سیوا کرنا)
2. इस्लाम धर्म (Islām dharm) (اسلام دھर्म)

AS,LIHA असलिहा (ع - مذ) اسلحه
سلاح کی جمع

अस्त्र शस्त्र (Astr shastr) (استر شستر)
आलाते जंग (Alāt-e-jang) (آلات جنگ)

US,LÚB उसलूब (ع - مذ) اسلوب

प्रणाली (Pranālī) (پرنالی)
शैली (Shai,li) (شے الی)
पद्धति (Pad,dhati) (طریقہ)
तरिका (Tariqa) (طریقہ)

IS,M इसम (ع - مذ) اسم
نام (Nám) (نام)

2. समूल विनाश (Samúl vināsh) (سمول وناش)

3. जड़से उखाड़ फेंकना (Jar se ukhār phenkna) (جڑ سے اکھاڑ پھینکنا)

IS,TILÁ इसतीला (ع - مذ) استیلا

1. प्रसुत्व (Prabhutwa) (پربہوت)
गलबा (Ghalaba) (غلبہ)
2. आधिपत्य (Ādhipattya) (آدھی پتویہ)
तसल्लुत (Tasallut) (تسلط)

ASAD असद (ع - مذ) اسد

व्याघ्र (Vyā,gh,r) (ویا، گور)
पंचानन (Panchānan) (پنچانان)
केहरी (Ke,harī) (کیمہری)
मृगेंद्र (Mrigēnd,r) (مرگیندر)
शेर (Singh) (سلگھ)
शेर (Sher) (شیر)

AS,RÁR अस्रार (ع - مذ) اسرار
سر کی جمع

रहस्य (Rahassya) (رهسیه)
भेद (Bhed) (بہید)

IS,RÁF इस्राफ (ع - مذ) اسراف

अपव्यय (Apav,vyai) (اپو، وئے)
अतिव्यय (Ativ,vyai) (اتو، وئے)
फुजूलखर्ची (Fuzúl kharchī) (فضول خرجی)

AS,FAL असफल (ع - ص) اسفل

1. सबसे नीचा (Sab se nícha) (سب سے نیچا)
2. अधम (Adham) (ادھم)
नीच (Ních) (نیچ)

USH,TUR उश्तुर (अश्तर - फ - मड)
उष्ट्र (Ush,tr (अश्, त्र) क्रमेल
(Kra,mel (क्रमेल) महंग (Mahang
(ऊंट (Uut (ऊंट) (महंग)

ISH,TIRÁK इश्तिराक (अश्तराक - ए - मड)
1. साझा (Sájha (सा जहा) भागी दारो
(Bhági dári (बहागी दारी)
2. सहयोग (Sah yog (सा यो ग) मदद
(Madad (मदद)

अश्तराक عمل (अ - ए - मड)

ISHTIRÁK-E-AMAL इश्तिराके अमल
सहयोग (Sah yog (सा यो ग) काम में
मदद (Kám men madad (काम में मदद)
अश्तराकित (अ - ए - मड)

ISH,TIRÁ KÍ,YAT इश्तिराकीयत
साम्यवाद (Samya vād (साम्यवाद)
समाजवाद (Samáj vād (समाजवाद)
कम्युनिज्म (Communism (कम्युनिज्म)

ISH,TI,ÁL इश्तिआल (अश्तिआल - ए - मड)
1. भड़कना (Bharak,ná (भड़कना)
लौ उठना (Lau uthna (लौ उठना)
2. उत्तेजना (Ut,tejana (उत्तेजना)
भड़काना (Bharkána (भड़काना)

अश्तिआल अंगिज (अ - ए - मड)

ISH,TI,ÁL-ANGEZ इश्तिआल अंगेज
उत्तेजक (Ut,tejak (उत्तेजक)
प्रेरक (Prerak (प्रेरक) भड़काने वाला
(Bharkáne vála (भड़काने वाला)

AS,VAD अस्वद (अस्वद - ए - मड)
श्याम (Shyám (श्याम) कृष्ण (Krishna
(कला (Kála (कला) (कृष्ण)

IS,HÁL इस्हाल (अस्हाल - ए - मड)
1. रेचन (Re,chan (रे चन) दस्त
(Dast (दस्त)
2. दस्त आना (Dast ána (दस्त आना)

ASÍR असीर (असीर - ए - मड)
बंदी (Bandi (बंदी) कैदी (Qaidi (कैदी)
ISHÁ,RÁ इशारा (अशारा - ए - मड)
संकेत (San,ket (सन केत) इंगित
(In,git (अन, गित) सैन (Sain (सैन)
ईमा (Íma (ईमा)

ISHÁAT इशाअत (अशाअत - ए - मड)
1. प्रचार (Prachár (प्रचार) तबलीग
(Tabligh (तबलीग)
2. प्रकाशन (Prakáshan (प्रकाशन)
(इडीशन (Edition (इडीशन)

ISH,TI,BÁH इश्तिबाह (अश्तिबाह - ए - मड)
संदेह (Sandeh (संदेह) शंका (Shanka
(शक (Bhram (भ्रम) (शक)
(Shak (शक)

ISH,TI,DÁD इश्तिदाद (अश्तिदाद - ए - मड)
प्रचंडता (Prachan,data (प्रचंडता)
उग्रता (Ug,gra,ta (अग, ग्रा, ता) उत्कटता
(Ut,kata,ta (अत, कता, ता) तेज़ी (Tezi
(तेज़ी)

اشتغال (ع - مذ)

2. घोर (Ghor) प्रचंड (Prachand)
सह्यत (Sakht) (پرچند)

ISH, TI, GHÁL इशतिगाल

ASH, RAF अशरफ (ع - ص)

1. भद्र (Bhaddr) सजन
(Sejjan) शरीफ (Sharif) (سمج, جن)
(شریف)

1. संलग्नता (Sanlagnata) (سن لگنا)
तल्लीनता (Tal, lnata) (تل لېنا)
मशगूल होना (Mashghúl hona)
(مشغول هونا)

2. बहुत शरीफ (Bahut Sharif) (بہت)
(ات, تم) उत्तम (Ut, tam) (شریف)
(ات, کرش, ت) उत्कृष्ट (Ut, krish, t)

ISH, TI, HÁ इशतिहा (ع - مٹ)

ASH, K अशक (ف - مذ)

अश्रु (Ash, shru) (اش, شرو) नेत्रांबु
(Nettrám, bu) (نیت, ترام, بو) आंसू
(Án, sú) (آنسو)

1. वासना (Vásana) (वासना) कामना
(Kámaná) (खादिश) (Khádish)
(خواهش)

2. लुधा (Chhudhá) (چھدا) भूख
(Bhúkh) (بهوكه)

ISH, KÁL इश्काल (ع - مذ)

कठिनता (Kathinata) (کټلنا) मुश्किल
(Mush, kil) (مشکل)

ISH, TI, HÁR इश्तहार (ع - مذ)

1. विज्ञप्ति (Vig, gyapti) (وگ گپتی)
विज्ञापन (Vig, gyápan) (وگ, گپنا, پن)
2. सूचना (Súchana) (سوچنا) इत्तिलाअ
(Ittiláa) (اطلاع)

ASÁLAT असालत (ع - مٹ)

1. कुलीनता (Kulínata) (کولیننا)
(शरिष, तेहा) श्रेष्ठता (Shreshthata)
(Sharáfat) (شرافت) शराफत
2. खरापन (Kharápan) (کهراپن) उत्तमता
(Ut, tamata) (ات, تمنا)

ISRÁR इस्रार (ع - مذ)

आग्रह (Ág, grah) (آگ, گره) अनुरोध
(Anurodh) (انورودھ) ज़िद (Zid) (ضد)

ISH, TI, YÁQ इश्तियाक (ع - مذ)

लालसा (Lálasá) (لالسا) उत्सुकता
(Ut, sukata) (ات سکتا) अभिलाषा
(Abhiláshá) (ابهیلاشا) आकांक्षा
(Ákánk, ohha) (آگانک چها) शौक (Shauq)
(شوق)

AS, TAB, L अस्तबल (ع - مذ)

अश्व शाला (Ash, shwa, shála) (اش)
(طویلہ) तवेला (Tavela) (شوشلا)

ASHAD अशद (ع - ص)

1. अत्यंत (At, tyant) (ات, تیڈنت)
(अतिदेहक) (At, tya, dhik) (अतिदेहक)
बहुत ज़ियादा (Bahut ziyáda) (بہت)
(زیادہ)

USŪL اصول (ع۔ مذ)

اصل کی جمع ہے لیکن واحد معلوم
میں مستعمل ہے

1. नियम (Ni,yam نییم) सिद्धांत (Sid,dhánt سد،دھانت) कायदा (Qáida قاعده)
2. रीति (Riti रیتی) स्वाज (Raváj स्वाज) (द्वार)

ASÍL असील (ع۔ ص)

1. कुलीन (Kulín कुलिन) खानदानी (Kbán, dání खاندानी)
2. श्रेष्ठ (Shreesh, th श्रिष्ठ) उत्तम (Ut,tam उत्तम) (मत्)
3. दासी (Dási दासी) परिचारिका (Parichárika परिचारिका) मामा (Máma मामा)

IZÁFAT इजाफत (ع۔ مत्)

1. संबंध (Sambandh सम्बन्ध) लगाव (Lagáo लगाव)
2. सम्बंध (Sambandh सम्बन्ध) छठा कारक (Chhata kárák छठा कारक) (कार)

IZÁFA इजाफा (ع۔ مذ)

1. अधिकता (Adhikata अधिका) बहुतात (Bahutát बहुतात)
2. वृद्धि (Vrid,dhi वृद्धि) बढ़ोतरी (Barhotari बढ़ोतरी)

اضطراب (ع۔ مذ)

IZ,TIRÁB इजतिराब

اصطلاح (ع۔ مत्)

IS,TILÁH इस् तिलाह

परिभाषा (Pari bháshá परिभाषा)

اصطلاحی (ع۔ مذ)

ISTILÁHI इस् तिलाही

पारिभाषिक (Pāribhāshik पारिभाषिक)

اصغر (ع۔ ص)

AS,GHAR अस् गर

लघुतम (Laghutam लघुतम) बहुत छोटा (Bahut chhota बहुत छोटा)

AS,L अस् ल (ع۔ मत्)

1. मूल (Mūl मूल) जड़ (Jar जड़)
2. आधार (Ádhár आधार) बुनियाद (Bunyád بنیاد)
3. धातु (Dhá,tu धातु) मादा (Mád,da ماده)
4. सत्य (Sat.tya सत्य) सच (Sach सच)

AS,LA अस् ला (ع۔ ص)

1. कदापि (Kadápi कदापि) कभी भी (Kabhi bhi कभी भी)
2. तनिक भी (Tanik bhi तनिक भी) जरा भी (Zará bhi जरा भी)

IS,LAH इस् लाह (ع۔ मत्)

1. संशोधन (San, sho,dhan संशोधन) शुद्धि (Shud,dhi शुद्धि) (دهی)

2. सुधार (Sudhár सुधार)

دروستی (Durustí دروستی)

के लिए (Khabar ke liye خبر کے لیے)

اطلاع نامہ (ع - مذ)

IT, TI, LÁA-NÁMA इत्तिलाअ नामा

सूचना पत्र (Súchana pat, tr सूचना पत्र)

हुकुम नामा (Hukum náma حکم نامہ)

اطمینان (ع - مذ)

IT, MÍNÁN इत्मीनान

1. संतोष (Santosh संतोष)

(Sabr صبر)

2. विश्वास (Vish, shwás विश्वास)

प्रतीति (Pratíti प्रतीति)

(Yaqín یقین)

AZ, LAM अज़लम (ع - مذ)

घोरअत्याचारी (Ghor attyá chári غور

अत्याचारी) बहुत बड़ा ज़ालिम (Bahut

bara zálím بهت بڑا ظالم)

IZ, HÁR इज़हार (ع - ض)

1. प्रकाशन (Prakáshan प्रकाशन)

(Prakatan پرکتن)

2. न्यायालय में वादी, प्रतिवादी या साक्षी

का बयान (Nyáyálai men vádi,

prati vádi ya sákehhi ká bayán

नियार्थक में दायी, प्रतिवादी या

साक्षी का بیان)

AZ, HAR अज़हर (ع - ص)

स्पष्ट (Ispash, t स्पष्ट)

(Jwalit جلیت) واضح (Vázeh واضح)

1. व्याकुलता (Vyákulata व्याकुलता)

बचराहट (Ghabráhat گھبراہٹ)

2. आतुरता (Áturata आतुरता)

(Utáolápan اُتاولا پن)

IZ, TI, RÁR इज़्तिरार (ع - مذ)

व्याकुलता (Vyákulata व्याकुलता)

आतुरता (Áturata आतुरता)

(Be ikh, tiyári بے اختیار)

(Majbrái مجبوری)

اضمحلال (ع - مذ)

IZ, MEH, LÁL इज़्मेहلال

शिथिलता (Shithilata شتھلتا)

(Khin, nata کھن نٹا)

मलिनता (Malinata मलिनता)

(Pazmurdagi पज़मूर्दगी)

ITÁ AT इताअत (ع - مٹ)

1. आराधना (Aráadhaná آراذنه)

उपासना (Upásana اُپاسنا)

(Bendagi بندگی)

2. आश पालन (Aggyá pálan آگ کیا)

(Formán baradári فرمان برداری)

IT, TI, LÁA इत्तिलाअ (ع - مٹ)

1. सूचना (Súchaná सूचना)

(Cheta, vaní چیتا وانی)

2. विशापन (Vig, gyápan (وگ، گپاين)

(Vigg, yapti (وگ، گپیت)

اطلاعا (ع - ص)

IT, TI, LÁAN इत्तिलाअन

सूचनार्थ (Súchanáarth सूचना رتھ)

इत्मीनान (Itmínān) اطمینان

2. श्रद्धा (Shrid,dha) श्रद्धा
(Āstha) अक्कीदा (Aqída)
عقیده

E,TIMÁD एतिमाद (मं - मं) اعتماد

1. विश्वास (Vish,shwás) (وشواس)
एतिवार (E,tibár) (اعتبار)
2. साख (Sákh) (साक) भरोसा (Bharosa)
(به‌روسا)

E,TINA एतिना (मं - मं) اعتنا
चिन्ता (Chinta) (چینتا) परना (Parva)

EJÁZ एजाज़ (मं - मं) اعجاز

1. विचित्रता (Vichitrata) (وچیترتا)
विलक्षणता (Vilakhhanata) (والکھھناتا)
अजूबापन (Ajúbápan) (عجوبہ پن)
2. चमत्कार (Chamatkár) (چمٹکار)
करामत (Karámat) (کرامت)

E,RÁB एराब (मं - मं) اعراب

मात्राएं (Mátrāen) (मान्त्राँ) ज़र, ज़ेर,
पेश (Zabar, Zer, Pesh) (زبر زیر پیش)

E,RÁZ एराज़ (मं - मं) اعراض

विमुक्तता (Vimukhata) (ومکھتا) उपेक्षा
(Upekohha) (اوپیکھھا) बेपरवाई (Be
parvái) (بے پروائی)

E,ZÁZ एज़ाज़ (मं - मं) اعزاز

सम्मान (Sammán) (सान) प्रतिष्ठा
(Pratishtha) (प्रतिष्ठा) तौकीर (Tauqir)
(तुक्क़िर)

ÁZAM आजम (मं - मं) اعظم

महान (Mahán) (مہان) बहुत बड़ा
(Bahut bara) (بہت بڑا)

E,ÁDA एआदा (मं - मं) اعاده

पुनरावृत्ति (Punarávritti) (پنراوردتی)
दुहराना (Duhrána) (دھرانہ)

E,ÁNAT एआनत (मं - मं) اعانت

सहायता (Saháyata) (سہایتا) सहयोग
(Sah yog) (سہیوگ) मदद (Madad) (مدد)

E,TIBÁR एतिवार (मं - मं) اعتبار

1. विश्वास (Vish,shwás) (وشواس)
प्रत्यय (Pratyai) (پر تہیہ) यक्तीन
(Yaqín) (یقین)
2. साख (Sákh) (साक) भरोसा (Bharosa)
(به‌روسا)

E,TIDÁL एतिदाल (मं - मं) اعتدال

1. समता (Samata) (سمتا) बराबरी
(Barábari) (برابری)
2. संतुलन (Santulan) (سن تُلن) तवाज़ुन
(Tavázun) (توازن)

E,TIZÁR एतिज़ार (मं - मं) اعتذار

1. विवशता (Vivashata) (वोशता) मजबूरी
(Majbúri) (مجبوری)
2. आपत्ति (Ápatti) (अपत्ती) उज़्र (Uzr) (عذر)

E,TIRÁZ एतिराज़ (मं - मं) اعتراض

आपत्ति (Ápatti) (अपत्ती) आक्षेप
(Ákshhep) (اُکھھپ)

E,TIRÁF एतिराफ (मं - मं) اعتراف

स्वीकृति (Swíkriti) (سوئی کرتی) इकबाल
(Iqbál) (اقبال)

E,TIQÁD एतिक़ाद (मं - मं) اعتقاد

1. विश्वास (Vish,shwás) (وشواس)

AGHLAB آغلب (ع - ص)
 निश्चित (Nishohit) संभाव्य
 (Sambhāv, vya) यक़ोनन
 (Yaqīnan) یقیناً

IGHMÁZ इग्माज़ (ع - مذ)
 1. उपेक्षा (Upekehha) (اُپیک چھا)
 वेपरवाई (Be parvái) (بے پروائی)
 2. आंख चुराना (Ánkh churána) (آنکھ چورانا)
 बचना (Baohna) (بچنا)

IGHVA इग्वा (ع - مذ)
 1. अपहरण (Ap haran) (اُپھرن)
 भगा ले जाना (Bhaga le jána) (بھا لے جانا)
 2. फुसलाना (Phuslána) (فوسلانا)
 बहकाना (Bahkána) (بھکانا)

IFÁDA इफादा (ع - مذ)
 लाभ (Lábh) (لاہ) फाईदा (Fáida)
 فائدہ
 یہ لفظ دوہے پیسے کے فائدے کے لئے
 نہیں بولا جاتا صرف علم وغیرہ کے لئے ہے

IFÁDÍYAT इफादीयत (ع - مذ)
 उपादेयता (Upáde,yata) (اُپادے یاتا)
 सार्थकता (Sárthakata) (سارثکता)
 लाभ कारिता (Lábh kárita) (لاہ کاریتا)
 फाईदामन्दी (Fáida mandi) (فائدہ مندی)

IFÁQA इफाका (ع - مذ)
 रोग की कमी के साथ स्वास्थ्य की वृद्धि
 (Rog ki kamike sáthSwásth ki vrid,dhi)
 (روگ کی کمی کے ساتھ سواستھ کی وردھی)

ELÁN एलान (ع - مذ)

1. प्रकाशन (Prakáshan) (پروکاشن)
 प्रकटन (Prakatan) (پروکتن) इशाअत
 (Ishá,at) (اشاعت)

2. घोषणा (Ghoshana) (گھوشنا) विशप्ति
 (Viggyapti) (وگیپتی) मुनादी
 (Munádi) (منادی)

ÁLA आला (ع - ص)
 सर्वश्रेष्ठ (Sarv-shreshth) (سروریشٹھ)
 सर्वोच्च (Sarvoch, ch) (सरवोच्च) बलन्द-
 तरीन (Baland-tarín) (بلند ترین)
 اعمال نامہ (عق - مذ)

ÁMÁL-NÁMA आमाल नामा
 कर्मपत्र (Karm pattr) (کرم پتر) चरित्र-
 वृत्त (Charittr vritt) (چرترورت) हिस्ट्री
 शीट (History sheet) (هستری شیت)

IGHRÁQ इग् राक (ع - مذ)
 1. गूढ़ता (Gurhata) (گورھتا) गहराई
 (Gahráí) (گہرائی)
 2. अत्योक्ति (Attyokti) (اتیوکتی) मुवा-
 लगा (Mubálagha) (مبالغہ)

IGHLÁQ इग् लाक (ع - مذ)
 गूढ़ता (Gurhata) (गूरहता) दुर्बोधता (Dur-
 bodhata) (दुर्बोधता) इश्काल (Ishkál)
 (اشکال)

IGHLÁM इग् लाम (ع - مذ)
 गुदमैथुन (Gudmaithun) (گودمیتھن)
 पुमैथुन (Pummaithun) (پم میتھن)
 बाल मैथुन (Bál maithun) (بال میتھن)
 बच्चा बाज़ी (Bachcha bázi) (بچہ بازی)

thyárop (تہیہ) تہمت (Tuhmat
(تہمت)

IFTIRÁQ (ع - مذ) افتراق (Iftirāq)

1. वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے منسیہ)
रंजिश (Ranjish) (رنجش)
2. विरोध (Virodh) (ویرودھ) फूट (Phút)
(تفریق) तफ़ीق (Tafriq) (تفریق)
3. वियोग (Viyog) (ویوگ) जुदाई
(Judái) (جدائی)

IFRÁT (ع - مٹ) افراط (Ifrát)
प्रचुरता (Prachurata) (پرچرتا) बाहुल्य
(Báhullya) (بہاولیہ) अधिकता (Adhi-
kata) (اکثرت) कसरत (Kasrat) (کسرت)
افروخته (ف - ص)

AFROKHTA (अफ़्रोक्ष्ता) अफروختا
क्रुद्ध (Kruddh) (کرده) आगबगूला
(Ág bagúla) (آگ بگولہ)

افزائش (ف - مٹ)

AFZÁISH (अफ़ज़ाईश) अफज़ايش
वृद्धि (Vridhhi) (वृद्धि) बढ़ोसरी (Barho-
tri) (بڑھوتری) ज़ियादती (Zayádati)
(زیادتہ)

AFZÚN (अफ़ज़ून) (ف - ص) افزون

1. अधिक (Adhik) (ادھک) बहुत
(Bahut) (بہت)
2. पूर्णयोग (Purn yog) (پورن یوگ)
ग्रान्डटोटल (Grand total) (گرانڈ
کل جوڑ) कुल जोड़ (Kul joṛ) (کول
جوڑ)

AFSÁNA (अफ़साना) (ف - مذ) افسانہ

UFTÁD (उफ़ताद) (ف - مٹ) افتاد

1. दुर्घटना (Durgatana) (دورگھٹنا)
घटना (Ghatana) (گھٹنا) हादसा
(Hádisa) (حادثہ)
2. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) विपद
(Vipad) (وید) मुसीबत (Musibat)
(مصیبت)

افتاد کی (ف - مٹ)

UFTÁDAGI (उफ़तादगी) उफّتاदگی

1. नम्रता (Namrata) (نمرتا) विनय
(Vinsai) (وے) खाकसारी (Khák sári)
(خاک ساری)
2. गिराव (Giráo) (گراو) पतन (Patan)
(پتن)

UFTÁDA (उफ़तादा) (ف - ص) افتادہ
पतित (Patit) (پتیت) गिरा हुआ
(Gira hua) (گراہوا)

IFTITÁH (इफ़तिताह) (ع - مذ) افتتاح
उद्घाटन (Udghátan) (ادگھاتن)
अनुष्ठान (Anushthán) (انوشٹان)
शुरुआत (Shurúát) (شروعات)

IFTIKHÁR (इफ़तिख़ार) (ع - مذ) افتخار

1. गर्व (Garv) (گرو) फख़र (Fakhrr) (فخّر)
2. सत्कार (Satkár) (سٹکار) सम्मान
(Sammán) (سمان) एज़ाज़ (Ezáz)
(اعزاز)

IFTIRA (इफ़तिरा) (ع - مذ) افترا
आरोप (Árop) (آروپ) लांछन (Lán-
chhan) (لانچھن) मिथ्यारोप (Mithya-
roop)

2. अनुताप (Anutáp) (انوتاپ)
पश्चात्ताप (Pashchattáp) (پشچات)
पछतावा (Pachhtáva) (پچھتاوا)
افسوس ناك (ف - ص)

AFSOS-NÁK अफूसोस नाक
खेदजनक (Khed janak) (كهيدجنك)
शोकपूर्ण (Shok-púrn) (شوكپورن)
काबिले अफूसोस (Qábil-e-afsos) (قابل افسوس)

AFSÚN अफूसू (फ - मं)
1. मंत्र तंत्र (Mantr-tantr) (ملتر تلتتر)
अभिचार (Abhichár) (ابهیچار)
टोना टोटका (Tona totka) (تونا توتكا)
2. माया कर्म (Maya karm) (माया कर्म)
इन्द्रजाल (Indr jál) (اندرجال)
जादू (Jádu) (جادو)

IFSHA इफ़शा (ع - मं)
प्रकाशन (Prakáshan) (پركاشن)
जाहिर होना (Prakatan) (پرکتن)
(Záhir hona) (ظاهر هونا)
افشاے راز (ع - مं)

IFSHÁ-E-RÁZ इफ़शाएराज़
रहस्योद्घाटन (Rahas,eyod,ghátan)
भेद खुलना (Bhed khulna) (بهید کھلنا)

AFSHURDA अफ़शुर्दा (फ - मं)
रस (Ras) (رس)
शीरा (Shíra) (شیره)
निचोड़ (Nichor) (نیچوڑ)

IFZÁL इफ़ज़ाल (غ - मं)
कृपा (Kripa) (کریا)
दया (Daya) (دیا)

1. आख्यायिका (Ákhi,khyáika) (آکھیائیکا)
फर्ज़ी किस्सा (Farzi qissa) (فرزی قصه)
2. उपन्यास (Upannyás) (اپنیاس)
नाविल (Novil) (ناول)
3. गल्प (Galp) (کالم)
कहानी (Kaháni) (کھانی)

AFSAR अफ़सर (फ - मं)
1. राजमुकुट (Ráj mukut) (راچمکت)
ताज (Táj) (تاج)
2. पदाधिकारी (Padádhikári) (پدها)
हाकिम (Hákim) (حاکم)
افسر دگی (ف - مٹ)

AFSURDAGI अफ़सुर्दगी
मलिनता (Malinata) (ملینتا)
खिन्नता (Khin,nata) (کھینتا)
उदासीनता (Udásinata) (اداسینتا)
अप्रसन्नता (Ap,prasannata) (اپپرسننتا)
पञ्चमुर्दगी (Paz murdagi) (پنچمردگی)

AFSURDA अफ़सुर्दा (फ - मं)
खिन्न (Khin,n) (کھن)
मलिन (Malin) (ملین)
अप्रसन्न (Apprasann) (اپپرسن)
उदास (Udás) (اداس)

افسرده دل (ف - ص)

AFSURDA-DIL अफ़सुर्दा दिल
मलिनचित्त (Malin chitt) (ملینچیت)
खिन्नमना (Khin,n-mana) (کھنمنا)
उदासमन (Udás man) (اداسمن)

AFSOS अफ़सोस (फ - मं)
1. खेद (Khed) (كهيد)
शोक (Shok) (شوك)
रंज (Ranj) (رنج)

कि वदन्ती (Kim vadanti کم و دنتی)
 जनश्रुति (Janash,shruti جلس شرتی)
 लोकोक्ति (Lokokti لوکوکتی) जनरव
 (Jan rav جن رو) गप (Gap گپ)
 AQÁRIB अकारिब (ع - مذ) اقارب
 قريب کی جمع

संबंधी (Sambandhi संबندھی) कुटुम्भी
 (Kutumbhī कटुम्भी) रिश्तेदार
 (Rishtedār رشتہ دار)
 IQÁMAT इकामत (ع - مث) اقامت
 1. निवास (Nivás نیواس) कयाम
 (Qayám قیام)
 2. ठहराव (Thahráo تہراؤ) ठहरजा
 (Thaharna تہارنا)
 اقامت گاہ (عف - مث)

IQÁMAT-GÁH इकामत गाह
 निवासस्थान (Nivásasthán نیواسی تھان)
 कयामगाह (Qayám gáh قیام گاہ)
 IQBÁL इक्बाल (ع - مذ) اقبال
 1. प्रताप (Pratáp پرتاپ) तेज (Tej
 तेज) इक्बाल मन्दी (Iqbálmandi
 اقبال مندی)
 2. स्वीकृति (Swikriti سوی کرتی)
 अंगीकृति (Angikriti انگی کرتی)
 इक्बाल (Iqrár اقرار)

IQBÁL-E-JURM (ع - مذ) اقبال جرم
 इक्बाले जुर्म
 स्वीकारोक्ति (Swikárokti سویکاروکتی)
 अपराध स्वीकृति (Aprádh Swikriti
 अपراध سوی کرتی)
 एतिराफे कसूर (Etiráf-e-qusúr
 ایترااف قصور)

मेहरबानी (Mahr bāni مہربانی)
 AFZAL अफज़ल (ع - ص) افضل
 सर्वोच्च (Sarvochch सर्वोच्च)
 (Sarv Shreshth सर्वश्रेष्ठ) बेहतरीन
 (Behtarín بہترین)

AF,Ī अफई (ع - مذ) افعی
 1. अहि (Ahi اہی) भुजंग (Bhujang
 भुजंग) सर्प (Sarp सर्प) सांप
 (Sānp سانپ)
 2. नाग (Nág नाग) कालासांप
 (Kāla Sānp کالا سالپ)

AFGHÁN अफ़्गान (ع - مذ) افغان
 1. विलाप (Viláp ولاپ) रोना धोना
 (Rona dhona رونا دھونا)
 2. कोलाहल (Koláhal कोलाहल) शोरगुल
 (Shor ghul شورغل)
 3. अफ़्गानिस्तान का निवासी (Afghā-
 nistán ka nivási افغانستان کا
 نیواسی)

UFUQ उफ़ुक (ع - مذ) افق
 क्षितिज (Chhitij क्षितिज)
 AFGÁR अफ़्गार (ع - ص) انگار
 क्षत (Chhat क्षत) घायल (Gháyal
 گھایل)

IFLÁS इफ़्लास (ع - مذ) افلاس
 दरिद्रता (Darid,drata دردیروتا)
 (Nirdhanata نردمندا) मुफ़्लिस (Mufliṣi
 مفلسی)

AFVÁH अफ़्वाह (ع - मथ) افواه

اقتصادیات (ع - مٹ)

IQTISÁDIYÁT इकितसादीयात

अर्थशास्त्र (Arth Shástr अर्थ शास्त्र)

मालियात (Máliyát मालیات)

IQTIZA इकितजा (मंड - मंड)

इच्छा (Ieh,ahha अच्हा) तकजा (Taqaáza तक्जा)

IQDÁM इक्दाम (मंड - मंड)

1. प्रगति (Pra, gati प्रगति) अग्रगता

(Aggr sarata अग्रसरता)

(Áge barhna अगेबरहना)

2. पहिल (Pahil पहिल) छेड़ (Chher छेड़)

AQ.DAS अक्दस (मंड - मंड)

1. श्रेष्ठ (Shresh,th श्रेष्ठ)

महान (Mahán महान)

2. पुनीत (Punít पुनीत) पवित्र

(Pavit, tr पवित्र)

IQ,RÁR इक्कार (मंड - मंड)

1. स्वीकृति (Swíkriti स्वीकृति)

मानना (Mánna मानना)

2. प्रतिज्ञा (Pratiggya प्रतिज्ञा)

वादा (Váda वादा)

अक्रार नामे (मंड - मंड)

IQRÁR-NÁMA इक्कार नामा

प्रतिज्ञा पत्र (Pratiggyá pat, tr प्रतिज्ञा पत्र)

किपायेत (किपायेत)

AQ,RAB अक्कब (मंड - मंड)

अत्यंत निकट (Attyant níkat. अत्यंत निकट)

अकाल मंड (मंड - मंड)

IQBÁL-MAND इक्बाल मंड

1. प्रतापी (Pratápi प्रतापी) तेजस्वी

(Tejas,swi तेजस सुनी)

इक्बाल (Sábib-e-qbál साबिब अकाल)

2. भाग्य शाली (Bhággya-sháli भाग्य शाली)

नसीबे वर (Nasíbevar नसीबे वर)

(नसीबे वर)

IQTIBÁS इकितबास (मंड - मंड)

उद्धरण (Ud,dharan उद्धरण)

IQTIDA इकितदा (मंड - मंड)

अनुसरण (Anusaran अनुसरण)

(Anukaran अनुकरण)

(तकलीद)

IQTIDÁR इकितदार (मंड - मंड)

1. अधिकार (Adhikár अधिकार) सत्ता

(Satta सत्ता)

हुकूमत (Hukúmat हुकूमत)

(हकूमत)

2. शक्ति (Shakti शक्ति) प्रभुत्व

(Prabhuttwa प्रभुत्व) ज़ोर (Zor ज़ोर)

IQTIRÁN इकितरान (मंड - मंड)

1. समीपता (Samípata समीपता)

निकटता (Nikatata निकटता)

(Qurbat قربت)

2. योग (Yog योग) किरान (Qirán किरान)

(कुरान)

IQTISÁD इकितसाद (मंड - मंड)

अर्थ (Arth अर्थ) वित्त (Vitt वित्त)

धन (Dhan धन) ज़र (Zar ज़र) माल (Mál माल)

(माल)

2. बस करना (Bas karna) (بس کرنا)

3. संतुष्टि (Santushti) (سن تشتی)

AK,SAR अक्षर (अ - स)

बहुधा (Bahudha) (بہودھا) अधिकतर

(Adhiktar) (ادھک) प्रायः (Prayah)

(प्राये)

اکثریت (ع - مذ)

AKSARĪYAT अक्षरीयत

बहुमत (Bahumat) (بہومت) बहुसंख्यक

(Bahusankhyak) (بہوسلکھیک) कस्ते

राय (Kasrat-e-rái) (کثرت دے)

IK,RÁM इक़राम (इ - म)

1. सम्मान (Sam,mán) (سم مان) सत्कार

(Satkár) (ست کار)

2. महानता (Mahánata) (مہانتا) बड़प्पन

(Barap,pan) (بڑپین)

IK,RÁH इक़राह (इ - म)

घृणा (Ghrina) (گھرنا) उपेक्षा (Upekha)

(Nafrat) (نفرت) (اپیکچھا)

IK,SÍR इक्सीर (इ - म)

1. रसायन (Rasáyan) (رسان) कीमिया

(Kimiya) (کیمیہ)

2. राम बाण (Rám bán) (رام بان)

तीर व हदफ (Tír-ba-hadaf) (تیر بہ ہدف)

AK,L अक़ल (अ - ल)

खाना (Khána) (کھانا) खुराक (Khurák)

(Khád,dya) (کھادیہ) खाद्य (खुराक)

बहुत पास (Bahut pás) (بہت

پاس)

AQ,RIBA अक़्रिबा (अ - म)

قریب کی جمع

संबंधी जन (Sambandhi jan) (سہبندی)

(Rishtedár) (رشتہ دار) (جن)

भाई बन्द (Bhái band) (بھائی بند)

AQAL (LL) अक़ल (अ - ल)

न्यूनतम (Nyún-tam) (نہیں تم)

बहुत थोड़ा (Bahut thora) (بہت تھوڑا)

اقلیدس (ع - مٹ)

UQ,L,ÍDI (A)S उकलीदि (उ - स)

रेखा गणित (Rekháganit) (ریکھا گنت)

ज्यामिति (Jiyámiti) (جیامیتی)

IQ,LÍM इक्लीम (इ - म)

1. महाद्वीप (Mahádwp) (مہادیپ)

2. देश (Desh) (دیش) मुल्क (Mulk)

(ملک)

AKBAR अक़्बर (अ - स)

महान (Mahán) (مہان) बहुत बड़ा

(Bahut Bara) (بہت بڑا) सब से बड़ा

(Sab se bara) (سب سے بڑا)

اكتساب (ع - مذ)

IK,TI,SÁB इक़तिसाब

उपार्जन (Upárjan) (اوپارجن) कमाई

(Kamái) (کمای)

IK,TI,FA इक़तिफा (इ - म)

1. पर्याप्ति (Paryápti) (پریاپتی)

काफी होना (Káfí hona) (کافی ہونا)

التفات (ع - مذ) ILTIFÁT इलतिफात

1. आकृष्टि (Ákrishti अकृष्टी) रुजहान (Ruj, hán رجحان)
2. कृपा (Kripa क्रिया) दया (Days) इनायत (Ináyát عدايت)

التماس (ع - مث) ILMÁS इलतिमास
अनुरोध (Anurodh अनुरोध) प्रार्थना
(Prárhana प्रार्थना) गुज़ारिश
(Guzárish گزارش)

التوا (ع - مذ) ILTIVA इलतिवा
स्थगन (Isthagan استهگن) मुलतवी
होना (Multavi hona ملتيوي هونا)

التهاب (ع - مذ) ILTIHÁB इलतिहाब
ज्वाला (Jwála جوالا) लपट (Lapat)
धधक (Dhadhak دھدھک)

التيام (ع - مذ) ILTIYÁM इलतियाम
क्षत पूर्ति (Chhat púrti چھت)
घाव भरना (Gháo bharna घाव भरنا)

الحاح (ع - مث) IL,HÁH इल् हाह

1. विनति (Vinati वनति) खुशामद
(Khushámád خوشامد)
2. रोदन (Rodan رودن) रोना (Rona)
(رونا)

الحاد (ع - مذ) ILHÁD इल् हाद
नास्तिकता (Nástikata नास्तिकता) अधर्म
(Adharma अधर्म) बेदीनी (Be-díni)
(بېديني)

اکل و شرب (ع - مذ)

AKL-O-SHURB अक्लोशुर्ब

खानपान (Khán pán کھان پان)
खाना पीना (Khána pína کھانا پینا)

اکلیل (ع - مذ) IKLÍL इक्लील
मुकुट (Mukut मुकुट) ताज (Táj تاج)

اکمل (ع - ص) AKMAL अक्मल

1. निपुणतम (Nipun tam निपुणतम) कामिलतरीन
(Kámil tarín کامل ترین)
2. पूर्णतम (Púran tam पूरणतम) बिलकुल पूरा
(Bilkul púra بالکل پورا)

اگر (ف - حرف شرط) AGAR अगर
यदि (Yadi यदि) जो (Jo جو)

اگرچه (ف - حرف شرط)

AGAR-CHE अगरचे

यद्यपि (Yad,dyapi यद्यपि) गो.कि
(Go ki گو.کی)

البته (ع - حرف تاکید)

ALBATTÁ अलबत्ता

1. निःसन्देह (Nis,sandeh निःसन्देह) अवश्य
(Avash,shya اوشیه) यक्नीनन
(Yaqínan یقیناً)
2. परन्तु (Parantu परन्तु) लेकिन
(Lekin لیکن)

التجا (ع - مث) ILTIJA इलतिजा

प्रार्थना (Prár,thana प्रार्थना) निवेदन
(Nivedan निवेदन) विनय (Vinai وینے)
अर्ज (Arz عرض)

1. ऊपाधियां (Upādhiyān) اپا دھیان
2. खत का अलकाब (Khat ka alqāb) प्रशस्ति (Praashasti) (برشستی)

ALLĀH अल्लाह (ع - مذ) الله
ईश्वर (Ishwar) (ایشور) परमात्मा
(Paramātma) खुदा (Khuda) (پرمانا خدا)

- ALAM अलम (ع - مذ) الم
1. वेदना (Vedana) व्यथा (Vyatha) दर्द (Dard) (ویدنا ویثا درد)
  2. कष्ट (Kasht) दुःख (Dukh, kh) तकलीफ (Takliff) (کشت دکھ تکلیف)

ALMĀS अलमास (ف - مذ) الماس
हीराक (Hirak) हीरा (Hira) (هیراک هیرا)
المضاعف (ع - ص)

AL-MUZĀAF अल मुज़ाअफ
द्विगुण (Dwigun) दूना (Dūna) (دوگن دونا)

الوداع (ع - مث)

- AL-VIDĀA अल विदाअ
1. बिदा (Bida) रुखसत (Rukhsat) (بدا رخصت)
  2. रमज़ान का आखिरी जुमा (Ramzān ka ākhiri Juma) (رمضان کا آخری جمعہ)

ĪLĀH इलाह (ع - مذ) الله
ईश्वर (Ishwar) (ایشور) खुदा (Khuda) (پرمانا خدا)

AL-HĀSIL अल् हासिल (ع - ص) الحاصل
कि बहुना (Kim, bahuna) (کم بھونا)
सारांश यह कि (Sārānash yeh ki)
किस्सा कोताह (Qissaa kotāh) (قصہ کوتاہ)

- IL, HĀQ इल् हाक (ع - مذ) الحاق
1. मिलाना (Milāna) जोड़ना (Jorna) (ملانا جودنا)
  2. किसी मूल लेख में ऊपर से कुछ और जोड़ना (Kisi mūl lekh men upar se kuchh aur jorna) (کسی مول لیکھ میں اوپر سے کچھ اور جودنا)

AL-HAQ अल् हाक (ع - ص) الحق
निःसन्देह (Nis, sandeh) (نس سندیہ)
सत्यतः (Sattiyatah) वस्तुतः (Vastutah) (ستتیه ته وستوته)
सचमुच (Sach much) (سچ میچ)

- ILZĀM इल् ज़ाम (ع - مذ) الزام
1. अपराध (Aprādh) अभियोग (Abhiyog) (اڀرادھ ابھی یوگ)
  2. आरोप (Ārop) लाञ्छन (Lānchhan) (آرؤپ لانچھن)

ULFAT अल् फ़त (ع - मथ) الفت
प्रेम (Prem) अनुराग (Anurāg) (پرم انوراگ)
चाहत (Chāhat) (چاہت)

ALQĀB अल् काब (ع - مذ) القاب
لقب की جمع

IMTIHAN इम्तिहान (मं - ए) امتحان

1. परीक्षा (Paríkehha) जांच (Janch) (پریکھا جانچ)
2. समीक्षा (Samíkehha) (समिक् च्या) परख (Parakh) (پرخ)

IMTIZAJ इम्तिजाज (मं - ए) امتزاج
संमिश्रण (Sammishran) (سم مشرن)
मिलाना (Milána) (میلانا)

IMTINÁ-A इम्तिनाअ (मं - ए) امتناع
प्रतिबंध (Prati bandh) (پرتی بندھ)
निषेध (Nishedh) (نیشیدھ) मनाही (Manáhi) (مناھی)

IMTINÁN इम्तिनान (मं - ए) امتنان
1. कृतज्ञता (Kritaggyata) (कृतगिता) एहसान मन्दी (Ehsán mandi) (احسان مندی)

2. उपकार (Upkár) (اوپکار) एहसान (Ehsán) (احسان)

IMTIYÁZ इम्तियाज (मं - ए) امتياز

1. विभेद (Vibhed) (ویبھد) अन्तर (Antar) (انتر) फर्क (Farq) (فرق)
2. विशेषता (Visheshata) (ویشیشتا) ख़ुसूसियत (Khusúsiyat) (خصوصیت)
3. परिचय (Parichai) (پریچہ) पहिचान (Pahichán) (پہچان) शनाख्त (Shanákhht) (شناخت)

IMDÁD इम्दाद (मं - ए) امداد
सहायता (Saháyata) (سہایتا) सहयोग (Sah yog) (مدد) मदद (Madad) (مدد)

ILHAM इल्हाम (मं - ए) اِلْهَام

- आकाश वाणी (Akash vani) (آکاش وانی)
देव वाणी (Deo vani) (دیو وانی)
गैबी आवाज़ (Ghaibi avaz) (غیبی آواز)

ALIM अलीम (मं - ए) اَلِیم
दुःख दायी (Dukh dai) (دکھ دائی)
कष्ट जनक (Kasht janak) (کشت जनک)
तकलीफ देह (Taklíf deh) (تکلیف دہ)

IMÁRAT इमारत (मं - ए) اِمَارَت

1. धनाढ्यता (Dhanádh, dhyata) (धनदहिता) अमीरी (Amíri) (امیری)
2. ऐश्वर्य (Aishwarya) (ऐश्वर्य) समृद्धि (Samriddhi) (سم دهي) इकबालमन्दी (Iqbál mandi) (اقبال مندی)

AMÁN अमान (मं - ए) اَمَان

1. सुरक्षा (Surákehha) (सुरक्या) हिफाजत (Hifázat) (حفاظت)
2. शांति (Shánti) (शान्ति) चैन (Chain) (چین) सुकून (Sukún) (سکون)
3. शरण (Sharan) (شرن) पनाह (Panáh) (پناه)

AMÁNAT अमानत (मं - ए) اَمَانَت

- निक्षेप (Nikhhep) (نیکھپ) न्यास (Nyás) (نہاس) थाती (Tháti) (تہاتی) धरोहर (Dharohar) (دھروہر)

(अमानत नामा - एफ - मं)

AMÁNAT-NÁMÁ अमानत नामा

- न्यास पत्र (Nyás patr) (نہاس پتر)
थाती पत्र (Tháti patr) (تہاتی پتر)

AMN अमन (ع - مذ) امن

1. शांति (Shānti) सुकून (شانتي سکون)
2. सुरक्षा (Suraksha) सुरक्षित (Hifāzat) (سورکشا حفاظت)
3. सुख (Sukh) आराम (Áram) (سکھ آرام)

امن پسند (ف - ص)

AMN-PASAND अमन पसन्द

- शांति प्रिय (Shāntip, priya) (شانتي پري)
- सुलहजू (Sulh jū) (صلح جو پريہ)

AMVÁT अमवात (ع - مٹ) اموات

मौतें (Mauten) (موت کی جمع)

मौतें (Mauten) (موت کی جمع)

AMVÁJ अमवाज (ع - मٹ) امواج

मौजें (Maujen) (मوج کی جمع)

- लहरे (Lahren) (لہریں)
- मौजें (Maujen) (موج کی جمع)

امید (ف - مٹ)

UM (M) E (I) D उ (म्मी-म्मे-मे-मी) द

- आशा (Ásha) आस (Ás) (आशा आस)

AMÍR अमीर (ع - مذ) امیر

1. अध्याक्ष (Ad, dhyakheha) (अध्याक्ष सरदार (Sardár)
2. धनी (Dhani) धनाढ्य (Dhanádhyā) (धनी धनाढ्य मालदार (Maldár)

AMÍN अमीन (ع - مذ) آمین

1. विश्वस्त (Vish, shwast) (विश्वस्त मोतबर (Motabar) (معتبر)

AMR अमर (ع - مذ) امر

1. आदेश (Ádesh) आशा (Ággya) हुकम (Hukm) (आदेश हुकम)
2. विषय (Vishai) मामला (Mámala) (विषय मामला)

IMSÁK इम् साक (ع - مذ) امساک

1. अवरोध (Aurodh) रुकाव (Rukáo) (अवरोध रुकाव)
2. कृपणता (Kripanata) कंजूसी (Kanjúsi) (कृपणता कंजूसी)
3. वीर्यस्तंभन (Viryastambhan) रुकावट (Rukávat) (वीर्यस्तंभन रुकावट)

امساک باران (ع - مذ)

IMSÁK-E-BÁRAN इम् साके बारान

- अनावृष्टि (Anávrishhti) (अनावृष्टि)
- अवर्षा (Avárshá) (अवर्षा)
- खुशक साली (Khushk-sáli) (خشک سالی)

IMKÁN इम्कान (ع - مذ) امکان

- संभावना (Sambhávana) (سم بهاون)
- हो सकना (Ho sakna) (हो सकना)
- होना (Mumkin hona) (ممکن ہونا)

AMAL अमल (ع - مذ) امل

- आशा (Ásha) आसरा (Ásra) (आशा आसरा)
- उम्मेद (Ummed) (امید)

IMLA इम्ला (ع - मٹ) املا

- अनुलेख (Anulekh) (अनुलेख)
- इबारत (Ibárat) (इबारत)

INTIBÁH انتباه (ع - مذ) ہننتیواہ
چتاوہنی (Chetávani) تہتریہ
(Tambíh) تلبیہ

INTIKHÁB انتخاب (ع - مذ) ہننتیخاب

1. سہکلن (Sankalan) چنن
(Chayan) چنن (Chunna
چلنا)

2. نیرواچن (Nirváchan) (نرواچن)
چناوہ (Chunáo) (چلناؤ) ہلکشن
(Election) (الیکشن)

INTISÁB انتساب (ع - مذ) ہننتیساہ

1. سہبہ (Sambandh) نلسبت
(Nisbat) (نسبت)

2. سامرپن (Samarpan) ڈیڈی
کیشن (Dedication) (دیدی کیشن)

INTISHÁR انتشار (ع - مذ) ہننتیشار

1. استویاستاتا (Astvyastata) (است)
تیتار ہونا (Titar bitar hona) (تیتار ہونا)

2. آو، ویو (Av, vyavastha) (آو، ویو)
بڈنزمی (Bad nazmi) (بڈنظمی)

3. ویاکولتا (Vyákulata) (ویا کلتا)
ویاگرتا (Vyaggrata) (ویکرتا)
پارہشانی (Paresháni) (پارہشانی)

INTIZÁR انتظار (ع - مذ) ہننتیزار

1. پرتیکچھا (Pratíkehha) (پرتیکچھا)
راہدکھنا (Ráh dekhna) (راہدکھنا)
(دیکھنا)

2. نیاس دھاری (Nyás dhári) (نیاس)
آمانت دار (Amánat dár) (آمانت دار)

UNÁS اناث (ع - مٹ) اناث
اُنشی کی جمع

1. استریاں (Istriyán) (استریاں)
2. ماداآئین (Mádáon) (ماداآئین)

ANÁR انار (ف - مذ) انار
داڈیم (Dádím) (داڈیم) رکت وِج
(Anár) (رکت وِج) (رکت وِج) (رکت وِج)

انانیت (ع - مٹ)

ANÁNÍYAT انانانیات

1. آہنکار (Ahankár) (آہنکار) آہنکا
(Ahanta) (آہنکا) آہنپد (Ahampad)
(Ghurúr) (غورور) (آہم پد)
2. آہن واد (Ahamvád) (آہم واد) آہنڈ
(Ghamand) (گھمنڈ) شہکی (Shekhi)
(Díng) (دینگ) (شیکھی)

AMBÁR انبار (ف - مذ) انبار
سچای (Sanchai) (سچای) راشی (Ráshi)
(Dher) (ڈیر) (راشی)

IMBISÁT اہمبساہ (ع - مذ) اہمبساہ
ہرش (Harsh) (ہرش) آناند (Ánand)
(Khushi) (خوشی) (آنند)

AMBOH انبوہ (ف - مذ) انبوہ
ساموہ (Samúh) (ساموہ) ساموہای (Samudái)
(Nichai) (نچے) (ساموہای) (ساموہای)
(Bhír) (بھیر)

INTIHA انتہا (ع - مٹ) ہنٹہا

1. آنت (Ant انت) آخری (Akhir اخیر)

2. چرمسیما (Charam síma) پاراکاشٹھا (Parákáshtha) آخری حد (Ákhirí had)

INTIHÁI ہنٹہاہے (ع - ص) انتہائی

1. اتیلنت (Attyant) زیادہ (Bahut ziyáda) بہت
2. پرم (Param) بہت (Bahut) بہت

ANJÁM انجام (ف - مذ) آنجام

1. فرینام (Parínám) فہل (Phal) نتیجہ (Natíja)

2. آنت (Ant انت) آخری (Akhir اخیر)

ANJUM انجام (ع - مذ) آنجم

نجم کی جمع
تارے (Táre) (Udugan) (آدوگن) (تارے)

انجمن (ف - مٹ)

ANJUMAN آنجمن

1. سہسٹھا (Sanstha) (Parishad) (سامیتی) (Idára) (ادارہ)

2. گوشٹھی (Goshthi) (مڈلی) (Mahál) (مہفل) (مجلس)

2. پرتیاشا (Pratyásha) آسرا (Ásra)

INTIZÁM ہنٹیزام (ع - مذ) انتظام

وہوشتھا (Vya vastha) (Prabandh) (پرہندھ) بندوبست (Bandobast)

INTIFÁA ہنٹیفاء (ع - مذ) انتفاع

لاہم پراپتی (Lábh prápti) (Nafa uthána) (نفع اٹھانا)

INTIQÁL ہنٹیکال (ع - مذ) انتقال

1. استھانانتارن (Isthánántaran) (Ek Jagah se dúsari jagah jána) (ایک جگہ سے دوسری جگہ جانا)
2. مریٹو (Mrityu) (Maut) (موت)

انتقال جائداد (ف - مذ)

INTIQAL-E JAÍDÁD ہنٹیکالے جایداد

سامپتی ہستانتارن (Sampatti hastán taran) (سہتی ہستان ترن)

INTIQÁL-E- (ع - مذ) انتقال حکومت

HUKÚMAT ہنٹیکالے حکومت
ساتا ہستانتارن (Satta hastántaran) (ساتا ہستان ترن)

INTIQÁM ہنٹیکام (ع - مذ) انتقام

پرتیپکار (Pratyap kár) (برائی کا بدلہ) (Burái ka Badla)

ANDÁZA اندازہ (ف - مذ)

1. अनुमान (Anumán) انومان
अनुमिति (Anumiti) انومیتی
कयास (Qayás) قیاس
2. प्राक्कलन (Prak,kalan) پرواک کالن
आंक (Ánk) آنک
तख्मीना (Takhmína) تخمینه

ANDÁM اندام (ف - مذ)

- देह (Deh) ديه
शरीर (Sharír) شریر
जिस्म (Jism) جسم

ANDAR اندر (ف - ص)

- अन्तर्गत (Antar gat) انتر گت
बीचमें (Bích men) بیچ میں

INDIRÁJ इन्दिराज (ع - مذ)

- अंकन (Ankan) انکن
लेखन (Lekhan) لیکھن
दर्ज करना (Darj karna) درج کرنا

ANDARÚN اندرون (ف - مذ)

1. मध्य (Maddhya) مدھیہ
बीच (Bích) بیچ
2. चित्त (Chitt) چت
मन (Man) من
दिल (Dil) دل
3. उदर (Udar) ادر
पेट (Pet) پیت

اندرونی (ف - م)

ANDARÚNI اندروننی

1. आंतरिक (Ántarik) آن ترک
भीतरी (Bhítari) بیتری
2. हार्दिक (Hárdik) هاردک
दिली (Dili) دلی

1N, HIRÁF इन्हिराफ (ع - مذ)

1. अवहेलना (Avahelana) اوھیلنا
अवज्ञा (Avaggya) اوگھا
हुकम उदूली (Hukm udúli) حکم عدولی
2. विमुखता (Vimukhata) ویمکھتا
मुह फेरना (Muh pherna) مہ فیرنا

IN, HISÁR इन्हिसार (ع - مذ)

- 1 निर्भरता (Nirbharata) نربھرتا
अवलंबन (Avlamban) اولمبن
दारोमदार (Dáro-madár) دارومدار
2. आश्रय (Áshrai) آشرے
सहारा (Sahára) سہارا

انحطاط (ع - مذ)

IN, HITÁT इन्हितात

1. पतन (Patan) پتن
अवनति (Avnati) اونتی
जवाल (Zavál) زوال
2. अधोगति (Adhogati) ادھوگتی
गिराव (Giráo) گراؤ

ANDÁZ انداز (ف - مذ)

1. शैली (Shaili) شیلی
प्रणाली (Pranáli) پرنالی
पद्धति (Pad-dhati) پدھتی
طرز (Turz) ترز

2. हाव भाव (Háo bháo) هاء بھاء
अदायें (Adáen) ادائیں

3. अनुमान (Anumán) انومان
अनुमिति (Anumiti) انومیتی
अन्दाज़ा (Andáza) اندازہ

INZÁL इनज़ाल (ع - مذ) اترال

1. नीचे उतरना (Niche utarna نیچے اترنا)
2. वीर्यपात (Virryapát वीर्य पात)
रेतखलन (Retaskhalan रेतस खेलन)
मनी निकलजाना (Mani nikal jāna
मनी निकल जाना)

INS इनस (ع - مذ) انس

یہ لفظ مفرد ہے مگر جمع کے معلوم
میں آتا ہے

1. मानव जाति (Mānav jāti मानوجاتی)
नौए इन्सान (Nau-e-insān नौए
انسان)
2. मनुष्य गण (Manushya gan منشیه)
लोग (Log لوگ)

UNS उनस (ع - مذ) انس

1. प्रेम (Prem प्रेम) अनुराग (Anurag
अनुराग) महबत (Mahabbat
محببت)
2. लगाव (Lagāo لگاؤ) तश्तलुक
(Ta, alluq تعلق)

INSÁN इनसान (ع - مذ) انسان

मनुज (Manuj मनुज) मनुष्य
(Manushya منشیه) आदमी (Ādami
آدمی)

افسانیت (ع - مذ)

INSĀNIYAT इनसानियत

1. मानवता (Mānavata मानوتا)
मनुष्यत्व (Manushyattwa منشیتو)
आदमीयत (Ādamiyat آدمیت)

INDIFĀA इन्दिकाअ (ع - مذ) اندفاع

निवारण (Nivāran निवारण)
(Nirākaran निराकरण) दफा होना (Dafa
hona دفع ہونا)

INDIMĀL इन्दिमाल (ع - مذ) اندمال

क्षतपूर्ति (Chhut pūrti क्षत पूर्ति)
घाव भरना (Ghāo bharna گھاو
بھرنے)

ANDOKH, TA अन्दोखता

1. उपार्जित (Upārjit अपार्जित) संचित
(Sanchit संचित) जमा किया हुआ
(Jama kiya hua جمع کیا ہوا)
2. संचित धन (Sanchit dhan संचित
धन) जमा पूंजी (Jama pūnji جمع
پونجی)

ANDOH अन्दोह (ع - مذ) اندوہ

1. शोक (Shok शोक) क्षोभ (Chhobh
क्षोभ) गम (Gham غم)
2. व्यथा (Vyatha व्यथा) पीड़ा (Pīra
पीड़ा) तकलीफ (Taklīf تکلیف)

اندوہ گیں (ف - ص)

ANDOH-GĪN अन्दोहगी

शोक ग्रस्त (Shok-Grast शोक
ग्रस्त) पीड़ित (Pīrit पीड़ित) गमगीन
(Gham gīn غم گین)

ANDESHA अन्देश (ع - مذ) اندیشه

1. शंका (Shanka शंका) संदेह (Sandeh
संदेह) शुब्हा (Shubha शुब्हा)
2. भय (Bhai भय) त्रास (Trās त्रास)
डर (Dar ڈر)

3. प्रकुल्लता (Praphullata) پرپهل لتا
खुशी (Khushi) خوشی

INSÁF इन् साफ (ع - س) انصاف
न्याय (Nyái) نیاے (Adl) عدل

INSIRÁM इन् सिराम (ع - مذ) انصرام
प्रबंध (Prabandh) پر بندھ व्यवस्था
(Vyavastha) ویو ستھا बंदो वस्त
(Bandobast) بندوبست

IN,ÁM इन् आम (ع - مذ) انعام
पुरस्कार (Puraskár) पारि-
तोषिक (Páritoshik) पार तोशक
बख्शिश (Bakhshish) بخشش

IN,IQÁD इन् इकाद (ع - مذ) انعقاد
आयोजन (Áyójan) آیوچن व्यवस्था
(Vyavastha) ویو ستھا समा या बैठक
का होना (Sabha ya baithak ka hona
सभा या बैठक का होना)

INFIRÁD इन् फिराद (ع - مذ) افراد
अकेला होना (Akola-hona) اکیلا هونا

INFIRÁDÍ इन् फिरादी (ع - ص) انفرادی
व्यक्तिगत (Vyakti gat) ویکتی گت
जाती (Záti) ذاتی

انفرادیت (ع - م)

INFIRÁDÍYAT इन् फिरादीयत
अनुपमता (Anupamata) انوپماتا
अद्वितीयत्व (Ad, dwitíyattwa) اد
द्वितीय (Be misli) बे मिसली

2. सम्यता (Sabh,bhyata) सम्यता
शिष्टाचार (Shishtáchár) شستآچار
तहजीब (Tahzib) تهذيب

ANSAB अन्सब (ع - ص) انسب
अत्युचित (Attyochit) اتیوچت बहुत
मुनासिब (Bahut munásib) بهت
(مناسب)

INSIDÁD इन्सिदाद (ع - مذ) انسداد
1. निरोध (Nirodh) نروده प्रतिबंध
(Pratibandh) پرتی بندھ अवरोध
(Avrodh) اوروده रोक (Rok) روك
2. निवारण (Niváran) نوارن निराकरण
(Nirákaran) نواکرن दफाआ
(Dafiya) دفعیه

INSHA इनशा (ع - م) انشا
1. लेख (Lekh) ليکھ लिखावट (Likhá-
vat) لکھاوت
2. साहित्य (Sáhitya) ساهتيه अदब
(Adab) ادب

انشا پر داز (ع - م)

INSHA-PARDÁZ इन्शा पर्दाज़

लेखक (Lekhuk) ليکھک साहित्य कार
(Sáhitya kár) ساهتيه کار فنकार
(Fan kár) فن کار

انشراح (ع - مذ)

INSHIRÁH इन् शिराह

1. प्रकटन (Prakatan) پروکتن जुहूर
(Zuhúr) ظہور
2. उद्घाटन (Udghátan) ادگھاتن
खुलना (Khulna) کھانا

INQITÁ.A ہونا (Samápt hona) समाप्त होना
 गुजर जाना (Guzar jána) (سمایط ہونا)
 (گزر جانا)

INQITÁ.A ہونا (ع - مذ) انقٹا

1. विच्छेद (Vich,ched) कंट-
 जाना (Kat jána) (کٹ جانا)
2. समाप्त होना (Samápt hona)
 खत्म होना (Khatm hona) (ختم ہونا)

INQILÁB ہونا (ع - مذ) انقلاب

1. रूपांतर (Rúpántar) परिवर्तन
 (Parivartan) (روپانترو) (تبدیلی)
2. विप्लव (Viplav) क्रांति (Kránti)
 (Ulat pher) (उलटफेर) (کرائنتی)

انقلاب حکومت (ع - مذ)

INIQLÁB-E-HUKÚMAT ہونا (ع - مذ) انقلاب حکومت

राज्य परिवर्तन (Rájya-parivartan)
 राज्य क्रांति (Rájya kránti) (राज्य)
 हुकूमत की (Hukúmat ki tabdílí) (हुकूमत)
 (की تبدیلی)

INKÁR ہونا (ع - مذ) انکار
 अस्वीकृति (Aswi kriti) (اسوئی کرتی)
 न मानना (Namánna) (نه ماننا)

INKISÁR ہونا (ع - مذ) انکسار
 विनोति (Viníti) (وینیتی) (نمنا)

INFISÁL ہونا (ع - مذ) انفصال
 निर्णय (Nirnai) (فیسلا) (فیصلہ)

INFI, ÁL ہونا (ع - مذ) انفی

1. लज्जा (Lajja) शर्म (Sharma)
 (शर्म)
2. पश्चात्ताप (Pashchát, táp) (पश्चात्ताप)
 (Afsos) (افسوس)

INFIKÁK ہونا (ع - مذ) انفکاک

1. पृथक्ता (Prithakata) (پرتهکتا)
 अलाहदगी (Aláhadagi) (علحدگی)
2. मोचन (Mochan) छूटना
 (Chhútna) (چھوٹنا)

انفکاک رہن (ع - مذ)

INFIKÁK-E-RAHN ہونا (ع - مذ) انفکاک کے رہن
 बंधक मोचन (Bandhak mochan)
 (Rahn ka chhút jána) (بندھک موچن)
 (رہن کا چھوٹ جانا)

INQIBÁZ ہونا (ع - مذ) انقباض

1. संकुचित होना (Sankuchit-hona)
 (Sukarna) (संकुचित होना)
 (سکونا)
2. अप्रसन्नता (Apprasan,nata) (अप्रसन्नता)
 (Malinata) (मलिनता)
 (Nákhushi) (नाखुशी)

INQISÁM ہونا (ع - مذ) انقسام
 विभाजन (Vibháján) (وہاجن) (تقسیم)
 (Taqsim)

INQIZA ہونا (ع - مذ) انقضا
 व्यतीत होना (Vyatít hona) (ویتیت)

انہماک (ع - مذ)

IN, HIMÁK ہن ہماک

تتممیتا (Tanmaita تن میتا)

نیمگناتا (Nimagnata نیگناتا)

تلیناتا (Tallinata تل لیناتا)

لیپتاتا (Iiptata لپتاتا) مہویات

(Mahviyat مہویت) لگن

(Lagan لگن)

ANÍS انیس (ع - مذ)

1. سخا (Sakha سکھا) ہمدم

(Hamdam ہمد)

2. میترا (Mitr میترا) دوست

(Dost دوست)

AUBÁSH اوباش (ع - مذ)

بوش کی جمع ہے لیکن واحد

معنوں میں مستعمل ہے

1. دُراچاری (Duráchári دراجاری)

بد چلن (Bad chalan بدچلن)

7. अधम (Adham ادم) پامر

(Pámar پامر) کمینا (Kamína

کمیلہ)

3. लंपट (Lampat لمپٹ) شہدا

(Shuhda شہدا)

AUJ اوج (ع - مذ)

1. उच्चता (Uch, chata اچھا)

اُچائی (Uchhái اونچائی)

2. उन्नति (Unnati اُنٹی) اُتھان

(Ut, thán اُتھان) اُرج (Aruj

اُرج)

راتا (Vinai) (ع - مذ)

(Ajizi عاجزی)

انکشاف (ع - مذ)

INKISHÁF ہن کیشاف

پراکٹن (Prakatan پراکٹن) ظاہر ہونا

(Záhir hona ظاہر ہونا)

ANG, BÍN اَنگین (ف - مذ)

مधु (Madhu مدھو) شہد (Shahd شہد)

ANGUSHT اَنگشت (ف - مٹ)

اَنگول (Anguli انگلی) کر شاخا

(Kar Shákha کرشاخا) اَنگلی (Ungli

انگلی)

ANGÚR اَنگور (ف - مذ)

دراکھا (Drákehha دراکھا)

گوستنی (Gostani گوستنی) اَنگور

(Angúr اَنگور)

ANVAR اَنور (ع - ص)

اَنپربھ (Atip, prabh اَنپربھ)

اَنپراکاشمان (Ati prakásh mán

اَنپراکاش مان) بہت روشن

(Bahut raushan بہت روشن)

INHIDÁM ہن ہیدام (ع - مذ)

ویدھوانس (Vid dhwans ویدھوانس)

ویناش (Vinásh ویناش) باربادی

(Barbádi باربادی) خنڈر ہونا

(Khandar hona کھنڈر ہونا)

IN, HIZÁM ہن ہیزام (ع - مذ)

پراجای (Parájai پراجے) ہار (Hár

ہار)

سंतان (Santán سنٲان) سانتاتی (Santati سنٲاتتی) بال بچے (Bál bachehe سنٲا بچی)

اولو العزم (ع - ص)

ULUL-AZM اولول ازم

اتساہشیل (Utsáh shíl اٲساہشیل)

ہاوسلا مند (Hausala mand حوصلہ مند)

AULA اولی (ع - ص) اولی

ساروچیت (Sarvochit ساروچیت)

مناسیب ترین (Munásib tarín مناسب ترین)

EHÁNAT اہانت (ع - مٹ) اہانت

اٲمان (Apmán اٲمان) تیرسکار

(Tiraskár تیرسکار) نندا (Ninda نندا)

بے عزتی (Be izzati بے عزتی)

EH, TIMÁM اہم (ع - مڈ) اہم

1. व्यवस्था (Vyavastha ویوٲستھا)

پربندھ (Prabandھ پربندھ) انتظام (Intizám انتظام)

2. तत्वावधान (Tat, twáo dhán تتواو)

(آیوچن) (Áyojan آہان) دیکھ ریکھ (Dekh rekh دیکھ ریکھ)

AHL اھل (ع - مڈ) اھل

1. अधिकारी (Adhi káři اٲدیکاری)

سوامی (Swámi سوامی) صاحب (Sáhīb صاحب)

2. पात्र (Pátr پاتر) سمارتھ (Samarth سمارتھ)

یوگیہ (Yoggya یوگیہ) مستحق (Mustahaq مستحق)

AURANG اورنگ (ف - مڈ) اورنگ

سنگھاسن (Singhásan سنگھاسن)

تخت (Takht تخت)

AUZÁR اوزار (ع - مڈ) اوزار

وز کی جمع ہے لیکن اس کا واحد

مستعمل نہیں ہے

یانترا (Yanttr یانترا) उपकरण

(Upkaran آپ کزن) औज़ार

(Auzár اوزار)

AUSAT اوسط (ع - ص) اوسط

1. माध्यमिक (Mád,dhyamik ماد)

(Darmiyáni درمیانہ)

(درمیانہ)

2. माध्य (Mád,dhya مادھیہ) मध्यक

(Mad,dhyak مدھیہ) एवरेज

(Average ایوریج)

AUQÁT اوقات (ع - مڈ) اوقات

1. وقت کی جمع

2. प्रतिष्ठा (Pratishtha پرتشٹھا)

इज्जत (Izzat عزت)

(ان معلوں میں بطور واحد مستعمل ہے)

AV, VAL अवल (ع - ص) اول

1. प्रथम (Pratham پرتھم) पूर्व (Púrv

پہلا) पहिला (Pahila پھلا)

2. सर्व श्रेष्ठ (Sarv shressth سرو

ساروتھم) सर्वोत्तम (Sarvottam

بہترین) बेहतर (Behtarín

اولاد (ع - مٹ) औलाद

ولد کی جمع ہے لیکن بطور واحد

مستعمل ہے

(Qadr dán قدرداں)

AHLIYAT اہلیت (ع - مٹ)

योशता (Yoggyata योग्यता) पात्रता
(Pátrata पात्रता) काबिलीयत (Qábiliyat
قابلیت)

AHAM अहम (ع - ص)

महत्त्व पूर्ण (Mahattwa púrṇ महत्त्वपूर्ण)
गंभीर (Gambhír गंभीर) अहम्मीयत
वाला (Ahammíyat vála अहमित वाला)
(अहमित (ع - मٹ)

AHAM, MÍYAT अहम्मीयत

महत्त्व (Mahattwa महत्त्व) माहात्म्य
(Máhátmya माहात्म्य) बड़ाई (Baráí
बड़ाई)

AI ऐ (ع - مذ)

अयि (Ai ऐ) हे (He हे)

AYÁGh अयारा (त - مذ)

चषक (Chashak चषक) कंस (Kans
कंस) पान (Pán पान) पियाला
(Piyála पियाला)

ÍSÁR ईसार (ع - مذ)

स्वार्थ त्याग (Swáarth tyág स्वार्थ त्याग)
(त्याग Tyág त्याग)

ÍJÁB ईजाब (ع - مذ)

स्वीकृति (Swíkṛiti मन्-
कृती) मन्-
जूरी (Manzúri मन्जुरी)

ÍJÁD ईजाद (ع - मٹ)

आविष्कार (Ávishkár आविष्कार)
(Ikhṭiráa اختراع)

3. वाले (Vále)

اهل الله (ع - مذ)

AH, LUL, LÁH अहलुल लाह

ईश्वर भक्त (Īshwar bhakt ईश्वरभक्त)
अल्लाह वाले (Alláh vále अल्लाह वाले)

اهل باطن (ع - مذ)

AHL-E-BÁTIN अहले बातिन

महात्मा (Mahátma महात्मा) पुनीतात्मा
(Punitátma पुनीतात्मा) ब्रह्म ज्ञानी
(Brahm gyáni ब्रह्मज्ञानी) खुदा वाले
(Khudá vále खुदा वाले)

AHL-E-FAN अहले फन (ع - مذ)

1. कला कर (Kala kár कलाकर)
(Fan kár फनकार)

2. साहित्यकार (Sáhittyá kár साहित्यकार)
(Adíb अदीब)

اهل قلم (ع - مذ)

AHL-E-QALAM अहले कलम

मसि जीवी (Masi jívī मसीजीवी)
साहित्य कार (Sáhittyá kár साहित्यकार)
लेखक (Lekhák लेखक) अदीब (Adíb
अदीब)

اهل کار (ع - مذ)

AHL-KÁR अहल कार

कर्मचारी (Karm ohári कर्मचारी) कार्य
कर्ता (Kárya karta कार्यकर्ता) अमले
वाला (Amle vála अमले वाला)

اهل نظر (ع - مذ)

AHL-E-NAZAR अहले नज़र

पारखी (Párahí पारखी) कद्र दान

(Anumati انوہمتی) इजाजत
(Ijāzat اجازت)

ایمان (ع - مذ) ईमान

1. निष्ठा (Nishtha नष्टها) धर्म
(Dharm धर्म)

2. श्रद्धा (Shriddha श्रद्धा) एतिकाद
(Etiquād اعتقاد)

3. विश्वास (Vish,shwās विश्वास) यकीन
(Yaqīn یقین)

ایمن (ع - ص) ایمان

1. शुभ (Shubh شبه) मंगल कारी
(Mangal kāri منگل کاری) मुबारक
(Mubārak مبارک)

2. निर्भय (Nirbhai निर्भय) वे खौफ
(Be khauf بے خوف)

3. सुरक्षित (Surakshit सुरक्षित) महफूज़
(Mahfūz محفوظ)

4. दक्षिण (Dakshin दक्षिण) दायां
(Dāyān دایاں)

ایوان (ف - مذ) ऐ (ई) वान

1. प्रासाद (Prāsād प्रसाद) भवन
(Bhavan भवन) महल
(Mahal महल)

2. राजभवन (Rāj bhavan राज भवन) दरबार
(Darbār दरबार)

3. विधान सभा (Vidhān sabha विधान सभा) कौंसिल
(Sadān सदन) (Council کونسل)

ईजा (ع - مٹ) ईजा

यातना (Yātana यातना) पीड़ा (Pīra
(Taklīf تکلیف) तक्लीफ (पीड़ा)

ایذارسان (ع - ص)

ईजा रसं

कष्ट दायक (Kasht dāyak कष्ट
जनक (Klesh janak क्लेश जनक)
दुःख देने वाला (Dukh dene vāla दुःख
دیئے والا)

ایزد (ف - مذ) एज़द

ईश्वर (Īshwar ईश्वर) परमात्मा
(Paramātma پرماآتما) खुदा
(Khuda خدا)

ईसाल (ع - مذ) ईसाल

पहुंचाना (Pahunchāna پہنچانا)

ईफा (ع - مذ) ईफा

पालन (Pālan पालन) पूर्ति
(Pūrṭi पूर्ति) वफा करना
(Vafa karna وفا کرنا)

ایفای عہد (ع - مذ)

ईफाए अहद

प्रण पालन (Pran pālan प्रण पालन)
प्रतिष्ठा पालन (Pratiggya pālan प्रतिष्ठा पालन)
वादा वफाई (Vāda vafāi वादा वफائی)

ईमा (ع - مذ) ईमा

1. इंगित (Ingīt इंगित) संकेत
(Sanket संकेत) इशारा
(Ishāra इशारा) (ملکیت)

2. आशा (Āggya आशा) अनुमति

ب

- BÁBÁ** बाबा (ف - مذ) **BÁ** बा (ف -)
1. श्रेष्ठ (Shresh,th شریض،تھ) प्रति-
ष्ठित (Pratish,thit پرتیش،تھت)
2. साधू (Sádhú سادھو) फकीर (Faqír فقیر)
- BÁBAT** बाबत (ف - مذ) **BÁ-ÁBRU** बा आबू (ص -)
- विषय में (Vishai men ویشے میں)
- संबंध में (Sambandh men سمبندھ میں)
- सम्मानित (Sammánit سممانیت)
- प्रतिष्ठित (Pratish,thit پرتیش،تھت)
- इज्जत दार (Izzat dár عزت دار)
- با اختیار (عف - ص)
- BÁ-ĪKH, TI, YÁR** बा इख् तियार **BÁ-ADAB** बाअदब (ص -)
- कार्याधिकारी (Kárryádbikári کاریا)
- प्राप्ताधिकार (Práptádhikár دهیکاری)
- मुख्तار (Mukhtár مختار)
- सम्ब (Sabh, bhya سبھ، بھیا)
- शिश्ट (Shisht شیشٹ)
- तमीज़दार (Tamízdár تمییزدار)
- با این همه (ف - ص)
- BÁ-ĪN-HAMA** बाई हमा
- तथापि (Tathápi तथाپی)
- फिर भी (Phir bhi پس بھی)
- इस पर भी (Is par اس پر بھی)
- BÁB** बाब (ع - مذ)
1. द्वार (Dwár دروازہ)
2. अध्याय (Ad, dhyái ادھیای)
- परिच्छेद (Parich,ched परिچھید)
3. विषय (Vishai ویشے)
- मामला (Muám-ala معاملہ)
- BÁD** बाद (ف - مذ)
- अनिल (Anil انیل)
- समीर (Samír سمیر)
- मारुत (Márut ماروت)
- पवन (Pavan پون)
- वायु (Váyu وایو)
- हवा (Hava هوا)
- BÁD-BÁN** बादबान (ف - مذ)
- मरुत्पट (Marutpat مرط پٹ)
- शित (Shít شیت)
- पोत पट (Potpat پوت پٹ)
- पाल (Pál پال)
- بادسجوم (عف - مذ)
- BÁD-E SAMÚM** बादे समूम
- तप्त वायु (Tapt váyu تپت وایو)
- लू (Lú لو)
- लपट (Lapat لپٹ)

BÁDIYA बादیا (ف - مذ) بادیه

1. तांबे का बड़ा कटोरा (Tanbe ka bara

katroa) تانبے کا بڑا کٹورہ

2. वन (Van) (ون) (ع - مذ)

अरण्य (Aran, nya) (ارن نہہ) विपिन

(Vipin) (وपिन) कानन (Kānan) (कानन)

जंगल (Jāngal) (جنگل)

بادیه پیمہ (ع - مذ)

BÁDIYÁ-PAIMA बादिया पैमा

कानन चारी (Kānan chāri) (कानन چادی)

वनभ्रमी (Van bhrami) (ون بهرمی)

जंगल में फिरने वाला (Jāngal men

phirne wāla) (جنگل میں پھرنے والا)

بادیه گرد (ع - مذ)

BÁDIYA-GARD बादिया गर्द

دیکھو 'بادیه پیمہ'

BĀR بار (ف - مذ) بار

1. भार (Bhār) (بہار) बोझ (Bojh) (بوچه)

2. दफा (Dafa) (دفعہ) बेर (Ber) (بیر)

BĀRAN बारान (ف - مذ) باران

1, वर्षा (Varshā) (ورشا) वृष्टि (Vrishti

(बारिश) (Bārish) (बारिश) (वृष्टि)

1. पावट (Pāvat) (پاوت) वर्षा ऋतु

(Varshā ritu) (ورشا رتو) बरसात

(Barsāt) (برسات)

BĀRID बारिद (ع - ص) بارک

शीतल (Shītal) (شیتل) ठंडा (Thānda

(تھنڈا)

BĀRISH बारिश (ع - مٹ) بارش

वर्षा (Varshā) (ورشا) वृष्टि (Vrishti

(मिह) (Menh) (मेंह) (वृष्टि)

بادشاه (ف - مذ)

BĀDShAH बादशाह

राजा (Rāja) (راجہ) भूपति (Bhū pati

महिपाल (Mahipāl) (مہی پال) (भूपति)

بادصمصر (ع - مذ)

BĀD-E-SARSAR वादे सरसर

भंभावात (Jhanjha vāt) (جھنجھاوات)

भक्कड़ (Jhak, kaṛ) (جھک، کر)

بادنجان (ف - مذ)

BĀDAN JĀN बादنجان

वैगन (Baingan) (بیلگن) वातिग (Vātig

(واتگ)

BĀDA बादہ (ف - مذ) बादہ

मदिरा (Madira) (مدی را) वारुणी

(Vārūni) (वारुणी) सुरा (Sura) (सुरा)

कादंबरी (Kādambari) (कदम्बरी) मद्य

(Mad, dya) (مدیہ) शराब (Sharāb

(शराब)

बादे کش (ف - مذ)

BĀDA-KASH बादہ کش

मद्यप (Mad, dyap) (مد، دیپ) शराबी

(Sharābi) (شرابی)

बादे گسار (ف - مذ)

BĀDA-GUSĀR बादہ گوسار

دیکھو 'بادہ کش'

BĀDIYĀN बादیان (ف - مذ) بادیان

शतपुष्पा (Shatpushpā) (شت پشپا)

सौंफ (Saunf) (سونف)

BÁZÁR بازار (ف - مذ)
 हट्ट (Hatt) हाट (Hát) पैंठ
 (Painth) پینٹھ
 باز پرس (ف - مذ)

BÁZ,PUR,S बाज़ पुर्स
 1. पूछ गछ (Púchh gachh) پوچھ گچھ
 तहकीक़ात (Tahqíqát) (تحقیقات)
 2. जवाबदेही (Javáb dehi) جوابدہی
 باز دعوی (عق - مذ)

BÁZ-DÁVA बाज़ दावा
 दावा उठा लेना (Dává utha lena)
 देना नालिश ख़ारिज करा (दعوا اٹھا لینا)
 Nálish khárij kara dena نالشی خارج
 کرا دینا
 باز گشت (ف - مذ)

BÁZ-GASHT बाज़ गश्त
 लौटना (Lautna) वापस आना
 (Vápas ána) واپس آنا

باز یافت (ف - مذ)

BÁZ-YÁFT बाज़ याफ़्त
 खोई (Phir pána) फिर पाना
 हुई चीज़ का फिरसे मिलजाना (Khoi)
 हुई चीज़ का फिरसे मिलजाना (Khoi)
 हुई चीज़ का फिरसे मिलजाना (Khoi)
 हुई चीज़ का फिरसे मिलजाना (Khoi)

BÁZÚ बाज़ू (ف - مذ)
 बाहु (Báhu) मुजा (Bhuja)
 बांह (Bágh) بانہ

BÁZI بازی (ف - مذ)

BÁRGHÁH बारगाह (ف - ث)
 राज सभा (Ráj sabha) (راج سبھا)
 भवन (Ráj bhavan) (راج بھون)
 (Darbár) دربار

BÁRÚD बारुद (ف - مذ)
 अग्नि चूर्ण (Agni chûrn) (اگنی چورن)
 दारु (Dárú) دارو

BÁRA باره (ف - مذ)
 1. संबंध (Sambandh) (سببندھ)
 (Muámala) (معامله)
 2. बार (Bár) (دفعہ)
 (Dafá) (دفعہ)
 (مركب ميں جيسے دوبارہ)

BÁRÍ बारी (ع - مذ)
 ईश्वर (Íshwar) (ایشور)
 परमात्मा (Parmatma) (پرمتا)

BÁRE बारे (ف -)
 खैर (Khair) (خیر)
 अस्तु (As,tu) (استو)

BÁRÍK बारीक (ف - ص)
 महीन (Mahín) (مہین)
 सूक्ष्म (Súkohhm) (سوکھم)
 पतला (Patla) (پتلا)

BÁZ बाज़ (ف - مذ)
 शिकरा (Shikra) (شین)
 (Shen) (شین)

2. पुनः (Punah) (پنہ)
 फिर (Phir) (فیر)
 3. खुला हुआ (Khula hua) (کھلا ہوا)
 4. कर्ता (Karta) (कर्ता)
 देने वाला (Dene vála) (دینے والا)

یہ لفظ مرکبات میں استعمال ہوتا
 ہے جیسے دغا باز

BÁTIL باطل (ع - ص) باتیل

1. अन्त्य (Anritya) असत्य (असत्य) मिथ्या (Mith-thya) (استیہ) (میتھیا)
2. निष्फल (Nishphal) बेअसर (Be asar) (نشپھل) (بے اثر)

BÁTIN باطن (ع - مذ) باتین

1. अंतःकरण (Antah karan) अन्तरात्मा (Antarátma) (अन्तः करण) (अन्तरात्मा)
2. हृदय (Hridai) मन (Man) (हृदय) (मन) चित्त (Chit,t) (चित)

BÁIS बाइस (ع - مذ) बाइस

1. हेतु (Hetu) कारण (Káran) (हेतु) (कारण)
2. आधार (Ádhár) बुनियाद (Bunyard) (آدهار) (بنیاد)

BÁGH बाग (ف - مذ) باغ

- वाटिका (Vátika) उपवन (Upvan) (واٹکا) (اُپوان)
उद्यान (Ud,dyán) (अर्ध) (उद्यान)
आराम (Árám) गुलिस्तान (Gulistán) (آرام) (گلستان)

BÁHG-BÁN बाग बान (ف - مذ) बाग

- उद्यान रक्षक (Uddyán rakohhak) (अर्ध) (उद्यान)
उद्यान पाल (Uddyán páł) (अर्ध) (उद्यान)
माली (Máli) (अर्ध) (माली)

बाग رضوان (ع - مذ) باغ

BÁHG-E-RIZVÁN बागे रिज्वां

1. स्वर्ग वाटिका (Swarg vátika) (स्वर्ग) (वाटिका)
जन्नत का बाग (Jannat ká bāgh) (جنت کا باغ)

1. केलि (Keli) क्रीडा (Krida) (केली) (क्रीडा)

2. लीला (Lila) तमाशा (Tama-sha) (लीला) (तमाशा)

बाजिचे (फ - مذ) बाजिचे

BÁZÍ-CHA बाजीचा

1. खेल (Khel) तमाशा (Tamá-sha) (केल) (तमाशा)

2. खिलौना (Khilauna) (खिलौना)

बाजिचे اطفال (ف - مذ) बाजिचे

BÁZÍCHA-I-ATFÁL बाजीचे अत् फाल
बच्चों का खेल (Bach,chon ka khel) (बच्चों का खेल)

बाजी گر (ف - مذ) बाजी

BÁZÍ-GAR बाजी गर

भान मती (Bhánmatí) (भानमती)
कौतुकी (Kautukí) (कौतुकी)

BÁSHINDA बाशिन्दा (फ - مذ) बाशिन्दा
निवासी (Nivási) (नवासी)
(Rahne vála) (रहने वाला)

BÁSIRA बासिरा (ع - مذ) باصره

1. दृष्टि (Drishti) प्रेक्षा (Prek-ohha) (दृष्टि) (प्रेक्षा)

2. नेत्र शक्ति (Nettr shakti) (नेत्र) (शक्ति)

BÁZÁBITA बाजाबिता (ع - ص) باضابطه

नियमित (Niamit) नियमानुसार (Niamánusár) (नियमित) (नियमानुसार)
(Qáede ke sáth) (قاعدے کے ساتھ)

BĀLA بالآ (ف - ص) بالآ
 उच्च (Uchch) ऊँचा (Ūncha) (اونچا)
 बलद (Baland) (بلد)
 بالآ خانه (ف - مذ)

BĀLA-KHĀNA بالآ खाना
 अट्टालिका (Attālīka) तल्प (Talp)
 अटारी (Atāri) (اتاری)
 بالآ دست (ف - ص)

BĀLA-DAST بالآ دست
 1. उच्चाधिकारी (Uchchādhi kārī)
 बड़ा हाकिम (Bārā hākīm) (بڑا حاکم)
 2. श्रेष्ठ (Shreshth) आला (Āla)
 (اعلیٰ)

BĀLISH बालिश (फ - म) बालिश
 उपधान (Updhān) शिरोहन (Shirohan)
 तकिया (Takiya) (تکيه)

BĀLISHT बालिशत (फ - म) बालिशत
 वितस्ति (Vitasti) बित्ती (Bitti)
 (بتي)

BĀLIGH बालिग (ع - ص) بالغ
 1. वयस्क (Vayask) प्रौढ़ (Prauḥ)
 सियाना (Siyāna) (سِيَانَا)
 2. युवा (Yuva) तरुण (Tarun)
 जवान (Javān) (جوان)

BĀLĪDAGI बालीदगी (फ - म) बालीदगी
 1. विकास (Vikās) वृद्धि (وکس)

2. स्वर्ग (Swarg) जन्मत (Jan-nat)
 (جنت)

BĀGHĪ बागी (ع - مذ) باغی
 1. राज द्रोही (Rāj drohi) (راج دروهی)
 विद्रोही (Viddrohi) इन्-किलाबी (Inqilābī)
 2. अनाशा कारी (Anāgyakārī) अना
 सरकश (Sar kash) (سرکاش)

BĀQI बाकी (ع - ص) باقی
 शेष (Shesh) बचा हुआ Bacha hua
 (بچا ہوا)
 باقی ماندہ (ع - ص)

BĀQI-MĀNDA बाकी मांदा
 परि शेष (Parishesh) (پری شیش)
 अवशिष्ट (Avshisht) (اوششت)
 बकाया (Ba-qāya) (بکایہ)

BĀK बाक (ف - مذ) بالك
 1. भय (Bhai) त्रास (Trās)
 डर (Dar)
 2. लज्जा (Lajja) शर्म (Sharm)
 (شرم)

BĀKIRA बाकिरा (ع - म) باکړه
 अक्षता (Akhata) (اکھتا)
 योनि (Akhata yoni) (اکھت یونی)
 कुमारी (Kumārī) कुआरी (कुआरी)
 (کنواری)

BĀL बाल (फ - म) بال
 पक्ष (Pakh) पंख (Pankh)
 पर (Par) (پر)

বেগম (Shrimati شری متی)
(Begam بیگم)

2. महिला (Mahila مہلا) खातून
(Khátún خاتون)

BÁNI بانی (ع - مذ)

1. प्रवर्तक (Pravartak پرورتک)
संस्थापक (Sansthápak سلس)
फाउंडर (Founder فائونڈر) (تہاپک)

2. कारण (Káran کارن) सबब
(Sabab سبب)

BÁVAR बावर (ف - مذ)

विश्वास (Vish,shwás وشواس)
प्रत्यय (Pratyai پرتیہے) एतिवार
(Etibár اعتبار)

बाورچی (ت - مذ)

BAVARCHI बावर्ची

सूप कार (Súp kár سوپ کار) पाचक
(Páchak پاچک) रसोइया (Rasoiya
(Rasoiya رسوئیا))

बाورچی خانه (تف - مذ)

BÁVARCHI-KHÁNA बावर्ची खाना

पाक शाला (Pák shála پاک شالا)
पाकस्थान (Pákasthán پاکستان)
महानस (Mahánas مہانس) रसोई घर
(Rasoi ghar رسوئی گھر)

BÁH बाह (ع - مٹ)

काम शक्ति (Kám shakti کام شکتی)
मैथुन शक्ति (Maithun shakti میٹھن)
पुंसत्व (Punsattv پونسٹو) (شکتی)

(Vridhhi तरक्की) (Taraqqi
ترقی)

2. उत्पत्ति (Utpatti انتپتی) उपज
(Upaj ایج) नशवो नमा (Nashv-
o-nama نشوونما)

BÁLÍN बालीं (ف - مذ)

1. शिरोधाम (Shirodhám شیرودهام)
सिरहाना (Sirhāna سیرہانا)

2. उपधान (Updhán ایدھان)
तकिया (Takiya تکیه)

BÁM बाम (ف - مذ)

1. अट्टालिका (Attálīka اٹالک) अटारी
(Atári اتاری)

2. छत (Chhat چھت)

3. सर्पमीन (Sarpmin सर्पमिन)
बाम मछली (Bām machbli بام
مچھلی)

BÁMDÁD बाम दाद (ف - مذ)

प्रातः काल (Prátah kál پراتدکال)

प्रभात (Prabhát پربہات) सवेरा
(Savera سویرا)

BÁNG बांग (ف - مٹ)

1. शब्द (Shabd شبد) ध्वनि (Dhwani
آواز) (Áváz دھونی)

2. अज्ञान (Azán اذان)

3. मुर्गे की पुकार (Murghe kí pukár
مورگے کی پکار)

BÁNO बानो (ف - مٹ)

1. देवी (Devi دیوی) श्रीमती

1. मूर्ति पूजक (Mūrti pūjak) (मूर्ति पूजक)

2. प्रेमी (Premi) (प्रेमी)

बत تراش (ف - مذ)

BUT-TARÁSH बुत तराश

मूर्ति कार (Mūrti kār) (मूर्ति कार)

मूर्ति बनाने वाला (Mūrti banāne vāla) (मूर्ति बनाने वाला)

بتدریج (ع - ص)

BA,TAD, RĪJ बतदरीज

शनैः शनैः (Shanaih shanaih) (शनैः)

क्रमशः (Kramashah) (क्रमशः)

धीरे धीरे (Dhīre dhīre) (धीरे धीरे)

BAJÁ बजा (ف - ص)

उचित (Uohit) यथार्थ (Yathārth)

(समीचीन) (Samíchín)

(ठीक) (Thík) (ठीक)

BAJÁE बजाय (ف - ص)

स्थाने (Isthāne) (स्थान पर)

(Isthān par) (बदले में)

(Badle men) (एवज़) (Evaz)

(عوض)

BA, JUZ बजुज़ (ع - ص)

अतिरिक्त (Atirikt) (सिवाय)

(Sivāe) (سواے)

BACH, CHA बच्चा (ف - مذ)

बालक (Bālak) (लड़का) (Larká)

(لڑکا)

कृवते मर्दुमी (Quvvate mardumi) (कृतमर्दुमी)

BÁHAM बाहम (ف - ص)

परस्पर (Paraspar) आपस में (Ápas men) (आपस में)

BÁHAMI बाहमी (ف - م)

पारस्परिक (Párasparik) (आपस परक)

आपस का (Ápas ka) (आपस का)

BÁE बाए (ع - مذ)

विक्रेता (Vik, kreta) (विक्रेता)

वाला (Bechne vāla) (बेचने वाला)

بیر (ع - مذ)

BAB, R (BABAR) बबर (बबर)

व्याघ्र (Vyághr) (सिंह) (Singh)

(शेर) (Sher) (शेर)

BAPÁ बपा (ف - ص)

उपस्थित (Upasthit) (आपस तहत)

(Qáim) (قائم)

BUT बुत (ف - مذ)

1. मूर्ति (Mūr,ti) (मूर्ति)

प्रतिमा (Pratima) (प्रतिमा)

(Pratirūp) (प्रतिरूप)

(Anu kriti) (अनु कृति)

(Prati mūr,ti) (प्रति मूर्ति)

(Mūrat) (मूर्त) (मूर्त)

2. प्रिया (Priya) (प्रिया)

(Máshúq) (मैशूक)

بت پرست (ف - مذ)

BUT-PARAST बुत परस्त

3. अशुभ (Ashubh) मनहूस
(Manhús) (مندهوس)
4. विकृत (Vikrit) दोष युक्त
(Dosh-yukt) (دوش یکت) खराब
(Kharáb) (خراب)

- भाग्यवान् (Bhaggya vān) (بهاگیهوان)
सुभागिन (Subhagin) (سوهاگین)
खुश नसीब (Khush nasīb) (خوش
نصیب)

بخشش (ف - مٹ)

بد اخلاق (ع - ص)

BAKUSHISH बखुशिश

BAD-AKHLÁQ बद अख्लाक

1. असभ्य (Asabh,bhya) (اسبھیہ)
अशिष्ट (Ashisht) (الشیست)
बद तमीज़ (Bad-tamíz) (بدتمیز)
2. दुःशील (Dush-shíl) (دش شیل)
बेमुरव्वत (Be-murvvat) (بے مروت)

1. पुरस्कार (Puras, kár) (پورس کار)
पारितोषिक (Páritoshik) (پارتوشک)
2. दान (Dan) (دان) खैरात (Khairát)
(خیرات)
3. मोक्ष (Mok, chh) (موکچھ)
मुक्ति (Mukti) (مکتی)

بد اطوار (ع - ص)

4. क्षमा (Chhama) (چھا) माफी
(Mafi) (معافی)

BAD-ATVÁR बद अत्वार

दुराचारी (Duraachari) (درا چاری)

बद चलन (Bad-ehalan) (بدچلن)

BUKHL बुखल (ع - مذ)

- कृपणता (Kripanata) (کریپلتا)
कदर्यता (Kadaryata) (کدریتا)
(Kanjusi) (کنجوسی)

BAD-ÁMÁL बद आमाल

दुरचरित्र (Dushoharitr) (دش چرتر)

दुरात्मा (Durátma) (دراत्मा)

(Bad-kardár) (بدکردار)

BAKHÍL बखील (ع - مذ)

- कृपण (Kripan) (کریپن) तद्धन
(Tad, dhan) (تد دنهن) व्यय कुंठ
(Vyai-kunth) (ویئے کنتھ) बद्ध मुष्टि
(Bad, dh-mushti) (بدھ مشتی) कंजूस
(Kanjus) (کنجوس)

بد امنی (ع - مٹ)

BAD-AMNI बद अमनी

1. अशांति (Ashanti) (اشانتی)

गड़ बड़ (Garbar) (گڑ بڑ)

2. विप्लव (Viplav) (ریپلو) क्रांति

(Kránti) (کرائنتی) शोरिश (Shorish)

(शोरुश)

BAD बद (ف - ص)

1. अभद्र (Abhad, dr) (ابهدر) नीच
(Ních) (نیچ) रज़ील (Razíl)

2. दुष्ट (Dusht) (دشت) खल (Khal)

(पाजी) (Páji) (پاجی) (کهل)

بد انتظامی (ع - مٹ)

BAD-INTIZÁMI बद इन्तिज़ामी

कुपथ भोजी (Kupath, thya bhoji
کوپتہ بھوجی)
खानेपीने में परहेज न करने वाला बीमार
(Khāno pīne men parhez na karne
کھانے پینے میں پرہیز نہ کرنے والا بیمار)

BAD-TAR बदतर (ف - ص) بدتر
निकृष्ट (Nik, krisht نکبرشت)
बहुत बुरा (Bahut bura بہت برا)
بدآہنہ ذیب (ع - ص)

BAD-TAHZÍB बद तहजीब
1. अविनीत (Avinít अनित) आशिष्ट
(Ashisht अशिश्ट) असभ्य (Asabh,
bhya असभ्य) बद तमीज़ (Badtámíz
بدتمیز)
2. उद्दंड (Ud, dand اددند) अखड़
(Akh, khar اکھڑ)

BAD-HÁL बद हाल (ع - ص) بد حال
दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha-grast دردشا
दुर्गत (Durgat درگت) तबाह
हाल (Tabáh-hál تباہ حال)
بدحواس (ع - ص)

BAD-HAVÁS बद हवास
उद्विग्न (Udvign اُدوگن) व्यस्थ (Vyasth
व्यस्थ) आतुर (Átur आतुर) परेशान
(Preshán پریشان)

بدخصال (ع - ص)

BAD-KHISÁL बदखिसال
कदात्मा (Kadátma کداتما) दुरात्मा

दुर्व्यवस्था (Durvyavastha درویوستانها)
कुप्रबंध (Kuprabandh کوپربندھ)
इन्तिज़ामी खराबी (Intizámi Kharábi
انتظامی خرابی)

بد اندیش (ف - ص)

BAD-ANDESH बद अन्देश
अशुभ चिंतक (Ashubh-chintak اشوبھ
अशुभेच्छु (Ashubhech, ohú
अशुभेच्छु) बुरा चाहने वाला
(Bura cháhne vála برا چاہنے والا)
بد باطن (ع - ص)

BAD-BÁTIN बद बातिन
दुरात्मा (Durátma دراتما) दुष्टात्मा
(Dushtátma दशताना) नीचाशय
(Nicháshai نیچاشے) कुटिल (Kutil
खदीब (Khubís خبیث)
بد بخت (ف - ص)

BAD-BAKHT बदबख्त
1. हत दैव (Hat daiv هت دیو) दुर्भागि
(Durbhági دربهاگی) अभागा
(Abhága ابهاگا) बद किस्मत (Bad-
qismat بدقسمت)
2. विपद्ग्रस्त (Vipad-grast विपदग्रस्त)
मुसीबत ज़दा (Musibat-zada
مصیبت زدہ)

BAD-BU बदबू (ف - م) कुवास
(Durgandh درگندھ) सड़ांध (Sarāndh
(Kuvás کواس) स्रान्ध

बदप्रहیز (ف - ص)

BAD-PARHEZ बदपरहेज

دشمن (Dushman) دُشمن (بدری)

بد دعا (عف - مٹ)

BAD-DUÁ بد دُشمن

شاپ (Sháp) شاپ (Shráp)

ابھی (Abhi sháp) (شراب) अभिशाप

کوسنا (Kosna) (کوسنا) कोसना

BAD-DIL بد دل (ف - ص)

۱. اُنمن (Unman) (اُنمن) उदसीन

شیشیل (Udásín) (اُداسین) शिथिल

دُشمن (Shithil) (دُشمن) उकताया हुआ

بِزار (Uktáya hua) (اُکتایا ہوا) बेज़ार

(Bezár)

۲. اُنٹسہ (Anutsáh) (اُنٹسہ) अतुल्य

بے ہمت (Be-himmat) (بے ہمت) बेहिम्मत

بد دماغ (ب - ص)

BAD-DIMÁGH بد دیمار

اُھنکاری (Ahankári) (اُھنکاری) घमंडी

گھمندی (Ghamandi)

بد دیانت (عف - ص)

BAD-DIYÁNAT بد دیانَت

وِشواص (Vish, shwás ghátak) (وِشواص) घातक

وِشواص (Vish, shwás ghátak) (وِشواص) घाती

وِشواص (Vish, shwás ghátak) (وِشواص) गहाती

وِشواص (Vish, shwás ghátak) (وِشواص) भानक

وِشواص (Vish, shwás ghátak) (وِشواص) बेईमान

خائن (Kháin) (بے ایمان) खान

BAD-ZÁT بد ذات (عف - ص)

۱. کولین (Kulín) (کولین) गौर शरीफ

غیر شریف (Ghair sharif)

نیچاشاہی (Nícháshai) (دراٹما) (Durátmá)

بد اخلاص (Bad-hkrasat) (نیچاشاہی)

بدخصلت

بدخلق (عف - ص)

BAD-KHULQ بد خُلُق

دیکھو 'بد اخلاق'

BAD-KHÚ بد خُ (ف - ص)

۱. دُشمن (Dush prakriti) (دُشمن) दुःप्रकृति

دُشمن (Dus, swabháo) (دُشمن) दुःस्वभाव

دُشمن (Bad-mizáj) (دُشمن) दस सुभाव

دُشمن (Bad-mizáj) (دُشمن) (بد مزاج)

۲. دُشمن (Dush, shíl) (دُشمن) दुःशील

دُشمن (Be-muravvat) (دُشمن) बेमुरवत

بدخواہی (ف - مٹ)

BAD-KHÁBI بد خاہی

۱. اُنندرا (Un-niddra) (اُنندرا) उन्निद्रा

اُنندرا (Anid, dra) (اُنندرا) अनिद्रा

اُنندرا (Thík nígd na) (اُنندرا) ठीक नींद न आना

اُنندرا (Thík nígd na) (اُنندرا) ठीक नींद न आना

۲. سَوین دوش (Swapn-dosh) (سَوین دوش) स्वप्नदोष

اُھتلام (Ehtilám) (اُھتلام) एह्तलाम

بدخواہ (ف - ص)

BAD-KHÁH بد خاہ

۱. اُنرثہ (Anarth kári) (اُنرثہ) अनर्थ कारी

اُنرثہ (Ahit chintak) (اُنرثہ) अहित चिंतक

اُنرثہ (Ashubh chintak) (اُنرثہ) अशुभ चिंतक

اُنرثہ (Dusht cheta) (اُنرثہ) दुष्ट चेता

اُنرثہ (Dusht cheta) (اُنرثہ) (چیتا)

۲. شاترو (Shattru) (شاترو) बैरी

بیری (Bairi)

درا لاپی (Durálápi درالایی) دُرِوا دی
(Durvádi دروادیی) کدھ ما پی (Katu
bháshi کتوبھاشی) مُنْہ فٹ (Mugh
phat ملہ پھٹ)

بدستور (عف - ص)

BADASTÚR بدستور

یثہا پوروک (Yathápúrvak یثہا پوروک)
یثانوپوروک (Yathánupúrvak یثانوپوروک)
کراماگت (Kramágat کراماگت)
جیوں کا تیوں (Jyon ká tyon جیوں کا تیوں)

بد سرشت (ف - ص)

BAD-SARISHT بد سریشٹ

دُرِا تِما (Durátma دراتما) نِیچا شِی
(Níchashai نیچاشی) دُشپُرکرتی
(Dushprakriti دُشپُرکرتی) بد تِی نِت
(Bad tínat بد تپیت)

بد سگال (ف - ص)

BAD-SIGÁL بد سیگال

اَشُبھ چِیتک (Ashubh-chintak اَشُبھ
چِیتک) اَشُبھےھک (Ashubheeh,
ohhuk اَشُبھےھک) بد کْہاھ
(Bad-kháh بدخواہ)

بد سلوکی (عف - مٹ)

BAD-SULÚKI بد سلوکی

دُرِو یَوھار (Durvyavhár درویوہار)
دُرِپچار (Durupchár درپچار) بُرا
بَرِتاو (Bura bartáo برا برتاو)

بد سیرت (عف - مذ)

BAD-SIRAT بد سیرت

دُشْتا تِما (Dushtátma دشتاتما)
دُرا تِما (Durátma دراتما) دُشپُرکرتی
(Dushprakriti دُشپُرکرتی) کَمِی نا
(Kamína کمینہ)

بد ذائقہ (عف - ص)

BAD-ZÁIQA بد جاذبہ

نِی رَس (Dus,swád دُس سواد) دُ:سِوا د
(Níras نِی رَس) بے مَزا
(Be maza بے مزہ)

BADR بدر (ع - مذ)

پُورن چَندر (Púrn chandr پورن چندر)
پُورن چَندر ما (Púrn chandrama پورن
چندر ما) مَہِکامِیل (Máh-e-kámil
مہاکامل)

BAD-RÁH بدر راہ (ف - ص)

کُما رِگی (Kápathik کُما رِگی) کُما رِگی
کُما رِگی (Kumárgi کُما رِگی) کُما رِگی
(Kadáchári کُما رِگی) کُما رِگی
(Bad chalan کُما رِگی)

BADRAQA بدرقا (ع - مذ)

۱. پُتھ پُرادار شاک (Path pradarashak
پتھ پُرادار شاک) رَہ نوما (Ráh-
numa رہ نما)

۲. اَنوپان (Anupán اَنوپان) کِسی
دِوا کے ساٹھ کھائی جانے والی دِوا
(Kisi dāwa ke sáth khái jāne vāli
کسی دِوا کے ساٹھ کھائی جانے والی دِوا)

بذبان (ف - ص)

BAD-ZABÁN بد زبان

بد قماش (ف - ص)

BAD-QUMASH بد کوماش

دش چرتو (Dush.charittr)

کوکرمی (Kukarmi) بد چلن

(Bad-chalan)

BAD-KAR بد کار (ف - ص)

1. دش کړتې (Dush,kriti)

دراچاري (Durachari)

دروړت (Durvritt) بد چلن

(Bad-chalan)

2. پاپي (Papi) گناه گار

(Gunahgar)

بد کردار (ف - ص)

BAD-KA(1)RDAR بد ک(کي)ردار

ديکھو 'بدکار'

بد گمانی (ف - مټ)

BAD-GUMANI بد گوماني

ديکھو 'بدظنی'

بد گوئی (ف - مټ)

BAD-GOI به گوئی

1. نندا (Ninda) هجو (Hajo)

(هجو)

2. پيشونتا (Pishunata) چغلی

(Chughli)

بد لگام (ف - ص)

BAD-LAGAM بد لگام

1. مکت کټو (Mukt kanth)

منه پټ (Munh phat)

دوراټما (Duratma) د:سواभाव

(Dus,swabhao) دش سبهاو

(Dush,prakriti) دش پرکرتي

تینات (Bad tinat) بد طبیعت

بد شکل (ف - ص)

BAD-SHAKL بد شکل

1. کوروپ (Kurap) بد سورت

(Bad-surat)

2. کدا کار (Kada kar) کدرشیا

(Kudrish,shya) بد نوما

(Bad numa)

بد شگونی (ف - مټ)

BAD-SHAGUNI بد شگونی

اښکون (Apsakun)

کوشاکون (Kushakun) بد فالی

(Bad fali)

بد ظنی (ف - مټ)

BAD-ZANI بد زانی

مټهيا سنده (Mith,thya Sandeh)

بوري دھارنا (Buri dhārana)

بد گومانی (Bad-gumani)

(بدگمانی)

بد عهدی (ف - مټ)

BAD-AHDI بد اهدی

پرټگيا ښځ (Pratiggya bhang)

وچن ښځ (Vachan bhang)

وښواس ځوات (Vish,shwas)

وښواس ځوات (Vish,shwas)

وعدا ځواني (Vāda khilāfi)

(Nis, swád نس سوان) बद ज्ञादका
(Bad-záiqua بدذائقه)

2. अस्वस्थ (As, swasth اس سوسته)
बेकैफ (Be-kaif बेकैफ)

बदमस्त (फ - व)

BAD-MAST बद मस्त

मदोन्मत्त (Madonmatt मदोनमत)

उन्मत्त (Unmatt अनमत) दुर्मद
(Durmad (दुर्मद) नशे में चूर (Nashe

men ohúr नशे में चूर)

बदमाश (अफ - व)

BAD-MA, ÁSH बद मआश

1. दुर्वृत्त (Durvritt दुरवृत्त) बुरी
कमाई खाने वाला (Buri kamái
kháne vála बुरी कमाई खाने वाला)

2. दुश्चरित्र (Dush charittr दुश्चरित्र)
बदचलन (Bad chalan बदचलन)

3. लंपट (Lampat लम्पट) शुहदा
(Shuhda शुहदा)

बदमाश (अफ - व)

BAD-MUÁMALA बद मुआमला

1. दुर्व्यवहारक (Dur vyavháarak दुर
व्यवहारक) मामले का खराब (Muámale
ka hkaráb मामले का खराब)

2. विश्वासघातक (Vish,shwás ghátak
(विश्वासघातक) बददियानत (Bad-
diyánat बददियानत)

BADAN बदन (अ - म)

1. देह (Deh देह) शरीर (Sherír

2. दुर्वादी (Durvádi दुरवादी) गलिहर
(Galihar गलिहर) बद ज्ञान (Bad-
zabán बदज्ञान)

BADLA बदला (अ - म)

1. प्रतिशोध (Prati shodh प्रतिशोध)

(Prati kár प्रति कार) (शुद्ध
(Evaz इवज) इवज (प्रति कार)

2. प्रत्युपकार (Pratyupkár प्रत्युपकार)
नेकी का बदला (Neki ka badla
नेकी का बदला)

3. प्रत्यपकार (Pratyap kár प्रत्यपकार)
बुराई का बदला (Burái ka
badla बुराई का बदला)

बदमाज (अ - म)

BAD-MIZÁJ बद मिजाज

दुःस्वभाव (Dus, swabháo दुःस्वभाव)
क्रुद्धात्मा (Krud,dhátma क्रुद्धात्मा)
गुस्सैल (Ghussail गुस्सैल) चिड़ चिड़ा
(Chir chir चिड़ चिड़ा)

बदमजगी (अ - म)

BAD-MAZAGI बद मजगी

1. रोग (Rog रोग) बीमारी (Bímári
(बीमारी)

2. वैमनस्य (Vaimanas,sya वैमनस्य)
रंजिश (Ranjish रंजिश)

3. नीरसता (Nírasata नीरसता) फीकापन
(Phíká pan फीकापन)

BAD-MAZA बद मजा (अ - म)

1. नीरस (Níras नीरस) निःस्वाद

2. लोभी (Lobhi) (لوہی) नदीदा
(Nadīda) (ندیده)

بدھضمی (عف - مٹ)

BAD-HAZMI बद हजमी

अजीर्ण (Ajirn) (अजिरन) अपच (Apach)
(Házime ki) (हाजिमे की खराबी) (kharábi)
(هاضیمة کی خرابی)

بدھئیات (عف - ص)

BAD-HAI,AT बद हैअत

कुरूप (Kurúp) (कुरूप) बद शक्ल
(Bad-shakl) (بدشکل)

BADI बदी (फ - मٹ) بدی

1. अनिष्ट (Anisht) (अनिष्ट) खराबी
(Kharábi) (खराबी)

2. अमंगल (Amangal) (अमंगल) नुहूसत
(Nubúsat) (نحوست)

3. पिशुनता (Pishunata) (पिशुनता)
(Chughli) (چغلی)

4. निंदा (Ninda) (निंदा) हजो (Hajo) (هجو)

BADIA, बदीअ (ع - ص) بدیع

1. अद्भुत (Ad,bhut) (ادبھوت) विचित्र
(Vichitr) (विचित्र) अजीबो गरीब
(Ajīb o gharīb) (عجیب و غریب)

2. नूतन (Nútan) (نئون) नवीन (Navín)
(Naya) (نیا)

3. अनुपम (Anupam) (انوپم) बे मिल्ल
(Bemial) (بے میل)

BADÍH बदीह (ع - ص) بدیه

1. स्पष्ट (Ispash,t) (اسپاشت) प्रत्यक्ष
(Pratyakohh) (پرتیکھ) साफ
(Sáf) (صاف)

काय (Kái) (काय) वपु (Vapu) (वपु)
(Jiam) (जिस्म) (کے)

2. भग (Bhag) (भग) योनि (Yoni)
(Farj) (फर्ज) (یونی)

BAD-NÁM बद नाम (ف - ص) بدنام

निंदित (Nindit) (نندت) दुष्कीर्त
(Dushkírt) (دش کیرت) कुख्यात
(Kukh,khyát) (ککھ، کھیات) रुस्वा
(Rus,va) (روسوا)

بدنظمی (عف - مٹ)

BAD-NAZMI बद नज़मी

दुर्व्यवस्था (Dur,vyavastha) (दुरव्यवस्था)
(Dush,prabandh) (दुष्प्रबंध) दुष्प्रबंध
(Kup-prabandh) (कप, प्रबन्ध) कुप्रबंध
(Bad-intizámi) (बद इन्तिज़ामी)
(انتظامی)

BAD-NAFS बद नफ़स (ع - ص) بدنفس

1. दुष्टात्मा (Dushtátmá) (दुष्टात्मा)
(Khabís) (खबीस) खबीस

2. व्यभिचारी (Vyabhi chári) (व्यभिचारी)
(Záni) (ज़ानी) ज़ानी

BAD-NUMA बद नुमा (व - स) बदनाम

1. कुदृश्य (Kudrish,shya) (कुदृश्य)
(Bhadda) (भेदा) भेदा

2. कुरूप (Kurúp) (कुरूप) बद सूरत
(Bad-súrat) (बदसूरत)

बदनित (ع - ص) بدنیت

BAD-NÍYAT बद नीयत

1. नीचाशय (Nícháshai) (نیچاشے)
(Bad-tínat) (बदतीनत) بدطینت

(Alind) गुलाम गर्दिश (Ghulám-gardish) (علام گردش) ओसारा (Osára) (اوسارا)

BIRAZ बिराज (ع - مذ) बिराज (Vishta) (ویشٹھا) मल (Mal) (गू) (गु) (गु) (गु)

BAR, RAQ बराक (ع - ص) براق (ع - ص)

1. शुभ्र (Shubb, bhr) (شبه) उज्ज्वल (Ujjwal) (اج، جول) सफेद (Safed) (سفید)

2. दीप्तिमान (Diptimán) (दीप्तिमान) चमकदार (Chamak dár) (چمک دار)

برانگیخته (ف - ص)

BARANGEKHTA बरंगेखता

1. उचोजित (Ut, tejit) (اتے جت) प्रेरित (Prerit) (پریریت)

2. क्रद (Krud, dh) (क्रद) कुपित (Kupit) (کپیت)

BARAHIN बराहीन (ع - مذ) बराहीन (ع - مذ) बरहान की جمع दिकهو 'बरहान'

BARA, AT बराअत (ع - مٹ) बराअत (ع - مٹ) बचाव (Bachao) (بچاو) सफाई (Safai) (صفائی)

BARÁE बराए (ف - حرف) बराए (ف - حرف) निमित्त (Nimit, t) (نیمت) लिए (Lie) (لیے)

BAR, BAD बर बाद (ف - ص) बर बाद (ف - ص) उजाड़ (Ujar) (اجار) ध्वस्त (Dhwast) (دھوस्त) वीरान (Vīran) (ویران)

RARBAT बर बत (ف - مذ) बर बत (ف - مذ) एक बाजा (Ek baja) (ایک باجه)

2. आशु (Ashu) (أشو) तुरंत (Turant) (فوراً) फौरन (Fauran) (فوریاً)

بدیه گو (عف - ص)

BADIH-GO बदीह गो

1. उपस्थित वक्ता (Upasthit vakta) (उपस्थित वक्ता) बरजस्तागो (Barjas-tago) (برجسته گو)

2. आशु कवि (Ashu-kavi) (أشوکوی) उपस्थित कवि (Upasthit-kavi) (उपस्थित कवि) शीघ्र कवि (Shighr-kavi) (شیگر کوی) बरजस्तागो शाइर (Barjastago sháir) (برجسته گو شاعر)

BAZL बजल (ع - مذ) بذل (ع - مذ)

दान (Dan) (दान) दातव्य (Dátav, vya) (दातव्य) बख्शिश (Bakhshish) (بخشش)

BAZLA बजला (ع - مذ) بذله (ع - مذ)

मनोरंजन (Manoranjan) (ملورنجن) ज़िराफत (Ziráfat) (ظرافت)

بذله سنج (عف - ص)

BAZLA-SANJ बजला संज (ملورنجنک) मनोरंजक (Manoranjak) (چٹکلے باز) चुटकुले बाज (Chut kulo báz)

BARAMAD बरामद (ف - मٹ) बरामद (ف - मٹ) निर्यात (Niryat) (نیریات) निष्काम्य (Nishkrámya) (نیشکرمیہ) एक्सपोर्ट (Export) (ایکسپورت)

BARÁMADA बरामदा (फ - مذ) बरामदा (फ - مذ) मत्तालंब (Mottálamb) (مٹتالیم) अंतरा (Antara) (انتر) वेदी (Antara vedi) (वेदी)

برخلاف (عف - ص)

BAR-KHILÁF بر خلیلاف

پرتیوت (Pratyut) (پرتیوت) (Pratyut)

(Viparít) (ویپاریت) (Viparít)

برخوردار (ف - مذ)

BAR-KHURDÁR بر خوردار

1. بےٹا (Beta) (بیٹا) (Puttr)

(پیتتر)

2. بےٹی (Betí) (بیٹی) (Puttri)

(پتتری)

برداشت (ف - مٹ)

BAR,DÁSHT بر داشت

سہیشنوتا (Sahish,nuta) (سہیشنوتا)

سہن شیلتا (Sahan shilata) (سہن شیلتا)

سبر (Sab,r) (سبر)

برداشتہ خاطر (عف - ص)

BARDÁSHTA-KHÁTIR

بر داشتہ خاطر

کھن نا (Khin, n-mana) (کھن نا)

وداس (Udás) (اداس) (Uchát)

جس کا دل کسی کام میں نہ لگے

(Jis ká dil kisi kám men na lage)

جس کا دل کسی کام میں نہ لگے

BARDA بر دہ (ع - مذ)

داس (Dás) (داس) (Chákar)

غلام (Ghulam) (غلام)

بر دہ فروش (عف - مذ)

BAR,DA-FAROSH بر دہ فروش

لاؤنڈی غلام بےچنے والا (Laundi)

ghulam bechne vala (لاؤنڈی غلام بےچنے والا)

(والا)

BARPA بر پا (ف - ص)

اوپس تھت (Upas,thit) (اوپس تھت)

(Qáim) (قائم)

BARTAR بر تر (ف - ص)

اٹم (Uttam) (اٹم) (Shresh,

th) (شروش تھ) (Barh kar)

(برہکار)

BURJ برج (ع - مذ)

1. راشی (Ráshi) (راشی)

2. گمبج (Gumbaj) (گمبج) (And)

BARJASTA بر جستہ (ف - ص)

تورنٹ (Turant) (تورنٹ) (Faunran)

(فوراً)

بر جستہ گو (ف - مذ)

BARJASTA-GO بر جستہ گو

1. پرتیوتپنن ماتی (Pratyutpann mati)

(پرتیوتپنن ماتی) (Házir javáb)

(حاضر جواب)

2. آشوکوی (Áshu kavi) (آشوکوی)

اوپستھت کوی (Upesthit kavi)

(اوپستھت کوی) (Badíh go)

(بدیہ گو)

BAR, HAQ بر حق (عف - ص)

یثا رث (Yatháarth) (یثا رث) (Sattya)

(تھیک) (Thík) (تھیک)

بر خاست (ف - ص)

BAR-KHÁST بر خاست

1. سامات (Samápt) (سامات) (Khatm)

(ختم)

2. پدچوت (Padaach,chyut) (پدچوت)

(موقوف) (Mauqúf) (موقوف) (چیت)

(Virud, dh वरुद) बर खिलाफ
(Barkhiláf बरख़िलाफ़)

BAR,F बर्फ़ (फ - ड ठ)
प्रालेय (Práleya प्रालये) हिम (Him हिम)
तुषार (Tushár तुषार) (हम)

BARFÁB बरफ़ाब (फ - ड)
बरफ़ का पानी (Barf, ká pání बरफ़ का पानी)
ठंडा पानी (Thanda pání ठंडा पानी)
(तेहड़ा पानी)

BAR,Q बरक़ (ए - म थ)
विद्युत् (Vid, dyut विद्युत्) सौदामनी
(Saudámaní सौदामनी) तड़ित (Tarit तड़ित)
चपला (Chapala चपला) बिजली
(Bijli बिजली)

BURQA बुरका (ए - ड)
प्रच्छादन (Prach, chhādan प्रच्छादन)
आवरण वस्त्र (Ávaran vastr आवरण वस्त्र)
(वस्त्र)

BARKAT बरक़त (ए - म थ)
विभूति (Vibhúti विभूति) वृद्धि
(Vridhhi वृद्धि) बड़ोतरी (Barhotari बड़ोतरी)
(बड़ोतरी)

BARG बरग़ (फ - ड)
पत्र (Pattr पत्र) पर्ण (Parn पर्ण)
दल (Dal दल) पत्ता (Patta पत्ता)

बरग़ज़िदे (फ - ड)

BAR-GUZÍDA बर गुज़ीदा
सदात्मा (Sadátma सदात्मा) महात्मा
(Mahátma महात्मा) शुद्धात्मा (Shudh, dhátma शुद्धात्मा)
ख़ुदा रसोदा (Khúda rasída ख़ुदा रसोदा)
(ख़ुदा रसोदा)

BAR ZABÁN बर ज़बान (फ - ड)
कठस्थ (Kanthasth कठस्थ)
मुखाम्र (Mukhág, gr मुखाम्र)
याद (Zabání yád याद)
(ज़बानी याद)

BAR, ZAN बरज़न (फ - ड)
गली (Gali गली) कूचा (Kúcha कूचा)
वीथी (Vithi वीथी) (कोच्चे)
बरश (फ - म थ)

BUR (R) ISH बु (र) रिश
1. काट (Kát काट) धार (Dhár धार)
2. तीक्ष्णता (Thikch, nata तीक्ष्णता)
(निक) तिग्मता (Tigmata तिग्मता)
(चक़्ता)

BIRISHTA बिरिश्ता (फ - ड)
भृष्ट (Bhrisht भृष्ट) भुना हुआ
(Bhuna huá भुना हुआ)
बरशकाल (फ - ड)

BARSH, KÁL बरश काल
वर्षा ऋतु (Vershá ritu वर्षा ऋतु)
पावट् (Pávut पावट्) बरसात (Barsát बरसात)
(बरसात)

BARAS बरस (ए - ड)
श्येतकुष्ठ (Shet kush, th श्येतकुष्ठ)
सफ़ेद कोढ़ (Safed koṛh सफ़ेद कोढ़)
बरطرف (ए - ड)

BAR-TARAF बर तरफ़
पदच्युत (Padach, chyut पदच्युत)
बर खास्त (Barkhást बरखास्त)
बरैक्स (ए - ड)

BAR-AK, S बर अक़्म
प्रत्युत (Pratyut प्रत्युत) विरुद्ध

BIRANJ بیرنج (ف - مذ)

1. پیتل (Pittal پیتل) پیتل (Pital پیتل)

2. پیتل، تانبا اور جستہ میلی ہڈی (Pital tãba aur jasta mili huf dhātu پیتل تانبا اور جستہ میلی ہڈی)

(Phul فول) (Kãnsa کانسا) (Kãnsa کانسا)

3. تاندول (Tandul تاندول) چاول (Ohával چاول)

BURÚT بروٹ (ف - مذ)

مُونچھ (Munchh مونچھ)

برودت (ع - مٹ)

BURÚ,DAT بوردت

شیتلاتا (Shítalata شیتلاتا)

(Shítata شیتلاتا) شیت (Shít شیت)

(Thandak ٹھنڈک) ٹھنڈک (Thandak ٹھنڈک)

بروقت (ع - ص)

BAR-VAQ,T بر وقت

دیکھو 'برمحل'

برومند (ف - مذ)

BAROMAND برومند

فول خانیہ والا (Phal kháne vála فول خانیہ والا)

لامہ اٹھانے والا (Lábh utháne vála لامہ اٹھانے والا)

BURÚN بروں (ف - ص)

دیکھو 'بروں'

BAR(R)A برا (برآ) (ف - مذ)

1. بکری کا بچہ (Bakri ka bachcha بکری کا بچہ)

ابرگشتہ (ف - ص)

BAR,GASH,TA بر گشتا

ویمکھ (Vimukh ویمکھ) ویپریت

(Viparít ویپریت)

برگشتہ بخت (ف - ص)

BAR-GASHTA-BAKHT برگشتا بخت

دورباگیا شالی (Durbhágya sháli دورباگیا شالی)

(Bad-qismat بد قسمت) (Abhága ابھاگا)

(Abhága ابھاگا) (Bad-qismat بد قسمت)

برگشتہ طالع (ع - ص)

BAR-GASHTA-TÁLE برگشتا تالے

دیکھو 'برگشتہ بخت'

بر محل (ع - ص)

BAR-MAHAL بر محل

1. ٹیکہ (Thík samai-par ٹیکہ)

سے پر

2. (Samai ke انوکول) (Samai ke انوکول)

سے کے انوکول

3. (Uchit اچت) (Uchit اچت)

(Munásib مناسب)

برملا (ع - ص)

برملا (Pratyakchh برملا)

خولے (Khule khazáne خولے)

مُہر (Munh par مُہر)

سامنے (Sámne سامنے)

برمہ (ف - مذ)

برمہ (Bhedisár برمہ)

لکڑی (Lakrī لکڑی)

men sárákh karne ka yantr لکڑی

برما (Barmá برما)

(Barmá برما)

بری الذمه (ع - ص)

BARI-UZ,ZIM,MA بری उब् जिम्मा

भार मुक्त (Bhārmukt भारमुक्त)

जिस पर से जिम्मेदारी हट जाय (Jis par

se zimmedāri hat jāi جس پر سے

ذمه‌داری هت جائے)

BIRYÁN बिर्यां (ف - ص)

भृष्ट (Bhrisht भ्रष्ट)

भुना हुआ (Bhuna hua بهنا هوا)

BARIYAT बरीयत (ع - مٹ)

1. मुक्ति (Mukti मुक्ति)

छुटकारा (Chhut kara छुटकारा)

(Khalāsi خلاصی)

2. क्षमा (Chhama क्षमा)

माफी (Mafi معافی)

BUZ बुज (ف - مٹ)

1. अज (Aj अज)

बकरा (Bakra बकरा)

2. अजा (Aja अजा)

बकरी (Bakri بکری)

BAZ,ZÁZ बज्जाज (ع - مذ)

वस्त्र बणिक (Vastr banik وستر بلك)

बजाज (Bajāj بجاج)

BU,ZUR,G बुजुर्ग (ف - ص)

1. प्रतिष्ठत (Pratish,thit प्रतिष्ठत)

सम्मानित (Summānit सम्मानित)

2. वृद्ध (Vrid,dh वृद्ध)

(būṛha بوڑھا)

3. पूर्वज (Pur,vaj पूर्वज)

(Pūrkhe پورکھے)

BAZ,M बज्म (ف - مٹ)

1. परिषद् (Prishad परिषد)

2. भेड़ का बच्चा (Bheṛ ka bachcha بھیر کا بچہ)

3. मेष राशि (Mesh rashī میس راشی)

बुर्ज हमल (Burj Hamal برج حمل)

BUR,HÁN बुरहान (ع - مٹ)

युक्ति (Yukti یکتی)

ऊहा (Ooha ऊहा)

दलील (Tark ترک)

(Dalīl دلیل)

BAR-HAM बरहम (ف - ص)

1. अस्त व्यस्त (Ast vyast अस्त व्यस्त)

तितर बितर (Titar bitar तितर बितर)

(Nar bitar نذر بتر)

2. क्रुद्ध (Krudh,dh क्रुद्ध)

कुपित (Kupit कुपित)

नाराज (Náráz ناراض)

برهمن (ف - مذ)

BAR,HAMAN (BIRAH,MAN)

बर्हमन (बि र ह् मन)

ब्राह्मण (Bráhmaṇ ब्राहمن)

برهنه (ف - ص)

BA,RAH,NA (BAR,HANA) बरहना

(बरहना)

1. नग्न (Nagn नग्न)

दिगंबर (Digam digambar दिगंबर)

नंगा (Nanga ننگا)

2. अना वृत (Anávrīt अनावृत)

अना वृत्तादित (Anach.ohhádīt अनावृत्तादित)

खुला हुआ (Khula-hua खुला ہوا)

(Khalā hua کھلا ہوا)

BARī बरी (ع - ص)

मुक्त (Mukt मुक्त)

रहा (Raha رها)

BUS, TAN बुस्तान (ف - مذ) استان
उद्यान (Ud, dyán) वाटिका
(Vatiká) बाग (Bāgh) वाता

BISTAR बिस्तर (ف - مذ)
शय्या (Shalya) बिछौना (Bichhau-
ná) (बिछौना) दरी, तकिया आदि (Dari,
takiya, ádi) (दरी नکیہ آدی)

BASTA बस्ता (ف - ص)
1. बद्ध (Baddh) बंधा हुआ (Ban-
dha hua) (बद्धा हुआ)
2. श्यानित (Shyánit) शयानत
हुआ (jama hua) (जमा हुआ)
3. स्थून (Syún) थैला (Thaila
تهیلا)

BASAR बसर (ف - مث)
निर्वाह (Nirvāh) गुज़र (Guzar
گزر)

BAST बस्त (ع - مذ)
विस्तार (Vistār) फैलाव (Phailáo
پھیلاؤ)

BIS, MIL बिस्मिल (ع - ص)
आहत (Áhat) चत (Chhat
چھٹ) घायल (Gbáyal)

BASIT बसीत (ع - ص)
1. वितृत (Vistrit) फैला हुआ
(Phaila hua) (بھیلا ہوا)
2. निष्केवल (Nishkeval) (نہیں کیوں)
खालिस (Khális) (خالص)

بشارت (ع - مث)
USHÁRAT बुशारत

(Majlis) मजलिस (Sabhá) (سبھا)
مجلس

2. गोष्ठी (Gosh, thī) (گوش تھی)
मंडली (Mandali) (मंडली)
(Subbat) (صحبت)

BAS बस (ف - ص)

1. पर्याप्त (Paryápt) काफी
(Káfi) (کافی)
2. समाप्त (Samápt) खत्म
(Khatm) (ختم)
3. इति (Iti) फकत (Faqt) (فقط)
(إتی)

BASA-AUQAT बसा औकात
बहुधा (Bahudhá) प्रायः
(prayah) (अक्सर) (Aksar)

BISÁT बिसात (ع - مث)
1. बिछौना (Bichhauna) (बिछौना)
बिस्तर (Bistar) (बिस्तर)
2. सामर्थ्य (Samarthyā) (سامرتهیہ)
शक्ति (Shakti) (شکتي)
3. शतरंज खेलने का तह्ता (Shatranj
khelne ka takhta) (شطرنج کھیلنے کا تختہ)

BASALAT बसालत (ع - مث)
शूरता (Shúrata) बहादुरी (Bahá-
duri) (بہادری)

बसान (ف - حرف تشبیہ)

BASÁN बसान
समान (Samán) तुल्य (Til, Iya
مانند) (مانند)

1. दृष्टि (Drishti) नज़र (दर्शनी)
(Nazar) (نظر)
2. आंख (Ánkh) चक्षु (Chak,
ohhu) (چک)

BASAL बसल (ब - मं)
पलांडु (Palándu) पियाज़ (Piyáz)
(पिआ)

बुआत (ब - मं)

BIZÁAT बिआत

1. संपत्ति (Sampatti) पूंजी (सं पत्ति)
(Púñji) (पुंजी)
2. योग्यता (Yogyata) (योग्यता)
क़ाबिलीयत (Qábilíyat) (क़ाबिलीयत)

BAT बत (ब - मं)
हंस (Hans) बतख (Batak_h)
(हंस)

BAT,TÁL बतल (ब - मं)

1. मिथ्या वादी (Mith,thya vádi)
(Jhúthu) (मिथ्यावादी)
जुथु
2. निकम्मा (Nikam,ma) लंपट
(Lampat) (लंपट)

BUT,LÁN बुतलान (ब - मं)
खंडन (Kbandan) भुटलाना
(Jhuthlána) (जुथलाना)

BAT,N बटन (ब - मं)

1. उदर (Udar) जठर (Jathar)
(पेट) (Pet) (पेट)
2. योनि (Yoni) भग (Bhag)
(भग)

1. शुभसमाचार (Shubh samáchár) शुभ
सूचना (Shubh)
súchana) (शुभ सूचना)
(Khush-khabari) (खुश खबरी)

2. दैव वाणी (Daiv vání) (दीववाणी)
आकाश वाणी (Ákásh vání) (आकाश
वाणी) इल्हाम (Il,hám) (इल्हाम)

बशाश (ब - मं)

BASH,SHÁSH बशाश

- हर्षित (Harshit) (हर्षित)
(Ánandit) (आनंदित) प्रसन्न (Prasan,n)
(Khush) (खुश) (प्रसन्न)

BASHAR बशर (ब - मं)
मानव (Mánav) (मानव) मनुष्य (Manush,
shya) (मनुष्य) आदमी (Ádamí)
(आदमी)

बशरत (ब - मं)

BASHARÍ,YAT बशरीयत

- मानवता (Manavata) (मानवता) मनुष्यता
(Manush,shyanta) (मनुष्यता) आदमी
(Ádamí pan) (आदमी पन)

BASHÍR बशीर (ब - मं)

- शुभ सूचक (Shubh súchak) (शुभ सूचक)
(Shubh samáchár sunáne vála) (शुभ समाचार सुनाने वाला)
(समाचार सुनाने वाला)

BASÁRAT बसारत (ब - मं)

- दृष्टि (Drishti) दीठ (Díth)
(Nazar) (दर्शनी) (नज़र)

BASAR बसर (ब - मं)

BUGHCHA بُغْچَا (ف - مذ) بُغْچَہ
پوٹلی (Potali) گٹری (پوٹلی)
(Gathri گٹھری)

BUGHZ بُغْجَز (ع - مذ) بُغْجَز
دِش (Dwesh) شترُتَا
(Shat, truta) بَیر (Bair) (شتر تروٹا)

BAGHAL بَگَال (ف - مٹ) بَگَال

1. پارِشَا (Parshwa) پھَلُ
(Pahlú) (پاراشو)

2. کَکْ (Kakchh) کَکْ (Kákh)
(کاکھ)

3. کُود (Krod) گُود (God) (کروڈ)

BAQHAIR بَہَیر (ع - ص) بَہَیر
بِنا (Bina) وِہِن (Vihín)
(بلا) بِلَا (Bila) (وہین)

BAQÁ بَکَا (ع - مٹ) بَکَا

1. اَسْتِیْتِو (Astit, twa) (اس 'تت' تو)
ہَسْتِی (Hastí) (ہستی)

2. دِہِیْتَا (Drihta) دِہِیْتَا
(Isthirata) پَایَدَاہِی (Páidári)
(پائداہی)

3. اَنَشْوَہِی (Anash, shwarata)
نِیْتِی (Nittyata) (انہشورِتا)
دَواہِی (Davám) (نکیتا)

BAQ.QÁL بَکْ کَال (ع - مذ) بَکْ کَال
وَنِک (Vanik) بَنِیَا (Baniya)
آٹَا دَال بَہِی (Átá dál)
بَہِی (bechne válá) (آٹا دال بیکھنے والا)

BAQAR بَکَر (ع - مذ) بَکَر
گُو (Go) دِہِنُ (Dhenu) (گھو)
گَاہِی (Gáe) (گاہی)

BATI بَٹِی (ع - ص) بَٹِی
مَند (Mand) دِہِی (Dhima)
(دھیمہ)

BIT, TÍKH بَٹِ تِیْخ (ع - مذ) بَٹِ تِیْخ

1. خَہِی (Kharbúza) (خربوزہ)

2. تَہِی (Tarbúz) (تربوز)

BE, SAT بَہِی (ع - مٹ) بَہِی
اَوْتَرَن (Autaran) (اوتارن)
اَوْتَار لَہِی (Autár lena) (اوتار لہی)

BÁD بَاد (ع - اسم ظرف) بَاد
پَشَاہِی (Pashohát) (پشچات)
اَوْتَارَن (Anantar) (اوتارن)
پِہِی (Píohhe) (پہی)

BOD بَود (ع - مذ) بَود
اَوْتَارَن (Antar) (اوتارن)
فَاسِلَا (Fásilá) (فاصلہ)

BÁZ بَاز (ع - ص) بَاز

1. کَٹِی (Katipai) (کٹی)
کُہِی (Kuchh) (کچھ)
تَہِی (Thore) (تہی)

2. وِہِی (Vibhinn) (ویہن)
وِشِہِی (Vishesh) (ویشہ)

BA, ID بَہِی (ع - ص) بَہِی
دُور (Dúr) (دور)

BAQHÁVAT بَہِی (ع - مٹ) بَہِی
وِدِہِی (Vid, droh) (ویدروہ)
رَاج (Ráj) (راج)
شَہِی (Shorish) (شوریش)

BAL,KE بلکہ (ع - ف - حرف) بلیکی
 वरंच (Varanch) अपितु (Aritu)
 वरन् (Varan) (ابی تو)

BALAND بلند (ف - ص) بلند
 उच्च (Uch, ch) उत्तुंग (Ut, tung)
 (اونچا) ऊँचा (Uñcha) (اتنگ)
 بلند اقبال (ع - ف - ص)

BALAND-IQBÁL بلند इकबाल
 प्रतापी (Pratápi) तेजस्वी
 (Tejas, swí) इकबालमंद
 (Iqbál mand) (اقبال مند)

بلند حوصلہ (ع - ف - ص)

BALAND-HAUSALA بلند हौसला
 उच्चोत्साह (Uch, choisáh) (چوت)
 बड़े हौसले वाला (Bare hausale
 vála) (بڑے حوصلے والا)

بلند نظر (ع - ف - ص)

BALAN,D-NAZAR بلند نज़ار
 उच्चदर्शी (Uch, ch, daashi) (اچھ^۱درشی)
 उदार चित्त (Udár chit, t) (ادارچت)
 आली ज़रफ (Ali zarf) (عالی ظرف)

BIL, LÚR بلور (ع - مذ) बिल्लूर
 रफटिक मणि (Isphatik mani) اس
 सूर्य-कांत मणि (Súrya
 kánt mani) (سوریه کانت منی)

BULÚGH بلوغ (ع - مذ) बुलूग
 युवावस्था (Yuvá, vastha) (یواوستھا)
 جوانی (Javání) (جوانی)

BAQI, YA بقیہ (ع - ص) बक़ीया
 अवशेष (Aoshesh) बचा खुचा
 (Bachá khuchá) (بچا کھچا)

BAKÁRAT بکارت (ع - مٹ) बकारत
 अक्षत योनिता (Ak, chhat yonita)
 कुआरापन (Kunará pah)
 (کلوآراپن)

BAK, TAR بکتر (ف - مذ) बक़तर
 कवच (Ka, vach) अंग तारण
 (Angat, tarán) (انگت تران)

BALÁ بلا (ع - مٹ) बला
 1. विपत्ति (Vipat, ti) आपत्ति
 (Ápat, ti) मुसीबत
 (Musibat) (مصیبت)
 2. भूत प्रेत (Bhut-pret) (بھوت پریٹ)
 प्रेत बाधा (Pret badha) (پریٹ بادھا)
 आसेब (Áseb) (آسیب)

BALÁDAT بلاد ت (ع - مٹ) बलादत
 1. मृदता (Múrhata) (موزھتا)
 मूर्खता (Murkhata) (مورکھتا)
 2. मंदप्रतिभा (Mandap, pratibha)
 कुंद जहनी (Kund zahni) (کوند ذھنی)

BALÁDUR بلاددر (ع - مذ) बलादूर
 भिलावां (Bhiláván) (بھیلواں)

BAL, DA بلده (ع - مذ) बलदा
 नगर (Nagar) (نگر) शहर (Shahr) (شہر)

BAL, GHAM بلغم (ع - مذ) बलगम
 श्लेष्मा (Shleshma) (شلیش ما) कफ (Kaf) (کف)

بندرگاه (ف - مذ)

BANDAR-GÁH بندر گاہ

समुद्र तट (Samudr tat سمدرت)

साहिल (Sáhil ساحل)

BAN, DISH बन्दिश (फ - म्)

1. निरोध (Nirodh نرودھ) अवरोध (Aurodh اورودھ) रोक (Rok روک)

2. निषेध (Nishedh نشےدھ) मनाही (Manáhi مناهي)

3. बंधन (Bandhan بندھन) गांठ (Ghánth گانٹ)

بندوبست (ف - مذ)

BANDOBAST बन्दोबस्त

प्रबंध (Prabandh پربندھ) व्यवस्था (Vyavastha ويوस्था) विधान (Vidhán انتظام) इतिज्ञान (Intizám ودهان)

BANDUQ बन्दूक (फ - म्)

शतघ्नी (Shataghni شتگھنی) तुपक (Tupak تپک)

BAN, DA बन्दा (फ - مذ)

1. दास (Dás داس) सेवक (Sevak غلام) गुलाम (Ghulám غلام)

2. उपासक (Upásak اپاسک) आराधक (Árádhak آرادهک) भक्त (Bhakt بهکت)

3. अधीन (Adhín ادھین) परतंत्र (Partantr پرتنتر) बसमें (Bas men بس میں)

BANDI बन्दी (फ - مذ)

बंदी (Bandi بندی) कैदी (Qaidi قیدی)

BAL, VÁ बलवा (ع - مذ)

1. शान्ति भंग (Shánti bhang شانتی) लड़ाई (Larái لڑائی) फसाद (Fusád فساد)

2. विद्रोह (Vid, droh ود'دروہ) गदर (Ghadar غدر) अगावत (Baghávāt بغاوت)

BALÍYÁT बलीयात (ع - म्)

दैवी आपत्तियां (Daivi ápat, tiyān دیوی آپتیاں) भूत प्रेत (Bhút pret بلائیں) बलाएँ (Baláen بهوت پریت)

BINÁ बिना (ع - म्)

1. आधार (Ádhár آدهار) मूल (Múl नीव) (Niv نیو) 2. कारण (Káran کارن) हेतु (Hetu سبب) (Sabab سبب) (Sábab سبب) (Sábab سبب)

بنات العرش (ع - م)

BANÁTUN, NÁSH बना तुन नाश

सप्तर्षि मंडल (Saptarshi mandal سپترشی-مئل)

उत्तर दिशा के सात तारे जो ध्रुव के चारों ओर घूमते दिखाई पड़ते हैं (Uttar disha ke sāt tāre jo dhurv ke chārōn or ghūmte dikhāī pāṛte hēn اتر دشا کے سات تارے جو دھرو کے چاروں اور گھومتے دکھائی پڑتے ہیں)

بناگوش (ف - م)

BUNÁ GOSH बुनागोश

कानकी लौ (Kán ki lau کان کی لو)

BAN, DAR बन्दर (फ - مذ)

समुद्र तट (Samudr tat سمدرت) साहिल (Sábil ساحل)

BORIYÁ बोरिया (फ - मं) योरिया

कट (Kat) चटई (Chatái) (चट्टाई)

BÚZ,NA बूझना (फ - मं) बूझना

कपि (Kapi) मर्कट (Markat)

केश (Kish) शाखामृग (Shákhámrig)

वलीमुख (Valímukh) वानर (Vánar)

बंदर (Bandar) बंदर (Bándar)

BOSTÁN बोस्तान (फ - मं) बोस्तान

उपवन (Upvan) आराम (Áram)

उद्यान (Ud,dyán) वाटिका (Vátika)

बाग (Bágh) बाग (Bágh)

बोस व कनार (फ - मं)

BOS-O-KANÁR बोसोकनार

आलिंगन और मुख चुंबन (Álingan aur mukh chumban)

चूमाचाटी (Chúma chátí) (चूमाचाटी)

BOSA बोसा (फ - मं) बोसा

चुंबन (Chumban) चूमा (Chúma)

बोसिदगी (फ - मं) बोसिदगी

BOSÍDAGÍ बोसिदगी (फ - मं) बोसिदगी

जीर्णता (Jírnata) पुराना पन (Purána pan)

बोसिदे (फ - मं) बोसिदे

BOSÍDA बोसिदा (फ - मं) बोसिदा

जीर्ण (Jír,n) पुराना (Purána)

सड़ा गला (Sara gala) (सड़ा गला)

बोक्लमून (फ - मं) बोक्लमून

BU,QALA,MÚN बूकलमू

1. चित्रविचित्र (Chitr vichitr) (चित्रविचित्र)

रंगविरंगी (Rangbirangí) (रंगविरंगी)

(रंग बिरंगी)

बन्दी खाने (फ - मं) बन्दी खाने

BANDI-KHÁNA बन्दी खाना

कारागार (Karágár) कैद खाना

(Qaid khána) (कैद खाने)

BUN,YÁD बुन्याद (फ - मं) बुन्याद

1. आधार (Ádhár) मूल (Múl)

अस्ल (Asl) (मूल)

2. नीव (nív) जड़ (Jar)

BÚ बू (फ - मं) बू

1. गंध (Gandh) महक (Mahak)

(महक)

2. भनक (Bhanak) भेद (Bhed)

(भेद)

3. चिह्न (Chin'nh) निशान (Nishán)

(निशान)

BAVÁSÍR बवासीर (फ - मं) बवासीर

अर्श (Arsh) (बवासीर रोग)

(Bavásír rog) (बवासीर रोग)

बोअलहूस (फ - मं) बोअलहूस

BUL,HAVAS बुलहवस

लालची (Lálachí) लोभी (Lobhí)

(लोभी)

(असंलपका अला 'बलहूस' सकिह)

BÚTÍMÁR बूतीमार (फ - मं) बूतीमार

बक (Vak) बगला (Bagla)

बुदोबाश (फ - मं) बुदोबाश

BÚD-O-BÁSH बूदोबाश

रहन सहन (Rahan sahan) (रहन सहन)

रहाइश (Raháish) (रहान्स)

BAHÁNA बहाना (ف - مذ) بهانه
 मिस (Mis मस) व्याज (Vyáj) (و یاج)
 हीला (Hila حيله)

BUH,TÁN बुहतान (ع - مذ) بهتان
 आरोप (Árop آروپ) लांछन (Láncghan
 (लान) तुहमत (Tuhmat تهمت)

BEH,TAR बेहतर (ف - ص) بهتر
 उत्तम (Ut,tam ات تم) श्रेष्ठ (Shreshth
 (शरिश ته) बहुत अच्छा (Bahut
 अच्छा بهت)

بهترین (ف - ص)

BEH,TARÍN बेहतरीन
 सब से अच्छा (Sab so अच्छा)
 अति श्रेष्ठ (Ati shreshth (से) अच्छा
 (اني شريش ته)

BAH, JAT बहजत (ع - مث) بهجت
 आनंद (Ánand آند) हर्ष (Harsh
 (خوشی) खुशी (Kbushi هوش)
 بهرطور (عف - ص)

BAHAR-TAUR बहर तौर
 हर प्रकार से (Her prakár se هر پرکار سے)
 हर तरह से (Har tarah se هر طرح سے)

BAH, RA बहरा (ف - مذ) بره
 1. लाभ (Lábh لاف) नफा (Nafa نفع)
 2. भाग (Bhág भाग) हिस्सा (Hissa
 حصه)

بره مند (ف - مذ)

BAHRA-MAN,D बहरा मन्द
 भाग्य शाली (Bhag,gya sháli भाग्य)
 लाभ उठाने वाला (Láhb utháno
 والا) (لايه اٹھانے والا)

2. अद्भुत (Adbhut अद्भुत) विलक्षण
 (Vilak,ehhan (ولک چھن
 गरीब (Ajíboḡharib اعجب وغریب)

BAUL बौल (ع - مذ) بول
 मूत्र (Mútrr موت تر) प्रस्राव
 (Prisráv (پرسراو) पेशाब (Pesháb
 پیدشاب)

BŪM बूम (ف - مذ) بوم
 1. भूमि (Bhúmi (بھومی) जमीन
 (Zamín زمین)
 2. उलूक (Ulúk (الوک) उल्लू
 (Ullú, (الو)

BIH बिह (ف - ص) به
 उत्तम (Uttam ات تم) अच्छा
 (Achchha (اچھا) उमदा (Umda, عمده)

BAHÁ बहा (ف - مث) بها
 मूल्य (Múl,lya مول، ليه) मोल (Mol
 (قیمت) कीमत (Qímat مूल)

BAHÁR बहार (ف - مث) بهار
 1. सुरभि (Surabhi (سوربھی) वसंत
 Vasant (وسلت)

2. आनन्द (Anand آند) हर्ष (Harsh
 (لطف) लुत्फ (Lutf هوش)

3. शोभा (Shobha شوبها) सजावट
 (Sajávat سجارت) रौनक (Raunaq
 رونق)

BAHÁRĀN बहारां (ف - مث) بهاران
 वसंत ऋतु (Vasant ritu (وسلت، رتو)
 पुष्प समय (Pushp samai (پوشپ سے)
 बहार के दिन (Bahár ke din (بهار کے دن)

بے اختیار (ع - ف - ص)

BE-IKH, TIYÁR بے اختیار

1. آچانک (Achának) (اچانک)
سہسا (Sahasá) (سہسا)
2. بے بسی سے (Be basi se) (بے بسی سے)
مجبور ہو کر (Majbúr hokar)
مجبور ہو کر

BAYÁZ بیاض (ع - مٹ)

1. شہتہ (Shetata) (شہتہ)
سفیدی (Safedi) (سفیدی)
2. گرنتھ (Granth) (گرنتھ)
پستک (Pustak) (پستک)
3. کویتا کی کاپی (Kavita kí kápi)
کویتا کی کاپی

BAYÁN بیان (ع - مذ)

1. ورنن (Varnan) (ورنن)
وَرِت، تانت (Vrit, tánt) (وَرِت، تانت)
2. بھاشن (Bhāshan) (بھاشن)
وکتب (Vak, tav, vya) (وک، تو، ویا)
3. پاتھ (Páth) (پاتھ)
ادھ، دھی، اے (Adh, dhyá, e) (ادھ، دھی، اے)

BE-BÁQ بے باق (ع - ف - ص)

پیرشود (Pari shud, dh) (پیرشود)
مکت (Muk, t) (مکت) ادا (Adá) (ادا)

BE-BÁK بے باک (ف - ص)

1. ابھائی (Abhai) (ابھائی) (نڈر)
(Nidar)
2. نیرلج (Nirlaj, j) (نیرلج) (نڈر)
(Dhith) (نڈر)

بہرہ ور (ف - ص)

BAHRA-VAR بھرا ور

دیکھو 'بہرہ' ملد

بہرہ باب (ف - ص)

BAHRA-YÁB بھرا یا ب

دیکھو 'بہرہ' ملد

BIHISHT بھیشٹ (ف - مٹ)

سورگ (Swarg) (سورگ) (Dev lok) (دیولوک) (Sur lok) (سورلوک)
(Jannat) (جنات) (سورلوک)

BAHAM بھام (ف - ص) (ف - ص)
دیکھو 'بھام'

BAHÍR بھیر (ع - مٹ)

جن سمۇه (Jan samúh) (جن سمۇه)
بھیر (Bhír) (بھیر)

BE بے (ف - حرف نفی)

بنا (Bina) (بنا) (Vihfn) (ویہفن)
(Baghair) (بغیر) (وہین)

BE-ÁB بے آب (ف - ص)

شری ہین (Shrihín) (شری ہین) (Be raunaq) (بے رونق)

بے آبرو (ف - ص)

BE-ÁBRÚ بے آبرو

اپ پرتش (Ap, pratish thit) (اپ پرتش)
(Ap, mánit) (اپ مانیٹ) (تہت)
(Be izzat) (بے عزت) (مانت)

BIYÁBÁN بیابان (ف - مذ)

ون (Van) (ون) (Jangal) (جنگل) (وین)

BE-TÁB بیتاب (ف - ص) بیتاب
 व्याकुल (Vyákul) व्याकुल (Átur)
 (Be chain) (چین) (آتر)
 بیت الحرام (ع - مذ)

BAITUL-HARÁM بیتول ہرام
 कावा (Kába) مکہ (Makka)
 بیت الصنم (ع - مذ)

BAITUS-SANAM بیتوس سنم
 मंदिर (Mandir) शिवालय
 (Shiváalai) (شوالے) (But khána)
 (بتخانہ)

بے تامل (عف - ص)

BE-TA,AM,MUL بیتاآممول
 निःसंकोच (Nis,sankoch) (نس سنکوچ)
 बेधड़क (Be dharak) (بے دھڑک)

BE-TAKÁN بیتکان (ف - ص)
 1. बेधड़क (Be dharak) (بے دھڑک)
 रोक टोक (Be rok tok) (بے روک ٹوک)
 2. अत्याधिक (Attyádhik) (اتیادھک)
 बहुत ज़ियादा (Bahut ziyáda) (بہت زیادہ)

بے تکلف (عف - ص)

BE-TAKALLUF بیتکاللف
 1. निःसंकोच (Nis,sankoch) (نس سنکوچ)
 बेधड़क (Be dharak) (بے دھڑک)
 2. साधारण (Sádháran) (سادھارن)
 सीधासादा (Sídha sáda) (سیدھا سادہ)
 3. घनिष्ठ (Ghanishth) (گھنیشٹھ)
 गहरा (Gahra) (گہرا)

BE-SABÁT بے سبات (عف - ص)

1. क्षण भंगुर (Chhan bhangur) (چھن)
 अनित्य (Anittya) (انیتیہ)

3. मुक्तकंठ (Mukt kanth) (مکت کلث)

मुहफट (Mugh phat) (ملو پھٹ)

4. चंचल (Chanchal) (چنچل) शोख
 (Shokh) (شوخی)

بے بال و پر (ف - ص)

BE-BÁL-O-PAR بے بالو پر

1. निर्धन (Nirdhan) (نردھن) गरीब
 (Gharib) (غریب)

2. निराश्रय (Nirásh,shrai) (نیراشرے)
 निःसहाय (Nis,sahá,e) (نس سہاے)
 बेसहारा (Be sahára) (بے سہارا)

بے بدل (عف - ص)

BE-BADAL بے बदال

अनुपम (Anupam) (انوپم) बेमिस्ल
 (Be misl) (بے میسل)

BE-PÁYÁN بے پایاں (ف - ص)
 असीम (Asín) (اسیم) अथाह (Atháh)
 (اتھاہ)

BE-PARVA بے پروا (ف - ص)

1. निर्भय (Nirbhai) (نیربھے) निडर
 (Nidar) (نڈر)

2. निःस्पृह (Nisprih) (نس پڑے) अनीह
 (Anih) (انیه) बेनियाज़ (Be niyáz)
 (بے نیاز)

3. निश्चित (Nishchint) (نیشچنت) बेफिक्र
 (Be fikr) (بے فکر)

BAIT بیت (ع - مذ) वैत

1. गृह (Grih) (گڑے) आवास (Ávás)
 (Niket) (نیکت) (اولس)
 घर (Ghar) (گھر)

(ع - مٹ)

2. दो उर्दू मिसों का समूह (Do urdu
 misron ka samúh) (دو اردو مصرعوں)
 शेर (Shar) (شیر) (کا سموہ)

بیدادگر (ف - ص)

BEDÁD-GAR بے دادگر

अन्यायी (Annyá,i) अन्याचारी
(Attyáchári) जालिम
(Zálim) ظالم

BEDÁR बेदार (फ - ص)

1. जागरूक (Jágarúk) (जागृत) जाग्रत
2. सतर्क (Satark) (सतर्क) सजग
(Sajag) होशियार (Hoshyár) (हوشیار)

बेदार مغ़ (ع - ص)

BEDÁR-MAGH,Z बेदार भग़

कुशाग्र बुद्धि (Kushágr buddhi) कुशाग्र
तेज़ दिमाग़ (Tez dimágh) तेज़ (बुद्धि)
(दماغ)

BE-DÁGH बे दाघ (ف - ص)

1. निष्कलंक (Nish kalank) (نیش)
(Be aib) बे ऐब (کلالک)
2. स्वच्छ (Swach, chh) (سوچھ) साफ़
(Sáf) (صاف)

بے درنگ (ف - ص)

BE-DIRANG बेदिरंग

अविलंब (Avilamb) (اوی لمب) तुरंत
(Fauran) फौरन (تورنت) (Turant)

بے دریغ (ف - ص)

BE-DAREGH बेदरेग

1. निःसंकोच (Nis sankoch) (نیش سَنکوح)
बेसोचे समझे (Be soche samjhe)
(بے سوچے سمجھے)
2. बहुत अधिक (Bahut adhik) (بہت)
(ادھک)

नापायदार (Nápáidár) (ناپايدار)

2. अट्ट (Adrih) (ادڑ) बोदा (Boda)
(कमज़ोर) (Kamzor) (بود)

BE-JA बे जा (ف - ص)

1. अनुचित (Anuchit) (انوجت)
नावाजिब (Návájib) (ناواجب)
2. नाजाइज़ (Nájáiz) (ناجائز) गलत
(Ghalat) (غلط)

بے حس و حرکت (ع - ص)

BE-HIS,SO-HARAKAT

बेहिस् सो हरकत
निस्तब्ध (Is,tab,dh) (اس تبده)
सुन्न (Sunn) (نس تبده)
(Nis,tab,dh) (سن)

بے حمیت (ع - ص)

BE-HAMÍYAT बेहमीयत

निरलज (Nirlaj,j) (نیرالج) बेहया
(Be haya) (بے حیا)

بے خانماں (ف - ص)

BE-KHÁNMAN बे खान्मां

निघरा (Nighara) (نکھرا) निर्वासी
(Nirvási) (निरवासी) बेवतन (Be vatan)
(بے وطن)

BED बेद (ف - مذ)

बेत (Bet) (बेत) वेत (Vet, tr) (वेत)

BEDÁD बेदाद (ف - مٹ)

अन्याय (Annyá,e) (ان نیاے) अत्याचार
(Attyáchár) (اتتیاچار) जुल्म (Zulm)
(ظلم)

2. असंतुष्ट (Asantusht) (اسن تشٹ) रुष्ट
(Rusht) (رشت) नाराज़ (Nārāz)
(نارااض)

بے ساخته (ف - ص)

BE-SĀKHTA बेसाख्ता
निःसंकोच (Nis,sankoch) (نس سن کوح) लज्जित (Lanjha)
बे धड़क (Be dharak) (بے دھڑک) बरजस्ता (Barjasta)
(برجسته)

بے سرو سامان (ف - ص)

BE-SAR-O-SĀMĀN बेसरो सामान
निर्धन (Nirdhan) (نردھن) दरिद्र (Darid,
dr) (غریب) गरीब (Gharib)

BESH बेश (ف - ص) بیش
अधिक (Adhik) (آدھک) अति (Ati)
(अति) बहुत (Bahut) (بہت) (بہت)

بیش بہا (ف - ص)

BESH-BAHA बेश बहा
बहुमूल्य (Bahu mūl,lya) (بہومولیہ) अर्घ्य (Arghya)
(अर्घ्य) कीमती (Qimati) (قیمتی)

BESH-TAR बेश तर (ف - ص) بیش تر

1. अधिकतर (Adhik tar) (آدھک تو) अत्यंत (At,tyant)
(ات تینت)
2. बहुधा (Bahudha) (بہودھا) प्रायः
(Prāyah) (پرایہ) अमूमन (Ammūman)
(عموماً)

بے شمار (ف - ص)

BE-SHUMĀR बेशुमार
असंख्य (Asankhya) (اسلکھیہ) अन
गिनत (Anginat) (ان گنت)

بے دست و پا (ف - ص)

BE-DAST-O-PA बेदस्तोपा

1. अपाहिज (Apāhij) (اپاہیج) लुभा
(Lunjha) (لنچھا)

2. निराश्रय (Nirāsh,shrai) (نیراشرے) बेबस (Be bas)
(بے بس)

بے ربط (عف - ص)

BE-RAB,T बेरब्त

क्रमहीन (Kramhin) (کرمہین) असंचढ़
(Asambad,dh) (اسم دھ) अनमिल
(An mil bejor) (انمل بے جور)

BAI,RAQ बैरक (ت - مٹ) بیرق

पताका (Patāka) (پٹاکا) ध्वजा (Dhwaja)
(केतु) (Ketu) (کیٹو) झंडा
(Jhanda) (جھنڈا)

بے رونق (ف - ص)

BE-RAUNAQ बेरौनक

निष्प्रभ (Nish prabh) (نش پربہ) अशोभित (Ashobhit)
(अशोभित) निःश्री (Nish,shri) (نش شری) फीका
(Phika) (فیکا) उजाड़ (Ujār) (اچاڑ)

BE-RUNI बेरुनी (ف - ص) بیرونی

बाह्य (Bāhya) (باہیہ) बहिरंग (Bahi
rang) (بہرنگ) बाहरी (Bāhari) (باہری)

BE-RIYA बेरिया (عف - ص) بے ریا

आडंबरहीन (Ādambar hīn) (آدمبرہین) निश्छल
(Nish,chhal) (نش چھل)

BEZĀR बेज़ार (ف - ص) بیزار

1. विकल (Vikal) (وکل) दुःखी (Dukhi)
(دکھی)

BAI بے آ (ع - مٹ) بے
 विक्रय (Vik,kraya) विक्रय (وک کریم) بے چنا
 (Bechna) (بیچنا)

بے عنوانی (ع - ص)

BE-UN,VÁNI بے اون وانی
 नियम विरुद्धता (Niyam virud,dhata) नियम विरुद्धता (نیم وود،دھتا)
 विधि हीनता (Vidhi hinata) विधि हीनता (ویدی ہیلتا)
 बे कायदगी (Be qáyadagi) बे कायदगी (بے قاعدگی)

بے غرض (ع - ص)

BE-GHARAZ بے غاراز
 निःस्वार्थ (Nis,swáarth) निःस्वार्थ (نس سوارتھ)
 बे मतलब (Be matlab) बे मतलब (بے مطلب)
 बے غیرت (ع - ص)

BE-GHAIRAT बے गैरत
 निर्लज्ज (Nirlaj,j) निर्लज्ज (نرلیج)
 बे हया (Be haya) बे हया (بے حیا)

بے قاعدہ (ع - ص)

BE-QÁIDÁ बेकाइदा
 अव्यवस्थित (Av,vyavasthit) अव्यवस्थित (او ویہ)
 विश्रंखल (Vish,shrinkhal) विश्रंखल (ویستھت)
 अनियमित (Aniyamit) अनियमित (وش،شون کھل)
 गड़बड़ (Gar bar) गड़बड़ (انیمت)

بے قدر (ع - ص) BE-QAD,R बेकदर

1. तिरस्कृत (Tiraskrit) तिरस्कृत (تیرس کرت)
 अपमानित (Apmánit) अपमानित (اپمانیت)
 बे इज्जत (Be izzat) बे इज्जत (بے عزت)
2. तुच्छ (Tuch,ohh) तुच्छ (توچ)
 मूल्य हीन (Múlya hín) मूल्य हीन (مولیہ ہین)
 नाचीज (Náchiz) नाचीज (ناچیز)

BESHA बेशा (ف - مذ) بیشہ
 विपिन (Vipin) कानन (Kánan) विपिन (وین کانن)
 जंगल (Jangal) जंगल (جانگل)

بے صبر (ع - ص) BE-SAB,R बेसब्र
 अधीर (Adhír) आतुर (Átur) अधीر (ادھیر)
 उतावला (Utáolá) उतावला (اتولا)
 بے ضابطگی (ف - مٹ)

BE-ZÁBI,TAGI बेजाबतगी
 व्यतिक्रम (Vyatik,kram) व्यतिक्रम (وینتک کرم)
 अति क्रमण (Atik,kraman) अति क्रमण (اتک کرم)
 बे कायदगी (Be qáyadagi) बे कायदगी (بے قاعدگی)

बे ضابطه (ع - ص) BE-ZÁBITA बेजाबिता
 अनियमित (Aniyamit) अनियमित (انی یمت)
 नियम विरुद्ध (Niyam virud,dh) नियम विरुद्ध (نیم وود،دھ)
 बे काइदा (Be qáida) बे काइदा (بے قاعدہ)

बे ضرर (ع - ص) BE-ZARAR बेज़रर
 निरापद (Nirápad) निरापद (نراید)
 कारक (Aháni káarak) कारक (اهانی کارک)

BAIZAVI बैजवी (ع - ص) بیضوی
 अण्डाकार (Andákár) अण्डाकार (انڈاکار)
 लंबाई लिये हुए गोल (Lambái lie hue gol) लंबाई लिये हुए गोल (لمبائی لئے ہوئے گول)

BAIZA बैजा (ف - مذ) بیضہ
 1. अंड (And) अंड (انڈ)
 2. अंडकोष (Andkosh) अंडकोष (انڈکوش)
 फोता (Fota) फोता (فوطہ)

BAITÁR बैतार (ع - مذ) بیطار
 घोंडों और पशुओं का चिकित्सक (Ghoron aur pashuon ka chikitsak) घोंडों और पशुओं का चिकित्सक (گھوڑوں اور پشوؤں کا چیکیتسک)
 सालोतरी (Sálotari) सालोतरी (سالوتری)

بیگانگی (ف - مٹ)

بے قرار (عف - ص)

BEGÁNAGI بے گاننہ

अपरिचित (Aparichai) (اپری چے) परायण (Paráyāpan) (پرایا پن) अनजानपन (Anján pan) (انجان پن)

BE-QARÁR बेकरार

व्याकुल (Vyákul) (ویاکل) आतुर (Átur) (آتور) बेचैन (Be chain) (بے چین)

بے قصور (عف - ص)

BEGÁNA बेगाना (ف - ص) بیگانہ

अपरिचित (Aprichit) (اپری چت) अनजान (Anján) (انجان) गैर (Ghair) (غیر)

BE-QUSÚR बेकसूर

निरपराध (Niraprádh) (نیرپرادھ) निर्दोष (Nirdosh) (نیردوش) बेगुनाह (Be gunáh) (بے گناہ)

BEGAM बेगम (ف - مٹ) بیگم

1. श्रीमती (Shrímatí) (شری متی) देवी (Deví) (دیوی)

2. पत्नी (Patní) (پتلی) बीवी (Bíví) (بیوی)

بے گمان (ف - ص)

BE-KÁR बेकार (ف - ص) بے کار

1. अनुद्यमी (Anud,dyami) (اند دیمی)

अनुद्योगी (Anud,dyogi) (اند دیوگی)

निकम्मा (Nikamma) (نکما)

2. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) फुजूल (Fuzúl) (فzul)

BE-GUMÁN बेगुमान

निश्चय (Nish,chai) (نہ چے) अवश्य (Avash,shya) (اوش شہ)

BE-GUNÁH बेगुनाह (ف - ص) بے گناہ

1. निष्पाप (Nish páp) (نہ سپاپ) बेऐब (Be aib) (بے عیب)

2. निरपराध (Nirprádh) (نیرپرادھ)

बेकसूर (Be qusúr) (بے کسور)

BIM बीम (ف - مذ) بیم

1. भय (Bhai) (بہ) त्रास (Trás) (تراس) डर (Dar) (در)

2. शंका (Shánka) (شلکا) खतरा (Khatra) (خترہ)

BÍMÁR बीमार (ف - مذ) بیمار

रुग्न (Rugn) (رگن) रोगी (Rogi) (روگی)

अस्वस्थ (As,awasth) (اس،سوستھ) मरीज (Mariz) (مریض)

(Mariz) (مریض)

BE-KAS बेकस (ف - ص) بے کس

1. निःसहाय (Nis,saháo) (نس سہاے)

निराश्रय (Nirásh,shrai) (نیراشرے)

बेचारा (Bechára) (بے چارہ)

2. दुखी (Dukhi) (دکھی) दुर्दशा ग्रस्त (Durdashá grast) (دردشاگرست)

بے کم و کاست (ف - ص)

BE-KAM-O-KÁST बेकमो कास्त

न कम न ज़ियादा (Na kam,na ziyáda)

ठीक ठीक (Thík thík) (نه کم نه زیادہ)

यथार्थ (Yatháarth) (تھیک تھیک)

बेतहार्थ (بیتہارتھ)

BEGÁR बेगार (ف - مٹ) بیگار

विष्टि (Viashti) (وشتی) कर्मकार (Karmkár)

बेपैसे की मजदूरी (Be paise) (بے پैसे کی مزدوری)

(ki mazdúri) (بے پैसे کی مزدوری)

(Pratyakchh پرتیبکچھ) زাহیر (Záhir
ظاہر)

BAIN بین (ع - ص) بین
مध्य (Madh,dhya مددھیہ) बीच
(Bich بیچ) अंतः (Antab انتہ)

BÍNÁ بینا (ف - مذ) बीना

1. द्रष्टा (Drishta درشتا) आंख वाला
(Ánkh vála آنکھ والا)

2. बुद्धि मान (Budh,dhí mán بددھی
انوبھوی) अनुभवी (Anubhavi انوبھوی)

بین الملکی (ع - مٹ)

BAINAL-MULKI باینل ملکی
अंतर्राष्ट्रीय (Antar ráshtriya انتر
راشتریہ) अंतरदेशीय (Antar deshíya
انتردیشیہ)

بین المللی (ع - مٹ)

BAÍNAL MILLI باینل مللی
अंतर्राष्ट्रीय (Antar ráshtriya انتر
راشتریہ)

BĪNISH بینش (ج - مٹ) बीनिश
दृष्टि (Drishti درشتی) निगाह
(Nigáh نگاہ)

BĪNĪ بینی (ف - مٹ) बीनी
नासिका (Násika ناسکا) नासा (Nása
ناسا) घ्राण (Ghrán. گھران) नाक
(Nák ناک)

BEVA بیوہ (ف - مٹ) बेवा
विधवा (Vidhava ویدھوا) अधवा
(Adhava ادھوا) विश्वस्ता (Vish,
shwastā ویششوستا) रांड (Ránd
راند)

BĪMĀRI बीमारी (ف - مٹ) بیماری

आमय (Ámai آمے) रोग (Rog روگ)

व्याधि (Vyádhi ویاڈھی) रुज (Ruj
رُج) मरज (Maraz مرض)

BE-MĀYA बेमाया (ف - ص) بے مایہ

दरिद्र (Darid,dr دریدر) निर्धन (Nirdhan
نیردن)

कंगाल (Kangál کنگال) (نردھن)

بے محابا (ع - ص)

BE-MAHÁBA बेमहाबा

1. निःसंकोच (Nis,sankoch نس سن
کچ) बेधक (Bedharak بے دھوک)

2. बेखौफसे (Be khaufise بے خوفی سے)

بے معنے (ع - ص)

BE-MĀNA(NI) बेमाना (नी)

1. निरर्थक (Nirarthak نیرتھک)

अर्थ हीन (Arth,hín ارتھ ھین)

मुहमल (Muhmal مہمل)

2. निराधार (Nirádhar نیرادھار)

मिथ्या (Mith,thya مٹھیا)

غلط (Ghalat غلط)

بے موقع (ع - ص)

BE-MAUQA बेमौका

1. कुसमय (Kusamai کوسے) नावक्त
(Návaqt ناوقت)

2. अनुचित (Anuchit انوچت)

नामुनासिब (Ná munásib نامناسب)

BĪMA बीमा (ف - مذ) بیمہ

ज़मानत (Zamánat ضمانت) ठेका

(Theká تھیکا)

BALYÍN बैयिन (ع - ص) بین

स्पष्ट (Ipasht اس پشت) प्रत्यक्ष

ناکام (Nakám) (اسپہل ملوثہ)

BE-HÚDA بے ہودہ (ف - ص) بے ہودہ

1. असत्य (Asat,tya) (است تہیہ)
رالت (Ghalat) (علط)

2. असभ्य (Asabh,bhya) (اسبہ بھہ)
अशिष्ट (Ashish,t) (اشیشٹ)

3. निकम्मा (Nikamma) (نکما)
(Kharáb) (خراب)

4. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتہ) बेकार (Bekár)
(بیکار)

بے ہودہ کو (ف - ص)

BEHÚDA-GO بے ہودا گو

1. अनर्थवादी (Anarthvádi) (انرتہ وادی)
बकवादी (Bakvádi) (بکواوی)

2. मिथ्या वादी (Mith thyá vádi)
(Jhútha) (جھوٹا) भूठा (مٹھیا وادی)

بے نظیر (عف - ص)

BE-NAZÍR बेनज़ीर

अनुपम (Anupam) (انوپم) अद्वितीय
(Ad,dwitiya) (اد، دیتہ) बेमिस्ल
(Be mist) (بے میسل)

BE-NAVA बेनबा (ف - ص) بے نوا

दरिद्र (Darid,dr) (دریدر) कंगाल
(Kangál) (کنگال)

BE-NIYÁZ बेनियाज़ (ف - ص) بے نیاز

निःस्पृह (Nisprih) (نسپڑہ) निर्लोभ
(Nirlobh) (نرلوب) बेपरवा (Be parva)
(بے پروا)

بے نیل مرام (عف - ص)

BE-NAIL-E-MARÁM बेनैले मराम

असिद्ध काम (Asid,dh kám) (اسدھ کام)

असफल मनोरथ (Asapahal manorth)

پ

بابہ زنجیر (ف - ص)

PA-BA-ZANJÍR पा ब जंज़ीर

श्रुंखलित (Shrinkhalit) (شرنکھلت)

क़ैद (Qaid) (قید)

PÁPOSH पापोश (ف - ص) پاپوش

पादत्राण (Pádatrán) (پادت، تران)

पादुका (Páduka) (پادکا) जूता (Júta)
(جوتا)

PA-PIYÁDA पा पियादा (ف - ص) پاپیادہ

पदातिक (Padátik) (پداتک) पैदल

(Paidal) (پیدل)

PÁJI पाजी (ف - ص) پاجی

1. खल (Khal) (کھل) दुष्ट (Dusht)

(Kamína) (کمیله) कमीना (دشت)

PA पा (ف - ص) پا

पद (Pad) (پد) चरण (Charan) (چرون)

पग (Pag) (پگ) पांव (Páov) (پاؤں)

पैर (Pair) (پیر)

PA-BAND पाबन्द (ف - ص) پابند

1. निरुद्ध (Nirud,dh) (نردھ) आवद्ध

(Ábaddh) (آبدھ) मजबूर (Majbúr)
(مجبور)

2. पराधीन (Parádhín) (پرادھین) गैर

आज़ाद (Ghair ázád) (غیر آزاد)

PA-BOSI पाबोसी (ف - ص) پابوسی

पद चुंबन (Pad chumban) (پدچمبن)

पांव चूमना (Páov chúmna) (پاؤں چومنا)

(چومنا)

پارچہ فروش (ف - مذ)

PÁRCHA-FAROSH پارچا فروش

वस्त्र वणिक (Vastr vanik) (وسترونگ)

वस्त्र विक्रेता (Vastr vikretá) (وستروکرتا)

कपड़ा बेचने वाला (Kapra bechne vála) (کپڑا بیچنے والا)

PÁRS पार्स (ف - مذ)

ईरान (Írán) (ایران) फारिस (Fáris) (فارس)

PÁRSA पार्सा (ف - مذ)

संयमी (Sanyami) (संयमी) इन्द्रियजित् (Indriyajit) (اندریہ جیت) परहेज़ गार (Parhez-gár) (پرهیزگار)

PÁRA पारा (ف - مذ)

खंड (Khand) (کھنڈ) अंग (Ang) (انگ) टुकड़ा (Tukra) (تکڑا)

PÁRINA पारिना (ف - ص)

1. पुरातन (Purátan) (پورا تن) प्राचीन (Práchín) (پراچین) पुराना (Purána) (پورا نا)

2. जीर्ण (Jirn) (جی رن) क्षीण (Chhín) (کھی رن) फटा पुराना (Phatá purána) (فٹا پورا نا)

PÁZEB पाज़ेब (ف - م)

मंजीर (Manjír) (منجیر) नूपुर (Núpur) (نوپر)

PÁS पास (ف - مذ)

1. पक्ष पात (Pakohh-pát) (پکچھ پات) तरफ दारी (Tarafdári) (طرف داری)

2. धूर्त (Dhúrt) (دھورت) बदमाश (Badmásh) (بدمعاش)

PÁCHAK पाचक (फ - म) पाचक (Upla) (اپلا) कंडा (Kanda) (کلڈا)

PÁKHÁNA पाखाना (फ - म)

1. वर्च स्थान (Varchasthán) (वरچس) शौचालय (Shauchálai) (شو) संडास (Sandás) (سنداس) (چالے)

2. विष्टा (Vishta) (وشتھا) पुरीष (Purish) (پوریس) मल (Mal) (مل) गू (Gú) (گو)

3. रेचन (Rechan) (ریچن) दस्त (Dast) (دست)

PÁDÁSH पादाश (फ - म)

1. प्रतिकार (Pratikár) (پرتکار) बदला (Badla) (بدلا)

2. दंड (Dand) (دند) सज़ा (Saza) (سزا)

पादाश जرم (ف - م)

PÁDÁSH-E-JURM पादाशे जुर्म

प्रत्यपराध (Pratyaprádh) (پرتیپ رادھ) कसूर की सज़ा (Qusúr ki Saza) (कसूर کی سزا)

PÁDSHÁH पाद शाह (फ - म)

राजा (Rája) (راجه) बादशाह (Bádsháh) (بادشاه)

PÁRCHA पार्चा (फ - म)

1. वस्त्र (Vastr) (वस्त्र) कपड़ा (Kapra) (कपड़ा)

2. खंड (Khand) (कहंड) टुकड़ा (Tukra) (तकड़ा)

3. निर्दोष (Nirdosh) बेदोष
(Be-aib) بے عیب

PÁK-BÁZ پاک باز (ف - ص)
पुनीतात्मा (Punitátma) پونیتاتما
सच्चरित्र (Sach, charitr) سچ چرتر
नेक करदार (Nek-kardár) نیک کردار

پاک دامن (ف - ص)

PÁK-DÁMAN پاک دامن

1. निरपराध (Niraprádh) نیرپرادھ
बेकुसूर (Bh-qusúr) بے قصور
2. सती (Sati) पतिव्रता (Pativ,
vrata) बाइस्मत (Ba-ismat)
(يعتو، ورتا) باعصمت

پاکیزگی (ف - مٹ)

PÁKÍZAGI پاکیزگی

1. पवित्रता (Pavitrata) पाकी
(Páki) پاک
2. निर्मलता (Nirmalata) सफाई
(Safái) صفائی

PÁKÍZA پاکیزہ (ف - ص)

1. पवित्र (Pavitr) पुनीत (Punít
(Pák) پاک (پلینیت)
2. शुद्ध (Shudbh) निर्मल
(Nirmal) सफ (Sáf) (نرمال)

پاکیزہ خو (ف - ص)

PÁKIZA-KHU پاکیزا

- स्वच्छात्मा (Swach, ohhá tma)
पुनीतात्मा (Punitátma) (سوچ، چھاتما)
पूनीत (Pák tnat) پاک (پونیتاتما)
(पूनीत) پاک (Sáf) (پاک طینت)

2. शील (Shil) मुखवत
(Muravvat) (مروت)

3. आदर (Ádar) लिहाज (Lihaz)
(لحاظ)

4. प्रहर (Prahar) पहर (Pahar)
(پهر)

پاسبان (ف - مڈ)

PÁS-BÁN پاس بان

1. द्वार पाल (Dwárpál) دروازہ پال
(Darbán) دربان
2. रक्षक (Rakchhak) मुहा-
(Muháfiz) محافظ
3. प्रहरी (Prahari) पाहरो
(Pahru) चौकीदार (Chauki-
dár) چوکیدار

PÁSUKH پاسوخ (ف - مڈ)

- उत्तर (Uttar) जवाब (Javáb)
(اتر) جواب

پاسداری (ف - مٹ)

PÁS-DÁRI پاس داری

- पक्ष पात (Pakchh pát) (پکچھ پات)
रिआयत (Riá,yat) (رعایت)
پاشکسته (ف - ص)

PÁ-SHIKASTA पाशिकस्ता

- पंगु (Pangu) लंगड़ा (Langra)
(پنگو) अपाहिज (Apábij) (لنگرا)

PÁK پاک (ف - ص)

1. पवित्र (Pavitr) पाक (Pák)
(पाक)
2. स्वच्छ (Swach, ohh) सफ (Sáf)
(سوچ، چھ) (صاف)

PÁYÁN पायान (फ - मड) पायान

1. गाध (Gádh गाँ) थाह (Tháh तहा)

2. सीमा (Sima सीमा) हद (Had हद)

पायान कार (फ - मड)

PÁYÁN-E-KÁR पायाने कार

अंततः (Antatah अंततः) अखिर कार

(Ákhirkár अखिरकार)

PÁI-DÁR पायदार (फ - मड) पायदार

सुदृढ़ (Sudrīh सुदृढ़) मजबूत

(Mazbūt मजबूत)

PÁYANDA पायन्दा (फ - मड) पायन्दा

शाश्वत (Shásh, shwat शाश्वत) अनश्वर

(Anash, shwar अनश्वर) नित्य (Nittya नित्य)

लाजवाल (Lázavál लाजवाल) नत्थि

PÁYA पाया (फ - मड) पाया

1. पद (Pad पद) दर्जा (Darja दर्जा)

2. स्तंभ (Istambh स्तंभ) खम्भा (Khambha खम्भा)

3. मिचवा (Mich, va मिचवा) पलंग का पाया (Palang ka páya पलंग का पाया)

PAÍN पाइन (फ - मड) पाइन

पांयती (Pányati पांयती) पैताना

(Paintána पैताना)

पाइन बाग (फ - मड)

PÁIN-BÁGH पाई बाग

ग्रहोद्यान (Grihod, dyán ग्रहोद्यान)

ग्रह वाटिका (Grihvátika ग्रहवाटिका)

खाना बारा (Kháná bāgh खानेबाग)

पाकिरे रो (फ - मड)

PÁKÍZA-RU पाकीजा रु

रूप वान् (Rúp, vān रूपवान)

(Hasín हसीन)

पाकिरे सरशत (फ - मड)

PÁKÍZA-SARISHT पाकीजा सरिशत

सचरित (Sach, charit सच, चरित)

सदात्मा (Sabátma सदात्मा) पाक नफ्स

(Pák-nafs पाक नफ्स)

पाकिरे नफ्स (फ - मड)

PÁKÍZA-NAFS पाकीजा नफ्स

शुद्धात्मा (Shud, dhátma शुद्धात्मा)

पवित्रात्मा (Pavittrátma पवित्रात्मा)

पाक नफ्स (Pák-nafs पाक नफ्स)

PÁLÁN पालान (फ - मड) पालान

पलान (Palán पलान) झूल (Jhúl झूल)

PÁLAKI पालकी (फ - मड) पालकी

शिविका (Shivika शिविका) बड़ी डोली

(Bari doli बरी डोली)

PÁMÁL पामाल (फ - मड) पामाल

पद दलित (Pad dalit पददलित) पदाक्रांत

(Padákránt पदाक्रांत) रौंदा हुआ

(Rauṇda hua रौंदा हुआ)

PÁMARD पामर्द (फ - मड) पामर्द

साहसी (Sáhasi साहसी) उत्साही

(Utsáhi उत्साही) हिमती (Himmatī हिमती)

(Himati हिमती)

PÁYÁB पायाब (फ - मड) पायाब

गाध (Gádh गाँ) उथला (Uthla उथला)

छिछला (Chhichhla छिछला)

پراگندگی (ف - مٹ)

PARÁGANDAGI परागंदगी

अस्तव्यस्तता (Ast vyastata است)

व्यस्तता (Vyastata ویستتا)

तितर बितर होना (Titar bitar hona)

गड़बड़ी (Garbari (تتر بتر هونا
(گڑبڑی)

پراگنده (ف - ص)

PARÁGANDA परागन्दा

1. अस्त व्यस्त (Ast vyast است)

छिन्न भिन्न (Chinn, bhinn (ویست

तितर बितर (Titar bitar (چهن بهن

मुंतशिर (Muntashir (تتر بتر
(منتشر)

2. विकीर्ण (Vikirn (وکیرن

छितराया (Chhitrāya hua (چھترایا
(هوا)

3. क्रमहीन (Kramhīn (کرمهین

बेतर्तीब (Be tartīb (بے ترتیب

پراگنده خاطر (ع - ص)

PARÁGANDA-KHÁTIR परागन्दाखातिर

खिन्न मना (Khin, n mana (کهن منا

व्यस्त चित्त (Vyast chitt (ویست

परेशान खयाल (Pareshān (چت

khayāl (پریشان خیال)

پراگنده دل (ف - ص)

PARÁGANDA-DIL परागन्दा दिल

व्यग्र चित्त (Vyaggr chitt (ویگرچت

व्यस्त मना (Vyast mana (ویست منا

उचाट मन (Uchat man (اچات من

PAKH पख (ف - مٹ)

बाधा (Bādha (بادها

अर्चन (Archan (ارچن

पेختگی (ف - مٹ)

PUKHTAGI पुख्तगी

दृढ़ता (Driḥata (دورژها

(Mazbūti (مضبوطی)

PUKHTA पुख्ता (ف - ص)

1. दृढ़ (Driḥ (دورژ

सुदृढ़ (Sudriḥ (سودورژ

मज्बूत (Mazbūt (مضبوط

2. परिपक्व (Paripak, kwa (پری پکو

पका हुआ (Paka hua (پکا هو

پخته کار (ف - ص)

PUKHTA-KÁR पुख्ता कार

कार्य पट्ट (Karya patu (کاریه پتو

अनुभवी (Vnubhavi (انوبوی

परिपक्व (Pripak kwa (پری پکو

तजरीबा कार (Tajriba kár (تجربہ کار

پخته مغز (ف - ص)

PUKHTA-MAGHZ पुख्ता मगज़

कुशाग्र बुद्धि (Kushágr bud, dhi (کوشاگر

बुद्धि संपन्न (Buddhi sampann (بدهی

पुख्ता अकल (Pukhtá aql (پخته عقل

PIDAR पितर (ف - مذ)

पितृ (Pitr (پتر

पिता (Pita (پتا

जनक (Janak (جنگ

बाप (Báp (بابا

PAR पर (ف - مذ)

पक्ष (Pakh (پکھ

پلکھ

PARCHA पर्चा (ف - مذ) پرچہ

1. पुर्जा (Purza) कागज़ का टुकड़ा (Kāghaz ka tukra) کاغذ کا ٹکڑا
2. समाचार पत्र (Samāohār patr) (समाचार पत्र) अखबार (Akhbār) (اخبار)

3. परीक्षा पत्र (Parikēhha patr) (परिक्षा पत्र) इम्तिहान का पर्चा (Imtiḥān ka parcha) (امتحان کا پرچہ)

4. पत्र (Patr) (पत्र) चिठ्ठी (Chiththi) (چھٹی)

पर्चे امتحान (ع - مذ)

PARCHA-E-IMTIHĀN परचए इम्तिहान

- परीक्षा पत्र (Parikēhha patr) (परिक्षा पत्र) जांच का पर्चा (Jānch ka parcha) (جانچ کا پرچہ)

परखाश (ف - مذ)

PARKHĀSH परखाश

1. द्वेष (Dwesh) (द्वेष) रंजिश (Ranjish) (رنجيش)
2. शत्रुता (Shattruta) (शत्रुता) दुश्मनी (Dushmani) (دشمنی)

पर्दاز (ف - مذ) PARDAZ पर्दाज़

1. शैली (Shaili) (शैली) पद्धति (Pad,dhati) (پددهتی) (Tarz) (طرز)
2. उठाने वाला (Uthāne vāla) (اٹھانے والا) बनाने वाला (Banāne vāla) (بنانے والا)

آخر معنوں میں مرکب ہو کر آتا ہے
جیسے 'فتنہ پرداز' یا 'انشا پرداز'

پراگندہ روزی (ف - ص)

PARĀGANDA-ROZI परागन्दा रोज़ी

- अनिश्चित जीविका (Anishchit Jivika) (انیشیت جیویکا)
- अनुद्यमी (Anud, dyami) (अनुद्यमी) बेरोज़गार (Be rozgār) (بے روزگار)

प्रांमन (ع - ص)

PUR-AMN पुर अमन

1. शांति पूर्ण (Shāntī pūrṇ) (شانتي پورن) शांति प्रिय (Shāntip, priya) (شانتيپ) अमन पसन्द (Amn pasand) (अमन پسند)

प्रांमिद (ف - ص)

PUR-UMMED पुर उम्मेद

- आशापूर्ण (Āsha pūrṇ) (आशापूरन)
- आशान्वित (Āshānvit) (आशानुत)
- बद्धाशा (Bad,dhāsha) (बद्धाशा)

परान (ف - ص) PAR, RĀN परां

- उद्धीयमान् (Ud,diyamān) (اُددیه مان)
- उड़ता हुआ (Uṛta hua) (اڑتا ہوا)

पार्टौ (ف - مذ) PARTAU परतौ

1. प्रतिबिंब (Pratibimb) (پرتی بسب) अक्स (Aks) (اکس)
2. छाया (Chhāya) (چھایا) साया (Sāya) (سایہ)

पर्चम (ف - مذ) PARCHAM पर्चम

- ध्वजा (Dhwaja) (ध्वजा) पताका (Patāka) (پٹاکا)
- झंडा (Jhanda) (झंडा) (دهوجا)

2. चिट (Chit) कागज़ का टुकड़ा
(Kāghaz ka tukra) کاغذ کا ٹکڑا
3. यंत्रांग (Yanttrāng) (यंत्र) मशीन का पुर्ज़ा (Machine ka purza)
(मशीन) का पुर्ज़ा

PURSÁN पुर्सा (फ - व) पुर्सा
पृच्छक (Prich, chhak) (پڑچ) چھک
पूछने वाला (Pūchhne vāla) (پوچھنے) والا

- PARASTĀR परस्तार (फ - व) परस्तार
1. उपासक (Upāsak) (अपासक) पूजक
(Pūjak) (पूजक) पूजने वाला
(Pūjane vāla) (پوچھنے) والا
2. अनुयायी (Anuyāi) (انویائی) पैरो
(Pairau) (پیرو)
3. भक्त (Bhakt) (भक्त) फिदाई (Fidāi)
(फिदाई)

پرستش (ف - م)

PARASTISH परस्तिश

1. उपासना (Upāsana) (अपासना)
आराधना (Ārādhana) (आराधना)
अर्चना (Archana) (अर्चना) पूजा
(Pūja) (पूजा)
2. सम्मान (Sammān) (سم مان) ताज़ीम
(Tājīm) (تعظیم)

پرستش گاه (ف - م)

PARASTISH-GĀH परस्तिश गाह

- पूजा गृह (Pūja grih) (पूजागृह) अर्चना
गार (Archanāgār) (अर्चनागार) इबादत
खाना (Ibādatkhāna) (इबादत खाना)

PARDA पर्दा (फ - म)

1. व्यवधान (Vyavdhān) (विवोधान)
आवरण (Āvaran) (आवरण) ओट (Ot)
(ओट)
2. द्वारपट (Dwārpāt) (द्वारपट) चिक
(Chik) (चिक)
3. रहस्य (Rahas, aya) (रहस्य) राज़
(Rāz) (राज़)

पर्दे پوش (फ - व)

PARDA-POSH पर्दा पोश

- दोषाच्छादक (Doshāch, chhādak)
(दोषाच्छादक) ऐव छुपाने वाला
(Aib chhupāne vāla) (अव चھپانے) والا

पर्दे दर (फ - व)

PARDA-DAR पर्दा दर

- छिद्रान्वेशी (Chhid, drān veshi)
(छिद्रान्वेशी) दोष ग्राही (Dosh-grāhi)
(दोष ग्राही) ऐव ढूँढने वाला (Aib)
(dhūndhne vāla) (ढूँढने) والا

पर्दे नशिन (फ - व)

PARDA-NASHĪN पर्दा नशीन

- अंतः पुर वासिनी (Antah pur vāsini)
(अंतः पुर वासिनी) अनिष्कासिनी (Anish-
kāsi) (अनिष्कासिनी) पर्दे में रहने वाली
औरत (Parde men rahne vāli aurat)
(पर्दे में रहने वाली औरत)

PURZA पुर्ज़ा (फ - म)

1. खंड (Khand) (कहंड) टुकड़ा (Tukra)
(टुकड़ा)

پروانگی (ف - مٹ)

PARVÁNAGI परवानगी
आज्ञा (Ág.gya आگیا) अनुमति
(Anumati अनुमति) इजाज़त (Ijázat
(اجازت)

PAR,VÁNA परवाना (ف - مذ)

1. शलभ (Shalabh شلیب) पतिंगा
(Patinga پیتنگا)
2. आदेश पत्र (Ádesh pattr आदेश पत्र)
हुकम नामा (Hukm-náma हुकम
نامه)

प्रवानه راهداری (ف - مذ)

PARVÁNA-E-RÁHDÁRI परवानए राहदारी
पासपत्र (Párpattr पारपत्र) पासपोर्ट
(Pássport پاسپورت)

پروردگار (ف - مذ)

PARVARD, GÁR पर्वर्दگار

1. पालक (Pálak پالک) पोषक
(Poshak पोशक) पालने वाला
(Pálne vála پالنے والا)
2. ईश्वर (Íshwar ایشور) खुदा
(Khuda خدا)

پرورده (ف - ص)

PARVARDAH पर्वर्दा

पालित (Pálit पालित) पोषित (Poshit पोषित)
पाला हुआ (Pála hua पाला हुआ)

پرورش (ف - مٹ)

PARVARISH पर्वरिश

1. पालन पोषण (Pálan poshan पालन पोषण)
पालना पोसना (Pálna posna پالنا पोसنا)

PURSISH पुर्सिश (ف - مٹ)

1. परिपृच्छा (Pariprich, chh پری
پرسچھا) अनुसंधान (Anusandhán
انوسندھان) जांच पड़ताल (Jáneh
partál جانچ پڑتال)

2. आदर सत्कार (Ádar satkár آدر
سکارت) इज्जत (Izzat عزت)

PARKÁR परकार (ف - مٹ)

- कर्कट (Karkat کرکٹ) कम्पास
(Compáss کمپاس)

PARAND परन्द (ف - مذ)

- पक्षी (Pakchhi پکچھی) खग (Khag
खग) विहग (Vihag وهگ) शकुंत
(Shakunt شکنت) चिड़िया (Chiriyā
چریا)

پرنده (ف - مذ)

PARA (I) NDA पर (रि) न्दा
दیکھو 'پرند'

PARVA पर्वा (ف - مٹ)

1. चिंता (Chinta چلتا) फिक्र (Fikr
فکرت) खटका (Khatka کھٹکا)
2. ध्यान (Dhyán دھیان) खयाल
(Khayál خیال)
3. भय (Bhai डर) डर (Dar تر)

PARVÁZ परवाज़ (ف - مٹ)

1. उड्डयन (Ud, dayan اُڈدین) उड़ना
(Uṛna اڑنا)
2. पहुँच (Pahunch پہنچ) रसाई
(Rasāī رسائی)

پری چہرہ (ف - ص)

PRI-CHEHRA پریچہہرا

آپسرا मुखी (Apsara mukhi) اپسرا
پری جیسی سूरत वाली सुंदरी (Pari jaisi sūrat vāli sundari) پری
(جیسی صورت والی सुंदरी)

پریخوان (ف - مڈ)

PARI-KHÁN پری خاں

تانتاریک (Tántarik) (تان ترک)
بھوت پُرت اُتارنے والا (Bhút pret utár-
ne vāla) (بھوت پریت اُتارنے والا)
ओज्हा (Ojha) (اوجھا) भगत (Bhagat)
(بھگت)

PARI-RU پری رو (ف - ص)
دیکھو 'پری چہرہ'

پریشان (ف - ص)

PARÍSHÁN پریشان

1. व्याकुल (Vyákul) (ویاکل) उद्विग्न
(Udvign) (ادوگن) घबराया हुआ
(Ghabráya hua) (گھبراہیا ہوا)

2. चिंतित (Chintít) (چلنت) फिक्रमंद
(Fikr mand) (فکرمند)

پریشان خاطر (ف - ص)

PARÍSHÁN-KHÁTIR پریشاں خاতির
व्यग्र चित्त (Vyaggr chitt) (ویگرچت)
मुतफक्किर (Mutafakkir) (مُتفکر)

PAZÁVÁ پزاوا (ف - مڈ)
आलात (Álát) (آلات) ईंट का भट्टा
(Ínt ka bhatta) (اینت کا بھٹا)

2. कृपा (Kripa) (کریا) दया (Daya)
(علایت) इनायत (Ináyat) (دیا)

PARVÍN پروین (ف - مڈ)
कृत्तिका (Krittika) (کرتکا) छै छोटे छोटे
तारों का गुच्छा (Chhai chhote
chhote táron ka guch, chha) چہ
(چھوٹے چھوٹے تاروں کا گچھا)

PARHEZ परहेज़ (ف - مڈ)

1. संयम (Sanyam) (سیمی) बुरी
बातों से बचना (Buri báton se
bachna) (بری باتوں سے بچنا)

2. इंद्रियनिग्रह (Índriya niggrah) (اندریہ
نِگَرِه) जुहद (Zuhd) (زُہد)

3. परिहार (Parihár) (پریہار) बीमार के
खाने पीने में बचाव (Bímár ke
kháne píne men bacháo) (بیمار کے
کھانے پینے میں بچاؤ)

پریہیز گار (ف - ص)

PARHEZ-GÁR परहेज़गार

1. संयमी (Sanyami) (سیمی) जितेंद्रिय
(Jitendriya) (جیتندریہ) ज़ाहिद
(Záhíd) (زَہِد)

2. सदाचारी (Sadáchári) (سداچارِی)
बुरी बातों से बचने वाला (Buri
báton se bachne vāla) (بری باتوں
سے بچنے والا)

PARI پری (ف - مڈ)
स्वर्ग वधू (Swarg vadbú) (سورگ ودهو)
अपसरा (Apsara) (اپسرا)

PASPÁI پساپائی (ف - مٹ)

پیچھے ہٹنا (Pichhe hatna پیکھے ہٹنا)

پراچیت ہونا (Parájit hona پراجیت ہونا)

ہارنا (Hárna ہارنا)

پس پشت (ف - ص)

PAS-E-PUSHT پسپوشٹ

پروکھ (Parokchh پروکھ) پیٹ پیچھے

(Pith pichhe پیتھ پیکھے)

PAST پست (ف - ص)

1. پتیت (Patit پتیت) پراٹ (Bhrasht پراٹ) گیرا ہوا (Gira hua گیرا ہوا)

2. پراجیت (Prájit پراجیت) ہارا ہوا (Hárá huá ہارا ہوا)

پست اخلاق (عف - ص)

PAST-AKHLÁQ پست اکھلاک

بھراشتاچار (Bhrashtáchár بھراشتاچار)

دشچرت (Dushobarit دشچرت)

بدکردار (Bad kardár بدکردار)

PISTÁN پستان (ف - مذ)

استن (Istan استن) اروج (Uroj اروج)

کچ (Kuch کچ) پودھر (Payodhar پودھر)

چوچی (Chúchi چوچی)

پست خیال (عف - ص)

PAST-KHAYÁL پست کھیاال

لگھو چیتا (Laghu cheta لگھو چیتا)

نیکاشے (Nicháshai نیکاشے) سکیڑا

وچار (Sankirn vichár وچار) سنگ نزار (Tang nazar سنگ نزار)

پز مردگی (ف - مٹ)

PAZ,MUR,DAGI پز مردگی

1. ملینتا (Malinata ملینتا)

افسردگی (Afsurdagi افسردگی)

2. آپراساننا (Ap,prasan,nata آپراساننا)

اداسی (Udási اداسی) پرستنا

پز مردہ (ف - ص)

PAZ,MURDA پز مردہ

1. کھن (Khin,n کھن) ملان (Mlán ملان)

افسردہ (Afsurda افسردہ)

2. آپراسان (Ap,prasan,n آپراسان)

اوداس (Udás اوداس)

پز مردہ خاطر (ف - ص)

PAZMURDA-KHÁTIR پز مردہ کھاتیر

ملن چت (Malin chitt ملن چت)

ملن مکھ (Malin mukh ملن مکھ)

اوداس (Udás اوداس)

PAS پس (ف - ص)

1. انتتہ (Antatah انتتہ) آخیر (Ákhir آخر)

2. اتہ (Atah اتہ) اسلئے (Is lie اس لئے)

3. اتہ (Ata,ev اتہ) فیر (Phir فیر)

پس انداز (ف - ص)

PAS-ANDÁZ (PASANDÁZ) پس انداز

(پسنداز)

سچیت (Sanchit سن چت) سچیت

اپراجت (Upárajit اپراجت) بچایا ہوا

(Bacháya hua بچایا ہوا)

پس منظر (عف - مذ)

PAS-MANZAR پس منظر

پڑھت بھومی (Prishth bhūmi پرشتہ بھومی)

PASAND پسند (ف - مٹ)

ابھی رuchi (Abhi ruchi ابھی رچی)
Ruchi (Ruchi رچی) رگھت (Raghat رگھت)
(رغبت)

پسندیدہ (ف - ص)

PASANDĪDA پسندیدا

مانونیت (Manonit مانونیت) رuchi kar (Ruchi kar رچی کر)
Dil pasand (Dil pasand دل پسند)

پس و پیش (ف - مذ)

PAS-O-PESH پسیو پش

1. سنکوچ (Sankoch سن کوچ) उधेड़ बुन (Udherbun اُدھڑ بون)
2. اسمنجس (Asmanjas اسمنجس) तज़बज़ (Tazabzub تذبذب)

PUSHT پش (ف مٹ) پش

1. پڑھت (Prishth پرشتہ) पीठ (Pith پیٹھ)
2. وانش (Vansh وانش) जनन (Janan جنن)
पीढ़ी (Pīrhi پیڑھی) नسل (Nasl نسل)

PUSHTĀRA پشترہ (ف مذ) پشترہ

पोटल (Potal پوٹل) बंडल (Bundle بंडل)
गठर (Gath,thar گتھر)

پست فطرت (عف - ص)

PAST-FITRAT پست فطرت

दुष्प्रकृति (Dushprakriti دوش پرکرتی)
दुरात्मा (Durātma دوراتما) कमीना खु (Kamīna khū کمینہ خو)

PAST-QAD پست قد (ف - ص)

ह्रस्वांग (Hras,swáng هرس سوانگ)
वामन (Vāman وامن) बाूना (Bauna باونا)
'ठगना' (Thigna تھگنا)

پست همت (عف - ص)

PAST-HIMMAT پست हिम्मत

हत्साहस (Hatsāhas هت ساهس)
अनुत्साही (Anutsāhi انت ساهی)
पस्त हौसला (Past hausala پست هوسلا)
(حوصلہ)

PISAR पिसर (ف - مذ) پسر

पुत्र (Puttr پوتر) तनय (Tanai تنے)
आत्मज (Ātmaj آتمج) सुत (Sut ست)
बेटा (Beta بیتا)

پسمانده (ف - ص)

PAS-MĀNDA पस मांदा

1. अवशिष्ट (Aoshisht اوششت)
शेषांश (Sheshānsh شیشانص)
बकाया (Baqaya بقایہ)
2. अंत्यज (Antyaj انتیج) असृश्य (Asprishya اس پرشیه)
अछूत (Achhūt اچھوت) हरिजन (Harijan هریجن)
3. अनुन्नत (Anunnat انننت)
ना तरक्की याफता (Na taraqqi yāfta ناترقی یافتہ)

پشیمانی (ف - مٹ)

PASHEMĀNI پشومانی

1. لہجہ (Lajja) شرم (Sharm)
(شرم)
2. پشچات (Pash, chāt, tāp) پشچتاوا (Pachhtāva) (تاپ)
افسوس (Afsos)

PUL پول (ف - مذ)
سےتو (Setu) پول (Pul)

PALĀS پلاس (ف - مذ)

1. پلاش (Palāsh) ڈاک (Dhāk)
(دھاک)
2. چھوم (Chhaum) موٹا کپڑا (Mota kapra)

PULĀO پلاؤ (ف - مذ)
مانسودن (Mānsodan)
سفید بیرانی (Safed biryāni)
(برانی)

PALANG پلنگ (ف - مذ)

ویاگر (Vyāghr) چیٹا (Chita)
(چیٹا)

PALLA پلہ (ف - مذ)

1. تولادھت (Tulādhāt)
تارازو کا پلہ (Tarāzū ka palla)
(تارازو کا پلہ)
2. شرنی (Shreni) درجا (Darja)
(درجہ)
3. رتہ (Rutba) پد (Pad)

پشت پناہ (ف - ص)

PUSHT-PANĀH پشت پناہ

پرشتہ (Prishtphoshak)
سہایک (Sahāyak)
حصایتی (Himāyati)

پشت در پشت (ف - ص)

PUSHT-DAR-PUSHT پشت در پشت
پیڑھی (Pīrhi dar pīrhi)
نسل در نسل (Nasl dar nasl)
(نسل در نسل)

پشتی بان (ف - ص)

PUSHTI-BĀN پشتی بان

پکچہ پانی (Pakchhpāti)
سمرتھک (Samarthak)
پرشتہ پوشک (Prisht phoshak)
(حامی) (Hāmi)

PASH, M پشم (ف - مٹ)

1. اُون (Un) اُون (Ūrn)
2. ہکیر (Tuch, chh) (تیج، چھ)
(حقیر) (Haqir)

PASHMĪNA پشمینہ (ف - مذ)

اُون وستر (Ūrn vastr)
اُونی کپڑا (Ūni kapra)

PASH, SHA پشہ (ف - مذ)

مَشک (Mashak)
(مچھر) (Mach, chhar)

PASHEMĀN پشیمان (ف - ص)

لججیت (Lajjit)
(شرمندہ) (Sharmina)

PANJ پنچ (ف - ص) پنچ

پنچ (Panch پنچ) پنچ (Pānch پنچ)

PANJARA پنجرہ (ف - مذ) پنجرہ

پنجرہ (Panjar پنجرہ) پنجرہ (Vitans ویتانس)

پنجرہ (Kulāika کلائیکا) پنجرہ (Pinjra پنجرہ)

پنجرہ (Pinjra پنجرہ)

پنچ شنبہ (ف - مذ)

PANJ-SHAMBA پنچ شامبا

گرووار (Guruvār گرووار) بڑھسپتتیار

(Brihaspati vār برہسپتتیار) جومیرات

(Jumerāt جمیرات)

PANJA پنجا (ف - مذ) پنجا

1. پراہست (Prahast پراہست) پرتال

(Pratal پرتال) ہاتھ کا پنجا

(Hāth ka panja ہاتھ کا پنجا)

2. پنچ چیڑوں کا سموہ (Pānch ohizon

ka samuh پنچ چیڑوں کا سموہ)

PAND پنڈ (ف - مذ) پنڈ

اوپدیش (Updesh اوپدیش) شیکھا

(Shikchha شیکھا) سیخاوان

(Sikhāvan سکھاوان) نسیہت (Nasihat

نصیحت)

PINDAR پنڈار (ف - مذ) پنڈار

1. اہنکار (Ahankār اہنکار) غممنڈ

(Ghamand گھمنڈ) گھور (Ghurur

غور)

2. کلپنا (Kalpana کلپنا) خیاں

(Khayāl خیال)

PAND-GO پنڈ گو (ف - ص) پنڈ گو

اوپدیشک (Updeshak اوپدیشک)

PALID پلید (ف - ص) پلید

1. آپاوتتر (Apavitttr آپاوتتر) ناپاک

(Nāpāk ناپاک)

2. غھرنیت (Ghrinit گھرنیت) غھناونا

(Ghināona گھناونا)

3. بھوت پرت (Bhūt prct بھوت پرت)

(Bad ruh بد روح)

PANAH پناہ (ف - مذ) پناہ

1. شरण (Sharan شرن) بچاؤ

(Bachāo بچاؤ)

2. آشرا (Ash,shrai آشرا) سہارا

(Sahāra سہارا)

3. رکھھا (Rakchha رکھھا) حفاظت

(Hifāzat حفاظت)

پناہ گاہ (ف - مذ)

PANAH-GAH پناہ گاہ

شرنآگار (Sharanāgār شرناگار)

رکھھا (Rakchhāsthān رکھھا)

جای پناہ (Jai panah جای پناہ)

(جائ پناہ)

پناہ گزین (ف - ص)

PANAH-GUZIN پناہ گزین

شرنآرتھی (Sharnārthi شرناارتھی)

شرنآگات (Sharnāgat شرناگات)

پناہ میں آیا ہوا (Panah men aya

hwa پناہ میں آیا ہوا)

PUMBA پمبا (ف - مذ) پمبا

1. کپاس (Karpās کپاس) کپاس

(Kapās کپاس)

2. تول (Tul تول) روئی (Ruf روئی)

POSHISH پوشش (ف - مٹ) پوشش

1. वस्त्र (Vasttr پوشتر) पोशाक (Poshák پوشاک)

2. वेष भूषा (Vesh-bhúsha ویش-ہوشا) पहनावा (Pahnáva پہناوا)

POSHIDA پوشیده (ف - ص) پوشیدہ

गुप्त (Gupt لہیت) छिपा हुआ (Chhipa hua چھپا ہوا)

PAHLÚ पहलू (ف - مذ) پہلو

1. पार्श्व (Páreshwa پارشو) बगल (Baghal بغل)

2. क्रोड (Krod کرود) गोद (God گود)

3. पक्ष (Pakchh پکچھ) रुख (Rukh رخ)

پهلوان (ف - مذ)

PAHL,VÁN पहलवान

मल्ल (Mal,l مل) योद्धा (Yodha یودھا)

कुश्ती लड़ने वाला (Kushti lāne vála کشتی لڑنے والا)

PAH,N पहन (ف - ص) پہن

विस्तृत (Vistrit وسترت) विस्तीर्ण

(Vistīrn وستیرن) कुशादा (Kusháda

लंबा चौड़ा (Lamba chauṛa کشادہ)

PAH,NÁÍ पहनाई (ف - مٹ) پہنائی

विस्तार (Vistár وستار) कुशादगी (Kushá dagi کشادگی)

PAYÁPAI पयापय (ف - ص) پیا پے

निरंतर (Nirantar نرن تر) अविच्छिन्न

(Avich,ohhin,n اویچ-چین) लगातार

(Lagátár لگاتار) बराबर (Barábar

مساوے (Musalsal مساوے)

शिक्षक (Shikeshhak شیکشک) नसीहत करने वाला (Nasihāt karne vála نصیحت کرنے والا)

PINHÁN पिन्हां (ف - ص) پنہاں

गुप्त (Gupt گپت) छिपा हुआ (Chhipa hua چھپا ہوا)

POCH पोच (ف - ص) پوچ

1. निरर्थक (Nirarthak نیررتھک) असार

(Asár اسار) फुजूल (Fuzúl فضول)

2. निकृष्ट (Nikrīshṭ نکرشت) खराब

(Kharáb خراب)

3. असभ्य (Asabh,bhya اسبھیہ)

बेतमीज़ (Be tamíz بے تمیز)

PODÍNA पोदीना (ف - مذ) پودینہ

पर्णस (Parnás پرناس) पुदीना

(Pudína پودینہ)

POZISH पोज़िश (ف - مٹ) پوزش

क्षमा याचना (Chhama yāchana چھا

माफी चाहना (Máfi cháhana مافی

معافی چاہنا)

POST पोस्त (ف - مذ) پوست

1. चर्म (Charm چرم) त्वचा (Twacha

खाल (Khál کھال) चमड़ा

(Chamra چمڑا)

2. बल्कल (Balkal بلکل) छाल

(Chhál چھال)

3. तुष (Tush تش) छिलका (Chhilka

چھلا)

POSHÁK पोशाक (ف - مٹ) پوشاک

वस्त्र (Vasttr پوشتر) वसन (Vasan

لباس (Libás لباس)

5. बखेड़ा (Bakherā / بکھڑا) भगड़ा
(Jhagṛa / جھگڑا)

PECHISH पेचिश (फ - म्) अतिशर (Pṭisār / اتی سار) आव (Avo / آنو) मड़ोड़ (Maṛoṛ / مزور)

PECHIDA पेचीदा (फ - व्) پیچیدہ

1. जटिल (Jatil / جٹل) उलभाव वाला (Uljbhāo vāla / الچہاو والا)
2. गूढ़ (Gurh / گور) मुश्किल (Mushkil / مشکل)
3. दुर्बोध (Durbodh / دربودھ) मुश्किल से समझ में आने वाला (Mushkil se samajh men āne vāla / مشکل سے سمجھ میں آنے والا)

PAIDA पैदा (फ - व्) پیدا

1. प्रकट (Prakat / پروکت) व्यक्त (Vyakt / व्यक्त) ज़ाहिर (Zāhir / ظاهر)
2. प्राप्य (Prāpya / प्राप्य) हासिल (Hāsil / حاصل)
3. उत्पन्न (Utpann / उत्पन्न) पैदा शुदा (Paيدا shuda / پیدا شدہ)
4. आय (Ai / آئے) आमदनी (Āmadani / آمدنی)
5. जनित (Janit / जनित) जना हुआ (Jana hua / چلا ہوا)

PAIDA-VĀR पैदावार (फ - म्) پیداوار

1. उत्पत्ति (Utpatti / उत्पत्ति) उपज (Upaj / اُپج)
2. आय (Ai / آئے) आमदनी (Āmadani / آمدنی)
3. लाभ (Lābh / लाभ) नफा (Nafa / نفع)

PAYĀDA पयादा (फ - म्) پیادہ

1. पदातिक (Padātik / پداٹک) पैदल चलने वाला (Paidal chalne vāla / پیدل چلنے والا)
2. पत्ति (Putti / پتی) पैदल सिपाही (Paidal sipāhi / پیدل سپاہی)
3. पत्र वाहक (Pattr vāhak / پترواھک) हरकारा (Harkāra / هرکارہ)
4. आदेश वाहक (Ādesh vāhak / آدیش واهک) चपरासी (Chaprasī / چپرآسی)

PIYĀZ पियाज़ (फ - म्) پیاز

- पलांडु (Palāndu / پلانڈو) प्याज़ (Pyāz / پیاز)

PIYĀLA पियाला (फ - म्) پیالہ

- कंस (Kans / कंस) चषक (Chashak / چاشک) कटोरा (Katora / کٹورہ) प्याला (Pyāla / پیالہ)

PAYĀM पयाम (फ - म्) پیام

- संदेश (Sandesh / سندیش) संदेसा (Sandesa / سندیسہ) पैगाम (Paighām / پیغام)

PECH पेच (फ - म्) پیچ

1. दांव (Dāno / दाँव) चाल (Chāl / چال)
2. छल (Chhal / छल) धोखा (Dhokha / دھوکھا)
3. कुंचन (Kunchan / कुंचन) बल (Bal / بل)
4. यंत्र (Yanttr / यंत्र) कल (Kal / کل) मशीन (Machine / مشین)

2. متاवलنچی (Matáo lamai متاوالامبی)

کسی اکریدے کو ماننے والا

(Kisi aqide ko mānne vála کسی

عقیدے کو ماننے والا)

3. شیشی (Shishya ششیہ) چেলা

(Chela چہلا)

PAIRAHAN پیرھن (ف - مذ)

دیکھو پیراھن

PÍRI پیری (ف - مٹ)

جرا (Jara جرا) ویداوٹھا (Vrid,dhá

vastha ویداوٹھا) বুڈاپا (Būhāpa

بوہاپا)

PAIZÁR پیزار (ف - مٹ)

پادوکا (Páduka پادکا) جوتی (Júti

چوتی)

PESH پেশ (ف - ص)

پرتی (Pratyakohh پرتیکچھ) سامنے (Sámue

(ساممکھ) سامنے)

PESHÁB پेशاب (ف - مذ)

موت (Mútttr موتر) پراساب (Pras,sráv

(موت) موت (Mút موت)

PESHÁNI پेशانی (ف - مٹ)

لالاٹ (Lalát لالات) مستک (Mastak

(ماتھا) ماتھا (Máttha) مستک)

PESH-BÍN پेश بین (ف - ص)

آگرشچی (Aggr shochi آگرشچی)

دوردرشی (Dúr darshi دوردرشی) آگام

سوچی (Ágm sochi آگم سوچی)

پیدا ایشی (ف - مٹ)

PAIDÁISHI پیدایشی

1. پراکرتیک (Prákritik پراکرتک)

فطری (Fitri فطری)

2. جنم سیدھ (Janm sid,dh جنم سیدھ)

خلیقی (Khilqi خلیقی)

پے در پے (ف - ص)

PAI-DAR-PAI پیدر پیدر

نیرنتر (Nirantar نیرنتر) لگاتار

(Lagátár لگاتار)

PÍR پیر (ف - مذ)

1. ویدو ویدھ (Vayovrid,dh ویدو ویدھ)

بڑی عمر والا (Bēṛi umr vála

بڑی عمر والا)

2. دھرم گرو (Dharm guru دھرم گرو)

مورشید (Murshid مورشید)

PAIRÁHAN پیراھن (ف - مذ)

1. وستر (Vusttr وستر) परिधान Pari

dhán (پیردھان) पोशाक (Peshák

(پوشاک)

2. کورتا (Kurta کورتا) कमीस (Qamís

قمیص)

PÍRÁYA پیرایہ (ف - مذ)

شہیلی (Shaili شہیلی) पद्धति (Pad,dhati

تہذیب (Dhang تہذیب) तर्ज़ (Tarz

طرز)

PAIRAU پیرو (ف - مذ)

1. انویائی (Anuyái انویائی)

انوکرن کتا (Anukaran karta

انوکرن کتا) मुक़लिद (Muqailid

مقلد)

PESHVA پेशوا (ف - مذ)

1. धर्मगुरु (Dharm guru) (دھرم گورو)
पीर (Pīr پیر)
2. पथ प्रदर्शक (Path pradarshak) (پتھ پراڈارشاک)
رہنما (Rah numa) (راہنما)
3. नेता (Neta) (نیٹا) لیڈر (Leader)
(لیڈر)

پیشوائی (ف - مٹ)

PESH,VĀĪ پेशवाई

- स्वागत (Swāgat) (سواگت) آگوانی
(Ag,vāni) (اگوانی) इस्तिक्वाल
(Istiqbāl) (استقبال)

پیش و پس (ف - مذ)

PESH-O-PAS पेशोपस

1. संकोच (Sankoch) (سنگوچ) दुविधा
(Duvidha) (دو ویدھا) आगा पीछा
(Āga pīchha) (اگا پیچھا)
2. असमंजस (Asamanjas) (اس
مجلس) तज्जुब (Tazabzub)
(تذبذب)

PESHA पेशा (ف - مذ)

1. व्यवसाय (Vyav sái) (ویوسای)
उद्योग (Ud,dyog) (ادیوگ) धंधा
(Dhandha) (دھلدا)
2. वेश्या कर्म (Vesh,shya karm) (ویشیا
کرم) कमाई (Kamái) (کمائی)

پیشہ ور (ف - ص)

PESHA-VAR पेशा वर

1. व्यवसायी (Vyav sái) (ویوسائی)

PESH-TAR पेशतर (ف - ص)

1. सर्व प्रथम (Sarv pratham) (سرور پرتھم)
सब से पहले (Sab se pahle) (سب سے
پہلے)
2. आगे (Āge) (اگے) पहले (Pahle) (پہلے)

PESH-RAU पेश रौ (ف - ص)

1. अग्र गामी (Aggr gāmī) (اگر گامی)
आगे चलने वाला (Āge chalne vāla)
(اگے چالنے والا)
2. नेता (Neta) (نیٹا) लीडर (Leader)
(لیڈر)
3. पूर्वज (Pūrvaj) (پوروچ) पुरखे
(Purkhe) (پورکھے)

پیش قبض (عف - مٹ)

PESH-QABZ पेश कब्ज़

- कौत्थेयक (Kauk, chheyak) (کوک
بھجالی) भुजाली (Bhujāli) (بھجالی)

پیش قدمی (عف - مٹ)

PESH-QADAMI पेशकदमी

1. अग्रसर होना (Aggr sar hona) (اگر
سر ہونا) आगे बढ़ना (Āge barhna)
(اگے بڑھنا)

2. पहल करना (Pahal karna) (پہل کرنا)

پیش کش (ف - مٹ)

PESH-KASH पेश कश

1. उपहार (Uphār) (اوپھار) तुहफा
(Tuh,fa) (تھفہ)

1. प्रस्ताव (Prastāo) (پروستاؤ) प्रोपोज़ल
(Proposal) (پروپوزل)

2. अवतार (Autár) नबी (Nabi
نبی)

پینمبر (ف - مذ)

PAIGHAM, BAR पैगامبر

1. संदेश वाहक (Sandosh váhak
دوت (دوت) (سندیس واهک)
2. ईश्वरावतार (Íshwárátár) ایشور
(نابی) (نابی) (اوتار)

PAIK पैک (ف - مذ)

- پتر واهک (Pattr váhak)
سندیس واهک (Sandesh vahak)
هرکارا (Harkára) (واہک)

PAIKÁR पैکار (ف - مٹ)

- یڈ (Yud, dh) ران (Ran)
سمر (Samar) لڑائی (Larái)
(لڑائی)

PAIKÁN पैکان (ف - مذ)

- تیر کی نوک (Tir kí nok)
تیر کی نوک (تیر کی نوک)

PAIKAR पैکر (ف - مذ)

1. आकार (Ákár) शरीर (Sharir)
جسم (Jiam) (شیر)
2. मुख (Mukh) सूरत (Súrat)
صورت

PÍL पील (ف - مذ)

1. हस्ती (Hasti) पीलु (Pilu)
کری (Kari) (ہستی) (ہستی)
2. शतरंज का एक मोहरा (Shatranj
ka ek muhra) شاترنج کا ایک
(مہرا)

रोज़गारी (Rozgári) (روزگاری)

2. वेश्या (Vesh, shya) तवाहक
(Taváif) (طوائف)

3. किसी काम को अपना पेशा बना लेने
वाला (Kisi kám ko apna pasha
bana lene vála) کسی کام کو اپنا
پیشہ بنالینے والا

PESHÍN पेशी (ف - ص)

1. प्राचीन (Práchin) पुरातन
(Purátan) (پراچین) (پراچین)
(Purána) (پورانہ)
2. आगामी (Ágámi) अगला
(Agla) (اگلی)

پیشین گوئی (ف - ص)

PESHIN (N) GO, I पेशीन (शी) गोई

- भव्य वाणी (Bhavish, shya váni)
होने वाली बात बता देना (Hone váli bát bata dena)
होने वाली बात बता देना

PAIGHÁM पैगाम (ف - مذ)

1. संदेश (Sandesh) (संदेसा)
(Sandesá) (سندیس)
2. ब्याह की बात चीत (Byáh ki bát
chít) (بیاہ کی بات چیت)

پیغام بر (ف - مذ)

PAIGHÁM-BAR पैगाम बर

1. संदेश वाहक (Sandesh váhak)
(संदेसा पहुँचाने वाला) (संदेसा पहुँचाने वाला)
(संदेसा पहुँचाने वाला)

ایمانش (ف - مٹ)

PAI, MĀ, ISH पैमाइश

1. क्षेत्र माप (Chhettr máp) چهتر
 (بھومتی) भूमिति (Bhūmiti) ماب
 सर्वे (Survey) سروے

2. माप (Map) नाप (Náp) ماب
 3. क्षेत्रफल (Chhettr phal) چهتر فہل
 رقبہ (Raqbá) رقبہ

PA, YAM, BAR पयम्बर (ف - مذ)

دیکھو 'پیغمبر'

PAI, VAST पैवस्त (ف - ص)

1. संबद्ध (Sambaddh) سم بدھ
 जुड़ा हुआ (Sainyukt) سین یکت
 جزا هوا (Jura huá) جزا

2. प्रविष्ट (Pravisht) پروشت
 हुआ (Paithá huá) پیٹھا هوا

PAI, VAS, TA पैवस्ता (ف - ص)

1. निरंतर (Nirantar) نرن تر
 लगातार (Lagátár) لگاتار
 Barábar (برابر)

2. पैवस्त (Paivast) پیوست

PAI, VAN, D पैवन्द (ف - مذ)

1. जोड़ (Jor) میل (Mel)

2. थिगली (Thigli) تھگلی

3. कलम (Qalam) شاکھ (Shákh)
 شاخ

PÍH पीह (ف - مٹ)

मेद (Med) वसा (Vasa) चरबी
 (Charbi) چربی

PAI HAM पैहम (ف - ص)

निरंतर (Nirantar) लगاتार
 (Lagátár) لگاتار

PÍL-BÁN पीलवान (ف - مذ)

हस्ति पक (Hasti pak) هستی پک

महावत (Mahávat) हाथीवान
 (Háthi bán) هاتھی بان

PÍL-PA पीलपा (ف - مذ)

श्लीपद (Shlipad) شلی بد

पादगंडिर (Pád-gandir) پاد گندیر

पील पांव (Píl páon) پیل پاؤن

PÍL-PÁYA पील पाया (ف - مذ)

स्तंभ (Istambh) استمبھ

खम्बा (Khamba) (Isthún) استھون
 (کھمبا)

PÍL-TAN पीलतन (ف - ص)

ब्रह्मदाकार (Brahadakar) برھداکار

गिरांडील (Girán, dil) گیراندیل

योद्धा (Bara yoddha) یو دھا

PAI, MĀN पैमान (ف - مذ)

प्रतिज्ञा (Pratiggya) پرتگیا

वादा (Abhivachan) ابھی وچن

(Vádá) وعدہ

پیمان شکن (ف - مذ)

PAI, MĀN-SHIKAN पैमां शिकन

प्रतिज्ञा भंजक (Pratiggya bhanjak)

वादा खिलाफ (Váda

khiláf) وعدہ خلاف

PAI MĀNA पैमानا (ف - مذ)

1. माप दंड (Máp dand) ماب دند

नाप (Náp) नाپ

2. चषक (Chashak) شراब کا

पियाला (Sharáb ka piyála) شراب

(کا پیالہ)

ت

TÁBIN,DA تابنده (ف - ص) تابنده
 پرکاش (Prakásh mán) پرکاش
 (Uj,jwal) (اچ جول) (Uj,jwal) (اچ جول)
 چمکدار (Chamak dár) (چمکدار)

تاب و توان (ف - ص)

TÁB-O-TAVÁN(N) تابوتوان (وا)

1. سامर्थ (Sámarthya) (سامرتهیه)
 شکتی (Shakti) (شکتی)
1. सहिष्णुता (Sahishnuta) (سہس نٹا)
 صبر (Sabr) (صبر)

تابہ مقدور (ف - ص)

TÁ-BA-MAQ,DÚR تاب ماکدور
 یثا شکتی (Yatháshakti) (یثا شکتی)
 یثا سبھ (Yatha sambhav) (یثا سبھ)
 بھرسک (Bharsak) (بھرسک)

TÁBE تاب (ف - ص) تاب
 अधीन (Adhín) (ادھین) بس میں (Bas men) (بس میں)

TÁBÚT تابوت (ع - مذ) تابوت
 1. शव (Shav) (شو) لاش (Lásh) (لاش)
 2. लोश रखने का सندوق (Lásh rakhne ka sandúq) (لاش رکھنے کا صندوق)

TÁBA تابہ (ف - مذ) تابہ
 तवा (Tava) (توا)

TÁSÍR تاثیر (ع - ص) تاثیر
 1. गुण (Gun) (گن) پभाव (Prabháo) (پभाव)
 (Asar) (اثر) (Asar) (اثر)

TA ता (ف - حرف) تا
 पर्यंत (Paryant) (پرینت) तक (Tak) (تک)

TÁB تاب (ف - ص) تاب
 1. सामर्थ्य (Sámarthya) (سامرتهیه)
 शक्ति (Shakti) (شکتی) ताकत (Táqat) (طاقت)
 2. आभा (Ábha) (آبھا) चमक (Chamak) (چمک)

TÁBÁN تابان (ف - ص) تابان
 1. प्रकाशमान (Prakásh mán) (پرکاش)
 نورانی (Núrání) (نورانی)
 2. प्रभावान (Prabháván) (پرभावان)
 चमकदार (Chamak dár) (چمکدار)

تابستان (ف - مذ)

TÁBIS,TÁN ताबिस्तान
 ग्रीष्मऋतु (Grishm ritu) (گریشم رتو)
 गरमी (Garmi) (گرمی)

TÁBISH تابش (ف - ص) تابش
 1. ताप (Táp) (تاپ) गरमी (Garmi) (گرمی)
 2. आतप (Átap) (آتپ) धूप (Dhúp) (دهوپ)

تابندگی (ف - ص)

TÁBIN,DAGI تابندگی
 आभा (Ábha) (آبھا) प्रकाश (Prakásh) (پرکاش)
 चमक (Chamak) (چمک)

2. दंडदेना (Dand dena) सज़ा
देना (Saza dena)

TÁR तार (फ - मं)

1. तंतु (Tantu) तार (Tár) (तंतु)
2. पंक्ति (Pankti) कतार (Qatár) (पंक्ति)
3. तिमिर (Timir) अंधेरा (Andhera) (अंधेरा)
4. तारबर्की (Tár barqi) टेली-
ग्राफ (Telegraph) (टेलीग्राफ)

TÁRÁJ ताराज (फ - मं)
लूट (Lút) बरबादी (Barbádi)
(बरबादी)

TÁRAK तारक (फ - मं)

1. सीमंत (Símant) मांग
(Máng)
2. कपाल (Kapál) खोपड़ी
(Khoparí)

TÁRIK तारिक (ए - मं)
त्यागी (Tyági) छोड़ने वाला
(Chhorne vála)

تارک الدنيا (ए - मं)

TÁRIKUD-DUN,YA तारिकुद् दुनया
निवृत्त (Nivritt) विरक्त (Virak,t)
(संन्यासी) (San,nyási)
ज़ाहिद (Záhid)

TÁRÍKH तारीख (ए - मं)

1. इतिहास (Itihás) इष्टि
(History)
2. वृत्तान्त (Vrib,tánt) (वृत्तान्त)

2. फल (Phal) नतीजा (Natíja)
(نتیجه)

TÁJ ताज (ए - मं)

राज मुकुट (Ráj mukut)
क्रीट (Krit)

TÁJ-DÁR ताजदार (ए - मं)
मुकुटधारी (Mukut dhári)
राजा (Rája) बादशाह (Bád sháh)
(बादशाह)

TÁJIR ताजिर (ए - मं)
व्यापारी (Vyápári) वणिक
(Vanik) सौदागर (Saudágar)
(सुदागर)

TÁ-CHAND ताचन्द (ए - मं)
कबतक (Kab tak) कहाँ तक
(Kahán tak)

TÁ-HÁL ता हाल (ए - मं)
अबतक (Ab tak) अभी तक
(Abhi tak)

TÁKH,T ताख्त (मं - मं)

1. विनाश (Vinásh) लूटमार
(Lútmár)
2. आक्रमण (Ákraman) चढ़ाई
(Charháí)

TÁKHÍR ताखीर (मं - मं)
विलंब (Vilamb) देर (Der)

TÁDÍB तादीब (मं - मं)

1. शिक्कादेना (Shikohha dená) शिक्षण
(Sikhána) (सिखाना)

ताजे ताजे (फ - व)

TAZA-BA-TÁZA ताजा ब ताजा

नवीन तम (Navín tam नवीन तम) विल

कुल नया (Bilkul naya बिल्कुल नया)

TÁZI ताज़ी (फ - मड)

1. अरब देश का (Arab desh ka अरब देश का)

(दिहस का)

2. अरबी घोड़ा (Arabi ghoṛa अरबी घोड़ा)

3. अरबी भाषा (Arabi bhasha अरबी भाषा)

ताज़ाने (फ - मड)

TÁZI,YÁNA ताज़ियाना

प्रतोद (Pratod प्रतोद) कोड़ा (Korā कोड़ा)

चाबुक (Chábuk चाबुक)

TA,AS,SUF त अस् सुफ (म - मड)

पश्चात्ताप (Pashcháttáp पश्चात्ताप)

दुःख (Dukh kh दुःख)

अफसोस (Afsos अफसोस)

(अफसोस)

TÁSÍS तासीस (म - मड)

शिलान्यास (Shila nyás शिलान्यास)

नीव डालना (Nív dálna नीव डालना)

बुन्याद रखना (Bunyád rakhna बुन्याद रखना)

(रखना)

TÁK ताक (म - मड)

द्राक्षावल्लरी (Drákehha vallari द्राक्षावल्लरी)

(द्राक्षावल्लरी)

अंगूर की बेल (Angúr ki bel अंगूर की बेल)

(बेल)

अहवाल (Ahvāl अहवाल)

3. तिथि (Tithi तिथि) मितो (Miti मितो)

(मिति)

ता रीख नो विस (म - मड)

TÁRÍKH-NAVÍS तारीख नवीस

इतिहास कार (Itihás kár इतिहास कार)

इतिहास लेखक (Itihás lekhak इतिहास लेखक)

(मुवरिख) (Muvar,rikh मुवरिख)

TÁRÍK तारीक (म - मड)

तमिस्र (Támisr तमिस्र) अंधकार मय

(Andhkár mai अंधकार मय)

(Andhera अंधेरा)

TÁRÍKI तारीकी (म - मड)

तम (Tam तम) तिमिर (Timir तिमिर)

अंधकार (Andh kár अंधकार)

(Andhera अंधेरा)

TÁZAGI ताज़गी (म - मड)

1. हरापन (Hará pan हरापन) सरसब्जी

(Sarsabzi सरसब्जी)

2. नयापन (Naya pan नयापन) नवीनता

(Navínata नवीनता)

3. प्रफुल्लता (Praphul,lata प्रफुल्लता)

प्रसन्नता (Prasann,nata प्रसन्नता)

शगुफ्तगी (Shaguftagi शगुफ्तगी)

TÁZA ताज़ा (म - मड)

1. हरित (Harit हरित) हरा (Hara हरा)

(हरा)

2. नवीन (Navín नवीन) नया (Naya नया)

(नया)

TAVÍL تاویل (ع - مٹ) تاویل

कष्ट कल्पना (Kasht kalpana) کشت کल्पنا

كلمة (Taufiq) توجیہ (Taufiq) توجیہ

TÁHAM تاہم (ف - ص) تاہم

तद्यपि (Tad, dyapi) तथापि (Tad, dyapi) तथापि

(Tathápi) (Taubhi) तौभी (Tathápi) (Taubhi) तौभी

تونہی

TÁID تائید (ع - مٹ) تائید

1. समर्थन (Samarthan) समर्थन

हम नवाई (Ham navái) हम नवाई

2. पक्ष पात (Pakohhpát) पक्ष पात

जानिब दारी (Jánib dári) जानिब داری

داری

3. सहायता (Saháyata) सहायता

(Madad) मदद

TAB तब (ف - مٹ) तब

ज्वर (Jwar) ताप (Táp) ताप

बुखार (Bukhár) बुखार

TABÁDALA तबादला (ع - مذ) تبادله

یہ لفظ تبادُل کی بگڑی

ہوئی شکل ہے

1. स्थानांतरण (Isthánántaran) استہا -

(Badli) बदली (نان تون)

2. विनिमय (Vinimai) लेन देन

(Len den) لین دین

TABÁR تبار (ف - مذ) تبار

वंश (Vansh) घराना (Gharána)

कुल (Kul) खानदान

(Khándán) (Khandán) خاندان

TABÁSHÍR तबाशीर (ف - مذ) تاباشیر

बंसलोचन (Banslochan) بنسلوچن

TÁ-KUJA ताकुजा (ف -) ताकुजा

कब तक (Kab tak) कहाँ तक

(Kahán tak) کہاں تک

TÁKÍD ताकीद (ع - مٹ) تاکید

1. आग्रह (Ág,grah) दृढ़

(Háth) (Háth) ہتھ

2. चेतवनी (Chetávani) چیتاونی

तम्बीह (Tambih) تذبذب

TÁLÁB तालाब (ف - مذ) تالاب

तडाग (Tarág) सरोवर (Sarovar)

पुष्कर (Push kar) (Sarovar)

ताल (Tál) تال

TÁLÍF तालीफ (ع - مٹ) تالیف

संकलन (Sankalan) संपादन

(Sampádan) समाहरण

(Samáharan) (Sampádan) سمپادن

TÁM(M) ताम (म) ताम

पूर्ण (Purn) सब (Sab)

TA,AM,MUL त अम् मुल (ع - مذ) تامل

1. संकोच (Sankoch) मोच

(Soch) (Soch) سوچ

2. विलंब (Vilamb) धील

(Dhíl) (Dhíl) ڈھیل

TÁNÍŚ तानीस (ع - मٹ) تانیث

स्त्रीलिंग (Istri ling) (Istri ling) استری لنگ

TÁVÁN तावान (ف - مذ) تاوان

1. दंड (Dand) जुरमाना (Jurmána)

(Jurmána) (Jurmána) جرمانه

2. चतिर्पुर्ति (Chhatí púrti) چھتی

(Harja) हरजा (Harja) هرجه

TABAR तब्र (फ - मं) तब्र
परशु (Parshu परोशु) फरसा (Pharsa फरसा)

TABAR,RA तबरा (अ - मं) तबरा
1. घृणा (Ghrina गहरना) नफ्रत (Nafrat नफरत)
2. अपशब्द (Apshabd अपशब्द)
गाली गलौज (Gáli galouj गली गलौज)

TABAR,RUK तबरुक (अ - मं) तबरुक
प्रसाद (Prasád प्रसाद)

TAB,RÍD तबरीद (अ - मं) तबरीद
1. ठंडाई (Thandá,i तहंडाई)
2. जुल्लाव के बाद उसकी गरमी को
मारने वाली ठंडाई (Julláb ke bád uski garmi ko márne váli thandái)
जुल्लब के बाद उसकी गरमी को
मारने वाली तहंडाई

TABAS,SUM तबसुम (अ - मं) तबसुम
मृदुहास (Mriduhás मरिदुहास) स्मित
(Ismít अस्मित) मधुरहास (Madhurhás मधुरहास)
मुस्कान (Muskán मुस्कान)
मुस्कुराहट (Muskuráhat मुस्कुराहट)

TAB,SIRA तबसिरा (अ - मं) तबसिरा
टीका टिप्पणी (Tíka tippani टीका टिप्पणी)
आलोचना (Álochana आलोचना)
तनकीद (Tanqíd तनकीद)

TAB,LÍGH तबलीग (अ - मं) तबलीग
1. प्रेषण (Preshan प्रेषण) भेजना
(Bhejna भेजना) पहुँचाना (Pahun-
chána पहुँचाना)

TABAH तबाह (अ - मं) तबाह
1. ध्वस्त (Dhwast धवस्त) उजाड़
(Ujár उजार)
2. दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha grast दुर्दशा ग्रस्त)
बद हाल (Bad hál बद हाल)

TABÁHI तबाही (अ - मं) तबाही
1. उजाड़पन (Ujárpan उजारपन)
बरबादी (Barbádí बरबादी)
2. दुर्दशा (Durdasha दुर्दशा) बुरे दिन
(Bure din बुरे दिन)

TABAH,HUR तबहूर (अ - मं) तबहूर
पांडित्य (Pándittya पान्दित्य)
विद्वत्ता (Vid,dwat,ta विद्वत्ता)
फज़ीलत (Fazílat फ़ज़ीलत)

TABAKH,TUR तबख़तुर (अ - मं) तबख़तुर
गर्व (Garv गर्व) अभिमान (Abhimán अभिमान)
घमंड (Ghamand घमंड)

TABKHÍR तबखीर (अ - मं) तबखीर
1. बाष्प (Báshp बाष्प) भाप (Bháp भाप)
2. पेट से भाप उठने का एक रोग
(Pet se bháp uthne ka ek rog पेट से भाप उठने का एक रोग)

TABDÍLI तबदीली (अ - मं) तबदीली
1. परिवर्तन (Parivartan परिवर्तन)
बदला (Badalna बदला)
2. स्थानांतरण (Isthánántaran स्थानांतरण)
तबादला (Tabádla तबादला)

TATIM,MA ततिम्मा (تمہ - ع - مذ)
 परिशिट (Parishisht پری شیت)
 जमीमा (Zamíma زمیما)

TAS,LÍS तसलीस (تلیث - ع - مٹ)
 1. तिगडा (Tigadda تیگدا)
 2. ईसाई मतानुसार बाप, बेटा और रुहुल कुदुस (Ísái matánusár báp beta aur ruhul qudus عیسائی متانوسار باب، بیتا اور روح القدس)

TAS,NIYA तस्निया (تنیہ - ع - مذ)
 द्विवचन (Dwi vaahan دوی وچن)

TIJÁRAT तिजारात (تجارت - ع - مٹ)
 व्यापार (Vyápár व्याپार)
 (Bánij,jya 'بانج'جیة) रोजगार (Rozgár روزگار)

TAJÁVUZ तजा वुज (تجاوز - ع - مذ)
 सीमोल्लंघन (Simollanghan सीमोल)
 'अल' उल्लंघन (Ul,langhan 'ال' المنكهن)
 हृद से गुजर जाना (Had se guzar jána حد سے گذر جانا)
 2. अवज्ञा (Avag,gya 'اوگ'گیا)
 नाफरमानी (Náfarmaní नाफरمانی)

TAJÁ,HUL तजाहुल (تجاهل - ع - مذ)
 जान बूझकर अनजान बनना (Ján bújh kar anján ban na जान بوجھ کر انجان بننا)

TAJDÍD तजदीद (تجدید - ع - مٹ)
 1. नये सिरे से कोई काम करना (Nae aire se koi kám karna نئے سیرے سے کوئی کام کرنا)

2. धर्म प्रचार (Dharm prachár धर्म प्रचार)
 (Prachár प्रचार)

TAP तप (तप - मٹ)
 1. ताप (Táp ताप गर्मी) (Garmi گرمی)

2. ज्वर (Jwar ज्वर) बुखार (Bukhár बुखार)

TAPÁK तपाक (تپاک - ف - مذ)
 1. आवभगत (Áobhagat آؤبھگت)
 खातिरदारी (Khátirdári خاطر داری)

2. प्रेम (Prem प्रेम) स्नेह (Isneh اسنیہ)

TAPÁN तपां (तपां - फ - ص)
 तड़पता हुआ (Tarapta hua تڑپتا ہوا)

TAPÁNCHA तपांचा (तपांचा - फ - مذ)
 तल प्रहार (Tal prahár तल پرहार)
 थप्पड़ (Thappar थप्पड़)

TAPISH तपिश (तपिश - फ - मٹ)
 ताप (Táp ताप) तपन (Tapan तपन)
 जलन (Jalan जलन)

TUPAK तुपक (توپک - ف - مٹ)
 छोटी तोप (Chhoti top چھوٹی توپ)
 बंदूक (Bandúq بندوق)

TAPANCHA तपन्चा (तपन्चा - फ - مذ)
 पिस्तौल (Pistaul पिस्तول)
 (Tamancha तमन्चा)

TATAB,BO ततबो (ततबो - ع - مذ)
 अनुसरण (Anusaran अनुसरण)
 (Rís रیس)

(Prabha پربھا) ज्योति (Jyoti)

नूर (Nūr نور) (चमकी)

2. झलक (Jhalak جھلک) चमक
(Chamak چمک)

تجمل (ع - مذ)

TAJAM,MUL तजम् मुल

1. वैभव (Vaibhav वैभू) ऐश्वर्य
(Aishwa,rya ऐश्वर्य) शान

(Shán shaukat شان شوکت)

2. सौंदर्य (Saundarya सुन्दर्य) ठाठ
(Tháth ठाँठ)

TAJ,VÍZ तज वीज़ (तज - मथ)

1. निर्णय (Nirnai निर्णय) फैसला (Faisila
(فیسله))

2. प्रस्ताव (Prastáo प्रस्ताव) आयोजन
(Áyojan आयोजن)

3. सम्मति (Sam,mati सममती) राय
(Rái رای)

TAH,T तहत् (तह - व)

1. निम्न (Nimn निम्न) नीचे (Niche
(نیچے))

2. अधिकार (Adhikár अधीकार) काबू
(Qábu قابو)

تحت الثرى (ع - مث)

TAH,TAS,SARA तहतससरा

अधोलोक (Adho lok अधोलोक) नाग
लोक (Nág lok नागलोक) पाताल

(Pátál पाताल)

TAH,RÍR तह् रीर (तह - मथ)

1. लिखावट (Likhávat لکھاوت)

2. नवीनता (Navínata نوینتا) नयापन
(Nayápan نیاپن)

TAJRIBA तज्रिबा (तज - मथ)

1. अनुभव (Anubhav अनुभव) वाकि-
फ़ीयत (Váqifiyat واقفیت)

2. परीक्षा (Parikohha परीक़हा) जांच
(Jáneh جانچ)

تجربہ کار (ف - ص)

TAJRIBA-KÁR तज्रिबाकार

अनुभवो (Anubhavi अनुभवो) परि-
पक्व (Paripak,kwa परिपक)

TAJAR,RUD तजरुद (तज - मथ)

1. ब्रह्मचर्य (Brahm charya ब्रह्मचर्य)

2. विरक्ति (Virakti वीरक्ति) वैराग्य
(Vairágya वैराग्य)

TAJ,ZIYA तजज़िया (तज - मथ)

विश्लेषण (Vishleshan विश्लेषण)

किसी चीज़ के अजज़ा अलग अलग करना

(Kisi chíz ke ajza alag alag karna)

(किसी चीज़ के अज़ा अलग अलग करना)

تجسس (ع - مذ)

TAJAS,SUS तजस् सुस

1. मार्गण (Márgan मार्गण) अन्वेषण
(Anvéshan अन्वेषण) तहकीक

(Tahqiq تحقیق)

2. जिज्ञासा (Jig,gyása जिज्ञासा)

अनुसंधान (Anusandhán अनुसंधान)

(Talásh تلاش) तलाश (دهان)

TAJALLI तजल्ली (तज - मथ)

1. प्रकाश (Prakásh प्रकाश) प्रभा

2. कर (Kar) लगान (Lagán) (لگان)

3. ज़िले का एक भाग (Zile ka ek bhág) (ضلع کا ایک بھاگ)

تحقیقی (ع - ف - مٹ)

TUH.FAGI तुहफगी

उत्तमता (Uttamata) (أتمتا) श्रेष्ठता
(Shresh,thata) (شریش تھنا) सुंदरता
(Sundarata) (سندرتا) अच्छाई (Aoh,
chháí) (اچھائی)

TUH,FA तुहफा (ع - مڈ) تحفه
पुरस्कार (Puras kár) (پرس کار) उपहार
(Uphár) (اُپ ہار) उपायन (Upáyan
(سوغات) सौयात (Saughát) (اُپ'ای)

TAH,QÍR तहक्कीर (ع - مٹ) تحقیر
अपमान (Apmán) (اُپ'مان) तिरस्कार
(Tiraskár) (نرس کار) निरादर (Nirádar
(جوگپسا) जुगुप्सा (Jugupsá) (نادر)
भर्त्सना (Bhart sana) (بھرتسنا) निंदा
(Ninda) (ندنا) बेइज्जती (Be izzati
(بے عزتی)

TAH,QÍQ तहक्कीक (ع - مٹ) تحقیق

1. गवेषणा (Gaveshana) (گویشنا)
अन्वेषण (Anveshan) (انویشن)
रिसर्च (Resaroh) (ریسرچ)

2. अनुसंधान (Anusandhán) (انوسن)
जिज्ञासा (Jig, gyása) (جگجیاسا) (دهان)
जांच पड़ताल (Jánehpartál) (جانچ)
(پوتال)

TAHAK,KUM तहक्कुम (ع - مڈ) تحکم

बल प्रदर्शन (Bal pradarshan) (بل پر)

लिखाई (Likhá,i) (لیکھائی)

2. लेख (Lekh) (لیکھ) पत्र (Pattr
(پتتر)

3. दस्तावेज़ (Dastávez) (دستاویز)

4. लिखने की मज़दूरी (Likhne ki
mazdúri) (لیکھنے کی مزدوری)

TAH,RÍS तहरीस (ع - مٹ) تحریر
प्रलोभन (Pralobhan) (پرواہن) लालच
देना (Lálach dena) (لالچ دینا)

TAH,RÍF तहरीफ (ع - مٹ) تحریف
किसी लेख में शब्दों का उलट फेर (Kisi
lekh meñ shabdon ka ulat pher) (کسی
لیکھ میں شبدوں کا الٹ پھیر)

TAH,RÍK तहरीक (ع - مٹ) تحریک

1. उत्तेजना (Ut tejana) (ات تے جانا)

2. प्रेरणा (Prerna) (پرویرنا) तरसीव
(Targhīb) (ترغیب)

3. शीत (Shít) (شیئت) जुकाम (Zukám
(زکام)

4. प्रस्ताव (Prastáo) (پرستاو) सुभाव
(Sujháu) (سوچھاؤ)

5. आंदोलन (Ándolan, (آن دولن)
हलचल (Halchal) (هل چل)

TAH,SÍN तहसीन (ع - مٹ) تحسین

प्रशंसा (Prashansa) (پرشنسا) श्लाघा
(Shlágá) (شلا گھا) तारीफ (Táریف
(تعریف)

TAH,SÍL तहसील (ع - مٹ) تحصیل

1. ग्रहण करना (Grahan kerna) (گرھن
(لینا) लेना (Lena) (کرنا)

TA, HAI, YUR (रुकीया Rokaṭiya) रोकड़िया (खजान्ची)

TA, HAI, YUR तहैयुर (मं. - ए.) तहैयुर
विस्मय (Vis, mai) आश्चर्य
(Āsheharya) हैरानी (Hairāni) (अस चरिह)
(हैरानी)

TAHAI, YA तहैया (मं. - ए.) तहैया
प्रणाम (Pranām) अभिवादन
(Abhivādan) सलाम (अभी वादन)
(Salām) (सलाम)

TAKHĀLUF तखालुफ (मं. - ए.) तखालुफ
प्रतिद्वन्द्वता (Pratidwan dwata) प्रति
मुखा- (Virodh) विरोध (द्वन्द्वता)
(Mukhālafat) (मुखा-लफत)

TAKH, T तख्त (मं. - ए.) तख्त
1. सिंहासन (Singhāsan) (सिंहासन)
2. बड़ी चौकी (Barī chaukī) (बड़ी चौकी)
(चौकी)

तख्त गह (मं. - ए.) तख्त गह

TAKHT-GĀH तख्त गाह
राजधानी (Rājdhāni) (राज देहानी)
शासन केंद्र (Shāsan kendr) शासन
(Dārus, saltanat) (दाहसलतनत)
(दारासलत)

तख्त नशीनी (मं. - ए.) तख्त नशीनी

TAKHT-NASHĪNĪ तख्त नशीनी
राज्याभिषेक (Rājyā bhi shek) राज्याभिषेक
(Rāj tilak) राज तिलक (अभी शिक)
(राज तलक)

TAKH, TA तख्ता (मं. - ए.) तख्ता
1. लकड़ी का चौड़ा और पतला टुकड़ा

(Zor dikhāna) ज़ोर दिखाना (दर्शन)
(Zabardasti) ज़बरदस्ती करना (ज़ोर दिखाना)
karna (ज़बरदस्ती करना)

TAH, LĪL तहलील (मं. - ए.) तहलील
1. विलयन (Vilayan) घुलना
(Ghulna) (गुलना)
2. पचन (Pachan) हजम होना
(Hazm hona) (हजम होना)
तحميل (मं. - ए.) तحميل

TAHAM, MUL तहममुल
सहिष्णुता (Sahish, nuta) (सहिष्णुता)
सहनशीलता (Sahan shilata) (सहनशीलता)
(Burd bāri) (बुर्दबारी) (शिलता)

TAH, VĪL तहवील (मं. - ए.) तहवील
1. हस्तांतरण (Hestāntaran) हस्तान
सपुर्दकरना (Sapurd karna) (सपुर्द करना)
(Jama) जमा (पूजि) (Punjī) (पूजि)
(Jama) (जमा)
3. याती (Thātī) अमानत (अमानत)
(Amānat)
4. बकाया रोकड़ (Baqāya rokar) बकाया
(रुकर)
5. किसी ग्रह का किसी राशि में जाना
(Kisi grah ka kisī rāshi men jāna)
(Kisi grā ka kisī rāshī men jāna)
(किसी ग्रह का किसी राशि में जाना)

तहवीलदार (मं. - ए.) तहवीलदार

TAH, VĪL-DĀR तहवीलदार
कोषाध्यक्ष (Koshādh, dhyakchh) कोषाध्यक्ष
(Khazānchī) (खज़ानची) (खज़ानची)

प्रतिज्ञा भंग करना (Pratiggya bhang karna) (پرتیگیا بھنگ کرنا) वादा न पूरा करना (Vāda na pūra karna) (وعدہ نہ پورا کرنا)

تخلیق (ع - مٹ)

TAKHLÍQ तख्लीक

1. उत्पत्ति (Utpat,ti) (اُتپتتی) उत्पादन (Utpādan) (اُتپادن) पैदा करना (Paida karna) (پیدا کرنا)

2. रचना (Rachana) (رچنا) निर्माण (Nirmān) (نیرمان) बनाना (Banāna) (بانا)

TAKH,LIYA तख्लिया (ع - مذ) تخلیه

1. खाली कराना (Khāli karāna) (خالی کرنا) खाली करना (Khāli karna) (خالی کرنا)

2. एकांतवास (Ekānt vās) (ایکانت واس) अकेला पन (Akelāpan) (اکیلان)

TUKH,M तुख्म (ع - مذ) تخم

1. बीज (Bīj) (بیج)
2. अंडा (Anda) (انڈا)

TUKHMA तुख्मा (ع - مذ) تخمه

अजीर्ण (Ajīrn) (अजीर्ण) अपाक (Apāk) (अपाक) बद्दहज़मी के दस्त (Bad hazmi kedsat) (بد هضمی کے دست)

TAKH-MĪNAN तख्मीनन (ع - ص) تخمیناً

अनुमानतः (Anumānataḥ) (انومانته) अटकल से (Atkal se) (اتکل سے) लग भग (Lagbhag) (लग بھग)

(Lakṛi kā chaura aur patla tukra) (لکڑی کا چورا اور پتلا ٹکڑا)

2. कागज़ का ताव (Kagḥaz kā tāo) (کاغذ کا تاؤ)

3. ज़मीन का बड़ा टुकड़ा (Zamīn kā bara tukra) (زمین کا بڑا ٹکڑا)

TAKH,SH तख्शी (ع - مٹ) تخریب

विनाश (Vināsh) (ویناش) उजाड़ना (Ujārna) (اُجاڑنا) बरबाद करना (Barbad karna) (برباد کرنا)

TAKH,SIS तख्सीस (ع - مٹ) تخصیص

विशेषता (Visheshata) (ویشیش تا) ख़सू सियत (Khusūsiyat) (خصوصیت)

تخفیف (ع - مٹ)

TAKHFĪF तख्फ़ीफ

1. न्यूनता (Neūnata) (نیونتا) कमी (Kami) (کمی)

2. शांति (Shānti) (شانتي) आराम (Ārām) (آرام)

تخلص (ع - مذ)

TAKHAL,LUS तखल्लुस

उपनाम (Upnām) (اُپنام)

تداخل (ع - مذ)

TAKHAL,KHUL तखल्लुल

सुधिरता (Sushirata) (سوشیرتا) खोखला पन (Khokhlāpan) (کھوکھلا پن) पोला-पन (Polāpan) (پولا پن)

تخلف (ع - مذ)

TAKHAL,LUF तखल्लुफ

TAD,RÍS तद्रीस (त - मथ) तद्रीस

1. पाठन (Pāthan पाठन) पढ़ाना (Paṛhāna पढ़ाना) शिक्षा देना (Shi-kehha dena शिक्षा देना)
2. शिक्षा (Shikohha शिक्षा) पढ़ाई (Paṛhāi पढ़ाई)

TAD,FÍN तदफिन (त - मथ) तदफिन
मट्टी में तोपना (Mattī mēn Topna मट्टी में तोपना)
दफन करना (Dafn karna दफन करना)

TAD,VÍN तदवीन (त - मथ) तदवीन
संपादन (Sampādan संपादन) संकलन (Sankalan संकलन)
समा हरण (Samā haran समाहरण) तालीफ (Tālīf तालीफ)

TAD,HÍN तदहीन (त - मथ) तदहीन
तेल चुपड़ना (Tel chupāṛnā तेल चुपड़ना)
चिपड़ना

TAZAB,ZUB तजबजुब (त - मथ) तजबजुब
संकोच (Sankceh संकोच) असमंजस (Asamanjas असमंजस)
दुविधा (Dubidhā दुविधा)

TAZ,KÁR तजकार (त - मथ) तजकार
कथन (Kathan कथन) बयान (Bayán बयान)

TAZKIRAH तजकिरा (त - मथ) तजकिरा
1. चर्चा (Charcha चर्चा) प्रसंग (Prasang प्रसंग)
ज़िक्र (Zikr जिक्र)
2. वर्णन (Varnan वर्णन) वृत्तान्त (Vrit,tánt वृत्तान्त)
बयान (Bayán बयान)

तखमिने (त - मथ)

TAKH,MÍNA तखमीना
अनुमान (Anumán अनुमान) अनुमिति (Anumiti अनुमिति)
अंदाज़ा (Andāza अंदाज़ा)

TAKH,VÍF तखवीफ (त - मथ) तखवीफ
1. भय प्रदर्शन (Bhai/pradarshan भय प्रदर्शन)
डराना (Darāna डराना)
2. भय (Bhai भय) त्रास (Trās त्रास)
डर (Dar डर)

तखिल (त - मथ)

TAKHAI,YUL तखैयुल
कल्पना (Kal,pana कल्पना) विचार (Vichār विचार)
खयाल (Khayāl खयाल)

TAKH,ÍL तखईल (त - मथ) तखईल
कल्पना (Kalpana कल्पना) विवेचन (Vivechan विवेचन)
विचार करना (Vichār karna विचार करना)

TADÁRUK तदारुक (त - मथ) तदारुक
निवारण (Niváran निवारण) निराकरण (Nirá karan निराकरण)
रोक थाम (Rok thám रोक थाम)

TAD,BÍR तदबीर (त - मथ) तदबीर
1. युक्ति (Yukti युक्ति) उपाय (Upái उपाय)
तर्कब (Tarkīb तर्कब)
2. उपचार (Upchār उपचार) इलाज (Ilāj इलाज)
3. प्रयत्न (Prayatn प्रयत्न) प्रयास (Prayás प्रयास)
कोशिश (Koshish कोशिश)

TARÁNA ترانہ (ف - مذ) ترانا

1. گیت (Git گیت) راگ (Rág راگ)
2. ایک प्रकार کا گانا (Ek prakár ka gána ایک پروکار کا گانا)

تراوش (ف - مٹ)

TARÁVISH تراویش

1. سٹاوی (Sráv سٹاوی) ریسنا (Risna ریسنا)
2. پرکٹ ہونا (Prakat hona پرکٹ ہونا) زہیر ہونا (Záhir hona ظاہر ہونا)

TURUB تورب (ف - مٹ) تورب

1. مূলک (Múlak مولاک) مولی (Múli مولی)

TUR,BAT توربت (ع - مٹ) توربت

1. سماधिभवन (Samádhi bhavan سماधिभवن) گور (Gor گور) قبر (Qabr قبر)

TAR,BIYAT تربیت (ع - مٹ) تربیت

1. प्रशिक्षण (Prashikohhan پرشیکھن) ٹریننگ (Training تربیلنگ)
2. शिक्षा (Shik,ohhá شیک چھا) تالیم (Tálim تعلیم)

تربیت یافتہ (مف - ص)

TAR,BIYAT-YÁF,TA تربیت یافتہ یا قضا

1. प्रशिक्षित (Prashikohhit پرشیکھت) ٹرینڈ (Trained تربیلڈ)
2. शिक्षित (Shik ohhit شیکھت) تالیم یافتہ (Tálim yáfta تعلیم یافتہ)

TAZ,KÍR تازکیر (ع - مٹ) تازکیر

1. पुरुष होना (Purush hona پوروش ہونا)
2. पुलिंग (Pul,ling پل لنگ)

TAZ,LÍL تازلیل (ع - مٹ) تازلیل

1. अनادر करना (Anádarkarna انادر کرنا) تیرسکرت کرنا (Tireskrit karna ترس کرت کرنا)
2. तिरस्कार (Tiraskár تیرس کار) अपमान (Apmán اپمان) अनادر (Anádar انادر) बेइज्जती (Be izzati بے عزتی)

TAR تر (ف - ص) تر

1. आदर (Ádrd آدر) गोला (Gíla گیلا) (مرکبات میں علامت تفصیل جیسے دھوش ترہ)
2. हरित (Harit ہریت) ताज़ा (Táza تازہ)

TURÁB تراب (ع - مٹ) تراب

1. मृत् (Mrit مروت) मृत्तिका (Mrit,tika مروتیکا)
2. मट्टी (Mattí مٹی)

TARÁZÚ तराजू (ف - مٹ) تر ازو

1. तुला (Tulá تولا) तखरी (Takhri تکھری)

TARÁSH تراش (ف - مٹ) تراش

1. काट (Kát کات)
2. काट छान्त (Kát chhánt کات چھانت)
3. काटने वाला (Kátne vála کاتنے والا) : تیسرے معلوں میں مرکب ہو کر آتا ہے جیسے 'ناخن تراش'

TARÁSHÁ तराशा (ف - مذ) تراشه

1. कटरन (Katran کٹرین) छिलन (Chhilan چھیلن)

TAR,DID तरदीद (ع - مٹ) تردید
खंडन (Khandan) प्रतिवाद
(Prati vād) काट (Kāt) (کات) (پرتی واد)

TAR,S तसं (ف - مذ) ترس
भय (Bhai) डर (Dar) (بہ) (ڈر)

TARSÁ तर्सा (ف - مذ) ترسا
अग्नि पूजक (Agni pūjak) अग्नी
(Pārsī) पार्सी (پارسی) (پوجک)

ARSÁN तर्सा (ف - ص) ترسان
भय भीत (Bhai bhīt) डरा
हुआ (Dara hua) (ڈرا) (ہوا)

TARSÍL तर्सील (ع - مٹ) ترسیل
प्रेषण (Prashan) भेजना
(Bhejna) (پیشان) (بھجنا)

TUR(U)SH तुर (रु) श (ف - ص) ترش
अम्ल (Aml) खट्टा (Khat,ta) (امل) (کھٹا)

TUR,SHÍ तुरशी (ف - مٹ) ترشی
अम्लता (Amlata) खट्टई
(Khatái) (کھٹائی) (کھٹائی)

ترشح (ع - مذ)

TARASH,SHUH तरश शुह

1. कण वर्षा (Kan varshá) (کن ورشا)
बुंदाबंदी (Būnda bāndī) (بوند)
फुहार (Phuhār) (پھوار) (باندی)
2. प्रकट होना (Prakat hona) (پرکٹ)
टपकना (Tapakna) (هونا)

TAR,GHÍB तर्गीब (ع - مٹ) ترغیب

1. प्रलोभन (Pralobhan) (پرلوہن)
फुसलाना (Phuslána) (پھسلانا)

TAR,TIB तर्तीब (ع - مٹ) ترتیب
अनुक्रम (Anuk kram) (انوک، کرم)
क्रम (Kram) सिलसिला (Silsila)
(سلسلہ)

ترتیب وار (ع - ص)

TAR,TÍB-VÁR तर्तीब वार
क्रमानुसार (Kramánusār) (کرم انوسار)
ठीक क्रम से (Thík kram se) (تھیک)
(کرم سے)

ترجمان (ع - مذ)

TAR,JU(A) MÁN तर्जु (ज) मान
द्विभाषी (Dwibhāshī) (دوی بھاشی)
अनुवादक (Anuvādak) (انوادک)

TAR,JAMA तर्जमा (ع - مذ) ترجمہ
अनुवाद (Anuvād) भाषांतर
(Bhāshāntar) उल्था (Ul,tha)
(ال تھا)

TÁR,JÍH तर्जोह (ع - مذ) ترجیح
अधिमान (Adhimán) किसी
एक को दूसरे पर प्रधानता देना (Kisi
ek ko dūsare par pradhánata dena)
کسی ایک کو دوسرے پر پردھانتا
دینا

TARAH,HUM तरह हुम (ع - مذ) ترحم
दया (Daya) कृपा (Kripa) (دیا)
अनुग्रह (Anug. grah) (انوک، گره)

TARAD,DUD तरद दुद (ع - مذ) تردد
चिंता (Chinta) असमंजस
(Asamanjas) उधेड़ बुन
(उधेर बुन) (ادھیڑ بن)

TAR,MÍM ترمیم (ع - مٹ) ترمیم
 سنشودھن (Sanshodhan) سنشودھن
 آدل بدل (Adal badal) آدل بدل
 کات چھانت (Kát ohhánt) کات چھانت

TARAN,NUM ترننوم (ع - مذ) ترننوم

1. سوار ماधुर्य (Swar mádhur,rya) سوار ماधुरیه
 کل کانتا (Kal kanthata) کل کانتا

2. हलका गाना (Halka gána) ہلکا گانا

TARVÍJ तरवीज (ع - مٹ) تر ویج

1. प्रथा (Pratha) پرتھا
 ریاज (Riváj) ریاज
 (Riváj dena) ریاज دینا

2. प्रचार (Praohár) پراچار
 ریاज देना (Riváj dena) ریاज دینا

TIR,YÁQ तिरयाक (ع - مذ) تیر یاق

1. विषहर (Vishhar) ویسھر
 विश्नशक (Vishnashak) विश्नशक
 2. अहिफेन (Ahiphen) اھی پھین
 अफीम (Afim) افییم

TUZUK तुजुक (ت - مذ) تزک

1. विधान (Vidhán) ویدھان
 कानून (Qánún) قانون

2. क्रम (Kram) کرم
 व्यवस्था (Vya-vastha) ویسٹھا

3. एश्वर्य (Aishwarrya) اے شویریہ

शान शौकत (Shán shaukat) شان شوکت

4. आत्म चरित (Átm charit) آتم چریت
 अपने हालात (Apne hálát) اپنے حالات

2. उत्तेजना (Uttejana) اوتتہجنا
 भड़काना (Bharkána) بھڑکانا

TARAQ,QI तरक़ की (ع - مٹ) ترقی
 उन्नति (Unnati) اُننتی
 प्रगति (Pragati) پراگتی
 प्रवृद्धि (Pravridhhi) پروردھہ

ترقی یافتہ (عف - ص)

TARAQ,QÍ-YÁF,TA तरक़की याफ़ता
 समुन्नत (Samun,nat) سمننت
 प्राप्ति (Ut,krisht) اوتکریشت
 प्रोपति (Prápton,nati) پروپتیتی

TAR,K तर्क (ع - مذ) ترک
 परित्याग (Prit,tyág) پرت'نیاگ
 छोड़ना (Chhorna) ٹھوڑنا
 (Tyág) ٹیاگ

ترکش (ف - مذ)

TAR,KASH तरक़श
 तूणीर (Túnir) تونیر
 निषंग (Nishang) نشنگ
 त्रोन (Tron) ترون
 भाथा (Bhátha) بھاتھا

ترکہ (ع - مذ)

TA,R (RI) KA तर (रि) का
 पैतृक संपत्ति (Paittrik sampatti) پیتروک سمپتی
 मुरदे की जाहदाद (Murde ki jáidád) مرده کی جائداد

TAR,KÍB तरकीब (ع - مٹ) ترکیب

1. युक्ति (Yukti) یکتی
 विधि (Vidhi) ویدی
 उपाय (Upáe) وپای

2. संमिश्रण (Sammishran) سم مشرن
 मिलाना (Milána) میلانا

2. विजय प्राप्ति (Vijai prāpti) وچ
फतेह करना (Fateh karna)
(فتح کرنا)

TAS, TĪR तस्तीर (ع - مٹ) तस्तीर
लेखन (Lekhan लिखन)
(लिखना)

TAS, KĪN तस्कीन (ع - मٹ) तस्कीन
1. सांतवना (Sántwana) धैर्य
(Dhair,rya) दारस
(Dhāras)

2. शांति (Shānti) आराम
(Ārām)

TASALSUL तसलसुल (ع - मड) तसलसुल
निरंतरता (Nirantarata)
अनवरति (Anaurati) लगातार पन
(Lagātār pan)

TASAL, LUT तसललुत (ع - मड) तसललुत
अधिकार (Adhikār) सत्ता
(Satta) कब्जा दखल (Qabza)
(قبضہ دخل)

TASAL, LI तसल्ली (ع - मट) तसल्ली
सांतवना (Sántwana) दारस
(Dhāras) दिलासा (Dilāsā)

TAS, LĪM तसलीम (ع - मट) तसलीम

1. अभिवादन (Abhivādan) (अभिवादन)
प्रणाम (Pranām)

2. स्वीकृति (Swīkriti) (स्वीकृति)
मंजूरी (Manzūri)

3. स्वीकृत (Swīkrit) (स्वीकृत)
(Manzūr)

TAZ, KIYA तज्किया (ع - मड) तज्किया
शुद्धि (Shud, dhi) सफाई
(Safāi)

TAZAL, ZUL तजलजुल (ع - मड) तजलजुल
1. विप्लव (Viplav) हल चल
(Halchal)

2. भूकंप (Bhūkamp) जलजला
(Zalzala)

TAZ, VĪJ तज्वीज (ع - मट) तज्वीज
विवाह (Vivāh) पाणिग्रहण (Pāni
g, grahan) व्याह (Byāh)

TAZ, VĪR तज्वीर (ع - मट) तज्वीर
छल (Chhal) कपट (Kapat)
धोखा (Dhokha)

TAZ, IĪN तजईन (ع - मट) तजईन
मंडन (Mandan) शृंगार (Shrin
gār) सजावट (Sajāvat)

TASĀHUL तसाहुल (ع - मड) तसाहुल
आलस्य (Ālas, sya) कायरता
(Kāyarata) सुस्ती (Sustī)

TAS, BĪH तसबीह (ع - मट) तसबीह
1. जपमाला (Japmāla)
सुमिरिनी (Sumirini)

2. ईश्वर का नाम रटना (Īshwar ka
nām ratna) (ایشور کا نام رتنا)

TAS, KHĪR तस्खीर (ع - मट) तस्खीर

1. सम्मोहन (Sam, mohan)
वशीकरण (Vashikaran)

मोहित करने की क्रिया (Mohit karne
ki kriya)

TASHAD, DUD تَشَادْدُود (ع - مذ)

1. پرچندتا (Prachandata) तीव्रता (Tīv, rata) तेज़ी (Tezī)

2. अत्याचार (Attyāchār) हिंसा (Hinsa) जुल्म (Zulm) (ظلم)

TASH, RĪH तशरीह (ع - مَث)

1. व्याख्या (Vyākḥ, khyā) निरुक्ति (Niruk, ti) (وضاحت)

2. स्पष्टीकरण (Ispashti karan) तौज़ीह (Tauzih) (توضیح)

3. शल्य क्रिया (Shal'ya kriya) शरीर विच्छेद (Sharīr vich, ehed) चीर फाड़ (Chīr phāṛ)

4. शारीर (Shārīr) एनाटोमी (Anatomy) (آناتومی)

تشریف آوری (ع - مَث)

TASHRĪF-ĀVARĪ तशरीफ़ आवरी
पदार्पण (Padārpan) पधारना (Padhārna)
विराजमान होना (Virājman honā)
आना (Āna)

TASHAF, FI तशफ़ी (ع - مَث)

1. सात्वना (Santwana) दिलासा (Dilāsa)
2. संतोष (Santosh) इत्मीनान (Itmīnān)

TAS, MA तस्मा (ف - مذ)

चमड़े का फ़ीता (Chamṛe ka fītā)
(چمڑے کا فیتا)

TAS, NĪM तस्नीम (ع - مَث)

स्वर्ग का एक सरोवर (Swarg kā ek sarovar)
(سورگ کا ایک سروور)

TASVĪD तस्वीद (ع - مَث)

1. काला करना (Kālā karna) (काला करना)
2. लिखना (Likhna) (لکھنا)

TAS, HĪL तसहील (ع - مَث)

सुगमता (Sugamata) सरलता (Saralata) आसानी (Āsāni)

TASHÁBOH तशाबुह (ع - مذ)

समानता (Samánata) सरूपता (Sarúpata) एक सानियत (Yak sáníyat)

TASH, BĪH तश्बीह (ع - مَث)

उपमा (Upama) तुलना (Tulana) समानता (Samánata)

TASH, T तश्त (ف - مذ)

स्थाल (Is.thál) परात (Parát) (پرات)

تشخیص (ع - مَث)

TASHK, HĪS तश्खीस

रोगनिर्णय (Rog nirnai) निदान (Nidán) मरज़ की जांच (Maraz ki jāñch)

تشویش (ع - مٹ)

TASH,VÍSH तश्वीश

1. चिंता (Chintá چنتا) فکر (Fikr فکر)
2. व्यग्रता (Vyaggrata ویگرتا) घबर(हट (Ghabráhat گھبراہٹ)

TASÁDUM तसादुम (ع - مڈ)

1. परस्पर टकराव (Paraspar takráo (پرس پر تکرار (Takkar تکر)
2. संघर्ष (Sangharsh سن گھرش) जंग (Jang جنگ)

TAS,HIH तसहीह (ع - مٹ)

1. शुद्धि करना (Shud,dhi karna شدھی کرنا) त्रुटियां दूर करना (Trutiyán dūr karna ترقیبیاں دور کرنا)
2. संशोधन (Sanshodhan سن شودھن) शुद्धि (Shud,dhi شدھی) दुरुस्ती (Durusti دُرستی)

تصلیق (ع - مڈ)

TASAD,DUQ तसद्दुक

- न्योछावर होना (Nyochávar hona نیو
बलिहारी जाना (Balihári جانا)
Jána بلیہاری)

TAS,DÍQ तसदीक (ع - مٹ)

1. मंडन (Mandan ملدن) पुष्टि (Pushti پُشتی) ताईद (Táid تائید)
2. प्रमाण (Pramán پرمآن) सबूत (Subút کبوت)

تشنج (ع - مڈ)

TASHAN,NUJ तशान्नुज

1. अंग ग्रह (Ang,grah انگ گره) अंग संकोच (Ang sankoach انگ سکنوچ) तशान्नुज का मरज़ (Tushannuj ka maraz تشنج کا مرض)
2. ऐंठन (Ainthan اینتھن) खिंचाव (Khincháo کھینچاؤ)

تشنگی (ف - مٹ)

TASH,NAGI तशन्गी

1. तृष्णा (Trishna तरشणा) प्यासा (Pyás प्यास) (Pipása پیپاسا)
2. अभिलाषा (Abhilásha ابھی لاشا) इच्छा (Ichchhá اچھا) खाहिश (Khábish خواہش)

TASH,NA तशन्ना (ف - مڈ)

1. तृषित (Trishit तरشت) प्यासित (Pyása प्यासा) (Pipásit پیپاست)
2. अभिलाषी (Abhiláshí ابھی لاشی) इच्छुक (Ich,ehhuk اچھا) खाहिश मंद (Khábish mand خواہش مند)

تشنه کام (ف - مڈ)

TASH,NA-KÁM तशन्नाकाम

1. तृषित (Trishit तरشت) प्यासा (Pyásá پیاसा)
2. असफल (Asaphal اسیفل) नाकाम-याव (Nákámyáb ناکامیاب)

2. रचित ग्रंथ (Raohit granth रचित)
कृत (Krit कृत) लिखी हुई
लिखी हुयी (Likhi hui kitáb लिखी हुयी)
किताब (किताब)

TASAV,VUR तसव्वुर (मं - मं)

1. प्रणिधान (Pranidhán प्रणिधान)
अनुद्धान (Anud,dhyán अनुद्धान)
2. कल्पना (Kal,pana कल्पना) विचार
(Vichár विचार) खयाल (Khayál
खयाल)

TASAV,VUF तसव्वुफ (मं - मं)

- आत्म वाद (Átam vād आत्म
वाद (Adh,dhyátm vād आत्मवाद)

TAS,VÍR तस्वीर (मं - मं)

1. चित्र (Chittr चित्र) प्रतिमा (Pratima
प्रतिमा) शबीह (Shabíh शबीह)
2. भाचित्र (Bháohittr भाचित्र) फोटो
(Photo फोटो)
3. प्रतिबिम्ब (Pratibimb प्रतिबिम्ब)
छाया (Chháya छाया) अक्स (Aks
अक्स)

TAZÁD तज़ाद (मं - मं)

- विपरीतता (Viparítata विपरीतता)
प्रतिकूलता (Pratikúlata प्रतिकूलता)

TAZ,HÍK तज़हीक (मं - मं)

- उपहास (Uphás उपहास) हंसी उठाना
(Hansí urána हंसी उठाना)

TAZ,IA तज़ीअ (मं - मं)

- नष्ट करना (Nasht karna नष्ट करना)
बरबाद करना (Barbád karna बरबाद करना)
करना (करना)

TASAR,RUF तसरर्फ (मं - मं)

1. अधिकार (Adhikár अधिकार) कब्ज़ा
(Qabza कब्ज़ा)
2. परिवर्तन (Parivartan परिवर्तन)
काट छंट (Kát chhánt काट छंट)
3. अपभोग (Aphhog अपभोग)
खुरदबुरद (Khurdburd खुरदबुरद)

TAS,RÍH तसरीह (मं - मं)

- अध्याहार (Adh,dhyáhár अध्याहार)
व्याख्या (Vyákh,khya व्याख्या)
वज़ाहत (Vazáhat वज़ाहत)

TAS,FIYA तस्फिया (मं - मं)

1. शुद्धि (Sudh,dhi शुद्धि) सफाई
(Safái सफाई)
2. बाहमी फ़ैसला (Báhami faisala
बाहमी फ़ैसला)

TAS,MÍM तस्मीम (मं - मं)

- दढ़ता (driḥhata दढ़ता) मज़बूती (Maz-
búti मज़बूती)

TASAN,NO तसननो (मं - मं)

1. कृत्रिम (Krittrim कृत्रिम) बनावट
(Banávat बनावट)
2. दिखावा (Dikháva दिखावा) धोखा
(Dhokha धोखा)

TAS,NÍF तसर्नफ (मं - मं)

1. प्रणयन (Pranayan प्रणयन) रचना
(Raachana रचना) किताब लिखना
(Kitáb likhna किताब लिखना)

TA ÁVUN तत्रावुन (ع - مذ) تعاون
 सहयोग (Sahyog) सहायता
 (Saháyatá) मदद (Madad)

TA'AB तअब (ع - مذ) تعب
 दुःख (Dukh, kh) क्लेश (Klesh)
 कष्ट (Kasht) तकलीफ (Taklif)

TÁ, BÍR ताबीर (ع - مث) تعبیر
 1. स्वप्नफल (Swapn phal) خواب
 خواب کی ताबीر (Kháb kí tábír)
 کی تعبیر
 2. विवरण (Vivaran) तावीل
 (Távíl)

TA, AJ, JUB तअज्जुब (ع - مذ) تعجب
 आश्चर्य (Áshcharya) विस्मय
 (Vismay) अचंभा (Achambha)
 (اچم بها)

TÁJÍL ताजील (ع - مث) تعجیل
 1. शीघ्रता (Shíghrata) अवि-
 लंबता (Avilambata) जल्दी
 (Jaldi)
 2. आतुरता (Áturata) उतावलापन
 (Utáolápan)

TÁDÁD तादाद (ع - مث) تعداد
 संख्या (Sankhya) गिनती
 (Gintí) شمار (Shumár)

TA, AD, DI तअददी (ع - مث) تعدی
 अन्याय (An, nyá, e) अत्याचार
 (Attyachár) जुल्म (Zulm)

TATÁBUQ तताबुक (ع - مذ) تطابق
 समानता (Samánata) बराबरी
 (Barábari)

TAT, BÍQ तत्विक (ع - مث) تطبیق
 समानता (Samánata) अनु-
 कूलता (Anokúlatá) मुताबकत
 (Mutábaqat)

TAT, VÍL तत्वील (ع - مث) تطویل
 लंबा करना (Lamba karna) بڑھانا
 (Barhána)

TAT, HÍR ततहीर (ع - مث) تطہیر
 1. पवित्र करना (Pavitr karna) پوتر
 शुद्ध करना (Shudh, dh karna)
 (شده کرنا)

2. शुद्धि (Shudh, dhi) पवित्रता
 (Pavitrtrá)

TAZAL, LUM तजल लुम (ع - مذ) تظلم
 अन्याय (Attyáchár) अन्याय
 (Aníti) (Annyáe) (ظلم)
 (Zulm)

TA, ÁRUZ तअरुज (ع - مذ) تعارض
 आक्षेप (Ákehhep) विघ्न
 (Vighn) रोक टोक (Rok tok)
 (روک ٹوک)

TA, ÁRUF तअरुफ (ع - مذ) تعارف
 परिचय (Parichai) जान पहचान
 (Ján pahchán)

TA, ÁQUB तअकुब (ع - مذ) تعاقب
 अनुसारण (Anusáran) अनु-
 धावन (Anudhávan) पीछा
 (Pichha karna)

TA,ASH,SHUQ تاششوق (ع - مذ) عشق (ع - مذ)
 پرم (Prem) سته (Isneh) (اس) (اس)
 چاہ (Cháh) (چاہ) مہببت (Mahab,bat)
 محبت

TA,AS,SUB تاشسوب (ع - مذ) تعصب (ع - مذ)
 1. دھارمیک یا جاتیہ پاکھپات (Dhár-mik yá játiya pakohhpát) دھارمیک یا جاتیہ پاکھپات
 2. دھرمادھتا (Dharmándhata) دھرمادھتا
 کٹار پن (Kattar pan) کٹار پن
 کٹار پن

TA,AT,TUL تاشتول (ع - مذ) تعطل (ع - مذ)
 1. گٹیاو روڈ (Gattyau rodh) گٹیاو روڈ
 ڈیڈلاک (Dead lock) (ڈیڈلاک)
 2. بیکار ہونا (Bekár hona) بیکار ہونا
 3. بیکاری (Bekári) بیکاری

TÁTÍL تاتیل (ع - مذ) تعطیل (ع - مذ)
 1. آنادھیای (Anad,dhyái) آنادھیای
 چھٹتی (Chhutti) (چھٹتی)
 2. اوکاش (Aukásh) اوکاش
 فوسٹ (Fursat) (فوسٹ)

TÁ,ZÍM تازیما (ع - مذ) تعظیم (ع - مذ)
 سمان (Sam,mán) سمان
 آدر (Ádar) آدر
 (Sat,kár) (سات کار)

TA,AF,FUN تاشفون (ع - مذ) تعفن (ع - مذ)
 دگراندھ (Durgandh) دگراندھ
 سرائندھ (Sarándh) سرائندھ

TA,AL,LUQ تاشلوق (ع - مذ) تعلق (ع - مذ)
 سمبندھ (Sambandh) سمبندھ
 لگاؤ (Lagáo) لگاؤ
 (Sampark) (سمپارک)

TÁ,ZÍB تازیب (ع - مذ) تعذیب (ع - مذ)
 1. پیڑا دینا (Píra dena) پیڑا دینا
 دھل دینا (Dulh dena) دھل دینا
 2. ویدنا (Vedana) ویدنا
 آزاب (Azáb) آزاب

TA,AR,RUZ تاشرؤز (ع - مذ) تعرض (ع - مذ)
 1. ہستکھپ (Hastakohhep) ہستکھپ
 دھل اندازی (Dakhl andázi) دھل اندازی
 2. وگھن (Vighn) وگھن
 بادھا (Bádha) بادھا
 روک ٹوک (Rok tok) روک ٹوک

TÁ,RÍZ تازیز (ع - مذ) تعریض (ع - مذ)
 1. آپتی (Ápattí) آپتی
 عتراض (E,tiráz) عتراض
 2. وینگ (Vyang) وینگ
 کٹاکھ (Katák,ohh) کٹاکھ
 تانز (Tanz) تانز
 طنز

TÁ,RÍF تازیف (ع - مذ) تعریف (ع - مذ)
 1. پراشانس (Prashansa) پراشانس
 مدھ (Mad,h) مدھ
 2. پارچہ (Pariohai) پارچہ
 پھچان (Pahohán) پھچان

TÁ,ZI,YAT تازیات (ع - مذ) تعزیت (ع - مذ)
 مڑتک کے پرتی اسکے سبندھیوں سے شوک
 پرکٹ کرنا (Mritak ke prati us ke sam-bandhiyon se shok prakat karna)
 مڑتک کے پرتی اس کے سبندھیوں
 سے شوک پرکٹ کرنا

TÁZÍR تازییر (ع - مذ) تعزیر (ع - مذ)
 دند (Dand) دند
 سزا (Saza) سزا

3. वस्तु क्रिया (Vāstu kriya) (روستو کریا)
इमारत बनाना (Imārat banāna)
(عمارت بنانا)

TA,MIL तामील (ع - مٹ) تمیل
प्रतिपालन (Pratipālan) (پرتی پالان)
मानना (Mānna) (ماننا) पूरा करना
(Pura karna) (پورا کرنا)

تمیل حکم (ع - مٹ)

TAMIL-E-HUKM तामीले हुकम
आज्ञा पालन (Ag,gya pālan) (آگیا پالان)
आज्ञा पूर्ति (Āg,gya pūrti) (آگیا پورتی)
हुकम मानना (Hukm mānna) (حکم ماننا)

TÁ,VÍZ तावीज़ (ع - مڈ) تعویذ
यंत्र कोष्टक (Yantr koshtak) (یন্ত্র کوشتک)
यंत्र (Yantr) (یন্ত্র) (कुश्टक)

TÁ,VÍQ तावीक (ع - مٹ) تعویق
विलंब (Vilamb) (ولمب) धील (Dhīl)
(دهیل) देर (Der) (دیر)

TA,AI,YUSH तऐयुश (ع - مڈ) تیش
भोग विलास (Bhog vilās) (بھوگ ولّاس)
सुख चैन (Sukh chain) (سکھ چین)

TA,AI,YUN तऐयुन (ع - مڈ) تعین
1. नियुक्ति (Niyukti) (نیوکتی) नियोजन
(Niyojan) (نیوچن) तक्रूर (Taqaar,
rur) (تقرر)

2. निश्चय (Nish,chai) (نیش چے) नियति
(Niyati) (نیاتی) तयाकुन (Tayaq,
qun) (تیاقن)

TA,AL,LUQA तअल्लुका (ع - مڈ) تالقه
जागीर (Jāgīr) (جاگیر) इलाका (Ilaqa)
(زمینداري) जमींदारी (Zamīndārī) (علاقہ)

TA,AL,LUM तअल्लुम (ع - مڈ) تعلیم
पठन (Pathan) (پہن) पढ़ना (Paṛhna)
(پڑھنا)

TA,AL,LI तअल्ली (ع - مٹ) تعلی

1. डींग (Dīng) (دینگ) शेखी (Shekhi)
(شیخی)

2. अति रंजना (Ati ranjana) (اتی رنجنا)
अत्युक्ति (Attyukti) (اتیوکتی)
मुबालगा (Mubālagha) (مبالغہ)

TA,LIQ तालीक (ع - مٹ) تعلق

1. लटकाना (Latkāna) (لتکانا)
2. भूमेले में डालना (Jhamele men
dālna) (جھمیلے میں ڈالना)

TA,LIM तालीम (ع - مٹ) تعلیم

1. शिक्छा (Shikchha) (شکچھا) पढ़ाई
(Paṛhāī) (پڑھائی)

2. सिखाना (Sikhāna) (سکھانا) पढ़ाना
(Paṛhāna) (پڑھانا)

TA,AM,MUQ तअममुक (ع - مڈ) تحقق

चितन (Chintan) (چلتن) मनन
(Manan) (مندن) तह को पहुँचना
(Tah ko pahunchna) (تہ کو پہنچنا)

TÁ,MIR तामीर (ع - مٹ) تعمیر

1. निर्माण (Nirmān) (نیرمان) बनाना
(Banāna) (بنانا)

2. रचना (Rachana) (رچنا) इस्लाह
(Islah) (اصلاح)

TAf,TA تافتا (ف - ص) تفتہ
 तप्त (Tapt) जलाभुना (Jala
 bhuna) जला (جلا بهنا)

تفتہ جگر (ف - ص)

TAFTA-JIGAR तफ़ता ज़िगर
 प्रेम दग्ध (Prem dagdhi) (پریم دگدھ)
 दिल जला (Dil jala) (دل جلا)

TAFTISH तफ़तीश (ع - مٹ) تفتیش
 अनुसंधान (Anu,san,dhān) (انوسندھان)
 जांच पड़ताल (Jānch parṭāl) (جانچ پڑتال)
 छान ब्रीन (Chhān bin) (چھان بین)
 तहकीकات (Tahqīqāt) (تھکیکات)

TAFAH,HUS तफ़ह,हुस (ع - مڈ) تفحص
 अन्वीक्षण (Anvīkṣhan) (انویکچھن)
 मार्गण (Margan) (مارگن) अन्वेषण
 (Anveshan) (انوشن) तलाश (Talāsh
 تلاش)

TAFAR,RUJ तफ़रुज (ع - مڈ) تفرج

1. कौतुक (Kautuk) (कौतुक) तमाशा
 (Tumasha) (تماشا) सैर (Sair) (سیر)
2. विहार (Vihār) (वहार) तफ़रीह (Tafrih
 تفریح)
3. क्रीडा (Kṛīḍa) (क्रीडा) खेल (Khol
 کھیل)

تفرج گاہ (ع - مٹ)

TAFAR,RUJ-GÁH तफ़रुज ग़ाह
 क्रीडास्थल (Kṛīḍāsthāl) (کریڈاस्थل)
 रंग स्थल (Rangasthāl) (رنگس تھل)
 तमाशागाह (Tamāsha gāh) (تماشا گاہ)

TA,GHÁFUL तगाफ़ुल (ع - مڈ) تغافل

1. उपेक्षा (Upeksṣha) (ارپیکچھا)
 असावधानी (Asāodhānī) (اساودھانی)
 लापरवाई (Lāparvāi) (لاپروائی)
 2. आलस्य (Alas,gya) (آلس سیمہ)
 सुस्ती (Susti) (مستہ)

TAGH,ZIYA तग़ज़िया (ع - مڈ) تغذیہ

1. गिज़ा देना (Ghiza dena) (غذا دینا)
 पालना (Pālana) (پالنا)
 2. गिज़ा (Ghiza) (غذا) अन्न (An,n) (ان)

TA,GHAL,LUB तग़ल्लुब (ع - مڈ) تغلب

- मोषण (Moshan) (मोशन) अपभोग
 (Apbhog) (अपभोग) ग़बन (Ghaban
 خیانत) खियानत (Khiyānat) (غبن)

TA,GHAI,YUR तग़ैयुर (ع - मڈ) تغیر

1. परिवर्तन (Parivartan) (परिवर्तन)
 तब्दीली (Tabdīlī) (تبديلی)
 2. विकार (Vikār) (وکار) रूपांतर (Rūp
 āntar) (روپانتر) बिगड़ (Bighar) (بگاڑ)

TUF तुफ़ (ف - मڈ) तफ

- धिकार (Dhikkar) (دهک کار) लानत
 (Lānat) (لعنت)

TAFAKHUR तफ़ाख़ुर (ع - मڈ) تفاخر

- गर्व (Garv) (गर्व) अभिमान (Abhiman
 فخر) फख़र (Fakhr) (अभिमान)

TFAFVUT तफ़ावुत (ع - मڈ) تفاوت

- विभेद (Vibhed) (विभेद) भेद (Bhed
 फरक) फर्क (Farq) (भेद)
 2. अंतर (Antar) (اندر) दूरी (Duri
 دوری)

TAF,SÍR तफसीर (ع - مٹ) تفسیر

1. टीका (Tika टीका) व्याख्या (Vyá-khkhyā व्याख्या) भाष्य (Bhāshya भाष्य) तशरीह (Tashrīh तशरीह) (تشریح)

2. किसी धर्मग्रंथ की सविस्तार व्याख्या Kisī dharm grānth ki savistār vyākhyā کسی دھرم گرنٲھ کی (سوستار ویاکھیہ)

TAF,SÍL तफसील (ع - مٹ) تفصیل

1. विवरण (Vivaran ववरण) विस्तार (Vistār वistar) तौज़ीह (Tauzīh तौज़یہ) (توضیح)
2. वृत्तांत (Vrit,tānt वृत्तांत) व्योरा (Beorā व्योरा) तशरीह (Tashrīh तशरीہ) (تشریح)

تفصیل و ار (ع - ف - ص)

TAF,SÍL-VÁR तफसील वार

- विस्तार पूर्वक (Vistār pūrvak वistar pūrvak) (سوستار پورک)
 सविस्तार (Savistār Savistār) (تفصیلی Tafsili)

TAF,ZÍH तफज़ीह (ع - مذ) تفضیح

- भर्त्सना (Bhartsana भर्त्सना) निंदा (Ninda निंदा) फज़ीहत (Fazīhat फज़یہت) (تفضیحت)

TA,FAQ,QUD तफक्कुद (ع - मٹ) تفقد

- कृपा (Kripa कृपा) दया (Daya दया) अनुग्रह (Anug,grah अनुग्रह) करम (Karam करم)

TAF,RIQA तफ्रिका (ع - مذ) تفرقہ

1. अंतर (Antar अंतर) भेद (Bhed भेद)
2. विरोध (Virodh विरोध) फूट (Phút फूट) (اختلاف Ikhtilāf) (تفرقہ انداز (ع - ف - ص))

TAF,RIQA-ANDÁZ तफ्रिका अंदाज़
 विरोधोत्पादक (Virodhotpādak विरोधوتپادک)
 फूट डालने वाला (Phút dálne फूट डालने والا) (پھوت ڈالنے والا)

تفرقہ پر داز (ع - ف - ص)

TAF,RIQA-PARDÁZ तफ्रिका पर्दाज़
 دیکھو 'تفرقہ انداز'

تفرقہ پر ور (ع - ف - ص)

TAF,RIQA-PARVAR तफ्रिका पर्वर
 دیکھو 'تفرقہ انداز'

TAF,RÍH तफरीह (ع - مٹ) تقریح

1. मनोरंजन (Manoranjan मनोरंजन) मनोविनोद (Manovinod मनोविनود) मन बहलाव (Manbahláo मन بهلاؤ) ونود (Vinod विनोद) सैर सपाटा (Sair sapáta سیر سہاٹا) (هواخوری Havá khori) (هواخوری)

TAF,RÍQ तफरीक (ع - مٹ) تقریق

1. वैमनस्य (Vaimnassya वैमनस्य) (Phút फूट) (منسیہ)
2. व्यव कलन (Vyav kalan व्यव کلن) घटना (Ghatāna گھٹانا) (پرتهک Prithakta) (علحدگی Alāhadagi)

TAF, HÍM تافہیم (ع - مٹ) سم-
سمبोधن (Sambodhan سمبوهن)
سمانا (Samjhána سمجھانا)

TAQÁBUL تقابول (ع - مذ) مٹکا-
آپکھہ (Apekhaہا آپکھہ)
مقابلا (Muqábala مقابلا)

TAQ, QÁR تاقکار (ع - مذ) تاقار

1. मुखर (Mukhar مکھور) باتونی
(Bátáni بہاتونی)

2. सुवक्ता (Suvakta سووکتا) भाषणपटु
(Bhāṣhaṇa patu भाषण पटु)
बोलने वाला (Aoh, ohha bolne vála
اچھا بولنے والا)

TA, QÁZA तकाजा (ع - مذ) تقاضا

1. इच्छा (Ich, ohha اچھا) अभिलाषा
(Abhilāsha ابھی لاشا)
(Khābīsh خواہش)

2. अभि याचन (Abhiyāchan ابھی
मांग (Māng مانگ)

3. अधि याचन (Adhiyāchan ادھی
तगादा (Tagāda تکاذا)

TAQÁTUR तकातुर (ع - مذ) تقاطر
कण वर्षा (Kan varsha کن ورشا)
बांदी (Bānda bāndi بوند باندی) कुहार
पड़ना (Phuhār paṛna پھوار پڑنا)

TAQAD, DUS तकदुस (ع - مذ) تقدس

1. पवित्रता (Pavitrata پوت توتا)
पुनीतता (Punītata پلینیتا)

2. प्रतिष्ठा (Pratishtha प्रतिष्ठा)
श्रेष्ठता (Shreshthata شریہش تہتا)

TA, FAK, KUR तफककुर (ع - مذ) تفکر

1. चिंतन (Chintan چلتن) मनन
(Manan ملن) गौर (Ghaur غور)

2. चिंता (Chinta چلنٹا) सोच (Soch
فیکر (Fikr سوچ)

TU, FANG तुफंग (ع - مذ) تفنگ

शतघ्नी (Shataghni शतकھنی) बन्दूक
(Bandūk بندوک) तुपक (Tupak تپک)

TA, FAN, NUN तफननुन (ع - مذ) تفنن

मनोरंजन (Manoranjan मनोरंजन)
आमोद प्रमोद (Āmod pramod आमود
प्रमोद)

हंसी मज़ाक (Hānsī mazāq हंसी
مذاق)

تفنن طبع (ع - مذ)

TAFAN, NUN-E-TABA तफननुनेतबा

मनोविनोद (Manovinod मनो विनोद)

मन बहलाव (Man bahlāo मन बेलाव)

हंसी मज़ाक (Hānsī mazāq हंसी
مذاق)

(مذاق)

تفوق (ع - مذ)

TAFAY, VUQ तफव, वुक

श्रेष्ठता (Shreshthata شریہش تہتا)

उत्तमता (Uttamata उत्तमता) बराई

(Barāī برائی)

TAF, VÍZ तफवीज (ع - مذ) تفویض

हस्तांतरित करना (Hastantarit karna
سپرد کردن)

सपुर्द करना (Sapurd karna سپرد کردن)

सौंपना (Saupna سونپنا)

(سونپنا)

TAQ,RIB तक्रीब (ع - مٹ) تقریب

1. कारण (Karan کارن) हेतु (Hetu هتو)
सबब (Sabab سبب) (هیتو)
2. उत्सव (Utsav اوتسو) पर्व (Parv पर्व)
त्योहार (Teohar تيوهار) (درو)

TAQ,RIBAN तक्रीबान (ع - ص) تقریباً

1. अनुमानतः (Anumánatah انومانته) (لگ بھگ)
लग भग (Lag bhag)
2. प्रायः (Práyah پرایه) अमूमन
(Amuman عموماً)

TAQ,RIR तक्रीर (ع - مٹ) تقریر

1. भाषण (Bhāshan بهاشن) व्याख्यान
(Vyakh,khya ویاکھ، کھیان) बयान
(Bayán بیان)
2. कथन (Kathan कथन) वार्तालाप
(Vartalap वार्तालाप) बात चीत
(Bat chit بات چیت)

TAQ,RIZ तक्रीज़ (ع - مٹ) تقریظ

1. समीक्षा (Samikchha समीक्षा) टीका
(Vivechana वीवेचना) टिप्पणी
(Tika tip,pani टीکا ٹپپنی)

TAOSIM तकसीम (ع - مٹ) تقسیم

1. वितरण (Vitaran ویترن) बांटना
(Bantna بانٹنا)
2. विभाजन (Vibhājan वीभाजन) बटवारा
(Batvāra بٹوارا)

TAQ,SIR तकसीर (ع - مٹ) تقصیر

1. न्यूनता (Nyúnata نیوونتا) कसर
(Kasar कसर) कमी (Kamí)
2. अपराध (Apradh अपराध) दोष
(Dosh दोष) कुसूर (Qusur)

TAQAD,DUM तकद्दुम (ع - مذ) تقدم

1. प्रधानता (Pradhānata پڑدھانتا)
प्रमुखता (Pramukhata پرومکھتا)
तरजीह (Tarjih ترجیح)
2. प्रथमता (Prathamata پرتھمता)
अव्वलीयत (Av,valiyat اولیت)

TAQ,DIR तकदीर (ع - مٹ) تقدیر

- भाग्य (Bhāg,gya بهائیکه) प्रारब्ध
(Prārabdh پرواربد) अदृश्य
(Adrish,shya ادرش شیه) दैव (Daiv दैव)
(Qīsmat قسمت) किस्मत (Qīsmat)

TAQ,DÍS तकदीस (ع - مت) تقدیس

- पवित्रता (Pavitrata पवित्रता) पाकीज़गी
(Pākizagi پاکیزگی)

TAQ,DIM तकदीम (ع - مٹ) تقدیم

1. प्रथमता (Prathamata پرتھمता)
पहल (Pahal پهل)
2. प्रधानता (Pradbanata پڑدھانتا)
तरजीह (Tarjih ترجیح)
3. उपस्थित करना (Upasthit karna)
पेश करना (Pesh karna پیش کرنا)

TAQAR,RUB तकर्ब (ع - مذ) تقرب

- निकटता (Nikatata निकटता) समीपता
Samipata समीपता
- नज़दीकी (Nazdiki نزدیکی)

TAQAR,RUR तकर्र (ع - مذ) تقرر

- नियुक्ति (Niyukti نیوکتی) नियोजन
(Niyojan नियोजन) तईनाती
(Taināti تعییناتی)

TAQ,VA तकوا (ع - مذ) تقوی
 संयम (Sanyam संनیم) इंद्रिय निग्रह
 (Indriya niggrah इन्द्रिये नगरे) पारसाई
 (Parsai पारसائي)

تقویت (ع - مث)

TAQ,VI,YAT तकवियत

1. शक्ति (Shakti शक्त्य) बल (Bal
 (बल) कुवत (Quv,vat قوت)

2. धारस (Dharas धारस) भरोसा
 (Bharosa بهروسا)

TAQ,VIM तक्वीम (ع - م - م - م) تقویم
 पंचांग (Panchāng पंचांग) जंत्री
 (Jantri जलन्त्र)

TAQI तक़ी (ع - مذ) تقی
 संयमी (Sanyami संनیمی) यति (Yati
 (यति) निवृत्त (Nivritt निवृत्त) परहेज़
 गार (Parhez gār پرهیز گار)

TA,QAI,YUD तक़ैयुद (ع - مذ) تقید
 प्रतिबंध (Pratibandh پرتبندھ)
 रोक टोक (Rok tok روك توك)

TAKAN तकान (ف - مث) تكان
 क्लान्ति (Klānti क्लान्ति) श्रान्ति (Shranti
 (श्रान्ति) शिथिलता (Shithilata شیتھیلتا)
 थकावट (Thakavat تھکاوٹ)

TAKAB,BUR तकबूर (ع - مذ) تکبر
 अभिमान (Abhimān अभिमान) दर्प
 (Darp दर्प) अहंकार (Ahankār
 (अहंकार) घमंड (Ghamand گھمند) गुरुर
 (Ghurur غرور)

تقصیر وار (ع - مذ)

TAQ,SIR-VAR तक़सीर वार
 अपराधी (Aprādhi अपराधी) दोषी
 (Doshi दोषी) कुसूर वार (Qusūr var
 (قصور وار)

TAQ,TÍR तक़तीर (ع - مث) تقطیر
 प्रलाव (Pras,śrāv प्रसराव) बूंद
 बूंद करके टपकना (Būnd būnd kar ke
 tapakna بوند بوند کر کے ٹپکنا)

TAQTIA तक़तीअ (ع - مث) تقطیع

1. विच्छेद (Vich,ehhed विच्छेद)
 टुकड़े करना (Tukre karna ٹکڑے
 کرنا)

2. छंद के किसी पद के अक्षरों को गणों
 के अनुसार अलग अलग करना
 (Chhand ke kisi pad ke aksharon
 ko gano ke anusar alag alag
 karna چھند کے کسی پد کے
 اکچھروں کو گنوں کے अनुसार الگ
 الگ کرنا)

3. आकार (Ākār आकार) साइज़ (Size
 (سائز)

TAQ,LÍD तक़लीद (ع - مث) تقلید
 अनुकरण (Anu karan अनुकरण)
 सरण (Anu saran अनुसरण)
 (Anuyáy अनुयाय) पैरवी (Pairavi
 (پیروی)

TAQ,LIL तक़लील (ع - مث) تقلیل
 न्यूनता (Nyúnata نیونتا) अल्पता
 (Alpata اल्पتا) کمی (Kami کمی)

TAKAL,LUM تکاللم (ع - مذ) تکلم
کथن (Kathan کهن) وارتا (Varta وارتا)
بات چیت (Bāt chīt بات چیت)

TAK,LÍF تکلیف (ع - مٹ) تکلیف

1. کشت (Kasht کشت) دُ:خ (Dukh, kh کلہ) کلش (Klesh کلہ)
2. پیڑا (Pīra پیڑا) व्यथा (Vyatha مصیبت)
3. دُرد (Dard دُرد) यातना (Yātana یاٹنا)

TAK,MILA تکملا (ع - مذ) تکملہ
پُرتی (Pūrti پورتی) समाप्ति (Samāpti
تکمیل (Takmil تکمیل) समाप्ति (Samāpti)

TUKMA तुक्मा (ع - مذ) تکمہ
घुंडी (Ghundi گھنڈی) कपड़े का गोल
बूताम (Kapre-kā gol bútām کپڑے کا گول بوتام)

TAK,MÍL तक्मील (ع - مٹ) تکمیل

1. پُرتی کرنا (Pūrti karna پورتی کرنا)
समाप्ति करना (Samāpti karna समाप्ति کرنا)
पूरा करना (Pūra karna پورا کرنا)
2. پُرتی (Pūrti پورتی) समाप्ति (Samāpti समाप्ति)

TAK,VÍN तक्वीन (ع - مٹ) تکوین
सृष्टि (Srishti سرشتی) उत्पत्ति (Utpat,ti
निर्माण (Nirmān انپیتتی) रचना (Rachana
रचना (Rachana رچنا) तखलीق (Takhlīq تخلیق)

TAK,BÍR तकबीर (ع - مٹ) تکبیر
'अल्लाहुअकबर' [ईश्वर सब से बड़ा है]
कहना ('Alláho akbar' [ishwar sab se
bara hai] kahna [ایشور سب سے بڑا ہے] کہنا)

TAKAD,DUR तकद دور (ع - مذ) تکدر
मलिनता (Malinata ملینتا) अप्रसन्नता
(Apprasan, nata ناخوشی) ناخوشی (Na khushi)

TAKZÍB तकज़یب (ع - مٹ) تکذیب
खंडन (Khandan کھنڈن) प्रतिवाद
(Prativád پرتی واد) झुठलाना (Jhuth
(lána तरदीد (Tardíd تریدی)

TAK,RÁR तक़ार (ع - مٹ) تکرار
1. पुनरावृत्ति (Punarāvritti پینراورتی)
दुहराना (Duhrána دھرانہ)
2. वादविवाद (Vād vivād واد واد)
तू तू मैं मैं (Tú tú main main تو تو میں میں)

TAK,RÍM तक़ीम (ع - مٹ) تکریم
आदर (Ádar آدر) सत्कार (Satkār
आव भगत (Áo bhagat استگار)
बेहت (Behat بهت)

TAKAL,LUF तकल्लوف (ع - مذ) تکلف
1. आडवर (Ádam,bar آدمبر) दिखावा
(Dikháva دکھاوا)

2. संकोच (Sankoch سلکوچ) हिच-
किचाहट (Hichkīchāhat هیچ کچا
هت)

3. कृत्रिम (Krittrim کرترم) बनावट
(Banávat بناوت)

TALÁFÍ तलाफी (ع - مٹ) تلافی
 छतिपूर्ति (Chhati pūrti) چھتی پورتنی
 बदला (Badla) بدلہ

TAL,BÍS तलबीस (ع - مٹ) تلبیس
 छल (Chhal) چھل
 कपट (Kapat) کپٹ
 धोका (Dhoka) دھوکا

TAL,KH तलख (ف - ص) تلخ
 1. कटु (Katu) कटुवा (Kaṭva) कट्टा (کڑوا)
 2. अप्रिय (Appriya) अप्रिय (अरुचिकर) (Aruchikar) नापसंदीदा (अपसंदीदा) (Ná pasandída)

TAL,KH GO तलख गो (ف - ص) تلخ گو

1. कटु वादी (Katu vādi) कट्टावादी (कट्टा भाषी) (Katu bhāshī) कट्टावादी बात कहने वाला (Kaṭvi bāt kahne vāla) कट्टावादी बात کہنے والا

2. सत्य वादी (Sattya vādi) सत्यवादी (सत्य वादी) (Sattya vādi) मुंह पर खरी खरी कहने वाला (Munh par khari khari kahne vāla) منہ پر खरी खरी کہنے والا

TAL,KHI तलखी (फ - मٹ) تلخی

1. कटुता (Katuta) कट्टावाहट (Kaṭvāhat) कट्टावाहट

2. वैमनस्य (Vaimanas,sya) वैमनस्य (वैमनस्य) (Vaimanas,sya) मन मुटाव (Man mutāv) मन मुटाव
 शकर रंजी (Shakar ranji) शकर रंजी

TAL,KHÍS तलखीस (ع - मٹ) تلخیص
 संचेप (Sanohhep) संचेप
 खुलासा (Khulāsa) خلاصہ

TAKIYA तकिया (ع - مذ) تکبہ

1. उपधान (Updhán) (اپدھان) शिरहन (Shirhan) شہن

2. आश्रय (Ásh,shrai) (آشرے) भरोसा (Bharosá) بھروسا

3. मुसलमान फकीरों के रहने की जगह (Musalmán faqíron ke rahne kí jagah) مسلمان فقیروں کے رہنے کی جگہ

4. समाधि क्षेत्र (Samádhi chhettr) (समाधि क्षेत्र) (Qabristán) (قبرستان)

تک و تاز (ف - مٹ)

TAGO-PÁZ तगोताज़

दौड़ धूप (Daur dhúp) (دور دھوپ)

तक और दो (ف - मٹ)

TAG-O-DAU तगोदौ

1. दौड़ धूप (Daur dhúp) (दौर दھوپ)

2. अनुसंधान (Anusandhán) (انوسندھان) खोज (Khoj) (کھوج)

TALÁSH तलाश (ع - मٹ) تلاش

1. जिज्ञासा (Jiggyása) (جگ گیاسا)

खोज (Khoj) (کھوج)

2. अनुसंधान (Anusandhán) (انوسندھان)

अन्वेषण (Anveshan) (انویشن)

तहकीक़ात (Tahqíqát) (تحقیقات)

TALÁTUM तलातुम (ع - مذ) تلاطم

1. जलप्लवन (Jal plávan) (جل پلان)

बाढ़ (Bárh) (بازھ)

2. वेग (Veg) (वेग) आवेश (Ávesh) (جوش)

जोश (Josh) (جوش)

काहम न रहना (Kisi ek bāt par qāim na rahne کسی ایک بات پر قائم نہ رہنا)

TAMÁZAT تمازت (ف - مٹ)

1. आतप (Átáp) धूप (Dhúp) (آتپ دھوپ)
2. ताप (Táp) गर्मी (Garmi) (تاپ گرمی)

TAMÁSHA तमाशा (ع - مذ)

1. क्रीडा (Krida) खेल (Khol) (کریڈا کھیل)
2. कौतुक (Kautuk) कुतूहल (Kutúhal) तमाशा (Tamásha) (کوتک کتوہل تماشا)
3. लीला (LiLa) ड्रामा (Drama) (لیلا ڈراما)

تماشا گاہ (ع - مٹ)

TAMÁSHA-GÁH तमाशा गह

क्रीडास्थल (Kridásthal) तमाशा की जगह (Tamásha ki jagah) (کریڈاسٹھل تماشا کی جگہ)

تماشا گر (ع - مذ)

TAMÁSHÁ-GAR तमाशागर

कौतुकी (Kautuki) खेल दिखाने वाला (Khol dikhāne vala) (कौतुकी खेल दिखाने والا)

تماشائی (ع - مذ)

TAMASHA,I तमाशायी

कौतुक दर्शी (Kautuk darshi) (कौतुक दर्शी)

TALAT,TUF तलतुफ (ع - مذ)

कृपा (Kripa) दया (Daya) अनुग्रह (Anugraha) मिह्र बानी (Mihr bāni) (کریا دیا انوگرہ مہربانی)

TALAF तलफ (ع - مذ)

1. नष्ट (Nasht) नाश (Nāsh) (نشت ناش)
2. हत (Hat) मृत (Mrit) कौत (Faut) (हत मृत فوت)

TALAF,FUZ तलफ फुज (ع - مذ)

उच्चारण (Uch,chāran) बोलना (Bolna) (اچاران بولنا)

TAL,QĪN तलक्कीन (ع - मٹ)

1. उपदेश (Updesh) सीख (Sikh) नसीहत (Nasihat) (اوپدیش سیکھ نصیحت)

2. दीक्षा (Dik,chha) गुरुमंत्र (Guru mantr) (दीक्षा गुरुमन्त्र)

TALAM,MUZ तलमुज (ع - مذ)

शिश्या (Shish,shyata) शागिर्दी (Shagirdi) (شیشہ شاگردی)

TAL,MIZ तलमीज (ع - مذ)

1. शिष्य (Shishya) शागिर्द (Shāgird) (شیشہ شاگرد)
2. छात्र (Chhāt,tr) विद्यार्थी (Vid,dyārthi) (چھاتر ویدیارثی)

TALAV,VUN तलवुन (ع - مذ)

विकल्प (Vikalp) चपलता (Chapalata) (وکیلپ چپلٹا)

کسی ایک بات پر

TAMAD,DUN तमददुन (ع - مذ) تمدن

1. नागरिकता (Nāgarikata) (ناگرکتا)
संस्कृति (Sanskriti) (سلس کدتی)
2. शायस्तगी (Shāyastagi) (شایستگی)
3. सभ्यता (Sabh,bhyata) (سبیه، بهیثا)
4. शिष्टाचार (Shishtāchār) (شیشتاچار)
5. तहज़ीब (Tahzīb) (تهذيب)

TAMAR,RUD तमर,रुद (ع - مذ) تمر

1. अहंकार (Ahankār) (अहंकार) घमंड (Ghamand) (گھمند)
2. अवज्ञा (Avaggya) (اورگ گیا) सर-कशी (Sarkashi) (سرکشی) बगवत (Baghāvat) (بغاوت)

تمسخر (ع - مذ)

TAMAS,KHUR तमस्खुर

1. उपहास (Uphas) (اُپہاس) परिहास (Parihas) (پریہاس)
2. ठटोल (Thathol) (تھٹول)

TAMAS,SUK तमस्सुक (ع - مذ) تمسک

1. ग्रहण (Grahan) (گرہن) पकड़ (Pakar) (پکڑ)
2. बंध पत्र (Rin pattr) (रन पत्र) बंध पत्र (Bandh pattr) (بندھ پتر) दस्तावेज़ (Dastavez) (دستاویز)

TAM,MQHA तमगा (ف - مذ) تمغا

1. पदक (Padak) (پدک) तगमा (Tagma) (تگمه)

TAM,KANAT तमकनत (ع - م) تمکنت

1. अभिमान (Abhiman) (अभिमान) अहंकार (Ahankār) (अहंकार) घमंड (Ghamand) (گھمند)

तमाशा देखने वाला (Tamāsha dekhne vāla) (تماشا دیکھنے والا)

TAMAM तमाम (ع - ص) تمام

1. सम्पूर्ण (Sampūrṇ) (سمپورن) सब (Sab) (سب)
2. समाप्त (Samāpt) (سماپت) बस (Bas) (بس) खत्म (Khatm) (ختم)
3. मृत (Mrit) (مرت) मुर्दा (Murda) (مردہ)

TAMAT,TO तमतलो (ع - مذ) تمتع

1. लाभ प्राप्ति (Labhprapti) (لاہ پراپتی)
2. नफा उठाना (Nafa uthāna) (نفع اُٹھانا)

TIM,SÁL तिमसाल (ع - م) تمثال

1. प्रतिमा (Pratima) (پرतिما) मूर्ति (Mūrti) (مورتی)
2. चित्र (Chitr) (چتر) तसवीर (Tasvīr) (تصویر)

تمثال گر (ع - م)

TIM,SAL-GAR तिमसाल गर

1. चित्रकार (Chitrkār) (چترکار) चितेरा (Chitera) (چتیرا) मुखविर (Musav,vir) (مصور)

TAM,SÍL तमसील (ع - م) تمثيل

1. उदाहरण (Udāharan) (أداهرن) मिसाल (Misál) (مثال)
2. उपमा (Upama) (اُپما) तुलना (Tulana) (تشبيه) तश्बीह (Tash,bih) (تلا)

TAMAD,DUD तमददुद (ع - م) تمدد

1. खिचाव (Khicháo) (کھیچاؤ) तनाव (Tanáo) (تناؤ)

TAM, HÍD तम्हीद (ع - مٹ) تمہید

1. भूमिका (Bhúmika) प्रस्तावना (Pristávaná) आरम्भिका (Árambhika) प्राक्कथन (Prák,kathan) मुकद्दमा (Muqad.dama)

2. प्रसंग (Prasang) किसी मामले को खूब सूरी से पेश करने के लिए शुरू की बात चीत (Kisi mámla ko khúbsúrti se pesh karne ke lie shurú ki bát chít) کسی معاملے کو خوبصورتی سے پیش کرنے کے لئے (شروع کی بات چیت)

تمیز (ع - مٹ)

TAM, ÍZ (TAMÍZ) तमईज (तमीज़)

1. बुद्धि (Buddhi) ज्ञान (Gyán) (बुद्धि) अकल (Aql) (عقل)
2. विवेक (Vivek) बोध (Bodh) (बोध) समझ (Samajh) (سمجھ)
3. शिष्टता (Shishtata) सलीका (Salíqa) (سلیقہ)

TAN तन (न - मंड) تن

- तनु (Tanu) वपु (Vapu) वेह (Deh) काया (Káya) शरीर (Sharír) जिस्म (Jism)

تن آسانی (ف - مٹ)

TANÁSÁNI तनासानि

- आलस्य (Álas,sya) काहिली (Káhili)

TANÁZO तनाज़ो (न - मंड) تنازع

1. द्वेषता (Dweshata) शत्रुता (दुश्मनी)

TAM, KÍN तम्कीन (ع - مٹ) تمکین

1. शक्ति (Shakti) बल (Bal)
2. सहिष्णुता (Sahishnuta) सहन शक्ति (Sahan shakti) तहम्मूल (Taham,mul)

TAMAL, LUQ तमल्लुक (ع - مڈ) تملق

- चाटु (Chátu) चाटु कारिता (Chátu kárita) चापलूसी (Cháplúsi)

TAMAN, NA तमना (ع - مٹ) تمنا

- इच्छा (Ich,ohha) अभिलाषा (Abhilásha) कामना (Kámana) चाह (Cháh)

TAMAV, VUJ तमव् बुज (ع - مڈ) تمولج

- हिलोल (Hillol) पानी का लहरें लेमा (Páni ka lahren lena) मौजें मारना (Maujen márna)

TAMÚZ तमूज (ع - مٹ) تموز

- सूरज की कड़ी धूप या गरमी (Súraj ki káři dhúp ya garmi) صوب یلگرمی

TAMAV, VUL तमव् बुल (ع - مڈ) تمول

- धनादयता (Dhanádhyata) समृद्धि (Samriddhi) मालदारी (Máldári)

TAM.BÍH तम्बोह (تیمہ - ع) تینہ

1. चेतावनी (Chetávani) (چھتاوونی)
होशियार करना (Hoshiyár karna)
(होशियार کرنا)

2. भर्त्सना (Bhartsna) (بھرتسना) डांट
डपट (Dánt dapat) (ڈانٹ ڈپٹ)

تن تنہا (ف - ص)

TAN-E-TANHA तनेतन्हा

एकाकी (Ekáki) (ایکاکئی) अकेला (akela)
(اکھلا)

TANKHÁH तन्खाह (तन्खाह - ع) تنخواہ

वेतन (Vetan) (वेतन) भृति (Bhriti)
मासिक वृत्ति (Másik vritti) (मासिक वृत्ति)
(मासिक ورتتی)

TUND तुन्द (तुन्द - ع) تند

तीव्र (Tivr) (तीव्र) प्रचंड (Prachand)
तेज़ (Tez) (तेज़) (پرچند)

TUND-KHÚ तुन्द खू (तुन्द - ع) تندخو

क्रुद्ध स्वभाव (Kruddh, swabháo) (क्रुद्ध)
तेज़ मिज़ाज (Tez mizáj) (तेज़)
(तेज़ مزاج)

تن درست (ف - م)

TAN DURUST तन् दुस्त

स्वस्थ (Swasth) (سوسته) नीरोग (Nírog)
दृष्ट पुष्ट (Hriht pusht) (نیروگ)
भला चंगा (Bhala) (هرشت پشت)
(بھلا چنگا) (Changa)

تندرستی (ف - م)

TAN.DURUS, TÍ तन् दुस्तती

स्वास्थ्य (Swás, thya) (سواس تھیہ)

(Shattruta) (शत्रुता) वैर (Bair) (بیر)

2. संघर्ष (Sangharsh) (سن گھرش)

कलह (Kalah) (كله) झगडा (Jhagra)
(جھگڑا)

تنازع للبقا (ع - م)

TANÁZO-LIL-BAQA तनाजो लिल बका

जीवन संघर्ष (Jívan sangharsh) (جیون)
ज़िन्दगी की जहद जेहद (Zindagi ki jaddo jehd)
(زندگی کی)
(جدوجہد)

TANÁSUB तनासुब (तनासुब - ع) تناسب

अनुपात (Anupát) (انوپات) मुनासबत
(Munásabat) (مناسبت)

TANÁSUKH तनासुख (तनासुख - ع) तनाख

आवा गमन (Ávágaman) (आवागमन)
जन्म मरण (Janm maran) (جنم مرون)
मरकर फिर पैदा होना (Markar phir)
paida hona (مرکر پھر پیدا ہونا)

TANÁFUR तनाफुर (तनाफुर - ع) قنافر

घृणा (Ghrina) (گھرنا) घिन (Ghin) (گھین)
नफ़रत (Naf, rat) (نفرت)

TANÁVAR तनावर (तनावर - ع) تناور

1. महाकाय (Mahákái) (مہاکائی) गिरांडील
(Girán dí) (گیران قیل)

2. हृष्ट पुष्ट (Hriht pusht) (هرشت)
हट्टा कट्टा (Hatta kattc) (ہٹٹا کٹٹا)
लहीम शहीम (Lahím) (لهیم)
(shahím) (شھیم)

TANÁVUL तनावुल (तनावुल - ع) تناول

भोजन करना (Bhojan karra) (بھوجن)
खाना (Kl áná) (کھانا)

TANAF, FUS تناف کفس (ع - مذ) تنفس

1. شواسا (Shwása) سانس (Sana) (شواسا سانس)

2. ہانپنا (Hānpna) (ہانپنا)

3. شواس رोग (Shwás rog) دما (Dama) (شواس دما)

TAN, QÍH تنقہ (ع - مٹ) تنقیح

انवेशن (Anveshan) (انवेशن) (Anveshan)
نیرگم (Nirgam) (نیرگم) (Nirgam)
چانچ پرتال (Janch partal) (چانچ پرتال)
چھان بین (Chhán bín) (چھان بین)

TAN, QID تنقید (ع - مٹ) تنقید

آلوچنا (Álochana) (آلوچنا) (Álochana)
لوچنا (Sama lochana) (لوچنا) (Sama lochana)
تبصرہ (Tabsira) (تبصرہ) (Tabsira)

TAN, QÍS تنقیص (ع - مٹ) تنقیص

نیرادر (Nirádar) (نیرادر) (Nirádar)
نیدا (Ninda) (نیدا) (Ninda)
ہتک (Hatak) (ہتک) (Hatak)

TAN, QIYA تنقیہ (ع - مٹ) تنقیہ

1. शुद्धि (Shud, dhi) (شُدھی) (Safái) (صفائی) (Safái)
2. आंतों की शुद्धि (Ánton kí shuddhi) (آنتوں کی شُدھی) (Ánton kí shuddhi)
3. रेचन (Rechan) (ریچن) (Julláb) (جلاب) (Julláb)

TUNUK तुनुक (ف - ص) تنک

1. कम (Kam) (کم) (Thora) (تھورا) (Thora)
2. मृदुल (Mridul) (مردل) (Názuk) (نازک) (Názuk)

नीरोगता (Nírogata) (نی روگتا) (Nírogata)
मंदी (Sehat mandi) (صحت ملدی) (Sehat mandi)

تن دھی (ف - مٹ)

TAN, DIHI तन् दिही

तन्मयता (Tánmaita) (تن مے تا) (Tánmaita)
नता (Tal, ínata) (تل لیلتا) (Tal, ínata)
इन हिमाक (Sanlagnata) (سن لگن تا) (Sanlagnata)
(Inhimák) (انہیماک) (Inhimák)

TANAZ, ZUL तनञ्जुल (ع - مذ) تنزل

अवनति (Aunati) (اونتی) (Aunati)
अधोगति (Adhogati) (ادھوگتی) (Adhogati)
जवाल (Zaval) (زوال) (Zaval)

TAN, SIKH तन्सीख (ع - مٹ) تنسیخ

विलोपन (Vilopan) (ولوپن) (Vilopan)
निरसन (Nirasan) (نرسن) (Nirasan)
रद करना (Rad karna) (رد کرنا) (Rad karna)

TAN, SIF तन्सीफ (ع - مٹ) تنصیف

आधा आधा करना (Ádha ádha karna) (آدھا آدھا کرنا) (Ádha ádha karna)

TAN, ZÍM तन्ज़ीम (ع - مٹ) تنظیم

1. व्यवस्था (Vyavastha) (ویوس تھا) (Vyavastha)
(Prabandh) (پر بندھ) (Prabandh)
2. संघटन (Sanghatan) (سن گھٹن) (Sanghatan)
मुनज्जम करना (Munazzam karna) (ملظم کرنا) (Munazzam karna)

TANAF, FUR तनफ़ फुर (ع - مذ) تنفر

घृणा (Ghrina) (گھرنا) (Ghrina)
उपेक्षा (upeksha) (وپےکھا) (upeksha)
बेज़ारी (Bezári) (بہزاری) (Bezári)

TANOMAND تنومند (ف - ص)

1. हट्ट पुष्ट (Hrisht pusht) هشت
 (هشت) हट्टा कट्टा (hatta katt
 هٹا کٹا)

2. बलिष्ठ (Balishth) بلشت
 (Taqat var) طاقت ور

TAN,VÍR तनवीर (ع - مٹ)

आभा (Ābha) प्रभा (Prabha) (پربھا)
 चमक (Chamak) चूर (Nur) (نور)

TAN,HA तन्हा (ف - ص)
 एकाकी (Ekáki) अकेला (Akela
 اکيلا)

TAN,HAÍ तन्हाई (फ - मٹ)
 एकांत (Ekánt) अकेलापन
 (Akelapan) اکيلاپن

TAVATUR तवातुर (ع - مذ)
 निरंतरता (Nirantarata) (نہن ترتا)
 अविच्छिन्नता (Āvich, chhin, nata) (اوجھن
 लगातार पन (Lagátárpan) (چھن
 लगातार पन (Tasalsaul) (تسلسل
 लगातार پن)

توار يخ (ع - مٹ)

TAVARIKH तवारिख

1. تاريخ کي جمع
 2. इतिहास (Itihás) (اتی هاس)
 (Tarikh) تاريخ

TAVAZUN तवाजुन (ع - مذ)
 सतुलन (Santulan) (سن تلن) समता
 (Samata) (سمتا) एतिदाल (Etidal
 اعتدال)

تنک ظرف (ع - ص)

TUNUK-ZARF तुनुक जर्फ
 लघुचेता (Laghu cheta) (لگھو چیتا)
 तुच्छ पात्र (Tuch, chh pátr) (تھ
 (Ochha) (اوچھا) (Ochha) (ओछा) (ओछा)

TANG तंग (फ - व)
 संकीर्ण (Sankirn) (संकीर्ण) संकुचित
 (Sankuchit) थोड़ा (Thora) (थोड़ा)
 छोटा (Chota) (छोटा)

تنگ دست (ف - ص)

TANG-DAST तंग दस्त
 दरिद्र (Dariddr) (درد) निर्धन
 (Nirdhan) कंगाल (Kangal)
 (کدکال)

TANG-DIL तंग दिल (ف - व)

1. कृपण (Kripan) कंजूस
 (Kanjús) थुड़दिला (Thur
 dila) (تھڑدلا)

2. लघु चेता (Laghu cheta) (लगू
 नीचाशय (Nícháshai) तंग
 खयाल (Tang hkayál) (تنگ خیال)

تنگ نظر (ع - ص)

TANG-NAZAR तंग नजर

अल्प दृष्टि (Alp drishti) (الپ درشتی)
 तुच्छ दर्शी (Tuch, chh darshi) (تھ
 (Anudár) अनुदार (Anudár) (انودار)
 متعصب (Muta, assib) (مٹعصب)

TANAV-VO तनव्वो (ع - مذ)
 नवीनता (Navinata) (نویں
 (Naya pan) (نیاپن)

TOP तोप (ت - مٹ) توپ
युद्ध में गोला चलाने का यंत्र (Yuddh
men gola chālāne ka yantr یدھ
میں گولہ چلانے کا यंत्र)

TÚTÍ तूती (ف - مٹ) تو تی
सारिका (Sárika) मैना (Maina) ساریکا

TÚ, TI, YA तूतिया (ف - مذ) تو تیا
1. तुथ्य (Tut, thya) नीला थोथा (Nílathotha)
(تتھیہ نیلا تھوٹھا)

2. सुरमा (Surma) अंजन (Anjan)
(سرمہ انجن)

TAU, SÍQ तौसीक (ع - مٹ) توثیق
पुष्टि (Pushti) दृढ़ता (Driḥhata)
مضبوطی (مضبوطی) मजबूती (Mazbúti)

TAVAJ, JUH तवज्जुह (ع - مٹ) توجه
1. ध्यान (Dhyán) रुख (Rukh)
(دهیان رُخ)

2. कृपा (Kripa) दया (Daya)
(کریا دیا) मेहरबानी (Mehr bāni)

TAU, JÍH तौजीह (ع - مٹ) توجیه
1. स्पष्टता (Ispashtata)
(اسپشٹتا) व्याख्या (Vyákh, khya)
(ویاکھ، کھیا) तशरीह (Tashríh)
(تشریح)

2. कष्ट कल्पना (Kasht kalpana)
(कष्ट कल्पना) तावील (Távil)
(کاشت کالپنا تاولیل)

توحش (ع - مذ)

TAVAH, HUSH तवह हुश
उद्विग्नता (Udvignata)
घबराहट (Ghabráhat) वहशत
(وہشت)

TAVÁZO तवाजो (ع - مذ) تواضع
आदर (Ádar) सत्कार (Satkár)
(آدَر سَتکار) आवभगत (Áobhagat)
(آؤبھگت)

TAVÁFUQ तवाफुक (ع - مذ) توافق
समता (Samata) अनुकूलता
(अनुकूलता) (Anokúlata)
(مواافقت) (Muváfaqat)

TAVÁLUD तवालुद (ع - مذ) توالد
उत्पत्ति (Utpatti) संतान उत्पन्न
(انتپتی) करना (Santán utpann karna)
(سلتان) (انپن کرنا)

TAU, AM तौअम (ع - ص) تو ام
यमज (Ymaj) यमल (Yamal)
(यमज) जुड़वां (Jurván)
(یمل)

TU, VÁN तुवान (ف - مٹ) توان
1. शक्ति (Shakti) बल (Bal)
(شکتی) (बल) ज़ोर (Zor)
(زور) 2. सामर्थ्य (Samarthyā)
(سامرتھیہ) हैसियत (Haisiyat)
(حیثیت)

TUVÁN-GAR (ف - مذ) توانگر
(TUVANGAR) तुवांगर (तुवंगर)
धनाढ्य (Dhanádhya)
(دھनाڈھیہ) धनवान (Dhan vān)
(دھن وان) समृद्ध (Samrid, dh)
(سمرد، دھ) मालदार (Māl dār)
(مالدار)

TAU, BÍHK तौबीख (ع - مٹ) تو بیخ
भर्त सना (Bhart sana)
(بھارت سنا) वागदंड (Vágdand)
(واگ دند) डांट फटकार
(डांट फटकार) (Dánt phatkár)

TOSHA توشہ (ف - مذ) توشا
यात्रिक (Yātrik) सफर में
साथ रहने वाला खाना (Safar men sāth
rahne wāla khāna) سفر میں ساتھ
(دهله والا كهانا)

TAU,SLF तौसीक (ع - مٹ) توصیف
प्रशंसा (Prashansa) (پرشن سا)
(Shlāgha) तारीक (Tārif) (شلاگھا)
(تعریف)

TAU,ZIH तौज़ीह (ع - مٹ) توضیح
स्पष्टता (Ispash,tata) (اسپش تتا)
व्याख्या (Vyā kh,khya) (ویاکھ،کھیا)
विवरण (Vivaran) (وی ددن) अध्याहार
(Adb,dhyāhār) (ادھ،دھیہاھار) वज़ाहत
(Vazāhat) (وضاحت)

TAU,FIR तौफ़िर (ع - مٹ) توفیر
वृद्धि (Vrid,dhi) (वर्द्ध,दही) अधिकता
(Adbikata) बढ़ती (Barhti) (ادھکता)
(برہتی)

TAU,FIQ तौफीक (ع - مٹ) توفیق
1. शक्ति (Shakti) (शक्ति) सामर्थ्य
(Sāmārthya) (سامرثیہ) ताकत
(Tāqat) (طاقت)

2. साहस (Sāhas) (साहस) उत्साह
(Utsāh) (اتساه) हिम्मत (Himmat)
(همت)

TA,VAQ,QO तवक्को (ع - مٹ) توقع
प्रत्याशा (Pratyāsha) (پرتیاشا) आशा
(Āsha) (आशा) भरोसा (Bharosa) (भरोसा)
(आसरा) (Āsra) (آسرا)

TAUHID तौहीद (ع - مٹ) توحید
अद्वैत वाद (Ad,dwait vād) (अद्वैत वाद)
ईश्वर को एक मानना (Īshwar ko
ek mānna) (ایشور کو ایک ماننا)

TUDA तूदा (ف - مذ) توده
ढेर (Dher) (دھेर) अटंबार (Atambār)
(اتمبار)

TAVAR,RO तवरौ (ع - مذ) تورع
संयम (Sanyam) (सनیم) इन्द्रिय निग्रह
(Indriya niggrah) (इन्द्रिये नगरे) जुहद
(Zuhd) (زهد)

TAVAS,SUT तवस्सुत (ع - مذ) توسط
माध्यम (Māddhyam) (मान,दहीम) साधन
(Sādhan) (साधन) उपाय (Upái) (ایاء)
ज़रीआ (Zarīa) (ذریعہ)

TAVAS,SUL तवस्सुल (ع - مذ) توسل
1. आधार (Ādhār) (آधार) ज़रीया
(Zariya) (ذریعہ)

2. कार्य सिद्धि के लिये किसी को बीच में
डालना (Kārya Siddhi ke lie kisi
ko bich men dālna) (کاریہ سدھی کے
لئے کسی کو بیچ میں ڈالنا)

TAU,SAN तौसन (ف - مذ) توسن
अश्व (Ash,shwa) (اشو) घोड़ा (Ghōṛa)
(گھوڑا)

TAU,SIA तौसीअ (ع - मٹ) توسیع
1. विस्तार (Vis,tār) (ويستار) विशालता
(Vishālata) (ويشالता) बृसअत (Vus,at)
(وسعت)

2. वृद्धि (Vrid,dhi) (वर्द्ध,दही) बढ़ती
(Barhti) (برہتی)

TAU, LÍD तौलीद (ع - مٹ) تولید

उत्पत्ति (Utpatti) पैदाइश (त, पित, ती)
(Paidáish) पैदानش

TAVAN, GAR तवंगर (फ - म) टोंगर
दिको 'तवान्गर'

TA, VAH, HUM तवह् हुम (म - म) लोहम
भ्रम (Bhram) संदेह (Sandeh)
शंका (Shanka) वहम् (स, न, दि)
(Vahm) वहम

TAU, HÍN तौहीन (ع - मٹ) توهين
तिरस्कार (Tiraskár) निंदा (تسكار)
(Ninda) अनادر (Anádar) (نلدا)
बेइज्जती (be izzati) (بے عزتی)

TAH तह (ف - मٹ) ته
निम्न (Nimn) अधः (Adhah) (نمن)
नीचे (Níche) तला (Tala) (نیچے)

TA, HAB, BUJ तहब्बुज (म - म) تهبيج

1. हलका वरम (Halka varam) (هلكا ورم)
भरभराहट (Bharbharáhat) (بربراهت)
2. चेहरे की भरभराहट (Chehre ki bharbharáhat) (چہرے کی بربراهت)

TA, HAT, TUK तहत्तुक (म - म) تهتک
कलह (Kalah) झगड़ा (Jhagra) (كله)
(Tú tú main main) तू तू मैं मैं (تو تو میں میں)

तेखाने (फ - म) تهخانه

TAH, KHÁNA तहखाना
तलग्रह (Talgrih) (تل گره) अधस्तल

TA, VAQ, QUF तवक् कुफ (म - म) توقف
विलंब (Vilamb) डील (Dhíl) (ولمب)
देर (Der) (دیر)

TAU QÍR तौकीर (ع - मٹ) توقير

1. प्रतिष्ठा (Pratish, tha) (پریش تها)
समान (Sam, mán) (سم, مان)
ताज़िम (Tázim) (تعظیم)
2. महत्व (Mahat, twa) (مہتو) महिमा (Mahima) (مہی, ما)
अहमयीयत (Ahammiyat) (اهمیت)

TA, VAK, KUL तवक्कुल (म - म) توکل
काल तुष्टि (Káltuehti) (کال تشتی)
निस्पृहता (Nisprihata) (نسپرهتا)
कनाअत (Qaná, at) (قناعت)

TA, VAL, LA तवला (म - म) تولا

1. प्रेम (Prem) (پریم) अनुराग (Anurág) (انوراگ)
महबत (Mahab-bat) (محبیت)
2. श्रद्धा (Shriddha) (شر, دها) आस्था (Ástha) (آس تها)
एतिकाद (Etiqád) (اعتقاد)

TA, VAL, LUD तवल्लुद (म - म) تولد
उत्पत्ति (Ut, pat, ti) (ت, پیت, تی) उद्भव (Ud, bhau) (اد, بهو)
पैदाइश (Paidáish) (پیدائش)

TAU, LI, YAT तौलियत (ع - مٹ) تولیت
संरक्षता (Sanrakchhata) (س, ر, ک, چھتا)
निरीक्षण (Níck, ohhan) (نریک چھن)
देख भाल (Dekh bhál) (دیکھ بهال)

تہنیت (ع - مٹ) تہ نیت (TAH, NIYAT) تہ نیت

1. ستوتی (استوتی) گونگان (Gungān) مدھ (Mad, h) (مدح)

2. بدھاڑی (Badhāī) مبارکی (Mubāraki)

تیہی (ف - ص) تیہی (TIHI) ریکٹ (Rikt) (دکت) خالی (Khalī) (خالی)

تیہی دست (ف - ص)

تیہی دست (TIHI-DAST) تیہی دست

ریکتہست (Rikt hast) (دکتہست) درید (Darid, dr) (درد) (نیردن) (Nirdhan) کنگال (Kangāl) (کنال)

تہا (ع - مذ) تہا (TA, HAI, YA) سکلپ (Sankalp) (سن کلپ) نیشہ (Driḥ nishohai) (دیرہ) (پکا لڑا) (Pakkā irāda) (پکا لڑا)

تہا (ع - ص) تہا (TAL, YÁR) تہا

1. تپر (Tat par) (تپر) (Ud, dyat) (ادیت) (Musta, id) (مستعد)

2. پورن (Purn) (پورن) (Samāpt) (سماپت) (Mukam mal) (مکمل)

3. کام میں آنے کے یوگ (Kām men āne ke yog) (کام میں آنے کے یوگ)

تیر (ف - مذ) تیر (TÍR) تیر

1. بان (Bán) (بان) (Shar) (شر) (Vishikh) (وشیکھ)

(Adhastal) (ادھسٹل) زمین کے اندر کا مکان (Zamín ke andar ka makán) (زمین کے اندر کا مکان)

تہد (ع - مذ) تہد (TAH, DÍD) ڈاٹ ڈپٹ (Bhartsana) (بھرتسنا) ڈاٹ ڈپٹ (Dānt dapat) (ڈاٹ ڈپٹ) (Dhamki) (ڈھمکی) (Ghurki) (گھوکی)

تہذیب (ع - مٹ) تہذیب (TAH, ZÍB) شیشا (Sabh, bhyata) (سبھ، بھیتا) سبھتا (Shishtá chār) (شیشا چار) (Sanskriti) (سنسکرتی) (Nágarikata) (ناگریکاتا) (Tamad dun) (تامدن)

تہا (ع - مذ) تہا (TAH, LAKA) ہا ہا کار (Háhákár) (ہا ہا کار) (Koláhal) (کولاہل) (Kuhráam) (کھرام)

تہمت (ع - مٹ) تہمت (TUH, MAT) میتھاروپ (Mith, thya rop) (میتھ، تھیاروپ) (Jhútha) (جھٹھا) (Árop) (آروپ) (dosh) (دوش)

تہمتن (ف - ص) تہمتن (TAHAM, TAN) مہارثی (Maharathi) (مہارثی) (Uttamauja) (اتتموچا) (Maha yoddha) (مہا یودھا) (Bahut bara lagne vála) (بہت بڑا لگنے والا) (لگنے والا)

TEZ تیز (ف - ص) تیز

1. پرچند (Prachand) तीव्र
(Tivr) उग्र (Ugr) سخت
(Sakht)

2. तीक्ष्ण (Tik,ehhn) तीखा
(Tikha) धारदार (Dhār dār)
(دهار دار)

3. शीघ्र (Shighr) तुरंत
(Turant) जल्द (Jald)

4. निपुण (Nipun) चतुर (Chatur)
(چالاک) चालाक (Chálák)

TEZÁB तेजाब (ف - مذ)
अम्ल (Aml) एसिड (Acid)

TEZ-DAST तेजदस्त (ف - ص)
हस्त लघु (Hast laghu) हस्त
कुशल (Hast kushal) (هست کشل)
मशशाक (Mash shák) (مششاق)
تیز رفتار (ف - ص)

TEZ-RAFTÁR तेज रफ्तार
द्रुत गामी (Drut gámi) (درت گامی)
शीघ्र गामी (Shighr gámi) (شیگه گامی)
तेज चलने वाला (Tez chalne wala)
(چالنے والا)

TEZ-FAH,M तेज फहम (ف - ص)
कुशग्र बुद्धि (Kushágr bud,dhi) (کوشاگر بুদ্ধی)
तीक्ष्ण बुद्धि (Tikchhn bud,dhi) (بدهی)
तेज अक्ल (Tez aql) (تیز عقلمند)
(تیز عقل)

تیز مزاج (ف - ص)

TEZ-MIZÁJ तेजमिजाज

क्रुद्धात्मा (Krudh,dhátma) (کرده)

2. श्रावण मास (Shrávan mās) شراون
(Sávan) सावन (ساون)

تیر انداز (ف - مذ)

TÍRANDÁZ तीरन्दाज़

धनुर्धर (Dhanur dhar) (دهنر دهر)

तीर चलाने वाला (Tír chaláni wala)
(تیر چالنے والا)

تیر بہدف (ف - ص)

TÍR-BA-HADAF तीर व हृदक

अमोघ (Amogh) (اموگه) राम बाण
(Rámbán) (دام بان) अचूक (Achúk)
(اچوک)

TÍRAGI तीरगी (ف - مث)
अंधकार (Andh kár) (اندھکار)
(Andhera) (اندھیرا)

TIRA तीरा (ف - ص)
अंधकारमय (Andh kár mai) (اندھکارمے)
अंधारा (Andhyára) (اندھیارا)

تیره باطن (ع - ص)

TÍRA-BÁTIN तीरा बातिन
दुष्टात्मा (Dushtátma) (دشٹاتما) खबीस
(Khabis) (خبیث)

تیره بخت (ع - ص)

TÍRA-BAKHT तीरा बख्त

हत भाग्य (Hat bhágya) (هت بهائیگه)

हतदैव (Hat daiv) (هت دیو)

बदकिस्मत (Bad qismat) (بدقسمت)

تیره دل (ف - ص)

TÍRA-DIL तीरादिल

دیکھو 'تیره باطن'

- تلدوار (Dudhári talvár دودھاری تلوار)
- تیقن (ع - مذ) TA, YAQ, QUN तयक्कुन
 1. نیشے (Nish chai نیشے) یقین (Yaqin یقین)
 2. ویشواس (Vish, shwás ویشواس) ایتبار (Etibár ایتبار)
 TÍMÁR تیمار (ف - مذ)
 1. ایتبار (Upchár ایتبار) ایلان (Iláj ایلان)
 2. ایتبار (Parichár ایتبار) روهی کی دیکھ ریکھ (Rogí kí dekh rekh روهی کی دیکھ ریکھ)
 تیماردار (ف - مذ) TÍMÁR-DÁR تیماردار
 ایتبار (Prichar ایتبار) ایتبار (Parichárak ایتبار) تیماردار (Bímárdár تیماردار)

- چیرا (Chir, chīṭa چیرا) دھاتا
- تیشہ (ف - مذ) TESHÁ تیشہ
 کدال (Khanittir کدال) کدال (Kudál کدال)
- تیشہ زن (ف - مذ) TESHÁ-ZAN تیشہ زن
 کدال چلانے والا (Kudál chalané vāla کدال چلانے والا)
- تیغ (ف - مٹ) TEGH تیغ
 کپان (Kripán کپان) آسی (Asi آسی)
 کدال (Khadg کدال) کدال (Karvāl کدال) تلوار (Talvár تلوار)
- تیغ دودم (ف - مٹ) TEGH-E-DUDAM تیغ دودم
 دھار (Yamdhár دھار) دھار

ث

- وہ تارا جو par isthir rahta hai
 (ایک ہی استھان پر استھر رہتا ہے)
- ثابت قدم (ع - ص) SÁBIT-QADAM ثابت قدم
 اچل نیشے (Achal nishchai اچل نیشے)
 دھار (Driṭh pratiggya دھار) پکے ارادے والا (Pakko iráde vāla پکے ارادے والا)
- ثاقب (ع - ص) SÁQIB ثاقب
 پرکاش مان (Prakásh mán پرکاش مان)

- ثابت (ع - ص) SÁBIT ثابت
 1. استھار (Isthir اس تھار) استھار (Isthái استھار) مستقیل (Mustaqil مستقیل)
 2. دھار (Driṭh دھار) مذبوت (Mazbút مذبوت)
 3. پرمانیت (Pramánit پرمانیت) سید (Sid, dh سید)
 4. دھروتارا (Dhruvtára دھروتارا) دھار (Dhruvtára دھار) دھار (Dhruvtára دھار) دھار (Dhruvtára دھار)

- SAB,T सञ्चत (ع - مذ) ثبت
अंकित करना (Ankit karana) (انکیت کرنا)
लिखना (Likhna) (لکھنا)
- SUBÚT सुबूत (ع - مذ) ثبوت
1. प्रमाण (Pramán) (प्रमाण) सिद्धि (Siddhi) (सिद्धि) पुष्टि (Pushti) (पुष्टि)
(تصدیق Tasdīq) तसदीक (Tasdiq) (تسدیق)
2. साक्षी (Sákehhi) (साक्षी) गवाही (Gaváhi) (گواہی)
- SAR,VAT सर्वत (ع - ماث) ثروت
समृद्धि (Samrid,dhi) (समृद्धि) वैभव (Vai bhau) (वैभव)
(धन दौलत Dhan daulat) (धन دولت)
- SARÁ सरा (ع - مذ) ثری
अधिलोक (Adhi lok) (अधिलोक) नाग (Nág lox) (नाग लोक)
पाताल (Pátál) (पाताल)
- SURAI,YA सुरैया (ع - مذ) ثریا
कृत्तिका नक्षत्र (Krittika nakehhatr) (कृत्तिका नक्षत्र)
परवीन (Parvín) (परवीन)
- SUF,L सुफल (ع - مذ) ثفل
फोक (Phok) (फोक) सीठी (Sithi) (सीठी)
- SIQÁHAT सिकाहत (ع - ماث) ثقات
श्रेष्ठता (Shresh thata) (श्रेष्ठता)
बड़प्पन (Barappan) (بڑپپن)
- SAQÁLAT सकालत (ع - ماث) ثقات
भार (Bhár) (भार) गुरुत्व (Gurutwa) (गुरुत्व)
बोझ (Bojh) (बोझ)
- प्रभायुक्त (Prabha yukt) (प्रभायुक्त)
चमकदार (Chamak dár) (چمکدار)
- SÁLIS सालिस (ع - مذ) ثالث
1. तृतीय (Tritiya) (तृतीय) तीसरा (Tísara) (तीसरा)
(तीसरा)
2. मध्यस्थ (Madh,dhyasth) (मध्यस्थ)
(पंच panch) पंच (पंच)
- SÁLISI सालिसी (ع - ماث) ثالثی
मध्यस्थता (Madh,dhyasthata) (मध्यस्थता)
(पंचायत Pancháyat) (पंचायत)
(पंचायत)
- SÁNI सानी (ع - ص) ثانی
1. द्वितीय (Dwitiya) (द्वितीय) दूसरा (Dúsara) (दूसरा)
(दूसरा)
2. समान (Samán) (समान) सदृश (Sadriish) (सदृश) बराबर (Barábar) (बराबर)
- SÁNI,YAN सानियन (ع - ماث) ثانیاً
पुनः (Punah) (पुनः) फिर (Phir) (फिर)
(दुबारा Dubára) (दुबारा)
- SÁNIYA सानिया (ع - مذ) ثانیہ
पल (pal) (पल) चण (Chhan) (चण)
(लम्हा Lam,ha) (लम्हा)
- SABÁT सबात (ع - مذ) ثبات
1. दृढ़ता (Drighata) (दृढ़ता) मजबूती (Mazbúti) (مضبوطی)
(مضبوطی)
2. स्थायित्व (Istháit,twa) (स्थायित्व)
(इस्तिक् Istiqlál) (इस्तिक्)

SANA سنا (ع - مذ) ثنا
 প্রশাসা (Prashansa) ستوتی (پروشن سا)
 (Istuti) تارک (اس تکتی) (Tárf)
 (حمده) (Hamd) (تعریف)
 ثناخوان (عف - ص)

SANA-KHÁN سناخان
 ستوتی کرتا (Istuti karta)
 প্রশাসক (Prashansak) تارک (پروشن سک)
 کرنے والا (Tárf karne vála) (تعریف کرنے والا)

SANÁ-GAR سناگار (عف - ص) ثناگر
 دیکھو 'ثناخوان'
 ثنا گستر (عف - ص)

SANA-GUS,TAR سنا گستر
 دیکھو 'ثناخوان'

SANÁ-GO سنا گو (عف - ص) ثناگو
 دیکھو 'ثناخوان'

SAVÁB سواব (ع - مذ) ثواب
 पुण्य (Pun, nya) शुभ फल (پن نیہ)
 (Shubh, phal) प्रत्युपकार (شبه پهل)
 (Pratyup kár) अच्छा (پرتیب کار)
 बदला (Ach, chha badla) (اچھا بدلہ)

SAUR सौर (ع - مذ) ثور

1. वृष (Vrish) वृषभ (Varishabb) (وریش) बैल (Bail) (وریشہ)
2. वृषराशि (Vrish ráshi) (وریش راشی) बुजसौर (Burj-c-saur) (بوج سائر)

SIQ,L सिकल (ع - مذ) ثقل
 गुरुत्व (Gurutwa) बोझ (Bojh) (گروتو)
 भारीपन (Bhári pan) (بہاری پن)

SIQAH सिकह (ع - مذ) ثقہ

1. विश्वस्त (Vish,shvast) (ویش شوست) मोतबर (Motábar) (معتبر)
2. श्रेष्ठ (Shresh,th) बुजुर्ग (شریش تھ) (بزرگ) (Buzurg)

SAQÍL सकील (ع - ص) ثقیل

1. भारी (Bhári) गुरु (Guru) (بہاری) वजनी (Vazni) (وزنی) (گورو)
2. गरिष्ठ (Garishth) देर में पचने वाला भोजन (Der men pachne vála bhojan) (گریشٹھ) (دیر میں پچنے والا بھوجن)

SULUS सुलुस (ع - مذ) ثلث

तृतीयांश (Tritiyánsh) (ترتی پانص)
 तिहाई (Tihái) (تہائی)

SAMAR समर (ع - مذ) ثمر

1. फल (Phal) मेवा (Meva) (فہل) (میوا)
2. परिणाम (Parí nám) (پریم نام) प्रतिफल (Prati phal) (پریتی پهل) (نتیجہ) (Natíja)

ج

2. शोषक (Shoshak شوшок) सोखने वाला (Sokhne vála سوکھنے والا)
3. मसि चूष (Masi chúsh ماسی چوش) सोखता (Sokhta سوخته)

JÁROB जारोब (फ - म्) भारोब (Márjāni भारجनी) भाड़ू (Jhárú झारू)

JÁRI जारी (ए - व) प्रवाहित (Praváhit پرواہت) बहता हुआ (Bahta hua بہتاتوا)
2. प्रचलित (Prachalit प्रچلت) चालू (Chálú چالو)

JÁRIYA जारिया (ए - म्) परिचारिका (Parichárika پری چارکا)
दासी (Dási दासी) लौंडी (Laundi لونڈی)

JÁSÚS जासूस (ए - म्) गुप्तचर (Gupt char گہمت چر) अपसरप (Apsarp अपسرپ)
(Bhadiya भेदिया) मुखबिर (Mukhbir मुखबیر)

JÁM जाम (फ - म्) पान पात्र (Pán pátr پان پاتر) चापक (Chashak चاشک)
(Piyála पियाला)

JÁMID जामिद (ए - व) जड़ (Jar جڑ) अचल (Achal اچل)

JÁME जामे (ए - व) 1. संकलनकर्ता (Sankálan karta سنگلن کর্তا)
(Mu attib مرتب) 2. मुक्ति (Mu मुक्ति)

JÁ ना (फ - म्) स्थान (Isthán استھان) (Isthal استھال)
जगह (Jagah جگہ)

JÁ-BA-JA जाबजा (व - म्) इतस्ततः (Itastatah ایتستتہ)
(Yattr tattr یتتر تتر) जगह जगह (Jagah Jagah جگہ جگہ)

JÁBIR जाबिर (ए - व) अन्यायी (An,neái ان نہیائی) (Attyá chári اتیا چاری) जालिम (Zálim ظالم)

JÁDÚ जादू (फ - म्) मायाकर्म (Máya karm مایاکرم) इन्द्र जाल (Indar jál اندر جال) अभिचार (Abhichár ابھی چار) सिंह (Sihir سیھر)

JADÚ-GAR जादूगर (व - म्) मायावी (Máyaavi مایاوی) साहिर (Aindr jálík ایلندر جالک) (Sáhir ساحر)

JÁDA जादा (फ - म्) 1. पाद पथ (Pád path پاد پتھ) पद्धति (Pád pad,dhati پاد پدھتی)
पग डंडी (Pag dandi پگ ڈنڈی) 2. पथ (Path پتھ) मार्ग (Márg مارگ)
रास्ता (Rásta راستہ)

JÁZIB जाज़िब (ए - व) 1. आकर्षक (Ákarshak آکړشک) खैचने वाला (Khenchne vála کھینچنے والا)

JÁN BÁZ جان باز (ف - ص) جاں باز

1. प्राणयूतक (Prāndyútak) پران
جان پر खेल जाने वाला
(Ján par khel jáne vala) (کھیل جانے والا)

2. उत्साही (Utsáhi) (ات ساہی) ہوسلا
مند (H: usala mand) (حوصلہ مند)

جانب داری (ع - ف - مٹ)

JÁNIB-DÁRI جانیب داری

पक्षपात (Pakchh pát) (پکچھ پات)
तरफदारी (Tarafdári) (طرف داری)

جان گداز (ف - ص)

JAN-GUDÁZ جاں گداز

कष्टदायक (Kasht dáyak) (کشت دایک)
दुःखदायी (Dukh,kh Dái) (دکھ دائی)
रुहफर्सा (Rúhfarsa) (روح فرسا)

جان گسل (ف - ص)

JAN-GUSIL جاں گسل

دیکھو 'جانگداز'

جان نثار (ف - ص)

JÁN NISÁR جاں نثار

जान निछावर करने वाला (Ján nichhá-
var karne vála) (جان نیچھاو کرنے والا)
फिदाई (Fidái) (فدائی)

جان نواز (ف - ص)

JÁN-NAVÁZ جاں نواز

1. जीवन दाता (Jivan dáta) (جیون دااتا)
प्राणदाता (Prāndáta) (پران دااتا)
रुहपरवर (Rúhparvar) (روح پرور)

2. व्यापक (Vyápak) (ویا پاک) मुकम्मल
(Mukam,mal) (مکمل)

JÁMI,A जामिया (ع - مٹ) جامعہ
विश्व विद्यालय (Vish,shw vid,dyálai)
(यूनीवर्सिटी) (University) (وشوودیالے)
(یونیورسٹی)

JÁMÚS जामूस (ع - مڈ) جاموس
महिष (Mahish) (مہیش) लुलाय (Lulái)
(بھینسا) भैंसा (Bhainsa) (لولائے)

JÁMA जामा (ف - مڈ) جامہ
वस्त्र (Vas, tr) (وس تر) पट (Pat) (پٹ)
कपड़ा (Kap:ra) (کپڑا) लिबास (Libás)
(لباس)

JÁN جان (ف - مٹ) جان

1. प्राण (Prán) (پران) जीवन (Jivan)
दम (Dam) (دم)

2. शक्ति (Shakti) (شکتی) बल (Bal) (بل)

3. तथ्य (Tath,thya) (تھتھ) सार (Sár) (سار)
खुलासा (Khulása) (خلاصہ)

4. प्रिय (Priya) (پریہ) प्यारा (Pyára) (پیارا)

5. आत्मा (Átma) (آتما) रूह (Rúh) (روح)

JÁNÁN जाना (ف - مڈ) जानاں

प्रेयसी (Preyasi) (پریسی) प्रीतमा (Pritama) (پریتما)
प्रिया (Priya) (پریا) माशूक (Máshúk) (معشوق)

JÁNIB جانیب (ع - مٹ) جانیب

1. पक्ष (Pakchh) (پکچھ) ओर (Or) (اور)
तरफ (Taraf) (طرف)

2. पार्श्व (Párahwa) (پارشو) पहलू (Pahlú) (پہلو)

3. असभ्य (Asabb, bhya اسبیه)
अशिष्ट (Ashisht اشست) बेतमीज़
(Be tamiz به تمیز)

JÁE, DÁD जाददाद (ज. - म.)

1. संपत्ति (Sampatti सम्पत्ति)
माल अस्वाब (Mál as, báb माल)
(اسباب)

2. जमींदारी (Zamíndárl زمینداری)
जागीर (Jágir जाگیر)

JÁIZ जाइज़ (ज. - स.)

उचित (Uchit उचित) उपयुक्त (Up, yukt)
(मुनासिब) मुनासिब (Munásib)

JÁIZA जाइज़ा (ज. - म.)

1. परीक्षण (Paríkhon परीक्षण)
जांच (Jáneh जांच) परताल
(Partál)

2. हाज़िरी (Házirí हाज़री) गिनती
(Gintí गिन्ती)

JABAL जबल (ज. - म.)

पर्वत (Parvat पर्वत) पहाड़ (Pahár)

JIBHL, LAT जिब्लत (ज. - म.)

स्वभाव (Swabháo स्वभाव) प्रकृति
(Ádat आदत) (Prakriti प्रकृति)
(आदत)

JUB, N जुब्न (ज. - म.)

भीरता (Bhiruta भीरता) कायरता
(Káyerata कायरता) डरपोक पन (Darpok-
pan डरपोक पन)

JUB, BA जुब्बा (ज. - म.)

लंबा कुरता (Lamba kurta लंबा कुरता)

2. प्रिया (Priya प्रिया) प्रीतमा (Pritama)
माशूक (Máshúq माशूक) (प्रीतमा)

JÁNVAR जानवर (ज. - म.)

1. प्राणी (Prani प्राणी) जीव (Jiv जीव)

2. पशु (Pashu पशु) चौपाया
(Chaupáya)

3. असभ्य (Asabb, bhya असभ्य)
अशिष्ट (Ashisht अशिष्ट) गंवार
(Ganvâr गंवार)

JÁVIDAN जाविदां (ज. - स.)

शाश्वत (Sáshah, shwat शाश्वत)
निश्चय (Nishchay निश्चय) अविनाशी
(Avi náshí अविनाशी) हमेशा रहने
वाला (Hamesha rahne vála हमेशा रहने
वाला)

JÁVED जावेद (ज. - स.)
निको 'जावदान'

JÁH जाह (ज. - म.)

1. पद (Pad पद) मरतबा (Martaba)
(मरतबा)

2. ऐश्वर्य (Aishwar, ya ऐश्वर्य)
वैभव (Vaibhav वैभव) हशमत
(Hashmat)

JÁHIL जाहिल (ज. - स.)

1. मूर्ख (Múrkh मूर्ख) अनभिज्ञ
(Anbbiggya अनभिज्ञ) बेवकूफ
(Be vaqúf बेवकूफ)

2. अशिष्ट (Ashik, akhish अशिष्ट)
अनपढ़ (Anparh अनपढ़)

2. भिन्न (Bhinn भिन्न) अन्य (Au,nya
(अन्य) दूसरा (Dúsa दूसरा)

JIDÁL जिदाल (ज - मथ)
युद्ध (Yud, dh युद्ध) समर (Samar
(लड़ाई) (Larái लड़ाई)

JUDÁI जुदाई (ज - मथ)

1. वियोग (Viyog वियोग) ब्रह्म (Vrah
(ब्रह्म) हिज्र (Hijr हिज्र)
2. अलगाव (Algáo अलगाव) अलाहिदगी
(Aláhidagi अलहिदगी)

JID,DAT जिददत (ज - मथ)

1. नूतनता (Nútanata नूतनता) नवी
नता (Navínata नवीनता) ताज़ा
पन (Táza pan ताज़ा पन)
2. नई सूझ (Nai sújh नई सूझ)
नई ईजाद (Nai ijád नई ईजाद)

JADAL जदल (ज - मथ)

1. युद्ध (Yud dh युद्ध) लड़ाई (Larái
(लड़ाई)
2. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) बैर
(Bair बैर) दुश्मनी (Dushmani
(दुश्मनी)

JID,D-O JAHD जदु जहद (ज - मथ)

जिददो जहद
पराक्रम (Parákram पराक्रम) दौड़ धूप
(Daur dhúp दौड़ धूप) कोशिश
(Koshish कोशिश)

JADÍD जदीद (ज - मथ)

1. नूतन (Nútan नूतन) नवीन (Navín
(नया) (Naya नया)

JAB,HA जबहा (ज - मथ)
ललाट (Lalát ललाट) भाल (Bhál भाल)
माथा (Mátha माथा)

JABÍN जबीन (ज - मथ)
भाल (Bhál भाल) ललाट (Lalát ललाट)
कपाल (Kapál कपाल) माथा (Mátha
(पेशानी) (Pesháni पेशानी)

JUS,SA जुस्ता (ज - मथ)
देह (Deh देह) शरीर (Sharfr शरीर)
डीलडौल (Díldaul डीलडौल)

JAHÍM जहीम (ज - मथ)
नरक (Narak नरक) दोज़ख (Dozakh
(दो़ख)

JAD जद (ज - मथ)
पितामह (Pitámah पितामह) दादा (Dáda
(दादा)

जदामजद (ज - मथ)

JAD,D-E-AM,JAD जददे अमजद

1. पूर्वज (Púrvaj पूर्वज) असलाफ
(Asláf असलाफ)
2. हज़रत आदम (Hazrat-Ádam हज़रत
(आदम))

JID जिद (ज - मथ)
पराक्रम (Prákram पराक्रम) उद्यम
(Ud,dyam उद्यम) कोशिश (Koshish
(कोशिश)

JUDA जुदा (ज - मथ)

1. पृथक (Prithak पृथक) अलग
(Alag अलग)

JAR, RÁR جرار (ع - مٹ) جرار

1. विशाल (Vishál) وشال महान (Mahán) अजीम (Azim) عظیم

2. वीर (Vír) वीर योद्धा (Yodha) जवानमर्द (Gaván, mard) جوان مرد

JAR, H जर्ह (ع - ص) جرح

1. छत (Chhat) घाव (Gháo) گھاؤ

2. प्रतिपरीक्षा (Prati parikohha) प्रती प्रतिप्रश्न (Prati prashn) क्रास एकजामिनेशन (Cross-examination) کراس (اکزامینیشن)

JARAS जरस (ع - مذ) جر س

घंटा (Ghanta) घड़ियाल (Gharíyál) گھنٹا

JUR, Á जरआ (ع - مذ) جرعه

चलु (Chalu) घूंट (Ghúnt) گھونٹ

JAR, GA जरगा (ع - त) جرگه

समूह (Samúh) दल (Dal) जथा (Jat, tha) جموعه

JUR, M जुर्म (ع - مذ) جرم

दोष (Dosh) अपराध (Aprádh) कुसूर (Qusúr) ایراده

JUR, MÁNA जुर्माना (ع - ف) جرمانه

अर्थ दंड (Arth dand) साहस (Sáhas) तावान (Táván) (ارتھ دند) (سাহس) (تآوان)

2. आधुनिक (Ádhunik) (آدھنیک)

अर्वाचीन (Arváchin) (اردو چین)

नए ज़माने का (Nao zamáno ka) (نئے زمانے کا)

JUZÁM जुजाम (ع - مذ) جذام

कुष्ठ (Kushth) कोढ़ (Korh) (کوشث) (کورھ)

JAZ, B जञ्ज (ع - مذ) جذب

1. आकर्षण (Ákarshan) (اکرشن) खिंचाव (Khincháo) (کھینچاؤ)

2. चूषण (Chúshan) चूसना (Chúсна) सोखना (Sokhna) (سو کھنا)

3. आत्मसात् (Átmsát) अपने में घुला मिला हुआ (Apne men ghula mila hua) (اپنے میں گھلا ملا ہوا)

JAZ, BA जञ्जा (ع - مذ) جذبہ

1. मनोभाव (Manobháo) (منو بھاو) मनोवृत्ति (Manovritti) (منو ورتتی)

2. आवेश (Ávosh) जोश (Josh) (آویش) (جوش)

JUR, AT जुरअत (ع - مٹ) جرأت

साहस (Sáhas) वीरता (Vírata) (سাহس) (ویر تآ)

हिम्मत (Himmat) (همت)

JAR, RÁH जरह (ع - مذ) جراح

शस्त्र चिकित्सक (Shastr chikitsak) शल्य वैद्य (Shallya vaidya) चीर फाड़ करने वाला (Chir pháç karne vála) (شستر چکیتسک) (शलّیہ وید) (چیر فآڑ کرنے والا)

JAZA جزا (ع - مٹ) جज़ا

प्रत्युपकार (Pratyupkār) (پرتیوپکار)
अच्छा बदला (Ach,ahha badla) (اچھا بدلا)

JAZ,R जर (ع - مذ) जर

समुद्र के पानी का उतार (Samuddr ko pāni kā utār) (سمندر کے پانی کا اتار)
भाटा (Bhāta) (بھاتا)

جزر و مد (ع - مذ)

JAZ,R-O-MAD जज़रोमद

ज्वार भाटा (Jwār bhāta) (ज्वार बھاتا)

JAZ,M जज़्म (ع - ص) जज़्म

1. दढ़ (Driḥ) (دریخ) मज़बूत (Mazbút) (مضبوط)

2. किसी शब्द के अन्तिम अक्षर को हल करना (Kisi shabd ke antim akexh-ar ko hal karna) (کسی شبد کے انتیم اکچھر کو هل کرنا)

JUZ,V जुज्व (ع - مذ) जुज्व
'जिक्' (जिक्)

JUZVI जुज्वी (ع - ص) जुज्वी

आंशिक (Ānshik) (आंशिक) थोड़ा (Thora) (थोड़ा)

JAZIRA जज़ीरा (ع - مذ) जज़ीरा

द्वीप (dwīp) (द्वीप) टापू (Tāpū) (तापू)

JIZ,YA जिज़्या (ع - مذ) जिज़्या

कर (Kar) (कर) टैक्स (Tex) (टैक्स)

JASÁRAT जसारत (ع - मٹ) जसारत

दुःसाहस (Dus,sāhas) (दुःसाहस) धृष्टता (Dhrishtata) (धृष्टता)
ढीठपन (Dhith pan) (ढीठपन)

JARÍ जर्री (ع - ص) जरری

1. साहसी (Sāhasī) (साहसी) शूर (Shūr) (शूर)
हिम्मत (Himmat) (हिम्मत)

2. निर्भीक (Nirbhīk) (निर्भीक) निडर (Nidar) (निडर)

JARYÁN जरयान (ع - مذ) जरیان

1. प्रवाह (Pravāh) (प्रवाह) बहाव (Bahāo) (बहाव)

2. प्रमेह (Pramoh) (प्रमेह) प्रसेक (Prasek) (प्रसेक)
जिरयान का मरज़ (Jiryán ka maraz) (جریان کا مرض)

JARIB जरिब (ع - مٹ) जरیب

1. क्षेत्र मापदंड (Chhettr māpdand) (क्षेत्र मापदंड)
खेत नापने की जंजीर (Khet nāpne ki zanjir) (کھیت نا پنے کی زنجیر)

2. दंड (Dand) (दंड) लाठी (Lāthi) (لاٹھی)

JARÍDA जरिदा (ع - مذ) जरیدہ

1. एकाकी (Aká kī) (एकाकी) अकेला (Akola) (अकेला)

2. समाचार पत्र (Samāchār pattr) (समाचार पत्र)
अखबार (Akhbār) (अखबार)

JUZ जुज (ع - مذ) जुज़

1. बिना (Bina) (बिना) बगैर (Baghair) (बगैर)

2. अंश (Ansh) (अंश) भाग (Bhág) (भाग)
टुकड़ा (Tukra) (टुकड़ा)

JÁL جال (جمل - ع - مذ)

1. छल (Chhal) (چهل) धोका (Dhoka) (دھوکا)
2. कृत्रिमता (Kritrimata) (کرتیم تا) बनावट (Banávat) (بناوٹ)

JÁ,L-SÁZ जालसाज़ (ص - ع - ف)

1. छली (Chhalí) (چھلی) धोकेबाज़ (Dhoke báz) (دھوکے باز)
2. जाली काम करनेवाला (Jáli kám karne wála) (جعلی کام کرنے والا)

JÁ,LI जाली (ص - ع - ف)

कृत्रिम (Krittrim) (کرتیم) बनावटी (Banávatí) (بناوٹی)

JUGHRÁT जुग्रात (ف - مذ)

दधि (Dadhi) (دھی) दही (Dahí) (دھی) جگر افیه (ع - مذ)

JUGH RÁFIYA जुग्राफिया

भूगोल शास्त्र (Bhúgol shástr) (بھوگول) भूगोल विद्या (Bhúgol viddya) (بھوگول) (شاستر)

JAFa जफा (ف - مذ)

निर्दयता (Nirdaita) (نردیتا) अन्याय (Annyái) (ان نیای) अत्याचार (Attyá chár) (اتیآچار) जुल्म (Zulm) (ظلم)

جفا پیشہ (ف - ص)

JAFa-PESHA जफा पेशा

अत्याचारी (Attya ohárá) (اتیآچاری) अन्यायी (Annyái) (ان نیائی) जालिम (Zálim) (ظالم)

JAFa-JÚ जफाजू (ف - ص)

دھمکو 'جفا پیشہ'

JASÁMAT जसामत (ع - مذ)

घनत्व (Ghanat,twa) (گھنٹ، تو) मोटाई (Motái) (موٹائی)

JAST जस्त (ف - مذ)

उत्फाल (Utpál) (ات پھال) फलांग (Phaláng) (پھالنگ) कूद (Kúd) (کود)

JUSTJÚ जुस्तजू (ف - مذ)

मार्गण (Márgan) (مارگن) अन्वेषण (Anveshan) (انویشن) खोज (Khoj) (کھوج) तलाश (Talásh) (تلاش)

JASAD जसद (ع - مذ)

देह (Deh) (دیہ) शरीर (Sharír) (شریر) बदन (Badan) (بدن)

JISM जिस्म (ع - مذ)

शरीर (Sharír) (شریر) वपु (Vapu) (وہو) देह (Deh) (دیہ) बदन (Badan) (بدن)

JISMÁNI जिस्मानी (ف - ص)

शारीरिक (Sháririk) (شاریرک) दैहिक (Daihi) (دھی) बदन (Badani) (بدنی)

JASÍM जसीम (ف - ص)

स्थूल (Isthúl) (استھول) भारीभरकम (Bhári bharkam) (بھاری بھرکم) मोटा (Mota) (موٹا) ताजा (Mota táza) (موتازا)

JASH,N जशन (ف - مذ)

1. उत्सव (Utsav) (اتسو) धूमधाम (Dhúm dhám) (دھوم دھام)

2. रंग रलियां (Rang raliyán) (رنگ) ऐश (Aish) (ایش)

JÁ,D जाद (ع - مذ)

वेणी (Voni) (وہنی) चोटी (Choti) (چوٹی)

جگر سوز (ف - ص)

JIGAR-SOZ جِگار سوز

सहानुभूति कर्ता (Sahānubhūti karta
हमदर्द (Hamdard) (سہانوہوتی کرتا
(همدرد)

جگر کاوی (ف - مٹ)

JIGAR-KÁVI جِگار کاوی

पराक्रम (Parak,kram) (پراکرم) सक्रत
मेहनत (Sakht mehnat) (سخت) (مہنت)

JALA जला (ع - مذ) جلا
देश निकाला (Desh nikála) (دیش نکالا)

JILA जिला (ع - مٹ) جلا
श्रमा (Ábhá) (آبھا) प्रभा (Prabha)
चमक (Chamak) (چمک) दमक (Domak)
(دمک)

JUL,LÁB जुल्लाब (ع - مذ) جلاب
रेचक (Rechak) (ریچک) विरेचक
(Virechak) (ویرچک) मलमेदक (Mal
bhedak) (مل بہدک) दस्त की दवा
(Dast ki dava) (دست کی دوا)

JAL,LÁD जल्लाद (ع - ص) جلا د

1. बधिक (Badhik) (بدھک) वधजीवी
(Vadhjivi) (وڈھ جیوی) फांसी लगाने
वाला (Phánsi lagāne vála)
(پھانسی لگانے والا)

2. हत्यारा (Hot,tyára) (هتھارا) अन्यायी
(An nyái) (ان نیائی) जालिम (Zálim)
(ظالم)

3. फठोर हृदय (Kathor hridai) (کٹھور)
संगदिल (Sangdil) (سنگ دل) (مردے)

JAFÁ-KÁR जफाकार (ف - ص) جفا کار
'دیگھو' 'جفا پیشہ'

جفا کش (ف - ص)

JAFÁ-KASH जफाकश

पराक्रमी (Parák,kramí) (پرا کرمی)
उद्योगी (Ud,dyogi) (ان'دیوگی) मेहनती
(Mehnatí) (مہنتی)

JUF,T जुफ्त (ف - مذ) جفت

1. युगल (Yugal) (یگل) युग्म (Yug,m)
(जोड़ा) (Jorá) (جوڑا)

2. जूते का जोड़ा (Júte ka jorá) (जूते का जोड़ा)
(जोड़ा)

3. समसंख्या (Samsankhya) (سم سنکھیا)
वह संख्या जो दो पर बट जाये (Voh
sankhya jo do par bat jái) (وہ سنکھیا جو دو پر بٹ جائے)

JIGAR जिगर (ف - مذ) جگر

1. यकृत (Yakrit) (یکرت) कलेजा
(Kaleja) (کلہجا)
2. साहस (Sáhas) (ساحس) हिम्मत
(Himmat) (ہمت)

جگر بند (ف - مذ)

JIGAR-BAND जिगरबन्द

1. प्रिय (Priya) (پریہ) प्यारा (Pyára)
(پیارا)
2. पुत्र (Puttr) (پوتر) लड़का (Laṛka)
(لڑکا)

جگر خراش (ف - ص)

JIGAR-KHARÁSH जिगर खराश

हृदय विदारक (Hridai vidáarak) (هردے)
दुःखदायी (Dukh,kh dáí) (ودارک)
روح فرسا (Ruh farsa) (روح فرسا)

جلد ساز (عف - مذ)

JIL,D-SÁZ جیلڈساز

جیلڈ بانڈھنے والا (Jild bāndhne
vāla جلد باندھنے والا)

JALSA جلّسا (ع - مذ)

1. سभा (Sabha) میٹنگ (Meeting) (میٹنگ)
2. अधिवेशन (Adhiveshan) اجلاس (Ijlās) (اجلاس)
3. नाच रंग (Nāch rang) ناچ رنگ

JALAQ جلّک (ع - ذ ث)

هست मैथुन (Hast maithun) هست
هتھلس (Hathlas) (میتھن)

JULÚS جلّوس (ع - مذ)

1. उत्सवायत्रा (Utsau yattra) آتسویاترا
चलसमारोह (Chalsamāroh) چل
शोभायात्रा (Shobhayātra) شوہایاترا
(شوہایاترا)
2. बरात (Barāt) سبّاری (Savāri) (برات)
(سواری)

JAL,VA جلّوا (ع - مذ)

1. दर्शन (Darshan) دیدار (Dīdār) (دشمن)
2. कान्ति (Kanti) کانتی (Chhab) (چھب)

جلوہ گری (عف - مٹ)

JALVA-GARI جلّواگری

प्रकट होना (Prakat hona) پروکٹ ہونا
सामने आना (Sāanne āna) سامنے آنا

JALÁL جلّال (ع - مذ)

1. तेज (Tej) تہج (Pratáp) (پرتاپ)
(Rob) (روب)
2. क्रोध (Krodh) کروڈھ (Rosh) (روش)
(Ghussa) (غصہ)

JALÁLAT جلّالیت (ع - مٹ)

1. तेज (Tej) تہج (Pratáp) (پرتاپ)
(Jalál) (جلال)
2. श्रेष्ठता (Shreshthata) شریشتھا
(Pratishtba) (پریشٹھا)
(Bapppan) (بپڑن)

جلاوطن (ع - ص)

JALA-VATAN جلّاواتن

देशवहिष्कृत (Desh vahishkrit) دیس
देश निकाला दिया हुआ (Desh nikála diya hua) دیس نکالا
(دیا ہوا)

JAL,D جلّد (ف - ص)

शीघ्र (Shighr) شہجہر (Turant) (تورنت)
सपदि (Sapadi) سپدی (Fauran) (فوراً)

JIL,D جیلڈ (مٹ)

1. चर्म (Charm) چرم (Khál) (کھال)
2. प्रति (Prati) پرتی (Ek) (ایک)
पुस्तक (pustak) (پستک)
3. पुस्तक की जुबबंदी और सिलाई (Pustak ki juz bandi aur silāi) (پستک کی جز بندی اور سلائی)

جلد باز (ف - ص)

JAL,D-BÁZ جلّدباز (Utaola) (اتاولا)

gam (سگام) स्त्री प्रसंग (Istri prasang
(रति) (Rati) रति (استری پرسلگ)
मुबाशरत (Mubásharat) (مباشرت)

JAMÁ,AT जमाअत (ع - مٹ)

1. समूह (Samúh) (سموة) (Dal दल)
(मजमा) (Majma) (دل)
2. कक्षा (Kakohha) (ککچھا) (दर्जा)
(Darja)
3. परिषद् (Parishad) (پری شد) (इदारा)
(Idára)
4. पंक्ति (Pankti) (پلکتی) (कतार)
(Qatár) (قطار)

JAMÁL जमाल (ع - مذ)

- सौंदर्य (Saundarya) (سون دریه) सुंदरता
(Sundarata) (सुंदरता) सुरुपता (Surúpata)
(حسن) (Husn) हुस्न (सुरुरیتا)

JAM.A जमा (ع - مٹ)

1. एकत्र (Ekattr) (ایکتر) इकट्ठा (Ikattrha)
(اکتھا)
2. संचित (Sanchit) (سلیچت) जखीरा
(Zakhíra) (نخیره)
3. बहुबचन (Babu bachan) (بہو بچن)
(जमाकासीरा) (Jama ka sígha) (جمع)
(का सिगं)
4. योग (Yog) (یوگ) जोड़ (Jor) (جوڑ)
5. धन (Dhan) (دھन) रकम (Raqaam)
(رقم)

جمعیت (ع - مٹ)

JAM,YÍ,YAT जमईयत

1. समूह (Samúh) (سموة) जनसमूह (Jan-
samúh) (جن سموة) भीड़ (Bhír) (بھیر)

JALI जली (ع - ص)

1. स्पष्ट (Ispasht) (اسپشت) व्यक्त
(Vyakt) (ویکت) ज़ाहिर (Záhir)
(ظاہر)
2. मोटे अक्षरों में लिखा हुआ (Mote
akshharon men likha hua) (موتے
اکشھروں میں لکھا ہوا)

JALÍS जलीस (ع - مذ)

- सहचार (Sahchár) (سہچار) पार्श्ववर्ती
(Párshwa varti) (پارشوروتی) साथी
(ساتھی)

JALÍL जलील (ع - ص)

- श्रेष्ठ (Shreshth) (شریہرثہ) महान
(Mahán) (مہان) अज़ीम (Azím) (عظیم)
جليل القدر (ع - ص)

JALÍLUL-QADR जलीलुल क़दर

- महानात्मा (Mahánátma) (مہانائما)
अतिश्रेष्ठ (Atish,shreshth) (اتش
شریشتہ)

JAMÁDÁT जमादात (ع - مذ)

- खनिज पदार्थ (Khanij padarth) (کھلیج)
जड़ पदार्थ (Jar padarth) (جڑ)
वह चीज़ें जिनमें बढ़ने
या हरकत करने की ताकत न हो
(Voh chízen jin men bahne ya
harakat karne ki táqat na ho)
چیزیں جن میں بڑھنے یا حرکت
کرنے کی طاقت نہ ہو

JIMÁ,A जिमाअ (ع - مذ)

- मैथुन (Maithun) (میتھن) संभोग
(Sambhog) (سمبھوگ) समागम (Samán)

JAMÍL جمیل (ع - ص) جमीل
 सुंदर (Sundar) मनोहर (Manohar)
 (روپوان) रूपवान् (Rūpvān)
 हसीन (Hasīn)

JIN جن (ع - مذ) जिन
 1. एक प्रकार का प्रेत (Ek prakār ka pret)
 (ایک پرکار کا پریٹ)
 2. प्रेतबाधा (Pret bādha)
 (پریٹ بادھا)
 खलल (Khalal)

JANÁB जनাব (ع - مٹ) جناب
 1. द्वार (Dwār) ड्योढ़ी (Deorhi)
 (دیورھی)
 2. श्रीमान् (Shrīmān) श्रीयुत (Shriyut)
 (शरीयूट) महाशय (Mahāshai)

JANÁBAT जनावत (ع - مٹ) جنابت
 अशौच (Ashauch) अपवित्रता (Apavittrata)
 (اپوترتا) नापाकी (Nāpāki)
 (ناپاکی)

JANÁZA جنازه (ع - مذ) جنازا
 अस्थि (Artbi) मैयत (ai,yat)

JINÁN जिनान (ع - مذ) جنان
 स्वर्ग (Swarg) देव लोक (Deo-lok)
 (دیولوک) नाक (Nāk) जन्नत (Jannat)
 (جننت)
 (یہ لفظ جننت کی جمع ہے لیکن واحد معنوں میں مستعمل ہے)

JUM,BÁN जुब्बा (ف - ص) جنباں
 1. कपित (Kampit) हिलता (Hilta hua)
 (کپیت هلتا هوا)

2. सेना (Soni) फौज (Fauj)
 3. सभा (Sabha) इदारा (Idāra)
 (اداره)

JUM,LA जुम्ला (ع - مذ) جملا
 1. सम्पूर्ण (Sampūrṇ) सर्व (Sarv)
 (سب سارو)
 2. वाक्य (Vākya) शब्द समूह (Shabd samūh)
 (شبد سموه) फिक्रा (Fiqra)
 (فقرة)

JAMAN जमन (ف - मٹ) جمن
 यमुना (Yamuna) जमना नदी (Jamna nadi)
 (جمنا ندی)

JUMÚD जुमूद (ع - مذ) جمود
 गत्यवरोध (Gattyaurodh) रुकावट (Rukāvat)
 (رکوت) डैड लाक (Deadlock)
 (دیدیلاک)

JUM,HUR जुमहूर (ع - مذ) جمهور
 जनता (Janata) अवाम (Avām)
 (عوام)
 جمهوری (ع - ص)

JUM,HURÍ जुमहूरी (سارو جنک) सार्व जनिक (Sārv janik)
 अवामी (Avāmi)

جمهورية (ع - مٹ)
 JUM,HURÍ,YAT जुमहूरियत
 प्रजातंत्र (Praja tantr) लोक (Lok)
 (گنتن تر) गणतंत्र (Gan tantr)
 (لوک شاهی) शाही (Lok shāhi)

JAMÍ,A जमीअ (ع - ص) جميع
 सम्पूर्ण (Sampūrṇ) समस्त (Samaet)
 (سب سارو)

JANG جنگ (ف - مٹ) جंग
 समर (Samar संग्राम) संग्राम (Sangrām)
 संयुग (Sanyug संग्राम) संयुग (Sanyug)
 रण (Ran रण) युद्ध (Yuddh, dh युद्ध)
 लड़ाई (Larāī लड़ाई)
 جنگ آزما (ف - ص)

JANG-ÁZMA जंग आजमा
 युद्धवीर (Yuddhvīr युद्धवीर)
 कुशल (Yuddh kushal युद्धकुशल)
 युद्ध निपुण (Yuddh nipun युद्धनिपुण)
 लड़ाकू (Larākū लड़ाकू)
 جنگ آزموده (ف - ص)

JANG-ÁZMÚDA जंग आजमूदा
 دیکھو 'جنگ آزما'
 JANGÁH जंगाह (ف - مٹ)
 रणभूमि (Ran bhūmi रणभूमि)
 मैदान (Maidán-e-jang मैदान جنگ)

JANG-JÚ जंगजू (ف - ص)
 योडा (Yoddha योद्धा)
 रणवीर (Ran vīr रणवीर)
 लड़ाकू (Larākū लड़ाकू)

JANGAL जंगल (ف - مذ)
 कानन (Kānan कानन)
 विपिन (Vipin विपिन)
 वन (Arannya अरण्य)
 सहरा (Sahra صحرا)
 (Van वन)

JANGALI जंगली (ف - ص)
 1. आरण्यक (Áran,nyak आरण्यक)
 जंगल का (Jangal ka जंगल का)
 2. असभ्य (Asabh,bhya असभ्य)
 अशिष्ट (Ashisht अशिष्ट)
 उजड़ (Ujad,d उजड़)

2. हिलाने वाला (Hilāne vāla हिलाने वाला)
 (دوسرے معلوم میں موکب ہو کر)
 آنا ہے جیسے 'سامانہ چنبیاں'
 JUM,BISH जुम्बिश (ف - مٹ)
 कम्पन (Kampan कम्पन)
 थर थराहट (Thartharā'at थर थराहट)
 हिलना (Hilna dolna हिलना)
 डोलना (Hilna dolna)

JAN,NAT जनत (ع - مٹ)
 नाक (Nāk नाक)
 स्वर्ग (Swarg स्वर्ग)
 सुरलोक (Sur lok सुरलोक)
 बिहिशत (Bihisht बिहिशत)

JAN,NATI जनती (ع - ص)
 1. प्राप्तस्वर्ग (Prāpt swarg प्राप्त)
 (सुरगीय Swargiya सुरगीय)
 जनत नशी (Jannat nashī जनत नशी)
 2. स्वर्गीय (Swargiya स्वर्गीय)
 जनत का (Jannat ka जनत का)

JIN,S जिनस (ع - مٹ)
 1. वस्तु (Vastu वस्तु)
 पदार्थ (Pudārth पदार्थ)
 चीज़ (Chíz चीज़)
 2. वर्ग (Varg वर्ग)
 श्रेणी (Shreni श्रेणी)
 जमाअत (Jamā,at जमाअत)
 3. अन्न (An,n अन्न)
 अनाज (Anāj अनाज)
 4. लिंग (Ling लिंग)
 नسل (Nasl نسل)

جنسیت (ع - مٹ)

JIN,SÍ (I) YAT जिनसी (सि) यत
 सहलिंगता (Sah lingata सहलिंगता)
 एक जिस का होना (Ek jins ka hona एक)
 جنس کا ہونا

3. अस्वीकृति (Aswikriti) (असवी कृति)

इन्कार (Inkār) (अन्कार)

4. प्रतिकार (Pratikār) (प्रति कार) बदला
(Badla) (बदला)

JAV(V)ÁD जव (जव) (जव - व)

1. मुक्त हस्त (Mukt hast) (मुक्त हस्त)

दानशील (Dānshīl) (दान शील) अति

दानी (Atidāni) (अति दानी) फैयाज़

(Faiyāz) (फैयाज़)

2. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka ek
nām) (ऐश्वर का एक नाम)

JAVÁR जवार (जव - व)

प्रतिवास (Prativās) (प्रतिवास)

(Paṛos) (परस)

जवारिश (जव - व)

JAVÁRISH जवारिश

अवलेह (Avleh) (अवलेह) चाट कर खाई

जाने वाली दवा (Chát kar khái)

jāne vālī dava (जात कर केहली)

(जात कर केहली)

JAVÁZ जवाज़ (जव - व)

औचित्य (Auchittya) (औचित्य)

जायज़ होना (Jáiz hone) (जायज़ होना)

JAVÁN जवान (जव - व)

1. युवक (Yuvak) (युवक) युवा (Yuva)

(वयस्क) (Vayask) (वयस्क)

(Tarun) (तरुण)

2. सैनिक (Sainik) (सैनिक) सिपाही

(Sipáhi) (सिपाही)

जवान बख्त (जव - व)

JAVÁN-BAKHT जवानबख्त

JANÚB जनुब (जनुब - न)

दक्षिण (Dakehkhin) (दक्षिण)

(Dak,khin) (दक्षिण)

JANÚBI जनुबी (जनुबी - न)

दक्षिण (Dákehkhinya) (दक्षिण)

दक्षिण का (Dak,khin ka) (दक्षिण का)

JUNÚN जुनून (जुनून - न)

उन्माद (Unmād) (उन्माद)

(Vieh,chhiptata) (उन्माद)

उन्माद (Unmattata) (उन्माद)

पन (Págal pan) (पगल पन)

JANÍN जनीन (जनीन - न)

भ्रूण (Bhrún) (भ्रूण) गर्भस्थ (Garbh-

asth) (गर्भस्थ) वह बच्चा जो मां के पेट

में हो (Voh bach,cha jo mán ke pet

men ho) (वह बच्चा जो मां के पेट

में हो)

JAU जौ (जौ - न)

यव (Yav) (जौ)

JÚ जू (जू - न)

1. नदी (Nadi) (नदी) दरया (Darya)

(दरिया)

2. कुल्या (Kullya) (कुल्या) नहर (Nahr)

(नहर)

JAVÁB जवाब (जव - व)

1. उत्तर (Uttar) (उत्तर) पासुख (Pásukh)

(पासुख)

2. समान (Samán) (समान) जोड़ (Jor)

(जोड़)

JUD جود (ع - مذ) جود
دان شیلتا (Dán shílata) دان شیلتا
ادارتا (Udárata) سخرات
(Sakhávat) سخرات

JAULAT جودت (ع - مٹ) جودت
دکھتا (Dakohhata) کوشالتا
(Kushalata) زہاننات (Zahánat)
(ذہانت)

جور (ع - مذ) جور
آتیچار (Attyáchár) زولم
(Zulm) ظلم

JAUZ جوج (ع - مذ) جوج
اکھوت (Akohhot) اخروت
(Akhrot) اخروت

JOSH جوش (ف - مذ) جوش

1. آवेश (Ávesh) وِگ (Veg)
آوِگ (Áveg) زور
(Zor) زور

2. اُبال (Ubal) اُفان (Uphán)
(ایہان)

3. اُتساہ (Utsáh) اُمنگ
(Uman) ہاوسلا (Hausala)
(حوصلہ)

جوشانده (ف - مذ)

JOSHÁNDA جوشاندا

کواث (Kwáth) کاڈا (Kátha)
(کڑھا)

JOSHISH جوشیش (ف - مٹ) جوشیش

1. آوِگ (Áveg) جوش (Josh)
(جوش)

بہاگیہ (Bhágya sháli) ماہی
سائوہاگیہ (Saubhágya ván) سالی
اِقبال مند (Iqbál mand) اقبال
مند

جوان دولت (ع - ص)

JAVÁN-DAULAT جواں دولت
ایشوریہ (Aishwar,rya ván) ایشوریہ
سمردھ (Samriddh) سمردھ (وان)
دولت مند (Daulat mand) دولت
مند

جوان سال (ف - ص)

JAVÁN-SÁL جواں سال
نویوا (Nau yuva) تارون
(Tarun) نوجوان (Naujavan)
(نوجوان)

جوان مرد (ف - ص)

JAVÁN-MARD جواں مرد
1. ساہسی (Sáhasi) اُتساہی
(Utsáhi) ہاوسلا مند
(Hausala mand) حوصلہ مند
2. شکتی (Shakti sháli) شکتی
ویر (Vír) ویر (شالی)
(Shujá,a) شجاع

JAVÁNI جوانی (ف - مٹ) جوانی

تارونہ (Tárun,nya) یووا
(Yauvan) یووا
نوجوانی (Naujavaní) نوجوانی
(جوانی)

JAVÁHIR جواہر (ع - مذ) جواہر
(جوہر کی جمع)

مٹی (Mani) مٹی (Ratn)
جواہرات (Javáhirat) جواہرات

JAUHAR جَوہر (ع - مذ) جَوہر

1. رتن (Ratn) (دتن) مانی (Mani) (ملی)
2. دکتا (Dakohhata) (دکھتا) چتورتا (Chaturata) (چترتا) قابلیات (Qábi-liyat) (قابلیت)
3. سار (Sár) (سار) سات (Sat) (ست)
4. گون (Gun) (گن) سifat (Sifat) (صفت)

جَوہرشناس (عف - ص)

JAUHAR-SHANÁS جَوہرشناس

گون پھچاننے والا (Gun pahchán-ne vála) (گن پھچاننے والا) قدر کرنے والا (Qadr karne vála)

JAUHARI جَوہری (ع - مذ) جَوہری

1. رتن ویکرتا (Ratn vik,kreta) (دتن وکرتا) رتن بچنے والا (Ratn bechne vála) (دتن بچنے والا)
2. گون دوش پرکھنے والا (Gun dosh parakhne vála) (گن دوش پرکھنے والا) پارکھیا (Parkhaiya) (پارکھیا)

JOYA جَویا (ف - ص) جَویا

جیگاسو (Jiggyásu) (جگ گاسو) آنکھ (Anvekehhi) (انکھ) خوجی (Khoji) (خوجی)

JOYÁN جَویاں (ف - ص) جَویاں
دیکھو 'جَویا'

JO,YAN,DA جَویندا (ف - ص) جَویندا
دیکھو 'جَویا'

2. اُپال (Ubal) (اُپال) اُفان (Uphán) (اُپان)

JOSHAN جَوشان (ف - مذ) جَوشان

1. کواچ (Kavach) (کوچ) زیرہ (Zirah) (زیرہ)
2. بھوج بندھ (Bhuj bandh) (بھوج بندھ) بازوبند (Bázú band) (بازوبند)

JÚA جَو (ع - مٹ) جَو
بھو (Chhudha) (بھو) بھوکھ (Bhúkh) (بھوکھ)

JAUF جَوف (ع - مذ) جَوف
سوشیرتا (Sushirata) (سوشیرتا) پولاپن (Pola pan) (پولاپن)

JÚQ جَوق (ت - مذ) جَوق
سموہ (Samúh) (سموہ) مہیڑ (Bhír) (مہیڑ)

JAULÁN جَولاں (ف - مٹ) جَولاں
بیدی (Beí) (بیدی) کیدی کے پاؤں کا کڑا (Qaidi ke páuñ ka kara) (قیدی کے پاؤں کا کڑا)

جولانگاہ (ف - مٹ)

JAULÁN-GÁH جَولاں گاہ

دوڑ کا میدان (Dauṛ ka maidán) (دوڑ کا میدان)

JAULÁNI جَولانی (ف - مٹ) جَولانی

1. اِسپھرتی (Ispúrṭi) (اِسپھرتی) فورتی (Phurti) (فورتی) تیزی (Tezi) (تیزی)
2. اُتساہ (Utsáh) (اُتساہ) اُمنگ (Umanḡ) (اُمنگ)
3. غورے کی دوڑ (Ghore ki dauṛ) (غورے کی دوڑ)

विश्व विजयी (Vishshwa vija,i) विश्व
दुनियाँ को फतेह कर लेने वाला
(Dunya ko fatah kar lene vála) दुनिया
(کو فتح کر ایلے والا)

JIHÁT जिहत (ع - مٹ) جهت
दिशा (Dishu) दिश (Dish) दिशा
ओर (Or) तरफ (Taraf)

JAHD जहद (ع - مٹ) جهاد
पराक्रम (Prák,kram) उद्योग (Ud,
dyog) उद्यम (Ud, dyam) कोशिश (Koshish
(کوشش)

JAHL जहल (ع - مڈ) جهل
मूर्खता (Múrkhata) अज्ञान (Aggyán
(Nása-mjhi) नासमझी (Nása-
mjhi) जहालत (Jahálat) (ناستجہی
جہالت)

JAHAN,NAM जहन्नम (ع - मंड) جهنم
नरक (Narak) रौरव (Raurav
(Dozakh) दोऊख (Dozakh)

جهنمی (ع - ص)

JAHAN-NAMI जहन्नमी

1. नारकी (Náraki) पापी (Pápi
(پاپی)
2. नरकगामी (Narak gámi) (नरकवासी
(Narak vási) दोऊखी (Dozakh)

JIHEZ जिहेज (ع - مڈ) جهیز
यौतुक (Yautuk) दायज (Dáyaj
(Dahej) दहेज (Dahej)

JIHÁD जिहाद (ع - مڈ) جهاد
धार्मिक युद्ध (Dhármiik yuddh) धर्म के लिये लड़ाई (Dharm ke
lie laráai) (دھرم کے لئے لڑائی)

JAHÁZ जहाज (ع - मंड) جهاز
पोत (Pot) बड़ी नाव (Bari náo
(بڑی ناؤ)

JAHÁLAT जहालत (ع - مٹ) جهالت
अज्ञान (Aggyán) मूर्खता (Múrkhata)
(Jagata) जड़ता (Jagata) (نادانی)
(Nádáni) (جڑتا)

JAHÁN जहान (ع - मंड) جهان
संसार (Sansár) जगत् (Jagat
(Srishti) सृष्टि (Srishti) दुनियाँ
(Duniya) (دنیا)

جهاندیده (ف - ص)

JAHÁN-DÍDA जहां दीदा
बहुदर्शी (Bahudarshi) दुनियाँ
देखे हुए (Duniya dekho huo)
(ديکھے ہوئے)

جهان گرد (ف - ص)

JAHÁN-GARD जहां गर्द
सर्व भ्रमी (Sarv bhrami) विश्व भ्रमी (Vish,shwa bhrami)
दुनियाँ भर में घूमने वाला
(Duniya bhar men ghúmnne vála)
(بہر میں گھومنے والا)

JAHÁN-GÍR जहांगीर (ع - ص) جهانگیر
चक्रवर्ती (Chakkr varti) जगद् विजयी (Jagad vijai)
(چکرورتی) (جگد و جیتی)

JAI, YID	جئید (ع - ص)	جیل (ع - ص)	JAIB	جیب (ع - مذ)
1. उत्तम (Uttam)	بہتر (اتتم)	بارہیا (Barhiya)	1. कुरते का गला (Kurte ka gala)	کرتے کا گلا
2. महान (Mahán)	مہان (Shreshth)	بارا (Bara)	2. जेब (Jeb)	پاکٹ (Pcket)
JAISH	جیش (ف - مذ)	جیش (ف - مذ)		
सेना (Sena)	سینا (Anik)	آنیک (Anik)		
चमू (Chamú)	چمو (Fauj)	فوج (Fauj)		

چ

CHÁR-PÁYA	چارپایا	چارباہ (ف - مذ)	CHÁBUK	چابک (ف - مذ)
चतुष्पद (Chatushpad)	چتھس پد (Pashu)	موشی (Maveshi)	प्रतोद (Pratod)	کشا (Kasha)
चौपाया (Chaupáya)	چوپایہ (Korá)	کشا (Korá)		چابک دست (ف - ص)
	چارشنہ (ف - مذ)		CHÁBUK-DAST	چابک دست
CHÁR-SHAMBA	چارشامبا		हस्त कुशल (Hast kushal)	ہست
बुधवार (Budhvár)	بڈھوار (Budh)		चिप्र हस्त (Chhipr hast)	چہر ہست (کشل)
	چاروناچار (ف - ص)		तेज़ और साफ काम करने वाला (Tez aur saf kám karne wala)	تیز اور صاف کام کرنے والا
CHÁR-O-NÁCHÁR	چارو ناچار		CHÁPLÚS	چاپلوس (ف - ص)
विवशता पूर्वक (Vivashata púrvak)	ویوشتا پوروک (Maj búran)		चाटुकार (Chátukár)	خوشامدی (Khushá madi)
	مجبوران			
CHÁRA	چارہ (ف - مذ)		CHÁDAR	چادر (ف - مذ)
1. उपचार (Upchár)	اوپچار (Iláj)		प्रच्छादन (Praoch, chhádan)	پرچہ چھانسن
2. प्रयत्न (Prayatn)	پریٹن (Koshish)		चदर (Chad, dar)	چدر
			CHÁR	چار (ف - ص)
			चतुर (Chatur)	چتر

CHÁKAR چاکر (ف - مذ)

داس (Dās داس) سےواک (Sevak
(نوکڑ) نوکڑ (Naukar سہو)

CHÁLÁK چالاک (ف - ص)

1. پریو (Pravín پروین) کوشل
(Kushal کشل) ہوشیار (Hoshyár
(ہوشیار)

2. چھلی (Chhall چھلی) ڈھوکے باز (Dhoke báz
(ڈھوکے باز)

CHÁ,ÚSH چاؤش (ف - ص)
پرتیہار (Pratihár پرتیہار) چوبدار
(Chob dár چوبدار)

CHÁH چاہ (ف - مذ)
کپ (Kúp کوپ) انارا (Inára انارا)
کھواں (Kuán کھواں)

چاہ ذقن (ف - مذ)

CHÁH-E-ZAQAN چاہے زقن
چبک کوپ (Chibuk kúp چبک کوپ)
ٹوڑی کا گڈھا (Thorī ka gaddha
(ٹوڑی کا گڈھا)

چاہ زرخندان (ف - مذ)

CHÁH-E-ZANAKHDÁN چاہے زن خنداں
دیکھو چاہ 'ذقن'

چاہ کن (ف - مذ)

CHÁH KAN چاہکن
کھواں خودنے والا (Kuán khodne vála
(کھواں کھودنے والا)

CHAP چپ (ف - ص)
وام (Vám وام) بایاں (Báyān بایاں)
ولتا (Ula ولتا)

چارہ جوئی (ف - مٹ)

CHÁRA-JO,Í چارا جوئی

1. واد (Vád واد) نالیش (Náliah
(نالیش)

2. یاتن (Yatn یاتن) کوشش (Koshi.
sh کوشش)

چارہ ساز (ف - ص)

CHÁRA-SÁZ چارا ساز

اوپچارک (Upchárak اوپچارک)

چکیتسک (Chikitsak چکیتسک)

وید (Vaidya وید) حکیم (Hakim
(حکیم)

CHÁRA-GAR چاراگر (ف - ص)
دیکھو 'چارہ ساز'

چاشنی (ف - مٹ) CHÁSH,NÍ

1. رس (Ros رس) سواد (Swád سواد)
مزا (Maza مزا)

2. شیرا (Shíra شیرا) قیوام (Qivám
(قیوام)

3. ہلکی میٹاس (Halki mithás ہلکی
(میٹاس)

چاق (ت - ص) CHÁQ

ہرشت پشٹ (Hrisht pusht ہرشت پشٹ)

تگڑا (Tagra تگڑا) سوسٹھ (Swasth سوسٹھ)
(نکڑا)

چاقو (ت - مذ) CHÁQÚ

چاک (Chhurika چاک)
(Chákú چاکو)

چاک (ف - مذ) CHÁK
دراز (Darz دراز) دار (Darár دار)

2. चरबीला (Charbīla چربیلا) मोटा
ताजा (Mota tāza موتا تازه)

چرب زبان (ف - عربی)

CHAR,B-ZABÁN चर्व ज़बान
चाटुकार (Chátukār چاتوکار) खुशामदी
(Khushámadi خوشامدی)

CHAR,BA चर्बा (ف - مذ)
रूप रेखा (Rúprekha روپ ریکھا)
चित्र (Rakha chitr ریکھا چتر) खाका
(Kháka خاكا)

CHAR,BI चर्वी (ف - مذ)
मेद (Med مید) वपा (Vapa وپا) वसा
(Vasa وسا) चरबी (Charbi چربی)

CHAR,KH चर्ख (ف - مذ)

1. आकाश (Ákash آکاش) व्योम
(Vyom ویم) फलक (Falak فالک)
2. चक्र (Chak,kr चक्र) पहिया (Pahiya
پھیلا)
3. रहेंट (Rahant रहنت)

CHAR,KHA चर्खा (ف - مذ)
सूत, ऊन या रेशम कातने का यंत्र
(Sút, ún ya resham kátne ka yantr
سوت اون یا ریشم کاٹنے کا یانتر)

CHAR,KHI चर्खी (ف - مذ)

1. फिरकी (Phirki پھیرکی)
2. बिनौलों से रुई निकालने का यंत्र
(Binaulon se rui nikálne ka yantr
بینولوں سے روئی نکالنے کا یانتر)
3. पानी खींचने का पहिया (Páni
khenchne ka pahiya پانی کھینچنے
کا پہیہ)

چپقلش (ت - مٹ)

CHAPQULASH चपकुलश

1. भीड़ (Bhīṭ भीड़) जमाव (Jamāv
جماء)
2. हुल्लाह (Hullāḥ هلا) हड़बोल (Har-
bol هربولنگ)

CHAKH चख (ف - مٹ)
कलह (Kalah کله) झगड़ा (Jhagṛa
جھگڑا)

چراغ (ف - مذ)

CHA(I)RÁGH च (चि) राग
दीपक (Dīpak दीपक) दीप (Dīp.
दीप) प्रदीप (Pradīp प्रदीप) दिया
(Diya دیا)

چراغاں (ف - مذ)

CHARÁGHĀN चरागा
दीपोत्सव (Dīpotsau दीपोत्सव) दीपावली
(Dīpāvali दीपावली) दीप माला (Dīp-
māla दीप माला) बहुत से चिरागों की
एक साथ राशनी (Bahut se chirághon
کی ایک ساتھ روشنی)

CHARÁGĀH चरागाह (ف - مذ)
परिहार (Prihār پریہار) गोचर (Gochar
گوچر) मवेशियों के चरने की जगह
(Maveshiyon ke charne ki jagah
مویشیوں کے چرنے کی جگہ)

CHAR,B चर्ब (ف - ص)

1. सिग्घ (Isnighdh اسنگدھ) मेदुर
(Medur मेदुर) चिकना (Chikna
چکنا)

CHUST चुस्त (ف - ص) چست

1. स्फूर्ति युक्त (Isp'hurti yukt) (اِسْفُورْتِ یُکْت) فُرْتِیلا (Phurtilla) (پُورْتِیلا)
2. चतुर (Chatur) (چتر) होशयार (Hoshyár) (هوشیار)
3. उचित (Uchit) (اُچت) ठीक ठीक (Thík thík) (تَهِیک تَهِیک)
4. न तंग न ढीला (Na tang na dhila) (فٹ) (Fit) (فٹ) (نه تلگ نه ڈھیلا)

CHUSTI चुस्ती (ف - مٹ) چستی

1. फुरती (Phurti) (پُورْتِی) तेज़ी (Tezi) (تَہِزی)
2. तत्परता (Tat parata) (تَت پَرْتَا) مستैदी (Mustaidi) (مُسْتَعْدِی)

CHASH,M चश्म (ف - مٹ) چشم

- नेत्र (Nettr) (نِیْتَر) चक़्खु (Chakohhu) (چکّخّو)
- आंख (Ánkh) (اَنکھ) چشم نمائی (ف - مٹ)

CHASH,M-NUMÁ,Í चश्म नुमाई

तरेरना (Tarerna) (تَرِیْرِنَا) आंखें दिखाना (Ánkhēn dikhána) (اَنکھِیْن دِکھَانَا)

چشمک (ف - مٹ)

CHASH,MAK चश्मक

1. आंख का इशारा (Ánkh ka ishára) (اَنکھ کا اِشَارَة)
2. वैमनस्य (Vaimanasya) (وِیْمَنَسِیَة) मन मुटाव (Man mutáo) (مَن مُتَاو)
3. लाग डांट (Lág dánt) (لَاگ دَانْت) रक्क़ाबत (Raqqábat) (رَقَابَت)

4. एक प्रकार की आतश बाज़ी (Ek prakár ki ádash bázi) (ایک پَرکَار کی آتَش بَاژی)

CHIR,K चिर्क (ف - مذ) چرک

1. मल (Mal) (مَل) मैल (Mail) (مَیْل)
2. पीप (Píp) (پِیپ) मवाद (Mavád) (مَوَاد)

CHIR,KÍN चिर्कीन (ف - ص) چرکین

1. मल युक्त (Mal yukt) (مَل یُکْت) मैला (Maila) (مَیْلَا)
2. अपवित्र (Apavitr) (اِپَوْتِر) अशुद्ध (Ashuddh) (اَشُدْه) नापाक (Nápák) (نَاپَاک)

CHIRM चिर्म (ف - مذ) چرم

- चर्म (Charm) (چَرْم) चमड़ा (Chamṛa) (چَمْرَا)

CHARAN,D चरन्द (ف - مذ) چرند

- पशु (Pushu) (پَشُو) चरने वाला (Charne vála) (چَرْنِے والا)

CHARIN,DA चरिन्दा (ف - مذ) چرندہ

‘دیکھو چرند’

CHAS,PÁN चषां (ف - ص) چسپان

1. चिपका हुआ (Chipka hua) (چِپکا ہوا)
2. घटित (Ghatit) (گھٹِیت) ठीक बैठा (Thík baitha) (تَهِیک بَیْثَا) हुआ (بیٹھا ہوا)
3. चरितार्थ (Charitáarth) (چَرِیتَارْتھ) मिस्दाक (Misdaq) (مِصْدَاق)

چسپیدگی (ف - مٹ)

CHAS,PÍDAGI चस्पीदगी

- चिपक (Chipak) (چِپک) चिपकन (Chipkan) (چِپکَن)

CHAMAN चमन (ف - مذ) چمن
 उपवन (Upvan) آرام (آرام)
 (Árām) वाटिका (Vátika) (واٹکا)
 बारा (Bāgh) (باغ)

چمن آرا (ف - ص)

CHAMAN-ÁRA चमनआरा
 उद्यान पाल (Ud,dyān pāl) (ادیان پال)
 माली (Māli) (مالی)

چمن پیرا (ف - ص)

CHAMAN-PAIRA चमन पैरा
 माली Māli (مالی)

CHANG चंग (ف - مذ) چنگ

1. सितार के आकार का एक बाजा
 (Sitār ke ākār ka ek bāja) (سیتار کے
 آکار کا ایک باجہ)
2. पतंग (Patang) (پتنگ) कनकौआ
 (Kankau,a) (کن کوا)
 (दुसरे मेलों में आता है)

CHAND चन्द (ف - ص) چند
 कतिपय (Katipai) (کتیبہ) बड़ा (Bāz
 (توڑے) थोड़े (Thore) (بعض)

CHANGAL चंगाल (ف - مذ) چنگال
 'चिक्क' (Chikka)

CHAN,GUL चंगुल (ف - مذ) چنگل

1. प्रतल (Pratal) पंजा (Panja)
 (پنجه)
2. मुष्टि (Mushti) (مشتی) मुष्टि
 (Muththi) (مٹھی)

CHASH,MA चश्मा (ف - مذ) چشمه

1. स्रोत (Srot) (سروت) सोता (Sota) (سوتا)
2. सरिता (Sarita) (سری تا) नदी (Nadi)
 (ندی)
3. उपनेत्र (Upnetr) (اپ نیتر) उपचल्लु
 (Up chakohhu) (اپ چکھو) ऐनक
 (Ainak) (عینک)

CHUGH,D चुग्द (ف - مذ) چغد

1. उलूक (Ulūk) (الوک) पेचक (Pechak)
 (پچک) उल्लू (Ullū) (الو)
2. अत्यन्त मूर्ख (Attyant mūrkh)
 (Be vaquf) (بے وقوف)

CHUGHUL चुगुल (ت - مذ) چغل

पिशुन (Pishun) पीठ पीछे बुराई
 करने वाला (Pith pichhe burāi karne
 vāla) (پیٹ پیچھے برائی کرنے والا)

CHUGH,LI चुगली (ت - مٹ) چغلی

पिशुनता (Pishunata) चुगलखोरी
 (Chughal khori) (چغل خوری)

CHUGHHA चुगा (ت - مذ) چغہ

एक प्रकार का लम्बा अँगारखा (Ek prakār
 ka lamba angarkha) (ایک پرکار کا لمبا
 انگرکھا)

CHAQ,MÁQ चक्माक (ف - مذ) چقماق

अग्नि प्रस्तर (Agni prastar) (اگنی
 चकमक पत्थर (Chakmak pat-
 thar) (چکک پتھر)

CHÍDA चीदा (ف - ص) چیده

1. निर्वाचित (Nirváchit) (نرواچت)
चुना हुआ (Chuna hua) (چنا هوا)
2. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتھ) बड़िया (Barhiya) (برھیا)

بیره دستی (ف - مٹ)

CHÍRA-DASTI चीरा दस्ती

अन्याय (Annyáo) (انیاے) ज़बरदस्ती (Zabardasti) (زبردستی)

CHÍZ चीज़ (ف - مٹ) چیز

1. वस्तु (Vastu) (वस्तु) पदार्थ (Padáarth) (پدارتھ)
द्रव्य (Drav,vya) (درویه) शय (Shai) (شے)
2. सामग्री (Sámag,gri) (سامگری) जिनस (Jins) (جلس)
3. आभूषण (Ábhúshan) (آبهوشن) गहना (Gahna) (گھنا) जेवर (Zevár) (زیر)

CHÍS,TÁN चीस्तां (ف - مٹ) چیستان

प्रहेलिका (Prahelika) (پرهیلا) पहेली (Paheli) (پہلی)

CHÍN चीन (ف - مٹ) چین

बल (Bal) (بل) सिलवट (Silvat) (سلوت)

CHU,NÍ,DA चुनीदा (ف - ص) چنیده

1. चुना हुआ (Chuna hua) (چنا هوا)
छांटा हुआ (Chhánta hua) (چھانتا هوا)
2. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتھ) बड़िया (Barhia) (برھیا)

CHOB चोब (ف - مٹ) چوب

काष्ठ (Káshth) (کاشتھ) लकड़ी (Lakri) (لکڑی)

CHOBIN चोबी (ف - ص) چوبیں

लकड़ी का बना हुआ (Lakri ka bana hua) (لکڑی کا بنا هوا)

CHAU,TARA चौतरा (ف - مذ) چو ترا

चत्वर (Chat,twar) (چتتور) चबूतरा (Chabútara) (چہوترہ)

CHAHÁR चहार (ف - ص) چہار

دیکھو 'چار'

CHEH,RA चिहरा (ف - مذ) چہرہ

आस्य (Ás,aya) (آس،سہ) वदन (Vadan) (وَدَن)
मुख मंडल (Mukh mandal) (مکھ منڈل)
मुंह (Munh) (منہ)

CHI,HIL चिहिल (ف - ص) چہل

चालीस (Chális) (چالیس)

ح

3. आवरण (Ávaran) (آوارن) पर्दा (Perda) (پردہ)

HÁJAT हाजत (ع - مٹ) حاجت

1. आवश्यकता (Ávash,shyakata) (آوش)
जरूरत (Zarúrat) (زہررت)

HÁJIB हाजिब (ع - مٹ) حاجب

1. द्वारपाल (Dwárpál) (دوارپال) दरबान (Darbán) (دربان)
2. प्रतिहार (Pratihár) (پرتهی) चोबदार (Chobdár) (چوبدار)

(Vighn kári (رگھن کاری) मुन्नाहिम
(Muzáhim (مزاہم)

HÁSID हासिद (ع - مذ) حاسد
ईर्षालु (Írshálu (ايرشالو) डाही (Dáhi
(डाल्ही) हसद करने वाला (Hasad karne
vála (حسد کرنے والا)

HÁSA हासा (ع - مث) حاسه
स्पर्शशक्ति (Isparsh shakti (اس پرش
छूने की कुवत (Chúne ki
quvvat (چھونے کی قوت)

HÁSHA हाशा (ع - ص) حاشا
कदापि नहीं (Kadāpi nahīn (कदापी
कभी नहीं (Kabhi nahīn (कभी
(نہیں)

HÁSHIYA हाशिया (ع - مذ) حاشیہ

1. गोट (Got (گوت) किनारा (Kinára
(کنارہ)

2. पुस्तक के पन्ने के चारों ओर की
लकीरें (Pustak ke panne ke chāron
or ki lakīrē (کے پنے کے
چاروں اور کی لکیریں)

3. टिप्पणी (Tippani (ٹپپنی) फुट
नोट (Foot note (फुटनोट)

4. शाल, दुशाला, कालीन या रुमाल
के किनारों के बेल बूटे (Shāl, dushá-
la, qálin ya rúmál ke kináron ke
bel bûte (शल، दुशलہ، قالین یا
رومال کے کناروں کے بیل بوٹے)

حاشیہ نشین (ع - ص)

HÁSHIYA-NASHÍN हाशिया नशीन
सभासद (Sabhásad (سبہاسد)

2. (इच्छा Ich, chha (الچھا) मनोरथ
(Manorath (منورثہ) खादिश
(Kháhih (خواہش)

حاجت روا (ع - ص)

HÁJAT-RAVA हाजत रवा
कामद (Kámad (کامد) मनोरथ पूरा
करने वाला (Manorath púra karne vála
(منورثہ پورا کرنے والا)

حاجत مند (ع - ص)

HÁJAT-MAND हाजत मन्द
इच्छुक (Ich, chhuk (الچھک
ज़रूरतमंद (Zarúrat mand (ضرورت مند)

HÁDIS हादिस (ع - ص) حادث

1. नवीन (Navín (نویں) नया (Naya
(نیا)

2. नश्वर (Nash, shwar (نہشور
अनित्य (Anittya (انیتیتہ)
नापायदार (Nápáidár (ناپایدار)

HÁDISA हादिसा (ع - مذ) حادثہ
दुर्घटना (Durghatana (درگھٹنا)
(Sániha (سانحہ)

HÁZIQ हाज़िक (ع - ص) حاذق
प्रवीण (Pravin (پروین) निपुण
(Nipun (نپن) माहिर (Máhir (ماہر)
(یہ لفظ عموماً حکیم کے ساتھ
استعمال ہوتا ہے)

HÁR हार (ع - ص) حار
उष्ण (Ushn (اشن) गर्म (Gharm (گرم)

HÁRIJ हरिज (ع - ص) حارج
बाधक (Bádhak (بادھک) विघ्नकारी

کریسا مختصر (Qissa mukhtasar
قصہ مختصر)

3. ساراںش (Sārānsh ساراںش) खुलासा
(Khulāsa خلاصہ)

HÁZIB हाज़िर حاضر (ع - ص)

1. उपस्थित (Upasthit ایس تھت)
विद्यमान (Vid,dyamán ودیہ مان)
मौजूद (Maujūd موجود)

2. तत्पर (Tatpar तत्पर) उद्यत
(Ud,dyat ادیّت) तैयार (Taiyār
تیار)

3. सम्मुख (Sam mukh सम मुख) सामने
(Sāmne سامنے)

حاضر باش (عف - ص)

HÁZIR-BÁSH हाज़िर बाश

सभासद (Sabhāsad सभासद) मुसा-
हिब (Musāhib مصاحب) हर समय
पास बैठने उठने वाला (Har samai
pās baithne uthne vāla हर
समय बैठने उठने वाला)

حاضر جواب (ع - ص)

HÁZIR-JAVÁB हाज़िर जवाब

प्रगल्भ (Pragalbh प्रगल्भ) तत्पर बुद्धि
(Tatpar bud,dhi तत्पर बुद्धि) कौरन
किसी बात का ठीक जवाब देने वाला (Fau-
ran kisi bāt ka thīk javāb dene vāla
फौरा किसी बात का ठीक जवाब देने वाला)

حاضر دماغ (ع - ص)

HÁZIR-DIMÁGH हाज़िर दिमाग

प्रत्युत्पन्न मति (Pratyutpan,nmati

राजाओं और नव्वाबों का मुसाहिब
(Rājāon aur nav,vābon ka musāhib
(राजाओं और नवाबों का मसاحب)

HÁSIL हासिल حاصل (ع - مذ)

1. आय (Ā,e آء) आमदनी (Āmadani
آمدنی)

2. लाभ (Lābh لائب) नफा (Nafa نفع)

3. निष्कर्ष (Nish karsh निष्कर्ष)
नतीजा (Natīja نتیجہ)

4. भूमिकर (Bhūmi ker भूमिकर)
लगान (Lagān لگان)

5. प्राप्ति (Prāpti پراپتی) मिलना
(Milna میلنا) हुसूल (Husūl حصول)

حاصل تقسیم (ع - مذ)

HÁSIL-E-TAQŚÍM हासिले तक्षीम

भजन फल (Bhajan phal भजन फल)

حاصل جمع (ع - مذ)

HÁSIL-E-JAMA हासिले जमा

योगफल (Yog phal योगफल)

حاصل ضرب (ع - مذ)

HÁSIL-E-ZAR,B हासिले ज़रब

गुणन फल (Gunan phal गुणन फल)

حاصل کلام (ع - مذ)

HÁSIL-E-KALÁM हासिले कलाम

1. निष्कर्ष (Nish karsh निष्कर्ष)
नतीजा (Natīja نتیجہ)

2. किंयहुना (Kim bahuna किंयहुना)

یاک داسٹ (Yád dásht) یاد داسٹ (شکستی داسٹ)

HÁKIM ہاکیم (ع - مذ)

1. پداधिकारी (Padádhikári) پدا افسر (Officer) (دھیکاری)
2. شاسک (Shásak) کماں رفا (Farmán rava) (فرمان روا)
3. سوامی (Swámi) مالیک (Málik) (سوامی مالک)

حاکم اعلیٰ (ع - مذ)

HÁKIM-E-ÁLA ہاکیمہ آلالا

1. اچاधिकारी (Uch,ohádhikári) بڑا افسر (اچ چادھی کاری) (Bará afsar) (بڑا افسر)
2. ईश्वर (Íshwar) پرماآتما (Paramátma) (ایشور پرماآتما)

HÁL حال (ع - مذ)

1. वर्णन (Varnan) वृत्तान्त (Vrit,tánt) (ورن روت، تانت) (Rúdád) (روداد)
2. वर्तमान काल (Vartamán kál) मौजूदा जमाना (Maujúda zamána) (ورتمان کال) (موجودہ زمانہ)

HÁLAT حالت (ع - مذ)

1. दशा (Dasha) अवस्था (Ávas,tha) (دشا اوس، ستھا) (Hál) (حال)
2. शक्ति (Shakti) बल (Bál) (شکستی بل)

اوپاسیتھت بڈی (Up-as,thit buddhi) آپس تھت بڈھی (Jis ka dimágh har vaqt thík kám kare) (جسکا دماغ ہر وقت تھیک کام کرے)

HÁZIRI ہازیری (ع - م - ث)

1. اپاسیتھتی (Upasthiti) ویدیا مانا تا (Viddyamánata) (ایمن تھتی) (Maujúdagi) (موجودگی)
2. ناسھتا (Náshtha) (Jalpán) (ناشٹہ) (چل پان)
3. ویدیا یو یا مازدورو کی درجہ میں یا کام پر مازدورو کی جانچ (Vid,dy-árthiyon ya mazdúron ki darje men ya kám par maujúdagi ki jánch) (ویدیا تھوں یا مزدوروں کی درجہ میں یا کام پر موجودگی کی جانچ)

HÁFIZ ہافیز (ع - مذ)

1. راکھک (Rakchhak) سن راکھک (San,rakchhak) (رک چھک) (مضافت) (Muháfiz) (چھک)
2. وہ آدمی جسے قرآن کانٹھستھ ہو (Voh ádami jise Qurán kanthasth ho) (وہ آدمی جسے قرآن کانٹھستھ ہو)

HÁFIZÁ ہافیزا (ع - مذ)

اسمران شکتی (Ismaran shakti) (اسمران شکتی)

HĀMILA حامِلَة (ع - مٹ) هامِلَة

गर्भवती (Garbh vati) (گرہہ دتی) गर्भिणी
(Garbhini) (ग्रिभेनी) अंतर्वत्नी (Antar-
vatni) (अन्तर्वत्नी) गुर्विणी (Gurvini
(गुरुनी) आपन्न सत्वा (Āpann,sattwa
(पिपित से) पेट से (Pet se)

HĀMI हामी (ع - مذ) حامی

सहायक (Sahāyak) (سہایک) पृष्ठ पोषक
(Prishth poshak) (پیشٹہ پوشک)
समर्थक (Samarthak) (سمرتھک) मदद
गार (Madad gār) (مددگار)

HĀVI हावी (ع - ص) حاوی

1. व्यापक (Vyāpak) (व्यापक) व्याप्त
(Vyāpt) (व्यापित) मुहीत (Muhit
(محیط)

2. काबू तलब (Qābū talab) (قابوطلب)

HĀ,IL हाइल (ع - ص) حائل

1. बाधक (Bādhak) (بادھک) रोकने
वाला (Rokne vāla) (روکنے والا)
2. आवरण (Āvaran) (آون) आड़ (Ār
(آر) रोक (Rok) (روک)

HAB(B) हब (ब) (ع - مٹ) حب

वर्टिका (Vatika) (वर्तिका) वटी (Vati
(गोली) गोली (Goli) (गोली)

HUB(B) हुब (ब) (ع - मٹ) حب

प्रेम (Prem) (परिम) आसक्ति (Āsakti
(असक्ति) स्नेह (Is,neh) (اسنیہ)
महबत (Mahab,bat) (محبت)

HĀLĪ हाली (ع - ص) حالی

सामयिक (Sāma,ik) (سامیک)
आधुनिक (Ādhunik) (آدھنک)
वर्तमान समय का (Vartamān samai ka
(वर्तमान سے का)

HĀMID हामिद (ع - مذ) حامد

1. स्तुति कर्ता (Is,tuti karta) (استتی)
स्तुति पाठक (Is,tuti pāthak) (کرتا)
(استتی پاتھک) हम्द करने वाला
(Hamd karne vāla) (حمد کرنے والا)

2. प्रशंसक (Pro,shan,sak) (پروشن سک)
तारीफ करने वाला (Tārif karne
vāla) (تعریف کرنے والا)

HĀMIZ हामिज़ (ع - ص) حامض

अम्ल (Aml) (امل) खट्टा (Khatta) (کھٹا)

HĀMIL हामिल (ع - مذ) حامل

1. वाहक (Vāhak) (واھک) उठाने वाला
(Uthāne vāla) (اٹھانے والا)
दोने (Dhone vāla) (دھونے والا)
2. भार वाहक (Bhār vāhak) (بھارواھک)
बोझ उठाने वाला (Bojh uthāne
vāla) (بوجھ اٹھانے والا)

حامل عریضہ (ع - مذ)

HĀMIL-E-ARĪZA हामिले अरीज़ा

पत्रवाहक (Pattr vāhak) (پترواھک)
चिट्ठी लेजाने वाला (Chith,thi le jāne
vāla) (چٹھی لے جانے والا)

HABÍB हबीब (حبیب - ع - مذ)

1. मित्र (Mitr मिتر) दोस्त (Dost دوست)
2. प्रिय (Priya प्रियه) प्यारा (Pyára प्यारा)

HAT,TA हत्ता (حتى - ع - ص)

1. यहाँतक (Yahán tak यहाँतक) इतना (Itna इतना)
2. जहाँतक (Jahán tak जहाँ तक) जितना (Jitna जितना)
3. जब तक (Jab tak जब तक)

حتى الا مكان (ع - ص)

HAT,TAL-IMKÁN हत्तल इम्कान

- यथा शक्ति (Yatha shakti يتها شكتي)
 यथा साध्य (Yatha sádhya يتها سادهي)
 यथा संभव (Yatha sambhav يتها سم به)
 भरसक (Bharsak بهرسك) बसभर (Bas bhar بس بهر)

حتى المقدور (ع - ص)

HAT,TAL-MAQDÚR हत्तल मक्दूर

‘दिक्कहो’ ‘حتى الامكان’

حتى الوسع (ع - ص)

HAT,TAL-VASA हत्तल वसा

‘दिक्कहो’ ‘حتى الامكان’

HAT,MI हत्मी (حتى - ع - ص)

टढ़ (Drigh دريغ) पक्का (Pakka پکا)

HIJÁB हिजाब (حجاب - ع - مذ)

1. आवरण (Ávaran آوارن) ओट (Ot ओट)
- परदा (Parda پرده) (اوت)

HABÁB हबाब (حباب - ع - مذ)

- बुद्बुद (Bud,bud बुद बुद) जलबिंब (Jal bimb جل بمب)
 बुलबुला (Bul bula بول بولا)

HAB,S हब्स (حبس - ع - مذ)

1. निरोध (Nirodh निरोध) बंद होना (Band hona بند هونا)
2. कारावास (Kára vās कारावास) कैद (Qaid कैद)
3. घुटन (Ghutan گھٹن) उमस (Umas امس)

حبس دم (ع - مذ)

HAB,S-E-DAM हबसेदम

- सांस रोक कर तपस्या करने की क्रिया (Sāns rok kar tapas,sya karne ki kriya سانس روک کر تہسپا کرنے کی کریا)
 प्राणायाम (Pránáyām پرانا یام)

حبس دوام (ع - مذ)

HABS-E-DAVÁM हबसेदवाम

- आजन्म कारावास (Ájanm kárávás آجانم کاراواس)
 उमर कैद (Umar qaid عمر قید)

HAB,L हब्ल (حبل - ع - مذ)

रज्जु (Rajju راجو) रसी (Ras,si رسی)

HAB,BA हब्बा (حبہ - ع - مذ)

1. कण (Kan کن) दाना (Dána دانا)
- रत्ती (Ratti رتی)
- बहुत थोड़ा (Bahut thora بهت آتھورا)

kamra نو رواختا کے لئے سجایا ہوا (کمرہ)

HAJ,M ہجَم (ع - مذ) حجم
स्थूलता (Isthūlata) (استھولتا) मोटाई
(Motāi) (موتائی)

HAD हद (ع - مٹ) حد

1. सीमा (Sīma) (सीमा) अखीर (Akhīr) (آخر)
2. पराकाष्ठा (Parākāshtha) (پراکاشتھا) इन्तिहा (Intiha) (انتہا)
3. धार्मिक दंड (Dhārmik dand) (धार्मिक दंड) मज़हबी सज़ा (Mazhabi saza) (مذہبی سزا)

HADĀSAT हदासत (ع - مذ) حادثات
नवीनता (Navīnata) (نویںلتا) नयापन
(Nayāpan) (نہاين)

HAD,DĀD हददाद (ع - مذ) حداد

1. लोहकार (Loh kār) (लोहकार) लुहार
(Luhār) (لوهار)
2. कारापाल (Kārāpāl) (कारापाल) जेलर
(Jailor) (جیلر)

HID,DAT हिददत (ع - مٹ) حدت

1. तीव्रता (Tīvrata) (तीव्रता) प्रचंडता
(Prachandata) (प्रचंडता) तेज़ी
(Tezi) (تیزی)
2. उष्णता (Ushnata) (اُشلتا) गरमी
(Garmi) (گرمی)

HADĪS हदीस (ع - مٹ) حدیث

1. नवीन वस्तु (Navīn vastu) (نویں)

2. लज्जा (Lajja) (لججا) लाज (Lāj) (لاج)
शर्म (Sharm) (شرم)

HAJ,JĀM हजाम (ع - مذ) حجام
नापित (Nāpit) (ناپیت) चौरिक (Chhaurik)
नाई (Nāi) (نائی) (چھوڑک)

HAJĀMAT हजामत (ع - مٹ) حجامت

1. चौर कर्म (Chhaur karm) (चौरकर्म) बाल बनाना (Bāl banāna) (بال بنانا)
2. पछुने लगाना (Pachhne lagāna) (पछुने लगाना) सिंघी लगाना (Singhi lagāna) (سنگھی لگانا)

HUJ,JAT हुज्जत (ع - مٹ) حجت

1. तर्क वितर्क (Turk vitark) (ترک وترک) वाद विवाद (Vād vivād) (واوواو)
बहस (Bahs) (بحث)
2. कलह (Kalah) (کله) झगड़ा (Jhagṛa) (جھگڑا)

HAJAR हजर (ع - مذ) حجر
पाषाण (Pāshān) (پاشان) प्रस्तर
(Prastar) (پرس تر) पत्थर (Path,thar) (پتھر)

HUJ,RA हुज्रा (ع - مذ) حجره
कोष्ठक (Koshthak) (کوشٹھک)
कोठरी (Kothri) (کوٹھری)

HAJ,LA हज्ला (ع - مذ) حجلہ

छपर खट (Chhapar khat) (छपरकहत) नव विवाहिता के लिए सजाया हुआ
कमरा (Nao vivāhita ke lie saajāya hua)

HAR, RÁF हरफ (ع - مذ) حراف

1. धूर्त (Dhúrt) चालाक (دھورت) (Chálák)
2. वाचाल (Váchál) बातूनी (واچال) (Bátúni)

HAR, RÁFA हरफा (ع - مث) حرافه

- कुलटा (Kulata) धूर्ता (Dhúrta) (कलता) (हरजाई) (Harjá, i)

HARÁM हराम (ع - ص) حرام

1. अभक्ष्य (Abhak, chhya) जिसका खाना धर्म शास्त्र में निषिद्ध हो (Jis ka khána dharm shástr men nishiddh ho) (अभक्ष्य) (Jis ka khána dharm shástr men nishiddh ho) (अभक्ष्य) (Jis ka khána dharm shástr men nishiddh ho)
2. निषिद्ध (Nishidh, uh) वर्जित (Varjit) (निषिद्ध) (Nishidh, uh) (वर्जित) (Varjit) (निषिद्ध) (Nishidh, uh) (वर्जित) (Varjit)
3. पवित्र (Pavitr) पावन (Pávan) (पाक) (Pák) (पाक) (Pák)
4. व्यभिचार (Vyabhichár) बदकारी (Bad kári) (व्यभिचार) (Vyabhichár) (बदकारी) (Bad kári)

حرام خورد (ع - ص)

HARÁM-KHOR हराम खोर

1. निकर्म (Nish karm) निकम्मा (Nikamma) (निकर्म) (Nish karm) (निकम्मा) (Nikamma)
2. कृतघ्न (Kritaghn) नमक हराम (Namak harám) (कृतघ्न) (Kritaghn) (नमक हराम) (Namak harám)

(नई चीज़) (Naí chíz) (नई चीज़) (Naí chíz)

2. हज़रत मुहम्मद साहब के प्रवचन (Hazrat Mohamamad sahib ko pravachan) (हज़रत मुहम्मद साहब के प्रवचन) (Hazrat Mohamamad sahib ko pravachan)

HADÍD हदीद (ع - مذ) حدید

- अय (Ai) कुधातु (Kudhátu) (लोहा) (Loha) (कुधातु) (Kudhátu) (लोहा) (Loha)

HADÍQA हदीका (ع - مذ) حدیقه

- उपवन (Upvan) वाटिका (Vátika) (आराम) (Árám) (बाग) (Bágh) (वाटिका) (Vátika) (आराम) (Árám) (बाग) (Bágh)

HAZÁQAT हज़ाकत (ع - مث) حذاقت

- निपुणता (Nipunata) कुशलता (Kushalata) (महारत) (Mahárat) (निपुणता) (Nipunata) (कुशलता) (Kushalata) (महारत) (Mahárat)

حرارت (ع - مث)

HARÁRAT हरारत

1. ताप (Táp) गरमी (Garmi) (ताप) (Táp) (गरमी) (Garmi)
2. क्रोध (Krodh) गुस्सा (Ghussa) (क्रोध) (Krodh) (गुस्सा) (Ghussa)
3. हलका ज्वर (Halka jwar) (हलका ज्वर) (Halka jwar)

HIRÁSAT हिरासत (ع - مث) حراست

1. संरक्षण (Sanrakshhan) निगरानी (Nigráni) (संरक्षण) (Sanrakshhan) (निगरानी) (Nigráni)
2. आसेध (Ásedh) नज़र बंदी (Nazar bandi) (आसेध) (Ásedh) (नज़र बंदी) (Nazar bandi)

HAR,F حرف (ع - مذ) ہرف

1. वर्ण (Varn वन) अक्षर (Akchhar अक्षर)

2. वचन (Vaachan वचन) बात (Bát बात)

3. दोष (Dosh दोष) खोट (Khot खोट) ऐब (Aib ऐब)

حرف به حرف (ع - ص)

HAR,F-BA-HAR,F हर्फ ब हर्फ

अक्षरशः (Akchhar shah अक्षरशः)
एक एक हर्फ (Ek ok harf एक एक हर्फ)
(حرف)

HIR,FAT हर्फत (ع - مٹ)

1. व्यापार (Vyápār व्यापार) पेशा (Pesha پیشه)

2. शिल्पकला (Shilpkala شلپکلا)
दस्तकारी (Dastkārī دستکاری)

3. धूर्तता (Dhūrtata دھورتتا) फितरत (Fitrat فطرت)

HIR,FA हर्फा (ع - مذ) حرفه

1. उद्योग (Ud,dyog اوددیوگ)
पेशा (Pesha پیشه) हुनर (Hunar هنر)

2. शिल्प कला (Shilp kala شلپکلا)
दस्तकारी (Dastkārī دستکاری)

حرکت (ع - مٹ)

HAR(A) KAT हर(र) कत

1. गति (Gati गति) चाल (Chāl چال)

2. ज़ाबर, ज़ेर, पेश मात्राये (Zabar, zer, पेश मात्राये)

حرام کار (ع - ص)

HARÁM-KÁR हरामकार

व्यभिचारी (Vyabhihári ویبھیچاری)
बद चलन (Bad chalan بدچلن)

حرام کاری (ع - مٹ)

HARÁM-KÁRI हरामकारी

व्यभिचार (Vyabhihár ویبھیچار)
परस्त्री गमन (Parastri gaman پرس‌تری)
बद चलनी (Bad chalani بدچلنی)
(چلنی)

HAR,B हर्ब (ع - مٹ) حرب

युद्ध (Yud,dh یودد) समर (Samar سمر)
संग्राम (Sangrām संग्राम) लड़ाई (Larāī लड़ाई)
(Jang جنگ)

HAR,BA हरबा (ع - مذ) حرب به

1. दाँव (Dāon دانوں) पेच (Pech پیچ)

2. आयुध (Áyudh آیدھ) हथियार (Hathyár هتھیار)

حرج (ع - مذ) हरज HARAJ

1. हानि (Háni هانی) क्षति (Chhati نقصان)
नुकसान (Nuqsán نुकسانی)

2. समय की हानि (Samai ki háni سَمای کی هانی)

HIR,S हिर्स (ع - مٹ) حرص

लोभ (Lobh लोभ) लिप्सा (Lipsa لپسا)

लोलुपता (Lolupata लोलुपता) तमा (Tama طمع)

स्वतंत्रता (Swatantrata) (سوالتنترتا)
 आज़ादी (Āzādi) (آزادی)

HARĪR हरि र (ع - مذ) हरیر
 पाटंबर (Pátambar) (پاتمبر) अशुक
 (Anshuk) (انشک) रेशमी कपड़ा
 (Reshami kapṛa) (ریشمی کپڑا)

HARÍS हरि स (ع - ص) حریص
 1. लोलुप (Lolup) (لولپ) लालची
 (Lálachi) (لالچی)

- देखा देखी कोई काम करने वाला
 (Dekha dekhi ko,i kām karne
 vala) (دیکھا دیکھی کوئی کام کرنے
 والا)
- नज़र हाया (Nazar háya) (نظرهایا)
 नदीदा (Nadída) (نَدیدہ)

HARĪF हरि फ (ع - مذ) حریف
 1. सहयोगी (Sahod,deogi) (سہود)
 हमपेशा (Hampesha) (هم پیوگی)
 (پیشہ)

- शत्रु (Shattru) (شترو) वैरी (Vairi)
 (دشمن) दुशमन (Dushman) (دشمن)
- प्रतिद्वंद्वी (Prati dwandwi) (پرتی)
 (رقیب) रक्तीब (Raḳīb) (دوندوی)
- जोड़िया (Jorīya) (جوڑیا) जोड़ में से
 एक (Joṛ meṇ se ek) (جوڑ میں
 سے ایک)

HARĪM हरि म (ع - مذ) حرام
 1. अंतःपुर (Antah pur) (انتہر) आवास
 (Āvās) (آواس) घर (Ghar) (گھر)
- काबे की चार दीवारी (Kābe ki
 ohār dīvāri) (کعبہ کی چار
 دیواری)

pesh māttrāen (پیش) (ماترائین)

3. अनुचित व्यवहार (Anuchit vyavhār)
 दुराचार (Durāchār) (دوراچار)
 बुरा बरताव (Bura bartāo)
 (برابر تاؤ)

4. नटखटी (Nat khati) (نت کھتی)
 शरारत (Sharārat) (شارات)

5. अपराध (Aprādh) (اپرادی) कुसूर
 (Qusūr) (قصور)

6. पाप (Pāp) (پاپ) दोष (Doṣh) (دوہ)

7. यात्रा (Yātra) (یاترا) सफ़र (Safar)
 (سفر)

HIR,MÁN हिर्मान (ع - مذ) حرمان
 निराशा (Nirāsha) (نیراشا) नाउम्मेदी
 (Nā ummedi) (نالامدی)

حرمان نصیب (ع - ص)

HIR,MÁN-NASÍB हिर्मान नसीब
 निराश (Nirāsh) (نیراش) हताश (Hatāsh)
 (هتاش) नाउम्मेद (Nā ummed) (نالامد)

HUR,MAT हुर्मत (ع - م) حرمت

1. सम्मान (Sammán) (سممان) प्रतिष्ठा
 (Pratishtha) (پرتیشٹھا) इज्जत
 (Izzat) (عزت)

2. धर्मनिषेध (Dharm nishedh) (دھرم
 नशیدھ) हराम होना (Harām hona)
 (حرام ہونا)

HUR,RIYAT हरियत (ع - م) حریت
 स्वाधीनता (Swādhīnata) (سوادھی نعتا)

2. लज्जा (Lajja लज्जा) गैरत (Ghairat गैरत)
(غیرت)

HISAB हिसाब (ह - मंड)

1. गणित (Ganit गणित) बीज गणित (Bij ganit बीज गणित) रियाज़ी (Riāzi ریاضی)
2. गणना (Gan,na गणना) गिनती (Ginti गिनती) शुमार (Shumār شمار)
3. भाव (Bhāo भाव) दर (Dar दर)
4. लेन देन (Len den लेन देन)

HUSAM हुसाम (ह - मंड)
आस (Asi آسی) तलवार (Talvár تلوار)

HASAB हसब (ह - मंड)
वंश (Vansh वंश) गोत्र (Gotr گوتر)
खान दान (Khāndān خاندان)

HAS,B हसब (ह - मंड)
अनुसार (Anusār अनुसार) मुताबिक (Mutābiq مطابق)

حسب الحکم (ه - مंड)

HAS,BUL-HUK.M हसबुल हुकम
आहानुसार (Āggyānusār आहानुसार)
आदेशानुसार (Ādeshānusār आदेशानुसार)
हुकम के मुताबिक (Hukm ke हुकम के)
mutābiq مطابق

حسب ذیل (ه - مंड)

HAS,B-E-ZAIL हसबेज़ैल

निम्नांकित (Nim,nānkīṭ निम्नांकित)
निम्नलिखित (Nim,n likhit निम्नलिखित)
नीचे लिखा हुआ (Niche likha hua नीचे लिखा हुआ)
(الذیل لکھا ہوا)

HIZ,B हिज्ब (ह - मंड)

1. परिच्छेद (Prich,shed परिच्छेद) अध्याय (Prakaran अध्याय) बाब (Ad,dhyāo आद'धिया) (Bāb باب)
2. पक्ष (Pakchh पक्ष) पार्टी (Party पार्टी)

حزب مخالف (ه - مंड)

HIZ,B-E-MUKHĀLIF हिज्बे मुखालिफ
विरोधी पक्ष (Virodhi pakchh विरोधी पक्ष)
बायें बाज़ का (Bācñ bāzu ka बायें बाज़ का)
अपोजीशन (Opposition अपोजीशन)

HAZ,M हजम (ह - मंड)

1. दूरदर्शिता (Dūrdarsh ta दूरदर्शिता) एहतियात (Ehtiyāt احتیاط)
2. चतुरता (Chaturata चतुरता) होशयारी (Hoshyāri هوشیاری)

HUZ,N हुज़न (ह - मंड)

शोक (Shok شوک) क्षोभ (Cnhobb क्षोभ)
रंज (Ranj رنج)

HAZÍN हज़ीन (ह - मंड)

शोकातुर (Shokátur शोकातुर) दुःखित (Dukhit दुःखित)
रंजीदा (Ranjída रंजीदा)
(رنجیده)

HIS(S) हिस (हिस) (ह - मंड)

1. इंद्रियों द्वारा किसी चीज़ का ज्ञान (Indriyon dwāra kisi cheiz ka gñān इंद्रियों द्वारा किसी चीज़ का ज्ञान)

2. शुभ दर्शन (Shubh darshan) شبہ
(ملورم) मनोरम (Mano ram)
हसीन (Hasin) (حسین)
3. हज़रत अली के बड़े पुत्र का नाम
(Hazrat Ali ke bare puttr ka nám)
(حضرت علی کے بڑے پتر کا نام)

HUS,N हुसून (حسن - ع - مذ)

1. सौंदर्य (Saundarya) सुंदरता
(Sundara'a) खूब सूरती
(Khúbsúratí) (خوبصورتی)
2. शोभा (Shobha) छटा
(Chhata) छब (Chhab) (چہتا)
3. जौबन (Joban) बहार (Bahár)
(بہار)

حسن اتفاق (ع - مذ)

HUS,N-E-IT,TIFÁQ हुस्ने इत्तिफाक
सुयोग (Suyog) संयोग
(Sanyog) दैवयोग (Daiv yog)
(दिव्योग) अच्छा इत्तिफाक (Ach, chha-
ittifáq) (اچھا اتفاق)

HASÍN हसीन (حسن - ع - مذ)

1. सुंदर (Sundar) रूपवान्
(Rúpván) खूब सूरत
(Khúbsúrat) (خوبصورت)
2. मनोहर (Manohar) मनोरम
(Manoram) खुशनुमा
(Khushnuma) (خوش نما)

HASHR हशर (حشر - ع - مذ)

1. प्रलय (Pralai) महा प्रलय

حسب ضابطہ (ع - مذ)

HAS,B-E-ZÁBITA हस्बे जाबिता
नियमानुसार (Niyamánusár)
यथाविधि (Yathá vidhi) (یثاویدی)
यथानियम (Yatha niyam) (یثانیم)
काइदे के मुताबिक (Qáide ke mutábíq)
(قائدے کے مطابق)

حسب معمول (ع - مذ)

HAS,B-E-MÁMÚL हस्बे मामूल
यथानुपूर्वक (Yathá nupúrvak) (یثانوپूर्वक)
यथापूर्व (Yatha púrv) (یथाپूर्व)
रोज़मर्रा के मुताबिक (Roz marra
ke mutábíq) (روزمرہ کے مطابق)

حسب منشا (ع - مذ)

HAS,B-E-MAN,SHA हस्बे मनशा
यथेच्छ (Yat hech, chh) (یثہعج)
यथा रुचि (Yatha ruchi) (یथारुچی)
मंशा के मुताबिक (Mansha ke mutábíq)
(منشا کے مطابق)

HASAD हसद (حسد - ع - مذ)

ईर्ष्या (Irshya) डाह (Dáh) (ايرشیا)

HAS,RAT हसरत (حسرت - ع - مذ)

1. पश्चात्ताप (Pashchát, táp) پشچا
(انسوس) असोस (Afsos) (آفسوس)
2. लालसा (Lálasa) उक्कंठा
(Utkantha) इश्तियाक
(Ishtiyáq) (اشتیاق)

HASAN हसन (حسن - ع - مذ)

1. श्रेष्ठ (Shreesh, th) उत्तम
(उम्दा) उम्दा (Umda) (اُمدا)

HISÁR हिसार (ع - مذ) حصار

1. परिधि (Paridhi) घेरा (پری دی) (Ghera) (گھرا)

2. प्राचीर (Práchīr) चार-दीवारी (चार دیواری) (Chār divāri)

HAS,R हसर (ع - مذ) حصر
निर्भरता (Nirbharata) अवलंबन (نبرہوتا)
(Av,lam,ban) इनहिसार (اولم بن)
(Inhisār) (انحصار)

HIS N हिस्न (ع - مذ) حصن
दुर्ग (Durg) क़ोट (Kot) (کرت)
गढ़ (Gaṛh) क़िला (Qila) (قلعہ)

HUSÚL हुसूल (ع - مذ) حصول
प्राप्ति (Prāpti) उपलब्धि (پراپتی)
(Uplabdhi) मिलना (اپ لبدھی)
(Milna) (ملنا)

HIS,SA हिस्ता (ع - مذ) حصہ

1. विभाजन (Vibhājan) बाँट (ویہاجن)
(Bānt) (بانٹ)

2. भाग (Bhāg) जुज़ (Juz) (بھاگ)

3. श्रेणी (Shreni) दर्जा (شرینہی)
(Darja) (درجہ)

4. ग्रंथखंड (Granth kband) जिल्द (گرنٹھ کھنڈ)
(Jild) (جلد)

حصہ دار (هف - ص)

HIS,SA-DĀR हिस्सादार

अंशी (Anshi) भागीदार (अंशी)
(Bhāgi-dār) साक्षेदार (भागीदार)
(Sājhedār) (साक्षेदार)

(Mahapralai) कयामत (महाप्राय)
(Qayāmat) (قیامت)

2. दुष्परिणाम (Dushporinām) दश
बुरा नतीजा (Buranatīja) (दुरी नाम)
(बुरा नतीजہ)

HASHARĀT हशरात (ع - مذ) حشرات
कीड़े मकोड़े (Kīṛe makoṛe) (کیڑے)
(مکڑے)

HAHS,FA हश्का (ع - مذ) حشفه
लिंगाग्र (Lingāgr) सुपारी (لنگاگر)
(Supāri) (سپاری)

HASHAM हशम (ع - مذ) حشم
नौकर चाकर (Naukar chākar) (نوکړ)
प्यादे सिपाही वगैरा (Pyāde sipāhī vaghaira) (پیاڈے سپاہی و غییرہ)
(حشمت (ع - مٹ)

HASH,MAT हश्मत

1. आतंक (Ātank) दबदबा (آتنگ)
(Dabdaba) (دبدبہ)

2. वैभव (Vaibhav) शानशौकत (वेवह)
(Shānshaukat) (شان شوکٹ)

HASH,V हश्व (ع - مذ) حشو

अनावश्यक (Anāvāsh, shyak) अनावश (انآوش)

वह शब्द (Vyarth) व्यर्थ (वेवर्थ) (شیک)

जो किसी वाक्य में अनावश्यक हो

(Voh shabd jo kisi vākya men anā-

vash,shyak ho) وہ شبد جو کسی

(واکیہ میں اناوشیک ہو)

HAZÍZ हजीज़ (ع - ص) حَضِیْض
गर्त (Gart) गर्त (Garba) (कर्मा)

HAZ(Z) हज़ (ज़) (ع - مذ) حَظ
आनंद (Ānand) आनंद (Lutf
لطف)

حفظ نفسانی (ع - مذ)

HAZ.Z-E-NAFSĀNI हज्जे नफ्सानी

1. कामानंद (Kāmānand) (कामानंद)
ऐयाशी (Aiyāshi) ऐयाशी (Sānsārik sukh
सांसारिक सुख)
ऐश (Aish) ऐश (मानसार्क सुख)

HIFĀZAT हिफाज़त (ع - م) حِفَاظَت

1. रक्षा (Rakohha) (रक़्हा) संरक्षण
(Sanrakohhan) (सनरक़्ख़न) बचाव
(Bacháo) (बच्चाव)
2. निरीक्षण (Niríkehhan) (निरिक़्ख़न)
देख रेख (Dekh rekh) (दिक़्ख़े) (दिक़्ख़े)
निगरानी (Nigarāni) (निक़्ख़रानी)

HIF,Z हिफ़्ज़ (ع - مذ) حِفْظ

1. रक्षा (Rakohha) (रक़्हा) हिफ़ाज़त
(Hifāzat) (हफ़ाज़त)
2. सत्कार (Satkār) (सत्कार) आदर
(Ādar) (आदर) लिहाज़ (Libāz) (लिहाज़)
3. मुलाज़्म (Mukhāgr) (मुक़्हाग्र) कंठस्थ
(Kanthasth) (कन्ठस्थ) बर ज़बान
(Bar zabān) (बरज़बान)

حفظ مراتب (ع - مذ)

HIF,Z-E-MARĀTIB हिफ़्जे मरतिब

पद और श्रेणी के अनुसार व्यवहार

HASÍR हसीर (ع - مذ) حَصِير
कुशासन (Kushásan) कुशासन
(Trin shaiya) (त्रिनशैया) चटाई (Chatái,
چٹائی)

HASÍN हसीन (ع - ص) حَمِین
दड़ (Dirh) (दड़) मज़बूत (Mazbút
مضبوط)

HAZ,RAT हज़रत (ع - مذ) حَضْرَت
1. श्रीमान् (Shrímán) (श्रीमान्)
महाशय (Maháshai) (महाशै) जनाब
(Janáb) (जनाब) (स)

2. धूर्त (Dhúrt) (धूर्त) चालाक
(Chálák) (चालाक) (व्यंग)

HUZÚR हुज़ूर (ع - مذ) حُضُور

1. प्रत्यक्षता (Pratyakohhata) (प्रतिक)
संमुखता (Sam,mukhata) (संमुखता)
मुवाजहा (Muvajaha) (सममुखता)
(सवाज्हा)

2. श्रीमान् [संवोधन में] (Shrímán
महोदय (Mahodai) (श्रीमान्)
(जनाब) (Janáb) (महोदय)

HUZŪRI हुज़ूरी (ع - م) حُضُورِی

1. समीपता (Samípata) (समीपता)
संमुखता (Sam,mukhata) (सममुखता)
क़ुर्बत (Qurbat) (क़ुरबत)

2. सेवा (Seva) (सेवा) शुश्रूषा (Shush-
rúsha) (शुश्रूषा) खिदमत (Khidmat
خدمت)

2. ईश्वरत्व (Íshwarattwa) (ایشوروت) تو
 खुदाई (Khudái) (خدای)

HAQ-TALAFI हक तलफो (حق تلفی)
 अन्याय (Annyáo) (ان نیای) किसी का
 हक मारा जाना (Kisi ka haq mára jána)
 (کسی کا حق مارا جانا)

HAQ-DÁR हकदार (हकदार) (حق دار)
 अधिकारी (Adhikári) (ادعی گاری) स्वत्वा
 धिकारी (Swattwádhikári) (سوت تو)
 हक पाने वाला (Haq páne vála) (हक पाने والا)
 (حق پانے والا)
 حق رائے دہی (حق - ع - مد)

HAQ-Q-E-RÁI-DIHI हकके रायदिही
 मताधिकार (Matádhikár) (मत ادھی کار)
 वोट देने का हक (Vote देने ka haq)
 (वोट देने का حق)

حق فراموش (حق - ع - ص)

HAQ-FARÁMOSH हक फरामोश
 1. अन्यायी (An,nyái) (انیائی) ना
 इन्साफ (Ná insáf) (نا انصاف)
 2. कृतघ्न (Kritaghn) (کرتگھن) किसी
 का हक भूल जाने वाला (Kisi ka
 haq bhúl jáne vála) (کسی کا حق
 بھول جانے والا)

HAQ-GO हक गो (हक गो) (حق گو)
 सत्यवादी (Sattya-vádi) (ستیہ وادی)
 सच्ची बात कहने वाला (Sach,ohí bát
 kahne vála) (سچی بات کہنے والا)
 حق ناشناس (حق - ع - ص)

HAQ-NA-SHANÁS हक ना शनास
 'दिकو' 'حق فراموش'

(Pad aur shreni ke anusár vyavhár
 (پد اور شریلی کے انوسار ویوہار)

HAQ(Q) हक (कक) (हक) (حق (ع - مد))

1. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) परमात्मा
 (Paramátma) (پرماتما)
2. सत्य (Sattya) (ستیہ) यथार्थ
 (Yatháarth) (یثہارتہ) सच (Saoh) (سچ)
3. उचित (Uchit) (उचित) ठीक (Thík)
 (تھیک)
4. उत्कोच (Utkoch) (उत्कोच) अपप्रदान
 (Appradán) (अपप्रदान) रिश्वत
 (Rishvat) (रिश्वत)
5. स्वत्व (Swattwa) (सुत) अधिकार
 (Adhikár) (अधी कार) हिस्सा (Hissa)
 (حصہ)

HIQÁRAT हिकारत (हिकारत) (حق - ع - مٹ)

1. घृणा (Ghrina) (गृणा) नफरत (Nafrat)
 (نفرت)
2. अनादर (Anádar) (अनादर) ना कदरी
 (Náqadri) (ناقدری)

حق المحنت (حق - ع - مد)

HAQ,Q-UL-MEHNAT हककुल मेहनत
 पारिश्रमिक (Párish,shramik) (پاریش)
 مزدوری (Mazdúri) (مزدوری) (شرمک)

حقانیت (حق - ع - مٹ)

HAQ,QÁNIYAT हककानियत

1. वास्तविकता (Vástavikata) (واست توکنا)
 सत्यता (Sattyata) (ستیہ تا) सच्चाई
 (Sach,ohái) (सच्चाई) हकीकत
 (Haqíqat) (حقیقت)

HAQÍQATAN हकीकतन (ع - ص) حقیقتاً

वस्तुतः (Vaastutah वस्तुतः) सच मुच
(Sach much سچ)

حقیقت آشنا (ع - ص)

HAQÍQAT ÁSH,NA हकीकत आशना

मर्मज्ञ (Marmaggya मर्मज्ञ) तत्त्ववेत्ता
(Tattwa vetta तत्त्ववेत्ता) हकीकत
जानने वाला (Haqíqat Jáne vála
حقیقت جاننے والا)

حقیقت پسند (ع - ص)

HAQÍQAT-PASAND हकीकत पसन्द

सत्यप्रिय (Sattyapriya सत्यप्रिय)
सच पसन्द करने वाला (Sach pasand
karne vála सच पसन्द करने वाला)

HAQÍQI हकीकी (ع - ص) حقیقی

1. वास्तविक (Vástavik वास्तविक)
असली (Asli اصلی)

2. सहोदर (Sahodar सहोदर) सगा
(Saga सगा)

2. यथार्थ (Yatháarth यथार्थ) वाकई
(Váqai واقعی)

HUK,KÁM हुक्काम (ع - مد) حکام

حاکم کی جمع

अधिकारीगण (Adhikári gan अधिकारीगण)
(Afsarán अफसरान) (गुन)

HIKÁYÁT हिकायात (ع - مٹ) حکایات

حکایت کی جمع

कथा माला (Katha mála कथा माला)

कहानियां (Kahániyan कहानियां)

HUQ,QA हुक्का (ع - مد) حقہ

1. रत्न रखने की पिटारी (Ratn rakhne
ki pitári رتن رکھنے کی پٹاری)

2. चिलम पीने की गुड़गुड़ी (Chilam
píne ki guṛguṛi چلم پینے کی
گڑگری)

HAQ,QIYAT हकियत (ع - مٹ) حقیقت

सम्पत्ति (Sampatti सम्पत्ति) जायदद
(Jáidád جائداد)

HAQÍR हकीर (ع - ص) حقیر

1. तुच्छ (Tuch, chh तुच्छ) लुद्र
(Chhuddr लुद्र) नाचीज़
(Náchíz नाचिज़)

2. तिरस्कृत (Tiraskrit तिरस्कृत)
अपमानित (Apmánit अपमानित)
ज़लील (Zalil ज़लील)

HAQÍQAT हकीकत (ع - مد) حقیقت

1. वास्तविकता (Vástavikata वास्तविकता)
(Yatháarthata यथार्थता) (कथा)
(Sach, cháí सच्चाई) (यथार्थता)
(सच्चाई)

2. आधार (Ádhár आधार) मूल (Múl
(Bunyád बुनियाद) (मूल)

3. वित्त (Vitt वित्त) बिसात (Bisát
(बिसात)

4. वृत्तान्त (Vrittánt वृत्तान्त) कथा
(Hál हाल) (कथा)

5. मर्म (Marm मर्म) राज़ (Ráz राज़)

فرمان بردار (Farmán bardár) فرما

HIK,MAT حکمت (ع - مٹ) حکمت

1. बुद्धि (Buddhi) बोध (Bodh) (عقل) اقل (Aql) (بوده)

2. विज्ञान (Viggyán) साइंस (Science) (وگیاں) سائنس

3. उपाय (Upái) युक्ति (Yukti) (ایاے) ترکیب (Tarkib) (یکتی)

4. आयुर्वेद (Āyurved) तिब (Tib) (آیورود) طب

حکمت عملی (ع - مٹ)

HIK,MAT-E-AMALI حکمتے امली
कूट नीति (Kūt nīti) पालीसी (Policy) (کوٹ نہیتی) پالیسی

حکم ران (ع - ص)

HUK,M-RÁN हुकमरां
शासक (Shásak) शास्ता (Shásta) (شاسک) (شاسته) (حاکم) (Hákim)

حکم نامہ (ع - مڈ)

HUK,M-NÁMA हुकम नामा
आज्ञा पत्र (Āgya patr) आदेश पत्र (Ādesh patr) (آگیا پتر) (آدیہ پتر)

HUK,MÍ हुकमी (ع - ص) حکمی
अचूक (Achūk) राम बाण (Rám bān) शरतिया (Shartiya) (اچوک) (دام بان) (شرطیہ)

HUKUMAT हुकमत (ع - مٹ) حکومت

1. शासन (Shásan) सत्ता (Satta) (شاسن) (ساتا) (राज्य) (Rājya) (داجہ)

HIKÁYAT हिकायत (ع - مٹ) حکایت

1. वृत्तान्त (Vrittánt) विवरण (Vivaran) (वृत्तान्त) (विवरण) (अहवाल) (Ahvāl) (احوال)

2. कथा (Katha) कहानी (Kahāni) (कथा) (कहानी) (किससा) (Qissa) (کہانی)

HAKAM हकम (ع - مڈ) حکم
मध्यस्थ (Madh,dhyasth) पंच (Panch) (مدھ دھیست) (پنچ)

HUK,M हुकम (ع - مڈ) حکم

1. आदेश (Ādesh) आज्ञा (Āggya) आर्डर (Order) (आदेश) (آگیا) (آرڈر)

2. अनुमति (Anumati) इजाजत (Ijāzat) (انومتی) (اجازت)

3. निर्णय (Nirnai) फैसला (Faisala) (نرنے) (فیسله)

HUKAMA हुकमा (ع - مڈ) حکما
حکیم کی جمع

1. चिकित्सकगण (Chikitsakgan) इलाज करने वाले (Ilāj karne vāle) (چیکیتسک گن) (علاج کرنے والے)

2. वैज्ञानिक जन (Vaig,gyanik jan) साइंस दां (Science dān) (वैज्ञानिक जन) (سائنس دان)

حکم بردار (ع - ص)

HUKM-BARDÁR हुकम बदरार

आज्ञाकारी (Āgyá kārī) आज्ञा पालक (Āgya pālak) (آگیا کاری) (آگیا پالک)

2. वध (Vadh) (ودہ) ज़बीहा (Zabīha)
(ذبیحہ)

HALÁVAT हलावत (ع - مٹ)

1. मधुरता (Madhurata) (مدھورتا)
मिठास (Mithās) (مٹھاس)

2. सुस्वाद (Sua,swād) (سوسواد) अच्छा
मज़ा (Ach,cha maza) (اچھا مزہ)

3. सुख (Sukh) (سکھ) ऐश (Aish)
(عیس)

HALAF हलफ (ع - مذ)

शपथ (Shapath) (شپتہ) सौगंद (Sau-
gand) (سوگंद) कसम (Qasam) (कसम)

हलफ نامہ (ع - مذ)

HALAF-NÁMA हलफ नामा

शपथ पत्र (Shapath patr) (شپتہ پتر)

HAL,Q हलक (ع - مذ)

1. बंठ (Kanth) (कंठ) गला (Gala) (गला)

2. मुख (Mukh) (مکھ) मुंह (Mugh) (مہ)

HUL,QŪM हलकूम (ع - مذ)

1. कंठ (Kanth) (कंठ) गला (Gala) (गला)

2. गले का गड्ढा (Gale ka gaddha)
(गले का कूँढा)

HAL,QA हलका (ع - مذ)

1. परिधि (Paridhi) (پری دھی) घेरा
(Ghera) (گھیرا)

2. कड़ा (Kara) (کڑا) कुंडा (Kunda) (कुंडा)

3. चक्र (Chak,kr) (چک کر) पड़िया
(Pahiya) (پہیا)

حلقہ بگوش (ع - ص)

HAL,QA-BA-GOSH हलका व गोश

1. प्रा तशीक्षा (Prāpt dikohba) (پراپت دیکوہا)

2. अन्याय (Annyāi) (ان نیہا)

अत्याचार (Attyāchār) (اتتیاچار)

ज़बर दस्ती 'Zabar dasti' (زہر دستی)

HAKIM हकीम (ع - مذ)

1. वैज्ञानिक (Vaig gyā nik) (ویگ گیا)

साइंस दां (Science dān) (سائنس دان)

2. चिकित्सक (Chikitsak) (چکیتسک)

वैद्य (Vaidya) (ویڈ) तबीब (Tabīb)
(طیب)

3. बुद्धिमान (Buddhi mān) (بدعی مان)

मनीषी (Manīshi) (منی شی) दाना
(Dāna) (دانا)

HAL (L) हल (ल) (हल) (ع - مذکر)

1. प्रकटन (Prakatan) (پرکتن)

खोलना (Kholna) (کھولنا)

2. समाधान (Samādhān) (سامادھان)

सुलझाना (Suljhāna) (سولجھانا)

3. विलयन (Vilayan) (ویلین) घुलना

(Ghulna) (گھलना) मिलना (Milna)
(मिलना)

HALÁL हलाल (ع - ص)

1. भक्ष्य (Blakchhya) (بیکچھیا)

जिस पदार्थ का खान पान धर्म

शास्त्र के विरुद्ध नहो (Jis padārth

ka khān pān dharm shāstr ke

viruddh na ho) (جس پدائرتہ کا

کھان پان دھرم शास्त्र کے

विरुद्ध نہ ہو)

شکل سُرَت (Shakal sūrat) شکل
(صورت)

2. मुखकृति (Mukhākṛiti) (نمهاکرتی)
हुलया (Hulya) (حلیه)

HIMĀR हिमार (حمار - ع - مذ)
गर्दभ (Gardabh) (گرداب) रासभ (Rāsabh)
(راسب) गधा (Gadha) (گدھا)

HAMĀQAT हमाकत (حماقت - ع - مث)
मूखता (Mūkhata) (مورکھتا) मूढ़ता
(Mūḍhata) (مورھتا) बेअकली (Be aqli)
(بے عقلی)

HAM,MĀL हम्माल (حمال - ع - مذ)
भार वाहक (Bhār vāhak) (بھار واھک)
बोझ दोने वाला (Bojh dhone vāla)
(بوژھ دھونے والا)

HAM,MĀM हम्माम (حمام - ع - مذ)
स्नानागार (Snānāgār) (اسناناگार) स्नान
गृह (Snān gṛih) (اسनान گره) गुस्लखाना
(Ghusl khāna) (غسل خانه)

HIMĀYAT हिमायत (حمایت - ع - مث)

1. पक्षपात (Pakchhpāt) (پکچھ پات)
तरफ दारी (Tarafdāri) (طرف داری)
2. देख रेख (Dekh rekh) (دیکھ ریکھ)
निगरानी (Nigrāni) (نگرانی)
3. सहायता (Sahāyata) (سہایت) मदद
(Madad) (مدد)

HIMĀYATI हिमायती (حمایتی - ع - مذ)

1. सहायक (Sahāyak) (سہایک) मदद
गार (Madad gār) (مددگار)

मुरीद (Murīd) (مورید)

2. आशाकारी (Āggyākāri) (आशाकारी)
अनुयायी (Anuyāyī) (انویائی) फरमां
बरदार (Farmāṅ bardār) (فرمان بردار)
3. दास (Dās) (दास) सेवक (Sevak)
(ख़ादम) (Khādīm) (खादیم)

HIL,M हिल्म (حلم - ع - مذ)

1. क्षमा (Chhama) (چھما) शील (Shīl)
(शैल) अप्रव (Af,v) (عفو)
2. सहिष्णुता (Sahishnuta) (سہیشنتا)
गंभीरता (Gambhīrata) (گمبہیرتا)
तहम्मूल (Tahammul) (تھممول)

HAL,VA हलवा (हलवा - ع - مذ)

1. संयात्र (Sanyāb) (سن یاب) हलुआ
(Halu,a) (هلاوا)
2. तर और मुलाहम चीज़ (Tar aur
mulāim chīz) (تر اور ملائم چیز)

HUL,LA हुल्ला (حله - ع - مذ)

वस्त्र (Vas,ṭr) (وس تر) पोशाक (Poshāk)
(پوشاک)

HALĪM हलीम (حلیم - ع - ص)

1. गंभीर (Gambhīr) (گمبہیر) शांत
(Shānt) (شانت) संजीदा (Sanjīda)
(سلجھدہ)
2. सहनशील (Sahan shīl) (سہن شیل)
सहिष्णु (Sahish,nu) (سہش نو) बुर्दबार
(Burd bār) (بردبار)

HI(U)L,YA हि (हु) ल्या (हिल्या - ع - مذ)

1. रूप रेखा (Rūp-rekha) (روپ ریکھا)

حملہ آور (عف - ص)

HAM, LA-ÁVAR हम्ला आवर

आक्रमण कर्ता (Ākraman karta
(آکرمن کرتا) हमला करने वाला
(Hamla karne wala) حملہ کرنے والا

حمیت (ع - مٹ) HAMÍYAT हमीयत
 لاج (Láj) لاج (Lajja) لاج
 غیور (Ghairat) غیور

HINA   हिना   حنا (ع - مٹ)

रक्त गर्भा (Rakt garbha)   (رکت گربھا)

मेहंदी (Menhdi)   (مهندي)

حفظ (ع - مذ) हन्जल HAN,ZAL
इंद्राणी (Indrāni) इंद्रायन का
फल (Indrāyan ka phal) अन्द्रायन
(का)

HAVÁDIS   هوا ديس (ع - مذ)
'حادثة' کي جمع

घटना समूह (Ghatna samūh) کہتا
 (Hādise) (حادثة) (Hādise) (حادثة)

HAVÁS   हवास   حواس (ع - مذ)

1. इन्द्रियां (Indriyān) कुवतै (कुवतیں)

2. संवेदन (Samvedan) (سم ويدن)
 एहसास (Ehsás) (احساس)

3. संज्ञा (Sangya سنگيا) होश (Hosh هوش)

حواس باختہ (ف - ص)

HAVÁS-BAKHTA हवास बाख्ता
 भांतमत (Bbránt mat भांत मत)

2. पक्षपाती (Pakebhpāti پکچہ پاتی)
 तरफदार (Taraf dār طرفدار)

حمد (ع - مٹ) HAM,D حمد
 کیرتن (Kīrtan) استُتِی (Istuti) ستُتِی
 کھُدا کی تارِیف (Khuda ki tārīf) خُدا کی تعریف

حمرت (ع - مٹ) HUM,RAT हुमरत
 लालिमा (Lālīma लाली) रक्तिमा (Rakti-
 ma रक्ति) लाली (Lālī लाली) मुखौ
 (Surkhi सुरखी)

HUM (U) Q हम् (मु) क (ع - مذ)
 मूर्खता (Múrkhata) अज्ञान (مورکھتا)
 (Aggyán) (اگیان) बेवकूफी (Be-
 váqúfi) (بے وقوفی)

حمل (ع - مذ) **हमल** **HAMAL**
 1. मेष (Mesh मेष) भेड़ (Bher भेड़)
 2. मेष राशि (Mesh ráshi मेष राशि)
 बुर्जे हमल (Burj-e-hamal बुर्ज हमल)
 حمل

HAM.L हमल (ع - مذ)

1. मार (Bhār भार) बोझ (Bhojh
बोज)
2. गर्भ (Garbh गर्भ) हमल (Hamal
حمل)

HAM, LA हम्ला (ع - مذ)
 1. आक्रमण (Ákremen अक्रमन) चढ़ाई
 (Cherhá, i चेरहै, ई)
 2. आघात (Ághát अघात) चोट (Chot
 चोट) वार (Vár वार)

حوصلہ مند (عف - ص)

HAUSALA-MAND ہاوسلا مند

ساہسی (Sāhasi) (ساحسی) (Utsāhī) (اتساحی) (Himmat vāla) (ہمت والا)

حوصلہ شکن (عف - ص)

HAUSALA-SHIKAN ہاوسلا شیکن

1. اُتساہ بہدی (Utsāh Bhedi) (اتساح بہدی) (Himmat toṛne vāla) (ہمت توڑنے والا) (Kathin) (کٹھن)
2. دُشکر (Dushkar) (دش کر) (Kathin) (کٹھن)

HAUZ ہاؤز (ع - مذ) حوض
جلاشای (Jalāshai) (جلاشے) (Kund) (کند) (Haud) (ہود)

HAYA ہیا (ع - مٹ) حیا
لججا (Lajja) (لججا) (Vrida) (وڑدا) (Laj) (لج) (Sharm) (شرم)

HAYÁT ہیات (ع - مٹ) حیات
جیوان (Jīvan) (جیوان) (Zindagi) (زندگی)

HAYA-DĀR ہیا دار (عف - ص) حیا دار
لججا وان (Lājja vān) (لججا وان) (Lajila) (لجیلا) (Sharmilā) (شرمیلہ)

حیا سوز (عف - ص)

HAYA-SOZ ہیا سوز

گھرناسپد (Ghīrnāspad) (گھرناسپد)

ہت بُدھی (Hat bud,dhi) (ہت بُدھی)
اُدوگن (Udvig,n) (اُدوگن) (Bad havās) (بدحواس)

HAVĀSIL ہوا سیل (ع - مذ) حوا سیل
اِک جال پکھی (Ek jal pakohhi) (ایک جال پکھی)

HVĀLA ہوا لا (ع - مذ) حوا لا

1. ہاستانتارن (Hastāntaran) (ہستان) (Sapurdagi) (سپوردگی) (ترن)
2. پتا نیشان (Pata nishān) (پتہ نشان) (Ata pata) (اتاپتا)
3. اُداہرن (Udāharan) (اداہرن) (Nazir) (نظیر)

HUT ہوت (ع - مٹ) حوت

1. مین (Matsya) (مت سیہ) (Min) (مین) (Machhli) (مچھلی)
2. مین راشی (Min rāshi) (مین راشی) (Burj-e-hut) (برج حوت)

HŪR ہور (ع - مٹ) حور

سورگانگنا (Swargāngana) (سورگانگنا)
جنت کی پری (Jannat ki pari) (جنت کی پری)
(یہ لفظ جمع ہے لیکن واحد میں مستعمل ہے)

HAUSALA ہاوسلا (ع - مذ) حوصلہ

1. اُدراشی (Udarāshai) (اُدراشی) (Pakohhi ka pota) (پکھی کا پوتا)
2. ساہس (Sāhas) (ساحس) (Himmat) (ہمت)

HAI,RAT हैरत (ع - مٹ) حیرت
 आश्चर्य (Áshobarya आशچریہ) विस्मय
 (Vi-mai ویسے) अचंभा (Aohambha
 (اچمبھا) हैरानी (Hairáni حیرانی)

حیرت افزا (عف - ص)

HAL,RAT-AFZA हैरत अफजा

आश्चर्य जनक (Áshobarya janak
 आशचर्ये में डालने वाला (Achambha men dálne vála
 (اچمبھے میں ڈالنے والا)

حیرت زدہ (عف - ص)

HAI,RAT-ZADA हैरत ज़दा

विस्मित (Vismit (وسمت) चकित
 (Chakit (چکت) हैरान (Hairán
 (حیران)

HAIZ हैज़ (ع - مذ) حیض

रज (Raj (رج) पुष्प (Pushp (پُشپ)
 ऋतु (Ritu (رتو) आर्तव (Ártav (آرتو)
 कुसुम (Kusum (کُسم) मासिक धर्म
 (Másik dharin (ماسک دھرم) माहवारी
 (Mahvári (ماہواری)

HAIF हैफ (ع - مذ) حیف

1. पश्चात्ताप (Pashchát,táp (پشچات
 (Afsos (افسوس) अफसोस (Tuf (تف)
 2. धिक् (Dhik (دھک) धिक्कार
 (Dhikkár (دھکار)

HILA हीला (ع - مذ) حیلہ

व्याज (Vyáj (ویاج) मिष (Mish (مِش)
 बहाना (Bahána (بہانہ)

लज्जा जनक (Lajja janak (الجم جاجنک)
 घिनावना (Ghinaóna (گھناونا)

HAI SIYAT हैसियत (ع - مٹ) حیثیت

1. शैली (Shaili (شہابی) प्रणाली (Pra-
 náli (پرنالی) ढग (Dhang (ڈھنگ)
 तरीका (Paríqa (طریقہ)

2. योग्यता (Yogyata (یوگیات) लियकत
 (Liyáqat (لیاقت)

3. पात्रता (Patrata (پاترتا) जर्फ (Zarf
 (ظرف)

4. सम्पत्ति (Sampatti (سم پتی) जाइदाद
 (Jáidád (جائداد)

5. आय (Ái (آئی) आमदनी (Ámadani
 (آمدنی)

6. प्रतिष्ठा (Pratishtha (پرتیشٹھا) आब्रू
 (Ábru (آبرو)

HAI,RÁN हैरान (ع - ص) حیران

1. कि कर्तव्य विमूढ़ (Kinkartavya
 vimúṛh (کم کردتویہ و مروزہ) चकित
 (Chakit (چکت) हक्का बक्का
 (Hakkabakka (هکا بکا)

2. उद्विग्न (Udvign (ادوگن) परेशान
 (Preshán (پریشان)

HAI,RÁNI हैरानी (ع - مٹ) حیرانی

1. उद्विग्नता (Udvignata (ادوگنتا)
 परेशानी (Presháni (پریشانی)

2. आश्चर्य (Áshcharya (آشچریہ) विस्मय
 (Vismay (ویسے) तआजुब
 (Ta,ajjub (تعجب)

(Asabh, bhya اسابھ بھیا) उजड्ड
(Ujadd اجدد)

حیلہ ساز (عف - ص)

HAIVÁNI हैवानी (ع - ص) حیوانی

पाशव (Páshav پاشو) पशु जैसा
(Pashu jaisha पशु जैसा) जानवर जैसा
(Jánver jaisha جانور جیسا)

حیوانیت (ع - مٹ)

HAIVÁNI [Í] YAT हैवानि (नी) यत

1. पशुता (Pashuta पशुता) जानवर
पन (Jánvar pan جانور پن)

2. निर्लज्जता (Nirlajjata نیرلاججتا)
बेशरमी (Be sharmi بے شرمی)

3. क्रूरता (Krúrata क्रूरता) निर्दयता
(Nirdayata निर्दिता) बेरहमी
(Be rahmi بے رحمی)

4. मूर्खता (Múrkhata मूर्खता) बेवकूफी
(Be vaqúfi بے وقوفی)

HÍLA-SÁZ हीला साज

मिषपटु (Mish-patu मिशपटु) मिषहा
(Mish, ha मिशहा) बहाना बाज (Bubána
báz بهانه باز)

HÍN हीन (ع - مذ) حین

समय (Samei سے) वक्त (Vaqt وقت)

حین حیات (ع - ص)

HÍN-HAYÁT हीन हयात

यावज्जीवन (Yávajjivan یادج جیون)
अ.जन्म (Ájanm अजन्म) जीते जी
(Jíte ji جیتے جی)

HAIVÁN हैवान (ع - مذ) حیوان

1. पशु (Pashu पशु) चौपाया (Chau-
páya چوپایہ) जानवर (Jánvar
جانور)

2. अशिष्ट (Ashisht अशिष्ट) असभ्य

خ

KHÁTIMA खातिमा خاتمة

1. अंत (Ant अंत) अखीर (Akhir
الخير)

2. मृत्यु (Mrityu मरित्यु) मरण (Maran
मौत (Maut موت)

3. निष्कर्ष (Nish karsh निष्कर्ष)
नतीजा (Natíja نتیجہ)

KHATÚN खातून (ت - مٹ) خاتون

महिला (Mahila महिला) शरीक औरत
(Sharif aurat شریف عورت)

KHÁTAM खातम (ع - مٹ) خاتم

1. मुद्रिका (Mudrika मुद्रिका) अंगूठी
(Angúthi انگوٹھی)

2. छाप (Chháp छाप) मुहर (Muhr
مهر)

KHÁTİM खातिम (ع - ص) خاتم

समाप्त कर्ता (Samáptkarta समाप्त
कर्ता) पूर्ण कर्ता (Púrñ karta
पूर्ण कर्ता) खत्म करने वाला (Khatm karne vála
खتم کرنے والا)

6. पक्षपात (Pakshpāt) (پکھپات)

तरफदारी (Tarafdāri) (طرفداری)

خاطر جمع (ع - مٹ)

KHÁTIR-JAMA खातिर जमा

संतवना (Sántwana) (سانتونا) दारस

(Dhāras) (दहारास) दिलासा (Dilāsa)

(दाला)

خاطر خواه (عف - ص)

KHÁTIR-KHÁH खातिर खाह

मनोवांछित (Manovānchhit) (मनु)

मन चाहा (Man chāha) (वान्छित)

(मनचाहा)

خاطر दारी (عف - مٹ)

KHÁTIR-DÁRI खातिर दारी

संमान (Sammán) (सममान) आदर

(Ádar) (आदर) आव भगत (Áobhagat)

(Tavāzo) (तवाजो) (तवाजो)

خاطر نشین (عف - ص)

KHÁTIR-NASHÍN खातिर नशी

हृदयंगम (Hridayangam) (हृदयंगम)

चित्त में जमा हुआ (Chitt men jama hua)

(चित्त में जमा हुआ)

KHÁTI खाती (ع - ص)

अपराधी (Aprádhī) (अपराधी)

(Doshi) (दोषी) कुसूरवार (Qusúr vár)

(कुसूरवार)

KHÁK خاک (ف - مٹ)

1. मृत्तिका (Mruttika) (मृत्तिका)

(Mattī) (मटी)

4. मुख्य (Mukhya) (मुख्य) प्रधान

(Pradhán) (प्रधान) मुखसूस

(Makhaús) (मुखसूस)

5. प्रिय (Priya) (प्रिय) प्यारा (Pyára)

(Chahita) (चाहिता) (चिहा)

خاص و عام (عف - ص)

KHÁSO-ÁM खासो आम

सर्व साधारण (Sarv sádhāran) (सर्व)

बड़े छोटे सब (Bare chhote)

(sab) (सब)

KHÁS,SA खासा (म - म)

1. प्रकृति (Prakriti) (प्रकृति) स्वभाव

(Swabháo) (स्वभाव) आदत (Ádat)

(आदत)

2. गुण (Gun) (गुण) विफत (Sfiat) (صفت)

خاصیت (ع - مٹ)

KHÁ,SI(SSÍ,)YAT खासि (सी) यत

1. स्वभाव (Swabháo) (स्वभाव) आदत

(Ádat) (आदत)

2. गुण (Gun) (गुण) विफत (Sifat) (صفت)

KHÁTIR खातिर (ع - مٹ)

1. मन (Man) (मन) दिल (Dil) (دل)

2. ध्यान (Dhyán) (ध्यान) चित्त (Chitt)

(Khayal) (खयाल) (चित्त)

3. शील (Shíl) (शील) मुखवत (Murav-

vat) (मुखवत)

4. आव भागत (Áobhagat) (आव)

खातिर दारी (K átir dári) (खاطر)

(दारी)

5. प्रात (Prati) (प्रति) लिए (Li,é) (لئے)

KHÁK-SÁR خاکسار (ف - ص) خاکسار
 نامن (Namr نامر) وینیت (Vinit وینیت)
 آجیز (Ajiz اعجاز)
 (یہ لفظ متکلم اپنے لئے بطور انکسار استعمال کرتا ہے)
 خاکسار (ف - مٹ)

KhÁKISTAR خاکسار
 بھسم (Bhasm بھسم) راکھ (Rákh راکھ)
 خاکسار (ف - مٹ)

KHÁK, NÁI خاک نای
 استھل دمرو مدھیہ (Isthal demarú mad-dhya استھل دمرو مدھیہ)

KHÁKA خاکہ (ف - مذ) خاکہ
 ریکھا (Pari lekh ریکھا) ریکھا
 ریکھا (Rékha chittr ریکھا چتر) ریکھا
 ریکھا (Rúp rékha ریکھا) ریکھا
 (Dháncha دھانچہ)

KHÁKI خاکی (ف - ص) خاکی
 1. مٹ مٹا (Mat maila مٹ مٹا)
 مٹیا (Matiyála مٹیا)
 2. مٹ مٹا (Mrin mai مٹ مٹا) مٹ
 کا بنا ہوا (Matti ka bana hua مٹ کا بنا ہوا)

KHÁGÍNA خاگینا (ف - مذ) خاگینہ
 تالے ہوئے (Tale hue ande تالے ہوئے)
 (اندے)

KHÁL خال (ع - مذ) خال
 1. تیل (Til تیل) جیسم کا سیاہی دارا
 (Jism ka siyáh dagh جیسم کا سیاہی دارا)
 (داغ)

2. بھسم (Bhasm بھسم) راکھ (Rákh راکھ)

3. پڑھی (Prithví پڑھی) زمین (Zamín زمین)

4. کھ (Kuchh کھ) تانیک (Tanik تانیک)

5. مٹ (Maut موت) مٹ (Matti مٹ)

خاک آلود (ف - ص)

KHÁK-ÁLÚD خاک آلود
 مٹ مٹا (Mrin mai مٹ مٹا) مٹ مٹا
 سنا ہوا (Matti men Sana hua مٹ مٹا سنا ہوا)

خاک پا (ف - مٹ)

KHÁK-E-PA خاکے پا

1. پد (Padár پد) پد راج (Padraj پد راج)
 پاد (Páon kí dhúl پاد کی دھول)

2. نامن (Namr نامر) وینیت (Vinát وینیت)
 خاکسار (Kháksár خاکسار) وینیت

خاک دان (ف - مذ)

RHÁK-DÁN خاک دان

1. کڑا (Kúra کڑا) خانہ (Khána خانہ)
 2. سانسار (Saneár سانسار) دنیا (Dunya دنیا)

خاکروب (ف - مذ)

KHÁK-ROB خاکروب

جھڑا دینے والا (Jherá dene vála جھڑا دینے والا)
 (Mehtary مہتاری)

2. अनुभव हीन (Anubhau hīn) अनुभव (हिन) ना तजरिबाकार (Na tajriba kār) ناتجربه کار

3. अदृढ़ (Adriḥ) अदृढ़ (दोदा) (Eoda) कमजोर (Kamzor) (کم ذور) (Boda)

4. असंस्कृत (Asanskrit) (ناصاف) नासाफ (Nasāf)

خام خیالی (ع - ف - م)

KHĀM-KHAYĀLI خام خیالی

भ्रम (Bhram) (برم) अध्यारोप (Ad, dhyārop) (ادھیا روپ) बहम (Vah,m) (وہم)

خاموشی (ف - م)

KHĀMUSHI خاموشی

خاموشی کا مختلف دیکھو 'خاموشی'

خام طمع (ع - ف - م)

KHĀM-TAMA خام تما

1. भ्रमी (Bhrami) (برمی) वहमी (Vahmi) (وہمی)

2. लोभी (Lobhi) (لوبھی) लालची (Lālchi) (لالچی)

خام کار (ف - م)

KHĀM-KĀR خام کار

1. अपरिपक्व (Aparipak,kwa) (اپری) अनुभव हीन (Anubhauhīn) (یک کو) नातजरिबाकार (Na-tajribakār) (ناتجربه کار)

2. मूर्ख (Mūrkh) (مورکھ) कम अकल (Kam aql) (کم عقل)

2. मातुल (Matul) (ماتل) मामू (Māmūn) (مامون)

KHĀLIS خالص (ع - ص) निष्केवल (Nishkeval) (نہی کیول) निर्मल (Nirmal) (نیرمل) बेमेल (Be mel) (بے میل)

KHĀLIQ خالق (ع - م)

उत्पत्ति कर्ता (Utpatti karta) (ات پتی) स्रष्टा (Srashta) (سرشتا) पैदा करने वाला (Paيدا karne vála) (پیدا کرنے والا)

KHĀLI खाली (ع - ص)

1. रिक्त (Rikt) (ریکت) शून्य (Shūnya) (شونیہ) खाली (Khāli) (خالی)

2. केवल (Keval) (کیول) सिर्फ (Sirf) (صرف)

3. निठल्ला (Nithal,la) (نٹھلا) निकम्मा (Nikamma) (نکما)

4. अनुद्योगी (Anud,dyogi) (اندیوگی) बे रोजगार (Be rozgār) (بے روزگار)

5. निर्जन (Nirjan) (نیرجن) सूना (Sūna) (سونا)

6. प्राप्तावकाश (Prāptāokāsh) (پراپتہ) सावकाश (Sāo kāsh) (ساوکاش) फारिग (Fārigh) (فارغ)

KHĀM خام (ف - ص)

1. आम (Ām) (آم) अपक्व (Apak kwa) (کچا) (اک کو)

2. धर्म पत्नी (Dharm patni) (دھرم پتنی)

पत्नी (Patni) (پتنی) बीवी (Bivi) (بیوی)

3. 'खान' की स्त्री ('Khān' ki istri) 'खान' (کی استری)

(خانواده - ف - مذ)

KHĀN, VĀDA खान वादा

वंश (Vansh) (ونش) कुल (Kul) (کل)

गोत्र (Gott) (گوتر) खानदान (Khāndān) (خاندان)

KHĀNA खाना (خانه - ف - مذ)

1. गृह (Grih) (گره) घर (Ghar) (گھر)

2. डिबिया (Dibia) (دبیا) केस (Case) (کیس)

3. सन्दूक वगैरा का घर (Sandūq Vaghaira ka ghar) (صندوق و غیره کا گھر)

4. कुंडली का घर (Kundali ka ghar) (کوندلی کا گھر)

(خانه باغ - ف - مذ)

KHĀNA-BĀGH खाना बाग

गृह वाटिका (Grih vātika) (گره و اتیکا)

पायी बाग (Pāni bāgh) (پائین باغ)

(خانه بدوش - ف - ص)

KHĀNA-BA-DOSH खाना बोश

संचार जीवी (Sanchār jīvi) (سچار جیوی)

निघरा (Nighara) (نگهرا) उठाऊ चूल्हा

(اٹھاؤ چولھا)

(خانه برباد - ف - ص)

KHĀNA-BARBĀD खाना बर्बाद

नष्टावास (Nāshatāvās) (نشتاواس)

निर्वासा (Nirvāsi) (نیرواسی) अनिकेत

खामोशी (फ - मत्)

KHĀMOSHI खामोशी

नीरवता (Nīravata) (نی روتا) मौन (Maun)

(चुप्पी) (Chuppi) (موت)

KHĀMA खामा (ف - مذ)

लेखनी (Lekhani) (لیکھنی) कलम

(Qalam) (قلم)

(खानदान - फ - مذ)

KHĀNDĀN खानदान

वंश (Vansh) (ونش) कुल (Kul) (کل)

परिवार (Parivār) (پریوار) घराना

(Gharāna) (گهرا نا)

(خاتقاہ - ف - मत्)

KHĀN, QĀH खान काह

आश्रम (Āsh,shram) (आश्रम) दरवेश

खाना (Darvesh khāna) (درवेश خانه)

KHĀNAGI खानगी (फ - मत्)

1. गृहसंबंधी (Grih sambandhi) (ग्रहसंबंधी)

(गहरेलू) (Gharelu) (بندھی)

2. आत्मीय (Ātmīya) (आत्मीय) निजी

(निजी) (Niji) जाती (Zāti) (ذاتی)

3. रक्षिता (Rakchita) (رکچیتا) रखेली

(Rakheli) (رکھیلی) दास्ता (Dāshta)

(داشته)

KHĀNAM खानम (फ - मत्)

1. श्रीमती (Shri mati) (श्रीमती)

महोदया (Mahodaya) (مہودیه)

रमा (Muhtarama) (مختارمه)

2. विरक्त (Virakt) त्यागी (Tyāgi)
(نیائی) ज़ाहिद (Zāhid)

(Aniket) खाना खराब (Khāna
(خراب خانه) (kharāb)

KHĀVAR खावर (फ - मं) خاور

خانه جنگی (ف - مं)

1. पूर्व (Pūrv) पूरब (Pūrab
(پرب)

KHĀNA-JANGI खाना जंगी

गृह युद्ध (Grih yuddh) किसी
देश की जनता की आपसी लड़ाई (Kisi
desh ki janata ki āpasi larāi) کسی
(دیش کی جلنا کی آپسی لڑائی)

KHAVAND खावन्द (फ - मं) خاوند

خانه داری (ف - مं)

1. स्वामी (Swāmi) प्रभु (Prabhu)
(مالک) मालिक (Mālik)

KHĀNA-DĀRI खाना दारी

गृहस्थ पना (Grihasth pana) گریهسته
गृहस्थी का प्रबंध (Grihasti ka prabandh)
(گریهستی کا پر بندھ)

2. पति (Pati) भर्तार (Bhartār)
(شوهر) शौहर (Shauhar)

KHĀIF खाइफ (ع - ص) خائف
भय भीत (Bhai bhīt) डरा
हुआ (Dara hua) (درا هوا)

خانه زاد (ف - ص)

KHĀIN खाइन (ع - ص) خائن

KHĀNA-ZĀD खाना जाद

अपभोगी (Aphhogi) बद
दयानत (Bad dayānat) (بددیانیت)

गृहजात (Grih jāat) गृह पालित
(Grih pālīt) घर की दासी से
उत्पन्न (Ghar ki dāsi se utpann) گهر
(کی داسی سے اتپن)

KHĀYA खाया (फ - मं) خایه

अंड कोष (And kosh) फोता
(فوطه) (Fota)

خانه ساز (ف - ص)

KHA,BĀSAT खासत (ع - मं) خیاست

KHĀNA-SĀZ खाना साज़

1. दुष्टता (Dushtata) निकृ-
ष्टता (Nik,krishtata) (نیک کرش
نیچتا) नीचता (Nīchata)

गृह निर्मित (Grih nirmit) (گریه
نیرمیت) घर का बना हुआ (Ghar ka bana hua)
(गहर का बना हुआ)

2. अपवित्रता (Apavitrata) (اپوترا)
गन्दगी (G ndagi) (گندگی)

خانه نشین (ف - ص)

KHUBS खब्स (ع - मं) خبث

KHĀNA-NASHĪN खाना नशीन

1. नीचता (Nīchata) पाजीपन
(پاجی پن) (Pājīpan)

1. गृह वासी (Grih vāsi) (گریه
واسی) घर में बैठने वाला (Ghar men baith-
ne vāla) (गहर में बैठने वाला)

خداپرست (ف - ص)

KHUDA-PARAST خدا پرست

1. धर्मात्मा (Dharmátma) دھرماتما

पुण्यात्मा (Pun,nyátma) पुण्यात्मा
खुदा والا (Khuda vála) خدا والا2. आस्तिक (Ástik) अस्तिक
मानने वाला (Khuda ko mánne
vála) خدا کو ماننے والا

خدا ترس (ف - ص)

KHUDA-TAR,S خدا ترس1. ईश्वर से डरने वाला (Íshwar se
darne vála) (ایشور سے ڈرنے والا)2. पुण्यात्मा (Punnyátma) पुण्यात्मा
नेक दिल (Nek dil) نیک دل3. दयावान (Daya ván) (دیوان)
रहम दिल (Rahm dil) رحیم دل

خدا داد (ف - ص)

KHUDÁ-DÁD خدا داد

ईश्वर दत्त (Íshwar datt) (ایشور دت)

ईश्वर की दी हुई (Íshwar kí dí huí)
(ایشور کی دی ہوئی)

خدا رسیدہ (ف - ص)

KHUDA-RASÍDA خدا رسیدہ

प्राप्तेश्वर (Prápteshwar) (پراپتیشور)

महात्मा (Mahátma) (مہاتما)
बली (Vali) ولی

خدا شناس (ف - ص)

KHUDA-SHANÁS خدا شناس

دیکھو 'خدا پرست'

ختم (ع - ص) KHATM ختم

1. समाप्त (Samápt) (سماپت) अंत

(Ant) (अंत) अखीर (Akhír) (اخر)

2. पूर्ण (Purn) (پورن) पूरा (Púra)

(مکمل) मुकम्मल (Mukammal) (مکمل)

خجالت (ع - مٹ) KHAJÁLAT خجالت

लजा (Lajja) (لججا) लाज (Láj)

शर्म (Sharm) (شرم)

خجسته (ف - ص)

KHUJA (JI),TA खुज (जि) स्ताशुभ (Shubh) (شہ) मंगल प्रद (Mangalap-
prad) (مکملپ پرد) मुबारक (Mubárák)
(مبارک)خجل (ع - ص) KHAJIL خجل

लजित (Lajjit) (لججیت) लजाया हुआ

(लजाया हुआ) शर्मिन्दा

(Sharmina) (شرمندہ)

خجلت (ع - مٹ) KHAJ,LAT خجلت

लज्जा (Lajja) (لججا) व्रीडा (Vrída)

शर्म (Sharm) (شرم) (ویردا)

خجلت زدہ (ع - ص)

KHAJ,LAT-ZADA خجلت زدہ

लज्जित (Lajjit) (لججیت) शर्मिन्दा

(Sharmina) (شرمندہ)

خدا (ع - مذ) KHAD خدا

कपोल (Kapol) (کپول) गंड (Gand)

(گال) गाल (Gál) (گند)

خدا (ف - مذ) KHUDA خدا

ईश्वर (Íshwar) (ایشور) परमात्मा

(Paramátma) (پرماتما)

2. भय (Bhai) डर (Dar)

خدا نارس (ف - ص)

KHID, MAT खिदमत (ع - مٹ)

KHUDA-NA-TAR, S खुदानاترس

1. सेवा (Seva) टहल (Tahal)
खिदमतगारी (Khidmatgári)
(خدمت گاری)

ईश्वर से न डरने वाला (Íshwar se na
derne vála) (ایشور سے نہ ڈرنے والا)
निरदै (Nirdai) क्रूर (Krúr)
बे रहम (Be rahm)

2. नौकरी (Naukari) चाकरी
(Chákari)

خدا نخواستہ (ف - کلمہ)

خدمت گار (ع - ص)

KHID, MAT-GÁR खिदमतगार

KHUDA-NA-KHÁSTA खुदा न खास्ता

दास (Dás) सेवक (Sevak)
नौकर (Naukar)

ईश्वर न करे (Íshwar na kare)
ईश्वर ऐसा न करे (Íshwar aisa
na kare)

خدمت گزار (ع - ص)

خداوند (ف - مذ)

KHID, MAT-GUZÁR खिदमत गुजार

KHUDÁ, VAN, D खुदा वन्द

1. सेवक (Sevak) दास (Dás)
नौकर (Naukar)

1. ईश्वर (Íshwar) परमात्मा
(Paramátma) खुदा
(خدا)

2. आज्ञा पालक (Ág, gya pálak)
फरमां बरदार (Farman bárdár)
(فرمان بردار)

2. स्वामी (Swámi) मालिक
(Málik) आका (Áqa)

KHID, MATI खिदमती (ع - مذ)
'دیکھو' خدمت گار

KHUDÁÍ खुदाई (ف - مٹ)

KHADANG खदंग (ف - مذ)

1. स्वामित्व (Swámittwa)
प्रभुत्व (Prabhuttwa)

बाण (Ban) तीर (Tír)

खुदा होना (Khuda hona)

2. संसार (Sansár) दुनिया
(Dunya)

KHAR खर (ف - مذ)

3. सर्व साधारण (Sarv sádhiáran)

1. गर्दभ (Gardabh) रासभ
(Rásabh) खर (Khar)
गधा (Gadha)

जनता (Janata) अवाम
(Avám)

KHAD, SHA खदशा (ف - مذ)

2. मूर्ख (Múr, kh) घामड़
(Ghámaz)

1. शंका (Shanka) संशय (San-
shai) शुबहा (Shub, ha)

KHARÁBA خرابہ (ف - مذ) خرابا
 खंडर (Khandar) (کھنڈر) बीराना
 (Vīrāna) (ویرانہ)

KHIRÁJ خراج (ع - مذ) खिराज
 1. राजकर (Rājkar) (راج کر) लगान
 (Lagān) (لگان)
 2. चौथ (Chauth) (چوتھ)

KHARÁSH خراش (ف - مٹ) खराश
 रगड़ (Ragar) (رگر) छीलन (Chhīlan)
 (Halki katan) (هالکی کٹن)
 (हल्की कटन)

خراد (ف - مذ)

KHAR(R)ÁD खरा (ر) द
 लकड़ी छीलने का यंत्र (Lakṛī chhīlne
 ka yantr) (لکڑی چھیلنے کا یلٹر)
 रन्दा (Randa) (رندہ)

خراطین (ع - مذ)

KHARÁTÍN खरातीन
 केचुआ (Kechua) (کیچووا)
 (یہ لفظ فارسی کے 'خراتین' سے معرب
 ہوا ہے اور واحد ہے)

خرافات (ع - مٹ)

KHURÁFÁT खुराफत
 1. मिथ्यावाद (Mith, thya vād) (میتھیاواد)
 बकवास (Bakvās) (بکواس)

2. बे दंगी बात या काम (Be dhangī bāt
 ya kām) (بے تھنگی بات یا کام)

KHIRÁM खिराम (ف - مذ)
 मंदगति (Mend gati) (مندگتی) धीमी
 चाल (Dhīmi chāl) (دھیمی چال)

KHARÁB खराब (ع - ص) خراب

1. ध्वस्त (Dhwaant) (دھوست) भग्न
 (Bhagn) (بھگن) बरबाद (Barbād)
 (برباد)

2. नष्ट (Nasht) (نشت) अकारत
 (Akārat) (اکارت)

3. अस्मानित (Apmānit) (ایمانیت) तिरस्कृत
 (Traskrit) (تیرسکرت) वे
 इज्जत (Be izzat) (بے عزت)

4. निकृष्ट (Nik, krisht) (نکروشٹ) बुरा
 (Bura) (برا)

5. व्यग्र (Vyagr) (ویگر) परेशान (Pare-
 shān) (پریشان)

خرابات (ف - مذ)

KHARÁBÁT खराबात

1. मदिरालय (Madirālai) (مدرالے)
 मधुशाला (Madhu shāla) (مدھوشالہ)
 शराब खाना (Sharāb khāna) (شراب
 خانہ)

2. देवालय (Devālai) (دیوالے) मंदिर
 (Mandir) (مندیر)

3. द्यूतागार (Dīūtāgār) (دیوتاگاہ) जुआ
 घर (Jua ghar) (جوآگھر)

خرابات (ف - ص)

KHARÁBÁTI खराबाती

1. मद्यप (Mad, dyap) (مد، دیپ) रसाशी
 (Rasāshī) (رسانی) शराब खोर
 (Sharāb khor) (شراب خور)

2. द्यूत कर (Dīūt kar) (دیوت کر) ज्वारी
 (Jwāri) (جواری)

خردماغ (ف - ص)

KHAR-DIMÁGH خردیمارا

1. खर मस्तक (Khar mastak) کھر
گھمندی (Ghamandi) غمندی (مستک)
مغرو (Magh rúr) (مغرو)
2. किसी की बात न मानने वाला (Kisi
kí bāt na mánne vála) کسی کی
(بات نہ ماننے والا)

خردمند (ف - ص)

KHIRAD-MAND خیرد مند

- بودیمان (Bud,dhi mán) بدھی مان
منیشی (Maníshi) منی شی
مند (Aql mand) عقل مند

KHUR,DA خردا (ف - مذ)

1. अंश (Ansh) انش جز (Juz)
2. रेजगारी (Rezgáarí) ریزگاری
بھارت (Bharat) (بھارت)
3. दोष (Dosh) دوش عیب (Aib)

خردہ بین (ف - ص)

KHUR,DA-BÍN خردبین

- छिद्रान्वेषी (Chhid,dránveshí) چھد
پارا یا دوش دھننے والا
(Paráya dosh dhún dhne vála)
(دوش تھونڈنے والا)

خردہ فروش (ف - ص)

KHUR,DA-FAROSH خردا فروش

- फुटकर माल बेचने वाला (Phutkar mál
bechne vála) (فٹکر مال بیچنے والا)

خردہ گیر (ف - ص)

KHUR,DA-GÍR خردا گیر

دیکھو 'خردہ بین'

خربزه (ف - مذ)

KHAR,BUZÁ خربوزا

खर्बूजा (Khar búza) خربوزہ

KHUR,JI خرجی (ف - مٹ)

गोणी (Goni) گونی
गोन (Gon) گون

KHAR,CH خرج (ف - مذ)

1. व्यय (Vyai) صرفہ (Sarfa)
2. धन (Dhan) دھن
रुपया (Rupia) روپیہ

خرخشہ (ف - مذ)

KHAR,KHASHA خارشاشا

1. विघ्न (Vighn) وگھن
बाधा (Bádha) بادھا
खलल (Khalal) خلل
2. चिंता (Chinta) چلتا
भगडा (Bhagda) بھگڈا
परेशानी (Pre.
shání) پریشانی

KHIRAD خیرد (ف - مٹ)

बुद्धि (Bud,dhi) بدھی
समझ (Samajh) سمجھ
عقل (Aql) عقل

KHUR,D خرد (ف - ص)

छुद्र (Chhud,dr) چھد
छोटा (Chhota) چھوٹا

خرد بین (ف - مٹ)

KHURD,BÍN خردبین

सूक्ष्म दर्शक यंत्र (Súkchhm darshak
yantr) سوکچھم درشک یلتر

خردل (ف - مٹ)

KHAR,DAL خردل

राई (Rái) رائے
राजिका (Rájika) راجکا

KHIR,QA खिरका (ख - मड)
कंथा (Kantha कल्लु) गुदड़ी (Gudri
(गुदरी) सन्यासियों का वस्त्र (San
nyásiyon ka vastr सन्यासियों का)

खरक (ख - मड)

KHIR,QA-POSH खिरका पोश
साधु (Sádbu साधु) संत (Sant
(संत) फकीर (Faqir फकीर)

खरगा (ख - मड)

KHAR-GÁH खरगाह
पटवास (Patvās पटवास) खैमा
(Khaima खैमा)

खरगुश (ख - मड)

KHARGOSH खरगोश
शश (Shash शश) शशक (Shashak
(शशक) खरहा (Kharha खरहा)

KHUR,RAM खुरम (ख - मड)
प्रसन (Prasan,n प्रसन) आनंदित
(Ānandit आनंदित) हर्षित (Harshit
(हर्षित) खुरश (Khush खुरश)

KHUB,MA खुमा (ख - मड)
1. खजूर (Khajúr खजूर) छुहारा
(Chhuhára छुहारा)

2. एक मिठाई (Ek mithái एक मिठाई)

KHIR,MAN खिरमन (ख - मड)
1. राशि (Ráshi राशि) खलियान (Khal-
yán खलियान)

2. डेर (Dher डेर) अंबार (Ambár
(अंबार)

KHIR,S खिरस (ख - मड)
रिक्ख (Rikohh रिक्ख) रीछ (Ríchh
(रीछ) भालू (Bhálu भालू)
खरसंद (ख - मड)

KHUR,SAND खुरसंद
प्रसन्न (Prasann प्रसन्न) प्रफुल्ल
(Praphul,l प्रफुल्ल) खुरश (Kkush
(खुरश)

खरशेद (ख - मड)

KHUR,SHÍD खुरशेद
सूर्य (Súrya सूर्य) सूरज (Súraj सूरज)
खरटूम (ख - मड)

KHUR,TÚM खुरतूम
शुंड (Shund शुंड) सुंड (Súnd सुंड)

KHARIF खरिफ (ख - मड)
1. जर जर (Jarjar जर जर) जीर्ण (Jirn
(जीर्ण) बहूत बूढ़ा (Bahut búṛba
(बहुत बूढ़ा)
2. व्यर्थ (Vyarth व्यर्थ) निकम्मा
(Níkamma निकम्मा)

KHURFA खुरफा (ख - मड)
कुलफा (Kulfa कुलफा) एक साग
(Ek ság एक साग)

KHARQ खर्क (ख - मड)
विदारण (Vidáran विदारण) फाड़ना
(Pháṛna फाड़ना)

खरक (ख - मड)

KHAR,Q-E-ÁDAT खर्क आदत
चमत्कार (Chamatkár चमत्कार) करामत
(Karámat करामत)

खरिदार (फ - म)

KHARÍDÁR खरीदार

करी (Kra,í करूँ) मोल लेने वाला
(Mol lene vála मोल लेने वाला)

खरिद और فروخت (फ - म)

KHARÍDO-FAROHK,T खरीदो फरोखत

क्रय विक्रय (Kraya vik kraya करियेक) मोल लेना और बेचना (Mol lena aur bechna मोल लेना और बेचना)

KHA,RÍTA खरीता (म - म)

1. थैली (Thaili तहिली) खीसा (Kbisa कबिसा)
2. सरकारी लिफाफा जिसमें कोई सूचना या आज्ञा हो (Sarkári lifáfa jis men ya ájñā ho सरकारी लिफाफा जिसमें कोई सूचना या आज्ञा हो)

KHARÍF खरीफ (म - म)

वह फसल जिसमें ज्वार बाजरा आदि बोया जाता है (Vch fasl jis men jwár bájra ádi boya játa hai वह फसल जिसमें ज्वार बाजरा आदि बोया जाता है)

KHA,ZÁN खज़ाना (म - म)

हेमन्त ऋतु (Hemant ritu हेमन्त ऋतु)
पतझड़ (Pat jhar पतझड़)

खाना नची (फ - म)

KHAZÁNCHI खज़ानची

कोषाध्यक्ष (Koshádh,dhyakhkh कोषाध्यक्ष)
खज़ाने का संरक्षक (Kha,íne ka sanrakchhak खज़ाने का संरक्षक)
(Kha,íne ka sanrakchhak खज़ाने का संरक्षक)

खमसरे (फ - म)

KHAR.MUHRA खर मोहरा

कपर्दिका (Kapardika कपर्दिका) कौड़ी (Kauri कौड़ी)

खरोर (फ - म)

KHAR,VÁR खर वार

इतना बोझ जो गधा एक बार में उठा ले (Itna bojh jo gadha ek bár meñ uthále इतना बोझ जो गधा एक बार में उठा ले)

KHURÚJ खरूज (म - म)

1. निकास (Níkás निकस) निकलना (Nikalna निकलना)
2. आक्रमण (Ákraman आक्रमण) हमला (Hamla हमला)
3. राज द्रोह (Ráj droh राज द्रोह) बग़ावत (Baghávāt बग़ावत)

KHURÚS खरूस (म - म)

कुक्कुट (Kuk,kut कुक्कुट) मुर्गा (Murgha मुर्गा)

खरोश (फ - म)

KHU,ROSH खरूश

कोलाहल (Koláhal कोलाहल) उक्रोश (Utkrosh उक्रोश) शोर गुल (Shor-ghul शोर गुल)

KHARÍD खरीद (म - म)

1. क्रय (Kraya करिये) मोल लेना (Mol-lena मोल लेना)
2. क्रीत (Krit क्रीत) खरीदा हुआ (Kharída hua खरीदा हुआ)

नीचता (Nīcātā) कमीनगी
(Kamīnagī) (کمینگی)

خس پوش (ف - ص)

KHAS-POSH खस पोश

त्रिआच्छादित (Trinācchādit) 'त्रिआ'
घास से ढका हुआ (Ghās se
dhaka hua) (گھاس سے ڈکا ہوا)

KHAS, TAGI खस्तगी (ख - म)

1. क्षतिव (Chhatit, twa) (چھتیت تو)
घायल पन (Ghāyal pan) (گھائل پن)
2. भुर भुरा पन (Bhur bhurā pan)
खस्ता पन (Khasatā pan)
(خسته پن)
3. श्रान्ति (Shrānti) थकन
(Thakan) (تهکن)

KHAS, TA खस्ता (ख - स)

1. क्षत (Chhat) आहत (Āhat)
घायल (Ghāyal) (گھائل)
2. श्रान्त (Shrānt) थकित (Thakit)
(थका हुआ) (Thaka hua) (تهکا ہوا)
3. दुःखी (Dukhi) परेशान
(Preshān) (پریشان)
4. दरिद्र (Darid dr) कंगाल
(Kangāl) (کنگال)
5. भुर भुरा (Bhur bhura) (برہرا)

خسته جگر (ف - ص)

KHASTA-JIGAR खस्ता जिगर

- क्षत हृदय (Chhat birdai) (چھت ہر دے)
शोक ग्रस्त (Shok grast) (شوگ گراست)
दुःखी (Dukhi) पीड़ित (Pīrit)
(غمگین) (Ghamgīn) (غمگین)

KHA ZĀNA खजाना (ख - म)

1. निधि (Nidhi) कोष (Kosh)
(खजाना) (Khazāna) (کوش)
2. राज कोष (Rāj Kosh) (राज कौश)
सरकारी खजाना (Sarkāri khazāna)
(सरकारी خزانہ)
3. भांडागार (Bhāndāgār) (بھانڈا گار)
गोदाम (Godām) (گودام)
4. धन (Dhan) संपत्ति (Sampatti)
(दौलत) (Daulat) (سم پتی)

KHAZĪNA खजाना (ख - म)

कोष (Kosh) खजाना (Kbazāna)
(खजानہ)

KHAZAF खज़फ (ख - म)

ठीकरी (Thikari) गुट्टी (Gutti)
(گڈی)

KHAS खस (ख - म)

1. तृण (Triṇ) कुश (Kush)
घास (Ghās) (گھاس)
2. उशीर (Ushir) एक सुगंधित
झड़ (Jk sugandhit jar) (ایک سرگن)
(دھत چڑ)

KHASĀRA खसारा (ख - म)

हानि (Hāni) घाटा (Ghāṭa)
(टोटा) (Tota) (ہانی)

खसاست (ख - म)

KHASĀSAT खसस्त

1. कृपणता (Kripaṇta) (क्रपणता)
कंजूसी (Kanjūsi) (کنجوسی)
2. क्षुद्रता (Chbud, drata) (چھد، درتا)

KHASAK خسک (ف - مذ)

گوکھڑ (Gokehhur) گورکھ
(Gukhrú) (گوکھڑو)

KHUSÚF خسوف (ع - مذ)

1. زمین میں धंसना (Zamín meñ dhans-
na زمین میں دھلسنا)

2. चन्द्र ग्रहण (Chandr grahan) چندر
چاند گھن (Chánd gahan) (گرہن
چاند گھن)

KHASÍS خسیس (ع - ص)

1. कृपण (Kripan) کرپن کجوس
(Kanjús) (کنجوس)

2. अधम (Adham) ادم کمینا
(Kamina) (کمینہ)

KHISH,T خشت (ف - مٹ)

इष्टिका (Ístika) ایشیکا (ایتا)
(Ínt) (ایشیکا) (خشخاش - ف - مٹ)

KHASH,KHÁSH خشخاش

पोस्ता (Posta) پوستہ خسک
(Khas- (کھس کھس

KHUSH,K خوشک (ف - ص)

1. शुष्क (Shushk) خشک
(Súkha) (سوکھا)

2. शुष्क स्वभाव (Shushk swabháo) خشک
(Rúkha) (سوکھا)

3. अनुदार (Anudár) انودار بے فیض
(Be faiz) (بے فیض)

4. नीरस (Níras) نی دس بے مزہ
(Be maza) (بے مزہ)

5. बिना रोटी का [वैतन] (Bina roti ka
[vetan] [بنا روٹی کا [دیتن])

خسته حال (ع - ص)

KHASTA-HÁL خستا حال

दरिद्र (Dariddr) دردشا
(Durdasha graat) (دردشا گرس)
कंगाल (Kangál) (کنگال)

خس خانه (ف - مذ)

KHAS-KHÁNA خس خانہ

पर्ण कुटी (Parnkuti) پرن کٹی
(Jatug gríh) (جنگ گروہ)
(Jhonpri) (جونپری)

KHUSUR خسور (ف - مذ)

श्वशुर (Shwashur) شوشور
(Sasur) (سسر)

KHUS,RÁN خسران (ع - مذ)

हानि (Háni) ہانی
(Tota) (توتا)
घाटा (Gháta) (گھاٹا)

KHUS,RAU خسرو (ف - مذ)

1. राजा (Rája) راجہ بادشاہ
(Bádasháh) (بادشاہ)

2. ईरान का एक प्रसिद्ध बादशाह जो
शीरीं पर मोहित था (Írán ka ek
prasiddh bádasháh jo Shiríg par mohit
tha ایران کا ایک پر سید بادشاہ جو
شیریں پر موہیت تھا)

KHAS,RA خسره (ف - مذ)

1. छोटी चेचक (Chhoti chechak)
(Chhoti chechak) (چھوٹی چیچک)

2. पटवारियों का खाता (Patváriyón
ka kháta) (پٹواریوں کا کھانا)

خشیت (ع - مٹ)

KHASHÍ,YAT خشییٹ

1. भय (Bhai) डर (Dar) (ڈر)
2. डरना (Darna) (ڈرنا)
3. डराना (Darána) (ڈرانا)

KHAS,LAT खसलत (ع - مٹ) .
स्वभाव (Swabháo) (سوابھاو) प्रकृति
(Prakriti) (پرکرتی) आदत (Ádat) (عادت)

KHAS,M खसम (ع - مذ)

1. शत्रु (Shat,tru) (शत'त्रु) रिपु (Ripu) (دشمن)
दुश्मन (Dushman) (دشمن)
2. प्रति द्वंद्वी (Prati dwaundwi) (پرتی)
रقيب (Raqib) (دراوی)
3. प्रतिकूल (Prati kúl) (پرتی کول)
मुखालف (Mukhálif) (مخالف)
(ا - مذ)

4. पति (Pati) (پتی) शौहर (Shauhar) (شوهر)

آخری معنوں میں 'ص' کے زیر
کے ساتھ ہے

خصوصاً (ع - ص)

KHUSÚ,SAN खुसून

- विशेषतः (Visheshatah) (ویشیش تہ)
विशेषकर (Vishesh kar) (ویشیش کر)
खासकर (Khás kar) (خاص کر)

خصوصیت (ع - مٹ)

KHA (U) SÚ,SÍ(I) YAT

ख (खु) सूखी (सि)यत

- विशेषता (Visheshata) (ویشیش تہ)
प्रधानता (Vishish,tata) (ویشیش تہ)
प्रधानता

6. बिना सालन की [रोटी] (Bina sálan
ki [roti]) (روٹی) بنا سالن کی

خشک مغز (ف - ص)

KHUSHK-MAGH,Z खुश्क मसूज

शुष्क बुद्धि (Shushk bud,dhi) (شک بدھی)
निबुद्धि (Nir bud,dhi) (نبردھی) गावदी
(Gáodi) (گادی)

خشک سالی (ف - مٹ)

KHUSH,K-SÁLI खुश्क साली

दुर्भिक्ष (Durbhikheh) (دربیکھ) अकाल
(Akál) (اکال) कहत (Qah,t) (قحط)

KHUSH,KA खुश्का (ف - مذ)

ओदन (Odan) (اودن) भात (Bhát) (بہات)

KHASH,M खश्म (ف - مذ)

क्रोध (Krodh) (کروڈ) कोप (Kop) (کوپ)
गुस्सा (Ghussa) (غصہ)

خشمگین (ف - ص)

KHASH,M-GÍN खश्मगीं

क्रुद्ध (Krud,dh) (کروڈ'دھ) कुपित (Kupit)
(गुस्से) (Ghusse) (کوپیت)

KHUSHU,A खुशूअ (ع - مذ)

1. विनय (Vinai) (وینے) नम्रता (Namrata)
(नर्म) नरमी (Narmi) (نرمی)
2. गिरगिड़ाना (Gir gi:ána) (گیرگیرانا)

خشونت (ع - مٹ)

KHUSHU,NAT खुशूनत

1. कठोरता (Kathorata) (کتھورتا) कड़ापन
(Karápan) (کڑا پن)
2. अविनय (Avinai) (اوینے) अखड़पन
(Akh khar pan) (اکھڑپن)

2. पत्र (Pattr पत्र) चिठी (Chithi, thi
چٹھی)

3. हस्त लेख (Hast-lekh हस्त लेख)
लिखावट (Likhavat लिखावट)
तहरीर (Tah rir तहरीر)

4. चौर (Chbaur चौर) हजामत
(Hajamat حجامت)

5. युवा वस्था में गालों पर उगने वाले
नये बाल (Yuvavastha men gálon
یوواوستھا)
par ugne vále na,e bál
(میں گالوں پر اُگنے والے نئے بال)
मुखलوم (Mukhlom مکھ لوم)

KHATA खता (ع - مٹ) خطا

1. अपराध (Aprádh अपराध) दोष
(Dosh दोष) कुसूर (Qusúr कुसूर)

2. त्रुटि (Truti त्रुटि) भूल (Zhúl
چوک) चूक (Chúk चूक)

3. अशुद्ध (Ashud,d अशुद्ध) गलत
(Ghalat غلط)

4. चीन का एक देश (Chín ka ek
desh چین کا ایک دیس)
चीन (Chín چین)

KHITÁB खिताब (ع - مذ) خطاب

1. संबोधन (Sambodhan संबोधन)
मुखावत (Mukhátaba मुखاطبه)

2. उपाधि (Upádhi उपाधि) लकब
(Laqab لقب)

خط استوا (ع - مذ)

KHATE-ISTIVA खते इस्तिवा

भूमध्य रेखा (Bhúmadh,dhya rekha
بھومدھ ریکا)

विषुवद् रेखा (Vishuvad-
विषुवद ریکا)

(Pradhánata پردھानता) खासपन
(Kháspan خاص پن)

خصوصیت (ع - مٹ)

KHUSÚ,MAT खुसूमत

1. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) दुश्मनी
(Dush,mani دشمنی)

2. कलह (Kalah कलह) लड़ाई झगड़ा
(Larál jhagra لڑائی جھگڑا)

KHA,SI खसी (ع - ص) خصی
वत्रि (Vadhri वधरी) बधिया (Badliya
بڈھیا) खस्ती (Khas,si)

KHUS,YA खसया (ع - مذ) خصیه
अंडकोष (And kosch अंडکوش) फोता
(Fota فوطه)

KHIZÁB खिजाब (ع - مذ) خضاب
केश कल्प (Kesh kalp केश कल्प)
वस्त्रा (Vasma वस्त्र)

KHIZ,R-KHIZAR- (ع - مذ) خضر

KHAZIR खिज़र-खिज़र-खिज़र

1. एक पैगम्बर (Ek paighambar
ایک پیغمبر)

2. पथप्रदर्शक (Path pradarsnak
پتھ پر) (Rasta
batáne vála رستہ بتانے والا) (درشک)

KHUZÚ,A खुड्डा (ع - مذ) خضوع
विनय (Vinai विनय) गिड़गिड़ाना
(Girgirána گڑ گڑانا)

KHAT खत (ع - مذ) خط

1. रेखा (Rekha रेखा) लकीर
(Lakir لکیر)

خطر ناک (عف - ص)

KHATAR-NÁK खतर नाक

भीषण (Bhíshan भीषण) भयंकर
(Bhayankar भीलकर) खौफ नाक
(Khauf nák خوفناک)

KHAT,RA खत्रा (ع - مذ) خطرہ

1. भय (Bhai भी) डर (Dar डर)
2. प्राणभय (Pránbhai प्रानभय) जान का
जोखिम (Jokhim जोखिम) डर (Ján ka dar जान का डर)

خط سرطان (ع - مذ)

KHAT-E-SARTÁN खते सरतान

कर्क रेखा (Kark rekha कर्क रेखा)

خط مستدیر (ع - مذ)

KHAT-E-MUSATDÍR खते मुस्तदीर

गोल रेखा (Gol rekha गोल रेखा)

خط مستقیم (ع - مذ)

KHAT-E-MUSTAQÍM खते मुस्तकीम

सरल रेखा (Saral rekha सरल रेखा)

خط مماس (ع - مذ)

KHAT-E-MUMÁS खते मुमास

संपात रेखा (Sampát rekha संपात रेखा)

KHIT,TA खित्ता (ع - مذ) خطہ

1. देश (Desh दीश) मुल्क (Mulk मुल्क)

2. कटिबंध (Katibandh कटीबند) मिनतक्का (Mintaqa मिल्तक्का)

3. क्षेत्र (Chhetr च्छेत्र) इलाका (Ilāqa इलाका)

rekha (शुशुन रेखा) नाकी मंडल
(Nárfimandal नाज़ी मंडल)

خطا کار (عف - ص)

KHATA-KÁR खताकार

1. अपराधी (Aprádhí अपराधी)
कुसूरवार (Qusúr vár कुसूरवार)
2. पापी (Pápi पापी) गुनह गार
(Gunah gár गुनह गार)

خطاوار (عف - ص)

KHATA-VÁR खतावार

‘दिकهو’ ‘खताकार’

KHUT,BA खुत्वा (ع - مذ) خطبہ

1. अभिभाषण (Abhibhāshan अभिभाषण)
सदरती तक्ररी (Sadáratī taqrír सदरती तक्ररी)

2. भाषण (Bhāshan भाषण) तक्ररी
(Taqrír तक्ररी)

خطبة صدارت (ع - مذ)

KHUT,BA-E-SADÁRAT खुत्वा सदरत

अभिभाषण (Abhi bhāshan अभिभाषण)
सदरती तक्ररी (Sadáratī taqrír सदरती तक्ररी)

خط جدی (ع - مذ)

KHAT-E-JADÍ खते जदी

मकर रेखा (Makar rekha मकर रेखा)

KHATAR खतर (ع - مذ) خطر

भय (Bhai भी) शंका (Shanka शंका)
डर (Dar डर)

खफान (ए - मड)

KHAF(A) QÁN खफ (क) कान

दिलधड़कने का रोग (Dil dhaṛakno
ka rog (दल दहोके का रोग)
खलिया (Máli khúliya (माली

खफानी (ए - मड)

KHAFQAQÁNI खफ कानी

जिसे खफकान का रोग हो (Jise khafa-
qán ka rog ho (जैसे खफकान का
(रोग हो)

KHAFAGI खफगी (फ - मड)

अप्रसन्नता (Apprasan,nata (अप प्रसन
क्रोध (Krodh (क्रोध मनोमालिन्य
(Manomálin,nya (मनोमालिन्य मन
मुटाव (Man mutáo (मन मुटाव रजिश
(Ranjish (रजिश)

KHAFI खफी (ए - मड)

1. महीन (Mahín (महीन वारीक (Bárik
(वारिक)
2. गुप्त (Gupt (गुप्त छिपा हुआ
(Chhipá hua (छिपा हुआ)

KHAFÍF खफीफ (ए - मड)

1. अगुरु (Aguru (अगुरु हलका (Halka
(हलका)
2. लज्जित (Lajjit (लज्जित शर्मिन्दा
(Sharminde (शर्मिन्दा)
3. कम (Kam (कम थोड़ा (Thora (थोड़ा)
4. तिरस्कृत (Traskrit (तिरस्कृत अप-
मानित (Apmánit (अप मानित)
बेइज्जत (Be izzat (बे इज्जत)

KHATÍB खतीब (ए - मड)

वक्ता (Vakta (वक्ता व्याख्याता (Vyak,
khyáta (व्याख्याता) मुकर्रिर (Muqar,rir
(मकर्रिर)

KHATÍR खतीर (ए - मड)

प्रचुर (Prachur (प्रचुर अत्यधिक
(Attyadhik (अत्यधिक) बहुत (Bahut
(बहुत)

KHAFÁ खफा (ए - मड)

1. गोपन (Gopan (गोपन छिपाव
(Chhipáo (छिपाव)

(फ - मड)

2. अप्रसन्न (Apprasann (अप प्रसन
क्रुद्ध (Krud,dh (क्रुद्ध नाराज़
(Naráz (नाराज़)

खफाश (फ - मड)

KHUFFÁSH खुफ़ाश

गृह माचिका (Grih máchika (गृह
माचिका (Grih mochika (गृह माचिका
(Chamgádaṛ (चमगादड़)

KHIF,FAT खिफ़ फ़त (ए - मड)

1. अगुरुता (Aguruta (अगुरुता हलका
पन (Halka pan (हलका पन)
2. लज्जा (Lajja (लज्जा शर्म (Sharm
(शर्म)

KHUF,TA खुफ़ता (ए - मड)

सुप्त (Supt (सुप्त सोया हुआ (Soya
hua (सोया हुआ)

2. ریل یا جہاز پر کام کرنے والا
مزدور (Rel ya jabáz par kám
karno vála mazdúr ریل یا جہاز
پر کام کرنے والا مزدور
(Khallási خلاصی)

KHILÁF खिलाफ (ع - ص) خلاف

1. विसदृश (Visadrish وی سدش)
विपरीत (Viprít विپریت) विरुद्ध
(Virud,dh वरुद्ध) वर अवस
(Baraka بر عکس)
2. मिथ्या (Mith,thya مٹھیا) झूठ
(Jhúth جھوٹ)
3. विरोधी (Virodhi विरोधी) प्रतिकूल
(Pratikúl प्रति کوئل) मुखालिफ
(Mukhálif मुखالف)

خلافت (ع - مٹ)

KHILÁFAT खिलाफत

1. प्रतिनिधित्व (Pratinidhit,twa प्रति
निधित्व) नियابت (Niyábat
نیایبت)
2. खलीफा का पद (Khalífa ka pad
خلیفہ کا پد)

خلاف دستور (ع - مڈ)

- KHILÁF-E-DASTUR खिलाफे दस्तूर
नियम विरुद्ध (Niyam virud,dh नियम
विरुद्ध) अविधि (Avidhi अविधि)
बेकाइदा (Be qáida बेकाइदा)

خلاف عقل (ع - مڈ)

KHILÁF-E-AQL खिलाफे अकल

1. असंभव (Asambhau असंभव)
नामुमकिन (Ná mumkin नामुमकिन)

- KHUFIYA खुफिया (ع - ص) خفیہ
गुप्त (Gupt گہیت) छिपा हुआ (Chhipa-
hua چھپا ہوا)

KHALA खला (ع - مڈ) خلا

1. रिक्तस्थान (Riktasthán رکتس
স্থান) खाली जगह (Kháli jagah
خالی جگہ)
2. अंतरिक्ष (Antarikshh انترککھ)
शून्य (Shúnnya شونیہ) कजाय आस्मानी
(Fazái ásmáni فضاے آسمانی)

KHALÁS खालस (ع - ص) خلاص

1. मुक्त (Mukt मुक्त) बंधन रहित
(Bandhon rahit بندن رھت) आज़ाद
(Ázád آزاد)
2. निश्चित (Nishchint निश्चित)
फारिग (Fárigه فارغ)
3. समाप्त (Samápt سامت) खत्म
(Khatm ختم)

KHULÁSA खुलासा (ع - مڈ) خلاصہ

1. चुना हुआ (Chuna hua چونا ہوا)
छांटा हुआ (Chhánta hua چھانٹا ہوا)
2. सारांश (Sáránsh سارانھس) निचोड़
(Nichor نیچور)
3. संक्षिप्त (Sanchhipt سن چھپت) मुक्तसर
(Mukhtasar مختصر)

KHALÁSI खलासी (ع - مٹ) خلاصی

1. मुक्ति (Mukti मुक्ती) छुटकारा
(Chhutkára چھٹکارا) नजात
(Naját نجات)

KHAL, JÁN خَلْجَان (ع - مذ) خَلْجَان

1. چِنتا (Chinta) آشاںکا (Ashanka) فِکَر (Fikr) (فکر)
2. جھنجھٹ (Jhanjhat) جَنْجَال (Janjál)

خَلْجَال (ع - مٹ)

KHAL, KHÁL خَلْ خَال

- نُپور (Núpur) مَنجِیر (Manjír)
پَاڑِیَب (Pázeb) (ملجیر)

KHUL, D خُلْد (ع - مذ) خُلْد
سَوَرگ (Swarg) نَاک (Nák) (ناک)
بِہِشْت (Bihisht) (بہشت)

خُلْدِ آشیَاں (ع - ص)

KHUL, D-ÁSHIYÁN خُلْدِ آشیَاں

- سَوَرگِیَا (Swargiya) سَوَرگِیَا
(Swargasth) جَنَنَتِ نَشِیْنِ (Jannat nashín)

KHALISH خَلِش (ف - مٹ) خَلِش

1. خٹاک (Khatak) چُہن (Chubhan)
2. اِرشِیَا (Írshya) ڈَاہ (Dáh) (حسد) (Hasad)
3. تَاپ (Táp) جَلَن (Jalan)

KHIL, T خِلْت (ع - مذ) خِلْط

- دھاتو (Dhātu) وَاَت، پِٹ، کَف
(Vát, pitt, kaph vaghaira) (پٹ، کپھ وغیرہ)

KHAL, T خَلْت (ع - مذ) خَلْط

- مِلَاَنَا (Misbran) مِلْجول (Meljol)
(Milána) (مِلْجول)

2. بُدھی مَتَا کے وِروڈھ (Buddhi matta ke viruddh)

بَدھِی مَتَا کے وِروڈھ (Bevaqúfi ka)

خَلَاَف قِیَاس (ع - مذ)

KHILÁF-E-QAYÁS خِلَاَفِہِ قِیَاس

- اَسَمَبھَو (Asambhau) بُدھی پَر (Buddhi par) اَقْل کے خِلَاَف (Aql ke khiláf)

خَلَاَف وِرْزِی (ع - مٹ)

KHILÁF-VARZÍ خِلَاَفِہِ وِرْزِی

- اَوگِیَا (Avaggya) اَوہِیَلَا (Avahelana) حُکْمِ اَدُولِی (Hukm adúli)

HAL, LÁQ خَلْلَاک (ع - ص) خَلَاَق

1. اُتْپَتِی (Utpatti karta) پَیْدَا کَرْنِے والا (Paida karne vála)
2. اِشْوَر (Íshwar) خُدا (Khuda)

KHILÁL خِلَال (ع - مٹ) خِلَال

1. دَاَنَتِ کِرِپْدِنِے کا تِیْنِکَا (Dánt kuredne ka tinka)
2. تَاَش کی بَاڑِی مِیں مَات (Tásh ki bázi men mát)

KHUL, LAT خُلْطَلَت (ع - مٹ) خُلْطَلَت

- مِیْتْرَا (Mittrata) دُوسْتِی (Dosti)

KHIL,QI خلی (ع - ص) خلی
 - (Prákritik) (پراکرتک) **سوا**
 - (Swabhávik) (سوا بھوک) **کیتری**
 (Fitri) (فطری)

KHALAL خلل (ع - مذ) خلل
 - (Vighn) (وگھن) **باधा** (Bádha)
 - (Rukávat) (روکاوت) **رکاوت** (بادھا)
 خلل انداز (عف - ص)

KHALAL-ANDÁZ خلل انداز
 - (Vighnkarta) (وگھن کرتا) **विघ्न कर्ता**
 - (Bádha dálne vála) (بادھا ڈالنے والا)
 - (Bádha dálne vála) (بادھا ڈالنے والا)

خلل دماغ (ع - مذ)

KHALAL-E-DIMÁGH خلل دلہا
 - (Bud,dhi vikár) (بدھی وگا) **बुद्धिविकार**
 - (Unmád) (انماڈ) **उन्माद**
 - (Págál pan) (پاگل پن) **पागलपन**

KHAL,VAT خلوت (ع - مذ) خلوت
 1. (Ekánt) (ایکانت) **तन्हाई**
 (Tanbái,i) (تلہائی)

2. (Shayaná gár) (شیانگا) **शयनागार**
 - (Sone ki jagah) (سونے کی جگہ) **सोने की जगह**
 (کی جگہ)

خلوت خانہ (عف - مذ)

KHAL,VAT-KHÁNA خلوت خانہ
 1. (Ekántávás) (ایکانتاواس) **एकांतवास**
 - (Tanbái,i ki jagah) (تلہائی کی جگہ) **तन्हाई की जगह**
 (تلہائی کی جگہ)
 2. (Shayanágár) (شیانگا) **शयनागार**
 - (Khábgháh) (خوابگاہ) **ख़ाबगाह**

KHIL,AT خلیت (ع - مذ) خلیت
 - (Voh vastr jo rája ki or se sammánáarth di,e játe hain) (وہ وستر جو راجہ کی اور سے سممان آرتھ دیئے جاتے ہیں)

KHALAF خلف (ع - مذ) خلف
 - (Beta) (بیتا) **बेटा**
 - (Puttr) (پتر) **पुत्र**

KHAL,Q خلک (ع - مذ) خلک
 - (Jan sádháran) (جن سادھارن) **जन साधारण**
 - (Sansár ke log) (سلسار کے لوگ) **संसार के लोग**
 - (Makhlúq) (مخلوق) **मखलूक**

KHUL,Q خلک (ع - مذ) خلک
 - (Shil) (شیل) **शील**
 - (Muravvat) (مرووت) **मुरव्वत**
 - (Milansári) (میلنساری) **मिलन सारी**
 (دی)

خلقت (ع - مذ)

KHIL,QAT خلیت

1. (Srishti) (سریشتی) **सृष्टि**
 - (Utpatti) (اتپتی) **पैदाइश**
 - (Paidáish) (پیداائش)

2. (Prakriti) (پراکرتی) **प्रकृति**
 - (Swabháo) (سوا بھوک) **स्वभाव**
 - (Fitrát) (فطرت) **फितरत**

KHAL,QAT خلقت (ع - مذ) خلقت
 - (Jan sádháran) (جن سادھارن) **जन साधारण**
 - (Log) (لوگ) **लोग**
 - (Makhlúq) (مخلوق) **मखलूक**

KHAM खम (खम - फ) खम

1. वक्रता (Vak,krata) टेढ़ा (Torh) (टोह)

2. बाहु (Báhu) बाँह (Bánh) बाजू (Bázú) (बाजु)

KHUM खुम (खुम - फ) खम

1. कुम्भ (Kumbh) घड़ा (Ghara) (कुहा)

2. मद्यघट (Mad,dya ghat) (मदिये) शराब का मटका (Sharáb ka matka) (शराब का मटका)

KHUMÁR खुमार (खुमार - ए) खम

मदिरालस (Madirálas) नशे का उतार (Nasho ka utár) (नशे का उतार)

KHAM,R खमर (खमर - ए) खम

1. मदिरा (Madira) मद्य (Mad, dya) शराब (Sharáb) (मदिये)

2. मद (Mad) नशा (Nusha) (नशा)

खमिआरे (खम - फ) खम

KHAM,YÁZA खमयाज़ा

1. अंगड़ाई (Angrá,i) (अंगड़ाई)

2. ज़ुम्भा (Jrimbha) जमाही (Jamáhi) (जमाही)

3. पश्चात्ताप (Pashcháttáp) पछुतावा (Paohh-táva) (पछुतानावा)

4. प्रतिकार (Prati kár) बदला (Badla) (बदला)

खमिआरे (खम - फ) खम

KHAM,YÁZA-KASH खमयाज़ा कश

1. अंगड़ाई लेने वाला (Angrái lene)

खलुत सरा (खलुत - ए) खलुत

KHAL,VAT-SARA खलुवत सरा
दिक़्खो 'खलुत खाने'

खलुत कदे (खलुत - ए) खलुत

KHAL,VAT-KADA खलुवत कदा
दिक़्खो 'खलुत खाने'

खलुत ग़ाह (खलुत - ए) खलुत

KHAL,VAT-GÁH खलुवत गाह
दिक़्खो 'खलुत खाने'

KHULÚS खुलूस (खुलूस - ए) खलुस

1. निष्कपटता (Nishkapatata) नश (सरलता) (Saralata) (कपटता)
सादगी (Sádagi) (सादगी)

2. निःस्वार्थता (Nis,swáarthata) नस (वेगारज़ी) (Be gharazi) (वेगारज़ी)
(ग़रुज़ी)

3. सच्चो मैत्री (Sach,chi maittri) सच्ची (वफ़ादारी) (Vafádári) (वफ़ादारी)

KHALÍJ खलीज (खलीज - ए) खलीज

खाड़ी (Kháři) (खाड़ी) (गल्फ़) (Gulf) (गल्फ़)

KHA,LIQ खलीक (खलीक - ए) खलीक

सुशील (Sushil) शिष्ट (Shisht) (सुशील)
मुख्तदार (Murav,vat dár) (मुख्तदार)
(मुरवत दार)

KHALÍL खलील (खलील - ए) खलील

मित्र (Mitr) सखा (Sakha) (मित्र)
दोस्त (Dost) (दोस्त)

KHAN, DA **خندہ** (ف - مذ) **خندا**
ہاس (Hās **ہاسی** Hānsī)
خندہ پیشانی (ف - ص)

KHANDA-PESHĀNI **خندا** **پیشانی**
پرفل **بدن** (Praphul, l vadan **پرہل**)
ہنس **مکھ** (Hansmukh **ہنس**)
خندہ (و - ف - ص)

KHANDA-RU **خندا** **ر**
دیکھو 'خندہ پیشانی'

KHIN, ZĪR **خینزیر** (ع - مذ) **خینزیر**
شکر (Shūkār **شوکر**) **وراہ** (Varāh
وراہ) **سور** (Su, ar **سور**)

KHIN, SIR **خین** **سیر** (ع - مٹ) **خین**
کنیشٹا (Kanishtha **کنیشٹا**) **کنی**-
ٹیکا (Kanish, thika **کنیشٹیکا**) **گ**-
لیا (Chhungaliya **چھنگلیا**) **گینگونی**
گینگونی (Chhinguni **چھنگونی**)

KHUNUK **خونوک** (ف - ص) **خنک**
شیتل (Shītal **شیتل**) **ٹنڈا** (Thanda
سرد) **سرد** (Sard **سرد**)
خنیاگر (ف - مذ)

KHUN, YA-GAR **خنیا** **گار**
گایک (Gāyak **گایک**) **گایا** (Gavaiya
گایا)

KHŪ **خو** (ف - مٹ) **خو**
سواہا (Swabhāo **سواہا**) **آدات**
آدات (Ādat **آدات**)

KHĀB **خواب** (ف - مذ) **خواب**
سپن (Swapn **سپن**) **سپنا** (Sapna
سپنا)

(انگوائی لہلہ والا vāla)

2. **پختانہ والا** (Pachhtāne vāla
پچھتانی والا)

KHAMĪDA **خمیدہ** (ع - ص) **خمیدہ**
وکر (Vakr **وکر**) **تہا** (Terha **تہا**)
جھکا **جھکا** (Jhuka hua **جھکا**)

KHANĀZĪR **خنازیر** (ع - مذ) **خنازیر**
خنازیر کی جمع دیکھو 'خنازیر'
کنٹھمالا (Kanthmāla **کنٹھمالا**)
گلے کی گلیٹیوں کا ایک رोग
گلے (Gale ki gilitiyon ka ek rog
کی گلیٹیوں کا ایک رोग)

KHAN, NĀS **خناس** (ع - مذ) **خناس**
دیت (Daitya **دیت**) **شیتان**
شیطان (Shaitān **شیطان**)
پرت (Pret **پرت**) **بھوت** (Bhūt
بھوت)
کرپن (Kripan **کرپن**) **کنجوس**
کنجوس (Kanjūs **کنجوس**)
بھرم (Bhram **بھرم**) **بھم** (Vah, m
بھم)

KHUNSA **خنسا** (ع - مذ) **خنسا**
نپنسک (Napunsa **نپنسک**) **ہیجڑا**
ہیجڑا (Hijra **ہیجڑا**)

KHAN, JAR **خنجر** (ف - مذ) **خنجر**
چھوٹی تلوار (Chhotī talvār **چھوٹی**)
کٹار (Katār **کٹار**)

KHAN, DAQ **خندق** (ع - مٹ) **خندق**
پرتیکوپ (Pratikūp **پرتیکوپ**) **کھائی**
کھائی (Khāi **کھائی**)

2. नपुंसक (Napunsaक) क्लीब
(Klib क्लीब) ज्ञनखा (Zankha
(ज्ञनखा)

2. निद्रा (Niddra) नींद (Nīd नींद)
3. शयन (Shayan) सोना (Sona
(सोना)

KHĀR खार (फ - व)

1. अपमानित (Apmānit) (अपमानित)
निरादृत (Niradrit) (निरादृत) जलोल
(Zālī) (जलील)
2. مرکبات کے آخر میں آکر کھالے
(والاکے معنی دیتا ہے جیسے 'سودخوار')

خواستگار (ف - ص)

KHĀST-GĀR खास्त गार

1. इच्छुक (Ich, chhuk) (اچ چھک)
अभिलाषी (Abhilāshi) (ابھی لشی)
खादिशमन्द (Khādish mand) (خوا
(هشی مند)

2. प्रार्थी (Prārthi) (پرارتنی) उम्मेद वार
(Ummedvár) (امیدوار)

KHAVÁS खावास (ع - مذ)

1. प्रमुख (Pramukh) (پرمکھ) प्रधान
(Pradhán) (پردہان) खास लोग
(Khás log) (خاص لوگ)

2. गुण (Gun) (گن) सिकत (Sifat
(صفت)

3. राजाओं और नवाबों की लौंडी जिस
के साथ वह संभोग करते हैं
(Rájáon aur navábon ki laundi
jís ke sáth vch sambhog karte
hon) (راجاؤں اور نوابوں کی
لوندی جس کے ساتھ وہ سم
(بھوگ کرتے ہوں)

خواب گاہ (ف - مٹ)

KHĀB-GĀH खाब गाह

- शयनागार (Shayanágār) (شینا گار)
स्वप्न गृह (Swapn grih) (سوین گره)
सोने की जगह (Sone ki jagah) (سونے کی
(جگہ)

خواتین (ف - مٹ)

KHAVÁTÍN खावातीन

- خاتون کی جمع
महिलायें (Mahilāen) (مہلاییں)
(اس لفظ کی جمع عربی قاعدہ سے
(بنی ہے)

KHĀJA खाजा (ف - مذ) خواجہ
स्वामी (Swāmi) (سوامی) पति (Pati
(مالک) मालिक (Málik) (مالتی)

خواجہ تاش (ف - ص)

KHĀJA-TĀSH खाजा तश

1. सहपति (Sahpati) (سہپتی) एक
आका के नौकर (Ek āka ke naukhar
(ایک آقا کے نوکر)
2. सह गुरु (Sahguru) (سہگورو) एक पीर
के मुरिद (Ek pīr ke murīd) (ایک
(پیر کے مرید)

خواجہ سرا (ف - مذ)

KHĀJA-SARA खाजा सरा

1. द्वारपाल (Dwārpāl) (دوارپال) दरबान
(Darbán) (دربان)

KHÁHAR باہر (ف - مٹ) خواہر
 भगिनी (Bhagini) بھگینی
 (Bahan) باہن
 خواہش (ف - مٹ)

KHÁHISH باہیش

1. अभिलाषा (Abhilásha) ابھی لاشا
 आकांक्षा (Ákánkchha) آکانکچھا
 कामना (Kámana) کامنا
 (Ich, ohha) (اچھا) آرزو (Árzu) (آرزو)
 रुचि (Ruchi) (رچی) जी (Ji) جی
 मर्जी (Marzi) (مرضی)
 अभिप्राय (Abhippráe) ابھپ پراے
 उद्देश (Ud, desh) (اددیش) मतलब (Matlab) (مطلب)

خواہش مند (ف - ص)

KHÁHISH-MAND باہیش مند

इच्छुक (Ich, ohhuk) (اچھک) अभि-
 लाषी (Abhiláshi) (ابھی لاشی) तालिब (Tálib) (طالب)

KHÚB خوب (ف - ص)

1. उत्तम (Ut, tam) (اچتم) अच्छा (Ach, ohha) (اچھا)
 सुंदर (Sundar) (سندر) रूपवान (Rúpván) (روپوان) हसीन (Hasín) (حسین)
 श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشٹھ) नफीस (Nafís) (نفیس)
 मनोहर (Manohar) (ملوہر) रुचिकर (Ruchi kar) (رچی کر) दिल चस्प (Dil chasp) (دل چسپ)

4. गुण (Gun) (گن) प्रभाव (Prabháa) (پرابھ)
 तासीर (Tásír) (تاسیر)

KHÁN خان (ف - مند)

1. स्थाल (Isthál) (استھال) सीनी (Sini) (سینی)
 طباق (Tabáq) (طباق) चुने हुए खानों का तबाक (Chune hue khánou ka tabáq) (چنے ہوئے کھانوں کا طباق)

خواندگی (ف - مٹ)

KHÁNDAGI خاندگی

1. शिक्षण (Shikohhan) (شکھن) पढ़ाई (Paṛhái) (پڑھائی)
 किसी कानून की, इसंबली में पेशी (Kisi qánún ki, assembly men peshi) (کسی قانون کی، اسمبلی میں پेशی)

KHÁNDA خاندہ (ف - ص)

1. शिक्षित (Shikohbit) (شکچیت) पढ़ा लिखा (Paṛha likha) (پڑھا لکھا)
 निर्मंत्रित (Nimantrit) (نمن تریت) बुलाया हुआ (Buláya hua) (بولا یا ہوا)

KHÁH باہ (ف - حرف)

1. अथवा (Athava) (اتھوا) या (Ya) (یا)
 वरु (Varu) (وارو) चाहे (Cháhe) (چاہے)
 مرکب لفظ کے آخر میں آکر (مرکب لفظ کے آخر میں آکر)
 'پسندیدہ' کے معنی دیتا ہے جیسے 'دل خواہ'

KHÁHAN باہاں (ف - ص)

इच्छुक (Ich, ohhuk) (اچھک) अभि-
 लाषी (Abhiláshi) (ابھی لاشی) बाहिश (Bahish) (باہیش)
 मन्द (Khálish mand) (خواہش مند)

خود بخود (ف - ص)

5. साधु (Sádhu) वाह (Váh) (واہ)

KHUD-BA-KHUD खुद ब खुद

स्वतः (Swatah) स्वगत (Swa-gat) आपदी आप (Áp hi áp) (سوگت) (آپ ہی آپ)

KHÚBÁNI खूबानी (ف - مٹ) (خوبانی) (Zardálu) (زردالو)

خوب رو (ف - ص)

خود بین (ف - ص)

KHUD-BÍN खुद بین

अभिमानि (Abhimáni) (ابھی مانی) (Ghamandi) (گھمنڈی)

KHÚB-RÚ खूब रू

रूपवान् (Rúpván) (روپوان) सुन्दर (Sundar) (हसीन) (Hasín) (حسن)

خوبصورت (ع - ص)

خود پرست (ف - ص)

KHUD-PARAST खुद परस्त

‘دیکھو’ خود ہیں

KHÚB-SÚRT खूब सूरत

‘دیکھو’ خوب رو

خود پسند (ف - ص)

KHUD-PASAND खुद पसन्द

स्वेच्छा चारी (Swech,ohhá chári) (स्वैच्छ) (Nirankush) (निरंकुश) (खुद राय) (Khub rá,i) (نرن کش) (راے)

KHÚBI खूबी (ف - مٹ)

1. अच्छाई (Ach,ohhá,i) (اچھائی)
2. गुण (Gun) (کن) जौहर (Jauhar) (جوهر)

भलाई (Bhalá,i) (بھلائی)

KHOD खोद (ف - مذ)

शिरस्त्राण (Shirastrán) (شرس تران) कूङ (Kúnṅ) (कौलादी टोपी) (Fauládi) (फोलादी टोपी)

خود دار (ف - ص)

KHUD-DÁR खुद दार

स्वाभिमानि (Swábbhimáni) (स्वाभी) (Ba Ghairat) (बा गौरत) (मानی)

KHUD खुद (ف - ص)

1. स्वयं (Swayam) (स्वयं) आप (Áp) (آپ)
2. स्वतः (Swatah) (स्वतः) खुद ब खुद (Khub ba khud) (خود بخود)

خود راے (ف - ص)

KHUD-RÁE खुद राय

स्वेच्छा चारी (Swech,ohhá chári) (स्वैच्छ) (Kisi ki bát na mánne vála) (कसी की बात न मानने वाला) (कसी) (की بات نہ ماننے والا)

خود آرائی (ف - مٹ)

KHUD-ÁRÁÍ खुद आराई

अपने को बनाना संवारना (Apne ko banána sanvârna) (اپنے کو بنانا) (سلوارنا)

मार डालना (Apno ko mār dālna
(اپنے کو مار ڈالنا)

خود مختار (عف - عی)

KHUD-MUKHTĀR खुद मुख्तार

1. स्वतंत्र (Swatantr) स्वाधीन
(Swādhīn) आज़ाद
(Āzād)
2. निरंकुश (Nirankush) स्वच्छाचारी
(Swechchhāchārī) खुद राय (Khud rāo)
(خود راے)

خود نمائی (ف - مٹ)

KHUD-NUMĀĪ खुद नुमाई

अभिमान (Abhimān) धर्मद
(Dharmd) शेखी (Shekhi)
(شوخی)

خود نوشت (ف - ص)

KHUD-NAVISH,T खुद नविशत

स्वलिखित (Swalikhit) अपना
लिखा हुआ (Apnalikha hua)
(اپنا لکھا ہوا)

KHUDI खुदी (خودی - ف - مٹ)

1. अहंवाद (Ahamvād) 'हम भी
कुछ है' यह खयाल (Ham bhi
kuchh hai) 'yeh khayāl'
(کچھ ہیں، یہ خیال)
2. अभिमान (Abhimān) गुरुर
(Ghurūr)
3. स्वच्छंदता (Swech, hhandata) खुद
मुह्तारी (Khud mukhtārī)
(خود مختاری)

خود رفتہ (ف - ص)

KHUD-RAF,TA खुद रफ़ता

निश्चेष्ट (Nish,chesht) बे सुध (Be sudh)
(आपे से बाहर) (Āpo se bāhar)

KHUD-RO खुद रो (خود رو - ف - ص)

अपने आप उगने वाला पेड़ (Apno āp
ugne wāla peṛ)

خود ستائی (ف - ص)

KHUD-SITĀĪ खुद सितार्ई

आत्म श्लाघा (Ātm shlāgha) आत्म प्रशंसा
(Ātm prashansa) अपने मुँह मियां मिठू बनना
(Apne munh miyān mitthhu baana)
(اپنے منہ میاں میٹھو بننا)

KHUD-SAR खुद सर (خود سر - ف - ص)

1. स्वच्छाचारी (Swech, chhā-chārī)
(खुद राय) (Khud rāo)
2. उद्दंड (Ud, dand) मुँह जोर
(Mugh zor) सरकश
(Sarkash)

خود غرض (عف - ص)

KHUD-GHARAZ खुद गारज़

स्वार्थी (Swārthī) मतलबी
(Motlabī)

خود کشی (ف - مٹ)

KHUD-KUSHI खुद कुशी

आत्महत्या (Ātmhattya) अपने को

3. हरभरा (Harabhara) (هرا بهرا)

ताजा (Tāza) (نازه)

4. सुंदर (Sundar) (سلندر) अच्छा

(Ach,ehha) (اچه)

KHUSHA खुशा (خوشا - ف - ص)

अहो (Aho) (اهو) बहुत अच्छा (Bahut

ach,ehha) (بهت اچه)

خوش اقبال (ع - ف - ص)

KHUSH-IQBÁL खुश इकबाल

प्रतापी (Pratāpi) (پرتابی) तेजस्वी

(Tejas,swi) (تیجس سوئی) इकबाल मन्द

(Iqbál mand) (اقبال مند)

خوش الحان (ع - ف - ص)

KHUSH-ILHÁN खुश इल्हान

कल कंठ (Kal kanth) (کل کلمه) मधुर

कंठ (Madhur kanth) (مدهر کلمه) सुरिला

(Surila) (سریلا)

خوشامد (ف - م)

KHUSHÁMAD खुशामद

चारुकारिता (Chātu kārita) (چاٹو کارتا)

चाटु (Chātu) (چاٹو) चापलोसी (Cháplosi

(चापलोसी)

KHUSH-BU खुशबू (خوشبو - ف - ص)

1. सुगंध (Sugandh) (سوگنده) परिमल

(Primal) (پریمل) महक (Mahak

(مهك)

2. सुगंधित (Sugandhit) (سوگندهت)

खुशबूदार (Khushbu dār) (خوشبودار)

خوش بیان (ع - ف - ص)

KHUSH-BAYÁN खुश बयान

1. मिष्ट भाषी (Misht bhāshi) (مشت

KHUR खुर (خور - ف - م)

सूर्य (Súrya) (سوریه) सूरज (Súraj) (سورج)

KHURÁK खुराक (خوراك - ف - م)

1. आहार (Áhár) (آهار) गिज़ा (Ghiza) (غذا)

2. अन्न (Ann) (ان) खाना (Khána) (كھانا)

3. उपवेतन (Upvetan) (آپویتن)

भत्ता (Bhatta) (بھتہ)

خورد برد (ف - م)

KHURD-BURD खुर्द बुर्द

अपभोग (Apbhog) (آپبھوک) राबन

(Ghaban) (غبن)

خوردنی (ف - م)

KHUR,DANI खुर्दनी

खाद्य (Khád,dya) (کھادیه) भोज्य

(Bhoj,jya) (بھوجیه) खाने योग्य (Kháne-

yoggya) (کھانے یوگیه)

KHURISH खुरिश (خورش - ف - م)

भोजन (Bhojan) (بھوجن) आहार (Áhár

(आहार) गिज़ा (Ghiza) (غذا)

خورشید (ف - م)

KHUR,SHÍD खुरशीद

‘دیکھو’ خورشید

KHUSH खुश (خوش - ف - ص)

1. प्रसन्न (Prasann) (پرسن) हर्षित

(Harshit) (هرشت) मसरूर (Masrūr

(مسرور)

2. स्वस्थ (Swasth) (سوسته) चंगा

(Change) (چنگا)

2. हंसोड़ (Hansor) (هنسوز)

خوش ذائقه (عف - ص)

KHUSH-ZÁIQA खुश जाइका

स्वादष्ट (Swádisht) (سوادشت) मजेदार
(Mazedár) (مزیدار)

خوش رفتار (ف - ص)

KHUSH RAFTÁR खुश रफ्तार

सुगामी (Sugámi) (سوگامی) सुंदर चाल
वाला (Sundar chál vála) (سندر چال والا)

خوش رو (ف - ص)

KHUSH-RÚ खुश रू

रूपवान (Rupvân) (روپوان) सुंदर
(Sundar) (سندر) खूब सूरत (khúb sūrat
(خوبصورت)

خوش قسمت (عف - ص)

KHUSH-QIS,MAT खुश किसमत

सौभाग्य शाली (Saubhāgya shāli) (سو
भाग्यवाली) भाग्यवान (Bhāgyavān) (بهاگيه شالی
(Nasibevār) (نسیبیدار)

خوش گلو (ف - ص)

KHUSH GULŪ खुश गुलू

कल कंठ (Kal kanth) (کل کانتھ) मधुर
(Madhur kanth) (مدهر کنتھ)
अच्छी आवाज़ वाला (Ach, chhi áváz
(اچھی آواز والا)

خوش گووار (ف - ص)

KHUSH-GAVÁR खुश गवार

1. रुचिकर (Ruchikar) (روچیکر) रोचक

मधु भाषी (Madhubhāshī) (بهاشی)

(Sbirin) (شیرین بیان) (مدھو بهاشی)

2. सुवक्ता (Suvakta) (سووکتا) खुश
तक्रیر (Khush taqrir) (خوش تقریر)

خوش حال (عف - ص)

KHUSH HÁL खुश हाल

वैभव शाली (Vaibhav shāli) (وہیو
(Sampann) (سمپن) (شالی)
(Daulat mand) (دولت مند)

خوش خط (عف - ص)

KHUSH-KHAT खुश खत

1. सुंदर अक्षर लिखने वाला (Sundar
akshhar likhne vála) (سندر اکچھر
لکھنے والا)

2. अच्छा लिखा हुआ (Ach, chha
likha hua) (اچھا لکھا ہوا)

خوش خاق (عف - ص)

KHUSH-KHULQ खुश खल्क

सुशील (Sushil) (سوشیل) विनीत (Vinít)
(Khush akhláq) (خوش اخلاق) (ونیت)

خوش دامن (ف - ص)

KHUSH-DÁMAN खुश दामन

श्वश्रू (Shwashrú) (شوشو) सास (Sás)
(ساس)

خوش دل (ف - ص)

KHUSH-DIL खुश दिल

1. प्रसन्न चित्त (Prasann chitt) (پرسنن
चित) (Masrúr) (مسرور)

ka sila bínne vála कैलित का सिला (पसंदीदा वाला)

2. लाभ उठाने वाला (Lábh utháne vála लाभ उठाने वाला) प्राप्त करने वाला (Prápt karne vála) (प्राप्त करने वाला)

KHAUF खौफ (ख - मड) भय (Bhai) (भय) त्रास (Trás) (त्रास) डर (Dar) (डर)

خوف ناك (ख - मड)

KHAUF-NÁK खौफनाक भयंकर (Bhayankar) (भयंकर) भीषण (Bhíshan) (भीषण) भयानक (Bhayá-nak) (भयानक) डरावना (Daráona) (डरावना)

KHÚK खूक (ख - मड) शूकर (Shúkar) (शूकर) वराह (Varáh) (वराह) कोल (Kol) (कोल) सुअर (Su,ar) (सुअर)

KHÚN खून (ख - मड) रक्त (Rakt) (रक्त) शोण (Shon) (शोण) लोहू (Lohú) (लोहू)

خون آلود (ख - मड)

KHUN,Á (NÁ) LÚD खूनम्रा (ना) लूद रक्ताक्त (Rak,tákt) (रक्ताक्त) लोहू में भरा हुआ (Lohu men bhara hua) (लोहू में भरा हुआ)

خون بها (ख - मड)

KHÚN-BAHA खू बहा वह धन जो किसी की हत्या करने पर उस के घर वालों को दिलाया जाये (Voh dhan

(Rochak) पसंदीदा (Pusan-dida) (पसंदीदा)

2. स्वादिष्ट (Swádisht) (स्वादित) मजेदार (Mazedár) (मजेदार)

خوش منظر (ख - मड)

KHUSH-MANZAR खुश मनज़र मनोरम (Manoram) (मनोरम) सुदृश्य (Sudrish,shya) (सुदृश्य) पुर फाज़ा (Pur faza) (पुर फाज़ा)

خوش نصيب (ख - मड)

KHUSH-NASÍB खुश नसीब दिकेहो दखुश तसित

خوش نما (ख - मड)

KHUSH-NUMA खुश नुमा सुदृश्य (Sudrish,shya) (सुदृश्य) मनोरम (Manoram) (मनोरम) प्रिय दर्शन (Priya darshan) (प्रिय दर्शन) दिलकश (Dik'ish) (दिलकश)

خوش نویس (ख - मड)

KHUSH-NAVÍS खुश नवीस सुलेखक (Sulekhak) (सुलेखक) जिस का लिखना अच्छा हो (Jis ka likhna ach,cha ho) (जिस का लिखना अच्छा हो)

KHOSHA खोशा (ख - मड) रतवक (Istavak) (रतवक) गुच्छा (Bál) (गुच्छा) (Guoh,ehha)

خوشه چیں (ख - मड)

KHOSHA-CHÍN खोशाचीं 1. खेत का सिला बीनने वाला (Khet

ریشا (Ravish ریش) کھاری (Kýári کھاری)

KHAIYÁT کھایات (ع - مذ) خیاط
سُچیک (Súchik سوچک) دَرزِی (Darzi درزی)

خیال (ع - مذ)

KHA (I) YÁL کھ (کھ) یال

1. کَلپنا (Kalpana کالپا) ویچار
(Vichár وچار) تَکھایُیُل (Takhaiyul تکھیل)

2. مانسِک پرتیکچھ (Mánasik pra-tyakchh مانسک پرتیکچھ) تَسَاصُور (Tasav,vur تصور)

3. پرتیَیَی (Prattyayai پرتیےے) دھیان
(Dhyán دھیان)

4. چِنتا (Chinta چنتا) سَوح (Soch سوچ) فِکِر (Fikr فکر)

5. مَنَن (Manan منن) چِنتَن (Chintan چنتن) غَور (Ghaur غور)

6. مَت (Mat مت) رَاے (Rae راء)

7. سَنکَلپ (Sankalp سَنکَلپ) اِراَدَا (Iráda ارادہ)

8. دھیان (Dhyán دھیان) تَواجُجھ (Tavajjuh توجہ)

9. اَدَر (Ádar آدر) لِبھَاژ (Libáz لبحاظ)

10. بَرم (Bhram بَرم) وَہم (Vahm وہم)

jo kisi kí hatya karne par us ke ghar
válon ko dílaya jáی دهن جو کسی
کی ہتھیا کرلے پر اس کے گھر والوں
(کو دلایا جائے)

خون خوار (ف - ص)

KHÚN-KHÁR کھُوار

1. رَکُتپاَی (Raktpái رکتپائی)

کھُن پینے والا (Khún pino vála
خون پینے والا)

2. نِردَی (Nirdai نردے) نِشْثُور
(Nishthur نھر تھر) زَالِیم (Zálim ظالم)

خو ریزی (ف - مٹ)

KHÚN-REZI کھُ رےژی

رَکُتپَاٹ (Raktpát رکتپاٹ) کھُن کھَارَا
(Khun kharába خون خراپا) یُددھ
(Yuddh یدھ) لَارَآی (Larái لوائی)

KHÚNI کھُ نی (ف - ص) خونی

هِسَک (Hinsak ہنسک) وَدھَک (Vadhak
وَدھَک) جَالِیم (Jaláim جالیم) زَالِیم
(Zálim ظالم)

KHESH کھَش (ف - مذ) خویش

1. سَویَم (Swayam سوام) اَپنا (Apna اپنا)

2. پَرِجَن (Parijan پریجن) رِشْتِہَدَار
(Rishtedár رشتہ دار)

خیابان (ف - مذ)

KHIYÁBÁN کھیابان

بَاغ کے بھیتر کا راستہ (Bágh ke
bhítar ka rásta باغ کے بھیتر کا راستہ)

خیر خواہ (ع - ص)

KHAIR-KHAH خیر خواہ

دیکھو 'خیراندیش'

خیر گی (ف - مٹ)

KHÍRAGI خیرگی

1. چکاچاؤ (Chakáchaundh) چکا
تلملی (Tilmili) تیل میلی (چوندہ)
2. دھرش تاتا (Dhrish,tata) دھرش
دھٹائی (Dhitái) دھٹائی

KHÍRA خیرہ (ف - ص)

1. چاؤدھیاہا (Chaundh,yáya hua) چاؤدھیاہا
(چوندھیاہا)
2. نیرلج (Nir,laj,j) نیرلج
دھرش (Dhrisht) دھرش (Dhith) دھرش
(دھرش)

خیرہ چشم (ف - ص)

KHÍRA-CHASHM خیرہ چشم

1. نیرلج (Nirlajj) نیرلج
(Be haya) (بہا)

خیرہ سر (ف - ص)

KHÍRA-SAR خیرہ سر

1. ودند (Ud,dand) ودند
(Sarkash) (سرکاش)

خیریت (ع - مٹ)

KHAIRI(ÍYAT خیر (ری) یات

1. کلیمان (Kal,lyán) کلیمان
(Bhalái) (بھلائی) (Achehái) (اچھائی)
2. کشل (Kushal) کشل
(Áfiyat) (افیت) (Chhem) (چھم)

KHAYÁLI خالی (ع - ص)

کالپنیک (Kál,panik) کالپنیک
(Farzi) (فرضی)

خیانت (ع - مٹ)

KHIYÁNAT خیانت

1. آپ بھوک (Aphhog) آپ بھوک
(Khurd-burd) (خورد برد)
راہن (Ghaban) (غبن)
2. ویشواس گھات (Vish,shwás ghát) ویشواس گھات
(Be ímání) (بہ ایمانی)

KHAIR خیر (ع - مذ)

1. کلیمان (Kallyán) کلیمان
(Bhalái) (بھلائی)
2. وریدھی (Vriddhi) وریدھی
(Barhotari) (برہوتری) (Barakat) (برکت)
3. دان (Dán) دان
(Punn,aya) (پونہ) (Khairát) (خیرات)
4. آستو (Astu) آستو
(Ach, chha) (اچھا)

KHAI,RÁT خیرات (ع - مٹ)

1. خیر کی جمع
2. دان (Dán) دان
(Punnya) (پنہ)

خیر اندیش (ع - ص)

HKAIR-ANDESH خیر اندیش

1. شوبھ چنتک (Shubh chintak) شوبھ
(Bhalái) (بھلائی) (cháhne vála) (چاہنے والا)

(بھگویا ہوا پانی جو اونٹایا نہ گیا ہو)

خیسانہ (ف - مذ)

KHAI,MA خیمہ (ع - مذ) خیمہ

KHESÁN,DA خےساںدا

पटवास (Patvās) (پٹ واس) पटमंडप (Pat mandap) (پٹ ملندپ) डेरा (Dera) (داوتی) रावटी (Rāoti) (راوتی)

ओषधियां भिगोया हुआ पानी जो औंटाया न गया हो (Oshadhiyān bhigoya hua pāni jo auntāya na gaya ho) (اوشدھیاں بھگویا ہوا پانی جو اوٹایا نہ گیا ہو)

د

DÁKHILI داخلی (ع - ص) داخلی

DÁB داب (ع - مذ) داب

1. अंतरंग (Antarang) (انترنگ) आंतरिक (Āntarik) (آن ترک) अंदरूनी (Andarūni) (اندرونی)
2. हार्दिक (Hārdik) (হার্দী) मानसिक (Mānasik) (مانسک) रूहानी (Rūhāni) (روحانی)

1. शैली (Shaili) (شیلے) ढंग (Dhang) (طریقہ) तरीका (Tarīqa) (تہنگ)
2. प्रताप (Pratāp) (پرتاپ) रोब (Rob) (روہ)

DÁKHIL داخِل (ع - ص) داخِل

1. प्रविष्ट (Pravisht) (پرویش) भीतर (Bhītar) (بہتر) आया हुआ (Āyā hua) (آیا ہوا)
2. समान (Samān) (سامان) तुल्य (Tullya) (تولیہ) बराबर (Barābar) (برابر)
2. सम्मिलित (Sammilīṭ) (سمملت) शामिल (Shāmil) (شامل)

DÁKHILA داخِلہ (ع - مذ) داخِلہ

1. प्रवेश (Pravesh) (پرویش) घुसना (Ghusna) (گھسنا)
2. गुजर (Guzar) (گزر) दखल (Dakhl) (دخَل)
3. रसीद (Rasīd) (رَسید) महसूल या चुंगी की रसीद (Mahsūl ya chungī kī rasīd) (محصول یا چنگی کی رسید)

DÁD داد (ف - مٹ) داد

1. न्याय (Nyāo) (نیاے) इन्साफ (Insāf) (انصاف)
2. दान (Dān) (दान) बख्शिश (Bakhsish) (بخشش)
3. प्रशंसा (Prashansa) (پرشنسا) वाह (Vāhvāh) (واواہ)

دادخواہ (ف - ص)

DÁDKHAH داد خواہ

वादी (Vādi) (وادی) मुद्दे (Mud,dai) (مدعی)

DÁD-RAS दाद रस (ف - مذ) दाद رस

न्याय कर्ता (Nyāo karta) (نیاے کرتا) फरयाद सुनने वाला (Faryād sunne vāla) (فریاد سننے والا)

या धब्बा लगा हुआ (Dāgh yā dhabba laga hua) داغ یا دھبہ لگا (دھوا)

2. लांछित (Lānchhit) (لانیخت) कलंकित (Kalanokit) (کلنکیت) बदनाम (Badnām) (بدنام)

3. अपराधी (Aprādhi) (اپرادھی) दोषी (Doshi) (دوшы) कुसूर वार (Qusūr vār) (قصور وار)

DĀQHI दारी (दा - फ) (داری) دیکھو، दाغदार

DĀFE दाफे (दा - ع) (دافے) निवारक (Nivārak) (نوارک) रोकने या हटाने वाला (Rokne ya hatāne vāla) (روکنے یا ہٹانے والا)

DĀL(ILL) दाल (ल) (दाल - म) सूचक (Sūchak) (سوچک) बताने वाला (Batāne vāla) (بتانے والا) दलालत करने वाला (Dalālat karne vāla) (दलालत کرنے والا)

DĀLĀN दालान (दाल - फ) ओसारा (Osāra) (اوسارا) बरामदा (Barāmada) (برامدة) बरांडा (Veranda) (बरानडा)

DĀM दाम (दाम - फ) (दाम)

1. पाश (Pāsh) (पाश) जाल (Jāl) (जाल) फंदा (Phanda) (فندا)

2. वनपशु (Van pashu) (वन पशु) जंगली जानवर (Jangali jānver) (جنگلی جانور)

3. दमरी (Dāmri) (दमरी)

DĀSH,TA दाशता (दा - म) उपपत्नी (Uppatni) (अपपत्नी) रखेली (Rakheli) (रखेली) सुरैतिन (Suraitin) (सुरैतिन) आशना (Āshna) (आشنا)

DĀĪ दाई (दा - म) दाँ

1. निमंत्रण कर्ता (Nimantran karta) बुलाने वाला (Bulāne vāla) (बुलाने वाला)

2. आशीर्वाद देने वाला (Āshīrvād dene vāla) (आशीर्वाद देने वाला) दुआ करने वाला (Duā karne vāla) (दुआ करने वाला)

DĀI,YA दाइया (दा - म) प्रभुत्व (prabhuttwa) (प्रभुत्व) हजारा (Ijāra) (अजारा) जोर (Zor) (जोर)

DĀQH दाग (दा - म) दाग

1. चिह्न (Chinnh) (चिह्न) धब्बा (Dha-bba) (दहबे)

2. दुःख (Dukh) (दुःख) क्लेश (Klesh) (क्लेश) तकलीफ (Taklīf) (तकलीफ)

3. लांछन (Lānchhan) (लानीछन) कलंक (Kalanak) (कलंक) बदनामी (Badnā-mi) (बदनामी)

4. अपराध (Aprādh) (अपराध) दोष (Dosh) (दोष) इलजाम (Ilzām) (अलजाम)

5. ईर्ष्या (Īrsha) (ईर्ष्या) डाह (Dāh) (डाह) हसद (Hasad) (हसद)

DĀQH-DĀR दागदार (दा - म) दागदार

1. चिह्नित (Chinnhit) (चिह्नित) दाग

DĀNA دانا (ف - ص)

1. चतुर (Chatur चक्र) दक्ष (Daksh प्रवीण) (Daksh Pravin) (دکھ پروین) (Hoshyār) (هوشیار)
2. बुद्धिमान् (Buddhimān) (بدهی مان) (Aqalmand) (عقل مند)

DĀNĀĪ دانائی (ف - مٹ)

- बुद्धिमत्ता (Buddhimatta) (بدهی متا) (Aqalmandi) (عقل مندی)

DĀNIS,T दानिस्त (ف - مٹ)

- मत (Mat) (مٹ) राय (Rāi) (رای) (Samajh) (سمجھ)

DANIS,TA दानिस्ता (ف - ص)

- ज्ञान पूर्वक (Gyān pūrvak) (گیان پورک) (Jān bāj kar) (جان باج کر) (بو کر)

DĀNISH दानिश (ف - مٹ)

- बुद्धि (Buddhi) (बدهی) ज्ञान (Gyān) (گیان) (Aql) (عقل)

दानش مند (ف - ص)

DĀNISH-MAND दानिश مند

- बुद्धिमान् (Bud,dhimān) (बدهی مان) (Aqlmand) (عقل مند)

दानشور (ف - ص)

DĀNISH-VAR दानिश वर

‘दानिश’ (दानिश)

DĀNA दान (ف - مذ)

1. अन्न (Ann) (ان) नाज (Nāj) (ناج)

4. १४ या २१ मासे की तोल (14 yā 21 māsho ki tol) (ماشہ کی تول)

DĀMĀD داماد (ف - مذ) (Jāmātā) (جاماتا) (Damād) (دامک)

DĀMĀN दामान (ف - مذ) (‘دامن’)

DĀMAN दामन (ف - مذ)

1. कुरते या अंगरखे का वह भाग जो आगे लटकता रहता है (Kurte yā Angarkhe kā voh bhāg jo āge lataкта rahta hai) (کرتے یا انگرکھ کا وہ بھاگ جو آگے لٹکتا رہتا ہے)

3. कोर (Kor) (कोर) किनारा (Kināra) (किनारा)

3. तराई (Tarāi) (तराई) मैदान (Maidān) (मैदान)

دامن کوہ (ف - مذ)

DĀMANE-KOH दामने कोह

पहाड़ की तराई (Pahār kī tarāi) (کھڑ کی ترای)

दान-दान (ف - کلمہ ظرف)

DĀN(N) दान (दा)

1. घर (Ghar) (گھر) जगह (Jagah) (جگہ) مرکبات کے آخر میں آکر معنی دیتا ہے جیسے ‘قام دان’

2. जानने वाला (Jānne vāla) (جاننے والا)

مرکب کلمے کے آخر کا جزو ہوتا ہے جیسے ‘ہمہ دان’

5. डफली के आकार का एक बड़ा बाजा
(Dafli ko ákár ka ek baṛa bája
(دَفَلی کے آکار کا ایک بڑا باجہ)

DÁIM दाइम (ع - ص)
नित्य (Nit,tya (نیت تہہ) श श्वत
(Shásh,shwat (شاشوت) सदा रहने वाला
(Sada rahne vála (سدا رہنے والا)

DÁIMAN दाइमन (ع - ص)
सदा (Sada (सदा) नित्य (Nittya
(नित्य) हमेशा (Hamesha (हमेशہ)
دائم الحس (ع - ص)

DÁIMUL-HA,BS दाइमुल् हव्स
आजन्म कारा वास (Ájanm kárávás
(उम्र कैद) उम्र कैद (Umr qaid
(عمر قید)

DÁIMI दाइमी (ع - ص)
त्रिकाल व्यापी (Tritál vyápi
(नित्य) सदा (Sada (सदा) नित्य का (Nit,
tya ka (नित्य का)

DÁIN दाइन (ع - م)
ऋण दाता (Rin dátá (रिन दाता) कर्ज देने
वाला (Qarz dene vála (قرض देने والا)

DÁYA दाया (ع - م)
1. धात्री (Dháttri (دهاتری) दाई (Dái
(दाई)
2. अना (Anna (ان) पिलाई (Pilái
(पिलाई)

DAB,BÁGH दबारा (ع - म)
चर्म रजक (Charm ranjak (چرم
रंगने वाला (Chamra
rangne vála (چرم رانگنے والا)

2. बीज (Bij (بیج) तुखम (Tukhm (تخم)
3. फुंसी (Phunsi (فہنسی)
4. चेचक के आबले (Chechak ke áble
(چھچک کے آبلے)

5. माला की गुरिया (Mála kí guriya
(माला की गुरिया)

6. कोई छोटी गोल वस्तु (Koi chhoti
gol vastu (کوئی چھوٹی گول वस्तु)

7. कण (Kan (کن) रवा (Rava (روا)

DÁVAR दावर (ع - م)
1. न्याय कर्ता (Nyái karta (نہای کرتا)
न्यायी (Nyái (نیائی) इनसाफ करने
वाला (Insáf karne vála (انصاف
करने والا)

2. ईश्वर (Íshwar (ایشور) परमात्मा
(Paramátma (پرماत्मा)

DÁO दाउ (ع - م)
1. छल (Chhal (چھल) चाल (Chál
(फरेब) फरेब (Fareb (فرب)

2. दांव (Dáon (दानوں) जुए की चाल
(Jue ki Chál (जुए की चाल)

DÁIRA दाइरा (ع - म)
1. परिधि (Paridhi (پری دھی) वृत्त
(Vritt (वर्त) घेरा (Ghera (گھرا)

2. समा (Sabha (سبھا) समिति (Samiti
(اداره) इदारा (Idára (استی)

3. आश्रम (Áshram (آشرم) खान काह
(Khan qáh (خانقاہ)

4. गोलाई (Golái (گولائی) चक्कर
(Chak,kar (چکر)

DUKHÁNI دُخانی (ف - ص) دُخانی

1. دھومیک (Dhaumik) دھومیک
دھوئیکا (Dhuen ka) دھوئیکا
2. وہ چیڑ جو ماپ یا دھوئے کجور سے
چلے (Voh chíz jo, bháp ya dhuen
ke zor se chale) وہ چیز جو بہا پ
(یا دھوئیں کے زور سے چلے)

DUKH,T دُخت (ف - مٹ) دُخت
دیکھو 'دختر'

DUKH,TAR دُختَر (ف - مٹ) دُختَر
دُھیتا (Duhita) دُھیتا
(Kan, nya) لڑکی (Lar'ki)

DAKH,L دَخل (ع - مذ) دَخل

1. پٹھ (Paith) گُزر (Guzar)
2. अधिकार (Adhikar) کَڑا
(Qabza) قبضہ
3. संभावना (Sambháona) سمبھانا
ہمکان (Imkán)
4. हस्तक्षेप (Hastakhep) ہستک
مُزاحمت (Muzáhamat) مزاحمت
5. ज्ञान (Gyán) گیان جانکاری
(Jánkárí) جانکاری
6. साहस (Sáhas) ساہس مَجال
(Majál)

DAKH,MA دَخمہ (ف - مذ) دَخمہ

1. समाधि क्षेत्र (Sumádhi chhettr)
(Qabr-istán) قبرستان
2. शव पेटी (Shav peti) شو پیتی
تابوت (Tábút)

DIBÁGHAT दिवागत (ع - مٹ) دِباغت

चमड़ा पकाना और रंगना (Chamra
pakána aur rangna) چمڑا پکانا اور
(رنگنا)

DABÁZAT दबाजत (ف - مٹ) دِبازت

स्थूलता (Isthúlata) استھولتا
(Motálí) موتالی

DAB,DABA दब्दबा (ع - مذ) دِبدبہ

1. आतंक (Átank) آتَنک
(Rob dáb) رعب داب
2. प्रताप (Pratáp) پرتاپ تَہج (Tej)
(Jalál) جلال

DABIS,TÁN दविस्तां (ف - مذ) دِبتاں

पाठशाला (Páthshála) پاتھ شالہ
(Mad, rasa) مدرسا

DAB,BA दबा (ف - مذ) دِبہ

चर्म पुरक (Charm putak) چرم پتک
चमड़े का कुप्पा (Chamro ka kuppá)
(چمڑے کا کپا)

DABÍR दबीर (ف - مذ) دِبیر

लेखक (Lekhak) لیکھک
(Masijívi) مسیجیوی
(Munshi) منشی

DABÍZ दबीज (ف - ص) دِبیز

1. मोटा (Motá) مٹا (Gaf) گف
2. दलदार (Daldár) دلدار

DUKHÁN दुखान (ف - مذ) دُخان

धूम (Dhúm) دھوم
(Dhuán) دھواں

DUR, RÁJ **دراج** (ف - مذ) **دوراج** (Duráaj)
جنگل (Yashtik) **یہی ٹک** (Yashtik)
تیتار (Títar) **تیتار** (Títar) **جنگل** (Jángal)

DARÁZ **دراز** (ف - ص) **دراز** (Daráz)
 1. **دیگرہ** (Dígrh) **لamba** (Lamba)
طویل (Tavíl) **تھیلا** (Tavíl)
 2. **درار** (Darár) **درار** (Darár) **درار** (Darár)
دراز دستی (ف - مٹ)

DARÁZ-DASTI **دراز دستی** (Daráz-dasti)
اتیاچار (Attyáohár) **اتیاچار** (Attyáohár)
ان نہاے (An nyáo) **ان نہاے** (An nyáo)
ظلم (Zulm) **ظلم** (Zulm)

درا انداز (ف - ص)

DARAN, DÁZ **درنداژ** (Daran, dáaz)
پیشون (Pishun) **پیشون** (Pishun)
چنل خور (Chughal khor) **چنل خور** (Chughal khor)

DIRÁYAT **دیرایت** (ع - مٹ) **دیرایت** (Diráyat)
گیاں (Gyán) **گیاں** (Gyán)
پراگیا (Prag gya) **پراگیا** (Prag gya)
بھدی (Buddhi) **بھدی** (Buddhi)
سمجھ (Samajh bújh) **سمجھ** (Samajh bújh)
برجہ (Bújh) **برجہ** (Bújh)

DAR, BÁR **دربار** (ف - مذ) **دربار** (Dar, bár)
 1. **راج** (Ráj sabha) **راج** (Ráj sabha)
راج سماج (Ráj samáj) **راج سماج** (Ráj samáj)
آس تھانکا (Ástháyika) **آس تھانکا** (Ástháyika)
 2. **نیاپا لے** (Nyáyá lai) **نیاپا لے** (Nyáyá lai)

کچھری (Kachahri) **کچھری** (Kachahri)
 3. **کسی** (Kisí) **کسی** (Kisí)
پیر (Pír) **پیر** (Pír)
آشرم (Kisí rishi muní ya pír) **آشرم** (Kisí rishi muní ya pír)

DUKHÚL **دوخل** (ع - مذ) **دوخل** (Dukhúl)
پرویش (Pravesh) **پرویش** (Pravesh)
گھسنا (Ghusna) **گھسنا** (Ghusna)

DAKHÍL **دخیل** (ع - ص) **دخیل** (Dakhíl)
 1. **ہستکھپک** (Hastakohhepak) **ہستکھپک** (Hastakohhepak)
دھل دینے والا (Dakhl dene vála) **دھل دینے والا** (Dakhl dene vála)
 2. **ویگیا** (Viggya) **ویگیا** (Viggya)
دھل رکھنے والا (Dakhl rakhne vála) **دھل رکھنے والا** (Dakhl rakhne vála)
 3. **پربھاو ڈالنے والا** (Prabháo dálne vála) **پربھاو ڈالنے والا** (Prabháo dálne vála)

DAD **دَد** (ف - مذ) **دَد** (Dad)
ویاڈ (Vyád) **ویاڈ** (Vyád)
ہنسک جنتو (Hinsak Jantu) **ہنسک جنتو** (Hinsak Jantu)
دیرندا (Duriinda) **دیرندا** (Duriinda)

DAR **در** (ف - مذ) **در** (Dar)
 1. **دوار** (Dwár) **دوار** (Dwár)
دورواڑ (Durváza) **دورواڑ** (Durváza)
 2. **کپاٹ** (Kapát) **کپاٹ** (Kapát)
کواڑ (Kivár) **کواڑ** (Kivár)
 3. **میں** (Men) **میں** (Men)
بھیتار (Bhítar) **بھیتار** (Bhítar)

DARÁMAD **درآمد** (ف - مٹ) **درآمد** (Darámad)
آیات (Áyát) **آیات** (Áyát)
دش میں باہر سے (Desh men báhar se) **دش میں باہر سے** (Desh men báhar se)
آنے والا مال (Áne vála mál) **آنے والا مال** (Áne vála mál)

DIRA **دیرا** (ف - مذ) **دیرا** (Dira)
جھنٹا (Ghanta) **جھنٹا** (Ghanta)
جرس (Jaras) **جرس** (Jaras)

کسی دشی ملى faqir ka áshram
(یا پیر فقیر کا آشرم)

دربار داری (ف - مٹ)

DARBÁR-DÁRI دربار داری

1. حاضر بائی (Házir báshí) ہا زیر باشی
2. خوشامد (Khushámád) خوشامد

DARBÁN دربان (ف - مڈ)

دوار پال (Dwár pál) دوار پالی
پرتی ہاری (Prati hári) پرتی ہاری
دیورہی بان (Deorhi bán) دیورہی بان

DAR,J درج (ع - مڈ)

لیکھنا (Likhna) لکھنا
بہی یا رجسٹر میں لکھنا (Bahí ya register men likhna)

DUR,J درج (ع - مڈ)

مَنْجُوشا (Manjúsha) منجوشا
سندھوچھا (Sandúqcha) سندھوچھا

DAR(A)JA درجہ (ع - مڈ)

1. پد (Fad) پد
2. شریانی (Shrení) شریانی
3. کھچھا (Kak ehha) کھچھا

جماعت (Jamá,at) جماعت

آکاش منڈل کا ۱/۳۶۰ واں اَنَش (Ákásh mandal ka 1/360 ván ansh)
آکاش منڈل کا ۱/۳۶۰ واں اَنَش

مَلا (Mála) مالا
مَنْزِل (Manzil) منزل

کمرہ (Kamra) کمرہ

DARAKH,T درخت (ف - مڈ)

وِٹاپ (Vitap) وِٹاپ
دُرُم (Drum) درم
پِٹ (Per) پِٹ

درخشان (ف - ص)

DURUKH,SHÁN دُرُکْشاں

پُراہا یُکْت (Prahá yukt) پُراہا یُکْت
پُراکاش مَان (Prakásh mán) پُراکاش مَان
رَوشَن (Raushan) رَوشَن

درخواست (ف - مٹ)

DAR,KHÁS,T درخاست

پَراثرنا پَتر (Práarthana pattr) پَراثرنا پَتر
اَvedan (Ávedan) اَvedan
اَرزِی (Arzi) اَرزِی
اَرضِی (Arzi) اَرضِی

وِنِیدَن (Vinai) وِنِیدَن
اَرزِی (Arz) اَرزِی

DARKHUR درخور (ف - ص)

یوگیا (Yoggia) یوگیا
پَتر (Pátrr) پَتر
قَابِل (Qábil) قَابِل
پَٹھ (Paith) پَٹھ
رَسائی (Rasái) رَسائی

DARD درد (ف - مڈ)

دُکھ (Dukh) دُکھ
کَلِش (Klesh) کَلِش
تَکَلِیف (Taklíf) تَکَلِیف

وِیٹھا (Vyathia) وِیٹھا
پِڑا (Píra) پِڑا
تِیس (Tís) تِیس

دِیا (Daya) دِیا
تَرَس (Taras) تَرَس

چِنتا (Chinta) چِنتا
سُوح (Soch) سُوح

DURUSH,T दुर्शुत (ف - ص) درشت

1. कठोर (Kathor कठोर) कड़ा (Kara कड़ा)
2. खुरदरा* (Khurdara खुरदरा) खुरखुरा (Khurkhura खुरखुरा)

درشتی (ف - مٹ)

DURUSH,TI दुर्शुती

1. कठोरता (Kathorate कठोरता) सहती (Sakhti سختی)
2. असभ्यता (Asabh,bhyata असभ्यता) अशिष्टता (Ashishtata अशिष्टता) अकखपन (Ak,khar pan अकखपन)

DAR,K दर्क (ع - مذ) درك

1. बोध (Bodh बोध) ज्ञान (Gyan ग्यान) समझ (Samajh समझ)
2. बुद्धि (Bud,dhi बुद्धि) मनीषा (Mánisha मनीषा) अकल (Aql अकल) عقل

DARGÁH दरगाह (ف - مٹ) درگاه

1. चौखट (Chaukhat चौखट) डेवढ़ी (Deorhi डेवढ़ी)
2. राज सभा (Ráj sabha राज सभा) दरबार (Darbár दरबार)
3. मज़ार (Mazár मज़ार) रौज़ा (Rauza रौज़ा)

درگز ر (ف - مٹ)

DAR GUZAR दरगुज़ار

- क्षमा (Chhama क्षमा) माफी (Máfi माफी)

DIRAM दिरम (ف - مذ) درم

1. चांदी का एक सिक्का (Chandi ka चांदी का एक सिक्का)

DUR,D दुर्द (ف - مٹ) درد

- बलकस (Balkas बलकस) तल छट (Talehhat तल छट) गाद (Gád गाद)

DARD-MAND दर्दमन्द (ف - ص) دردمند

- दुखी (Dukhi दुखी) रंजीदा (Ranjida रंजीदा)

DARD-NÁK दर्दनाक (ف - ص) دردناك

- दुःख प्रद (Dukhapprad दुःख प्रद) कष्ट जनक (Kasht janak कष्ट जनक) रंजदेह (Ranj deh रंजदेह)

DAR,Z दर्ज़ (ف - مٹ) درز

- दार (Dár दार) दरार (Darár दरार)

DAR,ZI दर्ज़ी (ف - مذ) درزی

- सूचिक (Súchik सूचिक) सीने वाला (Sino vála सीने वाला)

DAR,S दर्स (ع - مذ) درس

1. पठन (Pathan पठन) पढ़ना (Parhna पढ़ना)
2. पाठ (Páth पाठ) सबक (Sábak सबक)
3. उपदेश (Updesh उपदेश) नसीहत (Nasíhat नसीहत)

DURUS,T दुरुस्त (ف - ص) درست

1. यथार्थ (Yatharth यथार्थ) ठीक (Thik ठीक)
2. सत्य (Sattya सत्य) सही (Sahi सही)
3. स्वस्थ (Swasth स्वस्थ) तनदुरुस्त (Tandurust तनदुरुस्त)

دروازہ (ف - مذ)

DAR VÁZA دروازا

دوار (Dwār) در (Dar)

DURÚD دُرود (ع - مٹ)

ستوتی (Istuti) پرشاسا (Prashansa) سنا (Sana)

درو دگر (ف - ص)

DUROD-GAR دُرو دگر

رہکار (Ratha kār) تھک (Tak chhak) بڑھائی (Barhai)

DAROGH دروغ (ف - مذ)

میتھیا (Mith, thya) جھوٹا (Jhúth) انوت (Anot)

دروغ کو (ف - ص)

DAROGH GO دروغ گو

میتھیا وادی (Mith, thya vādī) جھوٹا (Jhúth) وادی

DARÚN درون (ف - مذ)

1. آنت: کران (Antah karan) دل (Dil) من (Man)

2. مध्य (Madh dhya) बीच (Bich)

درویش (ف - مذ)

DAR, VESH درवेश

1. भिक्षुक (Bhik chhuk) भिखारी (Bhikhārī) فقیر (Faqir)

2. महात्मा (Mahátma) वली (Vall) वशी (Vashi)

چاندی کا ایک سکہ ok sikka

2. ३॥ माशे की एक तोल (3½ Māshe)

سڑھے تھن ماشے کی (ki ek tol) ایک تول

DAR MÁN درمان (ف - مذ)

उपचार (Upchār) इलाज (Ilāj)

درماندگی (ف - مٹ)

DAR, MĀNDAGI در ماندگی

दुःख (Kukh, kh) क्लेश (Klesh) बेकसी (Bekasī)

درمانده (ف - مذ)

DAR, MĀNDA درماندا

असहाय (Asahāy) दुःखी (Dukhī) लाचार (Lāchār)

درمیان (ف - مذ)

DAR, MIYÁN در میان

1. मध्य (Madh, dhya) बीच (Bich)

2. भीतर (Bhītar) अंदर (Andar) में (Men)

DARINDA दरिन्दा (ف - ص)

व्याड (Vyād) हिसक जंतु (Hinsak jantu)

फाड़ खाने वाला जानवर (Phār khāno) (بھاڑ کھانے والا جانور)

DIRANG दिरंग (ف - مٹ)

विलंब (Vilamb) देर (Der)

DIRAU दिरौ (ف - مٹ)

कसल कटना (Fasl katna)

वदाम्य (Vadán, nya) अति दानी
(Ati dání) बहुत बड़ा फ़ैयाज़
(Bahut bara faiyáz) (بہت بڑا فیاض)

دریافت (ف - مٹ)

DAR, YÁFT दर्याفت

1. जिज्ञासा (Jiggyás) जांच (Jánch) पंछ तांछ (Pánchh t'ánch) (پونچھ تانچہ)
2. अन्वेषण (Anveshan) (انویشن) गवेषणा (Gaveshana) (गोविष्ठा) रिसर्च (Research) (ریسرچ)

DARÍOHA दरिचा (म - फ) दरिचा
गवाक्ष (Gaváksh) (गोआक्ष) लिङ्की
(Khirki) (کھڑکی)

DARIDA दरिदा (व - स) दरिदे
विदीर्ण (Vidirn) (वदिरन) फटा हुआ
(Phata hua) (پھٹا ہوا)

दरिदे (व - स)

DARÍDA-DAHAN दरिदा दहन
मुक्त कंठ (Mukt kanth) (मुक्त कंठ)
मुंह फट (Munh phat) (منہ پھٹ)

DIREGH दिरेग (म - फ) दिरेग

1. शोक (Shok) (शोक) अफसोस (Afsos) (अफसुस)
2. संकोच (Sankoch) (संकोच) तन्मूल (Ta, am, mul) (तानमूल)
3. कृपणता (Kripanata) (कृपणता) कंजूसी (Kanjusi) (कंजूसी)

3 विनीत (Vinít) विनम्र
(Vinamr) खाक सार
(Kháksár) (खाकसार)

द्रोषी (फ - मٹ)

DAR, VESHI दर्वेशी
संन्यास (San nyás) फकीरी
(Faqiri) (फकीरी)

DAR(R)A दरा (दर्रा) (म - फ) दरे
दो पहाड़ों के बीच का रास्ता (Do paháron
ke bích ka rásta) (دو پہاڑوں کے بیچ کا راستہ)
(Ghāti) (گھاٹی)

DUR, RA दुरा (म - ए) दुरा
चर्म कशा (Charm kasha) (चर्म कशा)
चमड़े का कोड़ा (Chamṛe ka kora)
(चमड़े का कोड़ा)

DAR, HAM दरहम (व - स) दरहम
व्यस्त (Vyast) (व्यस्त) तितर बितर
(Titar bítar) (तितर बितर)
(Gar bar) (गर्बर)

DIR, HAM दिरहम (म - ए) दिरहम
'दरम' (दिको)

DAR, YA दर्या (म - फ) दर्या
सरिता (Sarita) (सरिता) आपगा
(Ápaga) (आपगा) तरंगिनी (Tarangini)
(निमगा) (निमगा) निमगा (Nimnaga)
(नदी) (नदी)

दर्या (व - स)

DARYA-DIL दर्या दिल
मुक्त हस्त (Mukt hast) (मुक्त हस्त)

हाथ का मोजा (Háth ka moza
هاتھ کا موزہ)

دستاویز (ف - مٹ)

DASTÁVEZ दस्तावेज़

1. प्रमाण पत्र (Pramán pattr प्रमान
सबूत का काराज़ (Sabút ka
kághaz ثبوت کا کاغذ)

2. बंधक पत्र (Bandhak pattr بندھक
तमसुक (Tamas, suk तमस्क)

دست برد (ف - مٹ)

DAST-BURD दस्त बुर्द

अपहरण (Apharan अपहरण) छीनछान
(Chhín chhán چین چھان)

دست برداری (ف - مٹ)

DAST-BARDÁRI दस्त बरदारी

परित्याग (Parit, tyág परित्याग)
कब्ज़ा छोड़ देना (Qabza chhor dena
قبضہ چھوڑ دینا)

دست بسته (ف - ص)

DAST-BASTA दस्त बस्ता

कर बद्ध (Kar bad, dha करबद्ध) बद्धा-
जलि (Baddhánjali बद्धानजाली)
हाथ बांधे हुए (Háth bándhe hue
هاتھ باندھے ہوئے)

دست پناه (ف - مذ)

DAST-PANÁH दस्त पनाह

चिमटा (Chimta चिमटा) चिमटा
(Chimta चिमटा)

دستخط (ف - مذ)

DAST-KHAT दस्तखत

हस्ताक्षर (Hasták chhar हस्ताक्षर)

دریورہ گر (ف - ص)

DARYŪZA-GAR दर्यूज़اگر

भिक्षुक (Bhikchhak भिक्षुक)

भिक्ष मंगा (Bhikh manga भिक्ष मंगा)

DUZD दुज़्द (ف - مذ)

चोर (Chor चور) तस्कर (Taskar तस्कर)

DAST दस्त (ف - ص)

1. कर (Kar कर) हस्त (Hast हस्त)

हाथ (Háth هاتھ)

2. विरेचन (Virechan विरेचन)

पतला पाखाना (Patla pákhána
پتلا پاخانہ)

دست آور (ف - ص)

DASTÁVAR दस्तावर

रेचक (Rechak रेचक) मल भेदक

(Mal bhedak मल भेदक)

विरेचक (Virechak विरेचक)

जुलाब (Julláb जुलाब)

جلاب

DASTÁR दस्तार (ف - مٹ)

शिरोवेष्टन (Shiroveshthan शिरोवेष्टन)

पगड़ी (Pagṛī पगड़ी) अमासा

(Amāsa अमासा)

دست اندازی (ف - مٹ)

DASTANDAZI दस्तन्दازی

हस्तक्षेप (Hastak chhep हस्तक्षेप)

मुज़ाहमत (Muzáhamat मुज़ाहमत)

(مُزاحمت)

DASTÁNA दस्तानا (ف - مذ)

1. हस्त त्राण (Hast, trān हस्त त्राण)

blāna بلانے کے لئے دروازہ کھٹ (کھٹانا)

3. مال गुजारी की वसूली का परवाना
(Mālguzāri ki vasūli ka parvāna)

(مال گزاری کی وصولی کا پروانہ)

4. कर (Kar) महसूल (Mahsūl)
(محصول)

دست کار (ف - مذ)

DAST-KĀR دستکار

कलाकार (Kalā kar) शिल्पी (Shilpi)

کلاکار (کلاکار) کاریگر (Kārigar) شیلی

دست کاری (ف - مذ)

DAST-KĀRI دست کاری

हस्त शिल्प (Hast shilp) (هست شلپ)

शिल्प कला (Shilp kala) (شلپ کلا)

कारीगरी (Kārigari) (کاریگری)

دست کش (ف - ص)

DAST-KASH دستکش

دیکھو 'دست بردار'

دست گاہ (ف - مذ)

DAST-GĀH دستگاه

1. सामर्थ्य (Samarthyā) (سامرتھیہ)

शक्ति (Shakti) (شکتی) कुदरत (Qudrat)
(قدرت)

2. प्रवेश (Pravesh) पहुँच (Pahunch)

(پرویش) رسائی (Rasāi)
(رسائی)

دست گیری (ف - مذ)

DAST-GIRI دستگیری

हस्तालंबन (Hastālabhan) (هستالامبن)

दसखत (Das, khat) (دس خط)

دست درازی (ف - مذ)

DAST, DARĀZI دست درازی

1. अत्याचार (Attyāchār) (اتیآچار)

जुल्म (Zulm) (ظلم)

2. हस्ताहस्ती (Hastāhasti) (هستاهستی)

हाथपाई (Hāthā pāi) (هاتھپائی)

3. हस्तक्षेप (Hastak chhep) (هستک)

मुदाखलत (Mudākhalat) (چھاپ)

مداخلت

دسترس (ف - مذ)

DASTRAS دست رس

1. पहुँच (Pahunch) (پہنچ) रसाई (Rasāi)
(رسائی)

2. शक्ति (Shakti) (شکتی) सामर्थ्य (Samarthyā)

(سامرتھیہ) इस्तिताअत (Istitā,at)

(استطاعت)

دست غیب (ف - مذ)

DASTE-GHAIB دستہ غیب

1. दिव्य प्राप्ति (Div, vya prāpti) (دیویہ)

दैवी आय (Daivī āe) (دایوی)

गैबी आमदनी (Ghaibi āma-

dani) (غیبی آمدنی)

2. उत्कोच (Utkoch) घूस (Ghūs)

(اُتکوچ) رشوت (Rishvat) (گھوس)

DASTAK دستک (ف - مذ)

1. कर्ताल (Kartāl) (کرتال) ताली (Tāli)

(تالی)

2. बुलाने के लिये दरवाज़ा खट खटाना

(Bulāne ke lie darvāza' khatkha-

DASTA دستا (ف - مذ) دستہ

1. ہٹھا (Hat, tha) مٹھ (Múth) ہٹھا (موٹہ)

2. سنا کا छोटा भाग (Sena ka ohota bhág) سینا کا چھوٹا بھاگ

3. २५ कागज़ का थोक (25 Kághaz ka thok) ۲۵ کاغذ کا تھوک

DASTI دستی (ف - ص) دستہ

1. हाथ का बना हुआ (Háth ka bana hua) ہاتھ کا بنا ہوا

2. हाथ में रखने के क़ाबिल (Háth men rakhne ke qábil) ہاتھ میں رکھنے کے قابل

DAST-YÁB دستياب (ف - ص) دستياب

हस्तगत (Hastgat) प्राप्त (ہستگت) (Prápt) उपलब्ध (Uplabdh) (پراپت) (Hásil) حاصل (ہاسیل)

DASHT दशत (ف - مذ) دشت

अरण्य (Aran, nya) कानन (Kánan) (अरण्य) (Van) जंगल (Jangal) (کانن) (ون) (جنگل)

دشت پیما (ف - ص)

DASH, T-PAIMA दशत पैमा

काननचारी (Kánan chári) (کانن چاری) (Van ohar) जंगल में फिरने वाला (Jangal men phirne vála) (ون چار) (جنگل میں پھرنے والا)

دشت گرد (ف - ص)

DASHT-GAR, D दशतगर्द

دیکھو 'دشت پیما' .

सहायता (Saháyata) मदद (سہایتا) (Madad) (مدد)

دست نگر (ف - ص)

DAST-NIGAR दस्त निगर

मुखपेक्षी (Mukhápekshí) (مکھا) अनुजीवी (Anujívi) (انوی) दूसरे के सहारे पर जीविका करने वाला (Dúsare ke saháre par jívika karnovála) (دوسرے کے سہارے پر جیوگا کرنے والا)

DAS, TÚR दस्तूर (ف - مذ) دستور

1. प्रथा (Pratha) प्रणाली (پرتھا) (Pranáli) (Pranáli) (Riváj) (ریواج) (Riváj) 2. मंत्री (Mantri) (ملتری) (Vazír) (وزیر) (Vazír) 3. विधान (Vidhán) (ودھان) (Qánún) (قانون) (Qánún) 4. नियम (Niyam) (نیم) (Qáida) (قواعدہ) (Qáida)

دستور العمل (ع - مذ)

DASTURUL-AMAL दस्तूरुल अमल

1. कार्य क्रम (Kárya kram) (کاریہ کرم) (Láeha) (لائحہ) (Láeha) 2. नियम (Niyam) (نیم) (Qáida) (قواعدہ) (Qáida)

دست و گریاں (ف - ص)

DASTO-GARIBÁN दस्तोगरीबा

हाथा पाई (Háthápái) (هاتھاپائی) (Lappa duggi) (لپھا تگی) (Lappa duggi)

دشوار (ف - ص)

DUSH,VÁR دشوار

کठین (Kathin کټون) دوشکار (Dush, kar

دش کو دوشاध्य (Dus, sádhyā 'دس

مشکل) دشکیل (Mushkil) سادھ

دشوار گزار (ف - ص)

DUSH,VÁR-GUZÁR دشوار گزار

دورگام (Durgam دورگم) دوشپار (Dushpár

دشپار) जिसे पार करना कठिन हो

Jise pâr karna kathin ho

پار سے پار کرنا کټون هو

DUÁ دُعا (ع - مٹ)

1. ईश्वर से प्रार्थना (Íshwur se prâr-thana

2. आशीर्वाद (Áshírvád آشیرواد) دُعا ټی ټی (Duá-e-khair

3. मंत्र (Mantr منتر) वज़ीफ़ा या क़ुरآن की आयत वगैरہ (Vazifa ya qurân ki âyat vaghaira

دعا ټی ټی (ع - مٹ)

DUA-E-KHAIR دُعا ټی ټی

आशीर्वाद (Áshírvád آشیرواد) अच्छी

دُعا (Ach,chi dua اچھی دعا)

DÁVAT داوت (ع - مٹ)

1. निमन्त्रण (Nimantran نمن ترن) बुलावा (Buláva

2. भोज (Bhoj भोज) खाना (Khána کھانا)

دشت نورد (ف - ص)

DASHT-NAVAR,D दशतनवर्द

دیکهو 'دشت پیم'

DUSH,MAN دشمن (ف - مڈ)

1. शत्रु (Shattru شترو) अरि (Ari

रिपु (Repu رپو) आराति (Áráti آرآتی) अदू (Adu

2. अशुभ चिंतक (Ashubh ohintak

प्रति द्वंद्वी (Prati प्रति द्वंद्वی) बदखाह

dwandwi (Bad kháh بدخواه)

3. प्रतिकूल (Pratikúl

प्रति کول (Pratikúl

मुखालिफ (Mukhálif

دشمنی (ف - مٹ)

DUSH,MANI دشمنی

1. शत्रुता (Shattruta شتروتا) अदावत

(Adávat عداوت)

2. विरोध (Virodh

मुखालफत (Mukhálafat

3. प्रतिकूलता (Pratikúlata

ناموافقیت (Namuáfaqat

موافقت)

دشنام (ف - مٹ)

DUSH,NÁM دشنام

अपशब्द (Apshabd अपशब्द) कुवाच्य

(Kuvách, chya

गाली (Gáli

گالی)

DASH,NA दशना (ف - مڈ)

कौक्षिक (Kaukshik

कटार (Katár

खंजर (Kbanjar

خنجر)

2. सुरक्षा (Suraksha सुरक्षा)
हमले से बचाव (Hamle se bachao
हमले سے بچاؤ (Defence
(Defence
(Defence)

DAF, TAR दफतर (ع - مذ)

1. कार्यालय (Karyalai कार्यालय)
(Office ऑफिस)
2. हिमात्र किताब के कागज़ (Hisab kitab
ke kaghaz حساب کتاب کے کاغذ)
3. ग्रंथ खंड (Granth khand ग्रंथ
किसी बड़ी पुस्तक के भाग (Kisi bari
pustak ke bhag किसी بڑی
पुस्तक کے भाग)
4. लंबी चौड़ी कहानी या वृत्तान्त (Lambi
chauri kahani ya vrittant लंबी
चौड़ी کہانی یا ورتانت)

DAF, A दफअ (ع - مذ)
निवारण (Nivaran निवारण)
(Hatana हटाना)

دفع الوقتی (ع - م)

DAF, UL-VAQTI दफूल वक्ती

1. कालयापन (Kalyapan कालयापन)
दिन काटना (Din katna दिन काटना)
2. टालना (Talna टालना) बहाना करना
(Bahana karna बहाना करना)
(Tarkina तरकना)

DAF, A दफअ (ع - م)

1. बार (Bar बार) मरतबा (Martaba
(مرتبه)
2. धारा (Dhara धारा) सैक्शन
(Section सेक्शन)

دعوت نامه (ع - مذ)

DÁVAT-NÁMA दावत नामा

निमंत्रण पत्र (Nimantran patr निमंत्रण पत्र)
न्योते का खत Neote ka khat
(نیوٹے کا خط)

DÁVA दावा (ع - مذ)

1. स्वत्व (Swat, twa स्वत्व) हक्क (Haq
(حق)
2. वाद (Vad वाद) नालिश (Nalish
(नालिश)
3. अधिवार (Adhikar अधिवार) कब्ज़ा
(Qubza قبضہ)
4. बल (Bal बल) जोर (Zor जोर)

DAGHA दगा (ف - م)
छल (Chhal छल) कपट (Kapat कपट)

دغدغه (ف - مذ)

DAGH, DAGHA दग्दगा

भय (Bhai भय) धड़का (Dharka دھڑکا)

DAGHAL दगल (ف - مذ)

1. छल (Chhal छल) कपट (Kapat
(फريب) फरेब (Fareb फريب)
2. मिष (Mish मिष) बहाना (Bahana
(حیلہ) हीला (Hila حیلہ)

DAF दफ (ع - مذ)

डफली (Daphli डफली) खजड़ी (Khanjari
(کھنجرنی)

DIFÁ, A दिफाअ (ع - مذ)

1. रक्षा (Raksha रक्षा) हिफाज़त
(Hifazat حفاظت)

د ق ي ا نو سی (ع - ص)

DAQYÁNÚSÍ دقیا نووسی

1. پورا تان (Purátan) بہت پورا نا (Bahut purána)
2. ا پ ر ا چ ل ت (Ap,prachalit) ٹکسال باہر (Taksál báhar) (تکسال باہر)

د ق ی ق (ع - ص) د ک ک

1. س د م (Súkehlm) باریک (Bárik)
2. ک ت ن (Kathin) مشکل (Mushkil)
3. گ د (Gáth) نازک (Názuk)

د ق ی ق (ع - م ذ) د ک ک

1. گ د ت ا (Gárbhata) دھام (Ib,hám)
2. س د م ت ا (Súkehlmata) باریکی (Bárikí)
3. ک س ر (Kasir) کرنی (karni)
4. ک ل ا (Kala) مینٹ (Minute)

د ق ی ق ر س (ع - ص)

DAQÍQA-RAS دکیکا رس

- ت ت و (Tattwa gyáni) س د م د ش ی (Súkehlm darshi) باریک بین (Bárik bín)

DAF,ATAN د ف ا ت ن (ع - ص)

ا ک س م ا ت (Akasmát) س ہ س ا (Sahasa) ا چ ا ن ک (Achának)

DAF,ÍYA د ف ی ا (ع - م ذ)

ن و ا ر ن (Niváran) ت د ا ر ک (Tadáruk) ت و ر (Tor)

DAF,N د ف ن (ع - م ذ)

1. ت و پ ن ا (Topna) گ ا ر ن ا (Gárna)
2. م ر د ے ک و (Murde ko zamín men gárna) زمین میں گ ر ن ا

DAFÍNA د ف ن ا (ع - م ذ)

ن د ہ ی (Nidhi) گ د ا دھ ن (Gara hua dhan ya khazána)

DÍQ د ق (ع - م ث) د ک

1. ت پ د ک (Yakchhma) ن پ د ق (Tapediq)
2. د ک ہ ت (Dukh,khit) ت گ (Tang) پ ر ش ا ن (Paresbán)

DÍQ,QAT د ق ت (ع - م ث) د ق ک ت

1. د ش و ا ر ی (Dushvári) س د م ت ا (Súkehlmata) باریکی (Bárikí)

دل آزار (ف - ص)

DILÁZÁR دِلآزار

1. कष्टदायक (Kashtdáyak कष्ट
دکھ دایک) दुःखदायी (Dukhdái
دنج ده) रंजदेह (Ranj deh
رَنا چاری) (Attyáchári
ज़ालिम (Zálim ظالم)

DAL,LÁL दलाल (مذ - ع)

1. अभिकर्ता (Abhikasta
दलाल (Dalál एजेंट (Agent
ایجنٹ)
2. वर्चन-अभिकर्ता (Vartan-abhikarta
वर्तन आदती (Árhati
آرہاتی)
3. वेश्या घटक (Vesh,shya ghatak
कुटना (Kutna
کوتنا) कुरम (Qur,ram

DAL,LÁLA दलाला (مذ - ع)

1. संचारिका (Sanchárika
सारिका (Sárika कुटनी
کوتنی) कुटनी (Kutni

DALÁLAT दलालत (مذ - ع)

1. पता (Pata पता) खोज (Khoj
کھوج) प्रमाण (Pramán
برمان) सुबूत (Subút
ثبوت)
3. चिह्न (Chinh चह्ने) निशान
نیشان (Nishán)

DILÁVAR दिलावर (ف - ص)

1. वीर (Vír वीर) शूर (Shúr
شور) बहादुर (Bahádur

DUKÁN दुकान (ع - م)

पण्य शाला (Pannya shála
دوکان (Dúkán)

DIGAR दिगर (ف - ص)

द्विगर्ग मख्दफ
अन्य (Annya
دوسرا (Dúsara
دوسرا)

द्विगर्ग (ف - ص)

DIGAR,GÚN दिगर गुं

1. विपरीत (Viparít
खिलाफ (Virud,dh
خلاف (Khláf)
2. अस्त व्यस्त (Ast vyast
उथल पुथल (Uthal puthal
اتھل پتھل)

DIL दिल (ف - مذ)

1. हृदय (Hridae
चित्त (Chitt
मानस (Mánas
मन (Man
2. साहस (Sáhas
हिम्मत (Himmat)
3. वीरता (Vírata
शौर्य (Shaurya
शुजाअत (Shujá,at
شجاعت)
4. अंतःकरण (Antah karan
ज़मीर (Zamír
5. इच्छा (Ich,ehha
चाह (Cháh
6. उदारता (Udárata
फैयाज़ी (Faiyázi

(Ap,prasan,n (اپپرسن'ن) उदास
(Udáas (أُداس)

دل جوئی (ف - مٹ)

DIL-JOÍ दिलजोई

سانتونا (Sántwana (سائتونا) डारस
(Dhāras (देवस) दिलदारी (Dildāri
(دلداری)

دل چسپ (ف - ص)

DIL-CHASP दिलचस्प

1. मनोरंजक (Manoranjak (ملورنچک)
पुर मज़ाक (Pur mazák (پر مزاق
2. रुचिकर (Ruchikar (رچی کر) पसंदीदा
(Pasandída (پسندیدہ)

دل خراش (ف - ص)

DIL-KHARÁSH दिल खराश

हृदय विदारक (Hridae vidarak (هردے
دل دور (Dildoz (دلدار)

DIL-DÁDA दिलदादा (ف - ص)

मुग्ध (Mugdh (مگدھ) आसक्त (Ásakt
(फरीफته (Farefta) फरेफتا (آسکت)

DILDÁR दिलदार (ف - ص)

1. प्रिया (Priya (پریا) प्रेमिका (Premika
(معشوق (Máshúq) माशूक (پریمیکا)
2. उदार (Udár (ادار) दिल वाला (Dil
vála (دل والا)

دلدهی (ف - مٹ)

DIL-DIHI दिलदिही

सान्तोना (Sántwana (سائتونا) तसल्ली
(Tasalli (تسلی)

2. साहसी (Sáhasi (ساهسی) हिम्मती
(Himmatī (همتی)

DILAVEZ दिलावेज (ف - ص)

आकर्षक (Ákarshak (أكركشك) रोचक
(Rochak (روچك) खुशनुमा (Khush-
numa (خوش نما)

DIL-BAR दिलबर (ف - ص)

प्रिया (Priya (پریا) कान्ता (Kánta)
प्रेमिका (Premika (پریه میكا) माशूक
(Máshúq (معشوق)

دل برشته (ف - ص)

DIL-BIRISH,TA दिल बिरिश्ता

दग्ध हृदय (Dagdh hridae (دگدھ هردے)
दुःखी (Dukhi (دکھی) दिल जला (Dil
jala (دل جلا)

دل بستگی (ف - مٹ)

DIL-BAS,TAGI दिल बस्तगी

1. मनोरंजन (Manoranjan (ملورنچن)
मन बहलाव (Man bahlāu (من بهلاؤ)
2. अभिरुचि (Abhiruchi (ابھی رچی)
रुचि (Ruchi (رچی) दिलचस्पी (Dil
chaspi (دل چسپی)

دل پسند (ف - ص)

DIL-PASAND दिल पसन्द

मनोरुचक (Manorochak (ملوروچك)
रुचिकर (Ruchikar (رچی کر) पसन्दीदा
(Pasandída (پسندیدہ)

دل تنگ (ف - ص)

DIL-TANG दिलतंग

खिन्न (Khin,n (کھن'ن) अप्रसन्न

دل فریب (ف - ص)

DIL-FAREB दिल فرےز

رمانیکی (Ramanik) ہر دے گراہی
(Hridae grāhi) منوہر (منوہر)
(Manohar) سندر (Sundar) خوش نما
(Khush numa)

DAL,Q دلک (ع - سٹ)

کنتھا (Kantha) گودڑی (Gudri)
(گڈڑی)

دل ق پو ش (عف - ص)

DAL,Q-POSH دلک پوش

1. گودڑی پھننے والا (Gudri pahanne
vāla) بھیک منگا (Bhik manga)
2. برہم جانی (Brahm gyāni) صوفی (Sūfi) سؤفی (سؤفی)

DIL-KASH دلکش (ف - ص)

منورم (Manoram) منوہر (منوہر)
(Manohar) سندر (Sundar) خوش
(Khush nuzza) نما

دل کشا (ف - ص)

DIL-KUSHA دلکشا

1. آنند داتا (Ānand dāta) ہرش
وہک (Harsh vardhak) دل خوش کن
(Dil Khush kun)
2. ویشال (Vishāl) ویشٹ
(Vistrit) وسیا (Vasī,a) وسیع

DIL-RUBA دلربا (ف - ص)

1. منوہر (Manohar) منموہن
(Manmohan) دلبر (دلبر)
(Dilbar)
2. پریا (Priya) ماشوک (Māshūq)
(معشوق)

دل سوز (ف - ص)

DIL-SOZ دل سوز

1. شومچیتک (Shubh chintak) شبہ
(چلتک) کھارکھاہ (Kharī khāh)
(خیرخواہ)
2. سہانہ بھوتی کرتا (Sahānu bhūti
karta) ہم درد (Ham dard)

دل شاد (ف - ص)

DIL-SHÁD دلشاد

پراسن چیت (Prasan, n chitt) خوش
(Khush) (چیت)

دل شکستہ (ف - ص)

DIL-SHIKAS,TA دلشکستا

بھگن ہر دے (Bhagn bridae) ویدیرن ہر د
(Vidīrnbrid) دُ:کھی (Dukhi) رنجیدا
(Ranjida) (رنجیدہ)

دل شکن (ف - ص)

DIL-SHIKAN دلشکن

1. دل توڑنے والا (Dil torne vāla)
(دل توڑنے والا)
2. ہمت توڑنے والا (Himmat torne
vāla)

DAM دم (ع - مذ)

1. रक्त (Rakt) लोहू (Lohū) (رکت لوهو)
2. जीवन (Jīvan) जान (Jān) (جیون جان) (ف - مذ)
3. श्वासा (Shwāsa) श्वास (Shwās) (शुवास) (Shwās) (سانس)
4. छल (Chhāl) धोका (Dhoka) (چهل دھوکا)
5. अहंकार (Ahankār) घमंड (Ghamand) (اهلکار گھمند)
6. अभिचार (Abhichār) जादू (Jādū) (ابھی چار جادو)
7. समय (Samay) काल (Kāl) (سمے کال)
8. फूंक (Phūnk) छू (Chhū) (پھونک چھو)
9. तीक्ष्णता (Tikshh,nata) तिक चहन्ता (Tikchh,nata) (तीक्ष्णता) (Dhār) बाढ़ (Bāṭh) (धार دھار بارہ)

DUM दुम (ف - مث)

1. पुच्छ (Puch,ohh) पूछ (Pūchh) (پوچھ پوچھ)

DAMĀDAM दमादम (ف - ص)

1. निरन्तर (Nirantar) लगातार (लगاتार) (Nirantar Lagātār)

DIMĀGH दिमाग (ع - مذ)

1. मस्तिष्क (Mastishk) मस्तक (Mastak) (مستشک مستک)
2. मेजा (Bheja) मरज़ (Maḡhz) (مہجا مریز)
3. अहंकार (Ahankār) घमंड (Ghamand) (اهلکار گھمند)

دل کشی (ف - مث)

- DIL-KASHI दिलकशी
1. मनोहरता (Manoharata) (منوہرता)
  2. सुंदरता (Sundarata) हुसَن (Husn) (سندرता حسن)

DIL-GÍR दिलगीर (ف - ص)

1. खिन्न (Khin,n) अप्रसन्न (Apprasann) (کھینن) (اوپر سمن)
2. उदास (Udās) (اداس)

دل نشین (ف - ص)

DIL-NASHÍN दिलनशीں

1. हृदयंगम (Hridayangam) जहन नशीन (Zahn nashin) (हरदینگم ذھن نشین)

DILÍ दिली (ف - ص)

1. हार्दिक (Hárdik) मानसिक (Mánaeik) (هاردک مانسک)
2. घनिष्ठ (Ghanishth) जिगरी (Jigari) (گھنیشث جگری)

DILER दिलेर (ف - ص)

1. निर्भोक (Nirbhók) निडर (Nidar) (نیربھوک نڈر)

2. शूर (Shūr) वीर (Vīr) (शूर वीर)
3. बहादुर (Bhádur) (بہادر)

DALÍL दलील (ع - مث)

1. तर्क (Tark) युक्ति (Yukti) (ترک یکتی)
2. वाक्कलह (Vák,kalah) हुजत (Hujjat) (واک کله حجت)

2. धार (Dhár) तेज़ी (Tezī)
3. साहस (Sāhas) उत्साह (Utsāh)
- हिम्मत (Himmat)

DAM-SÁZ दम साज़ (फ - व)

1. मित्र (Mitr) सखा (Sakha)
- बंधु (Bandhu) हम दम (Hamdam)

2. मर्मज्ञ (Marmaggya)
- राज़ दां (Rāzdan)

DIMAN दिमन (म - ड)

1. कतवार (Katvár) घूरा (Ghúra)

2. घूरा पड़ी हुई जगह (Ghúra pari)
- hui Jagah

DAMA दमा (म - ड)

- श्वास रोग (Shwás rog)
- सांस (Sāns)

DINÁYAT दिनायत (म - ड)

- अधमता (Adhamata)
- नीचता (Nichata)
- ज़लील पन (Zalil pan)

DUMBAL दुम्बाल (म - ड)

1. पुच्छ (Puch, chh)
- पूछ (Pūchh)

2. आंख का कोया (Āṅkh ka koya)
- आंख का कोया

DUM, BAL दुम्बल (म - ड)

- वण (Vran)
- फोड़ा (Phoṛa)

DUM, BA दुम्बा (म - ड)

- मेदपुच्छ (Med puch, chh)
- मेदा (Mendha)

4. संज्ञा (Sangya) होश (Hosh)
- होश

5. बुद्धि (Bud, dhi) अकल (Aql)
- अकल

6. सहन (Sahan) सहार (Sahār)
- बरदाश्त (Bardāsht)

दमाग सोزی (म - ड)

DIMÁGH-SOZÍ दिमाग सोज़ी

दिमागी मेहनत (Dimághī mehnat)

दिमाग पच्ची (Dimágh pachehī)

DAM-BÁZ दम बाज़ (म - ड)

1. छली (Chhali) कपटी (Kapatī)
- फरेबी (Frebī)

2. वंचक (Vanohak) ठग (Thag)

दम بخود (म - ड)

DAM-BA-KHUD दम ब खुद

1. स्तब्ध (Istabdh) सुन्न (Sunn)

2. मूक (Múk) खामोश (Khámosh)
- खामोश

दम بدم (म - ड)

DAM-BA-DAM दम ब दम

क्षण प्रति क्षण (Chhan prati chhan)

घड़ी घड़ी (Gharī Gharī)

DAM-KHAM दम खम (म - ड)

1. शक्ति (Shakti) बल (Bal)

2. संसार वासी (Sansār vāsi) (لوگ (Log) (لوگ (وآسی)
دنیا ساز (ف - مذ)

DUN, YĀ-SĀZ दुन्या साज़

1. अक्सर वादी (Aksar vādi) (اوسروادی)
इब्नुल वाqt (Ibnul vaqt) (ابن الوقت)
2. स्वार्थ साधक (Swārth Sādhak) (سوارثه)
मतलबी (Matlabi) (مطلبی)
3. चाटुकार (Chātūkār) (چاٹوکار)
चापलूस (Chāplūs) (چاپلوس)

DO दो (ف - ص)
द्वि (Dwi) (دوبی) एक और एक (Ek aur ek) (ایک اور ایک)

DU, ĀBA दुआबा (ف - مذ)
1. अंतर्वेद (Antarved) (انترवेद) दो नदियों
के बीच की ज़मीन (Do nadiyon
ke bich ki zamin) (دو ندیوں کے بیچ
کی زمین)

2. शशस्थली (Shashas, thali) (ششس)
गंगा और जमना के बीचका भाग
(Ganga aur Jamna ke bich ka
bhag) (گنگا اور जमना के बीच का भाग)

DAVA दवा (ع - م)
औषधि (Oshadhi) (اوشدهی) औषध
(Aushadh) (اوشده) दवाई (Davai) (دوائی)

DAVĀT दवात (ف - مذ)
मसिपात्र (Masipātre) (مسی پاتر)
दावात (Dāvāt) (داوات)

दोआخانه (ع - مذ)

DAVĀ-KHĀNA दवाखाना
औषधालय (Aushadhālae) (اوشدهالے)

DAN, DĀN दन्दा (फ - म)
दंष्ट्र (Dandh, tr) (دندستر) दंत (Dant)
दानत (Dānt) (दानत)

दन्दा शिकन (फ - ص)

DAN, DĀN-SHIKAN दन्दाशिकन
मुंहतोड़ (Muh tor) (مٹھ توڑ) ऐसी बात
जिसका जवाब न हो (Aisi bat jis ka
javab na ho) (ایسی بات جس کا
جواب نہ ہو)

DAN, DĀNA दन्दाना (फ - म)
दांतुआ (Dāntūa) (दान्तوا) दांता
(Dāntā) (दानता)

DANG दंग (फ - म)
चकित (Chakit) (چکت) स्तब्ध
(Istabdh) (استبدھ) हक्का बक्का
(Hakka bakka) (هکا بکا)

DANGAL दंगल (फ - म)
1. अखाड़ा (Akhāṛa) (اکھڑا) कुश्ती
लड़ने की जगह (Kushti laṛne ki
jagah) (کشتی لڑنے کی جگہ)

2. भीड़ (Bhīr) (بھیر) जमाव (Jamāo)
जाव

DANI दनी (ع - م)
दुष्प्रकृति (Dush prakriti) (دش پرکرتی)
नीचाशय (Nīchāshai) (نیچا شے)
कमीना (Kamīna) (کمینه)

DUN, YA दुन्या (ع - म)
1. संसार (Sansār) (संसार) जगत्
(Jagat) (जगत्) आलम (Ālam)
(عالم)

3. परिधि (Paridhi) घेरा (پری دھی) (Ghera) (گھیرا)

4. बारी (Bāri) नौबत (Naubat) (باری) (نوبت)

5. युग (Yug) काल (Kāl) (युग) (کال) (Yahd) (عهد)

6. विस्तार (Vistār) फैलाव (Faiḷāv) (विस्तार) (فیلایو)

7. गोष्ठी या सभा में खाने पीने या पढ़ने पढ़ाने का क्रम जो कई बार हो (Goshthi ya sabha men khāne pīne ya paṛhne paṛhāne ka kram) (گوشته‌ی یا سبھا میں کھانے پینے یا پڑھنے پڑھانے کا کرم جو کئی بار ہو)

DŪR दूर (दूर - मंथ)

दूर (Dūr) अंतर पर (Antār par) (दूर) (انتر پار) (Fāsile par) (فاصلے پر)

दूरान (ع - مذ)

DAURÁN(N) दौरान (ر)

1. समय (Samai) काल (Kāl) (समै) (کال) (Zamāna) (زمانہ)

2. चक्कर (Chakkar) घुमाव (Ghumāo) (चकर) (گھماؤ)

3. मध्य (Mad,dhya) बीच (Bīch) (مدھیہ) (بیچ)

دوران خون (عف - مذ)

DAURÁN-E-KHÚN दौरानہ خون

रक्त संचार (Rakt sanchār) (رکت سنجار) (Khún kí gardish) (خون کی گردش)

दवाई घर (Davái ghar) (دوائی گھر)

DAVÁM दवाम (ع - مذ)

नित्यता (Nittiyatá) (نیتیتا) (Nirantarata) (نرن توتا) (Hameshagi) (همیشگی)

DAYÁN दवां (ف - ص)

पलाय मान (Palāe mán) (پلائے مان) (Bhágta hua) (بھاگتا ہوا)

DU,BÁRA दुबारा (ف - ص)

पुनः (Punah) (پنہ) (Phir) (پھر)

DŪ-BA-DŪ दूबदू (ف - ص)

प्रत्यक्ष (Pratyaksh) (پرتیکش) (Sākshat) (ساک چھات) (Sam-nukh) (سم مکھ) (Ámne) (آمنے) (sámne) (سامنے)

DUTA दुता (ف - ص)

1. वक्र (Vakr) (टढ़ा) (Teṛha) (تڑھا) (Namit) (नमि) (Jhukahua) (جھکا ہوا)

DU,CHAND दुचन्द (ف - ص)

द्विगुण (Dwigun) (दुगुन) (Dūna) (दूना) (दुना)

DŪD दूद (ف - مذ)

धूम (Dhúm) (धुआं) (Dhuán) (धुआं) (धुआं)

DAUR दौर (ع - مذ)

1. धूर्ण (Ghúrn) (धूमना) (Ghum-na) (धूमना) (Gati) (गति) (Chál) (चाल)

DOSTĀNA دوستانه (ف - مذ) دوستانه

मित्रता (Mittrata मित्रता) मैत्री (Maittri मैत्री) دوستी (Dostī دوستی)

DOSTĪ دوستی (ف - مښ) دوستی

मित्रता (Maittri मित्रता) यारी (Yāri یاری) मित्रता (Mittrata मित्रता)

DOSH दोश (ف - مذ) دوش

1. स्कंध (Iskandh اسکندھ) कंधा (Kāndha کندھا)

2. बीती हुई रात (Bītī hui rat بیټی
कल की रात (Kal kī rāt کل کی رات)
کل کی رات

دوش بدوش (ف - ص)

DOSH-BA-DOSH दोश ब दोश

कंधे से कंधा मिलाकर (Kandhe se
kandha milā kar کندھے سے کندھا
मिल जुल कर (Mil jul kar مل جل کر)

دوشیزگی (ف - مښ)

DOSHĪZAGĪ दोशीज़गी

कौमार्य (Kāumārīya कुमारیه) कुंवारा
पन (Kwānrāpan کنوارا پن)

DOSHĪZA दोशीज़ा (ف - مښ) دوشیزه

कुमारी (Kumārī کوماری) अक्षता
(Akohatā اک چھتا) नाकत खुदा
(Nākat Khuda ناکت خدا)

DOGH दोग (ف - مښ) دوغ

1. तक्र (Takr تکر) मठा (Matha مٹھا)
2. रायता (Rāita رایټا)

دوراندیش (ف - ص)

DÚRAN, DESH दूरदेश

दूरदर्शी (Dūr darshī دور دَرشی) अग्र
शोची (Aggr shochī اگڑ شوچی) दूर बीं
(Dūr bīn دور بین)

DÚR-BÍN दूरबीन (ف - ص) دور بین

1. दूरदर्शी (Dūrdarshī دور دَرشی)
दूरदेश (Durandesh دور اندیش)

2. दूर वीक्षण यंत्र (Dūr vīkshān yantr
दुरबीन (Durbīn دور ویکشمن یختر)
دربین)

DUROYA दुरोया (ف - ص) دورویه

1. दोनों तरफ (Donon taraf دونوں
हर दो जानिब (Har do jānib
هر دو جانب)

2. दोरखा (Do rukha دورخا) दुरंगा
(Do ranga دورنگا)

DAURA दौरा (ع - مذ) دوره

1. भ्रमण (Bhraman भ्रमण) चक्कर
(Chakkar چکر)

2. पर्यटन (Par yatan पर्यटन) गश्त
(Gashat گشت)

DOZAKH दोज़ख (ف - مذ) دوزخ

नरक (Narak نرک) रौरव (Raurav
رورو) जहन्नम (Jahannam جهنم)

DOST दोस्त (ف - مذ) دوست

मित्र (Mitr मित्र) बंधु (Bandhu
बन्धु) सखा (Sakha سہا) यार (Yār
یار)

3. मशक का मुँह (Mashk ka mugh
مشک کا منہ)

4. मोरी (Mori) परनाली (Parnáli
پرنالی)

DAH, R दहर (دھر - ع - مذ)

1. काल (Kál) समय (Samai
وقت (Vaqt) (سمے)

2. जगत् (Jagat) दुनिया
(Dunya) (دنیا)

دهشت (ف - م - م)

DAH, SHAT दहशत

त्रास (Trás) भय (Bhai) (تراس بھ)

डर (Dar) (ڈر)

دهشت زده (ف - ص)

DAHSHAT-ZADA दहशत ज़दा

भयभीत (Bhaibhít) (بھیبھیت)

भयातुर (Bhayátur) डरा हुआ

(Dara hua) (ڈرا ہوا)

دهشت ناك (ف - ص)

DAHSHAT-NÁK दहशतनाक

भयानक (Bhayának) (بھیانک)

(Bhayankar) डरावना

(Daráona) (ڈراونا)

DIHQÁN दिहकान (द - फ - म)

1. ग्रामीण (Grámín) गांव बासी

(Gáon_ bási) (گاؤں باسی)

2. कृषक (Krishak) किसान

(Kisán) (کسان)

3. असह्य (Asabh, bhya) (اسہتھ)

गंवार (Ganvār) उजड़ (Ujadd)

(اجڈ)

DAULAT दौलत (دولت - ع - م)

1. धन (Dhan) माल (Mál) (مال)

2. राज्य (Rájya) (راجیہ) حکومت

(Hakumat) (حکومت)

دولت خانہ (دولت - ف - مذ)

DAULAT-KHÁNA दौलत खाना

शुभस्थान (Shubhaasthán) (شبھسٹھان)

घर (Ghar) مکان (Makán) (مکان)

(یہ لفظ عموماً بڑے آدمیوں کے گھر

کے لئے استعمال ہوتا ہے)

دولت مند (دولت - ف - مذ)

DAULAT-MAND दौलत मन्द

धनाढ्य (Dhanádhya) (دھناڈھیہ)

धनी (Dhani) माल दार

(Maldár) (مالدار)

DU, VUM दुवुम (दु - व - म)

द्वितीय (Dwitiya) दूसरा (Dúsa)

(دوسرا)

DIH दिह (द - फ - म)

1. ग्राम (Grám) गांव (Gáon) (گاؤں)

2. देने वाला (Dene vála) (دینے والا)

(دوسرے معلوم میں مرکب لفظ کے

آخر کا جزو ہوتا ہے جیسے 'رنج دے'

DAHÁN दहान (द - फ - म)

دیکھو 'دھن'

DAHÁNA दहाना (द - फ - म)

1. मुख (Mukh) मुंह (Munh) (منہ)

2. मुहंड (Muhand) मुहाना

(Muhána) (مہانہ)

امانت داری (Amānat men khyānat na karna) (امانت میں خیانت نہ کرنا)

DĪBĀCHA دیباچہ (ف - مذ)
 भूमिका (Bhūmika) (भूमिका) प्रस्तावना
 (Prastāvana) (پرسٹاونا) मुखबंध (Mukh
 bandh) (مکھ بندھ) मुकदमा (Muqad,
 dama) (مقدماتہ)

DAIJŪR दैजूर (ع - ص)
 तमस्विनी (Tamaasvini) (तमस्विनी)
 अंधेरी रात (Andheri rāt) (انڈھیری رات)

DĪD دید (ف - مذ)
 1. दर्शन (Darshan) (दर्शन) अवलोकन
 (Aulokan) (اولوکن) दीदार (Dīdār
 (دیدار)
 2. साक्षात् (Sākshāt) (साक्षात्) भेंट
 (Bhent) (بھینٹ) मुलाकात (Mulāqāt
 (ملاقات)

LĪDĀR दीदार (ف - مذ)
 1. दर्शन (Darshan) (दर्शन) अवलोकन
 (Aulokan) (اولوکن) दीद (Dīd) (دید)
 2. दृश्य (Drish,shya) (दृश्य) जलवा
 (Jalva) (جلوہ)
 3. मुख (Mukh) (مکھ) सुरत (Sūrat
 (صورت)

DĪDANI دیدنی (ف - ص)
 1. दर्शनीय (Darshaniya) (दर्शनीय)
 देखने लायक (Dekhne lāiq) (دیکھنے
 لائق)

DUHUL दुहुल (ف - مذ)
 दुंदुभि (Dundubhi) (दुन्दुभी) ढोल
 (Dhol) (ڈھول) नक्कारा (Naqqāra) (نقارہ)

DEH.LĪZ देहलीज़ (ف - مذ)
 1. द्वार पिंडी (Dwārpindi) (द्वारपिंडी)
 चौखट (Chaukhat) (चौखट) देहली
 (Dehli) (دهلی)
 2. गृह (Grih) (गृह) مکان (Makān
 (مکان)

DARAN दहन (ف - مذ)
 1. मुख (Mukh) (مکھ) मुंह (Mugh
 (منہ)
 2. विवर (Vivar) (विवर) छेद (Chhed
 (چھید) सुराख (Sūrākh) (سوراخ)

DAI दै (ف - مذ)
 फार्सी दसवां महीना जो माघ में पड़ता
 है (Fārsi dasvān mahīna jo māgh
 men paṛta hai) (فارسی دسواں مہینا
 جو ماگھ میں پڑتا ہے)

DIYĀR دیار (ع - مذ)
 دار بمعنی گھر کی جمع ہے مگر اردو
 میں واحد مستعمل ہے
 1. देश (Desh) (देश) मुल्क (Mulk
 (ملک)
 2. नगर (Nagar) (नगर) शहर (Shahr
 (شہر)

DIYĀNAT دیانیت (ع - مذ)
 1. सत्यता (Sattyatā) (सत्यता) ईमान
 दारी (Īmān dāri) (ایمانداری)
 2. अमानत दारी (Amānat dāri

DÍMAK दीमक (ف - مٹ) दीमक
वम्री (Vamri) उत्पादिका (Utpá-
dika) एक प्रसिद्ध कीड़ा (Ek
prasad, dh kīra) (ایک پرستھ کیڑا)

DAIN दिन (ع - مڈ) दिन
ऋण (Rin) कर्ज (Qarz) (قرض)

DÍN दीन (ع - مڈ) दीन

1. धर्म (Dharm) मज़हब (Mazhab)
(مذهب)
2. मत (Mat) पन्थ (Panth)
अक़ीदा (Aqida) (عقیده)
3. कर्तव्य (Kartav, vya) फ़र्ज़
(Farz) (فرض)

DÍNÁR दीनार (ف - मंड) दीनار
दीनार (Dínár) मुहर (Mohr)
अशरफ़ी (Asharfi) (اشرفی)

DÍNÍ दीनी (ع - ص) दीنی
धार्मिक (Dharmik) धर्म
सम्बन्धी (Dharm sambandhi)
मज़हबी (Mazhabi) (مذهبی)

DEO . देव (ف - मंड) देव
असुर (Asur) राक्षस (Rákchhas)
देव (Deo) (دکھس)

DÍVÁR दीवार (ف - मंड) دیوار
भित्त (Bhitt) दिवाल (Divál)
(دیوال)

DÍVÁN दीवान (ع - मंड) دیوان
1. न्यायालय (Nyáyálae)
कचहरी (Kachahri) (کچھری)

2. सुन्दर (Sundar) मनोहर
(Manohar) खुशनुमा (Khush
numa) (خوشنما)

DÍDA दीदा (ف - मंड) دیدہ

1. चक्षु (Chakohhu) आंख
(Ánkh) (آنکھ)

2. गोलक (Golak) आंख का डेला
(Ánkh ka dhela) (آنکھ کا ڈھلا)

3. दुःसाहस (Dus, sáhas) धृष्टता
(Dhristata) (دشمنیتا)
जुरअत (Jur, at) (جرات)

दिले व دانسته (ف - ص)

DÍDA-C-DÁNISTA दीदओ दानिस्ता

जान बूझकर (Ján bújh kar) جان
समजते बूझते (Samajhte)
Bújhte (سمجھتے بوجھتے)

DAIR दैर (फ - मंड) دیر
मन्दिर (Mandir) शिवालय
(Shiválae) बुतखाना (But
khána) (بوت خانہ)

DER देर (ف - मंड) دیر
विलम्ब (Vilamb) अतिकाल
(Atikál) (دیری) (اتی کال)

DERÍNA देरीना (ف - ص) دیرینه
पुरातन (Purátan) पुराना
(Purána) कदीम (Qadím) (قدیم)

DÍGAR दीगर (ف - ص) دیگر
अन्य (An, nya) इतर (Etar)
दूसरा (Dúsara) (دوسرا)

DAI, YŪS دایووس (ع - مد)

1. نیرلج (Nirlajj) بهہیا
(Be haya ہے حیا)

2. भार्याट (Bharyāt) वह
आदमी जो अपनी पत्नी को
दूसरों के पास जाने दे (Voh ādami
jo apni patnī ko dūsaron ke pās
jāne de وہ آدمی جو اپنی پتنی
کو دوسروں کے پاس جانے دے
भरुआ (Bharuā) (درا)

DAI, HĪM दैहीम (ع - مد)

राज मुकुट (Rāj mukut) (राज मुकुट)
ताज (Tāj) (تاج)

2. मंत्री (Mantri) वज़ीर (Vazir)
(وزیر)

3. अर्थमंत्री (Arth mantri) (ارتھ منتری)
वज़ीर माल (Vazir māl) (وزیر مال)

4. राज सभा (Rāj sabha) (राज सभा)
दरबार (Darbār) (دربار)

5. राजलों की किताब (Ghazlon ki kitab)
(غزلوں کی کتاب)

DIVANA दीवाना (फ - मड)

1. उन्मत्त (Unmatt) पागल
(Pāgal) (پاگل)

2. प्रेमी (Premī) आशिक
(Āshiq) (عاشق)

ذ

4. वंश (Vansh) गोत्र (Gott)
कौम (Qaum) (قوم)

ZATI जाती (ع - ص)

1. व्यक्तिगत (Vyaktigat) (ویکتی گت)
शखसी (Shakhsi) (شخصی)

2. निजी (Niji) प्राईवेट (Private)
(پرائیویٹ)

ZĀTIYĀT जातियात (ع - مٹ)

निजी और घरेलू बातें (Niji aur gharelu
bāten) (نجی اور گھریلو باتیں)

ZAKIR जाकिर (ع - मड)

1. वर्णन कर्ता (Varnan karta) (ورنن)
बयान करने वाला (Bayān) (کرتا)

ZABIH जाविह (ع - ص)

वधक (Vadhak) गला काटने
वाला (Gala kātne vāla) (گلا کاٹنے والا)
जबह करने वाला (Zab, h karne vāla)
(ذبح کرنے والا)

ZĀT जात (ع - मٹ)

1. अस्तित्व (Astittwa) हस्ती
(Hasti) (हस्ती)

2. महत्त्व (Mahattwa) हैसियत
(Haisiyat) (حیثیت)

3. स्वयं (Swayam) निज (Nij)
(आप) (آپ)

ZAR,RA ذرہ (ع - مذ) زَرّی

1. कण (Kan کن) आणु (Anu انو)
रेज़ा (Reza ریزا)
2. परमाणु (Pavamānu پرمانو) एटमी
ज़र्रा (Atom,i zarra ایٹمی ذرہ)

ذرہ پرور (ع - مذ)

ZAR,RA-PARVAR زَرّی परिवर

1. दीन दयालु (Dīn dayālu दीन دیالو)
2. दीन बंधु (Dīn bandhu दीन بندھو)
3. गरीब नवाज़ (Gharīb navāz غریب نواز)

ذرہ نواز (ع - مذ)

ZAR,RA-NAVÁZ زَرّی نواز

دیگر ذرہ پرور

ذریات (ع - مذ)

ZUR,RÍYÁT زُریّات

ذریات کی جمع

1. संतान (Santán सन्तान) बाल बच्चे
2. (Bál bachche بال بچے)

ذریات (ع - مذ)

ZURRI(Ī)YAT زُرّی (ری) یات

1. वंश (Vansh वंश) नस्ल (Nasl نسل)
2. संतान (Santán सन्तान) बालबच्चे
3. हाली मवाली (Hālī mavālī हालی موالی)

ZARÍA زریّہ (ع - مذ) زَرّیّا

1. साधन (Sádhan साधन) बसीला
2. द्वारा (Dwára द्वारा) सब (Sabab سبب)

کارنہ والا (ع - مذ) کارنہ والا

2. मजलिस में करबला की घटनाओं का वर्णन करने वाला (Majlis men Karbala kighatnáoh ka varnan)
3. مجلس میں کر بلا کارنہ والا (karne vála)

ذائقہ (ع - مذ) ذَائِقَا

1. रस (Ras رس) स्वाद (Swád سواد)
2. व्यसन (Vyasan ویسن) चस्का (Chaska چسکا)

ذائقہ دار (ع - ص)

ZÁIQA-DÁR ذَائِقَا دار

1. स्वादिष्ट (Swádisht سوادشت) मजेदार
2. (Mazedár مزیدار)

ZAB,H ज़बह (ع - مذ) زَبْه

1. वध (Vadh वध) हत्या (Hattya هتیا)
2. गला काटना (Gala kátna گلا کاٹنا)

ZABÍHA ज़बीहा (ع - ص) زَبِيْهَة

1. वधित (Vadhit वधیت) ज़बह किया हुआ (Zab,h kiya hua)
2. वध (Vadh वध) ज़बह (Zab,h ذبح)

ZAKHÍRA ज़खीरा (ع - مذ) زَخِيْرَة

1. कोष (Kosh کوش) भंडार (Bhan-dár بهندار) थोक (Thok تهوک)
2. संचय (Sanchai संचے) संचित (Sanchit سنجیت) स्टॉक (Stock, استاک)
3. पूंजी (Púnji پونجی) जमा (Jama جمع)

5. इमाम हुसैन की शहादत का ज्ञान
(Imám Hussain ki shahádát ka
bayán امام حسین کی شہادت کا بیان)

3. आधार (Ádhār आधार) सूत्र (Sūtr
सहारा (Sahāra) (सहारा) (सुत्र)

ZAQAN जकन (ज - मं) डुडु (Thuddi
चिबुक (Chibuk) (चिबुक) (तेहदी)

ZAKA जका (ज - मं) दक्षता (Dakchhata
प्रवीणता (Pravínata) ज्ञानत (Zahánat
(दक्षता) (प्रवीणता) (ज्ञानत)

ZAKÁVAT जकावत (ज - मं) प्रवीणता (Pravínata
प्रतिभा (Pratibha) बुद्धिमत्ता (Bud-
dhi matta) तबबाई (Tab,bái
(प्रतिभा) (बुद्धिमत्ता) (तबबाई)

ZAKAR जकर (ज - मं) शिश्न (Shishn) लिंग (Ling
(शिश्न) (लिंग) (आलत) (Álat)

ZIKR जिक्र (ज - मं) वर्णन (Charcha)
(वर्णन) (तजकिरा) (Tazkira) (तजकिरा)

2. वार्तालाप (Vártáláp) बात चीत (Bát chít)
(वार्तालाप) (बात चीत) (कीर्तन) (Kirtan) भजन (Bhajan)
(भजन) (यादेखुदा) (Yáde khuda) (यादेखुदा)

4. यश गान (Yash gán) प्रशंसा (Prashensa)
(यश गान) (प्रशंसा) (मदह) (Mad,h)

ZAKI जकी (ज - मं) प्रवीण (Pravín) दक्ष (Dakchh)
(प्रवीण) (दक्ष) (जहीन) (Zahín) (दक्ष)

ZIL,LAT जिल्लत (ज - मं) 1. अपमान (Apmán)
(अपमान) (तिरस्कार) (Tiraskár) (तिरस्कार)
(बे इज्जती) (Be izzati) (बे इज्जती)

ZALÍL जलील (ज - मं) 1. अपमानित (Apmánit)
(अपमानित) (तिरस्कृत) (Traskrit) (तिरस्कृत)
(बे इज्जत) (Be izzat) (बे इज्जत)

ZAM जम (ज - मं) 1. निंदा (Ninda) अपवाद (Apvád)
(निंदा) (अपवाद) (बुराई) (Burái) (बुराई)

ZIM,MA जिम्मा (ज - मं) 1. संकल्प (Sankalp)
(संकल्प) (प्रतिज्ञा) (Pratiggya) (प्रतिज्ञा)
(इकरार) (Iqrár) (इकरार)

ذومعنی (ع - ص)

ZU-MANA(I) जूमाना (नी)

इश्लिष्ट (Ishlisht) द्वयर्थक
(Dwayarthak) जिसका
दुहरा मतलब हो (Jiska duhra matlab
ho) जिस का दहरा مطلب हो

ZIHANAT जिहानत (ع - مٹ)

प्रवीणता (Pravīnata) प्रतिभा
(Pratibha) दक्षता (Dak-
chhata) ज़ीरकी (Ziraki)

ZAHAB जहब (ع - مذ)

स्वर्ण (Svarn) सुवर्ण (Suvarn
सोना (Sona)

ZIH,N जिह्न (ع - مذ)

1. बुद्धि (Bud,dhi) समझ (Samajh)
2. प्रतिभा (Pratibha) दक्षता (Dakchhata) जिहानत (Zahánat)
3. स्मरण शक्ति (smaran shakti) याद दारत (Yád dást)

ذهنیت (ع - مٹ)

ZIHNI(1)YAT जिह्नी (नी) यत

1. मनो वृत्ति (Manovritti) रुजहान (Rujhán)
2. प्रकृति (Prakriti) आदत (Ádat)

ZAHIN जहीन (ع - ص)

प्रतिभावान् (Pratibha vān) प्रवीण (Pravīn) अच्छे जहान

2. प्रतिभूति (Pratibhūti)

जमानत (Zamánat)

دمه دار (عف - ص)

ZIM,MA-DAR जिम्मादार

1. उत्तर दायी (Uttar dai)
2. अधिकारी (Adhikari)
3. मुख्तार (Mukhtár)

ZAMÍM जमीम (ع - ص)

निकृष्ट (Nikkrisht) खराब (Kharáb)

ذوالجلال (ع - ص)

ZUL,JALÁL जुल जलाल

1. प्रतापवान् (Pratápvān)
2. ईश्वर (Íshwar)

ZAUQ जौक (ع - مذ)

1. रस (Ras) मज़ाक (Mazáq)
2. स्वाद (Swád) मज़ा (Maza)
3. अभिरुचि (Abhiruchi)
4. आनंद (Anand)

ذوق فزا (عف - ص)

ZAUQ-FAZA जौक फ़ज़ा

आनंद वर्धक (Anand-var dhak) मज़ा देने वाला (Maza dene vāla)

ذی عزت (ع - ص)

ZI-IZZAT जी इज्जत

प्रतिष्ठित (Pratishthit) (پرتهن تهت)

इज्जतदार (Izzatdār) (عزت دار)

ذی کمال (ع - ص)

ZI-KAMAL जी कमल

गुणवान् (Gunvān) (गुणवान)

(Guni) साहिबे हुनर (Sāhib-e-

hunar) (صاحب هار)

ZAIL जैल (ذیل (ع - ص)

1. निम्न (Nimn) (نمن) नीचे (Nicho)

(نیچے)

2. इलाका (Ilāqa) (علاقه) हलाका (Halaqa)

(حاقه)

3. मंडली (Mandali) (مندلی) गिरोह

(गिरोह)

ZI-HOSH जीहोश (ذی هوش (ع - ص)

1. बुद्धिमान् (Bud,dhimān) (بدھی مان)

समझदार (Samajhdār) (سمجهدار)

2. सचेष्ट (Sachesht) (سچ هشت)

होशियार (Hoshyār) (هوشيار)

वाला (Aah,ahhe zah,n vála) (اچه

نمن والا)

ذی آبرو (ع - ص)

ZI-ABRU जी आब्रू

प्रतिष्ठित (Pratishthit) (پرتهن تهت)

इज्जतदार (Izzat dār) (عزت دار)

ذی استعداد (ع - ص)

ZI-ISTEDAD जी इस्तेदाद

1. योग्य (Yoggya) (یوگیه) काबिल (Qābil)

(قابل)

2. विद्वान् (Viddwān) (ودوان) इल्मदार

(Ilm dār) (علم دار)

ZI-HAYÁT जीहयात (ذی حیات (ع - ص)

1. जीवित (Jīvit) (جیوت) जिंदा (Zinda)

(زنده)

2. जीव (Jīv) (جیو) प्राणी (Prāni)

(جاندار) जानदार (Jāndār) (پرانی)

ZI-RUH जीरूह (ذی روح (ع - ص)

‘ديکھو’ ذی حیات

د

3. संबंध (Sambandh) (سم بندھ)

तत्संबन्ध (Ta,sal,luq) (تعلق)

RÁBE राबे (رابع (ع - ص)

चतुर्थ (Chaturth) (چترته) चौथा

(چوتها)

RABITA राबिता (رابطه (ع - مذ)

1. मैत्री (Maittri) (میتري) समागम

(Samāgam) (سماگم) मेल जोल

(Mel jol) (میل جول)

2. स्वजनता (Swajanata) (سوجناتا)

नातेदारी (Nātedāri) (ناتے داری)

2. घनिष्ठ मित्र (Ghanishtl mitte
जिगरी दोस्त (Jigari
دوست (جگري دوست dast)

رازدان (ف - مذ)

RÁZ-DÁN رازدان
ديکھو رازدار

RÁZIQ رازيک (ع - مذ)

1. अन्न दाता (Ann dáta (ان دانا
खाना देने वाला (Khána dene vála
کھانا دينے والا
2. ईश्वर (Ishwar (ايشور (Khuda
خدا

RÁZIQA رازيكا (ع - مذ)
जीविका (Jivika (جيويك (वृत्ति (Vritti
रोजी (Rozi (روزي (روتی

RÁS रास (ع - مذ)
1. शिर (Shir (سر (Sar
मुख्य (Mukh,khya (مکھيه (खास (Khás
अंतरीप (Antarip (انترپ (केप (Cape
کپ (کپ

راس المال (ع - مذ)

RÁSUL-MÁL रामुल माल
मूलधन (Múl dhan (مول دھن (अस्त
जमा (Asl jama (اصل جمع

RÁST रास्त (ف - ص)

1. सरल (Saral (سرل (Sídha
सिद्धा
2. सत्य (Sattya (ستيه (Sahih
سहीه (صحیح

RÁTA(L)B रात(ति)व (ع - مذ)

1. कुत्ते बिल्ली की खुराक (Kutle Billi
ki khurák (کته بلی کی خوراک
2. घोड़े का दाना (Ghore ka dána
گھوڑے کا دانہ
3. रोज की बंधी हुई खुराक (Roz ki
bandhi hui khurák (روز کی بندھی
هوئی خوراک

RÁHAT राहत (ع - مث)
सुख (Sukh (سکھ (Chain (چین
आराम (Árám (آرام

راحت طلب (ع - مذ)

RÁHAT-TALAB राहत-तलब
आलस्य प्रिय (Álas,sya priya (آلسيه
आराम तलब (Aram talab (آرام طلب

RÁHILA राहिला (ع - مذ)
सवारी का जानवर (Savári ka jánvar
سواری کا جانور

RÁZ राज (ف - مذ)
मर्म (Marm (مرم (Rahassya
भेद (Bhed (بهده (गुप्त बात
(Gupt bát (گپت بات

راز دار (ف - مذ)

RÁZ-DÁR राज दार
1. मर्मज्ञ (Marmaggya (مرمگيه
भेद जानने वाला (Bhed jánne vála
بهید جاننے والا

RÁSIKH راسیخ (ع - ص) راسخ
 سدری (Sudriḥ سدری) پاککا (Pakka
 پاککا) مزبوت (Mazbút مزبوت)

راسخ العقیده (ع - ص)

RÁSIKHUL-AQÍDA راسیخولأقیدا
 درہ نیش (Driḥ nishth درہ نیش)
 پاککا विश्वास रखने वाला (Pakka
 vish,shwás rakhne vála پاککا وشواس
 رکھنے والا)

RÁSHI راشی (ع - ص) راشی
 اُتکوچ دااتا (Utkooh dáta اُتکوچ
 دانا) غُسن دینے والا (Ghúns dene vála
 ریشوات دینے والا) (Rishvat dene vála
 ریشوات دینے والا)

RÁZI رازی (ع - ص) رازی
 1. پرسن (Prasann پرسن) خوش (Khush
 خوش)
 2. رزاق (Swikrit سونے کرت) رزاق (Razámand
 رزاق)
 3. سن توش (Santusht سن توش) توش
 (Tript توش) متما (Mutma, in
 مطمئن)
 4. اچھک (Ichchhuk اچھک) تپار
 (Tatpar تپار) آمادا (Ámáda
 آمادا)

رازی برضا (ع - ص)

RÁZI-BA-RAZA رازی ب رازی
 भाग्य तुष्ट (Bhágya tusht भागीہ توش)
 ईश्वर के किए पर निर्भर रहने वाला
 (Íshwar ke kie par nirbhar rahne vála
 ایشور کے کئے پر نربہر رہنے والا)

3. दक्षिण (Dakshin दक्षिण) दाहिना
 (Dáhina दाहिना) दायाँ (Dáyán
 दायाँ)

RÁST-GO راستگو (ف - ص) راستگو
 सत्य वादी (Sattya vádi ستیہ والی)
 सच बोलने वाला (Sach bolne vála
 سچ بولنے والا)

راست معا ملہ (ع - ص)

RÁST-MUÁMALA راست मुआमला
 व्यवहार कुशल (Vyavhár kushal व्यवहार
 लेन देन में खरा (Len
 लेन देन में खरा)

RÁSTA راستا (ف - م) راستا

1. मार्ग (Márg मार्ग) पथ (Path पथ)
 रस्ता (Rasta رستا)
2. नियम (Niyam नियम) काइदा (Qáida
 قاعدة)
3. शैली (Shaili शैली) ढंग (Dhang
 ढंग)
4. साधन (Sádhan साधन) जरीआ
 (Zariá ذریعہ)

RÁSTI راستی (ف - م) راستی

1. सत्यता (Sattiyata सतिہ تہ) सच्चाई
 (Sachcháí سچائی)
2. दियानत दारी (Diyánat dári دیانت
 داری) ईमान दारी (Imándári
 ایمانداری)
3. सरलता (Saralata सरالتہ) सिधाई
 (Sidháí سیدائی)

2. संगीत (Sangit) गान (Gān)
नगमा (Naḡhma) (نغمه)

راضی نامہ (ع - ف - مذ)

RĀN ران (ف - مٹ)
जंघा (Jangha) ऊरु (Ūru)
जांघ (Jangh)

RĀZI-NĀMA राजी नामा

स्वीकृति पत्र (Swīkriti patṭr) سوی کرتی
आपस में फैसले का लिखित कागज
(Āpas men faisale ka likhit kāḡhaz)
(آپس میں فیصلے کا لکھت کاغذ)

RĀNDA रांदा (ف - ص)
बहिष्कृत (Bahishkrit) (بہش کرت)
निकाला हुआ (Nikāla hua)

RAI राई (ع - ص)

1. पशु पाल (Pashupāl) पशु
चराने वाला (Pashu charāne vāla)
(पशु चराने والا)
2. नृपाल (Nripāl) राजा
(राजे)

RĀVI रावी (ع - مذ)
किसी की कही हुई बात नकल करने वाला
(Kisi ki kahi hui bat naql karne)
کسی کی کہی ہوئی بات نقل کرنے والا

RĀGHIB रागिब (ع - ص)
प्रवृत्त (Pravritt) मुतवज्जिह
(متوجه)

RAH राह (ف - مٹ)

1. मार्ग (Mārg) पथ (Path)
रास्ता (Rāsta) (پتہ)
2. साधन (Sādhan) ज़रीआ
(Zarīā) (ذریعہ)
3. मित्रता (Mittrata) मेल जोल
(Meljol) (میل جول)
4. शैली (Shailli) ढंग (Dhang)
(تعلک)
5. यत्न (Yatn) तदबीर (Tadbīr)
(تدبیر)

RĀFAT राफत (ف - ص)
दया (Daya) अनुकंपा (Anukampa)
(مہربانی) (Mehrbāni) (مہربانی)

RĀQIM राकिम (ع - مذ)
लेखक (Lekhak) लिखने वाला
(Likhne vāla) (لکھنے والا)

RĀKIB राकिब (ع - مذ)
आरोही (Ārohi) सवार (Savār)
(سوار)

RAM राम (ف - ص)
वशीभूत (Vashībhūt) (وہشی بہوت)
मुतीअ (Mutīa) (مطیع)

RAHIB राहिब (ع - مذ)

1. ईसाई पादरी (Īsāi pādari) عیسائی
(پادری)
2. वैरागी (Vairāgi) फकीर
(Faqīr) (فقیر)

RĀMISH रामिश (ف - मٹ)
1. हर्ष (Harsh) आनन्द (Anand)
(عیش) (Aish) (عیش)

RAH-GIR राहगीर (फ - व) राहगीर

पथिक (Pathik पथिक) मुसाफिर (Musáfir مسافر)

RAHIN राहिन (ए - म) राहिन

बन्धक कर्ता (Bandhak karta बन्धक) गिरवी रखने वाला (Giravi rakhne wala गिरवी रखने वाला)

RAH-NUMA राहनुमा (फ - व) राहनुमा

मार्ग दर्शक (Marg darshak मार्ग) रस्ता बताने वाला (Rasta batane wala रस्ता बताने वाला)

RAH VÁR राह वार (फ - म) राह वार

अश्व (Ash, shwa अश्व) घोड़ा (Ghora घोड़ा)

RAE राय (ए - म) राय

विचार (Viohar विचार) खयाल (Khayál خیال)

परामर्श (Para marsh परामर्श) सलाह (Salah صلاح)

मत (Mat मत) वोट (Vote वोट)

बुद्धि (Bud, dhi बुद्धि) अकल (Aql عقل)

प्रस्ताव (Prestáo प्रस्ताव) तजवीज (Tajvíz تجویز)

निर्णय (Nirnai निर्णय) फैसला (Faisala فیصلہ)

RAYAT रायत (ए - म) रायत

ध्वजा (Dhwaja ध्वजा) पताका (Patáka पताका) झंडा (Jhanda झंडा)

RAH-BAR राहबर (फ - व) राहबर

1. पथ प्रदर्शक (Path pradarshak पथ प्रदर्शक) रस्ता दिखाने वाला (Rasta dikhane wala रस्ता दिखाने वाला)

2. नेता (Neta नेता) लीडर (Leader लीडर)

राह पैमा (फ - व)

RAH-PAIMA राहपैमा

पथिक (Pathik पथिक) यात्री (Yattri यात्री) मुसाफिर (Musafir مسافر)

राह दारी (फ - म)

RAH-DÁRI राह दारी

1. मार्ग कर (Márg karj मार्ग कर) राह का महसूल (Rah ka n.ahsul राह का महसूल)

2. पारपत्र (Par pattr पारपत्र) पासपोर्ट (Pass port पासपोर्ट)

RAH-RAU राहरो (फ - व) राहरो

पथिक (Pathik पथिक) बटोही (Batohi बटोही) राहगीर (Ráhgir राहगीर)

RAH ZAN राहजन (फ - व) राहजन

पथघन (Pathaghn पथघन) बटमार (Batmár बटमार) लुटेरा (Lutera लुटेरा)

राहगजर (फ - म)

RAH-GUZAR राहगुजर

मार्ग (Márg मार्ग) सड़क (Sarak सड़क) रस्ता (Rasta रस्ता)

RIBA ربا (ع - مذ) ربا

کوسید (Kúsíd) بیاچ (Byáj)
سود (Súd) سید (سید)

RABÁB رباب (ع - مذ) رباب
نیٹا (Vína) سیتار (Sitár)

RABÁT رباط (ع - مٹ) رباط
پٹیک شالا (Pathik shála) (پٹیک شالا)
جناشیر (Janásh,shrae) (جناشیر)
سرای (Saráo) (سرای)

RUBÁI رباعی (ع - مٹ) رباعی

1. چار خंड والا (Chár khand vála)
(چار کھنڈ والا)

2. چار میسوں کا ایک विशेष उर्दू
یا فراسی छंद (Chár misron ka

ek vishesh Urdu ya Fársí chhand

چار مصرعوں کا ایک وشیش اردو
(یا فارسی چھند)

RAB,T رباط (ع - مذ) رباط

1. संबंध (Sambandh) संपर्क
(Sampark) लगाव (Lagao)
तत्त्वल्लुक (Ta,alluq) (تعلق)

2. मैत्री (Maittri) دوستी
(Dosti) (دوستی)

ربطوضبط (ع - مذ)

RABIO ZABT ربتو زبنت

پريم व्यवहार (Prem vyavhar)
میل چول (Meljol) میل چول (میل چول)
راہو راسم (Ráho-rasm) (راہ و رسم)

RÁIJ رائج (ع - ص) رائج

प्रचलित (Prachalit) व्यवहृत
(Vyavahrit) चालू (Chálu)
(چالو)

RÁIHA رائحه (ع - مذ) رائحه

सुगंध (Sugandh) परिमल
(Saurabh) सौरभ (Saurabh)
(خوشبو) खुशबू (Khushbu) (خوشبو)

رائے دهنده (ع - مذ)

RÁE-DIHANDA رای دیهندا

1. मत दाता (Mat dáta)

वोटर (Voter) (ووٹر)

2. परामर्श दाता (Parámarsh dáta)

सलाहकार (Saláh
kár) (صلاح کار)

RÁEGÁN रायगां (ف - ص) رائگان

1. व्यर्थ (Vyarth) बेकार
(Bekár) (بیکار)

2. नष्ट (Nasht) बरबाद (Barbád)
(برباد)

RAB راب (ع - مذ) راب

1. ईश्वर (Íshwar) परमात्मा
(Paramátma) (پرمانا)

2. स्वामी (Swámi) मालिक
(Málik) (مالک)

RUB رب (ع - مذ) رب

पका कर गाढ़ा किया हुआ फलों का रस
(Paka kar garha kiya hua phalon ka
ras) (پکا کر گڑھا کیا ہوا پھلوں کا
رَس)

پُرانی لکیر کا فقیہ (Purāni lakīr ka faqīr) (دربیا وادی)
(فقیہ)

رجعت پاسبند (ع - ص)

RAJ,AT-PASAND رَجْ اَت پَسَند

دیکھو 'رجعت پرست'

رجعت قہقری (ع - مٹ)

RAJ,AT-E-QAH,QARI رَجْ اَتے کھکری
اُلٹے پاؤں لوتنا (Ulte pāon lautna
اُلٹے پاؤں لوتنا)

RUJŪ,A رَجُؤ (ع - مٹ)

1. پُرورتی (Pravritti) جھکاؤ
(Jhukāo) تَوَجُّہ دینا
(Tavajjuh dena)
2. پُرورت (Pravritt) متَوَجُّہ
(Mutavajjeh)

رجو لیت (ع - مٹ)

RUJŪLI(Í)YAT رَجُولِ (لی) یَت
پُسنِستو (Punsattwa) کامشکتی
(Kānshakti) مَرْدُمِ
(Quv,vat-e-mardumi) قوتِ مردمی

REH,LAT رِہلَت (مٹ)

1. دِہاوسان (Dehāosān) مَوت
(Mrittyu) مَوت
(Maut)
2. پَرستہان (Prasthān) کُچ
(Kūch)

RAH,M رَہم (مٹ)

1. کُریا (Kripa) دَیا (Daya)
کَرم (Karam)

RABĪA رَہی (مٹ)

1. وِسانت رِتو (Vasant ritu) بَہار (Babār)
2. اِک ہندوستانی فصل (Ek Hindus-tānī faal)

RUTBA رُتبا (مٹ)

1. پَریشا (Prathishtha) بُزورگی (Buzurgi)
2. پَد (Pad) اُہدا (Uhdā)
3. سَمان (Sammān) اَدَر (Adar) اِزّت (Izzat)

RA(I)JA ر (ر) جا (مٹ)

1. اَشا (Āsha) اَس (Ās) اُمید (Ummīd)

RUJ,HĀN رَجْ ہان (مٹ)

1. پُرورتی (Pravritti) جھکاؤ (Jhukāo)
2. رُچی (Ruichi) رَہت (Ragh-bat)

RAJ,AT رَجْ اَت (مٹ)

1. پَرِیاگَمَن (Pratyágaman) واپس آنا (Vāpse āna)
2. تَلاک کے باءِ سَی سے فِر بَیہ کرنا
(Talāq ke bād istri se phir byāh karna)

رجعت پرست (ع - ص)

RAJ,AT-PARAS,T رَجْ اَت پَرست

پَرِکریا وادی (Prati kriya vādi)

RAKHT رخت (ف - مذ) رخت

1. उपकरण (Upkaran) सामान (آپکران) (Sámán سامان)

2. वस्त्र (Vastr) लिबास (Libás) (لباس)

RUKH,SÁR रुखसार (ف - مذ) رخسار

कपोल (Kapol) गाल (Gál) (کپول) (گال)

رخساره (ف - مذ)

RUKH,SÁRA रुख सारा

دیکھو 'رخسار'

RAKH,SH रखशा (ف - مذ) رخس

अश्व (Ash,shwa) घोड़ा (Ghora) (اشو) (گھوڑا)

رخشان (ف - ص)

RUKH,SHÁN रुखशां

प्रभायुक्त (Prabha yukt) (پرہایکت)

चमकीला (Chamkila) (چمکیلا)

RUKH,SHAT रुखसत (ع - مث) رخصت

1. अवकाश (Av.kásh) छुट्टी (اوکاش) (چھٹتی)

2. आज्ञा (Aggya) इजाजत (آگیا) (اجازت)

RAKH,NA रखना (ف - مذ) رخنہ

1. छिद्र (Chhid,dr) छेद (Chhed) (چھیدر) (چھد)

सुराख (Súrákh) (سوراخ)

2. विघ्न (Vighn) बाधा (Bádha) (وگھن) (بادھا)

खलल (Khalal) (خلل)

رخنه اندازی (ف - مث)

RAKH,NA-ANDÁZI रखना अन्दाज़ी

बाधा डालना (Badha dálna) (بادھا)

2. करुणा (Karuna) तरस (کرونا) (ترس)

RAHIM रहिम (ع - مذ) رحم

गर्भाशय (Grbháshae) (گرہاشے)

बच्चादानी (Bachohá dání) (بچہ دانے)

RAH,MÁN रहमान (ع - ص) رحمان

1. दयालु (Dayálu) कृपालु (دیالو) (کړپالو)

(Kripálu) रहीम (Rahím) (رحیم)

2. ईश्वर (Íshwar) परमात्मा (ایشور) (پرماآتما)

(Paramátma)

RAH,MAT रहमत (ع - مث) رحمت

कृपा (Kripa) दया (Daya) (کړپا) (دیا)

करम (Karam) (کرم)

رحم دل (ع - ص)

RAH,M-DIL रहम दिल

दयालु (Dayálu) दयावान् (دیالو) (دیاوان)

(Dayáván) जिस के दिल में

रहम हो (Jis ke dil meñ rahm ho)

(جس کے دل میں رحم ہو)

RAHÍL रहील (ع - مذ) رحیل

प्रस्थान (Prasthan) कूच (پرستان) (کوح)

(Kúch)

RUKH रुख (ف - مذ) رخ

1. मुख (Mukh) मुँह (Munh) (مکھ) (مُنھ)

चेहरा (Chehra) (چہرہ)

2. पार्श्व (Parshw) पहलू (پارشو) (پہلو)

(پہلو)

3. दिशा (Disha) तरफ (دشا) (تراف)

(طرف)

3. परिवर्तन (Parivartan) (پرورتن)
तब्दीली (Tabdīlī) (تبدیلی)
ردو قدح (ع - مٹ)

RAD, DO-QAD, H रहो कदह
तर्क वितर्क (Tark vitark) (ترک و ترک)
वाद विवाद (Vād vivād) (واک و واک)
बहस (Bahs) (بحث) हुज्जत (Hujjat)
حجت)
ردو कद (ع - मٹ)

RAD, DO-KAD रहोकद
दिको, 'दो' 'दो' 'दो'

RADI रदी (ए - स)
विकृत (Vikkrit) (विकृत) बिगड़ा हुआ
(Bigṛa hua) (بگڑا ہوا)

RAZĀLAT रज़ालत (ए - मट)
अधमता (Adhamata) (ادھمتا) छुदता
(Chhuddrata) (छेदता) कमीना पन
(Kamīna pan) (کمیله پن)

RAZIL रज़ील (ए - स)
अधम (Adham) (ادھم) नीच (Nīch)
(कमिने) कमीना (Kamīna) (نیچ)

RAZ, ZĀQ रज़ाक (ए - स)

1. अन्नदाता (Anndāta) (अनना) रिज़क
देने वाला (Rizq dene vāla)
(दिले वाला)

2. परमात्मा (Paramatma) (परमात्मा) खुदा
(Khuda) (خدا)

RIZQ रिज़क (ए - मड)
1. जीविका (Jīvika) (जीविका) रोज़ी
(Rozi) (روزی)

वघ्न डालना (Vighn dālana)
खलल डालना (Khalal dālana)
(خلل ڈالنا)

RAD रद (ए - मट)

1. प्रतिदान (Pratidān) (प्रतिदान)
लौटाना (Lautāna) (لوٹانا)

2. खंडन (Khandan) (कहलन) प्रतिवाद
(Prativād) (प्रतिवाक) तरदीद
(Tardīd) (تردید)

3. अस्वीकृति (Aswikriti) (असुी कृति)
नाकबूली (Na qabūli) (ناقبولی)

4. झुठलाना (Jhuth lāna) (जुथलाना)
झुठा बनाना (Jhūtha banana)
(जुथोत्ता बनाना)

5. वार खाली देना (Vār khāli dena)
(वार खाली देना)

RIDA रिदा (ए - मट)
प्रच्छादन (Prach, chhādan) (प्रच, छेदन)
चादर (Chādar) (چادر)

RIDA, AT रिदाअत (ए - मट)
विकार (Vikar) (विकार) खराबी
(Kharābi) (بگاڑ) बिगाड़ (Bigar)

रदो बंद (ए - मट)

RAD, DO-BADAL रहोबदल

1. अतिक्रम (Atik, kram) (अतिक्रम)
उलट फेर (Ulat pher) (अलट फेर)
अदला बदली (Adla badli) (अदला)
(बदली)

2. वाद विवाद (Vād vivād) (वाक व वाक)
हुज्जत (Hujjat) (حجت)

RASÁÍ رساई (ف - مٹ) رسائی
 प्रवेश (Praveesh پرویش) गति (Gati
 गति) पहुँच (Pahunch پہنچ) (کٹی)

رست خیز (ف - مٹ)

RUST-KHEZ رست خیز

महा प्रलय (Mahá pralai مہا پرلے)

कयामत (Qayámat قیامت)

رستگاری (ف - مٹ)

RAST-GÁRI رستگاری

1. मुक्ति (Mukti मुक्ती) मोक्ष (Mokeshh
 मोक्ष) नजात (Naját نجات) (موکچہ)

2. बंधन मुक्ति (Bandhan mukti
 रिहाई (Rihái ریلہ) (بندھن मुक्ती)
 (رہائی)

RUS,TAM رستم (ف - مٹ) رستم

1. ईरान का एक सुप्रसिद्ध योद्धा
 (Írán ka ek suprasiddh yodha
 ایران کا ایک سوپر سیدھ یودھا)

2. बहुत बड़ा योद्धा (Bahut bara yodha
 بہت بڑا یودھا)

RAS,TA رستا (ف - مٹ) رستا

1. मार्ग (Márg مارگ) पथ (Path پتہ)
 रास्ता (Rásta راستہ)

2. उपाय (Upai اُپایے) प्रयत्न
 (Prayatn پریٹن) तदबीर (Tadbír
 تدبیر)

RASAD رسد (ف - مٹ) رسد

1. अंश (Ansh انش) भाग (Bhág
 جز) जुज (Juz جُز) (بہاگ)

2. अन्न (Ann ان) अनाज (Anáj اناج)

2. अन्न (Ann ان) खाना (Khána
 کھانا)

RAZ,M रज्ज (ف - مٹ) رزم

युद्ध (Yuddh یدھ) संग्राम (Sangrám

समर (Samar سمر) लड़ाई

(Larái لڑائی) जंग (Jang جنگ)

رزم گاہ (ف - مٹ)

RAZ,M-GÁH रज्ज गाह

रंग भूमि (Rang bhúmi رنگ بھومی)

युद्ध क्षेत्र (Yuddh chhettr یدھ چہتر)

मैदाने जंग (Maidáne jang میدان جنگ)

جنگ

RASA रसा (ف - ص) رسا

1. पहुँच वाला (Pahunch vála پہنچ

दूर तक जाने वाला (Dúr tak

दूर तक जाने वाला (Dúr tak

दीर्घ (Dírgh دیرگ) लंबा (Lamba

لंबا)

RISÁLAT रिसालत (ع - مٹ) رسالت

दूतत्व (Dútattwa دوتتو) पैराभरी

(Paighambari پیغمبری)

RISÁLA - रिसाला (ع - مٹ) رسالہ

1. पत्रिका (Pattrika پتريکا) पर्चा

(Parcha پرچہ)

2. मासिक पत्रिका (Másik pattrika

मासिक पत्रिका) माहाना पर्चा

(Mábána paroha ماهانہ پرچہ)

3. पम्फलेट (Pamphlet پمفلٹ)

4. दल (Dal دل) पलटन (Paltan

پلٹن)

2. कुख्यात (Kukh,khyát ککھ، کھیات)
بدنام (Bad nám بدنام)

RUS,VÁÍ रुस्वाह (ف - مٹ) رسوائی

1. निंदा (Ninda گدھا) गर्हा (Garha ککھ، کھیاتی)
بدنامی (Badnāmi بدنامی)
2. अनंदर (Anádar انادر) तिरस्कार (Tiraskár تیرسکار)
بے عزتی (Be izzati بے عزتی)

RUSŪKH रुख (ع - مذ) رسوخ

1. प्रवेश (Pravesh پرویش) पहुँच (Pahunch پہنچ)
رسائی (Rasái رسائی)
2. मैत्री (Maittri میتری) मेल जोल (Meljol میل جول)
دوستی (Dosti دوستی)

RASŪL رسل (ع - مذ) رسول

1. अवतार (Autár اوتار) पैगम्बर (Paighambar پیغمبر)
2. संदेश वाहक (Sandesh váhak دوت دوت)
دوت (Dút دوت) सफ़िर (Safir سفیر)

RUSŪM رسوم (ع - مٹ) رسوم

1. رسم نمبر ۱ کی جمع دیکھو 'رسم'
2. न्याय शुल्क (Nyāe shulk نیاے شلک)
کورت فی (Court fee کورت فی)

RASÍD رسید (ف - مٹ) رسید

1. प्राप्ति पत्र (Prápti pattr پراپتی پتر)
پراپتی کا (Práptika پراپتی کا)

2. वह खाद्य सामग्री जो किसी सेना के साथ हो (Voh khad,dya samaggri jo kisi sena ke sath ho وہ کھادیہ سامگری جو کسی سپہا کے ساتھ ہو)

RAS,M रस्म (ع - مٹ) رسم

1. परंपरा (Parampara پریمپرا) परिपाटी (Paripáti پری پاتی)
ریتی (Ríti ریتی) रिवाज (Riváj رواج)
2. मित्रता (Mittrata میترتا) मेल जोल (Meljol میل جول)

رسم الخط (ع - مذ)

RAS,MUL-KHAT रसमुलखत

- लिपि (Lipi لپی) इस्क़िफ़ (Script اسکریپٹ)

رسم و رواج (ع - مذ)

RAS,M-O-RI(A)VÁJ रस्मो रि (र) वाज
परिपाटी (Paripáti پری پاتی)
(Parampara پریمپرا) दस्तूर (Dastúr دستور)

رسم و راه (ع - مٹ)

RAS,MO-RÁH रस्मोराह

1. प्रेम व्यवहार (Prem vyavhár پریم ویاہار)
میل جول (Meljol میل جول)
2. व्यवहार (Vyavhár ویاہار) चलन (Chalan چلن)

RASAN रसन (ف - مٹ) رسن

- रज्जु (Rajju راجو) रसी (Res,si رسی)

RUS,VA रुस्वा (ف - ص) رسوا

1. निंदित (Nindit نندیت) अनंदत (Anádit انادر)
زالیل (Zalil زالیل)

RISH,VAT ریشوت (ع - مٹ) رشوت
 उत्कोच (Utkoch) (اتکوچ) अप्रदान
 (Appradán) उपदा (Upada) (اپدا)
 घूस (Ghús) (گھوس) (اپدا)

رشوت خور (ع - ص)

RISHVAT-KHOR ریشوت خور
 उत्कोचक (Utkochak) (اتکوچک)
 उपदा ग्राहक (Upada gráhak) (اپدا)
 घूस खोर (Ghús khor) (گھوس)
 (خور)

رشوت ستانی (ع - مٹ)

RISH,VAT-SITÁNI रیشवत सितानी
 उत्कोच ग्रहण (Utkoob grahan) (اتکوچ)
 घूस लेना (Ghús lena) (گھوس)
 (لینا)

RASHÍD रशीद (ع - ص) رشید

1. दीक्षित (Díkehhit) (دیکھیت)
 हिदायत याफता (Hidáyat yafta)
 (هدایت یافته)

2. शिक्षित (Shikēhit) (شیکھیت)
 तरबियत याफता (Tarbiyat yafta)
 (تربیت یافته)

3. ईश्वर का एक नाम (Ishwar ka ek
 nám) (ایشور کا ایک نام)

RASAS रसास (ع - مڈ) رصاص

1. वंग (Vang) (ونگ) रांग (Ráng)
 (رانگ)

2. सीसक (Sísak) (سیسک) सीसा
 (سیسا)

वसूली का परचा (Vasúli ka paroha)
 (وصولی کا پرچہ)

2. पहुँच (Pahunch) (پہنچ) पहुँचना
 (Pahunchna) (پہنچنا)

RISHTA रिश्ता (ن - مڈ) رشتہ

1. सूत्र (Sútr) (سوتر) डोरा (Dora) (دورا)

2. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) नाता
 (Náta) (ناتہ)

3. नारु रोग (Náru rog) (نارو روگ)
 नारुआ (Náruá) (ناروآ)

RASH,HA रशहा (ع - مڈ) رشحه

खाव (Srāv) (سراو) रिसना (Risna)
 (ریشنا) टपकना (Tapakna) (تپکنا)

RUSH,D रुशद (ع - مڈ) رشد

1. वयस्कता (Vayaskata) (ویسکتا)
 बालिग होना (Báligḥ hona) (بالغ)
 (هونا)

2. दीक्षा (Díkelḥa) (دیکھیا) हिदायत
 (Hidáyat) (هدایت)

RASH,K रश्क (ن - مڈ) رشك

1. ईर्ष्या (Irshya) (ايرشیا) डाह (Dah)
 (داه) हसद (Hasad) (حاسد)

2. प्रतिस्पर्धा (Pratispardha) (پرتس)
 होड़ (Hor) (هور) किसी मामले
 में एक दूसरे से बढ़ जाने की हिसे
 (Kisi mámla meḥ ek dúse se baḥḥ
 jáne ki hira) کسی معاملے میں
 ایک دوسرے سے بڑھ جانے کی
 (حرص)

3. लज्जा (Lajja) (لججا) शर्म (Sharm)
 (شرم)

رضامند (ع - ص)

RA(I)ZA-MAND ر (ر) زامند

سہمات (Sahmat سہمت) آرمیوکت
(Angi krit انگی کرے) راجی (Rāgi
(داسی)

RIZVÁN ریزوان (ع - مذ)

سوارگادھ (Swargādh,dhyakohh
(سورگادھ دھیاکھ)
(Jannat ka dārogha جنت کا داروغہ)

RAT,B رطب (ع - مذ)

شیتل (Shital شیتل) تر (Tar تر)
ٹنڈا (Thanda ٹنڈا)

رطب اللسان (ع - ص)

RATBUL-LISÁN رتبُل لیسان

پرشانسک (Prashansak پرشانسک)
تاریف کرنے والا (Tārif karne vāla
(تعریف کرنے والا)

RAT,L رطل (ع - مذ)

1. ایک تول جو آدھ سےر کے لگ بھ
ہوتی ہے (Ek tol jo ādh ser ke lag
bhag hoti hai ایک تول جو آدھ
سیر کے لگ بھگ ہوتی ہے)
2. شراب کا پیالہ (Sharāb ka piyāla
(شراب کا پیالہ)

RUTÚBAT رطوبت (ع - مذ)

1. لسیکا (Lasi ka لسیکا) شریر کا
عک رس (Shrīr ka ek ras شریر کا
ایک رس)
2. شیت (Shit شیت) تری (Tori تری)
3. آدرتا (Ādrata آدرتا) نامی
(Nami نامی)

رصد گاہ (ع - مٹ)

RASAD-GÁH رسد گاہ

ویدھ شالا (Vedh shāla ویدھ شالا)
آکاش لوچن (Ākāsh lochan آکاش
لوچن) مان مندر (Mān mandir مان
مندر) ینٹر شالا (Yantr shāla ینٹر
شالا) وہ جگہ جہاں سے سیتاروں کا حال
دکھا جاتا ہے (Voh jagah jahan se
sitaron ka hal dekha jata hai وہ
جگہ جہاں سے ستاروں کا حال دیکھا
جاتا ہے)

RIZA ریزا (ع - مٹ)

1. پرسناتا (Prasan,nata پرسناتا)
خوشی (Khushi خوشی)
2. آگیا (Āgya آگیا) انومتی
(Anomati انومتی) حکم (Hukm
(حکم)
3. آوکاش (Avkash آوکاش) چھٹی
(Chhutti چھٹی)

رضاعت (ع - مٹ)

RA(1)ZÁ,AT ر (ر) زائت

دھائے کرم (Dhāe karm دھائے کرم)
دوسرے کے بچے کو دھ پیلانا (Dúse
ke bachhe ko dhādh pilāna دوسرے کے
بچے کو دودھ پیلانا)

رضا کار (ع - مذ)

RA(1)ZÁ-KAR ر (ر) زاکار

سویام سیک (Swayam sevuk سویام
سیک) سیک سیک (Swech,ohha
sevak سیک سیک) والانتیر
(Volun.teer والانتیر)

2. शृंगारित (Shringárit) (شرنگارت)
मुजय्यन (Muzaiyan) (موزین)

RU,ÚNAT रुऊनत (रु - मथ)
अहंकार (Ahankár) (अहंकार) घमंड (Ghamand) (گھمڈ) गुरुर (Ghurúr) (गुरुर)

RA,Í,YAT रईयत (र - मथ)
प्रजा (Praja) (प्रजा) जनता (Janata) (जनता) रिआया (Ri,áya) (रिआया)

RAGHBAT रगुबत (र - मथ)

1. रुचि (Ruchi) (रुचि) इच्छा (Ich ohha) (इच्छा) खाहिश (Kháhish) (खाहिश) (खोहिश)
2. प्रवृत्ति (Pravritti) (प्रवृत्ति) रुजहान (Ruj hán) (रुजहान)

RAFÁQAT रफाकत (र - मथ)

1. मैत्री (Maittrí) (मैत्री) दोस्ती (Dosti) (दोस्ती)
2. मेल जोल (Mel jol) (मेल जोल) मिलाप (Miláp) (मिलाप)
3. सहचार (Sah,ohár) (सहचार) संगति (Sangati) (संगति) साथ (Sáth) (साथ) (साथ)

RIFÁH रिफाह (र - मथ)
हित (Hit) (हित) उपकार (Upkár) (उपकार)
भलाई (Bhalái) (भलाई) बहबूद (Bah,búd) (बहबूद)

रफाह عامه (र - मथ)

RIFÁHE.ÁMMA रिफाहे आम्मा

जनोपकार (Janopkár) (जनोपकार)

RA,ÁYA रआया (र - मथ)
जनता (Janata) (जनता) प्रजा (Praja) (प्रजा) रईयत (Raiyat) (रईयत)

RIÁYAT रिआयत (र - मथ)

1. आदर (Ádar) (आदर) लिहाज (Liház) (लिहाज)
2. न्यूनता (Nyúnata) (न्यूनता) कमी (Kamí) (कमी)
3. पक्षपात (Pakohpát) (पक्षपात) तरफदारी (Tarafdári) (तरफदारी)

ROB रोब (र - मथ)

1. आतंक (Átank) (आतंक) दबदबा (Dabdaba) (दबदबा)
2. भय (Bhae) (भय) डर (Dar) (डर)
3. धाक (Dhák) (धाक) शान (Shán) (शान)

RÁ,D राद (र - मथ)
मेघ नाद (Meghnád) (मेघ नाद)
बादल की गरज (Bádal ki garaaj) (बादल की गरज)

RE(A)SHA रे (रा) शा (र - मथ)

1. कंप (Kamp) (कंप) हाथ पांव कांपने का रोग (Háth páon kánpne ka rog) (हाथ पांव कांपने का रोग)
2. वेपथु (Vepathu) (वेपथु) कपकपी (Kap kapi) (कप कपी)

RÁNA राना (र - मथ)

1. शुभ दर्शन (Shubh darshan) (शुभ दर्शन) खुशरू (Khush rú) (खुशरू) (खोशरू)

2. उन्नति (Unnati) बढ़ती (ان نتي)
(Barhti) तरक्की (Taraqqi)
(تربى)

RIF,Q رقيق (ع - مٹ) رقيق
नम्रता (Namrata) कोमलता (Komalata)
(نرمى) (كوملنا) (نرمى)

رفوگر (ف - مڈ)

RAFÚ-GAR रफूगर
रफू करने वाला (Rafú karno vála)
(رفو کرنے والا)

RAFÍ,A रफीआ (ع - ص) رفیع
1. उच्च (Uch,oh) बलद (Baland)
(بلد)
2. उत्तम (Uttam) श्रेष्ठ (Shreshth)
(اعلى) (ألا) (شريشته)

RAFÍQ रफीक (ع - مڈ) رفیق
1. मित्र (Mitr) दोस्त (Dost)
(دوست)
2. सहायक (Saháyak) मदद-
गार (Madad gár)
(مددگار)
3. सहचर (Sahohar) साथी
(ساتھی) (Sáthi)

RAQÁBAT रकाबत (ع - مٹ) رقابت
1. प्रति द्विदिता (Prati dwandwita)
दुशमनी (Dushmani)
(دشمنی)
2. प्रतिस्पर्धा (Pratispardha)
लाग डांट (Lág dánt) (لاگ دانٹ)

लोक हित (Lok hit) (لوک هیت)
बहुदे खलाइक (Bal búde-khaláiq)
(بہبود خلائق)

RAF,TÁR रफ्तार (ف - مٹ) رفتار
1. गति (Gati) चाल (Chál)
(گتی) (چال)
2. आचरण (Ácharan) चाल
(چال) (Chál dhál)

RAF,TA रफता (ف - ص) رفتہ
1. संज्ञा हीन (Sangya hín)
(سنگیاهین) (بے سدھ)
2. आसक्त (Ásakt) मुग्ध
(مگدھ) (Áshiq)
(عاشق)
3. गत (Gat) गया हुआ (Gaya hua)
(گیا ہوا)

رفته رفته (ف - ص)

RAFTA-RAFTA रफता रफता
शनैः शनैः (Shenaih Shanaih)
(شلبيہ) (क्रम शः) (क्रम شہ)
धीरे धीरे (Dhíre dhíre)
(دهیرے) (دهیرے)

RAF,A रफ,अ (ع - مڈ) رفیع
1. उठाना (Uthána) ऊंचा करना
(اوتھانا) (اوتچا کرنا)
(Úncha karna)
2. निवारण (Niváran) दूर करना
(نیلان) (دور کرنا)
(Hátána)

RIF,AT रफ अत (ع - مٹ) رفعت
1. उच्चता (Uch,ohata) उंचाई
(اوتچائی) (اوتچائی)

رقص و سرود (ع - ف - مذ)

RAQ,SO-SUROD رقص و سرود

گانا بجانا (Gána bajána گانا بجانا)

ناچ رنگ (Nách rang ناچ رنگ)

RUQ,Á رقص (ع - مذ)

1. پرخا (Paroha پرچہ) پرخا (Purza پرزا)

2. پھگلی (Thigli تھگلی) پھند (Pevand پھوند)

3. پتر (Pattr پتر) چٹھی (Chith,thi چٹھی)

RAQAM رقص (ع - مذ)

1. لکھن (Lekhan لیکھن) لکھنا (Likhna لکھنا)

2. دھن (Dhan دھن) رپیا (Rupia روپیہ)

3. دروی (Driv,vya درویہ) جیس (Jius جنس)

4. سہکھا (Sankhya سلکھا) آدھ (Adad عدد)

RAQÍB رقص (ع - مذ)

1. پرمیکا کا دوسرا پرمی (Premika ka dúsra Premai پرمیکا کا دوسرا پرمی)

2. شتر (Shattru شتر) دشمن (Dus'man دشمن)

RAQÍQ رقص (ع - ص)

1. در (Drav در) ترل (Taral ترل) پتلا (Pátla پتلا)

2. کومل (Komal کومل) مڑل (Mridul مڑل) مولایم (Muláim مولایم)

RAQ,QÁS رقص (ع - ص)

نارتک (Nartak نارتک) ناچنے والا (Náchne vála ناچنے والا)

RAQ,QÁSA رقص (ع - مذ)

نارتکی (Nartaki نارتکی) لاسیکا (Lásika لاسیکا) ناچنے والی (Náchne váli ناچنے والی)

RAQABA رقص (ع - مذ)

گریوا (Gríva گریوا) گالا (Gala گالا) گردن (Gardan گردن)

RAQ,BA رقص (ع - مذ)

چھترپھل (Chhetrpahal چھترپھل) اریا (Area اریا)

RIQ,QAT رقص (ع - مذ)

1. آدرتا (Ádrata آدرتا) ترلپان (Taralata ترلپان) پتلاپن (Patla-pán پتلاپن)

2. رونا (Rudan رونا) رونا (Rona رونا)

RAQ,S رقص (ع - مذ)

نرتی (Nritya نرتیہ) نرتن (Nartan نرتن) ناچ (Nách ناچ)

RAQ,SÁN رقص (ع - ص)

ناچتا (Náchta lua ناچتا)

رقص گاہ (ع - ف - مذ)

RAQS-GÁH رقص گاہ

نرتیہ شالا (Nritya shála نرتیہ شالا) ناچ (Nartanágár نارتناگاہ) ناچ (Nách ناچ) گھر (Nách ghar ناچ گھر)

RAQ رگ (ف - مذ) رگ

1. धमनी (Dhamani) नाड़ी (Nāri) वरीद (Varid) (ناری ورید)
2. स्नायु (Isnāyu) नम (Nas) (اسنايو نس)

RAQ-ZAN रग ज़न (फ - व) रگ زن

- रक्त मोक्ष (Rakt mok,ohhi) (رکت موکھ)
- फुल खोलने वाला (Ful kholne vāla) (فول کھولنے والا)

RAM रम (फ - مذ) رم

- पलायन (Palāyan) भागना (Bhāgna) (پلاين بهاگنا)

RAM,MĀL रमाल (ع - مذ) رمال

1. ज्योतिषी (Jyēotishī) तुजूमी (Nujūmī) (جيويتشي نيجومي)
2. 'रमल' विद्या जानने वाला ('Raml' viddya jānne vāla) 'रमल' (Raml) (رامل وديا رامل جاننے والا)

RUM,MĀN रमान (ع - مذ) رمان

- दाहिम (Dādim) अनार (Anār) (دايم انار)

RAMAD रमद (ع - مذ) رمذ

- नेत्राभियंद (Nettrābhishyand) (نيترا ابيزند)
- आंख आना (Ankh āna) (آنکھ آنا)

RAM Z रमज़ (ع - مذ) رمز

1. रहस्य (Rahas,sya) (رهس سيه)
- मर्म (Marm) भेद (Bhed) (مروم بهد)

RAQĪMA रकीमा (ع - مذ) رقيه

- पत्र (Pattr) चिथी (Chith,thi) (پتر چيٿي)

RIKĀB रिकाब (ع - مذ) ريكاب

- पाद धारणी (Pād dhārani) (پاد دھارني)
- रकाब (Rakāb) (رکاب)

RAKĀKAT रकाकत (ع - مذ) رکاکت

- अधमता (Adhamata) नीचता (Nīchata) (ادھمتا نيچتا)
- कमीना पन (Kamīna pan) (کميله پن)

RUK,N रुक्न (ع - مذ) رکن

1. स्तंभ (Istambh) खंभा (Khambha) (استمبھ کھمبا)
2. सदस्य (Sadas,sya) मेम्बर (Member) (سدسيه ميمبر)
3. छंद का एक गण (Chhand ka ak gan) (چھند کا ایک گن)

RUKŪ,A रुकूअ (ع - مذ) رکوع

1. झुकना (Jhukna) (جھکنا)
2. नमाज़ में झुकने की अवस्था (Namāz meṇ jhukne kī avastha) (نماز ميں جھکنے کی अवस्था)
3. कुरान की कुछ आयतों का समूह (Qurān kī kuchh āyatōn, ka samūh) (قرآن کی کچھ آیتوں کا مجموعہ)

RAKĪK रकीक (ع - ص) رکیک

1. तुच्छ (Tuch,chk) घटिया (Ghatiya) (توچھ گھٹيا)
2. अधन (Adham) कमीना (Kamīna) (ادھم کميله)

RANJ رنج (ف - مذ)

1. दुःख (Dukh, kh دکھ) क्लेश (Klesh क्लेश) गम (Gham غم)
2. पश्चात्ताप (Pash, chátáp पश्चात्ताप) पछतावा (Pachhtáva پچھتاوا)
3. शोक (Shok شوک) सोग (Sog سوگ)

رنج ده (ف - ص)

RANJ-DEH रंज देह

- दुःख दाही (Dukh dáí دکھ دائی)
कष्ट जनक (Kasht janak کشت जनک)
आपत्ति जनक (Ápatti janak آپत्ति जनک)
असह्य नोक (Afsos náक असوس ناک)

RANJISH रंजिश (फ - م)

- वैमनस्य (Vaimansya वैमनस्य)
मनोमालिन्य (Manomálin, nya मनोमालिन्य)
मन मुदाव (Man mutáu من مٹاو)

RANJÚR रंजूर (ف - ص)

1. अप्रसन्न (Apprasann अपप्रसन्न) मलिन (Malin ملین) नाखुश (Ná. khush ناخوش)
2. रुग्ण (Rugn रुग्ण) रोगी (Rogí رोगی) बीमार (Bímár بیمار)

رنجیدگی (ف - م)

RANGÍDAGI रंजीदगी

دیگی 'رنجیدگی'

2. इगित (Ingit انگیت) संकेत (Sanket संकेत) इशारा (Ishára اشاره)

3. गूढ़ता (Gúrhata گودتا) बारीकी (Bárfki باریکی)

رمز شناس (ف - ص)

RAM, Z-SHANÁS रमज शनास

मर्मज्ञ (Marmag, gya مرمج) भेद जानने वाला (Bhed jan, ne vála بهید جاننے والا)

RAMAQ रमक (ع - م)

अत्यल्प (Attyalp अत्यल्प) ज़रा सा (Zara sa ذرا سا)

RAM, L रमल (ع - مذ)

एक प्रकार की ज्योतिष (Ek prakár kí ज्योतिष) ایک پروگار کی

RAMAL रमल (ع - م)

1. बालुका (Báluka بالوگا) रेत (Ret रेत)
2. एक उर्दू वर्ण वृत्त (Ek urdu várn vritt ایک اردو وزن ورت)

رمیدگی (ف - م)

RAMÍDAGI रमीदगी

1. पलायन (Paláyan पलायन) भागना (Bhágna بھاگنا)
2. घृणा (Ghrina घृणा) नफरत (Nafrat نفرت)

RAMÍDA रमीदा (ف - ص)

पलायित (Paláit पलायित) भागा हुआ (Bhága hua بھاگا ہوا)

2. एक बात में अपनी ओर से बहुत सी बातें मिलाना (Ek bāt meñ apñi or se bahut si bāteñ milāna) ایک بات میں اپنی اور سے بہت سی باتیں ملانا

رنگ پاشی (ف - مٹ)

RANG-PÁSHI رنگ پاشی

- رنگ छिड़कना (Rang chīrakna) رنگ چھڑکنا

RANGÍN رنگین (ف - ص)

1. रंजित (Ranjit) रंगा हुआ (Ranga hua) رنگا ہوا
2. रसिक (Rasik) रसिया (Rasiya) रंगीला (Rangila) رنگیلا
3. सुंदर (Sundar) सुशोभित (Sushobhit) मनोहर (Manohar) हसीन (Hasin) حسین
4. हासकर (Háskar) जिंदा दिल (Zinda dil) खुश मिजाज (Khush mizáj) مزاج

رنگین ادا (ف - ص)

RANGÍN-ADA رنگی ادا

- सुंदर छवि वाला (Sundar chhabi vála) सुंदर अदाओं वाला (Sundar adáon vála) सुंदर छवि वाला (Sundar chhabi vála) सुंदर अदाओं वाला (Sundar adáon vála)

رنگین مزاج (ع - ص)

RANGÍN-MIZÁJ رنگی میزاج

1. विलास प्रिय (Vilasap, priya) ولاسپ

RANJÍDA रंजिदा (ف - ص) दुःखी (Dukhi) दुःखित (Dukh, khit) गमगीन (Ghamgīn) غمگین

RIND رند (ف - مذ) رند (Rind)

1. स्वच्छंद (Swach, chhand) मन मौजी (Man mauji) من مویچی
2. मद्यप (Mad, dyap) शराबी (Sharābī) شرابی

RANG رنگ (ف - مذ)

1. वर्ण (Varn) रंगत (Rangab) رنگت
2. शैली (Shailī) ढंग (Dhang) قاعده
3. रंग करने की वस्तु (Rang karnē kī vastu) رنگ کرنے کی وस्तو
4. शोभा (Shobha) रौनक (Raunaq) رونق
5. नियम (Niyam) काइदा (Qaida) قاعده
6. प्रकार (Prakār) तरह (Tarah) طرح
7. मर्म (Marm) हाल (Hāl) حال
8. मनोरंजन (Manoranjan) दिलगी (Dillagi) دلگی
9. रस (Ras) मज़ा (Maza) مزه

رنگ آمیزی (ف - مٹ)

RAGÁMEZI رنگامیزی

1. रंग भरना (Rang bharna) رنگ برنا

۳. ستر (Istar) ستھ (Sat,h
سطح)
۵. कारण (Kāran) सबब (Sabab
سبب)

RAVA روا (ف - ص) روا

1. उचित (Uchit) ن्याय संगत
(Nyāe sangat) बजा
(Beja)
2. पूर्ण कर्ता (Pūrṇ karta) پورن کرتا
पूरा करने वाला (Pūra karne vāla
پورا کرنے والا)

3. चालक (Chālak) چالک
चालने वाला (Chalāne vāla
چالنے والا)
(نمبر ۲ اور نمبر ۳ کے معنوں میں
مرکبات کا آخری جزو ہوتا ہے جیسے
'حاجت روا' (نمبر ۲) اور 'فرمان روا'
(نمبر ۳))

RA(IVÁJ ر (r) वाञ्ज (ع - مڈ)
रीति (Riti) प्रथा (Pratha)
रस्म (Rasm)

روا روی (ف - مٹ)

RAVÁRAVI रवारवी

1. शीघ्रता (Shīghrata) شیعہرہتا
आतुरता (Āturata) अल्दी
(Jaldi)

1. सर सरी (Sarsari) سرمری
सतही (Sat,hi)

RI(U)VÁQ र (r) वाक्क (ع - مڈ)

1. छद्मज्ञा (Chhājña) साइबान
(Sāibān)

- فیہش پشند (Aish pasand)
ہاسپ پریہ (Hāsappriya)
زنده دل (Zinda dil)

RANGÍNI رنگینی (ف - مٹ) رانگینی

1. सुंदरता (Suundarata) سنددرا
मनोहरता (Manoharata) منوہرہتا
हुस्न (Hus,n)
2. शोभा (Shobha) छटा (Chhata)
रौनक (Raunaq)
3. रंगा हुआ होना (Ranga hua hona)
رنگا ہونا

RAU रौ (ف - مٹ) روائ

1. धारा (Dhāra) बहाव (Bahāo)
धुन (Dhun)
2. प्रवृत्ति (Pravritti)
3. वेग (Veg) जोश (Joeli)
4. समूह (Samūh) भीड़ (Bhīṛ)

5. गामी (Gāmi) चलने वाला
(Chalne vāla)

(آخری معنوں میں مرکبات کے آخر
میں آتا ہے جیسے 'تیز رو')

RŪ (ف - مڈ) رُو

1. मुख (Mukh) आनन (Ānan)
मुंह (Munh)
2. अवरा (Abra) उपला (Upalla)

1. अवरा (Abra) उपला (Upalla)

2. प्रेषित (Preshit پريشت) भेजा
हुआ (Bheja hua بھجھا ہوا)

2. आवास (Āvās آواہ) घर (Ghar گھر)

RAVĀNI रवानी (र - फ) रानी

RAVĀN रवां (र - फ) रवान

1. प्रवाह (Pravāh प्रवाह) बहाव (Bahāv बहाव)

1. प्रवाहित (Pravāhit پرواہت) बहता हुआ (Bahṭa hua بہتا ہوا)

2. तीक्ष्णता (Tikṣṇa तीक्ष्ण) नटा (Dhār धार)

2. गतिशील (Gati shīl گتی شہل) मुतहरिक (Chālit چالیت)

3. वेग (Veg वेग) तेजी (Tezī तेजी)

3. तीक्ष्ण (Tik,ṣhṇ तीक्ष्ण) धारदार (Dhār dār دھار دار)

(ع - م) روایت

RIVĀYAT रिवायत

1. वर्णन (Varnan वर्णन) कथन (Kathan कहना)

4. अभ्यस्त (Abh,byast अभ्यस्त) मंभा हुआ (Manjba hua منجھا ہوا)

2. किसी की कही हुई बात कहना (Kisi ki kahī hui bāt kahna کسی کی کہی ہوئی بات کہنا)

5. प्रस्तुत (Prastut प्रस्तुत) मौजूदा (Maujūda मौजूदा)

ROBĀH रोबाह (र - फ) रोबाह

6. अर्थ और हिजे के बिना पुस्तक या पाठ पढ़ना (Arth aur hijje ke bina pustak ya pāth parhna اترہ اور ہجے کے بنا پستک یا پاتھ پڑھنا)

1. लोमशा (Lomasha लोमशा) लोमड़ी (Lomṛī लोमड़ी)

2. कायर (Kāyar कायर) डरपोक (Darpok डरपोक)

7. प्राण वायु (Prān vāyu प्राण वायु) रूह (Rūh روح)

(ف - م) رو باہ بازی

(ف - م) روانگی

ROBĀH-BĀZī रोबाह بازی

RAVĀNAGI रवानगी

धूर्तता (Dhūrtata धूर्तता) चालाकी (Chālāki चालाकी)

1. प्रस्थान (Prasthān प्रस्थान) कूच (kūch कूच)

RŪ-BA-RŪ रूबरू (र - फ) रूबरू

2. यात्रा (Yātrā यात्रा) सफर (Safar سفر)

संमुख (Sam mukh संमुख) सामने (Sāk,ohhāt सामने)

RAVĀNA रवाना (र - फ) रवाना

1. प्रस्थित (Praś,thit प्रस्थित) चला हुआ (Chala hua چلا ہوا)

خدائی (Khudái) खुदाई (نمک)

2. आत्मिक (Ātmik) रूही (روحي) (Rūhi)

3. मानसिक (Mānasik) दिली (دلی) (Dili)

روحانیت (ع - مٹ)

RŪHĀNĪ(I)YAT रूहानि (नी) यत

अध्यात्मवाद (Ad, dbyātm vād) ادھیا-
(تصوف) तसवुफ (Tasav, vuf) (نمروان)

ROD रोद (ف - مذ)

नदी (Nadi) सरित (Sarit) (سرت)
دریا (Darya) (دریا)

ROD-BĀR रोद बार (ف - مذ)

1. वह स्थान जहाँ बहुत सी नहरें या
चश्मे हों (Voh isthān jahān bahut
si nahren ya chashme hon) وہ
استھان جہاں بہت سی نہریں
ہیں (یا چشمے ہوں)

RŪDĀD रूदाद (ف - مٹ)

1. विवरण (Vivaran) वृत्तांत
(Vrit, tānt) हाल (Hāl)
(حال)

2. कार्यवाही (Kāryavāhi) (کریوواہی)
प्रोसीडिंग (Proceeding) (پروسیڈنگ)

RODA रोदा (ف - مذ)

1. अंत्र (Antra) आंत (Ānt) (انتر)
2. तंतु (Tantu) तांत (Tānt) (تن تو)
(تانت)

ROZ रोज (ف - مذ)

1. दिवस (Divas) दिन (Din) (دوس)
(دن)

ROBAKĀR रोबकार (फ - مذ)
आज्ञा पत्र (Āggya patr) (آگیا پتر)
परवाना (Parvāna) (پروانہ)

RŪ-POSH रूपोश (ف - ص)

1. अंतर्धान (Antar, dhān) (انتردھان)
अदृश्य (Adrishya) (ادرشیه) लोप
(Lop) गायब (Ghāib) (لوپ)
2. निहित (Nihit) गुप्त (Gupt) (نہیت)
अंडर ग्राउंड (Under ground) (اندر گراؤنڈ)

RŪH रूह (ع - مٹ)

1. प्राणवायु (Prān vāyu) (پران وایو)
जान (Jān) (جان)
2. मन (Man) चित्त (Chitt) (من)
दिल (Dil) (دل)
3. रुचि (Ruchi) इच्छा (Ishchha) (روچی)
खाहिश (Khābish) (خواہش)
4. सार (Sar) तत्व (Tattwa) (سار)
खुलासा (Khulāsa) (خلاصہ)

روح افزا (ع - ص)

RUH-AFZA रूह अफजा

प्राण वर्धक (Prān vardhak) (پران
वर्धक) आयु वर्धक (Āyu vardhak) (आयु
वर्धक) रूह को बढ़ाने वाला (Rūh
ko Bādhāne vāla) (روح کو بڑھانے والا)

روح پرور (ع - ص)

RŪH-PARVAR रूह परवर

دیکھو 'روح افزا'

RŪHĀNĪ रूहानी (ع - ص)

1. आध्यात्मिक (Ādh, dbyātmik) (ادھیا-)

2. पुलिस की रोजाना कारवाई का
रजिस्टर (Polis ki rozána kár ravái
ka register روزانه پوлис کی کاروائی کا رجسٹر)

روزنامه (ف - مذ)

ROZ-NÁMA रोज़ा नामा

1. दैनिक पत्र (Dainik patr दैनिक)
रोजाना अखबार (Rozána
akhbár روزانه اخبار)

2. रोज़ नामचा (Roznámcha روز
نامچه) बही (Buhí بهی)

ROZA रोज़ा (फ - مذ)
उपोषण (Uposhan ایوشن)
उपवास (Upvās ایواس) व्रत (Vrat व्रत)

روزه دار (ف - ص)

ROZA-DÁR रोज़ादार

- व्रतधारी (Vrat dhári व्रत دھاری)
उपवासी (Upvási ایواسی)

ROZI रोज़ी (फ - मं)
वृत्ति (Vritti व्रत्ति) जीविका
(Jivika जीविका) मआश (Ma,ásh
معاش)

روزی رسان (ف - ص)

ROZI-RASÁN रोज़ी रसं

1. अन्न दाता (Ann dáta अन दाता)
जीविका देने वाला (Jivika dene
vála जीविका देने वाला)
2. परमात्मा (Paramátma परमात्मा)
ईश्वर (Íswar ईश्वर)

2. नित्य (Nitya نیتھ) प्रति दिन
(Prati din प्रति दिन) रोज़ मर्रा
(Roz marra روز مری)

3. सर्वदा (Sarvada سرودا) सदा (Sada
سدا)

ROZÁNA रोज़ाना (ف - ص)

- प्रति दिन (Prati din प्रति दिन)
नित्यप्रति (Nittyap, prati نیتھ پرتی)
हर दिन (Har din हर दिन)

روز بروز (ف - ص)

ROZ-BA-ROZ रोज़ ब रोज़

- दिन प्रति दिन (Din prati din दिन
प्रति दिन) हर रोज़ (Har roz हर روز)

ROZGÁR रोज़ गार (फ - मं)

1. व्यापार (Vyápár व्यापार) उद्यम (Ud,d-
yam उद्यम) व्यवसाय (Vyavsaie
व्यवसाय) धंधा (Dhandha धंधा)
2. युग (Yug युग) ज़माना (Zamána
زمانه)

RAUZAN रौज़न (फ - मं)

- विवर (Vivar विवर) छिद्र (Chhidr
छिद्र) रंध्र (Randhr रंध्र) छेद
(Chhed छेद)

روزنامهچه (ف - مذ)

ROZ-NÁMCHA रोज़ नामचा

1. दैनिकी (Dainiki दैनिकी) दिन चर्या
(Din oharya दिन चर्या) रोज़ाना
के हिसाब या कार रवाई की किताब
(Rozána ke hisáb ya kár ravái ki
kitáb روزانه کے حساب یا کاروائی کی کتاب)
کپی کتاب

2. प्रकाश (Prakāsh प्रकाश) दीप्ति
(Dīpti दीप्ति) रौशनी (Raushani
(روشنی)

روشنی (फ - म)

RAUSHANI रौशनी

प्रकाश (Prakāsh प्रकाश) ज्योति
(Jyoti ज्योति) नूर (Nūr नूर)

RAUQHAN रौगन (फ - म)

1. तैल (Tail तैल) तेल (Tel तेल)
2. स्निग्धता (Isnig,dhata स्निग्धता) चिकनाई (Chiknāī चिकनाई)
3. घृत (Ghrit घृत) घी (Ghi घी)

रौगन (फ - म)

RAUGHAN-GAR रौगन गर

तैलक (Tailik तैलक) तेली (Teli तेली)

रौगन (फ - म)

RŪ-GAR,DĀ १ रूगर्दा

1. विमुख (Vimukh विमुख) पराङ्ग मुख
(Parāng mukh पराङ्ग मुख) मुँह फेरे
हुए (Mugh phere hue मुँह फेरे हुए)

2. विरुद्ध (Virud,dh विरुद्ध) मुनहरिफ
(Munharif मुनहरिफ)

RŪMĀL रूमाल (फ - म)

मुख मार्जनी (Mukh mārjani मुख मार्जनी)
(Mugh háth ponohne ka kapra मुख हाथ पोछने का कपड़ा)
मल्लो (Mallō मल्लो)

रुसियाह (फ - म)

RŪ,SIYĀH रुसियाह

मसिमुख (Masi mukh मसि मुख)
कलंकित (Kalanakit कलंकित) पापी
(Pāpi पापी) बदकार (Bad kār बदकार)

RAVISH रविश (फ - म)

1. शैली (Shailli शैली) पदति
(Pad,dhati पदमति) तार (Tara तार)
2. आचरण (Ācharan आचरण) चाल
दाल (Chāl dhāl चाल दाल)
3. कियारियों के बीच का छोटा मार्ग
(Kiyáriyon ke bīch ka chhota
(mārg कियारियों के बीच का चोटा मार्ग)

RAUSHAN रौशन (फ - म)

1. प्रकाशित (Prakāshit प्रकाशित)
उज्ज्वल (Ujjiwal उज्ज्वल) मुनवर
(Munav,var मुनवर)
2. ज्वलंत (Jwalent ज्वलंत) व्यक्त
(Vyakt व्यक्त) वाजेह (Vazeh वाजेह)

रौशन (फ - म)

RŪ-SHANÁS रूशानास

परिचित (Parichit परिचित) अभिश
(Abbiggya अभिश) वाकिफ (Vāqif वाकिफ)

रौशनी (फ - म)

RAUSHANĀĪ रौशनाई

1. मसि (Masi मसि) सियाही (Siyāhi सियाही)

چال چان (Obál chalah) चलन

2. पद्धति (Pad,dhati) ढंग
(Dhang) तरीका (Tarīqa)
(طریقہ)

روئیدگی (ف - مٹ)

RO-ÍDAGI रोईदगी

1. बड़ाव (Barháó) उगाव
(Ugáo) (اوگاؤ)
2. वनस्पति (Vanaspati) ونسپتی
उद्भिज (Udbhij) नबातात
(Nabátát) (نباتات)

RAH रह (ف - مٹ)

मार्ग (Márg) पथ (Path) (پتہ)
रस्ता (Rasta) (رستہ)
(یہ لفظ 'را' کا مختلف ہے)

RAHA रहा (ف - ص)

मुक्त (Mukt) बंधन या कैद से
छूटा हुआ (Bandhan ya qaid se
ohhúta hua) (بندھن یا قید سے چھوٹا
ہوا)

RAHÁÍ रहाई (ف - مٹ)

मुक्ति (Mukti) छुटकारा (Ohhut-
kára) (چھٹکارا)

رہبانیت (ع - مٹ)

RAH,BÁNI (Í) YAT रहबानि (नी) यत

इन्द्रिय निग्रह (Indriya niggrah) اندریہ
विरक्ति (Virakti) (ورکتی) (نگریہ)
(Zuh,d) (زهد)

RAH-BAR रहबर (ع - مذ)

1. मार्ग दर्शक (Márg darshak) मार्ग
(Rasta) (رستہ) (چالنے والا)

RAUNAQ रौनक (ع - مٹ)

1. शोभा (Shobha) श्री (Shri)
(Áb táb) (آب تاب) (شہی)
2. सुंदरता (Sundarata) मनो-
हरता (Manoharata) (ملوہرنا)
हुस्न (Husn) (حسن)
3. प्रफुल्लता (Praphul,lata) प्रियेल लता
तरावट (Tarávat) (تراروت)
4. चहल पहल (Chahal pahal) چہل
धूम धाम (Dhúm dhám) (دھوم
دھام)

RÚ-NUMA रूनुमा (ف - ص)

प्रकट (Prakat) व्यक्त (Vyakt)
(ظاهر) (Záhir) (ویکت)

RÚ(O)YA रू (रो) या (ع - مٹ)

1. निद्रा (Nidra) नींद (Nínd)
(نپند)
2. स्वप्न (Swapn) خواب (Kháb)
(خواب)

RÚYAT रूयत (ع - مٹ)

दर्शन (Darshan) प्रेक्षा (Prek-
chba) दीदार (Dídár) (دیدیکچبا)

رویت ہلال (ع - مٹ)

RÚYAT E-HILÁL رُیَیَہِ لَیْلال

चंद्र दर्शन (Chandr darshan) چندر
नया चांद दिखाई पड़ना
(Naya Ghánd dikhái paṛna) (نیا
چاند دکھائی پڑنا)

RAVÍYA रवीया (ع - مذ)

1. आचरण (Ácharan) चाल
(آچرن)

३. सम्पदा (Sampada / سمپدا) जागीर (Jāgīr / جاگیر)

ریش خند (ف - مذ)

RÍSH-KHAND ریشا کھند

پہیاس (Parihás) (پریہاس)
 (Uphás) (اُپہاس) ٹٹول (Thathol)
 (تھٹھول)

RESHAM ریشم (ف - مذ)

پاٹ (Pát) (پاٹ) کوشیہ (Kaushe,ya)
 (کوشہ'یہ)

RESHA ریشا (ف - مذ)

1. پہاڑ کی مہین رگوں (Peṛoṇ ki mahín ragon) (پہڑوں کی مہین رگوں)
2. تانتو (Tantu) (تانتو) سوتر (Sútr) (سوتر)
 تاگا (Tága) (تاگا)

ریشہ دوانی (ف - مذ)

RESHA-DAVÁNI ریشا دوانی

1. شادیانتر (Shadyanttr) (شادیانتر)
 سازش (Sázish) (سازش)
2. شارات (Upad,rau) (اُپدرو) (شارات)
 (Sharárat)

ریگ (ف - مذ)

ریگ (Reg) (ریگ) (ریگ)
 بالوکا (Báluka) (بالوکا) پاڻشو (Pánshu)
 ریت (Ret) (ریت) (پانشو)

ریگزار (Reg-Zár) (ریگزار) (ریگزار)
 (ریگزار) (ریگزار)

ریگستان (ف - مذ)

REGISTÁN رِیگستان

مرستھل (Marusthal) (مرستھل) (مرستھل)
 مرستھل (Marusthal) (مرستھل) (مرستھل)

ریش (ع - مذ)

1. وات (Vát) (وات) (وات) (وات)
 هوا (Hava) (ہوا)

2. آپان وایو (Apán váyu) (آپان وایو)
 آدھو وایو (Adho váyu) (آدھو وایو)
 گوز (Goz) (گوز)

REKH,TA رِکھتا (ف - مذ)

1. اردو भाषा का पुराना नाम (Urdu) (اردو)
 bhásha ka purána nám (اردو)
 کا پورا نام
2. گیری پانی چیچے (Giri paṇi chízen) (گیری پانی چیچے)
 (گیری پانی چیچے)

REZISH رِزیش (ف - مذ)

1. سرائو (Sráv) (سرائو) (سرائو)
 بھنا (Bahna) (بھنا)
 جھنا (Jharna) (جھنا)
2. پرتیش (Pratish,shyáe) (پرتیش)
 زکام (Zukám) (زکام)

REZA رِزا (ف - مذ)

1. کان (Kan) (کان) (کان)
 زرا (Zarra) (زرا)
2. کھند (Khand) (کھند) (کھند)
 تکر (Tukra) (تکر)

RES,MÁN رِسمان (ف - مذ)

1. راجو (Rajju) (راجو) (راجو)
 رسی (Rassi) (رسی)
2. دور (Dor) (دور) (دور)

RÍSH رِیش (ف - مذ)

اشمشرو (Ishmashru) (اشمشرو)
 لوم (Ásya lom) (لوم)
 داری (Dáphi) (داری)

RIYA	ریا (ع - مذ)	مقام (Retila maqám)	ریتم (ریتم)
فوفوس (Phup, phus)	پھوس (پھوس)	RÍM	ریم (ف - مٹ)
فہفہ (Phephra)	پھہ (پھہ)	پوپ (Pūya)	پیپ (Píp)

ذ

ZÁR زار (ف - ص) زار (ف - مٹ)

1. ذہین (Chhín) فرسودا (Farsúdá)

2. آشکت (Áshakt) بے حال (Be hal)

3. آسوسٹھ (As,swasth) بیمار (Bimár)

4. ادھیکتا (Adhikata) بہتات (Bahutát) (افراط) (Ifrát) (آخری معنوں میں مرکبات کا آخری جزو ہوتا ہے جسے 'کل زار')

ZÁD-BÚM زاد بوم

جنم بھومی (Janm bbúmi)

ماتر بھومی (Mátrr bhúmi)

وطن (Vatan)

زاد راہ (ف - مذ)

ZÁDE-RÁH زاد راہ

سبیل (Sambal) مارجن (Márg vyae)

سفر (Safar) (سفر)

سفر (Safar) (سفر)

زاد سفر (ف - مذ)

ZÁRI زاری (ف - مٹ)

1. ویلاپ (Viláp) رونا پیٹنا (Rona pítna)

2. ویناتی (Vinati) (عاجزی) (Ájizi) (ونتی)

ZÁDE-SAFAR زاد سفر

دیکھو 'زاد راہ'

ZÁDA زادہ (ف - ص)

1. جنیت (Janit) (پیدا) (Paida)

(آخر میں)

آخر میں

آخر میں

آخر میں

آخر میں

آخر میں

ZÁGH زاغ (ف - مذ)

کاک (Kák) کوا (Kauá)

ZÁL زال (ف - ص)

1. وریڈ (Vriddh) (اتر) (Ativriddh)

2. پوتر (Puttr) (بہتا) (Beta)

زاویه فکر (ع - مذ)

ZAVIYA-E-FIKR जावियए फिक्र

विचार शैली (Vichār shāli चार)

सोचने का तरीका (Soohne ka सोहने का)

tarīqa तरीقه

زاویه نظر (ع - مذ)

ZAVIYA-E-NAZAR जावियए नजर

दृष्टि कोण (Drishti kon दुरشتी कून)

नुकतए नजर (Nuqla-o-nazar नुक्ते नजर)

زاویه نگاه (ع - مذ)

ZAVIYA-E-NIGĀH जाविय ए निगाह

‘दیکھو’ ‘زاویه نظر’

ZAHID जाहिद (ع - مذ)

विरक्त (Virakt वरक्त)

जितेंद्रिय (Jitendriya जितेंद्रिय)

पारसा (Parsa पारसा)

ZĀICHA जाइचा (म - फ)

1. जन्म कुंडली (Janm kundali जन्म कुंडली)

जन्म पत्री (Janm pattri जन्म पत्री)

(जन्म पत्र)

2. वह खाने जो रम्माल पांसा डाल कर

बनाते हैं (Voh khāne jo rammāl वहाँ खाने जो रम्माल)

pānsa dāl kar banāte hai खाने डाल कर बनाते हैं)

(जो रम्माल पानसे डाल कर बनाते हैं)

ZAID जाइद (ع - ص)

1. अधिक (Adhik अधक) प्रचुर (Pra-

chur बहुत) (Bahut)

2. अतिरिक्त (Ati rikt अतिरिक्त) कालत

(Fāltu फाल्तु)

(बहुत बुरहा Bahut burha)

2. अति वृद्धा (Ati vriddha अति वृद्धा)

बहुत बुद्धिया (Bahut burhya)

(बुर्या)

ZĀLA जाला (म - फ)

हिमोपल (Himopal हिमोपल)

(Ghanopal ओला)

जाले बारी (म - फ)

ZALA-BARI जाला बारी

शिला वृष्टि (Shila vrishti शिला वृष्टि)

ओला पड़ना (Ola parna ओला पड़ना)

ZANU जानू (म - फ)

जंग्हा (Jangha जंग्हा)

जानु (Jānu जानु)

जान्ग (Jānggh जान्ग)

(Ghutna गहुत्ता)

ZĀNI जानी (म - व)

व्यभिचारी (Vyabhichāri व्यभिचारी)

परदार गामी (Pardār gāmi परदार गामी)

जिना करने वाला (Zina जिना करने वाला)

karne vāla)

ZĀNIYA जानिया (म - फ)

व्यभिचारिणी (Vyabhichārini व्यभिचारिणी)

पर पुरुष गामिनी (Par purush पर पुरुष गामिनी)

gāmini फाहिशा (Fāhisha फाहिशा)

(Fāhisha)

ZAVIYA जाविया (म - फ)

1. एकांत (Ekānt एकांत) गोशा

(Gosha गोशा)

2. कोण (Kon कोण) कोना (Kona कोना)

(कोना)

3. राज की ओर से किसी को भाषण न देने का आदेश (Rāj kī or se kisi ko bhāshan na deno ka ādesh)
راج کی اور سے کسی کو بھاشن نہ دینے کا آدیش

ز بان داں (ف - ص)

ZABÁN-DÁN زبانِ دان

1. भाषा मर्मज्ञ (Bhāsha marmag,gya)
کسی زبان کا (بھاشا مرمگیہ) آلیم (Kisi zabān ka ālim)
(زبان کا عالم)
2. साहित्यकार (Sahittya kār)
ساہتیہ (ادیب) (Adīb)

زبان دراز (ف - ص)

ZABÁN-DARÁZ زبانِ دراز

- मुक्त कंठ (Mukt kanth)
مکت کنتھ (گستاخ) (Gustākh)

زبان زد (ف - ص)

ZABÁN-ZAD زبانِ زد

1. प्रसिद्ध (Prasiddh)
مشہور (Mash, hūr)
मशहूर
2. जो बात सब के मुंह पर हो (Jo bāt sab ke munh par ho)
جو بات سب کے منہ پر ہو

ZUBDA जुब्दा (ف - ص)

1. चुना हुआ (Chuna hua)
چنا ہوا (Chhānta hua)
छाना हुआ
2. श्रेष्ठ (Shresh,th)
بہترین (Behtarīn)
श्रेष्ठ

ZÁIR जाहर (ع - ص)

1. दर्शक (Darshak)
دشک (Dekhne vala)
देखने वाला
2. तीर्थयात्री (Tirth yátrī)
تیرتھ (Kisi mazhabi maqām ki ziyarat ko jāne vala)
کسی مذہبی مقام کی زیارت کو جانے والا

ZÁIL जाइल (ع - ص)

1. समाप्त (Samāpt)
ختم (Khatm)
समाप्त
2. नष्ट (Nasht)
بے اثر (Be asar)
नष्ट

ZABÁN زبان (ف - مٹ)

1. रसना (Rasana)
جیہا (Jiwba)
रसना
2. भाषा (Bhāsha)
واہی (Vāni)
भाषा
3. प्रण (Pran)
وچن (Vachan)
प्रण
4. बोल चाल (Bol chāl)
بول چال (Bol chāl)
बोल चाल

रोज़ मर्रा (Rozmarra)
یہ لفظ 'ز' کے پیش کے ساتھ بھی بول سکتے ہیں

زبان بندی (ف - مٹ)

ZABÁN-BANDI زبانِ بندی

1. गवाहों का बयान (Gavāhōn ka bayān)
گواہوں کا بیان
2. मौन (Maun)
چوپی (Chuppi)
मौन

2. कंचूपी (Kanch kúpi) (کنچ کوپی)
शीशा (Shisha) (شیشہ)

ZAJ,R ज़र (ع - مٹ) (زجر)
भर्तसना (Bhart,sana) (بھرت سنا) ताड़ना (Tārana) (ताڑना)
डांट डपट (Dánt dāpat) (डान्ट डपट)
डाल्ट डपट

ZACH(CH)A ज़ा (च - मٹ) (ज़चे)
प्रसूता (Prasūta) (प्रसूता) सूतिका (Sūtika) (सूतिका)
प्रजाता (Prajāta) (प्रजाता) ज़ाचा (Zach,cha) (ज़चे)
ज़चे خانه (ف - مٹ)

ZACH,CHA-KHĀNA ज़ाचा खाना
रक्षा गृह (Raksha grih) (रक्षहा گره)
सूतिका गृह (Sūtika grih) (सूतिका گره)
प्रसूतागार (Prasūtāgār) (प्रसूता گار)
ज़ाचा घर (Zach,cha ghar) (ज़चे گهر)

ZUHAL जुहल (ع - مٹ) (زحل)
शनि ग्रह (Shani grih) (شنی گره)
शनिश्चर (Shanishchar) (شلش چر)
जुहल सितारा (Zuhāl sitāra) (زحل ستاره)
ستاره

ZAH,MAT ज़हमत (ع - मٹ) (ज़हमत)
कष्ट (Kasht) (कष्ट) क्लेश (Klesh) (क्लेश)
परिश्रम (Parish,shram) (परिश्रम) (क्लेश)
तकलीफ (Taklīf) (تکلیف) (परिश्रम)

ZAHÍR ज़हीर (ع - मٹ) (ज़हीर)
अतिशार (Atisār) (اتسار) मरोड़ (Maror) (مروڑ)
पेचिश (Peobish) (پېچېش)

ZABAR ज़बर (फ - मट) (ज़बर)

1. उर्दू अक्षरों पर 'अ' की मात्रा (Urdu akchharon par 'a' ki māttra) (اردو اکچھاروں پر 'ا' کی मात्रا)
2. सबल (Sabal) (سبل) ज़ोरावर (Zorāvar) (زوراور)

زبردست (ف - ص)

ZABAR-DAS,T ज़बर दस्त

1. बलिष्ट (Balisht) (بلشت) बलवान् (Balvān) (بلوان) ज़ोरावर (Zorāvar) (زوراور)
2. प्रचंड (Prachand) (پرچند) उग्र (Uggr) (اگر) मुहीब (Muhīb) (مہیب)
3. अत्याचारी (Attya chāri) (اتیہا چاری) ज़ालिम (Zālim) (ظالم)

زبردستی (ف - مٹ)

ZABAR-DAS,TI ज़बर दस्ती

1. बलात् (Balāt) (بالات) बल पूर्वक (Bal pūrvak) (بل پوروک) जबरन (Jabran) (جبرن)
2. अन्याय (Annyāe) (ان نھائے) जुल्म (Zulm) (ظلم)

ZABŪN ज़बू (ف - ص) (ज़बू)

1. निकृष्ट (Nik krisht) (نکړشت) खराब (Kharāb) (خراب)
2. अशुभ (Ashubh) (اشوبھ) मनहूस (Manhūs) (ملحوس)

ZUJAJ जुजाज (ع - मट) (ज़जाज)

1. कंच (Kanch) (کنچ) कांच (Kānch) (کانچ)

ZAR زر (ف - مذ)

1. स्वर्ण (Swarn سَوَرَن) कांचन (Kanchan کانچَن) सोना (Sona سونا)

2. धन (Dhan دهن) दौलत (Daulat دولت)

زراصل (ف - مذ)

ZARE-AS,L जरे अस्ल

मूलधन (Múl dhan مول دهن) पूंजी (Púnii پونجی)

زراعت (ع - مث)

ZARÁ,AT जरा अत

कृषि (Krishi کرشی) खेती (Kheti کھیتی)

زراعت پیشہ (ع - ص)

ZARÁ,AT-PESHA जराअत पेशा

कृषक (Krishak کرشک) किसान (Kisán کسان)

ZAR-KHEZ जारखेज (फ - म)

उर्वरा (Urvara اُوروا) उपजाऊ (Upjáú اُپجائو)

ZAR,D जर्द (ف - ص)

पांडु (Pándu پاندو) पीत (Pít پیٹ) पीला (Pila پیلا)

ZARDAB जर्दाब (ف - مذ)

1. पित्त (Pitt پیٹ) सफरा (Safrá صفر)

2. पीप (Píp پیپ) मवाद (Mavád مواد) जलम से निकलने वाला जर्द

ZAKH,M जलम (फ - مذ)

वण (Vran वण) चति (Chhati چھتی) घाव (Gháo گھاؤ)

زخم خوردہ (ف - ص)

ZAKH,M-KHURDA जलम खुर्दा

‘زخمی’ دیکھ

ZAKH,MA जलमा (फ - مذ)

हर वह चीज जिस से कोई बाजा बजाया जाए (Har voh chíz jis se koí bája bajáya jáe هر وہ چیز جس سے کوئی بجایا جائے)

ZAKH,MI जलमी (फ - ص)

आहत (Ahat آहत) चत (Chhat کھٹ) घायल (Ghayal گھائل)

ZAD जद (फ - मथ)

1. लक्ष्य (Lakchhya लक्छ्य) निशाना (Nishána نشانہ)

2. आघात (Ághát آگھٹ) वार (Vár वार) चोट (Chot چوت)

3. निशाने का सामना (Nishane ka sámnā نشانے کا سامنا)

زدوکوب (ف - مث)

ZADO-KOB जदो कोब

ताड़ना (Táṛana تازنا) मारपीट (Már pít مارپیٹ)

ZADA जदा (फ - ص)

1. आहत (Áhat آहत) मारा हुआ (Mára hua مارا ہوا)

2. वह अच्छर जो ‘हल’ हो (Voh akobhar jo ‘hal’ ho وہ اکھبر جو ‘هل’ ہو)

کدک (سونہا Sona)

2. स्वर्ण मुद्रा (Swarn muddra) سون

مدرا (اشرفی Ashrafi) (مدرا)

زرق و برق (ف - ص)

ZARQO-BARQ زرق و برق

1. भड़कीला (Bharkila) चमक

دار (Chamak dār) (چمکدار)

2. सुसज्जित (Susajjit) (سوسجٹ)

ठाठदार (Tháthdār) (تھاٹھ دار)

ZAR-GAR زرگر (ف - مذ) زرگر

स्वर्णकार (Swarn kār) (سون کار) سونار

(Sunār) (سندر)

زرنگار (ف - ص)

ZAR-NIGAR زارنیگار

स्वर्णिम (Swarnim) (سونم) स्वर्ण जटित

(Swarn jatit) (سون جٹت) जिस पर

सोने का काम बना हो (Jis par sone

ka kām bana ho) (کام بنے ہوئے)

بنا ہو

ZIRIH زیره (ف - مٹ) زیره

कवच (Kavach) (کوح) वर्म (Varm)

(سن ناه) (San nāh) सन्नाह (نام)

अंगवस्त्र (Angat trān) (انگت تران)

जिरह (Zirah) (زیرہ)

زره پوش (ف - ص)

ZIRIH-POSH زیره پوش

कवचधारी (Kavach dhāri) (کوح دھاری)

जिरह पहने हुए (Zirah pahne hue)

(زره پہنے ہوئے)

पानी (Zakbm se nikalne vāla zard

pāni) (زخم سے نکلنے والا زرد پانی)

ZARDĀLU زردآلو (ف - مذ) زردآلو

खुबानी (Khúbāni) (خوبانی)

ZAR-DĀR زردار (ف - ص) زردار

धनाढ्य (Dhanādhyā) (دھناڈھیہ) धन-

वान् (Dhan vān) (دھن وان) धनी (Dhani)

(مالدار) (Māl dār) (مالدار)

ZAR-DOZ زردوز (ف - ص) زردوز

1. ज़री का काम करने वाला (Zari ka

kām karne vāla) (زی کا کام کرنے والا)

2. जिस पर ज़री का काम हो (Jis par

zari ka kām ho) (جس پر زری کا کام ہو)

ZARDA زرده (ف - مذ) زرده

1. मीठे चाफरानी चावल (Mithe

zāfarāni chāval) (میٹھے زعفرانی)

چاول)

2. खाने का खुशबूदार तम्बाकू (Khāne

ka khushbū dār tambāku) (کھانے کا

خوشبودار تمباکو)

3. पीले रंग का घोड़ा (Pile rang ka

ghoṛa) (پیلے رنگ کا گھوڑا)

ZARDI زردی (ف - مٹ) زردی

पीतिमा (Pitima) (پیتما) पीलाहट

(Pīlāhat) (پیلاہٹ)

زرسرخ (ف - مذ)

ZARE-SURKH زارے سرخ

1. स्वर्ण (Swarn) (سون) कनक (Kanak)

ZA,IM زعیم (ع - مذ) زاعیم
نِتا (Neta) لیدر (Leader)
(لیڈر)

ZAGHÁL زغال (ف - مذ) زغال
کویلا (Koyala)

ZAGHAN زغن (ف - مٹ) زغن
آتاپی (Átápi) چیل (Chill)
چیل (Chil) (چیل)

ZAGHAND زغند (ف - ص) زغند
چوکڑی (Chaukari) (چوکڑی)
چھلانگ (Chhalang) (چھلانگ)

ZAQAN,D زقند (ع - مٹ) زقند
دیکھو 'زغند'

ZAK زك (ع - مٹ) زك

1. انادر (Anádar) अपमान
(Apmán) (اپمان) (تہقیر)

2. لاجا (Lajja) शर्मिंदगी
(Sharmindagi) (شرمندگی)

3. ہار (Parájao) हार
(Hár) (ہار)

4. ہانی (Háni) نقصان
(Nuqsán) (نقصان)

ZUKÁM زکام (ع - مذ) زکام
پریشی (Pratish,shyáo) (پریشی)
نزلہ (Nazla) (نزلہ)

ZAKÁT زکوة (ع - مٹ) زکوة

1. دھارمک (Dharmik kar) (دھارمک)
(Tax) (ٹیکس)

ZISH,T زشت (ف - ص) زشت
نیکرشت (Nik krisht) (نیکرشت)
(Bura) (برہا) (Kharáb) (خراب)

زشت خو (ف - ص)

ZISH,T-KHU जिश्त ख
دوراٹما (Durátma) (دوراٹما)
بد (Dushprakriti) (دش پر کرتی)
بد اخلاق (Bad akhláq) (بد اخلاق)

زشت رو (ف - ص)

ZISHT-RU जिश्त रु
کودرشن (Kurúp) (کودرشن)
بھدا (Bhadda) (بھدا)
بد صورت (Badsúrat) (بد صورت)

زغفران (ف - مٹ)

ZÁ,FARÁN जाफरान
کسار (Kun kum) (کن کم)
(Kesar) (کسار)

زغفران زار (ع - مذ)

ZÁ,FARÁN-ZÁR जाफरां चार
کسار چھتر (Kesar chhettr) (کسار چھتر)
کسار بھومی (Kesar bhúmi) (کسار بھومی)
وہ جگہ جہاں کسار ہی کسار ہو
(Voh jagah jahán kesar hi kesar ho)
(وہ جگہ جہاں کسار ہی کسار ہو)

ZÁ,(O) M जा (जो)म (ع - مذ) زعم

1. غم (Garv) (گرو) (Ghamand)
(گھمند)

2. وچار (vichár) (وچار)
(Khayál) (خیال)

4. ऋतु (Ritu رتو) मौसम (Mausam موسم)

5. संसार (Samsār سلسار) दुनिया (Dunya دنیا)

6. युग (Yug یگ) जुग (Jug جگ) कर्न (Qarn قرن)

7. दौर दौरा (Daur daura دور دورہ)

زمانه ساز (عف - ص)

ZAMÁNA-SÁZ जमाना ساز

1. अवसर वादी (Avasar vādi اوسر وادی) मौका परस्त (Mauqa parast موقعه پرست)

2. स्वार्थी (Swārthī سوارتھی) खुद गारज़ (Khud gharaz خودغرض)

زمرّد (عف - مذ)

ZUMUR,RAD जुमुरैद

पन्ना (Panna پنا) जमुरैद (Zamurrad زمرد)

ZUM,RA जुम्रा (ع - مذ)

दल (Dal دل) समूह (Samúh سموة) गिरोह (Giroh گروه)

ZAM,ZAM जमजम (ع - مذ)

1. मक्के का एक कुआँ (Makke ka ek kuān مکے کا ایک کنواں)

2. उस कुएँ का पानी (Us kuen ka pānī اس کنویں کا پانی)

ZAM,ZAMA जमजमा (ع - مذ)

गान (Gān گان) गाना (Gana گانا) राग (Rāg राग)

2. दान (Dān دان) खैरात (Khairāt خیرات)

ZAKI जाकी (ع - ص)

1. स्वच्छ (Swach,obh سوچھے) पाक साफ (Pāk sāf پاک صاف)

2. सरल स्वभाव (Saral swabhāo सरل سوبھاؤ) नेक (Nek نیک)

ZULÁL जुलाल (ع - مذ)

1. निथरा हुआ साफ पानी (Nithra hua sāf pānī نیتھرا هوا صاف پانی)

2. ठंडा पानी (Thanda pānī تھلدا پانی)

ZALZALA जलजला (ع - مذ)

भूकम्प (Bhūkamp بهوکمپ) भूडोल (Bhūdol بهودول) भौंचाल (Bhaun chāl بهونچال)

ZUL,F जुल्फ (ف - مث)

अलक (Alak الک) केशपाश (Kesh pāsh کیش پاش) बालों की लट (Bálon ki lat بالوں کی لت)

ZIMÁM ज़िमाम (ع - مث)

कविका (Kavika کویکا) बाग (Bāg باغ) लगाम (Lagām لگام)

ZAMÁNA जमाना (ع - مذ)

1 समय (Samae سمة) काल (Kāl کال) वक़्त (Vaqt وقت)

2, अवधि (Avadhi اودھی) मीयाद (Miyād میعاد)

3. विलंब (Vilemb ولیمب) देर (Der دير)

ZAN زن (ف - مٹ) جن

ستری (Istri) جانی (Jani)
(عورت) اورت (Aurat) (جلی)

ZINA زنا (ع - مذ) زینا

بیمبھاری (Vyabhi chār)
حرام کاری (Harām kārī)

ZUN, NĀR زُنار (ع - نٹ) زُنار

اپوویت (Upvīt) یجوپوویت
(Yaggopavit) برہم سوتر (Brahmsūttr)
(جانی) (Janeū)

ZINA-KĀR زنا کار (ع - ص) زینا کار

بیمبھاری (Vyabhi chārī)
حرام کار (Harām kār)

ZANĀNA زنانہ (ف - مذ) زینانا

1. نپنسک (Napunsak) ہجڑا (Hijra)
2. ستریوں کے لیے (Istriyon ke lei) ستریوں کا (Istriyon ka)
3. پردے والی اورت (Parde vālī aurat) پردے والی عورتیں

ZAM, BŪR زنبور (ف - مذ) زامبور

1. مڈھ مکھیکا (Madhu makābhika) شہد کی مکھی (Shahd kī mak, khī)
2. ورتا (Varata) مہ (Bhir)
3. ایک प्रकार کی سڑی (Ek prakār kī sarī) ایک پرکار کی سڑی (Zambūra)

زمزمہ خوان (ع - ص)

ZAM, ZAMA-KHĀN زمزمہ خوان

گایک (Gāyak) گانے والا
(Gāne vāla)

ZAMIS, TĀN زمستان (ف - مذ) زمیستان

ہیمنت (Hemant) شیت کال
(Shīt kāl) جاڑا (Jāra)

ZAMAN زمین (ع - مذ) زمین

وقت (Vaqt) (سمے) (Samae)

زمهریر (ع - مذ)

ZAM, HARĪR زم ہریر

1. کڑا جاڑا (Kaṛa jāra)
2. वायु मंडल का वह भाग जो अत्यंत ठंडा है (Vāyu mandal ka voh bhāg jo atyant thanda hai) وایو منڈل کا وہ بھاگ جو اتینت تھندا ہے

ZAMĪN زمین (ف - مٹ) زمین

پرتھوی (Prith, vi) بھومی (Bhūmi)
اونی (Avani) برہمنی (Brahmani)
چھما (Chhama) वसुंधरा (Vasundhara)
چھونی (Chhoni) धरती (Dharati)

زمین دار (ف - ص)

ZAMĪN-DĀR زمیندار

بھو سوامی (Bhū swāmi)
زمین کا مالک (Zamīn ka mālīk)
(زمین کا مالک)

بندی (Bandi) قیدی (Qaidi) (بندی قیدی)

زندگی (ف - مٹ)

ZIN, DAGI जिन्दगी

1. जीवन (Jivan) (جیوان) (Hayát) (ہیات) (حیات)

2. जीवनकाल (Jivan kál) (جیوان کال) (Umr) (عمر)

ZIN, DA जिन्दा (ف - ص) زنده

जीवित (Jivit) (جیویت) (Jándár) (جان دار) (جاندار)

زنده دل (ف - ص)

ZINDA-DIL जिन्दा दिल

विनोदी (Vinodi) (وینودی) (Khush mizáj) (خوش مزاج) (خوش مزاج)

ZANG जंग (ف - مذ) زنگ

मंझूर (Mandúr) (مندور) (Morcha) (مورچا) (جنگ) (Jang) (مورچہ)

ZAN, GÁR जंगार (ف - مذ) زنگار

हरिकि (Hariki) (ہریکی) (Tánbe ka kasáo) (تانبے کا کساو) (Nila thotha) (نیلا ٹوتھا) (Tútiya) (توتیا) (توتیا)

زنگ آلود (ف - ص)

ZANGÁLÚD जंगालूद

जंग लगा हुआ (Zang laga hua) (جنگ لگا ہوا) (لگا ہوا)

زنگ خوردہ (ف - ص)

ZANG-KHURDA जंग खुर्दा

دیکھو 'زنگ آلود'

4. छोटी तोप (Chhoti top) (چھوٹی توپ)

ZAM, BÍL जमबील (ف - مٹ) زنبیل

1. भोली (Jholi) (جھولی) (Tokari) (توکری)

2. कमंडल (Kamandal) (کمانڈل)

कशकोल (Kashkol) (کاشکول)

زنجبیل (ع - مٹ)

ZANJABÍL जन्जबील

1. शुंठि (Shunthi) (شلٹھی) (Sonth) (سونٹھ)

2. स्वर्ग की एक नदी (Swarg ki ek nadi) (سورگ کی ایک ندی)

ZANJÍR जन्जीर (ف - مٹ) زنجیر

1. श्रृंखला (Shrinkhala) (شرن کھلا) (Sánkhar) (سانکر)

2. पांव की बेड़ी (Páon ki berí) (پاؤں کی بیڑی)

ZANAKH जन्ख (ف - مٹ) زنج (ف - مٹ) دیکھو 'زنجدان'

زنجدان (ف - مٹ)

ZANAKHDÁN जन्खदां

चिबुक (Chibuk) (چبک) (Thuddi) (ٹھڈی) (تھڈی)

ZIN, DÁN जिन्दां (ف - مذ) زنداں

बंदीगृह (Bandigrih) (بندی گره) (Karágár) (کاراگر) (Jailkhána) (جیل خانہ) (جیل خانہ)

ZIN, DÁNI जिन्दानी (ف - ص) زندانی

कारावासी (Karávási) (کاراواسی)

ZÚD زود (ف - ص) زود

آشو (Áshu) شایغہ (Shíghr) شریک (Turant) فاوران (Fauran) شریک (Fauran)

ZOR زور (ف - مذ) زور

1. شکتی (Shakti) بک (Bal) طاقت (Táqat) (بل)
2. अधिकार (Adhikár) کابو (Qábu) (قابو)

3. प्रचण्डता (Prachandata) तेजी (Tezi) (تیزی)

4. अन्याय (Annyáe) जबर-दस्ती (Zabar dasti) (زبردستی)

5. आश्रय (Áshrae) सहारा (Sahára) (سہارا)

ZÚR زور (ف - مذ) زور

छल (Chhal) वंचना (Vancha-na) (فريب) (Fareb) (ونچنا)

زور آزمائی (ف - مٹ)

ZOR, ÁZMÁÍ जोराजमाई

1. शक्ति प्रदर्शन (Shakti pradarshan) जोर दिखाना (Zor dikhána) (शक्ति پرदर्शन)

2. युद्ध (Yuddh) लड़ाई (Larái) (جنگ) (Jang) (لڑائی)

زور آور (ف - ص)

ZOR, ÁVAR जोरावर

शक्तिशाली (Shakti sháli) बलवान् (Balván) (طاقت ور) (Táqat var) (شکتی شالی)

رنهار (ف - کلمہ تاکید)

ZIN, HÁR जिन्हार

कदापि (Kadápi) हरगिज़ (Hargiz) (کدایی) (هرگز)

ZAVÁL जवाल (ع - مذ) زوال

1. हास (Hrás) क्षय (Chhao) (کمی) (Kamí) (هاس)

2. पतन (Patan) गिराव (Giráo) (پتن) (گراو)

3. अवनति (Aunati) तनज्जुल (Tanazzul) (اونتی) (تنزل)

زوال پزیر (ع - ص)

ZAVÁL-PIZÍR जवाल पिजीर

पतनशील (Patán shíl) (پتن شیل)

पतनोन्मुख (Patanonmukh) (پتنونمخ) (Jo gir raha ho) (جو گिर رہا ہو)

ZAUG जौज (ع - مذ) زوج

1. युगल (Yugal) युग्म (Yugm) (جوڑا) (Jora) (يُگم)

2. दम्पति (Dampati) मियां बीबी (Miyán-bíbi) (دمپتی)

3. पति (Pati) दूल्हा (Dúlha) (پتی) (دلہا)

ZAUJA जौजा (ع - مٹ) زوجہ

भार्या (Bharya) पत्नी (Patní) (بہاریا)

ब्याहता (Byáhatá) (بیہاتا)

जोरु (Joru) बीबी (Bívi) (جورو) (بیوی)

زهر آلود (ف - ص)

ZAH,RÁLÚD जहरालूद
विषाक्त (Vishákt विशाक्त) जहर मिला
हुआ (Zahr mila hua जहर मिला हुआ)

ZAHIRÁB जहराब (म - म)

1. विषजल (Vish jal विश जल) जहरीला पानी (Zahríla páni जहरीला पानी)
2. दुःख (Dukh kh दुःख) कष्ट (Kasht कष्ट) रंज (Ranj रंज) (कष्ट)

ZAH,RA जहरा (म - म)

1. पित्ताशय (Pittáshae पित्ताशय) पित्ता (Pitta पित्ता)
2. वीरता (Vírata वीरता) बहादुरी (Baháduri बहादुरी)

ZUH,RA जुहरा (म - म)

शुक्र ग्रह (Shukkr grah शुक्र ग्रह) जुहरा
सितारा (Zuhra sitára जुहरा सितारा)

ZIHE ज़िहे (म - म)

अहो (Aho अहो) धन्य (Dhan,nya धन्य)
वाह वाह (Váh váh वाह वाह)

जिहे नसीब (म - म)

ZIHE-NASÍB जिहे नसीब

अहो भाग्य (Aho bhággya अहो भाग्य)
धन्य भाग्य (Dhannya bhággya धन्य भाग्य)
खुशा नसीब (Khussha nasib खुशा नसीब)
(खुशा नसीब)

जिआदती (म - म)

ZIYÁDATI जिआदती

1. अधिकता (Adhikata अधिकता)

ZAU,RAQ जौरक (म - म)

नौका (Nauka नौका) नाव (Náo नाव)
कश्ती (Kashti कश्ती)

ZUF जूफ (म - म)

धिक (Dhik धिक) लानत (Lánat लानत)
फटकार (Phatkár फटकार)

ZAH जह (म - म)

प्रसव (Prasav प्रसव) जनन (Janan जनन)
जनना (Janna जनना)

ZIH जिह (म - म)

1. डोरी (Dori डोरी) फीता (Fita फीता)
2. पतंचिका (Patanohika पतंचिका)
कमान का चिल्ला (Kaman ka chilla कमान का चिल्ला)

ZIHÁR जिहार (म - म)

उपस्थ (Upasth उपस्थ) पेड़ (Perú पेड़)
जेरेनाफ (Zerenáf जेरेनाफ)

ZUH,D जूहद (म - म)

इन्द्रिय निग्रह (Indriya niggrah इन्द्रिय निग्रह)
संयम (Sanyam संयम) निस्पृहता
(Nisprihata निस्पृहता) परहेजगारी
(Parhez gári परहेजगारी)

ZAH-DÁN जहदान (म - म)

गर्भाशय (Garbháshae गर्भाशय) बच्चा
दानी (Bach chà dani बच्चा दानी)

ZAH,R जहर (म - म)

विष (Vish विष) गरल (Garal गरल)
सम (Sam सम)

2. शोभा (Shobha) शोभा रौनक
(Raunaq) (رونیق)

ZIBA ज़िबा (फ - व) (ص)

1. उचित (Uohit) (أُحِيت) मुनासिब
(Munásib) (مناسب)

2. सुशोभित (Sushobhit) (سوشوبهت) सुन्दर
(Sundar) (سلندر) खुशनुमा
(Khush numa) (خوشنلما)

ZEBÁISH जेबाइश (फ - म) (ص)

1. शोभा (Shobha) (شوبها) सुन्दरता
(Sundarata) (سندرتا) रौनक (Raunaq)
(رونیق)

2. शृंगार (Shringár) (شرنگار) आराइश
(Áráish) (آرائش)

ZİBAQ जीबक (ع - म) (مذ)

पारद (Párad) (پاراد) पारा (Pára) (پاره)

زیبوزینت (ف - م) (ص)

ZEBO-ZÍNAT जेबो ज़िनत

1. सुसज्जा (Susajja) (سوسججا) सजावट
(Sajávat) (سجاوت)

2. शृंगार (Shringár) (شرنگار) बनाव
सिंगार (Banáo singár) (بناؤ سنگار)

ZER ज़ेर (फ - म) (مذ)

1. उर्दू में 'इ' की मात्रा (Urdu meḡ
'I' ki máttira) (اردو میں 'ا' کی
ماٹرا)

(ف - ص)

2. निम्न (Nimn) (نمن) नीचा (Nícha)
(نیچا)

3. निर्बल (Nirbal) (نربل) कमजोर
(Kam zor) (کمزور)

बहुतात (Bahutát) (بہوتات) इफ़रात
(Ifrát) (افراط)

2. अत्याचार (Attyáchar) (اتیاچار)

जुल्म (Zulm) (ظلم)

ZIYÁDA ज़ियादा (ع - व) (ص)

1. अधिक (Adhik) (ادھک) बहुत
(Bahut) (بہت)

2. अतिरिक्त (Ati rikt) (اتی رکت) कालतू
(Fáltu) (فالتو)

ZIYÁRAT ज़ियारत (म) (ع - म) (ص)

1. दर्शन (Darshan) (दर्शन) दीदार
(Dídár) (دیدار)

2. किसी तीर्थ स्थान या पुण्य व्यक्ति के
दर्शन (Kisi tirth isthán ya punnya
vyakti ke darshan) (کسی تیرتھ

استھان یا پنیہ ویکتی کے दर्शन)

3. किसी बुजुर्ग का मक़बरा (Kisi buzurg
ka maqbara) (کسی بزرگ کا مقبرہ)

زیارت گاه (ع - م) (ص)

ZIYÁRAT-GÁH ज़ियारतगाह

पुण्य स्थान (Punnyasthán) (پنیس

Tirthasthán) (तीर्थ स्थान) (تهان)

درگاه (Dargáh) (تیرتھس تھان)

आस्ताना (Ástána) (آستانہ)

ZIYÁN ज़ियां (फ - म) (مذ)

हानि (Háni) (هانی) ज्यानि (Jyáni)

नुक़सान (Nuqsán) (جهانی)

ZEB ज़ेब (फ - म) (म) (ص)

1. सुन्दरता (Sundarata) (سلندرتا) हुसन्

(Husn) (حسن)

ZIRAK زیرک (ف - ص)
 प्रवीण (Pravín) चतुर (Chatur)
 बुद्धिमान् (Buddhiman) (دهی)
 होशियार (Hoshyār) (مان)
 زیروبم (ف - مذ)

ZIRO-BAM जीरोबम
 स्वर का उतार चढ़ाव (Swar ka utar
 charhao) (سور کا اُتار چڑھاؤ)
 زیرو زیر (ف - ص)

ZERO-ZABAR जैरो जबर
 अस्त व्यस्त (Ast vyast) (است و یست)
 तले ऊपर (Tale upar) (تِلے اوپر)
 बितर (Titar bitar) (تتر بتر)

ZIRA जीरा (फ - म)
 1. जीरक (Jirak) (जीरक) (جیرک)
 2. पराग (Parag) (पराग) (پراگ)
 फूल का (Pushp raj) (پشپ راج)
 जीरा (Phúl ka zira) (پھول کا زیرہ)

ZERIN जैरी (ف - ص)
 अधोगत (Adhogat) (ادھوگت)
 वर्ती (Nimn varti) (نیمن ورتی)
 वाला (Niche vala) (نیچے والا)

ZIS,T जीस्त (ف - م)
 जीवन (Jivan) (جیون)
 (Zindagi) (زندگی)

ZINAT जिनत (ع - م)
 1. शोभा (Shobha) (शोभा)
 (Raunaq) (رونق)

ZIR जीर (फ - म)
 अनुलोम (Anulom) (नोचा स्वर)
 (Nicha swar) (نیچا سوار)

ZER-BÁR जेर बार (ف - ص)
 1. भार ग्रस्त (Bhár grast) (بہار گرسٹ)
 बोझ के नीचे दबा हुआ (Bojh ke
 niche daba hua) (بوجھ کے نیچے دبا
 ہوا)
 2. ऋणी (Rini) (ऋणी)
 कर्जदार (Qarzdár) (قرض دار)

زیر تجویز (ع - ص)
 ZERE-TAJVIZ जेरे तजवीज
 विचाराधीन (Vichárádhín) (وچار ادھین)
 जेरे गौर (Zere ghaur) (زیر غور)
 زیر دست (ف - ص)

ZER-DAS,T जरदस्त
 1. अधीन (Adhín) (ادھین)
 आश्रित (Áshrit) (आश्रित)
 (Mátah,t) (ماتھت)
 2. निर्बल (Nirbal) (نیربال)
 कमजोर (Kam zor) (کمزور)
 3. दुःखित (Dukkhhit) (दुःखित)
 आजिज (Ájiz) (عاجز)

زیر سایہ (ف - ص)
 ZERE-SÁYA जेरे साया
 आश्रित (Ashrit) (आश्रित)
 शरणागत (Sharanagát) (शरणागत)
 पनाहगीर (Panáh gir) (پناہ گیر)

زیر غور (ع - ص)
 ZERE-GHAUR जेरे गौर
 'ज़ेर तकवیز'

زینہار (ف - کلمہ تاکید)
ZÍNHÁR زینہار
(دیکھو 'زینہار')

زبور (ف - مذ)
ZEVAR زبور

1. अलंकार (Alankár) सजावट
(सजावट)

2. आभूषण (Ábhúshan) (آبهوشن)
गहना (Gahna) (گھنا)

2. सज्जा (Sajja) सजावट
(सजावट)

3. श्रृंगार (Shringár) बनाव
सिंगार (Banáo singár) (بناؤ سنگار)

زینہ (ف - مذ)
ZÍNA زینا
निश्रेणी (Nish,shreni) (نش شرینی)
सीढ़ी (Sīḍhī) (سیڑھی)

س

शब्द में पहले लगाया जाने वाला
अक्षर या शब्द (Kisi shabd men
pahle lagáya jáne vála akshbar
ya shabd کسی شبد میں پہلے
لگایا جانے والا اکشبر یا شبد)

SÁHIR साहिर (ع - مذ)
मायावी (Má'yávi) इन्द्रजाली
(Indr jáli) (اندرجالی) जादूगर
(Jádúgar) (جادوگر)

SÁHIRA साहिरा (ع - مث)
मायाविनी (Má'yávinī) इन्द्र
जालिका (Indr jálīka) (اندرجالکا) जादू-
गरनी (Jádu garnī) (جادوگرنی)

SÁHIL साहिल (ع - مذ)
नदी तट (Nadi tat) समुद्र
तट (Samuddr tat) नदी
या समुन्द्र का किनारा (Nadi ya
samundar ka kinára) (ندی یا سمندر
کا کنارہ)

SÁBE साबे (ع - ص)
सप्तम (Saptam) सातवां (Sátvān)
(सातواں)

SÁBIQ साबिक (ع - ص)

1. पूर्वकालीन (Púrv kálin) (پورو کالین)
भूत पूर्व (Bhút púrv) (بھوت پورو)
पहले जमाने का (Pahle zamáne ka)
(پہلے زمانے کا)

2. विगत (Vigat) (وگت) गत (Gat)
पिछला (Pichhla) (پیچھلا) गुजस्ता
(Guzashta) (گزشتہ)

SÁBIQA साबिका (ع - مذ)

1. सम्पर्क (Sampark) (سم پورک) वास्ता
(Vásta) (واستہ)

2. व्यवहार (Vyavhár) (ویوہار) मुआ-
मला (Muámala) (معاملہ)

3. पूर्व (Púrv) (پورو) पिछला (Pichhla)
(پیچھلا)

4. उपसर्ग (Upsarg) (اُپسَرگ) किसी

سادہ پرکار (ف - ص)

SÁDA-PURKAR سادا پورکار

دیکھنے میں بھولا بھالا لےکین بڑا تیز

اور چالاک (Dekhnemen bhola bhala

lekin bara tez aur chalak دیکھنے

میں بھولا بھالا لےکین بڑا تیز اور
(چالاک)

سادہ دل (ف - ص)

SÁDA-DIL سادا دل

सरल हृदय (Saral hridae सरल हृदय)

सीधा सदा (Sídha sáda सीधा सदा)

भोला भाला (Bhola bhála भोला भाला)

سادہ کار (ف - ص)

SÁDA-KAR سادا کار

वह सुनार जो चांदी सोने पर बेल बूटे

बनाता हो (Voh sunar jo chándi sone

par bel búte banata ho وہ سنار جو

چاندی سونے پر بیل بوٹے بناتا هو

سادہ لوح (ع - ص)

SÁDA-LAUH سادا لائح

1. मूर्ख (Múrkh मूर्ख) बेवकूफ

(Be vaqúf بے وقوف)

2. सरल स्वभाव (Saral swabháo

भोला भाला (Bhola

bhála भोला भाला)

سادہ مزاج (ع - ص)

SÁDA-MIZÁJ سادا میزاج

सरलात्मा (Saralátma सरलात्मा)

सीधा सदा (Sídha sáda सीधा सदा)

SÁKHT ساخت (ف - مٹ)

1. आकृति (Ákriti आकृति) बनावट

(Banavat بناوٹ)

2. निर्माण (Nirmán निर्माण) बनाना

(Banána بنانا)

SÁKH,TA साखता (ف - ص)

1. कृत्रिम (Kritrim कृत्रिम) बनावटी

(Banávati بناوटी) नकली (Naqli

نقلی)

2. निर्मित (Nirmit निर्मित) बना हुआ

(Baná hua बना हुआ)

SADAGI सादगी (ف - مٹ)

1. सरलता (Saralata सरलता) सीधापन

(Sídhapán سیدھاپن)

2. निष्कपटता (Nishkapatata निष्कपटता)

भोलापन (Bhola pan

بھولا پن)

SÁDA سادا (ف - ص)

1. निरंक (Nirank निरंक) जिस पर

कुछ अंकित न हो (Jis par kuchh

ankit na ho جس پر کچھ انکت

نہ هو)

2. श्वेत (Shwet श्वेत) सित (Sit

سفید (Safed سفید) ست)

3. निश्छल (Nishchhal निश्छल)

भोला भाला (Bhola bhála

بھولا

4. निष्केवल (Nish keval निष्केवल)

खालिस (Khális خالص)

5. रिक्त (Rikt रिक्त) खाली (Kháli

خالی)

2. षडयंत्र (Shad yantr شَدِیَلتر)

سازش (Sázish سَازِش)

SÁZISH سازش (ف - مٹ)

अभिसंधि (Abhi sandhi اَبِی سَنَدِهی)

खडयंत्र (Khar, yantr کَہَر یَلتر) सांठ

गांठ (Sánth gánth گانٹھ)

سازگار (ف - ص)

SÁZ-GÁR साज गार

1. अनुकूल (Anukúl اَنُوکُول) मुआफिक

(Muáfíq مُوَافِق)

2. शुभ (Shubh شُب) मुबारक (Mubá-

rak مُبَارَك)

SÁZINDA साजिन्दा (ف - مٹ)

1. वादक (Vádak وَادَك) वाद्यकर

(Vád,dya kar وَادِیَه کَر) बाजा

बजाने वाला (Bája bajáne vála

باجَه بجانے والا)

2. सारंगी बजाने वाला (Sárangei bajá-

ne vála سَارَنگی بجانے والا)

SÁ,AT साअत (ع - مٹ)

1. क्षण (Chhan چَہَن) पल (Pal

لَمَحَة) लमहा (Lam,ha

2. मुहूर्त (Muhúrt مُهَوْرَت) महरत

(Mahúrat مُهَوْرَت)

3. समय (Samae سَمَے) वक़्त (Vaqt

وَقْت)

4. घटिका (Ghatika گَہَتِیکَا) घड़ी

(Ghari گَہَرِی)

SÁ,ID साइद (ع - ذٹ)

1. बाहु (Báhu بَاهُو) बाजू (Bázu

بَازُو)

ساربان (ف - مٹ)

SÁR-BÁN سار بان

उष्ट्रपाल (Usht pál اُسْتُرِیَال) ऊंट-

बान (Unt bán اُونْت بَان)

SÁRIQ सारिक (ع - ص)

तस्कर (Tasker تَسَكِر) स्तेन (Isten

چور) चोर (Chor اَسْتِن)

SÁZ साज (ف - مٹ)

1. उपकरण (Upkaran اُپ کَرَن) सामान

(Sámán سَامَان)

2. गाने बजाने का सामान (Gáne

bajáne ka sámán گانے بجانے کا

سَامَان)

3. षडयंत्र (Shad yantr شَدِیَلتر)

साजिश (Sázish سَازِش)

4. घोड़े की सवारी का सामान यानी

ज़ीन, लगाम, काठी वगैरा (Ghore

ki savari ka sámán yáni zín, lagám,

káthi vağhairah گَہَوْرے کی

سواری کا سامان یعنی زین لگام

(کاٹھی وغیرہ)

5. बनाने वाला (Banáne vála

بانا

6. बना हुआ (Bana hua

بنا ہوا) کے معنوں میں مرکب ہو کر

آتا ہے جیسے 'آئینہ ساز' آئینہ

بنانے والا اور 'دست ساز' ہاتھ کا

بنا ہوا)

ساز باز (ف - مٹ)

SÁZ-BÁZ साज बाज

1. सांठगांठ (Sánth gáuth سَانْٹھ گانْٹھ)

जोड़ तोड़ (Jor tor جَوْر تَوْر)

خاموش (Chup) चुप

ساکت وصامت (ع - ص)

SÁKITO-SÁMIT साकितो सामित

स्तब्ध (Istab,dh) استبدھ

(Nistab,dh) निश्चेष्ट (Nish-

ohesht) निश्चित (Nish-ohesht)

(Be hisso-harakat) बे हिस्सो हरकत

SÁKIN साकिन (ع - ص)

1. निवासी (Nivási) वाशिन्दा

(Báshinda) باشندده

2. अचल (Achal) गति हीन

(Gati hín) गतिहीन

(Ghair mutaharrik) غیر متحرک

3. हलंत (Halant) वह अक्षर

जिसमें स्वर न मिला हो (Voh akohhar

jis meṭ swar na mila ho)

(अक्षर जिस में स्वर न मिला हो)

4. स्थिर (Isthir) शांत (Shánt

शान्त (Shánt)

पुर सुकून (Pur sukún

پُر سکون)

SÁL साल (ف - مذ)

वर्ष (Varsh) برس (Baras)

SÁLÁR सालार (ف - مذ)

नायक (Náyak) नेता (Neta

نیتا) سردار (Serdár)

SÁLÁNA सालाना (ف - ص)

वार्षिक (Váreshik) साल भर का

(Sál bhar ka) साल में एक

बार होने वाला (Sál meṭ ek bār hone

vála) साल में एक बार होने वाला

2. कलाई (Kalái) पहुँचा

(Pahuncha) پہونچا

SÁ,Í साई (ع - ص)

यत्नवान् (Yatn ván) (یتن وان)

कोशिश करने वाला (Koshish karne

vála) کوشش کرنے والا

SÁGHAR सागर (ف - مذ)

चषक (Chashak) पान पात्र

(Pán pátr) جام (Jám

جام)

सागर कश (ف - ص)

SÁGHAR-KASH सागर कश

मद्यप (Mad,dyap) شرابی

(Sharábi)

SÁQ साक (ع - م)

पिंडली (Pindli) घुटने और पंजे

के बीच का भाग (Ghutne aur panje

ke bích ka bhág) گھٹنے اور پانچے کے

बीच का भाग

SÁQIT साकित (ع - ص)

1. च्युत (Chyut) गिरा हुआ

(Gira hua) گرا ہوا

2. समाप्त (Smápt) खत्म

(Khatm)

SÁQI साक़ी (ع - مذ)

1. पानी पिलाने वाला (Páni piláne

vála) پانی پلانے والا

2. शराब पिलाने वाला (Sharáb piláne

vála) شراب پلانے والا

SÁKIT साक़ित (ع - ص)

मौन (Maun) خاموش (Khámosh)

2. असबाब (Asbáb)

سال خوردہ (ف - ص)

SÁME सामे (ع - ص) سامع

SÁL-KHURDA سال خوردا

श्रोता (Shrota) सुनने वाला
(Sunne vála) سننے والا1. चिर कालीन (Chir kálín) چراکالین
जीर्ण (Jirn) पुराना (Purána)
(Jirna) پیرانا

SÁME,Á सामिआ (ع - مذ) سامعه

2. अनुभवी (Anubhavi) انوبھوی
तज्जिबाकार (Tajriba kár) تجربه کار1. कर्ण (Karn) कान (Kán)
(Karn) کان2. श्रवण शक्ति (Shravan shakti)
श्रुति (Shrut) सुनने की कुवत
(Sunne ki kuvvat) سننے کی قوت

SÁLIM सालिम (ع - ص) سالم

1. सुरक्षित (Surakhhit) सुरکھیت
महफूज (Mahfúz) محفوظ

SÁMI सामी (ع - ص) سامی

2. स्वस्थ (Swasth) سوستھ
(Tandurust) تن درستश्रेष्ठ (Shreshth) महान
(Mahán) بڑا (Bara)3. संपूर्ण (Sampurn) साबित
(Sábit) ثابت

SÁNIHA सानिहा (ع - مذ) سانحه

سالنامه (ف - مذ)

दुर्घटना (Durgbatana) हादिसा
(Hádisa) حادثه

SÁL-NÁMA साल नामा

वार्षिक अंक (Várshik ank) وارشک
किसी अखबार या रिसाले का
सालाना नंबर (Kisi akhbár ya risále
ka sálana number) کسی اخبار یا
(رساله کا سالانہ نمبر)

SÁL,BÁN सायबान (ف - مذ) سائبان

छाजन (Chháian) छाजा
(Chhajja) چہجا

SÁLŪS सालूस (ف - ص) سالوس

SÁIR साइर (ع - ص) سائر

1. भ्रमी (Bhrami) फिरने वाला
(Phirne vála) घूमने वाला
(Ghúmnē vála) گھومنے والا1. आर्य रूप (Árya rūp) آریہ روپ
धर्मध्वज (Dharmad,dhwaj) دھर्मध्वज
पाखंडी (Pákhandi) پاکھندی
रियाकार (Riya kár) ریاکار2. समस्त (Samast) सब
(Sab) سب3. फुटकर (Phut kar) मुतफरिंक
(Mutofarriq) متفرق2. छल (Chhal) पाखंड (Pákhand)
(Pakhand) ریا (Riya) پاکھند

SÁIS साइस (ع - مذ) سائیس

SÁMÁN सामान (ف - مذ) سامان

अश्व पाल (Ash,shwa pál) اشویال
साईस (Sáis) سائیس1. उपकरण (Up karan) सामग्री
(Sámag,gri) سامگری

سبحہ گردانی (ع - ص)

SUB,HA-GARDÁNI سُبْحَا گردانی

مالا کیرنا (Mála phorna مالا
تسبیح پڑھنا (Tasbih parhna تسبیح پڑھنا)

SABAD سبَد (ف - مٹ)

1. کرندیکا (Karandika کرندیکا)
ڈلری (Tokari ڈلری)
(Dalya ڈلیا)
2. ہنٹ کے لیے ڈالی (Bhent ke lio
dāli بھینٹ کے لیے ڈالی)

SAB,Z سبَز (ف - ص)

1. ہریت (Harit ہریت) ہرا (Hara
ہرا)
2. تازا (Tāza تازہ) ہال کا ٹٹا
ہوا فیل یا سبزی (Hāl ka tūta
hwa phal ya sabzi حال کا ٹوٹا ہوا
فیل یا سبزی)

سبز بخت (ف - ص)

SAB,Z-BAKHT سبَز بخت

سہاگیا شالی (Sanbhāgya shāli
خوش قسمت (Kbush سہاگیا شالی
qismat خوش قسمت)

SAB,Z-PA سبَز پا (ف - ص)

1. ہٹ ہاگیا (Hat bhāg gya ہٹ
بھاگیا) ابھاگیا (Abhāga ابھاگیا)
قسمت (Bad qismat بد قسمت)
2. انیشٹ پاد (Anisht pād انیشٹ پاد)
مانہوس قدم (Manhūs qadam
مانہوس قدم) جسکا آنا ایشٹ

SÁIL سائل (ع - ص) ساہل

1. پرسن کرتا (Prishn karta پرسن
کرتا) سواہل کرنے والا (Savāl
karno vāla سوال کرنے والا)
2. یاچک (Yāchak یاچک) بیکھاری
(Bhikhāri بیکھاری)

SÁYÁ سایہ (ع - مذ) سایا

1. چھایا (Chháya چھایا) پرچھائی
(Parchhāin پرچھائیں)
2. پرتی بیمب (Prati bimb پرتی بیمب)
اکس (Aks عکس)
3. پرت بادھا (Pret bādha پرت بادھا)
آسب (Áseb آسب)
4. چھایا (Chháya چھایا) چھائیں
(Chháon چھائیں)

سایہ زدہ (ف - ص)

SÁYA-ZADÁ سایا زدہ

- پرت بادھا گرسٹ (Pret bādha grast
بھوتا ویشت (Bhūta
visht پرت پوڈیت (Pret
pīlit پرت پیٹ (Áseb
zada آسب زدہ)

SABAB سبب (ع - مذ) سبب

کارن (Kāran کارن) ہتو (Hetu ہتو)
واجہ (Vaj,h واجہ)

SAB,T سبَت (ع - مذ) سبت

شانیوار (Shanivār شانیوار) سانیچار
(Sanīchar سانیچار)

SUB,HA سُبْحَا (ع - ذٹ) سبحہ

جپ مالا (Jap mála جپ مالا)
تسبیح (Tasbih تسبیح)

چراگاھ (Chara gáh) (سیس، تہل)
(چراگا)

جسکا (Jiska ána ashubli ho) ہو
(آنا اشیہ ہو)

SAB,ZI سبزی (ف - ہٹ)

سبز پوش (ف - ص)

1. हरिमा (Harima) (हरिमा)
(हरापन)

SAB,Z-POSH सब्ज़ पोश

हरितांबर (Haritámbar) (हरितांबर)

2. हरियाली (Hariyáli) (हरियाली) घास
पात (Ghás páat) (گھاس پات)

सब्ज़ कपड़े पहिने वाला (Sabz
kapre pahinne vála) (سبز کپڑے پہنے والا)

3. तरकारी (Tarkári) (तरकारी) शाक
भाजी (Shák, bháji) (شاك بهاجی)

سبز قدم (عف - ص)

SAB,Z-QADAM सब्ज़ कदम

ديکھو 'سبز پا'

سبزی خور (ف - ص)

SAB,ZI-KHOR सब्ज़ी ख़ोर

SAB,ZA सबज़ا (ف - مذ)

शाकाहारी (Shákáhári) (शाकाहारी)
केवल दाल तरकारी खाने वाला (Keval
dál tarkári kháne vála) (کیول دال
ترکاری کھانے والا)

1. हरियाली (Hariyáli) (हरियाली) घास
(Ghas) (گھاس)

2. मूछ डाढ़ी के बाल (Múohh dāṛhi
ke bál) (موجھ ڈاڑھی کے بال)

3. मरकत (Marakat) (मरकत) पन्ना
(Panna) (پنا)

4. चाष (Chásh) (चाष) नील कंठ
(Níl kanth) (نیل کنتھ)

SIB,T सिब्त (ع - مذ)

दुहिता सुत (Duhita sut) (दुहिता सुत)
लड़की का लड़का (Lar ki ka lar ka
Navasa) (نواسہ)
(لوکی کا لڑکا)

SABAQ سبق (ع - مذ)

SAB,ZA-ÁGHÁZ सबज़ा आग़ाज़

1. पाठ (Páth) (پاٹھ) पुस्तक का वह
भाग जो एक दिन में पढ़ाया जाय
(Pustak ka voh bhág jo ek din
men parháya jáo) (پستک کا وہ
بھاگ جو ایک دن میں پڑھایا
جائے)

नव युवक (Nav yuvak) (نویوک) जिस
की मूछ डाढ़ी के बाल निकलने शुरू
हुए हों (Jis ki múnohh dāṛhi ke bál
nikalne shuru hue hon) (جس کی
مونچھ ڈاڑھی کے بال نکلنے شروع
ہوئے ہوں)

سبزہ زار (عف - مذ)

SAB,ZA-ZAR सबज़ा ज़ार

शस्यस्थल (Shas, yas, thal) (شس،

2. शिक्षा (Shikobha) (شکوبھا) उपदेश
(Updesh) (نصیحت)
(ایندیہ)

سبک سر (ف - ص)

SABUK-SAR سبک سر

1. تھچھا (Tuch, chh) آچھا (Ochha) کمینا (Kamīna) (کمینه)
2. آپمانیت (Apmānit) بے قدر (Be qadr)

سبک سیر (ف - ص)

SABUK-SAIR سبک سیر

1. شیکھر گامی (Shīghr gāmi) تیز چلنے والا (Tez chalne wāla)
2. مڑدول گتی (Mridul gati) ہلکے پائروں سے چلنے والا (Halke pairon se chalne wāla)

سبک وضع (ع - ص)

SABUK-VAZ, A سبک وضع

- آدھم (Adham) آچھا (Ochha) سفلہ (Sifla) (اچھا)

SABUKI سبکی (ف - مٹ)

1. آدھماتا (Adhamata) ہلکا پن (Halka pan) آچھا پن (Oohhāpan)
2. آپمان (Apmān) آنادر (Anādar) بے عزتی (Be izzati)

SABAL سبیل (ع - مٹ)

- موتیا بند (Motiya bind)

SA (U) BU س (س) بھو (مٹ)

1. کُوم (Kumbh) غٹ (Ght)

SABAQAT سبقت (ع - مٹ)

1. آگر سرتا (Agr sarata) آگے بڑھنا (Áge barhna)
2. प्रधानता (Pradhānata) ترجیح (Tarjih)
3. پہل (Pahal) پेश قدمی (Pesh qadami)

SABUK سبک (ف - ص)

1. آگرو (Aguru) لگھو (Laghu) ہلکا (Halka)
2. مڑدول (Mridul) نازک (Nāzuk)
3. فورتیلا (Phurtīla) تیز (Tez)
4. تھچھا (Tuch, chh) بے قدر (Be qadr)

سبک دست (ف - ص)

SABUK-DAST سبک دست

- چھپرہست (Chhipr hast) تیز دست (Tez dast)

سبک دوش (ف - ص)

SABUK-DOSH سبک دوش

1. بھار مکت (Bhār mukt) بری اوز، زیمما (Bari uz, zimma)

2. پراپتاوکاش (Praptāokāsh) فارغ (Fārigh)

سبک رو (ف - ص)

SABUK-RAU سبک رو

دیکھو 'سبک سہر'

سپاس نامہ (ف - مذ)

SIPÁS-NÁMA سپاس ناما

मान पत्र (Mán pattr मान पत्र) अभि-

नन्दन पत्र (Abhinandan pattr
(अभि नन्दन पत्र) एड्रेस (Address
(अड्रेस)

SIPÁH سپاه (ف - مٹ)

सेना (Sena سینا) अनिक (Aník
चमू (Chamú चमू) बल (Bal
वाहिनी (Váhini वाहिनी) वरुथिनी
(Varúthini वरुथिनी) अनिकिनी
(Aníkini अनिकिनी) फौज (Fauj فوج)

سپاه گری (ف - مٹ)

SIPÁH-GARI سپاه گری

1. अस्त्र जीवन (Astr jīvan अस्त्र
सिपाही का काम (Sipáhi ka
kám سپاهی کا کام)
2. शस्त्र विद्या (Shastr vidya शस्त्र
फन जंग (Fane jang فن جنگ)

SIPÁHI सिपाही (ف - مذ)

सैनिक (Sainik सैनिक) योद्धा (Yod,dha
फौजी जवान (Fauji javán
(فوجی جوان)

SIPAR सिर (ف - مٹ)

चर्म (Charm चर्म) कवच (Kavash
ढाल (Dhál ढाल) (कवच)

سپر د (ف - ص)

SA (U-I) PUR,D स (सु-सि) पुर्द

हस्तान्तरित (Haastán,tarīt हस्तانتارت)

घड़ा (Ghara گھڑا)

2. शराब का मटका (Sharáb ka matka
(शराब का मटका)

SABÚCHA सबूचा (ف - مذ)

कुंभी (Kumbhi कुंभी) मटकी (Matki
(مٹکی) ठिलया (Thilya تهلیا)

SABÚS सबूस (ف - مٹ)

तुष (Tush तुष) भूसी (Bhúsi بهوسی)

SABÍL सबील (ع - مٹ)

1. मार्ग (Márg मार्ग) पथ (Path
(راستہ) रास्ता (Rásta راستہ)
2. यत्न (Yatn यत्न) उपाय (Upáe
(تدکبب) तरीब (Tarkib तरीب)
3. जलशाला (Jal shála جلال شالا)
पौसरा (Pausara پوسرا) पियाऊ
(Piyáú پیاض)

SIPÁS سپاس (ف - مذ)

1. प्रशंसा (Prashansa प्रशंसा) श्लाघा
(Shlágha شلاگھا) तारीफ (Táریف
(تعریف)
2. स्तुति (Istuti स्तुति) हम्द (Hamd
(حمد)

سپاس گزاری (ف - مٹ)

SIPÁS-GUZÁRI सिपास गुजारी

1. कृतज्ञता (Kritaggyata कृतज्ञता)
एहसान मंदी (Ehsan mandī احسان
(مندی)
2. स्तुति करण (Istuti karan स्तुति
(کرن) हम्दोसना करना (Hamdosana
(حمدوئنا کرنا) karna)

سپیدہ صبح (ف - مذ)

SAPEDA-E-SUB,H سپدے ا سوبھ

ऊषा (Usha) अरुणोदय (Aruno-
dae) सवेरे की सफेदी (Savere
ki safedi) (سویرے کی سفیدی)

SAT,TÁR सत्तार (ع - ص)

1. ऐबों को छुपाने वाला (Aibon ko
chhupāne vāla) (عیدوں کو چھپانے والا)

2. ईश्वर (Íshwar) (ایشور)

SITÁR सितार (ف - ص)

तंतु बाद्य (Tantu vadya) (تنتو وادیہ)
वीणा (Vīna) (ویانا)

SITÁRA सितारा (ف - مذ)

उड्ड (Udu) तारिका (Tárika) (اڈو)
नक्षत्र (Nakshattr) तारा (Tára) (نکشبتر)
(تارا)

ستاره بین (ف - ص)

SITÁRA-BÍN सिताराबी

ज्योतिषी (Jyotishi) नुजूमि (ज्योत्शी)
(Nujūmi) (نجومی)

ستاره شناس (ف - ص)

SITÁRA-SHANÁS सितारा शनास

ज्योतिषी (Jyotishi) नुजूमि (ज्योत्शी)
(Nujūmi) (نجومی)

ستایش (ف - مذ)

SATÁ,ISH सताइश

1. प्रशसा (Prashansa) सराहना
(Sarāhana) तारीफ (Tárif)
(تعریف)

समर्पित (Samarpit) सौंपा

हुआ (Saunpa hua) (سونپا هوا)

سپردگی (ف - مذ)

SA (U-I)PUR,DAGI स (सु-सि) पुर्दगी

1. हस्तांतरण (Hastán,taran) (هستان)

समर्पण (Samarpan) (سمرپن)

सौंपना (Saunpna) (سونپنا)

2. हवालात (Haválát) (حوالات) हिरासत
(Hirásat) (حراست)

SIPAH सिपह (ف - مذ)

سپاہ کا متخفف

सैन्य (Sainnya) फौज (Fauj)
(فوج)

سپہ دار (ف - مذ)

SIPAH-DÁR सिपह दार

सेना नायक (Sená náyak) (سینا نایک)
फौजी अफसर (Fauji afsar) (فوجی)
(افسر)

سپہ سالار (ف - مذ)

SIPAH-SÁLÁR सिपह सालार

सेनाध्यक्ष (Senád,dhyaksh) (سینا
سینا) सेनापति (Sena pati) (دهیکش)
(کماندار) (Kamándár) (پتی)

SIPIHR सिपिहर (ف - مذ)

आकाश (Ákash) (अकश) गगन (Gagan)
(आस्मान) (Ásmán) (گگن)

SA,PED سپد (ف - ص)

دیکھو 'سفید'

SA,PEDA سپدہ (ف - ص)

श्वेतता (Shwetata) (شیئتتا) सफेदी
(Safedi) (سفیدی)

ستم رسیدہ (ف - ص)

SITAM-RASÍDA سیتام رسیدا

دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم زدہ (ف - ص)

SITAM-ZADA سیتام زادا

دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم شعار (عف - ص)

SITAM-SHIÁR سیتام شیآر

دیکھو 'ستم گر'

ستم ظریف (عف - ص)

SITAM-ZARÍF سیتام زریف

1. ہنسی کی آڑ میں جُلم کرنے والا

(Hansi ki ár men zúlm karne vála

ہنسی کی آڑ میں ظلم کرنے والا)

2. جس کی ہنسی میں چٹکیاں بھی شامل ہوں

ہوں (Jis ki hansī men chutkiyān

bhi shámil hon جسکی ہنسی

میں چٹکیاں بھی شامل ہوں)

ستم کش (ف - ص)

SITAM-KASH سیتام کش

دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم گر (ف - ص)

SITAM-GAR سیتامگر

اُتیآچار (Attyáohári)

اُتیآچاری (Attyáohári)

ظالم (Zálim)

SUTÚR سوتر (ف - مذ)

1. بیل (Bail) (بیل) (Vrish)

2. ستوتی (Istuti) گون گان

(Gun gán گن گان) سنا (Sana)

ستائش کر (ف - ص)

SATÁ,ISH-GAR ستاآش گر

1. پرشاسک (Preeshansak)

تاریف کرنے والا (Tárif karne

vála تعریف کرنے والا)

2. ستوتی کرتا (Istuti karta)

گون گایک (Gun gáyak)

(گن گایک) حامد (Hámid)

SAT,R ستر (ع - مذ)

1. گوپن (Gopan) چھپانا

(Chhupána)

2. آڑ (Ár) پردہ (Parda)

3. وہ آنگ جس کا کھولنا مना हो

(Voh ang jis ka kholna mana ho

وہ آنگ جس کا کھولنا منع ہو)

ستم (ف - مذ)

SITAM سیتام

اُتیآچار (Annyáe)

اُتیآچاری (Attyáohári)

ظلم (Zulm) اُتیآچاری

ستم پرور (ف - ص)

SITAM-PARVAR سیتام پور

اُتیآچاری (Annyái)

اُتیآچاری (Attyáohári)

ظالم (Zálim)

ستم دیدہ (ف - ص)

SITAM-DÍDA سیتام دیدہ

اُتیآچاری (Annyái)

مظلوم (Mazlúm) (مظلوم)

SIH,R سیہر (سحر - ع - مذ)
 مایاکرم (Māya karm)
 ہندر جال (Indr jál) (اندر جال) جادو
 (Jádu) (جادو)

سحر بیان (ع - ص)

SIH,R-BAYÁN سیہر بیان
 جیساکی باتوں میں جادو کا اثر ہو
 (Jis ki báton men jádu ka asar ho
 جسکی باتوں میں جادو کا اثر ہو)

سحر ساز (ع - ص)

SIH,R-SÁZ سیہر ساز
 ہندر جالی (Indr jáli) (اندر جالی)
 جادوگر (Jádúgar) (جادوگر)

سحر خیز (ع - ص)

SAHAR-KHEZ سہر خیز
 تڑکے سوکر اٹھنے والا (Tarke so kar
 uthne vála) (تڑکے سوکر اٹھنے والا)

سحر گاہ (ع - ص)

SAHAR-GÁH سہر گاہ
 پراتہ کال (Prátah kál) (پراتہ کال)
 تڑکا (Tarke) (تڑکا)

SAHARI سہری (ع - ص)

1. پرہاتیک (Prabhátik) (پربھاتیک)
 سہرے کا (Savera ka) (سہرے کا)
2. روزے کے دنوں میں کھانا (Roze ke dinon
 men kuchh rāt rāhe khāi jāne vāli
 روزے کے دنوں میں کھانا
 (رات) کھانی جانے والی غذا

2. اُشتر (Ushtr) (اشتر) (اُشتر)
 (اُونٹ)

3. اَشو (Ash,shwa) (اشو) (اَشو)
 (Ghōra) (گھوڑا)

SUTÚN سوتن (سوتن - ف - مذ)
 استنبھ (Istambh) (استنبھ)
 استنبھ (Isthūn) (استنبھ)
 کھمبا (Khamba) (کھمبا)

SAJJÁDA سجدہ (سجدہ - ع - مذ)

1. نماز پڑھنے کی دہری یا چٹائی
 (Namáz paṛhne ki dari ya chatāi
 (نماز پڑھنے کی دہری یا چٹائی)
 جانماز (Jānamáz) (جانماز)
2. کسی ساڈھو یا فقیر کی گدھی
 (Kisi sādhu ya faqir ki gaddi
 (کسی ساڈھو یا فقیر کی گدھی)

سجدہ (ع - مذ)

SI(A) JDA سی (س) جڈا

1. ماثا ٹیکنا (Mátha tekna) (ماٹھا ٹیکنا)
 جھکنا (Jhukna) (جھکنا)
2. ایشور کو زمیں پر ماثا رکھ کر
 پرنام کرنا (Íshwar ko zamín
 par mátha rakh kar pranám
 karna) (ایشور کو زمیں پر ماثا رکھ کر
 پرنام کرنا)

SAHÁB سہاب (سہاب - ع - مذ)
 ابھر (Abh,r) (ابھر) (مبھ)
 بادل (Bádal) (بادل)

SAHAR سہر (سہر - ع - ص)
 پراتہ کال (Prátah kál) (پراتہ کال)
 سہر (Prabhát) (پربھات)
 سہر (Sub,h) (سہر)
 سہر (Savera) (سہر)

سخت گیر (ف - ص)

SAKH,T-GÍR سخت گیر

1. निर्दय (Nirdae نردے) जालिम (Zálim ظالم)
2. सख्तो से जांच करने वाला (Sakhti se jāñoh karne vála سختی سے جانچ کرنے والا) रिआयत न करने वाला (Riáyat na karne vála رعایت نہ کرنے والا)

SAKH,TI سختی (ف - مٹ)

1. कठोरता (Kathorata कठोरता) कड़ा पन (Kara pan कڑा पन)
2. दृढ़ता (Driḥhata درزمتا) मजबूती (Mazbúti مضبوطی)
3. स्थायित्व (Isthá ittwa استهایتو) इस्तिक्लाल (Istiqalál استقلال)
4. कठिनता (Kathinata कठिना) दिक्कत (Diqqat دقت)
5. निर्दयता (Nirdaeta نردیتا) बेरहमी (Be rahmi بے رحمی)
6. उद्दंडता (Ud,dandata اودندتا) अक्खड़पन (Akh khar pan اکھڑپن) बदमिजाजी (Bad mizáji बदमिजाजी)
7. अन्याय (Annyái انیایے) जुल्म (Zulm ظلم)
8. तीव्रता (Tivrata तीव्रता) तेजी (Tezi तेजी)
9. दरिद्रता (Darid,drata दरिद्रता) गरीबी (Gharibi غریبی)
10. भर्त्सना (Bhartsana भरत्सना) डांट फटकार (Dánt phatkár डांट फटकार)

SAH,Q सहक (ع - مذ)

घर्षण (Gharshan گهرشن) रगड़ना (Ragaṛna رگڑنا) घिसना (Ghisna گھسنا)

SAKHA सखा (ع - مٹ)

'सखा' 'सखा'

सखात (ع - مٹ)

SAKHÁVAT सखावत

दान शीलता (Dán shílata دان شیلاتا) उदारता (Udárata اودارتا) फ़ैयाज़ी (Faiyázi فیاضی)

SAKH,T سخت (ف - ص)

1. कठोर (Kathor कठोर) कड़ा (Kara कड़ा)
2. अधिक (Adbik ادھک) बहुत (Bahut بہت)
3. असाध्य (Asádhya اسادھیہ) दुश्वार (Dushvár دشوار)
4. कठिन (Kathin कठिन) मुश्किल (Mushkil مشکل)
5. तीव्र (Tivr तीव्र) तेज (Tez तेज)

सخت دل (ف - ص)

SAKH,T-DIL سخت दिल

कठोर हृदय (Kathor hridae कठोर हृदय) निर्दय (Nirdae نردے) बेरहम (Be rahm بے رحم)

सخت क्लामी (ع - مٹ)

SAKH,T-KALÁMI سخت कलामी

अपवाद (Apvād अपवाद) दुर्वचन (Durvachan دروچن) गाली गलौज (Gáligalauj گالی گلوچ)

बाँते बनाने वाला (Bāteu banāne
vāla (باتہیں بنانے والا)

سخن شناس (ف - ص)

SUKHAN-SHANAS सुखन शनास

1. बात समझने वाला (Bāt samajhne
vāla (بات سمجھنے والا)

2. सहृदय (Sahridai (سهردے कविता
की कद्र करने वाला (Kavitā kī qadr
karne vāla (کو تا کی قدر کرنے والا)

سخن فهم (ع - ص)

SUKHAN-FAHM सुखन फहम

دیکھو 'سخن شناس'

سخن گو (ف - ص)

SUKHAN-GO सुखन गो

कवि (Kavi (کوی شاعر (Shāir)

سخن ور (ف - ص)

SUKHAN-VAR सुखनवर

دیکھو 'سخن گو'

SAKHI सखी (स - ص)

मुक्त हस्त (Mukt-hast (مکت ہست

दानवीर (Dānvīr (دان ویر

(Faiyáz (فیاض

SAKHÍF सखीफ (ع - ص)

अनर्थ (Anarth (انرثه व्यर्थ (Vyarth

बेकार (Bekār (بے کار

(Fuzúl (فضول

SAD (D) सद (द) (۱ مذ ۲ مث)

1. रोक (Rok (روک

2. भित्त (Bhitt (بہت دیوار (Dívar

(دیوار)

11. ताड़ना (Tāṛana (تازنا

Mārptt (مارپٹ)

{ SAKHUN सखुन }
{ SUKHAN सुखन } (ف - مذ)

1. कथन (Kathan (کتھن

(Bāt (بات

2. कविता (Kavita (کو تا

(Shāiri (شاعری

سخن پرور (ف - ص)

SUKHAN-PARVAR सुखन परवर

उक्त निर्वाही (Ukt nirvāhi (اکت

बात की पच करने वाला

(Bāt kī pach karne vāla

(پچ کرنے والا)

سخن چین (ف - ص)

SUKHAN-CHÍN(N) सुखन चीन (चीं)

1. छिद्रान्वेषी (Chhid,drānveshi (چھدراں

ऐब बीं (Aib bīn (ایب

(بیں)

2. निन्दक (Nindak (نلدک

(Lutra (لتر

(Chughal (چوگل

khōr (خور

سخن رس (ف - ص)

SUKHAN-RAS सुखन रस

जल्द बात की तह को पहुँचने वाला

(Jald bāt kī tah ko pahunch ne vāla

(جلد بات کی تہ کو پہنچنے والا)

سخن ساز (ف - ص)

SUKHAN-SÁZ सुखन साज़

वाक् पटु (Vāk patu (واک پتو

2. अग्रसर (Agr sar) मुखिया (Mukhiya) पेशरौ (Pesh rau) (پیش رو)

SARA सरा (ف - مٹ)

1. पथिकाश्रय (Pathikásh,shrai) पत्थकश (Saráo) सराय (شرے)
2. आश्रम (Ásh,shram) खानकाह (Khánqáh)
3. गृह (Grih) गेह (Geh) घर (Ghar)

SARÁB सराब (ف - مڈ)

- मृग तृष्णा (Mrig trishna) (مرگ ترشنا)
मरीचिका (Marichika) मृग जल (Mrig jal) (مرگ جل)
मिंदान का वह रीत जिस पर सोज की
कनिये पत्रे से पानी का डहोका होता है

SARÁPA सरापा (फ - मंड)

1. नख शिख (Nakh shikh) डील (Dil) कद (Qad)
2. आद्योपान्त (Ádyopánt) सरतापा (Sar tá pa)
3. सिर से पांव तक के तमाम अंगों का पद्यात्मक वर्णन (Sir se páon tak ke tamám angon ka padyátmak varna) सर से पावों तक के तमाम (انگوں کا پدیاتمک ورنن)

سر اپردہ (ف - مڈ) -

SARA-PARDA सरापदर्

1. अन्तःपुर (Antah pur) ज्ञानखाना (Zanán khána) (خانه)

س د باب (ع - مڈ)

SAD,D-EBÁB सहै बाब

1. निषेध (Nishedh) रोक (Rok) (مناهی) (Manáhi) (روک)
2. निवारण (Niváran) इजाला (Izála) (اڑالہ)

س د راه (ع - مڈ)

SAD.DE-RÁH सहै राह

- बाधक (Bádhak) मुज़ाहिम (Muzáhim) (بادھک)

SAR सर (ف - मंड)

1. शिर (Shir) शीर्ष (Shirsh) (سر) (Sir) (شیرش)
2. कपाल (Kapál) खोपड़ी (Khopri) (کھوپڑی)
3. श्रंग (Shring) चोटी (Choti) (چوٹی)
4. उत्तम (Uttam) श्रेष्ठ (Shreshth) (شریف) (Sharif) (شریف)
5. विजित (Vijit) फतेह (Fateh) (فتح)
6. प्रति (Prati) जिम्मे (Zimme) (ذمے)

سر آمد (ف - ص)

SARÁMAD सरामद

1. अग्रगण्य (Agr gan,nya) सर्व श्रेष्ठ (Sarv shreshth) (اگر گلیہ) (Sab se bara) (سب سے بڑا)

2. गुप्तचर (Gupt char गेहचर)
जासूस (Jásús ज़ासूस)

सरान्जाम (फ - मं)

SARANJÁM सरन्जाम

1. समाप्ति (Samápti सप्तति) पूर्ति
(Púrti पूरति) तकमिल (Takmíl
तकमिल)

2. प्रबन्ध (Prabandh प्रबन्ध) बन्दोबस्त
(Bandobast बन्दोबस्त)

सरान्गिश्त (फ - मं)

SARANGHUSHT सरंगुश्त

- अंगुलि मुख (Anguli mukh अङ्गुलि मुख)
उँगली का सिरा (Ungli ka sira अङ्गुली का सिरा)
(का सरा)

SIRÁYAT सिरायत (स - मं)

1. प्रवेश (Pravesh प्रवेश) नुफूज़
(Nufúz नुफुज)
2. प्रभाव डालना (Prabháo dálná
असर करना (Asar
karna अस्तर करना)

SUR,B सुर्ब (मं - स)

- सीसक (Sísak सीसक) सीसा (Sísá
सीसा)

SAR-BÁZ सरबाज़ (स - मं)

1. प्राण द्युतक (Prán dyútak प्रान द्युतक)
जान की बाज़ी लगा देनेवाला
(Ján ki bázi laga देने वाला)
सर फ़रोश (Sar farosh सर फ़रोश)
2. योद्धा (Yoddha योद्धा) सिपाही
(Sipáhi सिपाही)

2. पट मंडप (Pat mandap पट मंडप)
खैमा (Khaima खैमा)

3. यवनिका (Yavanika यवनिका) कनात
(Qanáat कनात)

SIRÁJ सिराज (मं - स)

- दीपक (Dípak दीपक) दिया (Diya दिया)
चिराग (Chirágh चिराग)

SARÁSAR सरासर (स - मं)

1. इस सिर से उस सिर तक (Is sire se
us sire tak इस सिर से उस सिर तक)

2. अत्यन्त (Attyant अत्यन्त) नितान्त
(Nitánt नितान्त) बिल्कुल (Bilkul
बिल्कुल)

सरासिमे (फ - स)

SARÁ SÍMA सरा सीमा

1. व्यग्र चित्त (Vyaggr chitt व्यग्र चित्त)
उद्विग्न (Udvign उद्विग्न) परेशान
(Pareshán परेशान)
2. स्तब्ध (Istabdh स्तब्ध) हैरान
(Haerán हैरान)

SURÁGH सुराग (मं - स)

1. टोह (Toh टोह) पता (Pata पता)
2. खोज (Khoj खोज) तलाश (Talásh
तलाश)
3. अनुसन्धान (Anusandhán अनुसन्धान)
तहकीक (Tahqíq तहकीक)

सराग रसान (फ - स)

SURÁGH-RASÁN सुराग रसान

1. खोजी (Khoji खोजी) ढूँढ़ने वाला
(Dhúndhne वाला)

सर परस्त (फ - व)

SAR-PARAST सरपरस्त

- सरत्क (Sanrakehhak सनरक़ेहक)
अभिभावक (Abhibhāvak अभिभावक)
मुरब्बी (Murabbi मुरब्बी)

सर पोश (फ - मड)

SAR POSH सरपोश

- आच्छादन (Āch, chhādan अछादन)
दक्कन (Dhak, kan दक्कन)

सर ताबी (फ - मथ)

SAR-TÁBI सरताबी

1. अवग्या (Avaggya अवग्या) हुकम
अदूली (Hukm adūli हुकम अदूली)
2. द्रोह (Droh द्रोह) बगावत (Baghā-
vat बगावत)

SAR-TÁPA सरतापा (फ - व)

1. आपाद मस्तक (Āpād mastak आपाद-
सिर से पांव तक (Sir se
pāon tak सर से पावों तक)
2. आचोपान्त (Ād, dyopānt आचो)
शुरू से अखीर तक (Shuru
se akhīr tak शुरु से अखीर तक)
3. नितान्त (Nī tānt नितान्त) बिल्कुल
(Bilkul बिल्कुल)

SARTÁJ सरताज (फ - व)

1. शिरोमणि (Shiromani शिरोमणि)
सर्वश्रेष्ठ (Sarv shreshth सर्वश्रेष्ठ)
बेहतरिन (Behatarīn बेहतरिन)
2. पति (Pati पति) स्वामी (Swāmi
शौहर (Shauhar शौहर)

सर ब्राह (फ - व)

SAR-BA-RÁH सरब्राह

1. प्रबन्ध कर्ता (Prabandh karta
मुन्तज़िम (Muntazim मुन्तज़िम)
(منتظم)

2. संचालक (Sanchālak संचालक)
मुहत्तमिम (Mohtamim मुहत्तमिम)

सर ब्रानो (फ - व)

SAR-BA-ZĀNU सर ब्रानू

- घुटनों में सर डाले हुए (Ghutnon men
sar dāle hue घुटनों में सर डाले
दुःखित (Chintit चिन्तित) (हुँने)
(Dukhit दुःखित) गमगीन (Ghamgīn
गमगीन)

सर बस्ते (फ - व)

SAR-BAS,TA सर बस्ता

- गुप्त (Gupt गुप्त) गूढ़ (Gūḥ गुह)
पोशीदा (Poshīda पोशीदा)

सर बलंद (फ - व)

SAR-BALAND सर बलन्द

- सम्मानित (Sammanit सम्मानित) प्रतिष्ठित
(Pratishthit प्रतिष्ठित) इज्जत या
ओहदा दिया हुआ (Izzat ya chda diya
hua ओहदा दिया हुआ)

SAR-BAND सरबन्द (फ - व)

- बद्ध मुख (Bad, dh mukh बद्ध मुख)
मुह बन्द (Munh band मुह बन्द)
रंजा हुआ (Munh ranja hua रंजा हुआ)
(رنجا ہوا)

SARKHAT सरखत (ف - مذ) سرخط

1. प्राप्ति पत्र (Prápti pattr) پراپتی
(Rasid) रसीद (رسید)
2. भाटक पत्र (Bhátak pattr) بهاٹک
(Kiráya náma) किरायानामा (کرایہ نامہ)
3. तन्ख्याह के हिसाब का कागज़ (Tan-
kháh ke hisáb ka kágghaz) तन्ख़्वाह
(کے حساب کا کاغذ)

سرخوش (ف - ص)

SAR-KHUSH सरखुश

मत्त (Matt) (मस्त) Mast
सुरुर में (Surúr men) (سرور میں)

SURKHI सुर्खी (फ - मं) سرخی

लालिमा (Lálima) (لالا) रक्ता
(Raktata) (लाली) लाली (لالی)

सरखिल (फ - मं)

SAR-KHAIL सर खैल

1. अधिपति (Adhipati) (ادھی پتی)
सरदार (Sardár) (سرदार)
2. विरादरी का मुखिया (Birádari ka
mukhiya) (विरादरी का मुखिया)

SAR,D सर्द (फ - मं) سرد

1. शीतल (Shítal) (शीतल) शीत (Shít
(Thanda) (ठंडा) शीत
2. शीतप्रधान (Shítap,pradhán)
(शीतप्रधान) सर्द खासियत
(Sard khásiyat vála) (सर्द खासियत वाला)

सर्तासर (फ - मं)

SAR-TA-SAR सरतासर

नितान्त (Nítánt) (نیتانت) बिलकुल
(Bilkul) (بالکل) शुरू से अखीर तक
(Shurú se akhír tak) (شروع سے اخیر تک)

سر چشمه (ف - مذ)

SAR-CHASH,MA सरचश्मा

1. उद्गम (Udgam) (أدگم) खान (Khán
(کھان)
2. स्रोत (Srot) (سروت) सोता (Sota
(سوتا)

SAR-HAD सर हद (फ - मं) سرحد

1. अन्तिम सीमा (Antim síma) (انتم
पराकांठा (Prákásththa) (سیما)
(Ákhíri had) (आखिरी हद) (آخیری حد)

2. सीमा (Síma) (سیما) हद (Had
(حد)

سر حلقه (ع - ص)

SAR-HALQA सरहलका

अधिपति (Adhipati) (ادھی پتی) सरदार
(Sardár) (سرदार)

SURKH सुर्ख (फ - मं) سرخ

रक्त (Rakt) (رکت) शोणित (Shonit
(Lohit) (लोहित) लाल
(Lál) (لال)

सरखाब (फ - मं)

SURKHÁB सुरखाब

चक्रवाक (Chakrvák) (چکرواک) चक्रवा
(Chakva) (چکوا)

سر زمین (ف - مٹ)

SAR-ZAMÍN سر زمینی

1. क्षेत्र (Chhettr) इलाका (Ilāqa) علاقہ
2. देश (Desh) मुल्क (Mulk) (ملک) دیس

سرزنش ف - مٹ

SAR-ZANISH سر زانیش

1. भर्त्सना (Bhartsana) डांट डपट (Dānt dāpat) ذابت (ذبت) (بہرتسنا)
2. तारणा (Tārna) सज़ा (Saza) (تارنا) سزا
3. चेतावनी (Chetāvani) तंबीह (Tambih) (چیتاوانی) تلبیہ

SARSÁM सरसाम (ع - مذ) سرسام
सन्निपात (Sannipāt) (سن نپات)
सरसाम (Sarsām) (سرسام)

سر سبز (ف - ص)

SAR-SABZ سر سبز

1. शादल (Shád,dwal) हरा भरा (Hara bhara) (شاد، دول) (هرا، ہرا)
2. वसित (Vasit) आबाद (Ábād) (وست) (آباد)
3. सफल (Saphal) कामयाब (Kámyáb) (سہل) (کامیاب)

SAR-SHÁR سرشار (ف - ص) سرشار

1. तृप्त (Tript) सन्तुष्ट (Santusht) (त्रिप्त) (سنتشت) (سير) (سر)
2. परिपूर्ण (Paripūrṇ) (پری پورن)

SARDÁBA सर्दाब (ف - مذ) सर्दा ب
तलग्रह (Talgrih) तहखाना (Tah khāna) (تل گره) (تہ خانہ)

SAR-DÁR سردار (ف - مذ) سردار

1. नायक (Náyak) अधिपति (Adhipati) (नाक) (ادھی پتی) (سرगना) (سرفلہ)

2. स्वामी (Swámi) मालिक (Málik) (سوامی) (مالک)

3. पदाधिकारी (Padádhikári) (حاکم) (دعیمکاری) (حاکم)

سر درد (ف - مذ)

SAR-DARD سر درد

1. शिरःशूल (Shirah shúl) दर्द सर (Darde-sar) (شیرہ شول) (درد سر)
2. कष्ट (Kasht) क्लेश (Klesh) (कष्ट) (کلیش) (تکلیف) (تکلیف)
3. परिश्रम (Prish,akram) मग्ज-पच्ची (Maghz pach,chi) (پریشرم) (مغز پچی)

سر د مهر (ف - ص)

SARD-MIH,R सर्द मिह

निःशील (Nish shíl) (نیش شیل) (بے مروت) (Be murav,vat)

SARDI सर्दी (ف - مٹ) سردی

1. शीतलता (Shítalata) (Thandak) (شیتلاتا) (تھندک)
2. शीत (Shít) प्रतिश्याय (Pratish,shyáo) (پریش شیا) (زکام) (Zukam)

SUR,FA سرفہ (ع - مذ) سرفا
 کاس (Kás) کاسیکا (Kásika)
 کھانسی (Khápsi) کھانسی
 سرفروش (ف - ص)

SAR-FAROSH سر فروش

1. پراڻ دھوتک (Prán dyútak) پراڻ
 جان پر खेल آنے والا
 جان پر (Ján par khel jáno vála)
 کھیل جانے والا
2. سوامی بھکت (Swámi bhakt) سوامی
 وفادار (Vafa dár) بھکت
 (Vafa dár)
3. یودھا (Yod,dha) جواں مرد
 (Jawán mard)

SARQA سرقہ (ع - مذ) سرقا
 تسکرتا (Taskarata) چوری
 (Chori)

SARKÁR سرکار (ف - مذ) سرکار
 1. راجہ (Rájya) حکومت
 (Hukúmat)
 2. شاسک (Shásak) حاکم
 (Hákim)
 3. شریمان (Shri man)
 حضور (Huzúr)

SAR-KASH سرکش (ف - ص) سرکش
 1. آوگیا کاری (Avaggya kári)
 نا فرمان (Ná farmán)
 (Zafarman)
 2. آہنکاری (Ahankári)
 غمندی (Ghamandi)
 3. ویدروہی (Viddrohi) باغی
 (Bághi)

لآبالاب (Labálab) لآبالاب
 (Labrez)

SIRISHT سیرشت (ف - مذ) سیرشت

1. پراکرتی (Prakriti) سبھاو
 (Swabháo) آدات (Ádat)
 عادت
2. سیرشتی (Srishti) پیدائش
 (Paidáish)

SARISH,TA سریشٹا (ف - مذ) سریشٹا
 ویمہاگ (Vibhág) مہکما
 (Mah,kama)

SARTÁN سرطان (ع - مذ) سرطان

1. ککٹ (Karkat) کک
 (Kekra) ککڑا
2. کک راشی (Kark ráshi) برج
 سرطان (Burj sartan)
 (سرطان)
3. پیٹھ کا ایک بھت ہی کھراٹ
 (Píth ka ek báhut hi kharáb
 phora) پیٹھ کا ایک بھت ہی
 (Adíth) آدیتھ (خراب)

SUR,AT سرعت (ع - مذ) سرعت

شیگھرتا (Shíghrata) آشوتا
 (Áshuta) تیزی (Tezi)
 جلدی (Jaldi) فرتی (Phurti)
 (بہرہ)

SARGHANA سرسانا (ف - مذ) سرسانا
 آدھی پتی (Adhi pati) سردار
 (Sardár) मुखیا (Mukhiya)
 مکھیا

سر کوبی (ف - مٹ)

SAR-KOBI سر کوبی

سر کچلانا (Sar kuchalna) سر کچلانا

سزا دینا (Saza dena) سزا دینا

SIRKA سیرکا (ف - مذ)

Sirka سیرکا (Sikth سیکٹھ) سیرکا (سرکا)

سر گراں (ف - ص)

SAR-GARAN سر گراں

آپ پوسن (Apprasann) رشت

(Rusht رشت) خفا (Khafa)

سر گرداں (ف - ص)

SAR-GARDÁN سر گرداں

1. (Udvign) (ادرگن) ہیران

(Hairán) (حیران) پریشان (Preshán)

2. (Prayatsn shíl) (پریتن شیل)

(Sái) (ساعی) سارے

سر گرم (ف - ص)

SAR-GARM سر گرم

1. (Sanlagn) (سن لگن) لین

(Lin) (لین) منہمک (Munhamik)

2. (Yatsn ván) (یتن وان) سچیشٹ

(Sachesht) (سچیشٹ) سارے (Sái) (ساعی)

3. (Lagnpurn) (لگن پورن) پور جوش

(Purjosh) (پور جوش)

سر گروہ (ف - ص)

SAR-GIROH سر گیروہ

دیکھو 'سرغلمہ'

سر گزشت (ف - مٹ)

SAR-GUZASHT سر گزشت

वृत्तांत (Vívarana) (وورن) (Vrittánt) (ورتانت) (Hál) (حال)

سر گشتہ (ف - ص)

SAR-GASHTA سر گشتا

1. (Bhránt) (بھرانٹ) بھٹکا ہوا

(Bhatka hua) (پیشان) (Preshán)

2. (Udvign) (ادرگن) پریشان

(Preshán) (پیشان)

سر گوشی (ف - مٹ)

SAR-GOSHI سر گوشہ

काना फूँसी (Káná phúnsi) (کانا پھونسی)

कान में बात कहना (Kán men bát kahna) (کان میں بات کہنا)

سر گین (ف - مذ)

SIRGÍN سیرگین

शक्रित (Shakrit) (شکرت) (Gomai) (گوما)

गोबर (Gobar) (گوبر)

سر لشکر (ف - ص)

SAR-LASH,KAR سر لاشکر

सेनापति (Senapati) (سیناپتی) (Sipah) (سپہ)

सालार (Sipah sálár) (سپہ سالار)

SAR,MA سرما (ف - مذ)

शरद ऋतु (Sharad ritu) (شرد رتو)

शीतकाल (Shit kál) (شیت کال) (Jáfa) (جافا)

سرماگین (ف - ص)

SURMAGĪN سورماگین

अंजनसार (Anjansār) (انجن سار)
अंजित (Anjit) (انجت) सुरमा लगी
हुई आंखें (Surma lagi hui ānkhen
(सुर्मे लगी हुई आंखें)

SURMA सुरमा (म - मं)

1. रसांजन (Rasānjan) (रसानजन) अंजन
(अनजन)
2. कपोत धातु (Kapot Dhātu) (कपोत
धातु) सुरमे का पत्थर (Surme ka
pat,thar) (सुर्मे का पत्थर)

SAR-NÁM सरनाम (म - मं)

1. सुप्रसिद्ध (Sup,prasiddh) (सुप्र
सिद्ध) सुख्यात (Sukh,khyát) (सुख
ख्यात) मशहूर तरीन (Mash,húr tarín
(मशहूर तरीन)
2. सुयशान् (Suyash vān) (सुयश
वान्) नामावर (Námávar) (नाम
आवर) (नाम आवर)

सरनामे (म - मं)

SAR-NÁMA सरनामा

1. शीर्षक (Shīrshak) (शीर्षक) सुरखी
(Surkhi) (सुरखी)
2. प्रशस्ति (Prashasti) (प्रशस्ति) खत
का अलकाब आदाब (Khat ka alqáb
ádáb) (खत का अलकाब आदाब)
3. चिट्ठी का ऊपरी भाग (Chit,thi ka
ūpari bhág) (चिट्ठी का ऊपरी भाग)

SURANG सुरंग (म - मं)

अधोमार्ग (Adho márg) (अधोमार्ग)
कर्करा (Karkara) (कर्करा) जमीन दोड़

SARMÁĪ सरमाई (म - मं)

1. शीत कालिक (Shīt kálík) (शीत
कालिक) जाड़े का (Jāre ka) (जाड़े का)
कपड़े (Jāron ke kapre) (जाड़ों के
कपड़े)

SARMÁYA सरमाया (म - मं)

1. पूंजी (Pūnji) (पूंजी) रकम
(Raqam) (रकम) रुपया (Rupia) (रुपया)
धन (Dhan) (धन) दौलत (Daulat)
(दौलत) माल (Mál) (माल)
3. संपत्ति (Sampatti) (संपत्ति) जाइदाद
(Jáidád) (जाइदाद)

सरमायेदार (म - मं)

SARMÁYA-DÁR सरमायादार

पूंजीपति (Pūnji pati) (पूंजीपति) रुपये
के बल पर अपनी बड़ाई काइम रखने
वाला (Rupai ke bal par apni barái
qáim rakhne vála) (रुपयों के बल पर
अपनी बड़ाई काइम रखने वाला)

SAR,MADI सरमदी (म - मं)

अनश्वर (Anash,shwar) (अनश्वर)
हमेशा रहने वाला (Hamesha rahne
vála) (हमेशा रहने वाला)

SAR-MAST सरमस्त (म - मं)

उन्मत्त (Unmatt) (उन्मत्त) मदोन्मत्त
(Madonmatt) (मदोन्मत्त) मतवाला
(Matvála) (मतवाला) नशे में चूर
(Nashe meḡ chúr) (नशे में चूर)

SARO-PA سروپا (ف - مذ) سروپا
 आद्यंत (Ad, dhyant) (آدیانت) सर पैर
 (Sir pair) (سر پیر) तला सिरा (Tala
 sira) (تلا سرا)

SUROD सुरोद (फ - مذ) सुरोद
 1. गीत (Gīt) (गीत) राग (Rāg) (राग)
 2. एक प्रकार का बाजा (Ek prakār ka
 bāja) (ایک پرکار کا باجه)

SURŪR सुरूर (ع - مذ) सुरूर
 1. हर्ष (Hr̥sh) (हरष) आनंद (Ānand
 आनंद) खुशी (Khushi) (خوشی)
 2. हलका नशा (Halka nasha) (هلاک
 سر سر) सर खुशी (Sar khushi) (سر
 خوشی)

SARVAR सरवर (ف - مذ) सरवर
 अधिपति (Adhipati) (अधिपति)
 सरदार (Sardār) (سرदार)

سر ورق (ع - مذ)

SAR-VARAQ सर वरक

मुख पृष्ठ (Mukh prishth) (مکھ پریشٹھ)
 पुस्तक का पहिला वरक (Pustak ka
 pahila varaq) (پستک کا پہلا ورق)

سر و سامان (ف - مذ)

SARO-SÁMÁN सरोसामान
 उपकरण (Upkaran) (اپकरण) साजो-
 सामान (Sázo-samán) (سازو سامان)

SAROSH सरोश (फ - مذ) सरोश
 1. देवता (Devata) (दीवता) फरिश्ता
 (Farishta) (فرشته)

रास्ता (Zamín doz rásta) (زمین دوز
 راسته)

سرنگون (ف - ص)

SAR-NIGŪN सर निगू

1. अधोमुख (Adhomukh) (ادھو مکھ)
 नतमस्तक (Natmaastak) (نات
 مستک) सर झुकाए हुए (Sar
 jhukáe hui) (سر جھکائے ہوئے)

2. लज्जित (Lajjit) (لجیت) शरमिन्दा
 (Sharmina) (شرمندہ)

SARE-NAU सरेनौ (फ - ص) सरेनौ
 पुनः (Punah) (پنہ) फिर से (Phir se
 नئے) नए सिरे से (Nae sire se) (نئے
 سے)

سر نوشت (ف - مٹ)

SARNA, VISHT सर नविशत

1. भाग्य (Bhāgya) (भाग्य) तकदीर
 (Taqqdir) (تقدیر)

2. वृत्तांत (Vrit, tānt) (ورت، تازت) हाल
 (Hāl) (حال)

SAR, V सर्व (फ - مذ) सर्व
 सरो (Saro) (सरो) एक पेड़ (Ek per
 (ایک پیڑ))

سر و اندام (ف - ص)

SARV-ANDÁM सर्व अन्दाम

सुडोल और लंबी देह वाला (Sudol aur
 lambi deh vála) (سڈول اور لمبی
 Sarv) (Sarv) जैसे शरीर वाला (jaise
 sharir vála) (سر و جسم سے شریر
 والا) सुंदर (Sundar) (سندر)

آگ پکڑ لینے والا (Jald ág pakaṛ
lene vála) (جلد آگ پکڑ لینے والا)

سریع التأثير (ع - ص)

SARI-UT-TÁSÍR سری उत्तासीर

شیگر کاری (Shíghr kári) (شیگر کاری)
تورنت آسار کرنے والا (Turant asar
karne vála) (تورنت اثر کرنے والا)

سریع الزوال (ع - ص)

SARI-UZ-ZAVÁL سری उज्जवाल

پتانونمکھ (Patanonmukh) (پتانون مکھ)
جلد گرنے والا (Jald girne vála)
(جلد گرنے والا)

سریع السیر (ع - ص)

SARI-US-SAIR سری उसैर

دروت گامی (Drut gámi) (دروت گامی)
بہت تیز چلنے والا (Bahut tez
chalne vála) (بہت تیز چلنے والا)

سریع الفہم (ع - ص)

SARI-UL-FAHM سری उल्फहम्

شیگر بودی (Shíghr bud,dhi) (شیگر بودی)
جلدی ہی بات کی تہ کو پہنچ جانے والا (Jaldi hi bát ki tah ko
pahunoh jáne vála) (جلدی ہی بات
کی تہ کو پہنچ جانے والا)

سریع المضم (ع - ص)

SARI-UL-HAZM سری उल्हज्म

لگھو پاک (Laghu pák) (لگھو پاک)
جلد پچ جانے والا (Jald pach jane
vála) (جلد پچ جانے والا)

2. آکااش वाणी (Ákásh vání) (آکاش
واہی) (آکاش وانی)

سروکار (ف - مذ)

SARO-KÁR سروکار

1. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) سंपर्क
(Sampark) (سمپرک) लगाव (Lagáo)
(تعلق) (Ta,alluq) (تعلق)
2. प्रयोजन (Prayojan) (پروچن) मत-
लब (Matlab) (مطلب)

SARHANG सरहंग (ف - مذ) سر هنگ

1. योद्धा (Yod,dha) (یودھا) सैनिक
(Sainik) (سینک) सिपाही (Sipáhi)
(سپاہی)
2. मल्ल (Mall) (مل) पहिलवान (Pabil-
ván) (پہلوان)

SARÍR सरिर (ع - مذ) سریر

सिंहासन (Singhásan) (سنگھاسن) तख्त
(Takht) (تخت)

سریر آرا (ع - ص)

SARÍRÁRA सरिरारार

सिंहासनारूढ़ (Singhásanárúṛh) (سنگھا-
سناہساناروڈ) तख्त नशीन (Takht nashín)
(تخت نشین) गद्दी नशीन (Gaddi
nashín) (گدی نشین)

SARÍ,A सरि,अ (ع - ص) سریع

शीघ्र (Shíghr) (شیگر) द्रुत (Drut)
(جلد) तेज़ (Tez) (تیز) (دروت)

سریع الانتہاب (ع - ص)

SARI-UL-ILTIHÁB سری उल् इल्तिहाब

जल्द (Jald) (جلد) विस्फोटक (Viaphotak) (وس پھوٹک)

SUST سوست (ف - ص)

1. آلاسسی (Álasi) مَند (Mand) کاہیل (Káhil)
2. دُربَل (Durbal) کمزور (Kamzor)
3. کھن (Khin) اُداس (Udás)
4. شِٹھل (Shithil) نِڈال (Nidhál)

سست پیمان (ف - ص)

SUST-PAIMÁN سوست پیمان

- آدریہ سَکَلپ (Adrih sankalp) وادے کا کچھا (Váde ka kaoh,oha)

سست رائے (ف - ص)

SUST-RÁI سوست رای

1. مَند چَٹا (Mand cheta) جِساکی رای دُرسُت نہو (Jis ki rái durust na ho)
2. مَورکھ (Múrkh) نا سَمجھ (Na samajh) بے اَقل (Be aql)

سست قدم (ف - ص)

SUST-QADAM سوست کدَم

- مَند گَتی (Mand gati) سوست چَلنے والا (Sust chalne vála)

SUSTI سوستی (ف - مٹ)

1. آلاسسی (Álas,si) کاہیلی (Káhill)

SURÍN سُرین (ف - مٹ)

1. شرون (Shron) نیتَمب (Nitamb)
2. مَلدوار (Maldwár) مَبراز (Mabraz)

سزا (ف - مٹ)

1. دَند (Dand) ساہس (Sáhas)
2. پرتی کار (Pratíkar) بدلا (Badla)
3. اَرث دَند (Arth dand) تاوران (Táván)

سزاوار (ف - ص)

1. یوگیا (Yoggya) لائی (Lái)
2. اُچت (Uchit) مَناسیب (Munásib)
3. شُبھ (Shubh) مُبارک (Mubá-rak)

سزایاب (ف - ص)

SAZA-YÁB سزا یاب

- دَندیت (Dandit) سزا پایا ہوا (Saza páya hua)

سزایافتہ (ف - ص)

SAZA-YÁFTA سزا یافتہ

- پُور دَندیت (Púrv dandit) پہلے کا سزا پایا ہوا (Pahile ka saza páya hua)

SA,ĀDAT सआदत (ع - مٹ) سعادت

1. सौभाग्य (Saubhāgya سوبهاگيه)

खुश किस्मती (Khush qismati

خوش قسمتی)

2. कल्याण (Kal,lyān कल्याण) भलाई

(Bhalāi بهلائی)

سعادت مند (عف - ص)

SA,ĀDAT-MAND सआदत मन्द

भाग्यवान् (Bhāgya vān بهائيگه وان)

खुश किस्मत (Khush qismat خوش

قسمت)

SUĀL सुआल (ع - ص) سوال

कास (Kās कास) खांसी (Khāpai

کهانسی)

SA,D सआद (ع - ص) سعد

1. शुभ (Shubh شهبه) मंगल मय

(Mangalmay منگل مے) مبارक

(Mubarak مبارک)

2. श्रवण नक्षत्र (Shravan nakshattr

बाईसवीं मंजिले कमर (शरण नक्षेत्र

(Bāisvīn Manzile-qamar بائیسویں

منزل قمر)

SA,I सआइ (ع - مٹ) سعی

प्रयत्न (Prayatn پریتن) प्रयास

(Prayās پریاس) चेष्टा (Cheshta

कोशिश (Koshish کوشش) चिष्टा

SA,ID सईद (ع - ص) سعید

1. भाग्यशाली (Bhāgya shali بهائيگه

नेक बख्त (Nek bakht نیک

بخت)

2. नपुंसकता (Napunsakata نهن سکتا)

نامردی (Nāmardī نامردی)

SAT,H सटह (ع - مٹ) سطح

तल (Tal तल) स्तर (Istar استر)

हर चीज का ऊपरी भाग (Har chiz ka

upari bhāg هر چیز کا اوپری بهاگ)

سطح آب (عف - مٹ)

SAT,HE-ĀB सटहे आब

जलतल (Jaltal جل تل) पानी का

ऊपरी भाग (Pāni ka upari bhāg پانی

کا اوپری بهاگ)

سطح زمين (عف - مٹ)

SAT,HE-ZAMÍN सटहे जमीं

भूतल (Bhūtal بهوتل) धरातल

(Dharātal دھراتل) पृथ्वी का ऊपरी

भाग (Prith,vi kā upari bhāg

پرتهوی کا اوپری بهاگ)

SAT,HA सटहा (ع - مذ) سطحه

तल (Tal तल) स्तर (Istar استر)

सतह (Sat,h سطح)

SAT,HI सटही (ع - ص) سطحی

ऊपरी (Upari اوپری) मामूली

(Mamūli معمولی) बे सोचा समझा

(Be socha-samjha بے سوچا سمجھا)

SAT,R सटर (ع - मٹ) سطر

रेखा (Rekha रेखा) पंक्ति (Pankti

سطر) (Satar سطر) पंक्ती

SAT,VAT सटवत (ع - मٹ) سطوت

आतंक (Ātank آتک) दबदबा

(Dabdaba دبدبه) धाक (Dhāk دهاک)

SAFÁHAT सफाहत (स - म) सफाहत
नीचता (Níchata नीचता) अधमता
(Adhamata अधमता) कमीना पन
(Kamína pan कमिने पन)

SAFAR सफर (स - म) सफर

1. यात्रा (Yáttara यात्रा) मुसाफिरत
(Musáfirat मुसाफिरत)

2. प्रस्थान (Prasthán प्रस्थान) कूच
(Kúch कुच)

सफर आखत (स - म)

SAFARE-ÁKHIRAT सफरे आखिरत
अन्तिम यात्रा (Antim yáttara अन्तिम
यात्रा) मौत (Maut मौत)

सफर खर्च (स - म)

SAFAR-KHARCH सफर खर्च
संबल (Sambal संबल) पायेय
(Pátheya पाथेय) ज़ादेराह (Záde-ráh
ज़ादे राह)

सफर नामे (स - म)

SAFAR-NAMA सफर नामा
भ्रमण वृत्तांत (Bhraman-vrittánt
भ्रमण कथा) भ्रमण कथा (Bhar-
man katha भ्रमण कथा) सफर के
हालात की किताब (Safar ke hálát
ki kitáb सफर के हालात की किताब)

SAF,RA सफरा (स - म) सफरा
दस्तर खान (Dastar-khán दस्तरखान)

SUFRA सुफरा (स - म) सुफरा
मलद्वार (Maldwár मलद्वार) गुदा
(Gnda गुदा) मबरज़ (Mabraz मबरज़)

2. शुभ (Shubh शुभ) मुबारक
(Mubáarak मुबारक)

SIFÁRAT सिकारत (स - म) सिकारत

दूत कर्म (Dút karm दूत कर्म) प्रति
निधित्व (Pratinidhittwa प्रतिनिधित्व)
सफ़ीर का पद (Safir ka pad सफ़ीर का पद)

सफ़ारत खाने (स - म)

SIFARAT-KHÁNA सिकारत खाना

दूतावास (Dútávás दूतावास) सफ़ीर
के रहने की जगह (Sáfir ke rahne ki
jagah सफ़ीर के रहने की जगह)

सफ़ारिश (स - म)

SIFÁRISH सिकारिश

अभिस्ताव (Abhistáv अभिस्ताव)
अनुशंसा (Anushansa अनुशंसा)
सिपारिश (Sipárish सिपारिश)

SAF,FAK सफ़ाक (स - म) सफ़ाक

1. रक्त पाती (Rakt páti रक्त पाती)
कातिल (Qátíl कातिल)

2. निदर्य (Nirdai निदर्य) बे रहम
(Be rahm बे रहम)

SIFÁL सिकाल (स - म) सिकाल

1. मृत्पात्र (Mrit pátr मृत्पात्र)
मट्टी का बर्तन (Matti ka bartan
मट्टी का बर्तन)

2. खप्पर (Khappar खप्पर) मट्टी का
ठीकरा (Matti ka thíkra मट्टी का
ठीकरा)

SAFÍNA سफीنا (ع - مذ)

1. नौका (Nauka) नाव (Náo) कश्ती (Kashti) (کشتی)
2. किताब (Kitáb) काराङ (Kághaz) (کاغذ)
3. आदेश पत्र (Ádesh pattr) आदिही (Hukm náma) हुकम नामा (حکم نامه)

SAFÍH सफीह (ع - ص)

मूढ़ (Múrh) निबुद्धि (Nirbud, dhi) (نیربدهی) वेवकूफ (Be vaqúf) (بے وقوف)

SAQ,QA सका (ع - مذ)

पानी भरने वाला (Páni bharne vála) (پانی بھرنے والا) भिस्ती (Bhishti) (بهشتی)

SAQÁBA सकाबा (ع - مذ)

जलपात्र (Jal pátr) पानी की टंकी (Páni ki tanki) (جل پاتر پانی کی ٹنکی)

SAQAR सकर (ع - مذ)

नरक (Narak) रौरव (Raurav) (نرک راور) दोख (Dozakh) (دوزخ)

SAQ,F सकफ (ع - م)

छत (Chhat) पाटन (Pátan) (چھت پاتن)

SUQ(U)M सुक् (कु) म (ع - مذ)

1. दोष (Dosh) विकार (Vikár) (دوب ऐव) (دوب)
2. रोग (Rog) बीमारी (Bímári) (رگ بیماری)

SI (U) F,L सि (सु) फूल (म - ए) फोक (Phok) फुजला (Fuzla) (فولہ)

SIFLA सिक्ला (ع - مذ)

निकृष्ट (Nik,krisht) ओछा (Oohha) (نک کرشت اوچھا) कमिना (Kamína) (کمیله)

SAFÚF सफूफ (ع - مذ)

चूर्ण (Chúrn) पिसी हुई चीज़ (Pisi hui chíz ya dava) (چورن پیسی ہوئی چیز یا دوا)

SAFED सफेद (ف - ص)

श्वेत (Shwet) शुभ्र (Shubhr) (شیت شبر) भूरा (Bhúra) सपेत (Sapet) (بھورا سپیت)

सफ़िद پوش (फ - ص)

SAFED-POSH सफेद पोश

1. श्वेतांबर (Shetámbar) सफेद कपड़े पहिने वाला (Safed kapre pahinne vála) (شیتا مبر سفید کپڑے پہننے والا)
2. सभ्य (Sabbhya) भला (Bhalá) मानस (Bhalá mánas) शरीफ (Sbaríf) (سببہ بھلا مانس شریف)

SAFÍR सफीर (ع - مذ)

दूत (Dút) राज दूत (Ráj dút) एम्बैसेडर (Ambassador) (دوت راج دوت امبرैसेडर)

3. गतिभंग (Gati bhang कति भङ्ग)
शेर के वज़न में सकता (Shēr ke
vazn men sakta شعر کے وزن میں
سکتا)

SAKARÁT सकरात (स - मं)

चंद्रा (Ghandra चन्द्रा) यम यातना
(Yam yātana यम यातना) मरते समय
की तकलीफ (Marte samai ki taklīf
मरते से की तकलीफ)

सकन्जबिन (स - मं)

SIKANJBĪN सिकंजबीन

नीबूका शरबत (Nibu ka sharbat नीबू
का शरबत)

SUKÚT सुकूत (स - मं)

मौन (Maun मौन) खामोशी (Khámoshi
चुप्पी (Chuppi) خاموشی)

SUKÚN सुकून (स - मं)

1. शान्ति (Shānti शान्ति) अमन
(Amn अमन)

2. स्थिरता (Isthirata स्थिरता) ठहराव
(Thahráo ठहराव)

3. सुख (Sukh सुख) आराम (Árām
चैन (Chain चैन) आराम)

4. किसी अक्षर का हल् होना (Kisi
akchhar ka hal hona किसी अक्षर का हल होना)
(Jazm जजम) का हल होना

SUKÚNAT सुकूनत (स - मं)

निवास (Nivás निवास) रहाइश (Rahá-
ish रहائश)

SUQÚT सुकूत (स - मं)

गिर पड़ना (Girpaṛna गिर पड़ना)
निकलना (Qabze se nikalna कब्जे से
निकलना)

सकूत (स - मं)

SUQUTE-ISHTIHA सुकूतेइश्तिहा

मंदाग्नि (Mandágui मंदाग्नि) भूक
जाती रहना (Bhúk játi rahna भूक
जाती रहना)

SAQÍM सकीम (स - मं)

1. रुग्ण (Rugn रुग्ण) बीमार (Bímár
(Rogi रोगी) बीमार)

2. विकृत (Vik,krit विकृत) खराब
(Kharáb खराब)

सक़िम (स - मं)

SAQÍMUL-HÁL सकीमुलहाल

1. दुरदशा ग्रस्त (Durdasha grast
बुरा हाल (Bad hál
बुरा हाल)

2. रोग ग्रस्त (Rog grast रोग ग्रस्त)
बीमार (Bímár बीमार)

SAK,TA सकता (स - मं)

1. मूर्च्छारोग (Múrchha rog मूर्च्छा
रोग) एक बीमारी जिसमें आदमी अचेत
हो जाता है (Ek bímári jis men
ádami achet ho játa hai एक
बीमारी जिसमें आदमी अचेत
हो जाता है)

2. विराम (Virám विराम) रुकाव
(Rukáo रुकाव)

SALÁSAT سلاست (ع - مٹ)

1. सरलता (Saralata) सीधापन (Sidha pan)
2. प्रवाह (Praváh) रवानी (Raváni)

سلاست زبان (ع - مٹ)

SALÁSATE-ZABÁN सलासते ज़बान
कोमला (Komala) फसाहत (Fasáhat)

SALÁSIL सलासिल (ع - مٹ)

- سلسلہ کی جمع ہے لیکن اردو میں
واحد کے معنوں میں مستعمل ہے
शृंखला (Shrinkhala) बेड़ी
(Berī) जंजीर (Zanjir)

SALÁM سلام (ع - مٹ)
प्रणाम (Pranám) बंदगी (Bandagi)

SALÁMAT سلامت (ع - ص)

1. सुरक्षित (Surakchhit) सुरक्षित (Mahfúz)
2. स्वस्थ (Swasth) तन्दुरुस्त (Tandurust)
3. जीवित (Jívit) जिन्दा (Zinda)

SAL,B सलब (ع - مٹ)

1. निवारण (Nívaran) हटाना (Hatána)
2. वंचित करना (Vanchit karna)

SIK,KA सिक्का (ع - مٹ)

1. मुद्रा (Muddra) रुपया पैसा (Rupiya paisa)
2. आतंक (Átank) रोब (Rob)

سیک ز (ع - مٹ)

SIK,KA-E-ZAR सिक्काएज़र

- स्वर्ण मुद्रा (Swarn muddra) सोने का सिक्का (Sone ka sikka)

سیک کاغذی (ع - مٹ)

SIK,KA-E-KÁGHASI सिक्का कागज़ी

- पत्र मुद्रा (Pattr muddra) नोट (Note)

SAG सग (ع - مٹ)

- श्वान (Shwán) कुकुर (Kuk,kur)

SIL सिल (ع - مٹ)

1. फेफड़ों का ज़ख्म (Phepharón ka zakhm)
2. यक्ष्मा रोग (Yakchhma rog)

SILÁH सिलाह (ع - مٹ)

- अस्त्र (Astr) हथियार (Hathiyár)

سلاح خانه (ع - مٹ)

SILÁH-KHÁNA सिलाहखाना

- शस्त्रागार (Shastrágár) हथियार रखने की जगह (Hathiyár rakhne)

4. सम्बन्ध (Sambandh سمبندھ)

तत्सल्लुक (Ta,alluq تعلق)

5. वंशावली (Vanshāvali ونشاوولی)

कुरसी नामा (Kursī nāma کورسی
نامہ)

سلسلہ بندی (ع - ف - مٹ)

SIL,SILA-BANDI सिल्सिला बन्दी

1. क्रम बढ़ता (Kram bad,dhata क्रम
ترتیب (Tartīb بددھتا)

2. पंक्ति बढ़ता (Pankti bad,dhata
पंक्ती बढ़ता (Pankti bad,dhata
एक कतार में होना (Ek qatār men hona
ایک قطار میں ہونا)

SULTÁN सुल्तान (ع - مڈ)

राजा (Rāja راجہ) भूपति (Bhūpati
بادشاہ (Bādshāh بادشاهی)

SALAF सल्फ (ع - ص)

1. पूर्वज (Purvaj پوروژ) पुराने बुजुर्ग
(Purāne buzurg پورانے بزرگ)

2. अगला (Agla اگلا) पहिले वाला
(Pabile vāla پہلے والا)

SILK सिल्क (ع - مٹ)

1. सूत्र (Sūtr सूत्र) डोरा (Dora دورا)

2. पाट (Pāt पाट) कौशेय (Kausheya
कौशेय (Kausheya
रेशम (Resham रेशम)

سالك مرواريد (ع - مٹ)

SILKE-MARVÁRID सिल्के मर्वारीद

मुक्तादाम (Mukta dām मुक्ता दाम)

मोतियों की लड़ी (Motiyon ki lari
موتیوں کی لڑی)

(ونچت کرنا) छीन लेना (Chhín

lona چھین لینا)

SILAH सिल्ह (ع - مڈ)

शस्त्र (Shastr शस्त्र)

हथियार (Hathiyār هتھیار)

سلاح پوش (ع - ص)

SILAH-POSH सिल्हपोश

सशस्त्र (Sashastr शसस्त्र)

हथियारबन्द (Hathiyār band
هتھیار بند)

سلاح خانه (ع - مڈ)

SILAH-KHÁNA सिल्हखाना

शस्त्रागार (Shastragar شسترآگار)

असिल्हखाना (Asliha khána اسلحه
خانه)

سلاح شور (ع - مڈ)

SILAH-SHOR सिल्ह शोर

सैनिक (Sainik سیدک) सिपाही (Sipáhi
سیپاهی)

سلسبیل (ع - مٹ)

SAL,SABIL सल्सबिल

स्वर्ग की एक नहर (Swarg ki ek nah,r

سورگ کی ایک نہر)

SIL,SILÁ सिल्सिला (ع - मڈ)

1. शृंखला (Shrinkhala شرنکھلا)

ज़ंजीर (Zanjír زنجیر)

2. श्रेणी (Shreni श्रेणी) कतार (Qatar

قطار)

3. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartīb

ترتیب)

SALÍM سلیم (ع - ص)

1. गम्भीर (Gambhír گمبیر) मतीन (Matín متین)
2. उचित (Uchit اچت) ठीक (Thík تھیک)

سلیم الطبع (ع - ص)

SALÍMUT-TAB,A सलीमुत्तब

- गम्भीर (Gambhír گمبیر) सुशील (Sushíl سوشیل) मुतहम्मिल (Muta-ham,mil متحمل)

SAM سم (ع - مذ)

- विष (Vish ویش) गरल (Garal گرل) जहर (Zahr زهر)

SAMA समा (ع - مذ)

- आकाश (Ákásh आकाश) गगन (Gagan گگن) आसमान (Ásmán آسمان)

سماجت (ع - مٹ)

SAMÁJAT समाजत

- विनय (Vinai ونے) विनती (Vinati ونتی) खशामद (K_hushamed خوشامد)

SAMA,A समाश्च (ع - مذ)

1. श्रवण (Shravan شررون) सुनना (Sunna سننا)
2. राग (Rág राग) गान (Gán گان)

SAMÁ,AT समाश्चत (ع - مٹ)

1. श्रवण (Shravan شررون) सुनना (Sunna سننا)
2. श्रवण शक्ति (Shravan shakti شررون شکتی) सामिआ (Sámiá سامیة)

SULÚK सुलूक (ع - مذ)

1. आचार (Áchár آچار) व्यवहार (Vyavhár ویوهار) अमल (Amal عمل)
2. पुण्य (Pun,nya پنیہ) भलाई (Bhalái بهلائی)
3. ईश्वर प्राप्ति (Íshwar prapti ایشور پراپتی) तलाशे हक (Taláshe-haq تلاش حق)

SALÍS सलीस (ع - ص)

1. सरल (Saral सरل) आसान (Ásán آسان)
2. कोमला (Komala کوملا) वह इबारत जिसमें मोटे और कठिन शब्द न हों (Voh ibarat jis men mote aur kathin shabd na hon وہ عبارت جس میں موٹے اور کٹھن شبد نہ ہوں)

SALÍQA سلیقه (ع - مذ)

1. शिष्टता (Shish,tata شیش تاتا) तमीज़ (Tamíz تمیز)
2. योग्यता (Yoggyata یوگیتتا) कुशलता (Kushalata کوشلتا) सलाहियत (Saláhiyat صلاحیت) काम करने की तमीज़ (Kám karne ki tamíz کام کرنے کی تمیز)

سلیقه مند (ع - ص)

SALÍQA-MAND सलीकामन्द

- शिष्ट (Shisht شیشٹ) सम्भ्य (Sabh,bhya سمبھ) तमीज़दार (Tamíz dár تميز دار)

muláim hoti hai ایک جانور جس کی کھال بہت ہی ملائم ہوتی ہے

2. उस जानवर की खाल (Us jānvar ki khál (اس جانور کی کھال)

SAMUM سموم (ع - مٹ)

1. विषाक्त वायु (Vishákt váyu (وہشاکت وایو
bava (زہریلی ہوا)
2. लपट (Lapat (لہٹ لڑو (Lú)

SAM,MI سمنی (ع - ص)

- विषाक्त (Vishákt (وہشاکت
(Vishaila (وہشیلہ
(Zahrila (زہریلا

SAMÍ,A समीअ (ع - مذ)

1. श्रोता (Shrota (شروتا
(Sunne vála (سننے والا
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nám (ایشور کا ایک نام

SAN سن (ع - مذ)

- वत्सर (Vatsar (وتسر
(Sál (سال سال (ورس)

SIN سین (ع - مذ)

- आयु (Áyu (ایو
(Umr (عمر

SANA سنا (ع - مٹ)

- स्वर्ण पत्री (Swarn pátrī (سورن پتری
(Ek rechak patti (ایک رچک پتی
(ریچک پتی)

SINÁN سیناں (ف - مٹ)

- तीर की नोक (Tír ki nok (تیر کی نوک
(نوک)

SAMÁVI समावी (ع - ص)

1. आकाशीय (Ákáshīya (آکاشیہ
(Ásmāni (آسمانی
2. दैवी (Daivi (دایوی
(Ghaibi (غیبی

SAM,A समअ (ع - مٹ)

1. कर्ण (Karn (کرن کان (Kán
(گان
2. श्रवण शक्ति (Shravan shakti (شرون شکتی
(Samá,at (سماات ساعت)

سمع خراشی (ع - مٹ)

SAM,A-KHARÁSHI समअ खराशी

- बकबक से कान खाना (Bak bak se kán khána (بک بک سے کان کھانا

SAMAN समन (ع - مٹ)

- नवमल्लिका (Nav mallika (نو ملکا
(Chameli (چمیلی

SAMAND समन्द (ف - مذ)

- अश्व (Ash,shwa (اشو
(Váji (واجی
(Ghoṛa (گھوڑا

SAMANDAR समन्दर (ف - مذ)

- अग्नि कीट (Agni kít (اگنی کیٹ
(Ek kíṛa (ایک کیڑا
jo ág men rahta hai (آگ میں رہتا ہے)

SAMÚR समूर (ع - مذ)

1. समूर (Samúru (سمورو
जिसकी खाल बहुत ही मुलायम होती है
(Ek jānvar jis ki khál bahut hi

ari got کپڑوں کے کنارے کی چوڑی (اور آری گوت)

سنجیدگی (ف - مٹ)

SAN, JĪDAGI سنجیدگی

گمبیرتا (Gambhīrata گمبیرتا)

متانت (Matānat متانت)

SANJĪDA سنجیدہ (ف - ص)

1. گمبیر (Gambhīr گمبیر) مترین (Matīn مترین)

2. جچا تولا (Jāchā tula جچا تولا) موزوں (Mauzūn موزوں)

SINDĀN سندان (ف - مذ)

نہائی (Nihāī) آہرن (Ahraṇ آہرن)

سن رسیدہ (عف - ص)

SIN-RASĪDA سین رسیدا

وایوگت (Vayogat وایوگت) بڑا (Būḡla وایو وریڈ) (Vayo vriddh وایو وریڈ) (بڑھا)

SANG سنگ (ف - مذ) سنگ

پرستار (Prastar پرستار) پاشان (Pāshān پاشان) پتھر (Shīla شلا) (Pat, thar پتھر)

سنگ آہن ربا (ف - مذ)

SANGE-ĀHAN-RUBA سانگہ آہن روبا

چمک (Chumbak چمک) مقلطہس (Maqnātīs مقلطہس)

سنگ پشت (ف - مذ)

SANG-PUSHT سانگ پشٹ

کرم (Kurm کرم) کچھپ (Kaḥ, ohhap کچھپ) کچھوا (Kaḥhva کچھوا)

SUM, BUL سنبول (ف - مذ)

1. جٹا مانسی (Jata mānsi جٹا مانسی)

بالھار (Bālehhar بالھار)

2. اَلک (Alak اَلک) زلف (Zulf زلف)

SUN, NAT سُنّت (ع - مٹ)

1. نِیم (Niyam نِیم) پدھتی (Pad, dhati پدھتی) تریقا (Tarīqa تریقا)

2. وہ طریقہ جس پر محمد صاحب اور ان کے اصحاب چلے (Voh tarika jis par mohammad sahib aur un ke as, hāb chale وہ طریقہ جس پر محمد صاحب اور ان کے اصحاب چلے)

3. ختلہ (Khatna ختلہ) مسلمانانی (Musalmāni مسلمانانی)

سَنجَاب (ف - مذ)

SA (I) NJĀB س (س) نجاہ

1. ایک جانور جو چوہ سے بڑا ہوتا ہے اس کی خال کا پوستین بنتا ہے (Ek jānvar jo chūhe se bāra hota hai, us ki khāl ka postīn banta hai ایک جانور جو چوہ سے بڑا ہوتا ہے اس کی کھال کا پوستین بنتا ہے)

2. سَنجَاب کی خال (Sanjāb ki khāl سَنجَاب کی کھال)

SANJĀF سَنجَاف (ف - مٹ)

کپڑوں کے کنارے کی چوڑی اور آڑی گوت (Kapron ke kināre ki chāuṛī aur

سنگ ساز (ف - مذ)

SANG-SAZ संग साज़

وہ آدمی جو لٹاپے خانے میں پتھر کو
ٹیک کرتا اور उसकी गलतियां बनाता है
(Voh ādami jo chhāpe khāne men
pat,thar ko thīk karta aur us ki

وہ آدمی جو
چھاپے خانے میں پتھر کو تھیک کرتا
(اور اسکی غلطیاں بناتا ہے)

سنگ فسان (ف - مذ)

SANG-FASĀN संग फसां

शाण (Shān شان) सान रखने का पत्थर
सान دکھنے کا पत्थर
(Sān rakhne ka pat,thar)

سنگلاخ (ف - ص)

SANGLĀKH संगलाख

पथरीली ज़मीन (Pathrīlī zamīn پتھریلی
(زمین))

SANGAM संगम (ف - مذ)

संगम (Sangam سنگم) दो नदियों के
मिलने की जगह (Do nadiyon ke milne
ki jagah دو ندیوں کے ملنے کی جگہ)

سنگ مٹانہ (ف - مذ)

SANGE-MASĀNA संगे मसाना

अश्मरी (Ashmari अश्मरी) पथरी
(पथरी)

سنگ مرمر (ف - مذ)

SANGE-MARMAR संगे मरमर

श्वेत प्रस्तर (Shwet prastar شہت)

سنگ تراش (ف - ص)

SANG-TARĀSH संग तराश

शिलाकार (Shilākār شلاکار) पत्थर का
काम बनाने वाला (Pat,thar ka kām
banāne wāla پتھر کا کام بنانے والا)

سنگ خارا (ف - مذ)

SANGE-KHĀRA संगेखारा

एक प्रकार का बहुत ही कड़ा पत्थर
(Ek prakār ka bahut hī kara pat,thr
(ایک پرکار کا بہت ہی کڑا پتھر)

سنگ دل (ف - ص)

SANG-DIL संगदिल

पाषाण हृदय (Pāshān hridai پاشان
(نہر تھر) निष्ठुर (Nishthur
(هردے) बेरहम (Be rahm))

سنگ راہ (ف - مذ)

SANGE-RĀH संगे राह

1. मार्ग बंध (Mārg bandh مارک
راستے کا پتھر جو آنے جانے
میں बाधक हो (Rāste ka pat,thar
jo āne jāne men bādhak ho
کا پتھر جو آنے جانے میں بادھک
هو)

2. बाधक (Bādhak بادھک) विघ्नकारी
(Vighn kāri وگھن کاری) मुज़ाहिम
(مؤاحم)

سنگ ریزہ (ف - مذ)

SANG-REZA संग रेज़ा

शिला कण (Shila kan शलाकन) रोड़ा
(Rōṛā कंकड़ी) (Kankarī)

SIVA سیوا (ع - مذ) سوا

اتریرکت (Atirikt) اترکت
(Aláva علاوة) بجوڑ (Bajuz)

SAVÁD سواد (ع - مذ) سواد

1. کالیمہ (Kálímā) سیواہی
(Siyáhi سیہاہی)

2. کسی نگر یا شہر کی
شروع (Kisi nagar ya shahar ki
shurúat) کسی نگر یا
(آبادی کی سیما کی شروعات)

SAVÁR سوار (ف - ص) سوار

1. اشواروہی (Ash,shwárohi) اشرواروہی
گھڑ سوار (Ghur savár) گھڑ سوار
2. آروڑ (Árúrh) چڑا ہوا
(Chara hua) چڑا ہوا

SAVÁRI ساری (ف - مٹ) ساری

واہن (Váhan) سوار ہونے کی
بجیڑ (Savár hone ki bhí) سوار ہونے
(کی چہر)

SAVÁL سوال (ع - مذ) سوال

1. جیگیا (Jiggyá) پرسن
(Prishn) پوچھنا (Púchh
tá) پوچھنا
2. پراثرنا (Práthana) پراثرنا
(Darkhást) درخواست

SAVÁLÁT سوالات (ع - مذ) سوالات

سوال کی جمع

پرسناوالی (Prashnávali)

ایک प्रकार کا سفید اور
چکنا پتھر (Ek prakár ká safod
aur ohikna pat,thar) ایک
پرکار کا
(سفید اور چکنا پتھر)

SANGIN سنگین (ف - ص) سنگین

1. پتھر کا بنا ہوا (Pat,thar ka
bana hua) پتھر کا بنا ہوا
2. گف (Gaf) گاڑھا (Gārha)
3. پرجند (Prachand) سخت
(Sákht)
4. ایک پتلی بندوق جو
بندوق کی نوک پر لگاتے ہیں
(Ek patli barohhi jo
bandúq ki nok par lagáte hain
ایک پتلی بندوق کی
نوک پر لگاتے ہیں)

سنگین دل (ف - ص)

SANGÍN-DIL سنگی دل

دیکھو 'سنگ دل'

SANGÍNI سنگینی (ف - مٹ) سنگینی

1. شلاتو (Shiláttwa) پتھر پن
(Pat,thar pan) پتھر پن
2. گھنٹو (Ghanattwa) ٹوس پن
(Thospan) ٹوس پن
3. درزہتا (Drihata) مڑبڑتی
(Mazbúti) مضبوطی
4. بھیانکتا (Bhayánakata) خطرناکی
(Khatarnáki) خطرناکی

SU سو (ف - مٹ) سو

دشا (Disha) اور (Or) اور
طرف (Taraf) طرف

जस्के पर (Jis ke par jal gae hon)

(जल गئے हों)

2. निःसहाय (Nis,sahāe)

लाचार (Lāobār)

सुख्ते बिख्त (ब - स)

SOKH,TA-BAKHT सोख्ता बख्त

दग्ध भाग (Dagdh bhāg)

अभागी (Abhāgi)

(बद किस्मत)

सुख्ते जान (फ - स)

SOKH,TA-JĀN सोख्ता जा

दग्ध हृदय (Dagdh hridai)

अत्यंत दुखी (Atyant dukhi)

(दिल जला)

सुख्ते जगर (फ - स)

SOKH,TA-JIGAR सोख्ता जिगर

‘दिकهو’ सुख्ते जान

सुख्ते डल (फ - स)

SOKH,TA-DIL सोख्ता दिल

‘दिकهو’ सुख्ते जान

सुख्ते قسمت (फ - स)

SOKH,TA-QISMAT सोख्ता किस्मत

‘दिकهو’ सुख्ते बिख्त

SÚD सुद (फ - स)

1. लाभ (Lābh)

2. कुसीद (Kusid)

(ब्याज)

SAUDA सोदा (स - स)

1. वात (Vāt)

सवाल नामे (स - स)

SAVÁL-NAMÁ सवाल नामा

प्रश्नावली (Prashnāvali)

सवालों का कागज़ (Savālon ka kāghaz)

(सवालों का काغ़ज़)

सुअनح عمری (स - स)

SUVÁNEHE-UMRI सवानेहे उम्री

जीवनी (Jivani)

(जीवन चरित्र)

सुअनح نگار (स - स)

SAVÁNEH-NIGÁR सवानेह निगार

जीवनी लेखक (Jivani lekhak)

(वाक़िआ निगार)

(واقعہ نگار)

सुख्त्नी (फ - स)

SOKH,TANI सोख्त्नी

दाहय (Dāhya)

जलाने के

क़ाबिल (Jalāne ke qābil)

SOKH,TA सोख्ता (स - स)

1. दग्ध (Dagdh)

जला हुआ (Jala hua)

(جلا ہوا)

2. तप्त (Tapt)

गमगीन (Ghamgīn)

सुख्ते बाल (फ - स)

SOKH,TA-BÁL सोख्ता बाल

1. दग्ध पद (Dagdh pakobh)

(जिस के पर जल गए हों)

वृद्धि जीवी (Vridhhi jīvi وردھی جیوی)

ब्याज खोर (Byāj khor بیاچ خور)

سود مند (ف - ص)

SUD-MAND सूद मन्द

लाभ दायक (Lābh dāyak لایب دایک)

मुफीद (Mufīd مفید)

SURĀKH सुराख (सु - राख)

1. छिद्र (Chhiddr छेदर) छेद (Ched छेद)

2. विवर (Vivar वीवर) बिल (Bil बिल)

सुराख दार (फ - स)

SURĀKH-DĀR सुराख दार

छिद्रित (Chhiddrit छेदरित) छेद दार (Chhed dār छेददार)

SOZ सोज (सु - ज)

1. तपन (Tapan तपन) जलन (Jalan जलन) सोझिश (Sozish सोझिश)

2. जलाने वाला (Jalāne vāla जलाने वाला)

दوسرے معلوں میں مرکبات کا
آخری جز ہو کر آتا ہے جسے
'جان سوز'

SOZĀK सोजाक (सु - ज)

मूत्रेन्द्रिय का एक रोग (Mūttrenddriya ka ek rog मूत्रेन्द्रिय का एक रोग) (सुजाक Sūzāk)

SOZĀN सोजां (सु - ज)

ज्वलंत (Jwalant ज्वलंत) जलता हुआ (Jalta hua जलता हुआ)

SOZISH सोझिश (सु - ज)

1. तपन (Tapan तपन) जलन (Jalan जलन)

धातु (Sharīr men ki ek dhātu)

شریر میں کی ایک دھاتو

2. उन्माद (Unmād اُنماد) पागल पन (Pāgal pan پاگل پن)

3. प्रेम (Prem प्रेम) इश्क (Ishq عشق)

4. खरीद फरोख्त (Kharīd farokht خرید فروخت) सौदा सुलुफ (Saudā suluf سودا سلف)

5. लग्न (Lagn लग्न) धुन (Dhun دھن)

سودا زده (ع - ص)

SAUDA-ZADA सौदा ज़दा

उन्मादी (Unmādi اُنمادی) उन्मत्त

(पागल, Unmatt اُنمات) (Pāgal, Unmatt)

सुदाग्र (ع - مذ)

SAUDĀGAR सौदागर

व्यापारी (Vyāpārī ویاپاری) व्यवसायी

(Vyav,sāi ویوسای) वणिक् (Vanik वणिक्) ताजिर (Tājir تاجر)

سوداگری (ع - م)

SAUDĀGARI सौदागरी

वाणिज्य (Vānijya وانجیه) व्यापार

(Vyāpār ویاپار) व्यवसाय (Vyavsaie ویوسای) तिजारत (Tijarat تجارت)

SAUDĀĪ सौदाई (सु - दाई)

उन्मत्त (Unmatt اُنمات) विद्विप्त

(विह्वलित, Vichh,ehipt विह्वलित) पागल (Pāgal पाگل)

सुदखोर (फ - म)

SUD-KHOR सूदखोर

कुसीद जीवी (Kusīd jīvi کوسید جیوی)

سوقیانہ (عف - ص)

BÚQIYÁNA سؤقیانہ

آشلیل (Ash, lil) بازاریں
جیسا (Bazáriyon jaisa)
اوچھا (Ochhá) جیسا

SOG سؤگ (ف - مذ) سؤگ
شوک (Shok) ماتم (Mátam)
رنج (Ranj) ماتم

SAUGAND سؤگند (ف - مذ) سؤگند
شپتھ (Shapath) قسم (Qasam)
سؤگندھ (Saugandh) قسم

SOG-VÁR سؤگوار (ف - ص) سؤگوار
شوک گرسٹ (Shok grast)
سؤگ منانے والا (Sog manáne vála)
سؤگی (Sogi) سؤگ منانے والا

SAUHÁN سؤهان (ف - مذ) سؤهان
بسولا (Basúla) رندا (Randa)
رندا

سؤهان روح (عف - مذ)

SAUHÁNE-RÚH سؤهانےرؤھ
انتھ شلیہ (Antah shallya)
دؤ:خ دای (Dukhdái) رؤھ
رؤھ فرسا (Rúh farsa) فرسا

SU,A سؤء (ع - مذ) سؤء

1. विकार (Vikár) خرابی (Kharábi) خرابی
2. रोग (Rog) بیماری (Bimári) بیماری

2, چیناگ (Chinag) پشہاب کی
جالن (Pesháb ki jalan) پشہاب
کی جان

SOZAN سؤزن (ف - مذ) سؤزن
سؤچیکا (Súchika) سؤی (Sui)
سؤی

SOZINDA سؤزیندا (ف - ص) سؤزیندا
داھک (Dáhak) جالانے والا
(Jaláne vála) جالانے والا

سؤزن کاری (ف - مذ)

SOZAN-KÁRI سؤزن کاری
سؤی کا کام (Sui ka kám) سؤی کا کام

SUSMÁR سؤسمار (ف - مذ) سؤسمار
گوڈھیکا (Godhika) گوڈھا
(Godha) گوڈھا

SAUSAN سؤسن (ف - مذ) سؤسن
کؤمؤدینی (Kumudini) لیلی
(Lily) لیلی

سؤغات (عف - مذ)

SAUGHÁT سؤغات
ؤپھار (Up,hár) پؤرسکار (Puras-
kár) تؤھفہ (Tuhfa) تؤھفہ

SÚFÁR سؤفار (ف - ص) سؤفار
شار پکچھ (Shar pakchh) شار پکچھ
تیر کی چؤٹکی (Tír ki chutki) تیر کی چؤٹکی
چؤٹکی

SÚQ سؤق (ع - مذ) سؤق
ہٹ (Hatt) ہٹ (Hát) ہٹ
بازار (Bázár) بازار

हुआ (Dara hua) (درا هوا)

سوء ادب (ع - مذ)

سهم ناك (ف - ص)

SU-E-ADAB سوء ادب

SAH,M-NÁK सह्म नाक

धृष्टता (Dhrish,tata) (دهرش تتا) वे

भयंकर (Bhayankar) (بهيانكر) डरावना

अदबी (Be adabi) (بے ادبی)

(Daráona) (دراونا)

سوء ظن (ع - مذ)

SAH,V सहव (ع - مذ)

SU-E-ZAN سوء जन

1. प्रमाद (Pramád) (پرماد) भूल (Bhúl) (بھول)

दुर्भावना (Durbháona) (دربھاونا) बद-

2. त्रुटि (Truti) (ترٹی) गलती (Ghalati) (غلطي)

गुमानी (Bad gumáni) (بدگمانی)

SUHA सुहा (फ - مذ)

एक बहुत छोटा तारा (Ek bahut chhota

tára) (ایک بہت چھوٹا تارا)

SAH,VAN सहवन (ع - ص)

भूल में (Bhúl men) (بھول میں) गलती से (Ghalati se) (غلطي سے)

سہ پہلو (ف - ص)

SEH-PAHLU सिंह पहलू

त्रिकोण (Trikon) (تريكون) तिकोना

(Tikona) (تکونا)

SUHÚLAT सुहलत (ع - مث)

सुगमता (Sugamata) (سوگمتا) आसानी (Ásáni) (آسانی)

سہ شنبہ (ف - مذ)

SEH-SHAMBA सिंह शंबा

SAHI सही (फ - व)

सरल (Saral) (سرل) सीधा (Sídha) (سیدھا) रास्त (Rást) (راست)

मंगल वार (Mangal vár) (ملگل وار)

मंगल (Mangal) (ملگل)

SUHAIL सुहैल (ع - مذ)

एक तारा (Ek tára) (ایک تارہ)

SAH,L सहल (ع - ص)

सरल (Saral) (سرل) सहज (Sahaj) (سهج)

सुगम (Sugam) (سوگم) आसान (Ásán) (آسان)

SAHÍM सहिम (ع - व)

अंशी (Anshi) (انشی) भागीदार (Bhágidár) (بھاگی دار) हिस्से दार (Hisse dár) (حصے دار)

سهل انکار (ع - ص)

SAH,LAN,KÁR सहल नकार

आलसी (Álasi) (آلسی) सुस्त (Sust)

(Dhíla) (دهیلا) दीला (Dhíla) (دیلہ)

SÍ-MURGH सी मुर्ग (ف - مذ)

एक बहुत बड़ा पक्षी (Ek bahut bara pakohhi) (ایک بہت بڑا پکڑھی)

سهم گیں (ف - ص)

SAH,M.GÍN सहम गी

भय भौत (Bhai bhít) (بھیت بھت) डरा

سیاست دان (ف - ص)

SIYÁSAT-DÁN سیاسات دان

کڑ (نی تگ گیه) (Nítiggya) नीतिश

کوٹ نی تگ گیه (Kút-nítiggya) नीतिश

سیاسات جاننے والا (Siyásat jánne vála) (سیاست جاننے والا)

سایال (ع - ص) SAIYÁL سैयाल

درو (Drav) तरल (Taral)

بہنے والی چیز (Bahne váli chíz)

(بہنے والی چیز)

سیاہ (ف - ص) SIYÁH سیياھ

1. کراشا (Krishn) काला (Kála) (کالا)

2. اشوبھ (Ashubh) मनहूस (Manhús) (منہکوس)

سیاہ باطن (ع - ص)

SIYÁH-BÁTIN سیياھ باتین

دوشتا (Dushtát,ma) पापी (Pápi) (پاپی)

(خبیث) (Khabís) खबीस (Khabís) (خبیث)

سیاہ بخت (ف - ص)

SIYÁH-BAKHT سیياھ بخت

ہتभाग्य (Hat bhággya) (ہتभाग्य)

آभाग (Abhága) बद किस्मत (Bad qismat) (بدقسمت)

(بدقسمت)

سیاہ پوش (ف - ص)

SIYÁH-POSH سیياھ پوش

1. نیلامبر (Nílámbar) काले कपड़े पहिने हुए (Kále kapre pahine hue) (کالے کپڑے پہنے ہوئے)

2. سوجی (Sogi) मातमदार (Mátamdár) (ماتم‌دار)

سیاح (ع - ص) SAIYÁH सैयाह

ہرمنا کرتا (Bhraman karta) भ्रमण कर्ता

(سیلانی) (Sailáni) सैलानी (کرنا)

سیاحت (ع - ص) SIYÁHA'T सियाहत

ہرمنا (Bhraman) पर्यटन

(سفر) (Safar) सफर (پریٹن) (Paryatan)

سیادت (ع - ص) SIYÁDAT सियादत

شریش تہتا (Shresh,thata) श्रेष्ठता

بزرگوں (Uttamata) उत्तमता

(بزرگی) (Buzurgi) सरदारी (Sardári)

(سرکاری)

سیار (ع - ص) SAIYÁR सैयार

چکر خانے والا (Chakkar kháne) चक्कर खाने वाला

گھومنے والا (Ghúmne vála) (گھومنے والا)

سیارہ (ع - ص) SAIYÁRA सैयारा

1. وہ تارا جو گتی مان رہتا ہے (Voh tára jo gatimán rahta hai) वह तारा जो गति मान रहा है

(جو گتی مان رہتا ہے) (Grah) ग्रह

(نکبھتر) (Nakobhatttr) नक्षत्र

2. تارا (Tára) तारा

(نکبھتر) (Nakobhatttr) नक्षत्र

(نکبھتر)

سیاست (ع - ص) SIYÁSAT सियासत

1. راج نیٹی (Ráj niti) राज नीति

کاج (Ráj káj) पालि टिक्स (Politics) (پالی ٹیکس)

2. دंड (Dand) सज़ा (Saza) (سزا)

3. دھمکی (Dhamki) सक्ती (Sakti) (سختی)

(سختی)

کالوٹا (Kāla kalūta) کلا کلوٹا

سیاہ چشم (ف - ص)

SIYĀH-KĀR سیایہ کار (ف - ص)

SIYĀH-CHASHM سیایہ چشم

کرم کرم (Krishn karma) کزشن
(دراچاری) (Durāchāri) (کرما)

کالی آںکھوں والا (Kālī ānkhon vāla)
(کالی آنکھوں والا)

بد چلن (Bad chalan) بد چلن

سیاہ دل (ف - ص)

سیاہ مست (ف - ص)

SIYĀH-DIL سیایہ دل

SIYĀH-MAST سیایہ مست

مدون مت (Madonmatt) مدون مت
نشہ (Nāshe men chūr) نشہ
(میں چور)

1. پاپاتما (Papātma) دُراتما

(Durātma) بد باتین

(Bad bātin) بدباطن

2. نیٹھور (Nishthur) نہرہم

(Be rahm) بے رحم

سیاہ رو (ف - ص)

SIYĀH-RU سیایہ رُ

1. کالیمہ (Kālimā) کالا پن
(Kāla pan) کالپن

2. ماسی (Masi) رُشنائی (Rau-shanāī) (روشنائی)

1. کالے منہ والا (Kāle munh vāla)

(کالے منہ والا)

2. کلنکیت (Kalankit) کلنکیت

(Bad nām) بدنام

3. ماسی مکھ (Masi mukh) ماسی مکھ

(Ku karmi) کوکرمی

(Bad chalan) بد چلن

سیاہ زبان (ف - ص)

SIYĀH-ZABĀN سیایہ زبَان

شاپ سیدھ (Shāp siddh) شاپ سیدھ

وہ آدمی جس کا کوسنا کُورن لگ

جائے (Voh ādami jis ka kosna fauran)

lag jāe) وہ آدمی جس کا کوسنا فوراً

(لگ جائے)

SAIYID سید (ع - مذ)

1. ادھی پتی (Adhipati) ادھی پتی
سردار (Sardār) سردار

2. پُجی (Pūjya) مانن (Mān, nya) مانن
(Buzurg) بزرگ

3. ہزرت فاطمہ کی (Hazrat Fátima ki aulād) (اولاد)

SAIR سیر (ع - مذ)

1. بھرامن (Bhraman) سیایہ ت
(Siyāhat) سیاحت

سیاہ قام (ف - ص)

SIYĀH-FĀM سیایہ فام

کشیانگ (Krishnāng) کاشا

विहार क्षेत्र (Vihār chhettr) (वहार चैतुर)
तफरीह गाह (Tafrih gáh) (तफरीह गाह)

SERI सेरी (फ - म्) सिरि
तृप्ति (Tripti) (त्रिप्ति) आसूदगी (Ásúdagī)
(आसूदगी)

SAIF सैफ (ए - म्) सिफ
कृपाण (Kripán) (कृपान) खड्ग (Khadg)
तलवार (Talvár) (तलवार) (कहङ)

SAIL सैल (ए - न्) सिल
1. प्रवाह (Praváh) (प्रवाह) बहाव
(Baháo) (बहाव)
2. प्लावन (Plávan) (प्लावन) बाढ़
(Bárh) (बाढ़)

SAILÁB सैलाब (ए - म्) सिल्लब
जल प्लावन (Jal plávan) (जल प्लावन)
बाढ़ (Bárh) (बाढ़) तूफान (Túfán)
(तूफान)

SAILÁN सैलान (ए - म्) सिलान
प्रवाह (Praváh) (प्रवाह) खाव (Sráv) (खाव)
बहाव (Baháo) (बहाव)

SELI सेली (फ - म्) सिली
तल प्रहार (Tal prahár) (तल प्रहार)
चपेट (Chapot) (चपेट) थप्पड़
(Thappar) (थप्पड़)

SÍM सीम (फ - म्) सिम
रजत (Rajat) (रजत) चाँदी (Chandī)
(चाँदी)

SÍMÁB सीमाब (फ - म्) सिमाब
पारद (Párad) (पारद) पारा (Pára) (पारा)

2. विहार (Vihār) (वहार) हवाखोरी
(Havakhori) (हवाखोरी)

3. कौतुक (Kautuk) (कौतुक) तमाशा
(Tamásha) (तमाशा)

3. मनोरंजन (Mano ranjan) (मनोरंजन)
दिल बहलाव (Dil bahláo) (दिल बहलाव)

SER सेर (फ - म्) सिर
1. तृप्त (Tript) (त्रिप्त) आसूदा (Ásúda)
(आसूदा)

2. संतुष्ट (Santusht) (संतुष्ट) मुतमहन
(Mutma, in) (मुतमहन)

SERÁB सेराब (फ - म्) सिराब

1. सिंचित (Sinchit) (सिंचित) सोंचा
हुआ (Síncha hua) (सिंचा हुआ)
2. हरा भरा (Hara bhara) (हरा भरा)
तरो ताजा (Taro táza) (तरो ताजा)

SÍRAT सीरत (ए - म्) सिरत

1. चरित्र (Charittr) (चरित्र) केरेक्टर
(Character) (केरेक्टर)

2. स्वभाव (Swabháo) (स्वभाव) आदत
(Ádat) (आदत)

3. जीवनी (Jívani) (जीवनी) सवानिह
उम्री (Savánech umri) (सवानिह उम्री)

सिरचश्म (फ - म्) सिरचश्म

SER-CHASHM सेर चश्म
उदार (Udár) (उदार) खाने खिलाने वाला
(Kkáne khiláne vála) (कहाने कहलाने वाला)

सिरगाह (ए - म्) सिरगाह

SAIR-GÁH सैर गाह
क्रीडास्थल (Kridásthal) (क्रीडास्थल)

ज़बरदस्ती (Zabar-dasti زبردستی)

سینہ سپر (ف - ص)

SINA-SIPAR सीना सिपर

سونا تانے ہوا (Sina táne hue سولہ
 ہر آپا پتی کا سامنا کرنے
 پر تیار (Har ápatíí ka sámna karne
 ہر آپا پتی کا سامنا کرنے
 پر تیار)

SĪNĪ سینی (ف - مٹ) सीनी

स्थाल (Isthál استهال) परात (Parát
थाली (Tháli تهالی) (برات)

SIYAH سیہ (ف - ص)
دیکھو 'سیاہ'

(اس لفظ کے سارے مرکبات 'سیالہ' کے تحت دیکھئے)

SÍMIYA सीमिया (ع. - ميث)

1. इन्द्र जाल (Indrjál اندرچال)
जादू (Jádú جادو)

2. परकाय प्रवेश विद्या (Parkāe praveśh vidyā) اپنی رو کا پرویش ویدیا
 رُح کو کسی دُوسرے کے جِسْم مَیں دَاخِل کرنے کا اِلم (Apni rūh ko kisi dūstre kojism men dākhl karne ka ilm) اپنی رُوح کو کسی دُوسرے (کے جِسْم مَیں دَاخِل کرنے کا علم

SINA सीना سینہ (ف - مذ)
 वक्षस्थल (Vak, chhasthal) وکچھسٹھल
 छाती (Chhāti) چھاتی (تہل)

سینہ زوری (ف - مٹ)

SINA-ZORI सीना जोरी
हठधर्मी (Hath-dharmi ہتھ دھرمی)

ش

2. शृंग (Shring श्रंग) विषाण (Vishan वीशान) सौंग (Sing सैंग)

شاخچه (ف - مذ)

SHÁKH-CHA शाखचा

उप शाखा (Up shákha آپ شاخہا)
 छोटी डाली (Chhoti dāli چھوٹی ڈالی)
 شاخسانہ (ف - مڈ)

SHÁKH-SÁNA शाखसना

1. वाद विवाद (Vād vivād واد واد)
हुज्जत (Hujjat حجت)

SHÁB شَاب (ع - مذ) شَاب
 युवा (Yuva یووا) युवक (Yuvak یوک)
 जवान (Javán جوان)

SHÁBÁSH शब़ाश (फ - म्) शब़ाश (Dhan, nya वाह, वाह
(Váh, váh वा, वा)

SHÁKH شاخ (ف - مٹ) شاخ
1. शाखा (Shákha शाखा) डाली
(Dāli डाली)

2. विवाह (Viváh) व्याह (Byáh) (بیاہ)

3. उत्सव (Utsav) اتسو (Taqrib) (تقریب)

شادیانہ (ف - مذ)

SHÁDIYÁNA شادیانا

मंगलवाद्य (Mangal vādya) منگل
बधाई (Badhái) खुशी (بدهائی)
के नक्कारे (Khushi ke naqqāre) خوشی
(کے نقارے)

SHÁZ शाज़ (ع - ص) شاذ

1. विलक्षण (Vilakchhan) (ولکچھن)
अनोखा (Anokha) (انوکھا)
2. क्वचित (Kwachit) कोई
कोई (Koi koi) कभी कभी
(Kabhi kabhi) (کبھی کبھی)

SHÁRIB शारिब (ع - مذ) شارب
पायी (Pái) पीने वाला (Pine vála)
(پینے والا)

SHÁREH शारेह (ع - مذ) شارح
टिकाकार (Tika kár) भाष्यकर्ता
(Bbáshshya karta) शरह
(Shar,h karne vála) شرح
(کرنے والا)

SHÁRE शारे (ع - مذ) شازع

1. मार्ग (Márg) पथ (Path)
सड़क (Sarak) (سڑک)

2. धर्म के नियम बनाने वाला (Dharm
ke niyam banāne vála) (دھرم کے)
(نیم بنانے والا)

2. दोष (Dosh) ऐब (Aib) (عیب)

3. पच्चड़ (Pachehar) शाख (Shákh)
(پچڑ شاخ)

4. बात का बतंगड़ (Bát ka batangar)
(بات کا بتنگڑ)

SHÁD शاد (ف - ص) شاد

प्रसन्न (Prasann) हर्षित (Harshit)
(خوش) खुश (Khush) (هرشت)

SHÁDÁB शदाब (ف - ص) شاداب

1. सुसिक्त (Susikt) सेराब (Seráb)
(سیراب)
2. हरा भरा (Hara bhara) सर सबज़ (Sar sabz)
(हरा بهرا سر سبز)

SHÁDÁN शदां (ف - ص) شادان
प्रसन्न (Prasan,n) मसरूर
(Masrúr) (مسرور)

शاد काम (ف - ص)

SHÁD-KÁM शद काम

1. सम्पन्न (Sampann) भरा पुरा
(Bhara pura) (بھرا پورا)
2. सफल मनोरथ (Saphal manorath)
कामयाब (Kámyáb) (سپھل مددو ته)
(کامیاب)

SHÁD-MÁN शदमां (ف - ص) شادمان

आनन्दित (Ālhādīt) हर्षित (Harshit)
(आनन्दत) (खुश) खुश (Khush)
(هرشت)

SHÁDI शदी (ف - م) شادی

1. हर्ष (Harah) आनन्द (Ānand)
(خوشی) खुशी (Khushi) (آند)

دूमर (Dúbhar दुश्वार) दुश्वार (Dush-vár دشوار)

SHÁKIR शाकिर (ع - ص) شاکر
कृतज्ञ (Kritaggya کرتگذا) शुक्रगुजार
(Shukr guzár شکرگزار)

SHÁKI शाकी (ع - ص) شاکي
परिवादी (Parivádi پیروادی) शिकायत
करने वाला (Shikáyat karné vála
شکایت کرنے والا)

SHÁGIR,D शागिर्द (ف - مذ) شاگرد
विद्या शिष्य (Vid,dya shish,shya ودیا
چهار Chháttr ششہ)

شاگرد پيشه (ف - مذ)

SHÁGIRD-PESHA शागिर्दपेशा

1. सेवक (Sevak سيوك) नौकर
(Naukar نوکر)

2. छोटे किस्म के नौकर जैसे भंगी भिश्ती
धोबी बरौरा (Chhote qism ke naukar
jaise bhangi, bhishti, dhobi, vagh-
aira چھوٹے قسم کے نوکر جیسے
بھنگی، بھشتی، دھوبی و غیرہ)

SHÁL शाल (ف - مٹ) شال

एक विशेष ऊनी या रेशमी चादर (Ek
vishesh úni ya reshami chādar ایک
ریشمی اونی یا ریشمی چادر)

SHÁM शाम (ف - مٹ) शाम
सायंकाल (Sáyankál سایکال) संध्या
(Sandhya سندھیا) सँज (Sánjh
سانجہ)

شارع عام (ع - مٹ)

SHÁRE-E-ÁM शारए आम

राज मार्ग (Ráj márg राज मार्ग)
आम रास्ता (Ám rásta عام راستہ)

SHÁRAK शारक (ف - مٹ) شارک
सारिका (Sárika سارکا) मैना (Maina
مينا) तूती (Túti توتي)

SHÁTIR शातिर (ع - مذ) شاطر

1. शतरंज बाज़ (Shatranj báz شترنچ
باز)

2. घनिष्ठ (Ghanishth گھنیشٹھ) लंगो-
टिया (Langotia لانگوٹیا)

3. धूर्त (Dhúrt देहूत) चालाक
(Chálák چالاک)

SHÁIR शाइर (ع - مذ) شاعر

कवि (Kavi कवी) सुखनगो (Sukhanggo
सुखन गो)

SHÁIRA शाइरा (ع - مٹ) شاعره

कवयित्री (Kavaittri कवित्री) शाइर
औरत (Sháir aurat شاعر عورت)

SHÁIRI शाइरी (ع - मٹ) شاعری

कविता (Kavita कविता) शेर कहना
(Sher kahna شعر کہنا)

SHÁQHIL शाहिल (ع - ص) شاغل

संलग्न (Sanlagn संलग्न) लीन
(Lín लीन) मशगूल (Mashghúl
مشغول)

SHÁQ शाक (ع - ص) شاق

कष्टप्रद (Kashtap,prad कष्टप्रद)

شاندار (ع - ف - ص)

SHÁN-DÁR شاندار

1. विशाल (Vishál) (وشال) अजीम (Azím) (عظیم)
2. भव्य (Bhav, vya) (بهیو) आलीशान (Álísán) (عالی شان)

SHÁNA शाना (ف - مذ)

1. स्कंध (Iskandh) (اسکندھ) कंधा (Kandha) (کندھا)
2. प्रसाधनी (Prasádhani) (پرسادھنی) कंधा (Kangha) (کنگھا)

SHÁH शाह (फ - مذ)

1. राजा (Rája) (راجه) बादशाह (Bádsháh) (بادشاه)
2. महान (Mahán) (مہان) बड़ा (Bara) (بڑا)
3. फकीरों की उपाधि (Faqiron ki upádhi) (فقیروں کی اُپادھی)

SHÁH-BÁZ शाहबाज़ (ف - مذ)

1. श्येन (Shen) (شہن) बड़ा बाज़ (Bara báz) (بڑا باز)

SHÁHID शाहिद (ع - مذ)

1. साक्षी (Sákohhi) (ساکھی) गवाह (Gaváh) (گواہ)
2. प्रत्यक्षदर्शी (Pratyakhh darshi) (پرتیکھہ درشی) आँख से देखने वाला (Ánkh se dekhne vála) (آنکھ سے دیکھنے والا)
3. प्रिया (Priya) (پریا) माशूक (Máshúq) (معشوق)

SHÁMAT शामत (ع - مٹ)

1. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) कमबख्ती (kambakhti) (کمبختی)
2. दुर्दशा (Durdasha) (دردشا) कुगत (Kugat) (کوگت)

शामत اعمال (ع - مٹ)

SHÁMATE-ÁMÁL शामते आमाल

1. कर्म दण्ड (Karm dand) (کرم دند) किये की सज़ा (Kie ki saza) (کئے کی سزا)

SHÁMIL शामिल (ع - ص)

1. सम्मिलित (Sam, milit) (سملت) मिला हुआ (Mila hua) (ملا ہوا)
2. एकत्र (Ekattr) (ایکتر) इकट्ठा (Ikat, tha) (اکٹھا)

SHÁM,MA शाम्मा (ع - مذ)

1. ग्राण (Ghrán) (گھران) सूधने की शक्ति (Súghne ki shakti) (سونگھنے کی شکتی)

शामिانه (ت - مذ)

SHÁMIYÁNA शामियाना

1. वितान (Vitán) (وتان) तम्बू (Tambu) (تنبو)
2. चंदोवा (Chandova) (چندورا)

SHÁN शान (ع - مٹ)

1. प्रतिष्ठा (Pratish, tha) (پرتھٹھا) इज्जत (Izzat) (عزت)
2. आतंक (Átank) (آنک) रोब (Ro, b) (روعب)
3. भव्यता (Bhav, vyata) (بهویتا) शान शौकत (Shán shaukat) (شان شوکت)
4. आन (Án) (آن) वज़ा (Vaza) (وضع)

SHÁIBA شاہبا (ع - مذ) شاہبہ

1. انش (Ansh) जुज (Juz) جز
2. آبا (Ábha) भलक (Jhalaḥ) چہلک
3. سندھ (Sandeh) शक (Shak) شک

4. لگاو (Lagáo) आमेशिश (Ámezish) آمیش

SHÁ,E شاع (ع - ص) شاع

1. پرکٹ (Prakat) ज़ाहिर (Záhir) ظاہر
2. پرکاشٹ (Prakáshit) छपा हुआ (Ohhapa hua) چہا ہوا

SHÁIQ شاہق (ع - ص) شائق
 अभिलाषी (Abhiláshi) ابھی لاشی
 मुश्ताक (Mushtáq) مشتاق

SHÁYÁN شاہان (ف - ص) شاہان

1. یوگیہ (Yoggya) लायक (Láiq) لائق
2. اُچٹ (Uchit) मुनासिब (Munásib) مناسب

SHÁYAD شاہد (ف - مذ) شاہد
 कदाचित् (Kadáchit) शाहद (Shá'id) شائد

شاہستگی (ف - مذ)

SHÁYASTAGI شاہستگی

1. سبھیتا (Sabb,bhyata) तहजीब (Tahzīb) تہذیب
2. شہتتا (Shishtata) तमीज़ (Tamíz) تمیز

شاہد بازار (ع - مذ)

SHÁHIDE-BÁZÁR شاہیدہ بازار
 वेश्या (Vesh,shya) गणिका (Ganika) گنیکا
 रंडी (Randí) तवाइफ (Taváif) طوائف

شاہدغیب (ع - مذ)

SHÁHIDE-GHAIB شاہیدہ غیب
 अदृष्टशता (Adrisht gyáta) ग़ैब की बात जानने वाला (Ghaib ki bát jánne vála) غیب کی بات جاننے والا

شاہ راہ (ف - مذ)

SHÁH-RÁH شاہ راہ
 राजमार्ग (Ráj márg) सड़क (Baṛi sarak) بڑی سڑک

شاہزادہ (ف - مذ)

SHÁH-ZÁDA شاہزادہ
 राजकुमार (Ráj kumár) शहज़ादा (Shahzádá) شہ زادہ

SHÁHI شاہی (ف - ص) شاہی

1. راجکیہ (Rájakíya) सरकारी (Sarkári) سرکاری
2. راجیہ (Rájya) हुकूमत (Hukúmat) حکومت
3. بادشاہوں جیسا (Bádsháhon jaisa) शान दार (Shán dar) شاندار

SHÁHÍN شاہین (ف - مذ) شاہین
 श्येन (Shen) बाज़ (Báz) باز

شبانہ روز (ف - ص)

SHABÁNA-ROZ شبانارोज

अहर्निश (Aharinish) रात दिन
(Rát din) (رات دن)

SHABÁHAT शबाहत (ع - مٹ)

1. मुखकृति (Mukhakriti) (मेकाकृती)
हुलिया (Huliya) (हलिया)
2. मुख मंडल (Mukh mandal) (मेम)
चेहरा (Chehra) (चेहरा) (मंदल)

شب باشی (ف - مٹ)

SHAB-BÁSHI शब बाशी

1. रात की रात ठहरना (Rát ki rát
thaharna) (رات کی رات تھارنا)
2. मैथुन (Maithun) (मेथुन) मुवाशरत
(Mubásharat) (مباشرت)

شب برات (ع - مٹ)

SHABE-BARÁT शबे बरात

एक इस्लामी त्योहार (Ek Islámi
tyohár) (ایک اسلامی تیوہار)
Shab barát (شب برات)

شب بیدار (ف - ص)

SHAB-BEDÁR शबबेदार

रात भर जागने वाला (Rát bhar
jágne vála) (رات भर जागने والا)

شب خون (ف - مڈ)

SHAB`KHUN शब खून

निशाक्रमण (Nishákraman) (निशाक्रमण)
शत्रु पर अचानक रात में हमला (Shat-
tru par achának rát men hamla) (شتر
پر اچانک رات میں حملہ)

3. सज्जनता (Sajjanata) (सज्जता)
शराफत (Sharáfat) (शराफत)

4. योग्यता (Yoggyata) (योगिता) लिया-
कत (Liyáqat) (لیاقت)

SHÁYASTA शायस्ता (ف - ص) شایسته

1. सभ्य (Sabb,bhya) (سبھیہ) तहजीबदार
(Tahzíb-dár) (تہذیب دار)
2. शिष्ट (Shisht) (شست) तमीजदार
(Tamízdár) (تمیز دار)
3. योग्य (Yoggya) (योगیہ) लाइक (Láiq
لائق)
4. शिक्षित (Shikohhit) (شکھت) تعلیم
तालमीयाफता (Tálm yáfta) (تالیم یافتہ)

SHAB शब (ف - मٹ) شب

निशा (Nisha) (निशा) राजनी (Rajani
(शरणी) शर्वरी (Sharvari) (शरवी)
यामिनी (Yámini) (यामिनी) चपा
(Chhapa) (चपा) विभावरी (Vibhávári)
(विभावरी) तमस्विनी (Tamasvini)
(तमस्विनी) निशीथिनी (Nishíthini)
(रात्री) रात्रि (Rátttri) (रात्री)
(रात) (Rát) (रात)

SHABÁB शबाब (ع - مڈ) شباب

1. युवावस्था (Yuvávastha) (یواواستہ)
जवानी (Javáni) (جوانی)
2. उन्नति काल (Unnati kál) (اُنْتِی کال)
तरक्की का जमाना (Taraqqi ka
zamána) (ترقی کا زمانہ)

شب ماہ (ف - مٹ)

SHABE-MÁH شہ ماہ

راکا (Ráka راکا) جیوتسنا (Jyot,ana
چاندنی رات (Chándni rát
چاندنی رات)

SHAB,NAM شبنم (ف - مٹ)

آکااش جال (Ákáš jal آکاش جل)
اوس (Os اوس)

SHUB,HA शुभ (ع - مذ)

آشاںکا (Áshanka آشکا) سندھ
شک (Shak شک) (سندھ)
شوبا (Shubha شوبا)

SHABÍH شبیہ (ع - مٹ)

1. चित्र (Chittr چتر) तसवीर (Tasvîr
تصویر)
2. छायाचित्र (Chháya chittr چہایا
فوٹو (Photo فوٹو) چتر)

شہرہ (ف - مذ)

SHAP,PAR(A) शप्पर (ا)

چرم چٹک (Charm chatak چرم چٹک)
چمگادڑ (Chamgádař چمگادڑ)

SHITA शिता (ع - مذ)

1. शीत (Shit شہت) शिशिर (Shishir
شہر) जाड़ा (Jára جازا)
2. शरद ऋतु (Sharad ritu شہر دتو)
جاذے کا موسم (Járe ka mausam
جاذے کا موسم)

شب دیہ جور (ف - مٹ)

SHABE-DAIJÚR शबदैजूर

تامیلا (Tarnisra تامل) آندھیاری
رات (Andhiyári rát آندھیاری رات)

SHABDEZ शबदेज (ف - مذ)

نیلاش (Nilásh,shwa نیلاشو) موشکی
گھوڑا (Mushki ghorā موشکی گھوڑا)

شبستان (ف - مذ)

SHABISTÁN शबिस्ताں

1. शयनागार (Shayanágār شہناگار)
سونه کا مکان (Sone ka makán
سونه کا مکان)
2. अन्तःपुर (Antahpur آندھ پور)
رناواس (Ranvās رناواس) हरम
سرا (Haram sara حرم سرا)
زنانا (Zanán khána زنان خانہ)

شب کور (ف - ص)

SHAB-KOR शब कोर

نیشاندھ (Nishándh نشانده) رتوئی
کا رومی (Rataundhi ka rogi رتوندھی کا روگی)

شب کوری (ف - مٹ)

SHAB-KORI शब कोरी

تیمی (Timi تمل) رتوئی (Rataundhi
رتوندھی)

SHAJAR شاجر (ع - مذ) شتَاب (ف - ص) SHITÁB

वृक्ष (Vriksh) वितप (Vitap) (वृक्ष) पेड़ (Per) दरख्त (Darakhht) (نرخست)

शीघ्र (Shighr) त्वरित (Twarit) (शीघ्र) तुरंत (Turant) (تورنت) (فورا) जल्द (Jald)

SHAJARA शजरा (ع - مذ) شتَابِي (ف - مَث) SHITÁBI

वंशवृक्ष (Vansh vriksh) (वंश) वंशावली (Vanshāvali) (वंश) (نساب) नसब नामा (Nasab nama) (نامہ)

शीघ्रता (Shighrata) (शीघ्रता) (جلدی) (Jaldi)

SHAH,M शहम (ع - مَث) شتر (ف - مذ) SHUTUR

वशा (Vasa) चर्बी (Charbi) (کرمیل) (Ushtr) (اُشتر) क्रमेल (Kramel) (اُونٹ) (Unt)

उष्ट्र (Ushtr) (اُشتر) क्रमेल (Kramel) (اُونٹ) (Unt)

SHIH,NA शिहना (ع - مذ) شتر بان (ف - مذ)

1. आरक्षक (Arakshak) (آرکچھک) (Kotval) (کوٹوال)
2. चौकीदार (Chaukidar) (چوکیدار)

SHUTUR-BÁN शुतुर बान

उष्ट्र पाल (Ushtr pal) (اُشتر پال) (اُونٹ والا) (Unt vala)

SHAHIM शहीम (ع - ص) شتم (ع - مذ) SHAT,M

मेदुर (Medur) (मेदुर) जिस के शरीर में चर्बी बहुत हो (Jis ke sharir man charbi bahut ho) (جس کے شریر میں چربی بہت ہو)

शतम (ع - مذ) (Durvachan) (दुर्वचन) गाली (Gali) (गाली) (Gali galanj)

वीर (Vir) (वीर) (शूर) (Shur) बहादुर (Bahadur) (بہادر)

SHAKH,S शख्स (ع - مذ) شخص (ع - ص) SHUJA,A

पुरुष (Purush) (पुरुष) व्यक्ति (Vyakti) (व्यक्ति) (Adami) (آدمی) (ویکتی)

شجاع (ع - ص) (Shur) (शूर) वीर (Vir) (वीर) (Bahadur) (بہادر)

SHAKHSI शखसी (ع - ص) شخصی (ع - ص) SHUJA,AT

व्यक्तिगत (Vyakti gat) (व्यक्तिगत) (Niji) (نجی)

शूरता (Shurata) (शूरता) (Vrata) (वीरता) (Bahadur) (बहादुरी)

SHARĀB شراب (ف - مٹ)

شخصیت (ع - مٹ)

مدیرا (Madira مدیرا) مद्य (Maddya
مدیه) سُرَا (Sura سُرَا) هَالَا (Hála
هالا) وارونی (Váruni وارونی) کدंबینی
(Kadambini کدمبنی) مے (Mai مے)

SHAKH,SI(1)YAT شخس (سی) یث

ویکتو (Vyak,tittwa ویکتو) परस-
پرسنلیٹی (Personality نعلیتی)

شراب خانہ (ف - مڈ)

SHUDANI शुदनी (ف - مٹ) شدنی

भवितव्यता (Bhavitav,vyata بھوی
भावी (Bhāvi بھادی) होनहार
(Honhār هونہار)

SHARĀB-KHĀNA شراب خانہ

مدیرالے (Madirālai مدیرالے) मदिरा
ग्रह (Madira grih مدرَا گره) मधु शाला
(Madhu shāla مدعو شالہ) मैखाना
(Maikhāna میخانہ)

SHID,DAT शिदत (ع - مٹ) شدت

شراب خوار (ف - ص)

1. प्रचंडता (Prachandata پرچندتا)
तीव्रता (Tivrata तीव्रता) उग्रता
(Uggrata اُگرتا) तेजी (Tezi तेजी)
2. शक्ति (Shakti شکتی) बल (Bal
ज़ोर (Zor زور) بل)
3. अत्याचार (Attyāchār اتیاچار)

SHARĀB-KHĀR شرابخوار

دیکھو 'شراب خور'

3. अत्याचार (Attyāchār اتیاچار)
3. अत्याचार (Attyāchār اتیاچار)

شراب خور (ف - ص)

SHARĀB-KHOR شراب خور

मद्यप (Mad,dyap مدیپ) सुरापयी
(Surápái سُرَایَپی) रमाशी (Rasāshi
شرابی) शराबी (Sharābi شرابی)

SHADĪD शदीद (ف - ص) شدید

شراب نوش (ف - ص)

1. प्रचंड (Prachand پرچند) प्रबल
(Prabal پربل) सक्त (Sakht
سخت)
2. कठिन (Kathin کتھن) जटिल (Jatil
مشکل) मुश्किल (Mushkil جٹل)

SHARĀB-NOSH شراب نوش

دیکھو 'شراب خور'

SHAR शर (ع - مڈ) شر

SHARĀBI شرابی (ف - ص) شرابی

1. दुष्कृत्य (Dushkritya دش کرتیہ)
शरारत (Shararat شرارت)
2. उपद्रव (Upad,drav اُپد'درو) दंगा
(Danga دنگا) फसाद (Fasād فساد)

पानकर्ता (Pān karta پان کرتا)
शराब पीने वाला (Sharāb pīne vāla
شراب پینے والا)

3. सुशीलता (Sushilata सुशीलता)

خوش اخلاقی (Khush akhlāqi)

شراکت (ف - مٹ)

SHIRAKAT شیراکت

ساچھا (Sājha ساجھا)

عربی میں یہ لفظ 'شوکت' ہے
وہاں دیکھئے

شراکت نامہ (ع - مڈ)

SHIRÁKAT-NÁMA شیراکت ناما

सहकारिता पत्र (Sahkarita pattar सहकारिता पत्र)
शिरकत नामा (Shirkat शिरकत ناما)
nama (شوکت نامہ)

SHURB شرب (ع - مڈ)

पान (Pán पान) पीना (Pīna पीना)

SHARBAT शर्बत (ع - مڈ)

1. शर्करोदक (Sharkarodak शर्करोदक)

शकर मिला हुआ पानी (Shakar mila hua pāni शकर ملا هوا پانی)

2. मिष्टोद (Mishtod मिष्टोद)

दवाओं का शकर मिला हुआ गाढ़ा रस (Davaon ka shakar mila hua gaṛha ras دواؤں کا شکر ملا هوا گڑھا رس)

SHAR,H शर्ह (ع - مٹ)

1. व्याख्या (Vyakh,khya व्याख्या)

तशरीह (Tashrith تشریح)

SHARAR शरार (ف - مڈ)

स्फुलिंग (Isphuling اسفہلنگ) अग्नि कण (Agni kan अग्न कण)
(Chingari چنگاری)

شرارت (ع - مٹ)

SHARÁRAT शरारत

1. चपलता (Chapalata چہلتا)

चंचलता (Chanchalata چنچلتا)
शोखी (Shokhi شوخی)

2. धृष्टता (Dhrish,tata دھرشتتا)

दीठ पन (Dhith pan दीठ پن)
गुस्ताखी (Gustākhi گستاخی)

3. उत्पात (Utpāt उत्पात)

उपद्रव (Upad,drav اید،درو) भगदा (Jhagraa بھگاوا)
(Fasad فساد)

4. षडयंत्र (Shadyantr شادیلتر)

साज़िश (Sázish سازش)

SHARARA शरारा (ف - مڈ)

स्फुलिंग (Isphuling اسفہلنگ)
चिंगारी (Chingári چنگاری)

شرافت (ع - مٹ)

SHARAFAT शराफत

1. श्रेष्ठता (Shresh,thata شریض تہتا)

बड़ाई (Barai بڑائی)

2. कुलीनता (Kulīnata کولیلتا)

असालत (Asálat असالت)

SHR,AN شرعاً (ع - ص) شرعاً
 धर्मानुसार (Dharmānusār) (دھرم انوسار)
 मज़हब की रू से (Mazhab ki rū se)
 (مذہب کی رو سے)

SHARAF شرف (ع - مذ) شرف
 1. प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پرستش) (عزت)
 इज्जत (Izzat)
 2. प्रधानता (Pradhanata) (پردہانتا)
 तरजीہ (Tarjīh) (ترجیح)
 3. किसी ग्रहका अपनी राशि में प्रवेश
 (Kisi grah ka apni rāshi meṁ pra-
 vesh) کسی گره کا اپنی راسی (میں پرویش)

SHARQ شرق (ع - مذ) شرق
 उदयाचल (Udayachal) (ادیاچل) पूर्व
 (Pūrv) (پورب) (پورب)

SHARQI شرقي (ع - ص) شرقي
 1. पूर्वीय (Pur,vīya) (پوروئیہ) पूर्व का
 (Pūrab ka) (پورب کا)
 2. पूरबी रख वाला (Pūrbi rukh vala)
 (پوربی رخ والا)

SHIRK शिर्क (ع - مذ) شرک
 अनेकेश्वर वाद (Anekeshwar vau)
 एक ईश्वर के साथ किसी
 और को भी उसका शरीक बनाना (Ek
 ishwar ke sāth kisi aur ko bhi us ka
 sharik banana) ایک ایشور کے ساتھ
 کسی اور کو بھی اس کا شریک
 بنانا)

2. टीका (Tika) भाष्य (Bhāsh,
 shyā) तफसीर (Tafsīr)
 (تفسیر)

3. भाव (Bhāo) दर (Dar) (در)

SHARAR शरर (ع - مذ) شَرَر
 अग्नि कण (Agni kan) (اگنی کن)
 स्फुलिंग (Isphuling) (اس پھلنگ)
 चिंगारी (Chingāri) (چنگاری)

SHART शर्त (ع - مث) شرط
 1. पण बंध (Pan bandh) (پن بندہ)
 बाज़ी (Bāzi) (بازی)
 2. पण (Pan) संविदा (Samvida)
 (قرار) करार (Qarar) (سمودا)
 3. आवश्यक (Ávash,shyak) (اوشیک)
 जरूरी (Zurari) (ضروری)
 4. नियम (Niyam) काइदा (Qaida)
 (قاعدہ)

SHARTIYA शर्तिया (ع - ص) شرطیہ
 1. अवश्य (Avash,shya) (اوشیہ) यक़ीनी
 (Yaqīnī) (یقینی)
 2. अमोघ (Amogh) (اموگہ) राम बाण
 (Ram bān) (رام بان) अचूक (Achūk)
 (اچوک)

SHAR,A शर्अ (ع - مث) شرع
 1. नियम (Niyam) क़ानून (Qanun)
 (قانون)
 2. धार्मिक नियम (Dhārmik niyam)
 (دهارمک) मज़हबी क़ानून
 (Maz,habi qanun) (مذہبی قانون)

SHURÚ,A شروع (ع - مذ) شُرُوء

1. آرہم (Ārambh) شُرُوءات
(شروعات) (Shurúát)
2. آدی (Ádi) ابتدا (Ibtida)
(ابتدا)

SHIRYÁN شیران (ع - مٹ) شیران

- धमनी (Dhamaní) वह रग जिस में प्राण वायु दौड़ती है (Voh rag jis men prán váyu dauṛti hai) وہ رگ (جس میں پران وایو دوڑتی ہے)

SHARÍR شریر (ع - ص) شریر

1. उपद्रवी (Upad,dravi) नट (अपद्रवी) खट (Natkhat) نت کھٹ
2. चंचल (Chanchal) चपल (Chapal) शोख (Shokh) شوخ

SHRÍ,AT श्रीअत (ع - مٹ) श्रीअत

- धर्म मार्ग (Dharm márg) धर्म शास्त्र (Dharm shástr) मज़हबी क़ानून (Maz,habi qánún) (مذہبی قانون)

SHARÍF شریف (ع - ص) شریف

1. श्रेष्ठ (Shreshth) उमदा (उमदा) (Umda)
2. कुलीन (Kulín) खानदानी (Khándáni)
3. सज्जन (Sajjan) भला मानस (Bhala mánas)

SHURAKA शुरका (ع - مذ) شُرُوكَا

- शुरिक کی جمع
सब सांझी दार (Sab sájhí dar) سب ساجھی دار

SHARM शर्म (ف - مٹ) شرم

1. लज्जा (Lajja) लाज (Láj) (لج) हया (Haya) (حیا)
2. स्वाभिमान (Swábbhímán) गैरत (Ghairat) (غیرت)
3. विचार (Vichár) खयाल (Khayál)
4. आदर (Ádar) लिहाज़ (Liház) (لحاظ)

شر مسار (ف - ص)

SHARM-SÁR शर्म सार

- लज्जित (Lajjit) शरमिन्दा (Sharminda)

شر مندی (ف - مٹ)

SHARMINDAGI शर्मिन्दगी

- लज्जा (Lajja) वीडा (Vrída) (وید) شرم (Sharm)

شر منده (ف - ص)

SHARMINDA शरमिन्दा

1. लज्जित (Lajjit) संकुचित (Sankuchit) (سنکچت) खफीफ (Kháfif) (خفیف)
2. कृतज्ञ (Kritaggya) ममनून (Mamnún)

2. सुशील (Sushil सुशिल) सज्जन
(Sajjan सज्जन)

3. सभ्य (Sabh, bhya सभ्य) मुहज्जब
(Muhazzab मुहज्जब)

SHASH शश (श - फ) शश
षट् (Shat शत) छै (Chhai छै)

SHUSH शुश (श - म) शुश
फुफुस (Phup, phus फुफुस)
फेफड़ा (Phophra फेफड़ा)

शशु (श - फ) शशु

SHASH, DAR शशदर

1. चकित (Chakit चकित) स्तब्ध
(Istabdh स्तब्ध) हक्का बक्का
(Hakka bakka हक्का बक्का)

2. उद्विग्न (Udvign उद्विग्न) हैरान
(Hairán हैरान)

SHASHUM शशुम (श - फ) शशुम

षष्ठ (Shashth शष्ठ) छठा (Chhattha छठा)
(चैठ)

शशुमाही (श - फ) शशुमाही

SHASH-MÁHI शश माही

अर्ध वार्षिक (Ardh, vārshik अर्ध)
(चैमाही) छिमाही (Chhimáhi छिमाही)

शशुपञ्च (श - फ) शशुपञ्च

SHASHO-PANJ शशोपञ्च

संकोच (Sankoch संकोच) दुबधा
(Dub, dha दुबधा) उधेर बुन (Udher
lun उधेर बुन)

SHARÍK शरीक (श - र) शरीक

1. सम्मिलित (Sam milit सम्मिलित)
शामिल (Shámil शामिल)

2. अंशी (Anshi अंशी) भागीदार
(Bhági dár भागीदार) साझी
(Sájhi साझी)

3. सहयोगी (Sah yogi सहयोगी)
मदद गार (Madad gár मददगार)

SHAS, T शस्त (श - म) शस्त

1. लक्ष्य (Lakshya लक्ष्य) निशाना
(Nishána निशाना)

2. मत्स्य बंधन (Matsya bandhan मत्स्य बंधन)
मछली पकड़ने की
डोर (Machhli pakadne ki dor मछली पकड़ने की डोर)

3. पष्टि (Shashti पष्टि) साठ (Sáth साठ)

शस्तगी (श - म) शस्तगी

SHUS, TAGI शुस्तगी

1. पवित्रता (Pavitrata पवित्रता) पाकी
(Páki पाकी)

2. स्वच्छता (Swach, chhata स्वच्छता)
सफाई (Safái सफाई)

3. शिष्टता (Shishtata शिष्टता)
तहज़ीब (Tahzib तहज़ीब)

SHUS, TA शुस्ता (श - फ) शुस्ता

1. मार्जित (Márjit मार्जित) शुद्ध
(Shud, dh शुद्ध) धुला हुआ (Dhula
hua धुला हुआ)

شعبده باز (ع - ف - ص)

شطر نرج (ع - مٹ)

SHABADA-BAZ شابدا باز

SHATRANJ شترنج

مایاوی (Mâyavi) इंद्र जाली
(Indr jâli) दीठ बंध (Dîth
bandh) बाज़ीगर (Bazîgar
بازیگر)

चतुरंग (Chaturang) چتورنگ
एक प्रसिद्ध खेल (Ek prasad, dh khel
ایک پرسدہ کھیل)

شطر نجی (ب - مٹ)

SHOBA शोभा (ع - مذ)

SHATRANJİ شترنجی

1. खंड (Khand) टुकड़ा (Tukra
شاخ (Shakh) تکر)
2. विभाग (Vibhâg) महक्मा
(Mahkama) متحکمه

1. एक प्रकार का दबीज़ फर्श (Ek prakar
ka dabîz farsh) ایک پرکار کا دبیز
(فرش)
2. शतरंज बाज़ (Shatranj baz) شترنجم
(باز)

SHER شعر (ع - مذ)

SHU,AA शुआआ (ع - مٹ)

1. पद्य (Pad, dya) कविता
(Kavita) کویتا

रश्मि (Rashmi) किरण (Kiran)
کرن (Kiran) کون

2. उर्दू या फ़ार्सी के दो मिसरे (Urdu
ya fârsi ke do misrâ) اردو یا فارسی
(کے دو مصرعے)

SHIAR शिआर (ع - مذ)

SHU,ARA शुआرا (ع - مذ)

आचरण (Ācharan) चाल ढाल
(Châl dhâl) तौर तरीका
(Taur tarîqa) طور طریقہ

شاعر کی جمع

कवि गण (Kavi gan) کوی گن

SHA,BADA शाबदा (ع - مذ)

شعر گو (ع - ف - مذ)

SHER-GO शेर गो

1. माया (Mâya) इंद्र जाल
(Indr jâl) जादू (Jadu
جادو)

कवि (Kavi) शाहर (Shâir) شاعر

2. दृष्टि बंध (Drishti bandh) درشتی
दीठ बंदी (Dîth bandi) بلده
(Nazar) नज़र बंदी (Nazar
bandi) نظر بندی

SHOLA शोला (ع - مذ)

अग्नि ज्वाला (Agnijwala) (اگنی جوالا)
लपट (Lapat) لپٹ

دیل بھلاو (Dil bahláo) دل بہلاؤ

SHIFA شیکا (ع - مٹ) شفا

1. स्वास्थ्य (Swasthya) سواستھیہ
- تندرستی (Tandurusti) تن درستی
2. رोग निवारण (Rog niváran) روگ
- स्वास्थ्य लाभ (Swás,thya lābh) سواستھیہ لایہ
- हुस्ले सेहत (Husule sehat) حصول صحت

SHAFÁ,AT شافاآت (ع - مٹ) شفاعت

अभिस्ताव (Abhistáv) ابھستاو

सिफारिश (Sifárish) سفارش

SHAF,FÁF شافاف (ع - ص) شفاف

1. स्वच्छ (Swach,ohh) سوچھ
- उज्ज्वल (Ujjwal) اجول
- साफ (Sáf) صاف
2. द्युतिमान् (Dyutimán) دیوتی مان
- चमकदार (Chamak dár) چمکدار
- रौशन (Raushan) روشن

SHAFaq شافق (ع - مٹ) شفق

1. उषा (Usha) اوشا
- अरुणोदय (Arunodai) ارؤنؤدے
- सूरज डूबने या निकलने के वक़्त की लाली (Súraj dúbne ya nikalne ke vaqt kí lálí) سورج ڈوبنے یا نکلنے کے وقت کی لالی

2. अरुणिमा (Arunima) ارؤنما
- लालिमा (Lálíma) لالیما
- सुखी (Surkhí) سوخی

SHAFaqAT شافقات (ع - مٹ) شفقت

1. कृपा (Kripa) کرپا
- दया (Daya) دیا
- मिहर बानी (Mihrbani) مہربانی

SHU,UR शुक्र (ع - مذ) شہور

1. निवेक (Vivek) تमीز
- (Tamíz) تمیز
2. ज्ञान (Gyán) گمان
- समर्थ (Samrajh) سمجھ
3. शिष्टता (Sishtata) شش تہا
- सलीका (Salíqa) سلیقہ
4. बुद्धि (Bud,dhi) بدھی
- अकल (Aql) عقل

SHAGHAL शगल (ع - مذ) شغال

- शृगाल (Shrigál) شرگال
- सियार (Siyar) سیار
- गोदड़ (Gídar) گیدڑ

SHAGHAF शगफ (ع - مذ) شغف

1. तल्लीनता (Tallínata) تل لیتنا
- महवियत (Mahviyat) مہوویت
2. संलग्नता (Sanlagnata) سن لگنتا
- इन्हिमाक (In,himák) انہماک
3. अति प्रेम (Ati prem) اتی پریم
- गहरी महबबत (Gahri mahabbat) گہری محبت

شغل (ع - مذ)

SHA (U) GH,L शा (शु) رل

1. व्यापार (Vyapár) ویاپار
- मशगला (Mashghala) مشغلہ
2. कार्य (Karrya) کاریہ
- काम (Kám) کام
3. उद्योग (Ud,dyog) ادیوگ
- पेशा (Pesha) پیشہ
4. मनोविनोद (Mano viodn) منوونود

SHUQ,QA شوقا (ع - مذ) شقه

1. प्रादेश (Prádesh) (پرا دیس)
राजादेश (Rájádesh) (राजादीस)
फरमान (Farmán) (فرمان)
2. पत्र (Pattr) (पत्र)
परचा (Parcha) (परचा)
पुर्जा (Purza) (پورچہ)

SHAQI शकी (ع - ص) شقی

1. निर्दय (Nirdai) (نردے) क्रूर (Kriúr) (کروڑ)
बे रहम (Be rahm) (بے رحم)
2. हत भाग्य (Hat bhág,gya) (हत)
अभागा (Abbhága) (ابہاگا)
बद किस्मत (Bad qismat) (بد قسمت)

شقی القاب (ع - ص)

SHAQI-UL-QALB शकी उल कलब

- दुष्टात्मा (Dushtátma) (दुष्टाना)
निर्दय (Nirdai) (नردے) बे रहम (Be rehman)
(बे رحم)

SHAK शक (ع - مذ) شك

1. संदेह (Sandeh) (سندیدہ) शंका (Shanka) (شکا)
शुब्हा (Shub,ha) (شبهہ)
2. भ्रम (Bhram) (भ्रम) भ्रांति (Bhránti) (भ्रान्ति)
वह्म (Vahm) (وہم)

SHIKÁR शिकार (ع - مذ) شکار

1. मृगया (Mrigaya) (मृगया) आखेट (Ákhet) (آکھٹ)
सैद (Said) (صید)
2. जिस का शिकार किया जाए (Jis ká shikár kíya jái)
जिस का शिकार (Jis ká shikár)
किया जाए (کیا جائے)

SHAFI, A शफी अ (ع - ص) شفیع

1. अभिस्तावक (Abhistávak) (ابہس)
सिफारिश करने वाला (Sifárish karne vála) (سیفارش کرنے والا)
मुक्ति दिलाने वाला (Mukti diláne vála) (مکتی دلانے والا)

2. हक शुफा रखने वाला (Haq shufa rakhne vála) (حق شفہہ رکھنے والا)

SHAFÍQ शफीक (ع - ص) شفیق

- कृपालु (Kripálu) (کریپالو) वत्सल (Vatsal) (वत्सल)
मिह्र बान (Mihr bán) (میہر بان) (وتسل)

SHAQ शक (ع - ص) شق

- विदीर्ण (Vidírn) (ویدیرن) फटा हुआ (Phata hua) (پھٹا ہوا)

SHIQ शिक (ع - م) شق

1. पक्ष (Pakh) (پکھ) पहलू (Pablú) (پہلو)

2. खंड (Khand) (کھنڈ) टुकड़ा (Tukra) (تکڑا)

3. भांति (Bhanti) (भान्ति) किस्म (Qism) (قسم)

4. अर्चन (Archan) (अर्चन) पख (Pakh) (پخ)

شقاوت (ع - م)

SHAQÁVAT शकवत

1. निर्दयता (Nirdayata) (नर्दयता) बे रहमी (Be rahmi) (बे رحمی)

2. दुर्भाग्य (Durbhággya) (दुर्भाग्य)
बद बस्ती (Bad bakhthi) (بد بختی)

SHAKAR شاکر (ف - مٹ) شکر

شاکرا (Shakara) (شکر کا) (Khand) (کھانڈ)
شاکر (Shakkar) (شکر) (کھانڈ)

SHUKR شکر (ع - مذ) شکر

धन्य वाद (Dhannya vād) (دھنیا واڈ)

शुक्रिया (Shukriya) (شکریہ)

شکر رنجی (ف - مٹ)

SHAKAR-RANJI शकर रंजी

वैमनस्य (Vaimnasya) (ویمنس)

मनोमालिन्य (Manomālinya) (منو مالین)

(Ranjish) (رنجش) (مالدہ)

شکر گزار (ف - ص)

SHUKR-GUZAR शुक गुज़ार

कृतज्ञ (Kritagya) (کرتگیہ) आभारी

(Abhari) (آبھاری) शुक्रिया अदा करने

वाला (Shukriya ada karne wala) (شکریہ ادا کرنے والا)

SHIKRA शिकरा (ف - مذ) شکرہ

बाज़ से छोटा और उसी शकल का एक

शिकारी पक्षी (Baz se chhota aur usi

shakl ka ek shikari pakshi) (باز سے چھوٹا اور اسی شکل کا ایک شکاری

پکشی)

(پکشی)

شکرہ (ع - مذ)

SHUKRIYA शुक्रिया

1. धन्यवाद (Dhannya vād) (دھنیا واڈ)

आपका शुक्रिया (Ap ka shukriya)

(آپ کا شکرہ)

2. कृतज्ञता (Kritagya) (کرتگیہ)

इहसान मंदी (Ihsaan mandi) (احسان مندی)

(مندی)

شکار گاہ (ف - مٹ)

SHIKAR-GAH शिकार गाह

मृगवन (Mrigvan) (مرگ ون) अहेर-स्थान

(Aher-isthan) (اھیر-استھان) शिकार

खेलने की जगह (Shikar khelne ki

jagah) (شکار کھیلنے کی جگہ)

SHIKARI शिकारी (ف - ص) شکاری

आखेटक (Akhetak) (آکھٹک) मृग जीवी

(Mrig jivi) (مرگ جیوی) शिकार

खेलने वाला (Shikar khelne wala) (شکار کھیلنے والا)

(کھیلنے والا)

شکایت (ع - مٹ)

SHIKAYAT शिकायत

1. अनुयोग (Anuyog) (انویوگ) परिवाद

(Parivād) (پریواڈ) बुराई

(برائی)

2. उपालंभ (Upalambh) (آپالامبہ)

उलाहना (Ulahana) (آلاہنا) गिला

(گلا)

3. रोग (Rog) (روگ) बीमारी

(بیماری)

4. विशुनता (Pishunata) (پشونتا) चुगली

(چغلی)

شکایت نامہ (ف - مذ)

SHIKAYAT-NAMA शिकायत नामा

अनुयोग पत्र (Anuyog patir) (انویوگ پتر)

परिवाद पत्र (Parivād patir) (پریواڈ پتر)

ऐसी बिछी जिस में शिकायत हो

(Aisi bichi, jisme shikayat ho)

(ایسی بچی جس میں شکایت ہو)

(ہو)

2. मुखकृति (Mukhákriti) (مکھا کرتی)
हुलिया (Hulya) (حلیہ)

SHIKAM शिकम (शकम - फ) (مذ)
उदर (Udar) (أدر) पेट (Pet) (پیٹ)
शकम परस्त (शकम - फ) (ص)

SHIKAM-PARAST शिकम परस्त
उदर सर्वस्व (Udar sarvas,swa) (أدر)
उदर पिशाच (Udar pishách) (سروسو)
पेट का बन्दा (Pet ka banda) (أدر पिशाच)
(پیٹ کا بندہ)

शकम सिर (शकम - फ) (ص)
SHIKAM-SER शिकम सेर

उदर पूर्ण (Udar purn) (أدر پورن) अफरा
हुआ (Aphra hua) (ایفرا هوا)

SHIKAMI शिकमी (शकमी - फ) (ص)

1. औदरिक (Audarik) (أودری) पेट का
(Pet ka) (پیٹ کا)
2. जन्म सिद्ध (Janm sid, dh) (جنم سدھ)
पैदाइशी (Paidáishi) (پیدا ایشی)
3. वह किसान जो असली किसान का
जोता हो (Voh kisan jo asli kisan
ka jota ho) (وہ کسان جو اصلی
کسان کا جوتا هو)

SHIKAN शिकन (शकन - फ) (مذ)

1. बल (Bai) (بلی) झुर्री (Jhurri) (جھری)
ऐंठन (Ainthan) (ایلٹھن)
2. भंजक (Bhanjak) (بھنجک) तोड़ने
वाला (Torne vala) (تورنے والا)
(दुसरे मेलों में مرکبات का
آخری جزو होता है जैसे 'दल'
'شکن')

SHIKAST शिकस्त (शक - फ) (مذ)

1. भंग (Bhang) (भंग) टूट फूट (Tút
phút) (ٹوٹ پھوٹ)
2. पराजय (Parájai) (پراچ) पराभव
(Parábhav) (پراभव) हार (Hár) (हार)

शकित खورده (शक - फ) (ص)

SHIKAS, T-KHURDA शिकस्त खुर्दा
पराजित (Parájit) (پراجت) हारा हुआ
(Hára hua) (हारा هوا)

शकस्ती (शक - फ) (مذ)

SHIKAS, TAGI शिकस्त गी

भंजन (Bhanjan) (بھنجن) टूट फूट
(Tút phút) (ٹوٹ پھوٹ) टूटने की क्रिया
(Tútne ki kriya) (ٹوٹنے کی کریا)

SHIKASTA शिकस्ता (शक - फ) (ص)

भग्न (Bhagn) (بھग्न) खंडित (Khandit)
(Túta hua) (ٹوٹا هوا) टूटा हुआ (कहलत)

शकस्ते हाल (शक - फ) (ص)

SHIKASTA-HÁL शिकस्ता हाल

दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha grast) (دردشا
بد حال) (Bad hál) (بد حال) (گرست)

शकस्ते دل (शक - फ) (ص)

SHIKASTA-DIL शिकस्ता दिल

1. भग्न हृदय (Bhagn hridai) (بھग्न
दुखी) (Dukhi) (दुखी) (हरदे)
2. उदास (Udas) (اداس) अफसुरदा
(Afsurda) (افسوده)

SHAK, L शकल (शक - फ) (مذ)

1. आकृति (Akriti) (اکرتی) बनावट
(Banavat) (بناوت)

शुद्ध (फ - म्)

SHANÁKHT शनाख्त

परिचय (Parichai) पहचान
(Pahchán)

SHANÁSA शनासा (फ - म्)

परिचित (Parichit) जान
पहचान वाला (Ján pahchán vála)
(जान पहचान वाला)

शुद्ध (फ - म्)

SHANÁSÁÍ शना साई

परिचय (Parichai) जान पहचान
(Ján pahchán)

SHAMBA शम्बा (फ - म्)

1. शनैश्चर (Shanaistchar) शनैश्चर
सनीचर (Saníchar)
2. दिन (Din) वार (Vár)

SHOB शोब (फ - म्)

शोधन (Shodhan) धुलाई
(Dhulái)

SHOKH शोख (फ - म्)

1. चंचल (Chanchal) चपल
(Chapal) शरीर (Sharír)
(शरीर)
2. धृष्ट (Dhrist) गुस्ताख
(Gustákh)
3. हँसोड़ (Hansor) दिल्ली बग़
(Dillagi báz)

SHOKHI शोखी (फ - म्)

1. चंचलता (Chanchalata)
शरारत (Sharárat)

2. संख्या (Sankhya) तादाद
(Tádád)

SHIMÁL शिमाल (म - म्)
उत्तर दिशा (Uttar disha)
(Uttar)

SHAM,S शम्स (म - म्)
सूर्य (Súrriya) रवि (Ravi)
सूरज (Sárej)

शुद्ध (फ - म्)

SHAM,SHÁD शमशाद

एक पेड़ (Ek per) सरो (Saro)
(सरो)

शुद्ध (फ - म्)

SHAM,SHÍR शमशीर

कृपाण (Kripán) खड्ग (Khad,g)
(तलवार) (Talvár)

SHAM,A शम्भ (म - म्)

1. सिक्ख वर्ति (Sikh varti) सक्ख वर्ति
मोम बत्ती (Mom batti)
3. दीपक (Dípak) चिराग़
(Chirágh)

SHUMŪL शुमूल (म - म्)

सम्मिलन (Sam,milan) शामिल
होना (Shámil hona)

SHAM,MA शम्मा (म - म्)

लवलेष (Lavlesh) अत्यल्प
(Attyalp) बहुत थोड़ा (Bahut)
थोड़ा (thorá)

SHAMÍM शमीम (म - म्)

सुगंध (Sugandh) सुशब्द
(Khuabbú)

شورہ پشت (ف - ص)

SHORA-PUSHT شورا پشٹ

1. उद्दंड (Uddand) अखलद
(Akhkhar اکھار)
2. धृष्ट (Dhrist) गुस्ताख
(Gustakh گستاخ)
3. अवज्ञ (Avag.gya) सरकश
(Sarkash سرکس)

SHÚRA शूरा (ع - مذ) شوری

परामर्श (Parámarsh) सलाह

मशवरा (Saláh mashvara) صلاح
(مشورة)

SHOSHA शोशा (ف - مذ) شوشه

1. छोटा चिन्ह या अक्षर का सिरा
(Chhota chinhh ya akkhar ka sira)
(چھوٹا چنھ یا اکھر کا سرا)
2. बखेड़ा (Bakhera) भगड़ा
(Jhagra جھगरا)
3. भगड़ा कराने वाली बात (Jhagra
karáne váli bát) जहकला
(Chut kula चुटकुला) बात

SHAUQ शौक (ع - مذ) شوق

1. अभिलाषा (Abhilásha) आकांक्षा
(Ákánkehha) आरजू
(Árzú) (ابیہ لاشا)
2. व्यसन (Vyasan) चट (Chát)
(Chaska) (چسکا)
3. रुचि (Ruchi) रावत
(Raghat) (رچیت)
4. प्रेम (Prem) आदर (Ádar)
(Cháo) (چاو) (پرم)

2. निर्लज्जता (Nirlajjata) बे हयाई
(Behayái) (نرلججتا)

SHOR शोर (ف - مذ) شور

1. कोलाहल (Koláhal) (غل)
(Ghul)
2. क्षार (Cbhar) (کهار)
(Kharí)
3. ख्याति (Khyáti) (شهرت)
(Shuhtrat)
4. उन्माद (Unmád) (پاگل پن)
(Págal pan)

SHORBA शोर्बा (ف - مذ) شوربا
(मानस रस) (Máns ras)
(यूष) (Rasa) (رسا)

SHORISH शोरिश (ف - مث) شوریش

1. विप्लव (Viplav) (راج کرانتی)
(Raj kiránti) (غدر)
(Ghadr)
2. सैन्य द्रोह (Sain, nya droh) (بغاوت)
(Baghávat) (دروہ)
3. अशांति (Ashánti) (بلاوا)
(Balva) (فساد)
(Fasád)
4. कोलाहल (Koláhal) (شوروشر)
(Shoro-shar) (شور)

SHORA शोरा (ف - مذ) شورہ

1. श्वेत क्षार (Shetohhar) (یک کھار)
(Ek khár jis se bárud banti hai) (جس سے بارود بنتی ہے)

شہادت (ع - مٹ)

SHAHADAT شاہادت

1. धार्मिक मनुष्य का वध (Dharmik manush,shya ka vadh) دھارمیک مانوشیا کا وندھ (Qatl) قتل
2. साक्ष्य (Sák,shya) ساکشیہ (Gaváhi) گواہی

شہادت (ع - مٹ)

SHAHÁMAT شاہامت

- शूरता (Shúrata) वीरता (Vírata) शूरता (Shúrata) वीरता (Vírata)
(Babáduri) बहादुरी (Babáduri)

SHAH,D शाहद (ف - مذ)

- मधु (Madhu) पुष्पसार (Pushp sar) मधु (Madhu) पुष्पसार (Pushp sar)
(Asal) असल (Asal)

SHAH,R शहर (ف - مذ)

1. नगर (Nagar) बड़ी बस्ती (Bari basti) بڑی بستی
2. मास (Mas) महीना (Mabína) मास (Mas) महीना (Mabína)

شہر بناہ (ف - مٹ)

SHAH,R-PANAH शहर पनाह

- परिवेश (Parivesh) परकोटा (Parkota) परिवेश (Parivesh) परकोटा (Parkota)
(Nagar ki chár dívári) नगर की चार दिवारी (Nagar ki chár dívári)
(Dívári) دیواری

شہرت (ع - مٹ)

SHUH,RAF शुहरत

1. ख्याति (Khyáti) नेक नामी (Nek nami) کھیاتی (Khyáti) نیک نامی (Nek nami)
2. किंवदंती (Kimvadanti) (کم و دنتی) (Kimvadanti) (کم و دنتی)
(Afvaáh) افواہ (Afvaáh)

5. उत्कंठा (Utkantha) (اُتکنتھا) (Utkantha) (اُتکنتھا)
इशितयाक (Ishtiyaq) اشتیاق (Ishtiyaq)

SHAUKAT शौकत (ع - مٹ)

1. वैभव (Vaibhav) शान (Shan) वैभव (Vaibhav) शान (Shan)
2. आतंक (Atank) रोब (Rob) (دعب) (Atank) (Rob)

SHUM शुम (ف - مذ)

1. अशुभ (Ashubh) मनहूस (Manhús) (اشبه) (Ashubh) (Manhús)
2. कृपण (Kripan) कंजूस (Kanjús) (کریں) (Kripan) (Kanjús)

SHAU,HAR शौहर (ف - مذ)

- पति (Patí) भर्ता (Bharta) पति (Patí) भर्ता (Bharta)
(Klavind) खाविन्द (Klavind)

SHAH शह (ف - مذ)

1. शाह का मुखदफ़ डिकهو 'शाह' (شاہ کا मुखداف ڈیکھو 'شاہ')
2. उत्तेजना (Uttejana) भड़काना (Bharkana) (اُتھجنا) (Uttejana) (بھڑکانا) (Bharkana)

3. शतरंज की किशत (Shatranj ki kishat) (شطرنج کی کشت) (Shatranj ki kishat)

SHIHÁB शिहाब (ع - مذ)

- उल्का (Ulka) टूटने वाला तारा (Tutne vala tara) (اُلکا) (Ulka) (ٹوٹنے والا تارا) (Tutne vala tara)

شہاب ثاقب (ع - مذ)

SHIHABE-SAQIB शिहाबे साकिब

- उल्का (Ulka) टूटने वाला तारा (Tutne vala tara) (اُلکا) (Ulka) (ٹوٹنے والا تارا) (Tutne vala tara)

SHAHID शहीद (श - म) शहीद
हुतात्मा (Hubatma हुतात्मा) वीर गति
प्राप्त (Virgati prapt विर गति प्राप्ति)
जो धर्म के लिए मारा गया हो (Jo dharm
ke liye mara gaya ho जो धर्म के लिए मारा गया हो)

SHAI शय (श - म) शय
वस्तु (Vastu वस्तु) चीज़ (Chíz चीज़)

SHAI B शैब (श - म) शैब
जरावस्था (Jarávastha जरावस्था)
बुढ़ापा (Burhapa बुढ़ापा)

SHAIKH शैख (श - म) शैख

1. वृद्ध (Vrid, dh वृद्ध) जरात (Jarát जरात)

बुढ़ा (Búpha बुढ़ा) (जरात)

2. धर्म गुरु (Dharm guru धर्म गुरु)
पीर (Pír पीर)

3. अधिपति (Adhipati अधिपति)
स्वामी (Swami स्वामी) सरदार
(Sardár सरदार)

4. एक मुसलमान जाति (Ek musalman
jati एक मुसलमान जाति)

SHAI DA शैदा (श - म) शैदा
मुग्ध (Mugdh मुग्ध) आसक्त (Asakt
आसक्त) आशिक (Ashiq आशिक)

SHAI DAI शैदाई (श - म) शैदाई
निकम 'शैदा'

SHER शेर (श - म) शेर
व्याघ्र (Vyághr व्याघ्र) सिंह (Singh
सिंह) बाघ (Bagh बाघ)

3. वार्ता (Várta वार्ता) चर्चा (Cherha
चर्चा)

SHUHRA शुहरा (श - म) शुहरा

1. ख्याति (Khyáti ख्याति) शहरत
(Shubrat शहरत)

2. यश प्रसार (Yash prasar यश प्रसार)
नेक नामी की धूम (Nek námi ki
dhúm नेक नामी की धूम)

SHAHRI शहरी (श - म) शहरी
नागरिक (Nágarik नागरिक) शहर का
निवासी (Shahr ka nivasi शहर का
निवासी)

शहंशाह (श - म)

SHAHANSIAH शहनशाह

सम्राट (Samrát सम्राट) चक्रवर्ती
(Chakkrvarti चक्रवर्ती) महाराजा
(Mahárája महाराजा)

SHAHVAT शहवत (श - म) शहवत

1. लालसा (Lálasa लालसा) इच्छा
(Ich, chha इच्छा) चाह (Cháh चाह)

2. काम वेग (Kam veg काम वेग)
भागेच्छा (Bhogech, chha भागेच्छा)
नफसानी खादिश (Nafsani
kháshish नफसानी खादिश)

शहवत परस्त (श - म)

SHAHVAT-PARAST शहवत परस्त

कामुक (Kámuk कामुक) विषय लंपट
(Vishai lampat विषय लंपट) शहवत
का बंदा (Shahvat ka banda शहवत
का बंदा)

2. मिश्रान (Mishtān, n) मिठाई (مِٹھائی)

SHÍSHA शीशा (शیشه - ف - مذ)

1. काच (Kách) कांच (Kānch) (کاج)

2. कूपी (Kúpi) बोटल (Botal) (کوپي بوتل)

3. दर्पण (Darpan) आईना (Áina) (درپن آئینه)

شیشه گر (ف - ص)

SHÍSHA-GAR शीशागर

1. काचकार (Kách kár) शीशा बनाने वाला (Shísha banāne vála) (کاج کار شیشه بنانے والا)

2. दर्पण कार (Darpan kár) आईना बनाने वाला (Áinā banāne vála) (درپن کار آئینه بنانے والا)

SHAITÁN शैतान (شیطان - ع - مذ)

1. एक फरिश्ता जो ईश्वर की अवज्ञा के अपराध में निकाला गया (Ek farishta jo Íshwar ki avaggya ke aprádh men nikála gaya) (ایک فرشته جو ایشور کی اوراد میں نکالا گیا)

2. धूर्त (Dhúrt) मक्कार (Makkár) (دھورت مکار)

3. दुष्टात्मा (Dushtátma) खबीस (Khabís) (دشتماتا خبیث)

4. बहका कर कुमार्ग पर चलाने वाला (Bahká kar kumárg par chalāne vála) (بہکا کر کمارگ پر چلانے والا)

SHÍR शीर (شیر - ف - مذ)

दहीर (Chhír) दुग्ध (Dugdh) (دھیر دودھ)

SHÍRÁZA शीराजा (शिरآزه - ف - مذ)

1. बिल्वरी हुई चीजों की एकत्रता (Bikhri huí chízō ki akattrata) (بکھری ہوئی چیزوں کی ایکترتا)

2. क्रम (Kram) तरतीब (Tartīb) (کرم ترتیب)

شیر خوار (ف - ص)

SHÍR-KHÁR शीर खार

स्तन पायी (Istanpái) (استن پائی)

मुहाँ (Dudh muhān) (دودھ مہان)

SHER-DIL शेर दिल

सिंह साहस (Sin, nh sáhas) (سلهه)

SHÍRÍN शीरी (شیریں - ف - ص)

1. मधुर (Madhur) मिष्ठ (Misht) (مدھر مِٹھا)

2. मृदु (Mridu) कोमल (Komal) (مردو نرم)

3. फरहाद की प्रेमिका (Farhád ki premika) (فرهاد کی پریمکا)

SHÍRÍNÍ शीरीनी (شیرینی - ف - مذ)

1. मधुरता (Madhurata) (مدھورتا)

मिठास (Mithás) (مِٹھاس)

عاشق (Ashiq) آشیک (موہت)

شیفتگی (ف - مٹ)

SHEVAN शेवन (ف - مذ) شیون

SHEFTAGI शेफतगी

کرنند (Krandan) رونا دھونا
(Rona dbona)

1. مگدھتا (Mugdhata) آسکتی
(Āsakti) عشق (Ishq)

SHEVA शेवा (ف - مذ) شیوہ

2. ابھی (Abhi ruhi) بڑھی ہوئی
بڑھی ہوئی رگھبت (Bārhi hui raghbat)

1. व्यवहार (Vyavhār) چلن
(Chalan)

2. शैली (Shaili) دھنگ (Dhang)
دھنگ

SHEFTA शेफता (ف - ص) شیفتہ
مگدھ (Mugdh) موہت (Mohit)

ص

4. आदर के लिए नाम के अंत में, जैसे

‘राजा साहब’ (Ādar ke liye nām ko ant men, jaise ‘Rāja Sābab’
آدر کے نام کے انت میں، جیسے
(‘راجہ صاحب’)

(اردو میں یہ لفظ ‘ح’ کے زیر کے ساتھ
ہوئی آتا ہے)

صاحب خانہ (ع - ص)

SĀHIB-KHĀNA साहिब खाना

ग्रह स्वामी (Grih swāmi) گره سوامی

घर का मालिक (Ghar kā mālīk) گھر کا مالک

صاحب ذوق (ع - ص)

SĀHIBE-ZAUQ साहिबे जौक

रसज्ञ (Rasag,gya) (رسمیہ) साहित्यप्रेमी

(Sāhittya Premī) (سہیتیہ پریمی)

अदब का ज्ञान रखने वाला (Adab ka

SĀBIR साबिर (ع - ص)

1. धैर्यवान् (Dhairryavān) (دهیریہ وان)
سبر کرنے والا (Sabr karne vāla)

2. सहिष्णु (Sahishnu) (سہشنو)
سہن شیل (Sahan shīl) بک-
داشت کرنے والا (Bardāsht karne vāla)

SĀHIB साहिब (ع - مذ) صاحب

1. स्वामी (Swāmi) (سوامی) مالک
(Mālīk) (مالک)

2. श्रीमान् (Shrimān) (شریمان) جناب
(Janāb)

3. वाला (Vāla) (والا)
تیسری شکل اضافت کی صورت
میں آئی ہے جیسے ‘صاحب اختیار’

3. कोरा (Kora) गैर इस्ते माली
(Ghair istemāli) (غیر استعمالی)

4. पवित्र (Pavitr) पाक (Pāk)
(पाक)

5. समतल (Samtal) चौरस
(Chauras) (چورس)

6. सरल (Saral) सादा (Sāda)
(Sālis) सलीस (سادا)

صاف باطن (ع - ص)

SĀF-BĀTIN साफ बातिन

1. शुद्धात्मा (Shuddhātma) (شدهاتما)
साफ दिल (Sāf dil) (صاف دل)
2. निश्छल (Nish chhal) (نہرچہل)
सादा मित्राज (Sāda mizāj) (سادہ مزاج)

SĀLEH सालेह (ع - ص) صالح
सदाचारी (Sadāchāri) (سداچاری) नेक
(Nek) (نیک)

SĀNE साने (ع - ص) صانع
निर्माण कर्त्ता (Nirmān kartā) (نرمان کرتا)
बनाने वाला (Banāne vāla) (بنانے والا)

SĀIB साइब (ع - ص) صائب
शुद्ध (Shud, dh) (شده) उचित (Uchit)
(अचित) ठीक (Thik) (تھیک)

SABA सब्बा (ع - ص) صبا
प्रभात समीर (Prabhāt samīr) (پربھات سمیر)
सवेरे की ठंडी और हलकी हवा
(Savere ki thandi aur halki hava)
(سویرے کی تھلکی اور हलकी हवा)

ادب کا گھیان رکھنے والا
(gyān rakhne vāla)

صاحب کمال (ع - ص)

SĀHIB-KAMĀL साहिब कमाल
गुणवान् (Gunvān) (گنوان) गुणी
(Guni) हुनर मन्द (Hunar mand)
(हलर مند)

SĀHIBA साहिबा (ع - م) صاحبه
श्रीमती (Shrimati) (श्री मती) महोदया
(Mahodaya) (مہودیا)

SĀHIBĪ साहिबी (ع - म) صاحبي
1. सत्ता (Satta) हुकूमत (Hukū-
mat) (حکومت)
2. स्वामित्व (Swāmittwa) (سوامتو)
मालिकी (Mālikī) (مالکي)

SĀDIR सादिर (ع - ص) صادر
निकलने वाला (Nikalne vāla) (نکالنے والا)
जारी होने वाला (Jāri hone vāla) (جاری ہونے والا)

SĀDIQ सादिक (ع - ص) صادق
सत्य वादी (Sattya vādi) (ستیه وادی)
सच्चा (Sach, cha) (سچا)

SĀIQA साइका (ع - م) صاعقه
विद्युत् (Vid, dyut) (ودیت) तड़ित
(Taṛit) बिजली (Bijli) (تڑت)

SĀF साफ (ع - ص) صاف
1. स्वच्छ (Swach, chh) (سوچھ) पाक
साफ (Pāk sáf) (पाक صاف)
2. निष्केवल (Nish keval) (نہر کیवल)
खालिस (Khālis) (خالص)

SEHAT سهت (ع - مٹ) صحت

1. स्वास्थ्य (Swāsthya سواسثیہ) تندرستی (Tandurusti تندرستی)
2. शुद्धि (Shud,dhi شدھی) دُرستی (Durnsti دُرستی)

SAHRA سہرا (ع - مڈ) صحرا

- کانن (Kānan کانن) विपिन (Vipin وِپین)
वन (Van ون) जंगल (Jangal جنگل)
(جنگل)

SAHRAÍ سہراہی (ع - ص) صحرائی

1. वन चर (Vanchar ون چر) जंगली (Jangali جنگلی)
2. असम्भ (Asabh,bhya اسبہہ) उजड़ (Ujadd اجد)

SAH,N सहन (ع - مڈ) صحن

- अजिर (Ajir اجر) आंगण (Āngan آنگن)
(आंगन) (Āngan آنگن)

SAHÍH سہیہ (ع - ص) صحیح

1. शुद्ध (Shuddh شدہ) ठीक (Thik تھیک) दुरुस्त (Durst دُرست)
2. स्वस्थ (Swasth سوستھ) तन्दुरुस्त (Tandurust تندرست)
3. उचित (Uchit اُچت) मुनासिब (Munásib مناسب)
4. पूर्ण (Purn پورن) साबित (Sábit ثابت) जो टुकड़े न हो (Jo tukre na ho جو ٹکڑے نہ ہو)

SAHÍFA سہیفا (ع - مڈ) صحیفہ

1. धर्म ग्रंथ (Dharm granth دھرم گرنث) मज़हबी किताब (Maz,babi kitáb مذہبی کتاب)

SABÁH सबह (ع - مٹ) صباح

- प्रभात (Prabbát پربہات) सवेरा (Savera سَویرا) तड़का (Taṛka تڑکا)

SABÁHAT सबाहत (ع - مٹ) صباحات

1. गौर वर्ण (Gaur varn گورورن) गोरा रंग (Gora rang گورارنگ)
2. सुंदरता (Sundarata سندرता) खूब खूब (Khūb sūrati خوبصورتی)

SUB,H सुबह (ع - مٹ) صبح

- प्रभात (Prabbát پربہات) प्रातः काल (Pratah kál پراتہ کال) सवेरा (Savera سَویرا)

SAB,R सबर (ع - مڈ) صبر

- संतोष (Santosh سنتوش) धैर्य (Dhairya دھیرہ) तहमूल (Tabam,mul تھمُل)

SABÍH सबीह (ع - ص) صبیح

- गौर (Gaur گور) गोरा चिट्ठा (Gorá chitta گوراجٹھا)

SUHBAT सुहबत (ع - مٹ) صحبت

1. संगति (Sangati سنگتی) साथ (Sáth ساتھ)
2. मैत्री (Maittri میتری) दोस्ती (Dosti دوستی)
3. संभोग (Sambhog سمبھوک) हमबिस्तरी (Hambiatari هم بستری)
4. गोष्ठी (Goshthi گوشتهی) छोटा सा जलसा (Chhota sa jalsa چھوٹا سا جلسہ)

2. वक्त्रस्थल (Vakchasthal वक्त्रस्थल)
छाती (Chhāti चहाती) तेल
3. मुख्य (Mukhkhya मुख्या) खास
(Khās खास)

SADAF सदर्फ (ع - مٹ)
शक्ति (Shukti शक्ती) सीप (Sip
سیپ)

SID,Q सद्क (ع - مڈ)
सत्यता (Sattyata ستیہتا) सच्चाई
(Sachchái سچائی)

SADAQA सद्का (ع - مڈ) صدقة

1. दान (Dan دان) खैरात (Khairát
خیرات)
2. सिर पर से उतारी हुई चीज़ (Sir par
se utāri hui chíz سر پر سے اتاری
हुئی چیز)

3. न्योछावर (Neochhavar نیوچھاوار)
नगर (Nisār نثار)

SAD,MA सद्मा (ع - مڈ) صدمه

1. आघात (Āghāt आघात) चोट
(Chot चोट) ज़रब (Zarb ضرب)
2. धक्का (Dhakka دھکا) ठेस (Thes
تھیس)
3. दुःख (Duk, hkh दुःख) क्लेश (Klesh
کلیش) रंज (Ranj रंज)
4. हानि (Hāni हानी) नुकसान
(Nuqsān نقصان)

SUDŪR सुदूर (ع - مڈ) صُدُور

1. लागू होना (Lagū hona لاگو ہونا)
जारी होना (Jāri hona جاری ہونا)

2. पुस्तक (Pustak पुस्तक) (किताब
(Kitāb کتاب))

3. पत्रिका (Patrika पत्रिका) रिसाला
(Risāla رسالہ)

4. पत्र (Pattr पत्र) खत (Khat خط)

SAD सद (ف - ص) صد
शत (Shat शत) सौ (Sau سو)

SADA सदा (ع - مٹ) صدا
ध्वनि (Dhwani دھونی) आवाज़
(Āvāz آواز)

صدارت (ع - مٹ)

SADĀRAT सदरत
अध्यक्षता (Addhyakchhata ادھیک
सभापतित्व (Sabhapatittwa سبھا پتیتو
چیتا)

صداقت (ع - مٹ)

SADĀQAT सदाक़त
सत्यता (Sattyata ستیہتا) सच्चाई
(Sachchái سچائی)

صدائے باز گشت (ع - مٹ)

SADA-E-BÁZ-GASHT सदाय बाज़ गश्त
प्रति ध्वनि (Pratiddhwani प्रति دھونی)
प्रति शब्द (Prati shabd प्रति شبد)
टकरा कर लौटी हुई आवाज़ (Takarākar
lauti hui āvāz تکرار کر لوٹی ہوئی
آواز)

SAD,R सदर (ع - مڈ) صادر

1. सभापति (Sabha pati سبھا پتی)
मीर मजलिस (Mīr majlis میر
مجلس)

SAR,A सरा (صرع - ع - مٹ)
 अपस्मार (Apsmār) (اپس مار) میرگی
 (Mirgi) (میرگی)

SIRF صرف (ع - ص) سرف
 1. केवल (Keval) (کیول) खाली (Khali)
 (خالی)

2. अकेला (Akela) (اکیلا) तनहा (Tanha)
 (تنہا)

SARF सर्फ (ع - مٹ)
 1. व्यय (Vyai) (ویئے) खर्च (Kharch)
 (خرچ)
 2. व्याकरण की एक शाखा (Vyākaran
 ki ek shākha) (ویاکرن کی ایک
 شاخہ)

3. बसर करना (Basar karna) (بسر کرنا)
 गुज़ारना (Guzārna) (گزارنا)

صرف و نحو (ع - مٹ)

SARFO-NAH,V सफौनह्व
 व्याकरण (Vyākaran) (ویاکرن) कवाइद
 (Qaváid) (قواعد)

SARÍH सरीह (ع - ص)
 1. स्पष्टतः (Ispashtatah) (اسپشتتہ)
 खुल्लमखुल्ला (Khullam khulla)
 (کہلہم کہلا)

2. स्पष्ट (Ispasht) (اسپشت) साफ
 (Sáf) (صاف)

SARÍHAN सरीहन (ع - ص)
 स्पष्टतः (Ispashtatah) (اسپشتتہ)
 स्पष्टतया (Ispashtatayá) (اسپشتتہ)
 खुल्लमखुल्ला (Khullam khulla)
 (کہلہم کہلا)
 साफ साफ (Sáf sáf) (صاف صاف)

2. आना (Ána) (آنا) पहुँचना (Pahunchna)
 (پہنچنا)

SADI सदी (ف - مٹ)
 शताब्दी (Shatáb,di) (شتابدی) सौ बरस
 (Sau baras) (سو برس)

SID,DIQ सिदीक (ع - ص)
 1. सत्य निष्ठ (Sattya nishth) (ستیه
 निष्ठ) बहुत सच्चा (Bahut sachcha)
 (بہت سچا)

2. मुहम्मद साहब के एक दोस्त की उपाधि
 (Mohammad sahib ke ek dost ki
 upádhi) (محمد صاحب کے ایک
 دوست کی اپادھی)

صراحت (ع - مٹ)

SARÁHAT सराहत
 1. व्याख्या (Vyakhkhyā) (ویاکھیہ)
 तशरीह (Tashrih) (تشریح)

2. विवरण (Vivaran) (وورن) तफसील
 (Tafsíl) (تفصیل)

صراط مستقیم (ع - مٹ)

SIRÁTE-MUSTAQÍM सिराते मुस्तकीम
 सरल मार्ग (SaraI márg) (سرل مارگ)
 सीधा रास्ता (Sídha rásta) (سیدھا راستہ)

SARRÁF सर्राफ (ع - ص)
 स्वर्ण वणिक् (Swarn vanik) (سورن ونک)
 सराफ (Saráf) (صراف)

SAR,SAR सर सर (ع - مٹ)
 झंझा वात (Jhanjha vát) (جھنجھا
 वात)
 तेज़ हवा (Ándhi) (آندھی)
 (Tez hava) (تیز ہوا)

2. पवित्रता (Pavitrata) पाकी (Páki)

3. सफ (Sáf) बेलाग (Be lág) (پے لاگ)

SAFÁI सफाई (ع - ف - مٹ)

1. निर्मलता (Nirmalata) (نرملتا)
खालिसपन (Khálispan) (خالص پن)

2. पवित्रता (Pavitrata) पाकी (Páki)

3. संहार (Sanghár) (سلگهار) कतले
आम (Qatle-ám) (قتل عام)

4. स्वच्छता (Swach, chhata) (سوچ چھता)
बारीकी (Báríki) (باریکي)

5. भाङ पोंछ (Jhár ponchh) (جھاڑ पोन्छ)
(पोन्छे)

SIFAT सिकत (ع - म - मट)

1. गुण (Gun) (गुन) खूबी (Khúbi) (खोबी)

2. विशेषण (Visheshan) (वशिशन) सिकत
(Sifat) (सिफत)

3. समान (Samán) (सान) तुल्य
(Tullya) (तल्ये) मिस्त (Mist) (मिस्त)

4. धर्म (Dharm) (धरम) खासियत
(Khásiyat) (खासियत)

SAF,HA सफहा (ع - म - मट)

पृष्ठ (Prishth) (प्रिश्थ) पन्ना (Panna)
(पेज) पेज (Page) (पेज)

SAF-DAR सफ दर (ع - म - मट)

1. व्यूहभेदक (Vyúh bhedak) (व्यूह भेदक)
सफशिकन (Saf shikan) (सफ शिकन)

2. महारथी (Mahárathee) (महारथी)
अति-वीर (Ativír) (अति वीर)

SA,ÚBAT सऊबत (ع - ف)

1. कष्ट (Kash) (कश) दुःख (Dukh, kh)
(तकलीफ) Takliff (तकलीफ)

2. कठिनता (Kathinata) (कठिना)
कठिनाई (Kathínái) (कठिनाई)

दुशवारी (Dush, vári) (दुशवारी)

SOÚD सुऊद (ع - म - मट)

आरोह (Ároh) (आरोह) ऊपर की तरफ
जाना (Úpar ki taraf jána) (ओपर की तरफ जाना)
(طرف जाना)

صغير سمنی (ع - ف - مٹ)

SIGHR-SINI सिगूर सिनी

बाल्यावस्था (Ballyávastha) (बाल्यावस्था)
बचपन (Bach pan) (बचपन)

SAGHÍR सगीर (ع - ص)

अल्प (Alp) (अल्प) लघु (Laghu) (लघु)
छोटा (Chhotá) (छोटा)

صغير سن (ع - ف - مٹ)

SAGHÍR-SIN सगीरसिन

अल्पायु (Alpáyu) (अल्पायु) छोटी उम्र का
(Chhoti umr ka) (छोटी उम्र का)

SAF सफ (ع - म - मट)

1. श्रेणी (Shreni) (श्रेणी) पंक्ति (Pankti)
(पंक्ति) कतार (Qatár) (कतार)

2. वर्ग (Varg) (वर्ग) दर्जा (Darja) (दर्जा)

3. लंबी चटाई (Lambi chatái) (लंबी चटाई)

SAFA सफा (ع - म - मट)

1. विमलता (Vimalatá) (विमलता)
(सफाई) (Safái) (सफाई)

2. परामर्श (Parāmarsh परामर्श)
मश्वरा (Mash, vera مشوره)

صلاحیت (ع. مٹ)

SALÁHIYAT सलाहियत

1. योग्यता (Yog,gyata योग्यता)
قابلیت (Qābīliyat قابلیت)

2. पात्रता (Pattrata पात्रता) अहलियत
(Ahliyat اهلیت)

3. नम्रता (Namrata नम्रता) नरमी
(Narmi نرمی)

SUL,H सुल्ह (ع. مٹ) صلح

1. एकता (Ekata ایکتا) मेल (Mel)
اتحاد (Ittiḥād) इत्तिहाद (मेल)

2. मैत्री (Maittri मैत्री) दोस्ती
(Dosti دوستی)

3. सन्धि (Sandhi सन्धि) सलाह
(Saláh صلاح)

صالح نامه (ع. مٹ)

SUL,H-NÁMA सुल्ह नामा

संधि पत्र (Sandhi pattr संधि पत्र)
राज़ी नामा (Rázi náma راضی نامه)

SILA सिला (ع. मट) صله

1. पुरस्कार (Puraskár पुरस्कार) इनआम
(In,ám انعام)

2. प्रतिकार (Pratikár प्रतिकार) बदला
(Badla بدله)

BAN,NÁ,A सनाअ (ع. ص) صناع
शिल्पकार (Shilp kár شلپ کار)
कारीगर (Kārīgar کاریگر)

3. हज़रत अली की उपाधि (Hazrat Ali
ki upādhi حضرت علی کی
ایادھی)

SIFR सिफ्र (ع. مٹ) صفر
विन्दु (Vindu وندو) शून्य (Shūn,nya
شونیہ) बन्दी (Bindi بندی)
(Nuqta نقطه)

SAFRA सफ़रा (ع. मट) صفرا
पित्त (Pitt पित) एकखिलत (Ek
khilt ایک خلط)

صف کشی (ع. مٹ)

SAF-KASHI सफ़कशी

1. व्यूह रचना (Vyūh rachana व्यूह
रचना) पराबान्धना (Para bāṇḍhna
پرا باندھنا)

2. युद्ध (Yud,dh युद्ध) लड़ाई
(Larāí لڑائی)

SALA सला (ع. मट) صلا

1. आवाहन (Áváhan آواهن) बुलाना
(Bulána बुला)

2. निमंत्रण (Nimantran निमंत्रण)
दावत देना (Dávat dena دعوت
دینا)

صلا بت (ع. مٹ)

SALÁBAT सलाबत

कठोरता (Kathorata कठोरता)
(Sakhti سختی)

SALÁH सलाह (ع. मट) صلاح
1. उपकार (Upkár उपकार) भलाई
(Bhalái بهلائی)

SAVĀB صواب (ع - مذ) صواب

1. उचित (Uchit अचित) मुनासिब (Munāsib مناسب)

2. शुद्ध (Shud,dh شده) सही (Sahi صحیح)

SÚBA सूबा (ع - مذ) صوبہ

प्रांत (Pránt پروانت) प्रदेश (Pradesh پروونس) प्रोविंस (Province)

SAUT सौत (ع - مث) صوت

ध्वनि (Dhwani دھونی) रव (Rav رَو) आवाज़ (Ávāj آواز)

SÚRAT सूरत (ع - मथ) صورت

1. मुख (Mukh مَمُ) आकृति (Ákriti اَکرتی) शकल (Shakl شکل)

2. दशा (Dasha دشا) हालत (Hálat حالت)

3. ढंग (Dhang دھنگ) तरीका (Taríqa طریقہ)

4. उपाय (Upáo اُپاءے) तदबीर (Tadbír تدبیر)

5. चिन्ह (Chin,nh چنھ) आसार (Ásár آثار)

SÚFI सूफी (ع - مذ) صوفی

ब्रह्म वादी (Brahm vádi بروهم وادی)

अध्यात्म वादी (Adhdhyátm vádi ادھیاتم وادی)

तसवुफ का आमिल (Tasav,vuf ka ámil تصوف کا عامل)

(Tasav,vuf ka ámil تصوف کا عامل)

SANDAL सन्दल (ع - مذ) صندل

चंदन (Chandan چندن) मलयज (Malayaj ملایج)

एक खुशबूदार (Ek khushbu dār لکڑی خوشبودار)

लकड़ी (Lakṛī لکڑی)

SANDŪQ सन्दूक (ع - مذ) صندوق

पेटिका (Petika پیٹکا) लकड़ी का बक्का (Lakṛī ka baks لکڑی کا بکس)

(Lakṛī ka baks लकड़ी का बकस)

SAN,AT सन् अत (ع - मथ) صنعت

कला (Kala کلا) शिल्प (Shilp شِلپ)

कारीगरी (Kārīgārī کاریگری)

صنعت گری (عف - مथ)

SAN,AT-GARI सन् अत गरी

कलाकारी (Kalākārī کلاکاری) शिल्प

कारी (Shilp kārī شِلپ کاری) कारी गरी

(Kārīgārī کاریگری)

SINF सिन्फ (ع - मथ) صنف

1. प्रकार (Prakār پراکار) किस्म (Qism قسم)

2. लिंग (Ling الینگ) जिस (Jins جنس)

(Jins جنس)

SANAM सनम (ع - مذ) صنم

1. मूर्ति (Mūrti مورتی) प्रतिमा (Pratima پرتیما)

बुत (But بت)

2. प्रेमिका (Premika پرمیکا) प्रेयसी (Pre,yasi پریسی)

माशूक (Māshūq معشوق)

(Māshūq معشوق)

صنم خانه (عف - مذ)

SANAM-KHĀNA सनम खाना

मन्दिर (Mandir ملندر) बुत खाना

(But khāna بت خانه)

صید گاہ (عف - مٹ)

SAID-GÁH سید گاہ

मृगया वन (Mrigaya van) (مرگیاون)

शिकार गह (Shikár gáh) (شکارگاه)

SIŪHA सीरा (ع - مذ)

1. विभाग (Vibhág) (ویہاگ) महकमा
(Mah,kama) (مہکما)2. विवाह (Viváh) (ویواہ) व्याह (Byáh)
(व्याह) (Nikáh) (نیکاح)

SAIQAL सैकल (ع - مٹ)

1. परिष्कृति (Parishkriti) (پیش کرتی)
चमकाना (Chamkána) (چمکانا)2. तलवार वगैरा को मांझ कर चमकाना
(Talvár vaghaira ko mánjh kar
ohamkána) (تلوار وغیرہ کو مانجھ کر چمکانا)3. बरतनों पर रंगे या चांदी का पानी
चढ़ाना (Bartanon par ránge ya
chándi ka páni chabhána) (برتنوں پر رنگے یا چاندی کا پانی چڑھانا)

SAULAT सौलत (ع - مٹ)

1. आतंक (Átank) (آتک) रोब
(Rob) (رعب)2. प्रताप (Pratáp) (پر تاپ) जलाल
(Jalál) (جلال)

SAUM सौम (ع - مذ)

व्रत (Vrat) (व्रत) रोजा (Roza) (روزہ)

SAH,BA सह-बा (ع - مٹ)

1. मदिरा (Madira) (مدرا) शराब
(Sharáb) (شراب)2. वह मदिरा जो लालिमा लिए हो
(Voh madira jo lálima liye ho)
(وہ مدرا جو لالما لئے ہو)

SAIYÁD सैयाद (ع - ص)

व्याध (Vyádh) (ویادھ) लुब्धक
(Lubdhak) (لبدھک) जालिक (Jálik)
(शिकारी) (Shikári) (شکاری) (جالک)

SAID सैद (ع - مذ)

अहेर (Aher) (अहेर) आखेट (Ákhet)
(मृगया) (Mrigaya) (مرگیا) (آکھیت)
शिकार (Shikár) (शिकार)

ض

ZÁMIN ज़ामिन (ع - ص)

प्रतिभू (Prati bhu) (پرتیہو) ज़मानत
दार (Zamánat dár) (زمانت دار)

ZÁ,E ज़ाए (ع - ص)

1. नष्ट (Nesht) (نشت) बरबाद (Barbád)
(برباد)

ZÁBITA ज़ाबिता (ع - مذ)

1. नियम (Niyam) (نیام) काहदा
(Qáida) (قاعده)2. विधान (Vidhán) (ویدمان) क़ानून
(Qánún) (قانون)

3. गुणन (Gunan (गुलन) गुणा करना
(Guna karna (गुना करना) ज़र्ब देना
(Zarb dena (ज़रब देना)

ضرب الئلل (ع - مٹ)

ZARBUL-MASAL ज़र्बुल मसल

लोकोक्ति (Lokokti (लोकुकुत्ती) कहावत
(Kahavat (कहावत)

ZARAR ज़रर (मड - ए)

1. हानि (Hani (हानी) क्षति (Chhati
(नुकसान) (Nuqsan (नुकसान) (चहत्ती)
2. कष्ट (Kasht (कश्ट) दुःख
(Dukh,kh (दुःख) तकलीफ (Taklif
(तकलीफ)

ZARÚR ज़रूर (स - ए)

अवश्य (Avash,shya (आवशिये) यकीनी
(Yaqini (यकीनी)

ضرورت (ع - مٹ)

ZARÚRAT ज़रूरत

1. आवश्यकता (Ávash,shyakata
(चाह) (Cháh (आवश्यकता)
2. न्यूनता (Nyúnata (न्यूनता) कमी
(Kami (कमी)

ZOF ज़ोफ (मड - ए)

1. दुर्बलता (Durbalata (दुर्बलता)
अशक्ति (Ashakti (अशक्तुती) कमज़ोरी
(Kamzori (कमज़ोरी)
2. जरा (Jara (जरा) वृद्धावस्था (Vrid,
dhavastha (वृद्धावस्था) बुढ़ापा
(Buhápa (बुढ़ापा)

2. व्यर्थ (Vyarth (व्यर्थ) बेकार (Bekár
(बेकार)

ZART ज़रत (मड - ए)

1. सहन (Sahan (सहन) क़दरत
(Bardasht (बरदाश्ट)
2. नियंत्रण (Niyantran (नियन्त्रण)
(रोक) (Rok (रोक)

ضخامت (ع - مٹ)

ZAKHÁMAT ज़खामत

स्थूलता (Isthúlata (अस्थूलता) पृथुलता
(Prithulata (पृथुलता) मुटई (Muthí
(मुटई)

ZAKHÍM ज़खीम (स - ए)

स्थूल (Isthúl (अस्थूल) पृथुल (Pri-
thul (पृथुल) मोटा (Mota (मोटा)

ZID ज़िद (मट - ए)

1. दुराग्रह (Durággrah (दुराग्रह) हट
(Hat (हट)
2. प्रतिकूल (Pratikúl (प्रतिकूल)
(मुख़ालिफ) (Mukhálif (मुख़ालिफ)
3. विपरीत (Viparít (विपरीत) बर अक्स
(Baraks (बरअक्स)

ZID,DI ज़िदी (स - ए)

दुराग्रही (Durággrahi (दुराग्रही) हट्टी
(Hatti (हट्टी)

ZARB ज़र्ब (मट - ए)

1. ताड़ना (Táfaná (ताड़ना) मार (Már
(मार)
2. आघात (Ághát (आघात) चोट
(Chot (चोट)

ZIMÁD ज़िमाद (ع - مذ) ضحاد
 प्रदेह (Pradeh) प्रलेप (Pralap) (प्रदीप)
 लेप (Lep) (प्रलेप)
 ضمانت (ع - مث)

ZAMÁNAT ज़मानत

1. प्रति भूति (Prati bhúti) प्रती
 जिम्मेदारी (Zimmedárf) (प्रती)
 (जिम्मेदारी)
2. ज़मानत का रुपया (Zamánat ka
 rupiya) (जमानत का रुपैया)

ضمانت دار (ع - مذ)

ZAMÁNAT-DÁR ज़मानत दार

प्रति भू (Prati bhu) (प्रती) ज़ामिन
 (Zámin) (जामिन)

ضمانت نامه (ع - مذ)

ZAMÁNAT-NÁMA ज़मानत नामा

प्रति भूति पत्र (Prati bhúti pattr) (प्रती)
 ज़मानत की तहरीर (Zamá-
 nat ki tahrír) (जमानत की तहरीर)

ZIMN ज़िम्न (ع - مذ) ضمن

1. अंतर्गत (Antargat) (अन्तर्गत)
 (Shumúl) (شمول)

2. अनुषंग (Anushang) (अनुशङ्ग)
 सिला (Silsila) (سلسله)

3. संबंध (Sambandh) (سمبندھ)
 तत्संबन्ध (Ta,alluq) (تعلق)

ZAMÍR ज़मीर (ع - مذ) ضمير

1. अन्तरात्मा (Antará ma) (انترانما)
 अंतःकरण (Antah karan) (انته کرن)
 कांशस (Conscience) (کن شلس)

ZA,ÍF जईफ (ع - ص) ضعیف

1. दुर्बल (Durbal) (دربل) निर्बल
 (Nirbal) (नरबल) अशक्ति (Ashakt)
 (कमजोर) (Kamzor) (اشکت)
2. वयोवृद्ध (Vayovrid,dh) (वयवुरद्ध)
 बूढ़ा (Būṛha) (بوزھا)

ضعیف العمر (ع - ص)

ZA,ÍFUL-UMR जईफुल उम्र

- वयोवृद्ध (Vayovrid,dh) (वयवुरद्ध)
 बड़ी उम्र का (Baṛi umr ka) (بڑی عمر کا)

ZAÍFI जईफी (ع - मथ) ضعیفی

1. निर्बलता (Nirbalata) (نربالتا)
 कमजोरी (Kamzori) (کمزوری)
2. वृद्धावस्था (Vridhdhávstha) (वुरद्धा)
 बुढ़ापा (Būṛhápā) (بوزھا پا)

ضلالت (ع - مथ)

ZALÁLAT जलालत

1. कुमार्गता (Kumárgata) (کومارگتا)
 गुमराही (Gumráhi) (گمراھی)
2. पाप (Páp) (पाप) पातक (Pátak)
 गुनाह (Gunáh) (گناه)

ZILA जिला (ع - مذ) ضلع

1. पार्श्वस्थि (Parashwásthi) (پارشواستھی)
 पसली की हड्डी (Pasli ki haddi)
 (पसली की हड्डी)
2. रेखा (Rekha) (ریکھا) लकीर (Lakír)
 (خط) (Khat) (لکیر)
3. जनपद (Janpad) (جن پد) मंडल
 (Mandal) (منڈل) डिस्ट्रिक्ट (District)
 (تقسیمت)

ZIYÁFAT زیافات (ع - مٹ)

1. अतिथि पूजा (Atithi pūja) انتہی
आतिथ्य (Átith, thya) آتیثیہ
मेहमानी (Mehmání) مہمانی
2. भोज (Bhoj) داवत (Dávat) دعوت

ZÍQ झीक (ع - مٹ)

1. संकीर्णता (Sankirnata) سن کیونتا
तंगी (Tangi) تلگی
2. कष्ट (Kasht) दुःख (Dukh-
kh) مصیبت (Musibat) موسیبت

ضیق النفس (ع - مد)

ZÍQUN-NAFAS झीकुनफस

- श्वास रोग (Shwás rog) شواس روگ
श्वास कस (Shwás kás) شواس کاس
दमा (Dama) دمہ

2. सर्वनाम (Sarv nām) प्रोनाउन
(Pronoun) پروناؤن

ZAMÍMA जमीमा (ع - مذ)
परिशिष्ट (Parishisht) ततिम्मा
(Tatirma) تکمه

ZAU जौ (ع - مٹ)

प्रकाश (Prakásh) ज्योति (Jyoti)
(Rausbani) रौशनी (Rausbani) (جیوتی)

ZIYA ज़िया (ع - مٹ)

1. ज्योति (Jyoti) प्रकाश
(Prakásh) रौशनी (Rau-
sbani) (جیوتی)
2. शोभा (Shobha) रौनक
(Raunaq) (شوہا) (رونیق)

ط

TÁ,ÚN ताऊन (ع - مذ)

महामारी (Mahámári) जोग
(Plague) پلگ

TÁQ तक (ع - مذ)

1. ताखा (Tákha) आला (Álá
آلا)
2. विषम (Visham) वह संख्या जो
दो पर न बटे (Voh sankhya jo do
par na bate) وہ سنکھیا جو دو پر
نہ بٹے

TÁRI तारी (ع - ص)

व्याप्त (Vyápt) छाया हुआ
(Chháya hua) چھایا ہوا

TÁ,AT ताअत (ع - مٹ)

1. पूजा (Pūja) वन्दना (Van-
dana) आराधना (Árádhana
آرادنا)
2. आज्ञापालन (Ágya pālan) आग्या
(Farmán bardári) فرمان برداری

2. भाग्य (Bhāgya بهائیہ) तक्रदीर
(Taqdīr تقدیر)

TÁME तामे (طامع - ع - ص)
लोभी (Lobhi लोभी) लालची
(Lálachi لالچی)

TÁÚS ताऊस (طائوس - ع - مذ)
केकी (Keki کیکی) वर्ही (Varhi ورھی)
मयूर (Mayūr مایور) मोर (Mor مور)

TÁHIR ताहिर (طاهر - ع - ص)
1. पवित्र (Pavitr पवित्र) स्वच्छ (Swachh
ohh سوچھ) पाक (Pák پاک)
2. शुद्ध (Shud,dh شده) निर्मल
(Nirmal نرمال) साफ (Sáf صاف)

TÁIR ताइर (طائر - ع - مذ)
पक्षी (Pakchhi पक्षी) खग
(Khag کهگ) परन्द (Parand پرند)
चिड़िया (Chīṛiya چڑیا)

TÁIFA ताइफा (طائفة - ع - مذ)
1. जन समुदाय (Jan samudāe جن
گروه) गिरोह (Giroh سموداے)
2. सम्प्रदाय (Sampradāe سم پر داے)
फिरका (Firqa فرقہ)
3. नर्तकी समाज (Nartaki samāj
نرتکی سماج) रंडी और उसके
साज़िन्दे (Randi aur us ke sázinde
رندی اور اس کے سازندے)

TIB तिव (طب - ع - مذ)
आयुर्वेद (Āyurved आयुर्वेद) तिबाबत
(Tibābat طبابت)

TÁQAT ताकत (طاقت - ع - مذ)

1. शक्ति (Shakti शक्ति) बल (Bal
ज़ोर (Zor زور))
2. उत्साह (Utsāh انساह) हौसला
(Hausala حوصلہ)
3. पात्रता (Pattrata पात्रता) योग्यता
(Yoggyata योग्यता) काबिलियत
(Qābiliyat قابلیت)

طاقت ور (ع - ف - ص)

TÁQAT-VAR ताकत वर

शक्तिशाली (Shakti shāli शक्तिशाली)
बलवान् (Balván بلوان) शहज़ोर
(Shahzor شه زور)

TÁLIB तालिब (طالب - ع - ص)

1. इच्छुक (Ich,ohhuk اچھک)
खादिशमन्द (Khāhish mand خواهش
مند)
2. अभिलाषी (Abhilāshi ابھیلاشی)
मुश्ताक (Mushtāq مشتاق)

طالب علم (ع - ص)

TÁLIBE-JLM तालिबे इल्म

विद्यार्थी (Vidyārthi ودیارتھی) पाठक
(Pāthak پاتھک) छात्र (Chhātr
چھاتر) पढ़ने वाला (Parhne vāla
پڑھنے والا)

TÁLE ताले (طالع - ع - ص)

1. उदीयमान् (Udīya mán اودییمان)
निकलने वाला (Nikalne vāla
نکلنے والا)

2. स्थल (Isthal (استهال) लोक (Lok
(لوک) मंजिल (Manzil)

طبقه بندی (عف - مٹ)

TABQA-BANDI तबका बन्दी

वर्गीकरण (Vargi karan (ورگی کرن)

दर्जा बन्दी (Darja bandi (درجه بندی)

TABL तबल (ع - مذ)

दुंदुभि (Dundubhi (دن دبی) धौसा

(Dhaunsa (دهونسا) नक्कारा (Naqqāra

نقاره)

TABÍB तबीब (ع - مذ)

वैद्य (Vaidya (ویدیة) चिकित्सक

(Chikitsak (چکیت سک) हकीम

(Hakím (حکیم)

TABÍ,AT तबीअत (ع - मٹ)

1. स्वभाव (Swabháo (سوبهاؤ) आदत

(Ádat (عادت)

2. गुण (Gun (گن) धर्म (Dharm (دهرم)

खासियत (Khásiyat (خاصیت)

TAPISH तपिश (عف - मٹ)

ताप (Táp (تاب) जलन (Jalan (جلن)

TIHÁL तिहाल (ع - मٹ)

सीहा (Piha (پلی ها) तिल्ली (Tilli (تلی)

TARÁVAT तरावत (ع - मٹ)

1. तरी (Tari (تری) ताज़गी (Tázagi

(ताज़گی)

2. शीतलता (Shitalata (شیلتا) ठंडक

(Thandak (تهندک) सर्दी (Sardi

(سردی)

TABÁSHÍR तबाशीर (ع - मٹ)

वंशलोचन (Vansh lochan (ونش لوچن)

बंसलोचन (Bans lochan (بنسلوچن)

TAB,BA,A तबाअ (ع - ص)

प्रतिभा शाली (Pratibha sháli (پرتی

ذهین (Zahín (بهشالی)

TABÁ,AT तबाअत (ع - मٹ)

मुद्रण (Muddran (مدرن) छपाई

(Chhapái (چھپائی)

TABÁQ तबाक (ع - مذ)

स्थाल (Isthal (استهال) परात

(Parát (پرات) सीनी (Sini (سهنی)

TAB,KH तबख (ع - مذ)

पचन (Pachan (پچن) पाक (Pák

(पाक) पकना (Pakna (پکنا)

TAB,A तबअ (ع - मٹ)

1. स्वभाव (Swabháo (سوبهاؤ) प्रकृति

(Prakriti (پرکرتی) आदत (Ádat

(عادت)

2. मुद्रण (Muddran (مدرن) छापना

(Chápna (چھاپنا)

TABAQ तबक (ع - مذ)

1. स्तर (Istar (استر) परत (Parát

(پرت)

2. तल (Tal (تل) तबका (Tabqa (طبقه)

TAB,QA तबका (ع - مذ)

1. वर्ग (Varg (ورگ) श्रेणी (Shreni

(درجه) दर्जा (Darja (درجہ)

TARAF तरफ (ع - مٹ) طرف

1. दिशा (Disha दशा) ओर (Or اور) सिमत (Simt سمت)

2. पक्ष (Pakohh पक्छ) दल (Dal दल) पार्टी (Party पार्टी)

طرف دار (ع - ص)

TARAF-DÁR तरफदार

1. पक्षपाती (Pakohh páti पक्छ पाती) हिमायती (Himáyati हिमायती)
2. सहायक (Saháyak सहायक) मददगार (Madad gár मददगार)

TUR, FAGI तुर्फगी (ف - مٹ) طرفگی

1. उत्तमता (Uttamata उत्तामा) अच्छाई (Ach, ohhái अच्चाई)
2. अद्भुतता (Ad, bhutata अद्भुतता) अनोखापन (Anokha pan अनोखापन)

TUR, FA तुर्फ (ع - ص) طرفه

1. नवीन (Navín नवीन) नूतन (Nútan नूतन) नया (Naya नया)
2. अद्भुत (Adbhut अद्भुत) अनोखा (Anokha अनोखा)

TUR, RA तुर्फ (ع - مذ) طرفه

1. अलक (Alak अलक) ज़ुल्फ (Zulf ज़ुल्फ)
2. फुंदना (Phundna फुंदना) कलगी (Kalghi कलगी)
3. विचित्रता (Vichitratá विचित्रता) अनोखापन (Anokhápan अनोखापन)

TARAB तरब (ع - مٹ) طرب

1. हर्ष (Harsh हरष) आनन्द (Ánand आनन्द) खुशी (Khushi खुशी)

TAR(A)H त (र) ह (ع - مٹ) طرح

1. समान (Samán समान) मिस्त (Mist मिस्त)

2. न्यास (Nyás न्यास) आधार (Ádhár आधार) नीव (Niv नीव) बुनियाद (Bunyád बुनियाद)

3. पद्धति (Pad dhati पद्धति) तर्ज़ (Tarz तर्ज़)

4. व्यय कलन (Vyai kalan व्यय कलन) तफरीक (Tafriq तफरीक)

5. उर्वू मुशायरे में ग़ज़ल की समस्या (Urdu mushá'yare men ghazal ki samassya اردو مشاعرے میں غزل کی سمسیا) तरह (Misra tarah तरह)

طرح دار (ع - ص)

TARAH-DÁR तरह دار

1. सुंदर (Sundar सुंदर) रूपवान (Rúpván रूपवान) छबीला (Chhabila छबीला)

TARZ तर्ज़ (ع - مٹ) طرز

1. शैली (Shaili शैली) पद्धति (Pad, dhati पद्धति) अंदाज़ (Andáz अंदाज़)

2. स्वभाव (Swabháo स्वभाव) आदत (Ádat आदत)

TOM तौम (ع - مذ) طعم
स्वाद (Swád) रस (Ras)
ज़ाइका (Záiqua) मज़ा (Maza
مزہ)

TÁ,N तान (ع - مٹ) طعن
1. कटाक्ष (Katákehh) व्यंग
(Vyang) ताना (Tána
طعنہ)
2. भर्त्सना (Bhartsana) (بہرت سنا)
फटकार (Phat kár) (فہتکار)

TÁNÁ ताना (ع - مذ) طعنه
कटाक्ष (Katákehh) व्यंग
(Vyang) चुटकी (Chut kí
چوٹکی) आवाज़ा (Áváza)
طغیانی (عف - مٹ)

TUGHYÁNI तुग्यानी
जल ज्ञावन (Jalplávan) (جل پلاون)
तूफान (Túfán) बाढ़ (Bárh) (طوفان)

TIFL तिफ्ल (ع - مذ) طفل
1. शिशु (Shishu) बच्चा (Bach-
cha) (بچہ)
2. बालक (Bálak) लड़का
(Larká) (لڑکا)

TIFLI तिफ्ली (عف - मٹ) طفلی
शिशुता (Shishuta) बालकता
(Bálakata) बचपन (Bachpan
بچپن)

TIŁA तिला (ع - مذ) طلا
1. स्वर्ण (Swarn) सुवर्ण (Su-
varn) सोना (Sona) (سورن)

TARÍQ तरीक (ع - مذ) طریق
1. नियम (Niyam) काइदा
(Qáida) (نیم قاعدہ)

2. परंपरा (Parampara) (پرم پرا)
रिवाज (Raváj) (رواج)
3. शैली (Shaili) दंग (Dhang
دنگ)
4. मार्ग (Márg) पथ (Path
راه) (مارگ پتہ)

TARÍQAT तरीकत (ع - मٹ) طریقت
ब्रह्मवाद (Brahmvád) (برہم واد)
तसव्वुफ (Tasavvuf) (تصوف)

TARÍQA तरीका (ع - مذ) طریقہ
1. व्यवहार (Vyavhár) चलन
(Chalan) (ویوہار چلن)
2. नियम (Niyam) काइदा (Qáida)
(قاعدہ)
3. सिद्धांत (Siddhánt) उसूल
(Usúl) (سدھانت اصول)
4. यत्न (Yatn) उपाय (Upáo)
(तर्कीब) (Tarkíb) (اُپایے ترکیب)
5. धर्म शाखा (Dharm shákha) मशरब
(Panth) (धर्म शाखा पंथ)
(Mashrab) (مشرب)

TASHT तश्त (ع - مذ) طشت
परात (Parát) थाल (Thái) (پرات)

TA,ÁM तत्राम (ع - مذ) طعام
आहार (Áhár) भोजन (Bhojan)
खाना (Khána) (آहार)

TILISM तिलिस्म (म - म) टालिस्म

1. इन्द्रजाल (Indrjál) माया (अन्ध जाल) जादू (Jádu) माया (Máya)
2. यंत्रकवच (Yontr kavach) यंत्रकवच (तावीज़) (Táviz)

TAL,AT तलअत (म - म) टालत

1. दर्शन (Darshan) मुख दर्शन (Mukh darshan) मुंह देखना (Mukh dekha)
2. रूप (Rúp) हुस्न (Husn)

TULÚ,A तुलूअ (म - म) टुलूअ
उदय (Udai) किसी तारे का निकलना (Kisi táre ka nikalna)

TAM,MÁ,A तममाअ (म - म) टममाअ
लोलुप (Lolup) बड़ा लालची (Bāra lālaohi)

टमानित (म - म)

TAMÁNÍYAT तमानीयत
संतोष (Santosh) इत्मीनान (Itmínán)

टमटार (म - म)

TUM-TURÁQ तुमतुराक

धूम धाम (Dhúm dhám) शान शौकत (Shán shaukat)

TAMA तमा (म - म) टमा
लोलुपता (Lolupata) लिप्सा (Lipsa) लालच (Lálach)

2. कामशक्ति वर्द्धक तेल (Kám shakti vardhak tel) काम शक्ति वर्द्धक तेल (तिल)

TALÁQ तलाक (म - म) टलाक

विवाह विच्छेद (Viváh vich,ohhed) पत्नी त्याग (Patni tyág) औरत को निकाह से बाहर कर देना (Aurat ko nikáh se báher kar dena) (क्र दिया)

TALÁQAT तलाकत (म - म) टलाकत
वाचालता (Váchálata) मुखरता (Mukharata) तेज़ ज़बानी (Toz zabáni)

TALAB तलब (म - म) टलब

1. अन्वेषण (Anveshan) तलाश (Talásh)
2. याचना (Yáchana) मांग (Máng)
3. इच्छा (Ichohba) चाहिश (Kháhis)
4. व्यसन (Vyasan) लत (Lat) धत (Dhat)

टाल गार (म - म)

TALAB-GÁR तलब गार

1. इच्छुक (Ich,ebhuk) चाहिश मन्द (Kháhih mand)
2. याचक (Yáchak) मांगने वाला (Mangne vála)

(Niráj) राज की गड़ बड़ (Ráj ki gaṛbaṛ) (راج کی گڑ بڑ)

TAUR तौर (مذ - ع) طور

1. आचरण (Ácharan) चाल (چال) (Chál dhál)
2. शैली (Shaili) प्रणाली (Pranáli) (پرnali) ढंग (Dhang) (دهنگ)

TÚTI तूती (ف - م) طوطی
सारिका (Sárika) मैना (Maina) (مینا)

TÚFÁN तूफान (مذ - ع) طوفان

1. उग्रता (Uggrata) प्रचंडता (Prachandata) (پرچندتا) सख्त तेज़ी (Sakht tozi) (سخت تیزی)
2. जल लावन (Jalplávan) (چل یلاون) तुग्यानी (Tughyáni) (طغیانی)
3. प्रकंपन (Prakampan) (پرکمپن) बहुत सख्त आंधी (Bahut sakht ándbi) (بہت سخت آندھی)

TÚL तूल (مذ - ع) طول
दीर्घता (Dīrghata) (دیرگھتا) लंबाई (Lambái) (لمبائی)

طول البلد (ع - مذ)

TÚLUL-BALAD तूलुल बलद
लंबाश (Lambáansh) (لمبانش)
लॉन्गिट्यूड (Longitude) (لانجیٹیوڈ)

TÚMÁR तूमार (مذ - ع) طومار

1. लंबा चौड़ा पत्र या हाल (Laraba) (لمبا چوڑا) (ebaurā pattr ya hál)

TANZ तन्त्र (ع - م) طنز
व्यंग (Vyang) कटाक्ष (Katakākh) (کٹاکھ)
طعنه (Tāna) (طعنہ)

TAVÁF तवाफ (مذ - ع) طواف
परिक्रमा (Parik,krama) (پرکرمہ)
प्रदक्षिणा (Pradakshina) (پردکھینا)
प्रति वर्तन (Prati vartan) (پرتی ورتن)
किसी चीज के चारों तरफ फिरना (Kisi chiz ke chāron taraf phirna) (کسی چیز کے چاروں طرف پھیرنا)

TAVÁLAT तवालत (ع - م) طوالت

1. आयाम (Ayám) दीर्घता (Dīrghata) (دیرگھتا) लंबाई (Lambái) (لمبائی)
2. विलंब (Vilamb) (ولمب) देरी (Deri) (دیری)

TAVÁIF तवाइफ (ع - م) طوائف
طائفہ کی جمع ہے لیکن واحد
معدوں میں مستعمل ہے

गणिका (Ganika) (گنیکا) वेश्या (Vesh,shya) (वेशیا)
वार मुखी (Vār mukhi) (وار مکھی) (Rāndī) (رندی)

طوائف خاہ (ع - مذ)

TAVÁIF-KHĀNA तवाइफ खाना

वेश्यालय (Vesh,shyālai) (वेशیالے)
वेश्यावास (Vesh,shyā vās) (वेशیا واس)
चकला (Chakla) (چکلہ) (واس)

طوائف الملوکی (ع - م)

TAVÁIFUL-MULÚKI तवाइफुल मुलुकी
अराजकता (Arājakata) (اراجکتا) (निराज)

2. शौच (Shauch शौच) इतिजा
(Istinja استنجا)

राम कहानी (Rām kahāni رام کہانی)

TAI तय (ट. ए. स.)

2. मिथ्यालाप (Mith,thyālap मिथ्यालाप)
भूठी बातें (Jhūthi bāton جهوتی باتیں)

1. निर्णयित (Nirñit निर्णयित) निश्चित
(Nishchit निश्चित) फैसल
(Faisal फैصل)

TAVÍL तवील (ट. ए. स.)
दीर्घ (Dirgh दीर्घ) लंबा (Lamba لمبا)

2. निर्णय (Nirnai निर्णय) फैसला
(Faisala फैصلہ)

3. गमन (Gaman गमन) चलना
(Chalna چلنا)

طویل العمر (ट. ए. स.)

TAVÍLUL-UMR तवीलुल उम्र

TAIYÁRA तैयारा (ट. ए. स.)
(वायु यान (Vyáu yán वायुयान)
विमान (Vimán विमान) हवाई जहाज
(Havái jnház हवाई जहाज)

1. दीर्घायु (Dirghāyu दीर्घ आयु) लंबी
उम्र वाला (Lambi umr vála لمبی عمر والا)
2. वयोवृद्ध (Vayovrid,dh वयोवृद्ध)
बूढ़ा (Būṛha بوڑھا)

TAIR तैर (ट. ए. स.)
पक्षी (Pakehli पक्षी) खग (Kbag
(Chirya चिरिया) (कह)

طویل الميعاد (ट. ए. स.)

TAVÍLUL-MÍAD तवीलुल मीआद
दीर्घ कालीन (Dirgh kálin दीर्घ कालीन)
लंबे असें वाला (Lambo aise vála
(لمبی عرصے والا)

TAISH तैश (ट. ए. स.)

TAVELA तवेला (ट. ए. स.)
अश्व शाला (Ash,shwa shāla अश्वशाला)
घुड़ साल (Ghursāl गहूँ साल)

1. क्रोध (Krodh क्रोध) कोप (Kop
(Ghussa غصه) गुस्सा (कोप)
2. आवेग (Áveg आवेग) जोश (Jush
(جوش)

TÍNAT तीनत (ट. ए. स.)

طہارت (ट. ए. स.)

स्वभाव (Swabhāo स्वभाव) प्रकृत
(Prakriti प्रकृति) निसर्ग (Nisarg
(Ādat عادت) आदत (निसर्ग)

TAHÁRAT तहारत

1. पवित्रता (Pavitrata पवित्रता) पाकी
(Pāki پاکي)

ظ

3. हास्य रस (Hās,aya ras (हासियه رس)
मजाकिया शाइरी (Mazāqiya shāiri
(مذاقيہ شاعری)

ZARF ظرف (ع - مذ) زارف

1. पात्र (Pātr (पात्र भाजन (Bhājan
(बर्तन) बर्तन (Bartan)
2. हृदय (Hridai (हृदय मन (Man
(دل) दिल (Dil)
3. साहस (Sāhas (साहस हौसला
(حوصلہ) Hausala)

ZARÍF जरीफ (ع - ص) जरिफ
हास्य प्रिय (Hās,sya priya (हासियه پریه)
दिलगी बाज़ (Dil,lagi bāz (دل لگی باز)

ZAFAR ज़फर (ع - م) ज़फर

1. जय (Jai (جے विजय (Vijai (ویجے)
फतह (Fat,h (فتح)
2. सफलता (Saphalata (سپہلتا)
कामयाबी (Kāmyābi (کامیابی)

ZULM जुल्म (ع - مذ) ظلم
अत्याचार (Attyāchār (اتیاچار)
अन्याय (An,ny,āo (انبیائے)
(Ziyādati (زیادتی)

ZULMAT जुल्मत (ع - म) ظلمت
अंधकार (Andhkār (اندھکار)
(Andhera (اندھیرا)

ZAN (N) जन् (न) (ع - مذ) ظن
1. अनुमान (Anumán (انومان)
(اندازہ) Andāza

ZÁLEM ज़ालिम (ع - ص) ظالم

1. अत्याचारी (Attyāchāri (اتیاچاری)
जाबिर (Annyái (انیائی)
(Jābir (جابر)
2. निंदुर (Nish,thur (نیش تھور) निर्दय
(Nirdai (نردے) बे रहम (Be rahm
(بے رحم)
3. प्रिया (Priya (پریا) माशूक (Māshūq
(معشوق)

ZÁHIR ज़ाहिर (ع - ص) ظاهر

1. प्रत्यक्ष (Pratyakchh (پرتیکھ)
व्यक्त (Vyakt (ویکت) अयां (Ayān
(عیان)
2. विदित (Vidit (ویدت) प्रकट (Prakat
(आशकार) Āshkār (आशकार)
3. बाह्य रूप (Bāhya rūp (बाहियه رُوب)
ज़ाहिरी हालत (Zāhiri hālat (ज़ाहिरी حاله)
(حالت)

ظاهر داری (ع - م) ظاهر داری

ZÁHIR-DÁRI ज़ाहिरदारी

1. प्रदर्शन (Pradarshan (پردرشن)
दिखावा (Dikhāva (دیکھاوا) नुमाइश
(Numāish (نمائش)

ZARÁFAT ज़राफत (ع - म) ظرافت

1. परिहास (Parihās (پریہاس) मजाक
(Mazāq (مذاق)
2. विनोद (Vinod (विनोद) तफरीह (Tafrih
(تفریح)

ZAHR زہر (ع - مٹ) ظہر

1. पृष्ठ (Prish,th پرشتہ) पुश्त (Pusht پشت) पीठ (Pith پیٹہ)
7. किसी चीज़ की उलटी तरफ (Kisi chiz ki ulti taraf کسی چیز کی (الٹی طرف)

ZUHÚR जुहूर (ع - مٹ) ظہور

1. प्रकटन (Prakátan پروکٹن) ज़ाहिर होना (Záhir hona ظاہر ہونا)
2. आविर्भाव (Ávirbháo آوریہاؤ) पैदाइश (Paidáish پیدائش)

2. भ्रम (Bhram بھرم) वहम (Vahm وهم)

3. विचार (Vichár وچار) खयाल (Khayál خیال)
4. कल्पना (Kalpana کل پنا) तख्तियुल (Takhtaiyul تختیول)

ZAN,NI ज़न्नी (ع - ص) ظنی

- कल्पनिक (Kálpanik کالہدک) खयाली (Farzi فرضی) (Khayáli خیالی)

ع

(Nákám ناکام)

ÁJIZI आजیزی (ع - مٹ) عاجزی

- विनीतता (Vinitata ونی تتا) नम्रता (Namrata نمرتا) (Inkisár انکسار)

ÁDAT आदत (ع - مٹ) عادت

1. स्वभाव (Swabháo سوبهاؤ) प्रकृति (Prakriti پروکرتی) खू (Khú खु)
2. रीति (Ríti ریتی) परिपाटी (Peripáti परिपाटी) रस्म (Rasm رسم)
3. व्यसन (Vyasan विसन) लत (Lat लत) इल्लत (Illat علت)

ÁDIL आदिल (ع - ص) عادل

- न्यायवान् (Nyáo ván نیاء وان) मुनसिक (Munsaif منصف)

ÁBID आबिद (ع - ص) عابد

1. पूजक (Pújak पूजक) उपासक (Upásak اُپاسک) इबादत करने वाला (Ibádat karne vála عبادت کرنے والا)
2. संयमी (San,yami سن یمیں) ज़ाहिद (Záhid زاهد)

ÁJIZ आजिज (ع - ص) عاجز

1. निर्बल (Nirbal निर्बल) कमज़ोर (Kamzor کمزور)
2. नम्र (Nmr نمرو) खाकसार (Khák-sár خاکسار)
3. विवश (Vivash वीवश) मजबूर (Majbúr مجبور)
4. असफल (Asaphal اسپهل) नाकाम

عادی (ع - س) **ĀDI** **آدِی**
 انوسہوی (Anusevi) **آنوسہوی**
 لاتی (Lati) **لَٹِی** (ویسلی Vyasani)

عاری (ع - ص) **ĀRĪ** **آرِی**

1. نگان (Nagan) **نَگَن** (Nanga) **نَگَا**
 نلکا

2. ریکت (Rikt) **رِکَت** (Kbāli) **کَبَالِی**
 خالی

3. असमर्थ (Asamarth) **اَسَمَرَتھ** **مَجبُور** (Majbūr)
 مجبور

4. سادہ نثر کی ایک قسم

عاشق (ع - ص) **ĀSHIQ** **آشِیق**

1. प्रेमी (Premi) **پَرِمِی** **آنوراجی** (Anurāgi)
 آنوراجی
 महबबत करने वाला (Mahabbat karne vāla)
 محبت کرنے والا

2. मोहित (Mohit) **مُوهِت** **فریفتا** (Farefta)
 فریفتا

عاشقی (ع - ص) **ĀSHIQI** **آشِیقِی**

प्रेम (Prem) **پَرِم** **آنوراج** (Anurāg)
 آنوراج
 इश्क (Ishq) **اِشَق**

عاصی (ع - ص) **ĀSI** **آسِی**

पापी (Pāpi) **پَاپِی** **گنہ گار** (Gunah)
 گنہ گار

یہ لفظ متکلم انکسار سے اپنے نام کی
 جگہ بھی استعمال کرتا ہے

عافیت (ع - ص) **ĀFIYAT** **آفِیَیَت**

1. शांति (Shānti) **شَانتِی** **سُکُن** (Sukūn)
 سکون

2. कुशलता (Kushalata) **کُشَلَتَا** **خیریت** (Khairiyat)
 خیریت

عاری (ع - س) **ĀDI** **آدِی**
 انوسہوی (Anusevi) **آنوسہوی**
 لاتی (Lati) **لَٹِی** (ویسلی Vyasani)

عاری (ع - ص) **ĀR** **آر**

1. लज्जा (Lajja) **لَاجَا** **لَاج** (Lāj)
 شرم (Sharm)

2. घृणा (Ghrina) **گھَرِنَا** **نَفرت** (Nafrat)
 نفرت

عارض (ع - ص) **ĀRIZ** **آرِیز**

1. कपोल (Kapol) **کَپُول** **گَند** (Gand)
 گال (Gāl) **گَال**

2. बाधक (Bādhak) **بَاذَک** **دکاوت**
 डालने वाला (Rukāvat dālne vāla)
 دکاوت ڈالنے والا

عارضہ (ع - ص) **ĀRIZA** **آرِیزَا**

रोग (Rog) **رُوگ** **آمامی** (Āmai)
 व्याधि (Vyadhi) **وِیَاذِی** **بیماری** (Bimārī)
 بیماری

عارضی (ع - ص) **ĀRIZI** **آرِیزِی**

1. अस्थायी (Asthai) **اَسْتھائی** **چند**
 रोज़ा (Chand roza) **چَند رُوزَا**

2. अट्ट (Adrih) **اَدْرِیہ** **بُودا** (Boda)
 ना पायदार (Na pāedār)
 نا پائیدار

عارف (ع - ص) **ĀRIF** **آرِیف**

1. शानी (Gyāni) **گِیَانی** **جاننے**
 वाला (Jānne vāla) **جاننے والا**

2. आत्म शानी (Ātim gyāni) **آتم گِیَانی**
 ब्रह्मज्ञानी (Brahm gyāni) **برہم**

غیب دان (Ghib dān) رَوْب دَاں (گہانی)
 ईश्वर (Īshwar) (ایشور)

عالم بالا (ع - عف)

ĀLAME-BĀLA आलमे बाला
 परलोक (Parlok) (پرلوک) स्वर्ग लोक
 (Swarg lok) (سورگ لوک) देव लोक
 (Deo lok) (دیو لوک) यम लोक (Yam
 lok) (یم لوک)

عالم گیر (ع - عف - ص)

ĀLAM-GĪR आलमگیر

1. विश्व व्यापी (Vish,shwa Vyāpi) (وِشو
 सार्व भौम (Sārv-bhaum) (ویایی)
 दुनिया में फैला हुआ
 (Dunya meṇ phaila hua) (دنیا
 میں پھیلا ہوا)
2. विश्वविजयी (Vish,shwa vijai) (وِشو
 चक्रवर्ती (Chakkravarti) (وِجنتی)
 सार्व भौम (Sārv bhaum) (چکرورتنی)
 शाहंशाह (Shahanshāh) (سارو بهوم)
 (شہنشاہ)

ĀL1 आली (ع - ع) عالی

1. उच्च (Uchch) (اُچّ) ऊँचा (Ūncha
 (اونچا)
2. महान (Mahān) (مہان) अज़ीम
 (Azīm) (عظیم)
3. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتھ) मुअज़ज़
 (Mu,azzaz) (معزز)
4. उत्तम (Uttam) (اُتم) आला (Āla
 (اعلیٰ)

ĀQIBAT आक़िबत (ع - مٹ)

1. अंत (Ant) (انت) अनजाम (Anjām
 (انجام)
2. परिणाम (Perinām) (پری نام) नतीजा
 (Natiija) (نتیجہ)
3. परलोक (Parlok) (پرلوک) आखिरत
 (ĀKhirat) (آخرت)

ĀQIL , आक़िल (ع - ص)

मतिमान् (Matimān) (مَتِي مان) मति
 गर्भ (Mati garbh) (مَتِي گربھ) बुद्धिमान्
 (Buddhimān) (بُدھی مان) अकलमन्द
 (Aqlmand) (عقل مند)

ĀLAM आलम (ع - مذ)

1. जगत् (Jagat) (جگت) संसार
 (Sansār) (سلسار) दुनिया (Dunya
 (دنیا)
2. शोभा (Shobha) (شوہا) बहार (Bahār
 (بہار)
3. दशा (Dasha) (دشا) हालत (Hālat
 (حالت)

ĀLIM आलिम (ع - ص)

1. विद्यावान् (Viddyāvān) (وِدیّاوان) पंडित
 (Pandit) (پندت) फ़ाज़िल
 (Fāzil) (فاضل)
2. वेत्ता (Vetta) (وِیتّا) जानकार
 (Jānkār) (جانکار)

عالم الغیب (ع - ص)

ĀLIMUL-GHAIB आलिमुलغائب

अंतर्दामी (Antaryāmi) (انتریامی)
 परोक्ष ज्ञानी (Parokchh gyāni) (پروکھ جانی)

2. कार्य कर्ता (Kár,rya karta کاریه)
کار کُن (Kár-kun)

3. तांत्रिक (Tán, trik تانتریک) अभि
चारी (Abhi chári ابھی چاری) जिन
भूत उतारने वाला (Jin bhūt utárne
vála جن بھوت اُتارنے والا)

IBÁDAT इबादत (ع - مٹ) عبادت
ईश्वर पूजा (Īshwar pūja ایشور پوجا)
आराधना (Ārādhana آراذنا) परस-
तिश (Praastish پرستش)

عبادت خانه (ع - مڈ)

IBÁDAT-KHÁNA इबादत खाना
आराधनालय (Ārādhanaálai آراذنا لای)
पूजास्थान (Pūjāsthān پوجا سٹھان)
इबादत गाह (Ībādat gāh عبادت گاہ)

IBÁRAT इबारत (ع - مٹ) عبارت

1. लेख (Lekh لیکھ) मज़मून (Mazm-
ún مضمون)

2. गद्य (Gad, dya گدیہ) नस्र (Nasr
نشر)

3. लेख (Lekh لیکھ) तहरीर (Tahrir
تحریر)

4. वर्णन (Varnan वर्नन) बयान (Bayán
بیان)

5. श्रुतलेख (Sbrutlekh श्रुत لیکھ)
इमला (Imla اِملہ)

ABAS अबस (ع - ص) عبث
व्यर्थ (Vyarth व्यर्थ) निरर्थक (Nirār-
thak निरर्थक) बेकार (Bekār)

عالی شان (ع - ص)

ĀLI-SHÁN आलीशान

1. भव्य (Bhav, vya भव्य) शानदार
(Shāndār شاندار)

2. विशाल (Vishāl विशाल) अजी-
मुशशान (Azīmush, shān اعظم-
الشان)

عالی ظرف (ع - ص)

ĀLI-ZARF आली ظرف

उदार चित्त (Udār chitt اُدار چیت)
उच्चाशय (Uchchāshai اُچاشی) बड़े
ज़र्फ़ वाला (Bare zarf vāla بڑے
ظرف والا)

ĀM आम (ع - ص) عام

1. साधारण (Sādhāran साधारण)

मामूली (Māmūli معمولی)

2. सामान्य (Samān, nya सामانیه)

जनरल (General جنرل)

3. सर्व (Sarv सर्व) सब (Sab سب)

4. साधारण व्यक्ति (Sadharan vyakti
عام آدمی (Ām ādami عام آدمی)
व्यक्ति (Sādhāran vyakti)

عام فہم (ع - ص)

ĀM-FAH,M आम कहम्

बाल बोध (Bāl bodh بال بودہ)

सरल (Saral सरل) सुबोध (Subodh سوبودہ)

आसान (Āsān آسان)

ĀMIL आमिल (ع - ص) عامل

1. कर्मचारी (Karm chári کرم چاری)

हाकिम (Hākīm حاکم)

2. आश्चर्य (Āsh,oharya آش حیریه)
तस्मज्जुव (Ta,ajjub تعجب)

UJ,B उज्ब (ع - مذ)
अहंकार (Ahankār अहंकार) अभिमान
(Abhimán अभिमान) गुरुर (Ghurúr गुरुर)
घमंड (Ghamand گھمند)

AJ,Z अज्ज (ع - مذ)
1. नम्रता (Namrata नम्रता) विनय
(Vinai विनय) आजिजी (Ājizi اعجزی)
2. गिहगिहाहट (Giṛ girāhat گڑگڑاہٹ)
मिन्नत समाजत (Minnat samājat
ملت ساجت)

UJLAT उजलत (ع - مث)
1. शीघ्रता (Shgighrata شہگھڑتا) जल्दी
(Jaldi جلدی)
2. स्फूर्ति (Ispūrti اسپورتی) फुरती
(Phurti فورتی)

UJŪBA उजूबा (ع - ص)
अद्भुत (Adbhut ادبوت) विलक्षण
(Vilakchhan ولکچھن) अनोखी चीज़
(Anokhī ohiz انوکھی چیز)

ADĀLAT अदालत (ع - مث)
1. न्याय (Nyāo न्याय) इन्साफ (Insaaf
انصاف)
2. न्यायालय (Nyāyālai न्यायालय) कच्-
हरी (Kachabhi कचहरी)

ADĀVAT अदावत (ع - مث)
शत्रुता (Shatṛuta شتروتا) वैर (Vair
वैर) दुश्मनी (Dushmani دشمنی)

ABD अबद (ع - مذ)

1. दास (Dās दास) सेवी (Sevi सेवी)
गुलाम (Ghulām غلام)
2. उपासक (Upāsak اُپاسک) बन्दा
(Banda بندہ)

IBRAT इब्रत (ع - مث)

1. शिक्षा (Shik,ohha शिक्षा) नसीहत
(Nasihat نصیحت)
2. भय (Bhai भी) खौफ (Khauf
خوف)
3. शोक (Shok شوک) अफसोस
(Afsos افسوس)

UBŪR उबूर (ع - مذ)

1. तरण (Taran तरण) पार करना
(Pār karna पार کرنا)
2. पूर्ण ज्ञान (Pūrṇ gyān پورن گیان)
महारत (Mahārāt महारत)

ITAB इताब (ع - مذ)

रोष (Rosh روئش) कोप (Kop کوپ)
गुस्सा (Ghussa غصہ)

عجائب خانه (ع - مذ)

AJĀIB-KHĀNA अजाइब खाना
कौतुकालय (Kautukālai کھوتکالے) विचित्र-
त्रालय (Vichitrālai विचित्राले) संग्रहा-
लय (Sangrahālai संग्रहालय) अजाइब
घर (Ajāib ghār عجائب گھر)

AJAB अजब (ع - ص)

1. अद्भुत (Adbhut ادبوت) विचित्र
(Vichitr विचित्र) अजीब (Ajib
عجیب)

ADÚL अदूल (ع - مذ) عدول
अवज्ञा (Avag.gya) नाफरमानी
(Náfarmání) (नाफरमानی)

عدول حکمی (ع - م)

ADÚL-HUKMI अदूल हुकमी
1. अवज्ञा (Avag.gya) नाफर-
मानी (Na farmání) (नाफरमानی)
2. उद्दंडता (Uddandata) (ادندتا)
सरकशी (Sarkashi) (سرکشی)

ADÍL अदील (ع - ص) عدیل
समान (Samán) (سماں) तुल्य (Tullya
मिثل (Miel) (میل)

ADÍM अदीम (ع - ص) عدیم
1. नष्ट (Nasht) (نشت) समाप्त (Samápt
(ختم) (Khatm) (ختم)
2. हीन (Hín) (هین) बिना (Bina)
(बिना) (Baghair) (بغیر)

عدیم | فرصت (ع - ص)

ADÍMUL-FURSAT अदीमुल फुर्सत
अवकाश हीन (Aukásh hín) (اوکاش
(هین) जिसे छुट्टी न हो (Jise chhutti na
ho) (جسے چھٹی نہ ہو)

AZÁB अजाब (ع - مذ) عذاب

1. कष्ट (Kasht) (कष्ट) दुःख (Dukh,kh
(تکلیف) (Taklíf) (تکلیف)
2. यम यातना (Yam yátana) (यम यातना)
पाप फल (Páp phal) (پاپ پھل)
गुनाह की सज़ा (Gunáb ki saza) (گناه کی سزا)

ADAD अदद (ع - مذ) عدد
1. गणना (Ganna) (गणना) शुमार
(شمار) (Shumár)

2. संख्या (Sankhya) (سنگھیا) गिनती
(गिती) (Ginti)

ADL अदल (ع - مذ) عدل
न्याय (Nyáy) (نہاے) इनसाफ (Insaáf
(نیاز) (Niyáo) (نیاز)

ADAM अदम (ع - مذ) عدم
1. हीनता (Hínata) (هینتا) न होना
(Na hona) (نه ہونا)
2. यम लोक (Yam lok) (यम लोक)
आखिरत (Ákhirat) (آخرت)
3. अनस्तित्व (Anaastittwa) (انس نگو)
नेस्ती (Neetí) (نہستی)

عدم آباد (ع - مذ)

ADAM-ÁBAD अदम आबाद
यमलोक (Yamlok) (यम लोक) परलोक
(Par lok) (पर लोक) दूसरी दुनिया
(Dúsari dunya) (دوسری دنیا)

عدم توازن (ع - مذ)

ADAME-TAVÁZUM अदमेतवाज़ुन
असंतुलन (Asantulan) (اسن تلن) ना
बराबरी (Na barábari) (نا برابری)

ADU अदू (ع - مذ) عدو
1. शत्रु (Shatru) (شتر) दुश्मन
(Dushman) (دشمن)

2. प्रति द्वंद्वी (Prati dwandwi) (پرتی
(راقب) (Raquíb) (راقب)

3. ईश्वर के बैठने का सिंहासन (Īshwar

ke baithne ka singhāsana

ایشور کے بیٹھنے کا سنگھاسن

عرش پیم (ع - ف - ص)

ARSH-PAIMA अर्श पैमा

अंबर चर (Ambar char

गगन चारी (Gagan chārī

आकाश गामी (Ākāsh gāmi

आस्मान पर चलने वाला

(Āsmān par chalne wāla

چلنے والا)

ARSHA अर्शा (ع - مذ)

नौका पृष्ठ (Nauka prisṭh

पोतमंच (Pot manch

की छत (Jahāz kī chhat

تیك ڈھک (Dhak

AR(A)SA अ (र) सा (ع - مذ)

1. क्षेत्र (Chhettr

(Maidān

2. विलंब (Vilamb

(دیر)

3. काल (Kāl

वक्त (Vaqt

ARZ अर्ज (ع - م)

1. प्रार्थना (Prārthana

(Nivedan

(Dār-khāst

2. विस्तार (Vistār

(Chaurāī

3. दीवार का आधार (Divār kā āsar

(دیوار کا آدر)

3. मनस्ताप (Manastāp

कोप (Koft

IZĀR इज़ार (ع - مذ)

कपोल (Kapol

ख़सार (Rukhsār

UZ,R उज़र (ع - مذ)

1. मिष (Mish

(Bahāna

2. आपत्ति (Āpatti

(Etirāz

3. कारण (Kāran

(سیب)

عذر دار (ع - ف - ص)

UZR-DĀR उज़र دار

1. वादी (Vādī

(Dāvedār

2. आपत्ति कर्ता (Āpatti karta

(Motariz

عذر داری (ع - م)

UZR-DĀRI उज़रदारी

1. आपत्ति (Āpatti

(Etirāz

2. प्रतिवाद पत्र (Prati vād pattr

(Javāb dāva

(جواب دعوی)

ARSH अर्श (ع - مذ)

1. सिंहासन (Singhāsana

(Takht

2. आकाश (Ākāsh

(Āsmān

عرض البلد (ع - مذ)

ARŪS अरूस (ع - مٹ)

نہو ویاہتا (Nao viváhita) نواہتا

دولہن (Dulhan) وندھو (Vadhú)

(دلہن)

ARZUL-BALAD ارضیٰ ل کلد

(اکھہاننش) (Akohhánsh) اکتااش

(لہتی تہود) (Latitude) لہتیڈ

ARŪZ ارض (ع - مذ)

چہند (Chhand viddya) بیدا

(پنگل) (Pingal) پینگل (ودیا)

ARZI ارضی (ع - مٹ)

پرارتہا (Prárthana pattr) پارتھنا

(درخواست) (Darkhást) درکھاست (پتر)

URYÁN یریان (ع - ض)

(ننگن) (Nagn) ننگا (Nanga)

(نروسن) (Nirvasan) نیرواسن

(پرکت) (Prakat) پرکت

(ظاہر) (Záhir)

(اشلیل) (Ashlíl) اشلیل

(فحش) (Fuh,sh)

URF عرف (ع - مذ)

(اپنام) (Up nám) اپنام

(بچپن کا چھوٹا نام) (Bachpan ká chhota nám)

(بچپن کا چھوٹا نام)

IRFÁN عرفان (ع - مذ)

(پریچھے) (Parichai) پریشی

(گیان) (Gyán) گیان

(پہچان) (Pachán)

(برہم گیان) (Brahmgyán)

(خدا شناسی) (Khuda shanásí)

(خدا شناسی)

URYÁNI یریانی (ع - مٹ)

(نگناتا) (Nagnata) ننگاپن

(ننگاپن) (Nangápan)

(اشلی لٹا) (Ashlilata)

(بھونڈاپن) (Bhonda pan)

ARÍZ اریض (ع - ص)

(وسترٹ) (Vistrit) وسترٹ

(چوڑا) (Chaurá) چوڑا

(وستیرٹ) (Vistírn)

ARÍZA اریضا (ع - مذ)

(وے) (Vinai pattrika) وینای پٹریکا

(چھوٹے کی طرف سے بڑے کو خط)

(Chhote kí taraf se bádē ko khat)

(چھوٹے کی طرف سے بڑے کو خط)

ARÁQ اراق (ع - مذ)

(پسینا) (Pasina) پسینا

(سید) (Swed)

(جبل) (Jal) جال

(آسو) (Asav)

(مدرا) (Madira) مدیرا

(شراب) (Sharáb)

ARŪJ ارض (ع - مذ)

(بلندی) (Uttán) اٹھان

(بلندی) (Balandi)

(ان نئی) (Unnati) اٹھتی

(ترقی) (Taraqqí)

AZA ازا (ع - مٹ)

(موتیو شوک) (Mrittyu shok)

(ماتم) (Mátam)

عز ا خانه (عف - ص)

2. साहस (Sáhas) हिम्मत
(Him,mat) (همت)

AZA-KHÁNA अज्ञा खाना

मृत्यु गेह (Mrityu geh) (مړتھو گيه) मातम

खाना (Mátam khána) (ماتم خانه)

عز ا دار (عف - ص)

AZÍZ अजीज (ع - ص)

1. प्रिय (Priya) प्यारा (Pyára)
(پيارا)2. स्वजन (Swajan) रिश्तेदार
(Rishtedár) (رشته دار)3. मित्र (Mitr) दोस्त (Dost)
(دوست)

عز يز داری (عف - مٹ)

AZA-DÁR अज्ञा दार

शोक ग्रस्त (Shokgrast) (شوگ گړست)

मातम दार (Mátam dár) (ماتم دار)

AZÍZ-DÁRI अजीज दारी

आत्मीयता (Átmí, yata) (آتمی پنا)

स्वजनता (Swajanata) (سوچلنا) नाता

(Náta) (ناتا) कराबत (Qarábat)
(قرابت)

AZÍMAT अजीमत (ع - مٹ)

1. निश्चय (Nish,ohai) (نیش چه)

इरादा (Irada) (ارادہ)

2. अभिचार (Abhichár) (ابهی چار)

जादू (Jádú) (جادو)

USRAT उसरत (ع - مٹ)

दद्रिता (Darid,drata) (دریدنا) निर्धनता

(Nirdhanata) (نیردھنا) गरीबी (Gharibi)

(तंगी) (Tangi) (تنگی)

ASKAR अस्कर (ع - مذ)

कल (Kal) सेना (Sena) (سیلا)

अनोक (Anik) फौज (Fouj) (انیک)

(फौज)

ASKARI अस्करी (ع - مذ)

सैनिक (Sainik) सिपाही (سیلک)

(Sipáhi) (سپاهی)

IZ,ZAT इज्जत (ع - مٹ)

1. प्रतिष्ठा (Pratish,tha) (پرتهش ته)

मान मर्यादा (Mán maryáda) (مان)

(वक्रार) (Vagár) (مړیادا)

2. सम्मान (Sammán) (سم مان) सत्कार

(Satkár) (ست کار) आव भगत (Áo-

bhagat) (آؤ بهگت)

UZLAT उजलत (ع - मٹ)

1. एकांत (Ekánt) (ایکانت) तन्हाई

(Tanhái) (تلھائی)

2. एकांत वास (Ekánt vás) (ایکانت)

गोशा नशीनी (Gosha nashíni) (وأس)

(کوشه نشین)

عزات گزین (عف - ص)

UZLAT-GUZÍN उजलत गुर्जी

एकांत वासी (Ekánt vási) (ایکانت)

गोशा नशीन (Gosha nashín) (وأس)

(کوشه نشین)

AZM अजम (ع - مذ)

1. संकल्प (Sanklep) (من کल्प) इरादा

(Irada) (ارادہ)

ASA असा (ع - مذ) عصا
लगुड (Lagud) यष्टि (Yashti)
दंड (Dand) छड़ी (Chharī)
(چھڑی)

ASAB असब (ع - مذ) عصب
पेशितंतु (Peshitantu) (پیشیتنتو)
चेता (Cheta) (चित्ता) नस (Nas)
(पत्था) (Pattha) पट्टा (नस)

ASR अस्र (ع - مذ) عصر
1. समय (Samai) (से) वक़्त (Vaqt)
(وقت)
2. युग (Yug) (युग) अहद (Ahd)
(عهد)
3. अपराह (Aparānh) (اپرانہ) सिंह-
पहर (Sehpahar) (سہ پہر)

ISMAT इस्मत (ع - م) عصمت
सतीत्व (Satitwa) (ستیتو) पातिव्रत्य
(Pativ, vrattyā) (पातो व्रतिये) इफ़कत
(Iffat) (عفت)
عصمت ذری (ع - م)

ISMAT-DARI इस्मत दरी
सतीत्व हरण (Satitwa haran) (ستیتو
हरण) धर्षणा (Dharshana) (धर्षणा)
आब्रू रेज़ी (Ábrú rozī) (آبرو ریزی)

ISYÁN इस्यान (ع - مذ) عصیان
पाप (Páp) (पाप) पातक (Pátak)
(पातक) गुनाह (Gunáh) (گناه)
(بہ لفظ ہمیشہ جمع کے معلوم
میں بولا جاتا ہے)

AZLA अज़ला (ع - مذ) عضله
मांसल (Mánaál) (मानसल) मांस पेशी

ASAL असल (ع - مذ) سسل
मधु (Madhu) (मधु) शहद (Shahd)
(شهد)

ASÍR असीर (ع - ص) عسیر
कठिन (Kathin) (کٹھن) मुश्किल
(Mush, kil) (مشکل)

ISH, RAT इशरत (ع - म) عشرت

1. सुख (Sukh) (सुख) चैन (Chain)
(आनंद) (Ānand) (अनंद)
2. ऐश्वर्य (Aishwar, rya) (ऐश्वर्य)
(ऐश) (Aish) (ऐश)
3. भोग विलास (Bhog vilās) (भोग)
(ऐयाशी) (Aiyáshi) (ऐयाशी)

عشرت خانه (ع - م)

ISHRAT-KHÁNA इशरत खाना
रति ग्रह (Ratig, grīh) (रति) क्रीडा
स्थल (Kridásthāl) (क्रिडास्थल) ऐश
घर (Aish ghar) (ऐश घर)

ISHQ इश्क (ع - مذ) عشق

1. अनुराग (Anurág) (अनुराग) प्रेम
(स्नेह) (Isneh) (स्नेह)
(महबबत) (Mahabbat) (महबबत)
2. संलग्नता (Sanlagnata) (सन)
(अन्हिमाक) (Inhimák) (अन्हिमाक)
عشق باز (ع - ص)

ISHQ-BÁZ इश्क बाज़

प्रेमी (Premi) (प्रेमी) आशिक (Áshiq)

ISH, VA इश्वा (ع - مذ) عشوه

हाव भाव (Háo bháo) (हाव भाव) नाचो
अदा (Nazo-ada) (नाचो)

عطر فروش (مف - ص)

ITR-FAROSH इत्र फरोश

सुगंधकार (Sugandh kār सुगंधकार)

गंधी (Gandhi गंधी)

ATÍYA अतीया (ع - مذ)

1. अनुदान (Anudán अनुदान) ग्रांट (Grant ग्रांट)

2. पुरस्कार (Purankār पुरस्कार) तुहफा (Tohfa तुहफा)

3. दान (Dán दान) प्रदान (Pradán प्रदान) बख्शिश (Bakhshish बख्शिश)

AZMAT अज़मत (ع - م)

1. श्रेष्ठता (Shresh thata श्रेष्ठता) बुज़र्गी (Buzurgi बुज़र्गी)

2. सम्मान (Sammán सम्मान) इज़त (Izzat इज़त)

3. महानता (Mahánata महानता) बज़ाई (Barái बज़ाई)

AZÍM अज़ीम (ع - ص)

1. महा (Maha महा) महान (Mahán महान) बज़ा (Bara बज़ा)

2. दुर्गम (Durgam दुर्गम) मुश्किल (Mushkil मुश्किल)

3. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nám ईश्वर का एक नाम)

عظیم الشان (ع - ص)

AZÍMUSH-SHÁN अज़ीमुशशान

महान (Mahán महान) विशाल (Vishál विशाल)

बड़ा भारी (Bara bhári बड़ा भारी)

(Máns peshi (मानस पेशी) अदला (Adla अदला)

UZV उज़्व (ع - مذ)

अवयव (Avayav अवयव) अंग (Ang अंग)

अज़ो (Azo अज़ो)

عضو تناسل (ع - مذ)

UZVE-TANÁSUL उज़्वे-तनासुल

शिश (Shish, n शिश) लिंग (Ling लिंग)

ज़कर (Zakar ज़कर)

ATA अता (ع - م)

1. प्रदान (Pra,dán प्रदान) देना (Dena देना)

2. दान (Dán दान) बख्शिश (Bakhshish बख्शिश)

ATTÁR अत्तार (ع - مذ)

1. सुगंध कार (Sugandh kār सुगंधकार) इत्रफरोश (Ittr farosh इत्रफरोश)

2. औषध विक्रेता (Aushadh vikreta औषध विक्रेता) दवा बेचने वाला (Dava bechne vála दवा बेचने वाला)

UTÁRID उतारिद (ع - ف)

बुध ग्रह (Budh grah बुध ग्रह) एक (Ek एक)

सितारा (Ek Sitára सितारा)

ITR इत्र (ع - مذ)

1. सुगंध (Sugandh सुगंध) खुशबू (Khushbú खुशबू)

2. पुष्पसार (Pushp sár पुष्पसार) अतर (Atrar अतर)

(Parlok پر لوک) آخیرت (Ākhirat
(آخرت)

AQD عقد (ع - مذ) اقصاء

1. विवाह (Vivah) दार कर्म
(Dār karm) व्याह (Byáh
(بہاء)

2. प्रतिज्ञा (Pratigya) प्रतिज्ञा
इकरार (Iqrār) (اقرار)

UQDA उक्ता (ع - مذ) عقده

1. ग्रंथि (Granthi) गांठ
(Gānth) (گنٹہ)

2. समस्या (Samasya) समस्या
मसला (Masala) (مسئلہ)

AQRAB अक्रब (ع - مذ) عقرب

वृश्चिक (Vrishchik) द्रुण
(Drūn) अलि (Ali) बलीन
(Bālīn) बिच्छू (Bich, chhū) (بیچھو)

AQL अक्ल (ع - مذ) عقل

धी (Dhī) मेधा (Medha) धी
(Bud, dhī) मनीषा (Mani-
sha) प्रज्ञा (Prag, gya) (प्रज्ञा)
समझ (Samajh) (سمجھ)

عقل مند (ع - ص)

AQL-MAND अक्ल मन्द

बुद्धिमान् (Buddhimān) (बुद्धिमान)
मतिमान् (Matimān) (मतिमान)
(Manishī) मेधावी (Medhāvi)
समझदार (Samajhdār) (سمجھدار)

IF, FAT इफत (ع - م) عفت

1. संयम (Sanyam) (سنیم) परहेजगारी
(Parhez gārī) (پرهیزگاری)
2. सतीत्व (Satittwa) (ستیتو) इस्मत
(Ismat) (عصمت)

AF, V-AFŪ अपव-अफू (ع - مذ) عفو

क्षमा (Chhama) माफी (Māfi)
(Darguzar) (درگزر) (معافی)

UFŪNAT उफूनत (ع - م) عفوات

दुर्गन्ध (Durgandh) कुवास
(Kuvās) (کوراس) (بدبو)

AFĪFA अफीफा (ع - م) عفیفة

सती (Sati) पतिव्रता (Pativ-
vrata) (پتیورنا) (با عصمت)

UQÁB उक्ताब (ع - مذ) عقاب

गरुड़ (Garur) बड़ा गिड़ (Bārā-gidh)
(بڑا گدھ)

IQÁB इक्ताब (ع - مذ) عقاب

यातना (Yātana) कष्ट (Kasht)
(Azāb) (عذاب) (کشت)

AQAB अक्व (ع - مذ) عقب

1. पृष्ठ (Prishth) पोछा (Plochha)
(پیچھا)

2. अनंतर (Anantar) पश्चात्
(Pastchāt) (پشچات) (बाद)
(بعد)

UQBA उक्बा (ع - م) عقبی

यमलोक (Yān lok) (یم لوک) परलोक

ILÁJ इलाज (ع - مذ) علاج

1. उपचार (Upohár) चिकित्सा (चिकित्सा) दवा (Dava) (دوا)
2. प्रयत्न (Prayatn) उपाय (Upáe) तदबीर (Tadbír) (تدبیر)

ILÁQA इलाका (ع - مذ) علاقہ

1. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) तन्मल्लुक (Ta,al,luq) (تعلق)
2. प्रेम (Prem) महबत (Mahab-bat) (محبت)
3. भूखंड (Bhúkhand) प्रदेश (Pradesh) इहाता (Iháta) (احاطہ)
4. जागीर (Jágir) नाइदाद (Jáedád) (جائداد)

ALÁLAT अलालत (ع - مذ) علالت
रोग (Rog) व्याधि (Vyádhi) (بیماری)
बीमारी (Bímári)

ALÁMAT अलामत (ع - مذ) علامت

1. चिह्न (Chin,nh) निशान (Nishán)
2. लक्षण (Lakohhan) आसार (Asár)
3. रोग लक्षण (Rog lakohhan) बीमारी की अलामत (Bímári ki alámat)

علائیه (ع - ص)

ALÁNI(I)YA अलानि(नी)या

प्रत्यक्षतः (Pratyak,ohbata) (پرتیک)

UQÚBAT उकूबत (ع - مذ) عقوبت

1. यातना (Yátana) अजाब (Azáb) (عذاب)
2. कष्ट (Kasht) पीड़ा (Píra) (پیدا)
- तकलीफ (Takliff) (تکلیف)

AQÍDAT अकीदत (ع - مذ) عقیدت

1. श्रद्धा (Shraddha) आस्था (Ástha) (اعتقاد)
2. एतिकाद (Etiquád) (آستھا)

عقیدت مند (ع - ص)

AQÍDAT-MAND अकीदत मन्द

1. श्रद्धावान् (Shraddha ván) (شردھا وان)
2. मोतकिद (Motaqid) (معتقد)

AQÍDA अकीदा (ع - مذ) عقیده

1. विश्वास (Vishshwás) यकीन (Yaqín)
2. धर्म (Dharm) मज़हब (Mazhab) (مذهب)
3. मत (Mat) मशरब (Mashrab) (مشرب)
4. श्रद्धा (Shraddha) एतिकाद (Etiquád) (شردھا اعتقاد)

AQÍL अकील (ع - ص) عقیل

1. बुद्धिमान् (Buddhimán) (بدھی مان)
2. अक्लमन्द (Aqlmand) (عقلمند)

AKS अक्स (ع - مذ) عکس

1. प्रतिबिम्ब (Prati bimb) (پرتی بيمب)
2. प्रतिच्छाया (Pratich,ohbáya) (پرتی چھایا)
3. परछाई (Parchháín) (پرچھائیں)
4. छाया (Chháya) (چھایا)
5. साया (Sáya) (سایہ)

3. कला (Kala) फन (Fan)
4. शिक्षा (Shikohba) तालीम (Tálim)
5. इंद्रजाल (Indr jál) जादू (Jádu)

علم ادب (ع - مذ)

ILME-ADAB इल्मे अदब

साहित्य शास्त्र (Sábittya shástr)

علم الاخلاق (ع - مذ)

ILMUL-AKHLÁQ इल्मुल अखलाक

नीति शास्त्र (Niti shástr)

علم الاعضا (ع - مذ)

ILMUL-ÁZA इल्मुल आजा

शरीर रचना शास्त्र (Sharir rachana shástr)

علم الاقتصاد (ع - مذ)

ILMUL-IQTISÁD इल्मुल इकतिसाद

अर्थ शास्त्र (Arth shástr)

علم الالسنه (ع - مذ)

ILMUL-ALSINA इल्मुल अल्सिना

भाषा विज्ञान (Bhášha viggyán)

علم الحيوان (ع - مذ)

ILMUL-HAIVÁN इल्मुल हैवान

प्राणी शास्त्र (Práni shástr)

علم العلاج (ع - مذ)

ILMUL-ILÁJ इल्मुल इलाज

चिकित्सा शास्त्र (Chikitsa Shástr)

खुल्लम खुल्ला (Khullam khulla)

ALÁVA अलावा (ع - ص)

अतिरक्ति (Atirikt)

ILLAT इल्लत (ع - مث)

1. रोग (Rog) आमय (Ámai)

2. कारण (Káran) हेतु (Hetu)

3. व्यसन (Vyasan) लत (Lat)

4. उपद्रव (Upaddrau) भगड़ा (Jhagṛa)

5. अपराध (Aprádh) दोष (Dosh)

6. भ्रंश (Jhenjbat) बखेड़ा (Bakheṛa)

ALAM अलम (ع - مذ)

1. पताका (Patáka) ध्वजा (Dhwaja)

2. नाम (Nám) संज्ञा (Sangya)

3. मक़रम में नकलें والا जेहन्दा

ILM इल्म (ع - مذ)

1. ज्ञान (Gyán) जानकारी (Ján kári)

2. विद्या (Viddya) इल्म (Ilm)

علم تمدن (ع - مذ)

ILME-TAMADDUN इल्मे तमद्दुन
नागरिक शास्त्र (Nágarik shástr नागरिक
शास्त्र)

علم تواریخ (ع - مذ)

ILME-TAVÁRIKH इल्मे तवारीख
इतिहास विद्या (Itibás viddya इतिहास
विद्या)

علم جمادات (ع - مذ)

ILME-JIMÁDÁT इल्मे जिमादात
खनिज विज्ञान (Khanij viggýán खनिज
विज्ञान) धातु विद्या (Dhātu viddya धातु
विद्या)

علم حساب (ع - مذ)

ILME-HISÁB इल्मे हिसाब
गणित शास्त्र (Ganit shástr गणित
शास्त्र) रियाज़ी (Riyázi ریاضی)

علم حیات (ع - مذ)

ILME-HAYÁT इल्मे हयात
जीव विज्ञान (Jiv viggýán जीव
विज्ञान)

علم دین (ع - مذ)

ILME-DÍN इल्मे दीन
धर्म शास्त्र (Dharm shástr धर्म
शास्त्र)

علم ریاضی (ع - مذ)

ILME-RIYÁZI इल्मे रियाज़ी

‘دیکھو’ علم حساب

علم طبعیات (ع - مذ)

ILME-TAB,YÍ,YÁT इल्मे तबईयात
विज्ञान शास्त्र (Viggýán shástr विज्ञान
शास्त्र)

علم القابله (ع - مذ)

ILMUL-QÁBILA इल्मुल काबिला
धात्रीविद्या (Dháttri viddya धात्री
विद्या)

علم المساحت (ع - مذ)

ILMUL-MISÁHAT इल्मुल मिसाहत

ज्यामिति (Jyámiti ज्यामिति) रेखा
गणित (Rekha ganit रेखा
गणित)

علم الهی (ع - مذ)

ILME-ILÁHI इल्मे इलाही

ब्रह्म विद्या (Brahm viddya ब्रह्म
विद्या) अध्यात्म (Adh,dhyátm अध्यात्म)

علم انشا (ع - مذ)

ILME-INSHA इल्मे इन्शा

गद्य रचना शास्त्र (Gaddya rachana
gaddya rachana shástr गद्य रचना
शास्त्र)

علم بردار (ع - ص)

ALAM-BARDÁR अलम बर्दार

1. ध्वजा वाहक (Dhwaja váhak ध्वजा
वाहक) झंडा लेकर आगे चलने वाला
(Jhanda लेकर áge chalne vála
(Jhanda लेकर आगे चलने वाला))

2. नेता (Neta नेता) काइद (Qáid काइद)

علم تسخير (ع - مذ)

ILME-TASKHIR इल्मे तसखीर

वशीकरण शास्त्र (Vaahi karan shástr वशीकरण
शास्त्र)

علم معرفت (ع - مذ)

ILME-MA, RIFAT इल्मेमारिफत
अध्यात्म ज्ञान (Adhdyátm gyán) अध्यात्म
ब्रह्म ज्ञान (Brahm gyán) ब्रह्म
(Tasav, vuf) तसवुफ (کیان)

علم مناظره (ع - مذ)

ILME-MUNÁZARA इल्मे मुनाज़रा
(Tark shástr) ترک شاستر (تर्क शास्त्र)

علم منطق (علم - مذ)

ILME-MANTIQ इल्मे मन्तिक
(Nyáe shástr) نیای شاستر (न्याय शास्त्र)

علم موسیقی (ع - مذ)

ILME-MUSÍQI इल्मे मूसीकी
संगीत शास्त्र (Sangit shástr) संगीत
गान विद्या (Gán viddya) गान (شاستر)
(ودیا)

علم نباتات (ع - مذ)

ILME-NABÁTÁT इल्मे नबातात
वनस्पति विद्या (Vanaspati viddya)
वनस्पति शास्त्र (Vanaspati
shástr) (ونسپتی شاستر)

علم نجوم (ع - مذ)

ILME-NUJÚM इल्मे नुजूम
ज्योतिष विज्ञान (Jyotish viggán)
(جیوتش وکیان)

علم هندسه (ع - مذ)

ILME-HINDISA इल्मे हिन्दिसा
(دیکھو 'علم الحساب')

علم طبقات الارض (ع - مذ)

ILME-TABAQÁTU L-ARZ
इल्मे त क़ातुल अर्ज़
भूगर्भ शास्त्र (Bhú garbh shástr)
(بھوگربھ شاستر)

علم عروض (ع - مذ)

ILME-ARŪZ इल्मे अरूज़
छंद शास्त्र (Chhand shástr) چند
(Pingal) पिंगल (شاستر)

علم غیب (ع - مذ)

ILME-GHAIB इल्मे ग़ैब
परोक्ष विज्ञान (Parokchh viggán)
(پروکچھ وکیان)

علم قیافه (ع - مذ)

ILME-QAYÁFÁ इल्मे कयाफा
सामुद्रिक विद्या (Sámud, drik viddya)
(سامودریک وديا)

علم لسان (ع - مذ)

ILME-LISÁN इल्मे लिसान
(دیکھو 'علم اللسان')

علم مجلس (ع - مذ)

ILME-MAJLIS इल्मे मजलिस
सभा चातुर्य (Sabha cháturrya)
(چاتوریہ)

علم معدنیات (ع - مذ)

ILME-MÁDANÍYÁT इल्मे मादनी यात
खनिज विद्या (Khanij viddya) کھنچ
धातु विद्या (Dhátu viddya) دھاتو
(ودیا)

UM, MÁL उम्माल (ع - مذ) عامل

عامل کی جمع

علم ہیئت (ع - مذ)

ILME-HAI,AT इल्मे हैअत

खगोल विद्या (Khagol viddya) کہکول
(Jyotish) ज्यौतिष (چھوتھس) ودیا

ILMI इल्मी (ع - ص) علمی

1. विद्या संबंधी (Viddya sambandhi) ودیا سمبندھی

2. वैज्ञानिक (Vaiggyānik) ویکھیانک
साइन्स संबंधी (Science sambandhi) سائنس سمبندھی

ILMÍYAT इल्मीयत (ع - م) علمیت

पांडित्य (Pāndit,tya) پانڈیتیہ
(Viddwatta) (ودوتا) काबیلیयत
(Qābīliyat) قابلیت

ALÁHIDA अलाहिदा (ع - ص) علاحدہ

पृथक (Prithak) پرتھک
(Juda) (जुदा) अलग (Alag)

ALÍL अलील (ع - ص) علیل

रुग्ण (Rugn) रुग्ण
(Bímár) बीमार (اس سوستہ)

ALÍM अलीम (ع - ص) علیم

1. ज्ञाता (Gyáta) گھانا
(Jánne vála) (جاننے والا) जानने वाला
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nām) ایشرور کا ایک نام

IMÁRAT इमारत (ع - م) عمارت

1. भवन (Bhavan) بھون
(Makán) (مکان) मकान

2. वास्तु (Vástu) واستو
(Building) (بلدنگ) विल्डिंग

AM, MÁMA अम्मामा (ع - مذ) عمائدہ

शिरो वेष्टन (Shiroveshtan) شورویشٹن
(Ushnish) (اشلیش) पगड़ी
(Pagri) (پگڑی)

AM, DAN अम्दन (ع - ص) عمداً

जान बूझकर (Ján bújh kar) جان
(Qasdan) (قصداً) कसूदन (برچه کر)

UMDAGI उम्दगी (ف - م) عمدگی

1. उत्तमता (Uttamata) اتمتا
(Khúbi) (خوبی) खूबी

2. गुण (Gun) گن
(Sifat) (صفت) सफ़त

3. विशेषता (Visheshata) وشیشتا
(Khusúsiyat) (خصوصیت) खुसूसियत

4. सुंदरता (Sundarata) سلدرتا
(Husan) (حسن) हुस्न

UMDA उम्दा (ع - ص) عمده

1. उत्तम (Uttam) اتم
(Baṛhiya) (بہتر) बेहतर

2. सुंदर (Sundar) سلدر
(Khush numa) (خوش نما) खुशनुमा

۵. अभिचार (Abhicār) (ابھی چار)

तंत्र (Tantr) (तन्त्र) जादू (Jādū)
(जादू) टोना (Tona) (तुना)

6. व्यसन (Vyasan) (विसन) शौक
(Shauq) (शुक)

عمل جراحی (ع - مذ)

AMALE-JARRÁHI अमले जराही
शल्य क्रिया (Shallya kriya) (शलیه کریا)
चीर फाड़ (Chir phār) (چیر پھار)

عمل داری (ع - مذ)

AMAL-DÁRI अमलदारी
राज्य (Rājya) (राज्य) शासन (Shāsan)
हुकूमत (Hukumat) (حکومت) शासन

عمله (ع - مذ)

AM(A)LA अम (म) ला
कर्मचारी वर्ग (Karmchārī varg) (कर्म
चारी वर्ग) अहलकार लोग (Ahlkārlog)
(अहल कार लोग)

AMALI अमली (ع - ص)
व्यवहारिक (Vyavhārik) (ویوهاریک)
क्रियात्मक (Kriyātmak) (کریاتمک)

AMŪD अमूद (ع - مذ)

1. स्तंभ (Stambh) (استمب) खंभा
(Khambha) (کھمبا)

2. लंब (Lamb) (لب) अधो लंब
(Adho lamb) (ادھو لمب)

UMŪMAN उमूमन (ع - ص) عموماً
प्रायः (Prāyah) (پرایہ) बहुधा (Bahudha)
(अक्सर) (Aksar) (اکثر)

3. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ) शरीफ
(Sharif) (شریف)

4. चुना हुआ (Chuna hua) (چنا ہوا)
छाँटा हुआ (Chānta hua) (چھانٹا
ہوا)

UMR उम्र (ع - مذ) عمر

1. आयु (Āyu) (آیو) वय (Vai) (وے)
अवस्था (Avastha) (اوستھا) سین
(Sin) (سن)

2. समय (Samai) (سے) काल (Kāl) (काल)
ज़माना (Zamāna) (زمانہ) अर्सा
(Arsa) (عرصہ)

عمر رسیدہ (ع - ص)

UMR-RASĪDA उम्र रसीदा

वयो वृद्ध (Vayo vridh) (ویو وردھ)
गतायु (Gatāyu) (گتایو) बूढ़ा (Būṛha)
(बोڑھا)

UMUQ उमुक (ع - مذ) عمق

गहन (Gaban) (گہن) गंभीरता (Gam-
bbirata) (گمبہیرتا) गहराई (Gahrāī)
(گہرائی)

AMAL अमल (ع - مذ) عمل

1. कार्य (Kārya) (کاریہ) काम (Kām)
(کام)

2. व्यवहार (Vyavhār) (ویوهار) चलन
(Chalan) (چلن)

3. अधिकार (Adhikār) (ادھیکار) دخل
(Dakhil) (دخل)

4. प्रभाव (Prabhāo) (پربھاؤ) असर
(Asar) (اثر)

AMBAR अम्बर (ع - مذ)
 एक सुप्रसिद्ध खुशबू (Ek sup, prasiddh
 khushbu ایک سوپر سیدھ خوشبو)

ANDALIĀ अन्दलीब (ع - مٹ)
 कलविकक (Kalvinkak (کل ونکک
 बुलबुल (Bulbul (بلبل)

UNSUR उनसुर (ع - مذ)
 1. मूल (Mūl (مول) जड़ (Jaṛ (جر)
 2. तत्त्व (Tattva (तत्त्व) पंच भूत
 (Panoh bhūt (پانچ بھوت)

UNFUVĀN उन्फुवान (ع - ص)
 आरंभ (Ārambh (آر-مب) शुरूआत
 (Shurūāt (شروعات)

عنفوان شباب (ع - مذ)

UNFUVĀNE-SHABĀB उन्फुवाने शबाब
 वयः संधि (Vayah sandhi (ویہ سندھی
 शुरू जवानी (Shurū javāni (شروع
 جوانی)

UNUQ उनुक (ع - مذ)
 ग्रीवा (Grīva (گریوا) गला (Gala (کلا
 गर्दन (Gardan (گردن)

عنكبوت (ع - مٹ)

ANKABŪT अन्कबूत
 लूता (Lūta (لوتا) मर्कटी (Markati
 मकड़ी (Makṛī (مکڑی)

UNVĀN उन्वान (ع - مذ)

1. शीर्षक (Shīrshak (शीरशक) सुरखी
 (Surkhi (سرخی)
2. प्रसंग (Prasang (प्रसंग) तमहीद
 (Tamhīd (تمهید)

AMĪQ अमीक (ع - ص)
 गहन (Gahan (گہن) गंभीर (Gambhīr
 गहरा (Gahra (گہرا)

AMĪM अमीम (ع - ص)
 सामान्य (Sāmānya (سامانیہ) व्यापक
 (Vyāpak (ویا پاک) आम (Ām (عام)

INĀD इनाद (ع - مذ)

1. शत्रुता (Shatṛuta (شدروتا) दुश्मनी
 (Dushmani (دشمنی)
2. द्वेष (Dwesh (द्वेष) बुरज़ (Bugḥz
 (بغض)

INĀN इनान (ع - मٹ)
 कविका (Kavika (کویکا) लगाम
 (Lagām (لگام)

عنایت (ع - مٹ)

INĀYAT इनायत

कृपा (Kripa (क़रिपा) दया (Daya (دیا)
 अनुग्रह (Anugraha (अनुग़रे) मिहर्बानी
 (Mehrbāni (مہربانی)

عنایت فرما (ع - ص)

INĀYAT-FARMA इनायत फर्मा

मित्र (Mitr (متر) दोस्त (Dost
 (دوست)

عنایت نامہ (ع - مذ)

INĀYAT-NĀMA इनायत नामा

कृपा पात्र (Kripa patṭr (क़रिपा पत्र
 नवाज़िशनामा (Navāzish nāma (نوازش
 نامہ)

2. पत्नी (Patni) भार्या (Bhārya)
(بہاریا) बीवी (Bīvī)

3. छिपाने योग्य अंग (Chhipāne yogya ang)
(چھپانے योग्यہ انگ)

IVAZ इवज (ع - مذ) عوض
प्रति फल (Pratī phal) (پرتی پھل)
प्रतिकार (Pratī kār) (پرتی کار) बदला
(Badla) (بدلہ)

ARD अरद (ع - مذ) عہد

1. काल (Kāl) समय (Samai) (کال سے)
वक्त (Vakt) (وقت)

2. युग (Yug) जमाना (Zamāna)
(زمانہ)

3. प्रतिज्ञा (Pratiggya) इकरार
(Iqrār) (اقرار)

4. वचन (Vachan) कौल (Qaul)
(وعدہ) वादा (Vāda) (قول)

عہد حکومت (ع - مذ)

AHDE-HUKÚMAT अहदे हुकुमत
शासन काल (Shāsan kāl) (शासन काल)
राज का समय (Rāj ka Samai) (राज का समय)

عہد نامہ (ع - مذ)

AHD-NÁMA अहद नामा

प्रतिज्ञा पत्र (Pratiggya patir) (پرتیگیا
اقرار नामा (Iqrār nāma) (پتر
نامہ)

UHDA उहदा (ع - مذ) عہدہ
पद (Pad) दर्जा (Darja) (درجہ)

3. कारण (Kāran) हेतु (Hetu)
(सبب) सबब (Sabab) (هیئتو)

4. विषय (Vishai) प्रसंग (Prasang)
(موضوع) मौजू (Mauzú) (پرسنگ)

5. दंग (Dhang) अंदाज़ (Andáz)
(انداز)

AVAM अवाम (ع - مذ) عوام
عامہ کی جمع

जन साधारण (Jān Sādhāran) جن
सर्व साधारण (Sarv sādharan) सर्व
आम लोग (Ām log) (سرو سادھاران)
जनता (Janata) (جنتا) (عام لوگ)

AVÁMI अवामी (ع - ص) عوامی
सार्वजनिक (Sārv janik) (سارو جنتک)
सामाजिक (Sāmājik) जनता
की (Janata kī) (جنتا کی)

AUD औद (ع - مذ) عود
प्रत्यागमन (Pratyāgaman) (پرتیآگمن)
लौटना (Lautna) (لوتنا) फिरना (Phirna)
(پھرنا)

ÚD उद (ع - مذ) عود
अगर (Ageru) एक खुशबू दार
लकड़ी (Ek khushbu dār lakṛī) ایک
(خوشبودار لکڑی)

AURAT औरत (ع - م) عورت

1. स्त्री (Istri) अबला (Abala)
वनिता (Vanita) महिला
(مہیلا) योषिता (Yohsita)
(یوشتا) नारी (Nārī) (ناری)

(Musalmánon ke ek tyohár ká dín
مسلمانوں کے ایک تہوار کا دن)

2. हर्ष (Harsh हरश) आनन्द
(Ānand आनंद) खुशी (Khushi
خوشی)

AISH ऐश (ع - مذ)

- 1.. भोग विलास (Bhog vilás भोग
कामानंद (Kāmānand कामानंद)
ऐयाशी (Aiyāshi ऐयाशी)

2. सुख (Sukh सुख) चैन (Chain
आराम (Ārām आराम))

ऐश परस्त (ع - ص)

AISH-PARAST ऐश परस्त

1. सुख प्रिय (Sukhap prya सुख
आराम तलब (Ārām talāb आराम
तलब)

2. विलासी (Vilāsi विलासी) ऐयाश
(Aiyāsh ऐयाश)

AIN ऐन (ع - مذ)

1. स्रोत (Srot स्रोत) चश्मा
(Chashma چشمه)

2. नेत्र (Nettr नेत्र) चक्षु (Chakohhu
आंख (Ankh आंख))

AINAK ऐनक (ع - مث)

- उपनेत्र (Up nettr उपनेत्र) चश्मा
(Chashma چشمه)

عهدہ دار (ع - ص)

UHDA-DÁR उहदा दार

पदाधिकारी (Padādhikāri پداधिकاری)
कर्मचारी (Karmchāri کرمچاری)
अफसर (Officer افسر)

AIYÁR ऐयार (ع - ص)

धूर्त (Dhúrt دھورت) वंचक (Vanohak
छली (Chhali چھلی) धोके
बाज़ (Dhoke báz دھوکے باز)

AIYÁSH ऐयाश (ع - ص)

रतिप्रिय (Ratippriya رتیپریہ) रति
लंपट (Rati lāmpat رتی لمپٹ) व्यभि-
चारी (Vyabhichāri व्यभिचारी)
तमाशबीन (Tamāshbīn تماشبین)

IYAL इयाल (ع - مذ)

परिवार (Parivār परिवार) बाल बच्चे
(Bāl bachche बाल बच्चे)

AYÁN अयां (ع - ص)

प्रकट (Prakat प्रकट) व्यक्त (Vyakt
ज़ाहिर (Zāhir ظاهر)

AIB ऐब (ع - مذ)

दोष (Dosh दोष) अवगुण (Augun
बुराई (Burāí بُرایی)

ĪD ईद (ع - مث)

1. मुसलमानों के एक त्योहार का दिन

غ

GHÁSIB غاصب (ع - ص) غاصب

- अप भोगी (Ap bhogi) मोषक
(Moshak) राक्ष करने वाला
(Ghasb karne wala) (غصب کرنے والا)

GHÁFIL गाफیل (ع - ص) غافل

- असावधान (Asáodhán) निश्चेत (Nishohet) बेखबर
(Be khabar) (بے خبر)

GHÁLIB गालिब (ع - ص) غالب

1. बलवान् (Balván) जबर दस्त
(Zabar dast) (زبردست)
2. विजयी (Vijai) जेता (Jeta)
(Fáteh) (फातिह) (جیتا)
3. प्रायः (Práyah) अक्सर
(Aksar) (اکثر)

GHÁLIBAN गालिबन (ع - ص) غالباً

- संभवतः (Sambhavatah) शायद (Sháyad)

GHÁLÍCHA गालीचा (फ - मं) गालिचे

- छोटा कालीन (Chhota qálin) (قالین)

GHÁIB गाइब (ع - ص) غائب

1. अंतर्धान (Antar dhán) पोशीदा (Poshida)
2. अनुपस्थित (Anupasthit) गैर मौजूद (Ghair maujúd)

GHÁR गार (ع - मं) غار

1. गर्त (Gart) गढ़ा (Gaṛha)
(Khad) (کڑھا)
2. कंदरा (Kandara) गुफा
(Gupha) (کھوہ)

GHÁRAT गारत (ع - मं) غارت

1. अपहरण (Ap haren) लूट
(Lunthan) (لُٹن)
2. विनाश (Vinásh) बरबादी
(Barbádi) (بربادی)
3. नष्ट (Nasht) ख्वस्त (Dhwast)
(Barbád) (برباد)

गारिगर (غ - ص)

GHÁRAT-GAR गारत गर

1. अपहर्ता (Ap harta) लूठक
(Lunthek) लुटेरा (Lutdra)
2. दस्यु (Dasyyu) डाकू (Dáku)
(Qazzáq) (قزاق)

GHÁZA गाज़ा (फ - मं) غازه

- मुख चूर्ण (Mukh churn) (مکھ چورن)
- मुख लेप (Mukh lep) (مکھ لپ)
- पावडर (Powder) (پاؤڈر)

GHÁZI गाज़ी (ع - ص) غازی

- धर्म योद्धा (Dharm yoddha) (مہم یودھا)
- मुजाहिद (Mujáhid) (مجاہد)

3. बहुत बड़ा [नगर] (Bahut bara
[nagar] [بہت بڑا [نگر]

غدار وطن (ع - ص)

GHADDÁRE-VATAN गद्दारे वतन
देश द्रोही (Desh drohi [دیش دروہی]
वतन दुश्मन (Vatan dushman [وطن
دشمن])

GHUDÚD गुदूद (ع - مذ)
غده کی جمع

ग्रंथियां (Granthiyān [گرنتھیاں]
गिलटियां (Giltiyān [گلتھیاں])

GHUDDA गुद्धा (ع - مذ)
ग्रंथि (Granthi [گرنتھی] गिलटी (Gilti
ग्लैंड (Gland [گلتھڈ])

GHIZA गिज़ा (ع - مٹ)
आहार (Áhar [آہار] भोजन (Bhojan
खुराक (Khuṛák [خوراک])

GHURÁB गुराब (ع - مذ)
काक (Kák [کاک] कौआ (Kauá [کوا])

GHARÁRA गरारा (ع - ف - مذ)
आचमन (Áchaman [آچمن] कुल्ला
(Kulla [کلا])

GHARB गर्ब (ع - مذ)
पश्चिम (Pashohim [پشچم] مغرب (Maghrib
(Maghrib [مغرب])

GHURABA गुरबा (ع - مذ)
غریب کی جمع
दरिद्र जन (Dariddr jan [دردر جن]
गरीब लोग (Gharib log [غریب لوگ])

GHĀYAT गायत (ع - مٹ)

1. अभिप्राय (Abhip, prāe [ابہپ پراے]
मक़्सद (Maqsad [مقصد])

2. अंत (Ant [انت] हद (Had [حد])

GHUBÁR गुबार (ع - مذ)

1. धूलि (Dhūli [دھولی] रज (Raj
[رگد] गर्द (Gard [گرد])

2. वैमनस्य (Vaimanassya [وے منسیہ]
मलाल (Malāl [ملال])

3. हलका अंधेरा (Halka andhera [هالکا
اندھیرا])

GHUBÁRA गुबारा (ع - مذ)

अभ्र पथ (Abh,r path [ابھر پتھ]
वा गोल (Va gol [وا گول] बैलून
(Baloon [بیلون])

GHABN, गबन (ع - مذ)

मोषण (Moshan [موشن] न्यास भंग
(Nyás bhang [نیاںس بھنگ] ख़ियानत
(Khiyānat [خیانت])

GHABI राबी (ع - ص)

कुंठ बुद्धि (Kunth budhi [کنتھ بدھی]
कुंद ज़हन (Kund zahn [کند ذہن])

GHADDÁR गद्दार (ع - ص)

1. देशद्रोही (Desh drohi [دیش دروہی]
वतन दुश्मन (Vatan dushman
[وطن دشمن])

2. विश्वास घाती (Vish,shwās ghāti
[ویشواس گھاتی] नमक हराम
(Namak harām [نمک حرام])

GHURFA غُرْفَا (ع - مذ) غُرْفَا
 गवाक्ष (Gavákeh) जालाक्ष (Jálákeh) वातायन (Vátayan) झरोखा (Jharokha) (چروکھا)

GHARQ غَرَق (ع - ص) غَرَق
 1. निमज्जित (Nimajjit) (निमज्जित) डूबा हुआ (Dúba huá) (دوبا هوا)
 2. तल्लीन (Tallín) (तल्लीन) मग्न (Magn) (मग्न) तन्मय (Tan mai) (तन्मय) महव (Mahv) (महव)

GHARQÁB غَرَقَاب (ع - ص) غَرَقَاب
 1. जल मग्न (Jal magn) (जल मग्न) पानी में डूबा हुआ (Paní man dúbua hua) (पानी में डूबा हुआ)
 2. तन्मय (Tan mái) (तन्मय) महव (Mahv) (महव)

GHURÚB غُرُوب (ع - مذ) غُرُوب
 अस्त होना (Ast hona) (अस्त होना) डूबना (Dúbna) (डूबना)

GHURÚR غُرُور (ع - مذ) غُرُور
 1. दम्भ (Dambh) (दम्भ) अहंकार (Ahan kár) (अहंकार) अभिमान (Abhi mán) (अभिमान) दर्प (Darp) (दर्प) घमंड (Ghamand) (घमंड)
 2. गर्व (Garv) (गर्व) मान (Mán) (मान) फख्र (Fakhr) (फख्र)

GHAR,RA غَرَا (ع - مذ) غَرَا
 دیکھو 'غَرَا'

GHIRBÁL गिरबाल (ع - مَث) गिरबाल
 चालनी (Chálani) (चालनी) (Chhalni) (चहली)

GHURBAT غُرْبَت (ع - مَث) غُرْبَت
 1. विदेश (Videsh) (विदेश) परदेस (Pardes) (परदेस)

2. दरिद्रता (Dariddrata) (दरिद्रता) मुफ-लसी (Muflesi) (मुफली)

GHARAZ غَرَض (ع - مَث) غَرَض
 1. अभिप्राय (Abhipprae) (अभिप्राय) उद्देश (Uddesh) (उद्देश) मकसद (Maqsad) (मकसद)

2. तात्पर्य (Tát parrya) (तात्पर्य) मत-लब (Matlab) (मतलब)

3. स्वार्थ (Swáarth) (स्वार्थ) खुद गरजी (Khud gharazi) (خود غرضی)

4. संकल्प (Sankalp) (संकल्प) इरादा (Irada) (ارادہ)

غرض آشنا (ع - ص)

GHARAZ-ÁSHNA غَرَض آشنا
 स्वार्थी (Swáarthí) (स्वार्थी) खुद गरज (Khud gharaz) (خود غرض)

غرض مند (ع - ص)

GHARAZ-MAND غَرَض مَند
 इच्छुक (Ioh, chbuk) (इच्छुक) अर्थी (Arthí) (अर्थी) खाहिश मन्द (Kbáhish mand) (خواهش مند)

غُرْ غُرْ (ع - مذ)

GHAR GHARA गर गरा
 आचमन (Áchaman) (आचमन) गारा (Gharára) (غارا)

GHĀZĀL غزال (ع - مذ) راجال

1. मृग शावक (Mrig shāvak) (مرگ شاوک) हरन का बच्चा (Haran ka bachcha) (हरन का بچہ)
2. हरिण (Harin) (हरन) हरन (Haran) (أهو) (أهو) (أهو)

غزال چشم (ع - ص)

GHĀZĀL-CHASHM रजाल चश्म

- मृग शावक नयनी (Mrig shāvak naini) (مرگ شاوک نہلی)
- मृगाक्षी (Mrigākshī) (مرگاक्षی)
- आहूचश्म (Āhūchashm) (آهوچشم)
- [حسیله]

GHĀZAL रजल (ع - مث)

- उर्दू फारसी छंद की एक क़िस्म (Urdu Fārsī ohhand ki ek qism) (اردو فارسی چہند کی ایک قسم)

GHĀZ,VA राज्वा (ع - مذ)

- धर्म युद्ध (Dharm yuddh) (دھرم یددہ)
- जिहाद (Jihād) (جہاد)
- مسلمانوں کی وہ مذہبی جنگ جس میں ان کے ساتھ رسول تھے

GHĀSSĀL गस्साल (ع - مذ)

- शवस्नापक (Shavas nāpak) (شوس)
- मुरदा शो (Murda sho) (مردہ شو)

GHUSL गुस्ल (ع - مذ)

- स्नान (Isnān) (اسنان) नहाना (Nahāna) (نہانا)

غسل خانه (ع - مذ)

GHUSL-KHĀNA गुस्ल खाना

- स्नानागार (Isnānāgār) (اسنانا گار)
- حمام (Hammām) (حمام)

GHUR,RA गुरा (ع - مذ)

- परिवा (Pariva) (پریوا) प्रतिपदा (Pratipada) (پرتی پدا) इस्लामी चन्द्र मास की पहली तिथि (Islāmī chandr mās kī pahli tithi) (اسلامی چندر ماس کی پہلی تہی)

GHARĪB गरीब (ع - ص)

1. प्रवासी (Pravāsi) (پرواسی) परदेसी (Pardesi) (پردیسی)
2. दरिद्र (Dariddr) (دردر) कंगाल (Kangāl) (کنگال)

غریب الوطن (ع - ص)

GHARĪBUL-VATAN गरीबुल वतन

- प्रवासी (Pravāsi) (پرواسی) परदेसी (Pardesi) (پردیسی) बेघर (Be ghar) (بے گھر)

غریب پرور (ع - ص)

GHARĪB: PARVAR गरीब परवर

- दीन बंधु (Dīn bandhu) (دین بندھو)
- दीन दयालु (Dīn dayālu) (دین دیالو)
- गरीब नवाज़ (Gharīb navāz) (غریب نواز)

غریب نواز (ع - ص)

GHARĪB-NAVĀZ गरीब नवाज़

دیکھو 'غریب پرور'

GHARĪQ غریق (ع - ص)

1. मग्न (Magn) (मग्न) डूबा हुआ (Dūba hua) (دوبا هوا)
2. लीन (Līn) (لین) तन्मय (Tan mai) (تہمہو) महव (Mah,v) (تہمہو)

4. विलक्षण (Vilakobhan) (ولکوبھن)
अजीबो गरीब (Ajibo Gharib) (عجیب گریب)
(و غریب)
5. अनुचित (Anuchit) (انوجیت)
नामुनासिब (Námunásib) (نامناسب)

GHAFLAT गफलत (غ - مٹ)

1. अचेतना (Achetana) (اچیتنا)
बेखबरी (Be khabari) (بے خبری)
2. प्रमाद (Pramád) (پرماد) भूल (Bhúl) (بہول)
3. त्रुटि (Truti) (تروتی) चूक (Chúk) (چوک)
4. असावधानी (Asáodhání) (اساودھانی)
बेपरवाई (Beparvái) (بے پروائی)

GHAFÚR गफूर (غ - ص)

1. क्षमालु (Chhamálu) (چھمالو) क्षमा (Chhamáván) (چھما وان)
माफी देने वाला (Máfi dene vála) (معافی دینے والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nám) (ایشور کا ایک نام)

GHUL गुल (غ - ف - مڈ)

- कोलाहल (Koláhal) (کولاهل) गुहार (Go hár) (گوار)
शोर (Shor) (شور)

غلاطت (غ - مٹ)

GHILÁZAT गिलाज़त

1. मल (Mal) (مل) विष्टा (Vish,tha) (ویشتھا)
गू (Gú) (گو)
2. गाढ़ा पन (Gáṛha pan) (گڑھاپن)

GHASH गश (غ - ف - مڈ)

1. मूर्च्छित (Múrchhit) (مورچیت)
बे होश (Be hosh) (بے ہوش)
2. आसक्त (Ásakt) (آسکت) फरेक्ता (Farefta) (فریفتہ)

GHASHI गशी (غ - مٹ)

- मूर्च्छा (Múrchha) (مورچھا) बे होशी (Be hoshi) (بے ہوشی)

GHAS,B गश्ब (غ - مڈ)

- अपहरण (Apharan) (اپھارن) अपभोग (Abbhog) (اپبھوک)
मोषण (Moshan) (موشن) जबरदस्ती कब्ज़ा (Zabardasti qabza) (زبردستی قبضہ)

GHUSSA गुस्सा (غ - مڈ)

- कोप (Kop) (کوپ) क्रोध (Krodh) (کروڈ)
अमर्ष (Amarsh) (امرش) खफगी (Khafagi) (خفگی)

غصہ ور (غ - ف - ص)

GHUSSA-VAR गुस्तावर

- क्रुद्धात्मा (Krud,dhátma) (کروڈھاتما)
क्रोधी (Krodhi) (کروڈھی) गुस्सैल (Ghussail) (غصیل)

GHAZAB गज़ब (غ - مڈ)

1. प्रकोप (Prakop) (پروکوپ) सख्त गुस्सा (Sakht ghussa) (سخت غصہ)
2. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) आफत (Áfat) (آفت)
3. अन्याय (Annýáo) (اننہاے) जुल्म (Zulm) (ظلم)

غلط روی (عف - مٹ)

GHALAT-RAVI गलतरवी

कुमार्ग गमन (Kumārg gaman कुमारक)

(بد راهی) बद राही (Bad ráhi) (گمن)

غلط فهمی (عف - مٹ)

GHALAT-FAHMI गलत फहमी

1. भ्रान्ति (Bhrānti) वह्म (به رانتي) (Vahm) (وهم)

2. कुधारणा (Kudhārena) (कुन्धारना) (Bad gumāni) (بد گمانی)

غلط کاری (عف - مٹ)

GHALAT-KÁRI गलत कारी

दुराचार (Durá chār) (دوراچار) बद
आमाली (Bad āmālī) (بد اعمالی)

غلط گو (عف - م)

GHALAT-GO गलत गो

असत्यवादी (Asattya vādi) (استیه)
मिथ्यावादी (Mith thya vādi) (وادی)
भूठा (Jhútha) (جهوٹھا) (متهها وادی)

غلطی (عف - مٹ) गलती GHALATI

1. अशुद्धि (Ashuddhi) ना (اشدهی)
दुरुस्ती (Nā durusti) (نا درستی)
2. त्रुटि (Truti) भूल (Bhul) (تروٹی)

غلو (ع - مڈ) ग्लू GHULÚ

1. संलग्नता (Sanlagnata) (سن لگلتا)
महवियत (Mahviyat) (مکھویت)2. अतिशयोक्ति (Atishayokti) (اتی)
मुवालाणा (Mubālagha) (موبا لانی)
(مباله)

GHILÁF गिलाफ (ع - مڈ)

वेष्टन (Veshtan) (ويشتن) पिधान
(Pidhān) (پيدھان) खोल (Khol) (خول)

GHULÁM गुलाम (ع - مڈ)

1. बालक (Bálak) (بالک) लड़का
(Laṛka) (لڑکا)2. दास (Dás) (داس) चाकर (Chákar)
(चाकर)3. परतंत्र (Partanttr) (پرتلتتر) महकूम
(Mahkúm) (مکھکوم)

غلامی (عف - مٹ)

GHULÁMI गुलामी

1. परतंत्रता (Partanttrata) (پرتلتترتا)
महकूमी (Mahkúmi) (مکھکومی)
2. दासता (Dásata) (दास्ता) खिदमत
गारी (Khidmat gári) (خدمت گاری)

غلبه (ع - مڈ)

GHAL(A)BA गल् (ल) बा

1. अधिकता (Adhikata) (ادھکता)
कसरत (Kasrat) (کسرت)
2. आधिपत्य (Ádhipattya) (آدھی پتیہ)
तसल्लुत (Tasallut) (تسلط)

غلط (ع - م) गलत GHALAT

1. अशुद्ध (Ashud, dh) (اشده) नादुरुस्त
(Nā durust) (نا درست)2. असत्य (Asattya) (استیه) भूठ
(Jhúth) (جهوٹھا)

غلطان (ف - م) गलतान GHALTÁN

लुंठायमान (Lunthāe mán) (لنٹھایمان)
لوٹتا हुआ (Lot, ta hua) (لوٹتا ہوا)

دُ:خِیَ (Dukh, khit) غمگین (غمگین)
(Ghamgīn)

GHAMZA غمزه (ع - مذ) غمگین

1. کٹاکھ (Katakohh) سائن (سین)
(Sain)

2. ہاو ہاو (Háo bháo) ناکھرا (Nakhra)

GHUNCHA غنچہ (ف - مذ) غنچہ
کلیکا (Kalika) مکول (Mukul)
کلی (Kali) (مکلی)

غنودگی (ف - مٹ)

GHUNÚ-DAGI غنودگی
تندرا (Tandra) اُنکھ (Ung)

GHUNNA غنہ (ع - مذ) غنہ
انوسوار (Anus, swár) (انوسوار)
ناک میں ادا ہونے والا نون

GHANI غنی (ع - ص) غنی

1. نیسپریہ (Nisprīh) انہیہ (Anth)
بنیہ (Beniyās) (بے نیہ)

2. سمردھ (Samrid, dh) دھناکھ (Dhanádhyā)
مالدار (Mál dār)

GHANÍM غنیم (ع - مذ) غنیم

1. پرتی دھندی (Prati dhwandwi) ہریف (Harif)
(دھندی)

2. شترو (Shattru) دشمن (Dushman)

GHALLA راللا (ف - مذ) راللا
ان (Ann) دھانیہ (Dhánnyā)

اناج (Anāj) دھانیہ

GHALÍZ رالیج (ع - ص) رالیج

1. پراگڑھ (Pragárh) رالہ (Gārha)

2. استھول (Isthul) موتا (Mota)

3. ویشٹھا (Vishttha) گو (Gu)

GHAM غم (ع - مذ) غم

1. سنتاپ (Santáp) دُ:خ (Dukh)
رَنج (Ranj)

2. شوک (Sok) افسوس (Afsos)

3. پشچات (Pashchát) پشچات (Pachhtáva)
تاپ

4. چنتا (Chinta) شوچ (Shooh)
فیکر (Fikr)

GHAMMÁZ رگمگ (ع - مذ) رگمگ
پیشون (Pishun) چنل خور (Chughal khor)

غم خوار (ف - ص)

GHAM-KHÁR رگمگ

سہانہ بھوتی کرتا (Sahānu bhūti karta)
ہمدرد (Ham dard)

غم زدہ (ع - ص)

GHAM-ZADA رگمگ

شوگ گرسٹ (Shok grast)

GHAUGHA غوغا (ع - مذ)

کولاهل (Koláhal) شور
(Shor) هوللہ (Hullar)

GHOL غول (ف - مذ)

1. समूह (Samúh) भीड़ (Bhír)
گول (Gol)
2. भूत प्रेत (Bhút pret) भूत
अगिया बैताल (Agiya ba'tál)
(شہابہ) شاهابا (Shahaba)

GHAIB غیب (ع - مذ)

परोक्ष (Parokohh) गैर मौजूदगी
(Ghair maujudagi)

غیب دہاں (عف - ص)

GHAIB-DÁN गैबदां

परोक्ष (Parok, chhaggya) अंतर्दामी (Antaryámi)
छिपी बातें जानने वाला (Chhipi báten
jānne vála)

GHIBAT غیبت (ع - مذ)

पिशुनता (Pishunata) चुगली (Chughli)

GHAIR गैर (ع - ص)

1. अन्य (Annya) अवर (Avar)
दूसरा (Dúsara)
2. भिन्न (Bhinn) मुख्तलिफ (Mukhtalif)
3. अपरिचित (Aparichit) अजनबी (Ajnabi)
4. अस्वजन (As, swajan) अना-
त्मीय (Anatmiya) गैर

GHANIMAT غنیمت (ع - مٹ)

1. परिहार (Parihár) लूट का
माल (Lút ka mal)
2. सराहनीय (Saráhaniya) क़द्र के काबिल (Qadr ke qábil)
(قدر کے قابل)
3. دوسری خراب چیز کے مقابلے
میں کچھ اچھی چیز

GHAV, VÁS गवास (ع - ص)

मज्जनार (Majjanar) غوطہ خور (Ghota khor)

GHAUR गौर (ع - مذ)

1. चिंतन (Chintan) मनन
(Manan) فکر (Fikr)
2. विवेचन (Vivechan) विचार (Vichar)

غور طلب (عف - ص)

GHAUR-TALAB गौर तलब

विचारणीय (Vicharanfiya) सोचने के काबिल (Sochne ke qabil)
(سوچنے کے قابل)

GHOTA गोता (ف - مذ)

निमज्जन (Nimajjan) डुबकी (Dubki)

غوطہ خور (ف - ص)

GHOTA-KHOR गोताखोर

निमज्जनार (Nimajjanar) गवास (Ghav, vas)

بَرِیْزِیْمَا (Bariuzzimma
الذمره)

2. जिसकी बात का कोई ठिकाना नहो
(Jis ki bāt ka koi thikāna na ho
جسکی بات کا کوئی ٹھکانا نہ ہو)

غیر ضروری (ع - ص)

GHAIR-ZURŪRĪ غَیْرِ زُرُورِی

अनावश्यक (Anāvash,abyak
فُضُول (Fuzūl)

غیر فطری (ع - ص)

GHAIR-FITRĪ غَیْرِ فِطْرِی

अप्राकृतिक (Ap,prākritik
अस्वाभाविक (As,swābhāvik
बनावटी (Banāvati)

غیر قانونی (ع - ص)

GHAIR-QĀNŪNĪ غَیْرِ قَانُونِی

अवैधानिक (Avaidhānik
غیر مستحق (ع - ص)

غیر مستحق (ع - ص)

GHAIR-MUS,TAHAQ غَیْرِ مُسْتَحَق

अप्राप्त (Apāitr
अयोग्य (Ayog,
ग्या ना अहल (Na ahl

غیر مستعمل (ع - ص)

GHAIR-MUSTĀMAL غَیْرِ مُسْتَمَال

1. अप्रयुक्त (Ap,prayukt
जो इस्तेमाल में न हो (Jo istemāl
men na ho
جو استعمال میں نہ ہو)

2. अप्रचलित (Ap,prachalit
अव्यवहारिक (Av,vyavahārik
मतروک (Matruk
متروک)

रिश्तेदार (Ghair rishtedār
(رشته دار)

5. प्रतिद्वंद्वी (Pratidwandwi
प्रतिनायक (Prati nāyak
رَقِیب (Raqib
(پرستی نایک)

غیر آباد (ع - ص)

GHAIR-ĀBĀD غَیْرِ آبَاد

1. निर्जन (Nirjan
سُنْسَان (Sunān
2. ध्वस्त (Dhwast
بَرَبَاد (Barbād)

GHAIRAT غَیْرَت (ع - مَث)

1. आत्म सम्मान (Ātm samman
خود داری (Kbud dāri
2. लज्जा (Lajja
لَاج (Lāj
(شرم (Sharm)

غیر جانب دار (ع - ص)

GHAIR-JĀNIB-DĀR غَیْرِ جَانِبِ دَار

निष्पक्ष (Nish,pakchh
तटस्थ (Tatasth
(نیوٹرل (Neutral)

غیر حاضر (ع - ص)

GHAIR-HĀZIR غَیْرِ حَاضِر

अनुपस्थित (Anupasthit
अविद्यमान (Aviddya mán
غیر موجود (Ghair maujūd)

غیر ذمہ دار (ع - ص)

GHAIR-ZIMMA-DĀR غَیْرِ زِیْمَا دَار

1. अनुत्तरदायी (Anuttardāi
(انتر دانی)

غیر معمولی (ع - ص)

GHAIK-MÁMÚLÍ غائر मामूली

1. असधारण (Asádhāran) (اسادھارن) خاص (Khās)
2. अप्राकृतिक (Ap,prákrítik) (اپپرا) غائر تہہ (Ghair tabyí) (کرتک) (طبعی)

غیر متردہ (ع - ص)

GHAIK-MUQAR,RARA غائر مقررہ

- अनियत (Aniyat) (انیت) غائر مقررہ (Ghair muaiyan) (غیر معین)

غیر ممکن (ع - ص)

GHAIK-MUMKIN غائر ممکن

- असम्भव (Asambhav) (اسمभव) ناممکن (Na mumkin)

غیر مناسب (ع - ص)

GHAIK-MUNÁSIB غائر مناسیب

- अनुचित (Anuchit) (انوجت) अवहित (Avihit) (اوہت) نا مناسیب (Na munásib)

غیر منقسم (ع - ص)

GHAIK-MUNQASIM غائر منقسم

- अविभाज्य (Avibhájya) (اوی بواجہ) नाकाबिले तकसीम (Na qábile taqsim) (نا قابل تقسیم)

غیر منقولہ (ع - ص)

GHAIK-MANQÚLA غائر منقولہ

- अचल (Achal) (اچل) स्थावर (Isthávar) (استہار) जो हट न सके (Jo hat na sake) (جو ہٹ نہ سکے)

غیر مستقل (ع - ص)

GHAIK-MUSTAQIL غائر مستقل

- अस्थायी (Astháí) (استہائی) अस्थिर (Asthir) (استہر) नापायदार (Ná páedār) (عارضی) आरिजी (Árizi) (ناپائدار)

غیر مسلم (ع - ص)

GHAIK-MUSALLAM غائر مسلم

1. अप्रामाणित (Ap,pramánit) (اپپرا) जिस का सुबूत न हो (Jis ka subút na ho) (جس کا ثبوت نہ ہو)
2. अपूर्ण (Apúrñ) (اپورن) जो समूचा न हो (Jo sa.múcha na ho) (جو سوجا نہ ہو)

غیر مشتبہ (ع - ص)

GHAIK-MUSHTABAH غائر مشتبہ

- निःसन्देह (Nis sandeh) (نيس سندیه) असंदिग्ध (Asandigdth) (اسن دگدھ) यक्रीनी (Yaqñni) (یقینی)

غیر معتبر (ع - ص)

GHAIK-MOTABAR غائر معتبر

- अविश्वस्त (Avish,shwast) (اوش) अविश्वसनीय (Avish,shwasa-niya) (اوش شوسلیہ) नामोतवर (Ná motabar) (نامعتبر)

غیر معتدل (ع - ص)

GHAIK-MOTADIL غائر معتدل

- असंतुलित (Asantulit) (اسن تلت) असंतुलित (Ghair mutavázin) (استوارن)

2. भेद भाव (Bhed bhāo) (فرق) (Farq)

غیر مہذب (ع - ص)

3. द्वेष (Dwesh) (بیر) (Bair)

GHAIR-MOHAZZAB गैर मुहज्जब

असभ्य (Asabh, bhya) (अशिश्ट) (Ashisht) गँवार (Ganvar) (گندوار)

GHAIZ غیظ (ع - مذ)

क्रोध (Krodh) (क्रोप) (Kop)

गुस्सा (Ghussa) (غصه)

غیریت (ع - مٹ)

GHAYUR गयूर (غیور) (ع - ص)

स्वामिनी (Swabhi mani) (سواہی) (Swarahi) खुददार (Khud dar) (خوددار) (مانی)

GHAIRI (Ī) YAT गैरि (री) यत

1. अपरिचय (Aparichai) (اڀرچے) (Aparichai) बे गानगी (Be gánagi) (بے گانگی)

ف

धरिणी (Dharsini) (دعرشلی) (Dharsini) (Pánsula) असती (Asati)

व्यभिचारिणी (Vyabhiharini) (استی) (Zánis) ज्ञानिया (Zánis) (ویدھی چارنی)

FAKH,TA फाख्ता (फाख्ता) (ع - مٹ)

पंडुक (Panduk) (पेंडकी) (Pondaki) (پیلندکی)

FÁTEH फातेह (फातेह) (ع - ص)

1. जयन्त (Jayant) (जिन्ता) (Vijeta) विजयी (Vijayi) जीतने वाला (Jitne wala) (جیتنے والا)

2. उद्घाटक (Ud,ghatak) (اُدگھاٹک) (Kholne wala) खोलने वाला (Kholne wala) (کھولنے والا)

PARIS पारिस (पारिस) (ع - مذ)

1. अश्वारोही (Ashshwarohi) (اشواروہی) (Ghur savar) घुड़ सवार (Ghur savar) (گھوڑ سوار) (Iran) ईरान (پارس) (Paris) (ایران)

FAJIR फाजिर (फाजिर) (ع - ص)

1. पापी (Pápi) (पापी) (Gunahgar) गुनाहगार (گناہگار)

2. दुराचारी (Durachari) (دراچاری) (Bad kardar) बदकरदार (بدکردار)

FAUGH फाugh (फाugh) (ع - ص)

1. निवृत्त (Nivritt) (निवृत्त) (Azad) (आज़ाद)

2. निश्चित (Nishohint) (निश्चित) (Be fikr) (بے فکر)

FAHISHA फाहिश (फाहिश) (ع - مٹ)

जघन चपला (Jaghan chapala) (जगहन चपला) (पुंश्चली) (Punshchali) (پونشچلی)

2. प्रत्यक्ष (Pratyakohh **پرتیہکھ**)
सरीह (Sarib **صریع**)

FÁSILA फासिला (ع - مذ) فاصله
अन्तर (Antar **انتر**) दूरी (Dúri **दूरी**)

FÁZIL फाज़िल (ع - ص) فاضل

1. इस्नात (Isnát **اسنات**) व्युत्पन्न
(Vyutpann **व्युत्पन्न**) विद्वान्
(Vid,dwán **वद्वान**) पंडित (Pandit **पंडित**)
आलिम (Álim **आलिम**)

2. अतिरिक्त (Atirikt **अतिरिक्त**) फालतू
(Fáltu **फालतू**)

3. अधिक (Adhik **अधिक**) जाइद
(Záid **जाइद**)

FÁIL फाइल (ع - ص) فاعل

1. कर्म कर्ता (Karm karta **कर्म कर्ता**)
काम करने वाला (Kám karne vála **काम करने वाला**)

2. कर्ता (Karta **कर्ता**) फाइल (Fáil **फाइल**)
(فاعل)

FÁQA फाका (ع - مذ) فاقه

1. अनशन (Anashan **अनशन**) अनाहार
(Anábhar **अनाहार**) कुछ न खाना
(Kuchh na khána **कुछ न खाना**)

2. उपवास (Upvās **उपवास**) रोज़ा
(Roza **रोज़ा**)

فاقه زده (ع - ص)

FÁQA-ZADA फाकाज़दा

- निराहार (Nirahār **निराहार**) भूख का मारा
(Bhūkh ka mára **भूख का मारा**)

3. प्राप्तावकाश (Práptáokásh **प्राप्तावकाश**)
गैर मसरूफ (Ghair masrúf **गैर मसरूफ**)

فارغ التحصيل (ع - ص)

FÁRIGHUT-TAHSÍL फारिगुत्तहसील

स्नातक (Isnátak **अस्नातक**) अधीतविद्य
(Adhít viddya **अधित विद्य**)
पारंगत (Párangat **पारंगत**) जिसने
पूरा इल्म हासिल कर लिया हो (Jis ne
púra ilm hásil kar liya ho **जिस ने**
پورا علم حاصل کر لیا ہو)

فارغ خطی (ع - ص)

FÁRIGH-KHATI फारिगखती

शोधन पत्र (Shodhan pattr **शोधन पत्र**)
चुक्ता रसीद (Chukta rasid **चुक्ता**
رسيده)

FÁSID फासिद (ع - ص) فاسد

1. अशुद्ध करी (Ashuddh kári **अशुद्ध करी**)
खराब करने वाला (Kharáb **खराब**
karne vála **करने वाला**)

2. विकृत (Vikrit **विकृत**) दूषित
(Dúshít **दूषित**) खराब (Kharáb **खराब**)
(خراب)

FÁSIQ फासिक (ع - ص) فاسق

1. व्यभिचारी (Vyabhihári **व्यभिचारी**)
(Záni **जानी**)
2. पातकी (Pátaki **पातकी**) पापी (Pápi **पापी**)
(Gunahgár **गुनाहगार**)

FÁSH फाश (ع - ص) فاش

1. प्रकट (Prakat **प्रकट**) खुला हुआ
(Khula hua **खुला हुआ**)

3. आय (Ái آء) आमदनी (Ámadani
(آمدنی)

4. नीरोगता (Nírogata نیروگتا) सेहत
(Sehat صیحت)

FÁIZ फाइज (ع - ص) فائز

1. पदासीन (Padásin پداسین) उहदा
नशीन (Uhda nashín عهدہ نشین)
2. सफल (Saphal سهیل) कामयाब
(Kámyáb کامیاب)

FÁIQ फाइक (ع - ص) فائق

1. प्रमुख (Pramukh پرمکھ) श्रेष्ठ
(Shreshthh شریشتھ) बढ़िया
(Bārhiya بڑھیا)
2. प्रधान (Pradhán پردھان) मुरज्जह
(Murajjah مرجح)

FAT,H फतह (ع - م) فتح

1. विजय (Vijai वीजे) जय (Jai जी)
जीत (Jit जीत)
2. सफलता (Saphalata سهیلتا) काम-
याबी (Kámyábi کامیابی)

فتح منزل (ع - ص)

FAT,H-MAND फतहमन्द

1. जेता (Jeta जیتا) विजयी (Vijayi
विजयी) जित्वर (Jittwar जित्वर)
फातिह (Fáteh فاتح)
2. सफल (Saphal سهیل) कामयाब
(Kámyáb کامیاب)

فتح باب (ع - ص)

FAT,H-YÁB फतहयाब

दिकهو 'فتح مند'

فاقہ مست (ع - ص)

FÁQA-MAST फाका मस्त

अनाहार सुखित (Anáhár sukhít
اناهار سکھیت) फाको में मस्त रहने वाला
(Fáqon men mast rahne vála
فاتوں میں مست رہنے والا)

FÁL فال (ع - م) फाल

शकुन (hakūn شگون) शगून (Shagūn
شگون)

FÁLIJ फालिज (म - म) फालिज

पक्काघात (Pakchhaghát
پکچھاگھاٹ) अर्द्धांग (Ardháng
اردھانگ) (ایک مرض جس میں آدھا جسم
بے کار ہو جاتا ہے)

FÁLSA फालसा (म - म) फालसा

परुषक (Parúshak پروشک) फालसा
(Phálsa پھالسا)

FÁM फाम (म - म) फाम

वर्ण (Varn वर्ण) रंग (Rang
رنگ) (یہ لفظ مرکبات کا آخری جز ہوکر
معلی دیتا ہے جیسے 'سبز فام')

FÁNI फानी (ع - ص) फानी

नश्वर (Nash,shwar नश्वर) अस्थायी
(Astháyi अस्थायी) फना होने वाला
(Fana hone vála فنا ہونے والا)

FÁIDA फाइदा (म - म) फाईदہ

1. लाभ (Lábh लाभ) नफा (Nafa
نفع)
2. गुणकारिता (Gun kárita
گن کارتا) असर (Asar اثر)

FIT, TÍN फितन (ع - ص)

धूर्त (Dhúrt देहूत) वंचक (Vanchak वंचक)
शठ (Shath शठ) चालाक (Chálák चालाक)
मक्कार (Mak kár मक्कार)
फितना (Fitna फितना)

FAJR फजर (ع - م)

प्रभात (Prabhát प्रभात) अहमुख (Ahamukh अहमुख)
तर्का (Tarka तर्का)
भोर (Bhor भोर)

FUJŪR फुजूर (ع - م)

1. पाप (Páp पाप) पातक (Pátak पातक)
गुनाह (Gunáh गुनाह)
2. दुश्चार (Duráohár दुश्चार) बदकारी
(Bad kári बदकारी)

FUHSB फुहश (ع - ص)

अश्लील (Ashill अश्लील) गैर मुहज्जब
(Ghair muhazzab गैर मुहज्जब)
फक्कड़ (Phakkar फक्कड़)

FAKHR फखर (ع - م)

1. गर्व (Garv गर्व) नाज़ (Náz नाज़)
2. अभिमान (Abhimán अभिमान)
घमंड (Ghamand घमंड)

FIDA फिदा (ع - ص)

1. आसक्त (Ásakt आसक्त) मोहित
(Mohit मोहित) फरेक्ता (Farefta फरेक्ता)
(फरेक्ता)

2. बलि (Bali बलि) निछावर (Niohhávar निछावर)
क़ुरबान (Qurbán क़ुरबान)

FIDÁÍ फिदायी (ع - ص)

1. मोहित (Mohit मोहित) आशक
(Áshiq आशक)

FITNA फितना (ع - م)

1. उपद्रव (Upad, drav अपद्रव) फसाद
(Fasád फसाद)
2. चपल (Chapal चपल) चंचल
(Chanchal चंचल) शाख
(Shokh शाख)
3. आपत्ति (Ápatti आपत्ति) मुसीबत
(Musibat मुसीबत)

فتنه انگیز (ع - ص)

FITNA-ANGEZ फितना अंगेज़

उपद्रवकारी (Upad, drav kári अपद्रवकारी)
धूर्त (Dhúrt देहूत) शरारती
(Sharáratí शरारती) फितनागर (Fitna gar फितनागर)

فتنه پرور (ع - ص)

FITNA-PARVAR फितना परवर

दिक़्क़ो 'फितना' (فتنه انگیز)

فتنه گر (ع - ص)

FITNA-GAR फितना गर

दिक़्क़ो 'फितना' (فتنه انگیز)

FUTŪR फुतूर (ع - م)

1. विघ्न (Vighn विघ्न) बाधा (Bádha बाधा)
खलल (Khalal खलल)
2. दोष (Dosh दोष) खराबी (Kha-rábi खराबी)

FAT, VA फतवा (ع - م)

विधि निषेध (Vidhi nishedh विधि निषेध)
धर्मशा (Dharmág, gya धर्मशा)
शरई हुकम (Sharyi hukm शरई हुकम)

FARHAT फरहत (ع - مٹ) فرحت
 हर्ष (Harsh) आनन्द (Anand)
 खुशी (Khushi) (خوشی) (آनंद)

FAR, RUKH फरख (ف - ص) فرخ
 शुभ (Shubh) मंगलमय (Mangal
 mai) मुबारक (Mubarak)
 (مبارک)
 فرخنده (ف - ص)

FARKHUNDA फखुन्दा
 मांगलिक (Mangalik) शुभा-
 न्वित (Shubhanvit) मुबारक
 (Mubarak) (مبارک)

FARD फर्द (ف - مذ) فرد
 1. व्यक्ति (Vyakti) शख्स
 (Shakhs) (شخص)
 2. एकाकी (Ekaki) अकेला
 (Akela) (اکھلا)
 3. लेख (Lekh) तहरीर (Tahrir)
 (पत्र) (पत्र) (تحریر)
 4. दुलाई (Dulayi) (دلای)

FARDA फर्दा (फ - मٹ) فردا
 परेद्युः (Pred, dyuh) (پریددیوہ)
 आने वाला कल (Ane vala kal)
 (आने वाला कल)

فرد جرم (ع - مٹ)

FARDE-JURM फर्दे जुर्म
 अभियोग पत्र (Abhiyog pattr)
 चार्ज शीट (Charge
 sheet) (چارج شیٹ)

FARAVAN फरावा (ف - ص) فراوان
 प्रचुर (Prachur) अधिक (Adhik)
 बहुत (Bahut) (بہت) (ادھک)
 فراوانی (ف - مٹ)

FARAVANI फरावानी
 अधिकता (Adhikata) बाहुल्य
 (Bahulya) (बाहुल्य) प्राचुर्य (Prachurya)
 बहुतत (Bahutāt) (بہتات) (برآچوریہ)

FARAHAM फराहम (ف - ص) فراہم
 एकत्र (Ekattr) संचित (Sanohit)
 इकट्ठा (Ikattha) (سنجیت)

FARBEH फरबेह (ف - ص) فر بہ
 पीवर (Pivar) स्थूल (Isthul)
 मेदुर (Medur) मोटा
 ताजा (Mota taza) (موتا تازہ)

FARBEHI फरबेही (फ - मٹ) فر بہی
 स्थूलता (Isthulata) पीवरता
 (Pivarata) पीनता (Pinata)
 मोटापन (Mota pan) (موتا پن)

FARJ फर्ज (ع - मٹ) فرج
 1. भग (Bhag) योनि (Yoni)
 (योनि) अन्दामे निहानी (Andame
 nihani) (اندام نہانی)
 2. दरार (Darar) दर्ज (Darz)
 (دراز) (درار)

FARAH फरह (ع - مذ) فرح
 हर्ष (Harsh) प्रसन्नता (Prasan, nata)
 खुशी (Khushi) (خوشی) (پرسننتا)

FARHAN फर्हान (ع - ص) فرحان
 प्रसन्न (Prasann) हर्षित (Harshit)
 खुश (Khush) (خوش) (هرشت)

FARSH فرش (ع - مذ)

فرد حساب (ع - مٹ)

1. बिछौना (Bichhauna) बड़ी
درو (Bari dari) بڑی درو
2. पक्की जमीन (Pakki zamīn) पक्की
(زمین)

FARDE-HISÁB फर्दे हिसाब
बीजक (Bijak) चिट्ठा (Chit-
tha) چٹھا

FIRISHTA फ़िरिश्ता (ف - مذ)

FIRDAUS फ़िर्दास (ع - مذ)

1. सुर (Sur) देवता (Deota) देवता
2. सज्जन (Sajjan) शरीफ
(Sharif) شریف

स्वर्ग (Swarg) देवलोक (Deo-
lok) नाक (Nák) नाक
बिहिश्त (Bihisht) बिहिश्त

مرشته باطن (ع - ص)

FIRISHTA-BÁTIN फ़िरिश्ता बातिन
सदात्मा (Sadátma) देवात्मा
(Devátma) नेक दिल (Nek
dil) نیک دل

FARZÁNA फ़र्ज़ाना (ف - ص)

1. निपुण (Nipun) होशियार
(Hoshyár) هوشیار
2. बुद्धिमान् (Buddhi mán) बद्धिमान
मेधावी (Medhavi) مهدهاوی
अवलमन्द (Aql mand) عقل مند

فرشته سیرت (ع - ص)

FIRISHTA-SÍRAT फ़िरिश्ता सीरत
साधु चरित (Sádhu charit) साधु
नेक कर्दार (Nek kardár) نیک کردار

FARZAND फ़र्ज़न्द (ف - مذ)

पुत्र (Puttr) आत्मज (Átmaj)
लङ्का (Laṅka) لنگا

FURSAT फ़ुर्सत (ع - مٹ)

FARAS فارس (ف - مذ)

1. अवकाश (Av,kásh) छुट्टी
(Chhutti) چھٹی
2. कार्य रिक्ता (Kárrya riktata) کاریه
निठल्ला पन (Nithallá pan) نیتھلا پن

अश्व (Ash,shwa) हय (Hai) های
घोड़ा (Ghoṛa) گھوڑا

فرستاده (ف - ص)

FARZ फ़र्ज़ (ع - مذ)

FIRISTÁDA फ़िरस्तादा

प्रेषित (Preshit) भेजा हुआ
(Bhoja hua) بھجھا ہوا

1. धर्म (Dharm) कर्तव्य (Kar-
tav,vya) करीना (Fariza) کرتویہ
(فریضہ)
2. ईश्वरादिष्ट कर्म (Īshwarádisht karm)
(ایشورادشیت کرم)

FARSÚDA फ़र्सूदा (ف - ص)

जीर्ण (Jirn) जर्जर (Jarjar)
पुराना (Purána) फटा
पुराना (Phata purán) پھٹا پورانا

FIRQA فِرْقَا (ع - مذ) فرقہ

1. सम्प्रदाय (Sampradāe) (سم پر دایا) مذهب (Maz, hab)
2. वर्ग (Varg) (ورگ) श्रेणी (Shroni) जमाअत (Jamā,at) (جماعت)
3. पक्ष (Pakohh) (پکھ) दल (Dal) (دل) पार्टी (Party) (پارٹی)

فرقه بندی (عف - ص)

FIRQA-BANDI فِرْقَا بَنْدِي

1. सम्प्रदायिकता (Sāmpradāyikata) (سام پر دایکتا) मज्जहीयत (Maz-habīyat) (مذهبیت)
2. दलबन्दी (Dal bandi) (دل بندی) पार्टी बन्दी (Party bandi) (پارٹی بندی)

فرقه پرست (عف - ص)

FIRQA-PARAST فِرْقَا پَرَسْت

1. सम्प्रदायिक (Sāmpradāik) (سام پر دایک) मज्जही तश्चसुच रखने वाला (Maz, habī ta, assub rakhne vála) (مذهبی تعصب رکھنے والا)

فرقه پرور (عف - ص)

FIRQA-PARVAR فِرْقَا پَرَوَر

دیکھو 'فرقه پرست'

FARGUL फ़र्गुल (ف - مذ) فرکل

1. लबादा (Labāda) (لبادہ) रुईदार अंगा (Ruī dār anga) (روئی دار انکا)

FARMÁN फ़र्मान (ف - مذ) فرمان

1. राजादेश (Rājādeśh) (راجا دیس)

جن کاموں کا خدا ہی طرف سے حکم ہو

3. कल्पना (Kalpana) (کلپنا) गढ़ंत (Garhant) (گرھنت)

فرض شناس (عف - ص)

FARZ-SHANÁS फ़र्ज़ शनास

- कर्तव्य पालक (Kartav, vya pālak) (کرتویہ پالک) फ़र्ज़ पहचानने वाला (Farz pahchān ne vála) (فرض پہچاننے والا)

FARZI फ़र्ज़ी (عف - ص) فرضی

- कल्पनिक (Kālpānik) (کال پدک) खयाली (Khayāli) (خیالی)

FART फ़र्त (ع - ص) فرط

- अधिकता (Ādhikata) (ادھکتا) बहुतात (Bahutāt) (بہتات)

FAR, A फ़र्अ (ع - مٹ) فرع

1. शाखा (Shākhā) (شاخہ) डाली (Dāli) (دالی)
2. गौण (Gaun) (گؤن) गैर अहम (Ghair aham) (غیر اہم)

FARQ फ़र्क (ع - مذ) فرق

1. शिर (Shir) (شر) सर (Sar) (سر)
2. अन्तर (Antar) (انتر) भेद (Bhed) (اختلاف) इख्तिलाफ़ (Ikhtilāf) (اختلاف)
3. दूरत्व (Dūrattwa) (دور تو) फासिला (Fāsila) (فاصلہ)

FURQAT फ़ुर्क़त (ع - مٹ) فرقت

- विरह (Virah) (ویرہ) वियोग (Viyog) (ویوگ) जुदाई (Judāyi) (جدائی)

فروشنده (ف - ص)

FAROSHINDA फ़रोशिनदा

विक्रेता (Vik, kreta) बेचने वाला
(Bechne wala) (بیچنے والا)

FAROGH फ़रोغ (फ - मंड)

1. प्रकाश (Prakāsh) चमक
(Chamak) (چمک)

2. शोभा (Shobha) रौनक
(Raunaq) (رونق)

3. उन्नति (Unnati) तरक्की
(Taraqqi) (ترقی)

فرو گزاشت (ف - مٹ)

FIRO-GUZÁSHT फ़िरो गुज़ाश्त

वृत्ति (Truti) चूक (Chūk) (چوک)

فرو مانده (ف - ص)

FIRO-MANDA फ़िरो मांदा

1. श्रान्त (Shránt) क्लान्त
(Klánt) थका हुआ (Thaka hua) (تھکا ہوا)

2. निराश्रय (Nirásh, shrai) लाचार
(Asamarth) (لاچار) (Láchár)

فرو مایه (ف - ص)

FIRO-MÁYA फ़िरो माया

तुच्छ (Tuchchh) अधम (Adham)
(Kamína) (کمینہ) (Kamína)

FARHANG फ़र्हंग (फ - मٹ)

1. बुद्धि (Bud, dhi) समझ
(Samajh) (عقل) (Aql)

2. शब्द कोष (Shabd kosh) (شبد کوش)
(Lughát) (لغات)

शाही हुकम (Sháhi hukm) (شاهی حکم)

2. आदेश पत्र (Ádesh pattr) (آدیش پتر)
हुकम नामा (Hukm náma)
(حکم نامہ)

فرماں بردار (ف - ص)

FARMAN-BARDÁR फ़र्मा बरदार

आज्ञाकारी (Ággya kári) (آگیاکاری)
ताबेदार (Tábe dár) (تابعدار)

فرماں روا (ف - ص)

FARMAN-RAVA फ़र्मा रवा

शासक (Shásak) हुकम रं
(Hukm rán) (حکم ران)

فرمایش (ف - مٹ)

FARMÁISH फ़र्माइश

याचना (Yáchana) मांग (Máng)
(Talabi) (طلبی) (Talabi)

FIRO फ़िरो (फ - ص)

शान्त (Shánt) साकिन
(Sákin) (ختم) (Khatm)

FIRO-TAN फ़िरोतन (फ - ص)

विनम्र (Vinamr) विनीत (Vinit)
(Kháksár) (खाकसार) (Kháksár)

फ़रोخت (फ - मंड)

1. विक्रीत (Vik kritt) बेचा
हुआ (Becha hua) (بیچا ہوا)

2. विक्रय (Vik kriya) बेचना
(Bechna) (بیچنا)

FAROZAN फ़रोज़ां (फ - मंड)

प्रकाश मान (Prakāsh mán) (پرکاش مان)
(Rausban) (روشن مان)

فریب کار (ف - مذ)

FAREB-KAR فریب کار

छली (Chhali) वंचक (Vanchak)
धोखे बाज़ (Dhokhe báz)
(دهوکه باز)

FAREBI फरेबी (ف - ص)

छली (Chhali) धूर्त (Dhurt)
(ونچک) वंचक (Vanchak) (دهورت)
धोखे बाज़ (Dhokhe báz) (دهوکه باز)

FARIZA फरीज़ा (ع - مذ)

1. धर्म (Dharm) कर्तव्य (Kar-tav, vya) फर्ज़ (Farz) (कृत्य)
2. धार्मिक फर्ज़ (Dharmik farz)
(مذهبی پابندی) (دهارمک فرض)

FAREFTA फरेफता (ف - ص)

मुग्ध (Mugdh) आसक्त (Ásakt)
(عاشق) आशिक (Ashiq) लट्ट (Lattú)
(لٹو)

FARIQ फरीक (ع - مذ)

1. पक्ष (Pakchh) दल (Dal)
(پارٹی) पार्टी (Party) (دل)
2. प्रतिद्वन्द्वी (Prati dwandwi)
(حریف) हरीफ (Harif) (دوندی)

FUZUN फुज़ُن (ف - ص)

अधिक (Adhik) प्रचुर (Prachur)
(بہت) बहुत (Bahut) (پرچر)

FASAD फसाद (ع - مذ)

1. विकार (Vikár) दोष (Dosh)
(خرابی) खराबी (Kharábi) (دوش)

FARYÁD फर्याद (फ - म्)

1. आत्त नाद (Árt nád) (آرت ناد)
चिलाहट (Chilláhat) (چلاہٹ)
2. वाद (Vad) अभियोग (Abhiyog)
(نالہ) नालिश (Náliah) (ابهی یوک)

فریاد رس (ف - ص)

FARYÁD-RAS फर्याद रस

न्याय कर्ता (Nyae karta) (نہاے کرتا)
मुंसिफ (Munsif) (منصف)

FARYÁDI फर्यादी (ف - ص)

1. अभियोगी (Abhiyogi) (ابهی یوگی)
मुस्तरीस (Mustashis) (مستندیت)
2. आर्तनाद कर्ता (Art nád karta)
(आर्तनाद) फर्याद करने वाला
(Faryád karne vala) (فریاد کرنے والا)

FAREB फरेब (ف - مذ)

छल (Chhal) कपट (Kapat)
(ونچنا) वंचना (Vanchana) (कपट)
धोखा (Dhokha) (دهوکه)

فریب دهی (ف - م्)

FAREB-DIHI फरेब दिही

छल व्यवहार (Chhal vyavahár) (چہل व्यवہار)
(ونچنا) वंचना (Vanchana) (ویوہار)
ठगी (Thagi) (تہگی)

فریب خوردہ (ف - ص)

FAREB-KHURDA फरेब खुर्दा

वंचित (Vanchit) छलित
(Chhalit) धोखा खाया हुआ
(Dhokha khaya hua) (دهوکه کھایا ہوا)

2. मायावी (Máya vi) शोबदा
बाज़ (Shobada báz) (شعبده باز)

FASHURDA फ़शुर्दा (ف - ص) فشرده
افشوده کا مخفف دیکھو 'افشوده'

FASÁHAT फ़साहत (ع - مٹ) فصاحت
लाटिका (Látika) कोमला (Komala)
गद्य या पद्य की वह लेखन शैली
जिसमें हलके फुलके शब्दों का प्रयोग
हो और अलंकार आदि की बहुतायत न हो
(Gaddya ya paddya ki voh lekhan
shaili jis men halke phulke shabdon
ka prayog ho aur alankarádi ki
bahutát na ho) گدیہ یا پدیہ کی وہ
لیکھن شیلی جس میں ہلکے پھلکے
شبدوں کا پرयोग ہو اور الزکاردی
(کی بہتات نہ ہو)

FASSÁD फ़साद (ع - مڈ) فساد
रक्त मोचक (Rakt mochak) रक्त
खोलने वाला (Fasá kholne wála)
(فصد کھولنے والا)

FASL फ़सल (ع - مٹ) فصل

1. ऋतु (Ritu) मौसिम (Mausim) (موسم)
2. अन्तर (Antar) फ़सिला (Fásila) (فاصلہ)
3. अध्याय (Ad,dhyáe) बाब (Báb) (ادھیایے باب)
4. रबी और खरीफ या बहार और खिज़ां का समय (Rabi aur kharif ya bahár aur khizán ka samai) (ربیع اور خریف یا بہار اور خزان کا سے)

2. उपद्रव (Upad drav) झगडा (Jhagṛa) (چھڑا)

FASÁNA फ़साना (مڈ - ف) فسانہ
افسانہ کا مخفف

1. उपन्यास (Upan,nyás) नाविल (Novel) (اڀنلھاس ناول)
2. कथा (Katha) कहानी (Kaháni) (کہا کہانی)

FASKH फ़क्ख (ع - ص) فسح
खंडित (Khandit) विकल्प (Vich,elhin) शिकस्ता (Shikasta) (کھنڈیت ویکल्प شیکستا)

فسردگی (ف - مٹ)

FASURDAGI फ़सुर्दगी
افسوردگی کا مخفف دیکھو 'افسوردگی'

FASURDA फ़सुर्दा (ع - ص) فسوده
افسوده کا مخفف دیکھو 'افسوده'

FISQ فِسَق (ع - مڈ) فسق
दुराचार (Duráchár) पाप (Páp) बद आमाली (Bad ámalí) (بد اعمالی)

FUSÚN फ़सू (ع - مڈ) فسوں
افسون کا مخفف

अभिचार (Abhichár) यंत्र मंत्र (Yantr mantr) जादू (Jádu) (جادو)

فسوں گر (ف - ص)

FUSÚN-GAR फ़सूंगर

1. अभिचारी (Abhichári) (ابھی چاری)
- जादूगर (Jádúgar) (جادوگر)

فضول خرچ (ف - ص)

FUZÚL-KHARCH فزؤل خرچ

अपव्ययी (Apav,vyayi अपव्ययी)
 बहु व्ययी (Bahuv,vyayi बहु व्ययी)
 बेकार खर्च करनेवाला (Bekár kharch
 karne vála बेकार खर्च کرنے والا)

فضول گو (ف - ص)

FUZÚL-GO فزؤل گو

अनर्थ वादी (Anarth vâdî अनर्थ वादी)
 मुखर (Mukhar मुखर) वाचाल (Vâchâl
 वाचाल) बकवासी (Bakvâsî बकवासी)

FUZLA فزله (ع - مذ)

1. विष्टा (Vinhttha विष्टा) मल (Mal
 मल) गू (Gû गू)
2. नीचे बची हुई चीज़ (Niche bachi
 hui chiz नीचे बची हुयी चीज़) फोक (Phok फोक)

FAZÍHAT फझहत (ع - مث)

भर्त्सना (Bhartsana भर्त्सना) निन्दा
 (Ninda निन्दा) रुसवाई (Rusvâyi
 रुसवानी)

FAZÍLAT फझलत (ع - مث)

1. विद्वत्ता (Vid,dwatta विद्वत्ता) पांडित्य
 (Pândittya पांडित्य) इल्मीयत
 (Ilmiyat علمیت)
2. प्रधानता (Pradhánata प्रधानता)
 तरज़یح (Tarjîh ترجیح)

FITRAT فطرت (ع - مث)

1. प्रकृति (Prakriti प्रकृति) नेचर
 (Nature नेचर)

FASLI फसली (ع - ص)

1. ऋतु सम्बन्धी (Ritu sambandhi
 मौसिमी (Mausimi मौसिमी)
 موسمی)
2. किसानों का साल (Kisánon ka sál
 किसानों का साल)

FASÚHI फसीह (ع - ص)

फसाहत से पूर्ण (Fasáhat se pûrn
 فصاحت سے پورن)

FASÍL फसील (ع - مث)

प्राचीर (Práchîr प्राचीर) शहर पनाह
 (Shahr panáh شهر پناه)

FAZA फजा (ع - مث)

1. वातावरण (Vátávaran वातावरण)
 माहौल (Máhaul माहौल)
2. अन्तरिक्ष (Antarikheh अन्तरिक्ष)
 खला (Khala خلا)

FAZ,L फज़ل (ع - مذ)

1. अनुकम्पा (Anu kampa अनुकम्पा)
 दया (Daya दया) मेहरबानी (Mehr-
 bání मेहरबानी)
2. प्रतिष्ठा (Pratishtha प्रतिष्ठा)
 बुजुर्गी (Buzurgi बुजुर्गी)

FUZÚL فزؤل (ع - مذ)

فضله کی جمع

1. खराब रूतबे (Kharáb rutúbaten
 خراب رطوبتیں)
2. विष्टा (Vishtha विष्टा) गू (Gû गू)
3. व्यर्थ (Vyarth व्यर्थ) वृथा (Vritha
 वृथा) बेकार (Bekár बेकार)

FAQR فقیر (ع - مذ) فکّر

1. दरیدرتا (Darid, drata) (دردرتا)

مہمتا جی (Muhtáji) (مستحق)

2. سنیاس (Sannyás) فکیری (Faqíri) (فقیری)

FIQRA فقرہ (ع - مذ) فیکّر

1. واکیہ (Vákkyá) (واکیہ) جملہ (Jumla)

2. ریت کی ہڈی کا گریہ (Ríth ki haddi ka guriya) (ریث کی ہڈی کا گریہ)

FAQAT فقط (ع - ص) فکات

ایتی (Iti) (ای) بس (Bas)

FIQ,H فقہ (ع - مذ) فیکھ

دھرم شاستر (Dharm shástr) (دھرم شاستر)

علم شرع (Ilme shara) (علم شرع)

FAQÍR فقیر (ع - مذ) فکیر

1. سنیاسی (Sannyási) (سنیاسی) درویش (Darvesh)

2. بھیکھک (Bhikchhuk) (بھیکھک)

بھیکمنگا (Bhikmanga) (بھیکمنگا)

FUKÁHÁF فکاهات (ع - مذ) فکاہات

فکامت کی جمع

منورنجن (Mano ranjan) (منورنجن)

دل چسپ باتیں (Dil chasp báten) (دل چسپ باتیں)

میزاح (Mizáh) (میزاح) میزاح

FIKR فکر (ع - مذ) فیکر

1. خیال (Vichár) (خیال) خیال (Khayál)

2. سواہاؤ (Swabháo) (سواہاؤ) خلالت (Khaslat)

3. دھورتا (Dhúrtata) (دھورتا) چالاکی (Cháláki)

FITRI فتری (ع - ص) فتری

سواہاؤک (Swábhávik) (سواہاؤک)

نہ سرتک (Naizargik) (نہ سرتک)

نہ چرتک (Prákritik) (نہ چرتک) نہ چرتک (Natural)

FEL فعل (ع - مذ) فیل

1. کرم (Karm) (کرم) کار (Karriya) (کار)

2. فیل (Fol) (فیل) کریا (Kriya)

فعل لارم (ع - مذ)

FALE-LAZIM فیلے لازیم

اکرمک کریا (Akarmak kriya) (اکرمک کریا)

فعل متعدی (ع - مذ)

FELE-MUTA, ADDI فیلے متا

سکرمک کریا (Sakarmak kriya) (سکرمک کریا)

FUGHÁN فغان (ف - مذ) فغان

آنا (Áh) (آنا) نالا (Nála)

FUQDÁN فقدان (ع - مذ) فقدان

انپ (Anuplab, dhata) (انپ)

آپ پراپیتا (Ap práp, pyata) (آپ پراپیتا)

آبہاؤ (Abháu) (آبہاؤ)

نایابی (Ná yábi) (نایابی)

FALÁKAT फ़लाकत (ع - مٹ)
 दरیدرता (Dariddrata) निर्धनता
 (Nirdhanata) कंगाली (Kan-
 gáli) غریبی (Gharibi) (کمالی)

فلاکت زده (ع - ف - ص)

FALÁKAT-ZADA फ़लाकत ज़दा
 दरिद्र (Dariddr) निर्धन (Nirdhan
 मुफ़लिस (Mufilis) (نردھن)

FULÁN फ़लान (ف - ص)
 अमुक (Amuk) फ़लाना (Falána
 (فلانا)

FILIZ.ZÁT फ़लिज्जात (ع - مٹ)
 फ़लज کی جمع

अष्ट धातु (Asht dhātu) (اشت دعائو)
 सोना चांदी वगैरा (Sona chāndī
 vaGhaira) (سونا چاندی وغیره)

FALS फ़ल्स (ع - مڈ)
 1. पण (Pan) पैसा (Paissa) (پنہ سے)

2. वटिका (Vatika) टिकिया
 (Tikiya) (وٹیکا)

3. शल्क (Shalk) मछली का
 सिन्ना (Machbli ka sinna) (مچھلی
 کا سنا)

FALSABA फ़लसफ़ा (ع - مڈ)
 1. विज्ञान (Viggyán) हिकमत
 (Hikmat) (ویگھان)

2. दर्शन शास्त्र (Darshan shāstr)
 (Philosephy) (فلسفہ)

3. दर्शन शास्त्र (Darshan shāstr)
 (Philosephy) (فلسفہ)

2. आशंका (Āshanka) तरावीश
 (Tashvish) (آشکا)

3. कल्पना (Kalpana) तख़ैयुल
 (Takhaiyul) (کلپنا)

فک رهن (ع - مڈ)

FAK,KE-RAHN फ़क्के रहन
 बंधक मोचन (Bandhak mochan)
 गिरव चीज़ का छूटना (Girau
 chiz ka chhútna) (گرو چھڑ کا چھوٹنا)

فکر مند (ع - ف - ص)

FIKR-MAND फ़िक्र मन्द
 चिंतित (Chintit) (چینتیت)
 हुआ (Fikr mou para hua) (فکر میں
 ہوا)

FIGÁR फ़िगार (ف - ص)
 च़त (Chhat) घायल (Ghāyal
 (زخمی) ज़ख्मी (Zakhmi) (گھائل)

FALÁH फ़लाह (ع - مٹ)
 1. हित (Hit) उपकार (Upkár
 (बहबूद) (Babbúd) (اُپکار)

2. कल्याण (Kallyán) नजात
 (Naját) (کلیان)

FALLÁH फ़ल्लाह (ع - مڈ)
 कृषक (Krishak) किसान
 (Kisán) (کروشک)

3. कृषि (Krishi) क़ाश्तकारी (Kāshat
 kári) (کاشت کاری)

FALÁBAT फ़लाहत (ع - مٹ)
 कृषि (Krishi) क़ाश्तकारी (Kāshat
 kári) (کاشت کاری)

FAN فن (ع - مذ) فن

1. शिल्प (Shilp شلپ) कारीगरी (Kārigari کارگری)
2. धूर्तता (Dhūrtata دھورتا) मककारी (Makkāri مکاری)

FANA فنا (ع - مث) فنا

1. नाश (Nāsh ناه) विनाश (Vināsh تباهی) तबाही (Tabāhi وناش)
2. मृत्यु (Mrityu مردیو) निधन (Nidhan ندهن) मौत (Maut موت)

FAN KĀR फनकार (ع - ص) فن کار

- कलाकार (Kalākār कलाکار) कुशल (Kala kushal كلا كشل) माहिरेफन (Māhire fan ماهر فن)

فن موسیقی (ع - مذ)

FAN,NE-MÚSÍQI फाने मूसीकी

- संगीत कला (Sangít kala سنگیت کلا)
गान विद्या (Gán vidya گان وديا)
गाने का इल्म (Gáne ka ilm گانے کا علم)

FAV,VÁRÁ फवारा (ع - مذ) فواره

- जल यंत्र (Jal yanttr جل يانتر)
धारा यंत्र (Dhāra yanttr دھارا يانتر)
फुहरा (Phuhāra فواره)

FU,ÁQ फुआक (ع - मथ) فواق

1. हिकका (Hikka هكا) हिचकी (Hichki هچکی)
2. हिचकी का मरज़ (Hichki ka maraz هچکی کا مرض)

FAVÁKEH फवाकेह (ع - مذ) فواکه

- فاکهہ کی جمع
फल (Phal فہل) मेवे (Meve میوے)

FALSAFI फलस्फी (ع - مذ) فلسفی

- विज्ञानी (Viggyāni وگیاانی) दार्शनिक (Dārshanik دارشلک) हकीम (Hakim حکیم)
फिलासफर (Philosopl.er فلاسفر)

FILFIL फिल् फिल् (ع - मथ) फल

- मरिच (Marich مرچ) मिर्च (Mirch میرچ)

FALAK फलक (ع - مذ) فلک

- गगन (Gagan گگن) आकाश (Ākāsh آکاش)
आसमान (Āsmān آسمان)

FULK फुल्क (ع - मथ) فلک

- नौका (Nauka नुका) नाउ (Náo नाउ)
فلک شگاف (ع - ص)

FALAK-SHIGÁF फलक शिगाफ

- गगन भेदी (Gagan bhedi گگن بھدی)
आसमान में छेद करने वाला (Āsmān men chhed karne vāla آسمان میں چھید کرنے والا)

FALAKĪ फलकी (ع - ص) فلکی

- आकाशीय (Ākāshīya آکاشیہ) आस्मानी (Āsmāni آسمانی)

فلکیات (ع - مذ)

FALAKĪYÁT फलकीयात

- आकाश विज्ञान (Ākāsh viggyān آکاش وگیاان)
अंतरिक्ष विज्ञान (Antarikshh viggyān انترکشیہ وگیاان)
अफ्लाक (Ilmul afīāk علم الافلاک)

FAM फम (ع - مذ) فم

- मूत्र (Mukh مکہ) मुँह (Munh منہ)

فौज کا (Fauj ka سم بلندی
(فوج کا)

FAURAN فौरن (ع - ص) فوراً
شہریت (Shighr شہریت) تارانت (Tarant
جلد (Jald جلد) ترنت

FAURI فوری (ع - ص) فوری
شہریت پور (Shighrata purn شہریت
فیل فاور (Fil faur فیل فاور)

FOTA فوٹا (ف - مذ) فوطہ

1. راج کر (Ráj kar راج کر) خراج (Khiráj خراج)

2. کیشی کر (Krishikar کیشی کر) لگان (Lagán لگان)

(ع)

3. تاولیا (Tauliya تاولیا) آنگوچھا (Angauchha آنگوچھا)

(ا)

4. آند کوش (And kosh آند کوش) خوسیا (Khusya خوسیا)

FUFAL فوفل (ع - مذ) فوفل

گواک (Guvák گواک) کرموک (Kramuk کرموک)
چھالیا (Chháliya چھالیا) سوپاری (Supári سوپاری)

FAUQ فوک (ع - ص) فوک

1. اُپاری (Upari اُپاری) اُپار (Upar اُپار)

2. پردھانتا (Pradhánata پردھانتا) ترجیہ (Tarjīh ترجیہ)

FAUQÍYAT فوکیت (ع - مذ) فوکیت

1. پردھانتا (Pradhánata پردھانتا) ترجیہ (Tarjīh ترجیہ)

FAVÁID فواید (ع - مذ) فواید
فائدہ کی جمع

لام (Lább لام) فایدہ (Fáide فائدہ)

FAUT فوٹ (ع - مذ) فوٹ

1. مارن (Maran مارن) نیدھن (Nidhan نیدھن)

موت (Maut موت) ندھن

2. جو وقت پر آدا نہ ہو 'قزا'

(Jo vaqt par ada na ho 'Qaza')

(جو وقت پر آدا نہ ہو 'قزا')

FAUJ فوج (ع - مذ) فوج

سینا (Sena سینا) بل (Bal بل)

آنیک (Aník آنیک) چمو (Chamu چمو)

لشکر (Lashkar لشکر)

فوج بحری (ع - مذ) فوج بحری

FAUJE-BAHRI فوجی بھری

جل سینا (Jal sena جل سینا) بھری

بھری فوج (Bahri fauj بھری فوج)

فوجداری (ع - مذ) فوجداری

FAUJDÁRI فوجداری

مار پیت (Már pít مار پیت) فساد (Fasád فساد)

(فساد)

فوج ہوائی (ع - مذ) فوج ہوائی

FAUJE-HAVÁYI فوجی ہوائی

وایو سینا (Váyu sena وایو سینا)

ہوائی فوج (Haváyi fauj ہوائی فوج)

FAUJI فوجی (ع - ص) فوجی

1. سینیک (Sainik سینیک) سپاہی (Sipáhi سپاہی)

(سپاہی)

2. سینا संबंधی (Sena sambandhi سینا संबंधی)

کنا (Házir) (أدستہوت وکنا)
جواب (javáb) (حاضر جواب)

فی الجملہ (ع - ص)

FIL-JUMLA (فیل जुम्ला)

کینچن ماتر (Kinohin mátr) (किंचिन्मात्र)

کسی قدر (K'isi qadar) (किसी कदर)

فی الحقیقت (ع - ص)

FIL-HA QÍQAT (فیل हकीकत)

سത്യات: (Sattyatáh) (सत्यतः)

یثہارتہنا (Yatháarthata) (यथार्थता)

سچ Much (Saoh much) (सच मुच)

فی الفور (ع - ص)

FIL-FAUR (فیل फौर)

تاتھن (Tatchhan) (तत्तहण)

تورنت (Turant) (शुगर) (Shghr)

فوراً (Fauran) (फौरा)

FÍROZ (فیروز (ف - ص)

1. شوب (Shubb) (शुभ)

مبارک (Mangalmai) (मंगल मय)

2. پراپت منورث (Prápt manorath)

سپال (Saphal) (प्राप्त मल्लोत्)

کامیاب (Kámyáb) (कामयाब)

فیروزہ (ف - مذ)

نیل منی (Níl mani) (नील मणि)

پیروجا (Piroja) (पिरोजा)

فایصل (ع - ص)

فیسلا (Faisal) (फैसल)

نیرنیت (Nirnit) (निर्णित)

فایصلہ (ع - مذ)

فیسلا (Faisala) (फैसला)

نیرنہ (Nirnei) (निर्ने)

2. उत्तमता (Uttamata) (अत्ता)

(Mahánata) (महानता)

(Fazilat) (فضیلت)

FAULÁD (فولاد (ع - مذ)

لوہ سار (Loh sár) (लोहा सार)

(Ispát) (اسپات)

FEHRIST (فہرست (ع - مٹ)

1. सूची पत्र (Súchi pattr) (सूची पत्र)

نیک نامہ (Nikh náma) (निर्ख नामा)

2. नामावली (Náma vali) (नामावली)

ناموں کی تفصیل (Námaui ki tafsil)

ناموں کی تفصیل

FAHM (فہم (ع - مٹ)

1. बुद्धि (Buddhi) (बुद्धि)

سمجھ (Samajh) (समज)

2. विवेक (Vivek) (विवेक)

(Tamíz) (तमीज़)

F1 (فی (ع - مٹ)

1. मर्म (Marm) (मर्म)

راہس (Rahas, sya) (रहस्य)

2. प्रति (Prati) (प्रति)

ایک (Ek) (एक)

FAIYÁZ (فیاض (ع - ص)

वदान्य (Vadánnya) (वदान्य)

2. मुक्त हस्त (Mukt hast) (मुक्त हस्त)

مختار (Mukhaiyir) (मुखैयير)

مختار

فی البدیہ گو (وف - ص)

FIL-BADÍH-GO (فیل بادیہ گو)

उपस्थित वक्ता (Upásthit vakta)

हस्ति पाल (Hasti pāl हस्तिपाल)
महावत (Mahāvat महावत)

FAIZ फ़ैज़ (फ़ैज़ - मं)

1. दान शीलता (Dān shīlata दान)
उदारता (Udārata उदारता)

बख़्शिश (Bakhshish बख़्शिश)

2. लाभ (Lābh लाभ) फ़ाईदा (Fāida फ़ाईदा)

3. यश (Yash यश) कीर्ति (Kīrti कीर्ति)
नामवरी (Nāmvari नामवरी)

FAIZÁN फ़ैज़ान (फ़ैज़ान - मं)
दिक़्क़ो 'फ़ैज़'

FÍL फ़ील (फ़ील - मं)
करि (Kari करी) हस्ती (Hāsti हस्ती)
गज (Gaj गज) पीलु (Pīlu पीलु)
हाथी (Hāthi हाथी)

FÍL-BÁN फ़ील बान (फ़ील - मं)
हस्ति पक (Hasti pak हस्ती पक)

FÍL-PA फ़ीलपा (फ़ील - मं)
श्ली पद (Shlī pad श्लीपद) पादगंडिर
(pād gāndir पादगंडिर) पील पांव रोग
(Pīl pān rog पीलपां रोग)

FAILSÚF फ़ैलसूफ़ (फ़ैल - मं)

1. वैज्ञानिक (Vaig,gyānik वैज्ञानिक)
फ़लास्फ़र (Philosopher फ़लास्फ़र) हकीम
(Hakīm हकीम)

2. वंचक (Vānchak वंचक) ठग
(Thag ठग)

3. धूर्त (Dhūrt धूर्त) मुतफ़न्नी
(Mutafanni मुतफ़न्नी)

ق

QÁBIL काबिल (काबिल - मं)

1. योग्य (Yoggya योग्य) लाइक (Lāiq लाइक)
(लाइक)

2. पात्र (Pātr पात्र) मुस्तहक़ (Mustahaq मुस्तहक़)
(मुस्तहक़)

3. चतुर (Chatur चतुर) निपुण (Nipun निपुण)
होशयार (Hoshyār होशयार)

4. विद्वान (Vid,dwān विद्वान) फ़ाज़िल
(Fāzil फ़ाज़िल)

QÁRIZ क़ारिज़ (क़ारिज़ - मं)

1. प्राप्ताधिकार (Práptādhikār प्राप्ताधिकार)
मालिक (Mālik मालिक)

2. भोक्ता (Bhokta भोक्ता) इस्तेमाल
करने वाला (Istemal karne vála इस्तेमाल करने वाला)

3. ग्राही (Grāhi ग्राही) मल रोधक
(Mal rodhak मल रोधक) क़ब्ज़
करने वाली दवा (Qabz karne váli क़ब्ज़ करने वाली दवा)

قابل سزا (ع - ص)

QÁBILE-SAZA काबिले सज़ा
दंडनीय (Dandaniya دَنْدَنِيَه) सज़ा का
मुस्तहक़ (Saza ka mustahaq سَزَا کا مُسْتَحَقّ)

قابل غور (ع - ص)

QÁBILE-GHAUR काबिले गौर
शोचनीय (Sheechaniya شَوَّجَنِيَه) सोचने के लाइक (Sochne ko láiq سَوَّجَلَه كے لَائِق)

قابل قبول (ع - ص)

QÁBILE-QUBÚL काबिले कुबूल
मान्य (Mánnya مَانِيَه) ग्राह्य (Gráhya گِرَاهِيَه) मानने योग्य (Manne yoggya مَانَنے یَوَگْیَه)

قابل نفرت (ع - ص)

QÁBILE-NAFRAT काबिले नफ़रत
उपेक्ष्य (Upekehya اُپَیْکَہْیَ) घृणित (Ghrinit گِھَرِنِیت) नफ़रत के लाइक (Nafarat ke láiq نَفَرَت كے لَائِق)

QÁBILA काबिला (ع - م)

धात्री (Dhātrī دھاتْرِي) प्रसाविका (Prasāvika پُرساوِکا) मिडवाइफ़ (Midwife مِڈوائِف)

قابلیت (ع - م)

QÁBILÍYAT काबिलीयत

1. योग्यता (Yoggyata یَوَگْیَتَا) अहलीयत (Ahliyat اَهْلِیَّت)
2. विद्वत्ता (Viddwatta وِدِدْوَتَا) इल्मीयत (Ilmíyat اِلْمِیَّت)

قابل احترام (ع - ص)

QÁBILE-EHTIRÁM काबिले एहतिराम
पूज्य (Pújjya پُوجْیَه) माननीय (Mána-níya مَانَنِيَه) मुहतरम (Molitoram مُحِیْتَرَم)

قابل اعتبار (ع - ص)

QÁBILE-ETIBÁR काबिले एतिबार
विश्वस्त (Vishvshwast وَشَوِّسْت) मोतबर (Motabar مُحِیْتَبَر)

قابل اعتراض (ع - ص)

QÁBILE-ETIRÁZ काबिले एतिराज़

1. आपत्ति जनक (Ápatti janak اَپَیْتِی جَنَک) एतिराज़ वाली बात (Etiráz váli bát اَعْتِرَاض وَالِی بَات) (اعتراض والی بات)
2. अनुचित (Anuchit اَنُوچِیت) नामुनासिब (Na munásib نَامُنَاسِیْب)

قابل تعریف (ع - ص)

QÁBILE-TÁRÍF काबिले तारीफ़
प्रशंसनीय (Prashansaniya پَرَشَانَسَنِيَه) सराहने योग्य (Saráhane yoggya سَرَاهَنے یَوَگْیَه)

قابل ذکر (ع - ص)

QÁBILE-ZIKR काबिले जिक्र
वर्णनीय (Varnaniya وَرَنَنِيَه) बयान के काबिल (Bayán ke qábil بَيَان كے قَابِل)

قابل رحم (ع - ص)

QÁBILE-RAHM काबिले रहम
दयनीय (Dayaniya دَیْنِيَه) तरस खाने के काबिल (Taras kháne ke qábil تَرَس کھَانے كے قَابِل)

QÁSÍD کاسید (ع - مذ) قاصد

1. पत्र वाहक (Pattr váhak) (پتر و امک)
नामा बर (Namá bar) (نامہ بر)

2. दूत (Dút) (دوت) एलची (Elchi)
(ایلچی)

QÁSIR कसिर (ع - ص) قاصر

विवश (Vivash) (वोश) असमर्थ
(Asamarth) (اسمर्थ) मजबूर (Majbúr)
(مجبور)

QÁZI काज़ी (ع - ص) قاضی

1. न्याय कर्ता (Nyāe karta) (نیاے کرتا)
जज (Judge) (جج)

2. निकाह पढ़ाने वाला (Nikáh parháne
vála) (نکاح پڑھانے والا)

QÁTE काते (ع - ص) قاطع

1. विच्छेदक (Vich,chedak) (ویچه مدک)
काटने वाला (Kátne vála) (کاتنے والا)

2. निवारक (Nivárak) (نیوارک) दाफे
(Dáfe) (دافع)

QÁIDA काइदा (ع - مذ) قاعده

1. नियम (Niyam) (نیام) सिद्धांत (Sid,
dhánt) (سدھانت) उसूल (Usúl)
(اصول)

2. विधान (Vidhán) (ویدھان) कानून
(Qánún) (قانون)

3. रीति (Ríti) (रीति) पद्धति (Pad,dhati)
(पद्धति) दस्तूर (Dastúr) (दस्तूर)

4. क्रम (Kram) (क्रम) सिलसिला (Silsila)
(तरतीब) (Tartíb) (ترتیب)

5. अलिफ बे की किताब (Alif be ki kitáb)
(الف بے کی کتاب)

QÁBU काबू (त - مذ) قابو

1. अधिकार (Adhi kár) (ادھی کار) कब्ज़ा
(Qabza) (قبضہ)

2. वश (Vash) (वश) ज़ोर (Zor) (ज़ोर)

QÁTIL कातिल (ع - ص) قاتل

हिंसक (Hinsak) (हिनसक) वधक

(Vadhak) (वदहक) हिंस (Hinsr) (हिनसर)

हत्यारा (Hattyára) (हत्यारा)

QÁDIR कादिर (ع - ص) قادر

1. शक्तिमान् (Shakti mán) (शक्ती मान)

इच्छितियार वाला (Ikhtiyár vála)
(اختیار والا)

2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
nám) (ایشور کا ایک نام)

QÁRÚRA कारुरा (ع - مذ) قاروره

मूत्र (Mútr) (मूत्र) पेशाब (Pesháb)
(पेशाब)

QÁRI कारी (ع - ص) قاری

पाठक (Páthak) (पाठक) पढ़ने वाला
(Parhne vála) (پڑھنے والا)

QÁZ काज़ (ف - مذ) قاز

हंस (Hans) (हंस) बतख (Batakh)
(بطخ)

QÁSÍM कासिम (ع - ص) قاسم

वितरिता (Vitarita) (वितरिता) वितरक

(Vitarak) (वितरक) बांटने वाला (Bánt-
ne vála) (بانٹنے والا)

QÁSH काश (त - मश) قاش

खंड (Khand) (कहंड) अंश (Ansh)
(پہانک) (Phánk) (انہس)

QÁLÍN कालीन (ف - مذ)
 आस्तर (Ástar) गालीचा
 (Ghálícha) (غالیچہ)

QÁMAT कामत (ع - مथ)
 1. आकार (Ákár) कद (Qad)
 2. देह (Deh) शरीर (Sharír)
 (جسم) जिस्म (Jism) (شریر)

QÁNE काने (ع - ص)
 संतोषी (Santoshi) निसृह
 (Nisprih) (نس پره) सुतवविकल (Muta-
 vakkil) (متوکل)

QÁNŪN कानून (ع - مذ)
 1. विधान (Vidhán) (ودھان) विधि
 (Vidhi) (ودھی) आईन (Áin)
 2. नियम (Niyam) रीति (Ríti)
 (قاعدہ) काइदा (Qáida) (ریتی)
 3. एक बाजा (Ek bája) (ایک باجہ)
 قانون دان (ع - ص)

QÁNŪN-DÁN कानून दां
 विधानज्ञ (Vidhánaggya) (ودھانگیہ)
 कानून जानने वाला (Qánún jánne vála)
 (قانون جاننے والا)

قانون ساز (ع - ص)

QÁNŪN-SÁZ कानून साज
 विधायक (Vidháyak) (ودھायیک) कानून
 बनाने वाला (Qánún banáne vála)
 (قانون بنانے والا)

QÁNŪNI कानूनी (ع - ص)
 1. वैधानिक (Vaidhánik) (विद्वहानिक)
 आईनी (Áyini) (آئیینی)

قاعدہ کلیہ (ع - مذ)

QÁIDA-E-KULLIYA काइदए कुल्लिया
 व्यापक नियम (Vyápak niyam) (ویاپاک
 اتی دیہش) (Ati desh) (نیم)
 وہ قاعدہ جو ایک طرح کی باتوں
 میں سب پر لاگو ہو

QÁFILA काफिला (ع - مذ)
 यात्री गण (Yátttri gan) (یاتی گن)
 मुसाफिरो की टोली (Musáfirón ki toli)
 (مسافروں کی ٹولی)

قافله سالار (ع - ص)

QÁFILA-SÁLÁR काफिला सालार
 पथिकाध्यक्ष (Pathikád, dhyakchh) (پتھیکاد
 Qáfile) (دهیکچہ) काफिले का सरदार
 (ka sardár) (قافلے کا سردار)

QÁFIYA काफिया (ع - مذ)
 अंत्यानुप्रास (Antyánupprás) (انتہیا
 तुक (Tuk) (نپ پراس)

قافیه پیم (ع - ص)

QÁFIYA-PAIMA काफिया पैमा
 कवि (Kavi) (کوی) शाइर (Sháir) (شاعر)

QÁLIB कालिब (ع - مذ)

1. गोलंबर (Golamber) (गुलंबर) फार्मा
 (Farma) (फार्मा)

2. शरीर (Sharír) (شریر) देह (Deh)
 (جسم) जिस्म (Jiam) (دیہ)

3. कपड़ा छापने का ठप्पा (Kapra
 chháp ne ka thoppa) (کپڑا چھاپنے
 کا ٹھपा)

2. कठिनता (Kathinata कठिना) मुशकिल (Mushkil مشکل) दिक्कत (Diqqat دقت)
- QABÁLA कबाला (ع - مذ) قبالة
1. विक्रय पत्र (Vikkriya pattr विक्री) बेची नामा (Beehi náma بیچی نامہ)
2. संलेख (Sanlekh سن لیکھ) दस्तावेज (Dastávez دستاویز)
- قبالة نویس (ع - ص) قبالة نویس (ع - ص)
- QABÁLA-NAVÍS कबाला नवीस संलेखक (Sanlekhak سن لیکھک) दस्तावेज लिखने वाला (Dastávez likhne vála دستاویز لکھنے والا)
- QABR कबर (ع - م) قبر समाधि (Samádhi سادھی) मृत भवन (Mrit bhavan मृत भवन) गोर (Gor گور)
- قبرستان (ع - ص) قبرستان (ع - ص)
- QABRISTÁN कब्रिस्तान समाधिस्थल (Samádhiisthal سادھیستھال) गोरिस्तान (Goristán گورستان)
- QABZ कब्ज (ع - مذ) قبض
1. कोष्ठ बद्धता (Kosht bad,dhata कौष्ठ बद्धता) मलावरोध (Maláva-rodh ملاوړود) कवज़ियत (Qabziyat قبضیت)
2. निष्कासन (Nishkásan निष्कासन) निकालना (Nikálna نکالنا)
- دوسرے معنوں میں صرف روح کے لئے آتا ہے

2. हुजती (Hujjati حجّتی) قائد (ع - ص) قائد (ع - ص)
- QÁID काइद (ع - ص) قائد (ع - ص)
1. सेना पति (Sena pati सेना पति) सिपह सालार (Sipah sálár سپہ سالار)
2. नेता (Neta नेता) लीडर (Leader لیڈر)
- QÁIL काइल (ع - ص) فائل (ع - ص)
1. वक्ता (Vakta वक्ता) कहने वाला (Kahne vála کہنے والا)
2. निरुत्तर (Niruttar निरुत्तर) लाजवाब (Lá javáb لاجواب)
- QÁIM काइम (ع - ص) قائم (ع - ص)
1. स्थिर (Isthir स्थिर) टिका हुआ (Tika hua टिका हुआ)
2. स्थापित (Isthápit स्थापित) बुनयाद रक्खा हुआ (Bunyád rakkha hua بنیاد رکھا ہوا)
- قائم مقام (ع - ص) قائم مقام (ع - ص)
- QÁIM-MAQÁM काइम मकाम استهانا (Isthánápann استهانا) एवज़ (Evaz عوض) (ع - ص)
2. प्रतिनिधि (Pratinidhi प्रतिनिधि) नाइब (Náib نائب)
- QABA कबा (ع - م) قبا
- एक विशेष प्रकार का लंबा चुगा (Ek vishesh prakár ka lamba chugha ایک وشیص پرکار کا لمبا چغہ)
- QABÁHAT कबाहत (ع - م) قباحة
1. दोष (Dosh दोष) विकार (Vikár विकार) बुराई (Buráyi بُرائی)

QABÍLA कबीला (ع - مذ) قبيله

1. वंश (Vansh वंश) खानदान (Khandán خاندان)
2. समुदाय (Samudáo समुदाय) जमाअत (Jamá'at جماعت)
3. गोत्र (Gottr गोत्र) जाति (Játi जाति) नसल (Nasl نسل)

QITÁL किताल (ع - مث) قتال

1. रक्तपात (Rakt pát रक्त पात) खूरेजी (Khúu rezi خونریزی)
2. युद्ध (Yuddh युद्ध) लड़ाई (Larāyi لڑائی) जंग (Jang جنگ)

QATL कत्ल (ع - مذ) قتل

- हिंसा (Hinsa हिंसा) वध (Vadh वध) खून (Khún خون) हत्या (Hattya هتيا)

قتل عام (ع - مذ)

QATLE-ÁM कत्ले आम

- सर्व संहार (Sarv sanghár सर्व संहार) आम हत्या (Ám hattya عام هتيا)

قتل گاه (ع - مث)

QATL-GÁH कत्लगाह

- वध स्थल (Vadbasthal वधस्थल) कत्ल करने की जगह (Qatl karne ki jagah قتل کرنے کی جگہ)

QATÍL कतील (ع - ص) قاتیل

- निहत (Nihat निहत) हत (Hat هت) मकतूल (Maqtúl مقتول)

QAHBA कहबा (ع - مث) قهجه

1. स्वैरिणी (Swai rini स्वैरिणी) व्यभिचारिणी (Vyabichārini व्यभिचारिणी)

QABZA कब्ज़ा (ع - مذ) قبضه

1. अधिकार (Adhikár अधिकार) दरुल (Dakhl دخل)
2. स्वत्व (Swattwa स्वत्व) हक (Haq حق)
3. वश (Vash वश) काबू (Qábu قابو)
4. हस्तक (Hastak हस्तक) मूठ (Máth موطه) दस्ता (Dasta دستة)

QABL कबल (ع - ص) قبل

- पूर्व (Púrv पूर्व) पहले (Pahle پہلے)

QIBLA क़िला (ع - مذ) قبله

1. काबा (Kába कعبه)
2. पूज्य (Pujjyn पूज्य) बुज़ुर्ग (Buzurg بزرگ)

QABÚL कबूल (ع - مذ) قبول

- स्वीकृत (Swikrit स्वीकृत) अंगीकृत (Angikrit انگيکرت) तसलीम (Taslim تسلیم) मंज़ूर (Manzúr منظور)

قبول صورت (ع - ص)

QABÚL-SÚRAT कबूल सूरत

- रूपवान् (Rúpván रूपवान) सुन्दर (Sundar سلندر) हसीन (Hasín حسین)

QUBBA कुबा (ع - مذ) قبه

- अंड (And اند) कलश (Kalash کلمش) गुंबद (Gumbad گنبد)

QABÍH कबीह (ع - ص) قبيح

1. कुरूप (Kurúp कुरूप) बद शक्ल (Bad shakl بد شکل)
2. दूषित (Dúshit दूषित) खराब (Khazáb خراب)

2. विशालकाय (Vishál káo विशाल) अजीमुल जुस्सा (Azímul jussa عظیم الجثہ کا)

قدامت (ع - مٹ)

QADÁMAT कदामत

1. पुरातत्व (Purátat, twa پورا تہ) प्राचीनता (Práchínata پراچینیتا) पुरानापन (Purána pan پورانا پن) 2. नित्यता (Nittyata नित्यता) हमेशगी (Hameshagi همیشگی)

QADAH कदह (ع - مٹ) कंस (Kans कंस) चषक (Chashuk चषक) पियाला (Piyála پیالہ)

QAD,H कदह (ع - मٹ) 1. निन्दा (Ninda निन्दा) मज़मत (Mazam,mat مذمت)

2. दोषारोप (Doshárop दोषारोप) इत्तिहाम (Ittiham اتهام)

QADR कदर (ع - मٹ) 1. आदर (Ádar आदर) मान (Mán मान) इज्ज़त (Izzat عزت)

2. पद (Pad पद) दरजा (Darja درجہ) 3. मूल्य (Mullya مولیہ) अर्घ (Argh अर्घ) कीमत (Qímat قیمت)

QUDRAT क़ुदरत (ع - मٹ)

1. शक्ति (Shakti शक्ति) ताकत (Táqat طاقت) 2. सामर्थ्य (Sámarthya सामर्थ्य) ईस्तिताअत (Istitá,at استطاعت)

(Zániya زانیہ) ज़ानिया (Zániya चारنی)

2. वेश्या (Vesh,shya वेश्या) तवाइफ (Taváif طوائف)

قحبہ خانہ (ع - مٹ)

QAHBA-KHÁNA कहबा खाना

- वेश्यालय (Vesh,shyálai वेश्यालے) वेश्यावास (Vesh,shyávás वेश्यावास) चकला (Chakla چکله)

QAHT कहत (ع - मट) قحط

1. दुर्मिन्न (Durbhikohh در بیکجہ) दुष्काल (Dush kál دشکال) अकाल (Akál اکال)

2. अभाव (Abháó اہواز) न्यूनता (Nyúnata نہونتا) कमी (Kami کمی)

قحط سالی (ع - مٹ)

QAHT-SÁLI कहत साली

- वर्षाभाव (Varshábháo ورشا بہاؤ) अकाल (Akál اکال) खुशक साली (Khushk sáli خشک سالی)

QAD कद (ع - मट) قد

1. आकार (Akár آکار) डील (Dil دیل) 2. शरीर (Sharír شریر) देह (Deh دیہ) जिस्म (Jism جسم)

قد آور (ع - مٹ)

QAD,DÁVAR कहावर

1. दीर्घकाय (Dírgk káo دیرگہ کا) लम्बे कद का (Lambe qad ka لمبے قد کا)

2. पदार्पण (Padārpan पदार्पण)
तशरीफ आवरी (Tashrif ávari
(تشریف آوری)

QADÍR कदीर (ع - ص)
सर्व शक्ति मान् (Sarv shakti mán سرو
ایشور ईश्वर (Íshwar (شکستنی مان

QADÍM कदीम (ع - ص)
1. पुरातन (Purátan (پوران
(Derfina (دیروزینہ
2. आदिम (Ádim (آدم इबतिदाई
(Ibtidáyí (ابتدائی)

QARÁBAT क्राबत (ع - مذ)
स्वजनता (Swajanata (سوچنا
यता (Átmíyata (आत्मियता
(Rishtedári (رشته داری)
क्राबत दार (ع - ص)

QARÁBAT-DÁR क्राबत दार
स्वजन (Swajan (سوچन
(Átmíyajan (आत्मियजन
(Rishtedár (رشته دار)

QARÁBÍN क्राबीन (फ - म)
एक प्रकार की छोटी बंदूक (Ek prakár
ki chhoti bandúq ایک چھوٹی
बंदूक)

QARÁR वरार (ع - مذ)
1. स्थिरता (Isthirata (استحیروا
(Sukún (سکون)
2. प्रतिज्ञा (Pratiggya (برتگی
(Ahd (عهد)

3. दैवी शक्ति (Daivi shakti دیوی
खुदाई ताकत (Khudáyí táqat
(خدائی طاقت)

قدرتی (ع - م)

QUDRATI कुदरती

1. प्राकृतिक (Prákritik (پراکرتک
फित्री (Fitri (فطری)
2. दैवी (Daivi (دیوی दैविक (Daivik
(खुदाई (Khudáyí (دیوک)

QADR-DÁN कद्रदान (ع - ص)
गुणग्राही (Gungráhi (گن گراہی
जानने वाला (Qadr jánno vála
(جاننے والا)

QUDSI कुदसी (ع - ص)
1. पवित्र (Pavitr (पोत्र पावन (Pávan
(पाक (Pák (پاک)
2. देवता (Devata (دیوتا किरिश्ता
(Firishhta (فرشته)

QADGHAN कद्गन (त - म)
निषेध (Nishedh (نشدھ
(Prati bandh (प्रति बन्ध
(Manáhi (مناهی)

QADAM कदम (ع - مذ)
1. पद (Pad (پد चरण (Charan (چरण
पग (Pag (پگ पाँव (Páon (پاؤں)
2. डग (Dag (دگ एक कदम का
फासिला (Ek qadam ka fásila
(قدم کا فاصلہ)

QUDÚM कुदूम (ع - مذ)
1. आगमन (Ágaman (آگمن आना
(Ana (آنا)

QURBAT कृबत (ع - مٹ) قربت

1. सामीप्य (Sámippya सामीप्य) नज़दीकी (Nazdiki نزدیکی)
2. मैथुन (Maithun मैथुन) हमबिस्तरी (Hambistari هم بستری)

QURS कर्स (ع - مٹ) قرص

1. वटिका (Vatika वटिका) टिकिया (Tikiya टिकिया) गोली (Goli گولی)
2. रोटिका (Rotika रोटिका) छोटी रोटी (Chhoti roti چھوٹی روٹی)

QARZ कर्ज़ (ع - مذ) قرض

1. ऋण (Rin उधार) (Udhār اُدھار)
2. قرض خواہ (ع - ص)

QARZ KHÁH कर्ज़ खाह

1. ऋण दाता (Rin dáta उतमर्ण) (Uttamarn اتمرن) कर्ज़ देने वाला (Qarz dene vála قرض دیلے والا)
2. قرض دار (ع - ص)

QARZ-DÁR कर्ज़ दार

1. खातक (Khátak क्हातक) ऋणी (Rin मकरुज़) (Maqrúz مقروض)
2. قرض دار (ع - ص)

QIRTÁS किरतास (ع - مذ) قرتاس

1. पत्र (Pattr किराज़) (Kághaz काغذ)
2. قرق انبیق (ع - مذ)

QAR,A-IMBÍQ करा इम्बीक

1. अधो यंत्र (Adho yantr अधो यंत्र) भवका (Bhabka भवका)
2. قرق (ت - مذ)

QURQ कर्क (ت - مذ) قرق

1. आसंजित (Ásanjit आसंजित) मकरुज़ (Maqrúz مقروض)
2. قرق (ت - مذ)

قرارداد (ع - مٹ)

QARÁR-DÁD करार داد

1. निश्चय (Nishchai निश्चय) तऐयुन (Ta,aiyun تعین)
2. प्रस्ताव (Prastáo پروستاو) तजवीज़ (Tajvíz تجویز)

QUR,ÁN कुरआन (ع - مذ) قرآن

1. मुसलमानों की धार्मिक पुस्तक (Musal-mánon ki dhármik pustak مسلمانوں کی دھارمک پستک)
2. قرآن (ف - مذ) करावल (QARÁVAL کرآवल)

सेनाग्र (Senágr سیناگر)

1. فوج سے آئے چلنے والا سپاہیوں کا دستہ جو دشمن کی فوج کی خبر دیکھتا ہے
2. قرآن (ع - مذ) कुरब (QURB कुरब)

समीपता (Samípata समीपता)

1. निकटता (Nikatata निकटता) नज़दीकी (Nazdiki نزدیکی)
2. قربان (ع - مذ) कूर्बान (QURBÁN कूर्बान)

बलि (Bali बलि) सदक़े (Sadqe صدقے)

قربانی (ع - مٹ)

QURBÁNI कूर्बानी

1. बलिदान (Balidán बलिदान)

2. बकरीद में बकरे बग़ैरा का बज़ीहा (Baqríd men bakre vaḡhaira ka zabíha بقرعید میں بکرے وغیرہ کا زبہ)

3. स्वार्थ त्याग (Swáarth tyág سوارتھ)

4. ईसार (Ísár ایثار)

2. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartīb ترتیب)

3. सम्यता (Sabh, bhyata सम्यता) तमीज़ (Tamīz तमीज़)

4. दंग (Dhang दहङ्ग) वज़ा (Vaza वज़ा)

QARYA कर्या (ع - مذ) قرية (Grām ग्राम) गांव (Gāon गाँव) मौज़ा (Mauza موضوع)

QAZZÁQ कज़ज़ाक़ (ت - مذ) قزاق (Das, syú داسیو) पथिकघन (Pathikaghn पथیکی گھن) बटसार (Batmār बटसार) रहज़न (Rahzan रहجن) لوتیرا (Lutera लुटेरा)

QASÁVAT कसावत (ع - مث) قساوت (Nirdayata निर्दयता) कठोरता (Kathorata कठोरता) बे रहमी (Be rahmi बे رحمی)

QIST क़िस्त (ع - مث) قسط (Khandika खण्डिका) प्रभाग (Prabhág प्रभाग) क़िस्त (Qist क़िस्त)

QASAM कसम (ع - مث) قسم (Shapath शपथ) सौगंध (Sangandh सुगन्ध)

QISM क़िस्म (ع - مذ) قسم (Prakar प्रकार) तरह (Tarah तरह) طرَح

QISMAT क़िस्मत (ع - مث) قسمت (Adrishya अदृश्य) भाग्य

1. अदृश्य (Adrishya अदृश्य) भाग्य (Bhāgya भाग्य) प्रारब्ध (Pra-

2. प्रतिबंध (Pratibandh प्रतिबंध) रोक (Rok रोक)

QUR, RAM कूर्म (ف - ص) قورم قدم ساق کا مخدّف دیکھو, 'قورم ساق'

قورم ساق (ف - ص)

QUR, RAM-SÁQ कूर्म साक़ (Bhag bhoji भग भोजी) वेष्ट्या घटक (Vesh.shya ghatak वेश्या घटका) भडुआ (Bhaṛuá भडुआ)

QIRMIZI क़िर्मिज़ी (ف - ص) قرمزی (Rakt रक्त) लाल (Lál लाल) सुर्ख (Surkh सुर्ख)

QARN कर्न (ع - مذ) قرن

1. युग (Yug युग) काल (Kál काल) काफी ज़माना (Káfi zamána کافی زمانه)

2. श्रंग (Shring श्रंग) विषाण (Vishán विशान) सींग (Sing सींग)

QARÍB क़रीब (ع - ص) قریب (Samip समीप) निकट (Nikat निकट) नज़दीक (Nazdík नज़दीक)

QARÍBI क़रीबी (ع - ص) قریبی

1. निकट वर्त्ती (Nikat varti निकट वर्त्ती) नज़दीक का (Nazdik ka नज़दीक का)

2. स्वजन (Swajan स्वजन) रिश्तेदार (Rishtedár रिश्तेदार)

QARÍNA क़रीना (ع - مذ) قرینه

1. अनुमान (Anumán अनुमान) अन्दाज़ा (Andāza अन्दाज़ा)

QASD कसद (ع - مذ) قصد

1. इच्छा (Ioh, obha) इरादा (اراده)
2. प्रतिष्ठा (Pratiggya) अहं (پرنگیا) (Ahd) (عهد)

QASDAN कसदन (ع - ص) قصداً

1. निश्चयपूर्वक (Nishchai púrvak) निश्चयपूर्वक (پرورک)
2. जान बूझ कर (Ján bújh kar) (صداً) (جان بوجہ کر)

QASR कसर (ع - مذ) قصر

1. प्रासाद (Prasád) भवन (پراساد) (Bhayan) महल (Mahal) (محل)
2. लाघव (Lághav) लघुता (لاگو) (Laghuta) छुटाई (Chhutáyí) (چھوٹائی)
3. त्रुटि (Truti) कमी (Kami) (ترتی) (کمی)

QUSÚR कसूर (ع - مذ) قصور
قصر کی جمع

1. प्रासाद (Prásád) महलात (پراساد) (Mahalát) (محللات)
  2. त्रुटि (Truti) भूल (Bhúl) (ترتی) (غلطی) (Ghalati) गलती (بہول)
  3. दोष (Dosh) अपराध (Ap-rádh) (دوش) (ايرادہ) (Khatá) (خطا)
- نمبر ۲ اور ۳ معنوں میں بطور واحد مستعمل ہے

نصود وار (ع - ص)

QUSÚR-YÁB कसूरघार

1. अपराधी (Aprádhí) दोषी (اپرادھی)

rabdh मुकद्दर (پراویدہ) (Muqaddar) (مقدر)

2. विभाजन (Vibháján) (ویہاجن) (Taqeem) (تقسیم)

QISHR किश्र (ع - مذ) نشر

1. वल्कल (Valkal) छाल (ولکل) (Chhál) (چھال)
2. तुष (Tush) भूसी (Bhúsi) (تس) (بھوسی)

QASHQA कश्का (ع - مذ) نقشہ

1. चित्रक (Chittrak) तिलक (چترک) (Tilak) (تلک)

QUSHÚN कशून (ع - مذ) قشون

1. सेना (Sena) दल (Dal) (سہنا) (فوج) (Fauj)
2. یہ لفظ واحد ہے لیکن اردو میں بطور جمع مستعمل ہے

QASSÁB कस्बा (ع - مذ) قصاب

1. मांस विक्रेता (Máns vikreta) (مانس) (Qasáyí) (قصابی) (وکریتا)
2. निर्दय (Nirdai) जालिम (نردے) (Zálim) (ظالم)

QISÁS क़िसास (ع - مذ) قصاص

1. प्रतिहिंसा (Prati hinsa) (پرتهی ہینسا)
2. खून का बदला (Kbún ka badla) (خون کا بدلہ)

QASBA कस्बा (ع - مذ) قصبہ

1. नगरी (Nagari) छोटा शहर (نگری) (Chhotá shahr) (چھوٹا شہر)

2. विवाद (Vivád) भगदा (Jhagra) (جهگړا)

(Doshi) खतावार (Khata vár) (دوشي) (خطا وار)

QATÁR कतार (Qatar) (قطار (ع - مٹ) (Pankti) अवलि (Avali) (پنکتي) (صف) (Saf) (اولي)

QAT,TÁMA कत्तामा (Qat, tama) (قطامه (ع - مٹ) (Vyabichārini) व्याभिचारिणी (व्यभिचारी) (कुलटा) (Kulata) (काहिशा) (Fāhisha) (फاحشه)

QUTB कृत्व (Qutb) (قطب (ع - مڈ) (Dhruv tāra) ध्रुव तारा (ध्रुव) (Qutb tāra) (قطب तारा) (Rishi) मुनि (Muni) (रशि) (वली) (Vali) (मनी)

قطب جنوبی (ع - مڈ)

QUTBE-JUNÚBI कृत्वे जुनूबी (Qutbe-junubi) (दक्षिणीय ध्रुव) (Dakohhiniya dhruv) (जुनूबी कृत्व) (Junubi) (दक्षिणीय ध्रुव) (qutb) (जुनूबी कृत्व)

قطب شمالی (ع - मڈ)

QUTBE-SHIMÁLI कृत्वे शिमाली (Qutbe-shimali) (उत्तरीय ध्रुव) (Uttriya dhruv) (शिमाली कृत्व) (Shimali qutb) (शिमाली कृत्व)

قطب نما (ع - मڈ)

QUTB-NUMA कृत्व नुमा (Qutb-numa) (दिग्दर्शक यन्त्र) (Digdarshak yanttr) (कृत्व नुमा) (Qutb) (दिग्दर्शक यन्त्र) (numa) (कृत्व नुमा)

QISSA किरसा (Qissa) (قصه (ع - مڈ)

1. आख्यायिका (Ákh,khyáika) (अक्यायिका) (कहानी) (Kaháni) (अपन्यास) (Upan,nyás) (अपन्यास) (Novel) (नावल) (Vrittánt) (वृत्तांत) (हाल) (Hál) (हाल)

QAZA कज़ा (Qaza) (قضا (ع - مٹ)

1. ईश्वराज्ञा (Íshwarágya) (इश्वराज्ञा) (हुक्मे खुदा) (Hukme khuda) (हुक्मे खुदा) (Maut) (मौत) (मृत्यु) (Mrityu) (मौत) (Insáf) (इन्साफ) (न्याय) (Nyáo) (इन्साफ) (انصاف)

QAZÁRA कज़ारा (Qazara) (قضارا (ف - ص)

1. अकस्मात् (Akasmát) (अकस्मात्) (नागहा) (Nágahā) (नागहा) (Sanyog vash) (संयोग वश) (इत्तिफाक से) (Ittifáq se) (इत्तिफाक से)

QAZÍB कज़ीब (Qazib) (قضيبي (ع - مڈ)

1. शिश्न (Shishn) (शिश्न) (लिंग) (Ling) (मेहन) (Mehan) (मेहन) (Uzve.tanásul) (उज्वेतनासुल) (عضوتناسل)

QAZÍYA कज़ीया (Qaziya) (قضييه (ع - مڈ)

1. वाद (Vád) (वाद) (मुकदमा) (Muqad,da-ma) (मुकदमा)

QAT,YI कटई (ع - ص) قطی

1. निश्चित (Nishchit) (نشچت)
यक्तीनी (Yaqīni) (یقینی)

2. अन्तिम (Antim) (انتم) आखिरी
(Ākhiri) (آخری)

3. पूर्णतया (Purntaya) (پوران تھا)
बिल्कुल (Bilkul) (بالکل)

QĀ,R कार (ع - م) قعر

गहन (Gahan) (گہن) गंभीरता (Gam-
bhrata) (گمبہرता) गहराई (Gahrāyi)
(گہرائی)

QAFAS कफस (ع - م) قفس

वितस (Vitans) (وتنس) पंजर (Panjar)
(پنجرا) पिंजरा (Pinjra) (پنجرا)

QUF (U) L ककुल (ع - म) قفل

यंत्रिका (Yantrika) (ینترکا) तालक
(Tālak) (تالک) ताला (Tāla) (تالا)

फ्लाश (फ - ص)

QAL,LĀSH कल्लाश

1. दरिद्र (Dariddr) (دردر) मुफलिस
(Mufliis) (مفلس)

2. निर्लज्ज (Nirlajj) (نرلج) बेहया
(Bebaya) (بے حیا)

3. लंपट (Lampat) (لمپت) लोफर
(Lofar) (لوفر)

QALB कल्ब (ع - म) قلب

1. हृदय (Hridai) (هردے) मन (Man)
(دل) दिल (Dil) (من)

2. मध्य (Maddya) (مدھیہ) बीच
(Bīch) (بیچ)

QUTR कुत्र (ع - म) قطر

व्यास (Vyās) (ویاس) दायरे को बीच से
काटने वाला खत (Dāere ko bīch se
kāatne vāla khat) (دائره کو بیچ سے
کاٹنے والا خط)

QATRA कत्रा (ع - म) قطره

विन्दु (Vindu) (وندو) स्तोक (Istok)
(बुंद) बूंद (Būnd) (استوک)

QAT,A कता (ع - م) قطع

1. विच्छेद (Vich,ched) (وچہد) काट
(Kāt) (کات)

2. वेश (Vesh) (वेश) वजा (Vaza)
(وضع)

3. रीति (Rīti) (ریتی) ढंग (Dhang)
(ढंग)

QAT,AN कत्रान (ع - ص) قطعاً

1. नितांत (Nitānt) (نیتانت) बिल्कुल
(Bilkul) (بالکل)

2. कदापि (Kadāpi) (کدایی) हमिज
(Hargiz) (هرگز)

QAT,Ā कत्रा (ع - म) قطعه

1. खंड (Khand) (کهاند) भाग (Bhāg)
(तुकड़ा) टुकड़ा (Tukra) (تکڑا)

2. भूखंड (Bhūkband) (بھوکہاند) इलाका
(Ilāqa) (علاقہ)

3. एक अदद (Ek adad) (ایک عدد)
एक (Ek) (ایک)

4. नशम की एक किस्म (Nazm ki ek
qism) (نظم کی ایک قسم)

(Tahas nahas تہس نہس) بے لکھ کئی
(Bekh kani بیخ کلی)

QAL,Á کل آ (ع - مذ) کلمہ
دو (Durg درگ) گد (Garh گڑ)
کوٹ (Kot کوٹ) قیلا (Qila قلا)

QAL,YI قلی (ع - مٹ) قلمی

1. ونگ (Vang ونگ) رانگا (Rānga رانگا)
2. چونا (Chúna چونا)
3. چوئے کی پوتاہی (Chúne ki putáyi چوئے کی پوتاہی)
4. برتانوں پر رانگے کا مولاما (Bartanon par rānge ka mulam,ma برتانوں پر رانگے کا مولام)

QALAQ کلک (ع - مذ) قلق

1. دھوب (Chhobh دھوب) دھوک (Dukh دھوک) غم (Gham غم)
2. آتورتا (Átureda آتورتا) بے چینی (Be chaini بے چینی)

QALAM کلام (ع - مذ) قلم

1. لیکھنی (Lekhani لیکھنی) کلک (Kilk کلک)
2. کاتنا (Kátne کاتنا)
3. اسفٹ (Isphat اسفٹ) کرسٹل (Crystal کرسٹل)
4. اگریج (Agrbíz اگریج) وہ شاخ جو ہری کاٹ کر لگاتے ہیں (Voh shákh jo hari kát kar lagáte hen وہ شاخ جو ہری کات کر لگاتے ہیں)

3. अधोमुख (Adhomukh ادھومکھ)
आँधा (Aundha آوندھا)

QULBA کلبا (ع - مذ) قلبہ
لنگل (Lāngal لانگل) سیر (Sir سیر)
هل (Hal هل)

قلہ ران (مف - ص)

QULBA-RÁN کلبا ران
کروشک (Krishak کروشک) کاشتکار (Kásht kár کاشتکار)
کسان (Kisán کسان)

QALBI قلبی (ع - ص) قلبی
ہارڈک (Hárdik ہارڈک) مانسک (Mánasik مانسک)
دلی (Dili دلی)

QIL,LAT قلت (ع - مٹ) قیلت
نہونتا (Nyúnata نہونتا) کمپا (Alpata الپتا)
کمی (Kamí کمی)

QALFABÁN قلابان (ف - مذ) قلابان
چیت (Chet چیت) بھگ بھوجی (Bhag bhoji بھگ بھوجی)
کرم ساک (Qurrām sáq قورم ساق)

QULZU(A)M کولز (ع - مذ) قارم
1. نڈ (Nad نڈ) داریا (Darya داریا)
2. عرب اور مصر کے بیچ کا سمندر (Arab aur misr ke bích ka samandar عرب اور مصر کے بیچ کا سمندر)

قلع قمع (ع - مذ)

QALA-QAMA قلا قما
ویدھونس (Vid,dhwans ویدھونس)
لان (Unmúlan لان) تھس نہس

QIMÁR کیمار (ع - مذ) قمار

द्युत (Dyút دیوت) पण (Pan پن)

जुआ (Jua جوا)

قمار باز (ع - ص)

QIMÁR-BÁZ क़िमार बाज़

द्युतकार (Dyút kár دیوت کار) जुआरी

(Juári جوالی)

قمار خانه (ع - ص)

QIMÁR-KHÁNA क़िमार ख़ाना

द्युतागार (Dyútágár دیوتا گار) जुआ घर

(Juá ghar جوا گھر)

QUMÁSH कुमाश (ع - مذ) قماش

रेशमी कपड़ा (Reshmi kapra रیشمی)

कपड़ा (Kapra کپڑا)

QUMÁSH क़िमाश (ع - مذ) قماش

1. वेश (Vesh वیش) वज़ा (Vaza

وضع)

2. प्रकार (Prakár प्रकार) क़िस्म (Qism

قسم)

QAMAR क़मर (ع - مذ) قمر

इन्दु (Indu इन्दु) विधु (Vidhu

शशधर (Shash dbar शश धर) चन्द्र

(Chandr चन्द्र) चन्द्रमा (Chandra-

ma चान्द्रमा) चांद (Cbánd चांद)

QUMRI कुमरी (ع - مث) قمری

वन पंडुक (Van panduk ون پندک)

फ़ाहता की एक क़िस्म (Fákhta ki

ek qism فاخته کی ایک قسم)

QAMÍS क़मीस (ع - مث) قميص

क़मीस (Qamíz قمیض) कुरता (Kurta

کرتا)

قلم بند (ع - ص) قلم

QALAM-BAND क़लम बन्द

लिपि बद्ध (Lipi baddh لپی بده)

तहरीर (Tahrír تحریر)

قلم رو (ع - ص) قلم

QALAM-RAU क़लम रौ

राज्य (Rájya راجه) सल्तनत (Salta-

nat سلطنت)

QALAMI क़लमी (ع - ص) قلمی

1. हस्त लिखित (Hast likhit هست

हाथ की लिखी हुई क़िताब

(Háth ki likhi hui kítáb هاتھ کی

لکھی ہوئی کتاب)

2. रसालाम (Rasálám رسالام) क़लमी

आम (Qalmi ám قلمی ام)

QALANDAR क़लन्दर (ع - مذ) قلندر

1. महात्मा (Mahátma महاتमा) खुदा

रसीदा (Khuda rasída خدا رسیدة)

2. आज़ाद (Ázád آزاد) रिन्द (Rind

رند)

QULI कुली (ع - مذ) قلی

भार वाहक (Bhárváhak بهار واهک)

हमाल (Hammál حمال) मज़दूर

(Mazdúr مزدور)

QILYÁN क़िल्यान (ع - مذ) قلیان

गुड़गुड़ी (Gur guri گڑگری) हुक्का

(Huqqa حقه)

QALÍL क़लील (ع - ص) قليل

न्यून (Nyún نیون) अल्प (Alp

थोड़ा (Thoṛa تھوڑا) कम (Kam کم)

2. फौजी परेड जानने वाला (Fauji
pared jánne vála فوجی پریڈ
جاننے والا)

QAV,VÁL कवाँल (ع - مذ)

1. गायक (Gáyak गायक
(Gavaiya گویا))
2. सूफियाना कलाम गाने वाला (Súf-
yána kalám gáne vála صوفیانه
کلام گانے والا)

QUV,VAT कुवत (ع - مث)

1. बल (Bal बल) ज़ोर (Zor زور)
2. आश्रय (Áshrai आश्रय) सहारा
(Sahára سہارا)
3. पुष्टि (Pushti पुष्टی) तकवियत
(Taqviyat تقویت)
4. शक्ति (Shakti शक्ति) हिस (His
حس)

QU'T कूत (ع - مذ)

1. जीविका (Jivika जीविका) वृत्ति (Vritti
वृत्ति) रोज़ी (Rozi روزی)
2. आहार (Áhár आहार) खुराक (Khurák
کھانا) खाना (Khána)

قوت باصره (ع - مث)

QUV,VATE-BÁSIRA कवते बासिरा
दर्शन शक्ति (Darshan shakti दर्शन
शक्ति) देखने की कवत (Dekhne ki
quvvat دیکھنے کی قوت)

قوت باه (ع - مث)

QUV,VATE-BÁH कवते बाह
काम शक्ति (Kám shakti کام شکتی)

QANÁ,AT कनाअत (ع - مث)
निसृहता (Nisprihata نس پرهتا)
निरीहता (Nirihatá نریهتا) तवक्कुल
(Tavakkul توکل)

QAND कन्द (ع - مذ)
शकरा (Sharkara شرکرا) शकर
(Shakar شکر) मिस्री (Misri مصری)

QINDÍL किन्दील (ع - مث)
कागज़ या अबरक से मढ़ा हुआ फानूस
(Kághaz ya abrak se maḡha hua fánús
کاغذ یا ابرک سے مڑھا ہوا فانوس)

QUVA कवा (ع - مذ)
قوة کی جمع

1. शक्तियाँ (Shaktiyán शक्तیاں)
2. इन्द्रियाँ (Indriyán اندریاں)
3. हाथ पाँव (Háth páon ہاتھ پاؤں)

QAVÁID कवाइद (ع - مث)
قاعدة کی جمع

1. नियमावली (Niyamávali نیماواہی)
काइदे (Qáide قاعدے)
2. सैन्य शिक्षा (Sain,nya shikohha
پریڈ (Pared سینیہ شکچھا)
3. व्याकरण (Vyákaran व्याकरण)
सर्फ नहव (Sarf nahv صرف نہو)

قواعد (ع - ص)

QAVÁID-DÁN कवाइद दान

1. व्याकरण (Vaiya karan व्याकरण)
सर्फ नहव जानने वाला (Sarf nahv
jánne vála صرف نہو جاننے والا)

سوچنے کی طاقت (Sochne ki táqat) (شکنتی)

قوت فہم (ع - مٹ)

QUV,VATE-FAHM کُصتے فہم
धारणा शक्ति (Dhárana shakti) دھارنا
समझने की ताकत (Samajhne ki táqat) (شکنتی)
سمجھنے کی طاقت

قوت کشش (ع - مٹ)

QUV,VATE-KASHISH کُصتے کشش
आकर्षण शक्ति (Ákarshan shakti) (شکنتی)
खींचने की ताकत (Khinchnne ki táqat) (شکنتی)
کھینچنے کی طاقت

قوت گویائی (ع - مٹ)

QUV,VATE-GOYÁYI کُصتے گویائی
वाचन शक्ति (Váchan shakti) (شکنتی)
वाक्य शक्ति (Vák,kya shakti) (شکنتی)
बोलने की कुवत (Bolne ki quv,vat) (شکنتی)
بولنے کی قوت

قوت لامسہ (ع - مٹ)

QUV,VATE,LÁMISA کُصتے لامسہ
स्पर्श शक्ति (Isparah shakti) (شکنتی)
छूने की कुवत (Chhúne ki quv,vat) (شکنتی)
چھونے کی قوت

قوت متخیلہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-MUTAKHAIYILA کُصتے متخیلہ

कल्पना शक्ति (Kalpana shakti) (شکنتی)
तक़ियुल (Takhaiyul) (شکنتی)

رَتی شَکنتی (Rati shakti) (شکنتی)
کُصتے مُجامِعت (Quvvate mujáma,at) (شکنتی)
قوت مجامعت

قوت برداشت (ع - مٹ)

QUV,VATE-BARDÁSHI کُصتے برداشت
सहन शक्ति (Sahan shakti) (شکنتی)
संभार (Samabhár) (شکنتی)
تَحْمُل (Tahammul) (شکنتی)

قوت حافظہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-HÁFIZA کُصتے حافظہ
स्मरण शक्ति (Ismaran shakti) (شکنتی)
याद दाश्त (Yád dásht) (شکنتی)
داشت

قوت ذائقہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-ZÁIQA کُصتے ذائقہ
स्वादेंद्रिय (Swádend,driya) (شکنتی)
चखने की कुवत (Chakhne ki quv,vat) (شکنتی)
چکھنے کی قوت

قوت سامعہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-SÁMIA کُصتے سامعہ
श्रवण शक्ति (Shravan shakti) (شکنتی)
सुनने की कुवत (Sunne ki quv,vat) (شکنتی)
سننے کی قوت

قوت شامہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-SHÁMMA کُصتے شامہ
ग्राण शक्ति (Ghrán shakti) (شکنتی)
सूंघने की कुवत (Súnghe ki quvvat) (شکنتی)
سونگھنے کی قوت

قوت فکر (ع - مٹ)

QUV,VATE-FIKR کُصتے فکر
विचार शक्ति (Vichár shakti) (شکنتی)

QAUŠ کौس (ع - مٹ) قوس

1. धनुस् (Dhanus) चाप
(Cháp) कोदंड (Kodand)
(शरासन) शरासन (Sharasan)
(कमान) कमान (Kamán)

2. धनुराशि (Dhanu rāshi) (دهنوراشي)
(बुर्जे कौस) (Burje qaus) (برج قوس)

قوس قزح (ع - مٹ)

QAUSE.QUZAH कौसे कुजह
(इन्द्र धनुष) (Indr dhanush) (اندر دهنس)
(धनक) (Dhanak) (دهلك)

قوس نما (ع - ص)

QAUŠ-NUMA कौसनुमा
(धन्वाकार) (Dhanvākār) (دهنواكار)
(जैसा) (Kamán jaiss) (كان جيسا)

QAUSAIN कौसैन (ع - مذ) قوسین
(कोष्टक) (Koshtak) (كوشتك) (ब्रैकेट)
(Bracket) (بريكت)

QAUŁ कौल (ع - مذ) قول

1. वचन (Vachan) उक्ति (Ūkti)
(बात) (Bát) (اكتي)
2. कथन (Kathan) मकूला
(Maqúla) (مقوله)
3. प्रतिज्ञा (Pratiggya) अहद
(Abd) (عهد)

قولنج (ع - مذ)

QŪLA (I) NJ कूल (लि) ज
(अंत्र शूल) (Antr shúl) (انتر شول)
(आंतों का दर्द) (Ānton ka dard) (آنتوں کا درد)

قوت مدرکه (ع - مٹ)

QUV,VATE-MUDRIKA कुवते मुद्रिका
(धारणा शक्ति) (Dhārana shakti) (دهارنا)
(प्रज्ञाशक्ति) (Prag.gya shakti) (شکتي)
(इद्राक की कुवत) (Idrāk ki quv,vat) (ادراک کي قوت)

قوت معیزه (ع - مٹ)

QUV,VATE-MUMAI,YIZA कुवते मुमैज्ञा
(विवेचन शक्ति) (Vivechan shakti) (دیویچن)
(भले बुरे की पहचान की कुवत) (Bhale bure ki pahohán ki quvvat)
(بہلے برے کي پہچان کي قوت)

قوت نامیه (ع - مٹ)

QUV,VATE-NÁMIYA कुवते नामिया
(विकास शक्ति) (Vikás shakti) (وکس)
(फलने फूलने की कुवत) (Phalne phúlne ki quvvat) (پهلنے پھولنے کي قوت)

قوت هاضمه (ع - مٹ)

QUV,VATE-HÁZIMA कुवते हाज़िमा
(पाचन शक्ति) (Páchan shakti) (پاچن)
(मेदे में गिज़ा को पकाने की कुवत) (Mede meḥ ghiza ko pakáne ki quvvat)
(معدے میں غذا کو پکانے کي قوت)

QORMA कोरमा (त - مذ) قورمه

(एक प्रकार का भुना हुआ गोश्त) (Ek prakár ka bhuna hua gosht) (ایک پروکار کا بھنا ہوا گوشت)

QAVI कवी (قوی - ع - ص)

1. बलवान् (Balvān) शक्ति शाली (Shakti shālī) (شکستی شالی)
ज़ोरावर (Zorāvar) (زوراور)
2. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka ek nām) (ایشور کا ایک نام)

QAHR कहर (ع - مذ)

1. प्रकोप (Prakop) गुस्सा (برکوپ) (غصه) (Ghussa)
2. आपत्ति (Āpat,ti) मुसीबत (آپتی) (مصیبت) (Musibat)

QAHQAHA कहकहा (ع - مذ)

- अट्टहास (Att,hās) ज़ोर की हँसी (Zor ki haṇai) (اتطهاس) (زور کی هلسی)

QAI कै (ع - م)

- धमन (Vaman) वांत (Vānt) (ومن) (استفراغ) (Istifragh) (इस्तिफराग) (وانت)

QIYĀDAT क़ियादत (ع - म)

- नेतृत्व (Nettrittwa) रहनुमाई (Rahnu māyī) (نہترتو) (رهنائی)

QIYĀS क़ियास (ع - مذ)

1. अनुमान (Anumān) अन्दाज़ा (انومان) (انداز) (Andāza)
2. कल्पना (Kalpana) तख़ैयुल (कलपा) (تخیل) (Takhaiyul)
3. विचार (Vichār) ख़याल (وچار) (خیال) (Khayāl)

QIYĀSAN क़ियासन (ع - ص)

- अनुमागतः (Anumānataḥ) (انومانده) (اندرآ) (Andāzan)

QAUM कौम (ع - म)

1. राष्ट्र (Rasht, राष्ट्र) (Nashn) (نیشن)
2. जाति (Jāti) नस्ल (Nasl) (جاتی) (نسل)
3. वंश (Vansh) ख़ानदान (Khāndan) (ونش) (خاندان)

قوم پرست (ع - ص)

QAUM-PARAST कौम परस्त

- राष्ट्र प्रेमी (Rāshtr premi) (راشترپریمی)
कौम परवर (Qaum parvar) (قوم پرور)

قوم پرور (ع - ص)

QAUM-PARVAR कौम परवर

‘दिक़्क़ो’ (قوم پرست)

QAUMI कौमी (ع - ص)

1. राष्ट्रीय (Rāshtriya) मुल्की (راشتریه) (ملکی) (Mulki)
2. जातीय (Jātiya) ख़ानदानी (جانیه) (خاندانی) (Khāndāni)

قومیت (ع - م)

QAUMIYAT कौमियत

1. राष्ट्रियता (Rāshtriya) कौम परस्ती (Qaum parasti) (راشتریتا) (قوم پرستی)
2. जाति (Jāti) ख़ानदान (Khāndan) (جاتی) (خاندان)

QAUNSil कौनसिल (ع - म)

- दूत (Dūt) सफ़ीर (Safir) (دوت) (سفیر)

3. अत्यधिक (Attyadhik अतिदधिक)

बहुत ज़ियादा (Bahut ziyāda بہت زیادہ)

QAICHI कैची (त - म्) कैची
कर्तनी (Kartani کرتلی)
(Kartani कर्तनी) कैची (Qainchi कैची)
(कैची)

QAID कैद (ع - م्) قید

1. उपग्रह (Upaggrah اُپ گره) कार-
वास (Kār. vās کاراواس) असीरी
(Asiri اسیری)
2. निरोध (Nirodh نرودھ) बंदिश
(Bandish بندش)
3. शर्त (Shart شرط) पाबंदी (Pābandi
پابندی)

قید خانه (ع - م्)

QAIDA-KHÁNA कैद खाना

कारागृह (Kára grih काराگره) कारागार
(Kára gār काराگر) जेल (Jail جیل)

قید محض (ع - م्)

QAIDE-MAHZ कैदे महज़

साधारण कारावास (Sádhāran kára vās
سادھارن कारावास) कैदे विला मशक़क़त
(Qaide bila mashaqqat कैद بلا
مشقّت)

QAIDI कैदी (ع - م्) قیدی

उपग्रह (Upaggrah اُپ گره) बन्दी
(Bandi बन्दी) असीरी (Asir اسیر)

QAIRÚTI कैरूती (ع - म्) قیروطی

मोम रोग़न (Mom roghan موم روغن)
एक महम (Ek maham ایک مہم)

قیاس آرائی (ف - م्)

QIYÁS-ÁRÁYI قیاس آرائی

अनुमान करना (Anumán karna अनुमान
करना) अन्दाज़ लगाना (Andāza lagána
اندازہ لگانا)

QIYÁSI قیاسی (ع - ص)

1. काल्पनिक (Kálpānik काल्पनिक)
खयाली (Khayáli خیالی)
2. अनुमित (Anumit अनुमित) अटकल
पच्चू (Atkal Pach,chu اٹکل پچھو)

QIYÁFA قیافہ (ع - مذ) قیافا

1. मुखाकार (Mukhākār मुखاکار) चेहरा
(Chehra چہرہ)
2. सामुद्रक विद्या (Sámuddrak viddya
इल्मे क्रियाफा) इल्मे क्रियाफा
(Ilme qiyāfa علم قیافہ)

QIYÁM क्रियाम (ع - مذ) قیام

1. निवास (Nivās निवास) सुकूनत
(Sukūnat سکونت)
2. दृढ़ता (Driḥata درڑھتا) पायदारी
(Pāedāri پائنداری)
3. स्थिरता (Isthirata استھیرتا) ठहराव
(Thahrāo تہراؤ)
4. संस्थापना (Sansthāpana سنس-
اجرا) इज्रा (Ijra تہاینا)

QIYÁ,MAT क्रियामत (ع - म्) قیامت

1. महाप्रलय (Maha pralai महाप्रलये)
महशर (Mahshar महशर)
2. अत्याचार (Attyāchār अत्याचार)
ज़ुलम (Zulm ظلم)

QÍMATI قیمتی (ع - ص) قیمتی
 مূল्यवान् (Múlyya vān مولیہ وائ)
 बहुमूल्य (Bahū mūlyya بہو مولیہ)
 বেশ قیامت (Bosh qímat بھس قیامت)

QÍMAT قیمت (ع - مٹ) قیمت
 1. मूल्य (Múlyya مولیہ) अर्घ (Argh
 (ارگہ) दाम (Dám دام)
 2. दर (Dar در) शरह (Sharah شرح)

ک

کار پرداز (ف - ص) کار پرداز
 KÁR-PARDÁZ کار پرداز
 कार्य कर्ता (Káryya karta کاریہ کرنا)
 कर्म चारी (Karm chári کرم چاری)
 कारकुन (Kár kun کارکن)

کار خانہ (ف - مڈ) کار خانہ
 KÁR-KHÁNA کار خانہ

कार्यालय (Káryálay کاریالے) शिल्प
 शाला (Shilp shála شلپ شالا) वर्क
 शاپ (Work shop ورک شاپ)

KÁRD कार्ड (ف - مڈ) कार्ड
 छुरिका (Chhurika چھوریکا) चाकू
 (Cháqu چاقو)

KÁR-DÁR कारदार (ف - ص) कारदार
 कर्म चारी (Karm chári کرم چاری)
 कार गुजार (Kár guzár کار گزار)

KÁR-DÁN कारदान (ف - ص) कारदान

1. अभ्यस्त (Abb,bhyast ابھیست)
 मशशक्त (Maash,sháq مشاق)

2. अनुभवी (Anu bhavi انوبھوی)
 वाक्किफکار (Váqif kár واقف کار)

KÁBUK काबुक (ف - مڈ) काबुक
 कपोत पालिका (Kapot pálíka کپوت
 बालाग्र (Bálágr بالاجر) कबूतरों
 का दरवा (Kabútaron ka darba
 کبوتروں کا دربہ)

KÁTIB कातिब (ع - ص) कातिब
 लेखक (Lekhak لیکھک) लिखने वाला
 (Likhne vála لکھنے والا)

KÁZIB काज़िब (ع - ص) काज़िब
 मिथ्या वादी (Mith,thya vádi متہیا
 جھوٹھا) झूठा (Jhútha وادی)

KÁR कार (ف - مڈ) कार
 कार्य (Káryya کاریہ) काम (Kám کام)

کار آمد (ف - ص) کار آمد

KÁR-ÁMAD कारआमद
 उपयोगी (Up yogi آپ یوگی) लाभ
 दायक (Lábh dáyak لایبہ دایک) मुफीद
 (Muffid مفید)

کار بر آری (ف - مٹ) کار بر آری

KÁR-BARÁRI कार बरारी
 कार्य सिद्धि (Káryya siddhi کاریہ
 कामیابی) कामयाबी (Kámyábi مدهی)

KÁRI کاری (ف - ص)

1. घातक (Ghátak) (کھانک) मुहलिक (Muhlik) (مهلک)

2. भरपूर (Bharpūr) (بھرا) गहरा (Gahra) (گہرا)

KÁRĪGAR کاریگر (ف - مذ)

1. कला कार (Kala kár) (کلا کار) शिल्प कार (Shilp kár) (شیلپ کار) फनकार (Fankár) (فن کار)

2. हस्त शिल्पी (Hast shilpi) (هست) दस्तकार (Dast kár) (دست کاری)

کاریگری (ف - مٹ)

KÁRĪGARI کاریگری

1. शिल्प (Shilp) (شیلپ) कला (Kala) (کلا) फन (Fan) (فن)

2. हस्त शिल्प (Hast shilp) (هست) दस्तकारी (Dast kári) (دست کاری)

3. निपुणता (Nipunata) (نیپونتا) होश-यारी (Hoshyári) (هوشیاری)

KÁSĪD کاسید (ع - ص)

मिथ्या (Mith,thya) (میتھیا) कूट (Kūt) (کوٹ) खोटा (Khota) (کھوٹا) जाली (Jāli) (جھلی)

KÁSIR कसिर (ع - مذ)

भेदक (Bhedak) (بھدک) खंडक (Khandak) (کھنڈک) तोड़ने वाला (Toṛne vāla) (توڑنے والا)

کارروائی (ف - مٹ)

KÁR-RAVÁYI कार खाई (کارواہی) (Kárya váhi)

रुयदाद (Rúe dád) (روداد)

KÁR-ZÁR कारज़ार (ف - مٹ)

समर (Samar) (سمر) युद्ध (Yuddh) (یڈھ)

जंग (Jang) (جنگ)

KÁRKUN कारकुन (ف - ص)

कर्म चारी (Karm chári) (کرم چاری)

कार्य कर्ता (Kárya karta) (کارہ کرتا)

कारपरदाज़ (Kár pardáz) (کارپرداز)

KÁR-GAR कारगर (ف - ص)

प्रभावकर (Prabhávkar) (پربھاوگر)

मुअस्सیر (Mu,assir) (مؤثر)

کار گزار (ف - ص)

KÁR-GUZÁR कार गुज़ार

1. कर्मचारी (Karm chári) (کرم چادی)

मुलाज़िम (Mulázim) (ملازم)

2. कार्य कुशल (Kárya kushal) (کارہ کوشل)

कारदा (Kárdan) (کاردان)

KÁRINDA कारिन्दा (ف - مذ)

1. अभि कर्ता (Abbi karta) (ابھی کرتا)

एजेंट (Agent) (ایجنت)

2. कार्य कर्ता (Karrya karta) (کارہ کرتا)

कारकुन (Kár kun) (کارکون)

KÁR,VÁN कारवा (ف - مذ)

यात्रिदल (Yátttri dal) (یتری دل)

काफिला (Qáfila) (قافله)

वाला (Kholne vála) (کھولنے والا)

KÁSA कासा (कसे - फ - مذ) KÁSA

कंस (Kuns) चषक (Chashak) कंस (Kuns) (کنس) (Piyála) (پیاالا) (چشک)

کاسه گر (ف - ص)

KÁSA-GAR कासा गर

1. कंसकार (Kans kár) (کنس کار) (Kas gar) (کسگر)

2. कुम्भकार (Kumbh kár) (کمبر کار) (Kumbár) (کمبر)

کاسه لیس (ف - ص)

KÁSA-LES कांसा लेस

चाटुकार (Chátu kár) (چاٹو کار) (Cháp lús) (چاپلوس)

کاشانه (ف - مذ)

KÁSHÁNA काशाना

ग्रह (Grih) (گره) (Niketan) (نیکتن) (Sadan) (سدن) (Ghar) (گهر)

KÁSHT काश्त (कश्त - फ - مذ)

कृषि (Krishi) (کړشي) (Kheti) (خهتي)

کاشته کار (ف - ص)

KÁSHT-KÁR काश्तकार

कृषक (Krishak) (کړشک) (Bhúmi dhar) (بھومي دهر) (Kisán) (کسان)

KÁSHIF काशिक (كاشف - ع - ص)

उद्घाटक (Udghátak) (ادگھاتک) (Prakáshak) (پرکاشک) (खोलने)

KÁQHAZ कागज (काغذ - ع - مذ)

1. पत्र (Pattr) (پتر) (Kágad) (کاگد)

2. लेख्य (Lekhya) (لکھیا) (Dastávez) (دستاویز)

3. पर्चा (Paroha) (پرچه) (Ruqqa) (رقعه)

KÁFIR काफिर (کافر - ع - ص)

1. नास्तिक (Nástik) (ناستک) (Lá maz,hab) (لامذهب)

2. कृतघ्न (Kritaghn) (کرتگھن) (Ná shukra) (ناشکرا)

KÁFUR काफूर (کافور - ع - مذ)

कर्पूर (Karpúr) (کړپور) (Kapúr) (کاپور)

KÁFI काफी (کافی - ع - ص)

पर्याप्त (Paryápt) (پریاپت) (Púra) (پورا)

KÁKUL काकुल (کاکل - ف - مذ)

केश पाश (Kesh pásh) (کھش پاش) (Zulf) (زلف)

KÁLBUD कालबुद (کالبد - ف - مذ)

शरीर (Sharír) (شریر) (Káya) (کایا) (Jism) (جسم)

KÁM काम (کام - ف - مذ)

1. आशा (Ásha) (آشا) (Murád) (مراد)

2. इच्छा (Ioh,ohba) (اچھا) (Matlab) (مطلب)

2. अंगार धानी (Angár dháni انگار دھانی)
(انگیتھی) अंगीठी (Angíthi) (دعائی)

KÁVÁK कावाक (क - व) काواک

1. वक्र (Vakr) टेढ़ा (Terha) (دیکھا)
2. बे डौल (Be daul) बेदंग (Be dbanga) (بے دنگ)

KÁVISH काविश (क - व) कावश

1. चिंता (Chinta) शंका (Shanka) (فکر) फिक्र (Fikr) (شلک)
2. शत्रुता (Shattruta) दुश्मनी (Dushmani) (دشمنی)
3. परिश्रम (Parish,shram) मेहनत (Mehnat) (پیشہ شرم)

KÁH काह (क - व) काह
वृण (Trin) घास (Ghás) (ترن)

KÁHISH काहिश (क - व) काहश

1. चीणता (Chhinata) लागरी (Lághari) (چھینتا)
2. कष्ट (Kasht) तकलीफ (Taklíf) (کشت)

KÁHIL काहिल (क - व) काहल

1. आलसी (Álasi) सुस्त (Sust) (آلسی)

2. अकर्मण्य (Akarman,nya) निकम्मा (Nikamma) (اکرمیہ)

KÁHILI काहिली (क - व) काहली
आलस्य (Álasya) सुस्ती (Susti) (آلسیہ)

KÁHIN काहिन (क - व) काहन

1. दैवश (Daivaggya) (दिव्यश)
- गैबदां (Ghaib dān) (غیب دال)

3. तालु (Tálu) तालू (Tálú) (تالو)

KÁM-RÁN कामरा (क - र) कामरा

1. सफल (Saphal) कामयाब (Kámyáb) (سپھل)
2. भाग्यवान् (Bhággya vān) बेहकि (Khush qismat) (भाग्यवान)

KÁMIL کامیل (क - र) کامیل

1. पूर्ण (Purn) संपूर्ण (Sampurn) (پورن)
2. दत्त (Dakchh) कुशल (Kushal) (دکچھ)
3. सिद्धहस्त (Siddh-hast) माहिर (Máhir) (سیدھ هست)

KÁN कान (क - न) कान

1. खनि (Khani) आकर (Ákar) (کھنی)
2. खान (Khán) (آکر)

कान्जर (क - न) कान्जर

KÁNE-ZAR कानेज़र

1. स्वर्णकर (Swarnákar) सोने की खान (Sone ki khán) (سورناکر)

KÁN-KAN कानकन (क - न) कानकन

1. खनिकार (Khani kár) खानक (Khának) (کھنی کار)
2. खान में काम करने वाला (Khán men kām karne vāla) (کھان میں کام کرنے والا)

KÁNŪN कानून (क - न) कानून

1. आप्त (Bhrásht) भट्टी (Bhatti) (براشتر)
2. बड़ा चूल्हा (Bara chúlha) (بڑا چولھا)

2. महानता (Mahánata) बढ़ाई (مہانتا)
(Barāyi) (برائی)

کبرسنی (عف - مٹ)

KIBR-SINI किवर्सिनी

जरा (Jara) (جرا) वयोवृद्धता (Vayovrid-
dhata) (वयोवृद्धता) बुढ़ापा (Burhāpa
(بڑھاپا)

KIBRIYA कब्रिया (ع - ص) کبریا

1. श्रेष्ठता (Shreshthata) (شریشتہ)
बुझगी (Buzurgi) (بزرگی)

2. ईश्वर (Īshwar) (ایشور) खुदा
(Khuda) (خدا)

KIBRĪT कब्रित (ع - مٹ) کبریت
गंधक (Gandhak) (گندھک) गूगर्द
(Gūgard) (گوگرد)

KABK कक्क (ف - مذ) کبک
चकोर (Chakor) (چکور) मुर्गे आतश खार
(Murghē ātash khār) (مرغ آتش خوار)

KABŪTAR कबूतर (ف - مذ) کبوتر
कपोत (Kapot) (کپوت) पारावत (Pārā-
vat) (پاراوت) कलरव (Kalrav) (کلر)

KABŪD कबूद (ف - ص) کبود
नील (Nīl) (نیل) नीला (Nīla) (نیلا)
आस्मानी (Āsmāni) (آسمانی)

KABĪDAGI कबीदगी (ف - مٹ) کبیدگی
वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے منسیہ)
रंजिश (Ranjish) (رنجش)

KABĪDA कबीदा (ف - ص) کبیدہ
वैमनस्क (Vaimanask) (وے منسک)

2. अभिचारक (Abhi chārak) (ابھی
जादूगर (Jādūgar) (چادوگر)

کاهیدگی (ف - مٹ)

KĀHĪDAGI काहीदगी

कृशता (Krishata) (کړشتا) दुबलापन
(Dubla pan) (دبلا پن)

KĀHĪDA काहीदा (ف - ص) کاهیدہ
कृश (Krish) (کړش) क्षीण (Chhīn
(مکھلی) मुन्हनी (Munhāni) (چھن)

KĀINĀT काइनात (ع - مٹ) کائنات

1. विश्व (Vish, shwa) (ویشو) जगत्
(Jagat) (جگت) दुनिया (Dunya
(دنیا)

2. प्राणि वर्ग (Prāni varg) (پرانہ ورگ) (پرا
मखलूक (Makhlūq) (مخلوق)

3. मर्यादा (Maryāda) (مریادا) हैसियत
(Haisiyat) (حیثیت)

KABĀB कबाब (ف - مذ) کباب

1. भृष्ट (Bhriht) (بہرشت) भुनाहुआ
(Bhuna hua) (بھنا ہوا)

2. शूलिक (Shūlik) (شولک) कीमे की
विशेष टिकिया (Qīme ki vishesh
tikiya) (قیمے کی وشیہس تکیا)

KABID कबिद (ع - مٹ) کبید

यकृत (Yakrit) (یکروت) जिगर (Jigar
(چگر)

KIBR किव्र (ع - مذ) کبر

1. अहंकार (Ahankār) (اھنکار) घमंड
(Ghamand) (گھمند)

کتاب خانہ (مف - مذ)

KUTUB-KHĀNA کُتُب خانہ

پُستکالای (Pustakālai)

کتاب گھر (Kitāb ghar)

KATBA کتبہ (ع - مذ)

اَبھی لیکھ (Abhi lekh)

شِلا لیکھ (Shila lekh)

KASĀFAT کسافَت (ع - مٹ)

1. مالینیا (Mālin, nya)

ملیناتا (Malinata)

میلپن (Maila pan)

2. آپاوتِرتا (Apavittrata)

نچاسَت (Najāsāt)

KASRAT کسرت (ع - مٹ)

بَابُلُیَا (Bābulīya)

پراچُریہ (Prāchurīya)

ادھِکاتا (Adhikata)

اِفرات (Ifrát)

KASĪR کسیر (ع - ص)

پراچُر (Prachur)

اَدھِک (Adhik)

بہل (Bahul)

اُدوکت (Udrikt)

بہ اِفرات (Ba ifrát)

KASĪF کسِیف (ع - ص)

1. مالین (Malin)

میلہ (Maila)

2. آپاوتِتر (Apavitr)

گندا (Ganda)

KAJ کج (ف - ص)

وکر (Vakr)

تہا (Terha)

کھن (Khinn) رنجِیدا (Ranjīda)

KABĪR کبیر (ع - ص)

1. جِشْتہ (Joshth)

کَلان (Kalān)

2. شِریشتہ (Shreshth)

مُہترَم (Mohtaram)

3. مہان (Mahān)

اَظِیم (Azīm)

KABĪSA کبِیسہ (ع - مذ)

مَل ماس (Malmās)

اَدھی ماس (Adhi mās)

لَؤند (Laund)

KITĀB کتاب (ع - مٹ)

پُستک (Pustak)

اِوتھی (Pothi)

KITĀBAT کتابت (ع - مٹ)

1. لیکھن کریا (Lekhan kriya)

لیکھنے کا کام (Likhne)

تہریر (Tabrīr)

تحریر

2. لیکھن کالا (Lekhan Kala)

کاتیب کا پِشا (Kātib ka)

کاپی نویسی (Kāpi navīsi)

کاپی نویسی

کناچہ (ع - ص)

KITĀB CHA کتابچہ

پُستیکا (Pustika)

چھوٹی کتاب (Chhoti Kitāb)

کدخدا (ف - مذ)

کج باہسی (عف - مٹ)

KAD-KHUDA کد خُدا

ویواہیت (Vivāhit) (وواہیت) منکُھ
(Mankūh) (ملکُوح)

KAJ-BAHSI کج بھسی

کُتارک (Kutark) (کو ترک) کٹ ہُججاتی
(Kat hujjati) (کٹ حجتی)

کدخدائی (ف - مٹ)

کج خالق (عف - ص)

KAD-KHUDÁYI کد خُدائی

ویواہ (Vivāh) (وواہ) بیاہ (Byāh)

KAJ-KHULQ کج خُلُق

دُ:شیل (Dush,shíl) (دش شیل) دُ:
سواہاؤ (Dus,swabhāo) (دس سواہاؤ)
بدخُلُق (Bad khulq) (بدخلق)

کدورت (ع - مٹ)

KUDÚRAT کُدُورَت

1. ملینتا (Malinata) (ملینتا) گدلا
پن (Gadla pan) (گدلا پن)

2. منومالینیا (Manomálinnya) (منو
رَنجش) رَنجیش (Ranjish) (مالنیہ)

3. مناستاپ (Manastāp) (مَنس تاپ)
دیل کا گُہار (Dil ka ghubār)
(دل کا غبار)

KAJKOL کج کول (ف - مذ)

بیکھہا (Bhikohhá pátt) (بیکھا پاٹ)
کَش کول (Kash kol) (کَش کول)

KAJI کجی (ف - مٹ)

وکرِتا (Vakrata) (وکرِتا) کُٹیلِتا
(Kutilata) (کُٹیلِتا) جِہمِتا (Jibmata)
(جہمِتا) تِہا پن (Terhāpan)
(تِہا پن)

KIZB کِزب (ع - مذ)

اَسَٹِیا (Asattya) (اَسَٹِیا) اَنرِیت
(Anrit) (اَنرِیت) مِٹھِیا (Miththya)
(جھوٹ) جھوٹ (Jhúth) (مِٹھِیا)

KUHL کُھل (ع - مذ)

مَنیک (Maník) (مَنیک) اَنجَن (Anjan)
(رَسانجَن) رَسانجَن (Rasánjan) (اَنجَن)
سُرمہ (Surma) (سُرمہ)

KAR کَر (ف - ص)

بَدھِر (Badhir) (بَدھِر) کَل (Kall) (کَل)
بَہِرا (Bahira) (بَہِرا)

KAD کد (ع - مٹ)

1. دِوِش (Dwesh) (دِوِش) رَنجِش
(Ranjish) (رَنجِش)

2. دُراگِراہ (Durág,grah) (دُراگِراہ) زِید
(Zid) (زِید)

3. پَریاس (Prayās) (پَریاس) پَریاتن
(Prayatn) (پَریاتن) کُوشِش
(Koshish) (کُوشِش)

کرامت (ع - مٹ)

KARÁMAT کَرَامَت

1. چَمٹکار (Chamatkār) (چَمٹکار)
مُوجِزَا (Mojiza) (مُوجِزَا)

2. کُریا (Kripa) (کُریا) دَیا (Daya)
(کَرَم) کَرَم (Karam) (دَیا)

1. आचरण (Ācharan آچرن) अमल (Amal عمل)

2. चरित्र (Charittr चरित्र) कैरेक्टर (Character कैरेक्टर)

کردگار (ف - مذ)

KA (I) RD-GÁR क (कि) दंगार

ईश्वर (Íshwar ایشور) परमात्मा (Para-mátma پرماتما) खुदा (Khuda خدا)

KURSI कुर्सी (ع - مذ) کرسی

आसंदिका (Ásandika آسندکا) आसंदी (Ásaandi चियर) (Chair چير) (آسندی)

کرسی نامه (ع - مذ)

KURSI-NÁMA कुर्सी नामा

वंशावली (Vanshávali ونشاولي) नसब नामा (Nasab náma نسبنامه)

کرشمه (ف - مذ)

KIRI (KARA) SHMA किरि (कर) रमा

1. चमत्कार (Chamatkár چمٹکار)

शोबदा (Shobada شعبده)

2. लीला (Líla ليله) माया (Máya)

कुदरत (Qudrat قدرت) (مایا)

3. छल (Chhal چھل) चाल (Chál)

چال

KARGAS करगस (ف - مذ) کرگس

गृध्र (Gridh,dhr گردھر) गिध (Gidh گدھ)

KARAM करम (ع - مذ) کرم

1. कृपा (Kripa کرپا) मेह्रबानी (Mehrbáni مہربانی)

2. करुणा (Karuna کرونا) रहम (Rahm رحم)

3. श्रेष्ठता (Shresh,thata شریض)

बढ़ाई (Baráyi برائی) (تهنا)

KARÁHAT कराहत (ع - مٹ) کراہت

घृणा (Ghrina گھونا) घिन (Ghin گھن)

नफरत (Nafrat نفرت)

KIRÁYA किराया (ف - مذ) کرایہ

भाटक (Bhátak भाटक) भाड़ा (Bhára بهارا)

کرایہ نامہ (ف - مذ)

KIRÁYA-NÁMA किराया नामा

भाटक पत्र (Bhátak pattr بهاتک پتر)

KARB कर्ब (ع - مذ) کرب

1. वेदना (Vedana वेदना) पीड़ा (Píra पीड़ा) (تکلیف) (Taklíf تکلیف)

2. व्याकुलता (Vyákulata व्याकुलता)

बेचैनी (Be chaini बेचैनी)

KARAKHT करखत (ف - ص) کرخت

1. कर्कश (Karkash کرکش) दुश्त (Durusht दुشت)

2. कठोर (Kathor کتھور) सख्त (Sakht سخت)

کرختگی (ف - مٹ)

KARAKHTAGI करखतगी

1. कर्कशता (Karkashata کرکشٹا)

दुश्तती (Durushti دوشتی)

2. कठोरता (Kathorata کتھورتا) सख्ती (Sakhti سختی)

کردار (ف - مذ)

KA (I) RDÁR क (कि) दार

کرہ باد (عف - مذ)

KURA-E-BÁD کورہ باد

वायुमंडल (Vāyu mandal) (وايو منڊل)

हवा का घेरा (Hava ka ghera) (हवा का)

کرہ خاک (عف - مذ)

KURA-E-KH K کورہ خاک

دیکھو 'کرہ ارض'

کرہ نار (ع - مذ)

KURA-E-NÁR کورہ نار

دیکھو 'کرہ آتش'

کرہ هوا (عف - مذ)

KURA-E-HAVA کورہ هوا

دیکھو 'کرہ باد'

KARI کری (ف - مٹ) کری

बहिरता (Badhirata) (बहिरता)

(Behrá pan) (بهرائين)

KARÍM کریم (ع - ص) کریم

1. दयालु (Dayálu) (ديالو) कृपालु

(Kripálu) (کريالو) बहुत करम करने

वाला (Bahut karam karne vála)

(بهت کریم کرنے والا)

2. ईश्वर (Īshwar) (ایشور) खुदा

(Khuda) (خدا)

KARÍH کریه (ع - ص) کریه

वृणित (Ghriait) (گهرنت) जुगुप्सित

(Jugupsit) (جگپست) मकरुह

(Makrúh) (مکروح)

3. दानशीलता (Dán shílatā) (دان شيلتا)

सखावत (Sakhāvat) (سخاوت)

KIRM क्रिम (फ - مذ) क्रिम

कृमि (Krimi) (कुरمي) कीट (Kít)

कीड़ा (Kīṛa) (کيهرا)

क्रम فرमा (عف - ص)

KARAM-FARMA क्रमक्रम

मित्र (Mitr) (متر) دوست (Dost)

क्रम کش (ف - ص)

KIRM-KUSH क्रिमकुश

कृमि नाशक (Krimi nāshak) (कुरمي)

जरासीमकुश (Jarásim kush)

(जरائيم کش)

क्रोफर (عف - مذ)

KAR,RO-FAR क्रोफर

वैभव (Vaibhav) (वैभव) शानशौकत

(Shán shaukat) (شان شوکت)

KURA कुरा (ع - مذ) کره

वतुल (Vartul) (ورتل) मंडल (Mandal)

गोला (गोला) पिंड (Pind) (मंडल)

(Gola)

کره آتش (عف - مذ)

KURA-E-ÁTASH कुरह आतश

अग्नि मंडल (Agni mandal) (اگني)

(कुरह नार) (Kurae nár) (मंडल)

کره ارض (ع - مذ)

KURA-E-ARZ कुरह अरژ

भूमंडल (Bhú mandal) (بهو منڊل)

ज़मीन का गोला (Zamín ka gola) (زمين کا)

(ک گولا)

2. भिन्न (Bhin,n) बह संख्या जो
एक से कम हो (Voh sankhya jo ek
se kam ho) وہ سنگھیا جو ایک
سے کم ہو

KASRAT कसरत (ع - مش)

व्यायाम (Vyáyám) वर्जिश
(Varzish) ورزش

KASAL कसल (ع - مذ)

1. आलस्य (Álas,yya) काहिली
(Káhili) کاهلی

2. शिथिलता (Shithilata) شکلتا
श्रान्ति (Shránti) थकन
(Thakan) تھکن

कसल मन्द (ع - ص)

KASAL-MAND कसल मन्द

1. आलस (Álas) आलसी
(Álasi) सुस्त (Sust) سست

2. श्रान्त (Shránt) क्लान्त (Klánt)
थका हुआ (Thaka hua) تھکا ہوا

KISVAT क़िस्वत (ع - مش)

1. वस्त्र (Vasttr) लिबास (Libás)
لباس

2. नापितपेटिका (Nápit petika) नापित
नाई की पेटो (Náyi ki peti) پیٹکی
نائی کی پیتی

क़श़ादगी (ف - مش)

KUSHÁDAGI कुशादगी

विस्तार (Vistár) फैलाव (Phailáo)
پھیلاؤ

KAS कस (ف - مذ)
व्यक्ति (Vyakti) شخص
(Shakhs) (ویکٹی)

क़ादबाज़ारी (ف - مش)

KASÁD-BÁZÁRI क़ाद बाज़ारी

व्यापार मंदता (Vyápár mandata) وپایار
مندا پن (Manda pan) مندنا

کسالت (ع - مش)

KASÁLAT क़सालत

आलस्य (Álassya) सुस्ती
(Susti) سستی

KASB कसब (ع - مذ)

1. उपाजैन (Upárjan) तहसील
(Tabail) تحصیل

2. उद्यम (Uddyam) पेशा (Pesha)
پیشہ

3. वेश्यावृत्ति (Vesh,shya vritti) वेशिया
कमाई (Kamáyí) کمائی

KASBI कस्बी (ف - مش)

1. वह इल्म जो मेहनत करने से हासिल
हो (Voh ilm jo mehnat karne se
hásil ho) وہ علم جو محنت
کرنے سے حاصل ہو

2. गणिका (Ganika) वेश्या (Vesh,
shye) طوائف (Taváif) ویشیا

KASR कसर (ع - مش)

1. खंडन (Khandan) तोड़ना
(Toṛna) توڑنا

کشت و خون (ف - مذ)

KUSHTO-KHÚN کُشتو کُخُون

1. رکت پات (Raktpát رکت پات) (Kbáurezi کُبرِی)
2. یُد (Yud, dh یُد) لہاڑی (Loráyí لہاڑی) (Jang جَنگ)

KUSHTA کُشتا (ف - ص)

1. ہت (Hat ہت) نہت (Nihat نہت) (Maqtúl مَقْتُول)
2. ہسم (Bhasm ہسم) دھات کا کُشتا (Dhát ka kushta دھات کا کُشتا)

KASHTI کشتی (ف - مٹ)

- نؤ (Nau نؤ) نؤکا (Nauka نؤکا) ترانی (Tarani تَرانی) پوت (Pot پوت) ناو (Náo نَؤ)

KUSHTI کُشتی (ف - مٹ)

- نیوڈ (Niyud, dh نیوڈ) باہو یوڈ (Báhu yuddh باہو یوڈ) ملل یوڈ (Mal, l yuddh مل یوڈ) دو پالوانوں کی لہاڑی (Do pahalvānon ki laráyí دو پہلوانوں کی لہاڑی)

کشتی بان (ف - مذ)

KASHĀN کشتی بان

- ناویک (Návik ناویک) نؤ چالاک (Nauchálak نؤچالاک) کارندہار (Karndhár کارندہار) مللاہ (Mal, lāh مللاہ)

KUSHĀDA کُشا دا (ف - ص)

- ویشال (Vistrit وِستِرت) وِستِرت (Vishál وِشال) وِسیا (Vasi, w وِسیع)

کشا کش (ف - مٹ)

KASHĀKASH کشا کشا

1. سَنگہرش (Sangharsh سَنگہرش) کھنچا تانی (Khencha tani کھنچا تانی) (Chhina jhapti چھینا جھپتی)
2. کُشت (Kasht کُشت) دُکھ (Dukh دُکھ) (Taklīf تکلیف) (Dukh دُکھ)

کشان کشان (ف - ص)

KASHAN-KASHAN کشا کشا

- بلاٹ (Balāt بلاٹ) زابر دستی (Zabar dasti زابر دستی) (Khínoh-te hue کھینچتے ہوئے)

کشائش (ف - مٹ)

KUSHĀISH کُشا ایش

1. وِستار (Vistár وِستار) وِستِرت (Vus, at وِستِرت)
2. وِردھی (Vridhhi وِردھی) بڑھتی (Barhiti بڑھتی) (Barakat بارکات)

KISHT کِشت (ف - مٹ)

1. کُشی (Krishi کُشی) خِتی (Kheti کھیتی)
2. شترانج کی 'شاہ' (Shatranj ki 'shah' شترانج کی 'شاہ')

KISH,VAR کیشور (ف - مذ) کیشور

1. देश (Desh دیس) مملکت (Mulk ملک)
2. राज्य (Rājya راجیہ) سلطنت (Saltanat سلطنت)

کشیدگی (ف - مٹ)

KASHIDAGI کشیدگی.

1. मनोमालिन्य (Manomálin, nya منو (کھنچاؤ) Khincháo) خلیچا (مالدیہ)
2. वैमनस्य (Vaimanassya وے مانیسے) رنجش (Ranjish رنجش)

KASHIDA کشیدہ (ف - ص)

1. आकर्षित (Ákarshit) خلیچا (کھنچا ہوا) (Khinchá hua) ہوا
2. रुष्ट (Rusht) کُپیت (Kupit) ناراض (Náráz) (ناراض کپیت)
3. सुई डोरे से काढ़ा हुआ फूल बूटे या ज़र दोड़ी का काम (Sui dore se kārha hua phúl búte ya zar dozi ka kām سوئی ڈورے سے گاڑا ہوا پھول بوٹے یا زردوزی کا کام)
4. खींचा हुआ (Khinchá hua) کھینچا (کھنچا ہوا) (کھنچا ہوا) ان معلون میں مرکبات کا آخری پلڑا ہو کر معنی دیتا جیسے 'رنج کشیدہ'

KAF کف (ف - مٹ)

1. प्रहस्त (Prahast) پرتل (Pratal) پنجا (Panja) (پنجا پرتل)

KASHISH کشیش (ف - مٹ)

1. आकर्षण (Ákarshan) (آکرشن) خلیچا (Khincháo) (کھنچاؤ) جزیات (Jázibíyat) (جاذبیت)
2. आकर्षण शक्ति (Ákarehan shakti) (آکرشن شکتی) کوشش (Quvvate-kashish) (قوت کشش)

KASHF کشف (ع - مذ)

1. प्रकटन (Prakatan) (پروکتن) ظاہر ہونا (Záhir hona) (ظاہر ہونا)
2. दैव ज्ञान (Daiv gyán) (دیوگیان) (مکاشفہ) (Mukáshafa) (مکاشفہ)

کشکول (ف - مذ)

KASHKOL کشکول

- भिक्का पात्र (Bhikchha pátr) (بھیکھا پاتر)
- भीक का पियाला (Bhík ka piyála) (بھیک کا پیالہ)

کش مکش (ف - مٹ)

KASH-MAKASH کش مکش

1. असमंजस (Asamanjan) (اس منجس) (پس و پیش) (Pásopesh) (پس و پیش)
2. मनोमालिन्य (Manomálin) (منو (مان مٹاؤ) (Man mutáo) (مالدیہ) (من مٹاؤ)
3. संघर्ष (Sangharsh) (سنگھرش) (آپا (Ápá dhápi) (آپادہائی) (کھینچ تان) (Khinchátán) (کھینچ تان)

2. अवशा (Avaggya) नाकरमानी
(Ná farmání नाफرومانی)

3. कृतघ्नता (Kritaghnata) कृत्राणे नेमत
(Kufráno nemat कफुरान नेमत)

KUFRÁN कफुरान (ع - مذ)
अकृतशता (Akritaggyata) अकृतीकृता
कृतघ्नता (Kritaghnata) कृतीकृता
नाशुकरी (Náshukri) नाशुकरी

KAFSH कफश (ف - مث)
पादत्र (Pádattr) पादुका
(Páduka) जूता (Júta) (جوتا)
कफश दोर (ف - ص)

KAFSH-DOZ कफश दोर
चर्मकार (Charm kár) पादुका-
कार (Paduká kár) मोची
(Moohi) (موجی)

KAFAN कफन (ع - مذ)
मृत चेल (Mritohel) मृतक
वस्त्र (Mritak vastr) (مृतک وستر)
मुरदे को लपेटने का कपड़ा (Murde ko
Lapetne ká kapra) मुरदे को लपेटने
(का कपड़ा)

KAFÍL कफील (ع - ص)

1. प्रति भूत (Prati bhút) (پرتی بھوت)
जामिन (Zámín) (ضامن)

2. पालक पोशक (Pálak poshak) (पालक पोशक)
परवरिश कुनिन्दा (Par-
varish kuninda) (परवरिश कुनिन्दा)

2. फेन (Phen) झग (Jhág)
(झग)

KAFFÁRA कफकारा (ع - مذ)
प्रायश्चित्त (Práyashchit) (پرايشچیت)
गुनाह से पाक होने का अमल (Gunáh
so pák hone ka amal) (گناه سے پاک ہونے کا عمل)

KAFÁLAT कफालत (ع - مث)

1. प्रतिभूति (Pratibhúti) (پرتی بھوتی)
जमानत (Zamánat) (ضمانت)
2. भरणपोषण (Bharanposhan) (भरण पोषण)
परवरिश (Parvarish) (परवरिश)

KIFÁYAT कफायत (ع - مث)

1. पर्याप्ति (Paryápti) (पर्याप्ति)
होना (Káfi hona) (کافی ہونا)
2. न्यूनता (Nyúnata) (نیہونتا)
(Kamí) (کمی)
3. अतिरिक्ता (Atirikata) (अतिरिक्ता)
वचत (Bachat) (بچت)

कफायत शमार (ع - ص)

KIFÁYAT-SHÍAR कफायत शिआर

स्वल्प व्ययी (Swalp vyayi) (سولپ ویئی)
मित व्ययी (Mitav,vyáyi) (میتو ویئی)
जुझ रस (Juz ras) (جزر س)

KUFR कफर (ع - مذ)

1. अधर्म (Adharm) (अधर्म)
यत (La maz,habiyat) (لامذہبیات)

7. वार्तालाप (Vartálap वार्तालाप)
गुफ्तुगू (Guftugu گفتگو)

KALÁN कलान (क - ल - अ) कलां

1. ज्येष्ठ (Jyeshth ज्येष्ठ) उम्र में बड़ा
(Umr meñ barā عمر میں بڑا)
2. श्रेष्ठ (Shreshth श्रेष्ठ) अजीम
(Azīm عظیم)
3. प्रलंब (Pralamb प्रलंब) लंबा
(Lamba لمبا)

KULÁH कुलाह (क - ल - अ) कलाह

1. टोपी (Topi टोपी)
2. मुकुट (Mukut मुकुट) ताज (Tāj تاج)

KALB कल्ब (क - ल - अ) कल्ब
कुक्कुर (Kuk,kur कुक्कुर) श्वान
(Shwán شوان) कुत्ता (Kutta کتا)

KULFAT कुल्फत (क - ल - अ) कल्फत
दुःख (Dukh दुःख) क्लेश (Klesh क्लेश)
तकलीफ (Taklīf तकलीफ)

KILK किल्क (क - ल - अ) किल्क
लेखनी (Lekhāni लेखनी) कलम
(Qalam قلم)

KALIMA कलिमा (क - ल - अ) कलिमा

1. शब्द (Shabd शब्द) लफ्ज़ (Lafz لفظ)
2. वचन (Vachan वचन) बात (Bāt बात)
3. वाक्य (Vākya वाक्य) जुम्ला
(Jumla جمله)

KUL कुल (क - ल - अ) कुल

1. समग्र (Samaggr समग्र) समस्त
(Samast समस्त) सर्व (Sarv सर्व)
सकल (Sakal सकल) सब (Sab सब)
2. प्रत्येक (Pratyek प्रत्येक) हरेक
(Harek हरिक)
3. संपूर्ण (Sampūrñ संपूर्ण) पूरा
(Pūra पूरा)

कलाग (क - ल - अ) कलाग

KU(A)LĀQH कु (क) लारा
काकोल (Kākol काकोल) डोम काक
(Dom kāk डोम काक) जंगली कौआ
(Jangali kau,ā जंगली कौआ)

KULĀL कुलाल (क - ल - अ) कुलाल
कुम्भकार (Kumbh kār कुम्भकार)
कम्हार (Kumbhār कम्हार)

KALĀM कलाम (क - ल - अ) कलाम

1. कथन (Kathan कथन) बात (Bāt बात)
2. वाक्य (Vak,kya वाक्य) जुमला
(Jumla جمله)
3. कविता (Kavita कविता) शाहरी
(Shāiri شاعری)
4. आपर्त्ति (Āpatti आपर्त्ति) एतिराज़
(Etirāz اعتراض)
5. प्रवचन (Pravachan प्रवचन) कौल
(Qaul قول)
6. संदेह (Sandeh संदेह) शक (Shak شک)

KAM کم (ف - ص) کم
 ایشہ (Alp) (الب) ایشہ
 نیون (Nyún) (نون) یوہا (Thora)

کم اصل (ع - ص)

KAM-ASL کم اصل

1. اکولی (Akulín) (اکلین) ریر شریک
 (Ghair sharif) (غیر شریف)

2. अधम (Adham) (ادھم) جلال
 (Zalil) (ذلیل)

KAMÁL کمال (ع - مذ)

1. गुण (Gun) (گن) وصف (Vasf)

2. चमत्कार (Chamatkár) (چمٹکار)

अजुबा पन (Ajúba pan) (اجوبہ پن)

3. विशेषता (Visheeshata) (ویشیشتا)

खुसूसियत (Khusúsiyat) (خصوصیت)

4. अत्यंत (Attyant) (اتیلت) बहुत
 (Bahut) (بہت)

5. शिल्प (Shilp) (شِلپ) कला (Kala)
 हुनर (Hunar) (ہنر)

6. पूर्णता (Purnata) (پورنٹا) तकमील
 (Takmil) (تکمیل)

7. पराकाष्ठा (Parákáshtha) (پراکشتھا)
 आखरी हद (Ákhiri had) (آخری حد)
 (حد)

KAMÁN कमान (ف - مٹ)

धनुष (Dhanush) (دھنوش) चाप (Cháp)

धन्वा (Dhanva) (دھنوا) शरासन

(Sharásan) (شراسن) कार्मुक (Kár-

muk) (کارمک) धनु (Dhanu) (دھنو)

कौस (Qaus) (کوس)

1. मुसलमानों का एक धर्म मंत्र (Musal-
 manon ka ek dharm manttr
 مسلمانوں کا ایک دھرم منتر)

KULÚKH कुलूख (ف - مذ) कलूख
 मृत्पिंड (Mrutpind) (مروت پند) लोष्ठ
 (Loosht) (لوشٹ) डेला (Dhela) (دھيلا)

KALLA कला (ف - مذ) کلا

1. कपाल (Kapál) (کپال) खोपड़ी
 (Khopri) (کھوپڑی)

2. हनु (Hanu) (ہنو) जबड़ा (Jabra) (جبرہ)

کلیات (ع - مذ)

KUL,LIYÁT कुलियात

1. क्लیه کی جمع دیکھو 'کلیہ'

2. किसी शाहर की तमाम कविता का संग्रह (Kisi sháir ki tamám kavita
 کسی شاعر کی تمام کا संग्रह
 (Kunja) (کوتا کا سنگرہ)

KILÍD किलीद (ف - مٹ) किलिद
 कुंचिका (Kunchika) (کونچکا) कुंजी
 (Kunji) (کونجی)

KUL,LIYA कुलिया (ع - مذ) कलिया
 व्यापक नियम (Vyápak niyam) (ویاپک
 नियम) आम काइदा (Ám qáida) (عام
 کاہدہ)

کلیہ (ع - ص)

KUL,LIYATAN कुलियतन
 सर्वथा (Sarvatha) (سروثا) बिल्कुल
 (Bilkul) (بالکل)

मित भुक्त (Mit bhukt मित भुक्त)
मिताहार (Mitahār मिताहार) कम खुराक
(Kam khurāk کم خوراک)

KAMAR कमर (क - म - र)

कटि (Kati कटि) लंक (Lank लंक)
कटि देश (Kati desh कटि देश)

कमर بسته (फ - स)

KAMAR-BASTA कमर बस्ता

बद्धपरिकर (Baddh parikar बद्ध परिकर)
कटि बद्ध (Katibaddh कटि बद्ध)
तत्पर (Tatpar तत्पर) तैयार (Tayār तैयार)
(Mustaid مستعد) सुस्तैद (Tiyar تیار)

कमर بند (फ - स)

KAMAR-BAND कमर बन्द

1. कटि बंध (Kati bandh कटि बंध)
पटका (Patka पटका)
2. नीवी (Nivi नीवी) इज़ार बन्द
(Izārband ازار بند)

कमर بندی (फ - स)

KAMAR-BANDI कमर बन्दी

सेना का वर्दी और हथियार से लैस होना
(Sena ka vardi aur hathiyar se lais hona सेना का वर्दी और हथियार से लैस होना)

KAM-ZOR कमज़ोर (क - म - र)

निर्बल (Nirbal निर्बल) अशक्त (Ashakt अशक्त)
बलहीन (Bal hin बलहीन) शक्तिहीन (Shakti hin शक्तिहीन)
नाताक़त (Nā tāqat नाताक़त)

कमानچه (फ - म - ड)

KAMÁNCHA कमानचा

1. धनुही (Dhanuhi धनुही) छोटी
कमान (Chhoti kamán छोटी कमान)
2. लोहे की कमानी (Lohe ki kamāni लोहे की कमानी)

कमानدار (फ - स)

KAMÁN-DÁR कमानदार

1. धनुर्धर (Dhanur dhar धनुर्धर)
तीर अन्दाज़ (Tīr andāz तीर अन्दाज़)
2. सेनापति (Sena patī सेनापति)
सिपह सालार (Sipah sālār सिपह सालार)

कमिخت (फ - स)

KAM-BAKHT कम बख्त

हत भाग्य (Hat bhāgya हत भाग्य)
भाग्य हीन (Bhāgya hīn भाग्य हीन)
बद किस्मत (Bad qismat बद किस्मत)
कम حوصله (फ - स)

KAM-HAUSALA कम हौसला

निरुत्साह (Nirutsāh निरुत्साह)
(Hatotsāh हतुत्साह) पस्त हिम्मत
(Past himmat पस्त हिम्मत)

कम खर्च (फ - स)

KAM-KHARCH कम खर्च

मित व्ययी (Mitav vyayi मित व्ययी)
स्वलप व्ययी (Swalp vyayi स्वाल्प व्ययी)
(Juz ras जुज़ रस) (व्ययी)

कम ख़ोर (फ - स)

KAM-KHOR कम खोर

मित भोजी (Mit bhoji मित भोजी)

mand (متی مند) کم समझ (Kam
samañh (کم سمجھ)

KUMUK कुमुक (क - म - थ) कमك

1. सहायता (Sabáyata) मदद (مدد Madad)
2. सैनिक सहायता (Sainik saháyata) फौजी मदद (Fauji madad) (فوجی مدد)

KAMAND कमन्द (क - म - थ) کمند

1. पाश (Pásh) फन्दा (Phanda) (پھندا)
2. ऊँची दीवारों या मकानों पर चढ़ने की एक विशेष प्रकार की रस्सी (Uñchí diváron ya makánon par charchne kiek vishesh prakár ki rasei) (اونچی دیواروں یا مکانوں پر چڑھنے کی ایک شیش پرکار کی رسی)

کم نصیب (ع - ف - ص)

KAM-NASÍB कम नसीब

- हत भाग्य (Hat bhágya) (هت بهائیگه)
अभागा (Abbága) (اَبهَگا) बद किस्मत (Bad qismat) (بد قسمت)

کم همت (ع - ف - ص)

KAM-HIMMAT कम हिम्मत

- हतोत्साह (Hatotsáh) (هتوتساه) उत्साह
हीन (Utsáh bín) (اتساه هین) पस्त
हौसला (Past hausala) (پست حوصله)

KAMI कमी (क - म - थ) کمی

1. न्यूनता (Nyúnata) (نہونتا) अल्पता (Alpata) (الپتا)

کم سخن (ف - ص)

KAM-SUKHAN कम सुखन

- मित भाषी (Mit bháshi) (میت بهاشی)
स्वलप भाषी (Swalp bháshi) (سولپ بهاشی)
कम बात करने वाला (Kam bát karne vála) (کم بات کرنے والا)

KAM-SIN कम सिन (क - म - थ) کم سن

1. अल्प वयस्क (Alp vayask) (الپ کم) (کم عمر)
2. अप्रौढ़ (Ap prauḥ) (اپ پڑھ) ना बालिग (Na báligh) (نا بالغ)
3. अबोध (Abodh) (ابودھ) ना समझ (Ná samañh) (نا سمجھ)

کم ظرف (ع - ف - ص)

KAM-ZARF कम जर्क

- अपात्र (Apáttar) (اپاتر) अधम (Adham) (ادم)
कमीना (Kamína) (کمیله)

کم عقل (ع - ف - ص)

KAM-AQL कम अक्ल

- लघु मति (Laghu mati) (لغو متهی)
अल्प बुद्धि (Alp buddhi) (الپ بدھی)
अबोध (Abodh) (ابودھ) अज्ञान
मूर्ख (Múrkh) (اگ گیان) (Ag.gyán)
नादान (Nádan) (نا دورک)

KAM-UMR कम उम्र (क - म - थ) کم عمر
دیکھو 'کم سن'

کم فہم (ع - ف - ص)

KAM-FAHM कम फहम

- अबोध (Ábodh) (ابودھ) मतिमन्द (Matí-

2. पार्श्व (Pārshwa) पहलू (پارشو)
(Pablu) (پہلو)
3. तट (Tat) किनारा (Kināra) (تٹ)
(کنارہ)

KANÁRA कनारा (ف - مذ)

1. तट (Tat) कूल (Kúl) (تٹ)
साहिल (Sábil) (کول)
(ساحل)
2. पार (Pár) छोर (Chhor) (پار)
(چھور)
3. पृथक्ता (Prithakta) अला-
हिदगी (Aláhidagi) (پړتھکتا)
(علحدگی)
4. अंत (Ant) अखीर (Akhír) (انت)
(اخیر)

کنارہ کشی (ف - مٹ)

KANÁRA-KASHI कनारा कशी

1. विरक्ति (Virakti) अलाहिदगी:
(Aláhidagi) (وړکتی)
(علحدگی)
2. संबंध विच्छेद (Sambandh vich,
chhed) कता-
तअल्लुक (Qata ta,alluq) (سم بندہ)
(قطع)
(تعلق)

KAN,NÁS कनास (ع - مذ)

1. भाड़ू देने वाला (Jhāru dene vāla)
मेहतर (Mehtar) (جھارو دینے والا)
(مہتر)
2. फाँसी देने वाला (Phānsi dene vāla)
जल्लाद (Jallād) (پھانسی دینے والا)
(جلاد)

KINÁYA कनाया (ع - مذ)

1. इंगित (Ingit) इशारा
(Ishāra) (انگٹ)
(اشارہ)
2. व्यंजना (Vyanjana) हस्ति-
आरा (Isti,āra) (ویجننا)
(استعارہ)

2. दोष (Dosh) ऐब (Aib) (دوش)
(عیب)
4. त्रुटि (Truti) भूल (Bhul) (ترتی)
(بھول)

KAM-YÁB कमयाब (ف - ص)

- दुष्प्राप्य (Dush práppya) (دش پراپیہ)
दुर्लभ (Durlabh) मुश्किल से
मिलने वाली चीज (Mushkil se milne
vāli chíz) (مشکل سے ملنے والی چیز)

KUMAIT कुमैत (ع - ص)

- सियाही माइल सुर्ख रंग का घोड़ा (Siyāhi
máilsurkh rang ka ghorā) (سیاہی)
सुरंग (मल्ल सुख रंग का घोड़ा)
(Surang) (سورنگ)

KAMÍN कमीन (ع - مذ)

1. घात (Ghát) ताक (Ták) (گھات)
(ताक)
2. दुश्मन की घात में छुप कर बैठने को
जगह (Dushman ki ghát men ohhup
kar baithne ki jagah) (دشمن کی)
گھات میں چھپ کر بیٹھنے کی
(جگہ)

कमीन गह (ع - مٹ)

KAMÍN-GÁH कमीनगह

دیکھو 'کمین' نمبر ۲

KAMÍNA कमीना (ف - ص)

- पामर (Pámar) अधम (Adham) (پامر)
(اندم)
(نیچ)

KA(I)NÁR क(कि)नार (ف - مٹ)

1. क्रोड (Krod) गोद (God) (کروڈ)
(گود)

KUNISHT कुनिश्त (ف - مذ) کنشت

अग्निशाला (Agnishāla) (اگنی شالا)

आतश कदा (Ātash kada) (آتش کده)

KUNGURA कुंगुरा (ف - مذ) کنگره

कलश (Kalaash) (کالاش) अंड (And) (اند)

गुंबद (Gumbad) (گلمبد)

KUN,H कन्ह (ع - م) کنه

मर्म (Marm) (مرم) तत्व (Tattwa) (تتو)

भेद (Bhed) (بهد)

KANÍZ कनीज़ (ف - م) کنیز

परिचारिका (Parichārika) (پرچارکا) दासी

(Dāsi) (داسی) सेविका (Sevika) (سیوکا)

लौंडी (Laundi) (لوندی)

KU कू (ف - مذ) کو

‘دیکھو’ کوچه

KAVÁIF कवाइफ (ع - مذ) کوائف

کیفیت کی جمع

1. समाचार (Samāchār) (سماچار) हालात

(Hālat) (حالات)

2. घटनायें (Ghatnāyen) (گھٹنائیں)

हादसे (Hādise) (حادثے)

KU-BA-KU कूबकू (ف - ص) کو به کو

गली गली (Galigali) (گلی گلی) कूचा

बकूचा (Kūcha ba kūcha) (کوچه بکوچه)

KOTÁH कोताह (ف - ص) کو تاه

1. लघु (Laghu) (لکھو) हस्व (Hras,swa)

(Chhota) (چھوٹا) (هرو)

2. अल्प (Alp) (الپ) न्यून (Nyūn)

(Thorā) (تھورا) थोड़ा (Thora) (نہوں)

KUNJ कुंज (ف - مذ) کنج

एकांत (Ekānt) (ایکانت) कोना (Kona)

(Gosha) (گوشه) गोशा (Gosha)

KUNJAD कुंजद (ف - م) کنجد

तिल (Til) (تلی) तिली (Tili) (تلی)

کنجشک (ف - م)

KUNJISHK कुंजिशक

चटक (Chatak) (چٹک) कलविक

(Kalvink) (کلونک) गौरैया (Gauraiya)

(गुरिया)

KUND कुन्द (ف - ص) کند

1. मंद (Mand) (مند) सुरत (Sust)

(سست)

2. कुंठ (Kunth) (کنٹھ) कुण्ठित (Kunthit)

(मोथरा) (Mothra) मोथरा (Mothra)

کند ذهن (ع - ص)

KUND-ZAHN कुन्द जह्न

कुंठित बुद्धि (Kunthit buddhi) (کنٹھت بھدی)

मंद प्रतिभ (Mand pratibh) (مند پرتیبھ)

बद जहन (Bad zahn) (بد ذهن)

(بد ذهن)

KANDA कन्दा (ف - ص) کنده

अंकित (Ankit) (انکت) खुदा हुआ

(Khuda hua) (کھدا هوا)

KUNDA कुन्दा (ف - مذ) کنده

मोटो लकड़ी का टुकड़ा (Moti lakṛi ka)

tukṛa) (موتی لکڑی کا ٹکڑا)

KANZ कन्ज़ (ع - مذ) کنز

निधि (Nidhi) (ندی) कोश (Kosh)

(खज़ाना) (Khazāna) (کوش)

2. यात्रा (Yātra) सफर (Safar) (سفر)

3. निधन (Nidhan) मरण (Maran) मौत (Maut) (موت)

KOCHAK कोचक (फ - व) کوچک (Laghu) लघु (Hrasswa) ह्रस्व (Chhota) छोटा (Bach,cha) (بچہ)

KÚCHA कूचा (फ - व) کوچه (Pratoli) प्रतली (Vithika) वीथिका (Gali) गली (Bálak) बालक (Bach,cha) (بچہ)

KODAK कोदक (फ - म) کودک (Bálak) बालक (Bach,cha) (بچہ)

KAUDAN कौदन (फ - व) कौदन (Múrkh) मूर्ख (Múrh) मूर्ख (Nádán) नादान

KOR कोर (फ - व) कोर (Andh) अंध (Nettr bín) नेत्रहीन (Andha) अंधा (Nitrhín) (नित्रहीन) (Korنش) (ت - م)

KURNUSH कुर्नुश (Pranám) प्रणाम (Taslim) تسلیم (Korنامک) (ف - व)

KOR-NAMAK कोर नमक (Kritaghñ) कृतघ्न (Namak harám) नमक हाराम (Korپشت) (ف - व)

KOZ-PUSHT कोज पुश्त (Kubj) कुब्ज (Kubja) कुब्जा (Kubja) (کبجہ)

कोताह नलम (ع - ص)

KOTÁH-QALAM कोताह कलम
जो चिट्ठी पत्री लिखने में सुस्त हो (Jo chith,thi pattri likhne meñ sust ho)
جو چھٹی پتری لکھنے میں (سست ہو)

कोताह नलर (ع - ص)

KOTÁH-NAZAR कोताह नज़र
1. अनुदार (Anudár) (انودار) परत खयाल (Past khayál) (پست خیال)
2. अदूरदर्शी (Adúr darshi) (ادور درشی) ना आक़िबत अन्देश (Na áqibat andesh) (ناعاقبت اندیش)

कोताह हत (ع - व)

KOTÁH-HIMMAT कोताह हिम्मत
हतोत्साह (Hatotsáh) (هاتوتساہ) परत हिम्मत (Past himmat) (پست همت)
कोताही (ف - म)

KOTÁHI कोताही
1. न्यूनता (Nyúnata) (نیونتا) कमी (Kami) (کمی)
2. आलस्य (Álassya) (آلسیہ) राफ़्लत (Ghaflat) (غفلت)
3. त्रुटि (Turti) (ترتی) भूल (Bhúl) (بہول)

KAUSAR कौसर (म - व) कौसर
स्वर्ग की एक नहर (Swarg ki ek nahr) (سورگ کی ایک نہر)

KÚCH कूच (म - व) कोच
1. प्रस्थान (Prasthán) (پرستھان)
प्रयाण (Prayán) (پریان) रवानगी (Ravánagi) (روانگی)

KAUKAB کؤکب (ع - مذ) کؤکب
نکھتر (Nakohhattar) تارا
(Tāra) (تارا)

کوکنا ر (ف - مذ)

KOKNÁR کؤکنار

پوستے کی بوندی (Poste ki bondi) پوسٹے
خاش خاش کا پوسٹ (کے) پونٹی
(Khashkhāsh ka post) خاشخاش کا
(پوسٹ)

KAUNAIN کؤنن (ع - مذ) کؤنن
اوبھ لؤک (Ubbai lok) اوبھ لؤک
دُنیا اور آخرت (Dunya aur
ākhirat) (دُنیا اور آخرت)

KOH کؤہ (ف - مذ) کؤہ
پُورِٹ (Parvat) پُورِٹ (پُورِٹ)
بُھدر (Bhūdhar) بُھدر (بُھدر)
اَدْرِی (Adri) اَدْرِی (اَدْرِی)
اَچَل (Achal) اَچَل (اَچَل)
مَہِی (Mahi) مَہِی (مَہِی)
پَہاڑ (Pahār) پَہاڑ (پَہاڑ)

کؤہ آتش فشان (ف - مذ)

KOHE-ÁTASH-FISHÁN
کؤہ آتاش فشان

جوالا مُکھی (Jwāla mukhi) جوالا
مُکھی (مُکھی)

KOHÁN کؤہان (ف - مذ) کؤہان
کُکُڈ (Kukud) کُکُڈ (کُکُڈ)
پِٹھ کا کُکُڈ (Unt ya ball ki pīth)
کُکُڈ کا (ka kūbar) کُکُڈ کا
(کُکُڈ)

KÚZA کؤزا (ف - مذ) کؤزا
مُرت کُنس (Mritkans) مُرت کُنس
اَبْخُورَہ (Āb khora) اَبْخُورَہ

کؤزہ گر (ف - مذ)

K ÚZA-GAR کؤزا گر

مُرت کر (Mritkar) مُرت کر
کُنس کار (Kanskār) کُنس کار
(Kasgar) کُنس کار
(Kumbār) کُماہار (کُماہار)

KÚS کؤس (ف - مذ) کؤس
دُندُبھی (Dundubhi) دُندُبھی
نَاقَاقَرا (Naqqāra) نَاقَاقَرا
(Dhaunsa) (دھونسا)
(نَاقَاقَرا)

KOSHÁN کؤشان (ف - ص) کؤشان
پَریٹن (Prayatn shīl) پَریٹن
کؤشیش مَیں لَگا ہوا (Koshish
men laga hua) کؤشیش
کؤشیش (ف - ص) کؤشیش
پَریٹن (Prayatn) پَریٹن
چَہِٹا (Choshta) چَہِٹا
(Prayās) پَریٹن
(Daurdhūp) دَور دَھوپ
(چَہِٹا)

KOSHAK کؤشک (ف - مذ) کؤشک
پَریٹن (Prasad) پَریٹن
(Bhavan) بھاون
(Mahal) مَہال (مَہال)

KOFT کؤفت (ف - ص) کؤفت

1. سَنتاپ (Santāp) سَنتاپ
(Chhobh) چُھون (Chhobh)
(Ghutan) گُھٹن
2. دُکھ (Dukh) دُکھ
(Klesh) کَلِش
(Taklīf) تَکَلِیْف (تَکَلِیْف)

(Kolaḥal شور گول (Shor
ghul شور گل)

کوه پیم (ف - ص)

KOH-PAIMA کوه پیم

پربتاروہی (Parvatárohi پربتاروہی)

پہاڑ کی اُنچائی نا پنے والا (Pahār
ki ūnchāyi nāpne vāla

پہاڑ کی اُنچائی نا پنے والا)

کوهستان (ف - مذ)

KOHISTÁN کوہستان

1. پربتوہی (Parvatīya desh پربتوہی)

پہاڑی ملک (Pahāri
mulk پہاڑی ملک)

2. پربت مالا (Parvat mālā پربت مالا)

پہاڑوں کا سلسلہ (Pahāron
ka silsila پہاڑوں کا سلسلہ)

KOH-KAN کوہکن (ف - ص)

1. پربت بیدی (Parvat bbedi پربت بیدی)

پہاڑ کاٹنے والا (Pahār
kātnē vāla پہاڑ کاٹنے والا)

2. 'شیریں' کے پرمی 'فرہاد' کا لکھ

('Shīrīn' ke premi 'Farhād' ka
laqab شیریں کے پرمی فرہاد کا لقب)

KAHÁNAT کہانت (ع - مٹ)

1. شکون وچارنا (Shakun vichārna

شکون وچارنا)

2. بھویشہ کی بات بتانا (Bhavishh,

shya ki bāt batāna بھویشہ کی بات بتانا)

KUHRÁM کھرام (ا - مذ)

ہاہاکار (Hahakar ہاہاکار)

KAH-RUBA کھربا (ف - مذ)

ترن مانی (Trin mani ترن مانی)

ایک پتھر (Ek pat,thar jo ghás ko

apni taraf khenchta hai ایک پتھر

(جو گھاس کو اپنی طرف کھینچتا ہے)

کھکشان (ف - مٹ)

KAH-KASHÁN کھکشاں

آکاش گंगा (Ákash ganga آکاش

بھرا (B ad,dra بھرا)

پہا (Chhāya ath پہا)

کھن - ال (ف - ص)

KUHAN-SÁL کھن سال

1. پورانا (Purátan پورانا)

(Purána پورانا)

2. ویرودھ (Vayo vriddh ویرودھ)

جرات (Jarāt Búrha جرات)

بھرا (Búrha بھرا)

KUHNA کھنا (ف - مٹ)

1. پورانا (Purátan پورانا)

(Purána پورانا)

2. جیرو (Jirn جیرو)

بوسیدا (Bosída بوسیدا)

KUHNAGI کھنگی (ف - ص)

1. پورانا (Purátattwa پورانا)

پورانا پن (Purána pan پورانا پن)

2. جیرو (Jirnata جیرو)

پورانا پن (Phata purána pan پورانا پن)

KAIF कैफ (ع - مذ) کیف

1. मादकता (Mádakata नशा (Nasha نشه)
2. मत्तता (Mat, tatá मत्तता (Masti مستي)

کیفر کردار (ف - مذ)

KAIFARE-KARDÁR कैफरे करदार
कर्म दंड (Karm dand کرم دند) बुरे
काम की सजा (Bure kám ki saza برے
کام کی سزا)

کیفیت (ع - مٹ)

KAIFI(I)YAT कैफ़ि (फी) यत

1. विवरण (Vivaran ववरण) तफ़सील (Tafsil تفصیل)
2. अवस्था (Avaatha اوستھا) हालत (Hálat حالت)
3. मत्तता (Mat tata मत्तता) वजद (Vajd وجد)

KÍMIYA कीमिया (ع - مذ) کیمیا

1. रसायन (Rasáyan راساین) ज़र सज़ी (Zar sázi زرسازی)
2. रसायन विज्ञान (Rasáyan viggyán راساین وکیان) کیمیاۓ (Chemistry کیمستری)

کیمیاگر (ع - ص)

KÍMIYA-GAR कीमियागर
रसायनज्ञ (Rasáyanaggya راساینگیه)
ज़रसाज़ (Zar sáz زرساز)

KINA کینه (ف - مذ) کینا

1. कपट (Kapat کھٹ) छल (Chhal

کہنہ مشق (ع - ص)

KUHNA-MASHQ कुहना मश्क
अभ्यस्त (Abh, bhyast اہمست) क्षिप्र
हस्त (Chhippr hast چھپرہست) मश्शाक
(Mashshák مشاق)

کہولت (ع - مٹ)

KUHULAT कुहूलत
वृद्धावस्था (Vridhdhāvastha وردھاواستھا)
जरा (Jara چرا) बुढ़ापा (Buḍhāpa
برھاپا)

KAIYÁD कैयाद (ع - مذ) کیاد

वंचक (Vanchak ونچک) छली
(Chhalli چھلی) धोकेबाज़ (Dhoke báz
دھوکے باز)

KAID कैद (ع - مذ) کید

छल (Chhal چھل) कपट (Kapat
کھٹ) फरेब (Fareb فریب)

KER केर (ف - مذ) کیر

शिरन (Shishn ششن) लिंग (Ling
لنگ) आलत (Álat آلت)

KÍSA कीसा (ف - مذ) کیسه

थैली (Thaili تھیلی) जेब (Job جیب)

KESH केश (ف - مذ) کیش

1. मत (Mat मत्) धर्म (Dharm
مشرّب) मशरब (Mashrab مشرب)
2. स्वभाव (Swabbáo سوبهاؤ) प्रकृति
(Prakṛiti پركړتې) आदत (Ádat
عادت)

3. गुण (Gun گن) सifat (Sifat
صفت)

کینہ پرور (ف - ص)

(فریب Fareb) کرے (چہل)

KĪNA-PARVAR کینا پور

2. دھوپ (Dwesh دوش) دھوہ (Droh)

1. دھوپ (Dweshi دوشی) بھڑکی
(Bughzi بغزی)

(بغض Bughz) بھڑکی (دروہ)

2. شत्रु (Shatru شتر) دشمن
(Dushman دشمن)3. شत्रुता (Shatruta شتروتا) دشمنی
(Dushmani دشمنی)

گ

گاؤ میش (ف - مٹ)

گام (ف - مذ) گام (GÁM)

GÁO-MESH गाव मेश

विक्रम (Vik,krám) डग
(Dag) कदम (Qadam) قدمमहिषी (Mahishi महिषी) भैंस (Bhains
بهینس)

GÁM ZAN गामजन (ف - ص)

GÁH गाह (ف - مٹ)

1. शीघ्रगामी (Shíghr gámi) शिघर
(Tezrau तेज़ रौ) (گامی)1. कदाचित् (Kadá chit) कभी
(Kabhi کبھی)2. स्थान (Isthán) जगह
(Jagah جگہ)2. गमन कर्ता (Gaman karta) कमन
(Chalne wala) चलने वाला
(چالنے والا)ان معدوں میں مرکبات کا آخری
جز ہو کر آتا ہے جیسے 'عید گاہ'GÁO गाव (ف - مٹ) گاو
गो (Go) गाय (Gáo) (گے)3. समय (Samai) काल (Kál) (سے)
वक्त (Vaqt) (وقت)GÁO-DUM गाव दुम (ف - ص) گاؤدم
शुंडाकार (Shundákár) मख
(Makhrúti) (مخروطی)ان معدوں میں مرکبات کا آخری
جز ہو کر آتا ہے جیسے 'ستکر گاہ'

گاہ گاہ (ف - مٹ)

گاؤ کشی (ف - مٹ)

GÁH-GÁH गाह गाह

GÁO-KUSHI गाव कुशी

यदा कदा (Yada kada) कभी
कभी (Kabhi kabhi) (کبھی کبھی)गो बध (Go badh) जनीहा गाव
(Zabha gáo) (ذبیحہ گاو)

GADA-GAR گداگر (ف - ص)
 भिक्षुक (Bhikshuk) ककीर
 (Faqir) فقیر

GAR गर (ف - ف)
 اگر کا مستخف

1. यदि (Yadi) ओ (Jo)
 (یادی) (جو)
2. बनाने वाला (Banāno vala)
 (بنانے والا)

ان معنوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'کوڑہ گرو'

3. स्वामी (Swāmi) मालिक
 (سوامی) (مالک)

ان معنوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'توانگر'

GIRÁMI गिरामी (ف - ص)
 گرامی

1. श्रेष्ठ (Shreshth) बुजुर्ग
 (شریشتھ) (بزرگ)
2. महान् (Mahān) अज़ीम
 (مہان) (عظیم)

گرامی نامہ (ف - مذ)

GIRÁMI-NÁMA गिरामी नामा

1. कृपा पत्र (Kripa pattr)
 (کریا پتر)
2. शुभपत्र (Shubh pattr)
 (شوبہ پتر)
3. वाला नामा (Válá náma)
 (والا نامہ)

گراں (ف - ص)

GI(A)RÁN गि (ग) रां

1. अर्घ्य (Arghya) बहु मूल्य
 (ارگھیا) (بہومولہ)
2. महंगा (Mahānga)
 (مہنگا)

GÁHE गाहे (ف - مٹ)
 कदाचित् (Kadāchit) कभी
 (کدہی) (کبھی)

گاھے گاھے (ف - مٹ)

GÁHE-GÁHE गाहे गाहे
 यदा कदा (Yada kada) कभी
 (یادا کدا) (کبھی) (کبھی)

GABR गब्र (ف - مذ)
 अग्नि पूजक (Agni pūjak)
 आतश परस्त (Ātash paraast)
 (آتھس پرست)

GADA गदा (ف - مذ)
 भिक्षुक (Bhikshuk) मिंगा
 (भिक्षु) (مینگا)
 कदाख्ते (ف - ص)

GUDÁKHTA गुदाख्ता
 द्रवी भूत (Dravi bhút)
 पिघला हुआ (Pighla hua) गला
 हुआ (Gala hua) (گلا ہوا)

GUDÁZ गुदाज़ (ف - مذ)
 کداز

1. द्रवण (Dravan) पिघलाव
 (پگھلاو)
2. मृदुलता (Mridulata) नर्मो
 (نرمی)
3. मांसल (Mānsal) पुरगोश्त
 (پورگوشت)
4. पिघलाने वाला (Pighláne vála)
 (پگھلانے والا)

ان معنوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'آهن کداز'

آخری جزو ہو کر معنی دیتا ہے
جیسے 'جہاں گرد'

GIRD گرد (ف - مذ) گرد

1. آس پاس (Ás pás) (آس پاس)
2. چاروں طرف (Cháron taraf) (چاروں طرف)
3. ورتلاکار (Vartula kár) (ورتلاکار)

گول (Gol)

GIRDÁB گرداب (ف - مذ) گرداب

- آوارتہ (Ávart) (آوارتہ) جلاوڑت (Jalávart) (جلاوڑت) کلنکور (Kalan kur) (کلنکور) بھنور (Bhanvar) (بھنور)

گرداگرد (ف - ص)

GIRDÁGIRD گردا گرد

1. چتردک (Chaturdik) (چتردک)
- چاروں طرف (Cháron taraf) (چاروں طرف)

گردباد (ف - مذ)

GA (I) RD-BÁD گ (گ) د باد

- وات چاکر (Vát chak,kr) (وات چاکر) واتاوارت (Váta vart) (واتاوارت) چاکر وات (Chak,kr vát) (چاکر وات) واتیا (Váttya) (واتیا) بگولا (Bagúla) (بگولا)

گردپوش (ف - مذ)

GARD-POSH گرد پوش

- آوارن پریٹھ (Ávaran prishth) (آوارن پریٹھ) مل پریٹھ (Mal prishth) (مل پریٹھ) کیتا کی جیلڈ پر لیپٹا (Kitáb ki jild par lipta hua kálhaz) (کتاب کی جلد پر لیپٹا ہوا کاغذ)

2. گورو (Guru) (گورو) भारी (Bhári) (بھاری) वज़नी (Vazni) (وژنی)

کراں بھا (ف - ص)

GIRÁN-BAHA گراں بھا

- بھو مولیہ (Bahumúlyya) (بھو مولیہ) مولیہ وان (Múlyya ván) (مولیہ وان) بھش کرمات (Besh qímat) (بھش کرمات)

کراں فروش (ف - ص)

GIRAN-FAROSH گراں فروش

- مہاڳا بے چنے والا (Mahaṅga bechne vála) (مہاڳا بے چنے والا)

GIRÁNI گرا نی (ف - مٹ)

1. ساماڳھیہ (Sámárgghya) (ساماڳھیہ) مہاڳائی (Mahaṅgáyi) (مہاڳائی)
2. گوروٹا (Gurúta) (گوروٹا) भारी पन (Bhári pan) (بھاری پن)
3. آپاچ (Apach) (آپاچ) बद हजमी (Bád hazmi) (بدھضمی)

GURBA گربہ (ف - مٹ)

- مارجاری (Márjáari) (مارجاری) بیللی (Billi) (بیلی)

GAR-CHE گرچہ (ف - ص)

- یڈیپی (Yaddyapi) (یڈیپی) अगरचे (Agarche) (اگرچہ)

GARD گرد (ف - مٹ)

1. راج (Raj) (راج) धूल (Dhúl) (دھولی) धूल (Dhúl) (دھول)
2. فیرنے والا (Phirne vála) (فیرنے والا) ان معنون میں مرکبات کا

گرفت (ف - مٹ)

GIRI(A)ET گیر(ر) پت

1. ग्रहण (Grihan گریھن) पकड़ (Pakar پکڑ)

2. पूछ ताँच (Púchh tánochh پیوچھ تانچھ) मूआखड़ा (Muákhaza مواخذہ)

GIRIFTÁR گیرفتار (ف - ص)

1. आबद्ध (Ábad,dh آبدھ) बंदी (Bandi بندی) कैद (Qaid قید)

2. ग्रस्त (Grast گریست) मुब्तला (Mub-tala مبتلا)

3. आसक्त (Ásakt آسکت) आशिक (Áshiq عاشق)

گرفتگی (ف - مٹ)

GIRIFTAGI گیرفتاری

1. अप्रसन्नता (Apprasannata अप) ना खुशी (Na khushi ناخوشی)

2. आसक्ति (Ásakti آسکتی) प्रेम (Prem پریم) इश्क (Ishq عشق)

GURG گورگ (ف - مٹ)

वृक (Vrik वृक) ईहामृग (Íhámrig ایهامرگ) भेरिया (Bheriya بهریا)

GARM گرم (ف - ص)

1. तप्त (Tapt تپت) उष्ण (Ushn اشن) उत्तप्त (Uttapt اُتپت) जलता (Jelta هوا جلتا)

2. तपस् (Tatpar तप) सरगर्म (Sargarm سرگرم)

GARDISH गर्दिश (ف - مٹ)

1. चक्र (Chakkr چکر) चक्कर (Chak kar چکر)

2. विपत्ति (Vipatti वीपत्ति) आपत्ति (Ápatti آپتی) मुसीबत (Musibat مصیبت)

GARDAN गर्दन (ف - مٹ) ग्रीवा (Gríva گریوا) गला (Gala گلا)

GARDÚN गर्दून (ف - مذ) गगन (Gagan گگن) आकाश (Ákash آকাশ) आस्मान (Ásmán آسمان)

GURDA گرده (ف - مذ) गुर्दा (Gurda گرده)

1. वृक्क (Vrikk वृक) गुर्दा (Gurda گرده)

2. साहस (Sáhas साहस) हिम्मत (Himmat همت)

GURZ گرز (ف - مذ) गुर्ज (Gurz گرز)

गदा (Gada گدا) एक पुराना हथियार (Ek purána hathiyár ایک پرانا ہتھیار)

گرفتگی (ف - مٹ)

GURSANAGI گورسناری

बुध्दा (Bubh-ukohha बुद्धا) भूख (Bhúkh भूख)

GURSANA گورسنا (ف - ص)

बुधित (Bhúkhita बुधیت) भूखा (Bhúkha بھوکھا)

2. सम्प्रदाय (Sampradāo سم پر دای)
فیرقا (Firqa فرقہ)

گروه بندی (ف - مٹ)

GUROH-BANDI گوروہ بندی
دل بندی (Dal bandi دل بندی) گٹ
بندی (Gut bandi گٹ بندی)

گرویدگی (ف - مٹ)

GIRVĪDAGI گیرویدگی

1. आसक्ति (Āsakti آسکتی) प्रेम (Prem
محببت) महबबत (Mahabbat
مہببت)
2. संलग्नता (Sanlagnata سن لگنتا)
इन् हिमाक (Inhimák انہماک)

GIRVĪDA گیرویدا (ف - ص)

1. आसक्त (Āsakt آسکت) आशिक
(Āshiq عاشق)
2. आकर्षित (Ākaishit آکرشت)
रागिब (Rāghib راغب)

GIRIH گیرہ (ف - مٹ)

1. ग्रंथि (Granthi گرنٹی) गाँठ
(Gānth گانٹہ)
2. वैमनस्य (Vaimanassya وے منسیہ)
मलाल (Malāl ملال)
3. गज़ का १/१६ हिस्सा (Gaz ka 1/16
hissa گز کا ۱/۱۶ حصہ)
4. मुरी (Murri مری) धोती की गाँठ
(Dhoti ki gānth دھوتی کی گانٹہ)

GIRYÁN گیریاں (ف - ص)
रुदित (Rudit رودت) रोता हुआ
(Rota hua روتا ہوا)

3. चंचल (Chanchal چنچل) चपल
(Chapal چپل) शोख (Shokh شوخ)

GARMA गर्मा (مڈ) گرمی
ग्रीष्म काल (Grīshma kāl گریشم کال)
गर्मी का मौसिम (Garmi ka mausim
گرمی کا موسم)

گرم جوشی (ف - مٹ)

GARM-JOSHI گرم جوشی

1. संभ्रांति (Sambhrānti سم بھرانٹی)
तपाक (Tapāk تپاک)
2. उत्साह (Utsāh اوتساہ) होसला
(Hausala حوصلہ)

GARMI गर्मी (مٹ) گرمی

1. उष्णता (Ushnata اشناتا) ताप (Tāp
حرارت) हरात (Harārat تپ)
2. ग्रीष्म ऋतु (Grīshma ritu گریشم رتو)
गर्मी का मौसिम (Garmi ka mausim
گرمی کا موسم)
3. संभ्रांति (Sam bhrānti سم بھرانٹی)
गर्म जोशी (Garm joshi گرم جوشی)
4. उग्रता (Uggrata اُگرتا) तीव्रता
(Tivrata تیورتا) तेज़ी (Tezi تیزی)
5. उपदंश (Updānsh اپدانش) आतशक
(Ātashak آتشک)

GIRAU गिरौ (ف - ص) گرو
बंधक (Bandhak بندھک) रहन
(Rahn رهن)

GUROH गुरोह (مڈ) گروه

1. जन समूह (Jan samūh جن سموہ)
दल (Dal دل) गोल (Ghol غول)

گزارش (ف - مٹ)

GUZÁRISH गुज़ारिश

प्रार्थना (Práarthana) निवेदन (نیویدن)
 (Nivedan) अनुरोध (Anurodh) (آنورودھ)
 आवेदन (Ávodaṇ) (آویدن)
 अर्ज (Arz) عرض

GUZÁRA गुज़ारा (ف - مذ)

1. निर्वाह (Nirváh) (نیرواہ) निबाह (نیباہ)
 (Nibáh)
2. जीविका (Jivika) (جیویکا) रोज़ी (Rozí) (روزنی)
3. नदी या पुल पार करना (Nadi ya pul pâr karna) (ندی یا پل پار کرنا)
4. वृत्ति (Vrittí) (ورتی) वसोका (Vasôka) (وئیکہ)

GUZAR गुज़र (ف - مٹ)

1. निर्वाह (Nirváh) (نیرواہ) गुज़ारा (Guzára) (گزارا)
2. प्रवेश (Pravesh) (پرویش) दाखल (Dakhl) (دخل)
3. उदर पूर्ति (Udar pûrti) (ادریورتی) बसर औकात (Basar auqât) (بسر اوقات)
4. गति (Gati) (گتی) पहुँच (Pahunch) (پہنچ)
 (Rasâyi) (رسائی) (Rasâyi)

گزر گاہ (ف - مٹ)

GUZAR-GÁH गुज़रगाह

मार्ग (Márg) (مارگ) पथ्या (Path,thya) (پتھیا)
 रास्ता (Rásta) (راستہ)

GUZASHTA गुज़श्ता (ف - ص)

1. गत (Gat) (گت) अतीत (Atit)

گریان (ف - مذ)

GARE(Í)BÁN गरे (री) बां

कुरते, कमीस या अंगरखे आदि का गला
 (Kurte, qamis ya angarkhe ádi ka gala)
 (کرتے قمیص یا انگرکھے آدی کا گلا)

GUREZ गुरेज़ (ف - مٹ)

1. पलायन (Paláyan) (پلاین) भागना (Bhágna) (بھاگنا)
2. विरक्ति (Virakti) (विरکتی) बे इलति-फ़ाती (Be iltifâti) (بے التفاتنی)
3. घृणा (Ghrina) (گھرنا) नफ़रत (Nafrat) (نفرت)

GIRYA गिरया (ف - مذ)

1. रोदन (Rodan) (رودن) रौना (Rona) (رؤنا)
2. विलाप (Viláp) (ولاپ) रो रो कर मुसिबत का बयान (Ro ro kar musibat ka bayán) (رو رو کر مصیبت کا بیان)

GAZ गज़ (ف - مذ)

1. माप दंड (Máp dond) (ماپ دند) कपड़ा नापने की छड़ (Kapa nâpne ki chhar) (کپڑا ناپنے کی چھڑ)
2. बंदूक साफ करने की छड़ (Bandúq sáf krne ki chhar) (بندوق صاف کرنے کی چھڑ)
3. सारंगी बजाने की छड़ (Sárangei bajána ki chhar) (سارنگی بجانے کی چھڑ)

3. पर्यटन (Paryatan) दौरा (Daura)

4. परिभ्रमण (Paribh, bhraman) (پریہ) گردیش (Gardish)

5. वायुसेवन (Vāyu sevan) (وایوسہون) هواخوری (Hava khorī)

GASHTI गश्ती (ف - مٹ) گشتی

1. भ्रमण कर्ता (Bhraman karta) (بہرمن کرنا) गश्त लगाने वाला (Gashat lagāne vāla) (گشت لگانے والا)

2. परिपत्र (Paripattr) (پری پتر) सरकुलर (Circular) (سرکولر) गश्तीखत (Gashatī khat) (گشتی خط)

GUFTĀR गुप्तार (ف - مٹ) گفتار

1. वार्तालाप (Vārtālap) (وارتالاب) बात चीत (Bāt chīt) (بات چیت)

2. बोलने वाला (Bolne vāla) (بولنے والا) ان معلوم میں مرکبات کا آخری جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'تخلع گفتار' گفتگو (ف - مٹ)

GUFT (U) GU गुफ्त (ت) گو

1. वार्तालाप (Vārtālap) (وارتالاب) बात चीत (Bāt chīt) (بات چیت)

2. बोल चाल (Bol chāl) (بول چال) तकरीर (Taqrīr) (تقریر)

گفت و شنید (ف - مٹ)

GUFTO-SHANĪD गुप्तोशनीद

1. कथोपकथन (Kathop kathn) (کھوپ کھن) कहना और सुनना (Kahna aur sunna) (کہنا اور سننا)

انہیت गुज़रा हुआ (Guzra hua) (گزرا ہوا)

2. भूत काल (Bhūt kāl) (بھوت کال) माज़ी (Māzī) (ماضی)

GAZAND गज़न्द (ف - مٹ) گزند

1. पीड़ा (Pīṛa) (پیڑا) कष्ट (Kashat) (کشت) तकलीف (Taklīf)

2. क्षति (Chhati) (چھتی) हानि (Hāni) (ہانی) نقصان (Nuqsān)

GAZINDA गज़िन्दा (ف - ص) گزندہ

दंशक (Danshuk) (دنشوک) दंशेर (Dansher) (دشہر) डसने वाला जानवर (Dasne vāla jānvar) (ڈسنے والا جانور)

GUSTĀKH गुस्ताख (ف - ص) گستاخ

1. धृष्ट (Dhrist) (دھرشت) ढीठ (Dhīth) (دھیٹہ)

2. निर्लज्ज (Nirlajj) (نیرلج) बे हया (Be haya) (بے حیا)

3. उद्धत (Uddhat) (ادھت) उजड़ (Ujadd) (أجد)

4. अशिष्ट (Ashisht) (اشیت) बेअदब (Be adab) (بے ادب)

5. मुक्त कण्ठ (Mukt kanth) (مکت منہ) मुँह फट (Munh phat) (منہ پھٹ)

GASHT गश्त (ف - مٹ) گشت

1. भ्रमण (Bhraman) (بہرمن) सियाहत (Siyāhat) (سیاحت)

2. विहार (Vihār) (ویہار) विचरण (Vicharan) (وچرن) सैर (Sair) (سیر)

گل چیں (ف - ص)

GUL-CHÍN گُلِچِی

1. पुष्प चायी (Pushp chāyi) پشپ
 (چائی) फूल चुनने वाला (Phúl
 chunne wāla) پھول چننے والا

2. पुष्प जीवी (Pushp jīvī) पशप
 (جیوی) माली (Mālī) مالی

GULKHAN گُلکھن (ف - مذ)
 भाइ (Bhāi) भट्टी (Bhattī) بیٹی

GUL-DÁN گُلدان (ف - مذ)
 पुष्पाधान (Pushpādhān) پشپادھان
 फूलदान (Phūldān) پھول دان
 گلدستہ (ف - مذ)

GUL-DASTA گُلدستا
 स्तवक (Istavak) फूलों का
 गुच्छा (Phūlon ka gucchha) پھولوں
 کا گچھا

GUL-ZÁR گُلزار (ف - مذ)
 دیکھو 'گلستان'

GULISTÁN گُلِستان (ف - مذ)
 उद्यान (Uddyān) (اوردیان) उपवन
 (Upvan) (اوپن) वाटिका (Vātika
 (واتیکا) आराम (Ārām) बाग (Bāgh
 (باغ) चमन (Chaman) (چمن)

GULSHAN گُلشن (ف - مذ)
 دیکھو 'گلستان'

گل کاری (ف - ص)

GUL-KÁRI گُل کاری
 बेल बूटे (Bel būte) नक्काशी
 (Naqqāshī) نقاشی

2. वार्तालाप (Vartālāp) (وارتالاب)
 बात चीत (Bāt chīt) (بات چیت)

3. विचार विनिमय (Vichār vinīmay)
 (विचार) तथादलए खयालात
 (Tabādala-o khayālāt) (تبادلۂ
 خیالات)

GIL گیل (ف - ص)
 मृत् (Mrit) मृत्तिका (Mrittika)
 (مرت) मट्टी (Matti) (مٹی)

GUL گُل (ف - مذ)
 1. पुष्प (Pushp) सुमन
 (Suman) प्रसून (Prasūn)
 (پرسون) कुसुम (Kusum)
 (کسم) फूल (Phūl) (پھول)

2. पाटल पुष्प (Pātal pushp) پاتل
 गुलाब का फूल (Gulāb ka
 phūl) (کلاب کا پھول)

GULÁB گُللاب (ف - مذ)
 1. पाटल पुष्प (Pātal pushp) پاتل
 गुलाब का फूल (Gulāb ka
 Phūl) (کلاب کا پھول)

2. पाटल वारि (Pātal vāri) پاتل
 गुलाब का अरक (Gulāb ka
 araq) (کلاب کا عرق)
 गुलाब जल (Gulāb jal) (کلاب جل)

GULÁBI گُللابی (ف - ص)

1. हलका लाल रंग (Halka lāl rang)
 (هلاک لال رنگ)

2. शराब का शीशा (Sharāb ka shīsha)
 (شراب کا شیشه)

चादरा (Ún ka mota chádra) اون کا (موتا چادرا)

گل گشت (ف - مٹ)

GUM गुम (ف - ص) گم

GUL-GASHI गुलगशत

1. लुप्त (Lupt) तिरोहित (Tirohit) (غائب) गाइब (Gháib) (تروھت)
2. खोया हुआ (Khoya hua) (کھویا ہوا) (گماشته) (ف - مڈ)

1. पुष्प विहार (Pushp vihar) (پشپ) (وہار) फूलों की सैर (Phulon ki sair) (پھولوں کی سیر)
2. विहार (Vihar) (وہار) परिक्रमन (Parik kraman) (پہرک، کرمَن) सैर (Sair) (سیر)

GUMÁSHTA गुमाश्ता

GULD गलू (ف - مڈ) क्लो (Kla) कंठ (Kanth) (کلتھ) गला (Gala)

1. अभि कर्ता (Abhi karta) (ابھی کرتا) एजेंट (Agent) (ایجینٹ)
2. प्रबंधक (Prabandhak) (پربندھک) कारकुन (Karkun) (کارکن)

GULÚLA गुलूला (ف - مڈ) क्लो له (Koli) गुल्ला (Gulla) (گولی)

GUMÁN गुमान (ف - مڈ) گمان

GALLA गल्ला (ف - مڈ) क्ले

1. भ्रम (Bhram) (بھرم) भ्रांति (Bhranti) (بھرانتي) वह्म (Vahm) (وہم)
2. संभावना (Sambhavana) (سمبھانا) इमकान (Imkām) (امکان)
3. विचार (Vichar) (وچار) खयाल (Khayāl) (خیال)

1. पशु दल (Pashu dal) (پشودل) रेवड़ (Revar) (رَوڑ)
2. समूह (Samuh) (سموہ) झुंड (Jhund) (غول) (Ghol) (جھنڈ)

GUM-RÁH गुमराह (ف - ص) گمراه

GILA गिला (ف - مڈ) گله

1. पथभ्रष्ट (Path bhrasht) (پتھبرشت) राह भूला हुआ (Rah bhula hua) (راه بھولا ہوا)

उपालंभ (Upalambh) (اُپالنبه) उलाहना (Ulahana) (الاهنا) शिकवा (Shikva) (شکوہ)

2. दुराचारी (Durachari) (دراچاری) बद् चलन (Bad chalan) (بدچلن)
3. धर्म भ्रष्ट (Dharm bhrasht) (دھرم) बददीन (Bad dīn) (بددین)

گله بان (ف - مڈ)

GUM-NÁM गुम नाम (ف - ص) گمنام

GALLA-BÁN गल्ला वान

1. अप्रसिद्ध (Ap, prasiddh) (اپپرسدھ) गैर मशहूर (Ghair mash, hūr) (غیر مشہور)

पशुपाल (Pashu pāl) (پشوپال) चरवाहा (Charvaha) (چرواہا) गड़रिया (Garariya) (گڑریہ)

GILÍM गिलीम (ف - مٹ) کلیم कंबल (Kambal) (کمبل) उन का मोटा (Kammal) (کمل) उन का मोटा

GANDAGI گندگی (ف - مٹ) گندگی

1. ملینناتا (Malinata ملینا) مِلّا
پن (Mailá pan مہلا پن)

2. مل (Mal مل) ویٹا (Vishtba
غلطت) (Ghalázat غلاظت) (وشتہا)

3. آشودھتا (Ashud,dhata
اپوترا) (Apavitrata
ناپاکی) (Nápáki ناپاکی)

GANDUM گندم (ف - ص) گندم

گوہم (Go dhúm گوہم) سومان (Suman
گہو) (Gehún گہو) (سمن)

GANDA گندا (ف - مذ) گندا

1. ملین (Malin ملین) سمل (Samal
مِلا) (Maila مِلا) (سمل)

2. اپوترا (Apavitr ناپاک)
(Nápák ناپاک)

3. مل یکت (Mal yukt مل یکت)
غلط (Ghulíz غلط)

4. ادھم (Adham ادھم) دُراچاری
(Duráchári دُراچاری) بدچلان
(Bad chalan بدچان)

GO گو (ف - حرف) گو

1. یادیپی (Yad dyapi یادیپی) اگریچہ
(Agarche اگریچہ)

2. کھنے والا (Kahne vála کھنے والا)
ان معلون میں مرکبات کا آخری
جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'دروغ گو'

GAVÁRA گوارا (ف - ص) گوارا

1. رُچیکر (Ruchikar رُچیکر) مرغوب
(Marghúb مرغوب)

2. اگریات (Ag gyát اگریات) انجان
(Anján انجان)

GUNÁH گناہ (ف - مذ) گناہ

1. پاپ (Páp پاپ) کِلِویش (Kilvish
پاتک) (Pátak پاتک) (کلوش)

دُشکرت (Dushkrit دُشکرت)
معصیت (Ma,siyat معصیت)

2. اپرادھ (Aprádh اپرادھ) دُوش
(Dosh دُوش) قُصور (Qusúr قُصور)

گناہگار (ف - ص)

GUNÁH-GÁR گناہ گار

1. پاپی (Pápi پاپی) پاتکی (Pátaki
عاصی) (Ási عاصی) (پاتکی)

2. دُشی (Doshi دُشی) اپراذھی
(Aprádhی اپراذھی) قُصور وار
(Qusúr vár قُصور وار)

GUMBAD گمبد (ف - مذ) گمبد

اُند (And اُند) مَندپ (Mandap مَندپ)

گولک (Golak گولک) گُمباز (Gumbaj
گُمبج)

GANJ گنج (ف - مذ) گنج

کُوش (Kosh کُوش) نِذی (Nidhi نِذی)

خزانہ (Khazána خزانہ)

گنجائش (ف - مٹ)

GUNJÁISH گونجاہش

1. اَوکاش (Avkásh اَوکاش) سَمائی
(Samáyi سَمائی)

2. سَمرتھیہ (Sámarthya سَمرتھیہ)
مَقْدِرَت (Maqdirat مَقْدِرَت)

3. وِستار (Vistár وِستار) وِصْط
(Vus,at وِصْط)

گوشت خور (ف - ص)

GOSHT-KHOR گوشتخور

مانساہاری (Mānsābāri)

گوشت خانے والا (Gosht khāne vāla)

گوشت کھانے والا

کوش مالی (ف - مٹ)

GOSH-MĀLI گوشت مالی

1. کرن ماردن (Karn mardan کرن)

کان خنچنا (Kān khenchna)

کان کھینچنا

2. بھرتسنا (Bhartsana بھرتسنا)

چتاونی (Chetāvani)

تادیب (Tādib)

کوشوارہ (ف - مڈ)

GOSH-VĀRA گوشت وارا

1. کرن بھوشن (Karn bhishan کرن)

آویزہ (Āveza)

2. تالیکا (Tālika تالیکا)

سارانی (Sārani)

نقشہ (Nuqsha)

سارنی

GOSHA گوشہ (ف - مڈ)

1. کونا (Kon کونا)

کوٹا (Zāviya)

2. اکانت (Ekānt اکانت)

تنبائی (Tanbāyi)

گوشہ نشین (ف - ص)

GOSHA-NASHĪN گوشہ نشین

1. اکانت واسی (Ekānt vāsi اکانت)

گوشہ میں بیٹھنے والا (Goshe men baithne vāla)

گوشہ میں

بیٹھنے والا

2. سہیہ (Sahya سہیہ) قابل برداشت (Qābile bardāshht)

3. سویکار (Swikār سویکار) منظر (Manzūr منظر)

GAVĀH گواہ (ف - مڈ)

ساکھی (Sākohhi ساکھی)

شاہد (Shāhid)

GAVĀHI گواہی (ف - مٹ)

ساکھیہ (Sākchhya ساکھیہ)

شاہادت (Shahādat)

GOR گور (ف - مٹ)

ساماधि (Samādhi bhavan)

قبر (Qabr)

گورکن (ف - مڈ) GOR-KAN

گرتکار (Gart kār گرتکار)

خودنے والا (Qabr khodne vāla)

قبر کھودنے والا

GOZ گوز (ف - مڈ)

اپان وایو (Apān vāyu)

ادھو وایو (Adho vāyu)

ریاح (Riyāh)

GOSFAND گوسفند (ف - مٹ)

اکا (Aja اکا)

بکری (Bakri)

GOSH گوش (ف - مڈ)

کرن (Karn)

GOSHT گوشت (ف - مڈ)

امیش (Māns amish)

ماس (Mās)

GAH گھ (ف - ص) گھ
گھ کا مخفف دیکھو 'گا'

GUHAR گھر (ف - مذ) گھر
گھر کا مخفف دیکھو 'گوھر'
گھوارہ (ف - مذ)

GAHVÁRA گھ وارا
پالنا (Pálana پالنا) ہینڈولا
(Híndola ہندولا)

GAHE گھے (ف - ص) گھے
گھے کا مخفف

یدا کدا (Yada kada یادا کدا)
کبھی کبھی (Kabhi kabhi کبھی کبھی)

GIYÁH گیاہ (ف - مٹ) گیاہ
تڑا (Trin تڑا) غاس (Ghás غاس)

GETI گیتی (ف - مٹ) گیتی
سلسار (Sansár سلسار) جگت
(Jagat جگت) دنیا (Dunya دنیا)

GESU گیسو (ف - مذ) گیسو

1. آلاک (Alak الک) چوڑا کُنتل
(Chúrn kuntal چوڑا کُنتل)
زلف (Zulf زلف)
2. کیش پاش (Kesh pásh کیش پاش)
لٹ (Lat لٹ)

2. ویرکت (Virakt ویرکت) دنیا سے بے
تعلق (Dunya se be ta,alluq دنیا سے بے تعلق)

گونا گوں (ف - ص)

GŪNÁGŪN گونا گوں
چتر (Chitr vichitr چتر)
رنگا رنگ (Ranga rang رنگا رنگ)

GAUHAR گوھر (ف - مذ) گوھر

1. مَوکتک (Mauktik مَوکتک)
موتی (Moti موتی)
دور (Dur دور)
2. وَنش (Vansh وَنش) کُل (Kul کُل)
نسل (Nasl نسل)

GOYA گویا (ف - ص) گویا

1. وکتا (Vakta وکتا) بولنے والا
(Bolne vála بولنے والا)
2. مانو (Máno مانو) جیسے (Jaise جیسے)

GOYÁYI گویائی (ف - مٹ) گویائی

واک شکتی (Vák shakti واک شکتی)
واہی (Váni واهی) بات چیت کی طاقت
(Bát chít ki táqat بات چیت کی طاقت)

ل

2. अनुत्तर (Anuttar) अवाक्
(Avák) खामोश (Khámosh
(خاموش)

لاجورد (ف - مڈ)

LÁJVARD लाजवर्द

लाजावर् (Lájavart) एक नीला
रत्न (Ek nila ratn) (ایک نیلا رتن)

LÁHIQA लाहिका (ع - مٹ)
प्रत्यय (Pratiyai) किसी शब्द के
अखीर में लगने वालो अलामत (Kisi
shabd ke akhír men lagne wálí alámat
کسی شبد کے اخیر میں لگنے والی
علامت)

LA-RAIB ला रैब (ع - ص)
निःसंदेह (Nis,sandeh) (نس سندیہ)
बेशक (Be shak) (بے شک)

LÁZIM लाज़िम (ع - ص)

1. आवश्यक (Ávash,shyak) (اوشیک)
ज़ुरुरी (Zurúrí) (ضروری)
2. उचित (Uchit) (اچت) मुनासिब
(Munásib) (مناسب)
3. अकर्मक क्रिया (Akarmak kriya)
फ़ेले लाज़िम (Fele-
lázim) (فعل لازم)

LÁZIMI लाज़िमी (ع - ص)
अनिवार्य (Anivárrya) (अनिवार्य)
(Zurúrí) (ضروری)

لاروال (ع - ص)

LA-ZAVÁL ला ज़वाल

अनश्वर (Anash,shwar) (अनश्वर)

لا آبالی (ع - ص)

LA-OBÁLI ला उबाली

1. अभय (Abhai) (अभय) निडर (Nidar)
(बेखौफ) (Be khauf) (بے خوف)
2. निश्चित (Nishohint) (निश्चित)
बे फिकरा (Be fikra) (बे फकरा)
3. धृष्ट (Dhrisht) (धृष्ट) बे बाक
(Be bák) (बे बाक)
4. अनपेक्षी (Anapekchhi) (अनपेक्षी)
बे परवा (Be parva) (बे परवा)

LA-BUDI लाबुदी (ع - ص)

1. आवश्यक (Ávash,shyak) (اوشیک)
ज़ुरुरी (Zurúrí) (ضروری)
2. अनिवार्य (Anivárrya) (अनिवार्य)
लाज़िमी (Lázimi) (لازمی)

لا تعداد (ع - ص)

LA-TA,DÁD लाता (अ) दाद

असंख्य (Asankhya) (असंख्य)
(An ginat) (अन गिनत) बेशुमार (Be
shumár) (बे شمار)

LA-SÁNI लासानी (ع - ص)

अनुपम (Anupam) (अनुपम)
(Ad,dwitiya) (अद्वितीय) बेमिसल (Be
misal) (बे मिसल)

لا جواب (ع - ص)

LÁ-JAVÁB ला जवाब

1. अनुपम (Anupam) (अनुपम) बे नज़ीर
(Be nazír) (बे نظیر)

لامتناهی (ف - ص)

LA-MUTANÁHI ला मुतनाही

अपार (Apár) असीम (Asím) जिसका अखीर न हो (Jis ka akhír na ho) (जस का अखिर न हो)

لامذهب (ع - ص)

LA-MAZ,HAB ला मजहब

नास्तिक (Nástik) अधर्मी (Adharmí) दहरिया (Dabriya) (دهریه)

LÁMISA लामिसा (ع - م ث)

स्पर्श शक्ति (Isparsh shakti) छूने की कुवत (Chhúne ki quvvat) (چھونے کی قوت)

لا وارث (ع - ص)

LA-VÁRIS लावारिस

अनाथ (Anáth) जिसका कोई वाली वारिस न हो (Jis ka koi váli váris na ho) (जस का کوئی والی وارث نہ ہو)

LÁIQ लाइक (ع - ص)

1. योग्य (Yoggya) काबिल (Qábil) (یوگئے قابل)

2. पात्र (Páttar) अधिकारी (Adhi-kári) हकदार (Haqdár) (حقدار)

LAB लब (ف - م ذ)

1. अधर (Adhar) ओष्ठ (Oshth) (هونت) (اوشٹ)

2. तट (Tat) कुल (Kúl) (कुल) (کنارہ)

अविनाशी (Avináshi) लाफानी (Láfáni)

LÁSH लाश (ت - م ث) लाशा (Láša) (لاشه) शव (Shav) (شو)

LA-ILÁJ ला इलाज (ع - ص)

1. असाध्य (Asádh,dhya) कष्ट साध्य (Kasht sádh,dhya) जिस का इलाज मुमकिन न हो (Jis ka iláj mumkin na ho) (जस का علاج ممکن نہ ہو)

2. दुष्कर (Dushkar) दुश्वार (Dush,vár) (دشوار)

LÁGHAR लागर (ف - ص)

1. अमंस (Amáns) क्षीण (Chhín) दुबला पतला (Dubla patla) (چھین دہلا پتلا)

2. अशक्त (Ashakt) ना ताकत (Na táqat) (نا طاقت)

LÁF लाफ (ف - م ث)

अहंवाद (Ahamvád) डींग (Díng) शेखी (Shekhi) (شہخی)

لاف زن (ف - ص)

LÁF-ZAN लाफ बन

अहंवादी (Ahamvádi) डोंगिया (Díngiya) (دینگیا)

LÁLA लाला (ف - م ذ)

अहिपुष्प (Abipushp) पोस्ते का फूल (Poste ka phúl) (پوستے کا پھول)

LAHZA लहजा (ع - مذ) لحظه
 क्षण (Chhan क्षण) पल (Pal पल)
 लमहा (Lam,ha लम्हा)

LAHM लहम (ع - مذ) لحم
 मांस (Mans मानस) आमिष (Amish
 गोश्त (Gosht गोश्त) (आमिश)

LAH,N लहन् (ع - مذ) لحن
 1. ध्वनि (Dhwani डह्वनी) स्वर (Swar
 (आवाज (Áváz (आवाज (सुर)
 2. मधुर स्वर (Madhur swar मधुर
 रसीली आवाज (Rasili áváz रसीली
 (आवाज)

لحیم شحیم (ع - ص)

LAHÍM-SHAHÍM लहीम शहीम
 ह्रष्ट पुष्ट (Hrisht pusht ह्रष्ट
 स्थूल (Isthul इष्टूल) मोटा
 ताजा (Mota táza मोटा ताजा)

LAKHT लख्त (ف - مذ) لخت
 खंड (Khand कण्ड) अंश (Ansh अंश)
 टुकड़ा (Tukra टुकड़ा)

LAZZAT लज्जत (ع - مث) لذت
 1. स्वाद (Swád स्वाद) (रस Ras रस)
 ذائقه (Záíqa ذائقه)
 2. आनंद (Anand आनंद) हर्ष (Harsh
 (لطف (Lutf (لطف)

LAZÍZ लजीज़ (ع - ص) لذیذ
 स्वादिष्ट (Swádisht स्वादिष्ट)
 (सुस्वाद (Sus,swád सुस्वाद)
 मजेदार (Masadár मजेदार)

LIBÁS लिबास (ع - مذ) لباس
 1. वस्त्र (Vastr वस्त्र) वसन (Vasan
 पोशाक (Poshak पोशाक) (وسن)
 2. वेश भूषा (Vesh bhúsha वेश
 वजा कता (Vaza qata वजा कता)
 (قطع)

LAB-REZ लब रेज़ (ف - ص) لبریز
 परिपूर्ण (Pari purn परिपूर्ण)
 छलकता हुआ (Chhalakta hua छलकता
 (लबालब (Labálab लबालब (हوا)
 لب لباب (ع - ص)

LUBBE-LUBÁB लुब्बे लुबाब
 सार (Sár सार) सारांश (Saránsh
 निचोड़ (Nichor निचोड़) (سارانش)
 खुलासा (Khulása खुलासा)

LUTRA लुत्रा (ف - مذ) لتره
 पिशुन (Pishun पिशुन) चुगुलखोर
 (Chughul khor चुगुलखोर)

LAJÁJAT लजाजत (ع - مث) لجاجت
 1. विनय (Vinei विनय) विनति (Vinati
 आज्ञी (Ájizi आज्ञी) (ونتي)
 2. नम्रता (Namrata नम्रता) नमी
 (Narmi नमी)

LIHÁZ लिहाज़ (ع - مذ) لحاظ
 1. शील (Shil शील) मुरव्वत (Mura-
 vvat मुरव्वत)
 2. आदर (Ádar आदर) शील संकोच
 (Shil Sankooch शील संकोच)
 खयाल (Khayál खयाल)

LAHAD लहद (ع - مث) لحد
 मृत ग्रह (Mrit grih मृत ग्रह) गर्त
 (Qabr कबर) (گرت)

LASHKAR लशकर (शुकर - फ - मड)
सेना (Sena सेना) दल (Dal दल)
बल (Bal बल) अनीक (Anik अनीक)
फौज (Fauj फौज)

लशकर कशी (फ - मड)

LASHKAR-KASHI लशकर कशी
सैन्य यात्रा (Sain, nya yātra सैन्य यात्रा)
चढ़ाई (Chadhāyi चढ़ाई)
हमला (Hamla हमला)

लशकर गह (फ - मड)

LASHKAR-GĀH लशकर गाह
सेना वास (Ssnāvās सेनावास) छावनी
(Ohhāoni छावनी)

लशकरी (फ - मड)

LASHKARI लशकरी

1. सैनिक (Sainik सैनिक) सिपाही
(Sipīhi सिपाही)
2. सैन्य (Sainrya सैन्य) फौज का
(Fauj ka फौज का)

लफात (ए - मड)

LATĀFĀT लताफत

1. मृदुलता (Mrīdulata मृदुलता) कोम-
लता (Komalata कोमलता) नज़ाकत
(Nazākat नज़ाकत)
2. स्वच्छता (Swach, ohhata स्वच्छता)
सफ़ाई (Safāyi सफ़ाई)
3. पवित्रता (Pavitrata पवित्रता)
पाकीज़गी (Pākīzagi पाकीज़गी)
4. सूक्ष्मता (Sūk ohhmata सूक्ष्मता)
बारीकी (Bārīki बारीकी)

LUR लुर (फ - मड)
मूर्ख (Mūrkh मूर्ख) मूढ़ (Mūrḥ मूढ़)
बे वकूफ (Be vaqūf बे वकूफ)

LARZĀN लर्ज़ां (फ - मड)
कम्पाय मान (Kampāe mán कम्पाय मान)
लोल (Lol लोल) हिलता हुआ
(Hilta hua हिलता हुआ)

LARZISH लर्ज़िश (फ - मड)
कम्प (Kamp कम्प) कम्पन (Kampan कम्पन)
कपकपी (Kap kapi कपकपी)
थरथराहट (Thartharābat थरथराहट)

LARZA लर्ज़ा (फ - मड)
1. कम्प (Kamp कम्प) थरथरी
(Tharthari थरथरी)
2. कम्प ज्वर (Kamp jwar कम्प ज्वर)
जूड़ी (Jūrī जूड़ी)

LAS, SĀN लस्सान (ए - मड)
वाचाल (Vāchāl वाचाल) मुख चपल
(Mukh ohapel मुख चपल)
बातूनी (Bātūni बातूनी)

LISĀN लिसान (ए - मड)

1. जिह्वा (Jivha जिह्वा) रसना (Rasana रसना)
जीभ (Jibh जीभ)
2. भाषा (Bhāsha भाषा) बोली (Boli बोली)
ज़बान (Zabān ज़बान)

लसानियात (ए - मड)

LISĀNIYAT लिसानियात

भाषा विशान (Bhāsha viggyān भाषा विशान)
इल्मे ज़बान (Ilme zabān इल्मे ज़बान)
(ज़बान)

LATÍFA لطفہ (ع - مذ) لطیفہ

1. हास्यक (Háasyak हस्यक)

चुटकुला (Chut kula چٹکلا)

2. अनुपम (Anupam अनुपम) अनोखा

(Anokha अनुखा) अजूबा (Ajúba

عجبوہ)

3. आश्चर्य जनक बात (Áshcharya

janak bát आश्चर्य जनक बात)

शगूफा (Shagúfa شگوفہ)

LU,ÁB लुआब (ع - مذ) لعاب

1. मुखसाव (Mukhas,śráv مکھس)

राल (Rál رال) (سراو)

2. लस (Las لس) चप (Chap چپ)

لعب (ع - مذ)

LA,B LA,1B लअब लइब

क्रीडा (Krida کریڈا) कौतुक (Kautuk

कौतुक) खेल तमाशा (Khel tamásha

کھیل تماشا)

LA,BAT ला (अ) बत (ع - مث) لعبت

1. पुत्तलिका (Puttalika पुत्तलिका)

(Gurya گریہ)

2. खिलोना (Khillona کھیلونا)

LÁL ल(अ)ल (ع - مذ) لال

पद्म राग (Padm rág پدم راگ)

एक बहुत ही कीमती रत्न (Ek bahut hi

qimatí ratn ایک بہت ہی قیمتی

راتن)

LA,ANAT ला(अ)नत (ع - مث) لعنت

धक्कार (Dhikkár دھککار)

पटकार (Phatkar پٹکار)

5. छठा (Chhata چھٹا) शोभा

(Shobha شوہا) हुस्न (Husn

حسن)

LUTF لطف (ع - مذ) لطف

1. कृपा (Kripa کریہا) अनुकम्पा

(Anukampa अनुکمپا) दया (Daya

دیا) करम (Karm کرم)

2. आनंद (Ánand आनंद) हर्ष (Harsh

हर्ष) मजा (Meza مزہ)

3. उत्तमता (Uttamata उत्तमा)

अच्छाई (Ach, chháyi اچھائی)

LATÍF लतीफ (ع - ص) لطیف

1. मृदुल (Mridul मृदुल) मुलाहम

(Muláim ملائم)

2. स्वच्छ (Swach, chh स्वच्छ) साफ

(Sáf صاف)

3. पवित्र (Pavitr पवित्र) सुथरा

(Suthra सुथरा) पाकीजा (Pákiza

پاکیزہ)

4. पुनीत (Punít पुनीत) मुकद्दस

(Muqaddas مقدس)

5. सूक्ष्म (Súkehbm सूक्ष्म)

बारीक (Bárik باریک) नाज़ुक

(Názuk نازک)

لطیف مزاج (ع - ص)

LATÍF-MIZÁJ लतीफ मिज़ाज

स्वच्छात्मा (Swach, ohhátma स्वच्छात्मा)

पुनीतात्मा (Punítátma पुनीतात्मा)

सुथरे मिज़ाज वाला (Suthre mizáj vála

سوتھرے مزاج والا)

2. मिथ्या (Mith,thya) झूठ (میتھیا، تھیا)
(Jhūth झूठ)

3. अश्लील (Ashlil) बेहूदा
(Be hūda बेहूदा)

لغو گو (غف - ص)

LACH,V-GO लगव गो

1. मिथ्या वादी (Miththya vādi) متھیا
واندی अनर्गल वादी (Anargal vādi)
واندی बेहूदा गो (Behūda go)
(بیہودہ گو)

لغویت (ف - مٹ)

LOH,VIYAT लगवियत

1. निरर्थकता (Nirarthakata) نررتھکاتا
फुजून पन (Fuzūl pan) فضول پن
2. अश्लीलता (Ashlilata) اشلیلتا
बेहूदा पन (Behūda pan) بیہودہ پن

LAFFÁZ लफ्फाज़ (ع - ص) لفاظ

मुख चपल (Mukh chopal) مکھ چپل
वाचाल (Vāobāl) वाचाल मुखर
(Mukhar مکھر) बातूनी (Bātūni)
गप्पी (Gappi) گپپی (باتوनी)

LIFÁFA लिफाफा (ع - مذ) لفافہ

1. वेष्टन (Veshtan) ویشٹن खत का
लिफाफा (Khat ka lifāfa) خط کا
(لفافہ)

2. आवरण (Āvaran) آدون खोल
(Khol خول)

3. मृत चेल (Mrit ohel) मृत चेल
मुर्दा लपेटने का कपड़ा (Murda)
lapetne ka kapra) مردہ لپیٹنے کا
(کپڑا)

LA,ÚQ लऊक (ع - مذ) لعوق

झवलेह (Av,leh) गाढ़े किवाम
की दवा जो चाटी जा सके (Gārho)
qivám ki dava jo chāṭī ja sake گڑھے
(قوام کی دوا جو چاٹی جاسکے)

LA,ĪN लईन (ع - ص) لین

धिवकृत (Dhik,krit) دھیک کرس लानत
ज़दा (Lānat zada) اعلیت زده

LUGHAT लुगात (म - फ) لغات

लغت की जम दीकहो 'लغت'

LUGHAT लुगात (म - फ) لغت

1. शब्द (Shabd) शब्द व्यक्त (Vyakt)
(لفظ) लफ्फा (Lafz) لفظ
2. भाषा (Bhāsha) भाषा बोली (Boli)
(Zabān) ज़बान (Zabān) बोली
3. शब्द कोष (Shabd kosh) शब्द कोश
(Dictionary) डिक्शनरी

LUGHZ लुज़ (ع - مٹ) لغز

पहेलिका (Prahelika) पहेली
(Pabeli) चीस्तां (Chistān)
(چیسٹان)

LAGHZISH लगज़िश (م - مٹ) لغزش

1. डगमगाहट (Dagmagāhat) دگمگاہٹ
2. झुटि (Truti) تزتی भूल (Bhūl)
(Ghalati) गलती (Ghalati) غلطی
3. अपराध (Aprādh) ایرادھ कुसूर
(Qusūr) قصور

LAGH,V लगव (ع - ص) لغو

1. व्यर्थ (Vyarth) व्यर्थ निरर्थक
(Nirarthak) वे फाहदा
(Be fāida) بے فائده

LUKNAT لکنت (ع - مٹ) لکنت
هکلاپن (Haklá pan هکلاپن)

LAGÁM لگام (ف - مٹ) لگام
کوکا (Kavika کوکا) دانتالی (Dantáli دانتالی)
باگ (Bág باگ)

LAM,HA لمہا (ع - مڈ) لمہا
1. چھن (Chhan چھن) پل (Pal پل)
2. چھن भर (Chhan bhar چھن भर)
پل भर (Pal bhar پل भर) جراسی
دیر (Zara si der ذرا سی دیر)

LAM,S لمس (ع - مڈ) لمس
1. س্পرش (Ispارش اسپرش) چھنا
(Chhúna چھنا)
2. س্পرش شکتی (Ispارش shakti اسپرش شکتی)
لامیسا (Lámisa لامیسا)

LANG لنگ (ف - ص) لنگ
1. پंगو (Pangu پنگو) پंगول (Pangul پنگول)
لنگرا (Langra لنگرا)
2. پंगوتا (Panguta پنگوتا) لنگرا پن
(Langra pan لنگرا پن)

LANGAR لنگر (ف - مڈ) لنگر
1. ان ستر (Ann sattr ان ستر)
سدا ورت (Sada vart سدا ورت)
لنگر خانا (Langar khána لنگر خانہ)

2. جہاز تھرانے کی جہاز (Jaház thahráne ki zanjír جہاز تھرانے کی زنجیر)

3. پھلوانوں کا لنگوت (Pahalvánon ka langot پھلوانوں کا لنگوت)

4. زاہیری تیپ تاپ (Záhiri típ táp زاہیری تیپ تاپ)

LAF,Z لفظ (ع - مڈ) لفظ
1. شبد (Shabd شبد) व्यक्त (Vyakt व्यक्त)
کلیما (Kalima کلیما) (ویکت)
2. واکھ (Vák,kya واکھ) بات (Bát بات)

لفظ بہ لفظ (ع - ص)

LAF,Z-BA-LAF,Z لفظ و لفظ
اکھرشہ (Akchharshah اکھرشہ)
حرف و حرف (Harf ba harf حرف و حرف)

LIQA لقا (ع - مٹ) لقا
दर्शन (Darshan दर्शन) अवलोकन (Av,lokan اولوکن)
दीदार (Dídár دیدار)

LAQAB لقب (ع - مڈ) لقب
उपाधि (Upádhi اُپادھی) पद्वी (Padvi پدوی)
खिताब (Khítáb خیتاب)

LUQMA لقمہ (ع - مڈ) لقمہ
ग्रास (Grás گراس) कवल (Kaval کवल)
कौर (Kaur کور) निवाला (Nivála نیوالہ)

LAQVA لقوہ (ع - مڈ) لقوہ
भजनक (Bhanjanak بہن جنک)
वरुणग्रह (Varunag,grah ورونگ گره)
मुंह टेढ़ा हो जाने का रोग (Munh terha ho jáne ka rog منہ تیرھا ہو جانے کا رोग)

3. मुख पृष्ठ (Mukh prishth मुख प्रिष्ठ)
 मुख पत्र (Mukh pattr मुख पत्र)
 टाइटिल पेज (Title page टाइटिल पेज)
 (پیج)

LAUZ लौज (ع - مذ)

एक मिठाई जिस में बादाम और पिस्ते का तराशा लगता है (Ek mithāyī jismen bādām aur piste ka tarāsha lagta hai)
 ایک میٹھائی جس میں بادام اور پیستے کا تراشہ لگتا ہے

LULŪ लूलू (ع - مذ)

मुक्ता (Mukta मुक्ता) मौक्तिक (Mauktik मौक्तिक)
 मोती (Moti मोती)

LAH,JA लहजा (ع - مذ)

- उच्चारण (Uch, chāran उच्चारण)
 तलफुज (Talauffuz तलफुज)
- उच्चारण शैली (Uch, chāran shaili उच्चारण शैली)
 टोन (Tone टोन) टोन (टोन)

LIHÁZA लिहाजा (ع - حرف)

अतः (Atah अतः) इस कारण (Is káran इस कारण)
 पस (Pas पस)

LAH,V लहव (ع - مذ)

क्रीडा (Krída क्रीडा) केलि (Keli केलि)
 खेल (Khel खेल) (केलि)

لهو و لعب (ع - مذ)

LAH,VO-LA,IB लहवो लहब

आहार विहार (Ahār vibār आहार विहार)
 मनो विनोद (Mano vinod मनो विनोद)
 सैर तमाशा (Sair tamāsha सैर तमाशा)
 खेल कूद (Khel kúd खेल कूद)

لنگر خانہ (ف - مذ)

LANGAR-KHÁNA लंगर खाना

अन्न सत्र (An, n sattr अन्न सत्र)
 (Sada vart सदा वरत) लंगर (Langar लंगर)

LIVÁTAT लिवातत (ع - مذ)

बाल मैथुन (Bál maithun बाल मैथुन)
 गुद मैथुन (Gud maithun गुद मैथुन)
 इग्लाम (Ighlām इग्लाम)

LAUS लौस (ع - مذ)

- मिश्रण (Misbran मिश्रण) आमेशिश (Ámozish आमेशिश)
- प्रवृत्ति (Pravritti प्रवृत्ति) अनुराग (Anurág अनुराग)
 दुनियावी लगाव (Dunyávi lagao दुनियावी लगाव)
- दोष (Dosh दोष) धब्बा (Dhabba धब्बा)
 ऐब (Aib ऐब) (دھبہ)

لوٹ دنیا (ع - مذ)

LAUSE-DUNYA लौसे दुनिया

माया जाल (Máya jál माया जाल)
 मोह पाश (Moh pásh मोह पाश)
 बाल बच्चों और धन दौलत का प्रेम (Bál bach, chon aur dhan daulat ka prem बाल बच्चों और धन दौलत का प्रेम)
 (का प्रेम)

LAUH लौह (ع - مذ)

- पट्टिका (Pattika पट्टिका) तख्ती (Takhti तख्ती)
- फलक (Phalak फलक) तख्ता (Takhta तख्ता)

LAIL لائل (ع - مٹ) لیل

راتری (Rátttri) راتری (Nisha) نیشا
(Rát) رات (نشا)

لیل و نہار (ع - مٹ)

LAILO-NAHÁR لائلونہار

1. اہرنیش (Ahar nish) رات
رات دن (Rát din)
2. کال (Kál) کال (Samai) সময়
زمانہ (Zamána) (سے)

LAIMUN لائمون (ع - مٹ) لیمون

نیمبو (Nimbu) نیمبو (Níbu) نیبو

LA,YIM لایم (ع - ص) لیم

1. دشت (Dusht) بد (Bad) بد
2. کریان (Kripan) بکریل
Bakhíl (بخیل)

لیم (ع - ص) لیم

LA,ÍMUT,TABA لایموتابا

1. دشتاتما (Dushtátma) دشتاتما
نیشاشی (Nísháshai) نیچاشی
کھبیس (Khabís) (کھبیس)
2. بدھ مسٹری (Bad,db mushti) بدھ
مکھی چوس (Makh,khi) مکھی
chús (مکھی)

LIYÁQAT لیاقت (ع - مٹ) لیاقت

1. ویدتتا (Vid,dwatta) ویدتتا
پاندیت (Pándittya) پاندیت
کاہلیت (Ilmi qábiliyat) علمی
قابلیت

2. یوگیتا (Yoggyata) یوگیتا
اہلیت (Abliyat) اہلیت

3. پاترتا (Pátrata) پاترتا
استحقاق (Istehqáq) (استحقاق)

4. گون (Gun) گون (Jauhar) جواہر

5. سبھیتا (Sabb,bhyata) سبھیتا
شیشیتا (Shishtata) شیشیتا
تاری (Tamíz dári) (تاری)

6. شیشیتا (Shresh,thata) شیشیتا
उत्तमता (Uttamata) उत्तमता
(Umdagi) (عمدگی)

لیت و امل (ع - مٹ)

LAITO-LA,AL لایتولال

تال ماتول (Tál matol) تال ماتول
آج کل (Áj kal) آج کل
بہانہ بازی (Bahána bázi) (بہانہ بازی)

LEKIN لیکن (ع - مٹ) لیکن
پار (Par) پار (Parantu) (پارنتو)

श्रेष्ठ (Shreshth) श्रेष्ठ (श्रेश्ठ)
बुजुर्ग (Buzurg) (بزرگ)

MÁJARA माजरा (मजरा - मज)

1. वृत्तांत (Vrittánt) हाल (हल)
(Hál) (حال)

2. घटना (Ghatana) सानिहा (सानिहा)
(Sániha)

MÁDAR مادر (मदर - मद)

जननी (Janani) माता (माता)
(Ambika) अम्बिका (मां)
(Mán) अम्मां (अम्मां)

MÁDA ماده (मदह - मद)

स्त्री प्राणी (Istri práni) (अस्त्री)
मादीन (Mádín) (मदीन)

MÁD,DA ماده (मदह - मद)

1. भूत (Bhút) तत्व (Tattwa)
मूल द्रव्य (Múl driv, vya) (मूल)
मूल तत्व (Múl tattwa) (मूल)
अस्ल (Asl) जौहर (जौहर)
(Jauhar)

2. योग्यता (Yog, gyata) (योग्यता)
काबिलियत (Qábiliyat) (قابلیت)

3. गुण (Gun) सिकत (Sifat)
(Sifat) (صفت)

4. पूय (Púya) पीप (Píp)
मवाद (Mavád) (مवाद)

5. धातु (Dhātu) मस्दर (Masdar)
(Masdar) (مصدر)

MA,ÁL मआल (मआल - मआ)

परिणाम (Parinám) फल (Phal)

अंजाम (Anjám) (انجام)

(Natíja) नतीजा

माल अन्देश (माल - माल)

MA,ÁL-ANDESH मआल अन्देश

परिणाम शोची (Parinám shoobi)

अग्र शोची (Aggr shoobi)

नतीजा सोच कर काम करने

वाला (Natíja soch kar kám karne)

नतीजा सोच कर काम करने वाला

MÁTAH,T मातहत (मतहत - मत)

1. अधीन (Ádhín) तावे (तावे)

(Tábe) (تابع)

2. सहायक (Sabáyak) नाइब (नाइब)

(Náib) (نائب)

MÁTAM मातम (मतम - मत)

शोक (Shok) मृत्यु शोक

(Mrittyu shok) (مړتڼو شوک)

(Sog) (سوگ)

मातम خانه (मतम - मत)

MÁTAM-KHÁNA मातम खाना

शोक गृह (Shok grih) (شوگ گره)

का घर (Ghami ka gher) (غمي کا گھر)

MÁJID माजिद (मजिद - मज)

मान्य (Mán, nya) पूज्य (Pújya)

ماکولات (ع - مذ)

MÁKULÁT ماکولات

खाद्य पदार्थ (Khád,dya padārth کھادیہ)
खाई जाने वाली चीजें (Kháyí
jáne váli chízen کھائی جانے والی
چیزیں)

ماکیان (ف - مٹ)

MÁKIYÁN ماکیان

1. कुक्कुट (Kuk,kut ککٹ) सुराँ
(Murgha مرغہ)

2. स्त्रीकुक्कुट (Istri kuk,kut استری
ککٹ) सुराँ (Murghi مرغی)

MÁL مال (ع - مذ) مال

1. धन (Dhan دھن) दौलत (Daulat
دولت)

2. अर्थ (Arth ارتھ) रुपया (Rupia
روپیہ)

3. वस्तु (Vastu وستو) चीज (Chíz
چیز)

4. भूमि कर (Bhúmi kar بھومی کر)
लगान (Lrgan لگان)

5. अच्छे अच्छे खाने (Ach, chhe ach,
chhe kháne اچھے اچھے کھانے)

MÁLÁMÁL मालामाल (ع - ص)

1. धन सम्पन्न (Dhan sampan,n دھन
سمپنن) समृद्ध (Samrid,dh سمردھ)

दौलत मंद (Daulat mend دولت
مند)

2. परि पूर्ण (Pripurn پری پورن)
भरा पुरा (Bhara pura بھرا پورا)

مادہ پرستی (ع - مٹ)

MÁD,DA-PARASTI مادہ پرستی

वस्तुवाद (Vastu vād وستو واد) भौतिक
वाद (Bhautik vād بھوتک واد) नेचरी-
यत (Netureeyat نیچریت)

MÁD,DI मादी (ع - ص)

भौतिक (Bhautik بھوتک) प्राकृतिक
(Prákritik پراکرتک) तबई (Tab,i
طبعی)

MÁR مار (ف - مذ) मार

सर्प (Sarp सर्प) अहि (Abi اہی)
भुजंग (Bhujang بھجنگ) नाग
(Nág ناک) साँप (Sánp سانپ)

مارآستين (ف - ص)

MÁRE-ÁSTÍN مارےآستین

आस्तीन का साँप (Ástín ka sánp
آستین کا سانپ) छिपा दुश्मन
(Chhipa dushman چھپا دشمن)

مارگزیده (ف - ص)

MÁR-GAZÍDA مار گزیدہ

सर्प दंशित (Sarp danshit सर्प दंशित)
डसा हुआ (Dasa hua ڈسا ہوا)

MÁSH माश (ف - مذ) माश

माष (Másh ماش) उरद (Urad ارد)

MÁZI माझी (ع - ص)

भूतकाल (Bhút kál بھوت کال) गुजरा
हुआ जमाना (Guzra hua zamána گزرا
ہوا زمانہ)

مال گزاری (عف - مٹ)

MÁL-GUZÁRI مال گزاری

راجس (Rájas, swa) راجس
کر (Bhúmi kar) لگان
(Logán) (لگان)

مالیانه (عف - مڈ)

MÁLIYÁNA مالیانا

راجس (Rájas, swa) مال
گزاری (Mál guzári) (مال گزاری)

مالیخولیا (ع - مڈ)

MALI KHULIYA مالیخولیا

ونماد (Unmád) (انماد) بুদ্ধی
بدھی (Bud, dhi vikehhep) (بدھی)
میراق (Miráq) (میراق)

MÁLIDA مالیده (ف - ص)

1. مالیات (Malit) (ملیت) ملا
(Mala hua) (ملا ہوا)
2. چورما (Chúrama) (چورما) مالیده
(Malída) (ملیده)

MÁMA ماما (ت - مٹ)

پریچاریکا (Parichárika) (پریچاریکا)
سےویکا (Sevika) (سےویکا) خادما
(Khádima) (خادمہ)

MÁMAN مامن (ع - مڈ)

آشریس (Ásh, shrayasthán) (آشریس)
پریشری (Prish, shrai) (پریشری)
رکھہاستھان (Rakchhásthán) (رکھہاستھان)
پناہ گاہ (Panáb gáh) (پناہ گاہ)

MÁMÚR مامور (ع - ص)

1. آدیشت (Ádisht) (آدیشت) جیسے

مال خانہ (عف - مڈ)

MÁL-KHÁNA مال خانہ

1. بھانڈا گار (Bhandágár) (بھانڈا گار)
مال گودام (Mál godám) (مال گودام)
2. شسترا گار (Shas, trágár) (شسترا گار)
آسلیہا خانہ (Asliha khána) (آسلیہا خانہ)

MÁL-DÁR مالدار (عف - ص)

1. دھنیک (Dhanik) (دھنیک) دھنا
(Dhanád, dhyn) (دھنا)
2. دھن وان (Dhanván) (دھن وان) دولت مند
(Daulat mand) (دولت مند)

MÁLISH مالیش (ف - مٹ)

1. انگ (Ang mardan) (انگ) بادن
(Badan malna) (بادن ملنا)
2. ماتلی (Matli) (ماتلی) (ماتلی)

MÁLİK مالک (ع - ص)

1. آدی (Swámi) (آدی) (آدی) (آدی)
(Adhi pati) (آدی پتی) (آدی پتی)
2. آدیکار (Adhikár prápt) (آدیکار) (آدیکار)
(Mukhtár) (مختار)
3. پتی (Pati) (پتی) (پتی) (پتی)
(Bharta) (بھارتا) (بھارتا)
4. پداحیکاری (Padádhikári) (پداحیکاری)
(Afsar) (افسر) (افسر)
5. ایشور (Íshwar) (ایشور) (ایشور)
(Khuda) (خدا)

MÁNIND مانند (ف - مذ) مانند
 समान (Samán) سمان सदृश (Sadriah
 सदش) तुल्य (Tulya) تلیہ میل
 (Miel) مثل)

MÁNÚS مانوس (ع - ص) مانوس
 हिला हुआ (Hila hua) سیہا
 हुआ (Sidha hua) سیہا

ماورائے عقل (ع - مذ)

MÁVARÁ-E-AQL ما وراي عقل
 बुद्धि पर (Bud, dhi par) بدھی پر
 दुर्बोध (Dur bodh) در بوندھ
 (Gyánátt) گیاناتھت में न
 आने वाली बात (Aql men na áne váli
 bát) عقل میں نہ آنے والی بات

ماورائے فہم (ع - مذ)

MÁVARÁ-E-FAH, M ما وراي فہم
 دیکھو 'ماورائے عقل'

MÁH ماہ (ف - مذ) ماہ
 1. चंद्र (Chandr) شیش (Shashi
 चाँद) چاند (Chánd) ششی
 2. मास (Mās) ماس महीना (Mahina
 مہینہ)

MÁHÁNÁ ماهانه (ف - ص) ماهانه
 मासिक (Māsik) ماسک ماہ واری
 (Māhvāri) ماہواری

MÁH, TÁB ماهتاب (ف - مذ) ماهتاب
 1. चंद्रमा (Chandrama) چاندما
 (Chandr) شیش (Shashi
 विधु) ویدھو (Vidhu) ششی

दिया गया हो (Jise hukm diya
 gaya ho) جسے حکم دیا گیا ہو

2. नियुक्त (Niyukt) تہینات
 (Ta, yínát) تعینات

MÁMÚN مامون (ع - ص) مامون
 सुरक्षित (Surak, chhit) سوریخت
 महفوظ (Mahfúz) محفوظ

MÁNA مانا (ف - ص) مانا
 तुल्य (Tulya) تلیہ समान (Samán
 سمان) मानिंद (Mánind) مانند

MÁNDAGI ماندگی (ف - مٹ) ماندگی
 1. श्रान्ति (Sbránti) شیانٹی
 (Shithilata) شیتھلتا थकन (Thakan
 کسل) कसल (Kasal) تهکن
 2. रोग (Rog) روگ बीमारी (Bīmāri
 بیماری)

MÁNDA ماندہ (ف - ص) ماندہ
 1. शिथिल (Shithil) کلانت
 (Klánt) थका हुआ (Thaka
 hua) تھکا ہوا
 2. रुग्ण (Rugn) روگن रोगी (Rogi
 بیمار) बीमार (Bīmār) روگی

MÁNE مانع (ع - ص) مانع
 1. निषेधक (Nishedhak) نیشدھک
 वर्जक (Varjak) ورجک निरोधक
 (Nirodhak) نرودھک मना करने
 वाला (Mana karne vála) ملع کرنے والا

2. बाधक (Bādhak) بادھک विघ्न
 कर्ता (Vighn karta) وگھن کرتا
 मुज़ाहिम (Muzāhim) مزاحم

ماہ کامل (ف - مذ)

MÁHE-KÁMIL ماہیکامیل

پُورن چَندر (Purn obandr) پُورن
 ساکالَند (Sakalendu) راکَش
 (Rakesh) پُورن چَاند (Pura
 ohāud) پُورا چاند

ماہ نو (ف - مذ)

MÁHE-NAU ماہنہ

نَوا چَندر (Nav chandr) نوا
 چَندر (Bál obandr) نَوا چَاند
 (Naya chāud) نیا چاند

ماہ وار (ف - ص)

MÁH-VÁR ماہ وار

پَرتی ماس (Prati más) پَرتی
 ماس پَرتی ماس (Más prati más)
 ہر مہینے (Har mahīne) ہر مہینے

ماہواری (ف - مٹ)

MÁHVÁRI ماہ واری

1. ماسک (Māsik) مہینے
 بھرکا (Mahīne bhar ka) مہینے
 کا بھر
2. ماسک دھرم (Māsik dharm) ماسک
 حیز (Haiz) ہیز

MÁHI ماہی (ف - مٹ)

مین (Mín) ماتس (Mat,aya)
 (ماچھی) ماکھی (Māchhi) متسیہ
 ماکھلی (Machhili) مچھلی

MÁH-A ماء (ع - مذ)

1. ماء (Jal) پانی (Páni) پانی

چَاند (Sorn) چَاند (Indu) چَاند
 (Chand) چاند

2. چَندر پَرا (Chandr prabha) چندر
 جیوتسنا (Jyotsana) جیوتسنا
 کومدی (Kaumudi) کومدی
 چَندر تپ (Chandrátap) چندر تپ
 چَندر کا (Chandrika) چندر کا
 چَاندنی (Chāndni) چاندنی

MÁHIR ماہر (ع - ص)

ابھ، بھست (Abh, bhyst) ابھ، بھست
 کُشا (Kushal) کُشا
 (Mash, shāq) مشاق

ماہر خصوصی (ع - ص)

MÁHIRE-KHUSÚSI ماہیرے کھسوسی

ویشے شگیہ (Visheshag,gya) ویشے
 ویشیک (Vaisheshik) ویشیک
 کسی چیز کا خاص جانکار (Kisi
 ohiz ka khas jankar) کسی
 خاص جانکار

ماہر فن (ع - ص)

MÁHIRE-FAN ماہیرے فن

کلا مرمگیا (Kala marmoggya) کلا
 نشات (Nish, nat) نشات
 کسی فن کا جاننے والا (Kisi fan
 ka jan ne vala) کسی فن کا
 جاننے والا

MÁH-RU ماہر (ف - ص)

چَندر مکھ (Chandr mukh) چندر مکھ
 ویدھو وادن (Vidhu vadan) ویدھو وادن
 چَاند جیسے مٹھ والا (Chānd jaise
 munh vala) چاند جیسے مٹھ والا

MÁYÚSI मायूसी (ع - مٹ) मायूसी
निराशा (Nirásha निराशा)
(Neiráshya निराश्या) नाउम्मेदी
(Na ummedi ना उम्मेदी)

MÁYA माया (फ - मय) माया

1. पूंजी (Púnji पूंजी) सरमाया
(Sarmáya सरमाया)

2. तत्व (Tattwa तत्त्व) सार (Sár सार)
जौहर (Jauhar जौहर)

3. धन (Dhan धन) संपत्ति (Sampatti संपत्ति)
दौलत (Daulat दौलत)

4. सामग्री (Sámaggri सामग्री) सामान
(Sámán सामान)

MUBÁHASA मुवाहसा (ع - مذب) मुवाहसा

1. वाद युद्ध (Vád yud,dh वाद युद्ध)
वाद विवाद (Vád vivád वाद विवाद)
बहस (Babs बहस)

2. वाक्कलह (Vákkalalah वाक्कलह)
तक्रार (Takráar तक्रार)

MUBÁDALA मुबादला (ع - مذب) मुबादला

परिवर्तन (Parivartan परिवर्तन)
विनिमय (Vinimai विनिमय)
बदल (Adal badal बदल)

MUBÁRAK मुबारक (ع - ص) मुबारक

शुभ (Shubb शुभ) शुभंकर (Shubban-
kar शुभंकर) मंगल कारक (Mangal
karak मंगल कारक)
(Kal,lyán kári कल्याण कारी) वा बरकत
(Ba.harakat बरकत)

2. आसव (Ásav आसव) जल (Jal जल)
अरक (Araq अरक)

ماء المحم (ع - مذب) ماء المحم

MÁUL-LAHM माउल लहम

मांसासव Mánasásav मांसासव
दवाओं में गोश्त का पानी मिला कर
छेंचा हुआ एक काम वर्धक अरक
(Daváon meṛ goaht ka páni mila
kar khexcha hua ek kám vardhak
araṇ दवाओं में गोश्त का पानी मिला
कर छेंचा हुआ एक काम वर्धक अरक)

MÁIL माइल (ع - ص) माइल

1. प्रवृत्त (Pravritt प्रवृत्त) रुजूअ
(Rujúa रुजूअ)

2. अनुरक्त (Anu rakt अनुरक्त) आशिक
(Áshiq आशिक)

3. झुका हुआ (Jbuka hua झुका हुआ)

MÁÚF माऊफ (ع - ص) माऊफ

1. दूषित (Dúshit दूषित) विकृत
(Vikrit विकृत) बिगड़ा हुआ
(Bigra hua बिगड़ा हुआ)

2. पीड़ित (Pírit पीड़ित) व्यथित
(Vyathit व्यथित) चोट या सदमा
पहुँचा हुआ (Chot ya sadma
pahuncha hua चोट या सदमा पहुँचा हुआ)

MÁYÚS मायूस (ع - ص) मायूस

हताश (Hatásh हताश) निराश
(Nirásh निराश) मनोहत (Manohat
(Nirásh निराश) नाउम्मेदी (Na ummed नाउम्मेदी)

2. आपद् ग्रस्त (Āpad grast) अर्प
संकटापन्न (Sankatāpann) (ग्रस्त)
मुसीबत में गिरफ्तार
(Musibat men giriftār) مصیبت
(میں گرفتار)

3. आसक्त (Āsakt) अस्क्त मुग्ध
(Mugdh) (मगध) फरेफ़ता (Farefta)
(فریفتا)

MABHAS मब्हस (म - मड) مبہٹ

1. विषय (Vishai) (وِشے) प्रसंग (Prasang)
(موضوع) मौजूआ (Mauzū, a) (پروسیک)
2. वाद विषय (Vād vishai) (وادیوِشے)
बहस का मौजूआ (Bah, a ka mauzū, a)
(بحث کا موضوع)

MUBARRA मुबरा (म - मड) مبہرا

1. निर्लिप्त (Nirlipt) (نرلیپٹ) बे
तश्लुक् (Be ta, alluq) (بے تعلق)
2. निर्दोष (Nirdosh) (نردوش) पाक
(Pāk) (پاک)

MABRAZ मब्रज़ (म - मड) مبہرز

मल द्वार (Mal dwār) (مل دوار) वचो
(Varcho marg) (वचोमार्ग) मार्ग
(Adho marg) (अधोमार्ग) अघो मार्ग
(Guda) (गुदा) पाखाने का मकाम
(Pākḥāne ka maqām) (پاخانے کا مقام)

MABSUT मब्सूत (म - मड) مبسوط

विस्तृत (Vistrit) (ویسترت) सविस्तार
(Savistār) (सोस्तार) वज़ाहत के साथ
(Vasābat ke sāth) (وضاحت کے ساتھ)

مباشرت (ع - مٹ)

MUBÁSHARAT मुबाशरत

संभोग (Sambhog) (संभोग) मैथुन
(Maithun) (मैथुन) सहवास (Sahvās)
(सहवास) हमबिस्तरी (Ham bistari)
(हमबिस्तरी)

MUBÁLAGHA मुबालाग़ा (म - मड) مبالغہ

अत्युक्ति (Attyukti) (अतिउक्ति) अति
रंजना (Ati ranjana) (अति रंजना) बात
बढ़ा चढ़ा कर कहना (Bāt barha
chaḥa kar kahna) (बात बڑھا چڑھا کر
کہنا)

MUBÁHÁT मुबाहात (म - मट) مباہات

गर्व (Garv) (गर्व) अभिमान (Abhimán)
(अभिमान) नाज़ (Náz) (نازی)

MUBTADI मुब्तदी (म - मड) مبتدی

1. आरंभ कर्ता (Ārambh kartā) (آرம்பہ کرتا)
शुरू करने वाला (Shuru karne
vāla) (شروع کرنے والا)
2. अनभ्यस्त (Anabb, bhyast) (انہیہ)
(अनाड़ी) (Anāḍī) (अनाड़ी) अनाड़ी
(अनाड़ी) (अनाड़ी) (अनाड़ी)
3. ابتدائی کتابیں پڑھنے والا

MUBTAZAL मुब्तज़ल (म - मड) مبتذل

1. अधम (Adham) (अधम) पामर
(Pamar) (पामर) नीच (Nīch) (نیچ)
(लोफर) (Loafer) (लोफर)
2. अश्लील (Ashlil) (अश्लील) फुहश
(Fuhsh) (فحش)

MUBTALA मुब्तला (म - मड) مبتلا

1. ग्रस्त (Grast) (ग्रस्त) फँसा हुआ
(Phansa hua) (فہنسا ہوا)

MUB,HAM मुब्हम (ع - ص) مبهم

1. अस्पष्ट (Aspasht اس پشت) और वाज़िह (Ghair vázeh غیرواضح)
2. संदिग्ध (Sandig,dh سن دگدھ) मश्कूक (Mashkúk مشكوك)
3. गूढ़ (Gúrh گڑھ) गुह्य (Guh,ya گھیه) वह बात या अर्थ जो गोल मोल हो (Voh bát ya arth jo gol mol ho وہ بات یا ارتھ جو گول مول ہو)

MAB,HÚT मबहुत (ع - ص) مبهوت

1. स्तब्ध (Istab,dh اس تبده) निस्तब्ध (Nistab,dh نس تبده) चकित (Cnakit چکٹ) हक्का बक्का (Hakka bakka هكا بكا)

MUBÍN मुबीन (ع - ص) مبین

- स्पष्ट (Ispasht اس پشت) ज्वलंत (Jwalant جولنت) अभिव्यक्त (Abhiv,vyakt ابھویکت) वाज़ेह (Vázeh واضع)

MUTÁBA,AT मुताबअत (ع - مٹ) متابعت

1. अनुकरण (Anukaran अनुकरण) पैंरवी (Pai-ravi पैरवी)
2. आज्ञा पालन (Ággya pálan आज्ञापालन) फरमां बरदारी (Farmán bardári فرمان برداری)

متأسف (ع - ص)

MUTA,ASSIF मुतअस्सिफ

1. दुःखित (Dukhit دکھت) शोकित (Shokit شوکت) रंजीदा (Ranjida رنجیده)

MUBAS,SIR मुबस्सिर (ع - ص) مبصر

1. द्रष्टा (Drashta درشتا) समीक्षक (Samíkchhak سدیكچھك) और से देखने वाला (Ghaur se dekh-ne vála غور سے دیکھنے والا)
2. मर्मज्ञ (Marmaggya مرمگیه) पारखी (Párahki پارکھی) परखने वाला (Parakhne vála پرکھنے والا)

MAB,ÚS मबूस् (ع - ص) مبعوث

- अवतीर्ण (Avtírn اوتیرن) नबी बना कर भेजा हुआ (Nabi bana kar bheja hua نبی بنا کر بھیجا ہوا)

MUBAL,LIGH मुबल्लिग (ع - ص) مبلغ

1. प्रचारक (Prachárahk پرچارک) किसी बात का प्रचार करने वाला (Kisi bát ka prechár karne vála کسی بات کا پرچار کرنے والا)
2. धर्म प्रचारक (Dharm prachárahk دھर्म پرचारक) धर्म की इशाअत करने वाला (Dharm ki ishá,at karne vála دھर्म کی اشاعت کرنے والا)

MABNI मबनी (ع - ص) مبني

1. निर्धारित (Nirdhárít निर्धारित) निर्भर (Nirbhar निर्भर) मुन्हसिर (Munbasir ملنحصر)
2. अव्यय (Av,vyai अव्यय) वह शब्द जिस के अंत में कोई परिवर्तन न हो (Voh shabd jis ke ant men koi parivartan na ho وہ شبد جس کے انت میں کوئی پرورتان نہ ہو)

2. व्युत्पन्न (Vyutpan,n (ریخت پن
धुरंधर विद्वान (Dhurandhar vid,
dhwán (دهرندهرودوان) इलम का दरया
(Ilm ka darya (علم کا دریا)

متبرک (ع - ص)

MUTABAR,RIK (موتبریک)

1. पवित्र (Pavitr (پوترو पुनीत (Punit
(पलित) पाक (Pák (پاک)
2. पुनीतात्मा (Punitátma (پلانی تاتما
बुजुर्ग (Buzurg (بزرگ)

متبسم (ع - ص)

MUTA,BAS,SIM (موتबसسم)

- स्मित शील (Ismít shíl (اسمیت شیل
मुस्कुराने वाला (Muskuráne vála
(مسکورانے والا)

MUT,TABE (موتتب) متبع (ع - ص)
अनुकर्ता (Anukarta (انوکرتا अनुयायी
(Anuyáyí (انویائی मुकल्लिद (Muqallid
(مقلد)

MUTA,BANNA (موتबنا) متبني (ع - ص)
दत्तक (Dattak (داتک ले पालक
(Le pálak (لے پالک)

متجاوز (ع - ص)

MUTA,JÁVIZ (موتجاویز)

1. उल्लंघन कर्ता (Ullanghon karta
(أل للمهن کرتا) हृद से बाहर जाने
वाला (Had se báhar jáne vála
(حد سے باہر جانے والا)
2. अतिक्रांत (Atik,kránt (اتک کرانت
हृद से बाहर गया हुआ (Had se

2. पश्चात्तापी (Pashchát, tápi
(پشچاتتاپی) पछताने वाला
(Pachhtáne vála (پچھتانے والا)

متاثر (ع - ص)

MUTA,ASSIR (موتآسیر)

- प्रभावित (Prabhávit (پربہاوت असर
पिझीर (Asar pizír (اثرپیژیر)

MATA,A (ماتاآ) متاع (ع - ص)

1. पूंजी (Púnji (پونجی सर माया
(Sarmáya (سرمایا
2. धन (Dhan (دهن) माल (Mál (مال
3. उपकरण (Up karan (اپکرن
असासा (Asása (اٹاٹا)

MATÁNAT (मतानत) متانت (ع - ص)

1. गंभीरता (Gambhíratá (گمبہریتا
संजीदगी (Sanjídagi (سلاجیدگی)
2. शिष्टता (Shishtálá (شستتا तहजीब
(Tahzíb (تہذیب)

MUTA,BÁ,IN (موتباہن) متباين (ع - ص)

1. विपरीत (Viparít (ویپریت) उलटा
(Uita (الٹا)
2. एक दूसरे की बिल्कुल ज़िद (Ek
dúsare ki bilkul zid (ایک دوسرے کی
بائکل ضد)

متبهر (ع - ص)

MUTA,BAH,HIR (موتبہہیر)

1. स्नात (Isnát (اسنات) कृत विद्या
(Kritvid,dya (کروت ویدیہ) फाजिल
(Fáril (فاضل)

2. स्वर युक्त (Swar yukt) (سوریکت)
वह हर्फ जिस पर ज़र ज़ोर या पेश हो
(Voh harf jis par zabar, zer ya
pesh ho) وہ حرف جس پر زبر زور یا پش ہو
(یا پش ہو)

متحمل (ع - ص)

MUTA, HAMMIL متحمل

सहिष्णु (Sahishnu) (سہشنو) सहन
शील (Sahan shil) (سہن شیل) बुद्बार्
(Burd bār) (بردبار)

متحیر (ع - ص)

MUTA, HAI, IR متہائیر

चकित (Chakit) (چکت) विस्मित
(Vismit) (وسمت) हक्का बक्का (Hakka
bakka) (هکا بکا) हैरान (Hairán)
(حیران)

متخاصم (ع - ص)

MUTA KHASIM मुखاسिम

1. विरोधी (Virodi) (ویرودی) प्रति द्वंद्वी
(Prati dwan dwi) (پرتی دوندی)
मुखालिफ (Mukhalif) (مخالف)
2. शत्रु (Shattru) (شترو) वैरी (Vairi)
(دشمن) दुश्मन (Dushman) (دویری)

متخیاہ (ع - ص)

MUTA KHAI, ILA मुखैयाيلا

विचार शक्ति (Vichar shakti) (وچار
शक्ति) कल्पना शक्ति (Kalpana
shakti) (کلپنا شکتی) सोचने की कृत्वत
(Soohne ki kuvvat) (سوچنے کی قوت)

báhar gaya hua (बाहर गया हुआ)
(ہوا)

متجسس (ع - ص)

MUTA, JAS, SIS متجسس

अन्वेषक (Anveshak) (انویشک) जिज्ञासु
(Jigyásu) (جکیاسو) खोजी (Khoji)
(کوچی) तलाश करने वाला (Talásh
karne vála) (تلاش کرنے والا)

متجلی (ع - ص)

MUTA, JALLI متجللی

1. प्रभावान् (Prabháván) (پربہاوان)
प्रकाशमान् (Prakáshmán) (پرکاش
मान) रौशन (Raushan)
(روشن) 2. उज्ज्वल (Ujjwal) (اجول)
धवल (Dhaval) (دهول) बर्राक (Barráq)
(براق)

MUT, TA, HAD متحد (ع - ص)

1. संयुक्त (Sanyukt) (سنیکت) मिला
(Mila hua) (ملا ہوا)
2. एकता बद्ध (Ekata bad, dh) (ایکتابدہ)
मुत्ताफिक (Muttafiq) (متفق)
3. सहमत (Sah mat) (سہمت) हमराय
(Ham ráe) (ہم راے)

متحرك (ع - ص)

MUTAHAR RIK متحرک

1. गतिवान् (Gativán) (گتیوان) जंगम
(Jangam) (جنگم) स्पंदित (Ispandit)
(اسپندت) हिलता या चलता हुआ
(Hilta ya chalta hua) (ہلتا یا
چلتا ہوا)

متدین (ع - ص)

مترشح (ع - ص)

MUTARASH, SHEH مترششہ

MUTADAI, IN متداین

1. व्यक्त (Vyakt) (ویکت) प्रकट (Prakat) (پرکت) ज़ाहिर (Zāhir) (ظاہر)

1. सत्य निष्ठ (Sattya nishth) (ستہ) प्रानजल (Pránjal) (پرانجل) ईमान دار (Imán dār) (ایمان دار)

2. टपकता हुआ (Tapakta hua) (تپکتا ہوا) चूता हुआ (Chúta hua) (چوتا ہوا)

2. व्यवहार निष्ठ (Vyavhār nishth) (ویوہار نشٹہ) दियानतदार (Diyānat dār) (دیانت دار)

مترنم (ع - ص)

MUTARAN, NIM مترنیم

مترادف (ع - ص)

मधुर स्वर (Madhuras, swar) (مدھرس) सुरीली आवाज वाला (Surīlī áváz) (سریلی آواز والا) vāla

MUTARÁDIF مترادف

पर्याय वाची (Paryāo vāchi) (پریایے) समानार्थक (Samánārthak) (واچی) हम मानी (Ham māni) (سمانارثک) (هم معنی)

MATRÚK मरूक (ع - ص) متروک

MUTARJAM مترجم (ع - ص) مترجم

1. ट्यक्त (Tyakt) (تیکت) छोड़ा हुआ (Chhoṛa hua) (چھوڑا ہوا)

अनूदित (Anúdit) (انودیت) भाषांतरित (Bhāshāntarīt) (بہاشان تروت) तरजमा किया हुआ (Tarjama kiya hua) (ترجمہ کیا ہوا)

2. अप्रचलित (Ap prachalit) (اپ پر) चलत (Chalāt) (چلت) गैर مستعمل (Gair musta, mal) (غیر مستعمل)

متر وکھ (ع - ص)

MATRÚKA मरूका

مترجم (ع - ص)

1. त्यक्ता (Tyakta) (تیکتا) छोड़ी हुई (Chhoṛī hui) (چھوڑی ہوئی)

MUTAR, JIM مترجم

2. दाय (Dāo) (دائے) तरका (Tarka) (ترک) (نرک)

अनुवादक (Anuvādak) (انوادک) अनुवादकार (Anuvād kār) (انوادکار) तरजमा करने वाला (Tarjama karne vāla) (ترجمہ کرنے والا)

متزلزل (ع - ص)

MUTAZAL, ZIL متزلزل

متردد (ع - ص)

कंपाय मान् (Kampāo mān) (کپایے) कम्पित (Kampit) (کمپیت) कम्पिता हुआ (Kāmpita hua) (کامپیتا ہوا) हिलता हुआ (Hilta hua) (ہلتا ہوا)

MUTARAD, DID متردد

चितित (Chitit) (چیتیت) فکر मद (Fikr mand) (فکر مند)

متشکل (ع - ص)

MUTASHAK, KIL متشاکیکل

ساکار (Sákár ساگار) ساक्षात्
(Sákohhát ساکھیات) مूर्ति मान
(Múrtimán مورتی مان) मुजसम
(Mujas, sam مجسم)

متصادم (ع - ص)

MUTA, SÁDIM متساदیم

संघर्षित (Sangharshit سنگه رشت) टकराता हुआ (Takarata huá تکرانا ہوا)

MUT, TASIL متتasil (ع - ص)

1. निरंतर (Nirantar نرنتر) लगा तार (Lagátár لگاتار)
2. समीप (Samip समीप) करीब (Qarīb قریب)

MUTAZÁD متضاد (ع - ص)

1. प्रति कूल (Pratíkūl प्रति کول) विपरीत (Viparīt विपरीत) उलटा (Ulta الٹا)
2. एक दुसरे का उलटा (Ek dūsre ka ulṭa ایک دوسرے کا الٹا)

متعارض (ع - ص)

MUTA, ÁRIZ متآرizz

1. बाधक (Bádhak بادھک) मुझहिम (Muzáhim مزاحم)
2. अवरोधक (Aurodhak اوردھک) रोकने वाला (Rokne vála روکنے والا)

متعارف (ع - ص)

MUTA, ÁRIE متآریف

परिचित (Parichit परिचित) जानने

MUTASÁVI متساوی (ع - ص)

सम (Sam सम) समान (Samán समان)
बराबर (Barábar برابر)

متساوی الاضلاع (ع - ص)

MUTASÁVIUL-AZLÁ, A

सुतसविपुल अञ्जलात्र

समभुज क्षेत्र (Sam bhuj chhettr سم بهج چھتر) वह शकल जिस के सब
जिले बराबर हों (Voh shakl jis ke sab
zile barábar hon وہ شکل جس کے سب
ضلع برابر ہوں)

متشابه (ع - ص)

MUTASHÁBEH متشابهہ

1. सदृश (Sadriah सदرش) तद्रूप (Tadrúp तद्रूप) हमशकल (Ham shakl هم شکل)
2. भ्रमात्मक (Bhramátmak بھرماتمک) मशकूक (Mashkúk مشکوک)

متشرع (ع - ص)

MUTASHAR, RE متشاررے

धर्म निष्ठ (Dharm nishth دھرم نشثہ) पावन्दे मज्जहव (Pábando mez, hab पावन्दے مجھہو)
(पाबंद مذهب)

متشکر (ع - ص)

MUTASHAK, KIR متشاکیکر

कृतज्ञ (Kritagya کړتگنہ) आमारी (Ábbári آماری) ममनून (Mamnún ممانون)

متعصب (ع - ص)

MUTA, ASSIB متضاسب

1. धर्मांध (Dharmāndh دھرمآندھ)
कटर मज़हबी (Kattar maz, habi کٹر مژہبی)

2. साम्प्रदायिक (Sāmpradāik سامپرو)
फिरका परस्त (Firqa parast فیرقا پرست)

متنفذ (ع - ص)

MUTA, AF, FIN متضافین

दुर्गंध युक्त (Durgandh yukt درگندھ)
दुर्गंधित (Durgandhit درگندھت)
बदनु दार (Badbū dār بدبو دار)

متناق (ع - ص)

MUTA, AL, LIQ متضالیق

1. संबंधित (Sambandhit سمبندھت)
संबद्ध (Sambaddh سمبندھ)
तअल्लुक रखने वाला (Ta, alluq rakhne vāla تعلق رکھنے والا)
2. प्रति (Prati پرتی) लिए (Liyo لے)

متعاقب (ع - ص)

MUTA, ALLIQÍN متضالیقین

संबंधित जन (Sambandhit jan سمبندھت جن)
स्वजन (Swajan سوجن)
घर वाले (Ghar vāle گھر والے)

متعلم (ع - مذ)

MUTA, ALLIM متضالیم

विद्यार्थी (Vid, dyārthi ویدیارتھی) छात्र (Chhāttr چھاتر)
तालिवे इलम (Tālibe ilm طالب علم)

वाला (Jānno vāla جانیے والا)

متعاقب (ع - ص)

MUTA, ÁQIB متضاقیب

अनुधावक (Anudhāvak انودھاوک)
पीछा करने वाला (Pīobha karno vāla پیچھا کرنے والا)

متعجب (ع - ص)

MUTA, AJJIB متضاجیب

1. आश्चरित (Ásh, char, it آشچرات)
विस्मित (Vismit وسمت) अचंभे में पड़ा हुआ (Achambhe men para hua اچنبہ میں پڑا ہوا)
2. चकित (Chakit چکیت) निस्तब्ध (Nistabdh نس تبده) हक्का बक्का (Hakka bakka هکا بکا)

متعدد (ع - ص)

MUTA, AD, DID متضدد

1. कतिपय (Katipai کتی پے) चंद (Chand چند)
2. अनेक (Anok انیک) अधिक (Adbik ادھک) बहुत (Bahūt بہت)

متعدی (ع - ص)

MUTA, AD, DI متضدی

1. सकर्मक (Sakarmak سکر مک) फेल बा फाइल (Fel ba fāil فعل با فاعل)
2. संक्रामक (Sankrámak سنکرامک) छूतहा (Chhutaha چھتھا) छूत वाला रोग (Chhút vāla rog چھوت والا دھک)

3. अस्त व्यस्त (Ast vyast अस्त व्यस्त)
तितर बितर (Titar bitar तितर बितर)
(تیتر بیتر)

MUT,TAFIQ मुत्ताफिक (ع - ص) متفق
सहमत (Sahmat सहमत) इत्तिफाक
करने वाला (Ittifāq karne wāla
(اتفاق کرنے والا)

متفق علیه (ع - ص)

MUT,TAFAQ-ALAIH मुत्ताफक अलैह
निर्विवाद (Nirvivād निर्विवाद) सर्व मान्य
(Sarvman,nya सर्व मान्य) मुत्ताफका
(Muttafaqa متفقہ)

متفکر (ع - ص)

MUTAFAK,KIR मुत्ताफककर
सचित (Sachint सचित) चितित
(Chintit चितित) फिक मंद (Fikr
mand फिकर मंद)

MUTA,FANNI मुत्ताफन्नी (ع - ص) متفنی
धूर्त (Dhūrt धूर्त) छली (Chhali
छली) फित्तीन (Fittin फित्तीन)

MUTAQÁZI मुत्ताकाज़ी (ع - ص) متقاضی
अभियाचक (Abhiyāchak अभियाचक)
तकाज़ा करनेवाला (Taqāza karne wāla
(تقاضا کرنے والا)

MUT,TAQI मुत्ताकी (ع - ص) متقی
संयमी (Sen,yami संयमी) यती
(Yati यती) ज़ाहिद (Zāhid ज़ाहिद)
(متکبر (ع - ص)

MUTA,KAB,BIR मुत्ताकबिर

1. अहंकारी (Ahankāri अहंकारी)

متعلمه (ع - م)

MUTA,AL,LIMA मुत्ताअल्लिमा

छात्रा (Chhāttra छात्रा) शिष्या
(Shi-h,shya शिष्या) विद्यार्थी स्त्री
(Vid,dyarthi istri विद्यार्थी स्त्री)
तालिबा (Tālība तालिबा)

MUTA,AIYIN मुत्ताऐइन (ع - ص) متعین

1. निश्चित (Nishchit निश्चित) नियत
(Niyat नियत) मुक्करर (Muqarrar
(مقرر)
2. नियुक्त (Niyukt नियुक्त) तईनात
(Tayināt تعینات)

متغیر (ع - ص)

MUTAGHAI,YIR मुत्तागैयिर

विकृत (Vikrit विकृत) परिवर्तित
(Parivartit परिवर्तित) बदला हुआ
(Badla hua बदला हुआ)

متفاوت (ع - ص)

MUTAFÁVIT मुत्ताफावित

1. विभिन्न (Vibhin,n विभिन्न) मुख्तलिफ
(Mukhtalif مختلف)
2. विपरीत (Viparit विपरीत) बर अक्स
(Bar aks برعکس)

متفرق (ع - ص)

MUTAFAR,RIQ मुत्ताफर्रिक

1. विभिन्न (Vibhin,n विभिन्न) विविध
(Vividh विविध) मुख्तलिफ (Mukb-
(مختلف talif)
2. प्रकीर्ण (Prakirn प्रकीर्ण) फुटकर
(Phutkar फुटकर)

یہ لفظ ترکی لفظ 'تلاش' سے عربی
کیا گیا ہے جو غلط ہے، مگر چالو ہے

متلاطم (ع - ص)

MUTA, LĀTIM مُتَلَاتِم

1. तरंगायित (Tarangāit) (ترنگائیت)
हिलोलित (Hillolit) (ہل لولت)
मौजेँ मारता हुआ (Maujeṃ māṛta
hua) (موجہن مارتا ہوا)
2. ह्रावित (Plāvit) (پلاویت)
दरया या समंदर (Chāṛha hua
daryā ya samandar) (چوہا ہوا
دریا یا سندر)

متلون (ع - ص)

MUTA, LAV, VIN مُتَلَوِّين

1. रंग बदलने वाला (Rang badalne
vāla) (رنگ بدلنے والا)
2. विषमशील (Visham shil) (وِشَم)
अनियतात्मा (Aniyatātma) (انیتاتما)
अनेक चित्त (Anek chitt) (انیک چیت)
जिस का मिज़ाज हर वक़्त बदलता रहे (Jis ka
mizāj har vaqt badalta rahe)
(جس کا مزاج ہر وقت بدلتا رہے)

متلون مزاج (ع - ص)

MUTA, LAV, VIN-MIZĀJ

مُتَلَوِّين میزاج

دیکھو، 'متلون' ۲

متعدن (ع - ص)

MUTAMAD, DIN مُتَمَدِّين

सुसंस्कृत (Susanskrit) (سوسنکرت)

अभिमानि (Abhimāni) (ابہی مانی)

मग़रूर (Maghrūr) (مغرور)

2. अहंवादी (Ahamvādi) (اہم وادی)
डींगिया (Dīngiya) (ڈینگیا)
शेख़ी (Shekhī) (شہشی)
ख़ोर (Shokhīkhor) (خور)

متکفل (ع - ص)

MUTA, KAF, FIL مُت کفیل

1. पोषक (Poshak) (پوشک)
रक्षक (Rakshak) (رکھک)
कफ़ील (Kafil) (کفیل)
2. प्रति भू (Prati bhu) (پرتی بھو)
ज़ामिन (Zāmin) (ضامن)

متکلم (ع - ف)

MUTA, KAL, LIM مُت کَلِم

1. वक्ता (Vakta) (وکتا)
संवादी (Samvādi) (سم وادی)
गुफ़्तुगू करने वाला (Guftugu karne vāla)
(گفتگو کرنے والا)
2. उत्तम पुरुष (Uttam purush) (اُم)
फ़र्स्ट परसन (First person)
(فرست پرسن)
3. मीमांसक (Mīmāṃsaka) (می مان)
इल्मे कलाम का फ़ाज़िल (Ilme kalām ka fāzil)
(علم کلام کا فاضل)

متلاشی (ع - ص)

MUTALĀSHI مُتَلَاشِي

अन्वेषक (Anveshak) (انویشک)

खोजी (Khoji) (جوگیاسو)

तलाश करने वाला (Talāsh karne vāla)

(تلاش کرنے والا)

(Dhani دھانی) दौलत मन्द (Daulat-mand دولت مند)

MATN मत्न (متن - ع - م)

मूल ग्रंथ (Mūl granth مول گرنث)
किसी पुस्तक की असल इबारत जिस की
टीका या शरह की जाये (Kisi pustak
ki asl ibarat jis ki tika ya sharh ki
jao کسی پستک کی اصل عبارت
(جس کی ٹیکا یا شرح کی جائے)

(متنازع - ع - ص)

MUTANÁZE मुतनाजे
विवाद कर्ता (Vivád kartá (رواد کرتا
भगड़ा करने वाला (Jhagṛa karne vála
(جھگڑا کرنے والا)

(متنازع فيه - ع - ص)

MUTANÁZÁ-FÍH मुतनाजा फीह
वादग्रस्त (Vádgrast (वादग्रस्त
दास्वद (Vivádáspad (رواد اسپد
तलब (Bahs talab (بحث طلب)

(متناسب - ع - ص)

MUTA,NÁSIB मुतनासिब
1. अनुपाती (Anupáti (انوپاتی
(Tanásubi (تناسبی
2. यथोचित (Yathochit (یتھوچت
वाजिबी (Vájibi (واجبی)

(متناقض - ع - ص)

MUTA,NÁQIZ मुतनाकिज

1. विपरीत (Viparít (ویریت
(Virud, dh (ویرده)
2. परस्पर विरोधी (Paraspar virodhi
(परस्पर विरोधी)

सुसभ्य (Susabhya (سوسبھیه
(Cultured (کلچرڈ)

(متمرد - ع - ص)

MUTA,MAH,RID मुतमर्दिक्
अहंकारी (Ahaṅkári (اهنگاری
मान महत् (Mán mahat (مان مهت
मगूर (Maghrúr (مغرور)

(متمکن - ع - ص)

MUTA,MAK KIN मुतमक्किन
आसीन (Ásín (آسین
हुआ (Jagah par baitha hua (جگہ پر بیٹھا ہوا)

(متملق - ع - ص)

MUTA,MALLIQ मुतमल्लिक्
चाटुकार (Chátukár (چاٹو کار
(Cháplús (چاپلوس)

(تمنی - ع - ص)

MUTA,MAN,NI मुतमन्नी
उत्सुक (Utsuk (اتسک
(Abhiláshi (ابھی لاشی
(Kháhish mand (خواهش مند)

(متزوج - ع - ص)

MUTA,MAVVIJ मुतमव्विज
तरंगित (Tarangit (ترنگیت
हुआ (Labren leta hua (لهریں لیتا ہوا)

(متمول - ع - ص)

MUTA,MAV,VIL मुतमव्विल
धनाढ्य (Dhanádhyā (دھनाڈھیہ
धनवान् (Dhanvān (دھن وان)

لگاتار (Lagátár) (لگاتار) موسلسل
(Musalsal) (موسلسل)

متوازن (ع - ص)

ایک دوسرے (Ek dúsré ki zid) کی ضد

متنبہ (ع - ص)

MUTAVÁZIN متوازن

سंतولیت (Santulit) (سن تلت) ٹیک تولا
ٹھیک (Thík tula huá) (ٹیک تلا ہوا)
جھنچا تولا (Jancha tula) (جھنچا تلا)

متوازی (ع - ص)

MUTA,VÁZI متوازی

1. समानांतरित (Samánántarit) سا
برابر (نان ترت) فاسیلے والا
(Brábar fasile vála) (برابر فاسلے والا)

2. समानांतर रेखा (Samánántar rekha)
वह दो खुत जो (Samanantar rekha) (سمانانتر ریکھا)
बराबर बराबर चलें (Voh do khutát) (برابر برابر چلے)
jo brábar barábar ohalen (جو برابر برابر چلیں)

متواضع (ع - ص)

MUTAVÁ,ZE متواضع

1. अतिथि पूजक (Atithi pújak) (اتھی
मेहमां नवाज़ (Mehmán) (پوجک)
naváz) (مہمان نواز)

2. सुशील (Sushil) (سوشیل) खुश अख-
लाक (Khush akhláq) (خوش اخلاق)

متوجه (ع - ص)

MUTA,VAJ,JEH متواضع

ध्यान देने वाला (Dhyán done vála) (ध्यान देने वाला)
तवज्जुह करने वाला (Tavajjoh karne vála) (توجہ کرنے والا)

MUTA,NAB,BEH متنازعہ

सचेत (Sachet) (سچیت) सावधान
(Sáodhán) (ساودھان) होशियार (Hosh,
yár) (هوشیار)

MUTANJAN متناجن (ف - مذ)

एक प्रकार का मीठा पुलाव जिस में
खट्टास दी जाती है (Ek prakár ka
mithá puláo jis men khatás di játi
hai) (ایک پرکار کا میٹھا پلاؤ جس
میں کھٹاس دی جاتی ہے)

متنفر (ع - ص)

MUTA,NAF,FIR متنافر

1. घृणी (Ghrini) (گھرنی) नफरत करने
वाला (Nafrat Karne vála) (نفرت کرنے والا)

2. विमुख (Vimukh) (ویمکھ) बेज़ार (Bezár)

متنافس (ع - ص)

MUTA,NAF,FIS متنافس

1. प्राणी (Práni) (پرانی) जीवधारी
(Jivdhári) (جیودھاری) जानदार
(Jándár) (جاندار)

2. मनुष्य (Manush,shya) (منشیہ) व्यक्ति (Vyakti) (ویکتی) आदमी
(Ádami) (آدمی)

متواتر (ع - ص)

MUTA,VÁTIR متواتر

सतति (Satati) (ستتی) निरंतर (Nirantar)
(انور) अनवरत (Anavarat) (انور)

متوکل (ع - ص)

MUTAVAK, KIL متواککل

نيسپړه (Nisprih) انيډه (Anih)
کال توشه (Kál tusht) کانه (Qáne)
(قانع)

متولی (ع - ص)

MUTA, VAL, LI متوالی

پرنیاسی (Pranyáni) ټرسټی (Trustee)

متوهم (ع - ص)

MUTA, VAH, HIM متووهځم

سښایاتما (Sanshayátma) بځمی (Bhrami)
(وهمی)

متهم (ع - ص)

MUT, TA, HAM متتاهم

دوپیت (Áropit) دوشه (Doshit)
جس پر کوی تهمت لگای گای
هو (Jis par koi tohmat lagái gai ho)

MATÍN متین (ع - ص)

گمبیر (Gambhír) شانت (Shánt)
سانجیدا (Sanjídá) شانت

MISÁL مثال (ع - مث)

1. उदाहरण (Udāharan) (اداهرن)

درشتانت (Drishtánt)

نظیر (Nazir)

2. प्रतिमा (Pratima) मूर्ति

(Murti) तसवीर (Tasvir)

(تصویر)

متوحش (ع - ص)

MUTA, VAH, HISH متووهځش

1. उद्विग्न (Udvign) आतुर
(Átur) वहशत ज़दा (Vabshat)
zada وحشت زده

2. वहशत पैदा करने वाला (Vabshat)
paida karne vála وحشت پیدا
کرنے والا

متورم (ع - ص)

MUTA, VAR, RIM متووریم

شوټیت (Shotbit) وریم کیا
هوا (Varam kiya hua)

متوسط (ع - ص)

MUTA, VASSIT متوورسیت

مدهیم (Madhdhyam) ورتی (Madh, dhya varti)
درمیانی (Darmiyáni)

متوطن (ع - ص)

MUTAVATTIN متوواتین

نواسی (Nivási) باشیدا (Báshinda)

متوفی (ع - ص)

MUTA, VAF, FA متوواف

سوارگیا (Swargiya) مرهوم (Marhúm)

متوقع (ع - ص)

MUTA, VAQ, QE متوواکه

ابھی لشی (Abhiláshi)

پرتیاشی (Pratyáshi) آسرا
لگانه والا (Ásra lagáne vála)
لگانه والا

مجادله (ع - مذ)

MUJÁDALA मुजादला

1. युद्ध (Yud,db یدد) समर (Samar سرائ) लड़ाई (Larāyi لڑائی)
2. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) दुश्मनी (Dushmani دشمنی)

MAJÁZ مجاز (ع - ص)

1. अवास्तविकता (Avástavikata اوراستوکتا) जो हकीकत न हो (Jo haqíqat na ho جو حقیقت نہ ہو)
2. भौतिक (Bhautik ٻھوتک) लौकिक (Laukik ٻلوک) मादी (Máddi مادنی)

MUZÁZ मुजाज़ (ع - ص)

- अधिकृत (Adhikrit ٻدھیکرت)
मुختार (Mukhtár ٻمختار)

MAJÁZI مجازی (ع - ص)

- अवास्तविक (Avástavik ٻاوراستوک)
कल्पित (Kalpit ٻکلپित) गैर हकीकती
(Ghair haqíqi غیر حقیقی)

MAJÁL मजाल (ع - م)

1. साहस (Sáhas ٻساهش) जुरअत (Jur,at ٻجرات)
2. शक्ति (Shakti ٻشکتی) सामर्थ्य (Sámarthya ٻسامرتھی) ताकत (Táqat ٻطاقت)

مجامعت (ع - م)

MUJÁ,MA,AT मुजामअत

समागम (Samágam ٻسماگم) संभोग

3. आदर्श (Ádarsh ٻآدرش) नमूना (Namúna ٻنمونہ)

MASÁNA मसाना (ع - مذ)

- मूत्राशय (Mútráshai ٻموتراشے) मूत्र कोष (Mútr,kosh ٻमوترकुश) पेशाब की थैली (Posháb ki thaili ٻپیشاب کی تھالی)

MISQÁL मिस्काल (ع - مذ)

- साढ़े चार माशे का एक वज़न (Sáṛhe ohár máshe ka ek vazn ٻسارھے چار ماشے کا ایک وزن)

MASAL मसल (ع - م)

- लोकोक्ति (Lokokti ٻلوکوکتی) कहावत (Kahávat ٻکہاوت)

MIS,L मिस्ल (ع - مذ)

- समान (Samán ٻسمان) तुल्य (Tullya ٻتولیه) मुशाबेह (Mushábeh ٻمشابه)

MUSAL,LAS मुसलस (ع - مذ)

1. त्रिकोण (Trikon ٻترکون) से पहलू (Sepahlu ٻسہپہلو)

2. त्रिभुज (Tribhuj ٻتریبھج) तीन खतों से घिरी शकल (Tín khaton se ghiri shakl ٻتین خطوں سے گھری شکل)

MUSAN,NA मुसन्ना (ع - ص)

1. प्रतिलिपि (Pratilipi ٻپرتی لپی) नक़ल (Naql ٻنقل)

2. रसीद वगैरा का दूसरा परत (Rasíd

vaḡhaira ka dúsa parat ٻرسید وغیرہ کا دوسرا پرت)

3. निराश्रय (Nirāsh,shrai) (نیراش'شروع)
 बेसहारा (Be sahāra) (بے سہارا)

4. असमर्थ (Asamarth) (असमर्थ) माजूर
 (Ma,zur) (معذور)

5. अशक्त (Ashakt) (अशक्त) बे ज़ोर
 (Be zor) (بے زور)

MAJBŪRI मजबूरी (ع - م) (مجبوری)

1. विवशता (Vivasbata) (विवशता) बेवसी
 (Be basi) (بے بسی)

2. आध्यता (Bādḥ,dhyata) (آدھیہ'تا) पाबंदी (Pābandi) (پابندی)

3. असमर्थता (Asmarthata) (असमर्थता) माजूरी (Ma,zūri) (معजूری)

4. निर्बलता (Nirbalata) (نیربالتا) कम ज़ोरी (Kam zori) (کم زوری)

MUJTAMA मुज्तमा (ع - ص) (مجتمع)
 एकत्र (Ekat,tr) (ایک'تو) इकठ्ठा (Ikath,tha) (اکٹھا)

MUJTANIB मुज्तनिब (ع - ص) (مجتنب)
 उपेक्षक (Upekshak) (اپیک'چھک) घृणी (Ghrini) (گھرنی) अलग रहने वाला (Alag rahne vāla) (अलग रहने والا) बचने वाला (Bachne vāla) (बचने والا)

MUJTAHID मुज्तहिद (ع - ص) (مجتهد)
 धर्म शास्त्र विद् (Dharm shāstr vid) (धर्म शास्त्र'विद) मुफ्ती (Mufti) (मुफ्ती)

MAJD मज्द (ع - مذ) (مجد)
 प्रतिष्ठा (Pratishtha) (प्रतिष्ठा) श्रेष्ठता (Sbresh,thata) (श्रेष्ठ'ता) बुजुर्गी (Buzurgi) (बुजुर्गी)

(Sambhog) (सम्भोग) सहवास (Sah vās) (सह'वास) मैथुन (Maithun) (मैथुन) सुहवत (Suhbat) (صحبت)

مجانست (ع - م) (مجانست)

MUJĀNASAT मुजानसत

सह जिगता (Sahlingata) (سہ لنگتا) हमजिंसी (Ham jinsī) (هم جنسی)

MUJĀVIR मुजाविर (ع - ص) (مجاور)
 किसी दरगाह या मज़ार की खिदमत करने वाला (Kisi dargāh ya mazār ki khidmat karne vāla) (کسی درگاہ یا مزار کی خدمت کرنے والا)

MUJĀHID मुजाहिद (ع - ص) (مجاهد)

1. धर्म योद्धा (Dharm yodha) (धर्म योद्धा) मज़हब के लिए लड़ने वाला (Maz,hab ke lie ladne vāla) (مذہب کے لیے لڑنے والا)

2. तपस्वी (Tapas,swi) (तपस'सु) कड़ी इबादत करने वाला (Kari ibadat karno vāla) (کڑی عبادت کرنے والا)

3. पराक्रमी (Parāk,krami) (पराक्रमी) कड़ी मेहनत करने वाला (Kari mehnat karne vāla) (کڑی محنت کرنے والا)

MAJBŪR मजबूर (ع - ص) (مجبور)

1. विवश (Vivasb) (विवश) बेवस (Be bas) (بے بس)

2. आध्य (Bādḥ,dhya) (आदھیہ) पाबंद (Pāband) (پابند)

سبھا) پربندھ کارینی (Prabandh kārini
ہینتیزامیا کمیٹی (Intizāmia committee
انتظامیہ کمیٹی)

MUJAL,LA مجلی (ع - ص) سونللا

1. پرمارجیت (Pramārijit) (پرمارجت)
ساک کیا हुआ (Sāf kiya hua) صاف
کہا ہوا

2. اوجوال (Ujjwal) (اوج) سواچھ
(Swach, chh) (سواچھ) شفاف
(Shaffāf)

3. دیوتیمان (Dyutimān) (دیوتی مان)
جوالنت (Jwalant) (جولنت) روشن
(Rausban)

MIJMAR میجر (ع - مٹ) میجر
انگاردھانی (Angār dhāni)
انگریزی (Angīthi)

MAJMA مجما (ع - مذ) مجمع
جن سموہ (Jan samūh)
سمودای (Samudāe) (سمودای) بھیڑ
(Bhīr) (جماء) جماء (Jamāo)
مجمع الجزائر (ع - مذ)

MAJMA-UL-JAZÁ,IR مجم زل جازا
دیپ پونج (Dwīp punj)
وہ جگہ جہاں بہت سے جزیروں
jagah jahān bahut se jazīre hon
(جگہ جہاں بہت سے جزیروں ہوں)

MUJMAL مجمل (ع - ص) مجمل
سار رپ (Sanchbipt) (سانچہ پت)
(Sār rūp) (سار رپ) मुखसर (Mukh-
tasar) (مختصر)

کیتا ب (Jild bandhi hui kitāb) جلد
بلدھی ہوئی کتاب

MAJLIS مجلس (ع - مٹ) مجلس

1. سبھا (Sabha) (سبھا) جلسہ
(Jalsa)

2. سمیتی (Samiti) (سمیتی) کمیٹی
(Committee)

3. سنسٹھا (Sanstha) (سنسٹھا) ادارہ
(Idāra)

4. سنگھ (Sangh) (سنگھ) एसोसिएशन
(Association)

5. گوشتی (Goshthi) (گوشتی) نیشست
(Nishast)

مجلس عاملہ (ع - مٹ)

MAJLISE-ĀMILA مجلیسے آمیللا

विषय निर्वाचिनी समिति (Vishai nirvā-
chini samiti) (ویشے نرواچنی سمیتی)

विषय निर्धारिणी समिति (Vishai
Nirdhārini samiti) (ویشے نردھارنی سمیتی)

विषय समिति (Vishai samiti) (ویشے
سمیتی)

مجلس قانون ساز (ع - مٹ)

MAJLISE-QÁNÚNSÁZ

مجلسے کانن ساز

विधान सभा (Vidhān sabha) (ویدھان
سبھا) लेजिस लेटिव एसैम्बली (Legis-
lative assembly) (لیجس لیٹو
اسمبلی)

مجلس منتظمہ (ع - مٹ)

MAJLISE-MUNTAZIMA

مجلسے مننننننن

अंतरंग सभा (Antarang sabha) (انترنگ
سبھا)

MAJ,HUL مجھول (ع - ص) مجھول

آشناات (Aggyát) (الکیات) جو مالوم نہ ہو (Jo málúm na ho)
 ۲. تضح (Tuch,ohh) (تضح) آدھم (Adham) (آدھم) زلال (Zalil) (ذلل)

مجھول النسب (ع - ص)

MAJ,HULUN-NASAB مجھولننسب
 آشناات کول (Aggyát kul) (الکیات کل)
 ورن سکر (Varn sankar) (ورن سکر)
 دوقلا (Doghala) (دوقلا)

MUCHALKA مچلکا (ت - مڈ) مچلکا

چتر بंध (Charitr bandh) (چتر بंध)
 بंध پتر (Bandh pattr) (बंध पत्र)
 मुजरिम की हाज़िरी का जमानत नामा (Mujrim ki háziri ka zamánat náma)
 (مجرم کی حاضری کا ضمانت نامہ)

MAHÁZ महाज (ع - مڈ) محاذ

केंद्र (Kendr) (केन्द्र) मध्य (Mad,dhya) (मध्य)
 مرکز (Markaz) (مرکز)

محاذ جنگ (ع - مڈ)

MAHÁZE-JANG महाजे जंग

युद्ध केंद्र (Yud,dh kendr) (युद्ध केंद्र)
 फ्रंट (Front) (फ्रंट)

MUHÁRABA मुहारबा (ع - مڈ) محاربه

युद्ध (Yud,dh) (युद्ध) संग्राम (Sangrám) (संग्राम)
 जंग (Jang) (जंग)

محاسب (ع - مڈ)

MUHÁSIB मुहासिब

۱. गणितज्ञ (Ganitag,gya) (گنی تکیہ)
 হিসাব دان (Hisáb dán) (حساب دان)

مجموعه (ع - مڈ)

MAJ,MUÁ مجمؤآ

۱. समष्टि (Samashti) (سمشتی) समा-
 हार (Samáhár) (سماعار) कई चीज़ों
 की यकजाई (Kai chfzon ki yak jáyi)
 (کئی چیزوں کی یک جائی)

۲. संग्रह (Sangrah) (سلکرة) रचना संग्रह
 (Raohana sangrah) (رچنا سلکرة)
 कविताओं या लेखों की किताब (Kavi-
 táon ya lekhone ki kitáb) (کوتاؤں
 یا لیکھوں کی کتاب)

MAJNÚN मजून (ع - ص) مجنون

वातुल (Vátul) (واتل) उन्मत्त (Unmatt)
 (پاگل) पागल (Págal) (أُنمَت)

MUJAV,VIZ मुजाविवज (ع - ص) مجوز

۱. निर्णायक (Nirnáyak) (نرنایک) फैसला
 करने वाला (Faisala karne vála)
 (فیصلہ کرنے والا)

۲. प्रस्तावक (Prastávak) (پرستاک) तजवीज
 करने वाला (Tajváz karno vála)
 (تجویز کرنے والا)

MAJÚS मजूस (ع - مڈ) مجوس

आग्नि पूजक (Agni pújak) (اگنی پوجک)
 आतश परस्त (Átash parast) (آتش پرست)
 پارسی (Pársi) (پارسی)

مجوف (ع - ص)

MUJAV,VAF मुजावफ

सुधिर (Sushir) (سوشیر) पोला (Pola)
 (Andar se kháli) (अंदर से खाली)
 (اندر سے خالی)

(Yavanika يونکا) पालकी (Pálki)
(पालकी)

MUHÁL मुहाल (ع - ص) محال
असंभव (Asambhav) अशक्य
(Ashak, kya اشکيه) ना मुमकिन
(Na mumkin ना ممکن)

MUHÁVARA मुहावरा (ع - مذ) محاوره

1. वार्त्तालाप (Vártáláp) बात
चीत (Bát chít) (بات چیت)
गुफ्तुगू (Guftugu) (گفتگو)
2. टकसाली बोली (Taksáli boli)
(تکسالی بولی)

MUHIIB (B) मुहिब (ع - مذ) محبوب

1. मित्र (Mitr) सखा (Sakha)
(دوست) दोस्त (Dost) (سکھا)
2. प्रेमी (Premi) आशिक
(Áshiq) (عاشق)

(محبوب - ع - مذ)

MAHAB, BAT महवत

1. प्रेम (Prem) अनुराग (Anurág)
(आसक्ति) आसक्ति (Ásakti) (अनुराग)
इश्क (Ishq) (عشق)
2. मैत्री (Maittri) मित्रता
(Mittrata) (दोस्ती) दोस्ती (Dosti)
3. वात्सल्य (Vátsallya) (وا تسلیه)
ममता (Mamata) (ممتا) मामता
(Mámta) (مامتا)

MAH, BAS महबस (ع - مذ) محبس
बंदी रह (Bandi grih) (بندی گره)
कारागार (Kára gár) (کارا گار) जेल
खाना (Jail khána) (جیل خانه)

2. आंकिक (Ánkik) एकाउन्टेंट
(Accountant) (اکاؤنٹنٹ)

MUHÁSARA मुहासरा (ع - مذ) محاصره
परिवेष्टन (Pariveshtan) (پریویشتن)
घेरा डालना (Ghera dálna) (گھیرا ڈالنا)
घेरे में लेना (Ghere men lena) (گھیرے میں لینا)

MUHÁFIZ मुहाफिज (ع - ص) محافظ

1. रक्षक (Rakchhak) संरक्षक
(Sanrakchhak) (سن رڪچھڪ)
हिफाजत करने वाला (Hifázat karne
vála) (حفاظت کرنے والا)
2. त्राता (Tráta) बचाने वाला
(Bacháne vála) (بچانے والا)

(محافظ - ع - مذ)

MUHÁFAZAT मुहाफ़ज़त

रक्षा (Rakchha) (رڪچھا) सुरक्षा (Su-
rak, chha) (سورڪچھا) हिफाजत (Hifázat)
(حفاظت)

(محافظ خانه - ع - مذ)

MUHÁFIZ-KHÁNA मुहाफिज़खाना

अभिलेख कोष्ठ (Abhilekh kosht)
(अभिलेख कोष्ठ) रेकार्ड ऑफिस
(Record office) (रकार्ड ऑफिस)

(محافظ دفتر - ع - مذ)

MUHÁFIZ-DAFTAR मुहाफिज़ دفتر

अभिलेख पाल (Abhilekh pál) (अभिलेख पाल)
(Record) रेकार्ड कीपर (Record
keeper) (रकार्ड कीपर)

MUHÁFA मुहाफा (ع - مذ) محافه
कर्णिरथ (Karnirath) (کرنی رتھ) मवनिका

(Satark سترک) चौकन्ना
(Chaukanna چوکنا)

2. एहत्तियात से काम करने वाला
(Ehtiyát se kám karne vála
(احتیاط سے کام کرنے والا)

MOHTARAM मोहतरम (ع - ص) محترم

1. मान्य (Mán, nya मानیہ) श्रद्धेय
(Shradh, dhe, ya شردھیہ) कविले
(QÁbilo izzat قابل عزت)
2. श्री मान् (Shrimán श्रीमान) महोदय
(Mahodai महोदय) जनाब
(Janáb جناب)

دوسرے معلوم میں مخاطب کے
لیئے استعمال ہوتا ہے

MOHTASIB मोहतसिब (ع - ص) محاسب

- रसाध्यक्ष (Rasádh, dhyakohh رسانیہ)
मद्य निषेध निरीक्षक
(Mad, dya nishedh nirik, chhak مدیہ)
शराब पीने वालों को
(Sharáb píne válon को साज़ा देने वाला)
ko saza dene vála شراب پینے والوں
کو سزا دینے والا

MOHTAMAL मोहतमल (ع - ص) محتمل

1. संदिग्ध (Sandigdh سن دگدھ) सुशतबह
(Mushtabah مشتبه)
2. अनिश्चित (Anish chit انہشچت) गैरयक़ीनी
(Ghair yaqíni غیر یقینی)

MAHJÚB महजब (ع - ص) محبوب

1. लज्जित (Lajjit लज्जित) शर्मिन्दा
(Sharminda شرمندہ)

MAH, BÚB महबूब (ع - مذ) محبوب
प्रेम पात्र (Prem pátr प्रेम पत्र)
प्रियतम (Priyatam प्रियतम) वल्लभ
(Vallabh वल्लभ) प्यारा (Pyára پیارا)
माशूक (Máshúq معشوق)

MAH, BÚBA महबूबा (ع - مث) محبوبہ
प्रेमिका (Premika प्रेमिका) प्रेयसी
(Preyasi प्रेयसी) प्रियतमा (Priya-
tama प्रियतमा) वल्लभा (Vallubha وللبھا)
माशूका (Ma, shúqa معشوقہ)

MAH, BÚS महबूस (ع - ص) محبوس
करा वासी (Kára vási کارا واسی)
बंदी (Bandi بندی) मुक़यद (Muqai-
yad مقید)

MOH, TÁJ मोहताज (ع - ص) محتاج

1. निर्धन (Nirdhan निर्धन) दरिद्र
(Dariddr दरिद्र) कंगाल (Kangál
کنگال)
2. भिखुक (Bhik chhuk بھیک چھک)
भिकारी (Bhikbári بھیکھاری) फकीर
(Faqir فقیر)
3. इच्छुक (Ich, chhuk اچھچھک)
ज़रूरत मंद (Zarúrat mand ضرورت
مند)

محتاج خانہ (عف - مذ)

MOHTÁJ-KHÁNA मोहताज खाना

अन्नसत्र (Ann setr ان ستر) सदावर्त
(Sada bart सदابرत) लंगर (Langar
لنگر)

MOHTÁT मोहतात (ع - ص) محتاط

1. सावधान (Sáodhán ساودھان) सतर्क

MOHAR, RAF مُحَرَف (ع - ص) محرف
अक्षरान्तरित (Akohharántarít) अक्षरान्तरित
हर्फ बदले हऐ लफ्ज़ (Harf badle
huo lafz) (حرف بدلے ہوئے لفظ)

MOHRAQ मोहरक (ع - ص) محرق
1. दग्ध (Dagdh) जला हुआ (Jala hua) (جلا ہوا)
2. भस्म (Bhasm) कुशता (Kushta) (کشتہ)

MUHAR, RIK مُحَرِّك (ع - ص) محرك
1. प्रेरक (Prerak) उत्तेजक (Uttejak) (ات تيجك) (उभारने والا) (Ubhárne vála)
2. प्रस्तावक (Prastávak) तजवीज पेश करने वाला (Tajvíz pesh karne vála) (تجویز پیش کرنے والا)

MAH, RAM महरम (ع - ص) محرم
1. मर्यादा (Marmag,gya) रहस्य वेला (Rahas,gya vetta) (رازداری) (Razdán) (ریتا)
2. कंचुकी (Kanchuki) अंगिका (Angika) (انگیا)

MAH, RUS महारूस (ع - ص) محروس
1. वशवर्ती (Vashvarti) अधीन (Adhín) ज़ेरे हुकम (Zere hukm) (زیر حکم)
2. आबद्ध (Ábad,dh) हिरासत में लिया हुआ (Hirásat men liya hua) (حراست میں لیا ہوا)

2. संकुचित (Sankuchit) (سن کچت)
पशेमान (Pashemán) (پشیمان)

MOHAD, DAB मोहदब (ع - ص) محذب
उन्नतोदर (Unnatodar) बीच में से किसी कदर उठा हुआ (Bich men se kisi qadar utha hua) (بیچ میں سے کسی قدر اٹھا ہوا)

MAHDÚD महदूद (ع - ص) محدود
संमित (Simit) परिमित (Parimit) (پریمت) संयत (Sanyat) (سنیت) हद बंधा हुआ (Had bandha hua) (حد بندھا ہوا) थोड़ा (Thora) (تھوڑا)

MAHZÚF महज़ूफ (ع - ص) محذوف
1. लुप्त (Lupt) छिपा हुआ (Chhipa hua) (چھپا ہوا)
2. वह शब्द जो इबारत में न हो लेकिन उस का अर्थ लिया जाये (Voh shabd jo ibarat men na holekin us ka arth liya jáe) (وہ شبد جو عبارت میں نہ ہو لیکن اسکا اُرتھ لیا جائے)

MEH, RÁB मेहराब (ع - مٹ) محراب
चाप (Cháp) (چاپ) दरों की मेहराब (Daron ki mehráb) (دروں کی محراب)

MOHAR, RIR मुहरिर (ع - ص) محرور
लिपिकार (Lipikár) (لیپیکار) लेखक (Lekhák) (لیکھک) लिपिक (Lipik) (ملشی) मुन्शी (Munshi) (ملک)

محشی (ع - ص)

MUHASH,SHA मुहशशा

टिप्पणी युक्त (Tippani yukt) टीका सहित (Tika sahīt) वह किताब जिस पर फुट नोट हों (Voh kitāb jis par foot note hon) کتاب جس پر فت نوٹ ہوں

MUHAS,SIL मुहसिल (ع - ص) محصل

1. संग्राहक (Sangrābak) हासिल करने वाला (Hāsīl karne vāla) حاصل کرنے والا
2. समाहर्ता (Samābarta) तहसील वसूल करने वाला (Tahsīl vasūl karne vāla) تحصیل وصول کرنے والا

MAH,SUR महसूर (ع - ص) محصور

परिवेष्टित (Parivesh,tit) घेरे में लिया हुआ (Ghere men liya hua) (گھیرے میں لیا ہوا)

MAH,SUL महसूल (ع - مذ) محصول

1. शुल्क (Shulk) कर (kar) (کر)
2. भाटक (Bhātak) किराया (Kirāya) भाड़ा (Bhāṛa) (کرایہ)

MAH,Z महज (ع - مث) محض

1. केवल (Keval) सिर्फ (Sīrf) (صرف)
2. नितांत (Nītānt) बिल्कुल (Bil kul) (بالکل)

MAH,ZUZ महजुज (ع - ص) محظوظ

आनंदित (Ānandit) आह्लादित

3. वह देश जो किसी का अधीन हो (Voh desh jo kisi ka adhīn ho) وہ دیس جو کسی کا ادھین ہو

MAH,RUM महरूम (ع - ص) محروم
वंचित (Vanchit) जो महरूम हो (Jo mahrūm ho) جو محروم ہو

MAH,ZUN महजून (ع - ص) محزون
दुःखित (Dukh,khit) क्लेशित (Kleshit) गमगीन (Ghamgīn) غمگین

MOHSIN मोहसिन (ع - ص) محسن
उपकारी (Upkāri) एहसान करने वाला (Ehsān karne vāla) احسان کرنے والا

محسن کش (ع - ص)

MOHSIN-KUSH मोहसिन कुश
कृतघ्न (Kritaghn) अकृतज्ञ (Akritaggya) नमक हरास (Namak harām) نمک حرام

MAHSÚS महसूस (ع - ص) محسوس
अनुभूत (Anubhūt) गोचर (Gochar) ज्ञान गम्य (Gyān-gammya) जिस का एहसास हो (Jis ka ehsās ho) جس کا احساس ہو

MAH,SHAR महशर (ع - مذ) محشر

1. प्रलय स्थान (Pralayasthān) प्रलय स्थान (Pralayasthān) कयामत का मैदान (Qayāmat ka maidān) (قیامت کا میدان)
2. कोलाहल (Kolāhal) हंगामा (Hanāgāma) (هنگامه)

(सूचना विभाग) (محکمہ اطلاعات)

(न्याय विभाग) (محکمہ انصاف)

(वाणिज्य विभाग) (محکمہ تجارت)

(शिक्षा विभाग) (محکمہ تعلیم)

(पूत विभाग) (محکمہ تعمیر)

(निर्माण विभाग) (محکمہ تعمیر)

(पर राष्ट्र विभाग) (محکمہ خارجہ)

(वातायत वि०) (محکمہ رسائل و مسائل)

(कृषि विभाग) (محکمہ زراعت)

(स्वास्थ्य विभाग) (محکمہ صحت)

(खाद्य विभाग) (محکمہ غذا)

(अन्न विभाग) (محکمہ غذا)

(सैन्य विभाग) (محکمہ فوج)

(युद्ध विभाग) (محکمہ فوج)

(राजस्व विभाग) (محکمہ مال)

(अर्थ विभाग) (محکمہ مال)

MAH KUM महकूम (ع - ص)

वश वर्ती (Vash varti) (وش ورتی)

पराधीन (Parādhīn) (پرادھین)

आजाद (Ghair āzād) (غیر آزاد)

MAHAL महल (ع - مذ)

1. भवन (Bhavan) (پراساد) (Prāsād)

(हवेली) (Haveli) (پراساد)

2. अवसर (Ausar) (اوسر) (Samai)

(موقع) (Mauqa) (سے)

3. स्थान (Isthān) (استھان) (Jagh)

(جگہ)

محल सरा (ع - م)

MAHAL-SARA महल सरा

अंतःपुर (Antah pur) (انتہ پور)

(रनवास) (Ranvās) (دن واس)

MAH LUL महलूल (ع - ص)

(विलीन) (Vilīn) (ولین)

(घोलकर हल किया)

(Harshit) (हर्षित) (आलवाद)

(Masrūr) (मसरूर) (هرشت)

MAHFIL महफिल (ع - م)

(गोष्ठी) (Goshti) (سیہا)

(مجلس) (Majlis) (اوشتهی)

MAHFUZ महफूज (ع - ص)

1. सुरक्षित (Surakshit) (سورکشیٹ)

(हिफाजत से रक्खा हुआ) (Hifāzat)

(حفاظت سے رکھا ہوا)

2. निरपद (Nirāpad) (نیراپد)

(निष्कण्टक) (Nishkantak) (نہ کنٹک)

(बे खर-खशा) (Be kharkhasha) (بے خرخشہ)

3. संचित (Sanchit) (سंचیت)

(जखीरा) (Zakhīra) (ذخیرہ)

मुहक्क (ع - ص)

(अन्वेषक) (Anveshak) (انویشک)

(गवेषी) (Gaveshi) (گرویشی)

(तहकीक करने वाला)

(Tahqīq karne vāla) (تحقیق کرنے والا)

MAHAK महक (ع - مذ)

(कश) (Kesh) (कश)

(कसौटी) (Kasuti) (कस)

MOHKAM मोहकम (ع - ص)

(दृढ़) (Driḥ) (अशियल)

(Ashithil) (अशियल)

(मजबूत) (Mazbūt) (اشتہل)

محکمه (ع - مذ)

MAHKAMA महकमा

(विभाग) (Vibhāg) (ویہاک)

(Department) (ڈیپارٹमेंٹ)

(भूसेचन विभाग) (भूसेचन)

(मद्य विभाग) (मद्य)

(अब्दारी)

تجویت (ع - مٹ)

گھول کر (Ghol kar hai kiya hua
حل کیا ہوا)

MAH,VI (T) YAT مہّوی (وی) یات

1. تل لیلنا (Tallinata) تال لیلنا
سن لکنا (Sanlagnata) سن لکنا
تن میتا (Tanmayata) تن میتا
انہماک (Inbimák) انہماک

MAH,MÚD مہمّود (ع - ص)
ستوت (Prashansit) پرشانت
ہمد کیا گیا (Istut) استت
حمد کیا گیا (Hamd kiya gaya)

2. برہم لীনنا (Brahm linata) برہم
فناہیت (Fanáyiyat) فناہیت
فناہیت

MIHAN مہن (ع - مذ)
محتلت کی جمع

MUBÍT مہیت (ع - ص)

1. آکیرن (Ákírn) آکیرن
چاروں طرف (Vyápt) ویاپت
چاروں طرف (Cháron taraf phaila hua)
چاروں طرف پھیلا ہوا
2. پریڈھی (Paridhi) پریڈھی
خط دائرہ (Khate dáira) خط دائرہ

کشت (Kasht) کشت
آپتہان (Ápattiyán) آپتہان
مصیبتیں (Musibatén) مصیبتیں

MUKH (KH) मुख (ع - مذ)

1. ماسٹشک (Mastishk) ماسٹشک
مہجہ سر (Bheja) مہجہ سر
(Maghze sar) مہجہ سر
2. مہجہ (Majja) مہجہ
ہڈی کا گودا (Haddi ka gúda) ہڈی کا گودا

MEHNAT مہنات (ع - مٹ)

1. شرم (Shram) شرم
آیاس (Áyás) آیاس
پریاس (Prayás) پریاس
پریشرم (Parish,shram) پریشرم
مشت (Mashaqqat) مشت
2. اڈیم (Ud,dyam) اڈیم
پریاتن (Prayatn) پریاتن
کوشش (Koshish) کوشش

MUKHÁSAMAT मुखاسमत

1. ویرودھ (Virodh) ویرودھ
شٹروتا (Shatt-ruta) شٹروتا
دشمنی (Dushmani) دشمنی

MAH,V مہّو (ع - ص)

1. تانمائی (Mágn) تانمائی
تالین (Tallín) تالین
مستغرق (Mustaghraq) مستغرق
2. وسمرت (Vismrit) وسمرت
یاد سے (Yád se utra hua) یاد سے
اترا ہوا

مخاطب (ع - س)

MI KHÁTAB मुखاتاب

1. سمبودھت (Sambodhit) سمبودھت
سمبودھی (Sambodhya) سمبودھی

MEHVAR مہوار (ع - مذ)

1. اڈیم (Akobh) اڈیم
دھری (Dhruv) دھری
دھری (Dhuri) دھری

3. प्रतिकूल (Prati kúl (پرتی کول
 विपरीत (Viparīt (ویریت
 बर खिलाफ (Bar khilāf (بر خلاف)

(مخالفات (ع - مٹ)

MUKHĀLAFAT मुखालफत

1. प्रतिकूलता (Prati kúlata (پرتی
 विरोध (Virodh (ویرودھ
 2. शत्रुता (Shatṭruta (شتروتا
 दुश्मनी (Dushmani (دشمنی
 (دشمنی)

MUKHBIR मुखबिर (ع - ص)

1. सूचक (Súchak (سوچک
 खबर देने वाला (Khabar dene vála
 خبر دینے والا

2. गुप्तचर (Guptchar (گپت چر
 भेदिया (Bhediya (بھدیہ
 जासूस (Jásús (جاسوس)

(مخبری (ع - مٹ)

MUKHBIRI मुखबिरी

- सूचक कर्म (Súchak karm (سوچک کرم
 गुप्त चर्या (Gupt charya (گپت چریا)

MAKH, BÚT मखबूत (ع - ص)

- वातुल (Vátul (واتل
 विक्रिप्त (Vik. obhipt (ویکریپت
 पागल (Págai (پاگل)

MUKHTÁR मुखतार (ع - ص)

1. स्वाधीन (Swádhin (سوادھین
 स्वतंत्र (Swatantr (سوئٹنٹر
 स्वच्छंद (Swach, chhand (سوجھند)

- जिस से खिताब किया जाए
 (Jis se khitáb kiya jáe (جس سے
 خطاب کیا جائے)

2. मध्यम पुरुष (Madh, dnyam purush
 सैकंड परसन (Second person
 (سکنڈ پرسن)

(مخاطب (ع - مد)

MUKHĀTIB मुखاتيب

- संबोधक (Sambodhak (سم بودھک
 बात करने वाला (Bát karne vála
 بات کرنے والا

(مخاطبہ (ع - مد)

MUKHĀTABA मुखاتبا

- संबोधन (Sambodhan (سم بودھن
 तख़ातुब (Takhátub (تخاطب)

(مخافات (ع - مٹ)

MAKHĀFAT मखफत

- भास (Trás (تراس
 डर (Dar (دور
 खौफ (Khauf (خوف)

(مخالطت (ع - مٹ)

MUKHĀLATAT मुखालاتت

- मैत्री (Maittri (میتری
 दोस्ती (Dosti (دوستی
 (میل ملاپ (Mel miláp)

MUKHĀLIF मुखاليف (ع - ص)

1. प्रतिपक्षी (Prati pakchhi (پرتی
 विरोधी (Virodhi (ویرودی
 खिलाफ (Khilāf (خلاف)

2. शत्रु (Shatṭru (شترو
 दुश्मन (Dushman (دشمن)

2. अल्प (Alp) (الب) न्यून (Nyún)
(تھوڑا) थोड़ा (Thoṛā) (نہیں)

MUKHTAFI मुख्तफी (ع - ص) محففى
गुप्त (Gupt) (گہت) निहित (Nihit) (نہت)
पोशीदा (Poshīda) (پوشیدہ)

مختل (ع - ص)

MUKHTAL (L) मुख्तल (ल) विकृत (Vikrit) (وکرत) दूषित (Dūshīt)
व्यस्त (Vynat) (ویست) बिगड़ा हुआ (Bigṛa hua) (بگڑا ہوا) मुन्तशिर (Muntashir)
(ملتشر)

مختلف (ع - ص)

MUKHTALIF मुख्तलिफ विभिन्न (Vibhinn) (ویبن) विसदृश (Visadrish) (وسدرش) जो एकसे न हों (Jo ek se na hon) (جو ایک سے نہ ہوں)

مخدر (ع - ص)

MUKHAD,DIR मुखद्दिर 1. सुन कर देने वाली दवा (Sun kar dene vāli dava) (سن کر دینے والی دوا)

2. निद्रौपथ (Niddraushadh) (ند،درو) खाव आवर दवा (Kbáb ávar dava) (خواب آور دوا)

مخدرات (ع - ص)

MUKHAD,DARÁT मुखद्दरात महिलाये (Mahilaen) (مہلائین) परदा नशीन औरतें (Parda nashīn auraten) (پردہ نشین عورتیں)

आजाद (Āzād) (آزاد)

2. अधिकृत (Adhikrit) (ادھی کرت)

गुजाज़ (Mujáz) (مجاز)

3. 'वकील' से नीचे दर्जे का वकील ('Vakíl' se níche darje ka vakíl)
(‘वकील’ سے نیچے درجے کا وکیل)

مختار کل (ع - ص)

MUKHTÁRE-KUL मुख्तारे कुल

एकाधिपति (Ekādhi pati) (ایکادھی سردا) सर्वाधिकारी (Sarvādhikāri) (سرواधिकاری) सियाह सफ़ेद का मुख्तार (Siyāh safed ka mukhtār) (سیاہ سفید کا مختار)

مختار نامہ (ع - ص)

MUKHTÁR-NÁMA मुख्तार नामा

अधिकार पत्र (Adhikár pattr) (ادھیکار پتر) इजाज़त नामा (Ijázat nāma) (اجازت نامہ)

مختبر ع (ع - ص)

MUKHTARE मुख्तारे

आविष्कर्ता (Ávishkarta) (آویش کرتا) मजिद (Mújid) (موجد)

مختص (ع - ص)

MUKHTAS (S) मुख्तस (स)

मुख्य (Mukh,khya) (مکھیہ) विशिष्ट (Vishisht) (ویشٹ) मुखसूस (Makhsús) (مخسوس)

MUKHTASAR मुखत्सर (ع - ص) مختصر

1. संक्षिप्त (Sanokhipt) (سن چھپت) साररूप (Sár rūp) (सार रूप) मुजमल (Mujmal) (مجمل)

نیکالنے والا (Nikálno vála)

مخدوش (ع - ص)

MAKH DÚSH مخدوش

مخروطی (ع - ص)

MAKHRÚTÍ مخروطی

شُڈا کار (Shundákár)

بھانکر (Bhayankar) بھانک

بھانک (Bhayának) بھانک

خطر ناک (Khatar nák)

گائو دم (Gáo dum)

مخدوم (ع - ص)

MAKHZAN مخزن (ع - مذ)

MAKH DÚM مخدوم

1. بھانڈا گار (Bhándágár)

1. سِوِی (Sev, vya) جس کی

کوشٹا گار (Koshthágár)

خِدمت کی جای (Jis ki khidmat)

گودام (Godám)

جسکی خدمت کی جائے (ki jáo)

2. کوشا گار (Kohságár)

2. سوامی (Swámi) پتی

خزانہ (Khazána)

آقا (Áqa)

3. شاسترا گار (Sbastrágár)

آسلیہا خانا (Asliha khána)

مغرب (ع - ص)

اسلحہ خانہ

MUKHAR, RIB मुखरिब

مخصوص (ع - ص)

1. دھونسک (Dhwansak)

MAKHSÚS مخسوس

1. मुख्य (Mukh, khya) प्रधान

(Pradhán) खास (Khás)

خاص

2. विशिष्ट (Vishisht) मुखतس

(Mukhtas)

1. تباه کرنے والا (Tabáh karne vála)

تباہ کرنے والا

2. नष्ट कर (Nasht kar)

बरबाद करने वाला (Barbád karne)

vála) برباد کرنے والا

مخرج (ع - مذ) MAKHRAJ

1. उद्गम (Udgam) नदी के

निकलने की जगह (Nadi ke nikalno)

ki jagah) ندی کے نکلنے کی جگہ

2. उच्चारण स्थान (Uch, cháran asthán)

हफों के निकलने

की जगह (Harfon ke nikalno ki)

jagah) حروفوں کے نکلنے کی جگہ

MUKHAF, FAF मुखफاف

संक्षिप्तरूप (Sanohipt rūp) (سن چھپت)

کسی شब्द की छोटी शकल जैसे

‘माह’ का ‘मह’ (Kisi shabd ki chhoti)

shakl jaise ‘Máh ka ‘Mah’ کسی شبد

‘ماہ’ کا ‘مہ’ (ki chhoti shakl jaise ‘Máh ka ‘Mah’)

MAKHFI مخفی (ع - ص)

MUKHRIJ मुखريج (ع - ص)

गुप्त (Gupt) गुह्य (Guhya)

निष्कासक (Nishkásak)

2. मानव जाति (Mánav játi) مانو
 (جانی) नौए इनसान (Naue insán
 (نوع انسان)

3. संसार (Sansár) (سلسار) दुनिया
 (Dunya) (دنیا)

مخلوقات (ع - مٹ)

MUKHLÚQÁT मुखलूक़ात

1. जगत् (Jagat) (جگت) आलम
 (Álam) (عالم)

2. संसार और उस की सब चीज़ें
 (Sansár aur us ki sab chízēn
 (سلسار اور اس کی سب چیزیں)

MAKHMASA मख़मसा (مذ - ع) خمسة

1. चिंता (Chinta) (چینتا) शोच (Shooh
 (Fikr) (فکر) (شوچ)

2. विपत्ति (Vipatti) (ویپتی) आफत
 (Áfat) (آفت)

3. भ्रंश (Jhanjhat) (جھنجھट) बख़ेड़ा
 (Bakheṛa) (بکھڑا)

MAKHMAL मख़मल (ع - مٹ) خنمل

एक निहायत नर्म और रुएँ दार कपड़ा
 (Ek nibáyat narm aur ruēn dár kapṛa
 (ایک نہایت نرم اور روئیں دار کپڑا)

MAKHMÚR मख़मूर (ع - ص) مخمور

मदोन्मत्त (Madonmatt) (مدون مت)
 सुरोन्मत्त (Suronmatt) (سورون مت)
 उन्मत्त (Unmatt) (انمت)
 नशे में चूर (Nashe men chūr) (نشہ میں چور)

خنث (ع - ص)

MUKHAN,NAS मुखनस

क्लीब (Klib) (کلیب) नपुंसक

छिपा हुआ (Chhipa hua) (چھپا
 ہوا)

MUKHIL मुखिल (ع - ص) مخل

विघ्नकृत् (Vighn kṛit) (ویگن کرت)

बाधक (Bádhak) (بادھک) खलल

अन्दाज़ (Khalal andáz) (خلل انداز)

MUKHLIS मुखलिस (ع - ص) مخلص

सद्भावक (Sad bhávak) (سدبھاوک)

शुद्धहृदय (Shud,dh hridai) (شده هردے)

निष्कपट (Nish kapat) (نہس کپٹ)

जिस में खुलूस हो (Jis men khulús

ho) (جس میں خلوص ہو)

مخلصی (ع - مٹ)

MUKHLASI मुखलसी

मुक्ति (Mukti) (मुक्ती) छुटकारा

(Chhut kára) (چھٹکارا) नजात (Naját

نجات)

MAKHLÚT मख़लूत (ع - ص) مخلوط

मिश्रित (Mishrit) (مشرت) मिला जुला

(Mila jula) (ملا جلا) गडमड (Gad mad

گڈمڈ)

مخلوط النسل (ع - ص)

MAKHLÚTUN-NASL मख़लूतुनसल

संकर (Sankar) (سانکر) मिश्रवर्या

(Mishr varn) (मिश्र वरन) दोराला

(Doghala) (دوغلہ)

MAKHLÚQ मख़लूक़ (ع - مٹ) مخلوق

1. प्राणि वर्ग (Práni varg) (پرائنی ورگ)

जान दार (Jándár) (جاندار)

دست اندازی (چپ) (Dast andāzi)

2. विघ्न (Vighn) बाधा (Bādha)
खलल अन्दाज़ी (Khalal andāzi)
خلل اندازی

MADĀR مدار (ع - مذ)

1. आधार (Ādhār) बुनियाद (Bunyād)
2. निर्भरता (Nirbharata) इनहिस्तर (Inhisār)
3. आश्रय (Āshrai) सहारा (Sahāra)

MUDĀRA مدارا (ع - مذ)
مدارات کا متخلف دیکھو، 'مدارات'

مدارات (ع - مٹ)

MUDĀRĀT مدارات

1. सत्कार (Satkār) सम्मान (Sammān)
आवभगत (Āo bhagat)
2. आतिथ्य (Ātithya) मेहमान दारी (Mehmān dāri)

مدافعت (ع - مٹ)

MUDĀFA,AT मुदाफ़अت

1. निराकरण (Nira karan) निवारण (Nivāran)
दफ़ीआ (Dafīya)
2. आत्म रक्षा (Ātm rakohba) अत्म बचाव (Bachāo)

MUDĀM मुदाम (ع - ص)

1. सतत (Satat) सर्वदा (Sarvada)
नित्य (Nittya)

(Napunsak) षंड (Shāndh)
نردارا (Nar dāru) نردار
زنانه (Zanāna)

MUKHAI,YIR मुखैयर (ع - ص)

दान شیل (Dān shīl)
वदान्य (Vadān.ny) मुक्त हस्त
(Mukt hast) करे खैर
में दिल खोल कर खर्च करने वाला
(Kāre khair men dil khol kar)
کار خیر میں دل
کھول کر خرچ کرنے والا

MAD (D) मद (इ) (ع - مٹ)

1. ज्वार (Jwār) पानी का चढ़ाव
(Pāni ka chāḥāo)
2. वह खत जो 'अलिफ' की आवाज़ लंबी
करने के लिए उस पर लगाते हैं (Voh)
khat jo 'Alif' ki āvāz lambi karne
ke lie us par lagāte haiḡ
وہ خط
جو 'الف' کی آواز لمبی کرنے کے
لئے اس پر لگاتے ہیں
3. लेखा शीर्ष (Lekha shīrsh) लिखा
हिसाब की मद (Hisāb ki
mad) حساب کی مد

MAD,DĀH महाह (ع - ص)

प्रशंसक (Prashansak)
श्लाघी (Shlāghi) तारीफ करने
वाला (Ta,rif karne vāla)
والا

مداخلت (ع - مٹ)

MUDĀKHALAT मुदाखलत

1. हस्तक्षेप (Hastakchhep)

2. तेजोहीन (Tejohīn तेजोहीन)
निश्री (Nish,shri निश्री) बद
इक़बाल (Bad iqbál इक़बाल)

MUDAB,BIR मुदबिर (ع - ص)

1. यत्न शील (Yatn shīl یتن شیل)
बा तदबिर (Ba tadbir باتدبیر)
2. कूट नीतिज्ञ (Kūt nītiggya کوٹ نی تی گھ)
سیاسات दा (Siyāsat dān سیاست دان)

3. प्रबंध कुराल (Prabandh kushal प्रबन्ध कुराल)
मुन्तज़िम (Muntazim मुन्तज़िम)

MUD,DAT मुदत (ع - مٹ)

1. समय (Samai समे) काल (Kāl काल)
व़ा़त (Vaqt व़ा़त)
2. विलंब (Vilamb वولمب) अति काल
(Ati kāl अति काल) देर (Der देर)
3. अवधि (Avadhi اودھی) मीयाद
(Mī,ād میعاد)

MAD,H मद्ह (ع - مٹ)

- प्रशंसा (Prashansa प्रशंसा) श्लाघा
(Shlāgha श्लाघा) तारीफ (Tārīf तारीफ)

MID,HAT मिदहत (ع - مٹ)

‘दिको’ मद्ह

मदख़ोले (ع - مٹ)

MAD,KHŪLA मद्ख़ूला

- उप पत्नी (Up patīl اپ پتلی)
रखेली (Rakheli رکھیلی) दाश्ता
(Dāshta दाश्ता)

हमेशा (Hamesha همیشه) (नकिह)

2. मदिरा (Madira मदिरा) सुरा (Sura सुरा)
शराब (Sharāb شراب)

MUDÁVA मुदावा (ع - مڈ)

- चिकित्सा (Chikitsa چکیتسا) उपचार
(Upchār اُپچار) इलाज (Ilāj علاج)

मदावत (ع - مٹ)

MUDÁVAMAT मुदावमत

1. नित्यता (Nittyata نیتیتا) हमेशगी
(Hameshagi همیشگی)
2. निरंतर प्रयोग (Nirentar prayog نیرنتر پر یوگ)
मुसलसल इस्तेमाल
(Musalsal istemāl مسلسل استعمال)

मदाहत (ع - مٹ)

MUDÁHANAT मुदाहनत

1. चाटु कारिता (Chátukárita چاٹو کاریتا)
चापलूसी (Cháplúsi چاپلوسی)
2. कपट व्यवहार (Kapat vyavhár کپٹ ویوہار)
दिल में कुछ होना और
जबान पर कुछ (Dil men kuchh hona aur zabán par kuchh دل میں کچھ ہونا اور زبان پر کچھ)

MUDBIR मुदबिर (ع - ص)

1. हत भाग्य (Hat bhāgya هت بھآگھ)
बद किस्मत (Bad qismat بد قسمت)

MUD,DA,Á मुद्दा (مدعا - ع - مذ)

1. उद्देश्य (Ud,doshya (ان'دیشیه)
अभिप्राय (Abhip,piáo (ابہپ
مقصد (Maqsad (مقصد
2. मनोरथ (Manorath (منورث)
कामना (Kámana (کامنا
खादिश (Khábish (خا‌دیش
خوابش

مدعا علیہ (ع - مذ)

MUD,DA,Á-ALAIH मुद्दा अलैह

- प्रति वादी (Prati vádi (پرتی'وادی)
जिस के खिलाफ दावा हो (Jis ke
جسکے خلاف دعویٰ (khiláf dáva ho
ہو)

MAD,U' मदद (مدعو - ع - ص)

1. निमंत्रित (Nimantrit (نمن'ترت
दावत में बुलाया हुआ (Dávat men
دعوت میں بلایا ہوا (buláya hua
2. आहूत (Áhút (آہوت)
बुलाया हुआ (Buláya hua (بلایا ہوا)

MUD,DAYI मुद्दी (مدعی - ع - مذ)

- वादी (Vádi (وادی)
दावा करने वाला (Dáva karne vála
دعویٰ کرنے والا

MADFAN मदफन (مدفن - ع - مذ)

- समाधि क्षेत्र (Samádhi chhettr (سمادی
मृत गृह (Mrit grih (موت گره)
कब्र (Qabr (قبر)

MADFÚN मदफून (مدفون - ع - ص)

- भू निहित (Bhú nibit (بہونہت)
में दफन (Zamín men dafn (زمین
میں دفن)

MADAD मदद (مدد - ع - مٹ)

1. सहायता (Saháyata (سہایت)
साहाय्य (Saháya (سہا‌یہ)
इआनत (I,ánat (اعانت)
2. सहयोग (Sah yog (سہیوگ)
तआवुन (Ta,ávun (تعاون)
3. पक्ष पात (Pakchh pát (یکچہ'پات)
हिमायत (Himáyat (حمایت)
4. आश्रय (Áshrui (آشروے)
सहारा (Sahára (سہارا)

مددگار (عف - ص)

MADAD-GÁR मददगार

1. सहाय (Saháo (سہاے)
सहायक (Saháyak (سہایک)
मुआविन (Muávin (معاون)
2. पक्ष पाती (Pakchh páti (یکچہ'پاتی)
हिमायती (Himáyati (حمایتی)
3. सहायक (Saháyak (سہایک)
ऐसिसटेंट (Assistant (اسسٹینٹ)

مدرس (ع - مذ)

MUDAR,RIS मुदरिस

- अध्यापक (Adh,dhyápak (ادھیاپک)
शिक्षक (Shikchhak (شک'چہک)
पढ़ाने वाला (Parháne vála (پڑھانے والا)

MADRISA मदरिसا (مدرسہ - ع - مذ)

- पाठ शाला (Páth shála (پاٹھ'شالا)
विद्यालय (Viddyálai (ویدیالہ)
स्कूल (School (اسکول)

مدرکہ (ع - مٹ)

MUDRIKA मुद्रिका

دیکھو 'توت مدرکہ'

(Samandar ko pání ka chaqháo aur
utár) سمندر کے پانی کا چومنا اور
(اتار)

مدور (ع - ص)

MUDAV,VAR مدآور

بوتلاکار (Vartulákár) (ورتلاکار)
گولاکار (Golákár) (گولاکار) گول (Gol
کول)

مدون (ع - ص)

MUDAV,VAN مدآون

سنگریہیت (Sangribít) (سنگریہیت)
سंकलित (Sankalit) (سंकलित) جما کیا
हुआ (Jama kiya hua) (جمع کیا ہوا)

مدھوش (ف - ص)

MAD-HOSH मद होश

1. मदोनमत (Madonmatt) (مدون مت)

बद मस्त (Bad mast) (بد مست)

2. निश्चेष्ट (Nish chesht) (نیش چیشت)

बे सुध (Be sudh) (بے سدھ) गाफिल

(Gháfíl) (غافل)

MADÍH मदीह (مذیح - ع)

प्रशंसा (Prashansa) (پرشنسا) श्लाघा

(Shlágha) (شلاگھا) तारीफ (Tárif)

(تعریف)

MADÍD मदीद (مدید - ع - ص)

दीर्घ (Dírgħ) (دیگرہ) लंबा (Lamba)

(طویل) तवील (Tavíl) (تویلا)

MUDÍR मुदीर (مدیر - ع)

संपादक (Sampádak) (سپادک)

इडीटर (Editor) (ایڈیٹر)

MADQÚQ मदकूक (مدقوق - ع - ص)

चय रोगी (Chhai rogi) (چھ روگی)

दिक् का मरीज़ (Dīq kā maríz) (دیق کا مریض)

(مريض)

مدلل (ع - ص)

MUDAL,LAL मुदललल

तर्क संगत (Tark sangat) (تَرْک سَنگَت)

युक्ति युक्त (Yukti yukt) (یُکْتی یُکْت)

प्रमाण सिद्ध (Pramán shid,dh) (پَرماَن سیدھ)

दलील के साथ कही हुई बात

(Dalíl ke sáth kahi hui bát) (دلیل کے ساتھ کہی ہوئی بات)

(ساتھ کہی ہوئی بات)

مدمع (ع - ص)

MUDAM,MIGH मुदममिग

अहंकारी (Ahankári) (اھنکاری) घमंडी

(Ghamandi) (گھمندی) मगरूर

(Maḡhrúr) (منغرور)

مدمقابل (ع - ص)

MAD,DE-MUQÁBIL मदे मुकाबिल

1. सापेक्ष (Sapeksh) (سایپکھ) दूसरे

के मुकाबिले में आया हुआ (Dústre

ke muqábile men áya hua) (دوسرے

کے مقابلے میں آیا ہوا)

2. प्रतिस्पर्धी (Pratispardhi) (پرتس

پرستھی)

کمیٹی تیشن مہن مقابلہ کرنے والا

مد و جزر (ع - مذ)

MAD, O-JAZR महोजज़र

ज्वार भाय (Jwár bháta) (جوار بھاتا)

समंदर के पानी का चढ़ाव और उतार

मडबल (ए - व)

MUZAB,ZAB मुञ्जव

1. असमंजस युक्त (Asatnanjas yukt) दुववा में पडा हुआ (Dubdha men paṛa hua) दुबधा में पड़ा हुआ
2. संदिग्ध (Sandigdha) मुश्त-बह (Mushtabah) (مشتبہ)

MUZAKKAR मुञ्जकर (ए - व)

1. नर (Nar) मर्द (Mard) (مرد)
2. पुल्लिंग (Pulling) मेल (Malo) (مهل)

MAZKŪR मञ्कूर (ए - व)

1. उक्त (Ukt) चर्चित (Charchit) (ککت) कथित (Kathit) कहा हुआ (Kaha hua) (کھا ہوا)
2. चर्चा (Charcha) वर्णन (Varnan) (وَرْنَن) जिक्र (Zikr) (ذکر)

मङ्कुरे बाला (ए - व)

MAZKŪRA-E-BĀLA मञ्कूरए बाला
उपयुक्त (Uparyukt) पूर्वोक्त (Purvokt) (پورووکت) ऊपर कहा हुआ (Ūpar kaha hua) (اوپر کھا ہوا)

मङ्कुरी (ए - व)

MAZKŪRĪ मञ्कुरी
चपरासी (Chaprāsi) (چپراسی) सिपाही (Sipāhi) (سپاہی)

मडल (ए - म)

MAZAL,LAT मञ्जललत

1. अपमान (Apmān) (اِپمان) तिर-

MADĪNA मदीना (म - ड)

1. नगर (Nagar) (नगर) पुर (Pur) (پور) शहर (Shahr) (شہر)
2. अरब का एक प्रसिद्ध नगर (Arab ka ek prasidh,dh nagar) (عرب کا ایک پرستہ نگر)

MAD,YŪN मद्यून (ए - व)

अधमर्ण (Adhamarn) (ادھمن) (آدھمن) कर्क दार (Qarz dār) (قرض دار)

MAZĀQ मजाक (म - ड)

1. मनो विनोद (Mano vinod) (منوونود) मनोरंजन (Mano ranjan) (منورنجن) तफरीह (Tafrīh) (تفریح)
2. परिहास (Parihās) (پریہاس) ठठोल (Thathol) (ٹھٹھول)
3. रस (Ras) (رس) झौक (Zauq) (ذوق)
4. रसिकता (Rasikata) (رستکتا) मजाके सुखन (Mazāke sukhon) (مذاق سخن)

मङाकरे (म - ड)

MUZĀKARA मुजाकरा

वार्तालाप (Vārtālāp) (وارتالاپ) कथोप-कथन (Kathop kathān) (کتھوپ کتھن) कथा वार्ता (Katha vārta) (کتھا وارنا) बात चीत (Bāt chīt) (بات چیت)

MAZ,BAH मञ्बह (म - ड)

वधस्थल (Vadhashtal) (वधस्थल) वध भूमि (Vadh bhūmi) (ودھ بھومی) बूचखाना (Bbūchax khāna) (بوچخانہ)

مر اجعت (ع - مٹ)

MURÁJA,AT مورااجات

پرہیگمان (Pratyágaman)

واپسی (Vápaasi)

MURÁD مراد (ع - مٹ)

1. اودیشہ (Ud,deshya)

ابھپراے (Abhip,práo)

مقصود (Maqsad)

2. اچھا (Ioh,ohha)

ابھیشا (Abhilásha)

خواہش (Kháhish)

MURÁDIF مرادیف (ع - ص)

پریای (Paryáo)

سمانارثک (Samánárthak)

ہم مانا (Ham mána)

معلی (Ekárth)

مر اسلت (ع - مٹ)

MURÁSALAT مورااسلت

پتر (Pattr vyavhár)

خاتو کیتابات (Khato kitábat)

خط و کتابت

مر اسلہ (ع - مٹ)

MURASALA مورااسلا

1. دیکھو مر اسلت

2. پتر (Pattr) چٹھی (Cbith,thi)

چٹھی

MARÁSIM مراسیم (ع - مٹ)

مٹری (Maittri vyav,hár)

میل (Mel,jol)

راہو رسم (Rábo rasm)

تیرسکار (Tiraskar)

بے عزتی (Be izzati)

2. نیندا (Ninda) آپپاش (Ap-

yash)

رہسواہی (Ruaváyi)

مذمت (ع - مٹ)

MAZAM,MAT مزاممت

1. نیندا (Ninda) گارہا (Garha)

ہجرو (Haj,v)

2. آلوچنا (Álochana)

برائی (Burái)

MZMÚM مزوم (ع - ص)

دوشیت (Dúshit)

نیندیت (Nin-dit)

کوتسیت (Kutsit)

برا (Bura)

MAZ.HAB مزہب (ع - مٹ)

1. دھرم (Dharm) دین (Dín)

دین

2. مات (Mat) اکیدا (Aqida)

عقیدہ

مذہبیت (ع - مٹ)

MAZ,HABÍYAT مزہبیات

دھرم نیشٹھا (Dharm nishtha)

دھرم پارایاناتا (Dharm paráyanata)

دینداری (Díndári)

دین داری

MIR,ÁT میرآت (ع - مٹ)

دارپان (Darpan)

مکڑ (Mukur)

آہینہ (Áyina)

MURAB,BA مِرَبَّی (ع - ص) مِرَبَّی
 فہل پاک (Phal pák) (پہل پاک)
 جام (Jám) (جام)

MURAB,BA مِرَبَّی (ع - ص) مِرَبَّی
 1. वर्ग (Varg) (ورگ) سکوئر (Square)
 اسکوئر

2. चतुर्भुज (Chatur bhuj) (چتر بھج)
 چار جیلوں والی شکل (Chár zilon
 váli shakl) (چار ضلعوں والی شکل)

MURAB,BI مِرَبَّی (ع - ص) مِرَبَّی
 1. पोषक (Poshak) (پوشک) آغاک
 (Ádharak) (آدھارک) سپورٹر
 (Supporter) (سپورٹر)

2. अभि भावक (Abhi bhávak) (ابھی
 بھاک) گارجین (Guardian) (گارجین)

3. संरक्षक (Sunrakohhak) (سر رکھیک)
 پالک (Pálak) (پالک) مہافیز
 (Muháfiz) (محافظ)

MURTÁZ مِرْتَاظ (ع - ص) مِرْتَاظ
 योगी (Yogi) (یوگی) تپسوی (Tapas,wi)
 کڑی تپسیا کرنے والا (Kari tapas,eya karne vála)
 (تپسیا کرنے والا)

مرتب (ع - ص)

MURAT,TAB مِرْتَاب
 1. संपादित (Sampádit) (سپادت)
 समाहित (Samáhit) (سامہت)
 तरतीب दी हुई किताब (Tartíb di lui
 kitáb) (ترتیب دی ہوئی کتاب)

MURÁ,ÁT مِرَاآت (ع - مٹ) مِرَاآت
 1. शील (Shíl) (شیل) ریاایت
 (Riáyat) (ریایت)

2. आदर (Ádar) (آدر) لیہاز (Liház)
 (لہاظ)

MURÁFA,Á مِرَاَفَا (ع - مذ) مِرَاَفَا
 पुनर्विचार प्रार्थना (Punarvichár prár-
 thana) (پنروچار پراننا) पुनरा वेदन
 (Punarávedan) (پنراویدن) अपील
 (Appeal) (اپیل)

MIRÁQ مِرَاَق (ع - مذ) مِرَاَق
 उन्माद (Unmád) (اُمناد) पागलपन
 (Págál pan) (پاگل پن) ख़ब्त (Khabt)
 (خبط)

MURÁQABA مِرَاَقَبَا (ع - مذ) مِرَاَقَبَا
 समाधि (Samádhi) (سامادی) प्रणिधान
 (Pranidhán) (پرندهان) ध्यान मग्नता
 (Dhyán magnata) (دهیان مگناتا) सब
 तरफसे हट कर खुदा में ध्यान लगाना
 (Sab taraf se hat kar khuda men
 dhyán lagána) (سب طرف سے ہٹ
 کر خدا میں دھیان لگانا)

MIRÁQI مِرَاَقِی (ع - ص) مِرَاَقِی
 उन्मादी (Unmádi) (اُمنادی) वातुल
 (Vátru) (واتل) पागल (Págál)
 (پاگل)

MARÁM مِرَام (ع - مذ) مِرَام
 मनोरथ (Manorath) (منورث) कामना
 (Kámana) (کامنا) अभिलाषा (Abhilásha)
 (امہی لاشا) مراد (Murád) (مراد)

MURTA,ISH مُرتعش (ع - ص) (مرتعش
کَپاَیَمان (Kampáo mán (کمپاے مان
سَپَدِیت (Ispandit (اسپن دت
(Vidbút (ویدبوت) هِلتا (Hilta
hwa (هلتا هوا

MURTAFE مُرتفع (ع - ص) (مرتفع
وَح (Uoh,oh (اُح) (Uttung
(Baland (بلند) (اتنگ

MURTAKIB مُرتکب (ع - ص) (مرتکب
کَرتا (Karta (کرنا) (Karne
vála (کرنے والا
! لِس لَظ کا استعمال گناہ یا قصور کے
لئے ہوتا ہے اچھے کاموں کے لئے
نہیں ہوتا

MURTAHIN مُرتہن (ع - ص) (مرتہن
بَندھک گراہی (Bandhak gráhi
(Prádhimán (پراڈھیمان
(Ádhimán (آدھیمان
(آدھی مان
جسکے پاس چیز گرو رکھی جائے

MARSIYA مَرسِیَا (ع - مذ) (مرثیہ
شوک کاویہ (Shok kávyā
کسی کے مرنے پر نظم مہن غم کا
اظہار

MARJÁN مَرَجَان (ع - مذ) (مرجان
پَروال (Pravál (پروال
(Múnga (مُنگا (وڈ'درم
(مونگا

MARJA مَرَجَا (ع - مذ) (مرجع
1. مَواَس (Mavás (مواَس) شरण स्थल

2. व्यवस्थापित (Vyavasthāpit (ویوس
مُنَزَّزَم (Munazzam (تہاظیت
(منظم)

MURAT,TIB مُرتتب (ع - مذ) (مرتتب
1. सम्पादक (Sampādak (سمپادک
समाहर्ता (Samāhartā (ساماھرتا
کِتاب کو ترتیب دینے والا (Kitāb
ko tartīb dene vāla
(ترتیب دیلے والا)

2. व्यवस्थापक (Vyavasthāpak (ویوس
مُنْتَزِم (Muntazim (تہاپک
(ملتظم)

MARTABA مَرْتَبَا (ع - مذ) (رتبہ
1. पद (Pad (پد) ओहदा (Ohda
(عہدہ)

2. वर्ग (Varg (ورگ) श्रेणी (Shreni
(درجہ) (Darja (درجہ)
(شریعی)

3. मान (Mán (مان) प्रतिष्ठा (Pratishttha
(عزت) (Izzat (عزت
(پرستش تھا)

MURTAD مُرتَد (ع - ص) (مرتد
धर्म भ्रष्ट (Dharm bhrasht (دھرم
अपने मज़हब को छोड़ देने वाला
Apne mazhab ko chhor dene vāla
(اپنے مذہب کو چھوڑ دیلے والا)

MURTASHI مُرتشی (ع - ص) (مرتشی
اُتکُوح گراہی (Utkooh grāhi
(اُتکُوح بھوگی (Utkooh bhogi
(گراہی)
وُہَس لَہنے والا (Ghúns lene vāla
(گھونس لیلے والا)

2. دیا پاتر (Daya páttr) دیا پاتر
جس پر رھم کیا گیا ہو (Jis par
rabm kiya gaya ho) جس پر رحم
کیا گیا ہو

MARD مرد (ف - مذ) مرد

1. منوش (Manush, ohya) منوش
مانو (Mánav) آدمی (Ádami)

2. پتی (Pati) بھارتا (Bharta)
خاوند (Khávind)

3. ویر (Vir) شہر (Shúr)
بہادر (Bahádur)

4. پولینگ (Pulling) نر (Nar)
لگ (لگ)

MURDÁR مردار (ف - ص) مردار

1. مروت پشو (Mrit pashu) مروت پشو
مردا جانور (Murda jánvar)

2. ابھکھیا (Abhak, ohya) ابھکھیا
ہرام (Harám)

3. کولتا (Kulata) فاحشا (Fáhisha)

مردار خوار (ف - ص)

MURDÁR-KHÁR مردار خوار

- مروتاشی (Mritáshi) مردا
جانور خاں والا (Murda jánvar
kháne vála)

مردانگی (ف - مٹ)

MARDÁNAGI مردانگی

1. پوروشٹو (Purushattu) پوروشٹو
آدمی پن (Ádamipen)

- (Sbaranasthal) شرنس تھل
(Parish, shrai) جاپ-
پناہ (Jáe panáh)

2. وہ شبد جسکی طرف کوئی
(Jis shabd jis ki
taraf koi sarvnaám (zamír) phiro
روہ شبد جسکی طرف کوئی
سرونام (ضمیر) پھیرے

MAR, HABA مرہبا (ع - مٹ)

1. دھنیا (Dhannya) ساڈھ
(Sádhu) شاہاش (Shábásh)

2. شہبا (Shubhágaman) شہبا
(Khush ámadad) خوش آمدید

MAR, HALA مرہلا (ع - مذ)

1. پاراو (Paráo) منجیل
(Manzil)

2. سامسہ (Samas, sya) مسالا
(Masala)

مرحمت (ع - مٹ)

MAR, HAMAT مرہمت

1. کرپا (Kripa) انوکھا (Anu-
kampa) دیا (Daya)

2. پردان (Pradán) عطیہ (Atfiya)

کرنا یا فرمانا کے ساتھ

MARHÚM مرہم (ع - ص)

1. دیوانگت (Divangat) دیوانگت
(Swargiya)

MARDUD مردود (ع - ص) مردود

1. अस्वीकृत (Aswikrit असوي کړت) نامقبول (Na maqbúl نامقبول)
2. बहिष्कृत (Bahish krit بهی کړت) निकाला हुआ (Nikála hua نکالا هوا) खारिज किया हुआ (khárij kiya hua خاریج کیا هوا)

MURDA मुर्दा (ف - ص) مرده

1. मृत (Mrit मृत) मृतक (Mritak मृतک) मुर्दा (Murda مرده)
2. शव (Shav شو) लाश (Lásh لاش)
3. जीर्ण (Jirn جیړن) जर्जर (Jarjar جرجر) बहुत बूढ़ा (Bahut búrha بهت پوړها)
4. खिन्न (Khinn کهن) मलिन (Malin ملین) अफसुर्दा (Afsurda افسرده)
5. बुझा हुआ (Bujha hua بجھا هوا) امید، چراغ یا آگ کے لئے
6. अर्थी (Arthi ارتھی) जनाजा (Janáza جنازه)

مرده دل (ف - ص)

MURDA-DIL मुर्दा दिल

1. हत हृदय (Hat bridai هت هردے) मृत हृदय (Mrit bridai मृत هردے) हत मानस (Hat mánas هت مانس) जिसे किसी बात में कोई मज़ा न आता हो (Jise kisi bát men koi mazá na áta ho جسے کسی بات میں کوئی مزہ نہ آتا ہو)
2. हत साहस (Hat sáhas هت ساهس) हतोत्साह (Hatotsáh هتوت ساه)

2. शौर्य (Shaurrya شوری) वीरता (Virata ویرتا) बहादुरी (Baháduri بهادری)

MARDUM मर्दुम (ف - مذ) مردم मानव (Mánav مانو) मनुष्य (Manush, shya آدمی) आदमी (Ádami آدمی) مردم آزار (ف - ص)

MARDUM-ÁZÁR मर्दुम آزار

सर्व दुःखद (Sarv dukh, khaḍ सर्व दुःखद) सब को तकलीफ देने वाला (Sab ko taklíf dene vála सब کو تکلیف دینے والا)

مردم خور (ف - ص)

MARDUM-KHOR मर्दुम खोर

नरभक्षी (Nar bhakshi نر بھکشی) पुरुषाशी (Purusháshi پروشاشی) आदम खोर (Ádam khor آدم خور) مردم شماری (ف - م)

MARDUM-SHUMÁRI मर्दुम शुमारी

जन गणना (Jan ganana जन گننا) किसी मुल्क के आदमियों की गिनती (Kisi mulk ke ádamiyon ki ginti کسی ملک کے آدمیوں کی گنتی)

MARDUMI मर्दुमी (ف - م)

1. मानवता (Mánavata मानوتا) इंसानियत (Insáníyat انسانیت)
2. कुलीनता (Kulínata कुलینتا) शरार्फत (Sharáfat شرافت)
3. शूरता (Shúrata شورتا) बहादुरी (Baháduri بهادری)

(Sanáo badáo se yuké [kalám])

رضا نوح بدایع سے یکت [کلام]

مرصع کار (ع - ص)

MURASSA-KÁR مۇرسسا كار

رتن کار (Ratnkár رتن کار) کے وروں پر

نہ گہنے لگانے والا (Zevaron par nagino

jarne vála زہروں پر نگینے چڑنے

والا)

MARAZ مرض (ع - مد)

1. آماش (Ámai آمے) व्याधि (Vyádhi

روباہی) रुज (Ruj روج) गद (Gad

روک) रोग (Rog روک)

2. दुर्व्यसन (Durvyasan دورویسن)

بوری لت (Buri lat بوری لت)

MURZIA مۇزیا (ع - مٹ)

धात्री (Dhātrī धात्री) पिलाई.

(Pīlāī پیلائی)

دوسرے کے بچے کو دودھ پلانے

والی عورت

مرض متعدی (ع - ص)

MARAZE-MUTA, ADDI मरजे मतअदी

संक्रामक रोग (Sankrāmāk rog

छूत की बीमारी (Chhūt ki bīmāri

چھوت کی بیماری)

MARZI मरजी (ع - مٹ)

1. इच्छा (Ich, ohha اچھا) खादिश

(Khāhish خواہش)

2. रुचि (Ruchi रुचि) रागत (Raghat

رغبت)

3. आज्ञा (Āgya आज्ञा) इजाजत (Ijāzat

اجازت)

पस्त हिम्मत (Past himmat پست

همت)

MARDI मदी (ف - مٹ)

1. मानवता (Mānavata मानوتا) ईसा-

नियत (Insāniyat انسانیت)

2. शूरता (Shūrata शूरता) बहादुरी

(Bahāduri بهادری)

3. पुंसत्त (Punsattwa पुंसत्त) कुवते

बाह (Quv.vate bāh ثبوت باه)

مرز بوم (ف - مذ)

MARZ-BÚM मर्जबूम

जन्म भूमि (Janm bhūmi جنم بھومی)

वतन (Vatan وطن)

MURSALA मुसला (ع - ص)

प्रेषित (Preshit پریشیت)

(Preshya پریشیه) भेजी हुई चीज़

(Bheji hui chiz بھیجی ہوئی چیز)

MURSHID मर्शिद (ع - ص)

धर्मगुरु (Dharm guru دھرم گرو) दीक्षा-

गुरु (Dīkshā guru دیکشا گرو) पीर

(Pīr پیر)

MURASSA मुरसा (ع - ص)

1. शृंगारित (Shringārit شرنکاریت)

भूषित (Bhūshīt بهوشیت) आरास्ता

(Ārāsta آراسته)

2. रत्न जटित (Ratn jatit رتن جتیت)

खचित (Khachit کھچیت) पचित

(Pachit پچیت) जराऊ (Jarāū

جراؤ)

3. अलंकृत (Alankrit الن کورت)

सनाए बदाए से युक्त [कलाम]

MURAF,FAH مرفہ (ع - ص) مرفہ
 سمردھ (Samrid,dh سمردھ) سंपन्न
 (Sampann سمپन्न) खुश हाल (Khush
 hāl خوش حال)

مرفہ حال (ع - ص)

MURAF,FAH-HÁL रफह हाल
 समृद्ध (Samrid,dh समृद्ध) धनाढ्य
 (Dhanādhyā धनाढ्य) दौलतमंद
 (Daulatmand دولت‌مند)

MARQAD मरقد (ع - مذ) مرقد
 मृत गृह (Mrit grih मृत‌گृह) समाधि
 भवन (Samādhi bhavan سمانی
 کبر) कब्र (Qabr قبر)

MURAQ,QA मुरक्का (ع - مذ) مرقع
 1. चित्रावली (Chitrāvali चित्रاवली)
 संग्राहिका (Sangrābhika سن‌گراہکا)
 अलबम (Album البوم)

2. चित्र (Chitr चित्र) तसवीर (Tasvīr
 تصویر)

MARQÚM मरकूम (ع - ص) مرقوم
 लिखित (Likhit لکھت) उल्लिखित
 (Ullikhit ال لکھت) लिखा हुआ
 (Likha hua لکھا ہوا)

مرقومہ بالا (ع - ص)

MARQÚMA-E-BÁLA मरकूमए बाला

उपर्युक्त (Uparyukt اوبریخت) पूर्व
 लिखित (Pūrv likhit پورو لکھت)
 प्रागुक्त (Prāgukt پراگکت) ऊपर कहा
 हुआ (Ūpar kaha hua اوبر کہا ہوا)

MARTÚB मर्तुब (ع - ص) مرطوب
 आर्द्र (Ārdr آردر) सीढ़ा (Sīḥa سیڑھا)
 नम (Nam نم)

MAR ŪB मरऊब (ع - ص) مرعوب
 1. आतंकित (Ātankit آتلکت) रोब
 में आया हुआ (Rob men āya hua
 رعب میں آیا ہوا)
 2. भय भीत (Bhai bhīt بھیت) खौफ
 ज़दा (Khauf zada خوف‌زدہ)
 3. प्रभावित (Prabhāvit پربھاوت) मुतअस्सیر
 (Muta,assir متاثر)

MURGH मुरग (ع - مذ) مرغ
 1. खग (Khag کھگ) पक्षी (Pakhhi
 پکھی) पखेरू (Pakheru پکھيرو)
 चिड़िया (Chīṛiya چڑیا)
 2. कुक्कुट (Kuk,kut ککٹ) मुरगा
 (Murgha مرغ)

مرغابی (ف - مٹ)

MURGHĀBĪ मुरगबी
 जल कुक्कुट (Jal kuk,kut جل ککٹ)
 एक मशहूर पानी की चिड़िया
 (Ek mashhūr pāni ki chīṛiya ایک
 مشہور پانی کی چڑیا)

MARGHŪB मर्गुब (ع - ص) مرغوب
 रुचिकर (Ruchikar رچی کر) मनोवांछित
 (Manovāñchhit منوواڻجھت) پسندیدہ
 (Pasandīda پسندیدہ)

مرفوع القلم (ع - ص)

MARFUŪL-QALAM मरफूउलकलम
 वातुल (Vātul واتل) पागल (Pāgal
 پاگل)

مروارید (ف - مذ)

MARVÁRID مَرْوَا رِید

مুক্তا (موتی تک Muktik) مائیکٹک (موتی موتی Moti) (مکتا Mukta)

مروت (ع - مٹ)

MURAV,VAT موروآوت

شیل (Shil) شیل سَنکُوچ (Shil sankooh) لہہآز (Libáz) (شیل شلہوچ) (لصاط)

MURAV,VAJ موروآج (ع - ص) موروآج

۱. پرجلت (Prachalit) پرجلت (Vyav,hrit) (وہوہوت) رائج (Rāj) (رائج)

۲. پرمپراگت (Paramparāgat) پرمپرا (Dastūr bana hua) (دستور بنا ہوا) دسٹور

MIR,VAHA موروآہا (ع - مذ) موروآہا

پانکبا (Pankba) (ویجن Vyajan) (پنکبا)

MURAV VAQ موروآق (ع - ص) موروآق

پٹو وگہا کا راس جسے آگ پر رکھ کر صاف کر لیا گیا ہو (Patton vaghaira ka voh ras jise āg par rakh kar sáf kar liya gaya ho) (پٹوں وغیرہ کا وہ رس جسے آگ پر رکھ کر صاف کر لیا گیا ہو)

MAR,HAM مرہم (ع - مذ) مرہم

سٹنہلوپ (Saneh lep) (اسٹنہ لپ) (آئٹمنٹ Ointment) (آئٹمنٹ)

مَرکَب (ع - مذ) MARKAB مَرکَب

واہن (Vāhan) (واہن) یان (Yān) (یان) سوارِی (Savāri) (سوارِی)

مَرکَب (ع - ص)

MURAK,KAB موروکاب

۱. میشرت (Mishrit) میلا (Mila hua) (ملا ہوا)

۲. سامست (Samaast) (سماست) دو لفظ مل کر بنا ہوا لفظ (Do lafz mil kar bana hua lafz) (دو لفظ مل کر بنا ہوا لفظ)

۳. سیاہی (Masi) (مسی) سیاہی (Siyāhi) (سیاہی)

مَرکَز (ع - مذ) MARKAZ مَرکَز

کندر (Kendr) (کندر) مध्य (Madh,dhya) (مڈھ) سینٹر (Centre) (سینٹر)

مَرگ (ف - مٹ) MARG مَرگ

ماریٹو (Mrityu) (ماریٹو) مارن (Marañ) (مارن) مائٹ (Maut) (مائٹ)

مَرمت (ع - مٹ)

MARAM,MAT مَرَمَت

جیرنود، دھار (Jirnod,dhār) (جیرنود، دھار) پُرانی چیڑ کی دُرستی (Purāni chīz ki durusti) (پُرانی چیڑ کی دُرستی)

مَرمر (ی - مذ) MARMAR مَرمر

شہت (Shwet prastar) (شہت) سَنگ مَرمر (Sange marmar) (سَنگ مَرمر)

2. धर्म (Dharm دھرم) गुण (Gun خاصیت) खासियत (Khásiyat گُن)

MIZÁH मित्राह (مذ - ع) مزاح

1. परिहास (Parihás پریہاس) विनोद (Vinod ونود) मनोरंजन (Mano-ranjan ملورنجن) हास्य (Háasya دال لکھی) दिल्लगी (Dillagi هاسیہ)

2. हास्य रस (Háasya ras هاسیہ رس) जिराफत (Ziráfát طرافت)

MUZÁHIM मुज़ाहिम (م - ع) مزاحم

1. विघ्न कर्ता (Vighn karta وگھن کرتا) बाधक (Bádhak بادھک) खलल (Khalal خلل) अन्दाज़ (Andáz انداز) (Dakhl انداز)

2. हस्तक्षेपक (Hastak chhepak هستک چھپک) (Dakhl انداز)

مزاحمت (ع - م)

MUZÁHAMAT मुज़ाहमत

1. विघ्न (Vighn وگھن) बाधा (Bádha بادھا) खलल (Khalal خلل)

2. हस्तक्षेप (Hástakohhep هستک چھپ) दखल अंदाज़ (Dakhl اندازی)

MAZÁR मज़ार (م - ع) مزار

समाधि भवन (Samádhi bhavan समادی بھون) कब्र (Qabr قبر) ये لفظ کسی بزرگ کی قبر کے لئے استعمال ہوتا ہے

MUZÁRE मुज़ारे (م - ع) مزارع

कृषक (Krishak کرشک) कृषि बल

MAR,HÚN मरहून (ع - ص) مرهون
बंधक (Bandhak بندھک) रहन रक्खा
हुआ (Rahn rakh,kha hua رهن رکھا
هوا)

مرهون منت (ع - م)

MAR,HÚNE-MINNAT मरहूने मिन्नत
आभारी (Ábhári آبهاری) कृतज्ञ (Krita-g,gya کرتگه) एहसानमंद (Ehsán mand احسان مند)

MARYI मरई (ع - ص) مرئی
गोचर (Gochar گوچر) दृष्टिगत
(Drishti gat درشتی گت) जो चीज़
देखने में आय (Jo chíz dekhne meñ áe
جو چیز دیکھنے میں آے)

MIR,RÍKH मिराँख (म - ع) مریخ
मंगल ग्रह (Mangal grah منگل گره)
एक मशहूर सितारा (Ek mash,húr
ایک مشهور ستاره)

MURÍD मुरिद (म - ع) مرید
1. धर्म शिष्य (Dharm shish,abya
چھلا) चेला (Chela دھर्म ششیہ)
2. आशाकारी (Ag,gya kári آگیا کاری)
ताबे (Tábe تابع)

MARÍZ मरीज़ (ع - ص) مریض
रुग्ण (Rugn رگن) व्याधित (Vyádhit
روگنی) रोगी (Rogi بیمار)
(Bímár)

MIZÁJ मित्राज (म - ع) مزاج
1. स्वभाव (Swabháo سوبهاؤ) प्रकृति
(Prakriti پریکرتی) प्रवृत्ति (Pra-vritti
عادت) (Ádat پرورتی)

2. क्षेत्र (Chhettr क्षेत्र) खेत (Khet
(کھیت)

(Krishi bal کارشی بل) کارشکار
(Kásht kár کاشت کار)

MAZRŪ,Á मज़रूआ (ع - مٹ)

مزاوالت (ع - مٹ)

1. कृषित (Krishit کرشیت) बोया हुआ
(Boya hua بویا ہوا)

MUZÁVALAT मुजावलत

अन्यास (Abh,bhyás انہیاس) किसी
काम को बराबर करना (Kisi kám ko
barábar kerna کسی کام کو برابر کرنا)

2. कृष्य (Krishya کرشیہ) खेती के
काबिल जमीन (Kheti ke qábil
zamin کھیتی کے قابل زمین)

MAZILLAT' मज़िल्लत (ع : مٹ)

फिसलना (Phisalna پیسلنا) लग्जिश
(Laghzhish لغزش)

MAZBALA मज़बला (ع - مڈ)

विष्ठागार (Vishtlágár وشتھاگار) मैला
ढालने की जगह (Maila dálne ki ja
میلہ ڈالنے کی جگہ)

MUZMIN मुज्मिन (ع - ص)

जीर्ण (Jirn جیर्ण) पुरातन (Purátan
(پورانہ) पुराना (Purána پورانہ)

MAZBŪR मज़बूर (ع - ص)

उपयुक्त (Uparyukt اوریکت) ऊपर
कहा हुआ (Ūpar kaha hua اوبر
کہا ہوا)

MAZA मज़ा (ف - مڈ)

1. स्वाद (Swád سواد) जाइका (Záika
(ذائقہ)

MUZD मुज़्द (ف - मٹ)

दिकेहो 'मज़दूरी'

2. व्यसन (Vyasan विसन) चसका
(Chaska चस्का)

3. आनंद (Ánand आनंद) लुफ़ (Lutf
(لطف)

4. भोग विलास (Bhog vílās भोग
(विलास) ऐयाशी (Aiyáshi ऐयाशी)

5. दंड (Dand दंड) सज़ा (Saza सज़ा)

MAZDŪR मज़दूर (व - स)

भूत (Bhrit भूत) श्रमिक (Shramik
श्रमिक) कर्मकर (Karmkar कर्मकर)
मज़ूर (Majúr मजूर)

मज़दूरी (ف - मٹ)

MAZÍD मज़ीद (ع - ص)

1. अधिक (Adhik अधिक) ज़ियादा
(Ziyáda زیادہ)

MAZDŪRI मज़दूरी

भूति (Bhrti भूति) पारिश्रमिक (Párish,
shramik पारिश्रमिक) मज़ूरी
(Majúri मजदूरी)

2. अतिरिक्त (Atirikt अतिरिक्त) फालतू
(Fáltu فالتو)

MAZRA मज़रा (ع - مڈ)

1. कृषि (Krishi کرشی) खेती (Kheti
(کھیتی)

MUZÍL मुज़ील (ع - ص)

निवारक (Nivárak निवारक) हटाने या

MISÁHAT مساحت (ع - مٹ) مساحت

1. क्षेत्र माप (Chhettr máp) (چھتر ماپ)

जमीन की पैमाइश (Zamín ki pai-máish) (زمین کی پیمائش)

2. ज्यामिति (Jyámítí) (جیامیتی) रेखा

गणित (Rokha ganit) (ریکھا گنیت)

भूमिति (Bhūmítí) (بھومیتی) ज्योमैट्री

(Geometry) (جیومیٹری)

MASÁS मसस (ع - مذ) مساس

मर्दन (Mardan) (مردن) मलना (Malna) (ملنا)

MUSÁ, ID मुसाइद (ع - ص) مساعد

1. सहायक (Saháyak) (سہایک) मदद

गार (Madad gár) (مددگار)

2. अनुकूल (Anukúl) (انوکول) मुआ-

फिक (Muáfiq) (موافق)

مساعدت (ع - مٹ)

MUSÁ, ADAT मुसाअदत

1. सहायता (Saháyata) (سہایتا) इमदाद

(Imdád) (امداد)

2. अनुकूलता (Anukúlata) (انوکولتا)

मुआफकत (Muáfaqat) (موافقت)

مسافت (ع - مٹ)

MASÁFAT मसाफत

अंतर (Antar) (انتر) दूरत्व (Dúratwa)

फासिला (Fásila) (فاصلہ) (دور تو)

MUSÁFIR मुसाफिर (ع - ص) مسافر

पथिक (Pathik) (پتھک) यात्री (Yáttiri)

राह (Batohi) (باتوہی) (بڑوہی)

गीर (Ráh gir) (راہ گیر)

दूर करने वाला (Hatáno ya dúr karno) (هٹانے یا دور کرنے والا)

MUZAIYAN मुजैयन (ع - ص) مزین

सुसज्जित (Susajjit) (سوسجیت) शृंगारित

(Shringárit) (शृंगारित) भूषित (Bhúshit)

सजाया हुआ (Sajáya hua) (سجایا ہوا)

(سجایا ہوا)

MUZDA मुज्दा (ف - مذ) مزدہ

1. शुभ सूचना (Shubh sūchana) (شبه

सुख संवाद) (Sukh samvād) (سوخ سَمِوَاد)

शुभ समाचार (Shubh samāchār) (شبه ساچار)

(K_hush khabari) (خوش خبری)

2. साधु वाद (Sādhu vād) (ساندھو واد)

धन्य वाद (Dhan, nya vād) (دھنیه واد)

सुवारक वाद (Mubáarak bād) (سوارک واد)

(مبارک واد)

MIZGÁN मिजगां (ف - मٹ) مژگان

मृदे की جمع है لیکن اردو میں

واحد معذوں میں مستعمل ہے

دیکھو 'مژہ'

MIZA मिजा (ف - मٹ) مژہ

दृगंचल (Driganchal) (درگنچل)

(Palak) (پالک)

MAS मस (ع - مذ) مس

स्पर्श (Ispars) (اسپرش) छूना (Chhúna)

(چھونا)

MIS मिस (ف - مذ) مس

ताम्र (Támr) (تامر) तांबा (Támba)

(تانبا)

مساہلت (ع - مٹ)

MUSÁ,HALAT موساھلت

آلاسٹ (Álassya آلسیہ) کاہلی
(Káhili کاہلی)

مساہمت (ع - مٹ)

MUSA,HAMAT موساھمت

भागी दारी (Bhági dári بھاگی داری)
साभा (Sájbhá ساجا)

MASÁ,IL مساهل (ع - مڈ)

مسئلہ کی جمع

समस्याएं (Samasyaen समस्यैयें)
मसले (Mas,ale مسئلے)

MAST मस्त (ع - ص)

1. मदोनमत्त (Madon matt मदोन मट)
मतवाला (Matvála मतवाला)
2. निश्चेष्ट (Nishchesht निश्चित)
बे खबर (Be khabar बे खबर)
3. विचिप्त (Vich,chipt विचिप्त)
वातुल (Vátul वातल) पागल (Págal पागल)
4. निःस्पृह (Nisprih निःस्पृह) बे
नियज्ञ (Be niyáz बे नियज्ञ)
5. प्रफुल्ल (Praphull प्रफुल्ल) बशशाश
(Bash,shásh बशशाश)
6. ब्रह्म लीन (Brahm lín ब्रह्म लीन)
मज्जूब (Majzúb मज्जूब)

مستاجر (ع - ص)

MUSTÁJIR मुस्ताजिर

एकाधिकारी (Ekádhikári एकाधिकारी)
ठेके दार (Thekedár ठेकेदार)

مسافرت (ع - مٹ)

MUSÁFARAT मुसाफरत

1. यात्रा (Yáttra पयटन) (Parya-tan पयटन) سفر (Safar سفر)
2. प्रवास (Pravás परदेस)
(Pardes परदेस) बे वतनी
(Be vatani बे वतनी)

مسافر خانہ (ع - مڈ)

MUSÁFIR-KHÁNA मुसाफिर खानا

- पांथ शाला (Pánth shála पान्थ शाला)
पथिकाश्रय (Pathikásh,shrai पथिकाश्रय)
धर्म शाला (Dharm shála धर्म शाला)
(شالہ)

MASÁM मसाम (ع - مڈ)

- रोम कूप (Rom kúp रोम कूप)
रोम छिद्र (Rom chhiddr रोम छिद्र)
लोम गर्त (Lom gart लोम गर्त)
रंभ्र (Lom randhr लोम रंभ्र) जिल्द
के सुराख (Jild ke súraakh जिल्द के सुराख)

MUSÁVÁT मुसावात (ع - مٹ)

1. समता (Samata समता)
(Samánata समानता) बराबरी (Barábari बराबरी)
2. साम्यवाद (Sámya vád साम्यवाद)
सब आदमियों के बराबर होने का
सिद्धांत (Sab ádamiyon ke barábar
hona ka síd,dbánt सब आदमियों के बराबर होने का सिद्धांत)

MUSÁVI मुसावी (ع - ص)

समान (Samán समान) तुल्य (Tullya तुल्य)
यक्सान (Yaksán यक्सान)

2. स्थिर (Isthir استبر) पाय दार
(Páedár پائدار)

MUSTADYI मुस्तदी (ع - ص) مستدعی

1. इच्छुक (Ioh, ohhuk اچ چھک)
खादिश मन्द (Kháhhish mand
خواهش مند)

2. प्रार्थी (Prárthi پروارتهی) दर्शास्त
कुनिदा (Darkhást kuninda
درخواست کننده)

MUSTADÍR मुस्तदीर (ع - ص) مستدیر

वर्तुलाकार (Vartulákár ورتلا کار)
गोला कार (Golákár گولا کار)
(Gol گول) दाइरा नुमा (Dáira numa
دايرة نما)

MUSTARAD मुस्तरद (ع - ص) مسترد

1. अस्वीकृत (Aswikrit असवी कृत)
नामन्त्र (Námanzúr नामنظر)
2. निरसित (Nirasit نیرست) खारिज
(Khárij خارج)

MUSTAZÁD मुस्तज़ाद (ع - ص) مستزاد

1. अधिक (Adhik ادھک) जियादा
(Ziyáda زیاده)
2. अतिरिक्त (Ati rikt اتی رکت)
फ़ाजिल (Fázil فاضل)
3. اردو نظم کی ایک قسم

MUSTASQI मुस्तसकी (ع - مذ) مستسقی

जलोदरी (Jalodari جلودری) जलंधर
का मरीज (Jalaudhar ka mariz جلالدر
کا مریض)

MUSTÁSAL मुस्तासल (ع - ص) مستأصل

उन्मूलित (Unmúlit انمولیت) जड़ से
उखाड़ा हुआ (Jar se ukhára hua
جز سے اکھاڑا ہوا)

MUSTATIR मुस्ततिर (ع - ص) مستتر

गुप्त (Gupt गुप्त) गुह्य (Guhya
پوشیده) पोशीदा (Poshida کپھیہ)

MUSTASNA मुस्तसना (ع - ص) مستثنی

1. पृथक् (Prithak प्रथक) अलाहिदा
(Aláhida علیحدہ)
2. अपवादित (Apvādīt अपवादित)
मुस्तसना किया हुआ (Mustasna
kiya hua مستثنی کیا ہوا)

مستحسن (ع - ص)

MUS,TAH,SAN मुस्तहसन

श्रेष्ठ (Shreshth श्रिश्ठ) उत्तम (Uttam
پسندیدہ) पसन्दीदा (Pasandīda اتم)

MUSTAHAQ मुस्तहक (ع - ص) مستحق

1. योग्य (Yoggya योग्य) काबिल (Qábil
قابل)
2. पात्र (Pátr पत्र) अहल (Ahl
اهل)
3. अधिकारी (Adhikári ادھی کاری)
हक दार (Haq dár حقدار)
4. दानाधिकारी (Dánádhi kári دانا
مستھک) खैरात का (Khairát ka mustahaq
خیرات کا مستحق)

مستحکم (ع - ص)

MUSTAHKAM मुस्तहकम

1. दृढ़ (Drīḥ درّی) मजबूत (Mazbút
مضبوط)

2. स्फूर्ति (Isphūrti اسفورتی) فورتی
(Phurti فورتی)

3. संलग्नता (Sanlagnata سن لگنتا)
इनहिमाक (Inhimák انہماک)

MUSTA,FI मुस्ताफी (ع - ص)
पद त्यागी (Pad tyági پد تیاگی)
इस्तेफा देने वाला (Istefa dene vála
استعفا دینے والا)

مستعمل (ع - ص)

MUSTA,MAL मुस्तामल
व्यवहृत (Vyavahrit व्यवहृत) प्रयुक्त
(Prayukt प्रयुक्त) इस्तेमाल में आया
हुआ (Istemál men áya hua استعمال
میں آیا ہوا)

مستغرق (ع - ص)

MUSTAGHRAQ मुस्ताग्रक

1. तल्लीन (Tallín तल लीन) तन्मय
(Tanmai तन मे) मग्न (Magn
(mah,v महव) (मग्न)
2. बंधक (Bandhak बंधक) गिरौ
(Girau गिरौ)

مستغنی (ع - ص)

MUSTAGHNI मुस्ताग्नी

1. निस्पृह (Nisprih निस प्रह) अनीह
(Anfh अनिह) बे नियाज़ (Be niyáz
بے نیاز)
2. समृद्ध (Samrid,dh समरुद्ध)
धन शाली (Dhan sháli دهن شالی)
फारिगुल बाल (Fárigul bál
فارغ البال)

MUSTATÍ,A मुस्तातीअ (ع - ص)

1. धनवान् (Dhanvân धनवान) माल-
दार (Mál dár मालदार)
2. समर्थ (Samarth समर्थ) साहिबे
मकदूर (Sáhibe maqddár صاحب
مقدور)

MUSTATÍL मुस्तातील (ع - مذ)
आयत (Áyat آیت) समकोण चतुर्भुज
(Samkon chatur bhuj سم کون چتر
بہج)

وہ شکل جس کے آمنے سامنے کے
ضلع برابر ہوں اور سب زاوے قائمہ
ہوں

MUSTA,ÁR मुस्ताआर (ع - ص)

1. अस्थायी (Astháyi अस्थायी) नापाय-
दार (Na páedár नापादार)
2. मांगी हुई चीज़ (Mángi hui chíz
مانگی ہوئی چیز)

MUSTA,ID मुस्ताइद (ع - ص)

1. तत्पर (Tatpar तत् पर) सन्नद्ध
(San,nad,dh सन नद्ध) तैयार
(Taiyár तैयार)
2. निरालस्य (Nirálassya نیرالسیہ)
फुर्तीला (Phurtíla फورتिला)
3. संलग्न (Sanlagn سن لگن)
दत्त चित्त (Datt chitt दत्त चित्त)
मुनहमिक (Munhamik منہمک)

مستعلی (ع - م)

MUSTA,IDDI मुस्ताइदी

1. तत्परता (Tatparata तत्परता)
तैयारी (Taiyári تیار)

2. آواص (Ávās) جاپ کھام
(Jáe qayám) (جائے قہام)

MUSTAQIL مستقل (ع - ص)

1. دڙ (Drigh) مذبوت (Mazbút)
(مضبوط)

2. سٹھائی (Istháyi) پرماننٹ
(Permanent) (پرمایننٹ)

MUSTAQÍM مستقیم (ع - ص)

- سرل (Saral) رچو (Riju) رست (Rást)
(سیدھا) (راست)

مستمند (ف - ص)

MUST-MAND مست مند

1. دین (Dín) نیت:سہاے (Nis,saháe)
(نس سہاے) بے چارہ (Be ohára)

2. دریدر (Dariddr) مفلس (Mufliś)
(مفلس)

MUSTANAD مستند (ع - ص)

1. پرمانت (Pramáuit) تاسدیق شدا (Tasdíq shuda)
(تصدیق شد)

2. ویشوہست (Vishshwast) موتابر (Motabar)

3. پرمان پتر پراپ (Pramán patr prápt) سنہد یا کتا (Sanad yáfta)
(سنہد یافتہ)

مستوجب (ع - ص)

MUSTAUIB مستویب

1. پاتر (Pátr) مستحق (Mustahq)
(مستحق)

مستغنیث (ع - ص)

MUSTAGHÍS مستغنیث

- ابھی یوگی (Abhi yogi) ابھی یوکتا (Abhi yokta)
(فریادی) (Faryádi) عدالت فوجداری میں ناکش
کرنے والا

MUSTAFÍD مستفید (ع - ص)

1. لائبانویت (Lábhánvit) کایدہ اٹھایا ہوا (Fáida utháya hua)
(فائدہ اٹھایا ہوا)
2. اپبھوکتا (Upbhokta) کایدہ اٹھانے والا (Fáida utháne vála)
(فائدہ اٹھانے والا)

مستفیض (ع - ص)

MUSTAFÍZ مستفیز

1. کرپیش (Kripech,ohhu) فیض چاہنے والا (Faiz oháhne vála)
(کرپیش)
2. لائبانویت (Lábhánvit) مستفید (Mustafíd)

مستقبل (ع - مذ)

MUSTAQBIL مستقبیل

1. آگامی (Ágámi) آنے والا (Áne vála)
2. بھیشکال (Bhavish,shyatkál) آنے والا زمانہ (Áne vála zamána)

MUSTAQAR مستقر (ع - مذ)

1. کندر (Kendr) مرکز (Markaz)

4. चुहुल (chuhul) खुश फेली
(Khush feli) خوش فعلی

MASJID मस्जिद (ع - مٹ) مسجد
सजदा करने की जगह (Sajda karne ki
jagah) مسجده کرنے کی جگہ
(Masit) مسیت

MASJÚD मसजूद (ع - ص) مسجود
आराध्य (Árádhya) पूज्य
(Pūjya) जिसे सजदा किया जाये
(Jise sajda kiya jāo) جسے سجدہ کیا جائے

MASKH मस्ख (ع - ص) مسخ
रूपांतरित (Rúpántarit) विकृत
(Vikrit) बिगड़ा हुआ (Bigra
hua) بگڑا ہوا

مسخر (ع - ص)

MUSAKH.KHAR मुखर

1. वशीभूत (Vashibhút) (وشی بهوت)
तसखीर किया हुआ (Taskhír kiya
hua) تسخير کیا ہوا
2. विजित (Vijit) (وجت) जीता हुआ
(Jíta hua) جیتا ہوا

مسخرگی (ع - مٹ)

MASKHARAGI मुखरगी

1. परिहास (Parihás) (پری হাস) ठठोल
(Thathol) تھڑول
1. विनोद (Vinod) (ونود) तफरीह (Tafrih
(تفریح)

MASKHARA मुखरा (ع - مڈ) مسخرہ
नर्मद (Narmad) (نرمد) विदूषक

2. उचित (Uchit) मौजू (Mauzún
(موزن)

MASTÚR मस्तूर (ع - ص) مستور
गुप्त (Gupt) पोशीदा (Poshída
(پوشیده)

مستورات (ع - مٹ)

MASTÚR ÁT मस्तूरगत
महिलायें (Mahiláon) औरतें
(Auraton) (مورتن)

MASTÚL मस्तूल (प - मड) مستول
पादारक (Pádarak) मरुपट
(Marutpat) पोत्पट
(Potpat) बादवान
(Bádbán) بادبان

مستولی (ع - ص)

MUSTAULI मुस्तौली

1. विजित (Vijit) (وجت) गालिब
(Ghálīb) (غالب)
2. उपभोक्ता (Up bhokta) (اپ بھوکتا)
काबिज़ (Qábiz) (قابض)

MUSTAVI मुस्तवी (ع - ص) مستوی
समतल (Samtal) हमवार
(Hamvár) (هم وار)

MASTI मस्ती (ف - مٹ) مستی

1. उन्माद (Unmád) (انماذ) बद मस्ती
(Bad masti) (بدمستی)
2. मद (Mad) (مد) नशा (Nasha
(نشہ)
3. कामातुरता (Kamáturata) (کاماترتا)
शहवत का जोश (ghahvat ka josh
(شہوت کا جوش)

2. समतल (Samtal) हमवार
(Hamvar)

(Vidúshak) हँसाने वाला
(Hansane vála)

MISTAR मिस्तर (مِسْطَر - ع) रेखक (Rekhak) का आला (Lakíren khonohne ka ála) (لکیریں کھینچنے کا آلہ)

MUSAD,DAS मुसदस (مُسَدَس - ع) 1. षष्टांगी (Shashtángi) छै जुज वाला (Chhai juz vála) (چھै जुज والا)

MASTÚR मस्तूर (مَسْتُور - ع) उल्लिखित (Ullikhit) मरकूम (Marqúm)

2. उर्दू नज़म की एक किस्म (Urdu nazm ki ek qism) (ایک قسم)

MAS,ÚD मसूद (مَسُود - ع) शुभान्वित (Shubbánvit) कल्याण मय (Kal,lyán mai) मुबारक (Mubáarak)

MASDÚD मसूद (مَسْدُود - ع) अवरुद्ध (Avrud,dh) रुका हुआ (Ruka hua) (رکا ہوا)

مسرت (ع - مِث)

MASKAN मस्कन (مَسْكَن - ع) निवास स्थान (Nivásasthán) आवास (Ávās) बगह (Bahne ki jagah)

MASAR,RAT मसरत हर्ष (Harsh) आनंद (Ánand) खुशी (Ullás) (خوشی)

MASKANAT मस्कनत (مَسْكَنَت - ع) 1. दीनता (Dínata) (لاچاری) 2. दरिद्रता (Dariddrata) (مفلِس)

MUSRIF मुस्रिफ (مُسْرِيف - ع) अपव्ययी (Apav,vyayi) बहुव्ययी (Bahuv,vyayi) फुसूल खर्च (Fuzúl kharih) (فصول خرچ)

MASKA मस्का (مَسْكَا - ف) नव नीत (Nav,nít) (نویست) (Chhír sár) मखखन (Makh,khan)

MASRÚR मसरूर (مَسْرُور - ع) प्रफुल्ल (Praphull) प्रसन्न (Prasann) उल्लसित (Ullasit) प्रमुदित (Pramudit) (خوش)

MISKÍN मस्कीन (مَسْكِين - ع) 1. दरिद्र (Dariddr) (مفلِس)

MUSAT,TAH मुसतह (مُسَاتَح - ع) 1. विस्तृत (Vistrit) (کُشَادَا)

MASLAK मसलक (म - म) مسلك

1. धर्म (Dharm धर्म) मज़हब (Maz,hab मذهب)
2. मार्ग (Márg मार्ग) रस्ता (Raata رسته)
3. नियम (Niyam नियम) काइदा (Qáida قاعدة)

MUSAL,LAM मुसल्लम (म - म) مسلم

1. प्रमाणित (Pramánit प्रमाणित) सिद्ध (Pramán sid,dh प्रमाण सिद्ध) साबित (Sábit साबित) प्रमाण सिद्ध
2. निर्विवाद (Nir vivád निर्विवाद) जिसमें कोई भगड़ा न हो (Jis men koi jhagra na ho जिसमें कोई भगड़ा न हो)

3. संपूर्ण (Sampurn संपूर्ण) समूचा (Samúcha समूचा)

MUSLIM मुस्लिम (म - म) مسلمان

MASLÚL मसलूल (म - म) مسلول

1. रक्त काशी (Rakt káshi रक्त काशी) जिसे सिल की बीमारी हो (Jise sil ki bímári ho जिसे सिल की बीमारी हो)

مسماة (म - म)

MUSAM,MÁT मुसम्माम

1. महिला (Mahila महिला) स्त्री (Istri स्त्री) औरत (Aurat औरत)
2. भार्या (Bharya भार्या) पत्नी (Patni पत्नी) जोरु (Joru जोरु)

2. अशक्त (Ashakt अशक्त) नाताकत (Na táqat नाताकत)

3. सरल स्वभाव (Saral swabháo सरल स्वभाव) सादा लौह (Sáda lauh सादा लौह)

MUSAL,LAH मुसल्लह (म - म) مسلح

सशस्त्र (Sashastr सशस्त्र) बद्धायुद्ध (Bad,dhá yudh बद्धायुद्ध) हथियारबंद (Hathyár band हथियारबंद)

MASLAKH मसलख (म - म) مسلخ

वध स्थल (Vadhasthal वध स्थल) कत्ल गाह (Qatl gáh कत्ल गाह)

MUSAL SAL मुसलसल (म - म) مسلسل

1. श्रृंखलित (Shrinkhalit श्रृंखलित) जंजीर में बंधा हुआ (Zanjír men bandha hua जंजीर में बंधा हुआ)

2. सतत (Satat सतत) निरंतर (Nirantar निरंतर) अनवरत (Anavarat अनवरत) लगातार (Lagátár लगातार)

3. क्रमागत (Kramágat क्रमागत) क्रम बद्ध (Kram bad,dh क्रम बद्ध) बातरतیب (Ba tartīb बातरतیب)

MUSALLAT मुसल्लत (म - म) مسلط

1. आच्छादित (Áob,cbhadit आच्छादित) मुहीत (Muhit मुहीत)

2. सर पर सवार (Sar par savár सर पर सवार) मुतऐयिन (Muta,aiyin मुतऐयिन)

2. विषय (Vishai विशे) सुआमला
(Muámala मूआमला)

3. धर्म प्रश्न (Dharm prishn धरम प्रश्न)
मज़हबी सवाल (Maz,habi
savál मज़हबी सवाल)

MASÍH मसीह (मं - मं)
खीष्ट (Khrisht क़ेरीश्ट) हज़रत ईसा
(Hazrat Ísa हज़रत ईसी)

MASÍHI मसीही (मं - मं)
ईसाई (Ísáyí ईसाई)

MUSHÁBEH मुशाबेह (मं - मं)

1. तुल्य (Tullya तुल्य) समान
(Samán समान) बराबर (Barábar
बराबर)

2. सह रूप (Sah rúp सह रूप)
समाकार (Samakár समाकार)
हम शकल (Ham shakl हम शकल)

مشابهت (मं - मं)

MUSHÁBAHAT मुशाबहत

एक रूपता (Ek rúpata एक रूपता)
समाकार (Samakár समाकार) अनु रूपता
(Anu rúpata अनु रूपता) हमशकली
(Ham shakli हम शकली)

مشاركة (मं - मं)

MUSHÁRAKAT मुशारकत

सह भागिता (Sah bhágita सह भागिता)
साजे दारी (Sájbe dári साजे दारी)
शिराकत (Shirákat शिराकत)

مشاطه (मं - मं)

MASH,SHÁTA मशशाता

प्रसाधिका (Prásádhika प्रसाधिका)

MISMÁR मिस्मार (मं - मं)

ध्वस्त (Dhwast ध्वस्त) भग्न (Bhagn
भग्न) मुन्हदिम (Munhadin मुन्हदिम)

MASMÚM मस्मूम (मं - मं)
विषाक्त (Vishákt विशाक्त) विष मिश्रित
(Vish mishrit विश मिश्रित) ज़हर
आलूद (Zahr álúd ज़हर आलूद)

MUSIN मुसिन (मं - मं)
वयोवृद्ध (Vayovrid,dh वयोवृद्ध) वयोगत
(Vayogat वयोगत) बूढ़ा (Búrha
बूढ़ा)

MASNAD मसनद (मं - मं)

1. बड़ा तकिया (Bara takiya बड़ा तकिया)
2. गद्दी (Gaddi गद्दी)

MISVÁK मिसवाक (मं - मं)
दंतधावन (Dant dhávan दंतधावन)
दतौन (Dataun दतौन)

مسوده (मं - मं)

MUSAV,VADA मुसव्वदा

पांडुलिपि (Pándulipi पांडुलिपि)
पांडु लेख (Pándu lekh पांडु लेख)
मसौदा (Masauda मसौदा)

MUS,HIL मुसहिल (मं - मं)

रेचक (Rechak रेचक) विरेचक
(Virechak विरेचक) मल भेदक (Mal
bhedak मल भेदक) जुल्लाव (Julláb
जुल्लाव)

MAS,ALA मसअला (मं - मं)

1 समस्या (Samas,sya समस्या) उक़दा
(Uqda उक़दा)

مشایعت (ع - مٹ)

MUSHA, YA, AT مشایعت

انودرجن (Anuv, vrajan)

انودرجیا (Anuv, vrajya)

کسی کو رکھتے کرتے وقت تھوڑی دور تک اس کے پیچھے چلنا (Kisi ko rukh-

eat karte vaqt thori dūr tak uske

کسی کو رخصت کرتے (pōbho chalna)

وقت تھوڑی دور تک اس کے پیچھے چلنا

مشبہ (ع - مذ) MUSHAB, BAH مشابہ

اپنے یہ (Upmeya)

جسے (Jise tashbih di jāe)

تشبیہ دی جائے

مشبہ بہ (ع - ص)

MUSHAB, BAH-BIH (BIHI)

م شابہہ بیہ (بیہی)

اوپمان (Upmán)

اوپمت (Upmit)

جس کے ساتھ تشبیہ دی جائے

مشت (ف - مٹ) MUSHT مشت

1. مٹھکا (Mushtika)

(Muth, thi)

2. ایک مٹھکی کی ناپ (Ek muth, thi ki

nāp)

3. مٹھکی بھر (Muththi bhar)

مشتاق (ع - ص) MUSHTAQ مشتاق

اٹسک (Utsuk)

اٹ کٹھت (Ut kanthit)

آبھی لشی (Abhilāshi)

آرزو مند (Arzū mand)

پراسادھن کرتی (Prasādbhan kartri)

بال سوارنے اور (Bāl saṁvār-

ne aur singār karāne vāli aurat

ہال (سلوانے اور سنگار کرانے والی عورت)

مشاعرہ (ع - مٹ)

MUSHĀ, ARA مشاعرا

کوی سمنلن (Kavi sammelan)

سمنلن

مشاق (ع - ص) MASH, SHĀQ مشاق

آبہست (Abb, bhyast)

سیدہست (Sid, dh hast)

ماہر (Māhir)

مشاورت (ع - مٹ)

MUSHĀVARAT مشاوارت

پرامرش (Parāmarsh)

وچارونے (Vichār vinimai)

باہمی مشاورہ (Bāhami mashvārā)

باہمی مشورہ

مشاہدہ (ع - مذ)

MUSHĀ HADA مشاہدہ

آولوکن (Av, lokan)

ایکچھن (Īk, ohhan)

غور سے دیکھنا (Ghaur se dekhna)

مشاعرہ (ع - مذ)

MUSHĀHARA مشاعرہ

ماسک ویتن (Māsik votan)

ماہواری تنخواہ (Māhvārī)

ماہواری تنخواہ (tākhāb)

بنا ہو (Voh shabd jo kisi shabd

ya dhātū se bana ho وہ شبد جو

کسی شبد یا دھاتو سے بنا ہو

مشمول (ع - ص)

MUSHTAMAL مشتامل

سंयुक्त (San, yukt سن یکت)

लित (Sammilit سم ملت)

شامل (Shámil شامل)

مشہور (ع - ص)

MUSHTAHAR مشتہر

1. प्रसिद्ध (Prasid, dh پرسیدھ)

مشتہر (Mash, búr مشہور)

2. विशापित (Viggyápit وگیاپیت)

इशतिहार दिया हुआ (Ishtihár diya

hua اشتہار دیا ہوا)

MUSHTAHI مشتہی (ع - ص)

1. इच्छुक (Ich, ohbuk اچ چھک)

आرزु मंद (Árzu mand آرزو مند)

2. अग्नि वर्द्धक (Agni vardhak اگنی

بھوک بڑھانے والا (Bhúkh

barháne vála)

دوسرے معلون میں عربی کے

قاعدے سے غلط ہے لیکن بولا جاتا ہے

MASHRAB مشرب (ع - مذ)

1. पानी पीने की जगह (Páni píne ki

jagah پانی پینے کی جگہ)

2. धर्म (Dharm دھرم)

پथ (Path ملت)

میللت (Millat ملت)

مشرح (ع - ف)

MUSHAR,RAH مشرہ

1. सटीक (Satik سٹیک)

व्याख्या सहित

مشتبه (ع - ص)

MUSHTABAH مشتابہ

संदिग्ध (Sandigdih سندیدھ)

अनिश्चित (Anishchit انیشچیت)

मश्कूक (Mashkúk مشکوک)

مشترك (ع - ص)

MUSHTARAK مشترک

1. संमिलित (Sam, milit سم ملت)

समन्वित (Samanvit समنوت)

मिला हुआ (Mila hua ملا ہوا)

2. सांभे का (Sájhe ka ساہے کا)

मिलाजुला (Mila jula ملا جلا)

MUSHTARI مشتاری (ع - مذ)

1. ग्राहक (Gráhak گراہک)

खरीदार (Kharídár خریدار)

2. बृहस्पति (Brihaspati برہسپتی)

एक ग्रह (Ek grah ایک گروہ)

مشت زنی (ف - مٹ)

MUSHT-ZANI مشتزنی

हस्तमैथुन (Hast maithun هستمیتھون)

हथलस (Hathlas ہتھلاس)

MUSHTAIL مشتیل (ع - ص)

1. प्रज्वलित (Prajwalit پرجولیت)

जलता हुआ (Jalta hua جلتا ہوا)

2. उत्तेजित (Uttejít اُتے جت)

भड़काया हुआ (Bhar káya hua

بھڑکایا ہوا)

MUSHTAQ مشتق (ع - ص)

1. वह शब्द जो किसी शब्द या धातु से

MUSH, FIQ مشفق (ع - ص) مشفق

1. कृपालु (Kripálu) शफीक (کریالو)
(Shafiq شفیع)

2. त्रासक (Trásak) डराने वाला (تراسک)
(Daráne vála دَرانے والا)

MASHQ मश्क (ع - م) مشق

1. अभ्यास (Abh, bhyás) अभ्यास (अभ्यास)
(Mahárat) (महारात)

2. किसी काम को रोज़ करना (Kisi kám ko roz karna)
(کسی کام کو روز کرنا)

(مشقت (ع - م) مشقت

MASHAQ, QAT मशक्कत

श्रम (Shram) परिश्रम (Parish, shram) (श्रम)
आयास (Áyás) (आयास)
मेहनत (Mehnat) (मेहनत)

MASHK मश्क (फ - म) مشک

भस्त्री (Bhastri) पखाल (Pakhál) (بھستری)
पानी भरने की खाल (Páni bharne ki khál) (پانی بھرنے کی کھال)

(مشک (ف - م) مشک

MU (I) SHK मु(मि)श्क

कस्तूरिका (Kastúrika) कस्तूरी (कस्तूरी)
(Kastúri)

MUSHKIL मुश्किल (ع - म) مشکل

1. कठिन (Kathin) दुष्कर (کٹھن)
(Dushkar) सख्त (Sakht) (دشکر)

2. कठिनता (Kathinata) कठिनाई (कठिनाई)
(Kathináyi) दुश्वारी (دشواری)
(Dush vári)

(Vyákh, khya sahit) (ویاکیہاسہت)

शर्ह किया हुआ (Sherh kiya hua) (شرح کیا ہوا)

2. सविस्तार (Savistár) विस्तृत (مستار)
(Vistrit) मुफ़त्सल (مفصل)
(Mufas-sal)

MASH, RIQ मशरिक (ع - م) مشرق

उदयाचल (Mdayá chal) पूर्व (اُسیاچل)
(Púrv) पूर्व (Púrab) (پُورب)

MUSHRIK मुशरिक (ع - ص) مشرك

अनेकेश्वर वादी (Anekeshwar vadi) (انے کھشور وادی)
हो (Jo kayi khuda mánta ho) जो कई खुदा मानता
हो (خدا مانता هو)

MASH, AL मशअल (ع - م) مشعل

उल्मुक (Ulmuk) उल्का (المک)
(Ulká) मशाल (الكشى)
(Ulkushi) (مشال)
(Mashál)

(مشغله (ع - م) مشغله

MASHQHALA मशगला

1. व्यापार (Vyápár) शुगल (ویاچار)
(Shughl) (شغل)

2. कार्य (Kárya) काम (کاریہ)
(Kám) (کام)

MASHQHÚL मशगूल (ع - ص) مشغول

संलग्न (Sanlagn) तन्मय (سن لگن)
(Tanmai) लीन (لین)
(Lín) निरत (Nirat) मुनहमिक (مُنہمیک)
(Munha-nik)

منہ (وچار دنہ)
(Tabádalaye khayálát تبادلت خیالات)

مشوش (ع - ص)

MUSHAV, VASH مشاوش

1. اودگن (Udvign) آتور
(Átur) پریشان (Preshán)

2. چلتیت (Chintit) مت-
کفیکر (Mutafak, kir)

MASH, HÚR مشہور (ع - ص)

1. پرسدھ (Prasid, dh) پریٹ
(Pratlit) کھیات (Khyát)
سب میں ظاہر (Sab meñ
záhir)

2. یاش وان (Yashván) کیرتی وان (Kirtiván)
نام و (Námvar)

مشہی (ع - ص)

MUSHAH, HI مشاھ ہی

رچی وردھک (Ruohi vardhak)
آگنی وردھک (Agni vardhak)
بھل بھانے والا (Bhúkh barháne vála)

مشیت (ع - مٹ)

MASHÍYAT مشییت

1. ایشوارچہ (Íshwarech, ohha) خدای
کی مرزی (Khuda ki marzi)
2. اچھا (Ich, ohha) مرزی (Marzi)

3. جٹل (Jatíl) اولہا ہوا
(Uljha hua)

مشکل (ع - ص)

MUSHAK, KAL مشاک کال

ساکار (Sákár) مورتیمان (Múrti-
mán) مورتی مان (Mujas, sam)

MASHKÚR مشکور (ع - ص)

1. دھنیہ (Dhan nya) کابلیہ
قابلیہ (Qábile shukriya)

2. کرگیہ (Kritaggya) شکر
شکر گزار (Shukr guzár)
دوسرے معذون میں فلتا ہے، صرف
کم پڑھے لکھے بولتے ہیں

مشکوک (ع - ص)

MASH, KÚK مشکوک

سندیدھ (Sandigdb) سن دگدھ
سংশیاتمک (Sanshayátmak) سن
مشتابہ (Mushtabah) شیاتمک
(مشتبہ)

MASHMÚL مشمول (ع - ص)

سانمیلیت (San, yukt) سانمیلیت
(Sammilit) شامل (Shámil)

مشورہ (ع - مذ)

MASHVURA مشورہ

1. پارامرش (Parámarsh) پارامرش
سلاح (Saláh)
2. ویاہر وینیمای (Vichár vinimaj)

MUSAH, HEH **مُصَحِّح** (ع - مذ) مُصَحِّهہ

مُشِیخت (ع - مٹ)

1. **شोधक** (Shodhak) **سُودھک** (Sudhárak) **دُرُستی کرنے والا** (Durusti kerna vála) (دُرُستی کرنے والا)

2. **ईदय वाचक** (Íkohya váchak) **प्रूफ रीडर** (Proof reader) **پروف ریڈر** (Proof reader)

MÁSHÍKHAT **مَشِیخت**

1. **गुरुत्व** (Gurutwa) **گُروَتُو** (Shresh,thata) **بُزُورگی** (Buzurgi)

2. **अहंवाद** (Ahamvād) **وِکاتھا** (Vikat,tha) **डोंग** (Ding) (تینگ)

MUS,HAF **مُصَاف** (ع - مذ) مُصَاف

MUSHIR **مُشیر** (ع - ص) مُشیر

1. **ग्रंथ** (Granth) **पोथी** (Pothi) **किताब** (Kitáb) (پوتھی)

2. **धर्म ग्रंथ** (Dharm granth) **सहीफा** (Sahífa) (صحیفہ)

3. **कुरान** (Qur án) (قرآن)

MISDÁQ **مِصْدَاق** (ع - مذ) مِصْدَاق

MUSÁHIB **مُصَاحِب** (ع - ص) مُصَاحِب

चरितार्थ (Charitárth) **چسپان** (Chaspán)

MASDAR **مَصْدَر** (ع - مذ) مَصْدَر

MASÁF **مَصَاف** (ع - مذ) مَصَاف

1. **उद्गम** (Udgam) **निकलने की जगह** (Nikalne ki jagah) (جگہ)

1. **युद्ध** (Yuddh) **समर** (Samar) **जंग** (Jang) (جنگ)

2. **धातु** (Dhātu) **वह शब्द जिस से क्रियायें बनती हैं** (Voh shabd jis se kriyāon banti hain) **وہ شبد (جس سے کریاؤں بنتی ہیں)**

2. **रण क्षेत्र** (Ran ohhettr) **मैदान** (Maidāne) **जंग** (Jang) (جنگ)

MUSIR **مُصِير** (ع - ص) مُصِير

MUSÁLAHAT **مُصَالَحَت** (ع - مٹ)

आग्रही (Ág,grahi) **झिद करने वाला** (Zid karna vála) (ضد کرنے والا)

1. **संराध** (Sanrádh) **समझौता** (Samjhauta) (سمجھوتہ)

MIS,RA **مِصْرَع** (ع - مذ) مِصْرَع

2. **संधि** (Sandhi) **सुलह** (Sul,h) (صلح)

पद (Pad) **चरण** (Charan) (چرن)

2. पवित्र (Pavitr) शुद्ध (Shud,db
شده) پاک (Pāk پاک)
3. निर्मल (Nirmal) निथरा हुआ
(Nithra hua نیتھرا ہوا)

MUSAFFI मुसफ़ी (ع - ص) مصفی
शोधक (Shodhak شودهک) साफ़ करने
वाला (Sāf karne wāla صاف کرنے والا)

MUSLEH मुसलेह (ع - ص) مصلح

1. सुधारक (Sudhārak) (سدهارک)
इसलाह करने वाला (Islāh karne wāla
اصلاح کرنے والا)
2. दोष निवारक (Dosh nivārak) (دوش
نیوارک) बुराई दफा करने वाला
(Burāyi dafa karne wāla بُرائی دفع کرنے والا)

مصلحت (ع - م)

MASLAHAT मसलहत

1. हित (Hit) (هت) भलाई (Bhalāyi
بهلائی)
2. परामर्श (Parāmarsh) (پرامرش)
सलाह (Salāh صلاح)
3. अच्छाई (Ach, chhayi) (اچھائی)
खूबी (Khūbī خوبی)

MASLŪB मसलूब (ع - ص) مصلوب
फांसी दिया गया (Phansi diya gaya
پھانسی دیا گیا)
सूली पर चढ़ाया हुआ (Sūli par chābhāya hua
سولی پر چڑھایا ہوا)

MUSALLA मुसल्ला (ع - م) مصلى
नमाज़ पढ़ने की चढ़ाई (Namāz parhne
کی چٹائی)

शेर का आधा टुकड़ा (Sher ka ādha
تکڑا) شعر کا آدھا ٹکڑا

MASRAF मसरफ (ع - م) مصرف

1. लाभ कारिता (Lābh kārita) (لاہ)
फाईदा मंदी (Fāida mandi فائدہ مندی)
2. प्रयोजन (Prayojan) (پروچن)
मतलब (Matlab مطلب)

MAS, RŪA, मसरूआ (ع - ص) مصروع

अपस्मारी (Apasmāri) (اپس ماری)
मिरगी का मरीज़ (Mirgi ka marīz
مرگی کا مریض)

MASRŪF मसरूफ (ع - ص) مصروف

संलग्न (Sanlagn) (سن لگن) लीन
(Līn) प्रवृत्त (Pre, vritt) (پرورت)
मशगूल (Mashghūl) (مشغول)

مصطلح (ع - ص)

MUSTALAH मुस्तलह

पारिभाषिक शब्द (Pāribhāshik shabd
پارہاشک شبد)
इस्तिलाही लफ्ज़ (Istilāhi lafz
اصطلاحی لفظ)

مصطلحات (ع - م)

MUSTALAHÁT मुस्तलहात

पारिभाषिक शब्दावली (Pāribhāshik
shabdāvalī) (پارہاشک شبد اولی)
इस्तिलाही अलफाज़ (Istilāhi alfāz
اصطلاحی الفاظ)

MUSAFFA मुसफ़ा (ع - ص) مصفا

1. स्वच्छ (Swach, ohh) (سوچ) उज्ज्वल
(Ujjwal) (اچ) साफ़ (Sāf صاف)

(Chitera چیترا) तसवीर बनाने वाला
(Tasvīr banāne vāla (تصویر بنانے والا)

مصمم (ع - ص)

MUSAM, MAM सुसम्मम

सुदृढ़ (Sudriḥ सुदृढ़) अचल
(Achal अचल) पक्का (Pakka पका)
मजबूत (Mazbūt مضبوط)

مصنف (ع - مذ)

MUSAN, NIF सुसन्निक

ग्रंथकार (Granth kār گرنٲھ کار) रचयिता
(Rachayita رچیتا) प्रणेता (Praneta
(Tasnīf तसनीफ करने वाला)
karne vāla (تصنوف کرنے والا)

MASNÚ, A मसनु अ (ع - ص)

निर्मित (Nirmit निर्मित) रचित (Rachit
(Bana hua बना हुआ) बना हुआ (Bana hua
(Rachit रचित)

مصنوعات (ع - م)

MASNÚ, ÁT मसनुआत

किसी देश की बनी हुई चीज़ें (Kisi desh
ki bani hui chizen کسی دیس کی
(Bani hui chizen بنی ہوئی چیزیں)

MASNÚ, YI मसनुई (ع - ص)

1. कृत्रिम (Kritrim کتریم) बनावटी
(Banāvati بناوٲی)

काल्पनिक (Kālpānik کالپنک)
फर्ज़ी (Farzī فرضی)

3. अप्राकृतिक (Apprākṛitik अपیرا
(Ghair fitri गैर फ़ित्री) शैर फ़ित्री (Ghair fitri
(Ghair fitri غیر فطری)

MUSAV, VIR सुसविर (ع - مذ)

चित्रकार (Chitarkār چتر کار) चितेरा

MASŪN मसून (ع - ص)
सुरक्षित (Surak ohbit सुरکچھت)
محفوظ (Mahfūz محفوظ)
اس لفظ کا املا مصنوں کرنا غلط ہے

MUSĪBAT सुखीवत (ع - م)

1. आपत्ति (Āpatti आपत्ती) आफत
(Āfat آفت)

2. क्लेश (Klesh क्लेश) दुःख (Dukh,
kh दुःख) रंज (Ranj रंज)

3. दुर्घटना (Durghatana दुर्घटना)
हादसा (Hādīsa حادثہ)

4. कठिनता (Kathinata कठिना)
मुश्किल (Mushkil مشکل)

5. दुर्गति (Durgati दुर्गती) नहूसत
(Nabūsāt نحدوست)

6. दैवी विपत्ति (Daini vipatti दैवी)
बला (Bala बला)

MUZÁRE मुज़ारे (ع - مذ)

वह क्रिया जिसमें वर्तमान और भविष्य
दोनों ज़माने पाए जायें (Voh kriya
jis men vartamān aur bhavishy,
donon zamāne pāe jāen وہ کر یا
جس میں ورتمان اور بھوشیہ دونوں
(Zamāne pāe jāen زمانے پائے جائیں)

MUZÁ, AF मुज़ाअफ (ع - ص)

द्विगुण (Dwigun دگن) दूना (Dūna
(Dūna دونہ)

MUZ,HIK मुञ्जहिक (ए - स) मञ्जहिक
उपहासक (Up hāsak अपहासक)
(Hansor हंसोर)

MAZ,HAKE मञ्जहके (ए - म) मञ्जहके
उपहास (Up hās अपहास) परिहास
(Parihās परीहास) हंसी (Hansi हंसी)
तमखुर (Tamaaskhur तमखुर)
(तमखुर)

MUZIR मुञ्जिर (ए - स) मुञ्जिर
हानिकर (Hānikar हानीकर) अहितकर
(Ahitkar अहितकर) नुकसानदेह
(Nuqsāndeh नुकसानदेह)

MIZRĀB मिर्ज़ाब (ए - म) मिर्ज़ाब
सितार बजाने के लिए उँगली में पहनने
का छल्ला (Sitār bajāne ke liye ungli
men pahinne ka ohalla सितार बजाने
के लिए अंगुली में पहनने का चपला)

MAZAR,RAT मज़रत (ए - म) मज़रत
हानि (Hāni हानी) अहित (Ahit अहित)
नुकसान (Nuqsān नुकसान)

MAZRŪB मज़रूब (ए - स) मज़रूब
1. आहत (Āhat आहत) घायल
(Ghāyal ग़ायल)

2. गुणित (Gunit गुणित) गुणा किया
हुआ (Guna kiya hua गुना किया हुआ)

MUZTAR मुञ्जतर (ए - स) मुञ्जतर
आतुर (Ātur आतुर) व्याकुल (Vyākul व्याकुल)
(उद्विग्न) (Udvign उद्विग्न) (रुबाकल)
परेशान (Pareshān परेशान)

MUZĀF मुञ्जाफ (ए - स) मुञ्जाफ
संबंध (Sambandhya संबंध)
(Musnad मुसनाद)

MUZĀFĀT मुञ्जाफात (ए - म) मुञ्जाफात
उपनगर (Upnagar उपनगर) शाखा
नगर (Shākha nagar शाखा नगर)
कागिर्दो नवाह (Shabr ka girdonavāh कागिर्दो नवाह)
शहर का گردونواح

मुञ्जाफात (ए - स) मुञ्जाफात
MUZĀF-ILAIH मुञ्जाफ इलैह
संबंध वान् (Sambandh vān संबंध वान्)
मुसनाद इलैह (Musnad ilaih मुसनाद इलैह)
(मुसनाद इलैह)

मुञ्जामिन (ए - म) मुञ्जामिन
MAZĀMĪN मज़ामीन
मुसनाद की जमा दीकहो 'मुसनाद'

मुञ्जाफा (ए - म) मुञ्जाफा
MUZĀYAQA मुञ्जायका
हानि (Hāni हानी) अनिष्ट (Anisht अनिष्ट)
क़ाहत (Harj हर्ज) हर्ज (Harj हर्ज)
(Qabāhat क़ाबहत)

मुञ्जबूत (ए - स) मुञ्जबूत
MAZBŪT मज़बूत
1. दृढ़ (Driḥ दृढ़) पक्का (Pakka पक्का)
मुहकम (Muhkam मुहकम)
2. स्थायी (Isthāyi स्थायी) पायदार
(Pāedār पायदार)

3. बलिष्ठ (Balishth बलिष्ठ) सशक्त
(Sashakt सशक्त) ताकत वर
(Tāqat var ताकत वर)

2. निबंध (Nibandh निबन्ध) लेख (Lekh लिख) मकाला (Maqála مقاله)
3. विषय (Vishai विशय) मौज़ुअ (Mauzún موضوع)
4. कविता (Kavita कविता) शाइरी (Sháeri شاعری)

مضمون نگار (ع - ص)

MAZMÚN-NIGÁR मज़्मून निगार
निबंधकार (Nibandh kár) लेखक (Lekhakh लिखक) मज़्मून लिखने वाला (Mazmún likhne vála) मضمون لکھنے والا

MUTÁBIQ मुताबिक (ع - ص) مطابق (ع - م)

1. सदृश (Sadrish सदृश) तुल्य (Tullya तुल्य) मिसल (Misl مثل)
2. अनुसार (Anusár अनुसार) बमूज़िब (Bamújib بموجب)

مطابقت (ع - م)

MUTÁBAQAT मुताबकत
सदृशता (Sadrishata सदृशता) अनुकूलता (Anukúlata अनुकूलता) समानता (Samánata समानता) मुशाबहत (Mushábahat) (مشابهت)

MUTÁLABA मुतालबा (ع - م) مطالبه

1. अभियाचन (Abhiyáchan अभि) माँग (Máng मांग) डिमांड (Demand दमैन्ड)
2. अध्यर्थन (Adh,dyarthan अधि) दावा (Dáva दावा) क्लेम (Claim क्लेम)

MUZTARIB मुज़्तरिब (ع - ص) مضطرب
अधीर (Adhír अधि) व्याकुल (Vyákul व्याकुल) बेचैन (Be chain बेचैन) बेताब (Betáb बेताब)

MUZ,IF मुज़्इफ़ (ع - ص) مضعف
अशक्तकर (Áshakt kar अशक्त कर) कमज़ोर करने वाला (Kamzor karne vála) (کمزور کرنے والا)

MUZ,GHA मुज़्गहा (ع - م) مضغه
मांस पिंड (Máns pind मांस पलंद) गोश्त का लोथड़ा (Gosht ka lothra) (گوشت کا لوتھڑا)

مضمحل (ع - ص)

MUZMAHIL मुज़्महिल
1. शिथिल (Shithil शिथिल) मंद (Mand मंद) सुस्त (Sust सुस्त)

2. श्रांत (Shránt श्रान्त) क्लान्त (Klánt क्लान्त) थका हुआ (Thaka hua) (تھکا ہوا)

MUZMAR मुज़्मर (ع - ص) مضمّر
गुप्त (Gupt गुप्त) निहित (Nihit निहित) पोशीदा (Poshída पोशीदा) (نپت)

مضمضه (ع - م)

MAZ,MAZA मज़्मज़ा
आचमन (Áchaman आचमन) गारा (Gharára गारा) कुल्ली (Kulli कुल्ली)

MAZMÚN मज़्मून (ع - م) مضمون
1. अर्थ (Arth अर्थ) मतलब (Matlab मतलब) मानी (Ma,ni मानी) (مطلب)

2. मनोवाञ्छित (Manovānc̣hhit मनो
(روچک) रोचक (Rōchak) (وانچھت)
पसंदीदा (Pasandīda پسندیده)

MATAR मतर (ع - مذ)
वर्षा (Varsha वर्षا) वृष्टि (Vrishti
(برسات) बरसात (Barsat (ورشتی

MUTRIB मुत्रिब (ع - مذ)
गायक (Gāyak گایک) गवैया (Gavaiya
(گویا)

MAT, ŪN मत्ऊन (ع - ص)
निंदित (Nindit نندیت) गर्हित (Garhit
(بدنام) बदनाम (Bad nām) (گهرت)
रुसवा (Rusva روسوا)

MATLAB मत्लब (ع - مذ)

1. अर्थ (Arth ارتھ) मानी (Māni
(معنی)
2. आशय (Āshai آشه) मकसद
(مقصد) (Maqsad)
3. प्रयोजन (Prayojan प्रयोजन)
सरोकार (Sarokār سروکار)
4. स्वार्थ (Swārth سوارتھ) गरज
(غرض) (Gharaz)

مطاب براری (ع - ص)

MATLAB-BARĀRI मत्लब बरारी

कार्य सिद्धि (Kāryya sid, dhi کاریه
स्वार्थ सिद्धि (Swārth siddhi (سدھی
काम निकालना (Kām निकालना)
nikālna (کام نکالنا)

MATLABI मत्लबी (ع - ص)

स्वार्थी (Swarthi سوارتھی) स्वार्थ पर

3. अधिवाचना (Adhi yāchana ادھی
तक्षाजा (Taqāza تاقاها)
4. धन (Dhan دهن) अर्थ (Arth
(رقم) रकम (Raqaṁ (ارتھ)

MUTĀ, LĀ, Ā मुतालआ (ع - مذ)

1. अध्ययन (Adh, dhyān اد'دهین)
गौर से पढ़ना (Ghaur se paṛhna
(غور سے پڑھنا)
2. निरीक्षण (Nirīkṣhan نیریکچھن)
गौर से देखना (Ghaur se dekḥna
(غور سے دیکھना)

MATAB मतब (ع - مذ)

चिकित्सालय (Chikitsālai चिकित
तबीब का कमरा (Tabīb ka
kamra طبیب کا کمرہ)

MATBAKH मत्बख (ع - مذ)

पाक शाला (Pāk shāla پاک شالہ)
रसोई घर (Rasoyi ghar (رسوئی گھر)
बावरची खाना (Bāvarchi khāna
(बारچی خانه)

MATBA मत्ब (ع - مذ)

यंत्रालय (Yantrālai यंत्रालय)
(मुद्रणालय) मुद्रणालय (Mud, drānālai
(प्रेस) प्रेस (Press
छापा खाना (Chhāpa khāna
(چھاپه خانه)

MATBŪKH मत्बूख (ع - مذ)

क्वाथ (Kwāth क्वाथ) जोशाँदा
(جوشانده) (Joshānda)

MABŪ, A. मत्बूआ (ع - ص)

2. मुद्रित (Mud, drit मुद्रित) छापा
(چھपा هوا) (Chhapa hua)

چاہا हुआ (Cháha hua) (وانچہت)

2. پرم پاत्र (Prom pátr) (پریم ماتر)
ماشوق (Máshúq) (معشوق)

مطمح نظر (ع - ف - مذ)

MATMAHE-NAZAR ماتمہ نہ زار
دشٹی کندر (Drishti kendr) (درشتی)
ابیشٹ (Abhisht) (آبیشٹ) (کیلندر)
لاکھیا (Lakebhya) (لاکھیا)
اصلی مقصد (Asli maqsad) (اصلی مقصد)

MUTMA,IN مٹمائن (ع - ص)

1. سنتوشٹ (Santusht) (سن تشٹ) (تربت) (Agháya hua) (اٹھایا ہوا)
2. نیشہنت (Nishchint) (نش چنت) (بے فکر) (Be fikr)
3. نپریہ (Nisprih) (نس پریہ) (قانع) (Qáne)

MUTÍ,A مٹیا (ع - ص)

1. وشی بھوت (Vashíbbút) (وشتی بھوت) (Adhín) (ادھین) (تابع) (Tábo)
2. انویائی (Anuyáyi) (انویائی) (انوساری) (Anusári) (مقلد) (Muqallid)

MAZÁLIM مزالیم (ع - مذ)

مظالمہ کی جمع

اتپاچار (Attyáchár) (اتپاچار)
سختیاں (Anstiyán) (انستیاں)
(Sakhtiyán) (سختیاں)

خود فرض (Swáarth par) (سوارتہ پر)
گزارش (Khud gharaz) (خود فرض)

MATLA مٹلا (ع - مذ)

1. اڈیستھل (Udayasthal) (ادیستھل)
تولہ ہونے کی جگہ (Tulú hone ki jagah) (تولوع ہونے کی جگہ)
2. غزل کا پہلا شعر (Ghazal ka pahla shor) (غزل کا پہلا شعر)

MUT,TALA مٹتلا (ع - ص)

سُچیت (Súchit) (سوچت)
وگ، گیت (Vig,gyapt) (وگ، گیت)
اطلاع (Ittilá,a diya hua) (اطلاع دیا ہوا)

MUTLAQ مٹلک (ع - ص)

1. نیتانت (Nitánt) (نیتانت) (قطعی) (Qatyi)
2. کواچٹ (Kwachit) (کوچٹ) (ذرا بھی) (Zars bhi)
3. سامانیہ (Sámán,nya) (سامانیہ) (عام) (Ám)

مطلقہ (ع - ص)

MUTAL,LAQA مٹلکلا
تیکھا (Tyakta) (تیکھا) (Vich,obhedita) (وچ، اوبھدیتا)
تلاک (Taláq di hui aurat) (تلاق دی ہوئی عورت)

MATLÚB مٹلুব (ع - ص)

1. وانچہت (Vánchhit) (وانچہت)
مناو (Abhisht) (ابیشٹ) (Manovánchhit) (مناو)

2. दर्शन (Darshan दर्शन) जलवा
(Jalva जलवा)

3. ज़ाहिर होने की जगह (Zāhir hone
ki jagah ظاهر ہونے کی جگہ)

MA मअ (ع - اسم جار) مع
सह (Sah सह) साथ (Sāth साथ)

MA,AN मअन (ع - ص) معاً
तत्त्वण (Tatobhan तत्त्वण) त्वरित
(Twarit त्वरित) तुरंत (Turant तुरंत)
फौरन (Fauran फौरन)

MUÁRIZ मआरिज़ (ع - ص) معارض

1. प्रति द्वंद्वी (Pratidwandwi प्रति
हरिफ (Herif हरिफ) द्वन्द्वी)

2. शत्रु (Shattru शत्रु) दुश्मन
(Dushman दुश्मन)

3. उपद्रवी (Upad,dravi उपद्रवी)
भगदालू (Jhagrálá भगदालू)

MU,ÁRAZA मआरज़ा (ع - مذ) معارضة
उपद्रव (Upad,drav उपद्रव) भगदा
(Jhagra भगदा) टंटा (Tanta टंटा)

MA,ÁSH मआश (ع - مث) معاش

1. जीविका (Jivika जीविका) वृत्ति (Vritti
रोज़ी (Rozi रोज़ी) (वृत्ति)

2. जीवनोपाय (Jivanopáe जीवनोपाय)
जीवन हेतु (Jí'an hetu जीवन हेतु)
ज़रीयए मआरा (Zríya:-ma,ásh
ज़रीयए मआरा) (ज़रीयए मआरा)

معاشرت (ع - مث)

MU,ÁSHARAT मआशरत

नागरिकता (Nágarikata नागरिकता) साम-

مظاہرہ (ع - مذ)

MUZÁ,HARA मुज़ाहरा

प्रदर्शन (Pradarshan प्रदर्शन)
किसी मांग के समर्थन में आम जनता
का जलसा या जुलूस (Kisi máng ke
samarthan men ám janata ka jalsa ya
julus किसी मांग के समर्थन में
आम जनता का जलसा या जुलूस)

MUZAFFAR मुज़फ़्फ़र (ع - ص) مظفر

विजेता (Vijeta विजेता) प्राप्त विजय
(Prápt vijai प्राप्त विजय) फातेह
(Fáteh फातेह)

MAZLAMA मज़लमा (ع - مذ) مظالمه

1. अपराध (Aprádh अपराध) क़सूर
(Qusúr क़सूर)

2. पाप (Páp पाप) वबाल (Vabál
वबाल)

3. अत्याचार (Atiyáchár अत्याचार)
ज़ुल्म (Zulm ज़ुल्म)

MAZLÚM मज़लूम (ع - ص) مظلوم

नृशंसित (Nrishansit नृशंसित) ज़ुल्म
रसीदा (Zulm rasída ज़ुल्म रसीदा)

MUZ,HIR मुज़्हर (ع - ص) مظہر

द्योतक (Dyotak द्योतक) सूचक
(Súchak सूचक) ज़ाहिर करने वाला
(Zāhir karne wála ज़ाहिर करने वाला)

MAZ,HAR मज़्हर (ع - مذ) مظہر

1. प्रकाश (Prakásh प्रकाश) नूर
(Núr नूर)

भिषज (Bhishaj) (بهشج) इलाज करने वाला (Ilaj karne wala) (علاج کرنے والا)

MUÁLAJA मुआलाजा (مع - مع) (مڈ)

चिकित्सा (Chikitsa) (چکیتسا) उपचार (upohār) (اوپہار) इलाज (Ilāj) (علاج)

مع الحیر (ع - ص)

MA,AL-KHAIR मअल खैर

सकुशल (Sakushal) (سکشل) कुशल (Kushal) (कुशल) पूर्वक (Kushal pūrvak) (कुशल पूर्वक)

MUÁMALA मुआमला (مع - مع) (مڈ)

1. व्यापार (Vyápār) (ویا پار) व्यवहार (Vyav,bār) (ویوهار) चलन (Chalan) (چلن)

2. घटना (Ghatana) (گھटना) वाकिआ (Vá,qiá) (واقعہ)

3. आदान प्रदान (Ádán pradán) (آدان) लेन देन (Len den) (لین دین)

4. संराधन (Sanrádhan) (سن رادھن) समभौता (Samjhauta) (سمجھوتا)

5. वाद (Vád) (وا) अभियोग (Abhiyog) (ابھی یوگ) मुकदमा (Muqadma) (مقدمہ)

MUÁNID मुआनिद (ع - ص)

1. शत्रु (Shattru) (شتر) बैरी (Bairi) (دشمن) दुश्मन (Dushman) (دشمن)

2. विरोधी (Virodhi) (विरुद्धी) मुआलिफ (Mukbálif) (مخالف)

معاندت (ع - مع) (مڈ)

MUÁNADAT मुआनदत

1. शत्रुता (Shattruta) (शत्रुता) बैर (Bair) (بیر)

जिकता (Sámájikata) (ساماجکتا) आपस

में मिल जुल कर ज़िंदगी गुज़ारना (Ápas meñ mil jul kar zīndagi guzārna)

(آپس میں مل جل کر زندگی گزارنا)

(معاشرہ (ع - مع) (مڈ)

MU,ÁSHARA मुआशारा

समाज (Samáj) (سماج) सोसाइटी

(Society) (سوسائٹی)

MU,ÁSIR मुआसिर (ع - ص)

सम कालीन (Sam kálin) (سم کالین)

هم عصر (Ham asr) (هم عصر)

MU,ÁF मुआफ (ع - ص)

1. क्षमیت (Chhamit) (چھمت) मुआफ

किया गया (Muáf kiya gaya) (معاف کیا گیا)

2. मुक्त (Mukt) (مکت) बरी (Bari) (بری)

MUÁFI मुआफी (ع - مع) (مڈ)

1. क्षमा दान (Chhama dán) (چھमा دان)

बख्शिश (Bakhshish) (بخشش)

2. मुक्ति (Mukti) (مکتی) छुटकारा

(Chhutkára) (چھٹکارا)

3. وہ زمین جو کسی رئیس یا سرکار

کی طرف سے کسی کارگزاری کے

صلے میں ملی ہو

معافی نامہ (ع - مع) (مڈ)

MUÁFI-NÁMA मुआफी नामा

क्षमा पत्र (Chhama patr) (چھमा پتر)

मुआफी की तहरीर (Mu,áfi ki tahrír)

(معافی کی تحریر)

MUÁLII मुआलिज (ع - ص)

चिकित्सक (Chikitsak) (چکیت سک)

2. प्रतिज्ञा (Pratiggya) इकरार (Iqrār)

3. संप्रतिज्ञा (Sampratiggya) समप्रतिज्ञा (Agreement) (एग्रीमेंट)

MUĀYANA मुआयना (ع - مد)

1. निरीक्षण (Nir.kobhan) (نیریکوبن)
 इन्स्पेक्शन (Inspection) (انسپेक्शन)

2. पर्यवेक्षण (Paryavekobhan) (پریوےکوبن)
 गौर से देखना (Ghaur se dekhna) (غور سے دیکھنا)

MA,BAD मा(अ)बद (ع - مد)
 आराधना गृह (Ārādhana grih) (आराधना)
 इबादत खाना (Ibādat khāna) (इबादत)
 عبادت خانه

MA,BAR मा(अ)बर (ع - مد)

1. घाट (Ghāt) (گھاٹ) नदी पार करने की
 जगह (Nadi pār karnā ki jagah) (नदी पार करने की जगह)

2. सेतु (Setu) (سیتو) पुल (Pul) (پل)

MA,BUD मा(अ)बूद (ع - ص)

1. पूजित (Pūjit) (پوجیت) आराधित
 (Ārāchhit) (आराधित) जिसे पूजा
 जाय (Jise pūja jāo) (जैसे पूजा जाये)

2. ईश्वर (Īshwar) (ایشور) खुदा (Khuda) (خدا)

MOTABAR मोतबर (ع - ص)

विश्वस्त (Vish,ahwast) (وہش'شوست)
 विश्वास पत्र (Vish,ahwās pātr) (وہش'شواست)

2. द्वेष (Dwesh) (دویش) बुझ (Buḡhz) (بغض)

3. परस्पर द्वेष या बैर रखना (Paraspar dwesh ya bair rakhna) (پرسپار دویش یا بےر رکھنا)

MUĀNAQA मुआनका (ع - مد)
 आतिंगन (Ālingan) (آلنگن) गले मिलना
 (Gale milna) (गले मिला)

MUĀVAZA मुआवजा (ع - مد)

1. प्रतिकार (Pratikār) (प्रोती कर) प्रति-
 फल (Pratiphal) (प्रोती फल) बदला
 (Badla) (بدله)

2. हानिपूर्ति (Hānipūrti) (हानी'पूरती)
 तलाफी (Talāfi) (تلافی)

3. प्रतिकर (Pratikār) (प्रोती कर) किसी
 चीज के बदले में दिया हुआ रुपया
 (Kisi chiz ke badle men diya hua
 rupia) (किसी चीज के बदले में दिया हुआ रुपया)

MUĀVIN मुआविन (ع - ص)

सहायक (Sahāyak) (سہایک) सहाकारी
 (Sahkāri) (سہکاری) मददगार
 (Madad-gār) (مددگار)

معاونت (ع - ص)

MOĀ,VANAT मुआवनत

सहायता (Sahāyata) (سہایتا) सहाकरिता
 (Sahkārita) (सहाकरिता) मदद
 (Madad) (مدد)

MU,ĀHADA मुआहदा (ع - مد)

1. संविदा (Samvida) (सम'विदा) समझौता
 (Samjhauta) (समजहूता) कंट्रैक्ट
 (Contract) (کنٹریکٹ)

MOTAMAD मोतमद (ع - ص) معتمد

विश्वस्त (Vish,shwast विश्वस्त)

मोतबर (Motabar معتبر)

MA,TUB मा(अ)तुब (ع - ص) محبوب

कोप पात्र (Kop páttr कोप पात्र)

क्रोध भागी (Krodh bhági क्रोध भागी)

जिस पर गुस्सा हो (Jis par जिस पर गुस्सा हो)

ghussa ho (جس پر غصہ ہو)

MOJIB मोजिब (ع - ص) معجب

अहंकारी (Ahankári अहंकारी)

घमंडी (Ghamandi घमंडी)

Magh-rúr (مغرور)

MOJIZA मोजिज़ा (ع - ص) معجزة

चमत्कार (Chamatkár चमत्कार)

कौतुक (Kautuk कौतुक)

शोबदा (Shobada شوبده)

वह चमत्कार जो किसी पैगम्बर से

जाहिर हो (Voh chatatkár jo kisi जाहिर हो)

paighambar se zahir ho (وہ چمکار سے ظاہر ہو)

جو کسی پیغمبر سے ظاہر ہو

MA,JUN मा(अ)जून (ع - ص) معجون

पाक (Pák पाक)

वह मुरक्कब दवा जो

शहद मिलाकर सूंधी जाय (Voh murak, शहद मिलाकर सूंधी जाय)

kab dava jo shahd mila kar gundhi

kae (وہ مرکب دوا جو شہد ملا کر

گوندھی جائے)

معادلت (ع - ص) معادلت

MA,DILAT मा(अ)दिलत

न्याय (Nyáe न्याय)

नीति (Niti नीति)

انصاف (Insáf انصاف)

एतिबार के काबिल (Etibár ke qábil اعتبار کے قابل)

MOTADIL मोतदिल (ع - ص) معتدل

1. संतुलित (Santulit संतुलित)

सुतवाज़िन (Mutavázin सुतवाज़िन)

2. सम शीतोष्ण (Samahítoshn सम शीतोष्ण)

न बहुत गर्म न बहुत ठंडा

(Na bahut garin na bahut thandá

نه بہت گرم نہ بہت ٹھنڈا)

معترض (ع - ص) معترض

MOTARIZ मोतरिज़

आपत्ति कर्ता (Ápatti karta आपत्ति कर्ता)

एतिराज़ करने वाला (Etiráz karne

vála (اعتراض کرنے والا)

MOTARIF मोतरिफ (ع - ص) معترف

स्वीकर्ता (Swi karta स्वीकर्ता)

अंगी-कृत (Angikrit अंगी-कृत)

करने वाला (Iqrár karne vála

اقرار کرنے والا)

MOTAQID मोतकिद (ع - ص) معتقد

श्रद्धावान् (Shrid,dháván श्रद्धावान्)

श्रद्धालु (Shrid,dhálu श्रद्धालु)

एतिक्वाद रखने वाला (Etiqád rakhne vála

اعتقاد رکھنے والا)

MOTAKIF मोतकिफ (ع - ص) معتكف

एकांत तापस (Ekánt tápas एकांत तापस)

अकेले में इबादत करने वाला

(Akele men ibádat karne vála

اکیلے میں عبادت کرنے والا)

गिजा की थैली (Ghiza ki thailli)

غذا کی تھیلی

معذرت (ع - مٹ)

MA,ZIRAT मा (अ) जिरत

1. विवशता (Vivashata वीवशा)

मजबूरी (Majburi مجبوری)

2. क्षमायाचना (Chhama yachana

छमायाचना) उज्र खाही (Uzr kháhi

عذر خواہی)

MA,ZUR मा (अ) जूर (ع - ص)

1. विवश (Vivash वीवश) लाचार

(Láchar لاچار)

2. क्षम्य (Chham,mya छेम)

क्षंतव्य (Chhantav,vya छेनतव्य)

क़ाबिले मुआफ़ी (Qábile muáfi

قابل معافی)

MU,ARRA मुअर्रा (ع - ص)

1. रिक्त (Rikt रिक्त) वंचित (Vanohit

ونچت) खाली (Kháli خالی)

2. अयोग्य (Ayogya अयोग्य) नाक़ाबिल -

Ná qábil ناقابل)

3. मूल्य पुस्तक जिस पर टीका टिप्पणी

न हो (Múllya pustak jis par tika

tip,pani,na ho मूल्य पुस्तक

(जसपर टीका टिप्पणी न हो)

4. सरल गद्य जो अलंकारादि से खाली

हो (Saral gaddya jo alankarádi

se kháli ho सरल कदिये

(अलंकारादि से खाली हो)

MERÁJ मेराज (ع - مٹ)

1. सोपान (Sopán سوبان) सीढ़ी

(Sírhi سیڑھی)

MA,DIN भा (अ) दिन (ع - مڈ)

खनि (Khani کھنی) आकर (Ákar آکر)

खान (Khán کھان) کان

معذنیات (ع - مڈ)

MA,DANÍYÁT मा (अ) दनीयात

खनिज पदार्थ (Khanij padáarth کھنيج

پدارتھ) खान से निकलने वाली चीज़ें

(Khán se nikalne váli chízen کھان

سے نکلنے والی چیزیں)

معلوم (ع - ص)

MA,DÚD मादूद (मअदूद)

कति पय (Katipai کتی پے) थोड़े (Thore

چند (Chand تھوڑے)

معلوم (ع - ص)

MA,DÚDE-CHAND मअदूदे चंद

कतिपय (Katipai कति पے) गिती के

(Ginti ke गिती के) बहुत थोड़े

(Babut thore बहुत थोड़े)

MA,DÚM मा (अ) दूम (ع - ص)

1. नष्ट (Nasht नशत) ध्वस्त (Dhwast

برباد) बरबाद (Barbád برباد)

2. लुप्त (Lupt لوط) गाइब (Gháib

غائب)

3. अप्राप्य (Ap,práp,pya अप प्राप्य)

नायाब (Náyáb نایاب)

MEDA मेदा (ع - مڈ)

1. उदर (Udar أدر) जठर (Jathar

پت) पेट (Pet پت)

2. आमाशय (Ámashai آمایش)

पक्वाशय (Pak,kwáshai پکواشے)

फौज की तरतीब (Fauj ki tartīb)
(فوج کی ترتیب)

2. युद्ध (Yud,dh یدھ) लड़ाई (Larāyi
(لڑائی)

MA,RŪZ मा (अ) रुज़ (ع - ص) معروض
निवेदित (Nivedit नुवेदित) कथित
(Kathit कथित) अर्ज किया हुआ
(Arz kiya hua عرض کیا ہوا)

(معروضہ (ع - ص) (مذ)

MA,RŪZA मा (अ) रुज़ा

1. प्रार्थना (Prārthana प्रार्थना) इल-
तिजा (Iltija التّجّاء)
2. प्रार्थना पत्र (Prārthana pattr प्रार्थना
(Arzi عرضی) (अर्जो (पत्र)

MA,RŪF मा (अ) रूफ (ع - ص) معروف

1. प्रसिद्ध (Prasid,dh प्रसिद्ध) मशहूर
(Mashbūr مشهور)
2. ज्ञात (Gyāt ग़ि़यात) जाना हुआ
(Jāna hua جانا ہوا)

MUAZ,ZAZ मुअज़ज़ (ع - ص) معزز

1. आदृत (Ādrit आदृत) संमानित
(Sam,mānit سممانیت) इज़ज़त दार
(Izzat dār عزت دار)
2. उच्च (Uch,ch अच्च) प्रतिष्ठित (Pra-
tishtit प्रतिष्ठित) आला
(Āla اعلیٰ)

MA,ZŪL मा (अ) जूल (ع - ص) معزول

1. पदच्युत (Padaach,chyut पदच्युत) (पदच्युत)
अपदस्थ (Apadasth अपदस्थ) नौकरी
से हटाया हुआ (Naukri se hatāya hua
(नौकरी سے ہٹایا ہوا)

2. مسلمانوں کے عقیدے کے مطابق
حضرت محمد صاحب کا جسم
کے ساتھ آسمان پر جانا

MUARRIF मुअररफ (ع - ص) معرف
प्रशंसक (Prashansak پرشلسک)
श्लाघी (Shlāghi شلاگھی) तारीफ करने
वाला (Tārīf karne vāla تعریف کرنے
والا)

(معرفت (ع - ص) (مذ)

MA,RIFAT मा (अ) रिफत

1. परिचय (Parichai परिचय) जान
पहचान (Jān pahchān جان
(پہچان)
2. अध्यात्म (Ad,dhyātm अध्यात्म)
इलाहीयात (Ilāhīyāt الہیات)
3. द्वारा (Dwāra द्वारा) तरीफ से
(Zariye se तरीعے سے)

(معركة (ع - ص) (مذ)

MA,RIKA मा (अ) रिका

1. क्षेत्र (Chhettr क्षेत्र) मैदान
(Maidān میدان)
2. युद्ध (Yud,dh یدھ) समर (Samar
(Larāyi लड़ाई) (अर्जो (समर)
3. उपद्रव (Upad,drav उपद्रव) भगड़ा
(Jhagra जहग़रा)
4. धूम धाम (Dhūm dhām धूम धाम)
हंगामा (Hangāma هنگامه)

(معركة آرائی (ع - ص) (مذ)

MA,RIKA-ĀRĀYI मा (अ) रिका आरायी

1. युद्ध सज्जा (Yud,dh sajjā یدھ سجا)

2. अवज्ञा (Avag.gya (اوکھا) ना फर-
मानी (Ná farmáni (نافرمانی)

(معشوق (ع - ص)

MU,ATTAR सुअत्तर (स - व) मघ्प
सुगंधित (Sugandhit (سوكندھت
सुवासित (Suvásit (سوواست खुशबू
में बसा हुआ (Khusbu men basa
hua (خوشبو میں بسا هوا)

MA,SHUQ मा (अ) शूक

प्रेम पात्र (Prem pátr (پریم یاتر
प्रिय (Priya (پریم) प्रियतम (Priyatam
(محبوب) महबूब (Mabbúb (پریمتم)

(معشوقه (ع - م)

MU,ATTAL सुअत्तल (स - व) मघल

1. स्थगत (Isthagat (اس تھگت
निलंबित (Nilambit (نلمبت सस्पेंड
(Suspend (سس پینڈ)

2. वृत्ति हीन (Vritti hin (वृत्ती हीन
बे रोजगार (Be rozgár (بے روزگار)

3. आलसी (Alasi (آلسی) दीला (Dhila
(سست) सुस्त (Sust (سست)

YOTI मोती (स - व) मघी

दाता (Dáta (داتا) अनुदाता (Anudáta
(अनु) अता करने वाला (Ata karne
vala (عطا کرنے والا)

MU,AZ,ZAM सुअज्जम (स - व) मघ्म

मान्य (Mán,nya (मान्य) आदरणीय
(Áderaníya (آدرنیہ) पूज्य (Pujya
(محترم) मुहतरम (Mohtaram (موجہ)

MA,QUL मा(अ)कूल (स - व) मघूल

1. उचित (Uohit (اچت) यथोचित
(Yathoohit (یتھوچت) सुनासिब
(Munásib (مناسب)

2. यथार्थ (Yathárth (یتھارتھ) सहीह
(Sahih (صحیح)

3. शिष्ट (Shisht (ششت) मुहज्जब
(Muhazzab (مہذب)

MA,SHUQA मा (अ) शूका

प्रेमिका (Premika (پریمکا) प्रियतमा
(Priyatama (پریمتमा) प्रिया (Priya
(प्रिय) प्रणयिनी (Pranayini (پرنہیلی
प्रेयसी (Preyasi (پریمسی) वल्लभा
(Vallabha (ولہا) कान्ता (Kanta (کانتا
प्रेमास्पदा (Premáspada (پریماس پدا
महबूबा (Mabbúba (محبوبہ)

MA,SUM मा (अ) सूम (स - व) मघूम

1. निर्दोष (Nirdosh (نیردوش) निष्पाप
(Nishpáp (نہیپاپ) बे कसूर
(Be qusúr (بے قصور)

2. बालक (Bálek (بالک) बच्चा (Bach,
cha (بچہ)

3. सरल स्वभाव (Saral swabháo (سرل
सादा लौह (Sáda lauh (سودا لوج
(سادة لوح)

4. वह आदमी जो प्राकृतिक निष्पाप हो
(Voh ádami jo prákritik nishpáp
ho (وہ آدمی جو پراکرتک نہی
(پاپ ہو)

(معصیت (ع - م)

MA,SIYAT मा (अ) सियत

1. पाप (Páp (پاپ) पातक (Pátak
(گناه) गुनाह (Gunáh (گناه)

معلوم (ع - ص)

MA,LU'M ما (آ) لوم

1. جات (Gyát گیات) جانا हुआ (Jána hua جانا ہوا)
2. विदित (Vidit وِدِت) ज़ाहिर (Zābir ظاهر)

MU,ALLA मुअल्ला (ع - ص) معلی

1. श्रेष्ठ (Shreshth شَرِیْشْتَه) बड़ा (Bara بڑا)
2. उच्च (Uch,eh اُچ) बलंद (Balond بلند)
3. महान् (Mahān مہان) अज़ीम (Azīm عظیم)

MU,AMMA मुअम्मा (ع - مذ) معما

1. प्रहेलिका (Prahelika پَرہیلیکا) पहेली (Paheli پہیلی)
2. प्रति योगिता (Pratiyogita پَرْتِی یوگیتا) मुअम्मा (Mu,amma معما)

ME,MÁR मेमार (ع - مذ) معمار

1. निर्माता (Nirmáta نِرْمَاتَا) स्रष्टा (Srashta سَرَشْتَا) तखलीक करने वाला (Takhlíq karne vála تَخْلِیْق کرنے والا)
2. गृह कारक (Grih kárah گِرِه کارک) राज (Ráj راج)

معماری (ع - مَث)

MEMÁRI मेमारी

- वास्तु कला (Vástu kela وَاسْتُو کَلَا)
 वास्तु शिल्प (Vástu shílp وَاسْتُو شِلْپ)
 वास्तु कर्म (Vástu karm وَاسْتُو کَرْم)

4. संतुलित (Santulit سَن تَلِت) जँचा

तुला (Jancha tula جَلْچَانَلَا) मौजू (Mauzún مَوْزُون)

5. न्याय शास्त्र (Nyáe shástr न्याय) मंतिक (Mantiq مَلْتَق) شاستر

6. निरुत्तर (Niruttar نِرُتْر) ला जवाब (La javáb لا جواب)

7. यथेष्ट (Yathesht يَتَهَشْت) काफ़ी (Káfi كَافِي)

معكوس (ع - ص)

MA,KÚS मा (आ) कूष

1. अधो मुख (Adhomukh اَدْهَوْمُكْهُ) अँधा (Aundha اَوْنْدَهَا)
2. विपरीत (Viparít वِपَرِیت) उलटा (Ula اَلْتَا)

MU,ALLQ मुअल्लक (ع - ص) معالق

1. लंबित (Lambit لَمْبِیت) लटका हुआ (Latka hua لَتْکَا هُوَا)
2. निलंबित (Nilambit نِلْمَبِیت) मुअत्तल (Mu,attal معطل)

MU,AL,LIM मुअल्लिम (ع - ص) معلم

- अध्यापक (Adh,dhyápak اَدْهِيَاپَك)
 शिक्षक (Shikshak شِكْشَك) पाठक (Páthak پَاْثَك)
 पढ़ाने वाला (Paṛhā-ne vála پَرَهَانِهْ وَالا)

معلمه (ع - مَث)

MU,AL,LIMA मुअल्लिमा

- अध्यापिका (Adh,dhyápika اَدْهِيَاپِکَا)
 पढ़ाने वाली (Paṛhāne vāli پَرَهَانِهْ وَالِي)

معمولی (ع - مٹ)

MA, MÚLI ما (آ) مولی

1. साधारण (Sádhāran) (سادھارن)
- सामान्य (Sāmānya) (سامانیه)
- शैर अहम (Ghair ahām) (غداهم)
2. परंपरागत (Paramparāgat) (پرم)
- रिवाजी (Rivāji) (ریواجی)

MU, AMBAR सुअम्बर (ع - ص)

- सुरभित (Surabhit) (سوربیت) सुगंधित (Sugandhit) (سوغندھیت) अम्बर की खुशबू में बसा हुआ (Ambar ki khushbu men basa hua) (امبر کی خوشبو میں بسا ہوا)

MU, AN, VAN सुअनवन (ع - ص)

- समर्पित (Samarpit) (سمرپیت) नामद (Nām zad) (نام ذ) کسی کے نام پر منسوب کی ہوئی کتاب

معنی (ع - مذ)

IA, NA (I) मा (आ) ना (नी)

1. अर्थ (Arth) (ارتہ) शब्दार्थ (Shabdārth) (مطلب)
2. आशय (Ashai) (اشے) उद्देश्य (Ud, deshya) (ادیشہ)
3. कारण (Kāran) (کارن) हेतु (Hetu) (سبب)
4. अंतःकरण (Antah karan) (انته کارن) वातिन (Bātin) (باطن)
5. सुन्दरता (Sunderata) (سندرता) खूबी (Khūbi) (خوبی)

भवन निर्माण (Bhavan nirmān) (بھون)

राज गोरी (Rāj gīri) (راج گوری)

MU, AM, MAR सुअम्बर (ع - ص)

वयो वृद्ध (Vayovrid, dh) (वयोरुद्ध) जर्जर (Jarjar) (جرجر) जरा ग्रस्त (Jara grast) (جرا گراست) बूढ़ा (Būṛha) (بوزھا)

MA, MAL मा (आ) मल (मذ - ع)

प्रयोग शाला (Prayog shāla) (پروگ) गवेषणालय (Gaveshnālai) (گवेशنالے) लैबोरेट्री (Laboratory) (لایبراٹری)

معمور (ع - ص)

MA, MUR मा (आ) मूर

1. परि पूर्ण (Paripūrṇ) (پری پورن) भरा हुआ (Bhara hua) (بھرا ہوا)
2. वसित (Vasit) (وست) संनिवसित (Sannivasit) (سن نوست) आबाद (Ābād) (آباد)

معموره (ع - مذ)

MA, MŪRA मा (आ) मूरा

वस्ती (Basti) (بستی) आबादी (Ābādi) (آبادی)

MA, MŪL मा (आ) मूल (ع - ص)

1. नियम (Niyam) (نیم) दस्तूर (Dastūr) (دستور)
2. परंपरा (Parampara) (پرم) रिवाज (Rivāj) (ریواج)
3. जिस पर कोई अमल किया गया हो (Jis par koi amal kiya gaya ho) (جس پر کوئی عمل کیا گیا ہو)

MUOH मुग (ف - مذ) مخ
 अग्नि होत्री (Agnihotri) (اگنی هوتری)
 अग्नि पूजक (Agnipujak) (اگنی پوجک)
 आतश परस्त (Ātash parast) (آتش پرست)

MAGHĀK मगाक (ع - مذ) مغاک
 कंदरा (Kandara) (کندرا) गुफा (Gupha)
 खोह (Khoh) (کوه)

مغالطه (ع - مذ)

MUGHĀLATA मुगालता

- भ्रम (Bhram) (برم) भ्रांति (Bhramti) (برانتی) वह्म (Vah,m) (وهم)
- विस्मृति (Vismriti) (وِسمرتی) सह्व (Sah,v) (سهو)
- व्रुटि (Truti) (त्रुती) भूल (Bhul) (भूल) गलती (Ghalati) (غلطی)
- छल (Chhal) (چهل) धोखा (Dhokha) (دھوکھا) फरेब (Fareb) (فریب)

MUGHĀN मुगान (ف - مذ) مغان

- अग्नि पूजक (Agnipujak) (اگنی پوجک) आतश परस्त (Ātash parast) (آتش پرست)
- शौंडिक (Shaundik) (शुन्दक) शराब पिलाने वाला (Sharab pilāne vāla) (شراب پلانے والا)

مغایرت (ع - مذ)

MU,GRĀYARAT मुगायरात

- विरोध (Virodh) (वरोध) मुखालफत (Mukhālafat) (مخالفت)
- अस्वजनता (As,swajanata) (اس،سو) बेगानगी (Begānagi) (بیگانگی)

MEYAR मेयार (ع - مذ) معیار

- कष (Kash) (कश्) कसौटी (Kasauti) (कसौती)
- आदर्श (Ādarsh) (آدرش) मिसाल (Misāl) (مثال) नमूना (Namuna) (نمونه)
- माप दंड (Māpdand) (ماپ دند) पैमाना (Paimāna) (پیمانہ)

MA,YI,YAT मईयत (ع - مذ) معیت
 संगति (Sangati) (سنگتی) सहवास (Sah vās) (سه واس) साथ (Sāth) (سانہ)
 معیشت (ع - مذ)

MA,YISHAT मईशत

- जीवन (Jivan) (جیون) जिंदगी (Zindagi) (زندگی)
- जीविका (Jivika) (جیویکا) रोजी (Rosi) (روزی)

MU,YIN मुईन (ع - ص) معین

सहायक (Sahāyak) (سہایک) सहाय (Sahāy) (سہاے) सहायी (Sahāyi) (سہائی) मददगार (Madad gār) (مددگار)

MO,AL,YAN मुऐयन (ع - ص) معین

नियत (Niyat) (نیت) निश्चित (Nishchit) (نشیئت) मुकरर (Muqarrar) (مقرر)

معیوب (ع - ص)

MA,YUB मा (अ) यूब

वूषित (Dūshit) (دوشیت) कलंकित (Kalankit) (کالکیت) लांकित (Lānokit) (لانیئت) ऐबदार (Aibdār) (ایبدار)

2. मस्तिष्क (Mastishk مستشك)

भेजा (Bheja بهيجا)

3. गिरी (Giri گری) खुश्क फलों का
मावा (Khushk phalon ká máva
خشک پھلوں کا ماوا)

4. सार (Sár سار) तत्व (Tattwa تत्व)
लुब्धे लुबाब (Lubbe lubab لب
لباب)

MAGHSUL मसूल (ع - ص) منسول

- परिमार्जित (Parimárit Parimárit) (پرمیمارجیت)
परिष्कृत (Parish krit) (پرش کرت)
धोया हुआ (Dhoya hua) (دھویا ہوا)
- विधि पूर्वक पानी या अरक में खरल
करके बारीक की हुई दवा (Vidhi
púrvak páni ya araq men kharal
kar ke barik ki hui dawa) (ویدی
پوروک پانی یا ارق میں کھل
کر کے باریک کی ہوئی دوا)

منشوش (ع - ص)

MAGH,SHUSH मगशुश

- कृत्रिम (Kritrim) (कृत्रिम) बनावटी
(Banávati) (بنادتی)
- मिथ्या (Mith,thya) (میتھا) कूट (Kút
(Khotá) (کھوٹا) खोटा (कोट)

MAQHZUB मग़ज़ूब (ع - ص) مغضوب

प्रकोप भाजन (Prakop bhájan) (پرکوپ
भाजन) जिस पर राज़व हो (Jis par
ghazab ho) (جس پر غضب ہو)

MIGFAR मिग़फ़र (ع - مذ) مغفر

शिराश्राण (Shirastrán) (شرس تران)
खोद (Khod) (خود)

مغتنم (ع - ص)

MUGHITANAM मुग़ितनम

सराहनीय (Sarāhanīya) (سراملهه)
गनीमत (Ghanimat) (غلهمت)

MAGHRIB मग़रिब (ع - مذ) مغرب

- अस्ताचल (Astachal) (استاچل)
सूरज के डूबने की जगह (Súraj ke
dúbne ki jagah) (سورج کے ڈوبنے کی جگہ)
- पश्चिम (Pashohim) (پشچیم)
प्रतीची (Pratichi) (پرتیچی)
पच्छिम (Paoh,ohhim) (پچھیم)
- पाश्चात्य (Pash,oháttya) (پاشچاتیہ)
श्वेत द्वीप (Shwet dwip) (شویت)
योरुप (Europe) (یورپ)
- सूरज की नमाज़ (سورج کی نماز)

مغربی (ع - ص)

MAQHRIBI मग़रिबी

- प्रतीच्य (Pratichya) (پرتیچیه)
पश्चिमीय (Pash,chimīya) (پشچیمیہ)
पच्छिम का (Paoh,ohhim ka) (پچھیم کا)
- श्वेत द्वीपीय (Shwet dwīpiya) (شویت)
योरुप का (Europe ka) (یورپ کا)

MAGHRUR मग़रूर (ع - ص) مغرور

अहंकारी (Ahankāri) (اهلکاری) अभिमानी
(Abhimāni) (ابہی مانی) दर्पा (Darpi
(Ghamandi) (گھمندی) घमंडी (دربی)

MAGHZ मग़ज़ (ع - مذ) مغز

- मज्जा (Majja) (مجا) हड्डी का गुदा
(Haddi ka gūda) (هڈی کا گودا)

MUGHANNI मुगन्नी (म - स) मुग्नी

गायक (Gáyak गायक) गायन (Gáyan गायन)
गवैया (Gavaiya गवैया)

मुग्नी (म - स)

MUGHAN, NIYA मुगननिया

गायकी (Gáyaki गायकी) गायिनी (Gáyini गायिनी)
गाने वाली (Gáne váli गाने वाली)
गाने वाली

MUGHÍLÁN मुगीलां (म - स) मुगील

बबुर (Babbur बबुर) वबुर (Varbur वबुर)
बबूल (Babúl बबूल)

मुजात (म - स)

MUFÁJÁT मुफाजात

अकस्मात् (Akasmát अकस्मात्)
अचानक (Achának अचानक)

मुफाजत (म - स)

MUFÁKHARAT मुफाखरत

1. गर्व (Garv गर्व) मान (Mán मान)
फख्र (Fakh, r फख्र)

2. अहंवाद (Ahámvád अहंवाद)
शेखी (Shekhi शेखी)

MAFÁD मुफाद (म - स) मुफाद

1. हित (Hit हित) भलाई (Bhaláyi भलाई)
भलाई

2. लाभ (Lábh लाभ) नफा (Nafa नफा)

मुफादामे (म - स)

MAFÁDE-ÁMMA मुफादे आम्मा

लोक हित (Lok hit लोक हित) जन हित (Jan hit जन हित)
अवामी भलाई (Avámi bhaláyi अवामी भलाई)
(आमी भलाई)

मुफात (म - स)

MAGHFIRAT मुगफिरत

मोक्ष (Mokehh मोक्ष) मुक्ति (Mukti मुक्ति)
बख्शिश (Bakhshish बख्शिश)

MUGHAL, LAZ मुगल्लाज़ (म - स) मुगल्लाज़

1. प्रगाढ़ (Pragárh प्रगाढ़) गाढ़ा (Gárho गाढ़ा)
2. अश्लील (Ashlil अश्लील) फुहश (Fuhsh फुहश)

मुगल्लात (म - स)

MUGHAL, LAZÁT मुगल्लाज़ात

गंदी गालियां (Gandi gáliyan गंदी गालियां)
गालियां

MUGHLAQ मुगलक (म - स) मुगलक

गूढ़ (Gúrh गूढ़) निगूढ़ (Nigúrh निगूढ़)
क्लिष्ट (Klisht क्लिष्ट) मुशकिल से
समझ में आने वाला कलाम (Mushkil se samajh man áne vála kalám मुशकिल से समझ में आने वाला कलाम)

MUGHLIM मुगलिम (म - स) मुगलिम

गुद भोगी (Gud bhogi गुद भोगी) बच्चा (Bach, cha báz बच्चा)

MAGHLÚB मुगलूब (म - स) मुगलूब

पराजित (Parájit पराजित) परास्त (Parást परास्त)
ज़ेर (Zer ज़ेर)

MAGHMÚM मुगमूम (म - स) मुगमूम

संतप्त (Santápt संतप्त) दुःखित (Dukh, khit दुःखित)
शोकग्रस्त (Shok-grast शोकग्रस्त) ग़म गीन (Gham gin ग़म गीन)

MAFTUH मफ्तुह (म - स) مفتوح

1. विजित (Vijit) जीता हुआ
(Jita hua) (जिता हुआ)2. उद्घाटित (Ud, ghātīt) (अकलित)
खोला हुआ (Khola hua) (कहोला हुआ)

3. वह حرف جس پر زیر هو

MAF, TUN मफ्तून (म - स) مفتون

मुग्ध (Mugdh) मोहित (Mohit)
(फरिफ्त) फरेफता (Farefta) (मोहित)

MUFTI मुफ्ती (म - स) مفتی

विधि निषेधक (Vidhi nishedhak) (नशेदहक)
फतवा देने वाला (Fatvá dene vála) (फतवौ दिल् वाला)

MAFAR मफर (म - स) مفر

छुटकारा (Ohhut kára) (छुटकारा)
(Naját) (नजात)

MUFAR, REH मुफर्रेह (म - स) مفرح

हर्ष वर्द्धक (Harsh vardhak) (वर्द्धक)
फरहत देने वाला (Farhat dene vála) (फरहत दिल् वाला)

MUFRAD मुफरद (म - स) مفرد

1. एकाकी (Ekáki) (अकेला)
(Akela) (अकेला)2. अमिश्रित (Amishrit) (अमिश्रित)
शैर मुक्कब (Ghair murakkab) (शैर मुक्कब)
(मरुक्कब)

MUFRIT मुफ्रित (म - स) مفرط

चुर (Prachur) (चुर) उद्विक्त

मफारत (म - स)

MUFÁRAQAT मुफारकत

वियोग (Viyog) (वियोग)
(Virah) (विरह)
(Judáyi) (जुदाई)

मफाहमत (म - स)

MUFÁHAMAT मुफाहमत

1. संधि (Sandhi) (सन्धेहि)
(Sul, h) (सलह)2. मध्यमार्ग (Madh, dhya márg) (मदहिये)
(Samjhauta) (समझौता)
(मारु)

MUFT मुफ्त (म - स) مفت

निःशुल्क (Nish, shulk) (नशुल्क)
(Be qímat) (बे कीमत)

MIFTÁH मिफ्ताह (म - स) مفتاح

कुंजी (Kunchika) (कुंजिका)
(Tali) (ताली)
(Kunji) (कुन्जी)
(मफ्तख़र) (म - स)

MUF, TA KHAR मुफतख़र

सम्मानित (Sammánit) (सम्मनित)
आदर (Adrit) (आदर)
(Muaz, zaz) (मूअज़ज़)

MUFTARI मुफ्तरी (म - स) مفتری

1. आरोपक (Āropak) (आरुपक)
लगाने वाला (Ilzám lagáne vála)
(अलाम लगाने वाला)2. खल (Xhal) (कुटिल) (Kutil)
(Dusht) (दुष्ट)
(Sharír) (शरीर)

۲. षडयंत्र (Shadyantr شديتتر)

سازش (Sázish سازش)

۳. अशान्ति (Ashánti اشانتی) کیتنا
(Fitna فتنه)

مفسده پرداز (عفا - ص)

MAFSADA-PARDÁZ مفسدہ پرداز

۱. उपद्रव कारी (Upaddrav kári اید)

دंगा मचाने वाला (Danga mechāne vála دنگا مچانے والا)

۲. षडयंत्र कारी (Shadyantr kári شديتتر کاري)

سازشی (Sázishi سازشی)

MUFAS, SIR مفسر (ع - ص)

भाष्य कार (Bhāsh,shya kār بهاشیہ کار)

तफसीर लिखने वाला (Tafsīr likhne vála تفسیر لکھنے والا)

MAFSIL مفصل (ع - مذ)

संधि (Sandhi سندی) जोड़ (Jor جوڑ)

शरीर का कोई जोड़ (Sharīr ka koyī jor شریر کا کوئی جوڑ)

MUFAS,SAL مفسس (ع - ص)

۱. सविस्तार (Saviestār سوستار)

तफसीली (Tafsīlī تفصیلی)

۲. स्पष्ट (Ispasht اسپشت) واضح (Vāzeh واضح)

۳. ब्योरे वार (Byorevār بے رے وار)

تفصیل وار (Tafsīl vār تفصیل وار)

MAF,UL مفعول (ع - ص)

۱. कर्म (Karm کرم) مفعول (Maful مفعول)

(Udrikt ادریکت) अत्यधिक (Attyadhik به افراط)

MAFRÚR مفرور (ع - ص)

۱. पलायित (Paláyit پلائیٹ) भागा

हुआ (Bhaga hua بھاگا ہوا)

۲. भूमिगत (Bhūmigat بھومی گت)

अंडर ग्राउंड (Under ground انڈر گراؤنڈ)

MAFRUSH مفروش (ع - ص)

۱. बिछा हुआ (Bichha hua بیچھا ہوا)

۲. छितराया हुआ (Chhitraya hua چھترایا ہوا)

مفروضات (ع - مذ)

MAFRÚZÁT مفروضات

कल्पनायें (Kalpanāen کلہائیں)

फर्जी बातें (Farzi bāten فرضی باتیں)

مفروضہ (ع - مذ)

MAFRÚZA مفروضا

कल्पना (Kalpana کلپنا)

(Garhant گارہنت)

MUFSID مفسد (ع - ص)

۱. उपद्रवी (Upab,dravi اپددروی)

फसादी (Fasādi فسادی)

۲. दोषोत्पादक (Doshotpadak دوشوت)

खराबी पैदा करने वाला

(Kharābī paide karne vála خرابی پیدا کرنے والا)

مفسدہ (ع - مذ)

MAFSADA مفسدہ

۱. उपद्रव (Upad,drav اپددر) دंगा

(Danga دنگا)

MAF, LUK مفلوک (ع - ص) مفلوک
نیردن (Nirdhan) کنگال (Kangál)
(مفلوس) (Mufliis)

MAF, H'UM مفہوم (ع - ص) مفہوم

1. آرتھ (Arth) मतलब (Matlob)
(مطلب)

2. भाव (Bháv) मंशा (Mansha)
(ملشا)

3. उद्देश्य (Uddeshya) مقصد (Maqsad)
(مقصد)

MUFID مفید (ع - ص) مفید

1. लाभ दायक (Labb dáyak) लाभ
कारी (Lábh kári) (داہک)
(Nafa dono) (Nafa dono)
(نفع دینے والا)

2. उपयोगी (Upyogi) (اپیوگی)
उपकारी (Upkari) (اپکاری)
आमद (Kár ámad) (کارآمد)

MUQÁBIL मुकाबिल (ع - ص) مقابل

1. संमुख (Sam, mukh) (سممخ)
(Samakohh) (سمکھ)
(Pratyakohh) (پرتیسمکھ)
(Sámne) (سامنے)

2. अपेक्षाकृत (Apekohha krit) (اپیکھ)
मुकाबलतन (Muqábalatan)
(مقابلت)

MUQÁBALA मुकाबला (ع - مذ) مقابلہ

1. तुलना (Tulana) (تلا) समानता
(Samánata) (سانتا) बराबरी (Bara-
bari) (برابری)

2. गुद भोग्य (Gud bhoggya) (گدبھوگیہ)
माबून (Mábún) (مابون) वह मर्द
जिसे बुरा काम कराने की लत हो
(Voh mard jise bura kám karáno
ki lat ho) (وہ مرد جسے برا کام کرانے
کی لत ہو)

MAF, QUD مفقود (ع - ص) مفقود

1. अप्राप्य (Appráppya) (اپپراپیہ)
नायाब (Na yáb) (ناایاب)

2. अज्ञात (Aggyát) (اگیات) नामालूम
(Na málúm) (نامعلوم)

3. अदृश्य (Adrish,shya) (ادریشیہ)
ग़ाईब (Gháib) (غائب)

MUFAR, KIR मुफक्क़िर (ع - ص) مفکر

विचारक (Vicháarak) (وچارک)
फ़िक्र करने वाला (Fikr karne vála)
(فکر کرنے والا)

MUF, LIS मुकलिस (ع - ص) مفلس

1. निर्धन (Nirdhan) दरिद्र
(Dariddr) (دریدر) अकिंचन (Akin-
chan) (اکینچن) बे ज़र (Be zar)

MUFLISI मुकलिसी (ع - مث) مفاسی

निर्धनता (Nirdhanata) (نیردناتا) दरिद्रता
(Dariddrate) (دریدرता) दीनता (Dínata)
(دیانتا) बे ज़री (Be zari)

MAFLÚJ मफ़لّوج (ع - ص) مفلوج

पक्षाघात ग्रस्त (Pakchhaghát grast)
अर्धांगी (Ardhángi) (یکچھانگہات گریست)
(Fálij zada) (فالیج زده)

تقلید کیا گیا (Taqlid kiya gaya)
کیا گیا

MUQTADIR مُقْتَدِر (ع - ص) مُقْتَدِر

1. سچاواں (Satta vān) (مستوان)
پربھتو شالی (Prabhutwa shālī)
ہکیتدار والا (Iqtidār vāla)
(اقتدار والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka
ek nām) (ایشور کا ایک نام)

MUQTADI مُقْتَدِی (ع - ص) مُقْتَدِی

1. अनुयायी (Anuyāyī) (انویائی) अनु
कर्ता (Anukarta) (انوکرتا) मुकल्लिद
(Muqallid) (مقلد)
2. امام کے پیچھے نماز پڑھنے والا

MUQTAZA مُقْتَضَا (ع - مذ) مُقْتَضَا

- अभि याचना (Abhiyāchana) (ابھی
याचना) मांग (Māng) (مانگ) तकाजा
(Tagāza) (تقاضا)

MAQTAL مُقْتَل (ع - مذ) مُقْتَل

- वधभूमि (Vādhbhūmi) (ودھ بھومی)
वध स्थल (Vadhashtal) (ودھستھل)
कत्ल गाह (Qatl gāh) (قتل گاہ)

MAQTUL مُقْتُول (ع - ص) مُقْتُول

- हत (Hat) (هت) निहत (Nihat)
(نیهت) वधित (Vadhit) (ودھیت) कत्ल
किया हुआ (Qatl kiya hua) (قتل
کیا ہوا)

MIQDAR مُقْدَار (ع - مث) مُقْدَار

- परिमाण (Parimān) (پریمان) मात्रा
(Mātra) (مাত্রا) अंदाज़ (Andāz) (انداز)

MAQBARA مَقْبَرَة (ع - مذ) مَقْبَرَة

- मृत गृह (Mritgrih) (مُرت گُره) समाधि
भवन (Samādhi bhavan) (سامادی
بھون) समाधि मंडप (Samādhi
mandap) (سامادی منڈپ) पटी हुई कब्र
(Pati hui qabr) (پتی ہوئی قبر)

MUQBIL مُقْبِل (ع - ص) مُقْبِل

1. स्वीकार कर्ता (Swikār karta) (سوی
کار) इकबाल करने वाला (Iqbāl
karne vāla) (اقبال کرنے والا)
2. तेजस्वी (Tejas, swi) (تیجس سوئی)
प्रतापी (Pratāpi) (پرتابی) इकबाल
मंद (Iqbāl mand) (اقبال مند)

MAQBŪZA مَقْبُوضَة (ع - ص) مَقْبُوضَة

- अधिकृत (Adhikrit) (ادھی کرت)
वशीभूत (Vashi bhūt) (وشی بھوت)
कब्जे में आया हुआ (Qabze men āya
hua) (قبضے میں آیا ہوا)

MAQBŪL مَقْبُول (ع - ص) مَقْبُول

1. स्वीकृत (Swikrit) (سوی کرت)
मनज़ूर (Manzūr) (منظور)
2. मान्य (Mānya) (مانیہ) क़ाबिल
तसलीम (Qābīle taslīm) (قابل تسلیم)

MUQTADA مُقْتَدَا (ع - ص) مُقْتَدَا

1. अग्रगण्य (Aggrgannya) (اگر گنہ)
सरामद (Sarāmad) (سرآمد)
2. दीक्षा गुरु (Dikṣha guru) (دیکھا
گورو) मुशिद (Mushid) (مُرشِد)
3. अनुकृत (Anukrit) (انوکرت) तकलीद

۴. आवश्यक (Ávash,shyak اوشیک)

زُورُری (Zurúri ضروری)

۵. मुखिया (Mukhiya مکھیا) गांव

کا چوہدری (Gáon ka chaudhari)

گاؤں کا چوہدری

مقدمہ (ع - مذ)

MUQAD,DAMA مُکدما

۱. मुख बंध (Mukhbandh مکھ بندھ)

پرستارنا (Prastávana)

भूमिका (Bhúmika بھومکا) प्राक्कथन

(Prák,kathan پراک،کتون) दीवाचा

(Dibácha دیباچہ)

۲. व्यवहार (Vyav,hár ویوہار) वाद

(Vád واد) کیس (Case)

مقدمہ الجیش (ع - مذ)

MUQAD,DIMATUL-JAISH

मुकद्दिमतुल जैश

अग्रानीक (Agráník اگرائیک) नासीर

(Násir ناسیر) हरावल (Haraval)

(هراول)

MAQDÚR مُکدُور (ع - مذ) مقدور

۱. सामर्थ्य (Sámarthya سامرتھیہ)

शक्ति (Shakti شکتی) मकदिरत

(Maqdirat مقدرت)

۲. साहस (Sáhas साहस) मजाल

(Majál مجال)

MUQIR(R) مُقِر (ع - ص) मुक्ति (रि) مقر

۱. स्वीकर्ता (Swi karta سُوئی کرتا)

मंजूर करने वाला (Manzúr karne)

منظور کرنے والا

MUQAD,DAR مُکدَر (ع - مذ) مقدر

۱. प्रारब्ध (Prárabdh پراربده) भाग्य

(Bhág,gya بھاگیہ) अदृश्य

(Adrish,shya ادرشیہ) दैव (Daiv)

قسمत (Qismat قسمت) (دو)

۲. लुप्त (Lupt لپت) वह शब्द जो

इबारात में न हो लेकिन उस का अर्थ

लिया जाये (Voh shabd jo ibarat men

nah ho lekin us ka arth liya jáe

وہ شبد جو عبارت میں نہ ہو

لیکن اسکا ارتھ لیا جائے

مقدرت (ع - مٹ)

MAQDIRAT مُکدیرت

सामर्थ्य (Sámarthya سامرتھیہ)

शक्ति (Shakti شکتی) हैसियत

(Haisiyat حیثیت)

مقدس (ع - ص)

MUQAD,DAS مُکدس

۱. पवित्र (Pavitr पوتر) पुनीत

(Punít پنیٹ) پاک (Pák پاک)

۲. सदात्मा (Sadátma سداत्मा)

पुण्यात्मा (Pun,nyátma پونیاتما)

बुजुर्ग (Buzurg بزرگ)

MUQAD,DAM مُکدَم (ع - ص) مقدم

۱. प्रथम (Pratham پرتهم) अगला

(Agla اگلا)

۲. प्रमुख (Pramukh پرمکھ) खास

(Kbás خاص)

۳. अनिवार्य (Anivárya انیواریہ)

लाबुदी (Lábudi لابیڈی)

MAQRUZ مقرر (ع - ص) مقروض
 رینی (Rini) خادک (Khádak)
 دھارنک (Dharanik) دھارنک
 قرض دار (Qarzdár) کزدار

MAQRÚQ مقرر (ت - ص) مقروق
 آسانجیت (Ásanjit) آسانجیت
 (Upayukt) (ایایکت) قرق
 (قرق)

MAQSÚM مقسوم (ع - ص) مقسوم
 1. भाज्य (Bhájya) वह अदद
 जो तकसीम किया जाये (Voh adad
 jo taqsim kiya jae) وہ عدد جو
 تقسیم کیا جائے
 2. प्रारब्ध (Prárabdh) भाग्य
 (Bhág,gya) तक्दीर (Taqdír
 تقدیر)

مقشر (ع - ص)

MUQASH,SHAR मुकशशर
 1. निस्तुष (Nistush) छिलका
 या भूसी उतरा हुआ (Chilka ya
 bhúsi utra hua) چھلکا یا بھوسی
 (اترا ہوا)

MAQSAD مقصد (ع - مذ) مقصد
 उद्देश (Ud,desh) अभिप्राय
 (Abhip,práo) मतलब
 (Matlab) (مطلب)

مقصد براری (مف - مٹ)

MAQSAD-BARÁRI مقصد براری
 1. सफलता (Saphalata) काम-
 याबी (Kámyabi) کامیابی

2. प्रतिज्ञा कर्ता (Pratig,gya karta)
 अहद करने वाला
 (Ahd karne wála) (مہد کرنے والا)

MAQAR(R) मकर (ر - مذ) مقرر
 विराम स्थान (Virámasthan) ورامس
 पड़ाव (Paṛáo) ठहरने
 की जगह (Thaharne ki jagah) تھہرنے
 کی جگہ

MIQRAZ मिकराज (ع - مٹ) مقرر
 कर्तारिका (Kartarika) कर्त्री
 (Kartri) कर्तरी (Kartari)
 कर्तनी (Kartani) कैंची
 (Qainochi) (قیلچہ)

MUQAR,RAB मुकरब (ع - ص) مقرب
 1. समीपस्थ (Samípasth) निकट वर्ती
 (Nikat varti) करीबी (Qaríbi)
 2. पारिशद (Párishad) सभासद
 (Sabhásad) (مُساهِد) صاحب (Musáhib)

MUQAR,RAR मुकरर (ع - ص) مقرر
 1. नियुक्त (Niyukt) तईनात
 (Ta,yinát) (تعینات)
 2. नियत (Niyat) निश्चित
 (Nishchit) (مُعيّن) (Mu,aiyan)

MUQAR,RIR मुकरर (ع - ص) مقرر
 वक्ता (Vakta) व्याख्यान दाता
 (Vyákh,khyán dáta) (ویاکھیان دانا)
 तक्कीर करने वाला (Taqrír karne wala)
 (تَقْرِیر کرنے والا)

मल द्वार (Mal dwār) उपस्थ
(Upasth) मबरज (Mabraz
मिर्ज)

MUQAF,FAL मुकफल (ع - ص) مقفل
यंत्रित (Yantrit) तालित
(Tálit) कुफल पड़ा हुआ
(Quful para hua) कुफल
में बंद (Quful meḡ band) फल
बंद)

MUQAFFA मुकफ्फा (ع - ص) مقفی
सानुप्रास (Sánupprás) (سانپ پراس)
क़ाफ़िया बंद (Qáfīya band) (قافیه بند)

MUQALLID मुकल्लिद (ع - ص) مقلد
1. अनुयायी (Anuyáyi) (انویائی) अनु
कर्ता (Anukarta) (انوکرتا) अनुसर्ता
(Anusarta) (انوسرتا) तक्लीद करने
वाला (Taqlíd karne vála) تقلید
करने والا

2. धर्मानुयायी (Dharmánuyáyi) (دھرمانو
यائی) मतानुगामी (Matánugámi)
(مستانوگامی) पैरौ (Pairau)

MAQLÚB मकलूब (ع - ص) مقلوب
अधो मुख (Adhomukh) (ادھومکھ)
आँधा (Auḡdha) (اوندھا)
مقناطیس (ع - مڈ)

MAQNÁTÍS मकना तीस
चुंबक (Chum,bak) (چمبک) आकर्ष
(Ákarsh) (آکرش) अयस्कान्त (Ayaśkánt
(चुंबक पत्थर) (Chumbak
path,thar) (چمبک پتھر)

2. अर्थ सिद्धि (Arth sid,dhi) (ارتھ
सिद्धि) अभीष्ट सिद्धि (Abhisht
sid,dhi) (अभिष्ट सिद्धि) काम पूरा
होना (Kám púra hona) (کام پورا
हونا)

MAQSADI मकसदी (ع - ص) مقصدی
तदर्थ (Tadarth) (تدर्थ) एडहाक (Adhoo
(ایڈھاک)

MAQSÚD मकसूद (ع - مڈ) مقصود
अभिप्रेत (Abhip,pret) (अभिप्रेत)
उद्देश्य (Uddesh,shya) (उद्देश्य)
(Lakchhya) (लकच्य्या) मुद्आ (Mud,da,á
(مدعا)

MUQATTAR मुकत्तर (ع - ص) مقطر
आसुत (Ásut) (आसुत) स्त्रावित (Srávit
(Bhabke) (भवके से टपकाया हुआ) (Bhabke
se tapkáya hua) (بھبکے سے ٹپکایا ہوا)

MUQAT,TA मुकत्ता (ع - ص) مقطع
1. काट छाँट किया हुआ (Kát ohhánt
kiya hua) (कट चहान्त किया हुआ)
तराशा हुआ (Tarásha hua) (تراشا ہوا)
2. सभ्य (Sabb,bhya) (سبھ) शिष्ट
(Shisht) (शिश्ट) मुहज़ज़ब (Muhazzab
(مہذب)

MAQTÚ,A मकतूअ (ع - ص) مقطوع
विच्छिन्न (Vich,ohhin,n) (ویچھینن)
तराशीदा (Taráshída) (تراشیدہ)

MAQ,AD मकअद (ع - مت) مقعد
गुद (Gud) (گد) गुदा (Guda) (گدا)

پرسٹ (Prakop grast پرکوپ گرسٹ)

جس پر کھر ہو (Jis par qahr ho جسپر قہر ہو)

MIQYÁS میقیاس (ع - مذ)

ماپ یंत्र (Máp yantr ماپ یلتر)

آندازا کرنے کا آلا (Andáza karne کا آلا کرنے کا آلا)

مقیاس الحرارة (ع - مذ)

MIQYÁSUL-HARÁBAT

میکیاسول ہارات

تاپ مان (Tápmán تاپ مان)

ماپک (Táp mápak ماپک)

تھرما میٹر (Thermometer تھرما میٹر)

MUQAI,YAD مکیاید (ع - ص)

سایت (San,yat سائیت)

آبدھ (Ábah,dh آبدھ) قید (Qaid قید)

MUQÍM مکیم (ع - ص)

1. نیواسی (Nivási نیواسی) واشیندا (Báshinda واشیندا)

2. استھیت (Isthit استھیت) تھرا ہوا (Thahra hua تھرا ہوا)

MAK,KÁR مکار (ع - ص)

1. وچک (Dhúrt وچک) وچک (Van-ohak وچک) خلی (Chhali خلی) دھا باڑ (Daḡha báz دھا باڑ)

2. آدھامری (Ádambari آدھامری)

میٹھا چاری (Mith,thyá ohári میٹھا چاری)

ریا کار (Riyakár ریا کار) (ریاکار)

مقنن (ع - ص)

MUQAN,NIN مکننن

1. ویدھایک (Vidháyak ویدھایک)

قانون ساز (Qánún sáz قانون ساز)

2. ویدھانگہ (Vidhánag,gya ویدھانگہ)

قانون دان (Qanún dán قانون دان)

3. کوترکی (Kutarki کوترکی)

حجتی (Hujjati حجتی)

مقننہ (ع - مٹ)

MUQAN,NINA مکنننا

ویدھایکا (Vidháyika ویدھایکا)

دھارا سبھا (Dhára sabha دھارا سبھا)

قانون ساز اسمبلی (Qánún sáz قانون ساز اسمبلی)

assembly

MAQÚLA مقلولہ (ع - مذ)

1. پراوچن (Pravaohan پراوچن)

قول (Qaul قول)

2. کٹھن (Kathan کٹھن) بات (Bát بات)

3. لوکوکتی (Lokokti لوکوکتی) مسال (Masal مسال)

مقوی (ع - ص)

MUQAV,VI مقلوی

پوشٹیکر (Pushti kar پوشٹیکر)

بل وردھک (Bal vardhak بل وردھک)

پوشٹیک (Paushtik پوشٹیک)

تاکت (Táqat تاکت)

دھانے والی دوا (Dáqat dāhāne دھانے والی دوا)

váli dava

مقہور (ع - ص)

MAQ,HÚR مقلہور

کوپ بہاجن (Kopbhájan کوپ بہاجن)

روپ پاتر (Roshpáttir روپ پاتر) (روپ پاتر)

2. विद्याराम संस्कार (Vidyārambh
sanskār) बच्चे को
पढ़ने बिठाने की रस्म (Baadh, che ko
parhne bithāne ki rasm) بچے کو
پڑھانے بیٹھانے کی رسم

MUKTASAB मुक्तसब (ع - ص) مکتسب
उपार्जित (Upārjit) कमाया
हुआ (Kamāya hua) کمایا ہوا

MAKTÚB मक्तूब (ع - ص) مکتوب
पत्र (Pattr) चिट्ठी (Chith, thi
पानी (Pāni) पाती (Pāti) खत (Khat
خط)

MAKTÚM मक्तूम (ع - ص) مکتوم
गुप्त (Gupt) लुप्त (Lupt) पोशीदा (Poshida
गुह्य (Guhya) پوشیده (پوشیده)

MUKAD, DAR मुकदर (ع - ص) مکدر
1. मलिन (Malin) समल (Samal
मैला (Maila) میل (میل)

2. अप्रसन्न (Apprasan, n) मलिन चित्त (Malin chitt)
अफसुर्दा (Afsurda) अप्रसन्न (अप्रसन्न)

MAK, R मकर (ع - ص) مکڑ
छल (Chhal) कपट (Kapat
व्याज (Vyāj) फरेब (Fareb
फريب (فريب)

MUKAR, RAR मुकरर (ع - ص) مکرر
1. पुनः (Punah) फिरे (Phir)
2. द्विरुक्त (Dwirukt) दुबारा
कहा हुआ (Dubāra kāha hua)
دوباره (دوباره) کہا ہوا

مکاشفہ (ع - ص) مذ

MUKÁSHAFÁ मुकाशफा
अंतर ज्ञान (Anter gyán) انتر گیان
अदृश्य ज्ञान (Adrish, shya gyán) ادْرِشِیہ
इलमे ग़ैब (Ilme ghaib) علم غیب (علم غیب)

MUKÁFÁT मुकाफात (ع - ص) مکافات
1. प्रति कार (Pratikár) बदला
بدله (بدله)
2. प्रत्यपकार (Pratyapkár) प्रतिपकार
इन्तिकाम (Intiqám) انتقام
3. कर्म दंड (Karmdand) अज़ाब
عذاب (عذاب)

مکالمہ (ع - ص) مذ

MUKÁLAMA मुकालमा
सवाद (Samvād) वाकोपवाक्य
(Vākopvākkyā) प्रश्नोत्तर
(Prishnottar) सवाल जवाब
(Saval javab) سوال جواب

MAKÁN मकान (ع - ص) مکان
1. गृह (Grih) गेह (Geh)
सदन (Sadan) भवन (Bhavan)
निकेतन (Niketan) निक्तेन
वेश्म (Veshm) घर (Ghar)
گھر
2. आवास (Ávās) आगार (Ágār)
ठहरने की जगह (Thaharne ki
jagah) تہہرنے کی جگہ

MAKTAB मक्तब (ع - ص) مکتب
1. विद्यालय (Vid, dyālai) पाठ-
शाला (Pathshala) مدرسا
(مدرسة)

2. घनाकार (Ghanākār گھناکار)

ایسی شکل جو لمبائی چوڑائی
اونچائی یا گہرائی میں برابر ہو

3. घन (Ghan گھن)

کسی عدد کو اسی عدد میں دو
بار ضرب سے حاصل شدہ عدد مثلاً
'۲۷' — ۳ کا مکعب کہلائے گا

MAKFUL مکفول (ع - ص)

बंधक (Bandhak بندھک) उपप्राधीयित
(Upprādhīyit اپپراڈھییت) रहन
(Rahn رہن)

(ع - ص) مکمل

MUKAM,MAL मुकमल

1. समाप्त (Samāpt समाप्त) खत्म
(Khatm ختم)
2. संपूर्ण (Sampurn सम्पूर्ण) सर्वांग
पूर्ण (Sarvangpurn सर्वानگ پورن)
तकमिल शुदा (Takmil Shuda
تکمیل شدہ)

3. समस्त (Samast समस्त) पूरा
(Pura پورا)

MUKNAT मुकनत (ع - مٹ)

1. सामर्थ्य (Samarthyā सामर्थیہ) शक्ति
(Shakti شکتی) मकदिरत
(Maqdirat مقدرت)
2. बल (Bal बल) शक्ति (Shakti
(Zor زور) क्षति (Shakti)

(ع - ص) مکنون

MAKNUN मक्नून

1. गुप्त (Gupth गुप्त) गुप्त (Gupth
(Poshida پوشیده) पोशीدا (Gupth)

MUKAR,BAM मुकरम (ع - ص)

मान्य (Mān,nya मानیہ) पूज्य (Pūjīya
پوچیہ) श्रद्धेय (Shrad,dheya شرد
مستترم) मोहतरम (Mohtaram)

(ع - مٹ) مکرم

MAKRAMAT मक्रमत

अनुकंपा (Anukampa انوکمپا) दया
(Daya دیا) अनुग्रह (Anugraha انوگرہ)
मेहरबानी (Mehrbāni مہربانی)

MAKRUH मकरुह (ع - ص)

वृणित (Ghrinit گھرنیت) उपेक्षित
(Upekshhit اپیکشیت) घृणास्पद
(Ghrināspad گھرناسپد) घिन पैदा
करने वाला (Ghin paida karne wala
گھن پیدا کرنے والا)

(ع - ص) مکشوف

MAKSHUF मक्शوف

1. उद्घाटित (Udghatit اذگھتیت)
खुला हुआ (Khula hua کھلا ہوا)
2. विदित (Vidit ویت) प्रकट (Prakat
ظاہر) ज़ाहिर (Zāhir)
3. प्रत्यक्ष (Pratyakshh برتیکشہ)
स्पष्ट (Ispasht اسپشت) वाज़ेह
(Vāzeh واضح)

(ع - ص) مکعب

MUKA,AB मुकअब

1. घन फल (Ghan phal گھن پھل)
لمبائی چوڑائی اور اونچائی یا
چوڑائی یا گہرائی کے ضرب سے
حاصل رقمہ

2. मस्जिद में रहने वाला (Masjid men
rahne vála) مسجد میں رہنے والا

3. बच्चों को पढ़ाने वाला (Baoh, ohon
ko parhāne vála) بچوں کو پڑھانے والا

MALLÁH मल्लाह (म - मल्ल) कर्णधार (Karn dhār) नाविक (Návik) पोत चालक (Pot chálak) कश्ती बान (Kashti bán)

MALÁHAT मलाहत (म - मल) लावण्य (Lávannya) सलाना पन (Salona pan) सॉवला पन (Sánola pan)

1. सौंदर्य (Saundarrya) सौंदर्य मनोहरता (Manoharata) हुसैन (Husn)

MULÁHAZA मुलाहज़ा (म - मुल) निरीक्षण (Niríkhyan) मुआयना (Muáyana)

2. अवलोकन (Avlokan) देखना (Dekhna)

3. शील संकोच (Shíl sankooh) लिहाज़ (Libáz)

MULÁZIM मुलाज़िम (म - मुल) सेवक (Sevak) दास (Dás) भृत्य (Bhrittya) नौकर (Naukar)

1. सेवक (Sevak) सेवक (Servant)

2. दास (Dás) भृत्य (Bhrittya) नौकर (Naukar)

2. मनोरथ (Manorath) दिली मंशा (Dili manasha)

3. बहुमूल्य (Bahu mullya) बेश कीमत (Besh qímat)

MAKKA मक्का (म - मक) अरब की राजधानी जहां हज़रत मुहम्मद साहिब पैदा हुए थे (Arab ki rájdháni jahán hazrat Mohammad sáhib paida hue the)

मक़ीन (म - मक) निवासी (Nivási) रहने वाला (Rahne vála)

MAKÍN मकीन (म - मक) निवासी (Nivási) रहने वाला (Rahne vála)

मकर (म - मक) MAGAR मगर

1. परंतु (Parantu) लेकिन (Lekin)

2. कदाचित् (Kadáchit) शायद (Sháyad)

MAGAS मगस (म - मग) मक्षिका (Makchhika) मक्खी (Makh, khi)

MUL मूल (म - मुल) मदिरा (Madira) शराब (Sharáb)

MUL मूल (म - मुल) मदिरा (Madira) शराब (Sharáb)

MUL मूल (म - मुल) मदिरा (Madira) शराब (Sharáb)

MUL,LA मुल्ला (म - मुल) पंडित (Pandit) विद्वान (Vid, dwán) आलिम (Álim)

1. पंडित (Pandit) विद्वान (Vid, dwán) आलिम (Álim)

2. पश्चात्ताप (Pasb, chát, táp 'پشچات'
पछतावा (Pachhtáva
(افسوس) अफसोस (Afsos) پیچھتاوا

ملازمت (ع - مٹ)

MULÁZAMAT मुलाजमत

1. सेवा (Seva 'سِوا) सर्विस (Service
सروس)

2. अनुचर्या (Anucharya 'अनुचर्या)
दासता (Dásata 'दास्ता) चर्या
(Charya 'चर्या) नौकरी (Naukari
(नौकरी)

ملازمه (ع - مٹ)

MULÁZIMA मुलाजिमा

दासी (Dási 'दासी) परिचारिका (Pari-
cháríka 'پری چاریکا) नौकरानी (Nauka-
rani 'नौकरानी)

ملاطفه (ع - مٹ)

MULÁTAFAT मुलातफत

दया (Daya 'दिया) कृपा (Kripa 'कुर्या)
करम (Karam 'करम)

MULÁQÁT मुलाकात (ع - मٹ)

1. साक्षात् (Sáakohhát 'साक़्हात) भेंट
(Bhent 'भेंट)

2. मिलन (Milan 'मिलन) वस्ल (Vasl
(وصل)

3. परिचय (Parichai 'परिचे) तआरफ
(Ta, áruf 'تعارف)

4. संभोग (Sambhog 'संभोग)
हमबिस्तरी (Hambistari 'هم بستری)

MALÁL मलाल (ع - مٹ)

1. दुःख (Dukh 'दुःख) कष्ट (Kasht
(رنج) रंज (Ranj 'رنج)

MALÁMAT मलामत (ع - ص)

1. भर्त्सना (Bhartsana 'भर्त्सना) डांट
डपट (Dánt, dapt 'दान्त दीपट)

2. निंदा (Ninda 'निंदा) तहकीर (Tahqír
(تھقیر)

3. धिक्कार (Dhik, kár 'धेक़ार) लानत
मलामत (La, nat malámat 'لعنت
(ملاّت)

MALÁIK मलाइक (ع - مٹ)

ملک کی جمع

देवता समूह (Devata samúh 'دیوتا
फ़िरिश्ते (Firishte 'فرشتے)

MULÁ,IM मुलाइम (ع - मٹ)

मृदु (Mridu 'मरदु) मृदुल (Mridul
(कोमल) कोमल (Komal 'कोमल)
(नरम) नाज़ुक (Názuk 'नरम)

MALBÚS मलबूस (ع - मٹ)

वस्त्र (Vastr 'वस्त्र) वसन (Vasan 'वसन)
पोशाक (Poshák 'पोशाक)

MILLAT मिलत (ع - मٹ)

1. धर्म (Dharm 'धर्म) दीन (Din
(دين)

2. सम्प्रदाय (Sampradáy 'संम प्रदाय)
फ़िरका (Firqa 'فرقه)

MULTAJI मुल्तजी (ع - ص)

प्रार्थी (Prárthi 'प्रार्थनी) निवेदक
(Nivedak 'नोव़िदक) आवेदक (Ávedak
(أوبیدک) अर्ज़गुज़ार (Arz guzáar 'عرض گزار)

کسی اصل کتاب میں اوپر سے جوڑا
ہوا مضمون

MAL, HÚZ ملھوڑ (ع - ص) ملحوظ
دشٹیگت (Drishtigat درشتی گت)
آنودھیہ (Anud, dhe, ya اند، دھیہ)
لیہاز رکھا हुआ (Libáz rak, kha
hua لحاظ رکھا ہوا)

ملخص (ع - ص)

MALAKH, KHAS ملکھس (ع - ص)
سارانش (Sán, chhipt سن چھپت) سارانش
(Sáránsh سارانش) کھلاسا (Khalása
خلاصہ)

MULZAM ملزم (ع - ص) ملزم
آبھی یکت (Abhiyukt ابھی یکت)
آپرادھی (Aprádhi اپرادھی) دوشی
(Doshi دوشی) مجرم (Mujrim
مجرم)

MALZÚM ملزوم (ع - ص) ملزوم
آویشیک (Ávash, shyak آویشیک)
لازمی (Lázimi لازمی)

MAL, ÚN ملکن (ع - ص) ملکن
دھک کرت (Dhik krit دھک کرت)
لاناٹ زدا (La, nat zada لاناٹ زدا)

MALFÚZ ملفوظ (ع - ص) ملفوظ

۱. اچ، چرت (Uch, charit اچ، چرت)
اچ، چارت (Uch, chárít اچ، چارت)
بولا हुआ (Bola hua بولا ہوا)
۲. کسی لفظ کے حروف جو پڑھنے
میں آئیں

MULTAFIT ملتفت (ع - ص) ملتفت
آکریشت (Ákrisht آکریشت) پریکرت
(Pravritt پرورت) رجو (Ruju رجوع)

MULTAMIS ملتمس (ع - ص) ملتمس
پرائی (Prárthi پرائی) وینائی
(Vinayi وینائی) نیداک (Nivedak
نیداک) ملتاجی (Multaji ملتاجی)

MULTAVI ملتوی (ع - ص) ملتوی
۱. استھگیت (Istthagit اس تھگیت) پوسٹ
پوسٹ پونڈ (Postpond پوسٹ پونڈ)
۲. آوروڈھ (Avrud, dh آوروڈھ) رکا
رکا हुआ (Ruka hua رکا ہوا)

MALJA ملجا (ع - مذ) ملجا
پیشہ شری (Parish, shrai پیشہ شری)
رککھاس (Rakchhásthán رککھاس)
جائے پناہ (Jáe panáh جائے پناہ)
پناہ

MIL, H ملح (ع - مذ) ملح
لون (Lavan لون) لون (Lon لون)
نمک (Namak نمک)

MUL, HID ملحد (ع - ص) ملحد
دھرم بھراٹ (Dharm bhrasht دھرم بھراٹ)
آدھرمی (Adharmi آدھرمی) بھراٹ
بے دین (Be dín بے دین)

MUL, HIQ ملحق (ع - ص) ملحق
۱. سن یکت (Sanyukt سن یکت)
ملا हुआ (Mila hua ملا ہوا)
۲. چھپاک (Chhepak چھپاک) ایلہاکی
(Ilháqi ایلہاکی)

2. राज्य (Rājya राजیه) सलतनत
(Saltanat سلطنت)

3. देश (Dosh देश) कंट्री (Country
कल्ट्री)

4. क्षेत्र (Chhottr चोहत्तर) इलाका
(Ilāka علاقہ)

ملك الموت (ع - مذ)

MALAKUL-MAUT मलकुल मौत

धर्म राज (Dharmrāj धर्म राज)

यम राज (Yamrāj यम राज) मौत का

फिरिश्ता (Maut ka firishta मृत का
فرشته)

MALAKA मलका (ع - مذ)

अभ्यास (Abh, bhyās अभ्यास)

हस्त कौशल (Hast kaushal हस्त कौशल)

महारत (Mahārt महारत) (कौशल)

MALIKA मलिका (ع - ع)

राज्ञी (Rāg,gi राज्ञी) रानी (Rāni

बादशाह बेगम (Bādsbāh

begam बादशाह बेगम)

MULKI मुल्की (ع - ص)

1. देशीय (Deshīya देशیه) देश

संबंधी (Desh sambandhi देश संबंधी)

मुल्क का (Mulk ka (सम्बन्धी)

(मलक का)

2. देश निवासी (Desh nivāsi देश निवासी)

मुल्क का वाशंदा (Mulk ka

bāshinda ملک کا باشندہ)

ملکیت (ع - م)

MILKI (Ī) YAT मिलकि(की) यत

1. स्वामित्व (Swāmīttwa (سوامیتو)

ملفوظات (ع - مذ)

MALFŪZĀT मलफूज़ात

प्रवचनावली (Pravachanāvali प्रवचनावली)

उपदेशावली (Updeshāvali

अभिधानावली)

کسی بزرگ کے فرمائے ہوئے الفاظ

کا مجموعہ

MALFŪF मलफूफ (ع - ص)

वेष्टित (Veshtit (ویشیت) आवृत

(Āvrit आवृत) लपेटा हुआ (Lapeta

hua लपेटा हुआ) लिफाफे में बंद किया

हुआ (Lifāfe men band kiya hua लफाफे

में बंद किया हुआ)

MULAQ,QAB मुलक़क़ब (ع - ص)

उपाधित (Upādhīt (ایپادیت) लक़ब

दिया गया (Laqab diya gaya لقب

दिया गया)

ملك (ع - مذ) MALAK मलक

देवता! (Devata (دیوتا) फिरिश्ता

(Firishta فرشته)

ملك (ع - مذ) MALIK मलिक

शासक (Shāsak (شاسک) राजा

(Rāja (राजे) बादशाह (Bādsbāh

बादशाह)

ملك (ع - م) MILK मिल्क

संपत्ति (Sampatti (سمپتی) जायदाद

(Jādedād جائداد)

ملك (ع - مذ) MULK मुल्क

1. राष्ट्र (Rāshtr (راشتر) कौम (Qaum

قوم)

MALŪL ملول (ع - ص) مالک

1. दुःखित (Dukhit) رنجیدہ (Ranjida)

2. रुष्ट (Rusht) ناراض (Naráz)

3. उदासीन (Udásin) (اداسین) उदास (Udás) (अफसुर्दा) (Afsurda) (افسردہ)

MULHIM मुलहिम (ع - ص) ملهم

अन्तर्बोध कर्ता (Antarbodh karta) (انتر
बोध) कर्ता से दिल में बात डालने
वाला (Ghaib se dil me baat dālne wāla)
(غیب سے دل میں بات ڈالنے والا)

MALĪH मलीह (ع - ص) ملیح

लावण्य मय (Lāvan, nya mai) (الوانیه سے)
सलोना (Sanola) (सानोला) सॉवला (Sānvala)
(सानोला)

MULAIYIN मुलैयिन (ع - ص) ملین

लघु रेचक (Laghu rechak) (لکھو
हलका जुल्लाब (Halaka jullāb) (هلاک
جالب)

MAMÁT ममात (ع - مٹ) ممات

निधन (Nidhan) (نیدن) मृत्यु (Mrittyu)
(मौत) मौत (Maut) (مرتہو)

MUMÁSIL मुमासिल (ع - ص) ممائل

सदृश (Sadrieh) (سدرش) समान (Samán)
(तुल्य) तुल्य (Tullya) (نظیر)
(Nazir)

مماثلات (ع - مٹ)

MUMÁSALAT मुमासलत

तुल्यता (Tullyata) (تلیهتا) समानता

मालिक पन (Málik pan) مالک

2. सम्पत्ति (Sampatti) (سم پتی)
जायदाद (Jāedād) (جائداد)

MALMAS मलमस (ع - مذ) ملمس

त्वचा (Twacha) (توچا) जिल्द (Jild)
(جلد)

جسم کی کھال کا اوپر کا حصہ جسے
چھو کر گرمی سردی معلوم کی
جانی ہے

MULAM,MA मुलम्मा (ع - مذ) ملمع

1. चांदी या सोने का पानी चढ़ी हुई
चीज़ (Chandi ya sone ka pāni)
चान्दी या सोने का (Chāndī ya sōne ka)
(پانی چڑھی ہوئی چیز)

2. चांदी सोने का पानी जो किसी चीज़
पर चढ़ाया जाय (Chāndī sone ka
pāni jo kisi chīz par chāhāya jāe)
चान्दी सोने का पानी जो किसी
(چیز پر چڑھایا جائے)

3. ज़ाहिरी टीप टाप (Zāhiri tīp tāp)
नुमाइशी (ظاہری ٹیپ ٹاپ)
(نمایشی)

MULAV,VAS मुलावस (ع - ص) ملوث

1. दूषित (Dúshit) (دوشیت) मुजरिम
(مجرم)

2. संबद्ध (Sambaddh) (سمبده) मुत-
अल्लिक (Muta, alliq) (متعلق)

3. लिप्त (Lipt) (لیپت) सना हुआ
(Sana hua) (سنا ہوا)

(Mahattam مہت تم) खासुलखास

(Khásul khás خاص الخاص)

3. यशस्वी (Yashas,swi यशस سوی)

नामवर (Námvar نام و)

ممتحن (ع - ص)

MUMTAHIN मुम्तहिन

परीक्षक (Parikohhak پریکچھک)

इम्तिहान लेने वाला (Imtibán lene

vála امتحان لینے والا)

ممتد (ع - ص)

MUMTAD (D) मुम्तद (द)

लंबित (Lambit لمبت) लंबा (Lamba

طویل) तवील (Tavíl لمبا)

یہ لفظ عموماً زمانے کے ساتھ استعمال
ہوتا ہے

MAMDÚH मम्दूह (ع - ص) مددوح

प्रशस्त (Prashast پرشست) स्तुत

(Istut استت) प्रशंसित (Prashansit

پرشلست) जिस की तारीफ की जाए (Jis

ki tárf ki jáe جس کی تعریف کی جائے)

MUMSIK मुम्सिक (ع - ص) ممسك

1. कृपण (Kripan करीन) कंजूस

(Kanjús کلتجوس)

2. स्तम्भक (Istambhak استمبھک)

धातुस्तम्भक (Dhátustambhak دھا

رکاوٹ والی دھا)

(Rukávat váli dava رکاوٹ والی دوا)

MUMKIN मुम्किन (ع - ص) ممکن

1. संभावित (Sambhávít سمبھاویت)

संभाव्य (Sambhávya سمبھاویہ)

(Samánata سمانتا) मुशानहत (Mushá-

bahat مشابھت)

ممارست (ع - مٹ)

MUMÁRASAT मुमारसत

1. अभ्यास (Abh,bhyás ابھیاس)

मश्क (Mashq مشق)

2. अनुभव (Anubhav انرؤبؤ) तजरिवा

(Tajriba تجربہ)

MAMÁLIK ममालिक (ع - مذ) ممالك

مملکت کی جمع دیکھو

‘مملکت’

MOMÁS मुमास (ع - ص) مماس

1. स्पृश (Isprish اسپرش) स्पर्श कर्ता

(Isparash karta اسپرش کرتا)

वाला (Chhúne vála چھونے والا)

2. स्पृष्ट (Isprisht اسپرٹ) छूया हुआ

(Chhua hua چھوا ہوا)

ممانعت (ع - مٹ)

MUMÁNA,AT मुमानअत

प्रतिषेध (Pratishedh پرتی شیدھ)

निषेध (Nishedh نشیدھ) वर्जन (Varjan

پڑی परिवर्जन (Parivarjan परिवर्जन)

प्रति बंध (Prati bandh پرتی بندھ)

(Nirodhan निरोधन)

मनाही (Manáhi مناهي)

MUMTÁZ मुम्ताज़ (ع - ص) ممتاز

1. प्रतिष्ठित (Pratisbthit پرتی شت)

मान्य (Mán,nya مانیه) मोहतरम

(Mohtaram محترم)

2. प्रमुख (Pramukh پرمکھ) महत्तम

MUNADA मुनादा (ع - ص) منادی

1. आहूत (Abut आहूत) पुकारा हुआ (Pukara hua पुकारा हुआ)
2. उद्घोषित (Udghoshit उद्घोषित) मुनादी किया हुआ (Munādi kiya hua मुनादी किया हुआ)

MUNADI मुनादी (ع - م) منادی

1. उद्घोषणा (Udghoshana उद्घोषणा) घोषणा (Ghoshana घोषणा) एलान (Elān एलान)
2. उद्घोषी (Udghoshi उद्घोषी) डुग्गी पीटने वाला (Duggi pītne vāla डुग्गी पीटने वाला)

MANARA मनारा (ع - م) مناره

1. स्तंभ (Istambh स्तंभ) मीनार (Mīnar मीनार)
2. दीपस्तंभ (Dipastambh दीपस्तंभ) ज्योतिस्तंभ (Jyotistambh ज्योतिस्तंभ) लाइट हाउस (Light house लाइट हाउस)

منازلت (ع - م)

MUNÁZA,AT मुनाज्जअत

1. वादानुवाद (Vádānuvād वादानुवाद) वाक्कलह (Vák,kaláh वाक्कलह) लफ्ज़ी जंग (Lafzi jang लफ्ज़ी जंग)
2. वाद (Vád वाद) झगड़ा (Jhagra झगड़ा) मुकदमा (Muqadma मुकदमा)

منازل قمر (ع - م)

MANÁZILE-QAMAR मुनाज़िले क़मर
नख़्त्र (Nakchhatr नख़्त्र) नख़्त्र गण (Nak,ohhatr gan नख़्त्र गण)

हो सकने वाली बात (Ho sakno हो सकने वाली बात)

2. संभव (Sambhav संभव) सम्भवन (Imkán सम्भवन)

مملکت (ع - م)

MAMLUKAT मम्लुकत

राष्ट्र (Rāshtr राष्ट्र) राज्य (Rājya राज्य) सल्तनत (Saltanat सल्तनत)

MAMLU मम्लू (ع - ص) مملو

परिपूर्ण (Paripūrṇ परिपूर्ण) भरा हुआ (Bhara hua भरा हुआ)

MAMLUK मम्लूक (ع - م) مملوك

क्रीत (Krit क्रीत) ज़रखरीद गुलाम (Zarkharid ghulām ज़रखरीद गुलाम)

MAMNŪ,A ममनूअ (ع - ص) ممنوع

वर्जित (Varjit वर्जित) निषिद्ध (Nishid,dh निषिद्ध) प्रतिबद्ध (Prati-bad,dh प्रतिबद्ध) मनो किया हुआ (Mana kiya hua मनो किया हुआ)

MAMNŪN ममनून (ع - ص) ممنون

कृतज्ञ (Kritaggya कृतज्ञ) आभारी (Ābhāri आभारी) अनुग्रहीत (Anug,grihit अनुग्रहीत) शुक्र गुज़ार (Shukr guzār शुक्र गुज़ार)

MUNÁJÁT मुनाजात (ع - م) مناجات

ईश्वर प्रार्थना (Īshwar prārthana ईश्वर प्रार्थना) ईश गुण गाथा (Īsh gun gātha ईश गुण गाथा) खुदा की तारीफ़ (Khuda ki tārif़ खुदा की तारीफ़)

منافرت (ع - مذ)

MUNÁFARAT मुनाफरत

घृणा (Ghrina कहरना) उपेक्षा (Upeksha
(نكرت) Nafra (ایپكشا)

MUNÁFA,Á मुनाफआ (ع - ص)

लाभ (Lábh लाभ) प्राप्ति (Prápti
(نفع) Naf,a (پراپتی)

MUNÁFIQ मुनाफिक (ع - م)

1. द्वय वादी (Dwai vádi दो-वदी)
बहुमुख (Bahú mukh बहु-मुख)
जिस के दिल में कुछ हो ज़बान पर
कुछ हो (Jis ke dil men kuchh ho
zabán par kuchh ho جس کے دل
में कुछ हो زبان پر कुछ हो)

2. मिथ्याचारी (Mith,thyáchari
कपटाचारी (Kapatá-
chári (کپٹاچاری)
मक्कार (Makkár मकर)

MUNÁFI मुनाफी (ع - ص)

विपरीत (Viparít विरोधित)
(Vlrud,dh (ورده) उलटा (Uita (الٹا)

مناقشه (ع - مذ)

MUNÁQASHA मुनाकशा

वैमनस्य (Vaimanassya दो-मनस्य)
मनोमालिन्य (Manomálin,nya मलु
(رنجش) Ranjish (مالیه)

مناقضه (ع - ص)

MUNÁQAZA मुनाक़ाज़ा

1. मनोमालिन्य (Manomálin,nya
मुनाक़ाज़ा (Munáqasha
(مناذیه)

के रास्ते में पड़ने वाले बुर्ज (Chánd ke
ráste men paṛne vále burj چاند کے
راستے میں پڑنے والے برج)

MUNÁSIB मुनासिब (ع - ص)

1. उचित (Uchit औचित्य)
(Mauzún (موزون)

2. उप युक्त (Upyukt अप-युक्त)
कार आमद (Kár ámad (کار آمد)

3. युक्ति संगत (Uyukti sangat युक्ति-संगत)
माकूल (Máqúl (معتول)

4. योग्य (Yoggya योग्य)
समुपयुक्त (Samup,yukt (سم-یخت)
(Fit फिट)

مناسبت (ع - م)

MUNÁSABAT मुनासबत

1. संबंध (Sambandh (سم-بندھ)
लगाव (Lagáo (لگاؤ)

2. तुलना (Tulana तुला)
बराबरी (Barábari (برابری)

MANÁZIR मनाज़िर (ع - مذ)
मंज़र (Mánzar (منظر)
مناظر کی جمع دیکھو 'منظر'

مناظره (ع - مذ)

MUNÁZARA मुनाज़ारा

पर्या लोचन (Paryálochan (پریالوچن)
शास्त्रार्थ (Shástráarth (شاسترارتہ)
मज़हबी (Maz,babi baha (مذہبی بحث)

MAN,NÁ,A मनाअ (ع - ص)
निषेधक (Nishedhak (نشیدھک)

प्रति रोधक (Pratirodhak (پرتی
मना करने वाला (Mana karne
vála (ملع کرنے والا)

3. कृतज्ञता (Kritaggyata कर्तग्यता)
एहसान मंदी (Ehsán mandi احسان مندی)

4. विनय (Vinai वने) आजिजी (Ájizi عاجزی)

MUNTAKHAB मुंतखब (ع - ص) منتخب

1. निर्वाचित (Nirváchit نرواچت)
चुना हुआ (Chuna hua چنا هوا)
2. संकलित (Sankalit संकलित) किताब में से छाँटा हुआ (Kitáb men se chhánta hua کتاب میں سے چھانٹا هوا)
3. प्रमुख (Pramukh پرمکھ) मुखसू (Makhsús مخصوص)

MUNTASHIR मुन्तशिर (ع - ص) منتشر

1. अस्त व्यस्त (Ast vyast अस्त व्यस्त) अव्यवस्थित (Av, vya-vasthit अव्यवस्थित) गौर मुनज्जम (Ghair munazzam غير منظم)
2. स्तीर्ण (Istirn استيرن) प्रकीर्ण (Prakírn پركيرن) बिखरा हुआ (Bikhra hua بکھرا هوا)

MUNTAZIR मुन्तज़िर (ع - ص) منتظر

1. प्रतीक्षक (Pratíkkhak پرتيکچک) रस्ता देखने वाला (Rasta dekhne vála رستہ دیکھنے والا)
2. आशान्वित (Áshánvit آشانوت) आस लगाए हुए (Ás lagáe hue آس لگایے ہوئے)

MUNTAZIM मुन्तज़िम (ع - ص) منتظم

1. व्यवस्थापक (Vyavasthápak व्यवस्थापक)

2. वाद विवाद (Vád vivád واد وواد)
बहस (Baha بحث)

مناکحت (ع - مٹ)

MUNÁKAHAT मुनाकहत

पाणिग्रह (Pánig,grah पानिग,ग्रेह)
विवाह (Viváh ववाह) ब्याह (Byáh بياہ)
निकाह (Nikáh نکاح)

MAN,NÁN मन्नान (ع - ص) منان

1. महा दयालु (Maha dayálu महा दयालु)
बहुत करम करने वाला (Babut karam karne vála بہت کرم کرنے والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nám ایشور کا ایک نام)

MIMBAR मिम्बर (ع - مذ) منبر

धर्म मंच (Dharm manch धर्म मंच)
उपदेश मंच (Updesh manch اپدیش مंच)
وہ اونچی جگہ جس پر بیٹھ کر واعظ بیان کرتا ہے

MAMBA मम्बा (ع - مذ) منبع

1. स्रोत (Srot स्रोत) सोता (Sota سوتا)

2. उद्गम (Udgam उद्गम) मुखरज (Makhraj مخراج)

MINNAT मिन्नत (ع - مٹ) منت

1. उपकार (Upkár اپکار) भलाई (Bhaláyi بھلائی)

2. चाटु कारिता (Chátu kárita چاٹو کاریتا)
खुशामद (Kbushámed خوشامد)

MUNTAHI منتهی (ع - ص) مونتھی

1. स्नात (lanát) व्युत्पन्न (Vyutpann) फारिगुत्तहसील (Farighuttahsil) (فارغ التحصيل)
2. अंतगामी (Ant gāmi) (अंत गांमी) इतिहा तक जाने वाला (Intiha tak jāne vāla) (انتها تک جانے والا)

MANSUR मन्सूर (ع - ص) منشور

- गद्य रचित (Gad, dya rachit) (گدیہ)
 गद्यात्मक (Gad dyātmak) (گدیہاتمک)
 नक्ष में लिखा हुआ (Naxr men likha hua) (نکسر میں لکھا ہوا)

MUNJALI मुन्जली (ع - ف) منجلی

- दीप्त (Dipt) ज्वलंत (Jwalant) (دیپت)
 ताबां (Tabān) (ताबां) (ज्वलंत)

MUNAJ, JIM मुनज्जिम (ع - مذ) منجم

- ज्योतिषी (Jyotishi) ज्योतिर्विद (Jyotirvid) (جیوتیشی)
 नुजुमी (Nujūmi) (نجومی)

منجمد (ع - ص)

MUNJAMID मुन्जमिद

- संशोत (Sanashit) जमा हुआ (Jama hua) (سن شہیت)

من جمله (ع - حرف استثناء)

MIN-JUMLA मिन जुम्ला

- सब में से (Sab men se) (سب میں سے)
 कुल में से (Kul men se) (کل میں سے)

منحرف (ع - ص)

MUN, HARIF मुन् हरिफ

1. विमुख (Vimukh) मुँह फेरे (وسک)

(Prabandhak) प्रबंधक (یک پر بندھک)

(Sanohālak) संचालक (سلیچالک)

(Mohtamim) मुह्तमिम (مہتمم)

(Prabandh kushal) प्रबंध कुशल

(Kbush intizām) (پر بندھ کشل) خوش انتظام

(Mitav, vyayi) (میتو ویئی) मितव्ययी

(Kifāyat shiar) (کیفایت شعار) किकायत शिआर

MUNTAFE मुन्तफे (ع - ص) منتفع

(Lābbānvit) (لابہانوت) लाभान्वित

(Mustafiz) (مستفیض) मुस्तफीز

MUNTAQIL मुन्तकिल (ع - ص) منتقل

(Hastāntarit) (ہستانتارت) हस्तांतरित

ایک سے دوسرے کے پاس
 گئی ہوئی چیز

(Istbānāntarit) (استہانان) स्थानांतरित

(تارت)
 ایک جگہ سے دوسری جگہ

گئی ہوئی چیز

MUNTAQIM मुन्तकिम (ع - ص) منتقم

(Pratishodhak) (प्रतिशोधक) प्रतिशोधक

(Pratyapkāri) (प्रत्यपकारी) प्रत्यपकारी

(Badi ka badla lene vāla) (बदी का बदला लेने वाला)

(बदी का बदला लेने वाला)

MUNTAHA मुन्तहा (ع - ص) منتهی

(Parākāshtha) (پراکاشتھا) पराकाष्ठा

(Ākhiri had) (آخری حد) आखिरी हद

MUNDAFE मुन्दफे (ع - ص) مندفع
निवारित (Nivárit) निराकृत
(Nira krit) जाइल (Záil
(डाल)

MUNDAMIL मुन्दमिल (ع - ص) मन्दमल
रोपित (Ropit) भरा हुआ घाव
(Bhara hua gháo) (भरा हुआ ग्हाव)

MANDÚB मन्दूब (ع - مذ) مندوب
प्रति निधि (Pratinidhi) (प्रति नदी)
डेली गेट (Delegate) (डेली गेट)

MINDÍL मिनदील (ع - مذ) मन्दिल

1. शिरोवेष्टन (Shiroveshtan) (शिरवेष्टन)
सर पर बांधने का रूमाल
(Sar par bándhne ka rúmál) (सर पर बांधने का रूमाल)

2. हस्त पट (Hast pat) (हस्त पट)
दस्ती रूमाल (Dasti rúmál) (दस्ती रूमाल)

MANZIL मन्ज़िल (ع - مث) منزل

1. गंतव्य (Gantav, vya) (गंतव्य) वह
जगह जहां जाना हो (Voh jagah)
jabán jána ho (जहां जाना हो)

2. निर्दिष्ट स्थान (Nirdishtasthán)
(निर्दिष्ट स्थान) मकरंरा जगह
(Muqarrara jagah) (मकरंरा जगह)

(مقررة جگه)

MANZILAT मन्ज़िलत

1. प्रतिष्ठा (Pratishtha) (प्रतिष्ठा)
बुजुर्गी (Buzurgi) (बुजुर्गी)

हुए (Munh phere hue) (मुंह फेरें हुए)

2. अवज्ञा करी (Avaggya kári) (अवज्ञा करी)
नाप्रमान (Na farmán) (नाप्रमान)

3. विद्रोही (Vid, drohi) (विद्रोही) बागी
(Bághi) (बागी)

MUN, HASIR मुन्हसिर (ع - ص) منحصر
अवलंबित (Avlam bit) (अवलंबित)
निर्धारित (Nirdhárit) (निर्धारित) निर्भर
(Nirbhar) (निर्भर) मौकूफ (Mauqúf)
(मौकूफ)

MUN, HANI मुन्हनी (ع - ص) منحني
कृशांग (Krisháng) (कृशांग) अमांस
(Amáns) (अमांस) क्षीण (Chhín)
(क्षीण) क्षात (Chhát) (क्षात) दुबला
पतला (Dubla patla) (दुबला पतला)

MAN, HÚS मन्हूस (ع - ص) منحوس

1. अशुभ (Ashubb) (अशुभ) अमंगल
(Amangal) (अमंगल) ना मुबारक
(Ná mubarak) (ना मुबारक)

2. हत भाग्य (Hat bhágya) (हत भाग्य)
अभाग्य (Abhága) (अभाग्य)

MUNDARIJ मुन्दरिज (ع - ص) مندرج

1. प्रविष्ट (Pravisht) (प्रविष्ट) दर्ज
(Darj) (दर्ज)

2. लिखित (Likhit) (लिखित) लिखा हुआ
(Likha hua) (लिखा हुआ)

MUNDARIS मुन्दरिस (ع - ص) مندرس

नष्ट (Nasht) (नष्ट) ध्वस्त (Dhwaast)
(ध्वस्त) बरबाद (Barbád) (बरबाद)

2. स्थागित (Isthagit استیگیت)
मुलतवो (Multavi ملتوی)

MANISH मनिश (मंश - मंश)
स्वभाव (Swabbhāv سوبهواو) प्रकृति
(Prakriti प्रकृति) खसलत (Khaslat
خصلت)

یہ لفظ ہمیشہ مرکبات کا آخری
جز ہو کر آتا ہے جیسے 'نیک ملس'

MANSHA मन्शा (मंश - मंश)

1. उद्देश (Uddesh उद्देश)
आशय (Ashai آشی) अभिप्राय
(Abhiprāe अभिप्राय) मकसद
(Maqsad مقصد)

2. अभिरुचि (Abhiruchi अभिरुचि)
रग्वत (Raghat رغبت)

3. इच्छा (Ich, chha اچھا) कामना
(Kāmana کامنا) खाहिश (Khāhish
خواهش)

MANSHUR मन्शूर (मंशूर - मंशूर)

1. विकीर्ण (Vikirn विकीर्ण) स्तीर्ण
(Istirn استیرن) बिखरा हुआ
(Bikhra hua بکھرا ہوا)

2. आदेश पत्र (Adesh patr आदेश पत्र)
हुकम नामा (Hukm nama हुकम
نامہ)

3. राजादेश (Rajadeh राजादेश)
शाही फरमान (Shāhi farmān شاہی
فرمان)

MUNASH,SHI मुनशशी (मंशशी - मंशशी)

मादक (Mādak مادک) नशीली चीज़
(Nashili chiz नशीली چیز)

2. सम्मान (Sammān सम्मान) सत्कार
(Sat kār सत्कार) एहतिराम (Ehtirām
احترام)

MUNAZZAH मुनज़ज़ह (मुनज़ज़ह - मुनज़ज़ह)

1. पवित्र (Pavitr पवित्र) पुनीत
(Punīt पुनीत) पाक (Pāk پاک)

2. निष्पाप (Nishpāp निष्पाप)
अलिप्त (Alipt अलिप्त) वे गुनाह
(Bo gunāh بے گناہ)

منسلك (ع - ص)

MUNSALIK मुन्सलिक

1. संबद्ध (Sambad, dh सम्बद्ध)
मुतअल्लिक (Muta, alliq متعلق)

2. सूत्र गुथित (Sūttr gutthit सूत्र
गुथित) डोरे में गुथा हुआ
(Dore men gutha hua ڈورے میں گٹھا ہوا)

MANSUB मन्सूब (मंसूब - मंसूब)

1. संबन्धित (Sambandhit सम्बन्धित)
निस्बत किया गया (Nisbat kiya gaya
نسبت کیا)

2. मंगेतर (Mangetar मंगेतर) जिस
की किसी के साथ ब्याह की बात
चीत पुरता होगई हो (Jis ki kisi
ke sāth byāh ki bāt chit pukhta ho
جس کی کسی کے ساتھ
بہاہ کی بات چیت پختہ ہو
گئی ہو)

منسوخ (ع - ص)

MANSUKH मन्सूख

1. निरस्त (Nirast निरस्त) अति वर्तित
(Ativartit अति वर्तित) रद (Rad رَد)

دار (Dívání ka ok ohde dár
(دیوانی کا ایک عہدہ دار)

(منصوبہ (ع - مذ)

MANSÚBA مَنسُوبَا

1. योजना (Yojana) (یوجنا) ہسکیم
(اسکیم) (Scheme)

2. युक्ति (Yukti) (یکتی) ترکیب
(ترکیب) (Tarkīb)

3. षड यंत्र (Shadyantr) (شدیلتر)
سازش (Sázish)

MANSÚR مَنسُور (ع - ص)

1. विजेता (Vijeta) (وجیتا) فاتح
(Fátch)

2. सफल (Saphal) (سپہل) کامیاب
(Kám yáb)

MUNZABIT مَنزَابِیت (ع - ص)

1. व्यवस्थित (Vyavasthit) (ویوس)
مُنزَہَم (Munazzam)
(ملظم)

2. क्रम बद्ध (Kram baddh) (کرم بده)
مُرَتَّب (Murattab)

MUNZIJ مَنزِیج (ع - مذ)

मल द्रावी (Mal drávi) (مل دراوی)
دوا جو مواد کو پکا کر اس قابل
کر دے کہ جلاب میں بہ آسانی جسم
سے خارج ہو جائے

MUNZAM مَنزَم (ع - ص)

युक्त (Yukt) (یکت) संयुक्त (San, yukt)
مِلَا हुआ (Mila hua) (سن یکت
(هو))

MUNSHI مَنشِی (ع - ص)

1. लिपिक (Lipik) (لیک) کلرک
(کلرک)

2. गद्य लेखक (Gad, dya lekhak) (گدیہ
نثر نگار (Nasr nigár)
(نثر نگار)

3. मसिजीवी (Masi Jívi) (مسی جیوی)
مُہَرِّر (Muharrir)

MANSAB مَنسَب (ع - مذ)

1. पद (Pad) (پد) عہدہ (Uhda)

2. अधिकार (Adhikár) (ادھیکار) حق
(Haq)

3. वृत्ति (Vritti) (ورتی) वजीफा (Vazífa)
(وظیفہ)

(منصرم (ع - مذ)

MUNSARIM مَنسَرِیم

1. प्रबंधक (Prabandhak) (پر بندھک)
व्यवस्थापक (Vyavasthápak) (ویوسٹھا)
مُنْتَزِم (Muntezim)

2. संचालक (Sanohálak) (سنچالک)
संयोजक (Sanyojak) (سن یوچک)
मोहतमिम (Mohtamim)

3. अदालते दीवानी का एक उहदा दार
(Adálate dívání ka ok ohde dár
(عدالت دیوانی کا ایک عہدہ دار)

MUNSEIF مَنسَیِف (ع - مذ)

1. न्याय कर्ता (Nyáo karta) (نہاے کرتا)
इन्साफ करने वाला (Insaáf kerne
vála) (انصاف کرنے والا)

2. न्यायाधिकर्ता (Nyáyádhi karta)
دیوانی کا ایک عہدہ (نہاے کرتا)

منطقہ باردہ (ع - مذ)

MINTAQA-E-BÁRIDA مینتکاف باریدا
شیئتکٹ بंध (Shít katibande شیت
کٹی بندہ) ٹبدا مینتکا (Tbanda
mintaqā تہلدا منطقہ)

منطقہ خارہ (ع - مذ)

MINTAQA-E-HÁRRA مینتکاف ہارہ
اٹھن کٹ بंध (Ushn kati bandh اٹھن
کٹی بندہ) گرم مینتکا (Garm
mintaqā گرم منطقہ)

منطقہ معتدلہ (ع - مذ)

MINTAQA-E-MOTADILA

مینتکاف موتادیلہ
سامشیئتوشن کٹबंध (Sam shítoshn
katibandh سم شیئتوشن کٹی بندہ)
موتادیل مینتکا (Motadil mintaqā
معتدلہ مطلقہ)

منطقی (ع - مذ) مانتیکی MANTIQA

1. نایایک (Naiyáik تارکیک) تارکیک
(Tárkik مانتیک کا آلیم
(Mantiq ka álim مطلق کا عالم))
2. کوتارکی (Kutarki) ہوجاتی
(Hujjati حجتی)
3. تارک sambandhi (Tark sambandhi) تارک
sambandhi مانتیک کا (Mantiq ka
sambandhi مطلق کا)

منظر (ع - مذ) MANẒAR

1. درشہ (Driah,shya) نذرنا
(Nazzára نظارہ)
2. دربان (Darsban) درپ (Rúp) روپ
(Shakl شکل) شاکل (Darsban)

منطابق (ع - ص) MUNTABIQ مونتابق

1. چریتارتہ (Charitáarth) چریتا
چسپاں (Chaspáñ چسپاں)
2. سامان (Samán) تلہہ (Tullya) تولی
میل (Misl میل) سان

منطقی (ع - ص) MUNTAFI مونتافی

شامت (Shamit) بوجھا ہوا
(Bujha hua بوجھا ہوا)

منطق (ع - مٹ) MANTIQA مانتیک

1. نیایہ (Nyáeshástr) نیایہ
تارک شاستر (Tark shástr) تارک
(Ilme ترک شاستر) علم منطق (Mantig)
2. کوتارک (Kutark) رالہت بھٹ
(Ghalat bahs غلط بحث)

منطقہ (ع - مذ) MINTAQA مینتکا

کٹی بندہ (Kati bandh) کٹ بंध
گرمی سدی کے حساب سے زمین کے
(Garmi sardi ke hisáb se zamín ke
hisabe حساب سے حساب کے حصے
ہر حصہ ایک منطقہ کہلاتا ہے)

منطقۃ البروج (ع - مذ)

MINTAQATUL-BURÚJ

مینتکاتول بروج

راشی چکر (Ráshi chakkr) راشی
کرائی گنڈل (Kránti mandal) کرائی
داہراتول بروج (Dáeratul-
burúj دائرۃ البروج)

MAN,A मना (नञ्) (मञ् - ए) منع

1. निषिद्ध (Nishid,dh नशید) वर्जित (Varjit वर्جت) ममनूञ्च (Mam-nú,a مملوع)
2. निषेध (Nishodh نishedh) मनाही (Manáhi مناهي)
3. अविहित (Avihit आवहित) नाजाइज (Na jáiz नाजाيز)

منعطف (ع - ص)

MUN,ATIF मुन्अतिफ

आकर्षित (Ákarshit अكرشت) प्रवृत्त (Pravritt پرورت) रुजूआ (Rujá,a رجوع)

MUN,AQID मुन्अकिद (ع - ص) منعقد

आयोजित (Áyojit आयوجت) बरपा (Barpa برپا)

MUN,AKIS मुन्अकिस (ع - ص) منعكس

1. प्रतिबिम्बित (Prati bimbit پرتي) अक्स पड़ा हुआ (Aks para hua عكس پڑا هوا)
2. अधोमुख (Adhomukh ادھومکھ) आँधा (Aundha آندھا)

MUN,IM मुन्इम (ع - ص) منعم

1. धनाढ्य (Dhanádh,dhya دهناذيه) धन सम्पन्न (Dhan sampann دشن سمن) दौलत मंद (Daulat mand دولت مند)
2. वदान्य (Vadán,nya ودانیه) मुक्त (Mukt hast مکت هست) फैयाज तरीन (Faiyáz tarín فیاض ترین)

MUNAZ,ZAM मुन्अज़म (ع - ص) منظم

1. संगठित (Sangatbit سنگتیت) तंज़ीम दिया हुआ (Tanzím diya hua تنظیم دیا هوا)
2. व्यवस्थित (Vyavasthit व्यवستھت) तरतीब दिया हुआ (Tartīb diya hua ترتیب دیا هوا)

MANZÚR मन्ज़ूर (ع - ص) منظور

1. दृष्टिगत (Drishti gat درستی گت) देखा गया (Dekha gaya دیکھا گیا)
2. स्वीकृत (Swikrit سوی کرت) अंगीकृत (Angi krit انگي کرت) कबूल (Qabúl قبول)
3. पारित (Párit पारत) पास (Pass पास)
4. मान्य (Mán,nya मानیه) मुसल्लम (Musallam مسالم)

منظوری (ع - مٹ)

MANZÚRI मन्ज़ूरी

1. स्वीकृति (Swikriti سوی کرتی) अंगीकृति (Angi kriti انگي کرتی) कुबूलियत (Qubúliyat قبولیت)
2. मान्यता (Mán,nyatá मानیتا) मान लिया जाना (Mán liya jána مان لیا جانا)

MANZÚM मन्ज़ूम (ع - ص) منظوم

1. पद्यात्मक (Pad,dyátmak پدیاتمک) छंदो बद्ध (Chhando bad,dh چھندوبدھ) नवम किया हुआ (Nazm kiya hua نظم کیا هوا)

2. सार्थकता (Sārthakata सार्थकता)

उपादेयता (Upādeyata उपादेयता)

इफादीयत (Ifādiyat इफादीयत)

MUNFA,IL मुन् फइल (म - स)

1. लजित (Lajjit लजित) संकुचित
(Sankuchit संकुचित) शर्मिन्दा
(Sharminnda शर्मिन्दा)

2. पश्चात्तापी (Pash,chāt tāpī पश्चात्तापी)
पछ्ताने वाला (Pachhtāno
vāla पछ्ताने वाला)

MUNFAK मुन्फक (म - स)

1. पृथक् (Prithak प्रथक्) जुदा (Juda
जुदा)

2. मोचित (Mochit मोचित) छूटा हुआ
(Chhūta hua छूटा हुआ)

MANFI मुन्फी (म - स)

1. नास्त्यात्मक (Nāstyātmak नास्त्यात्मक)
(Negative नैगेटिव) निगेटिव (नक)

2. नकारात्मक (Nakārātmak नकारात्मक)
इन्कारी (Inkāri इन्कारी)

MUNQĀD मुन् क़ाद (म - स)

वशीभूत (Vaahibhūt वशीभूत)
संयत (San,yat संयत) मुतीअ
(Mutī,a मुतीअ)

MINQĀR मिन् क़ार (म - स)

चंचु (Chanoch चंचु) चोंच (Chonoh
चोंच)

منقبث (م - س)

MANQABAT मुन्क़ाबत

स्तुति (Istuti इस्ती) वंदना (Vanda-
na वंदना) तारीफ (Ta,rif तारीफ)

منفص (ع - س)

MUNAGH,GHAS मुनग़ ग़स

1. मलिन (Malin मलिन) मुक़दर (Mukad-
dar मुक़दर)

2. अप्रसन्न (Apprasann अप्रसन्न)
नाख़ुश (Na khush नाख़ुश)

MANFAZ मुन्फ़ज़ (म - स)

1. मार्ग (Mārg मार्ग) रास्ता (Rāsta
रास्ता)

2. विवर (Vivar विवर) छिद्र (Chhiddr
छिद्र) सूराख़ (Sūrākh सूराख़)

MUNFARIJ मुन्फ़रिज (म - स)

विस्तृत (Vistrit विस्तृत) कुशादा
(Kushāda कुशादा)

MUN,FARID मुन्फ़रिद (म - स)

1. एकाकी (Ekāki एकाकी) अकेला
(Akela अकेला)

2. अद्वितीय (Ad,dwitiya अद्वितीय)
लासानो (La sāni लासानो)

منفصل (ع - س)

MUNFASIL मुन् फ़सिल

1. पृथक् (Prithak प्रथक्) अलग
(Alag अलग) अलाहिदा (Alābida
अलाहिदा)

2. निर्णति (Nirnit निर्णति) फ़ैसल
(Faisal फ़ैसल)

منفعت (ع - س)

MANFA,AT मुन्फ़ाअत

1. लाभ (Lābh लाभ) प्राप्ति (Prāpti
प्राप्ति) नफ़ा (Naf,a नफ़ा)

खंडित (Kbandit) कटा हुआ
(Kata hua) कटा हुआ

وہ تعریف جو اہل بہت پر صحابہ
کی شان میں ہو

MANQAL منقل (ع - مٹ)

अंगार धानी (Angár dháni) (انگار دھانی)
गोरसी (Gorasi) (गुरसी) अंगीठी
(Angíthi) (انگیٹی)

MUNQABIZ मुन्कबिज (ع - ص)

1. अप्रसन्न (Apprasann) (अप प्रसन)
खिन्न (Khin,n) (कहिन) मुकद्दर (Mu-
kaddar) (मुकदर)

2. संकुचित (Sankuchit) (सलकुचित)
सिकुड़ा हुआ (Sikura hua) (सिकुरा हुआ)

MUNQALIB मुन्कलिब (ع - ص)

1. परिवर्तित (Parivartit) (परिवर्तित)
बदला हुआ (Badla hua) (बदला हुआ)
2. अधोमुख (Adho mukh) (अधो मुख)
आँधा हुआ (Aundha hua) (आँधा हुआ)

MUNQASIM मुन्कसिम (ع - ص)

भक्त (Bhakt) (भक्त) विभक्त (Vibhakt)
बँटा हुआ (Banta hua) (बँटा हुआ)

MANQUSH मुन्कूश (ع - ص)

1. चित्रित (Chittrit) (चित्रित) अंकित
(Ankit) (अंकित) नक्श किया हुआ
(Naqsh kiya hua) (नक्श किया हुआ)
2. लिखित (Likhit) (लिखित) लिखा हुआ
(Likha hua) (लिखा हुआ)

منقش (ع - ص)

MUNAQ,QASH मुन्ककश

चित्रित (Chittrit) (चित्रित) अंकित
(Ankit) (अंकित) नकशीन (Naqshin)
(نقشون)

منقش (ع - مٹ)

MANQÚT मुन्कूत (ع - ص)

बिंदुकित (Bindukit) (बिंदुकित)
बिंदी दार (Bindi bár) (बिंदी दार)
पर नुकते हों (Jis par nuqte hon) (जिस पर नुकते हों)
(پر نقطے ہوں)

MANQASAT मुन्कसत

1. हानि (Hani) (हानि) नुकसान
(Nuqsán) (नुक्सान)
2. हास (Hrás) (हास) कमी (Kamí)
(کمی)
3. अनादर (Anádar) (अनादर) हत्क
(Hatk) (हत्क)

MANQÚL मुन्कूल (ع - ص)

1. उक्त (Ukt) (अक्त) कहा हुआ (Kaha
hua) (कहा हुआ)
2. चलित (Chalit) (चलित) हटा हुआ
(Hata hua) (हटा हुआ)
3. उद्धृत (Ud,dhrit) (उद्धृत) इकति
बास किया हुआ (Iqtibás kiya hua)
(اقتباس کیا ہوا)

MUNQAZI मुन्कजी (ع - ص)

व्यतीत (Vyatit) (व्यतीत) बीता हुआ
(Bita hua) (बीता हुआ) गुजरा हुआ
(Guzra hua) (गुजरा हुआ)

MUNQATE मुन्कते (ع - ص)

विच्छिन्न (Vich,ohhin,n) (विच्छिन्न)

MINHA مینہا (ع - ص) مینہا
موجرا (Mujra) وازا (Vaz,a
(وہج)

MIN,HÁJ مینہاج (ع - مذ) مینہاج
راجمارگ (Ráj márg) (راج مارگ)
پتھا (Path,thya) (پتھا) چوڑی سڑک
(Chauṛī sarāk) (چوڑی سڑک)

منہلم (ع - ص)

MUN,HADIM مینہدیم

دھست (Dhwast) (دھوست) نشت
(Nasht) (نشت) میسمار (Mismár
(مسمار)

منہزم (ع - ص)

MUN,HAZIM مینہزیم

پراجیت (Perájit) (پراجت) پراست
(Parást) (پراست) پرا بھوت (Parábhút
(پرا بھوت) شیکست خوردا (Shikast khurda
(شیکست خوردہ)

منہزمک (ع - ص)

MUN,HAMIK مینہمیک

سئلگن (Sanlagn) (سن لگن) تल्लीن
(Tallín) (تل لہن) مگن (Magn)
(دت چیت) (Datt chitt) (دت چیت)
تئمہ (Tanmai) (تن مے) مہب (Mah,v
(مہو)

MANI مانی (ع - مٹ)

1. ویریہ (Virya) (ویریہ) شکر (Shukr
(ف) (ملی) مانی (Mani) (شکر)
2. اہانتا (Ahanta) (اہانتا) خودی (Khudi
(خودی)

MUNAQQA مونقکا (ع - ص) منقی

1. شدھ کوشٹ (Shud,dh|kosbth) (شدھ
کوشٹہ) پت صاف کیا ہوا (Pet
sáf kiya hua) (پت صاف کیا ہوا)

2. دراکھا (Drákoḥha) (دراکھا) داخ
(Dákh) (داخ)

MUNKIR مونکر (ع - ص) منکر

نیرتی (Nivarti) (نورتی) اینکاری
(Inkári) (انکاری)

منکسر (ع - ص)

MUNKASIR مونکسیر

1. بھگن (Bhagn) (بھگن) کھنڈت
(Kbandit) (کھنڈت) دھڑا
(Túta hua) (توتا ہوا)

2. ونیت (Vinít) (ونیت) نامر (Namer
(خاکسار) (Kbák sár) (نر)

منکشف (ع - ص)

MUNKASHIF مونکاشیف

پراکت (Prakat) (پراکت) ویکت (Vyakt
(ظاہر) (Záhir) (پراکت)

منکوحہ (ع - مٹ)

MANKÚHA منکھہا

وواہتا (Viváḥita) (وواہتا) پاریااتا
(Pariníta) (پری نیٹا) بوی (Bívi
(بوی)

MUNAV,VAR مونوور (ع - ص) منور

دیپت (Dipt) (دیپت) پراکش مان
(Prakásh mán) (پراکش مان) پور نور
(Pur nár) (پور نور)

3. पूय (Pūya پیوہ) पीप (Pīp پیپ)

MUVÁZANA मुवाज़ना (ع - مذ) موازنه

1. तुलना (Tulana تُلنا) बराबरी (Barābari برابر)

2. तोलना (Tolan تولن) तोलना (Tolna تولنا)

MUVÁZI मुवाज़ी (ع - ص) موازی

1. समान (Samán سمان) बराबर (Barābar برابر)

2. सहमूल्य (Sahmūlyā سه مولیہ) हम कीमत (Ham qímat هم قیمت)

3. اہل دفتہ کی اصطلاح میں انوں کے ساتھ لگنے والا لفظ جیسے 'موازی چار آنہ' جس طرح دوپوں کے ساتھ لگنے والا لفظ 'مبلغ' ہوتا ہے

مواصات (ع - مٹ)

MU,VÁSALAT मुवासलत

1. मिलन (Milan ملن) वसल (Vasl وصل)

2. संभोग (Sambhog سم بھوک) मुवाशरत (Mubásharat مباشرت)

موافق (ع - ص)

MU,VÁ (Á) FIQ मुवा (آ) - فیک

1. अनुकूल (Anokúl انو کول) जो मुखालिफ न हो (Jo mukhálif na ho جو مخالف نہ ہو)

2. अनुसार (Anusár انوسار) मुताबिक (Mutábīq مطابق)

3. योग्य (Yogya یوگیہ) पात्र (Pátrr پاتر) लाइक (Láiq لائق)

MUNÍR मुनीर (ع - ص) منیر

ज्वलंत (Jwalant جولنت) प्रकाश मान

(Prakásh mán پرکاش مان)

(Raushan روشن)

MU मू (ف - مذ) مو

कच (Kaach کچ) केश (Kesh کیش)

बाल (Bál بال)

مواجهه (ع - مذ)

MUVÁJAHA मुवाज़हा

प्रत्यक्षता (Pratyakchhata پرتیک چہتا)

संमुखता (Sam,mukhata سم مکھتا)

सामना (Sámna سامنا) रुबुरु होना

(Rúbaru hona روبہ رو ہونا)

مواخاة (ع - مٹ)

MU,ÁKHÁT मुआखات

आवृ भाव (Bhrátr bháv بھراتر بھاو)

बधुत्व (Bandhuttwa بندھتو) भाई

चारा (Bháyī chára بھائی چارہ)

مواخذہ (ع - مذ)

MUÁKHAZA मुआखज़ا

1. पकड़ (Pakar پکڑ) गिरिफ्त (Girift گیرفت)

जवाबतलबी (Javáb talabi جواب طلبی)

2. प्रतिकार (Prati kár پرتی کار)

बदला (Badla بدلہ)

MAVÁD मवाद (ع - مذ) مواد

1. उपकरण (Upkaran اپ کرن)

मसाला (Masála مسالہ)

2. अंतरवस्तु (Antar vastu انترو وستو)

کسی کتاب وغیرہ کے اندر کا مواد

جیمادات، نہاتات، اور جیمادات
(jimádát اور نہاتات، جیمادات)

موانست (ع - مٹ)

MUVÁ(Á)NASAT موبا (آ) نسات

1. مئیتری (Maittri) دوستی
(Dosti دوستی)

2. پرم व्यवहार (Prem vyavhár) پرم
میل جول (Mel jol) میل
جول

MOBAD موبد (ف - مذ)

1. وئیگیانک (Vaig,gyánik) وئیگیانک
فلاسفر (Philosopher فلاسفر)

2. آگنی هوتری (Agni hottri) آگنی
آتاش پراستو کا مولا (Ātash parastō ka mulla آتاش
(پرستوں کا مولا)

MAUT موت (ع - مٹ)

1. نیدھن (Mrityu) نیدھن
(Nidhan) مرنا (Maran)
(مرن) آجل (Ajál)

2. آپتی (Ápatti) شامت
(Shámat شامت)

MO,ASSIR موثر (ع - ص)

1. پربھائی (Prabhávi) پربھائی
ڈالنے والا (Asar dálnē vála
(اثر ڈالنے والا)

2. گن کارک (Gun kárák) گن کارک
نفا کرنے والا (Nafa karne vála
(نفع کرنے والا)

4. سہ مت (Sahmat) سہ مت
(Ham ráo ہم راے)

5. یٹھارتھ (Yatháarth) ٹیک
(Thík ٹھیک)

6. اچت (Uchit) مونا سب
(Munásib مناسب)

مواخفت (ع - مٹ)

MU,VÁ(Á)FAQAT موبا (آ) فکات

1. انوکولتا (Anokúlata) انوکولتا
نا मुखالفت (Na mukhalafat
(نامخالفت)

2. ماتیکیا (Mataik,kya) ماتیکیا
ہم رای ہونا (Ham ráe hona
(ہم راے ہونا)

3. مئیتری (Maittri) دوستی
(Dosti دوستی)

موالات (ع - مٹ)

MU,VALÁT موالاٹ

1. مئیتری (Maittri) دوستی
(Dosti دوستی)

2. سہیوگ (Sahyog) تہاؤن
(Ta,ávun تعاون)

موالید ثلاثہ (ع - مذ)

MAVÁLÍDE SALÁSA موالیڈے سلاسا

پراپی ورن، ونسپتی ورن اور جڈ پدارتھ
(Pránivarg vanaspati varg aur jar
padárth ورن ونسپتی ورن
(اور جڈ پدارتھ) ہایاناٹ، ناباتات اور
جیماڈات (Haivánát, nabátát aur

موجودگی (ع - ف - مٹ)

MAUJÚDAGI मौजूदगी

1. उपस्थिति (Upasthiti) ایس تہتی
ہاژیری (Háziri) حاضری
2. साक्षात् (Sákchhát) ساکچھات
सामना (Sámna) سامنا

MU,VAH,HID मुवह्हिद (ع - ص) موحد

- अद्वैत वादी (Ad,dwaitvádi) ادوایت
एकेश्वर वादी (Ekeshwar vádi) وادی
सिर्फ एक खुदा को मानने वाला (Sirf ek khuda ko mánne vála)
(صرف ایک خدا کو ماننے والا)

MÚ,HISH मूहिश (ع - ص) मोحش

- शोक जनक (Shok janak) شوک جنک
खेद जनक (Khed janak) کہید جنک
रंज देह (Ranj deh) رنج دہ

موخر (ع - ص)

MO,AKH,KHAR मुअख़ख़र

1. अन्तिम (Antim) انتم
आखिरी (Ákhiri) آخری
2. विलम्बित (Vilambit) ولیمبت
देर किया गया (Der kiya gaya)
دیر کیا گیا
3. पश्चाद्वर्ती (Pashchád varti) پشچادورتی
बाद वाला (Ba,d vála)
(بعد والا)

مودب (ع - ص)

MO,AD,DAB मुअदव

1. शिष्ट (Shisht) شست
सभ्य (Sabh,bhya) سبھی
बा तमीज़ (Ba tamíz) باتمیّز

MU,VAS.SIQ मुवस्सिक (ع - ص) موثق

- दृढ़ (Driḥh) درّھ
पक्का (Pakka) پکا
मज़बूत (Mazbút) مضبوط

MAUJ मौज (ع - مٹ) موج

- तरंग (Tarang) ترنگ
वीचि (Víchi) وِیچی
लहर (Hillol) لہلہ
(Labar) لہر

MÚJIB मूजिब (ع - مذ) موجب

- कारण (Káran) کارن
हेतु (Hetu) هیتو
سبب (Sabab) سبب

MÚJID मूजिद (ع - ص) موجد

- आविष्कर्ता (Ávish karta) آویش کرتا
आविष्कारक (Ávishkarak) آویش کارک
ईजाद करने वाला (Íjád karne vála)
(ایجاد کرنے والا)

MÚJAZ मूजज़ (ع - ص) موجز

- संक्षिप्त (Sanchhipt) سنچھپت
सार (Sár) سار
रूप (Rúp) روپ
खुलासा (Khulása) خلاصہ

MAUJÚD मौजूद (ع - ص) موجود

1. विद्यमान (Vid,dyamán) ویدیہ مان
हाज़िर (Házir) حاضر
2. साक्षात् (Sák,chhát) ساکچھات
सामने (Sámne) سامنے
3. उपलब्ध (Uplabdh) اُپلبدھ
दास्त-याव (Dastyáb) دستیاب
4. उत्पन्न (Utpen,n) اُتپن
पैदा (Paidá) پیدا

مول (Múl purush) मूल पुरुष (پوروک)
 वह आदमी जो किसी खानदान
 का बानी हो (Voh ádami jo kisi
 khándán ka bání ho) وہ آدمی جو
 کسی خاندان کا بانی ہو

MORCHA मोरचा (مذ - ف) مورچہ

1. युद्ध (Yud, dh) (یدھ) जंग (Jang
 جنگ)
2. युद्ध केन्द्र (Yud, dh kendr) (یدھ کیندر) महाजंग (Maháze jang
 مسحان جنگ)
3. मंझूर (Mandúr) (مندور) जंग (Zang
 زنگ)
4. छुद्र पिपीलिका (Chhuddr pipilika) (چھدر پیپلیکا) एक बहुत छोटी च्यूंटी
 (Ek bahut obhoti chyúnti) ایک
 (بہت چھوٹی چھوٹی)
 پہلے اور دوسرے معنوں میں فارسی
 نہیں ہے

مورخ (ع - ص)

MO, VA(A) R, RIKH मुव (अ) रिख

इतिहास कार (Itihás kár) (اتہاس کار)
 इतिहास लेखक (Itihás lekhak) (اتہاس
 لیکھک) तारीख नवीस (Tárikh navís
 تاریخ نویس)

MAURID मौरिद (म - व) मौरिद

1. पात्र (Pátr) (पात्र) भाजन (Bháján
 भाजन) मुस्तहक (Mustabaq
 مستحق)
2. अवरोहस्थान (Avrohassthán) (اوروہس
 اترنے کی جگہ) (Utarne ki
 jagah)

2. नम्रता पूर्ण (Namrata púrñ) (نمروتا
 पूर) आदब के साथ (Adab ko
 साथ) (ادب کے ساتھ)

مودت (ع - م)

MAVAD, DAT मवहत

मित्रता (Mittrata) (मित्रता) मैत्री भाव
 (Maitri bháv) (میتری بھاو) यगानगत
 (Yagánagat) (یگانگت)

MO, AZ, ZIN मुअज़ज़िन (ع - ص) موذن

बांगी (Baangi) (بانگی) नमाज़ को बुलाने
 के लिए अज़ान देने वाला (Namáz
 ko buláne ke liye azán dene vála)
 (نماز کو بلانے کے لیے اذان دینے والا)

MÚZI मूज़ी (ع - ص) موذی

कष्ट दाता (Kasht dáta) (کشت داتا) दुःख दायी
 (Dukh dáyi) (دکھ دائی) क्लेशद
 (Kleshad) (کلیشد) ईजा देने
 वाला (Íza dene vála) (ایذا دینے والا)

MOR मोर (म - म) मोर

पिपीलिका (Pipilika) (پیپیلکا) चीउंटी
 (Chfunti) (چیونٹی)

MÚRIS मूरिस (म - म) मोरि

1. पूर्वज (Púrvaj) (پورو) पितृ (Pitr
 पिछले बुज़ुर्ग (Pichhle buzurg)
 (پچھلے بزرگ)

2. उत्पादक (Utpádak) (اتپادک) पैदा
 करने वाला (Paída karne vála)
 (پیدا کرنے والا)

मोरث اعلى (ع - م)

MURISE-ÁLA मूरिसे आला

वंश प्रवर्तक (Vansh pravartak) (वंशی)

اودو اور فارسی میں 'س' کے زبر
کے ساتھ بھی مستعمل ہے

موروثی (ع - مٹ)

MAUSUM मौसوم (ع - ص) موسوم
نامیت (Námit نامت) نام رکھا گیا
(Nám rakh, kha gaya نام رکھا گیا)

MÚSÍQÁR موسیقار (ع - مذ) موسیقار

1. گایک (Gáyak گایک) گایا
(Gavaiya گویا)

2. گان ویدا ویتا (Gán viddya vetta
گان ویدا ویتا) संगीत कला मर्मज्ञ
(Sangít kala marmaggya سنگیت
کلا مرمگیت) गाने के फन का माहिर
(Gáne ke fan ka máhir گانے کے
فن کا ماہر)

MÚSÍQI موسیقی (ع - مٹ) موسیقی

گان ویدا (Gán viddya گان ویدا)
سنگیت کلا (Sangít kala سنگیت کلا)

MÚSH موش (ف - مذ) موش

موشک (Múshak موشک) उन्दुर (Undur
اوندور) आखु (Ákhu آکھو) मूष (Músh
موش) चूहा (Chúha چوہا) (موش)

موش بران (ف - مذ)

MÚSHE-PAR, RÁN موشہ پری

چرم چٹی (Charm chati چرم چٹی)
جٹو (Jatu جٹو) चमगादड़ (Chamgá-
dar چمگادڑ)

موش دشتی (ف - مذ)

MÚSHE-DASHTI موشہ دشتی

گلندک (Kalandak گلندک) गिलहरी
(Gilahri گلہری)

MAURÚSI मौरूसी

پیتریک (Paitrik پیتریک) बाप दादा वाला
(Báp dáda vála باپ دادا والا)

MAUZ मौज़ (ع - مذ) موز

کدلی (Kadali کدلی) केला (Kela
کیلا)

MAUZÚN मौज़ून (ع - ص) موزون

1. سنتولیت (Santulit سنتولیت) -
موازین (Mutavázin موازین)
2. اچت (Uchit اچت) -
مناسیب (Munásib مناسیب)
3. یوگیہ (Yog.gya یوگیہ) -
قابیل (Qábil قابیل)
4. رچیکر (Ruchikar رچیکر) -
پسندیدہ (Pasandída پسندیدہ)
5. سمپویکت (Samupyukt سمپویکت)
فٹ (Fit فٹ)
6. ورتانویت (Vrittánvit ورتانویت)
بھر کے اندر (Bahr ke andar بھر
کے اندر)

MO,AS,SIS مؤسس (ع - ص) مؤسس

پرورتک (Pravartak پرورتک) संस्थापक
(Sansthápak سندس تھاپک) बुन्याद
رکھنے والا (Bunyád rakhne vála
بنیاد رکھنے والا)

MAUSIM मौसिम (ع - مذ) موسم

1. فصل (Fasl فصل) (Ritu رتو)
2. واکت (Vaqt واکت) (Samai سے)

کرتا (Vazahat) वज़ाहत करने वाला (Vazahat
karne vála وضاحت کرنے والا)

MAUZA मौज़ा (مذ - ع) موضع

1. स्थान (Isthán) (استھان) जगह (Jagah) (جگہ)

2. ग्राम (Grám) (گرام) गाँव (Gáon) (گانوں)

یہ لفظ عربی میں ض کے زیر کے ساتھ ہے مگر اردو میں زیر کے ساتھ مستعمل ہے

MAUZÚ,A मौजूआ (مذ - ع) موضوع

1. निर्मित (Nirmít) (نرمت) बनाया गया (Banáya gaya) (بنایا گیا)

2. स्थापित (Isthápit) (استھاپیت) रखा हुआ (Rakh,kha hua) (رکھا ہوا)

3. विषय (Vishai) (وِشے) प्रसंग (Prasang) (پرسنگ) मसला (Mas,ala) (مسئلہ)

4. शीर्षक (Shirshak) (شیرشک) उनवान (Unván) (عنوان)

MAUTIN मौतिन (مذ - ع) موطن

जन्म भूमि (Janm bhúmi) (جنم بھومی)

दत्तन (Vatan) (وطن)

موعظت (ع - م)

MAU,IZAT मौइज़त

उपदेश (Updesh) (ایڈیش) प्रवचन

(Pravachan) (پروچن) शिक्षा (Shik, ohha) (شیکھا) सीख (Sikh)

नसीहत (Nasihat) (نصیحت)

موش کور (ف - مذ)

MUSHE-KOR मूशे कोर

आखनक (Ákhanak) (آکھنک) पूति

मूषिका (Púti múshika) (پوتی موشکا)

छछूंदरी (Chbachhundari) (چھچھندری)

छछूंदर (Chbachhundar) (چھچھونددر)

MÚSIL मूसिल (ع - ص) موصل

1. प्रेषक (Preshak) (پریشک) भेजने वाला (Bhejne vála) (بھینچنے والا)

2. वाहक (Váhak) (واہک) लेजाने वाला (Lejáne vála) (لے جانے والا)

MAUSÚF मौसूफ (ع - ص) موصوف

1. प्रशंसित (Prashansit) (پرشنسٹ) जिस की तारीफ की गई हो (Jis ki ta,rif ki gayi ho) (جسکی تعریف کی گئی ہو)

2. उक्त (Ukt) (اُکت) पूर्वोक्त (Púrvokt) (پُرووکٹ) जिस का जिक्र चल रहा हो (Jis ka zikr chal raha ho) (جس کا ذکر چل رہا ہو)

3. विशेष्य [व्या०] (Visheshya) (وِشیشیہ)

MAUSÚL मौसूल (ع - ص) موصول

प्राप्त (Prápt) (پراپٹ) लब्ध (Labdh)

(حاصل) हासिल (Hásil) (البدء)

MÚSI मूसी (ع - ص) موسی

मृत्यु लेख कर्ता (Mrityu lekh karta)

(मर्त्यो लेखकर्ता) वसीयत करने वाला (Vasiyat karne vála) (وصیت کرنے والا)

MÚZEH मूज़ेह (ع - ص) موضوع

स्पष्टी कर्ता (Ispashti karta) (اسپشتی)

2. स्थान (Isthán استھان) जगह (جگہ)
(Jagah)

MAUQÚF मौकूफ (ع - ص) موقوف

1. निर्भर (Nirbhar निर्भर) निर्धारित (Nirdhārit निर्धारित) मुनहसिर (Munhasir ملخصر)

2. हलन्त (Halant هالنت) साकिन (Sákin ساكن)

3. पदच्युत (Padaach,chyut پدچوت) सेवा वियुक्त (Seva viyukt सेवा वियुक्त) बर खास्त (Barkhast برخواست)

4. समाप्त (Samápt समाप्त) ख़तम (Khatm ختم)

MAUKAB मौकब (ع - مذ) موکب

1. सेना (Sena सेना) फौज (Fauj فوج)

2. सैनिक दल (Sainik dal सैनिक दल) फौजी जवान (Fauji javán فوجي جوان)

موکل (ع - مذ)

MO VA (A) K, KIL मुव (अ) विकल

1. व्यवहारी (Vyav, hāri व्यवहारी) वकील का असामी (Vakil ka asāmi وکیل کا اسامی)

2. वेताल (Vetal वेताल) हमज़ाद (Hamzād همزاد)

MAULID मौलید (ع - مذ) مولد

1. जन्म मूमि (Jenm bhūmi जन्म मूमि) वतन (Vatan وطن)

MAU,ÚD मौऊद (ع - مذ) موعود

1. प्रतिज्ञात (Pratig,gyát प्रतिज्ञात) कथित (Kathit कथित) कहा हुआ (Kaha hua कहा हुआ) वादा किया हुआ (Vāda kiya hua वादा किया हुआ)

2. निश्चित (Nishohit निश्चित) मुकर्रर (Muqarrar مقرر)

MU,VAQ,QAR मुवक्कर (ع - ص) موقر

1. प्रतिष्ठित (Pratish thit प्रतिष्ठित) समानित (Sam mánit समानित) मुअज़ज़ (Mu,azzaz معزز)

2. विश्वस्त (Vish,shwast विश्वस्त) मोतबर (Motaber معتبر)

MAUQA मौका (ع - مذ) موقع

1. अवसर (Avasar अवसर) खास वक्त (Khás vaqt خاص وقت)

2. घटना स्थल (Ghatanásthāl घटना स्थल) जाए वुक्क़ा (Jáo vuquá जाए वुक्क़ा)

3. समय (Samai समय) वक्त (Vaqt وقت)

4. स्थान (Isthán استھان) जगह (Jagah جگہ)

یہ لفظ عربی میں ق کے زیر کے ساتھ
ہے مگر اردو میں زیر سے بولا جاتا ہے

MAUQIF मौکف (ع - مذ) موقف

1. विराम स्थल (Virāmasthal विराम स्थल) ठहरने की जगह (Thaharne ki jagah ٹھہرنے کی جگہ)

MOMIYA مومیا (ف - مٹ) مومیا
شیلہ جتو (Shila jatu شلا جتو) سلا
جیت (Salájit سلاجیت)

MO,AN,NAS مونث (ع - ص) مونث
1. ستری لینگ (Istriling استری لنگ)
فمیل (Female فمی) مہل
2. ستری پرائی (Istri práni استری
مادہ (Máda مادی) پرائی)

MÚNIS مونس (ع - ص) مونس
پرمی (Promi پرمی) میتھ (Mittir
دوست (Dost دوست) دوست)

MÚHIB مہیب (ع - ص) مہیب
پری داتا (Paridáta پری داتا) ہیب
کارنے والا (Hiba karne vála ہیب
کارنے والا)

مہیب (ع - مٹ)

MAU,HIBAT مہیبکت
دان (Dán دان) ابھیدان (Abhi dán
پری دان (Paridán پری دان)
اٹییا (Atiya عطیہ) دان)

MÚHIM مہیم (ع - ض) مہیم
بھرامک (Bhrámak بھرامک) بھم
میں ڈالنے والا (Vahm men dálno
والا (vála وہم میں ڈالنے والا)

MAU,HÚB مہیوب (ع - ض) مہیوب
پری دت (Paridatt پری دت) ابھیدت
(Abhidatt ابھیدت) ہیب کیا ہوا
(Hiba kiya hua ہیب کیا ہوا) بھشا
ہوا (Bakhsa hus بھشا ہوا)

2. उत्पत्ति (Utpatti ات پتی) جنم
(Janm جنم) پیدائش (Paidáish
پیدائش)

MO,AL,LIF مولف (ع - ص) مولف
سنگرادک (Sampádak سنگرادک) संग्रह
कर्ता (Sangrah karta سنگراہ کرتا)
دوسروں کے متفرق مضامین سے کتاب
مربط کرنے والا

MAULÚD मौलूद (ع - ص) مولود
1. उत्पन्न (Utpann ات پن) जन्मत
(Janmit جنمت) पैदा (Paida
پیدا)

2. शिशु (Shishu ششو) बच्चा
(Bach,ohha بچہ)

MAULA मौला (ع - مذ) مولی
1. स्वामी (Sawámi سوامی) प्रभु
(Prabhu پربھو) आका (Áqa آقا)
2. ईश्वर (Íshwar ایشور) अल्लाह
(Alláh اللہ)

MOM मوم (ع - مذ) موم
1. सिक्थ (Sikth سکتھ) मधु शेष
(Madhu shesh مدھوشیش)
2. मृदु (Mridu مریڈو) कोमल (Komal
ملائم) मुलाइम (Muláim کومل)

MOMIN मोमिन (ع - ص) مومین
ایشور وادی (Íshwar vádi ایشور وادی)
آستیک (Ástik آستیک) धर्म निष्ठ
(Dharm nishthہ) ईमान
والا (Ímán vála ایمان والا)

MAH मह (ف - مذ) مه
مہ کا مستخف دیکھو 'مہ'

MEH मेह (ف - ص) مه

1. श्रेष्ठ (Shreshth श्रेष्ठ) बुजुर्ग
(Buzurg بزرگ)

2. महा (Maha مہا) अजीम (Azim اعظم)

MOHABAT महाबत (ع - مث) مہابت

1. आतंक (Ātank اتنک) हैबत
(Haibat هيبت)

2. वैभव (Vaibhav वैभू) शान
शौकत (Shān shaukat شان شوکت)

MOHÁJIR मुहाजिर (ع - ص) مہاجر

प्रवासी (Pravási پرواسی) उत्प्रवासी
(Utpravási ات پرواسی) तारिके वतन
(Tárike vatan تارک وطن)

مہاجرت (ع - مث)

MOHÁJARAT मुहाजरत

प्रवास (Pravás پرواس) उत्प्रवास
(Utpravás ات پرواس) अपना घर
छोड़ कर दूसरी जगह जाकर बसना (Apna
ghar ohhor kar दूसरी jagah jákar
basna اپنا گھر چھوڑ کر دوسری جگہ
جاकर بسना)

MAHÁRAT महारत (ع - مث) مہارت

1. अभ्यास (Abbhyaś अभ्यास) मश्क
(Mashq مشق)

2. हस्त कौशल (Hast kaushal هست
کوشل) मश्शाक़ी (Mash, shāqī
مشاقی)

MAU, HŪM मौहूम (ع - ص) موهوم

1. भ्रम मूलक (Bhram mūlak بھرم
مूलک) वहम से पैदा (Vahm se
paida وہم سے پیدا)

2. कल्पनिक (Kālpānik کالہنگ
کرنی) (Farzi فرضی)

3. मिथ्या (Mith, thya مٹھیا) गौर हकीकी
(Ghair haqīqī غیر حقیقی)

MO, AI, YID मुऐद (ع - ص) موید

1. समर्थक (Samarthak समर्थक)
ताईद करने वाला (Táyid karne
vāla تائید کرنے والا)

2. सहमत (Sahmat सहमत) हमराय
(Ham ráe همراے)

3. पक्षपाती (Pakobh páti یکطرفہ)
हिमायती (Himáyati حمایتی)

MAVÍZ मवीज़ (ف - مذ) مویز

शुष्क द्राक्षा (Shushk drákobha ششک
درآکچھا) मुनाक्का (Munaqqa منلقی)

MAVESHİ मवेशी (ع - مذ) مویشی

पशु (Pashu पशु) चौपाया (Chaupáya
چوپایہ) दोर (Dhor دور)

مویشی خانہ (ع - مذ)

MAVESHİ-KHÁNA मवेशी खाना

पशुवाव रोध (Pash, shwávrodh पशु
روده)

पशुनिरोध (Pashu nirodh पशु
نروده)

रोध शाला (Rodh shāla روده
شالہ)

कांजी हास (Kāujī haus گانجی
هوس)

مہتمم (ع - ص)

MOHTAMIM موہتامیم

ব্যবস্থাপক (Vyavas,thāpak دیوسدھاپاک)

سंचालक (Sanchālak سانیچالاک) (یک)

प्रबंधक (Prabandhak پرباندھک) (ن - ن)

तन्त्रिम (Muntazim ملتظم)

MAH,JŪR महजूर (ع - ص)

वियोगी (Viyogi ویوگی) विरही (Virahi)

فراقی زده (Firāq zada فیراقی زده)

MAH,D महद (ع - مذ)

पालना (Pālana پالنا) हिंदोला

(Hindola ہندولا) गहवारा (Gahvāra)

(گہوارہ)

MAHDI महदी (ع - ص)

नेता (Neta نیتا) पेशवा (Peshva)

(پیشوا)

MOHAZ,ZAB मुहज्जब (ع - ص)

1. सभ्य (Sabh,bhya سبھیہ) शिष्ट

(Shisht شست) तमोजदार (Tainiz-

dār تمیزدار)

2. संस्कृत (Sanskrit سانسکرت)

परिष्कृत (Parishkrit پیرشکرت)

शुस्त (Snusta شستہ)

MEHR मेहर (ف - م)

1. रवि (Ravi روی) सूर्य (Sūrya)

سورج (Sūraj سورج)

2. कृपा (Kripa کرپا) दया (Daya)

کرم (Karam کرم)

3. प्रेम (Prem پریم) प्रीति (Priti پریتی)

مہببت (Mahabbat مہببت)

MAH,BIT महबित (ع - مذ)

उतरने को जगह (Utarne ki jagah اترنے کی جگہ)

MAH,TÁB महताब (ف - مذ)

مہتاب کا مستخف

1. चन्द्रमा (Chandrama چاندروما)

चाँद (Chānd چاند)

2. ज्योत्सना (Jyotsana چھوत्सना)

चांदनी (Chāndni چاندنی)

MOHTADA मोहतदा (ع - ص)

दीक्षित (Dīkshhit دیک چھت)

शिक्षित (Shik chhit شکچھت) जिसने

धर्म गुरु की हिदायत पाई हो (Jis ne

dharma guru ki hidāyat pāyi ho جس نے

دھرم گرو کی ہدایت پائی ہو)

MEHTAR मेहतर (ف - ص)

1. उच्च तम (Uch,oh tam اچ تم)

श्रेष्ठ तम (Shreshth tam شریشتہ)

बुर्ग तरीन (Buzurg tarin بزرگ ترین)

(بزرگ ترین)

(۱ - مذ)

2. मल हारक (Malhārak مل هارک)

मलाकर्षी (Malā karshi ملاکشی)

भंगी (Bhangi بھنگی)

مہتمم بالشان (ع - ص)

MOHTAM-BISH,SHÁN मोहतम विशान

महामहत (Mahāmahat مہامہت)

महत्त्व पूर्ण (Mahattwa pūrṇ مہتو پورن)

अज्ञीमुशान (Azīmush,shán عظیم الشان)

(الشان)

(Paráet (پراست) परा भूत (Parábhút
शिकस्त खुर्दा (Shikast kburda) (پراہوت
شکست خوردن)

MOHLAT मोहलत (ع - مٹ)

1. अवकाश (Avkásh (اورکاش) कुरसत
(Fursat (فرصت)
2. विलंब (Vilamb (ولمب) ताखीर
(Tákhír (تاخیر)
3. आज्ञा (Ág,gya (آگیا) इजाजत
(Ijázat (اجازت)

MOHLIK मोहलिक (ع - ص) مهلك

- घातक (Ghátak (گہ'تک) प्राणांतक
(Pránántak (پرانان'تک) मार डालने
वाला (Már dálno vála (مار دالنے والا)

MAH,LAKE महलका (ع - مذ) مهلكه

- भयस्थान (Bhayasthán (بہیستہان) खतरे की जगह
(Khatre ki jagah (خطرے کی جگہ)

MUHIM मुहिम (ع - مٹ) مهم

1. युद्ध (Yud,db (یودھ) जंग (Jang
(جنگ)
2. जटिल समस्या (Jatil samas,yya
(جٹل سمسیا) सख्त मसला (Sakht
mas,ala (سخت مسئلہ)

MEHMÁN मेहमान (ع - مذ) مهمان

- आगंतुक (Ágantuk (आगतक) अतिथि
(Atithi (अतिथी) पाहुन (Páhun (پاھن)
مهمان خانه (ع - مذ)

MEHMÁN KHÁNA मेहमान-खाना

- अतिथि शाला (Atithi shála (अतिथी

MOH,R मुह्र (ف - مٹ) مهر

- मुद्रा (Muddra (مدرا) अंकक (Ankak
(انکک) छाप (Chháp (چھاپ)

MEHR-BÁN मेहरबान (ع - ص) مهربان

- दयालु (Dayálu (دیالو) कृपालु (Kripálu
(کریالو) सदैव (Sadai (سدے) दयावान्
(Daya ván (دیاوان)

मेहरबानी (ف - مٹ)

MEHR-BÁNI मेहरबानी

- कृपा (Kripa (کریا) दया (Daya (دیا)
अनुकंपा (Anu kampa (انوکمپا) करम
(Karam (کرم)

MOHRA मोहरा (ع - مذ) موره

1. कीकस (Kikas (کیکس) गुरिया
(Guriya (گریا)
2. सर्पमणि (Serp mani (سرب منی) साँप का मन
(Sánp ka man (سانپ کا من)
3. कपर्दिका (Kaperdika (کپردکا) कौड़ी
(Kauṛi (کڑی)
4. शंबुक (Sham buk (شمبک) संख
(Sankh (سلکھ)
5. शतरंज की गोट (Shatranj ki got
(شطرنج کی گوت)

मोहरा बाज (ع - ص)

MOHRA-BAZ मोहरा बाज

- छली (Chhali (چھلی) वंचक
(Vanchak (ونچک) फरेबी (Farebi
(فریبی)

MAH,ZÚM महझूम (ع - ص) مهزوم

- पराजित (Parájit (پراجت) परास्त

er dono ka kánta jo savárou ki orī
men laga hota hai **कहोरे को और**
दिने का कान्ता जो सवारों की और
(में लगा होता है)

(महन्दीस (ए - मं)

MOHANDIS **मुहन्दीस**

गणितज्ञ (Ganitaggya **गणितीयज्ञ**)
रियासीदां (Riāzi dān **रियासीदान**)

(महोस (अ - मं)

MOHAV,VIS **मुहविष**

रसायन विद् (Rasāyan vid **रसायनविद्**)
कीमियागर (Kīmiya gar **कीमियागर**)

MOHAIYA **मुहैया (ए - मं)**

1. एकत्र (Ekattr **इकट्ठा**)
(Ikath,tha **इकत्था**)
2. प्रस्तुत (Prastut **प्रस्तुत**) **मौजूद**
(Maujūd **मौजूद**)
3. प्राप्त (Prāpt **प्राप्त**) **हासिल**
(Hāsīl **हासिल**)
4. तयार (Tatpar **तयार**) **तैयार**
(Taiyār **तैयार**)

MAHÍB **महीब (ए - मं)**

भीषण (Bhīshan **भीषण**) **भयंकर**
(Bhayankar **भयंकर**) **दारुण** (Dārun
(Dārun **दारुण**) **ह्रावना** (Drāona **ह्रावना**)
नाक (Haibat nāk **हैबतनाक**)

MAI **मै (ए - मं)**

मदिरा (Madira **मदिरा**) **मद्य** (Maddya
(Maddya **मद्य**) **सुरा** (Sura **सुरा**) **हाला** (Hāla
(Hāla **हाला**) **वारुणी** (Vārunt **वारुणी**)

गैस्ट हाउस (Guest house **गैस्ट हाउस**)
(गैस्ट हाउस)

(महमानदारी (फ - मं)

MEHMÁN-DÁRI **मेहमान-दारी**

आतिथ्य (Átith,thya **आतिथ्य**)
पूजा (Atithi pūja **आतिथीपूजा**)
मेहमान नवाजी (Mehmán navázi
(मेहमान नवाजी)

(महमाननवाज (फ - मं)

MEHMÁN NAVÁZ **मेहमान नवाज**

आतिथी पूजक (Atithi pūjak **आतिथीपूजक**)
नयाजी (Nriyáji **नयाजी**)
मेहमान की खातिर तवाजो करने वाला
(Mehmán ki khátir tavázo karne vála
(मेहमान की खातिर तवाजो करने वाला)

MOHMAL **मोहमल (ए - मं)**

1. अर्थ हीन (Arth hín **अर्थहीन**)
निरर्थक (Nirarthak **निरर्थक**) **बेमानी**
(Be mání **बेमानी**)
2. मिथ्या (Mith,thya **मिथ्या**) **अनर्गल**
(Anargal **अनर्गल**) **बेहूदा** (Bebúda
(बेहूदा)

MAH,MÚM **महमूम (ए - मं)**

दुःखित (Dukh,khit **दुःखित**) **क्लेशित**
(Kleshit **क्लेशित**) **शोक** ग्रस्त (Shok
(Shok **शोक**) **समगीन**
(Ghamgín **समगीन**)

MAH,MEZ **महमेज (ए - मं)**

घोड़े को एक देने का काँटा जो सवारों
की एकी में लगा होता है (Ghore ko

MEKH میخ (ف - مٹ) مہل
 مہول (Mayúkh مہوئہ) رانکو (Sbanku
 کھونٹا (Khúnta کھنٹو)
 مے خانہ (ف - مذ)

MAI-KHÁNA مای خانا

مدیرالہ (Madirálai مدیرالہ) مہو
 شالہ (Madhu shála مدھو شالہ)
 شراب خانا (Sharáb khána شراب
 خانہ)

MAIDÁN میدان (ف - مذ)

1. क्षेत्र (Chhettr چھتر) لंबी चौड़ी
 हमवार जमीन (Lambi chauṛi ham-
 vār zamín لمبی چوڑی هموار زمین)
2. युद्धक्षेत्र (Yud, dh ohbetr یدھ
 मैदाने जंग (Maidáne jang
 میدان جنگ)

میدان جنگ (ف - مذ)

MAIDÁNE-JANG मैदाने जंग

रण क्षेत्र (Ran chhettr ران چھتر)
 रण भूमि (Ran bhúmi ران بھومی)
 रंग भूमि (Rang bhúmi رنگ بھومی)
 रंगांगण (Rangárgan رنگانگن) युद्ध
 स्थल (Yud, dhasthal یدھسٹھل)
 युद्ध भूमि (Yud, dh bhúmi یدھ بھومی)
 रणाजिर (Ranájir رناجو) लड़ाई का
 मैदान (Laíáyí ka maidán لڑائی کا
 میدان)

MÍR मीर (ف - مذ)

1. अध्वक्ष (Adh, dhyakchh ادھیکھ)
 सर गिरोह (Sargiroh سرگروہ)
 सरदार (Sardár سردار)

कदंबिनी (Kadambini کدم بلی)
 शराब (Sharáb شراب)

مے آشام (ف - ص)

MAI-ÁSHÁM—MAYÁSHÁM

مے آشام-مہاشام

मद्यप (Mad, dyap مدیپ) रसाशी
 (Rasáshi راساشی) शराब खोर
 (Sharáb khor شراب خور)

MIYÁN میان (ف - مٹ)

1. कौष (Kosh کوش) नियाम
 (Niyám نیام)
2. कटि (Kati کٹی) कमर (Kamar
 کمر)
3. मध्य (Madh, dhya مدھیہ) बीच
 (Bich بیچ)

مے پرست (ف - ص)

MAI-PARAST मै परस्त

मदिरा भक्त (Madira bhakt مدیرا
 शराब का फिदाई (Sharáb ka
 fidáyi شراب کا فدائی)

MAI, YIT मैथिल (ع - مٹ)

शव (Shav شو) अरथी (Arthi ارثی)
 जनाजा (Janáza جنازه)

MÍSÁQ मीसाक (ع - مذ)

1. प्रतिज्ञा (Pratiggya پرتگیا) कौल-
 करार (Qaul qarár قول قرار)
2. दृढता (Driḍhata درڑتا) मजबूती
 (Mazbúti مضبوطی)

2. अभि वचन (Abhi vacan ابھی (پر) प्रतिज्ञा (Pratiggya (وچن
वादा (Va,da وعدہ)

MAIL गैल (मं - मं) میل

अभि रुचि (Abhi ruchi (ابھی (وچि
प्रवृत्ति (Pravritti (پر) रुज हान (Ruj,hán (روچکان)

MIL मील (मं - मं) میل

क्रोशक (Krosbak (क्रोशक
अर्ध क्रोश (Ardh krosb (अर्ध क्रोश
माइल (Mile (مائل)

MAILÁN गैलान (मं - मं) میلان

अभि रुचि (Abhiruchi (अभि (وچि
रुचि (Ruchi (रुचि) रुज हान (Ruj,hán (روچکان)

MAIMANAT मैमनत (मं - मं) میمنت

कल्याण (Kallyán (کلیان) गंगल (Mangal (مگل
बरकत (Barakat (برکت)

MAIMÚN मैमून (मं - मं) میمون

1. शुभ (Shubh (शुभ) मांगलिक (Mángalik (مانگلک
मुबारक (Mubáarak (مبارک)

2. सफल (Saphal (سپھل) काम याव (Kámyáb (کامیاب)

3. वानर (Vánar (وانر) कपि (Kapi (کپی
बन्दर (Bandar (بندر)

MÍNA मीना (मं - मं) مینا

सुराधानी (Surádháni (سورادھانی
उष्ट्रिका (Ushtrika (اشریکا) शराब का
अण (Sharáb ka jug (شراب کا جگ)

2. किसी काम में सब से आगे रहने वाला
(Kisí kám men sab se áge rahne

vála کسی کام میں سب سے آگے (رہنے والا)

MÍRÁS मीरास (मं - मं) میراث

दाय (Dáo (دای) रिक्थ (Rikth (ریکث
तरिका (Tarika (تریکہ)

MEZ मेज़ (मं - मं) میز

पटल (Patal (पटल) टेबिल (Table (ٹیبل)

MÍZÁN मीज़ान (मं - मं) میزان

1. तुला (Tula (تلا) तराज़ (Tarázu (ترازو)

2. तुलाराशि (Tula ráshi (تلا راسی)
बुजें मीज़ान (Burje mízán (برج میزان)

3. योग (Yog (योग) कई अदों का
जोड़ (Kayi adadon ka jor (کئی عددوں کا जोڑ)

MUYAS,SAR मुयस्सर (मं - मं) میسر

प्राप्त (Prápt (پراپت) सुलभ (Sulabh (سولبھ
उपलब्ध (Uplabdh (اوپلبدھ)
हासिल (Hásil (حاصل)

MESH मेश (मं - मं) मेश

मेष (Mesh (मेष) भेड़ (Bher (بھیر)

MÍ,ÁD मीआद (मं - मं) میعاد

1. अवधि (Avadhi (अवधि) मुहत्त (Mud,dat (مدت)

pista vaḡhaira سوکھے پھل، بادام (پستہ وغیرہ)

میوہ فروش (ف - ص)

MEVA-FAROSH مےوا فروش

1. فल विक्रेता (Phal vīk,kreta) پھل (وکریٹا) مےوا بےچنے والا (Meva bechne vāla) (مہرہ بےچنے والا)
2. शाक विक्रेता (Shāk bik,kreta) (شاک، وکریٹا) سبزی بےچنے والا (Sabzi bechne vāla) (والا)

MEHMÁN مہمان (ف - مذ) دیکھو 'مہمان'

MÍNÁR مینار (مذ - مع) (مذ) (Udark, Istambh) (اڈرک، اسٹامبھ) (ملارہ) (Manára) (اس تمبھ)

مینا کاری (ف - مٹ)

MÍNA-KÁRI مینا کاری
आकाचक (Ákáchak) (آکچک) चांदी (Chándi) (چانڈی) सोने पर जड़ाऊ काम बनाना (Sone par jaḡáú kām banána) (سونے پر جڑاؤ کام بنانا)

MEVA مےوا (ف - مذ) میوہ (ف - مذ)
फल (Phal) (پھل) शुष्क फल (Shushk phal) (ششک پھل) सूखे हुए फल, बादाम (Súkhe hue phal, bádām) (سوکھے ہوئے پھل، بادام)

ن

2. अपरिचित (Aparichit) (اپریچٹ) नावाक्रिफ (Na vāqif) (ناواکرف) نا اتفاقی (ف - مٹ)

NA-ITTIFÁQI نا ائتفاقی

1. अमैत्री (Amaittri) (امیتری) अननु-कूलता (Anano kulata) (انانو کولتا) ना मुआफ़ात (Na muáfāqat) (نا موافقت) फूट (Phút) (فوٹ)
2. शत्रुता (Shattruta) (شتروتا) अदावत (Adāvat) (اداوٹ)

NA-UMMÍD نا اُمید (ف - ص) निराश (Nirāsh) (نیراش) मायूस (Mayūs) (مایوس)

نا آزموده کار (ف - ص)

NA-ÁZMÚDA-KÁR نا آزمودہ کار
अनुभव हीन (Anubhav hīn) (انوبھو) अपरिपक्व (Apari pak,kwa) (اڤریپکھ) अकुशल (Akushal) (اکشل) अनभ्यस्त (Anabh,bhyast) (انبھست) अनाड़ी (Anāḍi) (انازی) ना तजरीबा कार (Na tsjriba kār) (نا تجریبہ کار)

نا آشنا (ف - ص)

NA-ÁSHNA نا آشنا

1. अनभिज्ञ (Anabbhig,gya) (انابھگہ) अज्ञान (Ag,gyán) (اگیان) अनजान (Anjān) (انجان)

ناپائدار (ف - ص)

NA-PÁIDÁR ना पाहदार

अहद (Adriḥ अدریہ) भंगुर (Bhangur
अस्थायी (Astḥāyi अस्थायी)
ना मुहकम (Na mohkam ना मुहकम)

NA-PADÍD ना पदीद (फ - व)

1. गुप्त (Gupt गुप्त) लुप्त (Lupt
पोशीदा (Poshída پوشیده)
2. अगोचर (Agoohar اگوچر) गैर मरई
(Gḥair maryi غیر مرئی)

नापसन्द (फ - व)

NA-PASAND ना पसन्द

1. अप्रिय (Appriya اپریہ) गैर
पसन्दीदा (Gḥair pasandída غیر
پسندیدہ)
2. अरुचिकर (Aruohikar اروچی کر)
गैर मरगुब (Gḥair marḡhúb غیر
مرغوب)

नातजर बेकार (फ - व)

NA-TAJRIBA-KÁR ना तजरिबा कार

1. अनुभव हीन (Anubhav hín अनु
भव हीन) अननुभवी (Ananu-
bhavi अनुभवी) दुनिया के कामों
में अनाड़ी (Dunya ke kámon men
anári دنیا کے کاموں میں اناڑی)
2. अनभ्यस्त (Anabh,bhyast अन
भ्यस्त) अकृत हस्त (Akrit hast
अकृत हस्त) किसी फन में अनाड़ी
(Kisi fan men anári کسی فن میں اناڑی)

NA-AHL ना अहल (फ - व)

1. अयोग्य (Ayoggya ایوگہ) ना काबिल
(Na qábil نا قابل)
2. अपात्र (Apáttr اپاتر) गैर मुस्तहक
(Gḥair mustahaq غیر مستحق)

नाबालغ (फ - व)

NA-BÁLIGH ना बालिग

अवयस्क (Avayask اویسک) अप्राप्त
वय (Apprápt vai अप्राप्त वय) कम
उम्र (Kam umr کم عمر)

NÁBDÁN नाबदान (फ - म)

प्रणालिका (Pranálíka پرناک) नाली
(Náli नाली) मोरी (Mori موری)

NA-BAKÁR ना बकार (फ - व)

दुष्ट (Dusht दुष्ट) दुराचारी (Durá-
ohári दुराचारी) धूर्त (Dhúrt धूर्त)
बद मआश (Bad maásh بد معاشر)

NA-BALAD ना बलद (फ - व)

अपरिचित (Aparichit अपरिचित)
अनभिज्ञ (Anabbig,gya अनभिज्ञ) ना
वाक़िफ (Naváqif نا واقف)

NA-BÍNA ना बीना (फ - व)

अंध (Andh اندھ) नेत्र हीन (Nettr
hín नेत्र हीन) अंधा (Andha اندھا)

NA-PÁK ना पाक (फ - व)

अपवित्र (Apavittr अपवित्र) अशुद्ध
(Ashūd,dh अशुद्ध) नजिस (Najis
نجس)

NA-CHÁQI ناچاکی (ف - مٹ)

1. वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے منسیہ)
मनोमालिन्य (Manomálin, nya) (منو
ان بن) (An ban) (ان بن)
2. आमय (Amai) (آمے) रोग (Rog)
(रोग) बीमारी (Bimári) (बीमारी)

NA-CHÍZ नाचीज (ف - ص)

- तुच्छ (Tuoh, chh) (توچھ) छुद्र (Chhuddr)
(छुद्र) अकिंचन (Akínchan) (अकिंचन)
नाकारा (Nakára) (नाकार)

NA-HAQ नाहक (ع - ص)

1. अनुचित (Anuchit) (अनुचित) बेजा
(Beja) (बे जा)
2. व्यर्थ (Vyarth) (व्यर्थ) बेकार (Bekár)
(बे कार)
वृथा (Vrittha) (वृथा) बेफायदा (Be
fáida) (बे फाँदे) फुज़ूल (Fuzúl)
(فضول)

ناحق شناس (ع - ص)

NA-HAQ-SHANÁS नाहक शनास

- अकृतज्ञ (Akritaggya) (अकृतज्ञ) एह-
सान फ़रामोश (Ehsán farámosh)
(احسان فراموش)

NÁKHUDA नाखुदा (ف - مذ)

- कर्ण धार (Karn dhár) (कर्ण धार)
नाविक (Návik) (नाविक) नौ चालक
(Nau ohálak) (नौ चालक) मल्लाह
(Malláh) (ملاح)

ناخدا ترس (ف - ص)

NA-KHUDA-TARS नाखुदा तर्ष

- निष्ठुर (Nishthur) (निष्ठुर) बे रहम

NA-TAMÁM नातम (ع - ص)

1. अपूर्ण (Apurn) (अपूर्ण) नाकिस
(Náqis) (ناقص)
2. असमाप्त (Asamápt) (असमाप्त)
अधूर (Adbúra) (अधूर)

نا تو ان (ف - ص)

NA-TUVÁN नातुवान

- अशक्त (Ashakt) (अशक्त) निर्बल
(Nirbal) (निर्बल) कमज़ोर (Kamzór)
(कमज़ोर)

NÁSIR नासिर (ع - ص)

- गद्य लेखक (Gad, dya lekhak) (گدیہ
نسل نیاگار (Nasr nigár) (لیکھک)
(نثر نگار)

NA-JÁIZ नाजाइज (ع - ص)

1. अनुचित (Anuchit) (अनुचित) नारवा
(Na rava) (नारवा)
2. अवैधानिक (Avaidhánik) (अवैधानिक)
अवैध (Avaidh) (अवैध) खिलाफ़े
क़ानून (Khiláfe qánún) (خلاف
قانون)

NA-CHÁR नाचार (ف - ص)

1. असहाय (Asaháo) (असहाय) निराश्रय
(Nirásh, shrai) (निराश्रय) बे कस
(Be kas) (बे कस)
2. निर्धन (Nirdhan) (निर्धन) दरिद्र
(Daridr) (दरिद्र) मुफ़लिस (Mufis)
(مفلس)
3. अंततः (Antatah) (अंततः) आखिर
कार (Ákbar kár) (آخر کار)

ناخوشی (ب - مٹ)

(Be rum (بحر

خدا سے نہ تَرَن والا

NA-KHUSHI ناخوشی

ناخلف (عف - ص)

1. अप्रसन्नता (Apprasan,nata 'اپ

NA-KHALAF ناخلف

(ناراضی) ناراجی (Narázi پُرسن ننا

2. क्रोध (Krodh क्रोध) कोप (Kop

कुपुत्र (Kuputtr कपूत (Kupút

(غصه) गुस्ता (Ghussa कोप

ना लाईक बेटा (Naláiq beta

3. रोग (Rog रोग) बीमारी (Bimári

نالائق بیٹا)

(بیماری)

NÁKHUN ناخون (ف - مڈ)

NADÁR نادار (ف - ص)

करज (Karaj نكه (Nakh

दीन (Dín دین) दरیدر (Darid,dr

ناخون (Nákhún

کنگال (Kangál

ناخو اندہ (ف - ص)

NADÁN نادان (ف - ص)

NA-KHÁNDA ناخاںدا

1. मूर्ख (Múrkh (مورکھ

1. अनिमंत्रित (Animantrit

(جاهل) (Jáhil

गैर मदद (Ghir mad,ú

2. अनभिज्ञ (Anabhig,gya

2. निरक्षर (Nirakchhar

ना वाक़िफ (Na váqif

पढ़ (An parh

3. शिशु (Sbishu (ششو

NA-KHUSH ناخوش (ف - ص)

बच्चा (Baoh, cha

1. अप्रसन्न (Apprasan n

دادانسته (ف - ص)

रुष्ट (Rusht

NA-DÁNISTA نا دانیستا

(ناراض

अज्ञानतः (Ag,gyanatah

2. कुपित (Kupit

अनजाने (Anján°

(Krud,dh

(Bhúl men

(غصے

3. रुग्ण (Rugn

NA-DÁNI نادانی (ف - مٹ)

(مریض

1. अज्ञान (Aggyán

(Jahálat

2. मूर्खता (Múrkhata

(Be vaqúfi

NA-KHUSH-GAVÁR ناخوش گوار

1. अप्रिय (Ap,priya

पसंदीदा (Na pasandída

2. दूषित (Dúshit

(Ma,yúb

NÁDIR نادیر (ع - ص)

1. अद्भुत (Ad,bhut

(Kutil (کٹل) टेढ़ा (Terha

2. असत्य (Asattya (استیه) अयथार्थ (Ayathārth (ایتهارت) गलत (Ghalat (غلط

NÁRÁZ नाराज़ (ع - ف - ص) ناراض

1. अप्रसन्न (Ap,prasan,n (اپ پرسن) नाखुश (Na khush (ناخوش
2. क्रुद्ध (Krud,dh (کرده) गुस्से (Ghus,se (غصه

NÁRÁZI नाराज़ी (ع - ف - م) ناراضی

1. अप्रसन्नता (Apprasan,nata (انپرسناتا) मलिनता (Malinata (ملینتا) ना खुशी (Na khushi (ناخوشی
2. क्रोध (Krodh (کروده) कोप (Kop (کوپ) गुस्सा (Ghussa (غصه

NÁRANJ नारंज (ف - م) نارنج

- नारंग (Nárang (نارنگ) सन्तरा (Santara (سانتره) नारंगी (Nárange (نارنگی

NA-RAVA नारवा (ف - ص) ناروا

1. अनुचित (Anuchit (انوزچت) ना मुनासिब (Na munásib (نامناسب
2. अविहित (Avihit (اوهیت) शर्अ में नाजाइज़ (Shar,a me, na jáíz (شرع میں ناجائز
3. अवैध (Avaldh (اویده) कानून ना जाइज़ (Qánunan na jáíz (قانون ناجائز

NÁZ नाज़ (ف - م) ناز

1. गर्व (Garv (ग्रव) फख़् (Fakhr (فخر)
2. अभिमान (Abhimán (ابھی مان) गुरुर (Ghurúr (غرور

(Anupam (अनूपम) अजीबो गरीब

(Ajíbo gharíb (عجیب و غریب

2. दुष्प्राप्य (Dush,prápya (دش پراپیة) कमयाब (Kamyáb (کم یاب

نادرست (ف - ص)

NA-DURUST ना दुरुस्त

1. अशुद्ध (Ashud,dh (اشده) सौर सहीद (Ghair sahlh (غیر صحیح
2. असत्य (Asattya (استیه) गलत (Ghalat (غلط
3. अनुचित (Anuchit (انوزچت) ना मुनासिब (Namunásib (نامناسب

NÁDIM नादिम (ع - ص) نام

1. लज्जित (Lajjit (لجیت) शर्मिन्दा (Sharminnda (شرمیده)
2. संकुचित (Sankuchit (سنگوچت) पशेमान (Pashemán (پشیمان

नादिदनी (ف - ص)

NA-DÍDANI नादीदनी

- अदर्शनीय (Adaishaníya (ادارشنیه) जो देखने के काबिल न हो (Jo dekhne ke qábil na ho (جو دیکھنے کے قابل نہ ہو

NÁR नार (ع - م) نار

1. अनल (Anal (انل) अग्नि (Agni (آگ) आग (Ág (آگ)
2. नरक (Narak (نرک) दोज़ह (Dozakh (دوزخ

NA-RÁST नारास्त (ف - ص) ناراست

1. असरल (Asaral (اسرل) कुटिल

2. अस्वस्थ (As,swasth اس'سوستھ)
अलील (Alil علیل)

ناسازگار (ف - ص)

NA-SÁZGÁR ना साज़ गार

1. प्रतिकूल (Prati kúl پرتی کول)
مخالِف (Mukbálif मुखالِف)

2. अशुभ (Ashubh اشوبھ) मनहूस
(Manhús منھوس)

ناسپاس (ف - ص)

NA-SIPÁS नासिपास

अकृतज्ञ (Akritaggya اکرتگیہ)
नाशुकुरा (Nashukra ناشکرا)

ناسپاسی (ف - مٹ)

NA-SIPÁSI ना सिपासी

अकृतज्ञता (Akritaggyata اکرتگیہتا)
कृतघ्नता (Kritaghnata کرتگیہنتا)
नाशुकुरी (Na shukri ناشکری)

ناستوده (ف - ص)

NA-SITÚDA ना सितूदा

1. अप्रशस्त (Ap,prashast अप्रशस्त)
ना काबिले तारीफ (Na qábile ta,rif
ناقابل تعریف)

2. अधम (Adham अधम) निरक्ष
(Nik,krisht निरक्ष) बेहूदा
(Behúda बेहूदा)

NÁSIKH नासिख (ख - स)

1. लिपिक (Lipik लिपिक) कतिब
(Kátib کاتب)

2. निरसक (Nirasak निरसक) विलोपक
(Vilopak विलोपक) उत्सादक

3. सूक्ष्मता (Súkshmatā सूक्ष्मता)
लताफत (Latáfat لطافت)

4. उत्तमता (Uttamata उत्तमा)
उम्दगी (Umdagi عمدگی)

NÁZIL नाज़िल (ख - स)
अवरोही (Avrohi अवروہی) उतरने
वाला (Utarne vála اترنے والا)

NÁZNIN नाज़नी (ف - مٹ)

1. सुंदरी (Sundari सुंदरी) हसीना
(Hasína حسینه)

2. नृदुलांगना (Mridulángna मरदलान्कना)
सुकुमारंगना (Sukumárangana
सुकुमारंगना) नाज़ुक अन्दाम (Nazuk
andám नाज़ुक اندام)

3. प्रिया (Priya प्रिया) प्रेयसी (Preyasi
प्रियसी) माशूका (Mashúqa
ماشوقہ)

नाزو انداز (ف - مذ)

NÁZO-ANDÁZ नाज़ो अन्दाज़

हाव भाव (Háobháav हाوہاوا) नाज़ोअदा
(Názo ada नाज़ و ادا)

NA-ZEBA ना जेबा (ख - स)

अनुचित (Ahuchit अनुचित)
अशोभनीय (Ashobhaníya अशोभनीय)
भदा (Bhadde भदा) खराब
(Kharáb خراب)

NASÁZ नासाज़ (ख - स)

1. प्रतिकूल (Pratikúl पرتی کول)
ना मुआफ़िक (Na muáfīq ना موافق)

رہے (Voh zak hm jo hamesha rista rahe
وہ زخم جو ہمیشہ رستا رہے)

NA-SHÁD ناشاد (ف - ص)

अप्रकुल (Appraphull अप'प्रیہل)
अप्रसन्न (Apprasann अप'प्रسن)
उदास (Udás اداس) अफ्सुर्दा
(Afsurda افسردہ)

ناشایستہ (ف - ص)

NA-SHÁISTA नाशाइस्ता

1. अशिष्ट (Ashisht اششت) बेतमीज़
(Be tamíz بے تمیز)
2. अशोभनीय (Ashobhaniya اشوبہنیہ)
ना जेबा (Na zeba نازبہا)
3. अश्लील (Ashlil اشلیل) फुद्दश
(Fohsh فحش)

NÁSHTA नाश्ता (ف - مذ)

प्रातरशन (Prátarashan پرا'ترشن)
कल्यवर्त (Kallya vart کل'یہورت) जल
पान (Jalpán جل پان) कलेवा
(Kaleva کل'یوا)

ناشدنی (ف - ص)

NA-SHUDANI नाशुदनी

1. असंभव (Asambhav असं'भव) अशक्य
(Ashak,kya اشکیہ) मुहाल (Mohál
محال)
2. अभागा (Abbága اب'ہاگا) शामत का
मारा (Shámat ka mára شامت کا
مارا)

NÁSHIR नाशिर (ع - ص)

1. प्रचारक (Pracharak پرا'چارک)
मुबल्लिश (Muballish مبل'غ)

(Utaádak ا'تسادک) मनसूख करने
वाला (Mansúkh karne vála
منسوخ کرنے والا)

NA-SARA नासरा (ع - ص)

कूट (Kút ك'وت) मिथ्या (Mith,thya
میتھیا) खोटा (Khóta کھوتا)

NA-SAZA नासज़ा (ف - ص)

1. अनुचित (Anuchit انو'چت) बेजा
(Beja بے جا)
2. नीच (Ních نیچ) सिफ़्ला (Sifla
سفلہ)

ناسز او ار (ف - ص)

NA-SAZAVÁR नासज़ा वार

1. अनुचित (Anuchit انو'چت)
ना मुनासिब (Na munásib نامناسب)
2. अशुभ (Ashubb اش'وب) ना मुबारक
(Na mubáarak نامبارک)

NA-SUFTA नासुफ़ता (ف - ص)

1. अनविधा (Anbidha ان'بدھا) जिस में
छेद न हो (Jis men chhed na ho
جس میں چھید نہ ہو)
2. अक्षता (Akchhata اک'چھتا) बाकिरा
(Bákira باکرة)

NÁSÚT नासूत (ع - مذ)

मर्त्य लोक (Martya lok مرت'یہ لوک)
संसार (Sansár سنسار) दुनिया (Dunya
دنیا)

NASÚR नासूर (ع - مذ)

नारी (ली) व्रण (Nári (li) vran
नारी) वह जलम जो हमेशा रस्ता

نسیہت کرنے والا (Nasihat karne vāla نصیحت کرنے والا)

NÁSIR ناسیر (ع - ص) ناصر

1. سہایک (Sahāyak سہایک)

مددگار (Madadgār مدد گار)

2. پکچہ پاتی (Pakehbpāti پکچہ پاتی)

ہیماہتی (Himāyati حمایتی)

NÁSIYA ناسیہ (ع - مذ) ناصیہ

لالاٹ (Lalāt لالات) کپال (Kapāl)

ماٹھا (Mátha مانتھا) کپال

ناصر (ع - ص) ناصیہ فرسا

NÁSIYA-FARSA ناسیہا فرسا

ماٹھا رگڑنے والا (Mátha ragaṛne vāla)

ماتھا رگڑنے والا (Mátha ragaṛne vāla)

ٹیک کر سلام کرنے والا (Zamín)

پارماتھا تک کرسالام کرنے والا (Zamín)

زمین پر ماتھا ٹیک کر سلام کرنے والا (Zamín)

NA-TÁQAT نا طاقت (ع - ص) طاقت

1. آشکت (Ashakt اشکت) نیربل

(Nirbal نیربل) بے زور (Be zor بے زور)

2. آسامرتھ (Asamarth آسامرتھ)

بے مکتدیرت (Be maqdirat بے مکتدیرت)

(مقدور)

ناطقی (ع - مٹ)

NA-TÁQATI نا تاقتی

آشکتی (Ashakti آشکتی) نیربل

(Nirbalata نیربل) کم زوری (Kam zori)

(کم زوری)

NÁTÍQ ناطق (ع - ص) ناطق

1. وکتا (Vakta وکتا) نینادی

2. غوشنا کار (Ghoshana kár گھوشنا کار)

موناڈی کرنے والا (Munádi)

karne vāla موناڈی کرنے والا

3. پرکاشک (Prakāshak پرکاشک)

کیتابہ کرنے والا (Kitābah)

shāy» karne vāla کتابیں شایع

(کرنے والا)

ناشکر گزار (ع - ص) ناشکر

NA-SHUKR-GUZÁR نا شکر گزاری

اکریتاگیا (Akritaggya اکریتاگیا)

کرت نندک (Kritnindak کرت نندک)

انپ کرت (Anupkrit انپ کرت)

ناشکری (ع - مٹ)

NA-SHUKRI نا شکر

کرتاگنا (Kritaghnata کرتاگنا)

کرت نندا (Kritninda کرت نندا)

اکریتاگیا (Akritaggyata اکریتاگیا)

ناشکیا (ف - ص)

NA-SHIKEBA نا شیکہا

آدھیر (Adhír آدھیر) آشاंत

(Ashánt آشاंत) آتور (Átur آتور)

بے صبر (Be sabr بے صبر)

ناصر (ع - ص) ناصر

NA-SABÚR نا سبور

آتور (Átur آتور) اٹکانٹیت (Utkanthit)

آدھیر (Adhír آدھیر) آشاंत

بے صبرا (Be sabra بے صبرا)

NÁSEH ناسہ (ع - ص) ناصہ

اوپدیشٹا (Updeshta اوپدیشٹا)

شیکہک (Shikohhak شیکہک)

NÁZÚRA ناظورہ (ع - مٹ) ناظورہ

1. पुष्प चायिनी (Pushp chāini) بَشَب
मालिनी (Mālini) مَالِي
मालन (Mālan) مَالَن
2. प्रेयसी (Preyasi) प्रेयसी
(Premika) माशूका (Māshūka)
(معشوقه)

नाعاقبت اندیش (ع - ص)

NA-ÁQIBAT-ANDESH ना आकित अंदेश

- अपरिणाम शोची (Aparinām shoohi)
अनम शोची (Anaggr shoohi) (अनम शोची)
घाला (Natija na soohne vála) (نتیجہ)
(نه سوچنے والا)

NAGHA नागा (त - मٹ) नागा

- अनुपस्थिति (Anupasthiti) (अनुपस्थिति)
गैर हाज़िरी (Ghair hāziri) (غیر حاضری)

NÁF नाफ (ف - मٹ) नाफ

- नाभि (Nábhi) (ناہی) तुंदिका (Tundika)
(तंदूकूपी) तंदू (Tundkūpi) (تندکوپي)
टुंडी (Tundi) (ٹنڈی)

NÁFIZ नाफिज़ (ع - ص) नाफिज़

- प्रचलित (Prachalit) (پرچلت) व्यवहृत
(Vyavhrit) (व्यवहृत) लागू (Lāgu) (لاگو)
राज (Rāj) (رائج)

NÁFIR नाफिर (ع - ص) नाफिर

- घृणी (Ghrini) (گھرنی) घिन करने वाला
(Ghin karne vála) (گھिन کرنے والا)
(नाफर جام (ف - ص))

NA-FARJÁM ना फरजाम

1. दुष्प्रकृति (Dushprakriti) (دش)

(Ninádi) (ننادی) बोलने वाला
(Bolne vála) (بولنے والا)

2. युक्ति संगत (Yukti sangat) (يکتی)
मुदलल (Mudal,al) (مدلل)
3. दृढ़ (Drigh) (دُرّہ) मजबूत (Mazbút)
(مضبوط)

NÁTIQA नातिका (ع - مد) नातिका

- वाणी (Vāni) (وازی) वाक्यशक्ति (Vak,kyā shakti) (واکھ شکتی)
(Quv,vate goyāyi) (قوت گویائی)

NÁZIR नाज़िर (ع - ص) नाज़िर

1. दर्शक (Darshak) (درشک) द्रष्टा
(Drashta) (درشتا) देखने वाला
(Dekhne vála) (دیکھنے والا)
2. निरीक्षक (Nirikshak) (نیریکشک)
संरक्षक (Sanrak,shhak) (سن)
(Nigarān) (نگران) (रक्षक)
3. दीवानी का एक उहदे दार (Divāni ka ek ohde dār) (دیوانی کا ایک)
(عهدے دار)

NÁZIRÍN नाज़िरिन (ع - مذ) नाज़िरिन

- दर्शक गण (Darshak gan) (درشک گن)
देखने वाले (Dekhne vále) (دیکھنے والے)

NÁZIM नाज़िम (ع - ص) नाज़िम

1. प्रबंधक (Prabandhak) (پر بندھک)
व्यवस्थापक (Vyavasthāpak) (ویوس)
संयोजक (Sanyojak) (سندھو)
(Mnntazim) (منتظم) (جک)
2. मंत्री (Mantri) (مন্ত্রী) सैक्रेटरी
(Secretary) (سکریٹری)

अंड (And) मुश्क नाफा (Mushk nāfa) (مشک نافه)

NA-FAHM ना फहम (عف - ص) (نافهم)

1. अन्नोध (Abodh) अनभिज्ञ (Anabhig,gya) (ان بوجیه) नासमझ (Na samej) (ناسمجھ)
2. मूर्ख (Múrk) बेवकूफ (Be va-qúf) (بے وقوف)

NA-QÁBIL नाकाबिल (عف - ص) (نا قابل)

1. अयोग्य (Ayoggya) अपात्र (Apátt) (اپاتر) ना अहल (Na ahl) (نا اهل)
2. अशिक्षित (Ashi'ichhit) (اشکچھت) निरक्षर (Nirak,chhar) (نیرکچھر) जाहिल (Jáhi!) (جاهل)

नाक़ाबिल اعتبار (عف - ص)

NA-QÁBILE-ETIBÁR

ना काबिले एतिचार

अविश्वस्त (Avish,shwast) (اوش) अविश्वसनीय (Avish,shwasanaíya) (اوش'شوسلیه) ना मोतबर (Na-motabar) (نامعتبر)

नाक़ाबिल اعتماد (عف - ص)

NA-QÁBILE-ETIMÁD

ना काबिले एतिमाद

दिक्खो 'ना क़ाबिल اعتبار'

नाक़ाबिल برداشت (عف - ص)

NA-QÁBILE-BARDÁSHT

ना काबिले बरदाश्त

दुःसह (Dus,sah) (دس سه) असह्य (Asahya) (اسهیه) असहनीय (Asahaníya)

बद खसलत (Bad khaslat) (پرکرنی) (بد خصلت)

2. अदूर दर्शी (Adúr darshi) (ادوردشی) कम बी (Kam bī) (کم بین)

नाफ़रمان (ف - ص)

NA-FARMÁN ना फरमान

1. अवज्ञा कारी (Avag,gya kári) (اوکیا) हुकम उदूल (Hukm udúl) (حکم عدول)
2. उद्दंड (Ud,dand) (اد'دند) सरकश (Sar kash) (سرکشی)
3. विद्रोही (Vid,drohi) (ود'دروھی) बागी (Bághí) (باغی)

नाफ़रमानी (ف - م)

NA-FARMÁNI ना फरमानी

1. अवज्ञा (Avaggya) (اوکیا) आश्लिष्यन् (Ággyol,langhan) (آگیول لنگھن) हुकम उदूली (Hukm udúli) (حکم عدولی)
2. उद्दंडता (Ud,dandata) (اد'دندتا) अवहेलना (Avhelana) (اووهیلانا) सरकशी (Sar kasbi) (سرکشی)
3. विद्रोह (Vid,droh) (ود'دروه) बगावत (Bagbávát) (بغاوت)

NÁFE नाफे (ع - ص) (نافع) लाभ दायक (Lábh dáyak) (لايه دايك) हितकर (Hitkar) (هت کر) मुफीद (Mufid) (مفيد)

NÁFA नाफा (ف - ع) (نافه) मृग नाभि (Mrig nábhi) (مرگ نابھی)

ن ہو سکے (Jo ásáni so na ho sake جو آسانی سے نہ ہو سکے)

برداشت سے باہر (Bardásh se báhar برداشت سے باہر)

نا قابل فہم (عف - ص)

نا قابل بیان (عف - ص)

NA-QÁBILE-FAHM نا کاویلے فہم
آوگ گئیہ (Avig,geya) آنا گامیہ (Gyánágam,mya) دو بونہ (Dur bodh) جو سمجھ میں نہ آ سکے (Jo samajh men na á sake)

NA-QÁBILE-BAYÁN نا کاویلے بیان
واریت (Varnátit) اکثانیہ (Akethaniya) ناگفتہ بہ (Náguftha beh)

نا قابل تسخیر (عف - ص)

NA-QÁBILE-TASKHÍR

نا قابل قبول
آگراہیہ (Aggráhya) آمانیہ (Aman,nya) جو قبول نہ کیا جا سکے (Jo qabúl na kiya ja sake)

نا کاویلے تاسخیر
آجیہ (Ajeya) دوجیہ (Durjai) جو جیتا نہ جا سکے (Jo jita na ja sake)

نا قابل تقسیم (عف - ص)

NA-QÁBILE-TAQŚÍM

نا کاویلے تاقسیم

نا قابل گرفت (عف - ص)
دراہیہ (Dur gráhya) درابھیہ (Durabhig,grah) دوردار (Durdhar) جو مشکیل سے پاک نہ جا سکے (Jo musbkil se pak-ra ja sake)

آویہ (Avi bhájjya) آباہیہ (Abbhájjya) جو ہٹ نہ سکے (Jo bant na sake)

نا قابل حصول (عف - ص)

NA-QÁBILE-HUSÚL نا کاویلے ہوسل
دشپراپیہ (Dush prá,pya) آپپراپیہ (Ap,práppey) جو میل نہ سکے (Jo mil na sake)

نا قابل یقین (عف - ص)

نا قابل عمل (عف - ص)

NA-QÁBILE-YAQÍN نا کاویلے یقین
1. آویشواسنیہ (Avish,shwasaniya) نا موتابر (Na motabar)

NA-QÁBILE-AMAL نا کاویلے امال
دشکار (Dush kar) آساہیہ (Asádh,dhya) جو آسانی سے

2. آمانیہ (Amán,nya) نامقبول (Na maqbúl)

3. अशुद्ध (Ashud,dh अशुद्ध) गैर सहीद
(Ghair sabih غير صحيح)

4. कूट (Kút कुट) खोटा (Khota छोटा)

5. अकर्मण्य (Akarmen,nya अकर्मण्य)
निकम्मा (Nikamma निका)

6. عربي یا فارسی کا وہ لفظ جس کا
آخری حرف الف، واو یا ی ہو

ناقص العقل (ع - ص)

NÁQISUL-AQL नाकिमुल अक्ल

अपरिपक्व मति (Apripak,kwa mati
अपरीपक्व मति) मंद बुद्धि (Mand buddhi
मंद बुद्धि) अपूर्ण धी (Apurn dhi
अपूर्ण धी) कम अक्ल (Kam aql
कम अक्ल)

NÁQIL नाकिल (ع - ص) ناقل

अनुलेखक (Anu lekhak अनुलेखक)
प्रतिलेखक (Prati lekhak प्रतीलेखक)
नक्ल करने वाला (Naql karne
नक्ल करने वाला) (vála)

NÁQÚS नाकूस (ع - مذ) ناقوس

दर (Dar दर) कंबु (Kambu कम्बु)
शंख (Shankh शंख) कंबुक (Kambuk
कंबुक) संख (Sankh संख)

NÁQA नाका (ع - مذ) ناقه

उष्ट्रिका (Ushtrika अष्ट्रिका) उष्ट्री
(Ushtri अष्ट्री) ऊँटनी (Úṭni
ऊँटनी) (اونٹنی)

नाकारामद (ف - ص)

NA-KÁR-ÁMAD ना कार आसद

अनुप युक्त (Anup yukt अनुपयुक्त)

نا قابلیت (عف - مٹ)

NA-QÁBILÍYAT ना काबिलीयत

1. अयोग्यता (Ayog,gyata अयोग्यता)

ना अहिलीयत (Na abliyat नाअहिलीयत)

2. अविद्वत्ता (Avid,dwatta अविद्वत्ता)

जाहिलीयत (Jáhiliyat जाहिलीयत)

NÁQID नाकिद (ع - ص) ناقد

1. आलोचक (Áloohak आलोचक)

समीक्षक Samik,ohhak समीक्षक

तनक्रीद करने वाला (Tanqid karne
तनक्रीद करने वाला) (vála)

2. परीक्षक (Parikohhak परीक्षक)

पारखी (Párakhi पारखी) परखने
वाला (Parakhne vála परखने वाला)

NA-QADR नाकद्र (عف - ص) ناقد

दिकهو 'नाकद्रदान'

ناقدردان عف - ص)

NA-QADR DÁN ना कद्र दान

गुणाग्राही (Gunág,gráhi गुणाग्राही)

कद्र न पदचानने वाला (Qadr na pakch-
कद्र न पदचानने वाला) (anne vála)

NA-QADRI नाकद्री (عف - مٹ) ناقدری

तिरस्कार (Tiraskár तिरस्कार) अपमान

(Apmán अपमान) अनादर (Anádar

अनादर) (Be izzati बे इज्जती)

NÁQIS नाकिस (ع - ص) ناقص

1. अपूर्ण (Apurn अपूर्ण) नामुकमल

(Na mukam,mal ना मुकमल)

2. दूषित (Dúshit दूषित) फासिद

(Fásid फासिद)

2. अविवहिता (Avivábita اورا هتا)
 गैर मनकूहा (Ghair mankúha
 غير منكهو)

ناکردنی (ف - ص)

NA-KARDANI नाकर्दनी

1. अकरणीय (Akaraniya अكرنيه)
 जिस का करना अच्छा न हो (Jis ka
 karna ach,cha na ho جس کا کرنا
 اچھا نہ ہو)

2. दुष्कर्म (Dush karm دھش کرم)
 पाप (Páp پاپ)

NA-GÁH ना गह (फ - ص)
 सहसा (Sahaza سهسا) अकस्मात्
 (Akasmát اکسمات) अचानक (Achá-
 nak اچانک)

NA-GUZÍR ना गुज़िर (ف - ص)
 1. अनिवार्य (Anivárya انواریه)
 लाज़िमी (Lázimi لازمی)

2. आवश्यक (Avashshyak आवशश्यक)
 ज़रूरी (Zurúri ضروری)

3. निश्चित (Nishchit निश्चित)
 यकीनी (Yaqíni یقینی)

ناگفتنی (ف - ص)

NA-GUFTANI नागुफ्तनी

अकथनीय (Akathaniya अकथنیه)
 अवक्तव्य (Avaktav, vya अवक्तویه)
 जिस का कहना मुनासिब नहो (Jis ka
 kahna munásib na ho جس کا کہنا
 مناسب نہ ہو)

असार्थक (Asárbhak असارتهك) बेकार
 (Be kár بهکار)

NA-KÁRA नाकारा (फ - ص)

1. अयोग्य (Ayog,gya ایوگه) ना
 काबिल (Na qábil نا قابل)

2. अकर्मण्य (Akarmannya अकرمه) ना
 निकम्मा (Nikamma نیکما)

3. व्यर्थ (Vyarth व्यर्थه) फ़ुज़ूल
 (Fuzúl فضول)

NA-KÁM नाकाम (फ - ص)

असफल (Asaphal اسپهل) विफल
 (Viphal विफल) ना काम याब (Na kám-
 yáb ناکامیاب)

NA-KÁMI नाकामी (फ - م)

विफलता (Viphalata विफलता) असफलता
 (Asaphalata اسپهلता) नाकाम याबी
 (Na kám yábi ناکامیابی)

نا کامیاب (ع - ص)

NA-KÁMYÁB नाकामयाब

1. असफल मनोरथ (Asaphal manorath
 اسپهل منورته) नाकाम (Na kám
 ना کام)

2. अनुत्तीर्ण (Anut,tírn انت،تیرن)
 फ़ेल (Fail فیل)

نا کتبخدا (ف - ص)

NA-KAT BHUDA ना कतबुद्धा

1. अविवहित (Avivábit अविवهت)
 गैर मनकूह (Ghair mankúh غير منكهو)
 (ملکوک)

NÁLISHI نالیشی (ف - ص) نالشی
 وادی (Vádi وادی) अभियोगी (Abhi yogi
 (ابهی یوگی) नालिश करने वाला (Nálish
 karne vála نالش کرنے والا)

NÁLA नाला (ف - مذ) ناله

1. आर्तनाद (Árt nād آرٹ ناز) क्रयाद
 (Faryád فریاد)
2. चीत्कार (Chít kár چیٹ کار) चीख
 (Chíkḥ چیخ)

NÁM नाम (ف - مذ) نام

1. नाम (Nám نام) संज्ञा (Sangya
 (آکھا) आख्या (Ákh,khya (سلکھا
 इस्म (Ism اسم)
2. यश (yash یاش) कीर्ति (Kírti
 (کیرتی) नाम वरी (Nám vari
 (نام وری)
3. खाति (Khyáti کھیاتی) शहरत
 (Shohrat شهرت)

نام آور (ف - ص)

NÁM-ÁVAR (NÁMÁVAR)

نام आवर (ناماवर)

1. यशस्वी (Yashas,swi یاشس سوی) कीर्ति वान् (Kírti vān
 (کیرتی وان) बा फैज (Ba faiz
 (بافعیض)
2. सुखात (Sukh,khyát سکھ کھیات) सुप्रसिद्ध (Sup,prasid,dh
 (سپ پرسید) मारुफो मशहूर (Ma,rúfo
 rash,búr (معروف و مشهور)

نامانوس (ف - ص)

NA-MÁNÚS नामानूस

جو हिला न हो (Jo hila na ho

NA-GAVÁR नागवार (ف - ص) ناگوار

1. अप्रिय (Appriya अप्रिय) अरुचिकर
 (Aruchikar ارچی کر) ना पसंद
 (Na pasand نا پسند)
2. निस्वाद (Nis,swád نس سواد) बे
 मज़ा (Bb maza بے مزہ)

NÁGAHÁ N नागहां (ف - ص) ناگهان
 सहसा (Sahasa سهسا) अनायास (An-
 áyás انایاس) आपाततः (Ápátatah
 آپاتتہ) अचानक (Achának اچانک)

NÁLÁN नालां (ف - ص) نالان
 रुदित (Rudit ردت) रोता हुआ
 (Rota hua روتا هوا)

NA-LÁIQ ना लाइक (ف - ص) نالایق

1. अयोग्य (Ayog,gya ایوگیہ) ना
 काबिल (Na qábil ناقابل)
2. अधम (Adham ادعم) नीच (Ních
 (کمیلہ) कमीना (Kamína کمینہ)
3. अनुचित (Anuchit انوچیت) नाज़ेबा
 (Na zeba نازبہا)
4. असभ्य (Asabh, bhya اسبھیہ) अशिष्ट
 (Ashisht اششت) उजड़
 (Ujad,د اجد)
5. उद्द (Ud,dand اد'دند) सरकश
 (Sarkash سرکش)

NÁLISH नालिश (ف - م) نالیش
 वाद (Vád واد) व्यवहार (Vyavhár
 (ابهی یوگ) अभियोग (Abhiyog دیوہار)
 दावा (Dáva دعوی)

نامراد (عف - ص)

جو सिधा न हो (Jo sidha na ho)
(جو سدها نه هو)

NA-MURÁD ना मुराद

असफल (Asaphal) विफल
मनोरथ (Viphal manorath) विफल
अप्राप्त काम (Ap,prápt kám) (اپ پراپت کام)
ना काम (Na kám) (نا کام)

نامبارك (عف - ص)

NA-MUBÁRAK ना मुबारक

अशुभ (Ashubh) अमंगलिक
(Amángalik) (امانگ کلاک) मनहूस
(Manhús) (ملنحوس)

نامربوط (عف - ص)

NA-MARBÚT ना मरबूत

1. असंबद्ध (Asam bad,dh) (اسم بدھ)
बे सिलसिला (Be silsila) (بے سلسلہ)
2. अप्रासंगिक (Apprásangik) (اپ)
गैर मुतअल्लिक (Ghair muta,alliq) (غیر متعلق)

نامتناهی (عف - ص)

NA-MUTANÁHI ना मुतनाही

असीम (Asím) अपार (Apár)
बे निहायत (Be niháyat) (بے
نہایت)

نامحذود (عف - ص)

NA-MAHDÚD ना महदूद

अपरिमित (Aparimit) (اپریمیت) असीम
(Asím) अपरिमेय (Aparimeya)
(अप्रीमیه) अपार (Apár) हद से
ज़ियादा (Had se ziyáda) (حد سے زیادہ)

نامحرم (عف - ص)

NA-MAHRAM ना मह्रम

1. अपरिचित (Aparichit) (اپرچیٹ)
ना वाक़िफ (Na váqif) (نا واقف)
2. अस्वजन (As,swajan) (اس سوجن)
बेगाना (Begána) (بیگانہ)

NA-MARD ना मर्द (फ - ص)

I. नपुंसक (Napünsak) (نپین سک)
क्लीब (Klib) (کلیب) हीजड़ा
(Hijra) (هيجڑا)
2. भीरु (Bhíru) (بیہرو) कायर (Káyar)
डर पोक (Dar pok) (ڈر پوک)

نامرغوب (عف - ص)

NA-MARGHÚB ना मरग़ूब

अरुचिकर (Aruchikar) (ارچی کر)
नापसंदीदा (Na pasandída) (ناپسندیده)

NÁM DÁR नाम दार (फ - ص)

1. यश वान् (Yashván) (یش وان)
नामवर (Nám var) (نام ور)
2. प्रसिद्ध (Prasid,dh) (پرسدھ) मशहूर
(Mash,húr) (مشهور)

نامناسیب (Na munásib نامناسب)

2. آشیشٹ (Ashisht اشیشٹ) بد تमीز
(Bad tamíz بدتمیز)

3. اتارک संगت (Atark sangat اترک
سلکت) اقل کے خلیفہ (Aql ke
khiláf عقل کے خلاف)

نامعلوم (ع - ص)

NA-MA, LŪM نا ما (अ)लूम

अज्ञात (Aggyát اگیات) अविदित
(Avidit اودیت) गैर ज़ाहिर (Ghair
záhir غیڑظاہر)

ناملا تم (ع - ص)

NA-MULÁIM ना मुलाइम

1. कठोर (Kathor कठोर) कड़ा (Kara
सख्त (Sakht سخت) کڑا)

2. अश्लील (Ashlil اشلیل) फुहश
(Fohsh فحش)

ناممکن (ع - ص)

NA-MUMKIN ना मुमकिन

असंभव (Asambhav اسمبہو) अशक्य
(Ashak, kya اشکھ) मुहाल (Muhál
محال)

نامناسب (ع - ص)

NA-MUNÁSIB ना मुनासिब

1. अनुचित (Anuchit انوحيث) ना
मौजू (Na maujū ناموزوں)

2. अयुक्त (Ayukt अयुक्त) असंगत
(Asangat असंगत) ना साकूल
(Na ma, qul نامعقول)

نام زد (ف - ص) NAM-ZAD नाम ज़द

नाम निर्दिष्ट (Nám nirdisht نام نیردیشٹ)

मनोनीत (Manonit मनोनیت) किसी

काम या चुनाव के लिए मुकर्र किया

हुआ आदमी (Kisi kám ya chunáo ke

liye muqarrar kiya hua ádami کسی

کام یا چناؤ کے لیے مقرّر کیا ہوا

آدمی)

نامزدگی (ف - ص)

NAM -ZADAGI नाम ज़दगी

نامनिर्देशन (Nám nirdeshan نام

نیردیشن) मनो नयन (Mano nayan

مناو نین) चुनाव या किसी खास काम

के लिए किसी के नाम का तकर्र

(Chunáo yá kisi khás kám ke liye

kisi ke nám ka taqarrur چناؤ یا

کسی خاص کام کے لیے کسی کے

نام کا تقرّر)

نامساعد (ع - ص)

NA-MUSÁID ना मुसाइद

अननुकूल (Ananokúl انانوکول)

प्रति कूल (Prati kúl پرتی کول)

ना साज गार (Na sázgár ناسازگار)

ناممتبر (ع - ص)

NA-MOTABAR ना मोतबर

अविश्वस्त (Avish, shvast اوش شوست)

विश्वासपात्र (Vish, shwásápátr

ویشواسپاثر) ना क़ाबिले एतबार

(Na qabille atibar نا قابل اعتبار)

نامعقول (ع - ص)

NA-MA, QUL ना मा (अ)कूल

1. अनुचित (Anuchit انوحيث)

2. अनुचित (Anuchit انوچیت) ना
मुनासिब (Na munásib نامناسیب)

3. असंतुलित (Asantulit اسن تلت) ना
सुतवाजिन (Namutavāzin نا
مستوازن)

4. छंदो भग्न (Chhando bhagn چهلندو
بھگن) वह शेर जिस में सक्ता हो
(Voh sher jis men sakta ho وہ شہر
جس میں سکتا ہو)

NÁMÚS नामूस (ع - مٹ) ناموس

1. सतीत्व (Satitwa ستیتو) इसमत
(Iamat عصمت)

2. लजा (Lajja लजा) शर्म (Sharm
لاج (Láj لاج) شرم)

3. अमीरों या बुजुर्गों की औरतें (Amíron
ya buzurgon ki auraten امیروں یا
بزرگوں کی عورتیں)

NÁMA नामा (ف - مذ) نامہ

1. पत्र (Pattr पत्र) चिठी (Chiththi
چٹھی) पाती (Páti پاتی) खत
(Khat خط)

2. कोई खास पत्र जैसे 'रह्न नामा'
(Koyi kḥás pattr jaise 'rahn náma'
کوئی خاص پتر جیسے 'رہن
نامہ')

NÁMA-BAR नामाबर (ف - ص) نامہ بر

पत्र वाहक (Pattr váhak पत्रवाहक)
चिठी रसां (Chiththi rasán चिठी
रसां) डाकिया (Dákiya डाकिया)

نامنظور (عف - ص)

NA-MANZÚR नामन्ज़ूर

अस्वीकृत (Aswíkrit اسوئی کریت)

अनंगीकृत (Anangi krit انگلی کریت)

जो रद कर दिया गया हो (Jo rad kar
diya gaya ho जो रद कर दिया गया हो)

ناموافق (عف - ص)

NA-MUÁFIQ नामुआफ़िक

अननुकूल (Anano kúl اندوکول)

प्रतिकूल (Prati kúl پرتی کول)

मुखालिफ (Mukḥálit مخالف)

ناموافقت (ع - مٹ)

NA-MUÁFQAT नामुआफ़क़त

1. अननुकूलता (Ananokúlata اننو
کولتا)

प्रतिकूलता (Prati kúlata پرتی
کولتا)

मुखालफ़त (Mukḥálafat
مخالفات)

2. वैमनस्य (Vaimanassya وے منسیہ)

मनो मालिन्य (Mano málín,nya
مانو مالینیہ)

अनबन (Anban ابن بن)

NÁM-VAR नामवर (ف - ص) نامور

1. यशवान् (Yash vān یاش وان)

नामावर (Námávar نام آور)

2. सुख्यात (Sukh, khyát سکھیات)

मशहूर (Mash, húr مشهور)

ناموزون (عک - ص)

NA-MAUZÚN नामौज़ूँ

1. अयुक्त (Ayukt ایکت) असंगत

(Asangat اسنگت) ना मबूत

(Na marbút نامربوط)

NÁN نان (ف - مٹ) نان

روتیکا (Rotika روتکا) روتی (Roti روتی)

ناخواہ (ف - مٹ)

NÁNKHÁH نانکھاہ

یوانیکا (Yavánika یوانکا) یمانیکا (Yamánika یمانکا)
 اجمان (Ajváiin اجوائن)

ناخورش (ف - مٹ)

NÁN-KHURISH نان کھوریش

سالن (Sálan سالن) وہ چیڑ جس کے
 ساتھ روتی کھا دی جائے (Voh chíz jis ke
 sáth roti kháyi jáo وہ چیڑ جس کے
 ساتھ روتی کھائی جائے)

نا واجب (ف - ص)

NA-VÁJIB نا واجب

انوحیت (Anuchit انوچٹ) نا مناسیب (Na munásib نا مناسب)

نا واقف (ف - ص)

NA-VÁQIF نا واکیف

1. अपरिचित (Aparichit अपरिचित)
 अजनबी (Ajnabi اجنبی)
2. अनभिज्ञ (Anabhiggya अनभिज्ञ)
 अनाड़ी (Anáři اناری)

3. अनुभव हीन (Anubhav hín अनुभव हीन)
 तजरीबा कार (Na tajriba kár نا تجربہ کار)

NA-VAQT نا وقت (ف - ص)

کوسم (Kusamai کوسم) असमय (Asamai असमय)
 (Be mauqa بے موقعہ)

نا مہذب (ف - ص)

NA-MUHAZ,ZAB نا مہذب

1. असभ्य (Asabb,bhya असभ्य) असधु (Asádhu असधو)
 (Be tamiz बे तमीज़)
 (Ujad,d اجڈ)
 (Ujad,d اجڈ)

2. उदंड (Ud,dand उदंड)
 (Ujad,d اجڈ)

نا مہربان (ف - ص)

NA-MERBÁN نا مہربان

अदय (Adai अदय) अकरुण (Akarun अकरुण)
 (Be rahm बे रहیم)

نامہ نگار (ف - ص)

NÁMA-NIGÁR नामा निगार

संवाद कार (Samvád kár समवाद कार)
 संवाद दाता (Samvád dáta समवाद दाता)
 कारेस पोंडेंट (Correspondent कारेस पोंडेंट)

NÁMI नामी (ف - ص)

1. प्रसिद्ध (Prasid,dh प्रसिद्ध) ख्याति
 (Khyáti prápt ख्याती)
 (Mash,búr مشہور)
 (yash ván یاش وان)
 (Nám var نام وەر)

NÁMIYA نامیہ (ع - مٹ)

विकास शक्ति (Vikás shakti विकास शक्ति)
 वृद्धि शक्ति (Vrid,dhi shakti वृद्धि शक्ति)
 बढ़ने की कुव्वत (Barhne ki quvvat बढ़ने की कुव्वत)

2. सहायक (Saháyak) (سہایک) असिस्टेंट
(Assistant) (اسسٹینٹ)

NÁIM नाइम (ع - ص) نائم

1. स्वापक (Swápak) (سواپک) सोने
वाला (Sone vála) (سونے والا)

2. स्वप्त (Swapt) (سوپت) सोया हुआ
(Soya hua) (سویا ہوا)

NABÁT नबात (ع - مٹ) نبات

1. वनस्पति (Vanaspati) (ونسپتی) घास
(Ghás) (گھاس)

(ف - مٹ)

2. खंड शर्करा (Khand sharkara) (مصری)
(Misri) (میسری) मिखी (Miskhi) (میکھی)
कंद (Qand) (قند)

NABÁTÁT नबातात (ف - مٹ) نباتات

उद्भिज (Udbbij) (ادبیج) वनस्पति
(Vanaspati) (ونسپتی) घास पात
(Ghás pát) (گھاس پات)

NAB,BÁZ नबाज़ (ع - ص) نابض

नाडी वेत्ता (Nádi vetta) (نادی ویٹتا)
नब्ज़ का माहिर (Nabz ka mábir) (نابض
کا ماہر)

NABARD नबर्द (ف - مٹ) نبرد

युद्ध (Ud,dh) (یدھ) संग्राम (Sangráam)
(جنگ) जंग (Jang) (سنگرام)

نبرد آزا (ف - ص)

NABARD-ÁZMA नबर्द आज़मा

युद्धानुभवो (Yud.dhánubhavi) (یدھانو)
युद्ध कुशल (Yud,dh kushal) (یدھ)
जिसे लड़ाई का पूरा तज-
रिबा हो (Jise laráyi ka púra tajriba
हो) (جسے لڑائی کا پورا تجربہ ہو)

NÁVAK नावक (ف - مذ) ناوك

1. बाण (Bán) (بان) शर (Shar) (شر)
विशिख (Vishikh) (وشیخ) तीर (Tír) (تیر)

2. एक प्रकार का छोटा तीर (Ek prakár
ka ohota tír) (ایک پرکار کا چھوٹا تیر)

ناهموار (ف - ص)

NA-HAMVÁR ना हम वार

1. असम (Asam) (اسم) असम तल
(Asam tal) (اسم تال) जो चौरस न हो
(Jo chauras na ho) (جو چورس نہ ہو)

2. असभ्य (Asabh,bhyya) (اسبیه)
ना लाइक (Na láiq) (نا لائق)

ناهنجار (ف - ص)

NÁ-HANJÁR ना हंजार

1. दुश्चरित्र (Dush charittr) (دش چترتر)
बद चलन (Bad chalan) (بدچلن)
2. नीच (Níoh) (نیچ) खल (Khal) (کھل)
कमीना (Kamína) (کمیله)

NÁHÍD नाहीद (ف - مٹ) ناهید

शुक्र ग्रह (Shukkr grah) (شکرگرا) जोहरा
(Zohra) (زهره)

NÁ-YÁB ना याब (ف - ص) نایاب

अप्राप्य (Appráppya) (اپ پراپیہ)
अलभ्य (Alabh,bhya) (البیہ) जिस का
मिलना मुमकिन न हो (Jis ka milna
mumkin na ho) (جس کا ملنا ممکن
نہ ہو)

NÁIB नाइब (ع - ص) نائب

1. प्रतिनिधि (Prati nidhi) (پرتی ندھی)
(نمایندہ) नुमाइन्दा (Numáinda)

3. फल (Phal फल) समर (Samer
(ثمر)

4. अंतिम (Antim अन्तिम) अखीर
(Akhīr اخير)

5. प्रति फल (Prati phal प्रतिफल)
बदला (Badla बदله)

NISÁR निसार (न - स)
बलि (Bali बली) न्योछावर (Nyochhāvar
(صدقه Sadqah صدقة)

NAS,SÁR नस्सार (न - स)
गद्य लेखक (Gad,dya lekhak گدیہ
(Nasr nigār ناسر نیکار)

NASR नसर (न - स)
गद्य (Gad,dya گدیہ) इबारत (Ibārat
(Jo 'nazm' na जो 'नज़म' न हो
ho جو 'نظم' نہ ہو)

नर नगर (न - स)

NASR-NIGAR नसर निगार
गद्य लेखक (Gad,dya lekhak گدیہ
(Nasr ke lekh likhne vála नसर के
(ليکھ لکھنے والا)

NAJABAT नजाबत (न - स)

1. कुलीनता (Kulīnata کولیلتا)

शराफत (Sharāfat شرافت)

2. श्रेष्ठता (Sbreshthata شریعتیتا)

बुजुर्गी (Buzurgi بزرگی)

NAJAT नजात (न - स)

1. मुक्ति (Mukti मुक्ती) मोक्ष (Mokohh

NABZ

नाडी (Nādi نادی)

नवन्न वाली रग (Nāg نازي)

दाली रग (Dālī رگ)

NABI

नबी

نبی (ع)

1. संदेश वाहक (Sanā sh vāhak

Qásid کاسید / سندیس / واهک
(قاصد)

2. अवतार (Avatār اوتار) ईश दूत
(Īshdūt ایزه دوت)

3. नेता (Neta नेता) लीडर (Leader
(لیڈر)

NABID

नबीद

نبیل (ف - م)

दिको 'नबीद'

NABIZ

नबीज

نبیذ (ع - م)

मदिरा (Madira مدیرا) मद्य (Mad,dya
(شراب Sharāb شراب) मदीह

NABÍRA

नबीरा

نبیره (ف - م)

दुहिता पुत्र (Duhita puttr دوهیتا پتر)

बेटा का बेटा (Beti ka beta بیٹی کا)

नवासा (Navāsa نواسه)

NABÍSA

नबीसा

نبیسه (ف - م)

पुत्रात्मज (Puttrātmej پوتراتمیج) पोता

(Pota پوتا)

NATÍJA

नतीजा

نتیجہ (ع - م)

1. परिणाम (Parínám پیری نام) अंजाम
(Anjām انجام)

2. प्राप्ति (Prāpti پراپتی) हुसूल
(Husūl حصول)

نجم الثاقب (ع - مذ)

NJMUS, SAQIB नज्मु ससाकिब

उल्का (Ulka) टूटने वाला तारा
(Tútne vála tára) (توتنے والا تارہ)

NUJÚM नुजूम (ع - مذ)

1. उडुगण (Udugan) तारा समूह
(Tára samúh) (तारा समूह)
(Sitáre) (سیتارے)

2. ज्योतिष (Jyotish) इल्मे
नुजूम (Ilme nujúm) (علم نجوم)

NUJÚMI नुजूमि (ع - ص)

ज्योतिषी (Jyotishi) ज्योति-
र्विद (Jyotirvid) ज्योतिशी
(Jotishi) (جوتشی)

NAJÍB नजीब (ع - ص)

1. कुलीन (Kulín) शरीफ
(Sharíf) (شریف)

2. श्रेष्ठ (Shreshth) बुजुर्ग
(Buzurg) (بزرگ)

NUHÁS नुहास (ع - مذ)

ताम्र (Támr) तांबा (Tánba)

NAHÁFAT नहाफत (ع - म्)

1. दुर्बलता (Durbalata) कम
जोरी (Kamzori) (کمزوری)

2. क्षीयता (Chínatá) कृशा-
गता (Krihangatá) (کریهانگاتا)
लाहारी (Lághari) (لاہاری)

NAH,S नह्स (ع - ص)

अशुभ (Ashubh) अमंगल

(सदगति) (Sadgati) (सदगति)

बख्शिश (Bakhshish) (بخشش)

2. बंधन मुक्ति (Bandhan mukti)

उन्मुक्ति (Unmukti) (بلدھن مکتی)

छुटकारा (Chhut-

kára) (چھٹکارا)

गुलू खलासी (Gulu

khalási) (گلولو خلاسی)

NAJJÁR नज्जार (ع - مذ)

सूत्र धार (Sútt dhár) (سوتردھار)

शिल्पी (Káshth shilpi) (کاشتہ شلپی)

तक्षक (Takohhak) (تکچھک)

वर्धकि (Vardhaki) (وردھکی)

बढ़ई (Barhayi) (برہائی)

NAJASAT नजासत (ع - म्)

1. अपवित्रता (Apavitrata) (اپوترتا)

गंदगी (Gandagi) (گندگی)

2. मल (Mal) विष्टा (Vishtha)

(गू) (Gu) (گو)

3. मलिनता (Malinata) (ملینتا)

मैलापन (Maila pan) (میلاپن)

NAJI(A)S नजि (ज) स (ع - ص)

1. अपवित्र (Apavitr) (اپوتر)

अशुचि (Ashuchi) (اشوچی)

नापक (Nápák) (ناپاک)

2. मलिन (Malin) (ملین)

मैला (Maila) (گندہ)

गंदा (Genda) (گندہ)

NAJm नज्म (ع - مذ)

उडु (Udu) तारक (Tarak) (تارک)

तारा (Tará) (تارا)

NAKH, KHÁS ناکھاس (ع - مذ) نخاس (Amangal اننگل) अनिष्ट (Anisht)

1. मवेशियों का बाज़ार (Maveshiyon
ka bázár) مویشیوں کا بازار (Manbús انشت)

2. घोड़ों का बाज़ार (Ghoron ka bázár
گھوڑوں کا بازار)

NAKHCHÍR नखचीर (ف - مذ) نخچیر

1. मृगया (Mrigaya) शिकार (مرگیا) شکار (Shikár)

2. शिकार किया हुआ जानवर (Shikár
kiya hua jánvar) شکار کیا ہوا جانور

NUKHUST नखुस्त (ف - ص) نخست
प्रथम (Pratham) पहला (Pahla)
پہلا

NAKHL नखल (ع - مذ) نخل

1. खजूर का पेड़ (Khajúr ka per) کھجور کا पेड़

2. विटप (Vitap) ढ्रुम (Drum)
पेड़ (Per) ढ्रुम

نخلستان (عف - مذ)

NAKHLISTÁN नखलिस्तान

मरुद्वीप (Marud.dwíp) مرودویپ

मरु स्वर्ग (Marus,swarg) مرعس،سورگ

वह सरसब्ज जगह जो रेगिस्तान के बीच
में हो (Voh sarsabz jagah jo registán)

وہ سر سبز جگہ جو (ریگستان کے بیچ میں ہو)

NIKHVAT निखवत (ع - مذ) نخوت

अहंकार (Ahankár) अभिमान (Abhimán)

गुरुर (Ghurúr) گورور (کم زور)

(Amangal اننگل) अनिष्ट (Anisht)
मनहूस (Manbús) منکھوس

NAH,L नहल (ع - مذ) نحل

मधु मक्षिका (Madhu makchhika) مدھو مکھیکا

मध्वक (Madh,dhwak) مدھوک

शहद की मखली (Shahd ki
makh,khi) شهد کی مکھی

NAH,V नहव (ع - مذ) نحو

1. वत् (Vat) तुल्य (Tullya) وت تلیہ

मिस्ल (Mial) مثل

2. व्याकरण की एक शाखा (Vyākaran
ki ek shákha) ویاکرن کی ایک شاخہ

وہ علم جس میں لفظوں اور جملوں
کا باہمی تعلق اور ان کی ترکیب
کا بیان ہوتا ہے

NUHÚSAT नहुसत (ع - مذ) نجوست

1. अमंगल (Amangal) اننگل

अनिष्ट (Anisht) انشت

पन (Manbús pan) منکھوس پن

2. दुर्भाग्य (Durbhággya) درباگئیہ

दुर्दैव (Durdaiv) دردو بد قسمتی

(Bad qismati) بد قسمتی

NAHÍF नहीफ (ع - ص) نحیف

1. क्षीण (Chhín) क्षام

(Chhám) क्षام

لاغر

2. दुर्बल (Durba¹) دربل

(Dubla) کم زور

(کم زور)

NADÍM नदीम (न - द - म) मित्र (Mitr मित्र) सखा (Sakha सहभा) दोस्त (Dost دوست)

NAZR नज़र (न - र - म) उपहार (Up, háar उपहार) सौगात (Saug hát सौगात)

1. उपहार (Up, háar उपहार) सौगात (Saug hát सौगात)

2. चढ़ावा (Chaháva चढ़ावा) मन्नत (Mannat मन्नत)

NAZRÁNAN नज़राना (न - र - न) उपहार (Up, háar उपहार) तोहफा (Tohfa तोहफा)

NAZÍR नज़ीर (न - र - म) डराने वाला (Daráne vála डराने वाला)

1. डराने वाला (Daráne vála डराने वाला)

NAR नर (न - र - म) पुरुष प्राणी (Purush práni पुरुष प्राणी)

1. पुरुष प्राणी (Purush práni पुरुष प्राणी)

NIRKH निरख (न - र - ख) अर्थ (Argh अर्थ) दर (Dar दर)

1. दर (Dar दर)

NIRKH-NÁMA निरख नामा मूल्य सूची (Múliya súchi मूल्य सूची)

NAKHUD नखुद (न - ख - द) चणक (Chanak चणक) चना (Chana चना)

NAKHÍL नखील (न - ख - ल) खजूर का एक पेड़ (Khajúr ka ek per खजूर का एक पेड़)

1. खजूर का एक पेड़ (Khajúr ka ek per खजूर का एक पेड़)

NIDA निदा (न - द - म) ध्वनि (Dhwani ध्वनि)

1. ध्वनि (Dhwani ध्वनि)

NAD, DÁF नदाफ (न - द - फ) तूल कार (Túl kár तूल कार)

NADÁMAT नदामत (न - द - म) लज्जा (Lajja लज्जा)

1. लज्जा (Lajja लज्जा)

2. पश्चात्ताप (Pashchátáp पश्चात्ताप)

NUDRAT नुदरत (न - द - र - त) नवीनता (Navínata नवीनता)

1. नवीनता (Navínata नवीनता)

2. विचित्रता (Viobittata विचित्रता)

4. सूक्ष्म (Súkehbm سوکھہم) लतीफ (Latíf لطیف)

5. सहन शील (Sahan shíl سہن شہل) बुर्द बार (Burd bár بردبار)

6. शांत (Shánt शांत) ठंडा (Thanda ठंडा)

7. शिथिल (Shithil शिथिल) ढीला (Dhíla ढीला)

8. नम्र (Namr नम्र) मुनकसिर (Munka-sir मुनकसर)

9. सरल (Sarel सरल) सुगम (Sugam सुगम) आसान (Ásán آسان)

NARM-KHU नर्म खू (न - फ) نرم خو
कोमल प्रकृति (Komal prakriti) کومل
मृदुल चित्त (Mridul chitt) مریدول
नाज़क तब (Názuk tab,a) نازک
طبع

NARM-DIL नर्म दिल (न - फ) نرم دل
मृदुहृदय (Mridu hridai) مریدو
दयार्द्र चित्त (Dayádr chitt) دیارد
रहْم दिल (Rahm dil) رحم

NARM-RAU नर्म रौ (न - फ) نرم رو

1. मृदुगामी (Mridu gámi) مریدوگامی
हलकी चाल से चलने वाला (Halki chál se chalne vála) هلکی چال سے
چلنے والا

2. शीघ्र गति (Shígbr gati) شیکھرگتی
तेज़ चलने वाला (Tez chalne vála) تہز چلنے والا

ارکھا (Arghávali) अर्घावली (सुचि)
चोड़ों के भाव की फेहरिस्त
(Chízou ke bháo ki fehrist)
چہزوں کے بہاؤ کی فہرست

NARD नर्द (न - मथ) نرد
शारी (Shári) ساری (शारी)
चौसर की गोट (Chausar ki got) چوسر
کی گوت

NARDBÁN नर्द बान (न - मथ) نردبان
सोपान (Sopán) سوپان
सीढ़ी (Nish,shreni) سیڑھی
(Sírhi)

NARGHA नर्गा (न - मं) نرغہ

1. जन समूह (Jan samúh) جن سبھ
भीड़ (Bhír) بھیر

2. कठिनता (Kathinata) کٹھناتا
आपत्ति (Ápatti) آپتی
मुसीबत (Musibat) مصیبت

3. आक्रमण (Ákrama) آक्रमہ
हम्ला (Hamla)

NARGIS नर्गिस (न - मथ) نرگس

1. एक फूल (Ek phúl) ایک پھول
2. नयन (Nayan) نون
आँख (Ánkh) آنکھ

NARM नर्म (न - व) نرم

1. मृदुल (Mridul) مریدول
मुलाइम (Muláim) ملائم

2. कोमल (Komal) کومل
नाज़क (Názuk) نازک

3. मंद (Mand) مند
दुस्त (Sust) دوست

NAZÁR نزار (ف - ص) نزار

1. क्षीण (Chhín ڇڻ) दुर्बल (Durbal ڊربل) दुबला (Dubla ڊبلا) लागर (Lágbar ڊلڙ)
2. निर्धन (Nirdhan ڊرڊهن) कंगाल (Kangál ڪنگال) मुफ्लिस (Muflis ڊمفلس)

NIZÁ,A निजाअ (ع - مٹ) نزاع

1. उपद्रव (Upad,drav ڊپڊڊرو) कलह (Kalah ڪله) दंगा (Danga ڊنگا) फसाद (Fasád ڦساد)
2. वैमनस्य (Vaimanas,sya ڊوے ڊمئسنڊ) अन वन (Anban ڊن ڊن)

न ३ अ क्त (ف - مٹ) نزاکت

NAZÁKAT नज़ाकत

1. सुकुमारता (Sukumárata ڊسوکومارٽا) नाजूक पन (Názuk pan ڊنازڪ پڻ)
2. मृदुलता (Mridulata ڊمردولٽا) मुलाहम पन (Muláim pan ڊملائم پڻ)
3. सूक्ष्मता (Súkshmatá ڊسوکشمتا) लताकृत (Latáfat ڊلٽافٽ)
4. निगूढता (Nigúḥata ڊنڱوڙهٽا) बारीकी (Báriki ڊباريڪي)

NA(I)ZD न (नि) न्द (ض - ف) نزد (نیکو ڊنڊیک)

NAZDÍK नज़दीक (ف - ص) نزدیک

1. समीप (Samíp ڊسمپ) निकट (Nikat ڊنڪٽ) पास (Pás ڊپاس) करीब (Qarīb ڊقریب)
3. मतानुसार (Matánusár ڊمٽانوسار) राय में (Ráe men ڊراے ڊمیں)

نرم زبان (ف - ص) نرم زبان

NARM-ZABÁN नर्म जवान

- मृदु भाषी (Mridu bháshi ڊمردوبھاشي)
मिष्ठ भाषी (Mishth bháshi ڊمشته)
शीरीं जवान (Shirín zabán ڊشیریڻ جڙوان)
شهریں زبان (Shirín zabán ڊشهریں زبان)

NARMA नर्मा (ف - مڏ) نرمه

- कर्ण लता (Karn lata ڪرن لٽا) कान की लौ (Kán ki lau ڪان ڪي لو)

NARMI नर्मो (ف - مٹ) نرمی

1. नम्रता (Namrata ڊنمرٽا) खाक सारी (Khák sári ڊخاڪساري)
2. मृदुलता (Mridulata ڊمردولٽا) मुलाहम पन (Muláim pan ڊملائم پڻ)
3. कोमलता (Komalata ڊکوملٽا) नज़ाकत (Nazákat ڊنزاڪٽ)
4. मंदता (Mandata ڊمڊٽا) धीमा पन (Dhíma pan ڊدھیماپڻ)
5. आर्द्रता (Árdrata ڊآرڊرٽا) रहम दिली (Rahm dili ڊرحم ڊلي)
6. सुगमता (Sugamata ڊسوکمتا) आसानी (Ásání ڊآسانی)

7. सहिष्णुता (Sahishnuta ڊسھشلوتا) तहम्मूल (Tahammul ڊتھممول)

8 सूक्ष्मता (Súkshmatá ڊسوکشمتا) लताकृत (Latáfat ڊلٽافٽ)

NARINA नरीना (ف - ص) نرينه

पुरुष प्राणी (Purush práni ڊپورش پراڻي)
نر (Nar ڊنر)

NAZÁD नज़ाद (फ - म्) नज़ाद
कुल (Kul) वंश (Vansh) (कुल वंश)
नसल (Nasl) (नसल)

NISÁ,A निसा,अ (म् - ए) निसा,अ
महिलायें (Mahiláen) (महिलायें)
स्त्रियां (Istriyán) (स्त्रियां) औरतें
(Auratēn) (औरतें)

NASAB नसब (म् - ए) नसब
कुल (Kul) गोत्र (Gotr) (कुल गोत्र)
खानदान (Khándán) (खानदान)

NISBAT निस्बत (म् - ए) निस्बत
1. संबंध (Sambandh) (संबंध)
तत्सल्लुक (Ta,alluq) (तत्सल्लुक)
2. संपर्क (Sampark) (संपर्क) लगाव
(Lagáo) (लगाव)
3. तुलना (Tulana) (तुलना) मुशाबहत
(Musábabat) (मुशाबहत)
4. मैंगनी (Mangni) (मैंगनी) सगाई
(Sagáyi) (सगाई)

नसब नामे (म् - ए) नसब नामे

NASAB-NÁMA नसब नामा
वंश तालिका (Vansh tálika) (वंश तालिका)
वंशावली (Vanshávali) (वंशावली) कुल
क्रम (Kulak,kram) (कुल क्रम) शजरा
(Shajra) (शजरा)

NASTARAN नस्तरेन (म् - ए) नस्तरेन
सेवती (Savati) (सेवती) सफ़ेद गुलाब
(Safed guláb) (सफ़ेद गुलाब)

NASTA,LÍQ नस्तालीक़ (म् - ए) नस्तालीक़
1. सभ्य (Sabb,bbya) (सभ्य) शिष्ट

NAZ,A नज़,अ (म् - ए) नज़,अ
चन्द्रा (Chandra) (चन्द्रा) जां कनी
(Ján kení) (जांकनी)

NAZ,LA नज़ला (म् - ए) नज़ला
1. प्रतिश्याय (Pratish,shyáo) (प्रतिश्याय)
नासा खाव (Náasa) (नासा खाव)
sráv (नासाखाव) रेज़िश (Reziish)
(रेज़िश)
2. क्रोध (Krobb) (क्रोध) खफ़गी
(Khafagi) (खफ़गी)

NUZÚL नुज़ूल (म् - ए) नुज़ूल
1. अनुलोम (Anulom) (अनुलोम) नीचे
उतरना (Níche utarna) (नीचे उतरना)
2. मोतियाबिंद (Motiyabind) (मोतियाबिंद)
आँख में पानी उतरने का रोग
(Ánkh men páni utarne ka rog) (आँख में पानी उतरने का रोग)
(आँख में पानी उतरने का रोग)

NUZ,HAT नुज़हत (म् - ए) नुज़हत
1. पवित्रता (Pavitrata) (पवित्रता)
शुद्धता (Shud,dhata) (शुद्धता)
पाकीज़गी (Pákízagi) (पाकीज़गी)
2. सर सब्ज़ी (Sarsabzi) (सर सब्ज़ी)
ताज़गी (Tázagi) (ताज़गी)

NAZÍL नज़ील (म् - ए) नज़ील
1. आगंतुक (Ágantuk) (आगंतुक) अतिथि
(Atithi) (अतिथि) मेहमान (Mehmán)
(मेहमान)

2. परदेसी (Pardeei) (परदेसी)
मुसाफ़िर (Musáfir) (मुसाफ़िर)

یہ لفظ اردو میں نظم کے ساتھ
مل کر آتا ہے تلہا نہیں آتا

NASL نسل (ع - مٹ)

- 1.वंश (Vansh) پُشت (Pusht)
(اصل اصل) (Asl) پشت
- 2.कुल (Kul) خاندان
(Khandán) خاندان
- 3.जाति (Jāti) جات (Zāt)
(ذات)
- 4.संतान (Santán) اولاد
(Aulád) اولاد

NISVÁN نیسواں (ع - مٹ) نیسواں
स्त्रियाँ (Istriyān) استریاں
(Mahlān) مہلاں اور (Auratēn)
(عورتیں)

نسوا نیت (ع - مٹ)

NISVĀNI (Ī) YAT نیسوانی (نی) یات
स्त्रीत्व (Istrīttwa) استریتو
(Zanāna pan) زنانہ پن

NISYĀN نیسیان (ع - مذ) نیسیان
विस्मृति (Vismriti) وسمرتی
(Vismaran) وسمرن بھول (Bhūl)

NASĪM نسیم (ع - مٹ) نسیم

1. मृदु समीर (Mridu samīr) مردوسمیر
मंद समीर (Mand samīr) مندسمیر
शीतल मंद समीर (Shītal mand
samīr) شہیل مند سمیر
और खुश गवार हवा (Thandi aur
khush gavār hava) تھندی اور
خوش گوار ہوا

(Shiaht) شہشت (Muhaz,
zab) مہذب

2. एक खत जिस में उर्दू लिखी जाती है
(Ek khat jis mein Urdu likhi jāti
hai) ایک خط جس میں اردو
لکھی جاتی ہے

NASKH نسخ (ع - مذ) نسخ

1. निरसन (Nirasan) رد کرنا
(Rad karna) رد کرنا
2. एक खत जिस में अरबी लिखी
जाती है (Ek khat jis men Arabi
likhi jāti hai) ایک خط جس
میں عربی لکھی جاتی ہے

NUS, KHA نُسخا (ع - مذ) نسخہ

1. प्रति (Prati) پرتی (Kitāb
کتاب)
2. औषध विधि (Aushadh vidhi) اوشدھ
विनिधान (Vinidhān) وینیدھان
(योग) योग (Yog) دوا کا
पर्चा (Dava ka parcha) دوا کا
پرچہ
3. युक्ति (Yukti) یکتی
(Tarkīb) ترکیب

NAS, R नख (ع - مذ) نخر
गृध्र (Gridhr) گرڈھر (Giddh) گدھ

NISRĪN نیسریں (ع - مذ) نیسریں
सेवती (Sevati) سیوتی
(Nastaran) نسترن

NASAQ नसक (ع - مذ) نسق
प्रबंध (Prabandh) پربندھ
(Intizām) انتظام

बरदार (Alambardār علم بردار)

2. ठीक निशाना लगाने वाला (Thík nishána lagāne vāla تھیک نشانہ لگانے والا)

NASHÁNA नशानہ (ف - مذ)

1. संधान (Sandhán ساندھان) निशाना लगाना (Nishána lagāna نشانہ لگانا)

2. लक्ष्य (Lakchhya लक्ष्य) जो निशाना हो (Jo nishána ho جو نشانہ ہو)

NISHÁNI निशानी (ف - مث)

1. चिह्न (Chin,nh چہ) निशान (Nishán نشان)

2. लक्षण (Lakchhan लक्षण) अलामत (Alámat علامت)

3. स्मृति (Ismriti اسمرتی) यादगार (Yádgár یادگار)

NISHTAR निशतर (ف - مذ)

शल्य (Shallya شلیہ) कुंतिका (Kuntika کونٹیکا) नशतर (Nashtar نشتر)

NASH,R नशर (ع - مذ)

1. संचार (Sanobár سانبچار) प्रसार (Prasár प्रसार) प्रचार (Prachár प्रचार) किसी बात का सब में फैलाना (Kasi bát ka sab men phailāna کسی بات کا سب میں پھیلانا)

2. परिवारण (Parisáran परिوارن) ब्राडकास्ट (Broadcast ब्राडकास्ट)

2. समीर (Samír سمیر) वायु (Váyu वायु) हवा (Hava هوا)

NASHÁSTA नशास्ता (ف - مذ) गोधूमसार (Godhúm sár گودھوم سار) गेहूँ का सत (Gehuṇ ka sat گہوئن کا ست)

NASHÁT नशात (ع - مث) हर्ष (Harsh हरش) आनंद (Ānand آनند) खुशी (Khusbi خوشی) نشان (ف - مذ)

NI (A) SHÁN नि (न) शान

1. चिह्न (Chinh چہ) निशानी (N.sháni نشانی)

2. प्रतीक (Pratik प्रतीक) पता (Pata پتہ)

3. खोज (Khoj کھوج) सुराह (Suráh सुराह)

4. लक्षण (Lak,chhan लक्षण) अलामत (Alámat علامت)

5. स्मारक (Ismáarak اسمارک) यादगार (Yádgár یادگار)

6. पताका (Patáka پتاکا) भंडा (Jhanda جھंडा)

7. धब्बा (Dhabba دھبہ) दाग (Dágh داغ)

8. प्रभाव (Prabbáv प्रभाव) असर (Asar اثر)

9. राजादेश (Rája desh राजा देश) फरमान (Farmán فرمان)

نشانی (ف - م)

NISHÁNCI निशानची

1. पताकिक (Patákiik پتاکیک) अलम

نشید (ف - مذ)

NASHÍD (NISHED) نشیّد (نیشید)

1. گان (Gán) نغمہ (Naghma)
2. سوار (Swar) لے (Lai)

نشیم (ف - مذ)

NISHEMAN نیشومان

- نیڈ (Nid) کولای (Kuláo)
- غوسلا (Ghousla) گھونسلا

NISÁB نصاب (ع - مذ)

1. پُجی (Púnji) سرمایہ (Sarmáya)
2. پاتھیا کرام (Páthya kram) نصاب تعلیم (Nisábo ta,lim)
3. اتنا مال جس پر زکات واجب ہو

NASÁRA نصاریٰ (ع - مذ)

نصرانی کی جمع

نصاب (ع - مذ)

1. استھاپنا (Isthápana) قائم کرنا (Qáim karna)
  2. روپن (Ropan) لگانا (Lagána)
  3. زبر (Zabar) فکڑھا (Fot,ha)
- نصر (ع - مذ)

NAS,R نسر (ع - مذ)

- سہایتا (Saháyata) مدد (Madad)
- سہایہ (Sáháya) مدد

نشرگاہ (ع - مذ)

NASH,R-GÁH نشر گاہ

- نہو وانی استھاتر (Nabho wáni isthátar)
- ریدیو گھر (Radio ghar)

NISHAST نیشاست (ع - مذ)

1. بٹھک (Baithak) بیٹھنے کی
2. اپवेशن (Upveshan) گوشتی (Goshthi)

نشوو نما (ع - مذ)

NASHVO-NAMA نشوونما

- انٹی (Un,nati) ویکاس (Vikás)
- ترقی (Taraqqi) وکاس

نشہ (ف - مذ)

NASH,SHA (NASHA) نشہ

1. مد (Mad) مادی (Mádakata)
2. گرو (Garv) غرور (Ghurúr)

NISHEB نیشیب (ع - مذ)

1. پروانہ (Pravanata) دھلاو (Dhaláo)
2. پروانہ (Pravan) دھالو (Dhálu)

نشیب و فراز (ف - مذ)

NISHEBO-FARAZ نیشیب و فراز

- اُچ نیچ (Uch níoh) اُتار چڑھا (Utar chaháo)

3. लब्ध (Lábdh لبدھ) प्राप्त (Prápt प्राप्त)
 (Hásil حاصل) हासिल (प्राप्त)

NASÍ, HAT नसीहत (ع - مٹ) نصیحت
 सदुपदेश (Sadup, desh سدپدیش)
 हितोपदेश (Hitopdesh हटोपदیش)
 सीख (Sikh سیکھ)

NASÍR नसीर (ع - ص) نصیر
 सहाय (Saháo सहा) सहायक
 (Sabáyak सहायक) मददगार
 (Madad gár مددگار)

نضارت (ع - مٹ)

NAZÁRAT नज़ारत

1. प्रफुल्लता (Praphullata प्रपुल्लता)
 चित्त प्रसन्नता (Chitt prasan, nata चित्त प्रसन्नता)
 ताज़ा रूई (Táza rúyi ताज़ा रूई)

2. सरसब्ज़ी (Sarsabzi सरसبزی)
 ताज़गी (Tazagi ताज़گی)

NUTFA नुत्फा (ع - مذ) نطفه

1. वीर्य (Vírya वीर्य) मनी (Mani मनी)

2. संतान (Santán संतान) औलाद
 (Aulád اولاد)

NUTQ नुत्क (ع - مذ) نطق

1. वाणी (Váni वाणी) शब्द (Shabd शब्द)
 बोली (Boli बोली)

2. वाक्य शक्ति (Vákya shakti वाक्य शक्ति)
 कुवते गोयाई (Quv, vato कुवते गोयाई)
 قوت گو یائی (Qot goyayi قوت گو یائی)

NASRÁNI नस्रानी (ع - مذ) نصرائی
 ख्रिष्टीय (Kbrishtíya کهرشتیه)
 ईसाई (Ísáyi عیسائی)

NUSRAT नुस्रत (ع - मٹ) نصرت
 सहायता (Sabáyata सहायता)
 मदद (Madad मदد)

NISF निस्र (ع - ص) نصف
 अर्ध (Ardh اردھ) आधा (Ádha آدھا)
 نصف النهار (ع - مذ)

NISFUN-NAHÁR निस्रुन् नहार

1. मध्याह्न (Madh, dhyánh मध्याह्न)
 दोपहर (Do pahar دوپہر)

2. ध्रुव वृत्त (Dhruv, vritt ध्रुव वृत्त)
 मध्याह्न रेखा (Madh, dhyánh rekha मध्याह्न रेखा)
 वह रेखा जो एक ध्रुव से दूसरे ध्रुव तक जाती है
 (Voh rekha jo ek dhruv se dú sare dhruv tak játi hai वह रेखा जो एक ध्रुव से दूसरे ध्रुव तक जाती है)

NASAFAT नसफत (ع - مٹ) نصفت
 न्याय (Nyáo न्याय) انصاف (Insáf انصاف)

NASÍB नसीब (ع - مذ) نصیب

1. प्रारब्ध (Prárabdh प्रारब्ध) अदृष्ट
 (Adrisht अदृष्ट) भाग्य
 (Bhággya भाग्य) किस्मत (Qismat किस्मत)

2. भाग (Bhág भाग) अंश (Anah अंश)
 हिस्सा (Hirsa हिस्सा)

NAZAR नज़र (ع - مٹ) نظر

1. दृष्टि (Drishti) دُرِشتی (Prekohha) نیگاھ (Nigáh) نگاه

2. चिंतन (Chintan) چِنتن (Ghaur) غور

3. आशा (Ásha) آشا (Ummíd) اُمید

4. परख (Parakh) پَرَکھ (Jānch) جانچ

نظر بندی (ع - مٹ)

NAZAR-BANDI नज़र बंदी

1. दृष्टि बंध (Drishti bandh) دُرِشتی (Jádu) جادو

2. अवरोधन (Avarodhan) اَوَرودھن (Antarāyan) اَنترایَن (Hirāsāt) حِرَاسَت

نظر فریب (ع - ص)

NAZAR-FAREB नज़र फरेब

नयना मिराम (Nayaná bhirám) نیذا (Manoram) منورَم (Dil chasp) دل چسپ

نظر نواز (ع - ص)

NAZAR-NAVÁZ नज़र नवाज़

प्रिय दर्शन (Priya darshan) پَرِیہ دَرشن (Chax, chhush, shya) چَخچَہ شہہ (Nazar fareb) نظر فریب

NAZARÍYA नज़रीया (ع - مٹ) نظریہ

दृष्टि कोण (Drishti kon) دُرِشتی کون (Sid, dbánt) سِدہانت (Nuqta-o-nazar) نقطۂ نظر

NUTÚL नुतूल (ع - مٹ) نطول

दवाओं का पानी रोगी के बदन पर धारना (Daváon ka páni rogi ke badan par dhárna) دواؤں کا پانی رُگی کے بدن پر دھارنا

NAZÁRAT नज़ारत (ع - مٹ) نظارت

1. अव लोकन (Avlokan) اولوکن (Dekhna) دیکھنا

2. निरीक्षण (Niríkehhan) نَرِیکَھن (Dekh rekh) دیکھ ریکھ (Nigaráni) نیگارانی

3. 'नाज़िर' का ओहदा ('Názir' ka ohda) 'ناظر' کا عہدہ

NAZ, ZÁRA नज़ारा (ع - مٹ) نظارہ

NAZÁRA नज़ारा

1. दर्शन (Darshan) دَرشن (Dídár) دیدار

2. अवलोकन (Avalokan) اولوکن (Dekhna) دیکھنا

3. दृश्य (Drish, shya) دُرِشِیہ (Manzar) منظر

NIZÁM निज़ाम (ع - مٹ) نظام

1. व्यवस्था (Vyavastha) ویوَسْتِہ (Intizám) انتظام

2. क्रम (Kram) کَرَم (Tartīb) ترتیب

3. पद्धति (Pad, dhat) پَد دھتی (Taríqa) طریقہ

bad,dh prashansa محمد صاحب
(کے چوندو بدھ پرشانشا)

NA,RA نا (अ)रा (ع - مذ) نعرہ

1. घोष (Ghosh گھوش) नाद (Nád नाद)
ज़ोर की आवाज़ (Zor ki áváz زور کی آواز)

2. आर्त नाद (Árt nád आर्त नाद) दर्द
की आवाज़ (Dard ki áváz درد کی آواز)

3. वह मुत्तफिका आवाज़ जो किसी माँग
के लिए उठाई जाए (Voh mut,tafika
áváz jo kisi máng ke liye utháyi
وہ متفقہ آواز جو کسی
(مانگ) کے لئے اٹھائی جائے)

NA,SH ना (अ)श (ع - مث) نعش

1. शव (Shav شو) लाश (Lásh लाश)
2. अरथी (Arathi ارثی) जनाज़ा
(Janáza جنازہ)

NA,L ना (अ)ल (ع - مذ) نعل

1. पादुका (Páduka پادک) जूता (Júta
जूते)

2. घोड़ों या बैलों के पाँव में लगाने का
लोहे का हलका (Ghoron ya bailon
ke páon men lagáne ka lohe ka
हलका या बैलों के पाँवों
(میں لگانے کا لوہے کا حلقہ)

NEMAT नेमत (ع - مث) نعمت

1. सम्पत्ति (Sampatti सम्पत्ति)
दौलत (Daulat دولت)

2. प्रदान (Pradán प्रदान) बख़्शिश
(Bakhshish بخشش)

NAZM नज़्म (ع - مث) نظم

1. पद्य (Pad,dya पदیه) छंद (Chband
छंद) शेर (Sher شعر)

2. प्रबंध (Prabandh پروبندہ)
इन्तिज़ाम (Intizám انتظام)

3. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartīb
ترتیب)

نظم و نسق (ع - مذ)

NAZMO-NASAQ नज्मो नसक

प्रबंध (Prabandh پروبندہ) व्यवस्था
(Vyavastha ویواستھا) इन्तिज़ाम (In-
tizám انتظام)

NAZÍR नज़ीर (ع - م) نظیر

1. सदृश (Sadrish सदرش) समान
(Samán समान) मिसल (Misál
مثال)

2. अनुकाश (Anúkásh अनुकाश) हवाला
(Havála حوالہ)

3. तुलना (Tulana तुला) उपमा (Upa-
ma ایسا) मुशबहत (Mushábahat
مشابهت)

4. उदाहरण (Udáharan اداہرن)
मिसाल (Misál مثال)

NAZÍF नज़ीफ (ع - م) نظیف

पवित्र (Pavitr पوتر) शुद्ध (Shud,dh
شده) पाकीज़ा (Pákíza پاکیزہ)

NA,T ना (अ)त (ع - मथ) नेत

1. खुति (Istuti استتی) तारीफ (Taríf
تعریف)

2. मुहम्मद साहिब की छंदो बद्द प्रशंसा
(Mohammad sáhib ki chhando

NIFÁS نिकास (ع - مذ) نفاس
 प्रसव रक्त (Prasav rakt) (برسو رکت)
 وہ خون جو بچہ جلنے کے بعد
 چالیس روز تک نکلتا ہے

NAFÁSAT नकासत (ع - مٹ) نفاست

1. मृदुलता (Mridulata) (مردولتا) نرمی (Narmi)
2. कोमलता (Komalata) (کوملता) नाजू की (Názuki) (نازکی)
3. स्वच्छता (Swach, chhata) (سوچھتا) सफाई (Safáyi) (صفائی)
4. सूक्ष्मता (Súkkhmatá) (سوکھمتا) भारीकी (Báricki) (باریکی)
5. पवित्रता (Pavitrata) (پووترता) पाकीज़गी (Pákizagi) (پاکیزگی)
6. शोभा (Shobha) (شوبھا) उमदगी (Umdagi) (عمدگی)

NIFÁQ निकाक (ع - مذ) نفاق

1. वैमनस्य (Vaimanes, sya) (وے منسیہ) रंजिश (Ranjish) (رنجیش)
2. फूट (Phút) (پھوٹ) बिगाड़ (Bigár) (بگاڑ) ना इत्तिफाकी (Na itlifáqi) (نا ایتلافی)
3. द्वैयवादिता (Dwai vádita) (دوے) मुनाफकत (Munáfakat) (منافقت)

4. मत भेद (Mat bhed) (مت بھد) हतिलाक (Ikhtiláf) (اختلاف)

NAFKH नफख (ع - مذ) نفخ
 अध्मान (Adhmán) (ادھمان) अनाह

3. अनुकम्पा (Anu'tampa) (انوکمپا)
 मेहरबानी (Mohr báni) (مہربانی)

4. स्वादिष्ट पदार्थ (Swádiast padáith) (سوادشت پدارتھ)
 मजेदार चीज़ें (Mazedár chízen) (مزیدار چیزیں)

NA, NÁ, A ना(अ)ना अ (ع - مذ) نعا

1. पर्णास (Parnás) (پرناس) पोदीना (Podína) (پودیئہ)
2. वन पर्णास (Van parnás) (ون پرناس) जंगली पोदीना (Jangali podína) (جنگلی پودیئہ)

N, ÁIM नईम (ع - ص) نعیم

1. सुखसामग्री (Sukh sámaggri) (سکھ سامگری) नेमत (Nemat) (نعمت)
2. समृद्ध (Samrid, dh) (سمردھ) नेमत (Nemat vála) (نعمت والا)

NAGHZ नरज़ (ع - ص) نغز
 उत्तम (Uttam) (اُتم) श्रेष्ठ (Shresbth) (اُعلیٰ)
 आला (Ála) (اُعلیٰ)

NAGHMA नगमा (ع - مذ) نغمہ

1. गान (Gán) (گان) राग (Rág) (راگ)
 गाना (Gáná) (گانا)
2. मधुर स्वर (Madhur swar) (مدھر سور) सुरीली आवाज़ (Surili áváz) (سریلی آواز)

NAFÁZ नफाज़ (ع - مذ) نفاذ

- लागू होना (Lágu hona) (لاگو ہونا)
- चालू होना (Chálu hona) (چالو ہونا)
- नाफिज़ होना (Náfiz hona) (نافذ ہونا)

3. यथार्थता (Yathārthata) (یتھارتھتا)
असलियत (Asliyat) (اصالت)

4. लिंग (Ling) (लङ्ग) उज्वेतनासुल
(Uzvetanásul) (عضوتناسل)

5. काम वासना (Kām vāsana) (काम वासना)
शह्वत (Shah vat) (شهوت)

نفس الامر (ع - مذ)

NAFSUL-AMR नफ्सुल अम्र

यथार्थ (Yathārth) (یتھارتھ) सच्चा वाक्त्रिया
(Sachcha vāqīā) (سچھا واقعہ)

نفسانیت (ع - م)

NAFSÁNÍYAT नफ्सानीयत

1. अहंवाद (Ahamvād) (अहमवाद) खुदी
(Kbudi) (خودی)

2. स्वार्थ परता (Swārth parata) (سوارتھ)
खुद गरजी (Kbud gharazi) (خود غرضی)

نفس پرست (ع - ص)

NAFS-PARAST नफ्स परस्त

विषय लंपट (Vishai lampet) (ویشے)

विषय लोलुप (Vishai lolup) (للمیت)

कामासक्त (Kāmásakt) (ویشے लोलुप)

शह्वत परस्त (Shahvat parast) (कामासक्त)

शह्वत परस्त (Shahvat parast) (شهوت پرست)

نفس کش (ع - ص)

NAFS-KUSH नफ्स कुश

विषय शून्य (Vishai shún, nya) (ویشے)

जितेंद्रिय (Jitendriya) (جیتندریہ)

वासना रहित (Vāsana rahit) (वासना)

परंतप (Parantap) (परन्तप)

हिद (Zāhid) (زاهد)

(Anáh) (अनह) अपार (Aphár) (अपार)

पेट फूलना (Pet phúlna) (پٹت)
(پھولना)

NAFAR नफर (न - म)

1. व्यक्ति (Vyakti) (व्यक्ति) शख्स
(Shakhsh) (شخص)

2. सेवक (Sevak) (सेवक) दास (Dās)
(नौकर) (Naukar) (داس)

NAFRAT नफरत (न - म)

1. घृणा (Ghrina) (गृह्णा) उपेक्षा (Upek-
chha) (اپیکھا)

2. अप्रसन्नता (Ap, prasan, nata) (अप प्रसन्नता)
बेजारी (Bezāri) (پرستنا)

NAFRÍN नफरीन (न - म)

1. धिक्कार (Dhik, kár) (धिक्कार) फट-
कार (Phatkár) (پھٹکار)

(La, nat) (لعلت)

2. शाप (Sháp) (شاپ) कोसना (Koena)
(कोसना)

NAFAS नफस (न - म)

1. श्वास (Shwás) (श्वास) सांस (Sāṅs)
(Tanaf, fus) (तनफुस)

(Tanaf, fus) (तनफुस)

2. क्षण (Chhan) (क्षण) पल (Pal)

(Lam, ba) (لمبھا)

NAFS नफ्स (न - म)

1. प्राण वायु (Prán váyu) (प्राण वायु)
रूह (Rúh) (روح)

2. अस्तित्व (Astittwa) (अस्तित्व) वुजूद
(Vujúd) (وجود)

NAFÍR نافیئر (ع - مٹ)

1. स्वर (Swar سوار) ध्वनि (Dhwani دھونی) आवाज़ (Áváz آواز)
2. वह आवाज़ जो सोते में गलेसे निकलती है (Voh Áváz jo sote men gale se nikalti hai وہ آواز جو سوئے میں گلے سے نکلتی ہے)

NAFÍS नफीस (ع - ص)

1. उत्तम (Uttam اتم) श्रेष्ठ (Shreshth श्रेष्ठ) बढ़िया (Barhiya برہیا)
2. सुन्दर (Sundar سلندر) खुश नुमा (Khush numa خوش نما)
3. स्वच्छ (Swach,ahh سوچھے) साफ (Sáf صاف)
4. मूल्यवान (Múlyá ván مولیہ وآن) कीमती (Qímati قیمتی)
5. मृदुल (Mridul مردل) लतीफ (Latíf لطیف)
6. पवित्र (Pavittr پیوتر) पाकीज़ (Pákíza پاکیزہ)

NIQÁB نیکاب (ع - مٹ)

- मुखपट (Mukh pat مکھ پٹ) मुखावरण (Mukhávaran मुखारون) बुर्का (Burqa برقعہ)

نقاب کشائی (ع - مٹ)

NIQÁB-KUSHÁYI نیکاب کُشاہی
अनावरण (Anávaran اناوارون) मुँह से पर्दा उठाना (Munh se parda uthána منہ سے پردہ اٹھانا)

نفس مطلب (ع - مڈ)

NAFSE-MATLAB नफ्से मतलब
सारांश (Sáránsh सारान्स) मुखार्थ (Mukh,khyáarth مکھیارتھ) खुलासा (Khuláasa خلاصہ)

NAF,A नफा (नफ्अ) (ع - مڈ)

1. लाभ (Lábh لائب) प्राप्ति (Prápti ملاحضہ) मुनाफा (Munáfá موناہافہ)
2. फल (Phal پھل) नतीजा (Natíja نتیجہ)

نفع رسانی (ع - ت)

NAF,A-RASÁNI नफा (नफ्अ) रसानी
लाभ कारिता (Lábh kárita لائب کارنا) उपादेयता (Upáde,yata اُپادےیتا) फायदा मंदी (Fáida mandi فائدہ مندی)

NAFAQA नफका (ع - مڈ)

भरण पोषण (Bharan poshan भरन पोषण) बाल बच्चों का खर्च (Bál bach,chon ka kharch بال بچوں کا خرچ)

NUFÚZ नुफूज़ (ع - مڈ)

संचार (Sanohár सानोहार) समावेश (Samávesh समاءیش) सरायत (Saráyat سروایت)

NAF,I नफ़ी (नफ्ही) (ع - مٹ)

1. अस्वीकृति (Aswikriti असुनी) नामज़ूरी (Na manzúri نامظوری)
2. नकार (Nakár نکار) नहीं (Nahín نہیں)

NAQB نقب (ع - ص) نقب
 خانیک (Khánik) آسیدھ (Ásedh) سبھ (Sendh)
 نقب زن (ع - ص)

NAQB-ZAN نقب زن

کُنبیل (Kumbbil) خانیک (Khánik) سبھ (Sendh) سبھ لگانے والا (Sendh lagāne vála)

NAQD نقد (ع - مذ) نقد

1. سَمیچھا (Samíkhba) آلوچنا (Álochana) آچھ بھرے کی پرکھ (Ach,ohbe bure ki parakh)
2. اُدھار کی زید (Udhár ki zid) کھش (Cash) کی ضد
3. رقوم (Raqam) دھن (Dhan) رُپیا (Rupia) (رقم)
4. سَرما:یا (Sarmáya) پونجی (Pónji) (سرمایہ)

NUQRA نقرہ (ف - مذ) نقرہ

1. راجت (Rajst) چاؤدی (Cháudi) چاندی
2. شیتاشو (Shwetásh,shwa) سفید گھوڑا (Safed ghorā) (گھوڑا)

NAQSH نقش (ع - مذ) نقش

1. چتر (Chitr) تاسویر (Tas,vir) تصویر

NAQ,QÁD نقاد (ع - ص) نقاد

1. سَمالوچک (Samáloohak) سَمیچھک (Mamíkhbhak) تانقید نگار (Tanqíd nigár)
2. گُن دوش کا پریکھ (Gun dosh ka paríkh, ohhak) بھلایاں پرکھنے والا (Bhaláya buráya parakhne vála)

NAQQÁRA نقارہ (ف - مذ) نقارہ

1. دُندبھی (Dundubbi) بھری (Bheri) دھونسا (Dhaunsa) (نکارا)

NAQQÁSH نقاش (ع - ص) نقاش

1. چترکار (Chitrkár) چیترا (Chitera) مسویر (Musav,vir) (مصور)

NAQQÁL نقال (ع - ص) نقال

1. وِدوشک (Vidúshak) واسنک (Vásantik) بھاند (Bhánd)
2. نرمد (Narmad) مسویر (Maskhara) (مسخرہ)
3. اشنکا (Ushnika) بھوپیا (Bahurúpiya) (بھوپیا)

NAQÁHAT نقاہت (ع - ص) نقاہت

1. دُربلایا (Durbalata) کمزوری (Kamzori) (کمزوری)

3. मुखकृति (Mukhá kṛiti) (مکھا کرتی)
चेहरा (Chehra) (چہرہ)
4. धज (Dhaj) (دھج) वज़ा (Vaz,a) (وضع)
5. मान चित्र (Mán chitr) (मान चित्र)
सतहे ज़मीन की तसवीर (Sat,be za-
mín ki tasvír) (سطح زمین کی تصویر)
6. चेष्टा (Cheshta) (چیشٹا) हुलिया (Hulya) (حلیہ)
7. साँचा (Sánchá) (سانچہ) कालिब (Qálib) (قالب)
8. शैली (Shaili) (شہلی) ढंग (Dhang) (ڈنگ)
9. सारणी (Sárani) (سارنی) ज़िदवल (Jidval) (جدول)
10. सूची (Súchi) (سوچی) फेहरिस्त (Fehrist) (فہرست)

NAQS नक्ष (ع - مذ) نقص

1. दोष (Dosh) (دوش) बुराई (Buráyi) (برائی)
खोट (Aib) (عیب) (Khot) (کہوت)
2. त्रुटि (Truti) (تروٹی) भूल (Bhúl) (بھول)
गलती (Ghalati) (غلطی)
3. न्यूनता (Nyúnata) (نیونتا) कसर (Kasar) (کسر)
कमी (Kami) (کمی)

NUQSÁN नुक्सान (ع - مذ) نقصان

1. हानि (Háni) (हानि) क्षति (Chhati) (क्षति)
घाटा (Ghata) (خسارہ) (Khasára) (خسارہ)
2. अनर्थ (Anarth) (انرث) अनिष्ट (Anisht) (انشٹ)
हरज (Haraj) (هرج)

2. यन्त्र कुंडली (Yantr kundali) (यन्त्र कुंडली)
(تعویذ) तावीज़ (Ta,víz) (تلاذنی)
3. चिह्न (Chin,nh) (چہ) निशान (Nishán) (نشان)
4. अंकित (Ankit) (انکت) खुदा हुआ (Khuda hua) (کھدا ہوا)
5. फूल पत्ती (Phúl patti) (پھول پتی)
बेल बूटे (Bel báte) (بیل بوٹے)
نقش بدیوار (ع - ص)

NAQSH-BA-DÍVÁR नक्श ब दीवार
स्तब्ध (Istabdh) (استبدھ) चकित (Chakit) (چکٹ)
हैरतज़दा (Hairat zada) (حیرت زدہ)

نقش بر آب (ع - ص)

NAQSH-BAR-ÁB नक्श बर आब
क्षण भंगुर (Chhan bhangur) (چھن بھنگر)
क्षण स्थायी (Chhanastháyi) (چھنس)
बनते ही मिट जाने वाला (Bante hi mit jáne vála) (بنتے ہی
مٹ جانے والا)

نقش و نگار (ع - مذ)

NAQSHO-NIGÁR नक्शोनिगार

1. शृंगार (Shringár) (शृंगार) सजावट (Sajávat) (سجاولٹ)
2. बेल बूटे (Bel báte) (बیل بوٹے) फूल पत्ती (Phúl patti) (پھول پتی)

NAQSHA नक्शा (ع - مذ) نقشہ

1. चित्र (Chitr) (चित्र) तसवीर (Tasvír) (تصویر)
2. अवस्था (Avastha) (اوستھا) हालत (Hálat) (حالت)

NUQTA نُقطہ (ع - مذ) نُکُتّا

1. बिंदु (Bindi) (بندی) (Vindu) (وِندو)

2. शून्य (Shún, nya) (شونیہ) (Sifar) (سفر)

NAQL نُقل (ع - مٹ) نَکَل

1. अनुकरण (Anukaran) (انوکرن) (Anusaran) (انوسرن) (Taqīd) (تقلید)

2. प्रति लिपि (Prati lipi) (پرتی لپی) (Anuk, kriti) (انوکرتی) (Kisi asl chīz ka charba) (کسی اصل چیز کا چربہ)

3. नमूना (Bánagi) (بانگی) (Namūna) (نامونہ)

4. स्वाँग (Swáng) (سوانگ) (Rúp) (روپ)

5. चुटकुला (Chutkula) (چٹکلا) (Latīfa) (لطیفہ)

6. कहानी (Kaháni) (کہانی) (Hikáyat) (حکایت)

NAQLI نُقْلِي (ع - ص) نَکَلِي

1. कृत्रिम (Kritrim) (کرتیم) (Masnūyi) (مصلوئی)

2. कूट (Kút) (کوت) (Mith, thya) (میثیا) (Khota) (خوتا) (مٹھیا)

3. अशुद्ध (Ashud, dh) (اشدھ) (Mishrit) (مشریت) (Ghair kháls) (غیر خالص)

NAQÍB نُقِيب (ع - مذ) نَکِيب

1. बंदीजन (Bandi jan) (بندی جن) (Bhát) (بھٹ)

3. बाधा (Bádha) (بادھا) (Khalal) (خلل)

نقصان دہ (مف - ص)

NUQSÁN-DEH نُقْسان دَہ
हानिकारक (Háni káarak) (ہانی کارک)
अनिष्ट कर (Anisht kar) (انشٹ کر)
नुकسان पहुँचाने वाला (Nuqsán pahun- obáno vála) (نقصان پہنچانے والا)

نقصان رساں (عف - ص)

NUQSÁN-RASAN نُقْسان رَساں
دیکھو 'نقصان دہ'

نقصان زدہ (عف - ص)

NUQSÁN-ZADA نُقْسان زَادَا
क्षति प्रस्त (Chhati grast) (چھتی گرسٹ)
उपहत (Uphat) (اُپھٹ) जिसे नुकसान पहुँचा हो (Jise nuqsán pahuncha ho) (جسے نقصان پہنچا ہو)

NAQZ نُقْز (ع - مذ) نَکْزَا
भंग (Bhang) (بھنگ) भेद (Bhed) (بھد)
तोड़ फोड़ (Tor phor) (تور پور)
نقض امن (مف - مذ)

NAQZE-AMN نُقْزِے اَمْن
शान्ति भंग (Shánti bhang) (شانتی بھنگ)
दंगा (Danga) (دنگا) बलवा (Balva) (بلوا)

نقض عہدہ (عف - مذ)

NAQZE-AHD نُقْزِے اَہْد
प्रतिज्ञा भंग (Pratiggya bhang) (پرتیگیا بھنگ)
वचन भंग (Vachan bhang) (وچن بھنگ)
वादा खिलाफी (Va, da khiláfi) (واحدہ خیلافی)

نکتہ چین (عف - ص)

NUKTA-CHÍN نُکُتَا چِیْن

1. آلوچک (Álochak) (آلوچک)
نقّاد (Naqqád) (نقّاد)

2. چھدراَنِوِشی (Chhid,dránveshi) (چھد)
ایب دھُندھنے والا (Aib
dhúndhne vála) (ایب دھُندھنے والا)

نکتہ دان (عف - ص)

NUKTA-DÁN نُکُتَا دَان

مرمّش (Marmaggya) (مرمّش)
گن گراہی (Gun gráhi) (گن گراہی)
تتوویتا (Tattwa vetta) (تتوویتا)
دکّوِکا رس (Daqíqa ras) (دقّیقہ رس)

نکتہ سنج (عف - ص)

NUKTA-SANJ نُکُتَا سَنَج

1. سُکھم دَرشِی (Súkohhm darabi)
بارِیک بَیْن (Bárik
bín) (بارِیک بَیْن)

2. کَوِی (Kavi) (کَوِی)
شَاہِر (Sháír) (شَاہِر)

نکتہ شناس (عف - ص)

NUKTA-SHANÁS نُکُتَا شَنَاس

دیکھو 'نکتہ دان'

نکتہ نواز (عف - ص)

NUKTA-NAVÁZ نُکُتَا نَواِز

1. آشوتوش (Áshu tosh) (آشوتوش)
جرا سی بات میں خوش ہو جانے والا
(Zara si bát men khush ho jáne
vála) (جرا سی بات میں خوش ہو جانے والا)

2. چوبدار (Chobdár) (چوبدار)
(Cháúsh) (چاؤش)

وہ شخص جو بادشاہوں یا امروں
کی سواری کے آگے آواز لگانا ہوا
چلتا ہے

NAQÍZ نَقِیْض (ع - ص)

ویرودھ (Virud,dh) (ویرودھ)
وِپَرِیت (Viparít) (وِپَرِیت)

NAQÍH نَقِیْہ (ع - ص)

دُربَل (Durbal) (دُربَل)
اَشاکت (Ashakt) (اَشاکت)
کَم (Chhín) (کَم)
کَمزور (Kamzor) (کَمزور)

NIKÁH نِکَاح (ع - مذ)

پانِگ گِرہ (Pániggrah) (پانِگ گِرہ)
وِیَاح (Viváh) (وِیَاح)
بِیَاح (Byáh) (بِیَاح)

NAKBAT نَکَبَت (ع - مذ)

1. دَرِدِرتا (Darid,drata) (دَرِدِرتا)
نِردھناتا (Nirdhanata) (نِردھناتا)
کَنگالی (Kangáli) (کَنگالی)
2. دُربھَگِیہ (Durbhággya) (دُربھَگِیہ)
دُردِیو (Durdaiv) (دُردِیو)
بَدقِسمتی (Bad qismati) (بَدقِسمتی)

NUKTA نُکُتَا (ع - مذ)

1. سُکھماتا (Súkohbmata) (سُکھماتا)
بارِیکی (Bárikí) (بارِیکی)
2. مَرْم (Marm) (مَرْم)
تَہ کی بات (Tah ki bát) (تَہ کی بات)
3. رَہسِیہ (Rahasya) (رَہسِیہ)
رَاز (Ráz) (رَاز)
4. چُٹکُلا (Chutkula) (چُٹکُلا)
لَتِیَفا (Latífa) (لَتِیَفا)

NIKOYI نیکوئی (ف - مٹ) نیکوئی

1. उपकार (Upkār) (اپکار) भलाई (Bhalāyi) (بھلائی)

2. उत्तमता (Uttamata) (اتمتا) उमदगी (Umdagi) (عمدگی)

NAK,HAT नकहत (ع - مٹ) نکھت

सुगंध (Sugandh) (سوگندھ) महक (Mahak) (مہک) खुशबू (Khushbu) (خوشبو)

NIGAR निगार (ف - مذ) نگار

1. चित्र (Chitr) (چتر) तस्वीर (Tasvīr) (تصویر)

2. बेल बूटे (Bel hūte) (بیل بوٹے) नक्श (Naqsh) (نقش)

3. मूर्ति (Mūrti) (مورتی) बुत (But) (بت)

4. सुंदरी (Sundari) (سندری) हसीना (Hasīna) (حسیلہ)

5. प्रेयसी (Preyasi) (پریسی) माशूका (Ma,shūka) (معشوقہ)

نگارخانہ (ف - مذ)

NIGAR-KHANA निगार खाना

1. चित्रालय (Chitrālai) (چترالے) चित्रागार (Chitra gār) (چتراگار) तस्वीर खाना (Tasvīr khāna) (تصویر خانہ)

2. मूर्ति गृह (Mūrti grih) (مورتی گڑھ) मंदिर (Mandir) (مندیر)

3. चित्र सारी (Citrāsāri) (چتر ساری) रंग महल (Rang mahal) (رنگ محل)

2. ईश्वर (Īshwar) (ایشور) खुदा (Khuda) (خدا)

NAKIRA नकिरा (ع - مذ) نکرہ

जाति वाचक संज्ञा (Jāti vāchak sangya) (جاتی واچک سنگیا) वह इसम जो पूरी जिस के लिए बोला जाए (Voh ism jo pūri jins ke liye bola jāe) (وہ اسم جو پوری جنس کے لئے بولا جائے)

نکو (ف - ص)

NIKO (NIKU) निको (نیکو)

1. उत्तम (Uttam) (اتم) श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ) उमदा (Umda) (عمدہ)

2. सुन्दर (Sundar) (سندر) शुभ दर्शन (Shubh darshan) (شبہ درشن) हसीन (Hasīn) (حسین)

نکوخواہ (ف - ص)

NIKO-KHÁH निको खाह

शुभ चिंतक (Shubh chintak) (شبہ شینک) खैर खाह (Khair kháh) (خیر خواہ)

نکوکار (ف - ص)

NIKO-KÁR निको कार

सन्चरित (Saoh, charit) (سچ چرت) सदाचारी (Sadā chāri) (سداچاری) नेक अमल (Nek amal) (نیک عمل)

نکونام (ف - ص)

NIKO-NÁM निको नाम

कीर्ति वान् (Kīrti vān) (کیرتی وان) यशस्वी (Yashas,wi) (یشس سوئی) नामावार (Námávar) (نام آور)

7. रक्षा (Rak, ohha رکھا) हिफाजत
(Hifázat حفاظت)

8. निरीक्षण (Nirīkshān نرېکښه) نگرانی
(Nigaráni نگرانی)

نگاهبان (ف - ص)

NIGÁH-BÁN निगाह بان

دیکھو 'نگہبان'

نگاہ داشت (ف - مٹ)

NIGÁH-DÁSHT निगाह दाश्त

1. संरक्षण (San rakshān سن رکښه)

चौकसी (Chaukasi چوکسی) हिफा-
जत (Hifázat حفاظت) निगरानी
(Nigaráni نگرانی)

2. भरण पोषण (Bharan poshan بران پوشن)
परवरिश (Parvarish پرورش)

نگاه غلط انداز (ف - مٹ)

NIGÁHE-GHALAT-ANDÁZ

निगाहे गलत अंदाज़

एसी नज़र जिसे हर आदमी यह समझे
कि मेरी तरफ है (Aisi nazar jise har
ádami yeh samjhe ki meri taraf hai
ایسی نظر جسے ہر آدمی یہ
سمجھے کہ میری طرف ہے)

NIGARAN نگران (ف - ص)

निरीक्षक (Nirīkshak نرېکښک)

संरक्षक (Sanrakshak سن رکښک)

चौकसी करने वाला (Chaukasi karne wala
पास बान (Pās bān پاس بان)
پاسبان)

NIGÚN निगूँ (ف - ص)

अधोमुख (Adho mukh اڏهو مڻڪه)

औंधा (Augdha اوندھا)

4. वह जगह जहां हसीनों का मजमा हो
(Voh jagah jahān hasīnon ka
majma ho وہ جگہ جہاں حسیلوں کا
مجمع ہو)

نگارستان (ف - مذ)

NIGÁRISTÁN निगारिस्तान

1. चित्र शाला (Chitr shāla چتر
شالہ) तस्वीर खाना (Tasvīr khāna
تصویر خانہ)

2. चित्रित-स्थान (Chittrit-isthān چترت
استھان) नक्शो निगार किया हुआ
मकान (Naqsho nigār kiya hua
makān نقش و نگار کیا ہوا مکان)

نگارش (ع - مٹ)

NIGÁRISH निगारिश

लेख (Lekh لیکھ) तह रीर (Tah, rīr
تحریر)

NIGÁH निगाह (ف - مٹ)

1. दृष्टि (Drishti درشتی) नज़र
(Nazar نظر)

2. नयन (Nayan نین) नेत्र (Nettr
آنکھ) आँख (Ānkh آنکھ)

3. परख (Parakh پرکھ) शनाख्त
(Shanākhat شناخت)

4. तेवर (Tever تېور) चितवन
(Chitvan چتون)

5. ध्यान (Dhyān دھیان) खयाल
(Khayāl خیال)

6. कृपा (Kripa کرپا) इनायत (Ináyat
عنايت)

भीगा (Gila गीला) (استیمت)
(Bhīga گها)

NAM, MÁM नमम (ع - ص) نام

1. पिशुन (Pishun پيشن) चुगुल खोर
(Chuḡhul khor چغل خور)

2. निंदक (Nindak نلذک) दसवा करने
वाला (Ruva karne vāla دسوا
کرنے والا)

NUMÁYÁN नुमायां (ف - ص) نمایاں

1. प्रत्यक्ष (Pratynkchh پرتیکچھ)
सामने (Sámne سامنے)

2. व्यक्त (Vyakt वयक्त) प्रकट (Prakat
ظاہر) (Záhir) (پرکٹ)

نمائش (ف - مٹ)

NUMÁISH नुमाइश

1. प्रदर्शनी (Pradarshani پردرشنی)
नुमाइश गाह (Numáish gáh
نمائش گاه)

2. प्रदर्शन (Pradarshan پردرشن)
दिखावा (Dikháva دیکھاوا)

3. शृंगार (Sbringár شرنگار) ज्ञीनत
(Zinat زینت)

4. सजा (Sajja सजा) सजावट (Sajāvat
سجاولت)

NAMAD नमद (ف - مڈ) نماد

मोटा कंबल (Mota kambal موٹا کنبل)

नमदा (Namda نمدا)

نمادیدہ (ف - ص)

NAM-DÍDA नम दीदा

आर्द्र नयन (Árdr nayan آردر نهن)

نگون بخت (ف - ص)

NIGÚN-BAKHT निगूं बख्त

हत भाग्य (Hat bhágya هت بھائیہ)

बद किस्मत (Bad qismat بد قسمت)

نگون سار (ف - ص)

NIGÚN-SÁR निगूंसार

अधोमुख (Adho mukh ادھو مکھ)

आँधा (Aundha آوندھا)

NIGAH निगह (ف - مٹ) نگہ

نگاہ کا مستخف دیکھو 'نگاہ'

نگہبان (ف - ص)

NIGAH-BÁN निगह बान

1. संरक्षक (Sanrak, ohbak سن رکچھک)

मुहाफिज (Muháfiz مھافیز)

2. निरीक्षक (Nirík, ohbak نیریچھک)

निगरां (Nigarán نگران)

نگہداشت (ف - مٹ)

NIGAH-DÁSHT निगह दाश्त

دیکھو 'نگاہ داشت'

NAGÍNA नगीना (ف - مڈ) نگیہ

1. रत्न (Ratn رتن) जवाहिर (Javáhir
جواہر)

2. नग (Nag نگ) अगूठी वगैरा में
जड़ा जाने वाला रत्न (Angúthi
vaghaira men jara jáne vāla ratn
انگوٹھی وغیرہ میں جڑا جانے والا
رتن)

NAM नम (ف - ص) نم

आर्द्र (Árdr آردر) स्तिमित (Istimit

نمک حلال (عف - ص)

NAMAK-HALÁL نمک ہلال

स्वामिनिष्ठ (Swāmi nishth) स्वामी
स्वामि भक्त (Swāmi bhakt) (نشستہ)
वफा दार (Vafa dār) (स्वामी) वफा
(وفادار)

نمک خوار (ف - ص)

NAMAK-KHÁR نمک خار

1. दास (Dās) (दास) नौकर (Naukar)
(सेवक) सेवक (Sevak) (नोकर)
2. भक्त (Bankt) (भक्त) फिदाई (Fidā-yi)
(فدائی)

نمک کور (ف - ص)

NAMAK-KOR نمک کور

कृतघ्न (Kritaghn) (کرتگھن) نمک हराम
(Namak harām) (نمک حرام)

नम नाक (नम - नाक) (नम - नाक)
आद्र (Ádr) (आद्र) गीला (Gíla)
जो नम होगया हो (Jo nam ho gaya ho)
(जो नम होगया हो)

NAMU नमू (नमू - मू)
विकास (Vikás) (وکاس) बढ़ने की कुवत
(Bāṭhne ki quv,vat) (بڑھنے کی قوت)

NUMÚD नुमूद (नमूद - मूद)

1. प्रकटन (Prakatan) (प्रकटन) बाहिर
होना (Záhir hona) (ظاهر ہونا)
2. दिखावा (Dikhává) (دیکھاوا) नुमाइश
(Numáish) (نمائش)
3. आविर्भाव (Ávirbháv) (آویربھاف) झुहर
(Zuhár) (ظہار)

सजल नेत्र (Sajal nettr) (سجّل نیتّر)
चश्म तर (Chashm tar) (چشم تر)

NAMRÚD नमरूद (नम - रूद)

1. एक बहुत बड़ा ज़ालिम बादशाह जिस
ने हज़रत इब्राहीम को आग में डाला
था (Ek bahut bəṛa zálím bādsháh
jis ne hazrat Ibráhím ko ág meṇ
dála tha) (ایک بہت بڑا ظالم
بادشاہ جس نے حضرت ابراہیم
کو آگ میں ڈالا تھا)

اصل میں 'ن' کے پیش کے ساتھ ہے
لیکن اردو میں زبر کے ساتھ ہی بولا
جاتا ہے

2. अत्याचारी (Attyáachári) (اتیاچارى)
ज़ालिम (Zálím) (ظالم)

NAMISH नमिश (नम - श) (नम - श)
'नमिश' का مخفف

नवनीत (Navnít) (नवनीत) क्षीर सार
(Chhír sár) (چھیر سار) मखन
(Mak,khan) (مکھن)

NAMAK नमक (नम - क) (नम - क)
लवण (Lavan) (لون) लोन (Lon)
(नून) नून (Nún) (نون) मीठा (Mítha)
(میٹھا)

نمک حرام (عف - ص)

NAMAK-HARÁM نمک ہرام

कृतघ्न (Kritaghn) (کرتگھن) विश्वास
घाती (Vish,shwás gháti) (ویشواس
غدار) (غدار) (Ghad,dár) (گھاتی)

NANG ننگ (ف - مذ) ننگ

1. लज्जा (Lajja لجا) लाज (Lāj لاج) शर्म (Sharm شرم)
2. दोष (Dosh دوش) ऐब (Aib عیب)
3. निंदा (Ninda نندا) रुसवाई (Rusvāyi رسوائی)

ننگ خاندان (ف - ص)

NANGE-KHĀNDĀN नंगे खान्दा

- कुल कलंक (Kul kalank کل کلاک)
कुलांगार (Kulāngār کلانگار) कुल कंटक (Kul kantak کل کنتک) जो सारे कुल को बदनाम करे (Jo sāre kul ko bad nām kare جو سارے کل کو بدنام کرے)

ننگ و ناموس (عف - مذ)

NANGO-NĀMŪS नंगो नामूस

1. लज्जा (Lajja لجا) गैरत (Ghairat غیرت)
2. मर्यादा (Maryāda مریاداد) हुर्मत (Hurmat حرمت)
3. सतीत्व (Satitwa ستیتو) इस्मत (Ismat عصمت)

NAU नौ (ف - ص) नौ

1. नवीन (Navín نوین) नूतन (Nūtan نیا) नया (Naya نوتن)
2. आधुनिक (Ādhunik آدمک) हाल का (Hāl ka حال کا)

نوآبادی (ف - مٹ)

NAU-ĀBĀDI नौ आबादी

उपनिवेश (Upanivesh اپنویس) नया

4. ख्याति (Khyāti کھیاتی) शुहरत (Shubrat شهرت)

5. वैभव (Vaibhav वैभव) शान शौकत (Shán shaukat شان شوکت)

6. अस्तित्व (Astittwa استتو) हस्ती (Hasti هستی)

7. शोभा (Shobha شوبها) रौनक (Raunaq رونق)

اردو میں 'ن' کے زبر سے ہی ہوتے ہیں

NUMŪDĀR نمودار (ف - ص) نمودار

1. प्रकट (Prakat برکت) व्यक्त (Vyakt بیان) अयां (Ayān بیان)
2. आविर्भूत (Āvirbhūt آور بهوت) बाहिर (Zābir ظاهر)
3. अध्यात्म (Adh, dhyakohh ادھ) सरदार (Sar dār سردار)

NAMŪNA نمونه (ف - مذ) نمونه

1. दिग्दर्शन (Dig darshan دگ درشن) वानगी (Bānagi بانگی)
2. उपमा (Upama ایما) नज़ीर (Nazir نظیر)
3. दृष्टान्त (Drishtānt درشتانت) मिसाल (Misāl مثال)
4. आदर्श (Ādarsh آدرش) मिसाली (Misālī مثالی)
5. आकारप्रकार (Ākār prakār آکارپرکار) वज्रा कता (Vaz, a qat, a وضع قطع)

NAMI नमी (ف - مٹ) نمی

आद्रता (Ādrata آدرتتا) तरी (Tari तरी) गीला पन (Gīla pan گیلان)

کا لہکا (Laṛki ka laṛka لڑکی کا لڑکا)

NAVÁSÍR نواسیر (ع - مت)

1. ناسور کی جمع

2. بھگندر (Bhagandar)

پاخانے کے مقام کا ٹوکھا (Pakhāno

ke maqām ka phoṛa کے پاخانے

(مقام کا پھوڑا)

NIVÁLA نیوالا (ف - مذ)

گراس (Grās گراس) کول (Kaul کول)

لوقما (Luqma لقمة)

نوامید (ف - ص)

NAU-UMMÍD نئی اُممید

ہٹاش (Hatásh ہٹاش) نیراش (Nirásh

نا اُممید (Na ummíd نا اُممید)

NAUBAT نوبت (ع - مذ)

1. اوسرا (Osara اوسرا) باری (Bári

باری)

2. دشا (Dasha دشا) ہالہ (Hálat

حالت)

3. دنکا (Danka دنکا) ناگارا (Naq-

qára نقارہ)

4. روشن چوکی (Raushan chauki

روشن چوکی)

وہ شہنائی اور نلہری وغیرہ جو کسی

بادشاہ یا امیر کی تہوار پر روزانہ

سویرے بجا کرتی ہے

نوجوان (ف - ص)

NAU-JAVÁN نئی جوان

نہ یووا (Nav yuvak نہ یووا)

(Nav yuva نہ یووا) نیا (Naya.pa-

نیا ہٹاش)

بسا ہوا ہلاکا (Naya basa hua

iláqa ہلاکا ہوا علاقہ)

نواموز (ف - ص)

NAU-ÁMOZ نئی آموز

1. نہ شیکھت (Nav shikohhit نہ

نہ سیکھتا) نئی سیکھتا (Nau sikhiya

نئی سیکھتا) آناری (Anári آناری)

2. آنہبست (Anabh, bhyast آنہبست)

کچا (Kach,cha کچا)

NAVA نہا (ف - مذ)

1. سوار (Swar سوار) شبد (Shabd

شبد) آواز (Áváz آواز)

2. گان (Gán گان) ناگما (Naghma

گانا) گانا (Gána گانا)

NAVÁH نہا (ع - مذ)

آس پاس کا ہلاکا (Ás pás ka iláqa

مضافات) مضافات (Muzáfát

مضافات)

نوازش (ف - مذ)

NAVÁZISH نہاژیش

آنوکمپا (Anukampa آنوکمپا) دیا

(Daya دیا) مہر بانی (Mehr báni

مہربانی)

نوازش نامہ (ف - مذ)

NAVÁZISH-NÁMA نہاژیش نامہ

کریا پتر (Kripa pattr کریا پتر)

کرم نامہ (Karam náma کرم نامہ)

NAVÁSA نہاسا (ف - مذ)

دوہتر (Dauhittr دوہتر) پوترا پوترا

(Putraika puttr پوترا پوترا) لڑکی

उजाला (Ujāla) चमक (Chamak)
(روشنی) रौशनी (Raushani) (چمک)

2. शोभा (Shobha) छटा (Chhata)
(رونی) रौनक (Rannaq) (چھٹا)

3. मुख छटा (Mukh chhata) (मुख छेहरा)
चेहरे की चमक दमक (Chohre ki cha-
mak damak) (چهرے کی چمک)
(دمک)

NÚRĀNĪ नूराणी (नूरानी) (फ - मं)
प्रकाश मय (Prakāsh mai) (प्रकाश में)
ज्वलंत (Jwalant) (ज्वलंत)
(पूरनूर) (Pur nūr)

नूर बाफ (नूर - बाफ) (मं - फ)

NÚR-BĀF नूर बाफ
पट कार (Pat kār) (पटकार) कपड़ा बिनने
बाला (Kapra binne vāla) (कपड़ा बिनने वाला)
जुलाहा (Julāha) (जुलाहा)

NAU-RAS नौ रस (नौ - रस) (मं - रस)

1. नव-पक्व (Nav pak, kwa) (नवपक्व)
नया पका हुआ फल (Naya paka hua
phal) (नया पका हुआ फल)

2. नवल (Navāl) युवा (Yuva)
(नौखेज) (Naukhez) (नौखेज)

नौखेज (नौ - खेज) (मं - खेज)

NAU-ZÁYÍDA नौ जाईदा

नव जात (Nav jāt) (नवजात) जो नया
पैदा हुआ हो (Jo Naya paida hua ho
ho) (जो नया पैदा हुआ हो)

NOSH नोश (नोश) (मं - नोश)

1. पान (Pān) पीना (Pīna) (पान)

NAU,HA नौहा (नौहा) (मं - नौहा)

1. शोकालाप (Shokālāp) (शोकालाप)
पर रौना (Murde par rona) (मर्दे पर रौना)

2. विलाप (Vilāp) (विलाप) रौना पीटना
(Rona pītna) (रौना पीटना)

नौखास्ते (नौ - खास्ते) (मं - खास्ते)

NAU-KHĀSTA नौ खास्ता

नवोत्थित (Navot, thit) (नवोत्थित)
नया उठा हुआ (Naya uth, the hua)
(नया उठा हुआ)

NAU-KHEZ नौ खेज (नौ - खेज) (मं - खेज)

1. किशोर (Kishor) (किशोर) करीबुल
बुलूरा (Qarībūl bulūgh) (करीबुल बुलूरा)

2. नवयुवा (Nav yuva) (नवयुवा) नौ
जवान (Nau javān) (नौ जवान)

3. अननुभवी (Ananubhavi) (अननुभवी)
ना तजरीबा कार (Na tajriba kār)
(ना तजरीबा कार)

नौदौलत (नौ - दौलत) (मं - दौलत)

NAU-DAULAT नौ दौलत

जिसे नई नई दौलत मिली हो (Jise nayi
nayi daulat mili ho) (जिसे नई नई दौलत मिली हो)
जो नया नया अमीर हुआ हो (Jo naya naya amīr hua ho ho)
(जो नया नया अमीर हुआ हो)

NŪR नूर (नूर) (मं - नूर)

1. प्रकाश (Prakāsh) (प्रकाश) आभा
(Ābha) (ज्योति) (Jyoti) (ज्योति)

2. लिंग (Ling लिंग) जिस (Jins
جلس)

3. प्रकार (Prakar प्रकार) किस्म (Qism
قسم)

4. आकृति (Ākriti आकृति) शकल
(Shakl شکل)

5. पद्धति (Pad,dhati पद्धति) ढंग
(Dhang ढंग) तर्ज़ (Tarz تَرْج)

نوعروس (مف - ص)

NAU-ARÚS नौ अरूस

नव वधू (Nav vadhu نو ودمو) नव
विवाहिता (Nav viváhita نو وواہتا)
नई दुल्हन (Nayi dulhan نئی دلہن)

NAU-UMR नौ उम्र (مف - ص)

अल्प वयस्क (Alp vayask الپ
کم عمر Kam umr کم عمر)

NOK नोक (ف - مث)

1. अणि (Ani अनी) अनी (Ani انی)
चुभने वाला कनारा (Chubhne vála
kanára چھبنے والا کنارہ)

2. बाँक पन (Bánk pan بانک پن)
आन (Ān آن)

3. डोंग (Díng दींग) दून (Dun
دون)

NAUKAR नौकर (ف - مذ)

1. सेवक (Sevak सेवक) मुलाज़िम
(Mulázim ملازم)

2. दास (Dás दास) खादम
(Khádím خادم)

2. स्वादिष्ट पदार्थ (Swádishth padārth
سوادشته پدارتھ) मज़ेदार चीज़
(Mazedár chíz مزیدار چیز)

3. विष हर (Vish har ویش هر) तिर्याक
(Tiryák تیریاک)

4. पोने वाला (Píne vála پینے والا)
ان معنوں میں مرکبات کا آخری
جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'مے نوش'

NAVISHTA नविशता (ع - مذ) نوشته

1. लिखित (Likhit لکھت) लिखा हुआ
(Likha hua لکھا ہوا)

2. लिखित प्रमाण (Likhit pramán
लिखित प्रमाण) तहरीरी सनद (Tahríri
senad تھریری سند)

3. भाग्य (Bhág,gya भाग्य) किस्मत
(Qismet قسمت)

نوش دارو (ف - مث)

NOSH-DÁRÚ नोश दारू

1. संजीवनी (Sanjivani سن جیوینی)
मर्दे को ज़िंदा कर देने वाली दवा
(Murde ko zinda kar dene váli
dava مردے کو زندہ کر دینے والی
دوا)

2. अमृत (Amrit अमृत) सुधा (Sudha
سُدا) आबे हयात (Ābo hayát
آب حیات)

NOSHA नोशा (ف - مذ) نوشه

वर (Var ور) दूल्हा (Dálha دولہا)

NAU,A नौअ (ع - مث) نوع

1. जाति (Játi जाती) नसल (Nasl
نسل)

نو وارد (ف - ع) (ص)

NAU-VÁRID نَوِ وارید

نواگت (Navágat) نواگتوک
(Navágantuk) نواگتوک نیا والیا
(Naya áne vála) نیا آنے والا

NAVED نَوید (ف - م) (ص)

1. शुभ सूचना (Shubh sūchana) شہ
खुश खबरी (Kkush khabari) سوچنا
(خوش خبری)
2. निमन्त्रण (Nimantaran) نسلترن
दावत नामा (Dávat náma) دعوت
(نامه)

نویسنده (ف - م) (ص)

NAVÍSINDA नवीसिंदा

लेखक (Lekhak) لیکھک
(Lipik) लिखने वाला (लिपिक)
(लेखने والا)

NIHÁD निहाद (ف - م) (ص)

प्रकृति (Prakriti) प्रकृति
(Swabháv) स्वभाव
(Khaslat) खसलत
(خصالت)

NAHÁR नहार (ع - م) (ص)

1. दिवस (Divas) दिन (Din)
(روز) (Roz)
2. अनाहार (Anáhár) خالی پेट
(Kháli pet)

NIHÁL निहाल (ف - م) (ص)

1. पौदा (Pauda) नया दरخت
(Naya darakh) نیا درخت
2. वृक्ष (Vrik ohh) पेक (Per)
(वृक्ष) (Rúkh)

NAUKARI नौकरी (ف - م) (ص)

1. सेवा (Seva) सर्विस (Service)
(سروس)
2. दासता (Dásata) خدمت
(Khidmat)

نوک زباں (ف - م) (ص)

NOKE-ZABÁN नोके ज़बां

जिह्वाग्र (Jivhāgr) कंठस्थ
(Kanthasth) जो ज़बानो
याद हो (Jo zabāni yād ho)
(بیاد هو)

NAUM नौम (ع - م) (ص)

निद्रा (Niddra) स्वप्न (Swapn)
(سوना) (Bona)

نومشقی (ع - م) (ص)

NAU-MASHQ नौ मश्क

नवाभ्यस्त (Navább, bhyast)
नौ सिलिया (Nau sikhiya)

NAUMÍD नौमीद (ف - م) (ص)

हताश (Htáash) निराश
(Niráash) ना उम्मेद (Na ummed)
(نامید)

نونهال (ف - م) (ص)

NAU-NIHÁL नौ निहाल

1. नव वृक्ष (Nav vrikchh) नया पौदा
(Naya pauda)
2. शिशु (Shishu) बालक
(Bálak) कचा (Bach, cha)
(بچه)

NIHUFTA نیہفتہ (ف - ص) نیہفتہ
 نیہیت (Nihit) گپت (Gupt)
 چہپا (Chhipa) ہوا (Ohhipa hua)
 (ہوا)

NU,HUM نۄہم (ف - ص) نۄہم
 نۄام (Navam) نۄاں (Naván)
 (نۄاں)

NAHANG نہنگ (ف - مذ) نہنگ
 گراہ (Gráh) کۄمبۄر (Kumbhír)
 (کۄمبۄر) غاۄیال (Ghaṛyál)
 مگر (Magar mach, chh)
 (مگر)

NIHI نیہی (ع - مٹ) نیہی
 1. نیپۄدھ (Nishedh) نیپۄدھ
 (Varjan) مناۄہی (Manáhi)
 (منۄاھی)
 2. ईश्वर की तरफ से किसी काम के न
 करने का आदेश (Íshwar ki taraf
 se kisi kám ke na karne ka ádesh
 ایسۄوار کی طرف سے کسی کام کے نہ
 کرنے کا آدۄش)

NIBÍB نیہیب (ع - مذ) نیہیب
 بۄہ (Bhai) تراۄس (Trás)
 دار (Dar) دہشۄت (Dahshat)
 (دہشۄت)

NAI نۄے (ف - مٹ) نۄے
 1. नद (Nad) نرکۄل (Narkul)
 (نرکۄٹ) نرکۄٹ (Narkat)
 2. वंशी (Vanshi) بانسۄری
 (Bansuri)

3. समृद्ध (Samrid, dh) مالا-
 مال (Mála mál)
 4. प्रसन्न (Prasan, n) خۄش
 (Khush)

NIHÁN نیہاں (ف - ص) نیہاں
 گپت (Gupt) نیہیت (Nihit)
 پوۄشۄدا (Poshída)

NIHÁYAT نیہایت (ع - مٹ) نیہایت
 1. अंत (Ant) خۄر (Chbor)
 (آخر) اکۄہیر (Akhír)
 2. पराकाष्ठा (Parákáshtha)
 آخری حد (Ákḥiri had)
 3. अत्यधिक (Attyadhik)
 (اتیہت) اتیہت (Attyant)
 (بے حد حد)

NAHJ نہج (ع - مذ) نہج
 1. मार्ग (Márg) رستا (Rasta)
 (رستہ)
 2. पद्धति (Pad, dhati) دنگ
 (Dhang) तरीقا (Taríqa)
 (طریقہ)

NAHR نہر (ع - مٹ) نہر
 1. नदी (Nadi) آبجۄ (Ábju)
 (آبجۄ)
 2. कुल्या (Kullya) دریا سے
 نیکالۄی دۄرۄ شاخ (Darya se nikáli)
 (دۄریا سے نکالۄی ہۄئی شاخ)
 hui shákh

NOH,ZAT نہضت (ع - مٹ) نہضت
 پرستۄان (Prasthán) کۄچ
 (Kúch) رۄواناگی (Ravánagi)
 (روانگی)

نیازمند (ف - ص)

NIYÁZ-MAND نیازمند

1. آگیاکاری (Ággya kári) (آگیاکاری)
فرمان بردار (Farmán bardár)
(فرمان بردار)
2. اچھک (Ich,ohhuk) (اچھک) अभि
लाषी (Abhiláshi) (ابھی لشی) आरजू
मंद (Árzu mand) (آرزو مند)
3. मित्र (Mitr) (میت) दोस्त (Dost)
(دوست)

نیاز نامہ (ف - مذ)

NIYÁZ-NAMA نیازنامہ

- विनय पत्र (Vinai pattr) (ونے پتر)
आजिजाना दरखास्त (Ájizána darkhást)
(عاجزانہ درخواست)

NIYÁM نیام (ف - مذ)

- कोष (Kosh) (کوش) खड्ग कोष (Khadg
kosh) (کھڈگ کوش) म्यान (Myán)
(میان)

NÍYAT नीयत (ع - مٹ)

1. संकल्प (Sankalp) (سंकल्प) इरादा
(Iráda) (ارادہ)
2. उद्देश (Uddesh) (ادیش) मंशा
(Mansha) (ملشا)

NAIYIR नीयर (ع - مذ)

- सूर्य (Súrya) (سوریہ) सूरज (Súraj)
(آفتاب) (Áftáb) (سورج)
اردو میں یہ لفظ 'ی' کے زیر کے
ساتھ بھی بولا جاتا ہے

3. निगाली (Nigáli) (نکالی) नैचा
(Naicha) (نیچہ)

NIYÁBAT نیابت (ع - مٹ)

1. प्रतिनिधित्व (Prati nidhittwa) (پرتی
नुमाइंदगी (Numá indagi) (نوماندگی)
(نمایندگی)
2. स्थानापन्नता (Isthánápan,nata)
(استھاناپننتا) काइम मकामी (Qáim
maqámi) (قائم مقامی)

NIYÁZ نیاز (ف - مذ)

1. स्पृह (Isprih) (اسپریہ) आकांक्षा
(Ákánkebha) (آکانهکھا) हाजत
(Hájat) (حاجت)
2. परिचय (Parichai) (پریچے) शनासाई
(Shanásayi) (شناسائی)
3. फातहा (Fátaha) (فاتحه) मुर्दे का
दसवां बीसवां वधैरा (Murde ka
dasvân bísavân vaghaira) (مردے
کا دسواں بیسواں وغیرہ)
4. चढ़ावा (Chañháva) (چڑھاوا) चढ़ावे
की मिठाई (Chañáve ki mitháyi)
(چڑھاوے کی میٹھائی)
5. श्रद्धा (Shrad,dh) (شردھا) इरादत
(Irádat) (ارادت)
6. पूजा (Púja) (پوجا) मन्त (Mannat)
(مذت)

نیازکیش (ف - ص)

NIYÁZ-KESH نیازکیش

دیکھو 'نیاز مند'

2. इस महीने को बरसात (Is mahíne
ki barsát (اس مہینے کی برسات)
مشہور ہے کہ اس مہینے کی بارش
کا ہر قطرہ سیپ میں موتی بن
جاتا ہے

نیر اصغر (عف - مذ)

NAI,YIRE-ASGHAR نایرے آسغار
چंद्र (Chandr چاندرا) चंद्रमा (Chan-
drama چاندرا) चाँद (Chánd drama)

NEST نیست (ف - ص)

نیر اکبر (عف - مذ)

1. नष्ट (Nasht نشٹ) बर बाद (Bar
bád برباد)

NAI,YIRE-AKBAR نایرے آکبر
सूर्य (Súrya سورج) रवि (Ravi
سورج) सूरज (Súraj سورج)

2. नास्ति (Násti ناستی) नहीं है
(Nahín hai نہیں ہے)

نیست (ف - مذ)

NAYASTÁN (NESTÁN) नयस्तां (नेस्तां)

NAI,RANG نیرنگ (ف - مذ)

1. नटप्राय (Nadap,práe नटप्राय)
नर कट का जंगल (Narkat ka jangal
نرکت کا جنگل)

1. इन्द्रजाल (Indr jál (اندرجال) जादू
(Jádu جادو)

2. माया (Máya माया) फरेब (Fareb
فریب)

نیرنگ ساز (ف - ص)

2. बन (Ban بن) बीहड़ (Bíhar
بہار) जंगल (Jangal جنگل)

NAIRANG-SÁZ نیرنگ ساز

نیست و نابود (ف - ص)

मायावी (Máyaवी (مایاوی) ऐंद्र जालिक
(Aindr jálík (ایندر جالک) शोबदाबाज़
(Shobada báz (شعبده باز)

NESTO-NÁBÚD नेस्तो-नाबूद

NÍZ نیز (ف - حرف عطف)

- विनष्ट (Vinasht (ونشت) उन्मूलित
(Vidh,dhwaast (وندھوست) अनमूलित
(Unmúlit (آن مولت) तह्स नह्स
(Bilkul tah,s nah,s بالکل
(تکس نکس)

1. और (Aur اور)

2. भी (Bhi بھی)

NAIZA نیزہ (ف - مذ)

NESTI नेस्ती (ف - ص)

शक्ति (Shakti (شکتی) शंकु (Shanku
शंकु) कुंत (Kunt (کنت) भाला
(Bhāla (بہالا) बरछी (Barohhi (برجھی)

1. विनाश (Vinásh (ویناش) बरबादी
(Barbádi بربادی)

2. दरिद्रता (Dariddrata (دردرنا) कंगाली
(Kangáli (کلنگالی) नुहसत (Nuhusat
(نھوست)

NAISÁN نسان (ف - مذ)

1. बैसाख का महीना (Baisakh ka
mahíne (بہساخ کا مہینہ)

4. पवित्र (Pavitr) पाक (Pák) (پاک)
5. सच्चरित्र (Sach, charitr) (سچ چرتر) सालेह (Sáleh) (صالح)
6. सदैव (Sadai) रहम दिल (Rahm dil) (رحم دل)
7. कुलीन (Kulín) शरीफ (Sharíf) (شریف)
8. सरल स्वभाव (Saral swabháv) सादा मित्राज (Sáda mizáj) (ساده مزاج)

نیک انجام (ف - ص)

NEK-ANJÁM नेक अंजाम

शुभप्रमाण (Shubhap, pramán) (شبهه)
जिसका नतीजा अच्छा हो (Jis ka natíja ach, chha ho) (جس کا)
(نتیجہ اچھا ہو)

نیک اندیش (ف - ص)

NEK-ANDESH नेक अदेश

शुभ चेता (Shubh cheta) (شبه چیتا)
शुभ चिंतक (Shubh chintak) (شبه چیتک)
अच्छी बात सोचने वाला (Ach, chhi bát sochne vála) (اچھی بات سوچنے والا)

نیک بخت (ف - ص)

NEK-BAKHT नेक बख्त

1. सौभाग्य शाली (Saubhággya sháli) (सुभाग्य शाली) (سوباگہ شالی)
(خوش قسمت) (Khush qismat)
2. सरल स्वभाव (Saral swabháv) सीधा साधा (Sídha sádha) (سیدھا سادھا)

NESH नेश (ف - مذ)

1. दंश (Dansh) कंटक (Kantak) (دَنش کَنٹک)
2. विष (Vish) ज़हर (Zahr) (وِش زَہر)

NESHTAR नेशतर (ف - مذ) دیکھو 'نشتار'

نیش زنی (ف - مٹ)

NESH-ZANI नेश जनी

1. दंशन (Danshan) डंक मारना (Dank mārna) (دَنشَن مارنا)
2. अनर्थ करना (Anarth karna) (अनर्थ کرنا)
(बुराई करना) (Buráyi karna) (برائی کرنا)

نیش غریب (ع - مذ)

NESHE-AQRAB नेश अक्रब

वृत्तिक दंश (Vrikchhik dansh) (دَکھیک دَنش)
बिछू का डंक (Bich, ohhu ka dank) (بِچھو کا دَنک)

نیشکر (ف - ذک)

NAI-SHAKAR नै शकर

इच्छु (Ikchhu) (ایکھو) (Ikchhu)
गन्ना (Ganna) (گنا)

NEK नेक (ف - ص)

1. शुभ (Shubh) सईद (Sa, id) (سید)
2. उत्तम (Uttam) नफीस (Nafis) (نفیس)
3. सुन्दर (Sundar) हसीन (Hasin) (حسن)

نیک طینت (ف - ص)

NEK-TÍNAT نیک तीनत

دیکھو 'نیک سرشت'

نیک عمل (ف - ص)

NEK-AMAL نیک अमल

पुण्य कर्म (Punnya karma) پنیہ

सत्कर्ता (Sat karta) ست کرتا (کرما)

निक आमाल (Nek ámal) نیک اعمال

نیک فرجام (ف - ص)

NEK-FARJÁM نیک फर्जाम

دیکھو 'نیک طبع'

نیک قدم (ف - ص)

NEK-QADAM نیک कदम

जिसका आना मुबारक हो (Jis ka ána

جس کا آنا مبارک ہو) mubárák ho

نیک کردار (ف - ص)

NEK-KA (I) RDÁR نیک क (कि) दर

सदा चारी (Sada chári) سدا چاری

साधु वृत्त (Sádhu vritt) سادھو ورت

अच्छे चाल चलन वाला (Ach, chhe

अच्छे चाल चलन वाला) ohál chalan vála

نیک گفتار (ف - ص)

NEK-GUFTÁR نیک गुफ्तार

साधु भाषी (Sádhu bháshi) سادھو بھاشی

सद् वादी (Sad vádi) سد وادی

बातें करने वाला (Ach, chhi bátē karne

बातें करने वाला) vála

نیک مزاج (ف - ص)

NEK-MIZÁJ نیک मित्राज

सुकृतात्मा (Sukritátma) سوکرتا تما

निक खु (ف - ص) NEK-KHU نیک खू

सत्प्रकृति (Sat prakriti) ست پرکرتی

सद् वृत्त (Sad vritt) सद ورت

आदतों वाला (Ach, chhi ádaton vála

آدتی عادتوں والا)

निक دل (ف - ص) NEK-DIL نیک دل

सदात्मा (Sadátma) سدا تما

(Pun,nyátma) پنیاتما

अच्छे दिल वाला (Ach, chhe dil vála

آچھے دل والا)

نیک رائے (ف - ص)

NEK-RÁE نیک राय

सद् बुद्धि (Sad bud, dhi) سد بدھی

सन्मति (San, mati) سن متی

राय वाला (Ach, chhi ráe vála

آچھی رائے والا)

نیک سرشت (ف - ص)

NEK-SIRISHT نیک सिरिशत

सदात्मा (Sadátma) سدا تما

पुण्य प्रकृति (Punnya prakriti) پنیہ پرکرتی

निक तीनत (Nek tīnat) نیک طینت

نیک سیرت (ف - ص)

NEK-SÍRAT نیک सीरत

دیکھو 'نیک خو'

نیک طبع (ف - ص)

NEK-TAB, A نیک तब (तब अ)

सत्प्रकृति (Sat prakriti) ست پرکرتی

सदात्मा (Sadátma) سدا تما

निक सिरिशत (Nek sirisht) نیک سرشت

نیک خیال (Nek khayál) (سکلیپ)

2. دان شیل (Dán shíl) (دان شیل)
مکھاییر (Mukhaiyir)

3. ساتھ نیٹھ (Sattya nisbth) (ساتھ)
(ایماندار) (Imándár) (نشتہ)

NEKU نیکو (ف - ص)

1. شریشتہ (Shreshth) (شریشتہ) (Uttam) (ات) (آلا) (Ála)

2. شوبھ (Shubh) (شوبھ) (Kallyán mai) (کلیان سے)
(مبارک) (Mubáarak)

نیکو خصال (غف - ص)

NEKU-KHISÁL نیکو خصال
(نیکو) (نیک خو)

نیکو سیر (غف - ص)

NEKU-SI,AR نیکو سیر

سچ چرتہ (Sach, charittr) (سچ چرتہ)
سداشای (Sadáshai) (سداشے) (Nek sirat) (نیک سیرت)

نیکو کار (ف - ص)

NEKU-KÁR نیکو کار

سدا چاری (Sadáchári) (سدا چاری)
سدا ورت (Sad vritt) (سدا ورت) (Nek ohalan) (نیک چلن)

نیکو کردار (ف - ص)

NEKU-KARDÁR نیکو کردار
(نیک کردار)

پونیا شیل (Punnya shíl) (پونیا شیل)

آچھے میزاج والا (Ach, chhe mizáj) (آچھے میزاج والا)

نیک منش (ف - ص)

NEK-MANISH نیک منیش

(نیک مزاج)

نیک منظر (غف - ص)

NEK-MANZAR نیک منظر

شوبھ दर्शन (Shubh darshan) (شوبھ)

نیکتر (Nettr priya) (نیکتر)

جو دیکھنے میں آچھا لگے (Jo)

dekhne men ach, chha lage جو

(نیک لگے میں آچھا لگے)

نیک نام (ف - ص)

NEK-NÁM نیک نام

اتم یس (Uttam yaash) (اتم یس)

پونیا شیلوک (Pun, nyaashlok) (پونیا شیلوک)

(نام آور) (Namávar) (لوک)

نیک نفس (غف - ص)

NEK-NAFS نیک نفس

آنتہ شدہ (Antah shud, dh) (آنتہ شدہ)

سادھو شیل (Sádhu shíl) (سادھو شیل)

(پاک باطن) (Pák batin)

نیک زہاد (ف - ص)

NEK-NIHÁD نیک نہاد

آنتہ شدہ (Sadáshai) (آنتہ شدہ)

(Antah sud, dh) (نیک سیریت)

(Nek sirisht) (نیک سرشت)

نیک نیت (غف - ص)

NEK-NÍYAT نیک نیات

1. ساتسکالپ (Satsenkulp) (ساتسکالپ)

पुष्कर (Pushkar) राजीव (Rájiv)
कमल (Kamal) (داجو)

نیلوفر ماہتابی (ف - مذ)

NILOFAR-MÁHTÁBI

नीलोकरे माह ताबी

कुमुदिनी (Kumudini) कैरव (Kairav)
कुमुद (Kumud) कोका (Koka)
कुई (Kufi) कुई (Kufi)

NÍM नीम (न - म)

- अर्ध (Ardh) अर्ध (Ardh)
आधा (Ádha) (अर्ध)
- न्यून (Nyún) थोड़ा (Thora)
कम (Kam) (कम)

NÍM-BÁZ नीम बाज (न - म)

अर्ध मुकुलित (Ardh mukulit)
अध खुला (Adh khula)
कहा (कहा)

नीम भरत (न - म)

NÍM-BIRISHT नीम बिरिश्ट

अर्ध भृष्ट (Ardh bhriht)
आधा भुना हुआ (Ádha bhuna hua)
आधा भुना हुआ

नीम बसमल (न - म)

NÍM-BISMIL नीम बिस्मिल

अर्ध बधित (Ardh badhit)
आधा जवह किया हुआ (Ádha zab, h
kiya hua) (आधा जवह किया हुआ)

NÍM-JÁN नीम जाँ (न - म)

अर्ध मृत (Ardh mrit)
अध मुआ (Adh mua) (अध मुआ की)

NEKI नेकी (न - म)

- उपकार (Upkar) भलाई (Bhaláyi)
एहसान (Ehsán) (अहसान)

- संयम (San, yam) परहेज़गारी (Parhez gári)

- श्रेष्ठता (Shresh, thata) खूबी (Khúbi)

- स्वभाव की सरलता (Swabháv ki saralata) भोला भाला पन (Bhola bhála pan)

- सदाचार (Sadáchár) नेक चलनी (Nek chalani)

NÍL-GÚN नील गुँ (न - म)

नील वर्ण (Nilvarn) नीले रंग का (Níle rang ka)

NÍLAM नीलम (न - म)

नीलमणि (Níl mani) एक रत्न (Ek ratn)

NILOFAR नीलोफर (न - म)

- कमल (Kamal) कुंवल (Kunval) (कुंवल)

- कुमुद (Kumud) कुफला (Phuph- la) कुई (Kufi)

नीलोफर आताबी (न - म)

NÍLOFAR-ÁFTÁBI नीलोफरे आफताबी

पद्म (Padm) अरविंद (Aravind)
सरसीरुह (Sarsíruh) (सरसीरुह)

ऐसा मस्त जिसे कुछ कुछ होश हो
(Aisa mast jise kuchh kuchh hosh ho
ایسا مست جسے کچھ کچھ
ہوش ہو)

نیم نگاہی (ف - مٹ)

NÍM-NIGÁHI نیم نیگاہی
कनख्यों से देखना (Kanakh्यों se
dekhna کنکھوں سے دیکھنا)

NÍMA نیما (ف - مد)

1. अर्ध (Ardh اردھ) आधा (Ádh
آدھا)

2. एक प्रकार का ऊँचा जामा (Ek
prakár ka úncha jáma ایک پروکار
کا اونچا جامہ)

نی نواز (ف - ص)

NAI-NAVÁZ नै नवाज़
बांसुरी बजाने वाला (Bánsuri bajáne vála
بانسری بجانے والا)

NI,YOSH नियोश (ف - ص)
श्रोता (Shrota شروتا) सुनने वाला
(Sunne vála سننے والا)

مرکبات کا آخری جزو ہو کر مفعلی
دیتا ہے جو سے 'حق نہوش'

आधी जान निकल गई हो (Jii ki Ádhi
ján nikal gayi ho جسکی آدھی جان
نکل گئی ہو)

NÍMCHA नीमचा (ف - مذ)
खड्ग पुत्री (Khadg puttī) (کھڈگ پتری)
कटार (Katár) (کٹار)

NÍM-SER नीम सेर (ف - ص)
अर्ध तृप्त (Ardh tript) (اردھ تریپت)
आधा पेट भरा हुआ (Ádha pet bhara
hua) (آدھا پیٹ بھرا ہوا)

نیم شب (ف - ص)

NÍM-SHAB नीम शब
अर्ध रात्रि (Ardh rátri) (اردھ راتری)
आधी रात (Ádhirát) (آدھی رات)

نیم کشتہ (ف - ص)

NÍM-KUSHTA नीम कुरता
دیکھو 'نیم بسل'

NÍM-GARM नीम गर्म (ف - ص)
अर्धोष्ण (Ardhoshn) (اردھوشن) गुन गुना
(Gun guna گن گنا)

نیم مست (ف - ص)

NÍM-MAST नीम मस्त
अर्धमत्त (Ardh matt) (اردھ مت)

و

VÁJIB واجب (و - ص)

1. उचित (Uchit) यथोचित
(Yathoohit) मुनासिब
(Munástib) (مناصب)
2. आवश्यक (Ávaash shyak) (آवश्यक)
ज़रूरी (Zurúri) (ضروری)
3. देय (Doya) क़ाबिले अदा-
(Qábile ada) (قابل ادا)

واجب الادا (ع - ص)

VÁJIBUL-ADA वाजिबुल अदा

- दातव्य (Dátav vya) (داتویہ) शोधनीय
(Shodhaniya) (شودھنیہ) जिसकी अदा-
इगी ज़रूरी हो (Jis ki adáigi zurúri ho)
(جس کی ادائیگی ضروری ہو)

واجب التسليم (ع - ص)

VAJIBUT-TASLÍM वाजिबुत्तस्लाम

- मान्य (Mán.nya) (مانیہ) जिस का मानना
ज़रूरी हो (Jis ka mánna zurúri ho)
(जिस का मानना ضروری हो)

واجب التعزیر (ع - ص)

VAJIBUT-TA,ZÍR वाजिबुताज़ीर

- दंडनीय (Dandaníya) (دندنہ) शासनीय
(Shaaaníya) (शासनीہ) जिसे सज़ा देना
ज़रूरी हो (Jise saza dena zurúri ho)
(जिसे सज़ा देना ضروری हो)

واجب التعظیم (ع - ص)

VAJIBUT-TA,ZIM वाजिबुताज़ीम

- आदरणीय (Ádaraníya) (آدرنیہ) पूज्य
(Pújjya) (پرجیہ) जिस का अर्पण ज़रूरी

VA

वा

وا (ف - ص)

1. उद्घटित (Udghatit) (ادگھٹیت)
खुला हुआ (Khula hua) (کھلا ہوا)
  2. 'वाय' का लघु रूप (Váo' ka laghu
rup) (وا کا لکھو روپ) हाय (Háo
(آ) आह (Áh á) (ہاے)
- دوسرے معنوں میں مرکبات کا جز
ہوکر آیا ہے جیسے 'واحسرتا'

VÁBASTA वाबस्ता (ف - ص)

1. बद्ध (Bad,dh) (بده) आबद्ध
(Ábad,dh) (آبدہ) बंधा हुआ
(Bandha hua) (بندھا ہوا)
2. संबंधित (Sambandhit) (سمبندھت)
संबद्ध (Sambaddh) (سمبद्ध) मुंसलिक
(Munsalik) (منسلک) متعلق
(Muta, alliq) (متعلق)

VÁPAS वापस (ف - ص)

1. प्रत्यागत (Pratyágat) (پرتیآگت)
लौटा हुआ (Lauta hua) (لوتا ہوا)
2. प्रति दत्त (Prati datt) (پرتی دت)
लौटाई हुई चीज़ (Lautáyi hui
chíz) (لوتائی ہوئی چیز)

VÁPASÍN वापसी (ف - ص)

- अंतिम (Antim) (انتم) आखिरी (Ákhiri)
(آخری)

VÁSIQ वासिक (ع - ص)

- दृढ़ (Drish) (دریہ) पुष्ट (Pusht) (پشت)
मबूत (Mazbút) (مضبوط)

واجب الوجود (ع - ص)

VÁJIBUL-VUJÚD واجببول वुजूद

स्वयंभू (Swayam bhu स्वयंभू) जो
अपने वुजूद में किसी का मोहताज न हो
(Jo apne vujúd meñ kisi ka mohtáj
na ho जो اپنے وجود میں کسی کا
(محتاج نہ ہو)

واجب الوصول (ع - ص)

VÁJIBUL-VUSÚL واجببول वुसूल

प्राप्य (Práppya پراپیا) जिस की वुसूली
ज़रूरी हो (Jis ki vusúli zurúri ho
(जिस की وصولی ضروری ہو)

VÁJIBI واجبی (ع - ص)

1. उचित (Uchit اچیت) मुनासिब
(Munásib مناسب)
2. यथार्थ (Yatháarth यथार्थ) ठीक
ठीक (Thík thík ٹھیک ٹھیک)
3. अल्प (Alp اल्प) थोड़ा (Thoṛa
تھوڑا)

VÁHID वाहद (ع - ص)

1. एक मात्र (Ek máttir ایک ماطر)
एक (Ek ایک)
2. एकाकी (Ekáki ایک‌اکی) अकेला
(Akela اکيلا)
3. एक वचन (Ek vachan एक वचन)
'जमा' की ज़िद (Jam,a ki zid 'جمع'
की ضد)
4. अद्वितीय (Ad,dwitiya اد،دوئیہ)
बे मिसल (Be misl بے مثل)

जिस का (Jis ka adab zurúri ho
(ادب ضروری ہو)

واجب التعمیل (ع - ص)

VÁJIBUT-TA,MÍL वाजिबुत्तामील

निश्वादनिय (Nishpádaníya
पाल्य (Pállya پالیه) जिस की तामील
ज़रूरी हो (Jis ki ta,míl zurúri ho
(जिस की تعمیل ضروری ہو)

واجب الرحم (ع - ص)

VÁJIBUR-RAHM वाजिबुर्रह्म

दयनीय (Dayaníya دینیه) जिस पर
रह्म ज़रूरी हो (Jis par rahm zurúri
ho (जिस पर رحم ضروری ہو)

واجب العرض (ع - ص)

VÁJIBUL-ARZ वाजिबुल अर्ज़

1. निवेदनीय (Nivedaníya
प्रार्थनीय (Práarthaníya
जिस का कहना ज़रूरी हो (Jis ka
kahua zurúri ho जिस का
कहना ضروری हो)
2. वह शतें जो ज़मींदारों और किसानों
के बीच तै हों (Voh sharten jo
zamíndáron aur kisanon ke bích
وہ شرطین جو زمینداروں
اور کسانوں کے بیچ طے ہوں)

واجب القتل (ع - ص)

VÁJIBUL-QATL वाजिबुल कत्ल

वध (Vad,dhya वध) हननीय
(Hananiya हनنیہ) जिसका मार डालना
ज़रूरी हों (Jis ka mār dálna zurúri ho
(जिस का मार डालना ضروری हो)

جاننشین (Ja nashin) (دهکاري)
(جانشين)

2. دایاد (Dáyád) (دايداد) ریکھاधिकारी
(Rikhhádhikári) (ريکھادھیکاری) एकदारे
तरिका (Haqdáre tarika) (حقदार)
(ترکھ)

3. अभिभावक (Abhibhávak) (अभि)
सर परस्त (Sar parast) (सर)
(सरپرست)

VÁBID वारिद (व - स)

1. आगत (Ágat) (आगत)
(Ágantuk) (आने वाला)
(Áne vála) (आने वाला)
2. उपस्थित (Upasthit) (अभि)
मौजूद (Maujúd) (मौजूद)

VÁRIDÁT वारिदात (व - स)

1. दुर्घटना (Durghatana) (दुर्घटना)
बुरी घटना (Buri ghataana) (बुरी)
वुकूआ (Vuqúá) (वुकूआ)
2. चोरी (Chori) (चोरी) कफुल शिकनी
(Quful shikani) (कफुल शिकनी)

VÁRASTA वारस्ता (व - स)

स्वच्छंद (Swach,ohhand) (स्वच्छंद)
निरंकुश (Nirankush) (निरंकुश) आज़ाद
(Ázáad) (आज़ाद)

वारिस्ता مزاج (व - स)

VÁRASTA-MIZAJ वारस्ता मिज़ाज

स्वच्छंद प्रकृति (Swach,ohhand pra-
kriti) (स्वच्छंद प्रकृति) मन मौजी
(Man mauji) (मन) लाउबाली
(Laubáli) (लाउबाली)

واحسرتا (ع - کلمه تاسف)

VÁ-HASRATA वा हसरता

हाहंत (Ha hant) (हाहंत) हाए अफसوس
(Háe afsos) (हाए अफसوس)

VÁDI वादी (व - म)

1. उपत्यका (Upattyaka) (उपत्यका)
घाटी (Ghāti) (घाटी) तराई (Taráyi)
(तराई)

2. वन (Van) (वन) बन (Ban)
जंगल (Jangal) (जंगल)

VÁDÍD वादीद (व - म)

किधी के अपने घर मुलाकात को आने
पर जवाब में उससे मिलने को उसके घर
जाना (Kisi ke apne ghar muláqát ko
áue par javáb men us se milne ko us
ke ghar já na) (किसी के अपने घर
मुलाकात को आने पर जवाब में
(अस से मिलने को अस के घर जाना)
बाज़दीद (Báz díd) (बाज़दीद)

वादी नورد (व - स)

VÁDI-NAVARD वादी नवर्द

काननचारी (Kánan ohári) (काननचारी)
वन भ्रमी (Van bhrami) (वन भ्रमी)
जंगल में घूमने फिरने वाला (Jangal
men ghúmne phirne vála) (जंगल
में घूमने फिरने वाला)

VÁR वार (व - म)

आघात (Ághát) (आघात) चोट (Chot)
(चोट) हमला (Hamla) (हमला)

VÁRIS वारिस (व - स)

1. उत्तराधिकारी (Uttarádhikári) (उत्तराधिकारी)

VÁSIL वासिल (اصل - ع - ص)

1. मिलने वाला (Milne vála (ملنے والا)
2. पहुँचने वाला (Pahunchne vála (پہنچنے والا)

VÁZEH वाज़ेہ (واضح - ع - ص)

1. व्यक्त (Vyakt (ویکت) प्रकट (Prakat (प्रोक्त) ज़ाहिर (Záhir (ظاهر)
2. स्पष्ट (Ispasht (اسپشت) विलृत (Vistrit (ویسترت) मुफ़स्सल (Mufasssal (مفصل)
3. मोटे क़लम से साफ़ साफ़ लिखा हुआ (Mote qalam se sáf sáf likha hua (موٹے قلم سے صاف صاف لکھا ہوا)

VAZE वाज़े (واضع - ع - ص)

1. आविष्कारक (Ávishkarak (آوش (موجود) मूज़िद (Mújid (کارک)
2. निर्माता (Nirmáta (نرماتا) बनाने वाला (Banáne vála (بنانے والا)

واضع قانون (ع - ص)

VÁZE-E-QÁNÚN वाज़िए कानून

- विधायक (Vidháyak (ودھایک) कानून बनाने वाला (Qánún Banáne vála (قانون بنانے والا)

VÁ,IZ वाइज़ (واعظ - ع - ص)

1. धर्मोपदेशक (Dharmopdeshak (धर्मोपदेशक) प्रवाचक (Praváchak (پرواچک) मतलब बातों का उपदेश देने वाला (Maz,habi báton ka updesch dene vála (مذہبی باتوں کا اپدیش دینے والا)

VÁRAFTA वारफ़ता (ف - ص)

1. संज्ञाहीन (Sangya hín (سنگہیا ہین) अचेत (Achet (अचित) बेसुध (Be sudh (بے سدھ)
2. मुग्ध (Mugdh (مگدھ) मोहित (Mohit (मोहित) फ़ारेफ़ता (Farofta (فریفتہ)

وارفته طبع (ع - ص)

VÁRAFTA-TAB,A वारफ़ता तब

दिक़्क़ो 'وارسته مزاج'

وارفته مزاج (ع - ص)

VÁRAFTA-MIZÁJ वारफ़ता मिज़ाज

दिक़्क़ो 'وارسته مزاج'

VÁZGÚN वाज़गून (व - न)

- अधोमुख (Adhomukh (ادھومکھ) आँधा (Aundha (آوندھا)

VÁSITA वासिता (ع - مذ)

1. संबंध (Sambandh (سمبندھ) लगाव (Lagáo (لگاؤ)
2. संपर्क (Sampark (سمپرک) तअल्लुक (Ta,alluq (تعلق)
3. माध्यम (Mádh,dbyam (مادھیم) ज़रीआ (Zariá (ذریعہ)
4. प्रेम संबंध (Prem sambandh (پرم سمبندھ) दिली तअल्लुक (Dili ta,alluq (دلی تعلق)

VÁSIF वासिफ (ع - ص)

- प्रशंसक (Prashansak (پرشانسک) श्लाघी (Shlághi (شلاگھی) तारीफ़ करने वाला (Ta,rif karne vála (تعریف کرنے والا)

VÁQIYI واقعی (ع - ص) واقعی

1. वस्तुतः (Vastutah وستوتہ) सत्यतः (Sattiyatah ستیتہ) दर हकीकत (Dar haqíqat درحقیقت)

2. सत्य (Sattya ستیہ) यथार्थ (Yathá-rth یثہارتہ) सचमुच (Sach much سچ مچ)

VÁQIF واقف (ع - ص) वाकिफ

1. परिचित (Parichit परिचित) शनासा (Shanása شناسا) जानकार (Jánkár जानकार)

2. अभिज्ञ (Abhig,gya अभिज्ञ) ज्ञाता (Gyáta ग्याना) माहिर (Mábir माहिर)

واقفیت (ع - مٹ)

VÁQIFÍYAT वाकिफियत

1. परिचय (Parichai परिचे) जान पहचान (Ján pahchán جان پہچان) शनासाई (Shanásaíy शनासाई) अभिज्ञता (Abhig,gyatá अभिज्ञता) इल्म (Ilm علم)

واگذاری (ف - مٹ)

VÁ-GUZÁRI वा गुजारी

- बन्धन मुक्ति (Bandhan mukti बंधन मुक्ति) छुटकारा (mukti मुक्ति) (Chhutkára छुटकारा)

VÁLA वाला (फ - व) वाला

- महान् (Mahán महान) उत्तम (Uttam उत्तम) आली (Shreshth श्रेष्ठ) (अली) (Alí) (عالی)

2. मद्यनिषेधक (Mad,dya nishedhak मदियनिषेधक) शराब पीने से रोकने वाला (Sharáb píne se rokne شراب پینے سے روکنے والا) (váln)

VÁFIR वाफिर (ع - ص) वाफير

- प्रचुर (Prachur پرچور) बहुल (Bahul बहुल) अत्यधिक (Attyadhik اتیہدیک) (بہل) بے افراط (Ba ifrát بے افراط)

VÁQE واقع (ع - مذ) वाके

- घटित (Ghatit گھٹیت) रु नुमा (Ru numa رونما)

VÁQIA वाकिआ (ع - مذ) واقعه

1. घटना (Ghatana گھटना) हादसा (Hádisa حادثہ)

2. वस्तुस्थिति (Vas,tus,thiti वस्तुस्थिति) सहीह हालत (Sahíh hálát صحیح حالت)

3. दुर्घटना (Durgatana दुर्घटना) वारिदात (Váridát واردات)

4. वृत्तांत (Vrittánt वृत्तान्त) माजरा (Májara ماجرا)

5. युद्ध (Ud,dh युद्ध) जंग (Jang جنگ)

واقعه نویسی (ع - ف - ص)

VÁQIA-NAVÍS वाकिआ नवीस

- संवादकार (Samvád kár समवादकार) वृत्तलेखक (Vritt lekhaکورت لیکھک) समाचार लेखक (Samáchár lekhaک समाचार लेखक) वकाए निगार (Vaqaé nigár وقائع نگار)

VÁLEH والہ (ع - ص)

مغذ (Mugdh) آسکت (Ásakt)
فریفتہ (Frofta) (آسکت)

VÁLI والی (ع - ص)

1. स्वामी (Swámi) पति (Pati)
(مالک) (Málík) (مالک) (مالک)
2. शासक (Shásak) हुकमरां
(حکمران) (Hukmrán)
3. सहायक (Saháyak) हामी
(حامی) (Hámi)
4. संरक्षक (Sanrakohhak) निगहबान
(نگهبان) (Nigah bán)

VÁM وام (ف - مذ)

ऋण (Rin) قرض (Qarz)

VA-MÁNDA वामांदा (ف - ص)

1. श्रान्त (Shránt) क्लान्त
(Klánt) शिथिल (Shithil)
(شل) थका हुआ (Thaka hua)
(تھکا ہوا)
2. दुःखित (Dukkhhit) दुखी
(Dukhi) दीन (Dín)
(دکھی) (دین) (دکھی)
आजिज (Ájiz)

VÁVAILA वावैला (ف - م)

हाहाकार (Háhákár) कोहराम
(कोहराम) (Kohráam)

VÁH वाह (ع - م)

1. धन्य (Dhan, nya) मरहबा
(مرحبا) (Mar haba)
2. साधु (Sádhu) खूब
(خوب)

والاجاه (ف - ص)

VÁLA-JÁH वाला जाह

महामान्य (Mahámán, nya)

वाला शान (Vála shán)

والاکهر (ف - ص)

VÁLA-GUHAR वाला गुहर

महाकुल (Mahákul)

खानदान (Áli khándán)

والا نامه (ف - ص)

VÁLA-NÁMA वाला नामा

कृपा पत्र (Kripa pátr)

नवा-
ज़िश नामा (Navázish náma)

(نامه)

والاهمت (ع - ص)

VÁLA-HIM, MAT वाला हिम्मत

उच्चोत्साह (Uch, chotsáh)

बलंद हौसला (Balend hausala)

(حوصله)

VÁLID वालिद (ع - مذ)

जनक (Janak) पिता (Pita)

बाप (Báp)

VÁLIDA वालिदा (ع - م)

जननी (Janani) माता (Máta)

आम्बा (Amba) माँ (Máu)

(مان)

VÁLIDAIN वालिदैन (ع - مذ)

पितरौ (Pitarau) पित्रौ (Pittrau)

माता पितरौ (Máta pitarau)

मातर पितरौ (Mátar pitarau)

माता पिता (Máta pita)

माँ बाप (Máu báp)

VÁĚ वाए (ف - مٹ) وائے
 हा (Ha हा) हाहत (Háhant हाہانت)
 हाय (Háo ہاے)

VABA वबा (ع - مٹ) وبا

1. संक्रामक रोग (Sankrámak rog) (سکرامک روگ) छूत वाली बीमारी (Chhút váli bímári) (چھوت والی بیماری)
2. महामारी (Mahámári) (مہاماری) मरी (Mari) (مری) وہ مہلک بیماری جو ایک وقت میں بہت بڑے علاقے میں پھیلی ہو

VABÁL वबाल (ع - مذ) وبال

1. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) मुसीबत (Musibat مصیبت)
2. दैवी कष्ट (Daivi kasht) (دیی کشت) रोषी अज्ञान (Ghaibi azáb) (غیبی عذاب)

VATÍRA वतीरा (ع - مذ) وتیرہ

1. व्यवहार (Vyav,bár) (ویوہار) आचरण (Ácharan) (آچرن) तर्ज अमल (Tarzeamal) (طرز عمل)
2. प्रणाली (Pranáli) (پرنالی) पद्धति (Pad,dhati) (پدھتی) तरीका (Taríqa) (طریقہ)

VUSÚQ वुसूक (ع - مذ) وثوق

1. दृढ़ता (Drirhata) (دیرھتا) पुस्तगी (Pukhtagi) (پختگی)

3. अहो (Aho) (اھو) क्या खूब (Kya khúb) (کیا خوب)

4. अति सुंदर (Ati sundar) (اتی سندر) बहुत खूब (Babut khúb) (بہت خوب)

5. वाह वाह (Váh váh) (واہ واہ) तारीफ के समय इस्तेमाल किया जाने वाला लफ्ज़ (Ta,rif ke samai istemál kiya jáne vála lafz) (تعریف کے سے استعمال کیا جانے والا لفظ)

6. कभी व्यंग में 'नहीं' के लिए भी आता है (Kabhi vyang men 'nahin' ke liye bhi áta hai) (کبھی ویلنگ میں 'نہیں' کے لیے بھی آتا ہے)

7. कभी तश्ज्जुब के लिए आता है (Kabbi ta,sjjub ke liye áta hai) (کبھی تعجب کے لیے آتا ہے)

VÁHIB वाहिव (ع - ص) واہب
 दाता (Dáta) (دانا) देने वाला (Dene vála) (دینے والا)

VÁHIMA वाहिमा (ع - مذ) واہمہ

1. भ्रम (Bhram) (بھرم) भ्रांति (Bhránti) (بھرائتی) वह्म (Vah,m) (وہم)
2. कल्पना शक्ति (Kalpana shakti) (کلپنا شکتی) कुवते मुतख़िय़िला (Quv,vate mutakhhiyila) (قوت متخیلہ)

VÁHI वाही (ع - ص) واہی

व्यर्थ कारी (Vyarth kári) (ویرث کاری)
 कदर्थी (Kadarthi) (کدرتھی) لراڤ (Laghv) (لغو)

VAJA वजा (جمع - مذ) و جمع (ع - مذ)
पीड़ा (Pīṛa پیرا) व्यथा (Vyatha
درد (Dard درد) ویتھا

VUJÚB वुजूब (جمع - مذ) و جمع (ع - مذ)
अनिवार्यता (Aniváryata (انواریتا)
वाजिब होना (Vájib hona واجب ہونا)

VAJÚD वुजूद (جمع - مذ) و جمع (ع - مذ)
1. जीवन (Jīvan जीवन) زندگی (Zindagi)
2. शरीर (Sharīr شریر) देह (Doh
جسم (Jism جسم) دیہ
3. अस्तित्व (Astittwa استتو) हस्ती
(Hasti هستی)

VUJÚH वुजूह (جمع - مذ) و جمع (ع - مذ)
وجه کی جمع
कारण समूह (Kāran samūh کارن سمود)
असباب (Asbāb اسباب)
اس لفظ کی جمع 'وجوہات'
بنانا غلط ہے

VAJÍH वजीह (جمع - مذ) و جمع (ع - مذ)
1. प्रताप वान् (Pratáp vān प्रताप
روبادار (Robdār (روبادار) وان
2. श्री मुख (Shri mukh श्री मुख)
शुभ दर्शन (Shubh darshan शुभ
खुश रु (Khush ru خوش
رو)

VAHDAT वहदत (جمع - مذ) و جمع (ع - مذ)
1. एकत्व (Ekattwa ایکتر) इकाई
(Ikāyi اکائی)

2. विश्वास (Vish,shwās विश्वास)
भरोसा (Bharosa بهروسا) यकीन
(Yaqīn یقین)

VASÍQA वसीका (جمع - مذ) و جمع (ع - مذ)
1. संप्रतिष्ठा (Sampratig,gya سمپرتگیہ)
मुआहदा (Muáhada معاہدہ)
2. अधिकार पत्र (Adhikár pattar
سند (Sanad سند) ادھیکار پتر
3. लेख पत्र (Lekh pattr لیکھ پتر)
दस्तावेज (Dastávej دستاویز)
4. वृत्ति (Vritti वृत्ति) वसीका (Vaniffa
وظیفہ)

VAJÁHAT वजाहत (جمع - مذ) و جمع (ع - مذ)
1. मुखकान्ति (Mukh kánti مکھ کانٹی)
मुखश्री (Mukhash,shri مکھش
चेहरे का नूर (Chehre ka nūr
چہرے کا نور)
2. प्रतिष्ठा (Pratishtha प्रतिष्ठा)
श्रेष्ठता (Shresbthata شریض تہتا)
हुर्मत (Hurmat حرمت)

3. प्रताप (Pratáp प्रताप) तेज (Toj
عصب (Robodáb (عصب) روجہ
داب)

VAJD वज्द (جمع - مذ) و جمع (ع - مذ)
1. झुमना (Jhúmna झुमना) मस्ती में
झुमना (Masti men jhúmna
مستی میں جھومنا)

2. हाल (Hál حال) कैफियत (Kaiḍiyat
کھفیت)

(Bhayāvah भयवह) भयंकर (Bhayāṅkar
(भयंकर) भीषण (Bhīṣan भिषन)
डरावना (Daráona درانا)

2. अद्वैत (Ad,dwait अद्वैत) खुदा
का एक होना (Khuda ka ek hona
خدا کا ایک ہونا)

VAH,SHI वहशी (وحشی - ع - ص)

1. वनपशु (Van pashu वन पशु) जंगली
जानवर (Jāngali jānvar جنگلی
جانور)

2. असभ्य (Asabh,bhya استسب) उजड़
(Ujad,d اچڑ)

3. निर्दय (Nirdai निर्दय) बे रहम
(Be rahm बे رحم)

وحشی مزاج (ع - ص)

VAHSHI-MIZAJ वहशी मिजाज

एकांत प्रिय (Ekānt priya ایکانت
پریا) तन्हाई पसंद (Tanbāyi pasand
تنہائی پسند) जो आदमियों की सोहबत
से भागता हो (Jo ādamiyon ki sohbat
se bhāgta ho جو آدمیوں کی صحبت
سے بھاگتا ہو)

VAHAL वहल (وحل - ع - مٹ)

कीचड़ (Kicher कीचड़) पानी से भीगी
हुई जमीन (Pāni se bhīgi hui zamin
پانی سے भीگی ہوئی زمین)

VAH,I वही (وحی - ع - مٹ)

1. खुदा का हुक्म जो पैसम्बरों पर उतरे
(Khuda ka hukm jo paigham-
baron par utre خدا کا حکم جو
پیغمبروں پر اترے)

2. यह कलाम जिस से इन्कार न किया
जा सके (Yoh kalām jis se inkār

VAH,SH वहश (وحش - ع - مٹ)

وحشی کی جمع
जंगली चौपाये (Jāngali chaupāye
جنگلی چوپایے)

VAH,SHAT वहशत (وحشت - ع - مٹ)

1. उपेक्षा (Upek,ehha اہیک چھا)
घृणा (Ghrina گھرنا) नफرت
(Nafrat نفرت)

2. घबराहट (Ghabrábat گھبراہٹ)
हौल दिल (Haul dil हौल दिल)

3. पशुता (Pashuta पशुता) हैवानियत
(Haivāniyat حیوانیت)

4. भय (Bhai भय) त्रास (Trās त्रास)
डर (Dar डर)

5. सुंसान पन (Sunsán pan सुंसान
पन) वीरानी (Virāni वीरानी)

وحشت اثر (ع - ص)

VAHSHAT-ASAR वहशत असर

दिकهو 'وحشت नाक'

وحشت زدہ (ع - ص)

VAHSHAT-ZADA वहशत जदा

1. भयभीत (Bhai bhīt भयभीत)
डरा हुआ (Dara hua डरा हुआ)

2. आतुर (Átur आतुर) घबराया हुआ
(Ghabráya hua گھبراایا ہوا)

وحشت ناک (ع - ص)

VAHSHAT-NÁK वहशत नाक

भयानक (Bhayānak भयानक) भयावह

VIRÁSAT وراثت (ع - مٹ) ویراسات

1. उत्तराधिकार (Uttarādhikār) اتر-

وارس ہونا (Vāris hona) وارث ہونا

2. रिकथ (Rikth) دای (Dāe) دای

تاریکا (Tarika) ترکہ

وراثت نامہ (ع - مٹ)

VIRÁSAT-NÁMA ویراسات نامہ

उत्तराधिकार पत्र (Uttarādhikār patr)

اتر ادریکار پتر (Vāris hone ki tab, rir)

وارث ہونے کی وارث تحریر

VARD ورد (ع - مٹ) ورد

गुलाब का फूल (Gulāb ka phul) گلاب کا فूल

لال गुलाब (Lāl gulāb) لال گلاب

VIRD ورد (ع - مٹ) ورد

1. नित्य कर्म (Nittya karm) نیتیہ کرم

रोज का बँधा हुआ काम (Roz ka baṁdha hua kām) روز کا بندھا ہوا کام

2. जाप (Jāp) جاپ (Jap) جاپ

वज़ीफ़ा (Vazīfa) وظیفہ

VARZISH वर्जिश (ف - مٹ) ورزش

1. व्यायाम (Vyáyām) ویایام کسرت

(Kasrat) کسرت

2. अभ्यास (Abb, bhyās) ابھیاَس

किसी काम की बराबर मशक (Kisi kām ki barābar mashq) کسی کام کی برابر مشق

की برابر مشق (Kisi kām ki barābar mashq)

na kiya ja sake وہ کلام جس سے

انکار نہ کیا جا سکے

VAHÍD वहीद (ع - ص) وحید

अद्वितीय (Ad, dwitiya) اد،دوتیہ

मात्र (Ek máatr) ایک ماتر

(Yagāna) یگانہ

VIDÁD विदाद (ع - مٹ) ویداد

मित्रता (Mitrata) میترتا

(Prem bhāo) دوستی (Dosti)

دوستی

VADÁ, A वदाअ (ع - مٹ) ودا ع

1. विदा (Bida) रुख-सत (Rukh-sat)

रखानगी (Ravānagi)

دروانگی

2. दुल्हन की मैके से रुखसत (Dulhan ki maikē se rukhsat)

دلہن کی میکی سے رخصت

(میکی سے رخصت)

VADÚD वदूद (ع - ص) ودود

1. मित्र (Mitr) دوست (Dost)

دوست

2. ईश्वर का एक नाम, क्योंकि वह

अपने भक्तों का मित्र है (Īshwar ka ek nām, kyonki voh apne bhakton ka mitr hai)

ایسور کا ایک نام، کیونکہ وہ اپنے بھکتنوں کا

میترا ہے

VADÍ, AT वदीअत (ع - مٹ) ودیعت

थाती (Thāti) تھاتی

(Dhār, har) अमानत (Amā-nat)

امانت

VIZÁRAT (ع - مٹ) وزارت

ورع (ع - مٹ)

1. مंत्रیپद (Mantri pad) (ملتری پد)

VARA (VAR,A) वरा (वर्य)

वज़ीर का ओहदा (Vazír ka ohda)
(وزیر کا عہدہ)

संयम (Sanyam) (سن یم) इंद्रिय निग्रह
(Indriya niggrah) (اندریہ نگرہ) परहेज
गरी (Parhezgári) (پرهیزگاری)

2. मंत्रित्व (Mantrittwa) (ملتری تھو) वज़ीर
का काम (Vazír ka kám) (وزیر کا کام)

VARAQ वरक (ع - مڈ) ورق

UZARA वुज़ारा (ع - مڈ) وزیر

’وزیر‘ کی جمع

1. पृष्ठ (Prishth) (پرشٹہ) पन्ना
(Panna) (پنلا) किताब का वरक
(Kitáb ka varaq) (کتاب کا ورق)

मंत्रि वर्ग (Mantri varg) (ملتری ورگ)

वज़ीर लोग (Vazír log) (وزیر لوگ)

2. पत्र (Pattr) (پتر) कागद (Kágad)
(Kágaz) (کاغذ) कागज़ (Kágaz)

VAZ,N वञ्ज (ع - مڈ) وزن

3. दल (Dal) (دل) पत्ता (Patta) (پتہ)

1. भार (Bhár) (بہار) गुर्व (Guruttwa)
(गुर्व) बोझ (Bojh) (بوچہ)

4. पंखड़ी (Pankhari) (پنکھڑی) फूल की
पत्ती (Phúl ki patti) (فول کی پتی)

2. मान (Mán) (مان) संमान (Sam,mán)
(وقعत) वक्त्र (Va,q,at) (سم مان)

ورق الخیال (ع - مڈ)

3. परिमाण (Parimán) (پریمان) मात्रा
(Máttara) (ماترا) मिक्दर (Miqdár)
(مقدار)

VARAQL-KHAYÁL वरकुल खयाल
विजया (Vijaya) (وجہا) भंगा (Bhanga)
भाँग (Bháng) (بہانگ)

4. छंद शास्त्र के अनुसार किसी
शब्द का किसी 'गण' के मुकाबले
में इस तरह आना कि लघु
के मुकाबले में लघु और दीर्घ के
मुकाबले में दीर्घ और
اصطلاح عروض میں کسی لفظ کا ارکان افعال
کے مقابلے میں اس طرح آنا کہ
ساکن کے مقابل ساکن اور متحرک
کے مقابل میں متحرک آئے

VARAM वरम (ع - مڈ) ورم
शोध (Shoth) (شوٹہ) सूजन (Sújan)
(आमस) (आमस) (सोजन)

VARNA वरना (ع - مٹ) ورثہ
अन्यथा (An,nyatha) (انہی تھا) नहीं तो
(Nahin to) (نہیں تو) वगार ना
(Vagarna) (وگر نہ)

VAZÍR वज़ीर (ع - مڈ) وزیر

VURÚD वुरूद (ع - مڈ) ورود

मंत्री (Mantri) (ملتری) सचिव (Sachiv)
(अमति) (अमति) (सचो)

आगमन (Ágaman) (آگمن) आना (Ána)
(वारिद होना) (Várid hona) (وارید ہونا)

وزیر اعظم (ع - مذ)

VAZÍRE-Á.ZAM وزیر آرم

مہا منتری (Maha mantri)

پرمہا منتری (Pradhán mantri)

بڑا وزیر (Bāṛa vazír)

(منتری)

VISÁDA وِسَادَہ (ع - مذ)

گدھی (Gaddi)

بڑا تکیا (Bāṛa takiya)

(مسند)

VASÁTAT وِسَاتَت (ع - مٹ)

مادھیم (Mādh,dhyam)

وَسِیَلَا (Vasilá)

(ذریعہ)

VASÁVIS وِسَاوِس (ع - مذ)

’وسوسہ‘ کی جمع

اُمر (Shan káon)

وَسِیَلَا (Bhram jál)

(وسوسے)

VAST وِسْت (ع - مذ)

مَدھیم (Madh,dhya)

دَر مِیَاَن (Dar miyán)

(درمیان)

VUS,AT وِسَات (ع - مٹ)

وِسْتَار (Vistár)

کُشَادَگی (Kushádagi)

وِسْعَتِ اخْلَاق (ع - مٹ)

VUS,ATE-AKHLÁQ وِسْ اَتے اَخْلَاق

بُہوشِیَلَتَا (Bahushílata)

کَا سَاثِ شِیْطَتَا اَوَرِ اَخْلَاقِ کَا

بَرْتَاوِ (Huro't ke sáth shishtata aur

akhláq ka bartáo)

سَاشِیْتَا اَوَرِ اخْلَاقِ کَا بَرْتَاوِ

VAS,MA وِسْمَا (ع - مذ)

نِیْل کَے پَتّے جِیْن سَے لِیْجَاوِ کِیَا جَاتَا

ہَے (Nil ke patte jin se k̄hiyāb k̄iya

jāta hai)

نِیْل کَے پَتّے جِیْن سَے خُصَابِ

(کِیَا جَانَا ہَے)

VAS,VÁS وِسْوَاَس (ع - مذ)

دِیکھو ’وسوسہ‘

VAS,VASA وِسْوَسَہ (ع - مذ)

وِہْم (Vahm)

بُرا خِیَال (Bura khayál)

VASÍ,A وِسی،ا (ع - ص)

وِشَال (Vishál)

لَمْبَا چَوڑَا (Lamba

chaura)

وِسیعِ الاِخْلَاقِ (ع - ص)

VASÍ,UL-AKHLÁQ وِسی اُل اَخْلَاقِ

اُدَارِ چَرِیتِ (Udár oharit)

جُو سَب کَے سَاثِ اَخْلَاقِ سَے پَہِشِ اُتَا ہُو

(Jo sab ke sáth akhláq se pesh áta ho

جُو سَب کَے سَاثِ اخْلَاقِ سَے پَہِشِ

اُتَا ہُو)

وِسیعِ التَّجَرِبَہِ (ع - ص)

VASÍ,UT-TAJRIBA وِسی اُتْتَجْرِیْبَا

بُرہْدَنُوبھَو (Bribadanubhav)

جِیْسِ کُو بُہُتِ جِیْہَادَا اَنُوبھَو اَوَرِ

تَجْرِیْبَا ہُو (Jis ko babut ziyáda anu-

bhav aur tajriba ho)

جِیْسِ کُو بُہُتِ زِیَادَہِ

(اَنُوبھَو اَوَرِ تَجْرِیْبَہِ ہُو)

2. सहवास (Sahvās सहवास) हम
बिस्तरी (Ham bistari هم بستری)

3. मृत्यु (Mrityu मृत्यु) निधन
(Nidhan نیدن) मौत (Maut موت)

4. किसी बुज़र्ग की मौत (Kisi buzurg
ki maut کسی بزرگ کی موت)

وسیع القلب (ع - ص)

VASÍ,UL-QALB वसीउल कल्ब
उदारशय (Udárashai ادراشه)
उत्तान हृदय (Uttán hridai اٹان هردے)
फराख़ दिल (Farákh dil فرائخ دل)

وسیع النظر (ع - ص)

VAS,F वस्फ (ع - مذ)

1. प्रशंसा (Praashansa प्रशंसा) तारीफ
(Ta,rif تعریف)

2. गुण (Gun गुण) सिकत (Sifat صفت)

3. कला (Kala कला) हुनर (Hunar هنر)
कमाल (Kamál کمال)

VASÍ,UN-NAZAR वसीउनज़र

1. दूर दर्शी (Dūr darahi دور درشی)

दूरअदेश (Dūr andesh دوراندیش)

2. बहु दर्शी (Bahu darahi بھو درشی)

काफी तज़रबाकार (Kāfi tajriba
kār کافی تجربه کار)

VASL वस्ल (ع - مذ)

1. मिलन (Milan ملن) संयोग
(Sanyog سن یوگ) प्रिय से मिलना
(Priya se milna پریہ سے ملنا)
विसाल (Visāl وصال)

2. चिपकना (Chipakna چپکنا) सटना
(Satna ستنا) मिलजाना (Mil jāna
مل جانا)

VASÍLA वसीला (ع - مذ)

1. साधन (Sādhan साधन) ज़रीआ
(Zarí,á ذریعہ)

2. आश्रय (Ásh.shrai आश्रय) सहारा
(Sahára سہارا)

3. सहायता (Saháyata سہایتا) मदद
(Madad مدد)

VUSUL वसूल (ع - مذ)

1. प्राप्ति (Prápti پراپتی) मिलना
(Milna ملنا)

2. प्राप्त (Prápt प्राप्त) लब्ध (Labdh
لبدھ) हासिल (Hásil حاصل)

VASÍM वसीम (ع - ص)

सुन्दर (Sunder सुन्दर) शुभ दर्शन
(Shubh darshan शुभ दर्शन) खूबसूरत
(Khúb súrat خوبصورت)

VAS,SÁF वस्ताफ (ع - ص)

प्रशंसक (Praashansak प्रशंसक)
तारीफ करने वाला (Ta,rif karne wala
تعریف کرنے والا)

VASI वसी (ع - مذ)

1. रिक्ताधिकारी (Rikthádhikári
ریختہ دیکاری) जिसको वसीयत की गई हो
(Jis ko wasiyat ki gayi ho جس کو وصیت کی گئی ہو)

VISÁL विसाल (ع - مذ)

1. संयोग (Sanyog سن یوگ) मिलन
(Milan ملن) वस्ल (Vasl وصال)

3. क्रम (Kram क्रम) तर्तीच (Tartib ترتیب)

4. प्रसव (Prasav प्रसव) जनना (Janana جننا)

وضع حمل (ع - مذ)

VAZ,E-HAML वज् ए हम्ल

प्रसव (Prasav प्रसव) प्रसूति (Prasūti प्रसूति) जनन (Janan जनन) बच्चा (Bach,cha paida hona बच्चा पैदा होना)

وضع داری (ع - مذ)

VAZ,A-DÁRI वज् अ दारी

1. छब (Chhab छब) फबन (Phaban طرح) तरह दारी (Tarah dári طرح داری)

2. किसी बात को मरते दम तक एक तरह से निवाहना (Kisi bát ko marte dam tak ek tarah se nibáhana کسی بات کو مرتے دم تک ایک طرح سے نباہنا)

VUZU वुज् (ع - مذ)

नमाज़ के लिए निहमानुसार हाथ, पाँव और मुँह धोना (Namáz ke liye niamá-nusir háth, páon aur munh dhona نماز کے لئے نیہمانوسار ہاتھ پاؤں اور منہ دھونا)

VAZÍ,A वज़ीअ (ع - ص)

नीच (Ních نیچ) अकुलीन (Akulín अकुलीन) ग़ैर शरीफ (Ghair sharif غیر شریف)

2. व्यवस्थापक (Vyavasthápak व्यवस्थापक) मुंतज़िमे कार (Muntazime kár منتظم کار)

VASÍYAT वसीयत (ع - مذ)

उत्तर दान (Uttar dán उत्तर दान) रिकथ (Rikth dán ریکتھ دان) प्ररिकथ (Prarikth रिकथ) मरते समय यह कह जाना कि मेरे पश्चात ऐसा ऐसा हो (Marte samai yah kah jána ki mere pasbchát aisa aisa ho مرتے سمے یہ کہ جانا کہ میرے پشچات ایسا ایسا ہو)

وصیت نامہ (ع - مذ)

VASÍYAT-NÁMA वसीयत नामा

इच्छा पत्र (Ich,ohha pattr اچھا پتر) उत्तर पत्र (Utter pattr उत्तर पत्र) दाय पत्र (Rikth pattr ریکتھ پتر) मृत्यु पत्र (Dae pattr दाए पत्र) वसीयत की तहरीर (Mrityu pattr मरतिओ पत्र) (Vasíyat ki tahrír وصیت کی تحریر)

VAZÁHAT वज़ाहत (ع - مذ)

प्रति पादन (Prati pádan प्रति पादन) स्पष्टी करण (Ispashti karen اس स्पष्टی کرن)

VAZ,A वज़ा (ع - مذ)

1. वेष भूषा (Vesh bhúsha वेष भूषा)

वज़ा कता (Vaza qata وضع قطع)

2. शैली (Shaili शैली) पडति (Pad,dbali पडति)

تاریز (Tariz تاریز)

(طرز)

وظیفہ خور (ع - ف - ص)

VAZÍFA-KHÁR वज़ीफा खार

वज़ीफा पाने वाला (Vazífa páne vála
وظیفہ پانے والا)

وظیفہ خوان (ع - ف - ص)

VAZÍFA-KHÁN वज़ीफा खां

जापक (Jápak (جاپک) जप कर्ता
(Jap karta (जप करता) वज़ीफा पढ़ने
वाला (Vazífa parhne vála
وظیفہ پڑھنے والا)

VA,DA वादा (ع - م - ذ)

1. प्रतिज्ञा (Pratiggya (پرتگیا) संविदा
(Samvida (سمودا) इक़रार (Iqrár
(اقرار)

2. अभि वचन (Abhi vacan (ابی
قول (Qaul (قول وچن

وعدہ خلافی (ع - ف - م)

VA,DA-KHILÁFI वादा खिलाफ़ी

प्रतिज्ञा भंग (Pratiggya bhang (پرتگیا
वचन भंग (Vacan bhang (वचन
वादा पूरा न करना (Va,da
púra na karna (وعدہ پورا نہ کرنا)

وعدہ شکن (ع - ف - ص)

VA,DA-SHIKAN वादा शिकन

वचन भंजक (Vacan bhanjak (वचन
लुप्त प्रतिज्ञा (Lupt pratig-
gya (لہت پرتگیا) वादा पूरा न करने
वाला (Va,da púra na karna vála
(وعدہ پورا نہ کرنے والا)

VATAN वतन (ع - م - ذ)

1. मातृ भूमि (Mátrr bhúmi (ماتر
भूमि (Janm bhúmi (जन्म भूमि
(Swadesh (स्वदेश (जन्म भूमि
(Apna mulk (अपना मुल्क (सुदीह
(اپنا ملک)

2. वह गाँव या नगर जहाँ किसी का घर
हो (Voh gáon ya nagar jahán
وہ گاؤں یا نگر kisi ka ghar ho
(جہاں کسی کا گھر ہو)

VAT,I वती (ع - م - ث)

संभोग (Sambhog (سمبھوگ) मैथुन
(Maithun (میتھون) मुवाशरत (Mubá-
sharat (مواشرت)

VAZÍFA वज़ीफा (ع - م - ذ)

1. जाप (Jáp (जाप) जप (Jap (जप
(Amal (عمل अमल)

2. छात्र वृत्ति (Chháttr vritti (چہاتر
इस्कालर शिप (Scholar ship (وڑتی
(اسکالر شپ)

3. रोज़ीना (Rozina (روزینہ) रोज़ की बँधी
हुई तनखाह (Roz ki bandhi hui
روز کی بندھی ہوئی tankháh
(تلقواہ)

4. निवृत्ति वेतन (Nivritti vetan (نورتی
पेंशन (Pension (پینشن)

5. जीविका (Jivika (جیوکا) मआश
(Ma'ash (معاش)

6. किसी बात की रट (Kisi bát ki rat
(کسی بات کی رت)

2. निर्वह (Nirvāh निरवाह) (Nibāh निबाह)

3. पूर्ति (Pūrti पूरति) तकमिल (Tak-mil تکمیل)

VAFĀT वफात (ع - مٹ) मरण (Maran मरतु) मौत (Maut موت)

VAFA-DĀR वफा दार (ع - ص) स्वामिभक्त (Swāmibhakt स्वामी بهکت) स्वामिनिष्ठ (Swāmi nishth स्वामी نشث) नमक हलाल (Namak halāl نمک حلال) किसी हालत में भी साथ न छोड़ने वाला (Kisi hālat men bhi sāth na ehhoṛne vāla کسی حالت میں بھی ساتھ نہ چھوڑنے والا)

वफाशेर (ع - ص)

VAFA-SHĪĀR वफा शिआर
'दिकهو', 'वफादार'

VIFĀQ वफाक (ع - مڈ) وفاق

1. एकता (Ekata ایکتا) इत्तिहाद (Itti hād اتحاد)

2. प्रेम (Prem प्रेम) स्नेह (Isneh اسنه) महबत (Mahabbat محبت)

VAFD वफद (ع - مڈ) وفد

प्रति निधि मंडल (Prati nidhi mandal प्रति निधि منڈل) वह चंद आदमी जो किसी बड़ी जमाअत की तरफ से चुन कर किसी काम के लिए जायें (Veh chand ādami jo kisi baṭi jamāat ki taraf

وعده فراموش (ع - ص)

VA,DA-FARĀMOSH वादा फरामोश
वचन विस्मर (Vachan vismararysarn) (وچن وسمرار)
वादा करके भूल जाने वाला (Va,da karko bhul jāne vāla وعدہ کر کے بھول جانے والا)

وعده وفا (ع - ص)

VA,DA-VAFA वादा वफा
वचन पालक (Vachan pālak وچن پالک) प्रण पाल (Pran pāl پرن پال) वादा पूरा करने वाला (Va,da pūra karno vāla وعدہ پورا کرنے والا)

VA,Z वाज (ع - مڈ) धर्मोपदेश (Dharmopadesh धर्म उपदेश) सदुपदेश (Sadupdesb सद उपदेश) मजहबी नसीहतें (Maz habi nasihatēn مذهبى نصيحتیں)

VA,YID वईद (ع - مٹ) وعيد
सजा देने का वादा (Saza dene ka va,da سزا دینے کا وعدہ)

VAGHA वगा (ع - मٹ) वगा
युद्ध (Yud,dh युद्ध) संग्राम (Sangrām संग्राम) लड़ाई (Larāyi لڑائی)

VAGHAIRAH वगैरह (ع - ص) وغيره
इत्यादि (Ittyādi انیادی) प्रभृति (Prabbriti प्रभृति) आदि (Ādi آدی) और भी (Aur bhi اور بھی)

VAFA वफा (ع - مٹ) وفا
1. प्रतिष्ठा पालन (Pratiggya palan प्रतिष्ठा पालन) वादा वफाई (Va,da vafāyi وعدہ وفاई)

2. ڙتو (Ritu فصل) فصل (Fasl)

3. آوسر (Avsar موقعا) موقعا (Mauqa)

4. داڻ (Dāṇ غاٽ) غاٽ (Ghāt)

5. يڱ (Yug عهڊ) عهڊ (Ahd)

6. آيو (Ayu عمر) عمر (Umr)

7. جيون (Jivan زندگي) زندگي (Zindagi)

8. مرتيو (Mrityu موت) موت (Maut)

9. ويپتي ڪال (Vipatti kál) ويپتي ڪال (Vipatti kál)
موسيبت ڪا وڙت (Musibat ka vaqt)
مضيبت ڪا وقت

وقتآفوقاً (ع - ص)

VAQTAN-FA-VAQTAN وڙتن ڪ وڙتن ڪ
يڊا ڪڊا (Yada kada ڪڊا ڪڊا)
ڪڊي ڪڊي (Kabhi kabhi ڪڊي ڪڊي)
گاڙهه گاڙهه (Gāhe gāhe گاڙهه گاڙهه)

وقت آخر (ع - مڊ)

VAQT-E-ĀKHIR وڙت آخري
1. آنتيم سامي (Antim samai) آنتيم سامي (Antim samai)
آخري وڙت (Ākhirī vaqt) آخري وڙت (Ākhirī vaqt)

2. ماري ڪال (Maraṇ kál) ماري ڪال (Maraṇ kál)
مارتو سامي (Marte samai) مارتو سامي (Marte samai)

وقت بد (ع - مڊ)

VAQTE-BAD وڙتو بد
1. ڪوسامي (Kusamai) ڪوسامي (Kusamai)
وڙت (Bura vaqt) وڙت (Bura vaqt)
2. موسيبت ڪا وڙت (Musibat ka vaqt)

ee chun kar kisi kām ke liye jāen وڙ
چنڊ آنسي جو ڪسي پڙي جماعت
ڪي طرف سڙ چن ڪر ڪسي ڪام ڪڙ
(لڙي ڄاڻي)

VUFÚR وڙور (ع - مڊ)

آڙيڪي (Ādhik, kya) آڙيڪي (Ādhik, kya)
(Prāchurrya) وڙهڙتو (Bahutāt)
(Ifrāt) وڙهڙتو (Ifrāt)

VAQÁR وڙار (ع - مڊ)

1. گمبهرتا (Gambhīrata) گمبهرتا (Gambhīrata)

مٽانٽ (Matānat) مٽانٽ (Matānat)

2. پرتيڙها (Pratishtha) پرتيڙها (Pratishtha)

وڙهڙرام (Ehtirām) وڙهڙرام (Ehtirām)

VAQÁ,E وڙاڙ (ع - مڊ)
’وڙيڪه‘ ڪي جمع

وڙو (Khabron) وڙو (Khabron)
(Samāohār) وڙو (Samāohār)
(Hálát) وڙو (Hálát)

وڙو نگار (ع - مڊ)

VAQÁ-E-NIGAR وڙاڙ نيار

1. ساموڊ ڪار (Samvād kār) ساموڊ ڪار (Samvād kār)

ساموڊ ڪار ليوڪ (Samāohār lekhak)

ساموڊ ڪار ليوڪ (Samāohār lekhak)

ڏيڻ وارا (Akhabāron men)

اخبارو ڏيڻ وارا (Akhabāron men)

اخبارو ڏيڻ وارا (Akhabāron men)

2. وڙيڙه ڪار (Itihās kār) وڙيڙه ڪار (Itihās kār)

مورڪي (Muvarrikh) مورڪي (Muvarrikh)

VAQT وڙت (ع - مڊ)

1. سامي (Samai) سامي (Samai)
ڪال (Kál) ڪال (Kál)
(Zamāna) ڪال (Zamāna)

(Sam, mán سم مان) عزت (Izzat)

VAQ, F وقف (ع - مذ) وقف

1. समर्पण (Samarpan سمرپڻ) उत्सर्ग (Utsarg اٽسرگ) मज़हब के नाम पर छोड़ी हुई चीज़ (Maz, hab ke nám par ohboṛi huyi chíz مذهب کے نام پر چھوڑی ہوئی چیز)

2. विराम (Virám ورام) ठहराव (Thah- ráo تھراؤ)

3. संलग्न (Sanlagn سن لڱن) मुन्- हमिक (Munhamik منھمڪ)

وقف على الاولاد (ع - مذ)

VAQF-ALAL-ʾULÁD وقف अललऔलाद वह सम्पत्ति जो अपनी संतान के लिए वक्फ की जाए (Voh sampatti jo apni santán ke liye vaqf kí jáe وہ سمپتتی جو اپنی سنتان کے لئے وقف کی جائے)

وقف نامه (ع - مذ)

VAQF-NÁMA वक्फ नामा

उत्सर्ग पत्र (Utsarg pattr अٽسرگ पत्र) वक्फ की दस्तावेज़ (Vaqf kí dastávez وقف کی دستاویز)

VAQFA وقفه (ع - مذ) वक्फा

1. विराम (Virám ورام) ठहराव (Thahráo تھراؤ)

2. विलंब (Vilamb ولیمب) दील (Dhíl टाखीर (Tákhír)

VUQÚ, A वुकूअ (ع - مذ) وقوع

1. घटित होना (Ghatit hona گھٹت ہونا)

आपत्ति काल (मसिबत का وقت)

(Ápatti kál آپتی کل)

وقت گزاری (ع - م)

VAQT-GUZÁRI वक्त गुज़ारी

काल यापन (Kál yápan کال یاپن)

काल क्षेप (Kál aoh, ohhep کالج، چھپ کال)

वक्त काटना (Vaqt kátna وقت کاٹنا)

दिन गुज़ारना (Din guzárna دن گزارنا)

وقت واپس (ع - مذ)

VAQTE-VÁPASÍŃ वक्ते वापसी

1. मृत्यु काल (Mrityu kál مرتھو کال)

मरने का समय (Marne ka samai मرنے کا سے)

2. चंद्रा (Chandra چندرا) जां कनी का वक्त (Ján kani ka vaqt جاں کنی کا وقت)

YAQTI वक्ती (ع - ص) وقتی

1. क्षणिक (Chhanik چھنڪ) अस्थायी

(Astháyi थोड़ी देर का)

(Thoṛi der ka थोड़ी देर का)

2. सामयिक (Sámaik सामيک) मौक़े

और वक्त का (Mauqe aur vaqt ka)

(मوقع اور وقت का)

3. तात्कालिक (Tátkálík तات کالک)

इसी वक्त का (Isí vaqt ka اسی وقت کا)

(Abbi ka अभी का)

VAQR वक् (ع - مذ) وقر

प्रातिष्ठा (Pratishtha پرتشٹھا) मान

(Mán عزت (Izzat)

VAQ, AT वक्अत (ع - م) وقعت

प्रातिष्ठा (Pratishtha پرتشٹھا) سمان

وکالت نامہ (ع - ف - مذ)

VAKÁLAT-NÁMA वकालत नामा

अभिभाषण पत्र (Abhibhāshan patr

वकालत की तहरीर (ابھی بھاشن پتر

(Vakalat ki tahrir وکالت کی تحریر)

VUKALA वुकला (ع - مذ)

وکیل کی جمع دیکھو 'وکیل نمبر ۳'

VAKÍL वकील (ع - مذ)

1. प्रति निधि (Prati nidhi प्रति نیدی)

नुमाइंदा (Numáinda نمائندہ)

3. प्राभि कर्ता (Prábhi karta प्राभी कर्ता)

(अटर्नी Attorney कर्ता)

3. अभिभाषक (Abhi bhāshak अभि

प्लीडर (Pleader भीषक)

وکر نہ (ف - حروف شرط)

VAGARNA वगरना

دیکھو 'ورنہ'

VILA विला (ع - مٹ)

1. प्रेम (Prem प्रेम) महबबत

(Mahabbat محبت)

2. भक्ति (Bhakti भक्ति) नियाज मंदी

(Niyáz mandi نیاز ملدی)

VILÁDAT विलादत (ع - مٹ)

जन्म (Janm जन्म) उत्पत्ति (Utpatti

पैदाइश (Paidáish पैداइश) (ات پیتی)

VILÁYAT विलायत (ع - مٹ)

1. राष्ट्र (Ráshtr राष्ट्र) राज्य (Rájya

سلطنत (Saltanat سلطنت)

(سلطنت)

واقع ہونا (Váqe hona واقع ہونا)

2. आविर्भाव (Ávirbháv آوریہاؤ)

ظاہر ہونا (Záhir hona ظاہر ہونا)

VUQÚÁ वुकूआ (ع - مذ)

घटना (Ghatana گھटना)

(Durghatana درگھटना)

हादिसा (Hádisa حادثہ)

(Sániha سانحہ)

VUQÚF वुकूफ (ع - مذ)

1. विराम (Virám ویرام)

(Thahráo تھراؤ)

2. ज्ञान (Gyán گیان)

(Jánkári جان کاری)

علم (Ilm علم)

3. अनुभव (Anubhav انوبھو)

(Tajriba تجربہ)

VAQÍ,A वकीअ (ع - ص)

आदत (Ádrit آدیت)

(Sam,mánit سممانیت)

(Pratish,thit प्रतिष्ठित)

(Ábrú dár آبوردار)

VAKÁLAT वकालत (ع - مٹ)

1. पक्ष समर्थन (Pakchh samarthan

کسی فریق کی پیراوی (Kisi faríq ki pairavi

کی پیراوی)

2. वकील का पेशा (Vakíl ka pesha

پلیڈر شپ (Pleader ship پلیڈر شپ)

جوش و خروش (Josho kharosh)
خروش

VALI ولی (ع - مذ) بلی

1. स्वामी (Swāmi) مالिक (Mālik) (سوامی مالک)
2. उत्तराधिकारी (Uttarādhi kārī) وارث (Vārī) (اترادیکاری وارث)
3. अभि भावक (Abhi bhāvak) ابھی (Sar parast) سر پرست (سرپرست)
4. ऋषि (Rishi) मुनि (Muni) (دشی) वली अल्लाह (Vali allāh) (ولی الله)
5. ईश्वर का एक नाम (Īshwar ka ek nām) (ایشور کا ایک نام)

ولی عہد (ع - مذ)

VALI-AH,D वली अह्द
युवराज (Yuvarāj) (یوراج) महा राज-कुमार (Maha rāj kumār) (مہا راج کمار)
जा नशीने तहत (Jānaashīne takht) (جانشین تخت)

VALIMA विलीमा (ع - مذ) ولیمہ

विवाह भोज (Vivāh bhoj) (وہا بھوج)
वह खाना जो ब्याह के बाद दूल्हा की तरफ से दिया जाता है (Voh khāna jo byāh ke bād dūlha ki taraf se diya jāta hai)
وہ کھانا جو بیاہ کے بعد دولہا کی طرف سے دیا جاتا ہے

ولی نعمت (ع - مذ)

VALI-NEMAT वली नेमत
पालन पोषण करने वाला (Palan)

2. अभि भावकता (Abhi bhāvakata) सर परस्ती (Sar parāsti) (سر پرستی)

3. ऋषि या मुनि का पद (Rishi ya muni ka pad) (رشی یا منی کا پد)
वली का दर्जा (Vali ka darja) (ولی کا درجہ)

4. पर राष्ट्र (Par rāshtr) (پروراشتر) तौर मुल्क (Ghair mull) (تہر ملک)
ان مملون مہن پہلے افغانستان اور ایران سے مراد ہوتی تھی اب یورپ خاص کر انگلستان سے مراد ہوتی ہے

VILĀYATI विलायती (ع - ص) ولایتی

1. वैदेशिक (Vaideshik) (ویدیشک)
शैर मुल्क का (Ghair mull ka) (شیر ملک کا)

2. ईरानी या अफगानी लोग (Irāni ya Afghāni log) (ایرانی یا افغانی لوگ)
3. योरोप या अम्रीका का (Europe ya America ka) (یورپ یا امریکہ کا)

VALAD वलद (ع - مذ) ولد

पुत्र (Puttr) (پوتر) आत्मज (Ātmaj)
बेटा (Beta) (بیتا)

ولد الزنا (ع - مذ)

VALADUZ-ZINA वलदुद्धिना

बारज (Jāraj) (جارج) संकर (Sankar)
(دوغلہ) दोगला (Doghala) (سلکڑ)

VAL,VALA वलवला (ع - مذ) ولولہ

उत्साह (Utsāh) (اتساہ) उमंग (Umag)
(حوصلہ) हौसला (Hausala) (املک)

(Jis ki bunyād vahm par ho جسکی
بہ بنیاد وہم پر ہو
bunyād بنیاد)

VAH,MI वहमी (ع - ص) وہمی
भ्रमी (Bhrami) शक्ती मित्राज
(Shak, ki mizāj) شکي مزاج

VÍRÁN वीरान (ف - ص) ویران

1. निर्जन (Nirjan) जन शून्य
(Jan shún, nya) جن شونیہ
आबाद (Ghair ábád) غیر آباد
2. भग्न (Bhagn) ध्वस्त (Dhwaast)
मृन्मदिम (Munhadim) (مړنہ ديم)
उजाड़ (Ujár) (اجازہ)
3. बंजर (Banjar) ऊसर (Ūsar)
वह जमीन जो खेती के काम में
न आ सके (Voh zamín jo kheti
ke kám men na á sake) وہ زمین جو
کھیتی کے کام میں نہ آسکے

VÍRÁNA वीराना (ف - مذ) ویرانہ

1. निर्जन स्थान (Nirjan isthán)
(नर्जन استھان)
उजड़ा हुआ मक़ाम (Ujra hua maqám)
(اجڑا ہوا مقام)
2. जंगल (Jangal) विपिन
(Ban) (بن) (Vipin)

ویرانہ نشین (ف - ص)

VIRÁNA-NASHÍN वीराना नशी

बन बासी (Ban bási) जंगल
में रहने वाला (Jangal men rehne vála)
(جنگل میں رہنے والا)

VÍRÁNI वीरानी (ف - مذ) ویرانی

1. उजाड़ पन (Ujár pan) (اجازہ پن)

पालन पोशन کرنے
(Nematen deno) नेमते देने वाला
vála (نعمتیں دینے والا)

VAH,HÁB वह्हाब (ع - مذ) وہاب

1. बहुत बख्शिश करने वाला (Bahut
bakhshish karne vála) بہت
(بخشش کرنے والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
nám) ایشور کا ایک نام

VAH,HÁJ वह्हाज (ع - ص) وہاج

प्रकाश मान (Prakásh mán) پروکاش
(ज्योतिर्मय) (Jyotirmai) (جہوتیرمے)
रौशन (Rausban) (روشن)

VAH,B वह्ब (ع - مذ) وہب

दान (Dán) अनुदान (Anudán)
(अनुदान) बख्शिश (Bakhshish)
(بخشش)

VAH,BI वह्बी (ع - ص) وہبی

1. अनुदत्त (Anudatt) बख्शा
हुआ (Bakhsha hua) (بخشا ہوا)
2. ईश्वर दत्त (Íshwar datt) (ایشور دت)
खुदा दाद (Khuda dád) (خدا داد)

VAH,M वहम् (ع - مذ) وہم

1. भ्रम (Bhram) भ्रांति (Bhránti)
(वसवसा) (Vasvasa) (بہوانتی)
2. संदेह (Sandeh) आशंका
(Áshanka) (شک) (Shak)

وہم اساس (ع - ص)

VAH,M-ASÁS वहम् असास

भ्रम मूलक (Bhram múlak) (بہرام)
(मूलक) जिस की बुन्याद वहम् पर हो

3. उदासी (Udāsi) उदासीनता
(Udāsinata) (اداسینا)
4. अस्त व्यस्तता (Ast vyastata) است
(ابتري) (Abtari) (ويستتا)

बरबदी (Bar bādi) (بربادی)

2. अशोभा (Ashobha) (اشوبها) ने
रौनकी (Be raunaqi) (رونکی)

8

2. नेता (Neta) (نیتا) पेशवा (Peshva)
(लीडर) (Leader) (پیشوا)
HÁRIB हारिब (ع - ص)
पलायक (Paláyak) (پلايك) भागने
वाला (Bhágne vála) (بھاگنے والا)
हारुत फन (ع - ف - ص)

HÁRÚT-FAN हारुत फन
ऐंद्र जालिक (Andr jálík) (ایندر جالک)
तांत्रिक (Tántrik) (تاننوک) जादूगर
(Jádúgar) (جادوگر)

- HÁRÚNI हारुनी (ع - ص)
1. अवशगारी (Avag,gyg kári) (اوگیا)
ना फरमान (Na fermán) (کاری)
(नाफरमान)
2. उद्दंड (Ud,dand) (ادند) सरकश
(Sar kash) (سرکش)

HÁZIM हाज़िम (ع - ص)
पाचक (Páchak) (پاچک) पचाने वाला
(Pacháne vála) (پچانے والا)
(हजम करने वाला) (Hazm karne vála)

HÁZIMA हाज़िमा (ع - م)
1. पाचन शक्ति (Páchan sbakti) (پاچن)
(हजम करने की क्षमता) (Hajm
karne ki qu,vat) (هضم کرنے کی قوت)

HÁTIF हातिफ (ع - م)
1. स्वर्ग दूत (Swarg dút) (سورگ دوت)
फिरिश्ता (Firishta) (فرشته)

2. आकाश वक्ता (Ákásh vakta) (آکاش)
गैबी फिरिश्ता (Ghaibi firishta) (گھیبی)
(غیبی فرشته)

HÁJI हाजी (ع - ص)
निंदक (Nindak) (نندک) हजो करने
वाला (Hajo karne vála) (هجو کرنے والا)

HÁDIM हारिम (ع - ص)
ध्वंसक (Dhwasnak) (دھونسک) नाशक
(Náshak) (ناشک) बरबाद करने वाला
(Barbád karne vála) (برباد کرنے والا)
हारिम الذات (ع - م)

HÁDIMUL-LAZ,ZÁT हादिमुल लज्जात
यमराज (Yamráj) (یمراج) यमदूत
(Yamdút) (دمدوت) मलकुलमौत
(Malakulmout) (ملک الموت)

HÁDI हादी (ع - ص)

1. सदुपदेशक (Sadupdeshak) (سدیپدیشک)
हिदायत करने वाला
(Hidayat karne vála) (هدایت کرنے والا)

ka gabra kharal aur us ka mūsala
دوانہیں کوٹنے کا لوہے کا گہرا کھول اور
(Himám) ہمام دستا (اس کا موسلا
dasta دستہ)

HAÁVIYÁ ہاویہ (ع - مذ)
مہا نرک (Mabá narak)
نرک کا سب سے نیچے کا درجہ (Narak
ka sab se níche ka darja
نرک کا سب سے نیچے کا درجہ)

HÁIL ہائل (ع - ص)
1. بھینکر (Bhayankar)
بھیانک (Bhayának)
ہولناک (Haulnák)
2. پربند (Praoband) تیر
(Tivr) بہت تیز (Bahut tez
(بہت تیز)
3. تراسک (Trásak) ڈرانے
والا (Daráno vála)

HUBÚT ہبوط (ع - مذ)
اوپر سے نیچے آنا (Úpar se níche ána
اوپر سے نیچے آنا
(Utar na
(اترنا)

HIBA ہبہ (ع - مذ)
دان (Dán) بکھشش (Bak_hshish
بخشش)
ہبہ نامہ (عف - مذ)

HIBA-NÁMA ہبہ نامہ
دان پتر (Dán patr) بکھشش
نامہ (Bak_hshish náma
بخشش نامہ)

2. پاچن کریا (Páchan kriya) پاچن
(Hazim) ہضم کرنے کا عمل
karne ka amal ہضم کرنے کا عمل

HÁLIK ہالک (ع - ص)
ہنسک (Hinsak) مار ڈالنے
والا (Már dálne vála)

HÁLA ہالہ (ف - مذ)
1. مڈل (Mandal) گہرا (Ghera
داہرا (Dáera)
2. چندر بیمب (Chandr bimb)
چندر مڈل (Chandr mandal)
وہ گہرا جو چاند کے
چاروں طرف پڑتا ہے (Voh ghera
jo ohánd ke chárón taraf parta
hai جو چاند کے چاروں
طرف پڑتا ہے)

HÁMÚN ہامون (ف - مذ)
کانن (Kánan) کانن (Van)
جنگل (Jangal)

HÁN ہان (ف - جملہ تلبیہ)
ساوہان (Sáavadhán) ساوہان
دار (Khabar dár) خبردار
(Hosbyár) ہوشیار

HÁVAN ہاون (ف - مذ)
اولکھل (Ulúkhāl) اولکھلی
(Okhali)

HÁVAN-DASTA ہاون دستہ (ف - مذ)
دباؤ کٹنے کا لوہے کا گہرا
خزل اور
دس کا موسلا (Daváen kútne ka lohe)

HUJÚM هجوم (ع - مذ) हुजूम

1. जन समूह (Jan samúh जन समूह)
भीड़ (Bhīr 344) मज्मा (Majma مجمع)
2. प्राचुर्य (Prāchurra प्राचुर्य)
बहुतात (Bahutāt बहुतात) इफ्रात (Ifrát افراط)

هجو ملیح (ع - مٹ)

HAJ,VE-MALÍH हज्वे मलीह

- व्याजनिंदा (Vyāj ninda व्याज निंदा)
ऐसी हज्व जो ऊपर से तारीफ जान पड़े
(Aisi haj, v jo upar se ta, rīf jān paṛe
(ایسی هجو جو اوپر سے تعریف جان پڑے)

HADÁYA हदाया (ع - مذ) هدايا

- هدیه، کی جمع
तुहफे (Tohfe تحفے) भेंटें (Bhenten
بهینتیں)

HIDÁYAT हिदायत (ع - मٹ) هدايت

1. निदेश (Nidesh निदेश) अनुदेश
(Anudesh अनुदेश) राह नुमाई
(Ráh numáyi راه نمائی)
2. दीक्षा (Dīkṣha दीक्षा) तलक़ीन
(Talqín تلقین)
3. आदेश (Ādesh आदेश) हुकम
(Hukm حکم)

هدايت کار (ع - ص)

HIDÁYAT-KÁR हिदायत कार

- निदेशा (Nideshta निदेशा) हिदायत
करने वाला (Hidáyat karne wala
هدايت کرنے والا)
یہ بتانے والا کہ ایسا ایسا کرو

HAT,K हत्क (ع - مٹ) هتك

- अपमान (Apinán अपमान)
(Anádar انادر) बेइज्जती (Be izzati
بے عزتی)

HIJR هجر (ع - مذ) هجر

- वियोग (Viyog वियोग) विरह (Virah
विरह) जुदाई (Judáyi जुदाई) फिराक (Firāq
فراق)

HIJRÁN हज्रान (ع - مذ) هجران

دیکھو 'هجر'

هجران نصیب (ع - ص)

HIJRÁN-NASÍB हज्रान नसीब

- विरह संतप्त (Virah santapt विरह संतप्त)
जिसके भाग्य में वियोग ही वियोग हो (Jis
ke bhággya men viyog hi viyog ho
جس کے بھاگدہ میں वियोग ही
वियोग हो)

HIJRAT हज्रत (ع - मٹ) هجرت

- स्वदेशत्याग (Swadesh tyág स्वदेश त्याग)
(Pravás प्रवास) तर्कवतन
(Terke vatan ترک وطن)

HAJ,V हज्व (ع - مذ) هجو

- निंदा (Ninda निंदा) बुराई (Buráyi
هجو) हजो (Hajo هجائی)

HAJ,V-GO हज्व गो (ع - مذ) هجو گو

- हज्व के शेर कहने वाला शायर (Haj, v
ke sher kahne wala shair هجو کے شعر
کہنے والا شاعر)

2. نذر (Nazr) پेश کاش (Pesh
knsh) سمرپاش (Samarpan
سمزین)

HAZAYÁN ہزیان (ع - مذ)

1. وہ آنرثک اور اسंबدھ باتے جو
بیمار بھوشی یا بخار کی تہی کے
سمی بکتا ہے (Vohanarthak aur
asembad, dh bāten jo bīmār bebo-
shī ya bukhār ki tezi ke samai
bakta hai) وہ آنرثک اور اسمبده
باتین جو بیمار بھوشی یا بخار
(کی تہی کے سے بکتا ہے)

2. بکواس (Bakvās) آنرگال
پرلاپ (Anargal pralāp) آنرگل
(پرلاب)

یہ لفظ اردو میں 'ا' کے زہر اور 'ن' کے
سکون سے ہولا جاتا ہے

ہزیان سرا (ع - ص)

HAZAYÁN-SARA ہزیان سرا

آنرگال وادی (Anargal vādi) آنرگل
(پرلابی) پرلابی (Pralāpi) وادی
بکواسی (Bakvāsi) بکواس

ہزیان سرائی (ع - ص)

HAZAYÁN-SARÁYI ہزیان سرائی

پرلاب (Pralāp) میثیا واد
(Mith,thya vād) بکواس (Bakvās)
(بکواس)

HAR ہر (ف - ص) ہر
پرتی (Prati) ہر ایک (Har ek)
(ہر ایک)

ہدایت نامہ (ع - مذ)

HIDÁYAT NÁMA ہدایت نامہ

نیدش پتر (Nidesh pattr) نیدش
وہ کارا جس میں ہدایتوں کی تفصیل
درج ہو (Voh kághaz jis mon hidá-
yaton ki tafsil darj ho) وہ گاہد جس
(میں ہدایتوں کی تفصیل درج ہو)

HADAR ہدر (ع - مذ)

کسی کے مار ڈالنے کو جائز قرار دینا
(Kisi ke mār dālne ko jāiz qarār dena)
(کسی کے مار ڈالنے کو جائز قرار دینا)

HADAF ہدف (ع - مذ)

لکھنا (Lak, ohya) نیشانا
(Nishāna) وہ جگہ جہاں
نیشانا لگایا جاتے (Voh jagah jahān
nishāna lagāya jāe) وہ جگہ جہاں
(نشانہ لگایا جاتے)

ہدف ملامت (ع - مذ)

HADAFE-MALAMAT ہدف ملامت

وہ آدمی جس پر ہر طرف سے ملامت
کی بوجھ ہو (Voh ādami jis par har
taraf se malāmat ki bauchhār ho)
وہ آدمی جس پر ہر طرف سے ملامت
(کی بوجھ ہو)

HUD HUD ہد (ع - مذ)

ایک کلفی والی چوٹی (Ek
kalghī vāli chhoti chipiya) ایک کلفی
(والی چوٹی)

HAD, YA ہدیا (ع - مذ)

1, ہڈیا (Uphār) ہڈیا (Bhegt)
(تھگہ) توہفا (Tuhfa)

तावान (Táván) वह रकम जो किसी काम के नुकसान के संबंध में दी जाए (Voh raqam jo kisi kām ke nuq-sán ke sambandh men di jáo) وہ رقم جو کسی کام کے نقصان کے سبب دیا جائے

HAR-JAYI हरजाई (फ - व)

1. वह जो हर जगह मारा मारा फिरे (Voh jo har jagah mára mára phire) (वो जो हर जगह मारा मारा फिरे)
2. वह स्त्री जो किसी एक से संबद्ध न हो (Voh istri jo kisi ek se sambad,dh na ho) (वो स्त्री जो किसी एक से संबद्ध न हो)
3. बे मुरावत (Be muravvat) (बे मुरावत) बे वफा (Be vafa) (बे वफा)

HAR-CHAND हरचंद (फ - व)

1. अत्यधिक (Attyadhik) (अतिदेहक) बहुत (Bahutera) (बहुत) ज़ियादा (Bahut ziyáda) (बहुत ज़ियादा)
2. यद्यपि (Yad,dyapi) (यद्यपि) अगर चे (Agar cho) (अगर चे)

हर्दल عزیز (ع - ف)

HAR-DIL-AZIZ हर दिल अजीज़

लोकप्रिय (Lok ap,priya) (लोकप्रिय) जन प्रिय (Janap,priya) (जनप्रिय) जिसे सब चाहें (Jise sab cháben) (जिसे सब चाहें)

HAR-DAM हरदम (फ - व)

1. प्रति क्षण (Prati chhan) (प्रति क्षण) प्रति पल (Prati pal) (प्रति पल) हर लम्हा (Har lam,ha) (हर लम्हा)

हराईने (ف - ص)

HAR-ÁINA हरआइना

1. निश्चय (Nishchay) (निश्चय) अवश्य (Avash,shya) (अवश्य) यकीनी (Yaqini) (यकीनी)
2. विवशतापूर्ण (Vivashtata purn) (विवशतापूर्ण) नाचार (Náchár) (नाचार)

हरास (ف - م)

हिरास (Hirás) (हिरास) भा (Bhai) (भा) त्रास (Trás) (त्रास) डर (Dar) (डर)

हरासां (ف - ص)

1. त्रस्त (Trast) (त्रस्त) भयभीत (Bhai) (भयभीत) डरा हुआ (Dara) (डरा हुआ)
2. हताश (Hatash) (हताश) निराश (Nirash) (निराश) मायूस (Máyús) (मायूस)

हरावुल (ت - م)

सेनाप्र (Senággr) (सेनाप्र) फौज की वह टुकड़ी जो सेना के आगे आगे चलती है (Fauj ki voh tukri jo sena ko áge áge chalti hai) (फौज की वह टुकड़ी जो सेना के आगे आगे चलती है)

हरज (ع - م)

1. हानि (Háni) (हानि) क्षति (Chhati) (क्षति) नुकसान (Nuqsán) (नुकसान)
2. बाधा (Bádha) (बाधा) खलल (Khalal) (खलल) गड़बड़ (Gar báz) (गड़बड़)

हरजाने (ف - م)

हरजाना (Harjána) (हरजाना) क्षति पूर्ति (Chhati púrti) (क्षति पूर्ति)

HARKÁRA हर कारा (ف - مذ) هر کاره

1. घावक (Dhāvāk) (دهاوک) پیاذا
(Piyāda) (پیهاده)

2. पत्र वाहक (Pattr vāhak) (پترو) (واہک)
कासिद (Qásid) (قاصد)

3. चपरासी (Chaprāsi) (چپراسی) (مذکورہ)
मजकूरी (Mazkūri) (مذکورہ)

HAR-GÁH हर गाह (ف - ص) هر گاه

1. जिस समय (Jis samai) (جس سے) (जिस وقت) (Jis vaqt) (جس وقت)

2. चूँकि (Chūnki) (چونکہ) यतः (Yatah) (یتہ)

HARGIZ हरगिज़ (ف - کلمہ ناکید) هر گیز

कदापि (Kadāpi) (کدایی) जिन्हार (Zin, hār) (زینہار)

HARISA हरिषा (ع - مذ) هر یسه

एक किस्म का खाना जो गेहूँ के आटे,
गोشت और दूध से बनाते हैं (Ek qism
ka khāna jo gehūn ko āte, gosht aur
dūdh se banāto hai) (ایک قسم کا
کھانا جو گہوؤں کے آتے، گوشت اور
دودھ سے بناتے ہیں)

HAZÁR हजार (ف - ص) هزار

1. सहस्र (Sahasr) (سہسہر) दस सौ (Das sau) (دس سو)

2. बहुतेरा (Bahutera) (بہتیرا) बहुत
ज़ियादा (Bahut ziyāda) (بہت زیادہ)

3. बुल बुल (Bul bul) (بلبل) एक प्रसिद्ध
चिड़िया (Ek prasid, dh chīriya) (ایک پرسدھ چڑیا)

2. हर समय (Har samai) (هر سے) (हर वक़्त) (Har vaqt) (هروقت)

HARZA हरज़ा (ف - ص) هرزه

मिथ्या (Mith, thya) (میتھیا) अनर्गल (Anargal) (انرگل) फुज़ूल (Fuzul) (فضول)
बेहूदा (Be hūda) (بہہودہ)

هرزه درازا (ف - ص)

HARZA-DIRA हरज़ादिरा

मिथ्या भाषी (Mith, thya bhāshi) (میتھیا
भाषी) अनर्गल वादी (Anargal vādi) (انرگل
وادی) बक वासी (Bak vāsi) (बकवासी)
गप्पी (Gappi) (گپی)

هرزه سیرا (ف - ع)

HARZA-SARA हरज़ा सरा

دیکھو 'هرزه درا'

هرزه کار (ف - ص)

HARZA-KÁR हरज़ा कार

मिथ्या कारी (Mith, thya kári) (میتھیا
کاری) ऐसे काम करने वाला जिन का कोई
फल न हो (Aise kām karne vāla jin
ka koi phal na ho) (ایسے کام کرنے والا
جن کا کوئی پھل نہ ہو)

هرزه گرد (ف - ص)

HARZA-GARD हरज़ा गर्द

व्यर्थ भ्रमी (Vyarth bhrāmi) (ویرث
بھرمی) आवारा गर्द (Ávára gard) (آوارہ گرد)

هرزه گو (ف - ص)

HARZA-GO हरज़ा गो

دیکھو 'هرزه درا'

ہزل کو (ف - ص)

HAZL-GO ہزل گو

وہ کوی جو ہنسی مزاج کی ایسی شاہری
کرتا ہے جس میں اشرلیلاتا ہو (Voh
kavi jo hansī mazāq ki aisi shāiri
karta hai jis mein aashlilata ho وہ کوی
جو ہنسی مذاق کی ایسی شاعری
کرتا ہے جس میں اشرلیلاتا ہو)

HAZÍMAT ہزیمت (ع - مٹ)

پرہیز (Prábhav پرابھو) ہار (Hár
ہار) شکست (Shikast شکست)

ہزیمت خوردہ (ف - ص)

HAZÍMAT KHURDA ہزیمت خوردہ

پرا بھوت (Parábhút پرابھوت) ہارا ہوا
(Hára hua ہارا ہوا) شکست خوردہ
(Shikast khurda شکست خوردہ)

HAST ہست (ف - مٹ)

1. اہستیتو (Astittwa اہستیتو) ہستی

(Hasti ہستی) ہجود (Vujúd
وجود)

2. جیون (Jivan جیون) جیوندگی
(Zindagi زندگی)

3. اہستی (Asti اہستی) ہے (Hai ہے)

HASTI ہستی (ف - مٹ)

1. اہستیتو (Astittwa اہستیتو) ہجود
(Vujúd وجود)

2. جیون (Jivan جیون) ہیات (Hayát
حیات)

3. پرانی وری (Práni varg پرانی وری)
مخلوق (Makblúq مخلوق)

ہزار داستان (ف - مٹ)

HAZÁR-DÁSTÁN ہزار داستان

ایک प्रकार کی بول بول جو बहुत सी
बोलियां बोल सकती है (Ek prakár ki bul-
bul jo bahut si boliyán bol sakti hai
ایک پرکار کی بول بول جو بہت سی
بولیاں بول سکتی ہے)

ہزار ہا (ف - ص)

HAZÁR, HA ہزار ہا

سہسروں (Sahasron سہسروں) ان
گینت (An ginat ان گنت) بے شمار
(Be shumár بے شمار)

HUZÁL ہزال (ع - مذ)

دوبلالتا (Chbínata چہیلتا) دہلالتا
(Durbalata دہلالتا) دہلا پن (Dubla
pan دہلا پن)

HIZAB, R ہیزاب (ع - مذ)

سیھ (Singھ) ویاغھ (Vyághr
ویا گھر) شہر (Sher شہر)

HAZAJ ہزاج (ع - مٹ)

اردو کا ایک वर्ण वृत्त जिस में 'यगण'
[SSS] आठ बार आता है (اردو کی ایک
بکر جس میں 'مغای لن' آٹھ بار
آتا ہے)

HAZL ہزل (ع - مٹ)

1. اشرلیلاتا (Ashlilata اشرلیلاتا)
فکڑ پن (Phak, kar pan فکڑ پن)
2. ہنسی (Hansi mazāq ہنسی)
تمسخر (Tamaakhur تمسخر)

HUSHYÁR हुशयार (ف - ص) هوشیار
هوشیار کا معنی دیکھو 'هوشیار'

HAZM ہضم (ف - ص) هضم
پचन (Paahan पाक) پاک (Pák)
ان پاک (Ann pák) آन्न پاک
پेट में गिज़ा का हضم होना (Pet men
Rhiza ka hazm hona) پیٹ میں
غذا کا ہضم ہونا

HAFT ہفت (ف - ص) هفت
سات (Sát) سہت (Sapt) سات

هفت اقلیم (ع - م)

HAFT-IQLÍM ہفت اقلیم

1. سات - महाद्वीप (Sapt maha dwíp)
ساتوں پر اعظم (Sáton barre ázm) ساتوں پر
2. समस्त संसार (Samast sansár)
ساری دنیا (Sári dunya) سمست سنسار

هفت خوان (ف - م)

HAFTKHÁN ہفت خان

1. बहुत कड़ी मंज़िल (Babut kari manzil)
بہت کڑی منزل
2. बहुत कठिन काम (Babut kathin kám)
بہت کٹھن کام

هفت قلزم (ع - م)

HAFT-QULZUM ہفت قلم

सप्त महा सागर (Sapt mahaságar) سہت
ساتوں پر اعظم (Sáton bahre ázam) ساتوں پر
महा सागर

4. हकीकत (Haqíqat) विसात
(Bisát) بیسات

5. मजाल (Majál) ताब (Táb)
تاب

6. संसार (Sansár) दुनिया
(Dunya) دنیا

هستی جاوداں (ف - م)

HASTI-E-JÁVIDÁN هستی جاوید
अमर जीवन (Amar jivan) امر جیون
हमेशा की जिंदगी (Hamesha ki zindagi)
همیشه کی زندگی

هستی فانی (ع - م)

HASTI-E-FÁNI هستی فانی
क्षण भंगुर जीवन (Chhan bhangur
jivan) چھن بھنگر جیون
चंद दिन की जिंदगी (Chand din ki zindagi)
چند دن کی زندگی

هستی موهوم (ع - م)

HASTI-E-MAUHÚM هستی موهوم
دیکھو 'هستی فانی'

هشاش (ع - ص)

HASH,SHÁSH ہشاش

प्रसन्न मुख (Prasann mukh) پرسن مکھ
प्रफुल्ल (Praphull) پریفول
खुर्रम (Khusho khurram) خوش و خرم

اردو میں یہ لفظ تلخ استعمال
نہیں ہوتا بلکہ ہشاش کے ساتھ آکر
ہشاش ہشاش بولا جاتا ہے

HASHT ہشت (ف - ص) هشت
आठ (Áth) آٹھ (Asht) اشٹ

هلال نو (ع - ف - مذ)

HILÁL-E-NAU हिलाले नौ

बालेंदु (Bālundu) बाल चंद्र
(Bāl chandr) पहले दिन का
चाँद (Pahle din ka chānd) دن پہلے
(का चान्द)

هلال (ف - مذ) HALÁHIL हलाहिल

1. हलाहिल (Haláhal) काल कूट
(Kál kút) ऐसा जहर
जिस का इलाज न हो सके (Aisa
zahr jis ka ilāj na ho sake) ایسا زہر
(جس کا علاج نہ ہو سکے)
2. घातक (Ghátakh) मोह लिंक
(Mohlik) (مہلک)

هم (ع - مذ) HAM(M) हम (म्)

मनस्ताप (Manastáp) खेद
(Khed) गम (Gham) غم
(रंज) (Ranj) (رنج)

هم (ف - سابقه) HAM हम

1. भी (Bhi) नीज़ (Níz) (نیز)
2. विसी संज्ञा के पहले आकर किसी कार्य
में शिर्षत ज़ाहिर करने या बराबरी के
लिए आता है जैसे 'हमकलाम' या
'हम सर' (Kisi sangya ke pahle ákar
kisi kárya me1 shirkat karne ya
barábari ke liye áta hai jaise
"ham ka'lám" ya "ham sar"
کسی سلگیا کے پہلے آکر کسی
کاریہ میں شرکت ظاہر کرنے یا
برابری کے لئے آنا ہے جیسے
'هم كلام' یا 'هم سر')

هفت کشور (ف - مٹ)

HAFT-KISHVAR हफत किश्वर

دیکھو 'هفت اقلیم'

هفته (ف - مذ) HAFTA हफता

1. सप्ताह (Saptáh) सात दिन की
मुद्दत (Sát din ki muddat) سات دن
(کی مدت)
2. शनिवार (Shani vár) सनी-
चर (Saníchar) (سہار)

هفوات (ع - مٹ) HAFÁVÁT हफवात

मिथ्या गल्प (Mith,thya galp) बेहूदा
(Bakvās) (بکواس) बकवास
(Behúda bāten) (بہودہ باتیں)

هلاک (ع - مذ) HALÁK हलाक

1. हनन (Hanan) बध (Badh)
(Qatl) कत्ल (قتل) (بدھ)
2. बधित (Badhit) मकतूल
(Maqtúl) (مقتول)
3. मरण (Maran) मौत (Maut)
(موت)
4. मृत (Mrit) मुर्दा (Murda)
(Mara hua) मरा हुआ (مرہوا)

هلاکت (ع - مٹ) HALÁKAT हलाकत

1. बध (Badh) कत्ल (Qatl) (قتل) (بدھ)
2. मरण (Maran) मौत (Maut)
(موت)
3. परिश्रम (Prish,shram) (پریش شرم)
(Mehnat) मेहनत (مہنات)

هلال (ع - مذ) HILÁL लाल

नव चंद्र (Nav chandr) (नवचंद्र)
नयाचाँद (Naya chānd) (نیہاچانڈ)

هم بستری (ف - مٹ)

HAM-BISTARI هم بىستارى

سہवास (Sahvās سہ واس) سہوگ

(Sambhog سم بھوگ) مبراشارت

(Mubāsharat مبراشرت)

هم بايه (ف - ص)

HAM-PÁYA هم پايا

تولپ پد (Tullya pad تولپ پد) سامان

दर्जा रखने वाला (Samán darja rakhne

vála سامان درجہ رکھنے والا)

(Ham martaba هم مرتبہ)

هم پله (ف - ص)

HAM-PALLA هم پللا

1. تولپ (Tullya تولپ) سامان (Samán

برابر (Baráb r برابر) (سان)

2. برابر کی ٹکڑ کا (Barábar ki

takkar ka برابر کی ٹکڑ کا)

(جور جور)

هم پہلو (ف - ص)

HAM-PAHLU هم پہلو

पार्श्ववर्ती (Pārehwa vartī پارشوروتی)

पास बैठने वाला (Pās baithne vála

Páblu पास بیٹھنے والا)

nashīn پہلونشیں)

هم پشه (ف - ص)

HAM-PESHA هم پेशا

सह व्यवसायी (Sah vyavāsāyī سہ و یو

سائی) एक जैसा रोज़गार करने वाले

(Ek jaisa rozgār kerne vālo ایک

جہسا روزگار کرنے والے)

هم آغوشی (ف - مٹ)

HAM-ÁGHOSHI هم آغوشی

आलिगन (Álingan آلنگن) अंक माल

(Ankmāl انک مال) बगल गीर होना

(Baġhal gír hona بغل گہر ہونا)

هم آهنگ (ف - ص)

HAM-ÁHANG هم آهنگ

सह मत (Sahmat سہ مت) هم رای

(Ham ráo هم رای) मुत्तफیق (Mutta-

fiq متفق)

HUMA हुमा (ف - مذ)

एक कलित पत्नी जिस के लिए प्रसिद्ध

है कि जिस के सर पर बैठ जाता है

वह बादशाह हो जाता है, और वह हड्डियां

खाता है (Ek kalpit pakebhi jis ke

liye presid,dh hai ki jis ke sar

par baith jاتا hai voh bādsháh ho

jاتا hai, aur voh haddiyái kháta hai

ایک کلپت پکچہی جس کے لیے

پرسدہ ہے کہ جس کے سر پر بیٹھ

جانا ہے وہ بادشاہ ہو جاتا ہے اور وہ

(ہڈیاں کھانا ہے)

HUMÁYŪN हुमायूँ (ف - ص)

1. शुभ (Shubh शुभ) मंगल मय

(Mangal mai منگل مے)

कारी (Ka'ī án kári کلیان کاری)

मुबारक (Mubáarak مبارک)

2. मुगल खानदान का एक प्रसिद्ध बादशाह

(Mughal khándán ka ek presid,dh

bādsháh مغل خاندان کا ایک

پرسدہ بادشاہ)

हिम्मत पस्त करने वाला (Him-mat past karne wala) हिम्त پست کرنے والا

हिम्त شکنی (ع - مٹ)

HIM,MAT-SHIKANI हिम्मत शिकनी
उत्साह भंग (Utsáh bhang) उत्साह
(Himmat torne) हिम्मत तोड़ना (بہمت توڑنا)

हिम्त ور (ع - ص)

HIM,MAT-VAR हिम्मत वर
साहसी (Sáhasi) उत्साही
(Utsáhi) हौसले वाला (Hausale wala) (حوصلے والا)

हिम् جماعت (ع - ص)

HAM-JAMÁ,AT हिम् जमाअत
1. सहापाठी (Sah páthi) सहा-
ध्यायी (Sahádh,dhyáyi) (سہا-
ہم سباق (Ham sabaq) (هم سبق)
2. सह वर्गीय (Sah vargiya) (سہ-
एक वर्गीय (Ek vargiya) (ایک
(Ek tabqe ke) एक तबके के (ایک طبقے کے)

हिम् جنس (ع - ص)

HAM-JINS हिम् जिस

1. एक लिंग (Ekling) 'नर'
या 'मादा' किसी एक जिस का ('Nar'
ya 'máda' kisi ek jins ka) 'नर' या 'मादा' किसी एक जिस का

2. सम वयस्क (Sam vayask) (سم-
برابر کی عمر کا (Barábar ki umr ka)

HIM,MAT हिम्मत (ع - مٹ)

1. साहस (Sáhas) उत्साह
(Utsáh) हौसला (Hausala) (حوصلہ)

2. वीरता (Vírata) बहादुरी
(Baháduri) (بہادری)

3. धृष्टता (Dhrishtata) डिटार्ई
(Dhitáyi) ने बाकी (Be-báki) (بے باکی)

4. शक्ति (Shakti) ताकत
(Táqat) (طاقت)

5. उमंग (Umag) वल्वला
(Val vala) (لولہ)

HAMTA हिम्ता (ع - ص)

समान (Samán) तुल्य (Tullya) (مساثل)
मिस्ल (Misl) (تلہ)

हिम्त افزا (ع - ص)

HIM,MAT-AFZA हिम्मत अफज़ा
उत्साह वर्धक (Utsáh vardhak) (سہ-
हिम्मत अफज़ाई करने वाला
(Himmat afzáyi karne ála) (افزائی کرنے والا)

हिम्त افزائی (ع - مٹ)

HIM,MAT-AFZÁYI हिम्मत अफज़ाई
प्रोत्साहन (Protsáhan) (پروٹساہن)
हौसला बढ़ाना (Hausa'a barhána) (حوصلہ بڑھانا)

हिम्त شکن (ع - ص)

HIM,MAT-SHIKAN हिम्मत शिकन
उत्साह मेदी (Utsáh bi edī) (سہ-)

2. सह वास (Sah vās सहवास)
 संभोग (Sam bhog संभोग) हम
 बिस्तरी (Ham bistari हमबिस्तरी)

هم خیال (ع - ص)

HAM-KHAYÁL हम खयाल

1. सहमत (Sahmat सहमत) एक
 मत (Ek mat एकमत) हमराय
 (Ham ráo हमराए)
 2. सह धर्म (Sah dharm सहधर्म)
 सहपंथ (Sah panth सहपंथ) हम
 मशरब (Ham mashrab हममशरब)

HAM-DARD हम दर्द (ف - ص)

सहानुभूति कर्ता (Sahānu bhūti karte
 सहानुभूति) राम गुसार (Gham
 gusār غمگسار)

هم دردی (ف - م)

HAM-DARDI हम दर्दी

सहानु भूति (Sahānu bhūti सहानु
 भूति) सवेदना (Samvedana समवेदना)
 दर्द मंदी (Dard mandi دردمندی)

هم دست (ف - ص)

HAM-DAST हम दस्त

1. मित्र (Mitr मित्र) दोस्त (Dost
 دوست)
 2. तुल्य (Tullya तुल्य) समान (Samān
 برابر) बराबर (Barábar برابری)

هم دگر (ف - ص)

HAM-DIGAR हम दिगर

अन्योन (An,nyon अन्योन) परस्पर
 (Paraspar परस्पर) आपस में (Ápas
 meñ आपस में) बाहम (Baham باهم)

3. सहजातीय (Sah jātiya सहजातीय)
 एक खानदान का (Ek khāndān ka
 ایک خاندان کا)

هم جوار (ع - ص)

HAM-JIVÁR हम जिवार

प्रतिवासी (Prati vāsi प्रतिवासी)
 प्रतिवेशी (Prati veshi प्रतिवेशी)
 पड़ासी (Paṛosi پڑوسی)

هم چشم (ف - ص)

HAM-CHASHM हम चश्म

1. मित्र (Mitr मित्र) दोस्त (Dost
 دوست)

2. तुल्य पद (Tullya pad तुल्यपद)
 हम रुत्बा (Ham rutba हमरुत्बा)

هم خانه (ف - ص)

HAM-KHÁNA हम खाना

सह निवासी (Sah nivāsi सहनिवासी)
 सह निकेत (Sah niket सहनिकेत)
 किसी के साथ एक घर में रहने वाला
 (Kisi ke sáth ek ghar meñ rahne vála
 کسی کے ساتھ ایک گھر میں رہنے والا)

هم خواص (ع - ص)

HAM-KHÁVÁS हम खावास

तुल्य लक्षण (Tullya lakshān तुल्य
 लक्षण) सह धर्मा (Sah dharma सह
 धर्मा) एक जैसी खासियत वाले (Ek
 jaisi khásiyat vále एक जैसी
 خاصیت वाले)

هم خوابی (ف - م)

HAM-KHÁBI हम खाबी

1. सह शय्या (Sah shaiya सहशय्या)
 साथ सोना (Sáth sona साथसोना)

سہ چر (Sah char سچر) साथ
سفر کرنے والا (Sáth safar karne
vála ساتھ سفر کرنے والا)

2. साथی (Sáthi ساتھی) ساتھ رہنے
والا (Sáth rahne vála ساتھ رہنے والا)

هم رشتہ (ف - ص)

HAM-RISHTA هم رشتہ

1. سگوتر (Sagottr سگوتر) سوجن
(Swajan سوجن) رشتہ دار (Rishte
dár رشتہ دار)

2. سوترت (Súttrit سوترت) ساتھ
میں (Sáth men nath, thi ساتھ
میں) (Munsalik مونسلیک) (Munsalik
مونسلیک)

هم ركب (ف - ص)

HAM-RIKÁB هم ركب

1. ساری کے ساتھ ساتھ (Savári ke
sáth sáth ساری کے ساتھ ساتھ)
2. ساتھ (Sáth ساتھ) هم راه (Ham
ráh هم راه)

هم رنگ (ف - ص)

HAM-RANG هم رنگ

- سہ رنگ (Sam varn سم وارن) ایک
(Ek varn ایک) ایک سے رنگ کے
(Ek se rang ke ایک سے رنگ کے)

HAM-ZÁD هم زاد (ف - م)

1. سہ جات (Sah ját سہ جات) ساتھ
پیدا ہونے والا (Sáth paida hone
vála ساتھ پیدا ہونے والا)

HAM-DAM هم دم (ف - ص)
میترا (Mitr متر) سہا (Sakha سکھا)
دوست (Dost دوست)

هم دوش (ف - ص)

HAM-DOSH هم دوش

1. سامان (Samán سامان) برابر
(Barábar برابر)
2. پارشوا ورتی (Páreshwa varti پارشو
ورتی) برابر بننے والا (Barábar
baithne vála برابر بیٹھنے والا)

هم ديوار (ف - ص)

HAM-DÍVÁR هم دیوار

- پرتی ویشی (Prati veshi پرتی ویشی)
پڑوسی (Paṛosi پڑوسی) هم سایا
(Ham sáya هم سایہ)

HAM-RÁZ هم راز (ف - ص)

1. مارمگیا (Marmaggya مارمگیا) راز
(Ráz ráz راز دان)
2. سہا (Sakha سکھا) دوست (Dost
دوست)

HAM-RÁH هم راه (ف - ص)

1. سہ چر (Sah char سچر) سہ پंथی
(Sah panthi سہ پنتھی) سفر کا
ساتھی (Safar ka sáthi سفر کا
ساتھی)
2. ساتھ ساتھ (Sáth sáth ساتھ ساتھ)

هم راهی (ف - م)

HAM-RÁHI هم راہی

1. سہ پंथی (Sah panthi سہ پنتھی)

सहाध्यायी (Sahādh,dhyāyi) سہا
 साथ साथ पढ़ने वाले (Sāth
 sāth pāṛhne vālo ساتھ ساتھ پڑھنے
 والے)

هم سخن (ف - ص)

HAM-SUKHAN هم سخن

دیکھو 'هم زبان'

هم سر (ف - ص) هم سر
 समान (Samān) तुल्य (Tullya
 برابر (Barābar) बराबर (Taleh)

هم سری (ف - مٹ) HAM-SARI هم سری

1. समता (Samata) बराबरी
 (Barābari) (برابری)

2. उद'डता (Ud,dandata) (اد'دنتا)
 सरकशी (Sar kashi) (سرکشی)

3. बराबरी का दावा (Barābari ka da,va
 (برابری کا دعوی)

هم سفر (ع - ص)

HAM-SAFAR هم سفر

सहचर (Sahohar) सहपंथी
 (Sah panthi) साथ सकर
 करने वाला (Sāth safar kurne vāla
 (ساتھ سفر کرنے والا)

هم سن (ف - ص) HAM-SIN هم سن

सम वयस्क (Sam vayask) (سم وایسک)
 सम सामयिक (Sam sāmayik) (سم
 وایستو) वयस्थ (Vayasth) (سامهک)
 هم عمر (Ham umr) (هم عمر)

هم سنی (ف - مٹ)

HAM-SINI هم سنی

सम वयस्कता (Sam vayaskata) (سم
 وایسکتا)

2. आदमी का साथ जो अमल के ज़रीए
 उस के बस में हो जाता और उस के
 हर हुक्म की तामील करता है (Ādami
 ka sāya jo amal ke zarīye usko
 bas meṃ ho jāta aur us ke har
 hukm ki ta,mil karta hai آدمی
 کا سایہ جو عمل کے ذریعے اس کے
 بس میں ہو جاتا اور اس کے ہر
 حکم کی تعمیل کرتا ہے)

هم زبان (ف - ص)

HAM-ZABÁN هم زبان

सह मत (Sahmat) (سہمت) هم رای
 (Ham rái) (هم رای) मुत्ताफिक (Mutta fiq
 (مٹفق)

هم زلف (ف - مڈ)

HAM-ZULF هم زلف

साढ़ (Sāṛha) (سارھو) दो सगी बहनों के
 शौहर (Do sagi bahuon ke shau-
 har (دو سگی بہنوں کے شوہر)

هم سایگی (ف - مٹ)

HAM-SÁYAGI هم سایگی

प्रति वास (Prati vās) (پرتی واس)
 प्रतिवेश (Prati vesh) (پرتی ویش)
 पड़ोस (Paṛos) (پڑوس)

هم سایه (ف - ص)

HAM-SÁYA هم سایا

प्रति वासी (Prati vási) (پرتی واسی)
 पड़ोसी (Paṛosi) (پڑوسی)

هم سبق (ع - ص)

HAM-SABAQ هم سبق

सह पाठी (Sah pāthi) (سہ پاتھی)

هم صغیر (عف - ص)

HAM-SAFÍR هم سافیر

1. मित्र (Mitr متر) सखा (Sakha) (همدم) هم دم (Ham dam) (سکھا)
2. एक जैसी बोली बोलने वाली चिट्ठियां (Ek jaisi boli bolne vâli chhīyān) (ایک جیسی بولی بولنے والی چٹیاں)

HAM-ASR هم عصر (عف - ص)

सम कालीन (Sam kâlin) (سم کالین) एक समय में हाने वाले दो या अधिक आदमी (Ek samaimen bone vâle do ya adhik âdami) (ایک سے میں ہونے والے دو یا ادھک آدمی)

هم عمر (عف - ص)

HAM-UMR هم उम्र

सम वयस्क (Sam vayask) (سم ویسک) सम सामयिक (Sam sâma,ik) (سم سامیک) एक उम्र वाले (Ek umr vâle) (ایک عمر والے)

هم عمری (عف - ص)

HAM-UMRI هم उम्री

समावस्था (Samâvastha) (سماوस्था) समवयस्कता (Sam vayaskata) (سم صامیاسکتا) هم सिनी (Ham sini) (هم سینا)

هم عنان (ف - ص)

HAM-INÂN هم इनā

1. सहचर (Sahchar) (سہچر) هم राहा (Ham râhi) (هم راحی)
2. मित्र (Mitr متر) रफीक (Rafiq) (رفیق)

वयस्य भाव (Vayas,aya bhâo) (ویسےء بھاء) هم उम्री (Ham umri) (هم عمری)

هم شکل (عف - ص)

HAM-SHAKL هم شکل

एक रूप (Ek rūp) (ایک روپ) अनु रूप (Anu rūp) (انورूप) तद्रूप (Tadrūp) (تلہ روپ) तुल्य रूप (Tullya rūp) (تولے روپ) एक जैसी शकल वाले (Ek jaisi shakl vâle) (ایک جیسی شکل والے)

HAM-SHÍR هم شیر (ف - م)

भगिनी (Bhagini) (بھگنی) सहोदरा (Sahodara) (سہودرا) बहिन (Bahin) (ہمشیرہ) هم شیرا (Hamshíra)

هم شیرزاده (ف - مذ)

HAM-SHÍR-ZÁDA هم شیرزادا

भगिनी सुत (Bhagini sut) (بھگنی ست) भागिनेय (Bhágineya) (بھاگنیہ) भानजा (Bhánja) (بھانجا)

هم شیرہ (ف - م)

HAM-SHÍRA هم شیرا

دیکھو 'هم شیر'

هم صحبت (عف - ص)

HAM-SOHBAT هم سوبت

1. सभा सद (Sabhásad) (سبھاسد) मुसाहिब (Musáhib) (مصاحب)
2. सहवासी (Sah vâsi) (سہواسی) शरत करने वाला (Mubásherat karne vâla) (مباشرت کرنے والا)

गुफ्तगू करने वाला (Guftgu karne vála) (لاپکونا کرڻ والا)

هم کنار (ف - ص)

HAM-KINÁR هم کینار

आलिगित (Álingit) बगल गीर (Baghal gir) (بغل گیر) हम आगोश (Ham ághosh) (هم آغوش)

هم مذهب (ع - ص)

HAM-MAZ,HAB हम मज़हब

सह धर्मी (Sah dharmi) (سہ دھرمی) एक मज़हब वाले (Ek maz,bab vále) (ایک مذهب والے)

هم معنی (ع - ص)

HAM-MA,NA (NI) हम माना (नी)

समानार्थक (Samánárbhak) (سمانارتھک) पर्याय वाची (Paryáo váchi) (پریایے) एक अर्थ वाले शब्द (Ek arth vále shabd) (ایک ارتھ والے شبد)

هم مكتب (ع - ص)

HAM-MAK,TAB हम मकतब

सह पाठी (Sah páthi) (سہ پاٹھی) बचपन में साथ पढ़े हुए (Bach pan men sáth parhe hue) (بچپن میں ساتھ پڑھے ہوئے)

HAM-NÁM हम नाम (व - स)

सम नाम (Sam nám) (سم نام) एक नाम वाले (Ek nam vále) (ایک نام والے)

هم نبرد (ف - ص)

HAM-NABARD हम नवर्द

प्रतिद्वंद्वी (Prati dwardwi) (پرتی دوندی) हरिक (Harif) (حریف) मदह (Mad,de muqábil) (مد مقابل)

هم عهد (ع - ص) HAM-AHD हम अहद (ديکھو 'هم عصر')

هم قدم (ع - ص)

HAM-QADAM हम कदम

सहचर (Sah ohar) (سہ چر) साथी (Sáthi) (ساتھی)

هم قلم (ع - ص)

HAM-QALAM हम कलम

सम पद (Sam psd) (سم پد) एक ओहदे वाले (Ek ohde vále) (ایک عہدے والے) هم قوم (ع - ص)

HAM-QAUM हम कौम

1. सजातीय (Sajátiya) (سجاتیہ) खानदानी (Khándáni) (خاندانی)
2. एक देशीय (Ek deshíya) (ایک) हम मुल्क (Ham mulk) (هم ملک)

هم قیمت (ع - ص)

HAM-QÍMAT हम कीमत

तुल्यार्थ (Tullyárg) (تولیاری) सम मूल्य (Sam múlly) (سم مولی) एक से दामों वाली चीज़ें (Ek se dáron váli chízen) (ایک سے داموں والی چیزیں)

هم كفو (ع - ص)

HAM-KUE,V हम कुव

सहगोत्र (Sah gottr) (سہ گوتر) जिन के आपस में शादी ब्याह हो सके (Jin ke ápas men shádi byáh ho sake) (جن کے آپس میں شادی بیاہ ہو سکے)

هم كلام (ع - ص)

HAM-KALÁM हम कलाम

वार्तालाप कर्ता (Vártálap karta) (وارتا)

همه تن گوش (ف - ص)

HAMA-TAN-GOSH هما تن گوش

سुनने के लिए उत्कंठित (Sunne ke liye
utkanthit) (سننے کے لیے اُنکنتھت)
उत्कर्षा (Utkarṣa) (اتکرن)

HAMA-DĀN هما دان (ف - ص)

1. सर्वज्ञ (Sarvaggya) (سرورگیه) सर्व
वेत्ता (Sarv vetta) (सरवित्ता) सर्व
ज्ञाता (Sarv gṛāta) (सरवग्रीता) सब
कुछ जानने वाला (Sab kuchh jāne
vāla) (سب کچھ جاننے والا)
2. व्युत्पन्न (Vyutpan,n) (ویٹ پن)
विद्वत्तम (Vid,dwattam) (ودوت تم)
मुतब्ध हिर (Mutabah,hir) (متبکر)

همه صفت موصوف (ع - ف - ص)

HAMA SIFAT-MAUSÚF

हिमा सिकत मौसूरु

सर्व गुण संपन्न (Sarv gun sampan,n)
सारी सिकतों से (सरु गुन समिन)
आरास्ता (Sári sifaton se árásta) (ساری
صفتوں سے آراسته)

HAMA-GÍR हमा गीर (ف - ص)

सर्व व्यापी (Sarv vyápi) (सरवव्यापी)
सर्व भौम (Sárv bhaum) (सरवभूम)
आलम गीर (Álcm gir) (عالم گیر)

همیشگی (ف - م - ش)

HAMESHAGI हमेशगी

निरंतरता (Nirtya'a) (نیرتیا)
(Niran'arata) (نیرن ترنا) दवाम (Davám)
(دوام)

هم نشین (ف - ص)

HAM-NASHÍN هم نشین

पारश्व वती (Páreshwa varti) (پارشوروتی)
पार्षद् (Páreshad) (پارشاد) मुसाहिब (Musá-
hib) (مصاحب)

هم نفس (ع - ف - ص)

HAM-NAFAS हम नफस

मित्र (Mitr) (متر) सखा (Sakha) (سکھا)
दोस्त (Dost) (دوست)

HAM-NAVA हम नवा (ف - ص)

सहमत (Sahmat) (سکمت) हम जबां
(Ham zabán) (هم زبان)

HAM-VÁR हमवार (ف - ص)

समतल (Samtal) (سم تل) चौरस
(Chauras) (چورس) मुसत्तह (Musattah)
(مسطح)

HAM-VÁRA हमवारा (ف - مذ)

निरंतर (Nirantar) (نیرنتر) लगातार
(Lagátár) (لگاتار) मुसलसल (Musal-
sal) (مسلسل)

هم وطن (ع - ف - ص)

HAM-VATAN हम वतन

सम देशीय (Sam deshíya) (سمدیشیه)
एक वतन वाले (Ek vatan vále) (ایک
وطن والے)

HAMA هما (ف - ص)

समग्र (Samagr) (समग्र) सर्व (Sarv)
(सब)

HAMA-TAN हम ता (ف - ص)

पूर्णतया (Purn taya) (پورن تیا) पूरे तौर
से (Púre taur se) (پورے طور سے)

جانی جو بھارت کی پراچین
(نواسی ہے)

ہندوستان (ف - مذ)

HINDOSTÁN ہندوستان

بھارت वर्ष (Bhārat varsh)
بھارت (Bhārat)

ہندوستانی (ف - مذ)

HINDOSTĀNĪ ہندوستانی

1. भारतीय (Bhāratīya) بھارت
نیاوسی (Bhārat nivāsi) بھارت
ہند - Hindustān ka bāshinda
ہندستان کا باشندہ
2. भारत की भाषा (Bhārat ki bhāsha)
ہندوستان کی بولی (Bhārat ki boli)
ہندستان کی بولی (Hindustān ki boli)

HINDI ہندی (ف - مذ)

1. भारत निवासी (Bhārat nivāsi)
ہند کا رہنے والا (Bhārat nivāsi)
ہند کا رہنے والا (Hind ka rahne wala)
2. हिंदी भाषा (Hindi bhāsha) ہندی
ناگری (Nāgarī) ناگری (Bhāshā)
3. हिंदी लिपि (Hindi lipi) ہندی لپی
دےو ناگری (Dev nāgarī) دےو ناگری
4. भारतीय (Bhāratīya) بھارت
بھارت (Bhārat sambandhi) بھارت
بھارت کا (Bhārat ka) بھارت کا

HAMESHA ہمیشہ (ف - ص)
نیت (Nittya) نیت (Satat)
سدا (Sada) سدا (Sādaiv) سدا
(Dāim) داہم (Sda)

HANJĀR ہنجار (ف - ص)

1. मार्ग (Mārg) پتہ (Path)
رستا (Rasta)
2. पद्धति (Pad,dhati) پدھتی
ریش (Ravish) ریش (Pranāli)

HIND ہند (ف - مذ)

بھارت (Bhārat) ہندوستان
(Hindustān) ہندستان

HINDASA ہندسہ (ع - مذ)

1. गणित (Ganit) گنت
ریاضی (Bij ganit) ریاضی
(Riāzi)
2. संख्या (Sankhya) سنکھیا
عدد (Adad)

ہندسہ دان (ع - ص)

HINDASA-DĀN ہندسا دان

گنت (Ganitaggya) گنتی
انک (Ank ganit vetta) انک
ریاضی دان (Riāzi dān) ریاضی دان

HINDU ہندو (ف - مذ)

ایک ویشوہ جاتی جو بھارت کی پرانین
نیاوسی ہے (Ek vishesh jāti jo bhārat
ki prānīn nivāsi hai)

3. योग्यता (Yoggyata یوگیتا) कावि-
लीयत (Qábiliyat قابلیت)

هنرور (ف. ص)

HUNAR-VAR हुनर वर

دیکھو 'هنر مند'

HANGÁM हंगाम (ف. - مذ)
समय (Samai سے) काल (Kál काल)
वक्त (Vaqt وقت)

HANGÁMA हंगामा (ف. - مذ)

1. भीड़ (Bhīṛ भीड़) जमाव (Jamád
مجمع) मज्मा (Majma جماء)
2. कोलाहल (Koláhal कोलाहल)
शोरोगुल (Shoroghul شور و غل)
3. हाहा कार (Háha kár हाहाकार) कोह-
राम (Kohráam कोहराम)
4. धूम धाम (Dhúm dhám دھوم دھام)
हल चल (Hal chal هل چل)
5. उपद्रव (Upad,drav اپدردرو)
बल्वा (Balva بلوہ) दंगा (Danga دنګا)
6. सेन द्रोह (Sen droh سمن دروہ)
बगावत (Baghávāt بغاوت)

هنگامه آرائی (ف. - م)

HANGÁMA-ÁRÁYI हंगामा आराई

1. युद्ध (Yud,db یودھ) समर (Samar
جنگ) जंग (Jang سمر)
2. उपद्रव (Upad,drav اپدردرو)
फितना (Fitna فتنہ) बल्वा (Balva
بلوہ)

HUNAR हुनर (ف. - مذ)

1. शिल्प (Shilp شلپ) कला (Kala
فن) फन (Fan فن)
2. गुण (Gun گن) जौहर (Jauhar
جوهر)
3. योग्यता (Yoggyata یوگیتا) कावि-
लीयत (Qábiliyat قابلیت)

هنرشناس (ف. - ص)

HUNAR SHANÁS हुनर शनास

1. गुणग्राही (Gunag,gráhi گونگراهی)
2. पारखी (Parakhi پارکھی) हुनर का
पहचानने वाला (Hunar ka pah chán-
ne vála هنر کا پہچاننے والا)

هنرمند (ف. - ص)

HUNAR-MAND हुनर मंद

1. शिल्प कार (Shilp kár شلپ کار)
दस्त कार (Dast kár دست کار)
2. कला कार (Kala kár کلا کار) फन कार
(Fan kár فن کار)
3. योग्य (Yoggya یوگیتہ) काविल
(Qábil قابل)
4. शिष्ट (Shisht شست) सभ्य (Sabh,
bhya سبھہ) बा सलीका (Ba
salíqa باسلیقہ)

هنرمندی (ف. م)

HUNAR-MANDI हुनर मंदी

1. शिल्प कर्म (Shilp karm شلپ کرم)
दस्त कारी (Dast kári دستکاری)
2. शिष्टता (Shishtata شستتہ) सलीका
(Salíqa سلیقہ)

ہنگامہ لڑائی کا ہنگامہ (Larāyi ka hangāma لڑائی کا ہنگامہ)

ہنگامہ پرداز (ف - ص)

HANGÁMA-PARDÁZ ہنگامہ پرداز

ہنگامی (ف - ص) HANGÁMI ہنگامی

اُپدرو کاری (Upad,drav kārī) اُپدرو کاری
فساد کسانے والا (Fasād phailāne vāla) فساد کسانے والا
شارارتی (Sharāratī) شارارتی

1. سامیک (Sāmaik) سامیک

وقتہ (Vaqtī) وقتہ

2. استہائی (Asthāyi) استہائی

عارضی (Ārizī) عارضی

ہنگامہ پردازی (ف - مٹ)

HANŪZ ہنوز (ف - ص) ہنوز

HANGÁMA-PARDÁZI ہنگامہ پردازی

آدیاپی (Ad,dyāpi) آدیاپی
آب تک (Ab tak) آب تک
آب بھی (Ab bhi) آب بھی

اُپدرو کرنا (Upad,drav karna) اُپدرو کرنا
دنگا مچانا (Danga machāna) دنگا مچانا

HAVA ہوا (ع - مٹ) ہوا

ہنگامہ پرور (ف - ص)

1. وایو (Vāyu) وایو
وات (Vāt) وات
باد (Bād) باد

HANGÁMA-PARVAR ہنگامہ پرور
'ہنگامہ پرداز'

2. آچھا (Ioh,ehha) آچھا
آکھنچھا (Ākhan̄k ehha) آکھنچھا
خواہش (Khābīsh) خواہش

ہنگامہ پسند (ف - ص)

3. پربت بادھا (Prot bādha) پربت بادھا
آسہب (Āsehb) آسہب

HANGÁMA-PASAND ہنگامہ پسند

4. آپان وایو (Apān vāyu) آپان وایو
ریاھ (Piyaḥ) ریاھ

1. آسہانتپ پریہ (Ashāntip, priya) آسہانتپ پریہ
جسے دنگا فساد پسند ہو (Jise danga fasād pasand ho) جسے
دنگا فساد پسند ہو

5. دشا (Hālat) دشا
حالت (Hālat) حالت

2. جو چاہتا ہو کہ ہر سہمائی کوئی نہ
کوئی دھم دھم رہے (Jo chāhata ho ki har samai koyī na koyī dil chasp dhūm dhām rahe) جو چاہتا ہو کہ ہر
سہمائی کوئی نہ کوئی دھم دھم رہے

6. ہلکا سہبندھ (Halka sambandh) ہلکا سہبندھ
خفیف تعلق (Khāfīf ta'alluq) خفیف تعلق

ہوا باز (ف - ص)

HAVA-BÁZ ہوا باز

ہنگامہ کارزار (ف - مذ)

وایو یانہ چالاک (Vāyu yān chālāk) وایو یانہ چالاک
ہوا باز چالاک (Vāyu yān chālāk) ہوا باز چالاک

HANGÁMA-E-KÁRZÁR ہنگامہ کارزار
سمر (Samar) سمر

ہوا دار (ف - مٹ)

HAVA-DÁR ہوا دار

1. शुभ चिंतक (Shubh chintak शुभ
چینک) खैर खाह (Khair kháh
خیر خواہ)
2. एक खुली हुई सवारी जिसे कहार
उठाते हैं (Ek khuli hui savári jise
kahár utháte hain ایک کھلی
ہوئی سواری جسے کھار اٹھاتے
ہیں) ताम जान (Tám ján تाम
جان)

ہوا رفتار (ف - ص)

HAVA-RAFTÁR ہوا رفتار

- वायु वेग (Váyu veg وایو ویگ) शीघ्र
गति (Shíghr gati شیکھر گتی) बाद
रफतार (Bád raftár باد رفتار)

HAVÁYI هوائی (ف - ص)

1. वायु संबंधी (Váyu sambandhi وایو
سंबندی) हवा से मुताबिक (Havá se muta,
alliq هوا سے متعلق)
2. कपोल कल्पित (Kapol kalpit کپول
کल्पیت) गप (Gap گپ)
3. एक प्रकारकी आतश बाजी (Ek prakár
ki ádash bázi ایک پرداز کی
آتش بازی)
4. नकली (Naqli نقلی) दिखावे का
(Dikháve ka دکھاوے کا)

چھوٹے ہوائی فیر

5. हवा के वेग से चलने वाला (Hava
ke veg se chalne vála هوا کے ویگ

वाला (Haváyí jaház chaláne vála
ہوائی جہاز چلانے والا)

ہوا پرست (ف - ص)

HAVA-PARAST ہوا پرست

1. अवसर वादी (Avsar vádi اوسر
وادی) स्वार्थी (Swarathí سوارثی)
मतलब आशना (Matlab áshna
مطلب آشنا)
2. कामी (Kámi کامی) विषय लोलुप
(Vishai lolup ویشے لولپ) ऐयाश
(Aiyásh عیاش)

ہوا خواہ (ف - ص)

HAVA-KHÁH ہوا خواہ

- शुभचिंतक (Shubh chintak शुभ
چینک) शुभेच्छु (Shubhechh,obhu
شوبھچھو) खैरखाह (Khair kháh
خیر خواہ)

ہوا خوری (ف - مٹ)

HAVA-KHORI ہوا خوری

- वायु सेवन (Váyu sevan وایو
سےون) हवा खाना (Hava khána
ہوا کھانا) चिहिल कदमी (Chihil qadami
چہیل قدمی)

ہوا خیزی (ف - مٹ)

HAVA-KHEZI ہوا خیزی

- बँधी हुई धाक उखड़ जाना (Bandhi hui
dhák ukhar jána بندھی ہوئی دھاک
اُکھڑ جانا) हवा उखड़ जाना (Havá
ukhar jána هوا اُکھڑ جانا)

هوس پيشه (عف - ص)

HAVAS-PESHA هواس پيشا

ديکھو 'هوس پرست'

هوس کار (ع - ص)

HAVAS-KÁR هواس کار

ديکھو 'هوس پرست'

هوسناک (عف - ص)

HAVAS-NÁK هواس ناک

ديکھو 'هوس پرست'

HOSH هوش (ف - مذ)

1. संज्ञा (Sangya سنگيا) चेतना (Cbetana چيتنا) हवास (Havás) (حواس)

2. ज्ञान (Gyán گيان) इलम (Ilm علم) खबर (Khabar خبر)

3. बुद्धि (Bud,dbi बुद्धي) मति (Mati) (عقل Aql متی)

4. विवेक (Vivek वीवेक) तमीझ (Tamiz تمیز)

هوش ربا (ف - ص)

HOSH-RUBA هوش ربا

बुद्धि भामक (Bud,dbi bhrámak بُدھی) होश उका देने वाला (Hosh ura dene vála هوش ازاديلی والا)

هوش مند (ف - ص)

HOSH-MAND هوش مند

1. संज्ञा वान् (Sangyaván سنگياوان) होशियार (Hoshyár هوشيار)

(سے چلنے والا)

جیسے ہوائی چکی - ہوائی بلندق

ہوائی سموم (عف - مٹ)

HAVÁ-E-SAMÚM ہوا ع سموم

कड़ी लपट (Kari lapat کڑی لپٹ) तेज़ (Taz तेज़ لو)

تیز (Taz तेज़ لو)

ہوائے صرصر (عف - مٹ)

HAVÁ-E-SARSAR ہوا ع سر سر

ديکھو 'صرصر'

HŪ,BAHŪ हूबहू (عف - ص)

यथावत् (Yathávat यथावत्) सह रूप (Sahrúp सहروب) बिलकुल एक जैसा (Bilkul ek jaissa بالکل ایک جیسا)

HAUDAJ हौदज (ع - مذ)

हाथी या ऊँट की पीठ पर बैधा हुआ कजावा (Háthi ya únt ki pith par baandha hua kajáva हाथی یا اونٹ ہاتھی پر بندھا ہوا کجاوہ) (کي پيٹہ پر بندھا ہوا کجاوہ) (Hauda هودة) ہودا

HAVAS هواس (ع - مٹ) هواس

1. तृष्णा (Trishna त्रिष्णा) लिप्सा (Lipsa लिप्सा) हिरस (Hirs हरص) (लोप्सा)

2. लोभ (Lobh लोभ) लालच (Lálach लालچ) तमा (Tama طمع)

هوس پرست (عف - ص)

HAVAS-PARAST هواس परस्त

लोहप (Lclup लोहप) लिप्सु (Lipsu लिप्سو) लोभी (Lobhi लोभी) लालची (Lálachi लालچی)

2. बुद्धि मत्ता (Bud,dhi matta बद्धी मत्ता)
मनीषा (Manīsha मनीषा)
अकल मंदी (Aql mandi अकल मंदी)
3. दूर दर्शिता (Dūr darshita दूर दर्शिता)
दूर अदेशी (Dūr andeshi दूर अदेशी)
(अन्दिशी)
4. सावधानी (Sāvadhāni सावधानी)
चौकसी (Chaukasi चौकसी)
5. धूर्तता (Dhūrtata धूर्तता)
चालाकी (Chālāki चालाकी)

HAUL हौल (ह. - मं.)

1. त्रास (Trās त्रास) भय (Bhai भय)
डर (Dar डर)
2. घबराहट (Ghabrábat घबराहट)
दहशत (Dahshat दहशत)

होल زده (ह. - मं.)

HAUL-ZADA हौल ज़दा

- भय भोत (Bhai bhīt भय भोत)
त्रस्त (Trast त्रस्त) डरा हुआ (Dara hua डरा हुआ)

होल ناک (ह. - मं.)

HAUL-NÁK हौल नाक

- भयंकर (Bhīshān भयंकर)
दहशत नाक (Bhayankar दहशत नाक)
(Dahshat nāk दहशत नाक)

हो هو (ह. - मं.)

HUVA-HUVA हुवा हुवा

1. अक्षरशः (Akohharashah अक्षरशः)
ज़रा ज़रा (Zara zara ज़रा ज़रा)
बिलकुल (Bilkul बिलकुल)

2. बुद्धिमान (Bud,dhimán बुद्धिमान)
अकलमंद (Aqlmand अकलमंद)

HOSH-YÁR होशियार (ह. - मं.)

1. सचेत (Sachet सचेत) सजग (Sajag सजग)
चौकला (Chaukanna चौकला)
2. जाग्रत (Jágrat जाग्रत) जागरूक (Jágarúk जागरूक)
बेदार (Bedár बेदार)
3. दक्ष (Dakchh दक्ष) कुशल (Kushal कुशल)
माहिर (Máhir माहिर)

4. धूर्त (Dhūrt धूर्त) वंचक (Vanchak वंचक)
फरेबी (Farebi फरेबी)
5. बुद्धिमान (Bud,dhi mán बुद्धिमान)
मेधावी (Medbávi मेधावी)
अकलमंद (Aql mand अकलमंद)

6. दूरदर्शी (Dūr darshi दूरदर्शी)
दूरअदेश (Dūr andesh दूरअदेश)
7. सावधान (Sāvadhán सावधान)
खबरदार (Khabardar खबरदार)

مخاطبه من

8. सावधान (Sāvadhán सावधान)
खबरदार (Khabardár खबरदार)
मुहतात (Mohtát मुहतात)

होशियاری (ह. - मं.)

HOSH-YÁRI होश यारी

1. दक्षता (Dakohhata दक्षता)
निपुणता (Nipunata निपुणता)
महारत (Maharat महारत)

हिबत زده (ع - ص)

HAIBAT-ZADA हैबत ज़दा

1. भय भीत (Bhaihbt भयभीत)

त्रस्त (Trust त्रस्त) खाइक (Kháif खाँफ)

2. आतंकित (Átankit आतंकित) मर-ऊब (Mar,úb मर-ऊब)

हिबत ناك (ع - ص)

HAIBAT-NÁK हैबत नाक

भयंकर (Bhnyankar भयंकर) भीषण

(Bhíshban भीषण) डरावना (Daráona डरावना)

HAIJÁN हैजान (ع - مد)

1. प्रचंडता (Prachandata प्रचंडता)

तीव्रता! (Tívrata तीव्रता) तेज़ी (Tezi तेज़ी)

2. अशांति (Ashánti अशांति) गड़बड़ी (Garbari गड़बड़ी)

हैजान انگیز (ع - ص)

HAIJÁN-ANGEZ हैजान अंगेज़

अशांति प्रद (Ashántip,prad अशांति प्रद)

तशवीश अंगेज़ (Tashvish angez तशवीश अंगेज़)

HECH हेच (ف - ص)

1. निकम्मा (Nikamma निकम्मा) ना कारा (Na kára नाकारा)

2. दुश्म (Tuch,ohh दुश्म) अधम (Adham अधम) नीच (Ních नीच)

2. तद्वत् (Tadvat तद्वत्) वैसा ही (Vaisa hi वैसेही) बिजिसिही (Bijinsihि बिजिन्सेही)

HUVAIDA हुवैदा (ف - ع)

प्रकट (Prakat प्रकट) व्यक्त (Vyakt व्यक्त) ज़ाहिर (Zábir ज़ाहिर)

HAI,AT हैअत (ع - مٹ)

1. खगोल विद्या (Khagol vid,dya खगोल विद्या) इल्मूल अफ्लाक (Ilmul affák علم الافلاك)

2. चेष्टा (Cheshta चेष्टा) आकृति (Ákriti आकृति) हुल्या (Hulya हुलिया)

3. दशा (Dasha दशा) हालत (Hálat हालत)

4. बनावट (Banávat बनावट) साख्त (Sákhht साख्त)

हैयात कड़ाई (ع - مٹ)

HAI,AT-KAZÁYI हैअत कज़ाई

वेश भूषा (Vesh bhúsha वेश भूषा)

वज़ा क़ता (Vaz,a qat,a वज़ा क़ता)

HAIBAT हैबत (ع - مٹ)

1. भय (Bhai भय) त्रास (Trás त्रास) खौफ (Khauif खौफ)

2. आतंक (Átank आतंक) रोब (Rob रोब)

3. आतुरता (Áturata आतुरता) चबराहट (Ghabrábat चबराहट) चहशत (Vahshat चहशत)

HAIZUM ہیزم (ف - مٹ)

کاٹھ (Káshth کاشتہ) دھن (Índhan ایندھن)
جلاانے کی لکڑی (Jaláne ki lakri جلانے کی لکڑی)

ہیزم فروش (ف - ص)

HIAZUM-FAROSH ہیزم فروش

کاٹھ विक्रेता (Káshth vik,kreta کاشتہ وکریتا)
دھن विक (Indhan vanik ایندھن وک)
بچانے والا (Jaláne ki lakri bechne Jaláne ki lakri بیچنے والا)

HAIZA ہیزا (ع - مذ)

ویسٹیکا (Visúchika ویسوجکا) دست
اور کئے کی باتک بیماری (Dast aur qai ki ghátak binári دست اور قے کی گھاتک بیماری)

HAIKAL ہیکل (ع - مٹ)

1. وہ مूर्تی جو کسی گراہ کے نام پر بنائی جائے (Voh murti jo kisi grah ke nám par banáyi jáe وہ مورتی جو کسی گراہ کے نام پر بنائی جائے)

2. مہا کای (Maha kái مہا گے) بڑے جیسے والا (Bare jisse vála بڑے جیسے والا)

3. مूर्تی گڑھ (Murti grih مورتی گراہ) مندر (Mandir مندر) بوتخانہ (But khána بت خانہ)

4. آکار (Ákár آکر) प्रकार (Prakár قہل قہل) डील डौल (Dil daul قہل قہل)

3. व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) बेकार (Bekár بیکار)

هیچ کاره (ف - ص)

HECH-KÁRA हेच कारा

1. निष्कर्म (Nish karm نیش کرم) निकम्मा (Nikamma نیکما)

2. व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) बे फाईदा (Befáeda بے فائدہ)

هیچ کس (ف - ص)

HECH-KAS हेच कस

دیکھو 'هیچ کاره'

هیچ مدان (ف - ص)

HECH-MADÁN हेच मदान

1. अनभिज्ञ (Anabhig,gya انہیکہ) निरक्षर (Nirakshar نیراکشہ) बेइلم (Be ilm بے علم)

2. मूर्ख (Múrkھ مورکھ) बे वुक्फ (Be vuqúf بے وقوف) मुर्ख (Murkh مورخ)

هیچ و بوج (ف - ص)

HECHO-POCH हेचो पोच

व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) मिथ्या (Mith,thya میتھیا) फुजूल (Fuzúl فضول)

HÍZ हीज (ف - ص)

1. नपुंसक (Napunsak ناپونسک) क्लीब (Klib کلیم) हीजड़ा (Híjra زنانه) जानना (Zanána جاننا)

2. भीर (Bhíru بھیرو) डरपोक (Darpok دہرپوک) डूँल (Dul دؤل)

HÍMIYA ہیمیا (ع - مٹ)

इंद्रजाल (Indrjál) भोज विद्या
(Bhoj vidya) तिलिस्म
(Tilism)

HAIHÁT हैहात (ع - مٹ)

हाहत (Hábant) हाए
अफसोस (Háo afsos)

HAYÚLA हयूला (ع - مذ)

तत्व (Tattwa) धातु (Dhátu)
मूल (Múl) हर चीज का
मादा, गुण और अस्तीयत (Har ohíz
ka mád, da gun aur asíyat)
हर चिज (का मादा, गुण और اصلیت)

5. बच्चे के गले की हँसली या तावीज़ों

का हार (Bachche ke gale ki hanali
ya távizon ka hár) بچے کے گلے کی ہانسلے یا تعویذوں کا ہار

6. स्त्रियों के गले का रुपों या अशरफियों

का हार (Istriyon ke gale ka rupon
ya ashrafiyon ka hár) استریوں کے گلے کا ہار یا اشرفیوں کا ہار

HÍL हिल (ع - مٹ)

एला (Ela) छोटी इलाइची (Chhoti
iláichi) چھوٹی الائچی

YÁBU याबू (ت - مذ)

टट्टू (Tattu) छोटा घोड़ा (Chhota
ghoṛa) چھوٹا گھوڑا

YA या (ف - عطف)

अथवा (Athava) किंवा (Kimva
(कम)

YÁD याद (ف - मٹ)

1 स्मरण (Ismaran) स्मृति
(Ismríti) याद दाश्त
(Yád dáshht)

2 ध्यान (Dhyán) खयाल
(Khayál)

3 अनुध्यान (Anud, dhyán) मानसिक प्रत्यक्ष
(Mánasik pratyaksh)

YÁBIS याबिस (ع - ص)

शुष्क (Shushk) जिस की तासीर
खुरक हो (Jis ki tásir khushk ho)
کسی تاثیر خشک ہو

YÁBINDA याबिदा (ف - ص)

आदाता (Ádáta) प्रापक (Prápak)
पाने वाला (Páne vála) پانے والا

2. स्मारक (Ismarak) मैमो-
रेंडम (Memorandum)

تاسوور (Tasav,
vur) مانسک پرتیکچر

YÁR یار (ف - مذ)

یاد آوری (ف - مٹ)

1. मित्र (Mitr) सखा (Sakha)
दोस्त (Dost) (سکھا)
2. उपपति (Uppati) जार
(Jár) आशना (Áshna)

YÁD-ÁVARI یاد آوری
یاد کرنا (Yád karna)
بولانا (Bulána) پوچھنا (Púchh-
na) शुभस्मरण (Subh-
asmaran) شبھس مرن

YÁRA یارا (ف - مذ)

یاد داشت (ف - مٹ)

1. बल (Bal) शक्ति (Shakti)
طاقت (Táqat) (شکتي)
2. सामर्थ्य (Samarthyá) सक्त
(Sakat) मक्दूर (Maqdúr)
3. साहस (Sáhas) हिमा
(Himát) (هیمات)

YÁD-DÁSHI یاد داشت
1. स्मरण शक्ति (Ismaran shakti)
حافظ (Háfiza) (اسمرون شکتي)
2. अनुस्मारक (Anusmarak)
ریمائنڈر (Reminder)

یاد دهانی (ف - مٹ)

YÁRÁNA یارانه (ف - مذ)

YÁD-DIHÁNI یاد دہانی
अनुस्मरण (Anusmaran)
कोई भूली हुई बात याद दिलाना (Koyi
bhúli hui bát yád dilána)

मित्रता (Mittrata) मैत्री (Maittri)
دوستی (Dosti) (میتري)

YÁRI یاری (ف - مٹ)

یاد فراموش (ف - مٹ)

मैत्री (Maittri) دوستी (Dosti)
(دوستی)

YÁS یاس (ع - مٹ)

YÁD-FARÁMOSH یاد فراموش

निराशा (Nirásha) नैराश्य
(Nairásh,shya) ना उम्मेदी
(Na ummedí)

याद भूल जाने वाला (Yád bhúl jánē
vāla) स्मृति
विस्मारक (Ismiti vismarak)
(دوسارک)

یاس آمیز (ع - مٹ)

YÁS-ÁMEZ یاس آمیز

YÁD-GÁR یادگار (ف - مٹ)

निराशा पूर्ण (Nirásha purn)
ना उम्मेदी से भरा हुआ (Na ummedí)

1. स्मृति चिह्न (Ismiti chin,nh)
निशानी (Nisháni)

YÁFTANI یا فتنی (ف - ص) یافتنی
 प्राप्य (Práppya) जो किसी से
 मिलना हो (Jo kisi se milna ho) جو
 (کسی سے ملنا ہو)

YÁQÚT याकूत (ع - مذ) یا قوت
 पुलक (Pulak) एक रत्न (Ek
 ratn) (ایک رتن)

YÁQÚTI याकूती (ع - مث) یا قوتی

1. याकूत से संबंध रखने वाली चीज़
 (Yáqút se sambandh rakhne váli
 चीज़) یا قوت سے منسلک رکھنے والی
 (چیز)

2. एक पुष्ट कर अवलेह जिस में याकूत
 पकता है, (Ek pusht kar avaleh jis
 mein yáqút parā hai) ایک پشت
 کر اولیہ جس میں یا قوت
 پختا ہے

YÁL याल (त - مذ) یال

घोड़े के गले के बाल (Ghere ko gale
 ke bál) (گھوڑے کے گلے کے بال)

YÁVAR यावर (ف - مذ) یاور

सहायक (Saháyak) (سہایک) सहाय
 (Saháo) मदद गार (Madad
 gár) (مددگار)

YÁVARI यावरी (ف - مث) یاوری

सहायता (Saháyata) (سہایتا) साहाय्य
 (Sáháo) मदद (Madad)
 (مدد)

so bhara hua (نا امیدی سے
 بھرا ہوا)

ياس انگيز (ف - ص)

YÁS-ANGEZ یاس آنگیز

निराशोत्पादक (Niráshotpádak) (نیراشوت)
 (Ná ummedi paida karne vála) (نا
 امیددی پیدا کرنے والا)

YÁSAMAN یاسمن (ف - مث)

नव मल्लिका (Nav mallika) (نو ملیکا)
 उत्तम गंधा (Uttam gandha) (اُتم گندھا)
 चमेली (Chameli) (چمیلی)

YÁSAMÍN یاسمین (ف - مث)

’دیکھو ’ یاسمن

YÁGHI यागी (त - ص) یاگی

1. विद्रोही (Vid,drohi) (وید’دروھی) वारी
 (Bághi) (باغی)

2. अन्यायाकारी (Anágyakári) (اناکیا)
 (Na farmán) (نا فرمان)

YÁNT याप्त (ف - مث) یافت

1. लाभ (Lábh) (لاب) नफा (Nafa)
 (نفع)

2. प्रति (Prápti) (پراپتی) हुसूल (Husúl)
 (حصول)

3. आय (Áe) (آء) आमदनी (Ámadani)
 (آمدنی)

یتیم خانہ (عف - مذ)

YATÍM-KHÁNA یاتیم خانہ

اسناٹا لای (Anáthálai) دارال
 یتاما (Dáruḷ yatáma) دارالیتامی

YAKH یخ (ف - مٹ)

1. ہیم (Hím) برف (Barf)
2. اتی شیتل (Ati shítal) بہت ہی ٹنڈا (Bahut hi thanda)
3. پالا (Pála) توشار (Tushár)

یخ زدہ (ف - ص)

YAKH-ZADA یخ زدہ

ہیمارت (Himárt) پالا مارا
 ہوا (Pála mára hua)

YAKHNI یخنی (ف - مٹ)

مانس رس (Máns ras) گوشت کا
 ابا ہوا (Gosht ka ubála hua páni)

YAD یاد (ع - مذ)

ہست (Hast) کر (Kar) ہاتھ
 (Háth)

یاد طولی (ع - مذ)

YADE-TÚLA یاد تولا

ہست کوشل (Hast kaushal) ہست
 سیدھی (Mahárat) ہست سیدھی
 (مہارت)

YÁVAGI یاوگی (تف - مٹ)

پرلاپ (Praláp) بکواس (Bak-
 vás) بھودا گوئی (Behúda goyi)

YÁVA یاوہ (ت - ص)

1. میٹھا (Mith,thya) نیرتھک (Nirarthak) فوسل (Fusúl)
2. آشلیل (Ashlíl) گندا (Ganda) فوہر (Phúhar)

YÁVA-GO یاوہ گو (تف - ص)

انرگل (Anargal bháahi) میٹھا وادی (Mith,thya vádi)
 بھودا بکواس کرنے والا
 (Behúda bak vás karne vála)

YUBS یوس (ع - مذ)

شوشکتا (Shushkata) خشکی (Khushki)

YUBÚSAT یوسٹ (ع - مٹ)

شوشکتا (Shushkata) راکھا پن (Rúkha)
 (دوکھا پن)

YATÍM یاتیم (ع - ص)

آناٹھ (Anáth) بے باپ یا ماں کا
 بچہ (Be báp ya máo ka bach,cha)

ایک بیماری جس میں jata hai
(شیر پھلا پر جاتا ہے)

ید قدرت (ع - مذ)

YADE-QUDRAT یدے قدرت

سامर्थ (Samarthya سمارتھیہ) شکتی
(Sakat سکت) سکت (شکتی)

YAZDÁN یزدان (ف - مذ)

1. ایران کے آتاش پرستوں کے मतानुसार
नेकी का खुदा (Írán ke ádash para-
ston ke matánusár neki ka
khuda ایران کے آتھ پرستوں کے
معتنسانر نهکی کا خدا)

2. ईश्वर (Íshwar ایشور) खुदा (Khuda
خدا)

YARÁQ یراق (ت - مذ)

1. युद्ध सामग्री (Yud, dh sámaggri یدھ
आस्त्र शास्त्र (Astr shastr सामग्री)
(Hathiyár हथियार) (استر شستر
هتھیار)

2. उप करण (Up karan اپ کرن)
सामान (Sámán سامان)

یزدان پرست (ف - ص)

YAZDÁN-PARAST یزدان پرست

1. अग्निपूजक (Agni pújak अग्नि
आतश परस्त (Ádash
parast آتھ پرست)

2. ईश्वर पूजक (Íshwar pújak ایشور
खुदा परस्त (Khuda
parast خدا پرست)

یرغمال (ت - مذ)

YARGH MÁL یرغ مال

1. प्रति भूति (Prati bhūti پرستی
ज़मानत (Zamánat ضمانت)

2. दो लड़ने वाले राजाओं में संधि के
समय विजयी राजा को पराजित राजा
को और से ज़मानतके तौर पर दिया
जाने वाला लड़का आदि ताकि राजा
अपनी प्रतिज्ञा भंग न कर सके
दو لڑنے والے راجاؤں میں صلح کے
وقت مغلوب راجہ کی طرف سے
مفتوح راجہ کو بطور ضمانت دیا
جانے والا لڑکا وغیرہ تاکہ وہ اپنا
(معاهدہ توڑ نہ سکے)

YAZÍD یزید (ع - ع)

अरब और इराक आदि का शासक जिस
ने हज़रत इमाम हुसैन और उन के घर
वालों को शहीद कराया था (Arab aur
Íráq ádi ka shásak jis ne hazrat
Imám Hussin aur un ke ghar válon
ko shahíd karáya tha عرب اور عراق
آد کا شاسک جس نے حضرت امام
حسین اور ان کے گھر والوں کو
شهید کرایا تھا)

YARAQÁN یرقان (ع - مذ)

कमल रोग (Kamal rog कमल
एक बीमारी जिस में शरीर पीला पड़ जाता
है (Ek bímári jis men sharír pílapaṛ

YASÁR یسار (ع - مذ)

1. वाम (Vám वाम) बायां (Báyán
البا) (Uita उलटा)

YAGHMA यग्मा (ف - م) یغما

1. लूटमार (Lút mār लुट مار) लुटस
(Luttas लुटस) गारत गरी (Ghārat
garī غارتگری)

2. तुर्किस्तान का एक नगर जहाँ की
सौंदर्य प्रसिद्ध है (Turkistān ka ek
nagar jabān ka saundarya prasid,
dh hai ترکستان کا ایک نگر جہاں کی
سونداریہ پر مشہد ہے)

YAQZA यक्ज़ा (ع - م) یقظہ

जागरण (Jāgaran जाग्रण) जाग्रति
(Jāgrati जाग्रति) वेदारी (Bedāri
बेदारी)

YAQÍN यक्तीन (ع - م) یقین

विश्वास (Vish,shwās विश्वास) प्रत्यय
(Pratyai प्रत्यय) एतिबार (Etibār
اعتبار)

YAQÍNI यक्तीनी (ع - ص) یقینی

निःसंदेह (Nis,sandeh निःसंदेह)
निश्चय (Nishchay निश्चय) बे शुब्हा
(Be shub,ha بے شبہہ)

YAK यक (ف - ص) یک

एक (Ek एक) वाहिद (Vahid واحد)

YAKÁYAK यक्का यक (ف - ص) یکایک

सहसा (Sahasa सहसा) अकस्मात्
(Akasmāt अकस्मात्) अना यास (Aná-
yás अनायास) अचानक (Achának
اچانک)

2. वाम पक्ष (Vām pakobh वाम
बाई ओर (Báin or बाई ओर)
(Báin or बाई ओर)

YASÁVUL यसावुल (ت - م) یساؤل

चोब दार (Chob dār चوبدار) नकीब
(Naqīb نقیب)

YUS,R युस (ع - م) یسر

1. समृद्धि (Samrid,dhi समृद्धि)
धनाढ्यता (Dhanādhyata धनाढ्यता)
माल दारी (Mál dāri مال داری)
2. सरलता (Saralata सरलता) सुगमता
(Sugamata सुगमता) आसानी
(Āsāni آسانی)

YASÍR यसیر (ع - ص) یسیر

1. सुगम (Sugam सुगम) सरल
(Saral सरल) आसान (Āsān آسان)

2. जिस कच्चे की मां मर गई हो (Jis
bach,che ki mām mar gayi ho
جس بچے کی ماں مر گئی ہو)

YASH,B यशब् (ع - م) یشب

एक हरे रंग का पत्थर जो दवा के काम
आता है (Ek hare rang ka path,thar
jo dava ke kām āta hai ایک ہرے
(رنگ) کا پتھر جو دوا کے کام آتا ہے)

YA,NI यानी (ع - مضارع) یعنی

अर्थात् (Arthāt अर्थात्) मतलब यह कि
(Mat,lab yah ki مطلب یہ کہ)

یک رنگ (ف - ص)

YAK-RANG یک رنگ

1. ایک ورن (Ek varn) ایک
ہم رنگ (Ham rang)

2. سدش (Sadrish) سامان
(Samán) میل (Misl) میل

یک زبان (ف - ص)

YAK-ZABÁN یک زبان

سہمت (Sahmat) ہم راہ
(Ham ráo) (هم راه)

یک سان (ف - ص)

YAK-SÁN یک سا

ایک روپ (Ek rúp) سامان
(Samán) تلیہ (Tullya) ایک
جیسا (Ek jaisa) ایک

یکسانیت (ف - ص)

YAK-SÁNÍYAT یک سانیات

ایک روپتا (Ek rúpata) ایک
سادش (Sádrish,shya) سامانتا
(Samánata) بارباری (Barábari)

یک سر (ف - ص) YAK-SAR یک سر

نیتانت (Nitánt) ساروتھا (Sarvatha)
بیلکول (Bilkul) سیرے سے (Sire se) بالکل

یک سو (ف - ص) YAK-SU یک سو

1. ایکگرچت (Ekágr obitt) ایک
شانت (Shánt obitt) چت
(Munhamik) (منہمک)

یک بیک (ف - ص)

YAK-BA-YAK یک بیک

دیکھو 'یکبیک'

یکتا (ف - ص) YAKTA یکتا

آدوتھیہ (Ad,dwitiya) آدوتھیہ
میل (Bo misl) میل

یک جہتی (ف - ص)

YAK-JEHATI یک جہتی

ایکھا (Ekata) ابھد (Abhed)
اتحاد (Ittihad) اتحاد

یک چشم (ف - ص)

YAK-CHASHM یک چشم

ایکاکھ (Ekákohh) ایک
ناین (Ek nayan) کانا (Kána)

یک دگر (ف - ص)

YAK-DIGAR یک دگر

پراسپار (Paraspar) باہم
(Páham)

یک دل (ف - ص) YAK DIL یک دل

ایک مت (Ek mat) سنیکت
(Sanyukt) متحد (Mut-tahad)

یک رائے (ف - ص)

YAK-RÁE یک رائے

سہمت (Sahmat) ایک مت
(Ek mat) ہم خیال
(Ham khayál) (هم خیال)

يك لخت (ف - ص)

YAK-LAKHT एक लखत

पूर्णतया (Purnataya पूरन तिया) बिल्कुल
(Bilkul بالکل)

YAKUM एकम (फ - ص)

1. एकम (Ekam एकम) एक वाला
(Ek vála ایک والا)
2. प्रथम (Pratham प्रथम) पहला
(Pabla پہلا)

يك مشت (ف - ص)

YAK-MUSHT एक मुश्त

एक राशि (Ek ráshi एक राशि)
सब का सब (Sab ka sab सब का सब)
सब एक बार में (Sab ek bár men सब एक बार में)
(एक बार में)

YAK,KA एकका (फ - ص)

1. एकाकी (Ekáki एककी) अकेला
(Akela اکيلا)
2. अद्वितीय (Ad,dwitiya अद्वितीय)
लासानी (Lásáni لائانی)

يكه تاز (ف - ص)

YAK,KA-TÁZ एकका ताज़

1. शह सवार (Shah savár शह सवार)
घोड़े पर बहुत अच्छा चढ़ने वाला
(Ghore par bahut ach, chha
gharhne vála گھوڑے پر بہت اچھا
چڑھنے والا)
2. लड़ाई में अकेला बहुतों से लड़ने
वाला (Laráyí men akela bahutón

2. एक ओर (Ek or एक اور)

एक तरफ (Ek taraf ایک طرف)

3. निर्णित (Nirnit निर्णित) फैसल
(Faisal فیصل)

يكسوئی (ف - ص)

YAK-SÚYI एक सूई

1. संतोष (Santosh संतोष) इत्मीनान
(Itmínán اطمینان)
2. अवकाश (Avakásh अवकाश) फुरसत
(Fursat فرصت)
3. तन्मयता (Tanmaiyata तन्मयता)
संलग्नता (Sanlagnata سن لگنا)
दिल जम्ई (Dil jamyi دل جمعی)

يك شنبه (ف - مذ)

YAK-SHAMBA एक शम्बा

रविवार (Ravivár रविवार) इतवार
(Itvár اتوار)

يك طرفه (ع - ص)

YAK-TARFA एक तरफ

1. एकपक्षीय (Ek pakohhiya एकपक्षीय)
एक जानिब का (Ek jánib ka एक जानिब का)
एक ओर का (Ek or ka एक ओर का)
2. पक्ष पात ग्रस्त (Pakehbpát graст)
तरफ दाराना (Taraf dárána طرفدارانہ)

يك قلم (ع - ص)

YAK QALAM एक कलम

नितांत (Nitánt نیتانت) बिल्कुल
(Bilkul بالکل) सिर से (Sire se سے)

YAM یام (ع - مد) یم

نہدی (Nadi ندی) دریا (Darya دریا)

YUMN یومن (ع - مد) یمن

کلیان (Kallyán کلان) مہگل (Mangal منگل) برکات (Barakat برکت)

YAMÍN یمین (ع - ص) یمن

1. داکھین (Dakobhin داکھین) دایاں (Dáyán دایاں)

2. دابینا ہاٹھ (Dábina háth دابینا ہاٹھ)

YURUSH یورش (ت - مٹ) یورش

1. آکرامن (Ákraman آکرامن) ہملا (Hamla حملہ)

2. اپدرو (Upad,drav اپدرو) دنگا (Danga دنگا) ہنگاما (Hangáma ہنگامہ)

YUSUF یوسف (ع - مد) یوسف

ایک پائینبار جو بہت ہی سندر تھ (Ek paishambar jo bahut hi sunder the ایک پائینبار جو بہت ہی سندر تھ)

یوسف ثانی (ع - مد)

YÚSUF-E-SÁNI یوسف کے سانی

ایسا سندر جو دوسرا یوسف جان پدے (Aisa sunder jo dúsara yúsuf ján paré ایسا سندر جو دوسرا یوسف جان پدے)

یوسف جمال (ع - ص)

YÚSUF-JAMÁL یوسف جمال

یوسف جیسی سندر تہا والا (Yúsuf jaisi sunderata vála یوسف جیسی سندر تہا والا)

لڑائی میں اکیلا se lagne vála
مہارثی (بہتوں سے لڑنے والا)
(Maháráthi مہارثی)

YAGÁNA یگانہ (ف - مد) یگانہ

1. سوجن (Swojan سوجن) ریزن (Rizhtedár ریزن)

2. ادوتیہ (Ad,dwitlya ادوتیہ) انوپم (Anupam انوپم) لا جواب (Lajaváb لا جواب)

یگانہ روزگار (ف - ص)

YAGÁNA-E-ROZGÁR یگانہ روزگار

ویشوچت (Vish,shwajit ویشوچت) اپنے سے کسب سے بڑا آدمی (Apne samai ka sab se bura ádami)

YAL یال (ف - مد) یال

ملا (Mall ملا) یودھا (Yodha یودھا) پھلوان (Pahlván پھلوان)

YALDA یلدا (ف - مٹ) یلدا

سب سے لکھی رات جو ۲۳ دسمبر کو پڑتی ہے (Sab se lambi rát jo 23 December ko parti hai aur jo ashubh máni játi hai سب سے لمبی رات جو ۲۳ دسمبر کو پڑتی ہے اور جو اشیہ مانی جاتی ہے)

YALGHÁR یلغار (ت - مٹ) یلغار

آکرامن (Ákraman آکرامن) چدائی (Chaháyi چدائی) ہملا (Hamla حملہ)

YUNÁN يونان (ف - مذ)

یونان (Yunan) (ف - مذ)

یونان کا ملک (Yunan desh)

(یونان کی)

YUNÁNI یونانی (ف - مذ)

یونانی (Yunan) (ف - مذ)

یونان کا باشندہ (Yunan ka)

nivási یونان کا باشندہ)

YAHÚD یھود (ع - مذ)

یھودی کی جمع

یھودی لوگ (Yahúdi log)

YAHÚDI یھودی (ع - مذ)

1. حضرت موسیٰ کی امت کا ایک

(Hazrat Músa ki ummat ka vyakti)

(حضرت موسیٰ کی امت کا ایک)

2. بہت ہی اعلیٰ درجہ کا سرمایہ دار

(Bahut hi za li qism ka sarmáyadár)

(بہت ہی اعلیٰ درجہ کا سرمایہ دار)

دھن پیشا (Dhan pishách)

(پیشا)

اتریت کرپوان (Ati ráp-
ván اتریت کرپوان)

YAUM یوم (ع - مذ)

دین (Din) (دوس) (Din)

روز (Roz)

یوماً فیوماً (ع - ص)

YAUMAN-FA-YAUMAN یومان کا یومان

دن پر دن (Din prati din)

نہایت (Nityap prati)

روز (Roz ba roz)

(روز)

YAUMIYA یومیہ (ع - مذ)

1. ہر دن (Prati din)

(Har roz)

2. روز کی تنخواہ (Roz ki tankhá)

(Rozina)

(روزانہ)

3. روز کا (Roz ka)

End

LIBRARY

OF THE
UNITED STATES
DEPARTMENT OF AGRICULTURE

Danish Mahal
Book Sellers
Aminuddaula Park
LUCKNOW-18

